Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Hjemmets Noveller

Maanedsblad, udgivet af John Martin, 1904-10.

Skanningen (affotograferingen) er udført efter eksemplarer fra Statsbiblioteket eller i privat eje.

Indholdsfortegnelsen i årgang 2 er delvis fra et andet eksemplar.

Tidsskriftets indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104714.htm

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 8. august 2023 af Niels Jensen

KUN AFSLUTTEDE FORTÆLLINGER

A. H. Kohl: Dybets Orm.
Carl Ewald. Palle Rosenkrantz.

MAANEDSBLAD 52 SIDER

No. 1. OKTOBER 1905. 2. AARG.

INDHOLD

OKTOBER

Hjemmets Noveller udgaar en Gang om Maaneden og koster 25 Øre pr. Nummer, 65 Øre Kvartalet, portofrit overalt i Danmark.

Annoncer: Pris 40 Øre pr. Nonpareillinie, Forsiden 80 Øre.
Ekspeditionens Telefon 1864.

Udgivet af John Martin.
Ekspedition Vestervoldgade 12, „Helmerhus“, aabent fra Kl. 9—5½. Telefon 1864.

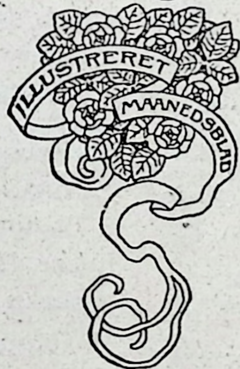
Den 23. Oktober henflyttes Ekspeditionen til Nørregade 13.

HJEMMETS NOVELLER

2. AARGANG

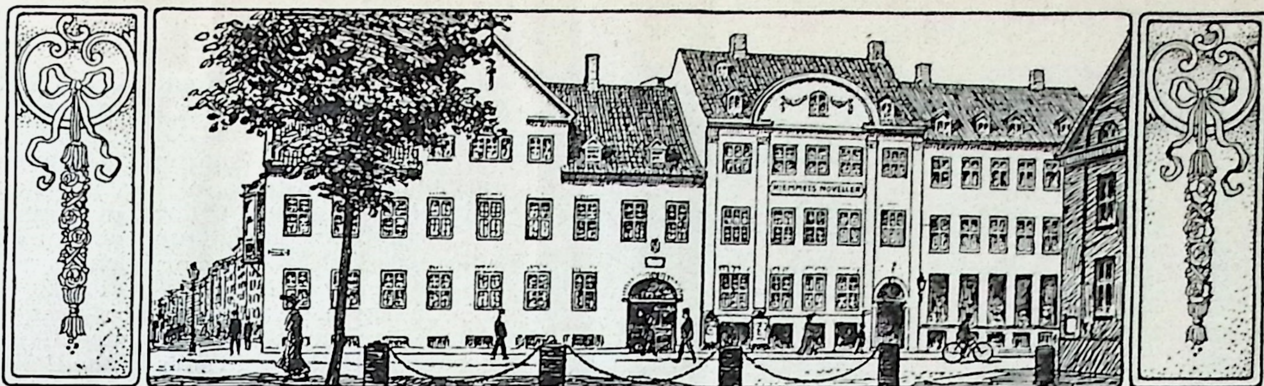
1905—1906

Hjemmets Noveller

KØBENHAVN
KIHLS BOGTRYKKERI
1906

INDHOLD

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Oktober 1905.

Nr. 1. 2. Aargang.

DYBETS ORM

EN BEGIVENHED FRA PETROPAVLOVSK'S UNDERGANG

AF A. H. KOHL

TEGNINGER AF R. CHRISTIANSEN

Ved Bedømmelsen af de til *Hjemmets Novellers* Forfatterkonkurrence indsendte Bidrag tilkendtes denne Fortælling *1ste Præmie*. Forfatteren, Hr. A. H. Kohl, vil blandt andet være Publikum bekendt fra sin Bog „De røde Navne".

„Javel!" — sagde Dr. Svarrer, og det gav et Ryk i ham, da Svogeren rakte ham Bindrullerne — „men hvor skal jeg lægge dem?" Han saa', med sine Øjne der ligesom ikke mere kunde opfatte, hen over Bordet der stod lige foran ham.

Men Dr. Ilja Ssumichin svarede ikke, for han havde allerede bøjet sig igen ned over den store Forbindingskasse.

„Naa!" — Svarrer maatte klemme begge Hænder ind mod Brystet for ikke at tabe Bindene — „Saa lægger jeg dem her — —"

Men i samme Øjeblik gik der en rullende Stønnen igennem Skibet, og det sang ind til Bunden af hans Knogler, som stod han under en Sværm Telegraftraade i Storm.

Han følte det, som sugede hans Hjærte alt Blodet bort fra Ansigtet —: „Det ramte nok, det Skud!" — sagde han, ubevidst, og prøvede paa at le lidt — „der blev vi nok ramt, hvad!"

Staalloftet over hans Hovede klirrede, og saa gik der det tunge og skraalende Skælv fra en af de store Kanoner igennem Rummets Vægge.

Egetræsdøren blev revet op med et Smæk og en Matros kom ind.

Dr. Ssumichin rejste sig op fra Forbindingskassen; hans blaa Øjne saa' hastigt hen over Marinesoldaten —:

„Er der noget i Vejen med Dem?" — spurgte han.

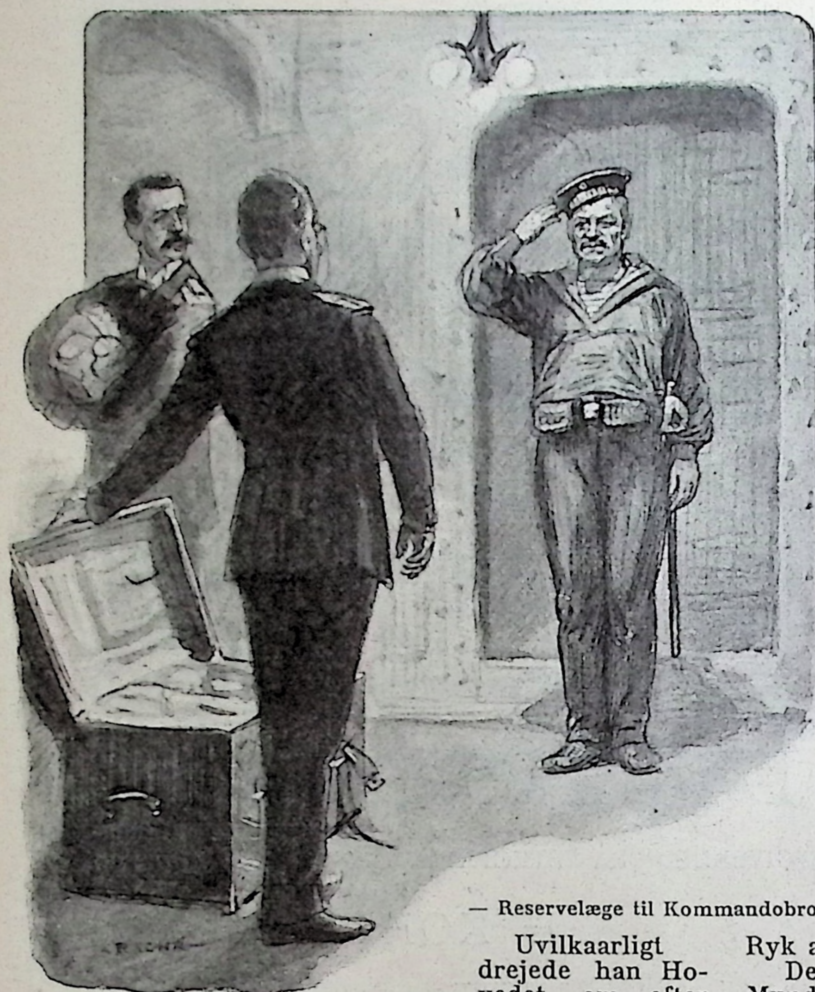
Men den menige gik de fire Skridt frem igennem den lille Gang, der førte fra Mellemdækket ind til Forbindingsrummet, og gjorde Honnør. Over hans Hovede hang de tre elektriske Blus i en Klynge. Fra hans Pande løb der store Draaber af Sved — de laa som smalle Glasstænger, eller sad som Glasvorter paa Huden.

„Reservelæge til Kommandobroen!" — sagde Matrosen, mens hans Øjne hoppede — som to skræmte Hundehvalpe — fra den ene af de to Læger til den anden, og vidste ikke hvem af dem Ordren galdt.

„Naa!" — sagde Svarrer og hans Ansigt blev blegere end før — „Kommandobroen!? Det er altsaa *mig* — — —!" Han greb den lille Forbindingstaske der laa paa den smalle Hylde ved Bagvæggen —:

„Kom saa. Rask!" — raabte han til Matrosen og gik hastigt ud igennem Gangen og fik Døren revet op.

Nogle Marinesoldater kom løbende forbi ham, og han maatte springe til Siden og lade dem passere. Dækket gispede under Braget fra en Kanon der blev affyret tæt ved ham; han følte Skibet duve under Rekylen, og straks efter hørte han den sivende Lyd af Affutagens Stempler, der gik igennem Oljen og bragte Kanonen tilbage i Skydestilling.

— Reservelæge til Kommandobroen!

Uvilkaarligt drejede han Hovedet om efter Matrosen der havde bragt Ordren —:

„Naa. Kom nu, kom nu, kom nu!“ — raabte han og følte det som en Lettelse at have den anden med sig.

Saa var han ved Kommandobroen.

Langt ude tilvenstre gik de japanske Skibe, som en Skare af store, graa, stejlsnudede Hvaler; og fjærnt bag dem var der som en Række Fjerbuske af en ny Eskadre, der kom til fra Nord.

Svarrer greb med højre Haand om det graa Rækværk og løb op ad Trappen, hvor hver af Staaltrinene gav en spinkel og spids Klang imod hans Hæle.

Kaptain Muravieff sad paa en lille Felttaburet, helt tilvenstre paa Broen. Hans store, firkantede Hageskæg laa som en bred, brun Silkepude ned over hans Vest. De blanke Knapper saa's som Guldbroderier igennem.

„Naa — Gudskelov!“ — sagde han og lo halvhøjt, da Lægen kom frem fra Trappen. Svarrer blev staaende og stirrede, med sine Øjne der var paagaaende af Nervøsitet, fra den ene til den anden for at finde den saarede. En bredskuldret Mand med et hvidt Staalskæg stod lige foran ham. Tre fire Officerer vendte Ryggen til; den ene pegede ud med en Haand der havde en snehvid Handske paa — „Javel. Se dér!“ — sagde han — „Det er Togo's. De kan kende den paa Skorstenene!“

„Ja — dér, Deres Højhed! Det er Togo!“ — sagde en anden; han havde højre Haand i Bukselommen og hans Albu stak bagud og spærrede Vejen for Svarrer — „Og nu vender vi altsaa og gaar ind tilhavns igen!“

„Naa — kom saa herhen, Doktor!“ — raabte Kaptain Muravieff og vinkede med begge Hænder, som om han viftede sig — „det er her, der er noget paa Færde! Mit højre Ben!“

Svarrer gjorde sig tynd i Maven og kom forbi Albuen, og saa gik han udenom en høj, ung Officer, der havde et smalt Drengeansigt med et ganske lille Overskæg, der sad som en Parantes i begge hans Mundvige —:

„Undskyld, Deres Højhed!“ — sagde Svarrer, mekanisk, og bukkede i Lænderne — „Undskyld, Deres Højhed!“ — og igen bøjede han sig for Storfyrsten, der skød en lang Kikkert sammen til den blev til ingenting, og vendte sig om imod den civilklædte Mand —:

„Ja!“ — sagde Prinsen — „De har Ret, Wereschtschagin! Togo gaar Syd-Sydvest!

Og saa er det fuldkommen rigtigt, at vi søger til Havnen igen!“

Svarrer knælede ned ved Siden af Kaptajn Muravieff, der sad og trak en Mængde røde Tøjflige ud af Saaret, der gik som et bredt Hul ind i Kødet over det højre Knæ —:

„Sikke noget forbandet Skidt, hvad?“ — sagde han — „saadan et nederdrægtigt Uheld! Eet eneste Skud faar vi — og saa skal det netop blive mig det rammer. Hvad!“ — Han blinkede med Øjnene og lo —:

„De ryster nok endnu paa Hænderne, en Smule, hvad Doktor?

Det er Ilddaaben!“ — sagde han, lidt efter, og lo igen, mens der løb Ryk af Smerte over hans tykke Underlæbe.

De andre Officerer talte pludselig højt og i Munden paa hinanden, allesammen. Storfyrsten stod lænet frem i et Knæk over Broens Rækværk, og hans tynde Stemme blev paa een Gang skingrende og lang —:

„Jo — det gaar brillant! Det gaar udmærket!“ — raabte han og lo pludselig, et Sekund — som en Hund der gøer af Glæde — „nu er vi udenfor Skudvidde!

Og saa haler vi Togo lige ind under Fæstningen! Hahaha!“

Kaptain Muravieff løftede Hovedet; af og til gav det et Snup i Knæet paa det saarede Ben, som vilde det — egenmægtigt — rive sig bort fra Lægens Hænder —: „Hvad er der paa Færde, Wereschtschagin?“ — raabte han og prøvede paa at naa Malerens Jakke, for at vække hans Opmærksomhed.

Svarrer havde faaet Saaret renset for de røde Tøjstumper, der var som Snoge at tage paa, og havde vasket det en Smule ud —:

„Vi maa nedenunder, hvis der skal gøres noget ordentligt, Kaptain!“ — sagde han saa og løftede Ansigtet.

Men Kaptainen slog ham paa Skulderen —:

„Nej, min Fa'r!“ — og han lo igen, med sin store Barnelatter der ramlede som en Omnibus — „i Lazarettet faar De aldrig Kaptain Muravieff at se!“

Saa puffede han blidt til Lægen og stak sin runde Pegefinger spøgefuldt imod hans Tinding —:

„Stram De bare et Par Klude rundt om — saa gaar det saamænd nok!“ — og han rejste sig op med det samme, saa at der gik en Buket af rødduggede Kødtrevler frem igennem Hullet, som Svarrer havde klippet i Benklæderne.

„Tak, brillant!“ — sagde Kaptainen og smilede, mens hans Kinder blev gustent brune og

Smilehullerne laa som to sorte Fordybninger — „Nu gaar det jo godt igen!“

Svarrer laa endnu paa Knæ ved Siden af Stolen. Han samlede sine Ting til sig, og kastede dem bunkevis ned i Tasken. Saa rejste han sig op og gik langsomt henimod Trappen der førte ned til Dækket.

„Ja — saa bliver der altsaa ikke mere ud af den Historie!“ — hørte han Een sige — og uden at han bevidst kunde forstaa Aarsagen, følte han det med eet, som havde hans Bryst først i dette Øjeblik faaet Evne og Tid til at drage Vejret.

Han blev staaende med den venstre Fod paa det næstøverste Trin af Trappen, og saa' sig om.

Ja — der maatte være sket noget, forstod han. Nu laa Japanerne jo til højre Side af Skibet. Og lige fremme, langt forude, saa's de takkede og kuplede Toppe af Fjældene omkring Port Arthur.

Wereschtschagin havde altsaa Ret: Kampen var forbi. Ja — nu havde han altsaa faaet sin Ilddaab — for første Gang i sit Liv havde han været under Ild!

Han løftede Hovedet og saa' pludselig at Vejret var saa lyst. Han smilede, saa at der blev en lille Spids paa hver Kind, og gav sig til at nynne.

Langsomt gik han ned ad Trinene. Javel, tænkte han —: det var jo ganske vist kun en meget lille Kamp! Det var jo bare det ene Skud, der havde naaet dem. Men, paa den anden Side —: eet Skud, naar man var paa et Skib, det var dog mindst lig med hundrede paa Landjorden!

Ikke sandt —: man maatte jo huske, at det er altid en forbandet Følelse at vide, at man har saa og saa mange hundrede Favne Afgrund under Benene paa sig!

Ja — han havde været lidt nervøs!

Muravieff havde nok ogsaa sagt, at han rystede en Smule paa Hænderne!

Men ellers havde han vist været nøjagtig ligesom alle andre —: ikke sandt, lidt nervøs, ja, javel, men — — —

Paa Mellemdækket stod Mandskabet stadig ved Kanonerne. De var opstillede i smaa Halvkredse om hver Affutage og havde Hænderne paa Ryggen. Da Svarrer gik forbi, drejede de Hovederne og saa' efter ham, med deres uvilkaarlige Soldaternysgerrighed. Deres skæggede Barneansigter smilede allesammen.

Svarrer lo til dem og slog Baadsmand Erritsch paa Skulderen —:

„Hvordan gaar det, Baadsmand?“ — spurgte han og lod sin Arm staa stift paa Erritsch's Skulderstrop.

Underofficeren samlede Hælene, og der gik et stort Smil over hans Mund, der var nøgen som en Fersken —:

„Ja, Deres Velbaarenhed — Konen kommer altsaa ikke til at græde *denne* Gang!“ — og han hvinede og lo; for det var en kendt Sag at Erritsch var slet ikke gift — nej, ikke Spor, han var ovenikøbet en stor Hader af alt Kvindekøn; og han roste sig altid af dèt.

Men Svarrer lo ikke af Baadsmandens gamle Vittighed idag — for der gik, med eet, en dirrende og sød Rystelse igennem ham, og han saa' for sig — hastigt og i et tindrende Lys — Anna Pavlovna's store og glade og altid hede Øjne.

Saa slog han igen Baadsmanden paa Skul-

deren og lo uden at vide hvorfor, og gik henimod den svære Dør der førte ind til Forbindingsrummet.

„Naa!" — sagde Ssumichin og havde begge Hænderne fulde af Bindruller. Han lagde dem, Række ved Række, ned igen i den store Blikæske der lyste som Sølv — „Nu er den Bataille altsaa forbi!"

Svarrer lo og gik helt ind —:

„Ja!" — sagde han, mens han lukkede Døren efter sig; og han følte igen denne stille Kaadhed der kom allerdybest inde fra ham; han stillede sig op foran Svogeren og gned Hænderne hastigt og kort imod hinanden — „Nu har vi da endelig noget rigtigt at skrive til Anna Pavlovna om, hvad!"

Han satte sig op paa Bordkanten og dinglede med Benene; hans Øjne fulgte interesseret med Ssumichins Arbejde. Saa lagde han med et Smæk begge de flade Hænder paa Knæene, saa' ivrigt ned paa dem, og strøg dem op og ned langs sine Laar —:

„Hør!" — sagde han og lo igen, med denne pludselige Latter der var kommet over ham, siden Wereschtschagin sagde at nu var Kampen forbi — „Hør, sig mig en Gang, du, Ilja, gamle Ven. Sig mig, skulde vi ikke gaa op paa Dækket, en Svip, for at se lidt paa Slagets Gang.

Der er jo ikke noget at gøre her — hvad? Hahaha!"

Ssumichin rettede sig op fra Blikæsken og tog sine Lorgnetter af —:

„Jo!" — sagde han og trak et Lommetørklæde frem fra sit Ærme og gav sig til at pudse Glassene; han kneb Øjnene sammen imens, saa de kun var to sorte, frynsede Streger — „det kan vi jo godt!"

Svarrer sprang ned fra Bordet og stillede sig op foran det, med Benene lidt fra hinanden og begge Hænderne i Lommen —:

„Naa — ja. Jeg skulde jo rigtignok ogsaa skrive til Anna Pavlovna, din Søster!" — sagde han, og følte ustandseligt en intim og hemmelig Glæde ved at tale, og ved at nævne sin Kærestes Navn, og ved at bestemme hvad han *skulde* gøre, og hvad han *vilde* gøre, og hvad han havde *i Sinde* at gøre. Han følte sig overlegen overfor Svogeren, der tog det hele saa fjollet ligetil —: „Men et Par Minutter kan vi jo nok give væk!"

Saa gav han sig til at fløjte ganske svagt og slentrede hen imod den lille Gang —:

„Skal vi saa gaa op?" — han drejede Hovedet i al Magelighed om imod Ssumichin og var begyndt at fløjte igen, straks efter Ordene.

Men i samme Nu stod der et milehøjt Staalskrald som en Mur op igennem Skibet. Det knaldede hans Høresans fladt til Jorden med et Hyl, og sprættede alle hans Nerver op paa langs, som med en Glassplint. Tænderne sang i Munden paa ham, og hans Læber blev staaende og truttede ud i Fløjtestillingen. Hænderne stod som Haandtag ud fra Livet paa ham. Han blinkede med Øjnene og følte Staal-Gulvet gaa som et Hav i Storm under Fødderne paa sig.

Ude fra Skibet kom der eet eneste, lynkort Vræl fra de syvhundrede Mennesker der gav deres Liv fra sig i den eene Lyd; og hans Blod stod med eet — islagt af Skriget — ret op og ned som et rødt Koralskelet inde i Aarerne paa ham.

Saa kom det næste Drøn. Nærmere ved, og dybere. Som blev Bjærge pulveriserede i en Morter af Afgrunde. En Rullen, der traadte som med Kæmpe-Træsko henover hans Nerver, og fik dem til at springe op med et Hvin af Smerte.

Saa saa' han Svogeren staa henne ved Døren i en skraa Stilling, som forsøgte han med al sin Kraft at aabne den.

„Hvad er der!" — skreg Svarrer og løb frem. Det foer igennem ham: at hvad var der dog sket? Og hvorfor brændte det elektriske Lys endnu? Og hvorfor styrtede Vandet ikke ind? Og hvad bestilte Ssumichin? Hvad var der sket — hvad var der sket — hvad var — —

Saa vendte Ssumichin sig om. Fra hans Næse laa der en Skygge-Tip ned over Hagen —:

„Ja!" — sagde han og saa' hen over den andens Skulder — „det er Trappen der er faldet ned over Døren!"

Svarrer aabnede Munden; med eet var der gaaet en Lettelse igennem ham: naa-aah, ikke andet? Ikke andet end at Døren var spærret!?

Men saa forstod han det hele. Forstaaelsen gik som en Nervekimen igennem ham fra Hovede til Fod -- som en hastig, hed, tør Stikken i hver eneste Fiber hele hans Legeme over.

Og lynsnart, uden Ord, i et Spring, kastede han sig frem mod Døren med al sin Vægt.

„Luk op!" — skreg han, og vidste godt at der var ingen at raabe til. Ingen, var der. Ingensomhelst. Døde, sprængte, druknede, knuste, flængede allesammen, ingensomhelst at kalde paa.

Og Døren rørte sig ikke.

Svarrer rettede sig op og følte at hans Øjne var blevne blodskudte. Han drejede sig langsomt om mod Ilja, der stod med Ryggen til.

„Luk op!" — sagde han igen, dumpt og tungt, og hans Blikke foer, paa een Gang vilde og stive, henover den graa, rejste Ryg der stod dèr foran ham — „Luk op!" — Han blev staaende, paa samme Plet, og hans Øjne gik ustandseligt rundt i det lille Rum: fra de hvidmalede Staalvægge til de tre gule Lys der hang i en Klynge; fra det svære Gulv der var dækket af brunt Linoleum, til Loftet der stod hvælvet som i Staals Aandedræt.

Saa gled der paa een Gang en lettende Tvivl igennem ham. Han gik et Par Skridt frem og lo ganske lidt —:

„Ja!" -- sagde han og saa' endnu en Gang henover det altsammen — „det er jo altsaa umuligt, ikke sandt. Det maa jo være noget Vrøvl. Ikke sandt. Det er jo utænkeligt. Ikke sandt!?" — Han løftede Hænderne og pegede op paa de tre Blus, i en rund Bevægelse —:

„Der er jo dog ikke elektrisk Lys *der*nede. Vel? Ikke sandt?

Hahaha!" — og han vovede, alligevel, ikke at søge Svogerens Blik.

Ssumichin løftede Skuldrene en Smule, og Svarrer forstod ham. Han gik et Par Skridt frem igen og vidste, først da han følte Træet under sig, at han havde sat sig ned.

„Skibet er altsaa sunket!" — sagde han, ganske lavt, og undrede sig over at han havde Kraft til at sige disse Ord. Han talte i en Tone der var saa spag, som ventede den kun paa een eneste Indvending for saa at skynde sig at sige det modsatte af før — „Skibet er altsaa sunket. — Men — —: hvorfor er vi to saa ikke — —?"

Han gned Hænderne og saa' pludselig snedigt op paa Ilja: Værsgod, vilde den snilde Herr Ssumichin maaske være saa elskværdig at svare ham paa dette her simple Spørgsmaal: naar Skibet var stødt paa en Mine og sprængt og sunket, hvorfor var de to saa ikke — altsaa — —

„Kan du sige mig dèt?" — spurgte han igen.

Ssumichin svarede ikke. Men Svarrer følte med eet Aandedrættet sidde som en Byld i Halsen paa sig, da han saa' det langsomme og besværlige Blik i Iljas Øjne.

Saa løftede han sin højre Haand og vinkede afværgende —:

„Ja — javel. Jeg ved det jo ligesaa godt som du! Det har de jo allesammen hylet op om, evig og altid: At vi var skam i Sikkerhed her i dette Rum! Fordi det oprindelig var bygget til Ammunitionsmagasin —: Staal, det hele!

Og med Akkumulatorer til Lyset!

Javel. Ja. Javel. Det ved jeg jo nok!“ — han lo bittert og haanligt, og undrede sig igen over sin Ro.

Svogeren stod ved Siden af ham og havde lagt sin Haand paa hans Skulder —:

„Jaja!“ — sagde han og havde en stille Stemme, der pludselig fik et eller andet til ligesom at syde og boble inde i Svarrer — „Naa, du — engang skulde vi jo alligevel dø, begge to. Før eller senere, ikke sandt?

Ingen kan leve evigt — vel?“

Vrøvl, tænkte Svarrer og tog sine Øjne til sig —: han vidste ikke hvorfor han følte det saa magtpaaliggende, at skjule denne kogende Fornemmelse for Svogeren.

Vrøvl —: ikke leve evigt!!? Hvem forlangte dét? Men her — ikke sandt —: i saadan et Staalbur, saadan en Jærnkasse! Og saa: alt dét bare fordi Ssumichin altsaa havde faaet den fjollede Idé dengang, at de skulde gaa med i Krigen som Læger! He! Hvorfor var Ilja saa ikke rejst alene herover, siden han var saa ivrig efter at komme i Krig? Hvorfor skulde han absolut slæbe andre med sig? Javel — Ssumichin kunde jo gøre hvad han selv vilde; hvem brød sig for saa vidt om at hàn levede eller døde? Men Svarrer havde sin Kæreste, og han havde sine gamle, stakkels Forældre — — og han havde sin Fremtid som Læge, og som Videnskabsmand! —

Der gik med eet en Plan gennem Svarrers Hovede. Han rejste sig op og gik hen til Instrumentkassen, der endnu stod aaben nede paa Gulvet. Han fandt et Par svære Knive frem og gik henimod den smalle Gang, hvor Døren sad for Enden.

Han følte en Haand paa sin Skulder og vendte sig uvilligt om —:

„Hvad er der?“ — spurgte han og hans Stemme lød, som var det en Geværhane der blev spændt.

„Det hjælper ikke noget!“ — sagde Ssumichin og pegede ned paa Knivene.

„Hvorfor ikke?“ — Svarrer vejede de to Klinger i sin Haand og søgte at regne ud, hvad der kunde ligge bagved Svogerens Ord.

„Fordi Vandet straks vil trænge ind, og fylde hele Rummet, saasnart der bare bliver det mindste Hul i Døren!“ — Ssumichin havde igen denne rolige Røst — Svarrer syntes, at der var næsten en Slags Tilfredshed bag den. Men han forstod, at den anden havde forøvrigt Ret i dette her med Døren —:

„Javel!“ — sagde han saa, og maatte gøre Vold paa sin Stemme — „men hvem har tænkt paa at lave et Hul?

Jeg vil ganske simpelt skære en Fure, forstaar du. Javel, en Fure langs hele Fyldingen. Og saa gøre den dybere og dybere, til jeg kan trykke det hele ud med Skulderen!“

Han gik ind i den lille Gang, der akkurat var bred nok til at han kunde staa derinde; den ene Kniv lagde han som Reserve i sin Lomme — med den anden begyndte han at skære i det haarde Træ. Han forstod straks at det vilde blive flere Timers Arbejde, førend han var kommen saa vidt, at han kunde sprænge Fyldingen.

„Sig mig!“ — sagde Ssumichin, langsomt — „og hvorlænge tror du saa, at der er Luft nok til to Mennesker, i dette her Værelse, siden at Døren er lukket?“

Svarrer holdt op med at arbejde og vendte sig med et Sæt om imod Svogeren: ja, Ssumichin havde Ret —: de havde jo regnet det ud, forleden, at hvis Døren blev lukket, saa havde denne Kasse til Værelse ikke Luft til mere end et Par Timer, for to Mennesker. Det var Følgen af at lave et Ammunitionsmagasin om til Forbindingsstue! — Og de kunde kun arbejde een og een inde i den smalle Gang! Og det var meningsløst at tro, at det vilde naaes paa mindre end tre-fire Timer!

Han syntes allerede at Luften var bleven tungere i de Sekunder, der var gaaede siden Iljas Ord.

Saa lo han lidt, og puttede Kniven langsomt i Lommen, uden at lukke Bladet i.

„Ja!“ — sagde han og lo hvast — „Du har Ret. Færdig. Javel. Forbi. Haha!“

Han gik ind i Rummet igen og kastede sig paa en Stol. Med venstre Haand trommede han gemytligt paa Bordpladen. Han havde trukket Brynene tæt ned over Øjnene og ustandseligt rugede hans Tanker — der laa blødende og skælvende som under et Nævetag i hans Hjærne — ustandseligt famlede hans Tanker rundt om denne Sætning som Svogeren havde sagt: og hvorlænge tror du at der er Luft nok til to Mennesker, i dette her Værelse — og hvorlænge tror du at der er Luft nok til to Mennesker — til *to* Mennesker — til TO —

Saa løftede han Hovedet. Ssumichin stod igen ved Siden af ham og havde lagt sin Haand paa hans Skulder. Det gav et ganske svagt Ryk i Svarrer, som vilde han flytte sig bort, men den anden lod sin Haand blive hvor den var —:

„Ja, du!“ — sagde han saa, ganske langsomt — „Ser du —: enten maa vi altsaa begge to dø — eller ogsaa — —“ — Han tøvede et Øjeblik, og hans Haand blev ligesom tungere.

Svarrer sprang op —:

„Hvad mener du? Hvad mener Du? Sig det rent ud bare ikke disse her Omsvøb: enten maa vi begge to — eller ogsaa — —!?“ — Han var sig bevidst, at hans Iver var kun hyklet, og hemmeligt skottede han over til Svogeren, der ufravigeligt havde dette underlige, rolige Ansigt. Svarrer stak Haanden i Lommen og følte med eet, at Kniven laa aaben dernede —:

„Hvad mener du saa?“ — spurgte han, lidt roligere, og tog sine Øjne bort fra den anden.

„Vi kunde jo trække Lod!“ — sagde Ssumichin og drog Vejret dybere end ellers; hans Blik var gledet en Gang hen over Svarrers Ansigt og saa lukkede han Øjnene et Sekund — „ikke sandt —: hvorfor skal vi absolut være saa heroiske?

Vi kan jo trække Lod —: naar vi ikke er mere end een hernede, saa er der jo dog Haab om at kunne faa Tid til at sprænge den Dør! Ikke sandt?“

Svarrer slap Kniven og trak Haanden op af Lommen:

„Som du vil!“ — sagde han og satte et gnavent Ansigt op: han vidste ikke hvorfor, men han vilde ikke lade Ilja se den Glæde, der med eet var staaet op i ham —: „Jeg kunde jo tage et Par Tændstikker, ikke sandt. Hvis du da synes?“

Ssumichin lo ganske sagte, med en lille og hvislende Latter, der gjorde Svarrer underligt harmfuld og forvirret —: „Ja!“ sagde han og blev ved med at le — „tag du bare et Par Tændstikker!

Vi kan jo sige, at den der trækker een uden Hovede, han skal væk!" — Og dermed stak Ssumichin begge Hænder i sine Jakkelommer og gjorde omkring, saa han stod med Ryggen til.

Svarrer fik en Æske Tændstikker frem. Han raslede længe med den, inden han naaede at faa de to Stikker op. Men der var ikke et Sekunds Tøven eller Uklarhed i hans Hjærne —: straks i samme Nu, hvor Ssumichin havde foreslaaet dette her med Lodtrækningen, var der dukket en Plan op i hans Hovede. Hvorfra den kom, vidste han ikke rigtig. Det forekom ham bare, at det var, som laa der — enten her nede, hundrede Favne under Dagen, eller ogsaa dybest inde i hans Hjærne — en eller anden selvvirkende Mekanisme, der baade havde givet ham denne Plan og Viljen til at udføre den. Og saa knækkede Svarrer, hastigt og sagte, Hovederne af begge de to smaa Træstykker, og saa gemte han de afbrudte Ender i sin venstre Haand.

„Værsgod. Klar!" — sagde han og kunde selv høre en vag Triumf i sin Stemme — „Alt klar!"

Ssumichin vendte sig om. Hans Ansigt var saa roligt, at det gav et Gisp i Brystet paa Svarrer—:

„Nu gælder det rigtignok om, hvem der er den heldige!" — sagde han og søgte at gøre sin Stemme feberhed som af Spænding.

Ssumichin lo igen med denne sagte og ligesom viljefødte og sikre Latter —:

„Ja!" sagde han saa, og hans Mund blev pludselig ganske rolig — „der afhænger rigtignok meget af dette Øjeblik!"

Et Sekund tøvede han endnu, uden at løfte sine Øjne imod Svarrer — og det var som om der gik en Frysning gennem hele hans Skikkelse. Saa strakte han Haanden op imod de to hvide Spidser, der sad som ganske smaa, blottede Tænder imellem Svarrers Fingre.

Han tog fat i een af dem og trak til —:

„Naa!" — sagde han — og det stod klart for Svarrer, at Ssumichin havde sagt denne Sætning, endnu inden han havde faaet draget sin Tændstik helt frem — „saa var *jeg* altsaa den uheldige!"

Svarrer stod uden at røre sig —: ja, tænkte han, det var jo i Grunden dumt, at han havde knækket begge Hovederne af. Det havde slet ikke været nødvendigt —: ja, Svogeren havde virkelig Ret: han havde saamænd altid været uheldig, denne Ilja, ligegyldig hvad han saa tog sig for! Om der saa havde været ni Tændstikker med Hovede, og bare een eneste uden, saa havde Ssumichin ganske bestemt faaet fat i denne ene!

Svarrer lod den Tændstik, der var tilbage i hans Haand, falde ned paa Gulvet, uden at tænke over det førend det var sket — og saa gav det et Krampesting igennem hans Bryst; og han stirrede forvildet, maabende, harmfuld mod sig selv ned paa den lille hvide Pind, der ligesom blev større paa det brune Gulv.

Men Ssumichin stod allerede med Ryggen til, bøjet over Instrumentkassen, og rodede i den med begge Hænder. Det gav smaa Klirr og Smæld.

„Brug nu Tiden godt!" — sagde han, uden at vende sig om, og Svarrer hørte det lille Knæk, da han aabnede en Kniv — „og hils dem allesammen derhjemme. Og hils Anna Pavlovna og sig, at hende tænkte jeg allermest paa! Hører du!"

Svarrer syntes, at Ssumichins Stemme var bleven saa tyk —:

„Naa — ja. Naturligvis!" — sagde han, og det var som om Navnet Anna Pavlovna sad som en flængende og blødende Byld ved hans Hjerte. Og derfor ventede han utaalmodigt paa at den anden skulde besørge Resten: der var virkelig ingen Tid at give væk — „Naturligvis hilser jeg dem fra dig! Det behøver du ikke — —"

Men det var som om Ssumichin slet ikke hørte hans Ord. Han havde rettet sig op — stadig med Ryggen til — og stod og stirrede frem —:

„Ja!" — sagde han, og Svarrer syntes at han var en halv Time om at sige den Sætning — „hils især Anna Pavlovna

Hun holder meget af dig!" — og han drejede, en Hundrededel af et Sekund, sit Ansigt om imod den anden, og det var graaligt hvidt.

Saa nikkede han, en eneste Gang, og straks efter hørte Svarrer en dyrisk, rallende og kvalmende Lyd. Ssumichin satte den venstre Fod et lille Skridt frem, og saa faldt han, næsegrus, med to dumpe Brag, først ned paa Hjørnet af Instrumentkassen og saa paa Gulvet.

Paa Væggen, lige udfor det Sted hvor hans Hals havde været, var der en stor, ligesom sprængt Plet — som havde en spøgefuld Malersvend, med en tyk Pensel, tjattet en Klat rød Farve ud dèr.

Svarrer maatte gribe fat i Bordkanten, og et Øjeblik stod han, med ravende Sanser, og havde Øjnene klæbede fast til den graa Skikkelse der laa og flimrede i Krampe derhenne.

Ssumichins venstre Haand ligesom haltede en Gang henover Gulvet, saa laa han stille.

„Ja!" — sagde Svarrer, halvt højt, og blev ved at staa bøjet frem og stirre derhen — „han er død!"

Men i samme Nu havde Havbundens Aartusindstilhed, som med en svampet Haand, grebet ham i Struben bagfra. Lydene fra hans Blod rejste sig som Klipper op over den milestore Tavshed. Og gennem Rummets Staalvægge sivede der, usigeligt uden Lyd, en slimet og nubrende Kulde ind over hans Hud.

Han hørte sit Hjærte slaa og mærkede de skarpe og tunge Pulsslag i sine Tindinger, som stod han i et Kirketaarn hvor Klokkerne klemtede. Og saa skreg han, det samme Raab som før —:

„Luk op!" — hans Stemme rejste sig og sank sammen i de to Ord, som var den en Hund der bliver slaaet for Panden.

Men saa krummedes han ned: for han saa' for sig, hvordan hans Skrig væltede sig afsted til alle Sider igennem Vandet, der blev ved at vige bort under Lyden og ikke nogensinde vilde lade den standse.

Og han blev staaende, knækket fremover i Hofterne, og med lang Hals og følte det, som havde Lyden slaaet sine Negle i hans Hjærne og halede den ud med sig i lange Taver, for ikke at blive alene.

Han mærkede, hvordan Fibrene blev spændte, indtil de klang i Vandets Kulde — og saa sprængtes de, een efter een. Og da den sidste var bleven revet over — ligesom med et Klinger af en Knivsegg — var der, med eet, ganske lydløst rundt om ham.

Saa rettede han sig op med et Ryk — drevet uden at ane det, af en eller anden Drift der sad i ham — og gik hen til Døren med Kniven i sin Haand. Hans Ansigt hang, som en kalket Klud, nedenunder hans sorte Haar.

Med begge Hænder tog han fat om Knivskæftet, og begyndte at føre Klingespidsen ind imod Træet, der gav en spragende Lyd under Staalet.

Luften var tyk og betændt, og der var en oversød Smag af Blod om ham. Igennem den flade Dunst kunde han skelne den bitre Syreaande fra Akkumulatorerne, der stod inde under Bænken og holdt Lyset vedlige.

Han stod, med Fødderne langt fra hinanden, bøjet ind imod Døren, og hans Skygge laa i en urolig Klynge — som en Hund under onde Drømme — nede paa Gulvet.

Træfliserne spræsede af og faldt ned, eller de sad som brunlige og blanke Modhager ned langs Rillen som han gravede.

Han kom til at skære sig i den venstre Haand, men følte det ikke. Først længe efter saa' han, tilfældigt, at Splinterne var røde Saa standsede han i sit Arbejde, og stirrede maabende ned paa Gulvet. Med eet rettede han sig op, der røg et Hyl igennem hans Nerver —: og saa skottede han hen til den store, røde Plet paa Væggen bag ham.

Der gik lang Tid inden hans Hænder gav sig til Arbejdet igen og paany sprang op og ned langs Døren. Han støttede Panden imod Fyldingen, der var kold som en Isplade, af Vandet derudenfor. Aandedrættet gik som en Skrabeske i hans Hals. Og Minutterne silede, eet efter eet, som Syrepletter ind i Hjærnen paa ham.

Saa standsede han, tilsidst, og rettede sig langsomt op. Lidt efter lidt følte han det som kom hans Liv — milelangt borte fra — ad smertefulde og skærende Veje listende ind i ham igen. Han prøvede paa at dreje Halsen og se sig om —: Ja, han var færdig. Rillen i Døren var klar. Hele Vejen rundt langs Fyldingens Kant var der gravet en Rende ind i Træet, saa at der kun behøvedes et Skuldertryk for at sprænge Vejen fri.

Han følte i sine Lunger, at Luften var som Blystænger at suge ind. Arbejdet sad som en Staalspids i hans Ryg, ovenover Lænderne.

Han vendte sig ind imod Rummet og saa' hen mod det Hjørne, hvor Ssumichin laa; og paa een Gang opstod der en hed og sød Rørelse inde i ham: ja, der laa hans Svoger henne! Og han var død. Han havde selv dræbt sig! Men —: jo, han skulde nok huske at hilse Anna Pavlovna. Ssumichin kunde være ganske rolig. Det skulde være det allerførste han gjorde. Ja —: det allerførste! — naar han kom hjem, altsaa!

„Alting er klart!“ — sagde Svarrer, og kunde selv høre sin Stemme, den var ganske stilfærdig, og ligesom saa blød — „alting er klart. Der behøves ikke andet end et Skuldertryk, saa er Døren aaben. Bare at kaste sig, med al Kraft, lige ind imod Døren, saa er Vejen klar.

Og saa hilse Anna Pavlovna!“

Svarrer saa' ned og iagttog, at han havde taget sit Lommetørklæde frem og var ved at gnide sine Hænder rene. Han løftede den højre op imod Lyset for at se bedre. Et Øjeblik kom han til at smile over sin Tankeløshed, og saa gik han hen til Forbindingskassen, hvor der var Borvand og Karbol. Undervejs støttede han sig til Bordet og følte sine Ben som om de sov. Ja, tænkte han, det var jo heller ikke saa underligt, oven paa dette her Arbejde. Men nu var alting jo ogsaa klart —: der manglede bare det, at en eller anden satte Skulderen til og smækkede Døren ind. Saa var Vejen beredt. Saa kunde han gaa hen og hilse Anna Pavlovna!

Han satte sig ned paa Kanten af Instrumentkassen og strakte sine Ben ud fra sig. Det var, som var hans Knogler lumskeligt betændte, eller som havde Blodet sivet sig ind i Benvævene og gjort dem til Brusk. Det var egentlig en rar Følelse, oven paa Trætheden —: saadan en fløjelsagtig eller grødlignende Fornemmelse, syntes han. Og Arbejdet var jo forbi —: alting var i Orden! der manglede bare at Anna Pavlovna skulde sætte Skulderen til den Dør!

Svarrer strøg sig engang over Øjnene og vidste ikke rigtig, om det var Laagene eller Fingrene der var saa tykke. En af Delene vejede for meget — og det gjorde saa godt at lukke Laagene til. Og der var jo Tid nok. Anna kunde ikke være her med det samme, det kunde ingen forlange — — og ellers var alting klart!

Der gled en langsom og lunken Vægt ned over ham — først over Ansigtet og saa over Brystet; noget der gjorde ham det vanskeligere at trække Vejret paa rette Maade. Han bestemte sig til at løfte den højre Haand for at skubbe dette her bort. Men saa saa' han, at det var jo Anna Pavlovna. Han tænkte et Sekund paa at rejse sig op og sige til hende, at Ssumichin havde jo bedt ham saa meget om at hilse hende fra ham. Men hans Ben laa saa godt, og saa nænnede han ikke at forstyrre dem. Han nøjedes med at slaa en Smule ud med Haanden — og derved gled han ned fra Kassen som han sad paa.

„Ja!“ — sagde han, og undrede sig vagt over denne Bevægelse — „Alting er klart. Hilsen fra Ilja!“ — og saa tog han hendes Haand ind imellem sine og gav sig til at stryge sagte henover den.

Men det var som raslede der en ganske langsom Kulde ud fra hendes Fingre. Først følte han den i sin Haand, og saa bugtede den sig, som en Vandslange, op langs med hans Arm og naaede gennem Halsen ind til hans Hjærne. Han blev ganske kold paa Indersiden af sine Øjne, og saa lukkede hans Laag sig op med eet. Idetsamme vidste han igen hvor han var. Han rettede sig op i Sædet og saa', at det var Ssumichins Haand han sad med. Der var en tynd Guldring paa den lille Finger — det

Han rettede sig op i Sædet og saa, at det var Ssumichins Haand han sad med.

var som Ringen paa et Dørhængsel, syntes han.

Saa gik Livsviljen som en Fakkel igennem ham, og hans Blod brusede op, indtil det surrede som en Mølle i Ørene paa ham. Han rejste sig op i et Spring og løb hen til Bordet. Hastigt — følgende den Plan som et eller andet inde i ham havde lagt allerede for Timer siden — hurtigt tog han med begge Hænder fat om Blikkassen, hvor de steriliserede Bind laa. Han rev Laaget op og rodede Indholdet ud, hulter til bulter. Saa lod han Fingrene glide hen over de røde Gummilister — der sad som Læber om Kassens Aabning — for at føle, om de sad fast, saa at de kunde lukke hermetisk som de skulde. Han klemte Laaget til igen og spændte Remmen, der gik ind i Haandtagene, fast til sine Skuldre, saa at Kassen hang som et stort Svømmetornyster paa hans Ryg.

Han stillede sig op mod Rummets Bagvæg, stemte den højre Fod derimod, følte sine Lunger suge Vejret dybt til sig, og i to Spring kastede han sig, med højre Skulder forrest, ind imod Døren.

Stødet ligesom slog hans Hjærte fladt, og der bulnede en knagende Smerte ud i Skulderen paa ham. Men Døren rørte sig ikke.

Igen løb han hen til Bagvæggen og vilde forsøge en Gang til. Men i samme Nu sprængte Trykket derudefra Fyldingen ind. Det gav en bragende Fræsen. Selve Staalrummet gjorde et Hop opad, som for at give Luften fra sig. Et lille Klinger af Glødelamperne der sprang. Saa havde Vandet fyldt det hele, og rev alt hvad der var derinde, med sig ud i en kogende Hvirvel.

Et Sekund stødte han sammen med et eller andet og slog til alle Sider. Han mærkede Opdriften som en Luftboble under sit Hjærte. Saa gik der som en Istap af frisk Luft igennem hans Lunger, og han forstod, at nu var han kommen op til Overfladen. Han pjaskede med Armene og saa' at det var lys Dag endnu. Stumper af et Bord fløď paa Vandet tæt ved ham.

Han blev omspændt af en stor og salig Træthed, og saa lukkede hans Øjne sig til, uden at han vidste det. — — —

Dr. Svarrer — min fordums Skolekammerat — har selv fortalt mig alt hvad der var hændet ham ombord paa „Petropavlovsk“. Men det er først gennem et Par Maaneders Arbejde, at det er lykkedes mig at faa skelnet imellem de Begivenheder der virkelig havde fundet Sted — og dem er det, jeg har gengivet ovenfor — og de der kun eksisterede i hans Hjærnes Feber.

Og jeg har kaldt denne Beretning for „Dybets Orm“. Fordi jeg forstod: at Bevidstheden om dèt han havde begaaet dernede paa Havbunden udenfor Port Arthur, den blev ved at leve som en uudryddelig Gift, eller som en Øgle, inde i hans Hjærne. Og den drev ham tilsidst — *netop selve den Nat, hvor han fortalte mig det altsammen* — til at udføre en ny, ganske lignende Handling. —

Det er idag omtrent et Fjerdingaar siden, at jeg en Aften var gaaet ind i den store Hotelrestaurant paa Raadhuspladsen. Jeg var lige kommen indenfor Døren, saa var der een der greb mig i Ærmet. Jeg drejede Hovedet og saa' at det var Svarrer.

I sin Tid havde vi været en hel Del sammen, han og jeg. Men saa gik jeg paa Officersskolen, og han studerede til Læge, og vi traf ikke mere hinanden. Ifjor Foraar hørte jeg, at han var bleven forlovet med Frøken Anna Pavlovna Ssumichin, der var Datter af den tidligere, russiske Gesandt her i Byen. Og det blev sagt mig, at Svarrer og hans Svoger — gennem Familieforbindelser i St. Petersborg — havde faaet Tilladelse til at gøre et halvt Aars Lægetjeneste i Manchuriet. Naar han kom hjem skulde Bryllupet staa. —

„Hør! Hermanns!“ — sagde han, da jeg vendte mit Hovede imod ham; han havde rejst sig op fra det lille Bord han sad ved, og lod sin Haand blive liggende paa min Skulder — „Goddag. Det var morsomt at se dig.

Det er min Kone!

Og min Ven Hermanns — du véd!

Sæt dig nu ned hos os. Der er ingen andre Pladser at faa. Her er altfor mange Mennesker!“ — Han vendte sig om og fik fat i en Stol, imens jeg bøjede mig for at hilse paa hans Hustru.

Fru Svarrer nikkede, og der gik, et Sekund, et ganske lille Smil over hendes Mund, der var stor og fuld og rød i hendes blege Ansigt, hvor det sorte Haar sad i en Frisure langt ned over Panden —:

„Jeg kender saa godt Deres Navn, Herr Hermanns. Min Mand har talt om Dem. Jeg har ogsaa læst et Par af Deres Bøger.

Værsgod, vil De ikke sætte Dem ned!“ — Hun talte hastigt og ujævnt, og hendes Øjne blev ved at glide bort fra mig — som kunde de ikke engang et Sekund undvære Synet af hendes Mand.

Svarrer hjalp mig Frakken af —:

„Jeg er jo kommen hjem for et halvt Aarstid siden!“ — sagde han og hængte mit Tøj op paa Knagen bag Bordet — „jeg var ovre i Manchuriet — og har en lang Historie at fortælle dig!

Sæt dig ned og sig mig, hvad du vil have at drikke — — og om en Timestid gaar jeg med dig hjem. Jeg har altsaa noget at fortælle.

Derovrefra — naturligvis!“ — Han løftede Hænderne imod mig, som vilde han belave mig paa, at det var vigtige og hemmelighedsfulde Ting han havde at sige. Og da han tav hørte vi, med eet, Orkestrets Cymbalon rejse sine klingrende og gungrende Staallyde. — „Hør!“ — sagde Svarrer og nikkede i Takt — „Hør nu! Saadan lyder det derovre. Saadan lyder Krigen, hele Tiden! Dag og Nat! Som Skrig og Skud! Man glemmer det aldrig!

Jeg véd det ganske bestemt!“

Fruen bøjede Hovedet en Smule, og jeg saa' at der gik som en Kulde hen over hendes Ansigt —:

„Aa, du tænker da heller aldrig paa andet, end den onde, hæslige Krig!“ — sagde hun, ganske sagte.

Han lo og vendte sig pludselig om imod hende. Saa strakte han sin Haand ud og klappede med Spidsen af sin Langefinger paa hendes Ærme —:

„Ja!“ — sagde han og lo igen — „du kommer til at gaa alene hjem, i Aften. Saa skynder du dig i Seng og lægger dig til at sove. Og drømmer om din Mand.

Ikke sandt, er det ikke saadan man siger?!“ — han drejede sit Ansigt mod mig, og blinkede hastigt med det højre Øje, som vendte bort fra hende.

Der gik en vag Følelse af Ubehag igennem mig —:

„Jeg kender Dem meget godt fra Gaden, Frue!“ — sagde jeg og bøjede mig smilende frem imod hende — „jeg har set Dem tit. De

kom saa ofte paa Kunstmusæet, sidste Vinter?" — Jeg huskede, at jeg mange Gange havde maattet betvinge mig for ikke at vende mig om, naar jeg mødte hende, for at se længe efter hendes slanke og rejste Skikkelse, hvor den korte og ganske løse, sorte Kaabe gjorde hendes Hofters og Bens Linie saa stærk og fuld.

„Det var inden vi blev gift. Nu studerer hun Renæssancen —: og Borgia'erne!" — sagde Svarrer og sendte hende et hastigt og ligesom pludseligt Blik; først nu lagde jeg Mærke til at han havde Lorgnetter paa — og det forekom mig, at hans Øjne var blevne mindre end før: det var, som kunde de ikke taale Lyset herinde — „nu har vi boet paa Landet i nogle Maaneder. Det morede min Kone — men ikke mig. Saa vi er flyttet her til Byen igen! — Ja!" — han lænede sig frem og talte igen sagte og indtrængende, som var det en Sag af yderste Vigtighed han fortalte — „jeg gaar jo med dig, saa skal du høre om det altsammen. Og min Hustru gaar alene hjem og skynder sig i Seng!"

Fru Svarrer lo ganske lidt — en underlig, ligesom hjælpeløs Latter —:

„Aa, ved du hvad!" — sagde hun — „du kan da ikke saadan uden videre invitere dig selv hjem til Herr Hermanns. Gaa du hellere med mig. Det er slet ikke sikkert at det passer din Ven at have dig i Aften — —!"

Dr. Svarrer lo og klappede mig paa Armen —:

„Hør hvor pænt hun kan ordne det altsammen, hvad?"

„Var det ikke meget bedre, at vi bad din Ven komme hjem til os en Aften?" — spurgte Fruen, og da hun drejede sit Ansigt ind imod mig, saa' jeg, at der var som en Bøn i hendes ganske sorte Øjne. Eller maaske var det den røde Skærm paa Lampen, der stod paa Bordet foran hende, der gjorde hendes Blik saa fugtigt.

Han drejede sit Ansigt mod mig, og blinkede hastigt med det højre Øje, som vendte bort fra hende.

Svarrer lo igen —:

„Læg Mærke til det!" — sagde han og rynkede sine Bryn, imens han blev ved at le højt med sin usikre og famlende Latter — „læg Mærke til, hvor ivrig min Hustru er efter at faa mig med hjem, hører du. Skulde man ikke tro, at hun havde en eller anden ganske bestemt Hensigt?" — Det gav et Ryk i Fruen, og han skyndte sig at tale videre —: „Viser det ikke, at jeg er en god Æglemand — hvad? Eller ogsaa, at *hun* er en god Hustru, naturligvis. Ikke sandt?" — Og igen blinkede han til mig.

Der gik den samme Ubehagsfølelse igennem mig som før, og jeg kunde selv mærke at mine Øjne blev kolde, mens jeg saa' paa ham —:

„Ja!" — sagde jeg med en kort og tør Stemme — „ganske oprigtigt, du maa ikke blive vred: men jeg er nemlig meget træt i Aften, saa jeg havde tænkt mig at gaa tidligt i Seng!"

Der gik en Herre forbi vores Bord, og lod sine Øjne blive hæftende ved Fru Svarrers hvide Ansigt, der saa' saa fremmed ud, under det lave og sorte Haar. I samme Nu bøjede Svarrer sig tæt hen til mig, og satte sin Mund helt op mod mit Øre —: „Stille!" — hviskede han og greb om min Arm og knugede den imens han talte — „sig ikke mere om den Ting. Jeg kan ikke gaa hjem med min Hustru i Aften. Det er ganske umuligt. Jeg skal fortælle Dig hvorfor — bagefter!"

Saa rettede han sig op, nikkede betydningsfuldt og afgørende til mig, og vendte Ansigtet om imod sin Hustru —: „Saa' du den Herre der gik forbi og stirrede paa dig? Jeg hviskede lige til min Ven, at det er den bekendte Forfatter, som har giftet sig i disse Dage. En gammel Mand, med en ung Kone! De elsker hinanden. Det er henrivende. — Jeg kender ham ikke nøjere!

Gør *du*?" — med et Ryk drejede han sig om til mig. Og først i dette Øjeblik forstod jeg: at der maatte være et eller andet — noget ubegribeligt, noget ufatteligt — som tvang ham til at spille denne Komedie overfor hende. Jeg ved ikke selv mere, om det var en urolig, smertefuld Medlidenhed — eller om det maaske kun var Nysgærrighed og Træthed tilsammen —: men jeg følte, at jeg havde ikke mere Styrke nok til at nægte ham Lov til at gaa med mig hjem. Ganske vist, tænkte jeg: hans Hustru vilde aabenbart helst ikke have det. Men, paa den anden Side: han skjulte jo ogsaa for hende. at det var mere end en løs og tilfældig Idè hos ham. Maaske var det rigtigst imod dem begge to, at han gik med mig! —

Et Øjeblik efter skød han sin Stol bort og rejste sig op —:

„Naa, min Ven!" — sagde han og stødte let til mig under Bordet med sin Fod — „skal vi saa gaa? Vi sætter min Hustru op i en Sporvogn. Hun kan køre lige til sin Dør. Ikke sandt? Det regner, Stormen hyler, Vejret er slemt!"

Jeg rejste mig op, tog Fru Svarrers Kaabe og hjalp hende den paa —:

„Lad ham ikke gaa med Dem!" — hviskede hun i det samme, hastigt og sagte. Men Svarrer havde alligevel hørt det. Han strakte sin Haand ud og klappede hende paa Ærmet — ligesom før — med de yderste Spidser af sine Fingre —:

„Læg Mærke til det!" — sagde han til mig, og jeg følte at der laa en feberkogende Alvor bag hans Stemme — „læg vel Mærke til, hvor gærne hun vil have mig med hjem! —

Ja — saadan er det at være gift!" — Og han løftede spøgefuldt Hænderne i Vejret.

Der gik et Ryk igennem hendes Skuldre, der var smalle og skraa og styrkeløse som et Barns, og saa bøjede hun Nakken bagover og drejede Hovedet, saa at jeg saa', at hendes lille Ansigt var bleven ganske hvidt —:

„Ved De hvad jeg tror, Frue!" — sagde jeg smilende, mens jeg forsøgte at vise hende, med mit Blik, at jeg mente mine Ord alvorligt — „Jeg tror virkelig, at det er klogt at lade Deres Mand gaa med mig hjem. Jeg selv er forfærdelig nysgerrig efter at høre, hvad han har at fortælle. Jeg ryster helt af Spænding — og jeg synes virkelig, at Svarrer er ligesaa ivrig!

De skal se: hvis vi ikke faar Lov til at udlade os, saa bliver vi begge to helt daarlige!"

Hun nikkede til mig og jeg kunde se, at hun havde forstaaet mig —:

„Aa!" — sagde hun, og forsøgte af al Magt at smile — „Ja, naar det er *saa* slemt, saa nytter det naturligvis ikke at sige imod!

Men kom nu ikke for sent hjem!" — hun saa' et Øjeblik hen til Svarrer og drejede sig saa om imod mig igen. — „Lad ham nu ikke blive siddende altfor længe hos Dem!

Vel?"

Vi gik ud af Kaféen og maatte løbe for at naa Vognen, der allerede holdt paa Stoppestedet:

„Javel. Javel!" sagde han og nikkede til hende; hun stod — som frøs hun — og klemte sine Arme ind til Kroppen og bøjede sig ned over Kanten af Platformens Rækværk — „Skynd dig bare at gaa i Seng og læg dig til at sove.

Jeg skal nok ikke komme for sent!

Det lover jeg dig!" — og jeg saa' — og følte, at ogsaa Fruen havde lagt Mærke dertil — jeg saa': at han fnisede ganske sagte, mens han sagde de sidste Ord.

Klokken foran gav sin flade Lyd, det ruskede i Vognen, og saa kørte den afsted. Jeg blev ved at se efter Fru Svarrers hvide Ansigt, indtil Sporet drejede om — saa vendte jeg mig om imod ham. Han havde taget sin Hat af og tørrede sin Pande med Lommetørklædet. I Skæret fra Lygten var hans Ansigt bleggult, og alle Trækkene ligesom forvildede —:

„Gud være lovet!" — sagde han og greb voldsomt rundt om min Arm. — „Det lykkedes! Gud være lovet!

Spørg mig ikke om mere. Jeg skal fortælle det altsammen. Forstyr mig ikke —: jeg maa samle mine Tanker.

Naar vi kommer hjem til dig, skal du faa hele Historien. Fra Ende til anden. Kom saa!" — —

Et Par Gange undervejs prøvede jeg paa at tale til ham, men han virrede blot med Hovedet og svarede ikke. Og ganske langsomt følte jeg det, som blev mine Nerver smittede af hans Færd: det var i Grunden dumt, det var dumt, det var ufornuftigt af mig at tage ham med mig hjem, tænkte jeg. Hvad var der i Vejen med ham? Var han syg, var han drukken — —?

Og en Tid kom jeg til at mindes, at jeg havde jo læst flere Beretninger om, at Mennesker der havde været med i denne Krig, de havde faaet deres Nerver og Tanker ligesom sprængte eller knuste under Larmen og Feberen derovre. Jeg mærkede en dump og tung Uro spænde sig ind over mig og ligesom ruske i alle mine Fibre.

Saa var vi ved min Gadedør —:

„Hør! — ganske oprigtigt!" — sagde jeg og blev staaende paa Stentrinet — „sig mig — synes du ikke, at det alligevel er for sent nu!

Oprigtig talt: jeg er meget træt. Og nervøs!"

Men han slog ud med sin Haand, og jeg vendte mig ind imod Gadedøren og lukkede op.

Han hængte sit Tøj fra sig i den lille Entré, og vi gik ind i min Stue. Jeg pegede paa Divanen der staar bag mit Skrivebord, rakte ham Cigaretter, tændte selv een og gav mig til at gaa op og ned —:

„Hvad vil du mig saa?" — spurgte jeg tilsidst — og følte selv, hvordan Smitten fra hans Nerver greb dybere og dybere ind i mig. Jeg skelnede det som en vag og grundløs Harme imod ham — „hvad er altsaa Meningen med dette her?"

Han stod henne ved Vinduet, med Ryggen imod mig. Saa drejede han sig langsomt om til mig — og det var som gik der et Skud igennem mig, da jeg saa' hans lange og farveløse Ansigt hænge som en Fosforplet midt i de mørke, svære Gardiner.

Saa begyndte han at fortælle — alt det som jeg har skrevet ovenfor, om ham og Dr. Ilja Ssumichin. Jeg sad sunket sammen i en Stol, og kunde selv mærke at mine Øjne, maaske i et Par Timer uden Afbrydelse, uafladeligt havde været rettede paa hans hvide Ansigt. Nu og da løb der som en lang og besværlig Rysten igennem mine Nerver. Og jeg ved nu — bagefter — at der var Øjeblikke, hvor min Hjerne var saa lammet af det han fortalte mig, at jeg tilsidst ikke vidste, om det var ham der talte i Feber, eller om jeg selv var syg.

Og da han endte med at sige, hvordan den salige Træthed fyldte ham, da han var kommet op til Havfladen — saa vilde jeg have Vished, og jeg bøjede mig med eet frem imod ham, strakte en Haand ud og sagde —:

„Javel! Men — Ssumichin! Hvad han?!" — og jeg huggede, som med et Stød, mine Blikke ind i hans Øjne.

Han nikkede ganske svagt —:

„Ja!" svarede han saa — — og jeg forstod af hans Ord, at hans Hjærne kunde ikke mere skelne mellem Sandhed og Feber: „Ja — naturligvis. Vandet rev ham med ud, sammen med mig. Vi fulgtes ad op. Det var første Gang jeg saa' ham. —

Anden Gang, det var altsaa da Japanerne fandt os begge to. Dagen efter. Eller hvornaar det nu var.

Den første de saa', det var mig. Saa halede de mig op og satte mig i Baaden og lagde et gult Tæppe over Skuldrene paa mig. Det var godt varmt.

Saa gav de sig paa een Gang til at raabe noget, allesammen, og pegede ud.

Jeg forstod godt, hvad der var paa Færde. Jeg rystede paa Hovedet ad dem —: Nej, sagde jeg til dem — det hjælper ikke noget. Det er min Svoger. Han hedder Ssumichin. Han var Læge — og han er stendød. Han har selv skaaret Halsen over paa sig!

Det hjælper ikke noget!

Lad ham ligge! —

Men der var ingen af dem der brød sig om, hvad jeg sagde. Og saa fik de fat i ham og lagde ham nedenfor mine Fødder. Han laa med Ansigtet nedad, hele Tiden. Hvorfor, det ved jeg ikke!"

Jeg lænede mig tilbage i Stolen, og følte som en Frostknude gaa igennem mine Aarer —:

„Godt!" — sagde jeg, uden at vide mine egne Ord — „det var første Gang og anden Gang! Men saa tredje?"

Svarrer stod og rokkede. Han lukkede sine Øjne langsomt til. Og jeg saa' at der gik som en hoppende Krampe henover hans Mund —:

„Tredje Gang!" — sagde han saa, og hans Stemme var paa een Gang bleven en anden: han talte ganske sagte og i en Tone, som var der et sygt Menneske der ikke maatte forstyrres —: „Ja. Jeg ved ikke hvorfor.

Tredje Gang har han ikke vist sig for *mig*. Men for Anna Pavlovna!

Hører du: han har vist sig for Anna Pavlovna. Han har taget hende fra mig. — Hvornaar han har talt med hende, det ved jeg ikke. Men efter at vi var bleven gift, naturligvis.

En Nat, altsaa — antager jeg!

Og han har fortalt hende dette her med Tændstikkerne, begriber du. For at hævne sig paa mig!" — Han standsede med et Ryk, og lukkede sine Øjne ganske langsomt. Hans Stemme blev ved at være hæs og blød —: „Ser du!" sagde han, og igen dansede der denne Skælven om hans Mund — „i gamle Dage holdt hun af mig. Hører du: jeg vil sige det til dig, rent ud! Hun elskede mig. Der var ikke den Ting hun ikke gjorde for min Skyld. Hun blev et helt andet Menneske, dengang vi blev forlovede —: i alle mulige Ting mente hun saadan og gjorde saadan, som hun vidste, at jeg ønskede det!

Forstaar du altsaa: der er slet ingen Tvivl om, at hun elskede mig. Aa, sagde hendes Broder: vi har slet ingen Søster mere, fordi vi har faaet en Svoger!

Ikke sandt?!"

Jeg havde rejst mig op og stod ved Siden af ham. Jeg løftede min Haand op paa hans Skulder og forsøgte — nervøst, ophidset, rystet som af en Ild i mig — at sige til ham, at han tog fejl, hun elskede ham jo endnu, det var jo kun en meningsløs Idé af ham, dette her med at Ssumichin havde talt med hende.

Men saa blev hans Ansigt lidt efter lidt anderledes — og der kom det samme halvt forvildede og halvt triumferende Smil, som der havde været inde i Kaféen.

„Naa!" — sagde han og klappede min Arm med to smaa Slag — „du skal ikke være ked af det. Alting er lykkedes for mig. Jeg er klogere end hende. Nu skal du høre.

Jeg kom jo hjem, og vi blev gift. Og jeg fortalte Anna Pavlovna hele Historien — undtagen dette her, med at jeg havde knækket *begge* Hovederne af Tændstikkerne.

Javel, vi blev gift, og jeg havde faaet et Kald ude paa Landet. Det var rigtig godt, et udmærket Kald. Jeg tjente brillant.

Men der var én Ting: ser du: der var meget langt til By, og derfor maatte jeg ogsaa være Apotheker selv. Er du saa med: jeg havde et helt Værelse fuldt af Gift!

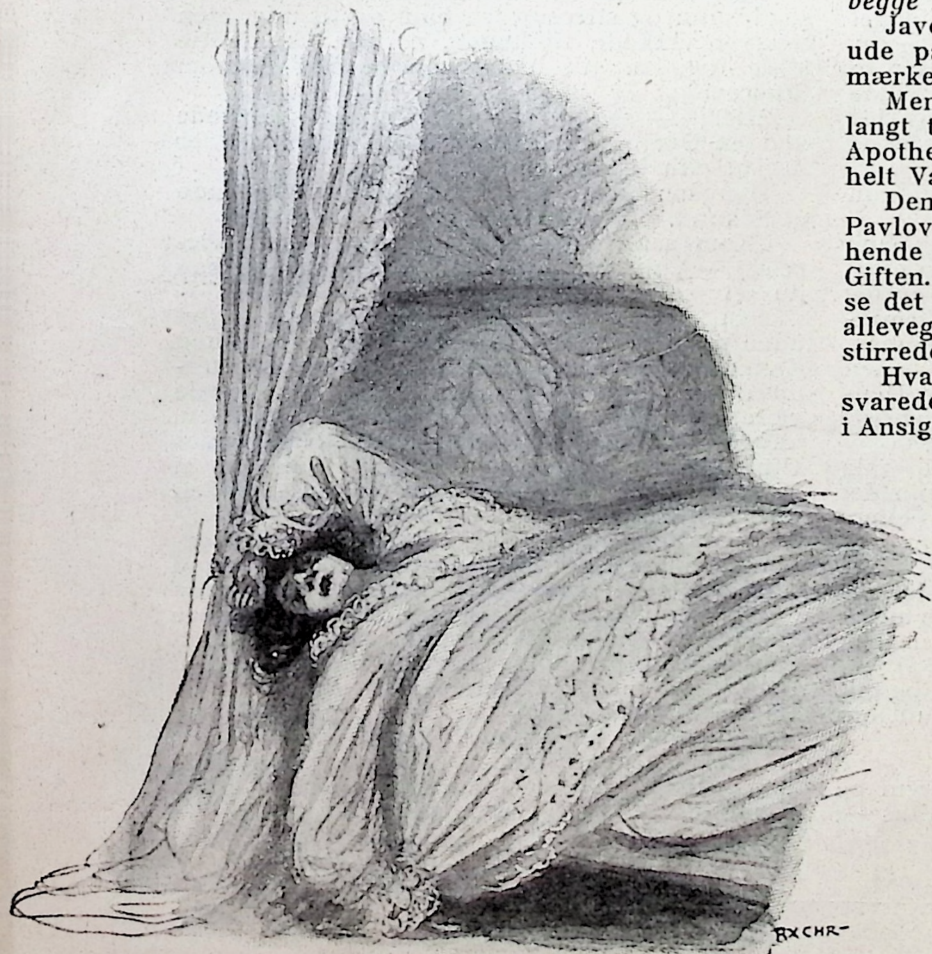
Dengang var det at jeg opdagede, at Anna Pavlovna havde talt med Ilja. Han havde sat hende op mod mig. Hun prøvede at stjæle af Giften. Jeg er ganske sikker paa det. Jeg kunde se det paa hendes Øjne, hvordan de fulgte mig allevegne. Evig og altid. Hvor jeg saa gik, stirrede hun efter mig.

Hvad ser du efter, spurgte jeg. Ingenting, svarede hun, og jeg saa', at hun blev hvid i Ansigtet. Men forstaar du: „ingenting," sagde hun — javel, men vi Læger vèd, at Mennesker ser aldrig efter „ingenting". Der er altid et eller andet ganske bestemt vi ser efter!

Og hendes Øjne veg ikke fra mig. Naar jeg kørte ud paa Besøg, saa løb hun ned igennem Haven og stod henne ved Hjørnet, oppe paa den store Sten, og vinkede efter mig, for at minde mig om, at hun vilde blive ved at se mig. Naar jeg kom hjem igen, saa stod hun allerede ude paa Bakken og stirrede efter mig, og holdt Haanden for Øjnene, for at jeg ikke skulde se, hvordan hun saa' lige igennem mig.

Han havde sat hende op imod mig. Han forlangte, at hun skulde hævne ham paa mig. Ikke sandt, begriber du det?"

Han tav et Øjeblik og lænede sin Pande mod Kanten af min Reol. Saa smilede han igen og talte videre:

Det var som om al Vilje til Livet var veget fra hendes Øjne.

„Men jeg var jo altsaa klogere end hun, kan du nok tænke dig!

Godt, sagde jeg en Dag til hende: det er meget kedeligt, men jeg overanstrænger mig herude. Jeg maa sælge det hele og flytte ind til Byen. Der er ikke noget at gøre ved dèt!

Hun græd jo, forstaar du: Aa, sagde hun, og her er saa smukt, herude. Og vi boer saa godt. Og vi har jo hinanden —!

Hører du: vi har jo hinanden, sagde hun! Og saa prøvede hun hver Dag paa at stjæle af Giften! Jeg kunde se det paa hende!" — Han blev staaende et Øjeblik, som var han stivnet i den Stilling, hvori han havde sagt sine sidste Ord. Saa gik han et Par Skridt frem, satte sig paa min Sofa og løftede sit Hovede op imod mit Ansigt, som jeg selv kunde føle var ganske blegt og uden Herredømme over Trækkene —:

„Naa!" — sagde han — „saa flyttede vi altsaa. Det er en Ugestid siden og nu er vi hèr!"

Jeg havde rejst mig op, som pisket af hans Blik, og gik rundt i Stuen: og under Vægten af alt det han havde fortalt mig, søgte min Hjerne forvildet at finde, hvad jeg skulde sige til dette Menneske —:

„Ja!" — sagde jeg, og slog ud med Hænderne, Gang paa Gang — „du maa jo — — det er jo — Tænk dig dog om!

Forstaar du da ikke, at det er jo Sygdom, dette her. Fortæl det altsammen til din Hustru — — Gaa til en Læge — —"

„Nu boer vi altsaa hèr!" — sagde han og jeg forstod, at han hørte slet ikke mine Ord, følte dem ikke, kendte dem ikke, — „men alligevel tænker hun hele Tiden kun paa det samme. Hun slipper mig aldrig af Syne! Aldrig!

Men nu, omsider, i Aften, har jeg fanget hende!

Nu, forstaar du: i dette Øjeblik!" — Han lo sagte og trak sit Uhr op af Lommen. Jeg havde vendt mig med et Ryk om imod ham, og jeg følte det, som var mit Blod med eet standset og laa som Bly i mine Aarer —:

„Hvad mener du?" — spurgte jeg, og min Stemme var ganeløs og tør.

„Jo!" — sagde han og saa' endnu en Gang paa Uhret, inden han stak det i Lommen igen: — „Vi har hver sit Sovekammer. Det er jeg nødt til at have, forstaar du nok! I Eftermiddags saa' jeg, at der var lagt i, i Kakkelovnen, i mit. Hvorfor det, spurgte jeg hende — men jeg vidste meget godt, inderst inde, hvad Hensigt hun havde. Jeg har længe ventet paa det!

Jo, sagde hun, det er saa koldt idag!

Forstaar du: hun vilde altsaa kvæle mig med Kulos. Det er jo bare at dreje Spjældet om! Ikke sandt: hvorfor skulde hun ellers pludselig finde paa at lægge i?

Og jeg klappede hende jo, og lo indvendigt, og sagde, at saa skulde der virkelig ogsaa lægges i hos hende. Og jeg har selv passet paa at det blev gjort og sørget for, at det var næsten brændt ud, inden vi gik!"

Jeg strakte min Haand ud imod ham, og mit Aandedræt snoede sig, som en Næve, rundt om mit Hjærte —:

„Og hvad saa?" — spurgte jeg.

Han løftede Hovedet, trak sit Uhr frem og prikkede med Fingeren paa det runde Glas —: „Nu forstaar du nok ogsaa, hvorfor hun absolut vilde have mig med sig hjem i Aften — ikke sandt!

Men nu har vi vendt op og ned paa det altsammen — og i Stedet for, er det os to, der har fanget *hende!*" — Han gik et Skridt nærmere hen til mig, og satte sin venstre Haands Pegefinger paa min Hage — det var, som gik der en Rysten af Klamhed igennem mig —:

„Forstaar du!" — sagde han — „Ilden var næsten brændt ud, da vi gik hjemmefra. Saa drejede jeg Spjældet om inde i hendes Værelse —: hun kan ingenting lugte, fordi Ilden omtrent var ude. Hun aner ikke det mindste. Hun lægger sig til at sove. Og saa vaagner hun ikke mere. —

Kom, nu er Klokken saa mange, nu maa det altsammen være i Orden. Der behøves kun et Skuldertryk, saa sprænger vi Døren. Og saa skal vi huske at hilse hende fra Ssumichin!

Kom!" — Han tog fat i min Haand og gik hurtigt ud i Entréen og trak sit Overtøj paa.

Jeg ved ikke selv mere, hvordan vi kom afsted, eller om vi har talt sammen undervejs. Det første jeg husker er, at han vækkede Pigen derhjemme, mens jeg blev staaende i hans Entré.

„Hvorfor!" — spurgte jeg, og famlede efter hans Arm. Han stod med Ryggen til mig og tændte det elektriske Lys — „hvorfor vil du have Pigen med. Det behøves jo ikke. Det haster jo. Lad os skynde os — —"

Men han løftede sin højre Haand og tyssede paa mig. Saa kom Pigen. Hun var graa i Ansigtet og hendes Hænder rystede —:

„Aa, hvad er der sket. Hvad er der sket!" — sagde hun og stirrede fra ham og til mig. Men Svarrer vinkede til hende, at hun skulde tie stille, og saa gik han foran os ind gennem Stuerne.

„Her!" — sagde han alvorligt, og standsede ved en Dør og nikkede til mig — „herinde er det, at min Hustru sover!"

Han smækkede Døren op og blev staaende et Sekund.

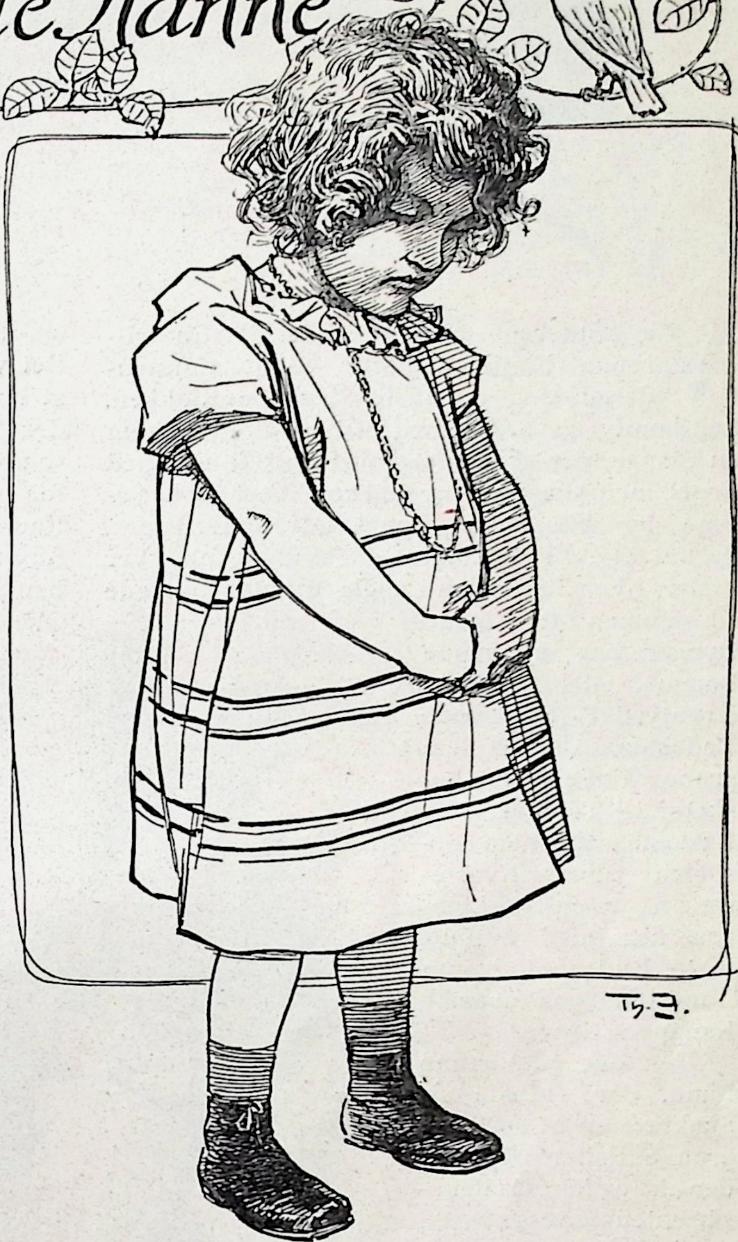
„Kom saa!" — han løb frem igennem Værelset — „nu lukker jeg et Vindue op, saa kan du selv se!" —

Fru Svarrer laa, med Overkroppen halvt udenfor Sengen og Hovedet vendt henimod Kakkelovnen — som havde hun selv søgt nærmere hen til den. Hendes Ansigt, der havde været saa hvidt da jeg saa' hende om Aftenen, havde faaet blaalige Striber og Pletter. Hendes Øjne stod vidaabne, og det var, som om al Vilje til Livet var veget fra dem, endnu inden hun var død.

Tjenestepigen sank sammen henne paa Dørtærskelen og laa, med Hænderne klemt imod Ansigtet, og hulkede med ganske korte, smaa Skrig. Men Dr. Svarrer støttede den venstre Haand til Sengens Fodstykke. Han satte den ene Fod lidt frem, tog sit Uhr op af Lommen og pegede med det hen paa sin Hustru — og imens blinkede han, ligesom henne i Kaféen, hemmeligt og betydningsfuldt til mig —:

„Se!" — sagde han, og det var, som vilde hans Mund paa een Gang skrige og le — „jeg sagde dig jo, at jeg var klogere end hun!" — —

Lille Hanne

Lille Hanne har en Bedstefar, der er akkurat lige saa god, som Bedstefædre plejer at være. Lille Hanne selv er heller ikke paa nogen Maade værre, end smaa Piger ellers er.

Men hun holder ikke af at sige Godmorgen til Bedstefar.

Maaske keder det hende, at det skal gøres paa saadan en højtidelig Maade. Maaske finder hun det meningsløst, fordi Bedstefar al Tid viser sig saa sent, at Morgenen forlængst er væk, naar han kommer. Maaske er der andre Grunde. Hanne selv udtaler sig ikke. Hun gør bare Vrøvl, og en Dag gør hun lige rent ud Strejke.

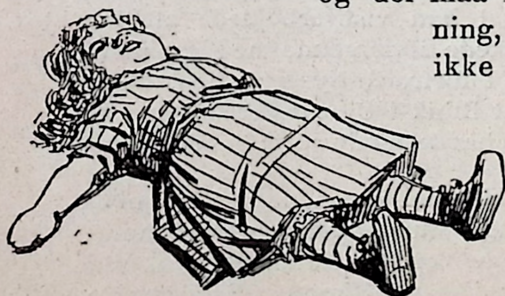
„Lille Hanne sige pænt Godmorgen til Bedstefar."

„Stakkels Bedstefar bliver saa bedrøvet, naar lille Hanne ikke vil sige Godmorgen til ham."

„Hanne er en rigtig styg Pige, at hun ikke vil sige Godmorgen til den rare gamle Bedstefar."

Hanne kniber Munden sammen. Hendes Øjne er kolde som Is.

Mor kan ikke mere. Far bliver tilkaldt og anvender de Midler, der staar til hans Raadighed, men uden mindste Held. Bedstefar begynder at blive ked af det. Der er stiltiende Enighed om, at dette ikke kan gaa an. Situationen er uholdbar, og der maa findes en Løsning, saa Hanne ikke vedblivende er dens Herre.

Bedstefar tridser ind i sin Stue og kommer tilbage med en lækker Kage.

„Hvis Hanne nu vil være en sød Pige og sige pænt Godmorgen til gamle Bedstefar, skal hun faa denne dejlige Kage."

De holder Vejret i aandeløs Spænding. Hanne med. Hun stirrer paa Kagen. Det glimter i hendes Øjne og bæver om hendes Mund.

Det er en dejlig Kage . . .

Da klarer hun Sagen som en udlært Diplomat. Hun rækker Haanden ud og siger fuldkommen rolig og venlig:

„God Morgen, Kage."

Carl Ewald.

HYÆNEN

AF CHRISTIAN LUNDGAARD

ILL. AF *ALFRED SCHMIDT*

Vaggondørene blev smækket i. En trillrende Fløjtetone lød. Stationsforstanderen slog et sidste Slag paa Klokken. Lokomotivet svarede med et hæst Brøl, og som en Slange, der skyder sig ud i Solskinnet, gled Toget med stærkere og stærkere Fart forbi Søerne, der skinnede som purt Sølv, under Broer, der et Øjeblik opslugtes af hvid Damp, over Gader, hvor Færdselen i nogle Minuter bunkede sig sammen i forvirrede Dynger bag hoppende Bomme, der lignede æventyrligt forstørrede Redekamme, mellem grønne Haver med Vasketøj til Tørring over Buskene,udgennem Forstadens yderste Kvarterer, hvor enlige Lejekaserner med tomme, sorte Ruder stod som Runestene paa enorme Kæmpers Grave.

Hen over det aabne Land, der rullede sit Skaktavl op af sorte og grønne Felter og hvor der hist og her paa Baneskrænten græssede en patriarkskægget Ged, klapprede og stampede Toget. I en af Kupéerne sad en ung Dame, endnu med Taarer i Øjnene og det hvide nystrøgede Lommetørklæde, hun havde viftet ud ad Vinduet med, i Haanden.

Det var den lille Fru Folmer, kaldet „Hyænen".

Hun havde aldeles ikke noget hyæneagtigt ved sig. Hendes Kinder var runde med et skælmsk Smilehul i hver. Hun havde smaa Øren og en barnlig Pande. Men der var et energisk Træk om hendes smukt formede Mund, og den glatte faste Hage vidnede om Karakter.

Der fortaltes, at hun passede paa sin ikke altfor paalidelige Ægtefælle, der ikke ganske kunde glemme et muntert Ungdomsliv og nu og da fik et Tilbagefald til de gamle Vaner. Det var da kun den unge Frues Ret og Pligt at holde Øje med ham, men dette kunde hendes Mands Venner ikke tilgive hende. De var, som det er Venners Sædvane, mere nidkære for hans ægteskabelige Værdighed end han selv, Han havde ikke anet, at han var under Tøffelen, førend de fortalte ham det. I Begyndelsen lo han af dem, men efterhaanden fik de ham overbevist, ikke om, at han var en Per Tot — det er det sidste, man faar en ung Ægtemand, der kun har været gift et godt Aars Tid, til at indrømme — men om, at hun, som man siger, strikkede paa en Nathue til ham. Han blev en Times Tid eller to, stundom mere, længere ude om Aftenen end han havde Lyst til, blot for at vise Vennerne, at han var Karl for sin Hat. Naar han kom hjem, iagttog han mistroisk sin Hustru for at fange hende i Færd med selv kun den mindste Maske i Nathuen. Han smilede skummelt til hendes deltagende Spørgsmaal, om han havde haft travlt i Forretningen. Han rynkede Brynene, naar hun spøgende bebrejdede ham, at han vist arbejdede alt for meget. Han vinkede afværgende med Haanden, naar hun, halvt i fortrolig Nysgerrighed, halvt med et vagtsomt Blink i Øjnene, vilde have at vide, hvem han havde mødt og talt med i Dagens Løb.

En Morgen, da han vaagnede med en ubehagelig sød Smag i Munden efter en sen L'hombre hos sin gode Ven Postfuldmægtigen, sad Ordet „Hyænen" i hans Hjærne. Han tænkte sig om. Jo, for Fanden! det var hans Kone, de

havde kaldt saadan, ganske vist i Spøg, men — —! Hyænen! det var jo nydeligt! det var kønt! Han skulde dog alvorligt spørge dem, hvad de mente dermed.

Døren blev forsigtigt aabnet. Han lukkede Øjnene og tænkte:

Det er Hyænen!

Da hun trak sig tilbage, lettede han det ene Øjenlaag saa meget, at han kunde skimte hendes blege, forvaagede Ansigt.

Jeg tror s'gu, at Hyænen har grædt! mumlede han.

Efter den Dag kaldte han hende i Vennernes Lag „Hyænen". Han skammede sig i Begyndelsen derover, men lod som han fandt det morsomt. Lidt efter lidt vænnede han sig til det.

Jeg maa s'gu gaa nu! Jeg skal med Hyænen i Teatret.

Hils Hyænen! lød det fra de af Vennerne, der kendte den unge Frue personligt.

En Dag, da han mødte sin Svigermoder paa Gaden, fik han den statelige Dame til at stejle ved at spørge:

Har Hyænen været hjemme hos Dem i Dag?

Dette fordrede en Forklaring, som Svigermoderen paahørte i ildespaaende Tavshed.

Selvfølgelig kun en Spøg! Maaske dog bedst ikke at tale til Emilie derom!

Næste Dag blev han ringet op i Telefonen paa sit Kontor.

Hallo! det er Hyænen.

Hvad er det? Hvem?

Hyænen! Mo'er er her. Jeg kan hilse Dig fra hende.

Tak! — hm! — vil Du hilse igen.

En Time senere afleverede Budet fra en Blomsterforretning en pragtfuld Buket i Ægteparret Folmers Hjem.

Til Hyænen stod der paa et Kort, som fulgte med Buketten.

Efter at Folmer havde afsendt den, fik han Tvivl i Sindet. Var det ikke et Tegn paa, at han var under Tøffelen, at han havde skyndt sig at formilde hende med Blomster?

Han gik hen paa sin Stamkafé for at foragte sig selv ved en Whisky. Vennerne kom til en efter en anden og det blev over Midnat inden han stod ved sin Gadedør. „Hyænen" var forlængst gaaet i Seng og lod som hun sov.

Dag for Dag voksede den Tanke sig fastere hos ham, at hans ægteskabelige Selvstændighed var i Fare. Han saa i Aanden Nathuen blive større og større. Det var med et bittert Smil, at han nu sagde til Vennerne:

Jeg har lovet Hyænen at komme tidlig hjem i Aften.

Vennerne rystede, som de deltagende Venner, de var, paa Hovedet og svarede:

Ja, saa gaar det vel ikke an, at du bliver her længere!

Naturligvis blev han. Han skulde vise dem, at Ingen havde noget over ham at sige. Men han var adspredt og saa hvert andet Minut paa Uret. Vennerne lagde Mærke dertil og morede sig i deres stille Sind. Venner er ikke onde af Naturen, men de kan godt lide at gøre Smaaulykker. Det er saaledes en af deres bedste Fornøjelser at drikke hverandre fulde. Den Mand, der paa sit Dødsleje kan sige: Jeg efterlader mig, Gud være lovet, ikke en eneste Ven! har Krav paa vor største Medfølelse, fordi der ikke forundes ham en halv eller hel Snes Aar mere at leve i.

Dog, ret betænkt, vi bør ikke beklage ham. Maaske vilde det vedblivende ikke være lykkedes ham at holde sig Vennerne fra Livet.

En Dag blev der stukket et Reklamebrev fra en Tobaksfabrik ind ad Brevaabningen i Døren. Der stod paa det: „Til Husets Herre!"

I et Anfald af Galgenhumor overrakte Folmer det til sin Hustru.

Det er altsaa til Dig!

Hun saa forundret paa ham. Da hun havde opfattet Spydigheden, fik hun Taarer i Øinene. Han slog Armene om hende og kyssede hende.

Kan Du ikke forstaa Spøg, Du lille Fæ?

Saa var hun formildet. Men „Husets Herre" gik ind i sit Værelse, hvor han haanleende og med et Ansigt saa mørkt som en Tordensky kaldte sig selv en Pjalt, der lod sig kujonere af hendes Taarer.

Og han tilføjede tænderskærende, medens han slog sig med knyttet Næve for Brystet, saa det sang:

Jeg er altsaa alligevel under Tøffelen! Saa vidt har hun bragt det med mig!

Der gik som et Sus i Tragediens Klædebon gennem Stuen, da han mumlede:

Den, der har sin Frihed kær, skulde aldrig — *aldrig* — ***aldrig*** gifte sig!

*

Da den sidste Vaggon i Toget, der førte hans Hustru med sig, fløj forbi ham, drejede Folmer sig med et Suk rundt paa Fodballen og gik ud gennem Ventesalen.

So en skinnede og Himlen var blaa. Dér laa København for ham, den var hans i otte Dage! Nu havde han altsaa sin Frihed. Han var sin egen Herre og kunde gøre og lade, som han vilde.

Var han egentlig videre henrykt over Friheden? Nød han den rigtigt? Han svarede sig selv, at det endnu var for tidligt at udtale sig herom. Han maatte først vænne sig til den. Det er med Friheden, som naar man tager et Par nye Støvler paa. Man er noget nervøs den første Tid.

Skulde han til at begynde med gaa over i Tivoli og spise Frokost? Alene! nej, Tak! Havde Emilie endda været med. Hun tog sig ud i det Grønne en Sommer Formiddag, naar Solstrejfene forgyldte hendes Haar og gled ned

over Halsen og de runde Skuldre i den hvide Kjole. Ingen havde saa sød en lille Kone som han! Han var en Idiot, at han havde ladet hende rejse, næsten tvunget hende dertil. Selv var hun helst bleven hjemme, men det var de otte Dages Frihed, der fristede ham.

Fanden i Vold med Friheden! Hvad var der ved den? Nu, da han havde faaet sin Vilje, forekom de otte Dage ham som en trist uendelig Ørken, han havde at gennemvandre. De var som en tom Skuffe, man trækker ud. Mennesket er ikke skabt til Friheden, naar det en Gang har mærket Aaget over Skuldrene. Hvis en Løve slipper ud af Buret, er den selv mest elendig derover. Den genfinder først sit stolte Brøl, naar den atter er bag Laas og Stænger. Hvad Pokker skulde han bruge den forbandede Frihed til? Otte Dage! Og endnu var der neppe gaaet en halv Time.

Han drev ind mod Byen. Foreløbig vilde han gaa op paa Kontoret og se, hvordan det stod til der. Godt, at han havde sit Arbejde! Egentlig var han ikke oplagt til at bestille noget, men han kunde da i al Fald læse Aviserne og, om det skulde være, skrive et Par Ord til hende paa et Brevkort. Tusinde Hilsener! Din trofaste Otto!

Han smilede rørt hen for sig, men rynkede straks efter Brynene og lo barsk.

Ja, det kunde være net! Lægge sig selv Grimen endnu fastere om Halsen! Ha! Ha! Byde Hovedet frem for at hun rigtigt kunde tage Maal af Nathuen. Ho! Ho! Ellers Tak! I Morgen vilde han skrive, ikke et Minut før. Strængt taget burde han vente dermed til i Overmorgen. Det tilkom hende at skrive først og fortælle, hvorledes Rejsen var gaaet. Naa, men det var nu ikke værd at tage den Ting saa nøje! Selvfølgelig vilde han faa Brev fra hende i Morgen. Og naturligvis længtes hun ogsaa efter at høre fra ham. — „Ogsaa!" — Ho! Ho! Ha! Ha! — Naa, lige meget! — Ja, i Morgen kunde det gaa an. Saa kunde han uden at tilsætte noget af sin Værdighed skrive et langt Brev til hende.

Ti Minuter senere traadte han ind ad Døren til sin Stamkafé. To af Vennerne gik og spillede Billard. Da de saa ham, udbrød de i høje Jubelraab:

Naa, er Hyænen rejst?

Det stødte ham, at de saa aabenlyst gav deres Glæde Luft. Han svarede meget alvorligt:

Ja, min Kone er rejst med Toget 11[20].

Saa har Du altsaa Ferie nu!

Han svarede ikke, men vinkede ad Opvarteren og bestilte Frokost. Lidt efter traadte Postfuldmægtigen ind ad Døren.

Jeg saa, at Du var ude at aflevere Hyænen, bemærkede han og satte sig ved Folmers Bord.

Folmer nikkede stift.

Vi talte i Gaar Aftes om, hvor gammel Hyænen egentlig er, sagde den ene af Spillerne og kridtede sin Kø.

Tre og tyve Aar, svarede Folmer vredt.

Er det Hyænen, I taler om? spurgte den anden Spiller, der havde „forløbet" og med en gnaven Mine belastede sin Konto paa Tavlen.

Kunde jeg ikke en Gang for alle blive fri for dette „Hyænen" til hvert andet Ord? sagde Folmer opirret.

Vennerne saa forbavset paa ham.

Maa vi ikke sige „Hyænen"? spurgte han, der sidst havde talt.

Nej, I maa ikke! Det er et dumt Øgenavn.

Jamen, Du bruger det jo selv!

Det er noget andet med mig, svarede Folmer majestætisk. Forøvrigt vil jeg ogsaa vænne mig af med det. — Giv mig noget Salt, Opvarter! — Det er en skrækkelig Servering! — Og en Pilsner til! raabte han efter Opvarteren, der fjærnede sig med Servietten hængende ned bag til som en krænket Hale.

*

Alle Kvarterets Fabriksfløjter havde forlængst skraalet, brølet og tudet Middagstimen ind, da Folmer den næste Dag vaagnede. Hans Øjne var stramme og Baghovedet som fyldt med Flintestene. Han saa over i sin Hustrus Seng. Hun var allerede staaet op. Sengen var endog redt. Mærkeligt! Saa maatte Klokken være mange. Gud ved, hvor naar han var kommen hjem! Han kunde Intet huske derom. Gid han var død! Nu skulde han se paa Hyænens blege, bebrejdende Ansigt!

Pludselig var det, som der blev trukket et Forhæng til Side i hans Hjærne. Hun var jo slet ikke hjemme. Hun var langt borte. Gud ske Lov! Saa havde hun ikke set noget. Sikket Held, at hun ikke var hjemme! Endskøndt! hvis hun havde været hjemme, var han maaske ikke kommen ud med Vennerne. De havde været paa Morgenbeværtning. Nu dukkede der frem i hans Erindring nogle store, hvide Ansigter med malede Øjenbryn og uhyre Hatte over den lave Pande. Uf! disse modbydelige Tøse, der havde slaaet sig ned hos dem! Det var gaaet saa vidt, at hele Selskabet i Kor havde sunget:

Og dette skal være Hyænens Skaal!

Hvor han foragtede sig selv! Vejret var graat og der drev Regndraaber ned ad Ruderne. Han satte sig over Ende og saa paa den urørte Seng ved Siden af sig. Hvilken Usling han dog var! Og hvor det dunkede i hans Hoved! Kunde han blot lægge sig ned og sove og aldrig vaagne mere! Men han maatte op. Hvor Verden var graa og trøstesløs! Havde han endda haft en Bajer!

Han smagte paa Teen, der stod paa Natbordet ved Siden af ham. Den var iskold. Hans Ur hang paa Stativet med Bagsiden ud ad. Det var ikke trukket op og dikkede hendøende. Og

disse Regndraaber ned ad Ruderne, der lignede Taarer! Han havde selv den største Lyst til at græde, men det gjorde nederdrægtig ondt i Hovedet, naar han forsøgte derpaa. Endogsaa denne sørgelige Trøst var ham nægtet!

Ingen, som ikke har prøvet det, ved, hvor en regnfuld Morgen efter en Svir moralsk kan sætte sin Mand i Knæ. Man har ingen Ønsker, intet Haab. Man misunder sin Hund, der lopper sig neden for Sengen. Man lytter vemodig til en Drengs Fløjten paa Gaden. Maaske har han ingen Ende i Bukserne, men hvor gerne byttede man ikke med ham alligevel! Man strejfer med Blikket den tomme Lampekrog i Loftet og smiler melankolsk ved Tanken om, hvad Folk vilde sige. Man staar op og lægger sig hen paa en Sofa eller gaar ad afsides Gader til sin Dagsgærning. Jeg er vis paa, at en stor Procentdel af Selvmord finder Sted paa regnfulde Morgener efter en gennemsviret Nat. Hvis Solen skinner, har det ingen Fare. Man hænger sig ikke, naar Solen forgylder Vindueskarmen eller blaaner Genbohusets Ruder. Derfor er der forholdsvis faa Selvmordere i sydlige Lande. Solen er den store Trøster.

Folmer stod op og klædte sig paa. Han vaskede sig og saa, at han var slemt ubarberet. Han tørrede sig med Haandklædet og sukkede dybt. Han fik Taarer i Øjnene af Medynk med sig selv. Pludselig, med vaadt, strittende Haar og Selerne hængende ned bag til, knælede han foran sin Hustrus Seng og kyssede den. Og i det samme ringede Entreklokken. Det var Postbudet med et Brev fra hende.

Han læste med blinkende Øjne hendes kærlige, længselsfulde Ord.

Han trykkede Underskriften „Din egèn Hyæne" til sine Læber og mærkede, rørt og bevæget, et Par Sandkorn mellem Tænderne. Han kaldte paa Pigen og sagde: Jeg rejser maaske! Han stak et Par Flipper i en lille Citytaske og gik hen til Barberen. Med blank og glat Hage traadte han ind ad Restaurationens Dør og satte sig til at studere Toglisten i en Avis. Han spiste Frokost med god Appetit og tændte sig en Cigar. Solen var imidlertid kommen frem og skinnede lystigt paa den endnu vaade Asfalt, paa Menneskene og de grønne Træer. Han drak Kaffe i det Frie, hvor Luften var sval og frisk. Spurvene fløj op paa Bordet og saa paa ham med smaa, kloge Øjne. Han strøede Krummer for dem og morede sig over at se dem slaas om Byttet. Fra Cigaren, som han holdt mellem Fingrene, steg en tynd blaa Røgsøjle op. Han saa paa sit Ur. Der var kun tyve Minuter til Toget gik.

Skulde han tage af Sted? Var det ikke dumt at gøre det? Vilde det ikke svække hans Avtoritet, hvis han kom farende som en længselsfuld Seladon? Kunde hun taale det? Var det ikke ligefrem hans Pligt mod dem begge at lade være med at rejse?

Kort at fortælle: Han rejste ikke. Han gik op paa Kontoret og skrev et venligt Brev til hende, ønskede hende god Fornøjelse og fortalte hende, at han havde det godt. Han nød sin Frihed en Dag til i Vennernes Selskab. Næste Dags Formiddag, da han vaagnede, regnede det. Han begik ikke Selvmord, men han klædte sig paa under talrige dybe Sukke og sagde til Pigen!

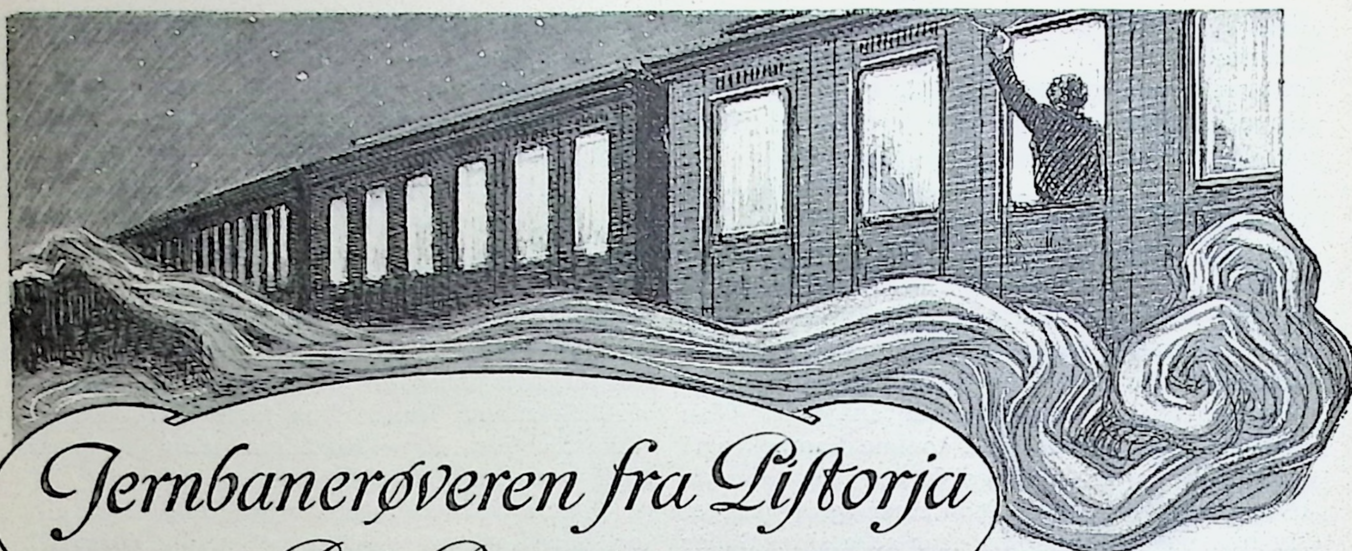
I Dag rejser jeg!

Ud paa Eftermiddagen kom han vandrende op mod Badehotellet, hvor „Hyænen" sad paa Verandaen og lod Tankerne svæve til København. Da hun fik Øje paa ham, udstødte hun et Jubelskrig og havde nær væltet en graahaaret Englænder, der sad og røg Shag af en lille, brun Pibe. Folmer mødte hende i Hotellets Vestibule. Hun saa frisk og sød ud i sin lyse Kjole med den store Straahat paa Hovedet. Portier'en vendte sig diskret bort. I næste Nu hang hun i sin Ægtemands Arme og lo og græd paa èn Gang.

Jeg vidste det! Du kunde ikke undvære mig saa længe!

Folmer nikkede og klappede hendes Kind. Han skuede over hendes Hoved gennem Vestibulens aabne Dør vemodigt imod Syd. Der nede laa Friheden. Han havde svigtet den. Nu vendte den ham Ryggen for bestandig. Det forekom ham, at han mærkede Nathuen sagte og læmpeligt blive trukket ned over Ørene paa sig.

„Hyænen" havde sejret.

Grosserer Anselm Meyer var ret veltilfreds, da han stod foran Firmaet Goldi & Co.s Lokale i Florentz. Han havde vel ikke truffet Chefen, men Kassereren havde givet ham en Check paa Banca di Firenze stor 3000 Lire; nu kunde han blot gaa hen og hæve Pengene. Det var en Sten, der faldt fra hans Hjærte. Han havde kun været etableret i München i et halvt Aar, var alene om det uden Bekendte, han stammede fra Posen og var oplært hos en rig Forretningsmand af mosaisk Tro, der ved sin Død havde efterladt ham en Sum Penge. Saa var han begyndt for sig selv i München med en Specialitet. Han handlede særlig med Huse i Norditalien, men var slet ikke indarbejdet. Goldi & Co. havde givet ham en stor Ordre, det saa ud, som om der var Vanskeligheder med Betalingen — saa var det han selv svippede ned til Florentz.

Og det havde lønnet sig. Det var altid godt, naar man kom selv.

Anselm Meyer gik ned i Banken for at hæve Pengene. Der var en Del Mennesker. Rent uvilkaarlig fangedes hans Blik af en lille, bred Mand med sort Overskæg og et Par stikkende sorte Øjne. Han lignede ikke en Italiener, mere en Jøde fra Posen eller Polen, ja han kunde for den Sags Skyld siges at ligne Meyer selv. Højden var den samme, Haaret, Skikkelsen. Blot havde den anden ikke Fuldskæg som Meyer.

Det var ham næsten ubehageligt, hvor denne Mand mønstrede ham. Han hævede Pengene og forlod Lokalet, idet han ligesom følte den andens Blik efter sig.

Først tænkte han paa at sende Pengene hjem pr. Post eller træffe et Arrangement med Banken. Det var saa usikkert mellem disse Røvere syd for Alperne. Det opgav han. Bankerne stolede han ikke paa, han havde ikke været rolig før Checken var honoreret. Posten var bedre, men Ulykken var, at han heller ikke stolede paa sin eneste Medhjælper. Han gik netop med et Brev i Lommen til en Forbindelse, der klagede over uredelig Afregning. Han havde svaret, at Sagen skulde blive undersøgt og den paagældende draget til Ansvar.

Han var overbevist om, at Schultz — det hed Medhjælperen — stjal. Brevet havde han glemt at sende afsted, inden han rejste. Han havde ikke en Gang villet fortælle Schultz, at han rejste til Italien, blot sagt, at han blev et Par Dage borte. Saa havde han fortrudt det og skrevet et aabent Postkort, men det havde han ikke sendt af Sted, det laa i hans Tegnebog med det andet Brev. Nu kunde han jo være hjemme lige saa tidlig som Posten.

Berlinereksprestoget over Pistorja—Bo-

logna—Verona gik Kl. 7. Klokken var fire. Der var Tid til at faa lidt Mad inden Afrejsen.

Meyer gik ud af Banklokalet, han skottede over Ryggen for at se, om den fremmede var efter ham. Han var bleven borte i Trængslen, og Meyer slog ham ud af Hovedet. Hans Skæg generede ham, det var slemt til at krølle og irritere, naar der var gaaet nogle Dage over.

Det var for tidligt at spise — Meyer gik ind paa en Frisørstue. Han talte lidt italiensk — forstod det ret godt — men talte det ikke flydende. Frisørsvenden forstod aabenbart ikke hans Anvisninger, for da han efter endt Arbejde præsenterede Meyer et Haandspejl, opdagede Grossereren, at han saa frygtelig ud. Han havde fra sin Ungdom et Ar paa den venstre Kind, som Skægget delvis skulde skjule. Det ligefrem gloede frem; desuden var Spidsen skæv og hele den højre Kind forhakket.

Livlig af Temperament, som Meyer var, blev han rasende. Han skældte og smældte paa tre Sprog, og Enden blev, at Stuens Indehaver foreslog at barbere ham glat uden at tage noget for det.

Det tiltalte Meyer at blive gratis behandlet, og han slog til. Overskæget beholdt han.

Glatraget og endnu lidt arrig stod han paa Fliserne udenfor Barberen. Han havde talt stærkt og slugt en Del Luft. Det var Vinter, og der er koldt i Florentz. Hans Kindtænder begyndte at værke. Det vilde altsaa sige, at han skulde sidde hele Natten i Toget med Tandpine.

Tak Skæbne!

Det eneste Middel, der hjalp ham, var Kloroform, men uden Recept kunde han ikke faa det. Han prøvede hos en Materialist eller Apotheker — Nej! Det var altsaa en Udgift til Læge, men Tandpine i Toget var frygteligt. Altsaa han gik til Lægen, tilbage til Apotheket og fik Kloroformen. Imidlertid var Tandpinen gaaet over, men den kunde jo komme igen.

Nu var det Middagsmaden. Meyer var ikke taget ind paa noget Hotel. Det var Udgifter til Værelse og Drikkepenge, han var kommet om Morgenen og havde stillet sin Haandkuffert i Jernbanegarderoben. Han vilde ikke blive, hvis det kunde undgaas. Nu kunde det undgaas.

Han udsøgte en Restaurant nær ved Banegaarden og bestilte et Maaltid. Imens han spiste, læste han Aviserne. L'Italies Pariserudgave laa der. Meyer kunde godt fransk, han tyggede den omhyggelig igennem og standsede ved følgende Linier, der interesserede ham særligt, netop nu.

Jernbanerøverens Spor fundne. Politiet i Bologna har nu fundet et Spor, der nok vil kunne lede til Paagribelse af den dristige Forbryder, der i forrige Maaned overfaldt og bedøvede Englænderen i Iltoget fra Venedig og stjal hans Tegnebog. Det er sikkert den samme, der har været paa Spil mellem Ravenna og Brindisi i August. Han skal have logeret paa Metropol i Milano under Navnet Arthur Minkewiz, er lille, sortsmudset, med Overskæg, stikkende Øjne og Ar paa venstre Kind, vistnok en polsk Jøde, men Navnet formenes at være paataget. Der er udlovet en Dusør for hans Paagribelse af 100 Lst., hvad enten Beløbet skaffes tilveje eller ikke.

Det slog Meyer, at det kunde være hans Ven fra Banken: lille, sort, polsk Jøde med stikkende Øjne.

Jo længere han tænkte over Sagen, des sikrere blev han derpaa. Han blev helt uhyggelig ved at sidde alene i den fremmede By, hvor han ikke kendte et Menneske. Saa gav han sig til at konversere Kelneren, der var Schweizer og talte baade tysk og fransk.

Han viste ham Notitsen i l'Italie.

„Ikke sandt", sagde han, „nu maa de da kunne fange den Karl, de har jo Signalementet."

Kelneren trak paa Skulderen: „Signalementet."

„Ja", sagde Meyer, „se her: lille, sortsmudset, med stikkende Øjne, et Ar paa Kinden, vistnok en polsk Jøde."

Kelneren lo.

„Hvorfor ler De?" spurgte Meyer.

„Aa — jeg syntes — Monsieur maa ikke blive vred, men det Signalement kunde da

f. Ex. passe paa Monsieur, og Monsieur er sikkert ikke Jernbanerøver."

„Gott bewahre", sagde Meyer paa tysk. Det kom saa ærligt, at Kelneren lo.

Tiden gik. Meyer betalte og gik over paa Banegaarden. Der var god Tid, han tog Billet og gik op og ned ad Perronen ventende paa Eksprestoget fra Rom. Det førte direkte Vaggon til Berlin, de tyske Vogne var langt behageligere end de italienske, blot nu Toget ikke var overfyldt.

Det kom, en af de gennemgaaende Kupéer var ved et Under tom. Meyer tog Plads i den og satte sig til Rette.

Der var 10 Minuters Ophold, Toget var lidt forsinket af Sne i Bjærgene.

Det lod ikke til, at der var mange Rejsende paa anden Klasse. Afgangstiden nærmede sig; da skete det, at en Herre steg op i Meyers Kupé og tog Plads i det andet Hjørne.

Haarene rejste sig paa Meyers Hoved. Det var Manden fra Banken: lille, sortsmudset, med de stikkende Øjne.

Hvorfor ler De? spurgte Meyer.]

Hvis det nu var Jernbanerøveren?

Modig var Anselm Meyer ikke, han havde tilbragt hele sit Liv bag en Disk med at forhandle yderst fredelige Varer. Med et Sæt var han ude af Vaggonen, og langt borte smuttede han ind i en ækel, italiensk Vaggon med Hestehaarsbetræk.

Der forskandsede han sig. Blot nu Toget vilde gaa. Der blev billetteret paa Stationen:

„E pronto", lød det. „Partenza", svarede Togføreren, og Meyer ventede paa Togførerens Trut i Trompeten. Det lød, og i det samme blev Kupédøren revet op, en Rejsende med en brun Haandkuffert puffet ind, Døren slaaet i, og Toget rullede afsted, medens Konduktøren gennem Vinduet eftersaa Billetten.

Toget gled hen langs Perronen, Lysene gled bort, og da Meyer ved det sidste straalende Blus kastede et Blik paa sin Medrejsende, sank han atter tilbage stiv og kold af Skræk.

„Jernbanerøveren!"

Hans første Tanke var at standse Toget ved „at bevæge det i Loftet anbragte Nødbremsetræk i Pilretningen". Men ak, det var en italiensk Vaggon med en Togline uden for Vinduet. Udenfor det lukkede Vindue, ved hvilket Jernbanerøveren sad.

Det varede noget, før Meyer kom til sig selv.

Den fremmede gjorde sig det behageligt, anbragte sin Haandkuffert i Nettet over Sædet, bredte Tæppet ud over sine Knæ, tændte en Cigar, lænede sig tilbage, og Meyer syntes hans Øjne lyste i Halvmørket omkap med Cigaren. „Har De noget imod, jeg lukker for Lyset", sagde han paa italiensk, med tysk Akcent syntes Meyer. — „Det skær mig i Øjnene."

„Ikke for alt i Verden", tænkte Meyer. „Saa myrder han mig i Mørke".

„Saa bliver her jo helt mørkt“, sagde han paa tysk.

»Wie Sie wünschen“ — svarede den anden og saa endnu hæsligere ud.

Toget rullede gennem det mørke Landskab over mod Bjærgene. Meyer sad og rystede som et Espeløv, hjælpeløs gled han sin Skæbne imøde. Havde der været et lille Anneks til Kupéen som i de tyske Vogne, havde han taget sin Tilflugt til det og laaset Døren efter sig for at blive der hele Natten. Toget holdt ikke før Bologna.

Den fremmede var velvillig og konversabel. Det er saadanne Forbrydere som bekendt altid. De luller deres Offer i Ro, bedøver dem saa, udplyndrer eller myrder dem.

Meyer gøs, men han maatte fremfor alt ikke lade sig mærke med noget.

Han talte meget og hurtigt, tysk. Det gjaldt om at lade den anden vide, at han var fattig som en Kirkerotte.

„De er Tysker,“ sagde han.

„Tvertimod,“ sagde den anden. „Jeg er Russer. Købmand fra Kiew, skal hjem. De er Tysker, ikkesandt?“

„Jo,“ sagde Meyer, „jeg er fra München“.

„Forretningsmand?“

„Ja, Kommis hos en Manufakturhandler. Jeg har været nede med nogle Prøver fra min Chef. Nu rejser jeg tomhændet hjem. Det var lige, jeg havde nok til Billetten. Det er forskrækkelig dyrt at rejse, og min Chef er saa kneben“.

en fremmede brummede.

Meyer laante ham et Øjekast. „Mon ikke det havde hjulpet?“

Den fremmede smilede. „Var det Betalingen for Prøverne, De hævede i Banca di Firenze. Jeg er sikker paa, jeg saa Dem derinde, da jeg var inde at hæve paa mit Kreditiv. De har et Ansigt, man lægger Mærke til, selv om De bliver barberet.“

Der var aldeles ingen Tvivl mere. Manden havde fulgt ham og udspejdet ham. Det gjaldt hans Liv. Men Toglinen sad derude foran Vinduet.

Aa, du milde Vorherre! hvorledes skulde dette ende?

Den fremmede lo venligt til ham. „Tror De virkelig, det er nødvendigt at sidde og fortælle mig Røverhistorier. Jeg har sat mig herind til Dem, fordi jeg var uhyggelig tilmode i den Kupé, hvor vi først traf hinanden. Der kom en forbandet Italiener ind, der saa ud til allehaande. De har vel læst om disse Jernbanetyverier i den senere Tid. Jeg har Penge hos mig, ikke saa faa. Derfor vil jeg gerne rejse med en Mand, der som De har mange Penge paa sig. Det er det hele.“

Den fremmede lo tørt. „Her har De Forklaringen.“

Han løj. Men Meyer beherskede sig. „De tager fejl, min Herre. Jeg har ganske rigtig hævet Pengene i Banken, men jeg har ikke en Skilling hos mig.“

„Hør nu, højstærede,“ sagde den Fremmede, „denne Konversation er for dum. Man skulde næsten tro, De ansaa mig for en professionel Jernbanetyv. Gør De det?“

„Gott bewahre,“ sagde Meyer.

„Hvorfor sidder De saa og laver saadan nogle Historier. Jeg kender Dem godt. De er Grosserer Anselm Meyer fra München, ikke sandt?“

Han kendte ham oven i Kjøbet.

„Og Deres ærede Navn er?“

„Arthur Minkewiz,“ sagde den anden, „Købmand fra Kiew“.

Du store forbarmende Gud — det var Jernbanerøveren, det var Jernbanerøveren, det *var* Jernbanerøveren. Meyer var ved at sluge sin egen Tunge.

Den fordømte Togline — den hængte derude slap og slimet. Hvis han nu — men hvis Røveren mærkede det. O, du store skærmende Forsyn, hvad havde han dog gjort, at han skulde dø saa rædsom en Død.

Meyer sad tavs, den anden foldede en Avis ud.

„Siden De ikke vil sidde i Mørke, faar jeg se om jeg kan faa læst Avisen ved den elendige Belysning.“

Han rykkede nærmere til Midten af Kupéen.

Himmel — det var l'Italie!!

Om lidt vilde han læse om Jernbane-

røveren, lille, sortsmudset med stikkende Øjne, Arret paa Kinden, polsk Jøde, Arthur Minkewiz. Han vilde se, at han var røbet og faa Minutter efter vilde han vove det sidste Kup, myrde Meyer og forsvinde, naar Toget holdt i Bologna!

Han læste roligt — Meyer stirrede paa ham. Ikke en Mine fortrak han. Nu er han paa den Side, hvor det stod.

Endnu ikke en Mine fortrak han. Han læste hele Avisen.

Meyers Tandpine voksede, det sled i hans Kindtænder som Ild, men Sindsbevægelsen dæmpede Smerten.

Den anden var færdig med Avisen. „Vil De læse," sagde han venligt.

„Nej Tak," sagde Meyer.

„De har maaske læst den — det er l'Italie."

„Ja Tak."

„De har læst den," den fremmede stirrede paa Meyer.

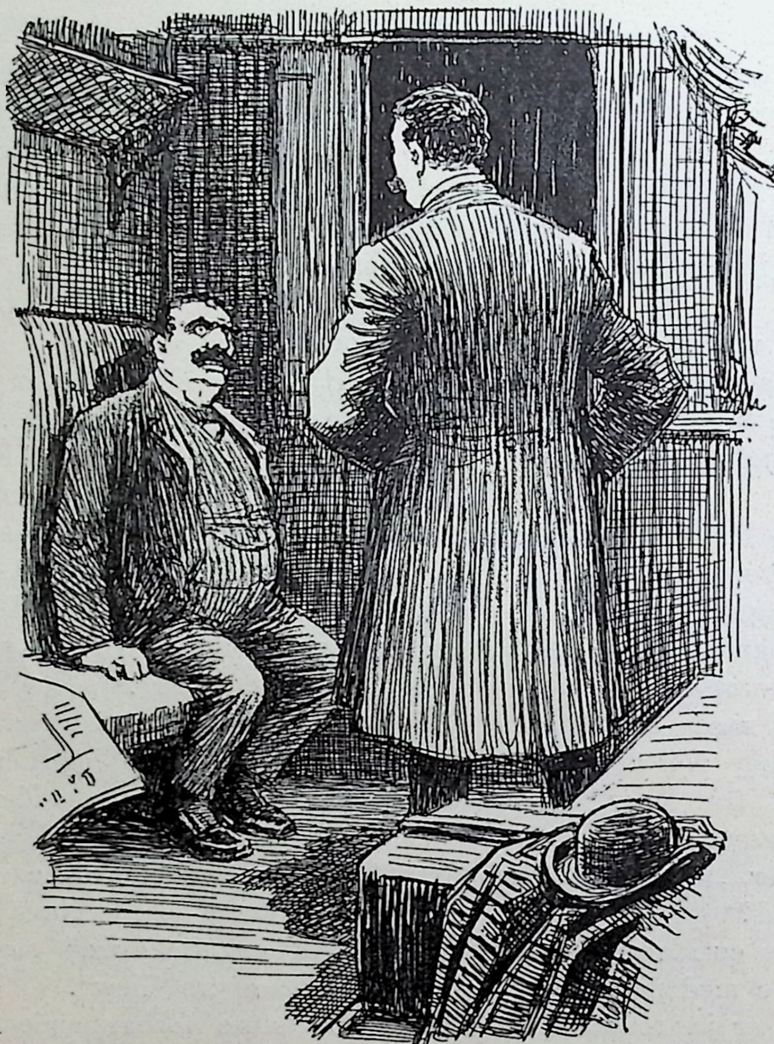
„Jo — nej, det vil sige." Hvor rædselsfuldt, nu vidste han jo, hvad der stod om Jernbanerøveren, og at Meyer havde læst det.

„Er De syg?" spurgte den fremmede.

„Nej" sagde Meyer, „men her er saa varmt. Vil De ikke lukke Vinduet ned ovre hos Dem?

„Det er Vindsiden," sagde den fremmede „og desuden er her jo hundekoldt."

Meyer sad lidt og tænkte.

Den anden stod nu foran ham — det gjaldt Livet.

„De ser ikke rask ud," sagde den fremmede venligt. „En lille Cognac maaske?"

En Dvaledrik — Gud Fader bevares! Meyer stammede, at han havde Tandpine.

„Og saa vil De have Vinduerne ned," sagde den anden. „Lidt Kloroform paa Tanden er godt," fortsatte han, „jeg har tilfældigvis en Flaske hos mig, mine Tænder er ogsaa idt slemme."

Kloroform — Bedøvelse.

Meyer var lige ved at skrige.

„Tak," stønnede han, „jeg har selv." Saa pillede han Flasken frem, begyndte at løse den op. Den sødlige Duft steg op i hans Næse.

„Skal jeg hjælpe Dem," sagde hans Medrejsende. Meyer trykkede sig op i Krogen. Den anden stod nu foran ham — det gjaldt Livet. Han bøjede sig sammen for at glide forbi ham hen til Vinduet, hvor Nødlinen hængte. Den anden stillede sig i Vejen for ham.

„Men De er jo gal Mand, hvordan er det De teer Dem."

Tandpinen forsvandt, Meyer samlede sig sammen i al sin Energi og hvæsede ud mod den anden: „Jeg ved, hvem De er. De er Arthur Minkewiz."

„Det har jeg selv fortalt Dem," sagde den anden rolig, „derfor behøver De da ikke at skrige op, De maa være syg."

„Nej," hvæsede Meyer, „syg er jeg ikke, jeg er stærk, meget stærk, tæt bygget, og

De, Jernbanerøver, som De er, skal ikke faa Bugt med mig."

Den anden rystede let paa Hovedet. „Jeg forstaar kun, at jeg er kommen i Kupé med en gal Mand. Hvis De ikke falder til Ro, trækker jeg i Toglinen, forstaar De."

„Træk," skreg Meyer, „træk, men De gør det ikke. Har De ikke selv læst i l'Italie, at De er opdaget, at Deres Spor er fundet, at Politiet er Dem i Hælene og Deres Signalement telegraferet ud over hele Europa, træk i Toglinen. Træk!"

Meyer var ikke tilregnelig mere.

Den fremmede blev ganske stum, saa holdt han Avisen frem til Meyer. „Hvor staar mit Navn i dette Blad?"

Meyer greb Avisen, foldede den om, der stod intet — det maatte være Numret for den foregaaende Dag.

Hans Tindinger bankede, som skulde de sprænges. —

Den fremmede stod nu midt i Kupéen, tæt sluttet og rolig. „Vil De være saa god at gentage det, De sagde," sagde han, „enten er De forrykt, eller ogsaa er Bladene forrykte!"

Meyer gentog Notitsen med rystende Stemme. Naar Manden var kendt, vilde han vel vogte sig for at begaa en Forbrydelse paany, eller han vilde — han vilde —

„Det Signalement skulde altsaa passe paa mig," sagde han. „Nej min Ven, der tager De fejl. Deres Komediespil hjælper Dem ikke, min gode Minkewiz. Jeg har ogsaa læst l'Italie. Jeg har passet paa Dem. De hedder aldeles ikke Anselm Meyer, som De opgav i Banken. De hedder Arthur Minkewiz, det er Deres Signalement, der staar i Bladet, lille, sortsmudset, smaa stikkende Øjne og et Ar paa venstre Kind. De gaar med Kloroform i Lommen for Tandpine — Nu stopper jeg Toget og udleverer Dem, forstaar De det."

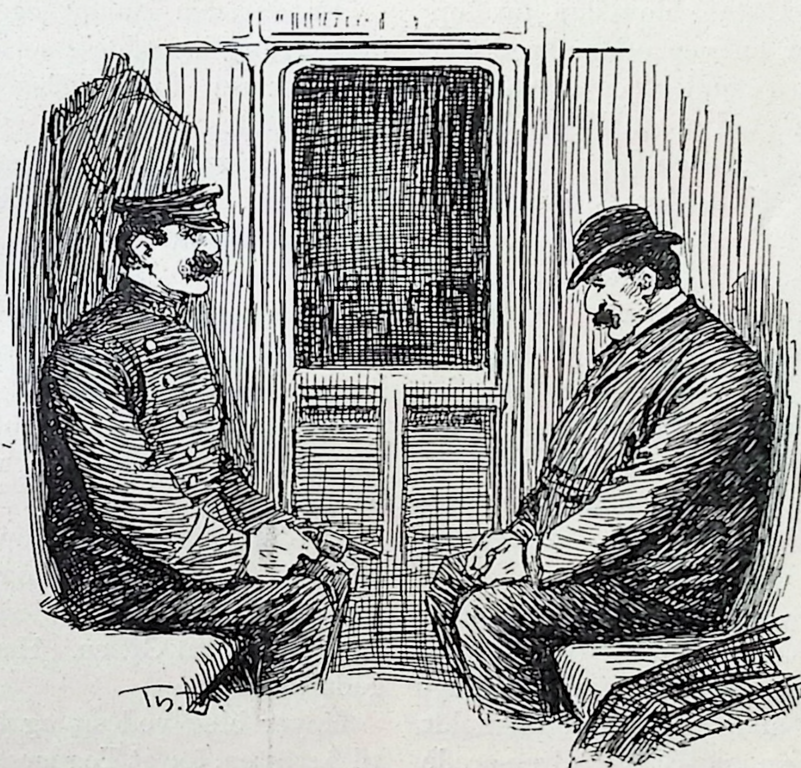
Meyer forstod ikke et Ord.

Men som en Kat røg han hen forbi den fremmede, rev Vinduet ned og trak i Toglinen.

Lokomotivets Hvinen lød igennem Luften, et Par Sekunder, Toget sagtnede Farten. Meyer hængte ud af Vinduet. Nu bremsedes der voldsomt, Stød paa Stød, Lokomotivet peb, Haandbremse og Vacuumbremse skurede omkap. Meyer skreg ud af Vinduet: „Her! her! Hjælp! Mordere!

I det samme Toget holdt, blev han reven tilbage, slynget ned mod Gulvet af den anden, der holdt et Jerntag i hans Bryst.

Det klemte sammen om hans Strube, han rallede og tabte Bevidstheden. Da han kom til sig selv, laa han paa Kupèens Gulv med Haandjærn om Hænderne. Kupéen var opfyldt af Togpersonalet og enkelte Rejsende fra Nabokupéen. Den fremmede holdt en flydende Tale paa italiensk. Meyer følte sig løftet op og baaren til en Bremsekupè, og inden han helt sansede, gled Toget videre ud i Natten.

Ligeoverfor ham sad en Konduktør med en Revolver

Ligeoverfor ham paa Sædet sad en Konduktør med en Revolver, og hver Gang

han forsøgte at tale, blev han afbrudt med et miserabile — ladro — brigante.

Stakkels Anselm Meyer, hans Lidelseshistorie var begyndt.

II.

Toget holdt ved Pistorja, Meyer blev modtaget af to Municipalister og ført til et Fængsel. Hans Tegnebog, Uhr, Ringe blev taget fra ham, og stadig lænket med Haandjærn blev han ført til en klam, fugtig Celle, hvor han tilbragte frygtelige Timer.

Langt hen paa Dagen blev han ført op i en tom Sal, hvor en yngre Mand sad bag et grønmalet Bord under en Statue af Kongen, bag ham stod to fuldtbevæbnede Gendarmer med trekantede Hatte og Karabiner. Han var saa fortumlet, at han næppe kunde sanse. En lang Rapport blev oplæst for ham, han forstod ikke det halve deraf. Blot forekom Ordene: Arthur Minkewiz meget hyppigt deri, og han beskyldtes for røverisk Overfald i Kupéen. Da han fik Ordet, forsøgte han at forklare sig. Dommeren troede ikke et Ord af det, han sagde. Han henviste til sin Tegnebog, der laa i en Pakke paa Bordet tillige med hans Uhr.

Dommeren tog den frem og udtog dens Indhold.

Meyer blegnede; det var ikke hans Tegnebog, det var en andens, der kun indeholdt 4 Lire i Sedler og nogle Breve, adresserede til Arthur Minkewiz. Hans Tegnebog var borte, stjaalen, forbyttet, de 3000 Lire stjaalne, og han selv stod i Stikken med Tyvens Papirer.

Han nikkede med Hovedet og pegede paa Kufferten, der stod ved Bordet. Den blev lukket op. Det var ikke hans, noget Linned, nogle Klude og Papirer, ligeledes mærkede Arthur Minkewiz, var dens Indhold.

Han rodede i sine Lommer, intet — intet. Jo i Brystlommen et Visitkort med Navnet Arthur Minkewiz.

Saa bøjede han Hovedet og tav.

Dette var for meget, Tyven var undsluppen, Pengene var tabt; men Opklaringen maatte jo komme.

Han forklarede roligt Sagens Sammenhæng. Der blev ikke skrevet en Linje, ingen troede ham.

„Jeg maa da forlange, at den Herre, der beskylder mig for Overfald, træder frem og vidner imod mig.

„Det er Deres Ret," sagde Dommeren, „bed Signor Arrezzi om at træde ind."

Døren gik op og ind traadte en lille, mørkhaaret Italiener med Lorgnet og stærkt bøjet Hoved.

Meyer gabede paa ham.

„Er det den Mand, jeg skal have overfaldet? Jeg har aldrig set ham før."

Dommeren forfærdedes øjensynlig over den Tiltaltes Frækhed.

Hr. Arrezzi gav til Protokollen en lang Forklaring om, hvorledes han var kommen i sidste Øjeblik til Toget og saa bleven lukket ind til Jernbanerøveren, der først havde siddet i en anden Kupé, men forlod denne. Midtvejs mellem Florentz og Pistorja havde Røveren overfaldet ham og prøvet at bedøve ham med Kloroform, saa havde han tilkaldt Hjælp ved at trække i Nødbremsen.

Alt dette blev tegnet op. Kloroformflasken blev forevist Meyer, og Dommeren viste ham tillige, hvor hans Vestelomme var gennemtrukken af Giften. Han kunde lige saa godt tilstaa.

Meyer blev ved sit og blev ført tilbage til Arresten, for at Togpersonalet, der skulde skifte i Bologna, kunde komme tilstede og vidne.

Det varede noget, inden Meyer kunde besinde sig. Saa forsøgte han at konstruere en Forklaring, den eneste tænkelige. Manden i Kupéen maatte have været Minkewiz, Røveren. Da han saa sig opdaget, havde han grebet det sidste Middel, Kelneren havde jo allerede paavist den fatale Lighed mellem Røverens og Meyers Signalementer. Under Kampen havde den øvede Lommetyv røvet Meyers Tegnebog, senere havde han bemægtiget sig hans

Kuffert og Nøgler, og saa maatte han have haft en Medskyldig i Toget, der nu optraadte som Signor Arrezzi. I Skyndingen havde Personalet næppe kunnet se Forskel paa de to Herrer. Røveren var nu i Sikkerhed, og Signor Arrezzi vilde snart følge ham.

Meyer havde mistet sine Penge; han græd ved Tanken om Tabet, men hans Liv var reddet, og han maatte takke Forsynet for det.

Dagen gik, og han kom i nyt Forhør. Han gentog sin Forklaring, som ingen troede paa. Derpaa førtes han atter til Arresten for senere at blive konfronteret med Banepersonalet og Hr. Arezzi, der endnu optraadte. Det gik, som han havde ventet, ingen af Togpersonalet havde bemærket Minkewiz's Flugt.

Der gik nogle Dage med mange Forhør. Røverierne fra Bologna og Brindisi blev tagne op. Meyer sad i sin Celle og førtes til Forhør. Han vidste slet ikke, hvad de andre foretog sig, de vilde ikke høre hans Forklaringer. Endelig lykkedes det ham at udvirke, at man telegraferede til München til Grosserer Anselm Meyer.

Der indløb det Svar, at Grossereren var bortrejst, men at der var indløbet Brev fra ham fra Verona, at han snart kom hjem.

Altsaa havde Minkewiz afsendt hans Postkort til Schultz, det havde jo ligget i Tegnebogen.

Meyer ventede taalmodigt, han havde opnaaet, at der blev rettet Forespørgsel til Goldi & Co, der bekræftede hans Fortælling om Pengene, han havde hævet. Ja, Kassereren indfandt sig endogsaa i Retten og blev konfronteret med Meyer. Han erklærede, at han ikke kendte Fangen. Hr. Meyer havde haft Fuldskæg og navnlig ikke noget Ar over venstre Kind.

Forøvrigt havde Kassereren kun set Hr. Meyer én Gang, og da kun i fem Minutter.

Historien om Barberen vilde ingen tro, og Meyers Sager stod nu meget slet.

Hertil kom, at Englænderens Belønning paa 100 Lst. eller 2500 Lire vilde tilfalde Politiet i Pistorja, hvis det blev slaaet fast, at Røveren var fanget, derfor interesserede man sig langt mere for, hvad der var foregaaet paa Bologna—Venedig Ruten end paa Optrinet paa Ruten Firenze—Pistorja.

Men om det kunde stakkels Meyer jo slet intet forklare, og derfor blev han hundset af Dommeren, Politiet og Fangevogteren, der alle skulde have Lod i den fede Mundfuld.

Meyers eneste Haab var Oplysningerne fra München. — De maatte jo komme.

Saa skete det en Dag i Retten, at Dommeren højtideligt forelæste ham et Brev, affattet paa Fransk, underskrevet Anselm Meyer, men skrevet paa Maskine. Det lød saaledes!

Til Kriminalretten i Pistorja.

Foranlediget ved Deres Forespørgsel af G. D. undlader jeg ikke at meddele, at jeg aldeles ikke har noget Kendskab til den deri omhandlede Person. Jeg er selv vendt tilbage fra en Rejse til Florentz, hvor jeg hos Herrer Goldi & Co. har hævet det Beløb, De omtaler. Hvem den Person er, der udgiver sig for mig, kan jeg ikke ane. Jeg staar iøvrigt i enhver Henseende til den ærede Rets Disposition og beder Dem min Herre modtage Beviser paa min mest udmærkede Agtelse.

Anselm Meyer.

Papiret var Meyers Forretningspapir.

Dette var et Tordenslag.

Trængt fra alle Sider sank Meyer sammen og blev ført bort mere død end levende. Retfærdigheden i Pistorja begyndte saa smaat at haabe paa, at den forhærdede Forbryders Modstand var brudt. —

Hvorledes kunde det være gaaet til? I to Dage brød Meyer sit Hoved for at finde Bunden i alt dette. Han fandt den tildels. I hans Tegnebog havde Røveren fundet Brevet om Medhjælperen Schultz, han havde forstaaet at tyde en halvkvædet Vise, og medens Meyer sad hjælpeløs i Arresten i Pistorja, havde Røveren og den utro Medhjælper renset hans Lager for alt, inddrevet hans Fordringer, saa vidt det lod sig gøre og delt Rovet.

Han var nu en i Bund og Grund ødelagt Mand.

Først tænkte han paa Selvmord, men Bevidstheden om hans Uskyldighed, hans Ærekærhed og Haabet holdt ham oppe. Saaledes kunde Gud da ikke forlade et Menneske. Meyer troede paa Gud og holdt ved sine Fædres Tro. Men alle ydre Støttepunkter svigtede ham. I tre Maaneder baksede Dommeren med ham uden at opnaa saa meget som en eneste Indrømmelse.

Som en ualmindelig haard og forstokket Forbryder blev han behandlet hundsk, fik ussel Føde, blev sultet og fik Spark og Hug, han bar det som en Martyr, from og stille som Forsynets Vilje. Men disse Maaneder trak Aar fra hans Liv.

Alt imedens blev der samlet Materiale mod ham, og det var stort, Ligheden var der og alt, hvad Røveren havde bedrevet blev taarnet op imod Meyer. Meget af det kunde bevises ved fuldgode Vidner.

Saa rejstes Sagen for Juryen, og han fik beskikket en Defensor, Advokat Delfino fra Florentz. Det var den første Glans af svagt Lys paa Meyers Fængselshimmel, og det var svagt Lys.

Advokaten var en ung Mand, forfængelig og opfyldt af Begærlighed efter at glimre i Sagen, der havde vakt nogen Opsigt, fordi en rig Englænder var indblandet deri.

Stakkels Meyers Krønniker kendte Offentligheden næppe, og Delfino fandt dem altfor tarvelige.

„Nej“, sagde han, „jeg foreslaar Dem noget helt andet, Hr. Minkewiz, en rørende Historie med mange spændende Optrin, helst nogle Fruentimmerhistorier, der kan vække Juryens og Tilhørernes Interesse; paa Deres tarvelige Løgne risikerer De min Salighed 20 Aar mindst. Det er jo attenteret Mord. Er man en Gang Røver, skal man optræde flot, saa skal jeg faa Juryen til at græde som Børn, det lover jeg Dem. De Historier, De serverer, kan jeg jo for min egen Æres og mit Renomés Skyld ikke være bekendt at gentage offentlig. Vær en flot Røver. De skal se, De vil slippe meget billigere.

Men stakkels Meyer var jo kun Meyer og havde aldrig røvet saa meget som en Tinknap.

Advokaten troede ham ikke og blev ærgerlig paa ham. Penge havde han jo ikke, der var altsaa ikke noget Salær at vente, Ære ikke heller, og nogen særlig Ulejlighed kunde ikke betale sig. Paa Meyers indstændige Bøn skrev kan til Øvrigheden i München og fik det Svar, at Anselm Meyer, hvem Øvrigheden iøvrigt ikke kendte, havde etableret sig i München for et halvt Aar siden; han var ret ubekendt, og skønt det lod til, at han havde nogen Forretning, havde han for nogle Maaneder siden efter at have realiseret sit Lager og indkasseret sine Fordringer absenteret sig og efterlystes nu af Politiet for svigagtig Fallit.

Stakkels Meyer, det var gaaet som han havde anet.

Heller ikke fra Posen indløb noget af Betydenhed, han var hjælpeløst overladt til sin egen Skæbne.

Det eneste han opnaaede var, at Advokaten meget ugerne lovede at gengive hans Forsvarstale, uden at han dog kunde forpligte sig til at anvende nogen overdreven Veltalenhed derpaa.

Et halvt Aar gik og med det gik Meyer bøjet af Sorg og Kummer sin Skæbne i Møde.

Ensom, hjælpeløs, forladt af Guder og Mennesker.

III.

Retsforhandlingerne foregik i Florentz, under hvis Jurisdiktion Pistorja hørte. De havde ikke samlet saa stor Interesse som ventet, vel nok paa Grund af Figurens ynkelige Holdning. Vel var hans Benægtelse stiv og gennemført, men hans Løgne var af en saa jammerlig Beskaffenhed, at ikke et Menneske nogensinde havde gjort sig den Ulejlighed at drøfte deres Sandsynlighed. I den juridiske Verden vidste man, at hans Defensor ikke troede et Ord deraf. Mest ærgrede det alligevel Publikum, at den frygtede Jernbanerøver var saadan en ussel Kumpan, der ikke en Gang kunde gøre Figur foran en Skranke.

Juryen blev samlet, Præsidenten holdt en Tale, der var gennemsyret af Haan mod Arrestanten.

Meyer sad sammenbøjet bag Gitteret i Anklageburet, Skive for Haan og Foragt. Vidnerne taltes i Hundreder, de fleste angik de to Sager, som Meyer slet ikke kendte. Til deres talrige og detaillerede Udsagn kunde hverken han eller hans Defensor sige et eneste Ord. Det virkede frygtelig trættende paa Juryen og kedede Tilhørere og Journalister den Grad, at de kunde have lynchet ham. Optrinet i Toget hin skæbnesvangre Aften havde ogsaa sine Vidner, men da Meyer ikke vidste, hvad der var sket, efter at Signalerne var givne gjorde han ogsaa her en ynkelig Figur.

For Anklagede var stævnet fire Vidner. Goldi & Co.s Kasserer, der gentog sin Forklaring, Barberen, der indrømmede, at han erindrede, at en tysk Jøde havde været uforskammet imod hans Svend, men denne Karl, der havde haanet det italienske Folk, var straks blevet smidt ud af hans ansete Forretning.

Salen genlød af Mishagsyttringer mod den frække Stymper, og Meyer, der ikke ønskede noget hellere end at blive genkendt som denne Jøde, fik kun Haanen, men ikke for en Soldo Gavn deraf.

Bankassistenten vidste absolut intet andet, end at en Check var hævet, af hvem vidste han ikke, den lille forsultne, sammenkrøbne Anklagede havde han aldrig set.

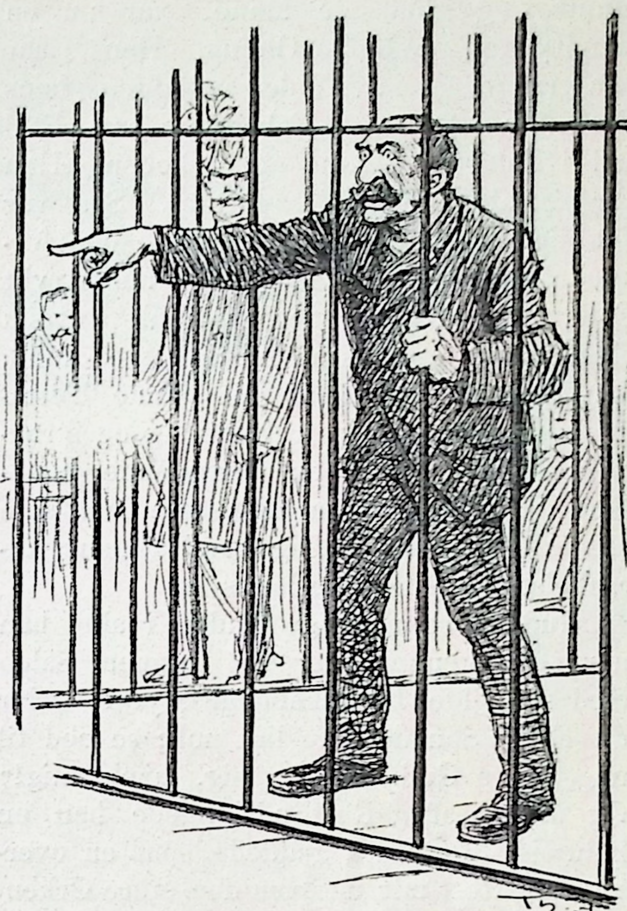
Allerværst gik det Meyer med den sveitsiske Kellner, der huskede ham, men tillige meddelte, hvorledes den Anklagede havde henledt hans Opmærksomhed paa Signalementet i l'Italie, og hvorledes han havde tænkt over, at det jo ganske var den Anklagedes Signalement.

Dette Vidnesbyrd tog den sidste Stump Grund bort under Meyers Fødder. Han var dømt.

Signor Arezzi var Hovedvidne, Doktoren og Apotekeren med Kloroformen stod ogsaa frem og genkendte Flasken.

Advokat Delfino holdt en spagfærdig Tale om Menneskenes Svaghed og Muligheden for Fejl, men han søgte selv hurtig at komme bort fra det utaknemlige Hverv.

Forhandlingerne var endt, og intet Menneske ventede andet end en Dom, der

Der staar han, dér!

maatte lyde paa en halv Snes Aars Tugthusstraf.

Englænderen, der havde udlovet Belønningen, var selv tilstede blandt Vidnerne, han havde ærligt erklæret, at den Mandsling kendte han ikke igen, han var halvvejs flov over at være bleven overmandet af ham, men bestemt at udsige, at det ikke var ham, turde han ikke. Folk knurrede, de troede, at den forsigtige Albions Søn vilde redde de 2500 Lire, som Politiet i Pistorja ærligt havde fortjent.

Rent formelt fik Meyer Ordet for at tale til sit Forsvar.

Han havde lært sig lidt italiensk i Fængslet, han stammede næsten uhørligt et Par Ord og kaldte Gud til Vidne paa sin Uskyldighed.

Ingen hørte paa ham.

Lænet til Rækværket af Fangebaasen, hvor han stod, saa han ud over alle disse fremmede Mennesker, der skulede til ham og vilde ham ondt, hadede ham og haanlo, af hans Ulykke. Den før saa trivelige

muntre og glinsende Mand, var nu en krumrygget, rystende Olding. Hans Haar var graanet, hans Kinder indfaldne, hans Øjne brændte som i Feber, og hans Hud sad i Folder om Kind og Kæbeben. Han var fortabt, uhjælpelig fortabt. Saa var det lige med et, som om han, den forkuede, Sønnen af et forfulgt og undertrykt Folk, den polske Jøde, nu midt i al sin Elendighed, grebes af en profetisk Aand, den der tale rigennem det gamle Testamentes Bøger. Han rettede sig og strakte sin Arm ud i en brændende lidenskabelig Bønfaldelse af den store Gud, som Menneskers Øjne aldrig ser. I hans Anraabelse glødede Østerlands Ild.

„Gud, store mægtige Gud!“ raabte han med en Stemme, der lød gennem Salen med sin vilde, lidenskabelige Styrke. „Har dit Folks Søn da ikke lidt nok; se ned til mig, store Gud. Hjælp mig, hjælp mig!“ Og med kraftig Røst udslyngede han en hebræisk Bøn, der gjaldede som en overnaturlig Røst talt ud over den store Ørken.

Det var et forunderligt vældigt Greb denne Røst tog i alle. — De lyttede med tilbageholdt Aandedræt. Dette er det usædvanlige, det, der drager de nysgerrige til Retssalen. Skulde der ogsaa i denne dødkedsommelige Proces være et Glimt af det, der tænder, fordi det griber mægtigt. Ingen forstod, hvad han sagde, men alle følte de, at den Mand talte med sin Gud, at hans Ord trængte opad gennem Salens Loft, vidt ud over Hav og Land, hvor den dvæler, som ingen ser.

Der blev aandeløs Tavshed!

Et Tegn fra din Haand, store Gud, et Tegn! Du vil ikke, at Ret skal bøjes, du frelser den, der tyer til dig, et Tegn, et Tegn i den sidste Time! Et Tegn fra din høje Herskerbolig, eneste Gud!

Anselm Meyer tav.

Der var dødstille i Salen.

Fangen stod med Hovedet hævet mod Salens Loft, saa kastede han Blikket ud over Mængden, stirrende gennemborende hen over den.

Et Skrig — et Skrig, der skar gennem Marv og Ben, et jublende Skrig. „Lovet være Gud, lovet være Gud.“

Og Meyer pegede med stiv udstrakt Haand henover Salen, henimod en Mand, der stod blandt Tilskuerne.

„Der staar han, dér! — Lovet være Gud — dér — dér. Lovet være Herren i al Evighed.“

Alles Blikke rettedes henimod den, paa hvem Fangen pegede. En lille, sortsmudset, skulderbred Mand med sort kruset Haar og et stikkende Blik, vistnok en polsk Jøde.

Der blev uvilkaarlig en tom Rundkreds uden om ham.

Tavsheden afløstes af Uro, det lød som Havet, naar det kruses før Storm.

Anklagedes Defensor saa en sidste Chance til at hæve Processen til en Begivenhed af Rang. Han greb straks ind og forlangte Manden stedet for Retten.

Aktor protesterede, men Mængden støttede Advokaten. „Frem med ham, frem med ham!“

Den fremmede vilde fjærne sig, men blev holdt tilbage med Magt. Det Overnaturlige havde grebet alle, med et Slag var Stemningen vendt. Salen genlød af Raab, og Mængden bølgede som Myrer fra deres Tue.

Defensor greb Ordet. „Jeg forlanger denne Sag udsat og denne Mand taget i Forvaring.“

Rettens Kendelse gav ham Medhold.

Som Forbryderen kredser om Gerningsstedet, havde Artur Minkewiz kredset om Retssalen, hvor Juryen sad til Doms over den uskyldige. Den højere Retfærdighed naaede ham og overgav ham til Dommerne.

Han og Arrezzi blev anholdte, og der blev indledet Forhandlinger med de tyske Myndigheder, der skaffede Bevis for, at Meyer var den, han sagde. —

Medhjælperen Schulz blev anholdt i Berlin, og alt kom for en Dag. — —

Nu sidder i München en lille, graahaaret Mand i en god, solid Forretning med Hustru og Børn, en Mand, kun faa kender, men en Mand, ingen nødlidende søger forgæves, den frommeste blandt de fromme i hans Menighed. Det er Anselm Meyer, hans Liv ejer kun et Eventyr, Eventyret om *Jernbanerøveren fra Pistorja!*

ET KRITISK ØJEBLIK

FORTÆLLING AF

TH. RANDAL

TEGNINGER AF *V. JASTRAU*

Fru TH. RANDAL

I.

Det var en stille, mørk August-aften.

Maanen stod blank og fuld ude over Sundet, spejlende sin lyse Skive i Vandets blanke Flade og strøende sit Sølv over Strandbreddens hvide Grus.

Pensionærerne havde flyttet de lave Feltstole ned i Haven foran Huset og nød i fulde Drag den stille Aftens storslaaede Skønhed.

Inde fra Dagligstuen lød Klavermusik — bløde, brudte Akkorder i Moll, der gled sammen med Bølgeskvulpet nede ved Stranden.

Støttet mod Klaveret derinde i den halvmørke Stue stod en høj, mandig Skikkelse og lod sit Blik følge de hvide Hænders graciøse Bevægelser over Tangenterne. Pludselig slog de en brat Akkord og sank ned i Spillerindens Skød.

— Jeg kan virkelig ikke forstaa, at De har Taalmodighed til at staa her Aften efter Aften og høre paa mine Fantasier, Mr. Carryl! sagde en lys, munter Kvindestemme, og et Par smilende Øjne søgte hans i Mørket.

Englænderen rettede sin kraftige Skikkelse og strøg sig over Panden med Haanden.

— Jeg elsker Musik, Miss Heilman — og De spiller saa smukt! Og saa ved De jo nok, at man af et Menneskes Spil — ligesom af dets Skrift — kan slutte sig til dets Karakter. Jeg vil gærne se, hvad der bor i Dem — — — — skønt — — —

Her afbrød han sig selv og begyndte en heftig Promenade frem og tilbage paa Gulvet.

Det askeblonde Hoved henne ved Klaveret bøjede sig dybt ned mod Brystet, og Hænderne skælvede sagte i Skødet.

Inde fra Spisestuen lød Værtinden, Frøken Mortensens Stemme.

— Lad os tage de smaa Glas, Lise — — den The russe er dog noget, der ikke gaar med ind i Betalingen — den gaar af Fortjenesten — — man maa regne den ud, ser De!

Der klirredes med Glas og Theskeer, og Buffetdørene smækkedes op og i.

Mr. Carryl og Frøken Heilman lo dæmpet inde i Mørket.

— Aah, den kære Sjæl! sagde Irene Heilman og lod atter Fingrene glide henad Tangenterne.

— Gud — der er nogen derinde! lød atter Frøken Mortensens Stemme. Og et Øjeblik efter stod hun selv — vindtør og lille — i Døren. — Men skal de kære Mennesker herinde ikke have Lys? spurgte hun.

— Jeg holder mest af at spille i Mørke, sagde Irene.

— Og jeg nyder Musikken bedst, naar her ikke er tændt, tilføjede Mr. Carryl.

— Som De selv vil — jeg tilbyder bare! lo den lille Dame forceret. — Om et Øjeblik bliver der serveret The russe nede i Haven, hvis De skulde have Lyst til et lille Glas.

— Mange Tak!

Den lille Skikkelse forsvandt fra Døren, og hendes klaprende Træhæle (Frøken Mortensen gik altid med franske Hæle) slog som Trommestikker mod Spisestuegulvet.

Det blev atter stille i Stuen.

Nede i Haven deklamerede Skuespiller Kjørboe Brudstykker af Drachmanns „Renaissance“.

Et Øjeblik efter tonede Lange-Müllers herlige „Serenade“ af samme Stykke ud i den stille, lune Nat fra Stuen derinde.

Da Skuespillerens Stemme forstummede, lod Irene Serenaden dø hen i et Par bløde pianissimo Akkorder.

I det samme følte hun sine Hænder fast omsluttede og et Par brændende hede Læber trykkede mod dem i et lydløst Kys.

Ude fra Haven lød Bifaldsraab og Klapsalver.

Irene blev siddende urolig — ligesom magtstjaalen af en sød Fortryllelse og hørte ligesom i det Fjærne høje Stemmer henne fra de aabentstaaende Vinduer.

Hun saa sig om — Mr. Carryl var forsvunden — men Grosserer Sommerfeldts skinnende Fuldmaaneansigt lyste mod hende henne fra Vinduet.

— Tak skal De ha'e, lille Kunstnerinde, det var skam nydeligt! sagde han og rakte sin store, ringprydede Haand ind til hende. — Jeg har ogsaa sendt Bud til Hotellet efter to Flasker Champagne til at drikke vore Kunstneres Skaal i — dertil egner Frk. Mortensens Thepjask sig nemlig ikke synderlig godt — — eller hvad siger De?

— Jeg siger, Champagne er godt! lo Irene nu atter fuldstændig Herre over sig selv.

Hun havde rejst sig op og stod og strøg de tunge Haarbølger væk fra Panden.

— Nu kommer jeg ud til Dem, Hr. Grosserer! raabte hun og løb saa gennem Stuerne ud i Haven.

Under den store Hængepil sad Grossererens trivelige Halvdel og rokkede saa underlig urolig frem og tilbage i Stolen.

Hun havde hørt Sommerfeldts Stemme ned gennem Haven, da han komplimenterede Frøken Heilman — og saa ham nu komme Arm i Arm med den unge Pige, der saa saa straalende ud i den hvide Maanebelysning.

— Sommerfeldt! kaldte hun med sine Lungers fulde Kraft.

— Hvad er det, Mutter! lød det nonchalent deroppefra.

— Mutter! snerrede Fruen vredt og rejste sig med en Fart, saa det knagede i Stolens Sammenføjninger. — Du glemmer nok at invitere mig med til Champagnegildet, Christian!

Sommerfeldt vendte sit trinde Ansigt mod sin Kone og svarede polisk:

— Aldeles ikke, lille Boline, jeg ved jo af Erfaring, at Du altid holder dig fremme, hvor der gives noget.

Almindelig Latter.

Kjørboe og den tyske Doktor Rüttnau placerede Stole og Bænke omkring det lange Havebord.

Saa kom Lise med Champagnen og en hel Bakke fuld af alle mulige Slags Glas.

— Hvor er Mortensen selv? spurgte Sommerfeldt — Mortensen skal s'gu være med. Bed hende komme, Lise!

Irene stod midt paa Plænen, omringet af de to Frøkener Sloman samt Fruerne With og Pral.

— Skal De ikke snart give en Koncert, lille søde Frøken Heilman? spurgte Anna og Nina Sloman i Munden paa hinanden.

— De burde gaa paa Tourné — det betaler sig! mente Fru With.

— Nej, De maa endelig ikke forlade os — bad den lille Fru Pral — vi trænger til de faa, vi har herhjemme!

Irene betragtede de pludrende Damer med kolde, underlig nøgterne Øjne. Saa sagde hun med et flygtigt, lille Smil:

— Foreløbig bliver jeg ganske rolig her paa „Søvang“ og nøjes med at spille for Dem, mine Damer, om Aftenen.

— Hvor er De dog nøjsom og elskværdig! jublede de smaa Slomans.

Damerne With og Pral nøjedes med at smile, de havde paa Følelsen, at de kloge, graa Øjne havde gennemskuet dem.

Sommerfeldt kaldte paa dem henne fra Bordet.

— Kommer De saa ikke, mine Damer?

Irene blev staaende lidt efter de andre og anstrængte sine Øjne for at skelne Carryls høje Skikkelse nede ved Vandet. Det var, som havde hun hørt ham veksle et Par Replikker paa Engelsk med nogen, der gled forbi i en Robaad derude. Nu kom han langsomt gaaende opad Gangen.

— Naa Frøken Heilman — hvor bliver De dog af — og vor engelske Gentleman, hvor er han? raabte Sommerfeldt.

— Nu kommer jeg — sagde Irene — og Mr Carryl er lige i Hælene paa mig.

— Det er han vist altid! var der nogen, der hviskede fra den ene Bordende.

Irene hørte det og smilede — thi hun havde i den Talendes Stemme genkendt en af dem, der for et Par Minutter siden havde været med til at smigre hende.

Da de endelig alle var blevne bænkede, rejste Sommerfeldt sig og slog til Lyd paa sit Glas.

— Sig nu ikke noget Sludder, Christian! advarede hans Kone ham beskt.

— Mine Damer og Herrer! Jeg er ikke Taler — — men til Trods for dette meget talende Faktum tillader jeg mig dog at udtale et Par taknemlige Ord til de to Mennesker iblandt os, som under den nu snart tilendebragte Ferie har glædet os med deres Kunst Aften efter Aften. Lad os nu tømme et Glas af denne skummende Drik — (jeg haaber, den er god) — for deres Lykke og Fremgang — — De leve! Skaal!

Frøken Mortensen snøftede af bare Rørelse i sit Hjørne, og Frøkenerne Sloman raabte Hurra.

Glassene tonede sammen — og Skaalen blev drukket.

Da Mr. Carryls Glas mødte Irenes, bøjede han sig frem mod hende og sagde:

— Maa jeg sige Dem en lille privat Tak, Miss Irene! Det er dog en forunderlig Magt, Musiken har over Hjærtet — og Deres Spil har gjort mere Indtryk paa mig, end De aner.

Hun nikkede kun hen imod ham med store, smilende Øjne og tømte sit Glas.

Men i samme Nu var det, som en klam Haand lagde sig over hendes Hjærte — thi hun havde mødt hans Blik, og det var tungt af Sorg.

Hun skulde lige til at sige noget, da han bøjede sig ned over hendes Haand og sagde et hurtigt:

— God Nat — Miss Irene!

Et Øjeblik efter var hele Selskabet i Opbrud. Klokken var mange, og Luften begyndte at blive kølig.

Lise samlede Glassene sammen paa en Bakke, og Frøken Mortensen rullede ned i Stuerne.

Saa sagde man god Nat og gik hver til sit.

En Time senere var alt stille paa „Søvang“. Kun Irene havde endnu Lys paa sit Værelse.

Hun sad foran sit Skrivebord og læste. Tankerne vilde ikke lægge sig til Ro, og hun vidste, at det vilde være forgæves at gaa i Seng — sove kunde hun dog ikke.

Hun rejste sig og gik hen til det aabne Vin-

due. Natteluften lagde sig kølig over hendes varme Pande og fik hende til at gyse.
Pludselig hørte hun Skridt nede i Haven. Hun bøjede sig frem og saa en høj Skikkelse dukke frem paa Gangen dernede.
Hun genkendte straks Mr. Carryl. Han standsede og vendte sit Blik op mod hendes Vindue.
Med bankende Hjærte trak hun sig tilbage og hørte ham aabne Laagen ud mod Strandvejen og fjærne sig længere og længere fra Villaen.
Saa gik hun atter hen til Vinduet og trak det til.
— Saa kunde han altsaa heller ikke sove, den stakkels Mr. Carryl, Vidste hun blot, hvad det var, som gjorde ham saa bedrøvet — — sikkert en meget stor Sorg — — —
Hurtig klædte hun sig af og lagde sig i den kølige, hvide Seng — og lidt efter lidt kom Søvnen og overmandede hende, og hun sov ind.

II

Irene vaagnede næste Morgen ved at høre Lise buldre ganske forfærdelig løs paa hendes Dør.
Hun rejste sig helt fortumlet op og strøg de viltre Haar fra Panden.
— Er Frøkenen vaagen? spurgte Fredsforstyrrersken og stak sit vandkæmmede Hoved ind ad Døren.
— Ja, det kan man vist ikke undgaa at blive, saadan som De buldrer, Lise! lo Irene.
— Maa jeg komme ind, Frøken?
— Ja — værs'go!
Lise svippede hurtig ind ad Døren paa sine Filtsko og satte Frøkenens blankpudsede Støvler ned foran Sengen.
— Nu skal De høre en forfærdelig Nyhed, Frøken! begyndte Lise med begge Hænderne i Siden.
Lise var altid proppet med forfærdelige Nyheder.
— Naa, hvad er saa det? spurgte Irene gabende.
— Jo — De ved nok — Enkefru Krüger oppe i „Villa Vanda" — hun er bleven bestjaalen i Nat for alt sit kostbare Sølvtøj — og Fruen selv er nu til Morgen fundet kneblet og bundet — liggende paa Dagligstuegulvet. Er det ikke skrækkeligt?
— Er det nu ogsaa virkelig sandt? spurgte hun.
— Ih ja, — jeg har'et fra vores Mælkemand — han bringer nemlig hver Morgen Mælk til Enkefruen. Da han i Morges kom og kimede paa, kom der ingen og lukkede op, og det forbavsede ham, da Enkefruen altid er tidlig oppe. Saa lod han en af sine Drenge hoppe ind gennem det aabentstaaende Vindue i Dagligstuen, og der fandt de Fruen liggende bevidstløs paa Gulvet.
— Har Fru Krüger ingen Pige?
— Nej, kun en lille Formiddagstøs, som kommer ved Titiden.
— Det er jo skrækkeligt! sagde Irene sagte. — Stakkels Frue!
— Ja — ikke! Men nu maa jeg afsted — de andre Damer har ikke faaet deres Fodtøj endnu. God Morgen, Frøken!
Lise formelig lyste af Længsel efter at komme videre og fortælle Nyheden til „Søvang"s øvrige Beboere.
Irene blev liggende lidt og lukkede Øjnene.
Hun havde sovet daarligt og haft urolige Drømme — og saa nu denne Forstyrrelse til Morgen.
Hun sank hen i en let Dvale og foer op, da hun hørte Frokostklokken dernede.
I en Fart kom hun i Tøjet, og et Kvarter senere traadte hun ind i Spisestuen.
Hun satte sig paa sin sædvanlige Plads ved Siden af Mr. Carryl.
Man havde knapt Tid til at besvare hendes: God Morgen! Alle Sind var saa optagne af den gruelige Tyvehistorie ovre fra „Villa Vanda". — Kun Mr. Carryl passede rolig sin Mad og gav hende et varmt Haandtryk som Svar paa hendes Morgenhilsen.
— De var nok nær kommen for sent! smilte han.
— Ja, det var ikke langt fra — — men jeg var saa søvnig til Morgen, fordi jeg sov saa daarligt i Nat. Jeg drømte saa meget.
— Hvad drømte De saa? spurgte han med lav, dæmpet Stemme.
— Jeg drømte, at — — —
Irene holdt pludselig inde og blev blussende rød.
— Nej, det kan jeg ikke fortælle! sagde hun hurtig og begyndte at slaa Hul paa sit Æg.
Han spurgte ikke hvorfor — saa kun paa hende fra Siden med et Blik fuldt af Kærlighed og Smerte.
Frøken Mortensen og Lise gik rundt med Fade, fyldte med Hachis og brunede Kartofler.
— Hør nu, lille Mortensen, sagde Sommerfeldt, De maa skam anskaffe Dem en Hund — — man kan jo risikere, at man ligger og svømmer i sit Blod, naar man vaagner om Morgenen.
— Gud — hvor Du taler letsindigt, Christian! sagde hans Frue vredt.
Mortensen sukkede, saa det peb i Brystet paa hende.
— At det skulde hænde i vort fredelige Klampenborg, sagde hun og bød Grossereren Fadet.
— Nej — Tak — lille De — jeg holder nok af at tygge min Mad selv.
Frøken Mortensen blev hvid helt ud i den spidse Næsetip.
— Herr Grosserer — — — — begyndte hun stemmedirrende.
Men Fru Sommerfeldt afbrød hende godmodig:
— Bryd Dem ikke om det, lille Frøken — — hjemme spiser han saamænd heller ikke Levninger — — nu skal jeg tage to Portioner, skal De se!
Fru With og Dr. Rüttnau diskuterede Tyverisagen.
— Jeg tror, det er de samme, som stjal hos Michelsen inde i Byen! sagde Fruen.
— Meget troligt, mente Rüttnau, — det er sandsynligvis nok en international Tyvebande
— Hvorpaa støtter De den Formodning? spurgte Mr. Carryl.
— Paa den absolut fagmæssige Maade, alle Tyverierne er udførte paa — — de er alle foretagne efter et vist System, nemlig — — — —
— Saa — virkelig!
Det var Irene, der blandede sig i Samtalen.
— Ja, Politiet har konstateret dette System, saa det er uomstødeligt!
— Fordi Politiet har konstateret det? spurgte Kjørboe tvivlende.
— Netop! afgjorde Rüttnau bestemt.
Oppe ved den anden Bordende ønskede man hverandre Velbekomme.

Frøken Mortensen kom klaprende paa sine franske Hæle hen til Irene og hviskede hende noget i Øret.

Der gik en mørk Skygge over den unge Piges Ansigt..

— Herre Gud, er han nu her igen! sagde hun med et Suk. — Naa, jeg skal straks komme.

Saa vendte hun sig mod Mr. Carryl og rakte ham sin Haand.

— Farvel saa længe. Vi faar vel vor lille Promenade som sædvanligt? spurgte hun.

— Jeg venter Dem ved Indgangen til Dyrehaven, Miss Irene, sagde han med et flygtigt Blik og forsvandt ud i Haven.

Hun stod et Par Sekunder og saa efter ham.

Atter havde hans Ansigt haft dette mørke Udtryk, som gjorde hende saa ondt at se.

Med et Smil gik hun saa mod Dagligstuedøren og aabnede den.

En lille, mørk Herre sprang ved hendes Indtræden op og gik hende høflig bukkende i Møde.

— De maa undskylde mig, fordi jeg forstyrrer Dem midt i Deres Ferie, Frøken Heilman — begyndte han med blød, kælen Stemme — men Sagen er jo den, at det haster. — — —

— Men jeg har jo sagt dem, Hr. Arno, afbrød Irene ham koldt, at jeg absolut ikke reflekterer paa Deres Tilbud.

— Jamen — betænk dog, kære Frøken, hvilke Chancer De lader gaa fra Dem — — fire store, garanterede Koncerter.

Irene rystede utaalmodig paa Hovedet.

Irene saa fra sit Skjulested, at det var en yngre, meget elegant Gentleman.

— Tiden for Tournéen er mig ubelejlig — jeg vil og maa have August Maaned fri. Kan Koncerterne ikke opsættes, maa jeg desværre helt renoncere!

Det glimtede lynsnart bag Hr. Arnos halvtlukkede Øjelaag.

— Der maa jo være noget herude, som drager Dem specielt meget Frøken Heilman, siden De er blind for de Fordele, de projekterede Koncerter giver Dem!

Blodet skød op i Kinderne paa Irene.

— Hvad der drager eller ikke drager mig, Hr. Arno! sagde hun med tilkæmpet Ro — bliver jo min private Sag. De er min Impressario — hverken mere eller mindre— og jeg forbyder Dem en Gang for alle at blande Dem i mine private Anliggender!

Hr. Arno bøjede sit Hoved dybt.

— Jeg beder Dem tilgive mig, Frøken Heilman — det var jo ikke min Mening at saare —

— Saare! afbrød Irene ham koldt.

— De er ikke i Stand til at saare mig — — og hvad De ytrede, kunde jo overhovedet ikke saare mig!

Den lille Impressario vedblev at bøje sit Hoved.

— Nuvel, jeg bruger maaske forkerte Udtryk — — jeg vilde jo kun sige — at det gjaldt for mig at faa Dem overtalt til at gøre denne Tourné, der med Sikkerhed vil blive en Succés saavel i kunstnerisk som i økonomisk Henseende. For at De endnu en Gang skal kunne betænke Dem, vil jeg vente med det afgørende Svar endnu et Par Dage.

— Nuvel — ja! sagde Irene utaalmodig. — Tager jeg en anden Bestemmelse inden to Dages Forløb, hvad jeg meget betvivler, skal jeg skrive Dem til!

— Tak Frøken — saa forlanger jeg intet mere!

Hr. Arno krummede atter sin smidige Ryg til en ærbødig, lidt krybende Hilsen og trak sig tilbage.

I Døren vendte han sig endnu en Gang om og favnede Irenes lyse Skikkelse med et brændende varmt Blik.

— Farvel Frøken!

Irene gav ham en kort Hilsen og skyndte sig tilbage til Spisestuen. Derinde blev hun staaende med Hænderne trykkede mod Tindingerne.

— Hvad gaar der dog af mig? hviskede hun. — At sige Nej til et saa glimrende Tilbud — — for fjorten Dage siden havde jeg ikke gjort det — — men nu, nu — — — —

III

Middagen var forbi, og Pensionærerne drak Kaffe i Haven.

Frøken Mortensen havde i Anledning af Frøknerne Slomans forestaaende Afrejse flottet sig og budt paa Andesteg og Makronbudding.

Stemningen havde været yderst animeret under hele Middagen — og Mr. Carryl havde

været den gladeste blandt de glade. Han havde fortalt Anekdoter fra sine mange Rejser, holdt smaa spirituelle Taler — kort sagt været i brillant Humør og havde moret hele Bordselskabet.

Irene sad lykkelig smilende ved hans Side glad over, at den mørke Sky, som ellers bedækkede hans Pande, var forsvunden,

De havde været en lang Tur i Dyrehaven om Formiddagen; men da havde han været tavs og indesluttet.

Flere Gange havde Irene bedt ham sige hende, hvad det var, der trykkede ham — men for hver Gang havde han vendt sig bort og rystet paa Hovedet.

— Nytter ikke noget, Miss Irene — nytter ikke noget! havde han sagt, og saa tav de begge.

Straks efter at Kaffen var bleven serveret, var han gaaet for at træffe en Ven henne paa Hotel Bellevue, og Irene var gaaet op paa sit Værelse for at sove lidt.

Nede i Haven lo og snakkede man. Dr. Rüttnau spenderede Caloric til Kaffen, og de smaa Slomans straalede.

— Hvad skriver Eftermiddagsbladene om Tyveriet? spurgte den lille Fru Pral pludselig.

— De fortæller, at Politiet har arresteret en Mand, som i de sidste Dage har lusket omkring her paa Klampenborg. Det viste sig imidlertid senere at være en afskediget Karl fra Store Hvidøre, der gik og søgte Arbejde herude. Han er sat paa fri Fod igen.

— Aah Herre Gud — er det det Hele! sukkede Fru With. — Ja, den Tyv eller de Tyve finder Politiet vist aldrig!

Sommerfeldt begyndte at nikke i sin Stol.

— Skal vi Unge gaa en lille Tur? foreslog Nina Sloman.

— Ja, lad os det! raabte Fruerne With og Pral og fløj op fra deres Pladser. — Herrerne gør os vel Selskab?

Det gjorde Herrerne med Fornøjelse.

Saa gik de Unge — og Ægteparret Sommerfeldt blev tilbage, slumrende sødt i deres Stole.

Irene vaagnede med et Sæt og stirrede med taagede Øjne paa Uret.

Det viste halvni — altsaa endnu en halv Time til de skulde spise

Hun rejste sig op og følte en stikkende Smerte i Hovedet.

Mon det ikke vilde være fornuftigt at gaa en lille Tur før Aftensbordet — maaske gik saa den stærke Hovedpine over.

Hun tog sin Hat paa og listede sig ud paa Trappen. Hun slap heldigt forbi Dagligstuedøren og ud i det Fri.

Luften var stille og mild, og den nedgaaende Sol farvede Vand og Strand med sit blodrøde Skær.

Irene tog Vejen op mod Kottagerne og vandrede stille mellem de høje, sagte, susende Træer.

Hun var naaet ned til den lille Hulvej bag ved Kottagerne, da hun pludselig standsede ved Lyden af Carryls Stemme.

Han talte Engelsk med en anden Herre, der ligesom han stod skjult bagved nogle høje Buske.

Uvilkaarligt blev hun staaende og lyttede til deres Samtale — da hendes skarpe Øre havde opfanget Navnet Krüger.

— De har altsaa været inde i Byen og faaet alt besørget? spurgte Carryl.

— Yes Sir! Sølvtøjet er allerede godt paa Vej til Amerika. Men nu i Aften?

Irene maatte gribe fat i en Gren for ikke at falde. Hun var kold som Is — kun Kinderne brændte med hektisk Glød.

— Ja, i Aften — Charley! gentog Carryl halvt modvillig. — Jeg saa helst, at vi ikke gjorde denne sidste Forretning. Jeg synes, vi kan være fornøjede med, hvad vi allerede har faaet her i Danmark!

— No Sir — no! protesterede den anden energisk — Dette sidste Kup, vi har i Kikkerten, maa vi ikke lade gaa fra os!

Det varede lidt, før Carryl svarede — saa lød der et tungt Suk:

— Ja ja da — i Guds Navn! Saa lad os blive ved, Charley, naar vi nu engang er begyndt paa den Levevej — — — Jeg aflægger altsaa den gamle Professorinde et Besøg i Aften for at komme under Vejr med, om hun er alene, eller om Manden er kommen hjem. Er Vejen klar, skal jeg staa udenfor „Søvangs" Havelaage præcis Kl. 10, og da ved De, hvad De har at gøre. Viser jeg mig derimod ikke, er der Ugler i Mosen!

— All right, Mr. Carryl!

De to Herrer begyndte nu at gaa langsomt op mod Hotellet — og Irene saa fra sit Skjulested, at det var en yngre, meget elegant Gentleman, der gik ved Siden af Mr. Carryl.

Da de var forsvundne pressede Irene begge Hænderne mod sit bankende Hjærte og løb alt, hvad hun formaaede, tilbage til „Søvang".

Hun naaede ubemærket op paa sit Værelse, og der kastede hun sig paa Sengen og hulkede krampagtigt.

Saa lød Klokkens Kimen op til hende og kaldte Pensionærerne til Aftensbordet.

Hun rejste sig op og strøg det smukke svære Haar fra Panden.

Hun følte sig gabende tom og hul indvendig ligesom en stor Atrap med mekaniske Bevægelser, og Hovedet smertede ganske forfærdeligt.

— Langsomt — ligesom i Søvne — gik hun hen til Servanten og dyppede sin store Svamp i Vandet, og trykkede den derefter fast mod Øjnene.

Det kølede dejligt — gav ligesom lidt Ro i det forpinte Hoved og bragte Orden i Tankerne.

Foran Spejlet fik hun ordnet Haaret lidt og gnedet Kinderne en Smule røde — thi hun var bleg som et Lig.

Med ikke fuldt sikre Skridt gik hun ned ad Trapperne og traadte ind i Spisestuen.

Hendes første Blik faldt paa Mr. Carryls Plads — den stod tom.

Hun satte sig ned og tvang sig selv til at spise et Par Mundfulde Mad.

Hun forsøgte ogsaa at deltage i Konversationen — men hendes Tanker var langt borte.

Damerne With, Pral og Sloman samt Herrerne Kjørboe og Rüttnau var yderst livlige efter Promenaden og snakkede i Munden paa hverandre.

Ægteparret Sommerfeldt saa ikke helt vaagne ud endnu — de sad og nikkede over deres The og deltog ikke i Konversationen.

Saa aabnedes Døren, og Mr. Carryl traadte ind.

Han hilste høflig og rolig paa Bordselskabet og indtog sin sædvanlige Plads ved Irenes Side.

Irene turde ikke løfte Øjnene op til ham og besvarede kun svagt det Haandtryk, han gav hende.

Han sendte hende et hurtigt, lidt forbavset Sideblik — og begyndte saa rolig at spise.

— Naa Mr. Carryl, jeg ser, at De har faaet Besøg af en Landsmand! sagde Dr. Rüttnau tværs over Bordet.

Det varede et Sekund, før Carryl svarede — saa sagde han:

— Ja — min Ven bor henne paa Bellevue!

— Vi saa Dem spadsere sammen med ham nede ved Stranden før! sagde Fru With.

— Nej, virkelig! svarede Carryl rolig.

— Ja — aah det maa da være morsomt for Dem at træffe en af Deres Landsmænd herovre — ikke? sagde den lille Fru Pral.

— Mere nødvendigt end morsomt, Frue!

Irenes Blik søgte Uhret paa Væggen. Det viste fem Minuter over halvti.

Pludselig fik hun en Idé. Hun maatte for enhver Pris forhindre Carryl i at begaa en ny Forbrydelse — koste hvad det koste vilde.

Som i en Drøm hørte hun Latteren og Snakken omkring sig. Hendes Tanker koncentrerede sig kun om dette ene: Hvorledes — hvorledes?

Paa en Gang stod han selv foran hende — høj og alvorlig — med det mørke Blik sænket dybt i hendes.

— Miss Irene! sagde han dæmpet. — Tør jeg bede om lidt Musik?

— Mr. Carryl! sagde hun med dæmpet, rystende Stemme. — Jeg ved alt.

Det gav et Sæt i Irene. — Hvor turde han dog?

— Forretninger altsaa? vedblev Fru Pral.

— Ja!

— Har De ogsaa set — min Ven? spurgte Carryl vendt mod Irene.

— Nej! svarede hun uden at se op.

Hun følte hans spejdende Blik — det brændte hende paa Kinden og fik Kniv og Gaffel til at ryste mellem Fingrene paa hende.

Maaltidet sneg sig langsomt frem. For Irene var det, som om hun sad en Evighed til Bords.

Endelig rejste man sig og ønskede hverandre Velbekomme.

— Musik! Som en Fanfare lød det inden i hende — Musikken ja, det var Løsningen!

Hun nikkede muntert til ham og formelig fløj ind i Dagligstuen.

Han fulgte langsomt efter.

Derinde var det halvmørkt og stille — kun Lyden af Pensionærernes Latter førtes en Gang imellem af Vinden ind fra Haven.

Irene trak Klaverstolen til sig og lod Fingrene glide hen over Tangenterne.

— Hvad skal det saa være i Aften, Mr. Carryl? spurgte hun.

— Hvad De vil, Miss Irene — men helst Maaneskinssonaten!

Hun nikkede.

— Den skal De faa!

Saa begyndte hun at spille. Fuldtonige og dog saa underlig bævende klang Tonerne under hendes nervøse Fingre — medens de brændende Øjne gennem Mørket fulgte Viserens Gang paa Taffeluret henne paa Konsollen.

Carryl sad med Hovedet støttet i Hænderne og lyttede til Musikken.

Som hypnotiseret hang hans Blik ved den lyse, bøjelige Skikkelse henne ved Klaveret.

Hvor elskede han dog Haarets fine, lette Silkespind omkring de runde Kinder og Ryggens ranke Holdning. Som hun sad dér, indprentede han sig hver en Linje af hendes Figur — hver en Nuance af Kjolens Fald — — — —

Som en Febersyg fulgte Irene Viserens Gang over den lyse Plade — Klokken manglede kun to Minuter i ti.

Fra Maaneskinssonaten gled hun over til Gounods: „Ave Maria".

Da Klokken inde i Spisestuen begyndte at slaa, hørte hun Carryl rejse sig fra sin Plads.

Med skælvende Fingre spillede hun videre. Al sin Sjæl — hele sit Hjærte lagde hun ind i sit Spil. Som en brændende Bøn fra et angstfuldt Hjærte strømmede Tonerne frem under hendes Fingre og fyldte Værelset med sin Vellyd.

Carryl gik et Par Skridt mod Døren — saa sank han atter ned paa en Stol og gemte Ansigtet i sine Hænder.

Alt mægtigere — og varmere lød hendes Spil som et lidenskabeligt, fortvivlet Farvel ud i den stille, maanelyse Aften.

Da Viseren henne paa Konsoluret viste et Kvarter over ti, lod hun Hænderne synke — og noget lignende en Hulken banede sig Vej over hendes Læber.

Saa rejste hun sig — og hendes Blik søgte hans.

Ogsaa han havde rejst sig og mødte hendes Blik med sine mørke, sorgfulde Øjne.

Saa strakte han Armene ud imod hende — og glemmende alt omkring sig — blot for et Sekund at hvile i hans Favn og føle hans Læber mod sine — lod hun sig falde i dem.

I næste Øjeblik stod hun atter rank og dødbleg ude paa Gulvet i det hvide Maanelys.

— Mr. Carryl! sagde hun dæmpet med rystende Stemme. — Jeg véd alt! — — — Jeg hørte Dem og Deres Ven lægge Planen til det paatænkte Tyveri i Aften — og jeg lovede mig selv at forhindre det. Hvilken Virkning denne Opdagelse gjorde paa mig, behøver jeg ikke at fortælle Dem — det maa De kunde forstaa bedre end nogen anden. Men før vi nu skilles, har jeg en Bøn til Dem: Rejs straks — og — — fortsæt ikke det Liv, De nu fører — — — det beder jeg Dem om — af hele mit Hjærte!

— Jeg lover Dem det, Miss Irene! sagde han med klangløs Stemme. — Men ogsaa jeg har en Bøn til Dem: Ræk mig Deres Haand og lov mig, at De i Fremtiden ikke vil tænke med al for megen Foragt paa mig og mit Navn!

Hun rakte ham sin Haand og nikkede et stumt: Ja!

Saa trykkede han et Kys paa den og mumlede et sagte:

— Lev vel!

I næste Minut var han borte.

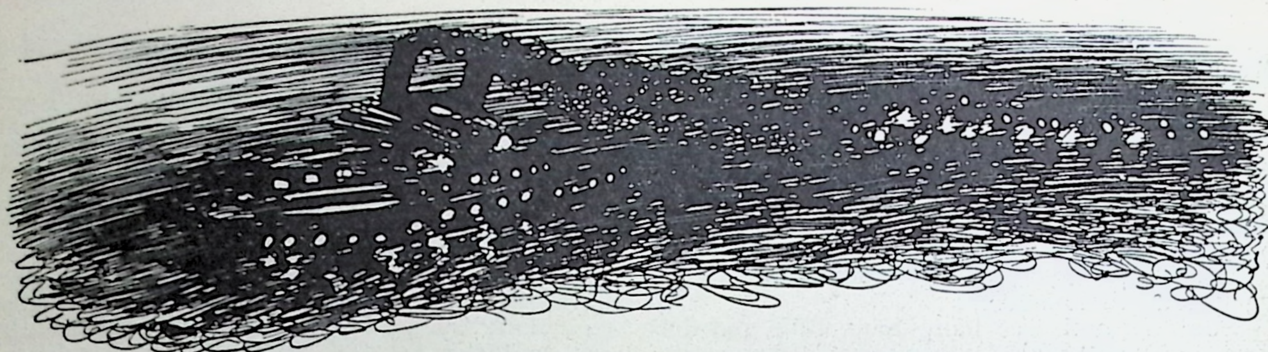
Irene næsten slæbte sig op paa sit Værelse — og sank der om paa Gulvet i en fortvivlet Hulken.

— — — —

Næste Morgen afsendte hun et Telegram til Herr Arno, hvori hun erklærede sig villig til at deltage i den planlagte Tournè — og samme Dags Eftermiddag afrejste hun til København.

En Uge senere kunde man i de udenlandske Blade læse om Fräulein Irene Heilmans store Succes'er i Berlin og Hamburg — samt om et Selvmord begaaet af en vis Mr. Carryl paa Hotel „Zum Blauen Stern" i Prag.

FRØKEN HOFINTENDANTEN

AF *A. HAGENSEN.* ILL. AF *SOFUS JÜRGENSEN.*

Jeg var bleven en Smule søsyg paa Overfarten fra Gedser til Warnemünde, og da jeg intet havde at haste efter, stod jeg af Toget i Rostock for at blive der Natten over.

Det var allerede mørkt, da jeg fra Banegaarden kom ud i de daarligt brolagte og daarligt oplyste Gader, der gjorde et stærkt købstaddansk Indtryk. Følende mig for med min Stok gik jeg indefter i Byen, til jeg blev standset af et lavstammet, hvidkalket Taarn, der stod plantet tværs over Gaden — som et mægtigt Stykke Musæumsgods, der var tabt af Tidens Flyttevogn og nu laa her og spærrede for Færdselen.

Det var Steinthor, en af de gamle Byporte fra Hansatiden. Ogsaa nu blev det benyttet til at udøve Kontrol med de Tilrejsende, thi inde i en af Buegangene, hvor et ubeskyttet Gasblus susede og blaffede i Trækken, stod der en Hotelportier, hvis erfarne Øje straks „opdagede“ mig. Med et ærbødigt Buk gjorde han mig opmærksom paa, at Hotel „Grossherzog“ laa lige ved Siden af og beregnede civile Priser — civil betyder i Tyskland det samme som ringe.

Jeg drejede om Hjørnet og gik ind i Hotellet. Idet jeg aabnede Døren til den tomme Skænkestue, hvis pragtfuldt udskaarne Berlinerbuffet stod i en hyggeløs Kontrast til de hvidskurede Fyrretræs Borde, blev der inde fra det mørke Sideværelse raabt:

„Kommt man nur, Kinder! Da geht sie — das Fräulein Hofintendant!“

Indbydelsen var aabenbart tiltænkt andre, men den fik dog ogsaa mig til at se ud paa Gaden efter „das Fräulein“. Der var kun ét Menneske at se derude, en sortklædt, tæt tilsløret Dame, som netop dukkede frem fra en af Steinthors Buegange. Hun skred af Sted paa Fortovet som En, der ved, at hun bliver iagttaget fra alle Sider og derfor maa samle sig sammen for at holde paa Værdigheden.

Og iagttaget *blev* hun. I selve Gaden, der var saa sparsomt oplyst, at Nattemulmet deroppe fra hang langt ned mellem Husene, var der som nævnt ingen at øjne undtagen hende selv, men oppe i Vinduerne var der bleven livligt. Næsten overalt, hvor der var Lys, saas sorte, kvindelige Silhouetter.

Frøken Hofintendanten var aabenbart en Seværdighed!

Da jeg vendte mig om fra Vinduet, stod der to unge Piger i Døren og betragtede mig forbavset. Den ene var en stærkt friseret, sortøjet Berliner Kellnerinde, der aabenbart hørte til den udskaarne Buffet, den anden en kraftig Bondepige med vandblaa Øjne og store, røde Hænder, som man uvilkaarligt bragte i Forbindelse med de skurede Fyrretræs Borde.

Inden de endnu var komne sig af Forbavselsen over den uventede Gæst, spurgte jeg:

„Hvad var der med Frøken Hofintendanten?"

Mit Spørgsmaal havde en overvældende Virkning. Blikket i de vandblaa Øjne brast fuldstændigt, og Ansigtet udenom dem blev skoldende rødt.

Pigebarnet vilde være daanet af Blufærdighed, hvis hun ikke pludselig havde revet sig løs fra Stedet, hvor hun stod, og var styrtet ud af Stuen.

Berlinerpigen var Situationen bedre voksen. Hun foldede Hænderne under den stramt sammensnørede Barm og saa op mod Loftet med ekvivok Madonnamine.

„Det er noget, som en ung Pige ikke kan tale om," svarede hun med stille Hovedrysten. „Ønsker De et Glas Øl? Lyst eller mørkt?"

Jeg fik mig et Glas Øl og en Rumpsteak, som jeg fortærede henne i et Hjørne af Værelset, der var afskildret med en spansk Væg.

Da der var gaaet en Snes Minutter, indfandt Værtinden sig med en Strikkestrømpe i Haanden og tog familiært Plads ved mit Bord. Hun var klædt i Sort og havde en lille Blondekappe paa det glatkæmmede Haar. Af Alder kunde hun være godt oppe i Fyrrerne og af Ydre var hun halvmager.

I en Tone, som om hun kun talte til mig for ikke at synes uhøflig, gjorde hun nogle tilfældige Bemærkninger om Vejret og om en Militærkoncert, som hun vilde raade mig til at overvære den næste Dag. Men jeg var maaske optaget af Forretninger? Eller jeg skulde maaske rejse videre om Morgenen?

Da disse Emner var udtømt, og Samtalen truede med at gaa i Staa, flyttede Værtinden sig nærmere hen til mig og sagde med dæmpet Stemme:

„Det var vel Dem, der spurgte mine Piger ud om Frøken Hofintendanten?"

„Ja, det var mig. Men jeg anede ikke, at mit Spørgsmaal kunde sætte dem i Forlegenhed."

Værtinden sukkede dybt og saa særdeles veltilpas ud.

„Ja," sagde hun, „det er en pinlig Historie. Jeg, som er gift, kan nok tale derom . . . ja, De er vel ogsaa gift?"

„Vist er jeg."

Min Haand var til alt Held skjult under Bordet, saa hun ikke kunde opdage, at jeg *ikke* tilhørte det internationale legitime Frimurerskab.

„Ja," vedblev hun, „er der nogen, som kender Historien, saa er det mig. Jeg var tidligere hendes bedste Veninde. *Nu* vil jeg selvfølgelig ikke *hilse* paa hende."

„Paa Frøken Hofintendanten?"

„Ja, hendes Fader var Intendant ved Hofteatret her lige overfor — deraf har hun faaet Navnet. Hun var jo en nydelig Dame i sin Tid — det vil sige, ikke egenlig køn, men *fin* var hun, adelig og fornemt opdraget. Gift blev hun alligevel ikke, for der var ingen Medgift, og da Faderen døde for halvandet Aar siden, var hun næsten en gammel Pige.

I Grunden var der ingen af os, som nogensinde havde tænkt sig Muligheden af, at hun vilde gifte sig. Hun levede jo i en højere Verden deroppe paa Teatret, Faderen disponerede over en af Logerne, i hvilken hun havde sin faste Plads. Selv om et Stykke gik tyve Aftener i Træk, blev hun dog ikke borte en eneste Aften. Mange Gange talte vi om det underlige i, at hun aldrig opholdt sig omme bag Scenen, hvor hun dog havde fri Adgang, men hun sagde, at hun ikke brød sig om de sminkede og indbildske Skuespillere. Hun vilde kun nyde den rene og skønne Kunst paa Afstand.

De skulde blot have hørt, hvor hun kunde tale om Kunst og om Kærlighed. Hun vidste langt mere om Kærlighed end ti gifte Koner som jeg, der har travlt fra Morgen til Aften med at passe Hus og Mand og Børn og aldrig faar Tid til at tænke over Tingene. Det hændte mange Gange, naar vi efter Teatertid sad her og spiste, at vi kunde sidde helt stille med Munden fuld af Mad og lytte til hendes Ord om, hvor poetisk Livet var. Her kom hun nemlig ofte. Som jeg sagde før, var

— Ja, sagde hun, er der nogen som kender Historien, saa er det mig.

jeg hendes bedste Veninde og havde Adgang til hendes Loge, naar der gik et nyt Stykke. Bagefter fulgte saa hun og et Par andre med herover og tog til Takke med en lille, varm Ret og koldt Bord, Øl og Kaffe, og hvad der nu ellers hører til.

Vi havde kendt hinanden i syv Aar, da hendes Fader gik hen og døde. Saa maatte hun selvfølgelig flytte ud af Lejligheden derovre paa Teatret, men Faderen havde sikret hende en lille Livrente, og den nye Intendant lovede, at hun skulde faa Fribilletter, naar hun ønskede. Hun kunde altsaa have siddet og haft det rigtig rart, hvis hun ikke havde misbrugt sin Frihed, saadan som hun gjorde.

En Aften sidste Foraar kom hun nemlig ind til mig og sagde:

„Hør, Flora!“ — Flora, det er mig. — „Hør, jeg vil fortælle dig noget. Jeg har faaet nogle Penge tilovers fra Auktionen over Faders Møbler.“

„Naa?“ sagde jeg spændt, thi jeg troede ærlig talt, at hun agtede at sætte Pengene i Sparekassen til min mindste Dreng, der er hendes Gudsøn. Men *det* blev der ikke noget af.

„Og nu jeg er alene,“ vedblev hun, „kunde jeg nok have Lyst til at gøre en lille Rejse?“

„Saa? Hvorhen — om det er tilladt at spørge?“

„Til Norderney. Er det ikke en god Idé?“

„Jo, hvis du selv finder, at du har Raad til det,“ svarede jeg, maaske nok noget spidst, for jeg var frygtelig skuffet. Jeg vil ikke paastaa, at jeg *holdt* paa hende, da hun lidt efter rejste sig og tog Afsked.

Saa saa' jeg ikke mere til hende, men en Uges Tid senere fik jeg et Postkort. Her er det!“

Den nu meget livlige Værtinde holdt pludseligt et lille Bundt illustrerede Postkort i Haanden. Af disse rakte hun mig det øverste — et nydeligt Kort med blaa Himmel, blaat Hav og gul Strand. Paaskriften lød saaledes:

„Norderney, 20. Maj.

Kære Flora!

Her ser du min Yndlingsplads, hvor jeg i Ro og Fred kan tænke og drømme. Der kommer ikke andre Mennesker herud end jeg og en ung Kunstner, som maler de fraadende Bølger — et meget net og høfligt Menneske.

Din Bertha.“

Værtinden saa forjættende paa mig og rakte mig det næste Kort.

„Norderney, 25. Maj.

Bedste Veninde!

Jeg føler mig som forynget af den prægtige Havluft. Min Nabo, den unge Maler, er meget elskværdig. Han siger, at jeg forstaar hans Kunst bedre end nogen anden, og han vil have, at jeg skal ledsage ham og hans Moder paa en Studierejse til Italien. Endnu har jeg en Del Penge i Behold, men alligevel . . . . nej!

Bertha.“

Det tredje Kort var prydet med et humoristisk Hofbräubillede og lød saaledes:

„München, 1. Juni.

Skænd ikke paa mig, kære Flora! Jeg maatte ud at se den store, dejlige Verden. Desværre er Pouls Moder bleven syg og kan ikke følge med. Mange Hilsener fra *Bertha*."

Værtinden var stadig stum, men hendes Mine røbede Tusinde Tanker, da hun gav mig det fjerde Kort. Det var et Billede fra Venedig, med Gondol og Maaneskin og de faa Ord:

„Hvor vi er lykkelige!"

Det femte Kort — Vesuv — var endnu mere lakonisk. Kun ét Ord:

„Uudsigeligt!"

Og endelig det sjette Kort:

„München, 16. Juli,

Om tre Dage er jeg atter hjemme. Den unge Kunstner, som jeg vistnok har omtalt, er rejst til Algier med sin Moder. *Bertha*."

Værtinden tog Kortene til sig og spurgte forventningsfuldt:

„Naa, hvad siger De saa?"

„Ja, Sagen er jo ret — ligefrem."

„Ligefrem? Ja, naar det blot ikke havde været Bertha! Jeg forsikrer Dem, vi var alle som forstenet. Og hvilken Frækhed, saadan at tilstaa sin Synd paa aabne Brevkort."

„Skrev hun ogsaa til andre end Dem?"

„Nej, men jeg fortalte det selvfølgelig til alle vore Bekendte. Postbudene er jo saa indiskrete, og som hendes bedste Veninde var det min Pligt at forklare Sagen, saa hun kom til at staa i det bedst mulige Lys. Det lykkedes mig ogsaa ganske godt — Kvinder er jo Kvinder! — og den Aften, hun vendte hjem, blev hun modtaget paa Banegaarden af mig og fem andre Veninder. Vi havde den bedste Vilje til at bære over med hendes Fejltrin, og lige straks forekom det os ogsaa, at hun var angrende. Hun smilede undseligt og forlegent og forlod os meget hurtigt.

Den næste Dag afventede vi ikke hendes Besøg. Vi var højmodige og ønskede at lette hende Genoptagelsen i det anstændige Selskab. Betænk blot — *vi* kom til *hende*. Men De maa ikke tro, at hun viste sig taknemmelig. Nu var hun ikke forlegen, men fræk og forstokket. *Hun vilde slet ikke fortælle os noget.* Tænk Dem! Ikke en Smule! Ganske rolig sad hun og saa paa os med et frivolt Smil om Munden, som om hun i sit Inderste var stolt over sin Synd. Det uanstændige Fruentimmer! Jeg kan endnu blive ganske ærgerlig, naar jeg tænker paa hendes Opførsel.

Naturligvis afbrød vi nu alle Forbindelsen med hende, og siden har hun levet fuldstændig isoleret. Hun kommer ikke sammen med nogen, og ingen anstændig Dame hilser paa hende. Mandfolkene derimod, som altid skal være saa løjerlige, hilser hende meget ærbødigt, men . . . . naa, jeg siger ikke noget! Jeg — siger *ikke* — noget!"

„Lever hun maaske . . . ."

„*Hvordan* hun lever, min Herre, kan jeg ikke sige, for jeg ved det ikke. Hun kommer ikke sammen med nogen af os og lader sig kun se Morgen og Aften. Saa gaar hun sig en Tur, stolt og værdig, som var hun en beundret og misundt Skuespillerinde."

„Vækker hun altid saadan Opsigt som i Aften?"

„Nej, ikke slet saa megen. I Dag kommer det af, at hele Byen ved, at hun for første Gang har haft Herrebesøg. Det vil sige — det er første Gang, vi *véd* det."

„Det var maaske Kunstneren?"

„Nej, værre endnu! Det var en gift Mand med stor Familie, en Riddergodsbesidder fra Løwenberg. Han bor her paa Hotellet, og i Middags spurgte han mig om Berthas Adresse. Den hele Eftermiddag har han været hos hende. Jeg beklager hans stakkels Kone."

Jeg rystede paa Hovedet i pligtskyldigst Forargelse og rejste mig for at se lidt paa Byen inden jeg gik i Seng.

Da jeg en Time senere kom tilbage og lige havde aabnet for det elektriske Lys i mit Værelse, blev der banket paa Døren, og en dyb, forlegent stammende Røst spurgte:

„Maa jeg forstyrre?"

Da jeg forundret lukkede op, stod jeg Ansigt til Ansigt med — Riddergodsbesidderen. Det kunde ikke være nogen anden. Graagrøn Jægerdragt, stort, hvidt Over-

skæg, rødligt Ansigt, Bismarckøjenbryn, brave, men ikke synderligt begavede Øjne og en udbrændt Tobakspibe — der var kort sagt alle Ingredienser til en Riddergodsbesidder.

Jeg bad ham komme indenfor og tage Plads, hvilket han gjorde.

„De maa ikke tage mig ilde op, at jeg forstyrrer Dem saa sent," sagde han i største Forlegenhed. „Jeg maa nødvendigvis have et godt Raad, og De er aabenbart en Kavaller. Jeg kunde se det paa Dem, da jeg iagttog Dem gennem Ruden i Døren, medens De sad og hørte paa Værtindens Snak. Hun er ikke til at holde ud, den Kone!"

Jeg stod Ansigt til Ansigt med Riddergodsbesidderen.

„Jeg haaber at turde kalde mig en Kavaller," sagde jeg højtideligt, thi jeg kan godt agere tysk, naar Lejligheden kræver det.

„Mit Navn er *von Sachse,*" vedblev han, „altsaa ogsaa en Kavaller. De er vel ikke kendt her i Rostock?"

„Nej."

„Og agter heller ikke at blive her i længere Tid?"

„Jeg rejser til Berlin i Morgen med første Tog."

„Famos! Saa er De netop den Mand, jeg søger. De maa sige mig, hvorledes jeg skal optræde som Kavaller. De er upartisk og kan tænke roligt over Sagen. For mig løber det helt rundt."

„Det skal interessere mig at høre, hvad De har paa Hjærte."

„Ja, Sagen er den, at jeg kender en Dame her i . . . ."

„Frøken Hofintendanten?"

Han stirrede maalløs paa mig.

„Værtinden har fortalt mig alt," forklarede jeg.

„Alt? Saa ved De ogsaa, hvad Folk siger? At hun har været i Italien med en Maler, at hun er en uanstændig Person, at hun . . . ."

Han blev rødere og rødere i Hovedet og saa paa mig, som om han vilde myrde mig.

„Saadan paastaar Værtinden," svarede jeg i en beroligende Tone.

Han smækkede den knyttede Næve i Bordet.

„*Men det er ikke sandt!*" raabte han. „Frøken Bertha har *aldrig* været i Italien. Hun er uskyldig som en Engel eller som . . . et lille Lam. Hele Fjor Sommer var hun i Norderney hos mig — det vil sige hos min Familie."

„Det var som . . !"

„Er det saa ikke oprørende, at Folk kan snakke saadan? De tror dog, hvad jeg fortæller?"

„Selvfølgelig! som Kavaller . . ."

Han blev igen rolig og værdig.

„Ja, som Kavaller!" sukkede han lettet. „Jeg tog jo straks hertil, da jeg tilfældigvis hørte om al denne Bagtalelse. Mit Ord kunde jo rense hendes Rygte."

„Pardon! Mellem Kavallerer er Deres Ord fuldtud tilstrækkeligt, men hvorledes vil De overfor andre forklare det med Postkortene? De ved vel?"

Riddergodsbesidderen gned uroligt sin Næse.

„Ja, jeg ved det nok," svarede han. „Det er jo saadan en Mode mellem Fruentimmer at skrive Brevkort. Selvfølgelig har hun skrevet Kortene, men det kan kun have været en Spøg."

„Hvorledes forklarer Frøken Bertha selv Sagen?"

„Ja, det er netop det forbistrede ved det! Hun vil slet ingen Forklaring give. Jeg har nu været hos hende i tre Timer og har

bedt om at maatte rense hende for Bagtalelsen. Men nej! Hun vil ikke give mig Lov til det. Og saa smilede hun endda, som om det var en Lykke at blive saaledes bagtalt."

„Det er det maaske ogsaa. Man misunder hende Æventyret."

„Jamen jeg sidder jo lige og fortæller Dem, at hun *ikke* har oplevet noget Æventyr."

„Netop derfor kan hun nyde baade med de Rene og med de Urene."

Riddergodsbesidderen saa ud, som om han hørte paa en Prædiken, og sank sammen i tavs Utilpashed. Baade hans og mit Blik gled ud gennem Vinduet og søgte Hvile i Mørket, men i det flakkende Skyggekaos dukkede der to krampagtigt fortrukne Stenmasker frem. De var anbragte ovre paa Teaterportalen og oplystes af et Gasblus, som vi ikke kunde se. Begge syntes de gennem deres vrængende Mund at sende et skingrende, uendelig Hyl ud over Byen som hujede de af Haan over Menneskene, der ikke mere forstod at skælne mellem Tragedie og Komedie.

Under disse to Fjæs, disse Dødsmasker fra en fjærn Tid, da man enten lo eller græd og ikke kendte til Kedsommelighed, var Frøken Bertha gaaet ud og ind Aften efter Aften. Hele hendes Liv var gaaet op i Teatret, og da den Tid kom, da Mennesket i hende blev træt af Ensomheden, og Kvinden i hende krævede det Syndefald, som er ethvert Kvindelivs Begivenhed, havde hun iscenesat sit Æventyr med teatralsk Effekt. At spille Rollen som romantisk Synderinde beredte hende større Nydelse end den korporlige Synd, der som Regel kun bestaar i én Akt, og som virkede skræmmende paa hendes overspændte Snærpethed.

De to Fjæs derovre paa Teaterportalen havde god Grund til at grine ad Byen. Nogle faa illustrerede Brevkort, afsendt gennem et eller andet altbesørgende Bureau, var nok til at skabe en femakts Tragedie.

Riddergodsbesidderen rømmede sig utaalmodigt, og da han havde tiltvunget sig min Opmærksomhed, fortsatte han:

„Ja, De har maaske nok Ret, men hvad skal jeg som Kavaller nu gøre? Skal jeg fortælle Sandheden, eller skal jeg rejse min Vej uden at sige et Ord, saadan som hun forlanger? for *det* har hun forlangt."

„Jeg vil anse det for rigtigst, om De ikke siger noget," svarede jeg.

„Det mener De?"

„Ja."

„Som Kavaller?"

„Ja, som Kavaller."

Han havde Lyst til at gøre flere Spørgsmaal, men min filosofiske Bemærkning havde forskrækket ham, saa han tog Afsked med en Undskyldning, fordi han havde forstyrret.

Den næste Morgen rejste Riddergodsbesidderen og jeg samtidig fra Rostock. I Løwenberg forlod han Toget uden at have sagt ret meget undervejs; han spekulerede endnu over, om han var optraadt fuldt kavallermæssigt.

Da jeg kom til Berlin, gik jeg straks hen i en italiensk Kunsthandel og købte en Akvarel med Gondol og Maaneskin. Den lod jeg indpakke i en lille Kasse, som uvedkommende let kunde kigge i, og skrev udenpaa:

„Frk. Bertha Z . . .
At besørge gennem Hotel „Grossherzog".
Rostock."

Intet Brev! Ingen Afsenderadresse!

Hvad de Rostocker Damer har sagt i de følgende Dage, kan jeg tænke mig.

Men Frk. Hofintendanten selv . . . ?

SEKS BERØMTE REJSENDE

HUMORESKE AF *CHR. LUND* ILL. AF *AXEL THIESS*

Et Ærinde for min Kone førte mig en Dag ind i en bekendt københavnsk Delikatessehandel, og da jeg ikke hører til Forretningens regelmæssige Kunder, maatte jeg naturligvis vente en lang Tid indtil de øvrige Kunder var ekspederede.

Mellem disse var der en Mand, hvis Indkøb slet ikke syntes at vilde tage nogen Ende. Han havde en Liste, paa hvilken de ønskede Spisevarer var optegnede, Paa Disken foran ham taarnede Blikdaaser, Glas- og Porcellainskrukker sig op til en høj Pyramide. At han forlangte en hel Strassburger-Leverpostej syntes jeg nok kunde gaa an, ogsaa hans Forlangende om at komme i Besiddelse af en Daase

— Har De nogensinde i Deres Liv spist stegte Brevduer?

Hummer og Sardiner fandt jeg menneskeligt; men med Opmærksomhed betragtede jeg Manden, da han som sine Ønskers Maal nævnte henkogte Grønærter, thi det var netop paa den Aarstid, hvor grønne Ærter findes en masse, til Slut indkrævede han forskellige Slags henkogte Frokostretter, ja endog kondenseret Mælk, hvilket sidste i alt Fald forekom mig temmelig umandigt.

En nøjere Betragtning førte mig til den overraskende Opdagelse, at den købelystne ingen anden var end min Ven Dr. Blaumüller, som i en eller anden lille By paa Jyllands Vestkyst udøvede sin Lægekunst.

„Blaumüller!“ sagde jeg, idet jeg bankede ham sagte paa Skulderen, „agter De at tiltræde en Nordpolsrejse, eller er De bleven Enkemand? De provianterer Dem jo, som om der forestod en Syndflod, og De skulde være Kok paa Noahs Ark! Eller har vi Krig og Belejring i Vente?“

Blaumüller blev øjensynlig en lille Smule forlegen, han fattede sig imidlertid hurtig, bad Ekspeditricen om at bringe Konserves-Pyramiden i en transportabel Tilstand og derefter bringe den paa Banegaarden, hvorpaa han anmodede mig om at følge med hen paa den nærliggende Restaurant; her bestilte han en Flaske Rüdesheimer og fortalte følgende:

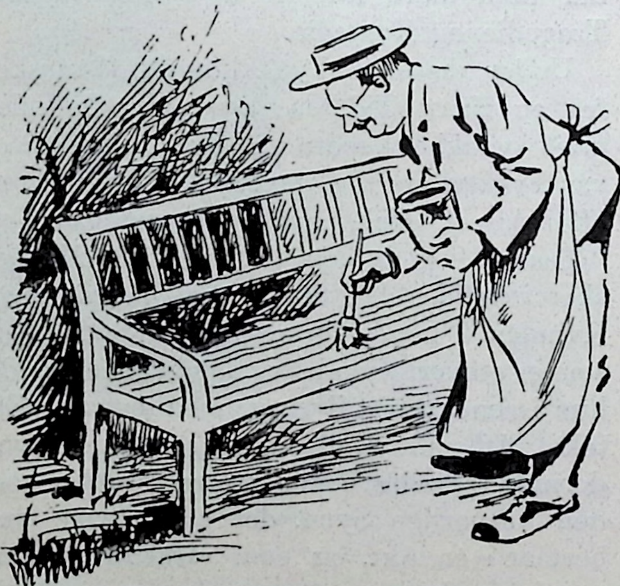
„Ja, ser De, kære Ven, min Hustru lever jo, Gud være lovet, endnu, men da hendes Husholdningskunst, med Henblik paa de af mig nylig gjorte Indkøb, maaske synes Dem at staa paa svage Fødder, saa ser jeg mig nødsaget til at give Dem en Forklaring. — Har De nogensinde i Deres Liv *spist stegte Brevduer?*“

„Stegte Brevduer? Nej, ikke det jeg ved af.“

„Ser De,“ vedblev han, „under Paris' Belejring har man spist baade Aber og Elefanter men en Ret af præmierede Brevduer var selv de rige Parisere for kostbar. Jeg derimod for min Person har sidste Søndag spist præmierede Brevduer til Middag.“

Jeg saa bekymret paa min Ven, hvem jeg ikke havde set i flere Aar „De synes mig i Deres landlige Ensomhed at være bleven en forfærdelig Lækkermund, Blaumüller!“ sagde jeg alvorlig, „og dog vover I vanartede Landboere ligeoverfor os Bymennesker at prise Landlivets Regelmæssighed, som den Vej og det Middel, der skal føre os tilbage til legemlig og aandelig Sundhed. Ærligt talt, jeg finder Deres Smag i højeste Grad mærkværdig, min gode Mand.“

Min Ven smilede. „Bo De først paa Landet hos mig nogle Søndage, i vor saakaldte *smukke Egn*, i Nærheden af det maleriske Vesterhav med de lyngbeklædte Klitter, der er besungne af alle døde og levende Digtere og Versmagere, og prøv saa at have til Naboskab et Par gamle Kæmpegrave, der hundrede Gange er bleven fotograferede, stukne i Staal, malede i Olie og foreviget paa utallige Prospektkort, — saa vil

Det er min Yndlingsbeskæftigelse at male Bænke grønne.

vi tale om *landlig Ensomhed.* Men hvad de stegte Brevduer angaar, saa beder jeg Dem, deraf foreløbig ikke at drage nogen Slutning angaaende min moralske eller mentale Tilstand. Jeg fortærede dem i det bedste Selskab, men foretrækker dog under alle Omstændigheder i Stedet for stegte Brevduer sejgt Oksekød; og jeg er overbevist om, at De vil give mig Deres fuldstændige Tilgivelse, naar De blot har hørt Halvdelen af de Omstændigheder, der bragte mig den ligesaa tvivlsomme som sjældne Nydelse.“

Blaumüller tog en kort men kraftig Slurk af sit Glas og vedblev: „Forrige Søndag, som i Parantes bemærket, var den første virkelig smukke Dag, vi har haft i Aar, sagde min Kone til mig: „Johannes, Kokkepigen og Barnepigen har allerede i lang Tid plaget mig om at matte faa Lov til at bestige Klitterne, og vil saa gærne tage de 5 ældste Børn med. Hvis Du i Aften vil nøjes med en Ægge-Ret, som jeg selv kan lave, saa vil jeg give Pigerne og Børnene Lov til at gaa."

„Naa, la' gaa", sagde jeg, „provianter dem godt, og send dem saa kun ud i Klitterne; men de skal være hjemme igen inden Kl. 9; deres Støj og Spektakel hele Dagen igennem kan jo ødelægge selv de stærkeste Nerver!

Saa var vi da alene i den skønneste Fred og Ro, min Kone og jeg og den mindste Glut. Min Kone satte sig ned med den Lille i Lysthuset, og jeg sagde til mig selv: Idag maler Du de nye Havebænke en Gang over, skønt det er Søndag, Det er nemlig min Yndlingsbeskæftigelse at male Bænke grønne. De aner ikke, hvor det beroliger Nerverne saadan at oliemale én gros. Ligesom den bemalede Flade, saaledes bliver ogsaa i vort Sind alt glat og jævnt, og alle Ubehageligheder forsvinder fra vor Tilværelse. Hvis vor store Digter Chr. Winther ikke alle sine Dage havde været en anerkendt Stymper i Farvelære og til at male Billeder, saa vilde han sikkert have sunget:

Fornuft begynder da at tale,
og Haabet straaler atter skønt,
naar blot hver Bænk Du vil bemale,
med Haabets Farve, lysegrønt.

Naa, det var som sagt en dejlig Søndag Eftermiddag. Hele Byens Befolkning syntes at være taget bort, alt var saa stille og idyllisk, og næsten alle mine Bænke glinsede allerede paa det prægtigste af min grønne Yndlingsfarve; — da lød pludselig til min store Ængstelse min Dørklokke. Med Penslen i den ene og Farvekrukken i den anden Haand og omgjordet med et næsten grøntmalet Forklæde bevægede jeg mig hen til Havedøren. En sortklædt, glatbarberet Herre og en korpulent Dame i lyslilla Robe viste sig for mig; det var Hr. Pastor Kirkeby med Gemalinde. Hr. Kirkeby, som jeg forresten ikke kender andet til, end at han har konfirmeret min Hustru, er en Mand, der i særlig Grad ynder en stille og rolig Livsførelse og kæmper for en streng Helligholdelse af Søndagen; han saa misbilligende paa mig og mine Malerirekvisiter, og hans Frue sagde med blid Røst, mulig for at afskære sin Mand fra at komme med en eller anden Bemærkning angaaende mit „maleriske" Udseende, at da hendes Mand endelig havde faaet sin fire Ugers Ferie, saa havde de besluttet at opsøge min Hustru og mig i vor landlige Tilbagetrukkenhed.

Pastor Kirkebye saa misbilligende paa mit „maleriske Udseende.

Naa, vi blev jo ikke særlig begejstrede for dette Besøg, især da vi jo netop den Dag havde sendt begge Pigerne ud med Børnene. vi søgte derfor saa godt vi formaaede at underholde vore Gæster, men snart maatte den ene af os, og snart den anden forsvinde ud af Stuen, enten for at se at faa gjort Ild paa Komfuret, for at male Kaffebønner, at passe Barnet, der skreg i Vuggen, at vaske grøn Maling af Kaffekanden, Servietter og Hænderne, for at hente Vin op af Kælderen, at fjærne en Flaske med Terpentin, som ved en Fejltagelse var bleven stillet midt paa Bordet, og saa for af og til at løbe ud paa Vejen for forgæves at spejde efter en eller anden, der kunne løbe hen til Bageren for os, og hente lidt Brød til Kaffen.

Kort Tid efter lød atter Dørklokken, og to smukke Damer i nydelige Cycledragter hoppede leende op af Stentrappen og hilste skælmsk ved at lægge højre Haands Lange- og Pegefinger til den hvide Cyclehue. Pastor Kirkeby søgte forgæves at holde sine Øjne borte fra de nyankomne, af hvilke den ældste styrtede sig i min Kones Arme og udbrød: „I otte Aar har jeg forgæves tragtet efter at slutte dig i mine Arme, min sødeste Harriet, og at Anledningen til at besøge Dig her i denne landlige Ensomhed ikke var det Ekstratog, der netop gaar hertil i Dag, men skær og ren Længsel, det beviser jo vore med Støv bedækkede Staalhjul.

„Tak Skæbne," tænkte jeg, „et Ekstratog er altsaa undervejs her til Byen, saa kan vi vist

belave os paa mere endnu.“ Imidlertid blev Fru Direktør Riedels med Datter forestillet for Pastoren og hans Gemalinde.

Næppe var dette besørget før der atter lød en kraftig Kimen.

— „Johannes, gamle Fisk, hvem der vil nyde godt af dit Selskab maa nok personlig ulejlige sig ud i denne landlige Udørk!“ — Saaledes omtrent lød det for vore Øren; og min gamle Skolekammerat, fhv. Kaptajn Thorberg, traadte ind, medførende en ejendommelig udseende Rejsekurv, som han bad min Hustru om endelig forsigtig at stille paa et skyggefuldt og roligt Sted. Min Kone tog Kurven og gik ud i Køkkenet med den, medens hun samtidig fik Tid til hviskende at betro mig, at der ikke fandtes andet end Æg og Kartofler i Huset. — „Og alle Butikker er i Dag lukkede,“ føjede jeg fortvivlet til.

Jeg begyndte at forberede vore Gæster paa det værste.

Min Kone havde imedens benyttet Lejligheden til i al Stilhed at forklare Fru Direktør Riedels, at vi var saa uheldig stillet grundet paa vor Barne- og Kokkepiges Fraværelse, hvortil Fruen straks bemærkede, at hendes Datter med Glæde vilde gribe denne Lejlighed for at vise, hvad hun havde lært af sin Moder! Den unge Pige blev ogsaa lige straks ivrig efter at faa Lov til at vise, hvad hun formaaede, og inden min Kone ret fik sundet sig, var Frk. Riedels ude i Køkkenet.

— Hvor forbavset blev ikke min Kone og jeg, da nogen Tid efter Frk. Riedels kom ind og meldte, at „der var serveret“, og snart sad Selskabet ved det veldækkede Bord, hvor der blev serveret med Spejlæg, Kartoffelsalat, stegte Duer og Agurkesalat samt andre Gemyser.

„De er en storartet Pige, Frk. Riedels,“ udbrød min Hustru begejstret, og jeg bemærkede glad henvendt til Pastoren, at min Tro paa Undergerninger var urokkelig, og gav samtidig den unge Pige et hjærteligt Kys, til stor Forargelse for baade Hr. og Fru Kirkeby.

„Tror De, at en Frk. Riedels er bange for at slagte Duer, naar hun er sulten?“ spurgte vor unge Hjælper i Nøden.

Naa, Maden smagte os storartet, rigtignok syntes Duerne at være noget magre, dog, vi blev alle i godt Humør, selv min gamle Skolekammerat, Kaptejnen, blev helt overstadig, hvortil min gode Vin naturligvis bidrog sit. Efter Bordet spurgte Kaptajn Thorberg, hvor hans Kurv var bleven stillet hen, han agtede nemlig, sagde han, at sende et Telegram til Aalborg, for at meddele at han lykkelig var ankommen hertil. Jeg mindede ham om, at det var Søndag, og at Telegrafstationen var lukket, hvilket han dog ikke tog fjærneste Notits af, men bad os blot om at følge med ud i Køkkenet, hvor hans Rejsekurv stod.

Nysgærrig efter at faa at vide, hvilken sjælden ny Opfindelse, der holdtes skjult i Kurven, stormede vi alle glade ud i Køkkenet, men standsede forfærdede paa Tærskelen, ved at se det skrækindjagende Udtryk, der stod malet i Kaptajnens Ansigt ved Synet af det, med Agurke- og Kartoffelskræller samt med Blod, Fjer og Duehoveder bedækkede Køkkenbord.

En dunkel Anelse sneg sig op i mig og det øvrige Selskab, og Frk. Riedels faldt besvimet ned paa en af de nymalede Havebænke, som var bleven sat ind i Køkkenet.

Sagen laa nu frygtelig klar for os; Frk. Riedels havde, uden at ane noget ondt, slagtet de 6 Brevduer, som Kaptajn Thorberg vilde have sendt af Sted til Aalborg. — Kaptajnen heftede et frygtindgydende Blik paa den unge Brevduemorder, der i sin flotte Cycledragt, men med sænket Hoved, sad paa den nyligmalede Bænk. Dog, hvor mærkværdigt, jo længere Kaptajnen saa paa hende, desto mildere blev hans Blik, og jeg vovede derfor at gøre en Ende paa denne pinlige Situation ved at tage ham med mig ned i Vinkælderen.

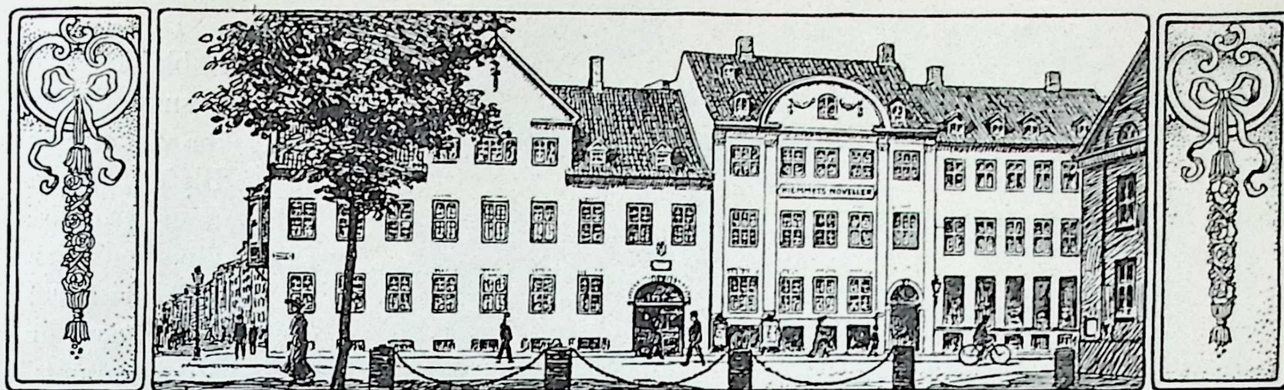
„Barbarer,“ brummede han, „som Sydhavsøernes Vilde har I slagtet og spist seks berømte Rejsende, der har gennemstrejfet den halve Verden!“ Dog, al erede ved den anden Flaske var han nogenlunde beroliget, ja, han forhørte sig endog om, hvorvidt det lod sig gøre at fjærne grøn Oliemaling fra en lysegraa Cycledragt.

Uheldigvis naaede mine kære Gæster, grundet paa denne Tildragelse og de dermed følgende Forklaringer og Omklædninger, ikke at komme med sidste Tog, og da vi kun ejede en eneste Gæsteseng, maatte mine hjemvendende Børn bivoaukere paa Verandaen, Frk. Riedels overnattede i en stor Vugge, hvor hun, knækket som hun var, vel ogsaa fandt Plads, og Kaptajnen, min ældste Søn og jeg, tyede til Landsbyens Kro.“

— „Nu kan De vel forstaa,“ sluttede min Ven, „hvorfor jeg saaledes forsyner mig med henkogte Sager, min Hustru og jeg ønsker nemlig ikke endnu en Gang at faa stegte Brevduer til Middag.“

Hermed tømte han sit Glas, og vi skiltes, men en Maanedstid senere modtog jeg et Kort, der atter bragte denne Begivenhed frem for min Erindring, paa Kortet stod:

Frk. Ellen Riedels
Kaptajn William Thorberg

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

November 1905.

Nr. 2. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

PIGEN FRA SØERNE

EN JÆGERHISTORIE

AF

JOHANNES V. JENSEN

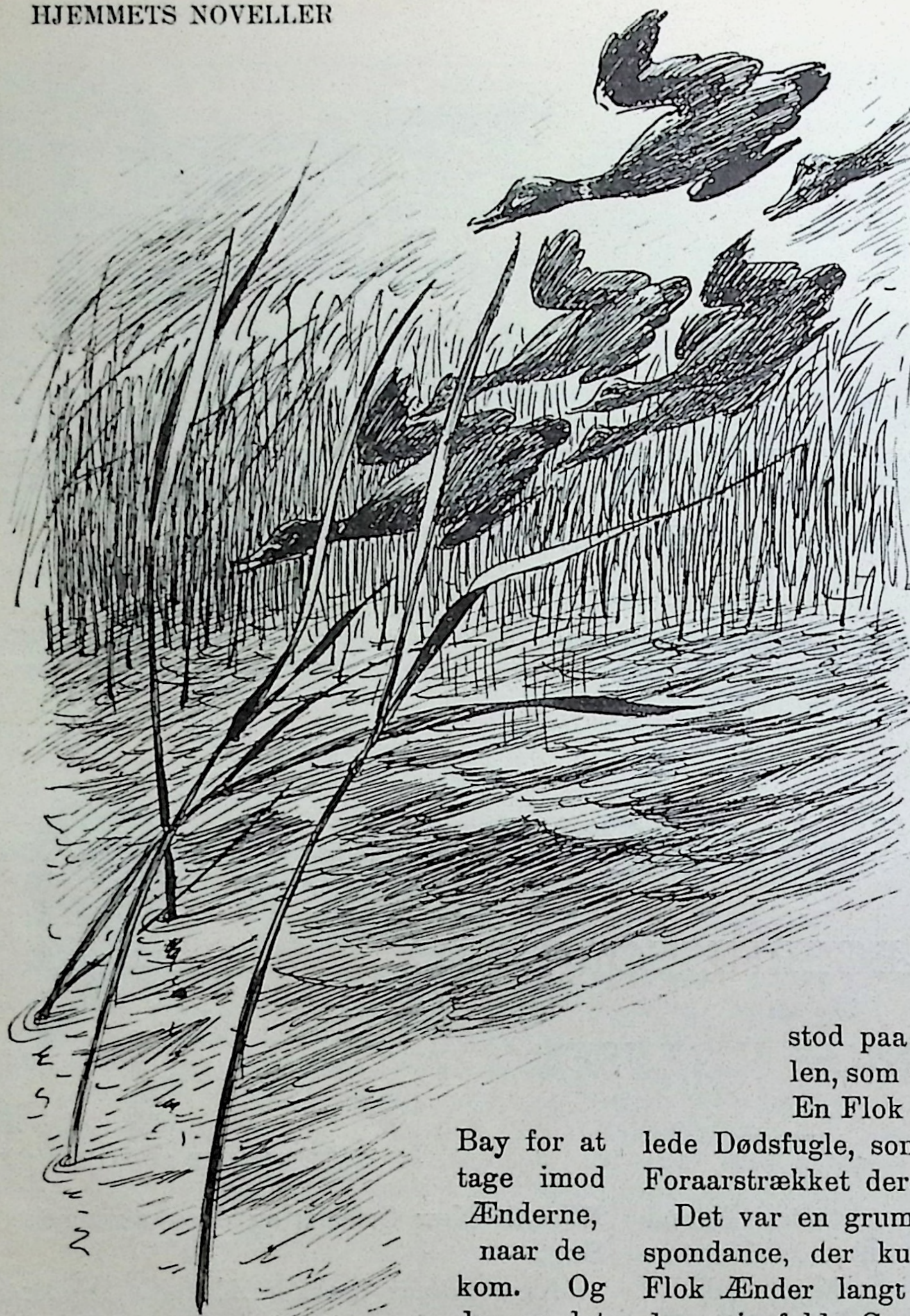
TEGNINGER AF LOUIS MOE

Johannes V. Jensen

Det var et Foraar ved Pistakee Bay inde i Illinois. Pistakee Bay er det indianske Navn paa en Bugt af Foxlake, en af de utallige Søer i det vandrige Amerika, og Søen er en Udvidelse af Foxriver, som efter at have indfiltret og fordybet sig i en Mængde Sumpe og Sige falder ud i Michigansøen. En Mand i Kano kunde have Vandvejen aaben for sig herfra og over de store Søer til St. Lawrence og Atlanterhavet, han kunde padle sig gennem Moradserne nordpaa til Winnepeg og ud i Hudsonbugten eller søge en Bistrøm til Mississippi og lade sig drive tusinde Mile til New Orleans og den mexikanske Bugt.

Hvert Foraar trækker Ænderne sønderfra over de uhyre Landomraader, fra Teksas og Arkansas, slaar ned i Søerne og Floderne undervejs og rejser igen, flyver og svømmer, rapper og snadrer sig hele Vejen, gennem Luft og Vand, op imod den kanadiske Grænse, idet de stadig holder Trit med Solen og Vaaren. De gaar i milelange svævende Streger over Himlen, de kommer tykt i Flokke som flyvende Skyer, Ekspresbud før Foraaret, de gaar som et Sus af Glæde over det vaade Amerika, hvor Regnskyllene endnu hvert Øjeblik hvidner til Isslag og Sne, de gør Jorden og Himlen saa udstrakt, saa tiende, kold og kongelig, som Verden er om Foraaret og i Jægerens Hjærte. Jeg boede ved Pistakee

Bay for at tage imod Ænderne, naar de kom. Og der var det jeg traf Pigen fra Søerne.

Hun blandede sig i min Jagt næsten uden at jeg mærkede det; lidt efter lidt blev hun en Del af min Dag og tilsidst hele Tilværelsen, den eneste Grund til at jeg var der og hver Aften laa paa Brinken over Bugten og ventede med Bøssen foran mig i det rimede Græs.

I Begyndelsen passede jeg endnu Ænderne, roede hver Morgen over til et risbevokset Næs, der løb langt ud i Søen, hvor jeg havde mine Lokkeænder lagt ud, et Dusin smukt forarbejdede og malede Træænder, som jeg havde ordnet i en tiltalende Gruppe paa Vandet lige udenfor Næsset. De laa og vippede blankt i de krappe smaa Vover for Anker ved en Snor og et Blylod, de rullede som en Flaade af Drageskibe og stirrede højst besynderligt snart op og snart ned og hele Rummet rundt med de malede Øjne. De var meget naturligt lavede, korrekte til de mindste Enkeltheder, for vil man narre Ænder, skal det gøres alvorligt; der var Eksemplarer af flere Sorter lige fra den tykbugede *Kanvasbag* med Spejl i Vingen, som laa og duvede tungt i Vandet, til den lille korte *Bluebill*, der hoppede saa lystigt paa Bølgen og stod paa Halen og saa op i Himlen, som vilde den endelig afsted. En Flok stumme Forrædere, malede Dødsfugle, som jeg havde lagt ud for Foraarstrækket deroppe!

Det var en grum Spøg at se den Korrespondance, der kunde opstaa mellem en Flok Ænder langt oppe i Luften og saa den svigefulde Gruppe, der laa og vippede som levende Lig udenfor Risene, hvori jeg sad skjult. Naar Morgenflokkene kom, kunde jeg se et Detachement pludselig bøje af i den lange skarpe Flugt, svinge rundt og kaste sig i en stor Bue som Profilen af et Bjærg ned gennem Himlen for at undersøge, hvad det var for Kamesjuker, der havde smidt sig ved det Næs der . . . . mon de ikke laa og tællede den altfor godt?

Og naar de saa kom, intetanende, med hilsende Rap, saa faldt der et Skud, og en And gik hovedkuls som en Sivsko i Søen, og alle de andre bakkede i Rædsel, slap Benene ud fra sig og stod lodrette i Luften som var de spjælket op mod Skyen, og

imod saadan en strakt Fuglebug faldt det andet Skud, og et Nu efter er Flokken borte, vildt spredt som et Knippe Pile fra en Katapult. Og i Stilheden efter Skudene siver Vandet mellem Risene, den mindste Berøring af Aarerne mod Jollen slaar ud som en raa Alarm i Morgenstilheden og paa det ensomme Sted, idet jeg ror ud til hvor en Fjerbyldt vender sig i det blodige Vand. Og de stumme Fugle ligger som før og svømmer paa Stedet og glinser i glad Maling som ægyptiske Kister og holder Øjnene stive i Hovedet, mens Smaabølgerne vugger dem rundt.

Men hvis Morgenflokkene var for mætte eller strøg for glubsk afsted til at skænke mine Kunstænder Opmærksomhed, saa gav jeg dem en færsk Vise fra mit Skjulested mellem Risene, hvor jeg stod med Gummistøvler i Vandet, der knirkede af Is efter Nattefrosten, en Melodi paa Andesproget, frækt efterlignet ved Hjælp af en lille særlig afstemt Skalmeje, en *duckcall,* og den hule Haand.

Ra—rap! spillede jeg. Vark, vark, vakvakvak! Vark, vark! Vakvakvak!

Det gik mig selv til Marv og Ben at staa der fuldstændig ene i den lydløse Morgen før Solopgang og være Aarsag til den bestialske Musik. Jeg følte mig selv som en stor And fra Helvede, der gav en afskyelig Solo midt i den uskyldige Natur. Vark, vark, vakvakvak!

Men Ænderne kom. Det var saa fortryllende, det maatte være en dejlig And, der sang Godmorgen til dem. Jeg saa dem vende Halsene højt oppe i Luften og lytte, sagtne Fart og spejde, og saa beskrev de den store fine Bue retour, der er Jægerens Øjenlyst, til en eller to af dem fløj sig ind i det dræbende Skud. Jeg kunde flere Toner paa Skalmejen, vidste altid at træffe den rette Morgenstemning. Jeg rappede op til dem i lys Glæde, som var Alverden fuld af Mad herneden, jeg rallede sørgeligt, indstændigt, for at faa dem ned i Medynk, jeg anklagede, græd paa Skalmejen, jeg rev fyrige Skrig op under Himlen og kælne Vak som fra en ung yndig And, jeg spillede saa saare.

Jeg havde lært Kunsten af en gammel Jægersmand i Arkansas ved Navn Low. Han behøvede ingen Skalmeje, han kunde Andemælet udenad, sang lige ud af Struben op til dem, saa bevægeligt, saa sødt, at de blev svage paa Vingen og maatte stryge lavt for at lægge Øret til. Han samtalede med dem oppe i Luften, længe før jeg kunde se dem, han rappede og bejlede, koglede og løj dem Halsen fuld af øm Snak, sad ubevægelig som en Stub paa et væltet Træ i den oversvømmede Skov, med Gummistøvlerne til Skrævet ned i det iskolde Vand, og lokkede saa hjærteligt for Ænderne, mens han skuede ind i Himlen med de blege langtrækkende Gammelmandsøjne, der opdagede Ænder hvor andre Ingenting skelnede; og imellem at han sang og vakkede, holdt han Vennetaler til Vildtet, sagde yppige Ting til dem deroppe, skændte paa dem, men kærligt, var ikke til at staa for. Jeg har set ham besværge selv en enkelt And, der kom rejsende forbi højt over Skovtoppene i et tilsyneladende meget vigtigt Ærinde; han fik den til at vakle i Flugten og vende om, søgende: hvem kaldte, hvad var det for en Røst fra de oversvømmende Skove?

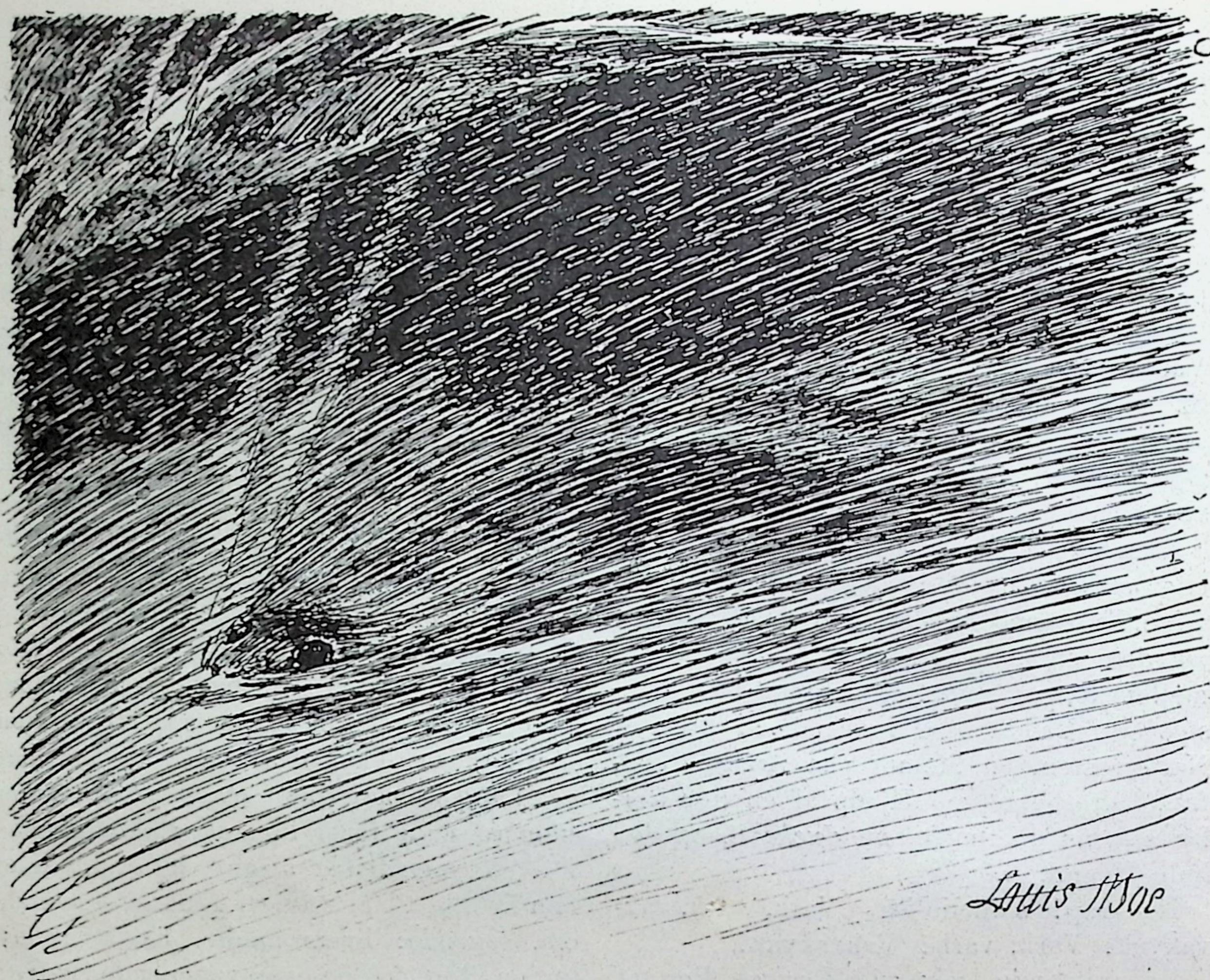
Kom her ned, din forbandede søde And, sagde Low inderlig fortroligt, med en Stemme af Sølv, hvor han sad og holdt den svære Dublet af Kaliber 10 i Hænderne, som rystede lidt af Kulde. Rrrong —rrrong! Kom her ned . . . *min* And . . . vaarkvaarkvaark . . .

Da den saa strøg ned i en lang, varsom Kurve, mumlede Low, næsten samtidigt med at Skudet dundrede fra hans store Kanon:

Og jeg skal give dig Helvede!

Jo, det var skønne Kunster, Low havde lært mig. Jeg øvede dem uden Skrupler en otte Dages Tid. Men saa begyndte jeg at lide af en Tankefuldhed, som Jægeren ikke har godt af. Jeg skød forbi eller skød slet ikke; jeg havde mit Sigte andre Steder. Det var Pigen fra Søerne. Det var det, som jeg endnu ikke vidste hvad var. Først siden fik jeg Vished.

Det var begyndt som alting begynder, med en ringe Iagttagelse, som jeg vilde

have glemt, hvis den ikke havde gentaget sig — noget jeg saa en Aften i Søen. Der ligger en Kro ved Pistakee Bay, og der spiste jeg, men jeg boede alene i et Hus ti Minuters Vej derfra. Hver Aften gik jeg hjem gennem Skoven langs Brinken ovenover Søen, og Aftenerne begyndte nu at blive lysere, Tusmørket længere. Efter Solnedgang laa Vandet i Søen stille og gult nogle Minutter, og det var gerne paa den Tid jeg gik hjem fra Kroen. Saa en Aften da mit Blik faldt paa det spejlblanke, messinggule Vand, saa jeg at noget var forsvundet fra Overfladen, i samme Nu jeg var kommen til at se derud. Der var et ganske svagt Spor i Vandskorpen, snarere en blød Fordybning end Uro eller Ringe, ikke mere end om en Draabe kunde være falden der; men et lille Stykke derfra tegnede der sig en lang flad Kuppel paa det blanke Vand, en Opbugnen af Vandet, som om et stort Legeme gled derunder. Næste Aften saa jeg det igen, ganske paa samme Maade, men lidt højere oppe langs Bredden, og denne Gang fik jeg en underlig Følelse af at være bleven iagttaget af dette noget, der var dukket under i samme Øjeblik jeg saa derhen i Retning af. Nu var jeg bleven opmærksom. Den tredje Aften nærmede jeg mig forsigtigt gennem Skoven . . .

Og da saa jeg det besynderlige, at et mørkt Hoved bevægede sig stille ned langs Søbredden, saa meget som tyve Alen ude. Ud fra hver Side stod ganske fine Bølgelinjer i det aftengule Vand. Det var sent, Lyset var næsten bleget bort fra den dybtliggende Sø, og mens jeg stod og iagttog det mystiske Hoved, faldt Tusmørket paa. Vandet blev dunkelt og uden Farve, men endnu kom Hovedet stille svømmende ned langs Brinken lige imod mig. Ikke en Lyd hørtes fra den Svømmende, det mørke Hoved syntes at skille sig fra Vandet og

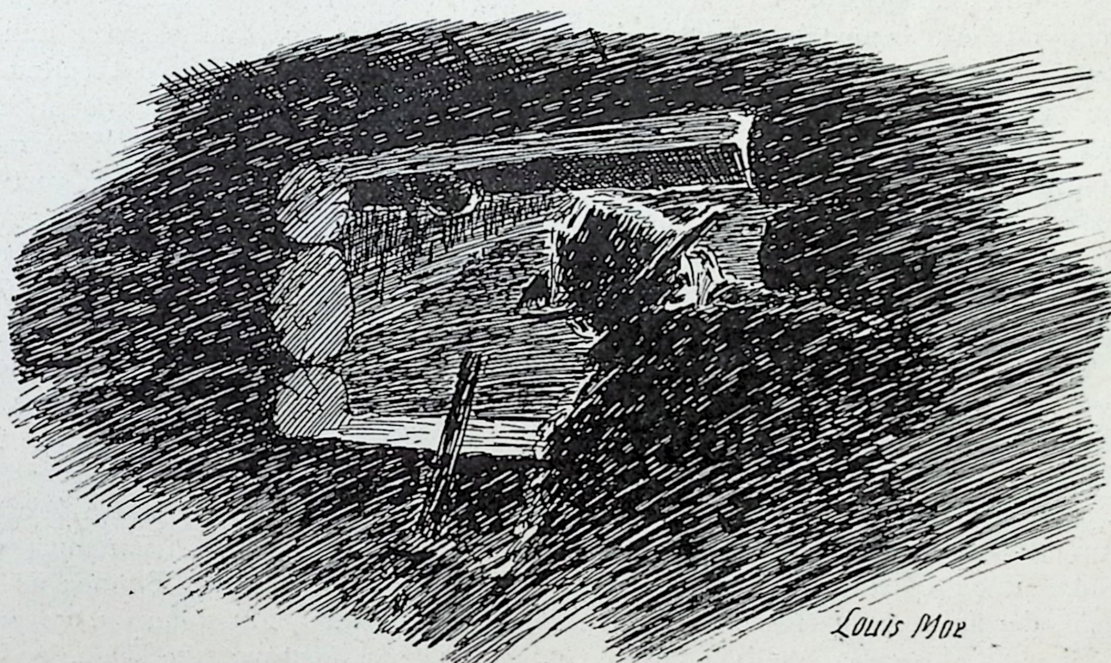
træde sig frem deri med overnaturlig Myghed i alle Bevægelser. Et sort Hoved, der gled paa Vandet, fine Striber som efter et langt opløst Haar i Overfladen . . .

Jeg maa have rørt paa mig, aandet for højt, eller Hovedet derude maa have mærket mit Blik, for pludselig var det forsvundet — ikke med et Plask, ikke overraskende, det var der simpelthen ikke mere. Jeg har aldrig set en stor levende Ting forsvinde saa sporløst paa en blank Vandflade; der var end ikke en Krusning eller den mindste Ring tilbage derefter. Men et Par Sekunder efter hævede Vandet sig en halv Snes Alen længere ude paa Dybet i en stor glat Flade, en Bugnen af Vandet, der atter straks lagde sig, som om selve Søens Bryst løftede sig for et dybt Suk.

Indsøen gik over i Floden mod Michigansøen. Der svandt hun i Mørket, som faldt paa.

Aa, Pigen fra Søerne, tænkte jeg, det er jo hende, Potowatomis unge Datter, den Udødelige! Hvad vil hun i Pistakee Bay? Hvorfor har hun slæbt sit sorte Haar gennem Strømmene herind fra de store frie Søer, hvad vil hun her hver Aften? Er hun paa Vej ud til Mississippi for at svømme Foraaret imøde i de kolde Nætter, hvorfor kredser hun da her om Pistakee Bay? Er det mig, Søpigen har Ærinde til, og hvad betyder det for mig i min Ensomhed?

Næste Aften blev jeg hjemme i mit Hus og stillede mig i Skjul i Tagvinduet med en Kikkert. Der var kun lidt Lys efter Solnedgangen, og det svandt hurtigt, men jeg fik hende at se, idet hun svømmede

forbi, og jeg kunde have kastet Kikkerten, en almindelig Dobbeltkikkert, fra mig i Panik som en Stump Gren, man faar fat paa i Urskoven, og som viser sig at være en levende Larve, saa rystet blev jeg, da jeg i Kikkertens dunkle Synsfelt paa Baggrund af det gule Vand saa lige ind i to sortebrune vaade Øjne omgivet af dunkelt Haar! Synsfeltet vaklede ud af Kikkerten, og da jeg fandt hende igen, var det saa mørkt, at jeg kun kunde skelne en sort Klump glidende paa det falmede Vand. Lidt

Dette gentog sig tre Aftner. Jeg skjulte mig paa Brinken eller mellem Træerne, jeg holdt Vejret, naar det mørke Hoved kom, men altid vidste dette Væsen derude, at jeg var der, mærkede det ad en eller anden oversanselig Vej og dukkede under, inden jeg kunde komme det paa Skud.

Jeg gik en Aften langt bort for ikke at forstyrre, og da saa' jeg paa Afstand, at det mørke Hoved svømmede tværs over hele Bugten i en Bue tæt forbi Huset, hvori jeg boede, og derpaa over mod det Sted, hvor

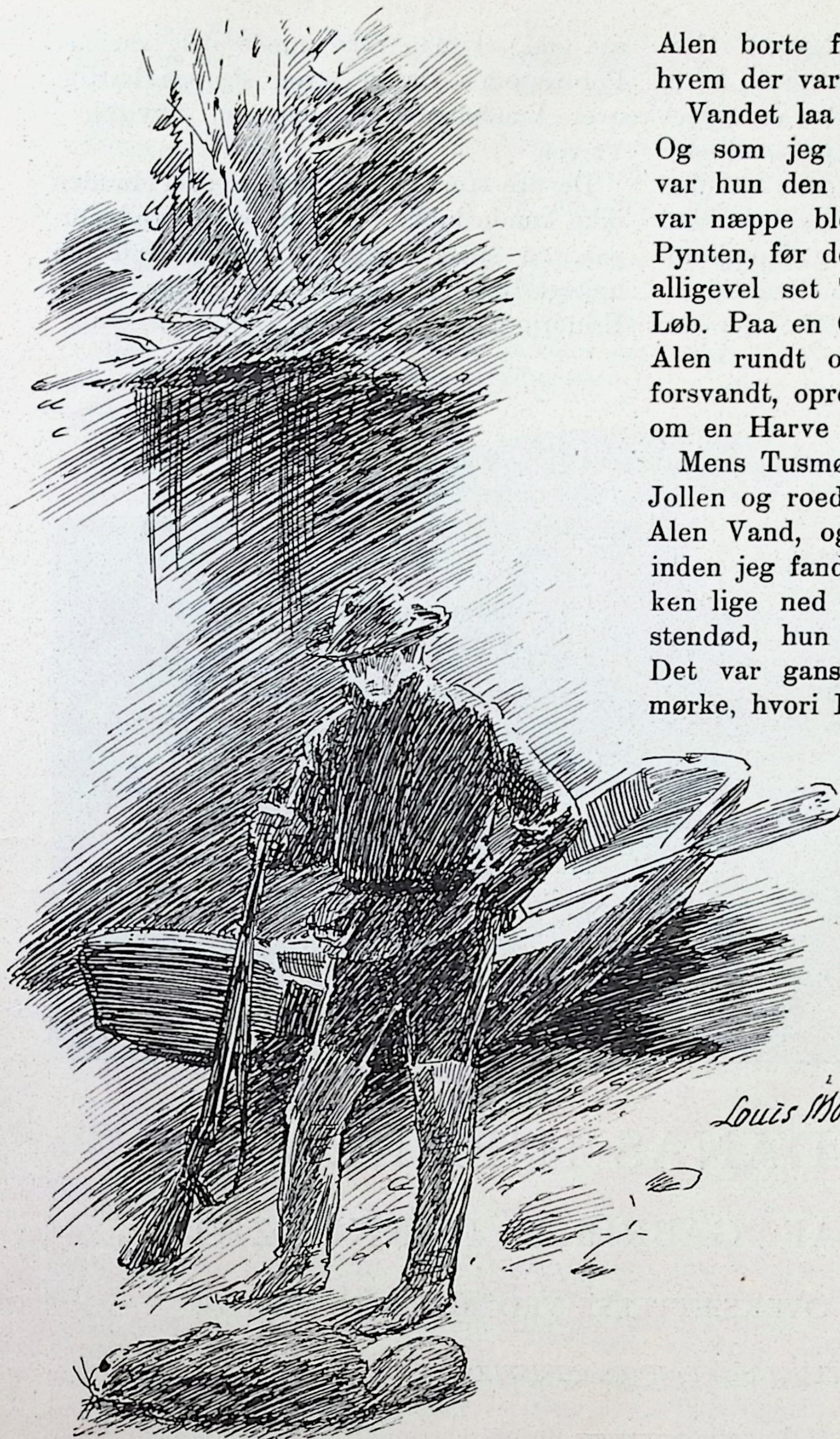
efter gik hun under. Men denne Gang rejste der sig en svær Hvirvel efter hende i Vandet, og lidt længere borte brød Overfladen op i en Skumkegle, som om hun havde kastet sig voldsomt under Vandet, idet hun svømmede bort, oho, favnet sig ned i Vandenes Nat med pigestærke Slag af Lemmerne, Rødhudens glatte, aalesmidige Lemmer!

Hun var vred eller hun var bange, hun maa have bugtet sin unge Ryg som en Spole om alt det tunge Vand, hun kunde naa og lade de senede Led virke paa, hun maa have gjort Vandet stenhaardt omkring sig, idet hun slog sig ned og stemmede sine smaa Indianerfødder derimod som mod et Springbræt; det lange Haar maa have sat en Skumfigur efter sig fra Overfladen og ned i Dybet . . . hu hej, og nu skærer du den vaade Nat dernede med dine lave laadne Bryn, nu smider du Vandet, strækker dig og gaar som en Pil over Vandplanterne, nu bøjer du dig og slaar Armene ud til en ny Favnfuld, vender dig og flyver sitrende ind i det dybe kolde Vand; Potowatomis dejlige Datter, O du, der aldrig kan dø!"

I disse samme Dage kom Foraaret til Pistakee Bay. Det ene Forbud efter det andet havde meldt sig. Vildgæssene var passeret forbi og gaaet nordpaa i lange, skinnende hvide Kiler, der lignede Harper og spillede som en Musik fra de høje Skyslotte, Foraaret rejste til Toppen af den blaa Himmel. Rødkjælken, Stæren i Amerika, var kommen og Blaafuglen, de smaa Foraarsfugle, der fløj som vingede Safirer i den nøgne Skov. I Moserne, i de dybe Grøfter, som svømmede over til Randen, og som den lunefulde Sol snart gjorde til Undere af Krystalklarhed med skønne Ting, Planter og Mudderborge paa Bunden, og snart slukkede, saa at de laa skumle som Pøle over Underverdenen, i alt dette rindende eller staaende Vand lokkede Nattevarmen og Solen alle de Dyr frem, der svømmer og aander herligt ved Gæller og trives saa ypperligt i det Vaade. Store guldglimtende Skildpadder vendte sig dernede i Bundens Halvmørke, to og to, og spejlede Solen i de facetterede Skjolde, Bobler steg op fra Dyndbunden, overalt gurglede det og nynnede dæmpet mellem de spirende Vækster. I Stedet for den blaa Rim, der hver Morgen laa ovre paa Søens modsatte Bred, bredte der sig nu en fin grøn Skygge over Brinkerne, og Skoven havde faaet en rødlig Tone af de gærende Knopper; Jorden lignede ikke mere et Skjold af Vintrens Metal og i Rimens blaa Anløbning, den strakte sig med grønne Bolstre, tog imod lune Regnskyl; der laa en meget dybere Følelse under det, at Jorden grønnedes, end naar man taler om at rødme.

Og Aftnerne var nu meget lyse, skønt Tusmørket ikke var af lang Varighed. Kun i højst fem Minutter var det dunkle Pigehoved synligt derude, naar hun regelmæssigt hver Aften lige efter Solnedgang foretog sin stjaalne og varsomme Svømmetur ned langs Brinken. Saa sky var hun, saa seende, saa aarvaagen, at det endnu ikke havde været mig muligt at komme hende nær indenfor hundrede Alen. Hun maatte føle, vejre paa Luftningen med hvert Haar paa sit Hoved, hun var mere fintmærkende for Lyde, end man i det hele taget kunde fatte. Og stille, myg som en Spire af Pilen; der var ingenting i Verden saa blødt, saa lydigt mod Vandet, som naar hun sporløst sank og kun lod et Smilehul tilbage efter sig paa Vandspejlet. Stille, myg . . . ja og stærk som en Hajfisk, smidig som en Staalfiber, naar hun slog de smaa Propeller, Hænder og Fødder, ind i Vandmurene og efterlod sig et Spor over Bunden af knust og kærnet Skum. Fin og hurtig, uoverlistelig . . . jeg havde prøvet alle Kneb, jeg havde skjult mig paa enhver optænkelig Maade, men hun opdagede mig. Det samme lydløse Spil gentog sig Aften efter Aften.

Men jeg fik hende jo tilsidst. En solvarm Dag efter Regn, en høj Foraarsdag, da Alverden kun var som et Rum i den blaaeste Himmel, gravede jeg mig et Hul ind i Brinken og plantede en Busk foran, en Pilebusk med store udsprungne Musser paa. Nu skulde det være. Nu havde hun længe nok været beundret; jeg var heller ingen Høne. Længe før Aften sad jeg nede i Gruben fuldkommen skjult af Busken og

med Bøssen ud mellem Kvistene. Jeg havde stukket en Kvist med Pilerakler i hvert Bøsseløb — lad os nu se, hvad hun siger til det! Jeg sad saadan, at min Skyttegrav ikke vilde blive bemærket af hende, før i samme Nu hun klarede en Pynt, der skød sig ud fra Brinken, men i dette Nu vilde hun heller ikke være mere end tredive Alen borte fra mig, saa det gjaldt altsaa hvem der var hurtigst paa Kløerne.

Vandet laa gult og stille, da hun kom. Og som jeg godt nok var forberedt paa, var hun den hurtigste. Det sorte Hoved var næppe bleven synlig paa min Side af Pynten, før det sank ... men jeg havde nu alligevel set Tid til at give hende begge Løb. Paa en Gang ... i en Omkreds af en Alen rundt om det Sted, hvor Hovedet forsvandt, oprev Haglene Vandspejlet, som om en Harve var kastet ned der.

Mens Tusmørket faldt paa, sprang jeg i Jollen og roede ud til Stedet. Der var fire Alen Vand, og det varede over en Time, inden jeg fandt hende. Hun var ikke sunken lige ned paa Bunden, skønt hun var stendød, hun laa et Stykke længere ude. Det var ganske mørkt, et lunt Foraarsmørke, hvori Frøkvækket lød, som om en stor Forsamling af smaa spæde Væsner sad og sagde Tak, Tak, mange Tak, i Kor, da jeg roede ind med det døde Legeme.

Ja, og det var jo en Bæverrotte, jeg havde skudt.

Potowatomis udødelige Datter, der kunde lade sig synke i Vandet som et Gran, sporløst, og naar hun vilde rode Dybet ovenud i store Gulve, hun var et Dyr af Gnavernes Familje, ikke større end en Kanin.

Hun var det smukkeste lille Dyr, jeg nogensinde har set svømme, hun gjorde dette Foraar ved Pistakee Bay til en hemmelighedsfuld og forunderlig Tid. Hun havde et rundagtigt Hoved med vaade, sorte Øjne og et Spil af Varbørster om Snuden, som maa have følt Vandet og enhver Luftning finere, end vi forstaar, saa intimt, at det maa have været en Del af hendes Næring blot at vejre og inddrikke sig med

Naturen, Søerne, Vinden og Regnen. Hun havde en udmærket Hale, flad som en Aare, stærk og væbnet med Skæl, den var talget og skyede Vandet som en harpikset Kogle; med den var det, at Potowatomis smidige Datter avede Bølgerne; hun havde en god Svømmehud mellem Tæerne og den glatteste og blødeste Pels i Verden. Paa Bugen var hun graa. Med denne Pels, der var saa glat, at man ikke anede det, var det Potowatomis Datter strøg sig saa hurtigt over Vandplanterne som en Skyttel i Væven.

De fire store Gnavertænder, som Munden ikke kunde lukke sig over, var gulrøde forpaa, en sjælden Farve, der mindede om højlagt Rav; jeg gemte dem længe til en Erindring.

TURLENDANAS HJEMKOMST

NOVELLE AF GABRIELE D'ANNUNZIO

AUTORISERET OVERSÆTTELSE VED REGITZE WINGE

ILLUSTRERET AF RS. CHRISTIANSEN

Det lille Selskab kom dragende langs Havet.

Udover Kystens lyse Bakkedrag havde Foraaret allerede bredt sig; Højenes ydmyge Kæde var grøn, og det grønne var af forskellige, skarpt afdelte Arter, og hver Bakke bar paa Toppen en Krone af blomstrende Træer. Nordvestvinden gyngede og vippede disse Træer, og alt som de gyngede, dryssede maaske en Mængde Blomsterblade af dem; for lige med et farvedes Bankerne halvt violette, halvt rosenrøde, og hele Landskabet sittrede og blegnede et Øjeblik som et Billede, set gennem et Slør af Vand, eller som et Maleri, hvis Farve svinder.

Langsmed Kysten, der mod Syd buede sig som en Halvmaane, strakte Havet sig i næsten jomfruelig Fred, og dets glinsende Vandes Farve

var stærk som en persisk Turkis; kun hist og her krusedes de af nogle mørkere Strømninger.

Turlendana, hvis Erindring om Egnen gennem de mange Aars Fraværelse næsten var udslukt, og i hvem den lange Omflakken næsten havde dræbt Fædrelandsfølelsen, gik fremad, uden at vende sig eller se sig om, med sin trætte, noget humpende Gang.

Naar Kamelen ved hver lille Tot vilde Urter stod stille for at gnave, udstødte han smaa, hæse Raab for at opmuntre den til at gaa videre. Og det store, rødlige Dyr løftede langsomt Hoved og Hals, mens dets ihærdige Kæber gumlede Føden.

— Kom saa, Barbarà!

Irriteret af Abekattens uafbrudte Plagerier, gav Susanna, det lille, hvide Æsel, sig nu og da til at skryde i en klagende Tone, ligesom fordrende at blive befriet fra sin Rytter. Men Zavali blev ved, utrætteligt og uophørligt, som i et Slags Raseri, med hurtige og korte, snart vrede, snart skælmske Bevægelser, at hamre løs paa Dyrets Ryg; den kravlede op paa dets Hoved og trak i de lange Øren, fo'r derpaa ned og greb med begge Hænder fat i Halen, løftede den i Vejret og rystede dens Haartot, lod som den fangede noget i Æselets Haar og førte Haanden til Munden, tyggende med tusinde forskellige Fordrejninger af Ansigtsmusklerne . . . Og satte sig saa med ét stille ned paa sin Hale, holdende den ene Fod, snoet som en forvreden Trærod, mellem begge Hænder og fæstende, ubevægelig og alvorlig, to runde, orangegule Øjne, der fyldtes med Undren, paa Havet . . . Mens Panden rynkedes og de fine, rosenrøde Øren skælvede næsten som af Ængstelse. Indtil den pludseligt, med en drilagtig Bevægelse, paany begyndte Fjendtlighederne.

— Hej, Barbarà!

Kamelen hørte det og gik videre.

Da de fire Rejsekammerater naaede Pilekrattet paa Bredden ved Pescara-Flodens Udløb (man saa' allerede de smaa Vejrhaner paa Toppen af Fartøjerne, der laa opankrede inde i Bugten), gjorde Turlendana Holdt. Han vilde drikke ved Floden.

Hans Hjemstavns Flod bar sin evige Freds Bølger til Havet. Bredderne, der var begroede med Flodplanter, laa stille hen og hvilede, ligesom trætte efter Vaarens Undfangelses-Arbejde. Al Ting var dødsstille; Flodmundingen laa stille og spejlblank; Pilene, som Vinden bøjede, syntes snart hvide, snart grønlige.

— Pescarafloden! — sagde Turlendana og standsede med en uvilkaarlig, nysgærrig Genkendelsesfølelse. Og han blev staaende og saa' paa den.

Saa gik han ned til et Sted ved Bredden, hvor Gruset var rent, og lagde sig paa Knæ for at øse Vandet op i sin hule Haand. Kamelen bøjede sin Hals og drak langsomt, i regelmæssigt afdelte Slurke. Æselet drak ogsaa. Og Aben efterlignede Menneskets Fremgangsmaade; den dannede med sine spinkle, smaa Hænder, der var violette som umodne, indiske Figen, en Skaal, som den satte for Munden.

— Kom saa, Barbarà!

Kamelen hørte det og holdt op at drikke. Fra dens bruskede Læber drev Vandet i Strømme ned over Bringens Hulheder, og man saa' dens blege Tandkød og dens store, gullige Tænder.

Ad en Sti, som Søfolkene havde traadt gennem Pilelunden, drog det lille Selskab videre. Solen var ved at gaa ned, da det naaede Rampigna-Arsenalet.

Til en Sømand, der gik ved det Murstens Brystværn, sagde Turlendana da:

— Er dette Pescara?

Og med Undren beskuende Dyrene, svarede Sømanden:

— Ja, det er det.

Og han lod sit Arbejde være og fulgte efter den Fremmede.

Snart havde en hel Skare Nysgærrige samlet sig om Turlendana, som roligt fortsatte sin Vej, uden at kymre sig om Befolkningens Tilraab. Da han kom til Baadebroen, vilde Kamelen ikke gaa over.

Turlendana gav sig til at opmuntre den med Tilraab og halede taalmodigt i det Reb, ved hvilket han nu førte den. Men det modstræbende Dyr lagde sig ned paa Jorden og strakte Hovedet frem for sig i Støvet, som havde det til Hensigt at blive, hvor det var.

Rundt om det gav Pøbelen, efter at være kommen sig af sin første Forskrækkelse, sig til at huje og brøle i Kor:

— Barbarà, Barbarà!

Og da man allerede var fortrolig med Aben, idet Søfolkene ofte fra deres Langfarter, tilligemed Papegøjer og Kakaduer, hjembragte saadanne Dyr, blev Zavali udfordret og tiltalt paa tusinde Maader; nogle rakte den store, grønne Mandler, som den knækkede for med Lystenhed at fortære deres Indhold.

Efter mangfoldige og udholdende Puf og Tilraab lykkedes det omsider Turlendana at besejre Kamelens Modstand. Og det vældige Skrog af Ben og Skind rejste sig vaklende midt i den forfølgende Menneskeskare.

Bag Gran-Sassobjærget sank Solen ned og spredte over hele Foraarshimlen et stærkt, rosenrødt Skær; og da der fra den fugtige Jord og fra Floden og Kærene og Havet i Dagens Løb var opsteget mange Dampe, laa Huse og Sejl og Ræer og alle Planter som svøbt i en rødmende Dis; og alle Former blev saa sælsomt gennemsigtige og tabte næsten deres faste Omrids og syntes at flyde om som i et Hav af Lys.

Under Vægten af de mange Mennesker knagede Broen, der bares af tjærede Baade; den glade Folkeskare støjede og larmede. Midt paa Broen blev Turlendana og hans Dyr stikkende fast i Trængslen. Og den vældige Kamel, der ragede op over hele Mylret, drejede Hovedet og vejrede mod Vinden med en langsom Bevægelse, der fik dens Hals til at ligne en stor, ru Slange.

Da Mængdens Nyfigenhed allerede havde udbredt Dyrets Navn, raabte alle, af en medfødt Lyst til at gøre Støj og beruste af Aarstidens og Aftenens Mildhed:

— Barbarà, Barbarà!

Ved denne Bifaldsstorm følte Turlendana, der stod knuget op mod Kamelens Bryst, sig fyldt med et næsten faderligt Behag.

Men Æselet gav sig pludseligt til at skryde med saa højrøstede Variationer af en følelig Forelskelse, at hele Folkeskaren brast i Latter, en uløjlet Latter, der som en Strøm over Stene sprudlede fra den ene Ende af Broen til den anden.

Da fortsatte Turlendana sin Vandring gennem Mængden, ukendt af alle.

Da han naaede Byporten, hvor Kvinderne i store Sivkurve solgte nylig ilandbragte Fisk, traadte Binchi-Banche, den lille Mandsling med det citrongule, rynkede Ansigt, ham i Møde og tilbød, som han med Fremmede, der kom til Byen, havde for Skik, Turlendana at skaffe ham Logis.

Først spurgte han, med et Blik paa Barbarà:

— Er Dyret vildt?"

Leende svarede Turlendana nej.

— Naa — sagde Binchi-Banche beroliget; — ja saa er der Rosa Schiavonas Logishus.

Ledet af Mandslingen drejede Turlendana nu om ad Pesceriet, forbi Sant Agostino, stadig fulgt af Folkeskaren. Fra Balkoner og Vinduer beskuede Kvinder og Børn med Undren Kamelens Forbifart, beundrede det lille, hvide Æsels Nydelighed og lo ad Zavalis Narrestreger.

Paa en Gang strakte Barbarà, der fra en Balkon saa' nogle halvtørre Urter hænge ned, Halsen ud og snappede dem med sine store Læber. Et Rædselsskrig brød løs fra Kvinderne, der stod bøjede ud over Loggiaen; og Skriget forplantedes til de nærmeste Balkoner. Nede paa Gaden lo og jublede Folkeskaren ligesom bag Maskerne i Karnevalstiden.

— Viva! Viva!

Alle var som beruste af det nye Optrin og af Foraarsluften.

Udfor Rosa Schiavonas Hus i Portasale gjorde Binchi-Banche Holdt.

— Her er det, sagde han.

Huset var enetages og meget ringe at se til; hele det nederste Stykke Mur var oversmurt med uanstændige Indskrifter. En Række korsfæstede Flagermus sad til Pynt over Indgangsdøren, og en Lygte, beklædt med rødt Papir, hang ned fra det midterste Vindu.

Her logerede alle Slags nysankomne eller omstrejfende Folk; mellem hverandre sov store, tykke Kærrekuske fra Letto Manopello, Zigeunere fra Sulmona, Hesteprangere og Kedelflikkere, Skalmejespillere fra Atina og Bjørnetrækkere oppe fra Bjærgene, Gøglere, forlorne Tiggere, Tyve og Troldkvinder.

Øverste Mellemmand for Pakket var Binchi-Banche; dets høje og retmæssige Beskytterinde Rosa Schiavona.

Da denne sidste hørte Støjen udenfor, kom hun frem i Døren. Hun saa' i Sandhed ud som et Væsen, der var undfanget af en Dværg og født til Verden af en So.

Med en mistænksom Mine spurgte hun først:

— Hvad er det?

— Det er denne Kristensjæl, Donna Rosa, der gærne vilde have Husly for sig og sine Dyr.

— Hvormange Dyr har han?

— Tre, ser I, Donna Rosa, en Abe, et Æsel og en Kamel.

Folkeskaren lyttede ikke til denne Forhandling. Nogle drillede Zavali, andre følte paa Barbaràs Ben, og undersøgte de haarde Hudknolde paa Knæ og Bringe. To Toldsoldater, der havde været i Lilleasien, priste højlydt Kamelernes fortrinlige Egenskaber og afgav uklare Beretninger om, hvorlunde de havde set disse Dyr danse, bærende Mænd og halvnøgne Kvinder paa Ryg og Hals.

Begærlige efter at høre om disse Vidundere bad Tilhørerne:

— Fortæl os om det!

Og alle trængtes om dem, tavse og med Øjne, der blev større og større.

Saa gav den ene Toldvagt, der var en gammel Mand, og hvis Øjenbryn var rødsvedne af Søvinden, sig til at fortælle om Asiens Byer. Og lidt efter lidt rev hans egne Ord ham med og beruste ham.

Noget eksotisk Daarende sank med Solnedgangen ned over Omgivelserne. I Folkeskarens Fantasi steg Æventyrlandets Bredder frem af Havet. Gennem Porta-Buen, der allerede næsten laa i Mørke, saas de saltbedækkede Galeaser vugge paa Floden; og som Saltkrystallerne paa Master og Takkelage indfangede det synkende Solnedgangsskær, saa' Skibene ud som vare de udskaarne af Ædelstene. Paa den lidt grønlige Himmel steg Nymaanen frem.

— Fortæl mere! — bad atter de Yngste.

Turlendana havde imidlertid faaet Dyrene i Hus og fodret dem; nu kom han ud tilligemed Binchi-Banche, mens Publikum blev staaende

udenfor Staldskuret, hvor Kamelens Hoved nu og da viste sig bag Tremmeværket. Ude paa Gaden spurgte Turlendana:

— Er her et Osteri?

Binchi-Banche svarede: — Ja, Signore, det er her!

Og løftende sine jordfarvede Hænder op, tog han med højre Haands Pege- og Tommelfinger en efter en om hver Finger paa venstre Haand, idet han opramsede:

— Først er der Speranzas Osteri, og saa Buonos, og saa Zarricantes Osteri, og saa Turlendanas blinde Kones . . .

— Saa? — sagde Turlendana roligt.

Binchi-Banche saa' op paa ham med sine skarpe, grønlige, smaa Øjne.

— Har du været her før, Signore?

Og uden at vente paa Svar tilføjede han med Pescareserens medfødte Snakkesalighed:

— Den Blindes Osteri er meget stort, og der faar man den bedste Vin. Den Blinde har været fire Mænds Hustru.

Han lo, med en Latter, der rynkede hele hans gule Ansigt, saa det lignede Kallunet i en Drøvtygger.

— Hendes første Mand hed Turlendana, og var Sømand, og sejlede med Kongen af Neapels Skibe til Bagindien og Frankrig og Spanien og lige til Amerika. Han druknede, Gud ved hvor, for Skibet, han var paa, forsvandt med Mand og Mus. Det er nu tredive Aar siden. Han var saa stærk som selve Samson. Med en Finger kunde han trække et Anker op. Ja, stakkels Knøs! Saadan gaar det nu dem, der vil til Søs.

Turlendana hørte roligt efter.

— Den anden Mand, hun tog efter fem Aars Enkestand, var en Ortoneser, en fortabt Sjæl, som gav sig i Kast med Smuglere paa den Tid, Napoleon laa i Krig med England. De smuglede Sukker og Kaffe i Land fra de engelske Skibe, og det lige fra Francavilla til Silvi og Montesilvano. Oppe i Skoven, nær ved Silvi, laa der et Sarascenertaarn, hvorfra der blev givet Signaler. Naar vi saa hørte Vagten komme, en to, en to, saa gemte vi os i Krattet.

Her begejstredes Fortælleren saaledes af sit Emne, at han, slippende Traaden, fortabte sig i en ordrig Udmalen af det hemmelige Foretagende, der blev ivrigt understreget med Ord og Gestus. Hans lille Person afvekslende strakte sig eller trak sig sammen under Fremstillingen. Men tilsidst lod han dog Ortoneseren omkomme ved en Kugle, som Murats Soldater en skønne Nat sendte ham i Ryggen.

— Den tredie Mand, hun tog sig, var Titino Passacantando, som døde i sin Seng af en ond Syge. Den fjerde lever, og hedder Verdura; han er en god Mand, der ikke spæder Vinen. Du skal selv se, Signore.

— Først er der Speranzas Osteri!

Da de naaede det lovpriste Osteri, skiltes de.

— En glad Aften, Signore!

— Farvel og Tak.

Turlendana traadte ind i Osteriet, nysgærrigt betragtet af de Mænd, der ved lange Borde sad og drak.

Da han sagde, at han vilde spise, blev han af Verdura fulgt op i et Værelse ovenpaa, hvor Tallerknerne allerede var stillede frem til Aftensmaaltidet.

Der var endnu ikke andre Gæster tilstede. Turlendana satte sig og gav sig til at spise i store Mundfulde, med Hovedet ned over Tallerkenen, uden Ophør, som et udhungret Menneske. Han var næsten fuldstændig skaldet; et dybt, rødligt Ar drog sin Fure tværsover hans Pande og midt ned paa hans Kind; hans tætte, graa Skæg naaede lige op til de fremspringende Kindben; den ru, mørke og tørre Ansigtsoverflade, pidsket, som den var, af alt Slags Vejr, brændt af Solen og hulet af Lidelser, syntes ikke mer at bevare det mindste Præg af Liv; Øjnene og alle hans Træk var forlængst som forstenede i Ubevægelighed.

Verdura satte sig nysgærrigt overfor ham og gav sig til at betragte den Fremmede. Han var nærmest fed, med et rosenrødt Ansigt, fint overtegnet med smaa, højrøde Aarer ligesom en Kos Yver.

Tilsidst spurgte han:

— Fra hvilken By kommer De?

Turlendana svarede roligt:

— Jeg kommer langvejs fra.

— Og hvor drager De hen? — spurgte Verdura atter.

— Jeg bliver her.

Verdura tav betuttet. Turlendana tog Smaafiskene op fra sin Tallerken, holdende dem ved Hoved og Hale, og gnavede dem saaledes, en for en. For hver to, tre Fisk drak han en Slurk Vin.

— Kender De nogen her i Byen? spurgte Verdura, begærlig efter Viden.

— Maaske — svarede den anden.

Nedslaaet over denne Ordknaphed tav Værten atter.

— Jeg hedder Turlendana!

Man hørte Turlendanas langsomme og omhyggelige Tyggen, og Vindrikkernes Støjen nedenunder.

Efter en Stunds Forløb mælede Verdura paany:

— I hvilket Land mon vel Kameler fødes? Er begge Puklerne virkelig naturlige? Kan saadant et stort og stærkt Dyr nu rigtig tæmmes?

Uden at røre sig, lod Turlendana ham tale.

— Hvad er Deres Navn, fremmede Herre?

— Jeg hedder Turlendana.

— Hvad?

— Turlendana.

— Hvadfornoget?

Værtens Bestyrtelse kendte ingen Grænser. Og samtidig begyndte en Art uklar Forfærdelse at boble i hans Sjæl.

— Turlendana . . . Herfra Byen?

— Herfra Byen.

Verdura stirrede Manden ind i Ansigtet med sine store, blaa Øjne.

— Saa er De altsaa ikke død?

— Nej, jeg er ikke død.

— Saa er De altsaa Rosalba Catenas Mand?

— Ja, jeg er Rosalba Catenas Mand.

— Jamen — udbrød Verdura raadvildt — Jamen — — Saa er vi jo to!

— Saa er vi to, ja.

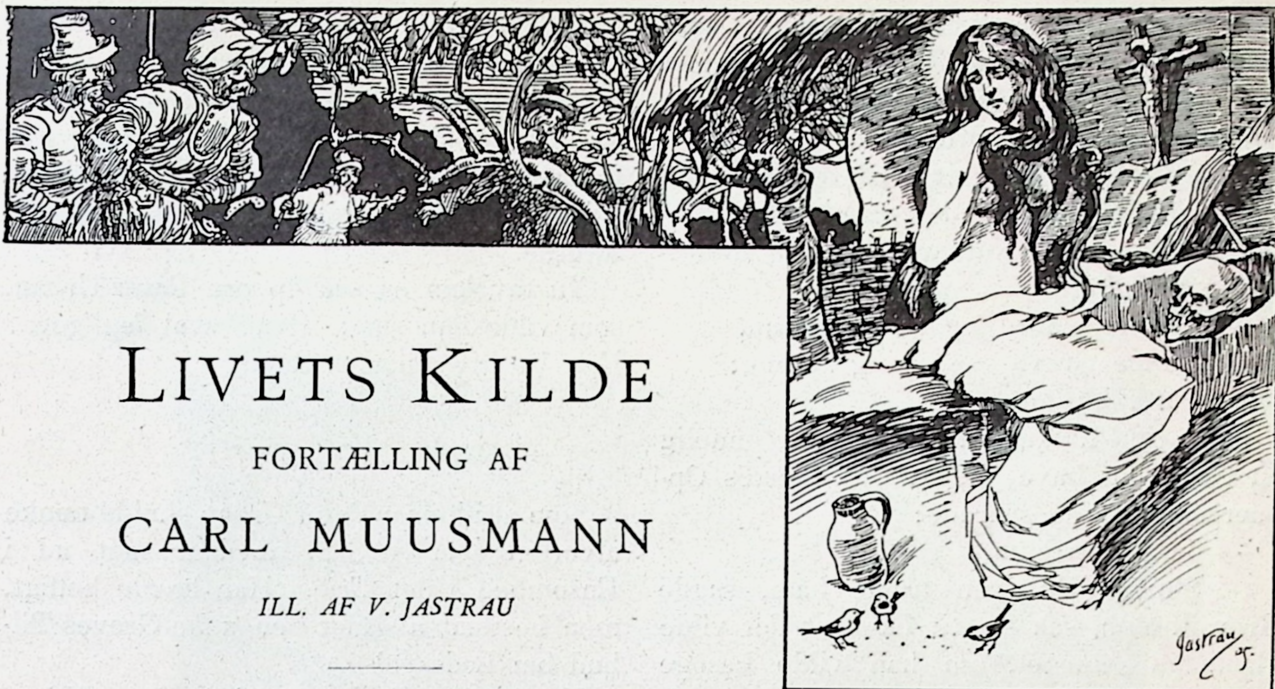
Et Øjeblik blev de siddende stille. Turlendana tyggede roligt paa sin sidste Stump Brød, og man hørte i Stilheden den lille Knasen.

Men paa Grund af sin naturlige Ligegladhed og Godmodighed samt Lyst til at blive interessant, grebes Verdura hurtigt ikke af andet end af Tilfældets Ejendommelighed. Et pludseligt, uvilkaarligt Lystighedsudbrud trængte sig op fra hans Lunger.

— Kom, lad os gaa ned til Rosalba! Kom, kom, kom!

Under talløse Gestus og Udbrud drog han den Hjemvendte med sig ved Armen ned gennem Vinstuen, hvor Mændene sad og drak.

— Se, her er Turlendana! Sømand Turlendana, min Kones Mand, Turlendana, der var død! Her er Turlendana! Her er Turlendana!

LIVETS KILDE

FORTÆLLING AF

CARL MUUSMANN

ILL. AF V. JASTRAU

Kejserbadet ved Budapest, Sommeren 1905.

PROLOG.

Midt ude i Donau-Floden laa en lille Ø. Alt i alt var den vel næppe mere end nogle Tønder Land stor, men til Gengæld var den saa meget rigere paa Historie og Naturskønhed.

Dens Historie gik tilbage til Romertiden, og hvor man gravede paa Øen stødte man paa Ruiner af Fæstningsværker.

Dens Naturskønhed var af en ejendommelig vild Art. Akasier, Ahorn og Ask slyngede sig sammen til et tæt Junglekrat og dannede et næsten uigennemtrængeligt Bælte omkring en lille Eng, hvis Grønsvær var saa blødt og moset, at ingen turde vove sig ud derpaa.

Over Engen laa der altid en hvid Taage, som selv i de mørkeste Nætter, ja netop i dem, lyste som i Maaneskin. Og de Træer, der var nærmest ved Engen, de syntes at have en Længsel ind imod den. De bøjede deres Grene helt ned imod den bløde Mosejord, og fra Grenene skød nye Rødder ned og slog Bo i Engens underlig dragende Seng.

I.

Øen ejedes af den unge Grev Joseph. Hans Forfædre hørte til Ungarns berømteste Familier og havde kæmpet drabelig mod Tyrkerne.

Til Belønning for Troskab og Tapperhed havde Slægten faaet store Godser af Rigets Herrer. Dens Medlemmer havde en Gang hørt til de rigeste mellem de rigeste Magnater.

Nu var Slægten forlængst gaaet i Forfald. De stolte Titler og det berømmelige Stamtræ var i Behold, men Gods og Guld og grønne Skove var slugt af graadige Kreditorer. Tilbage af al den jordiske Herlighed var kun den lille Ø. Og paa den lille Ø boede Slægtens sidste Skud, den unge Grev Joseph.

Som en Eneboer havde han indrettet sig i et lille Jagtslot kun i Selskab med sin Faders Tjener Johan og dennes kærnesunde Hustru Kathrina.

Johan følte sig forpligtet til altid at gaa rundt ligesaa sørgmodig som sin unge Herre. Katharina fandt sig derimod aldeles ikke beføjet til at tage Bedemandsansigt paa. Hun var rigtig Typen paa en altid munter, altid leende og arbejdslysten Ungarerinde. Hun sørgede ikke blot for Huset, men hun agerede ogsaa Færgemand, og hver Morgen greb hun med sine kraftige, bare Arme den lille Baads Aarer og roede fra Øen over til Land for at gøre Indkøb.

Naar Katharina kom tilbage, stod Munden ikke paa hende. Det maatte ud af hende Alt, hvad hun havde hørt og set,

skønt den unge Grev Joseph aldrig syntes at høre efter, og Johan ved Blinken med Øjnene prøvede paa at faa dæmmet op for den rivende Ordstrøm.

Idag havde den atter flydt et Kvarter, og som sædvanlig havde ingen taget Hensyn til den, indtil Katharina naaede til følgende Sætning:

— Og saa mødte jeg Pater Urban.

Den unge Greve saa op og gentog:

— Pater Urban!

Katharina nikkede henrykt over endelig en Gang at have fanget sin Herres Opmærksomhed og svarede:

— Ja, netop ham.

— Skulde Du igen træffe ham, sagde Grev Joseph, saa sig til ham, at det vilde glæde mig meget, om han vilde besøge mig.

II.

Pater Urban havde været den ældre Grev Joseph's Skriftefader, og den yngre Grev Joseph's Lærer.

Pateren var en klog Mand, der forstod sig ligesaa godt paa verdslige som paa aandelige Forhold, men først og fremmest forstod han sig paa Mennesker. Han havde en Tro for sig selv, en Tro for de Oplyste og en Tro for Almuen. Men han havde den sikre Overbevisning, at Livet kun kunde leves ved et Middel: Tro! undertiden hjulpet frem ved Overtro.

At blive søgt for at hjælpe, det var hans Livs Lykke og hans Livs Maal. Derfor var det ogsaa saa langt fra, at han blev vred, da den i sit jævne Nationalkostume klædte Katharina næsten gemytligt slog ham paa Ryggen, idet han gik over Torvepladsen.

En halv Time senere sad han i Baaden, medens den barhovede og bararmede Bondekone sveddryppende trak paa Aarerne. Og endnu en halv Time senere sad han i den unge Grev Joseph's Arbejdsværelse.

Det var ikke stort, men hyggeligt og udstyret med Rester af fordums Overdaadighed.

Den unge Greve havde lagt hele sin fortvivlede Situation blot for sin gamle Lærer. Han havde fortalt ham, at Alt, hvad der havde tilhørt hans en Gang saa fyrstelig rige Familie, var solgt eller pantsat. Høist seks Maaneder kunde han holde ud endnu; saa var de sidste Veksler uigenkaldelig forfaldne, og selv hans lille Ø, hans sidste Tilflugtssted vilde blive et Rov for Kreditorerne.

Nu tav han og saa op paa Pater Urban, som vilde han sige: Hvad skal jeg gøre? Kan De give mig et Raad!

III.

Som altid, naar Pater Urban skulde tænke alvorligt over en Sag, var han søgt ud i Ensomhed i det Frie. Han havde høfligt, men bestemt afslaaet den unge Greves Tilbud om Ledsagelse.

Mørket var begyndt at falde. Pater Urban flakkede endnu omkring paa Øen ad de forsømte, tilgroede Stier.

Nu var han naaet hen i Nærheden af det tætte Træbælte, der omgav den lille Eng. Han saa en Lysning. Den var i sin Tid for Udsigtens Skyld hugget gennem Vildnisset, men nu var den tildels lukket. Pater Urban banede sig med Besvær Vej, medens Grenene svippede ham i Ansigtet og forskræmte Flagermus svirrede rundt i Luften. Nu stod han nede ved Engen.

Det var som et Eventyr. Som en tæt, fast, mørk Ramme laa det tykke, levende Hegn omkring den lille Eng og indesluttede den næsten som en Arena.

Og over denne Arena steg og faldt Dampen som Florslør, der blev trukket forbi hinanden, og inderst inde i Ellepigens Slørdans snoede en Ildsøjle sig med grønligt Fosforskjær springende omkring i Taagen som en magisk Flammedanserinde.

Pater Urban blev staaende længe og betragtede det ejendommelige Syn, der i disse vilde og dog saa idylliske Omgivelser forekom ham som en Vision.

Saa vandrede han atter hjemad i dybe Tanker, medens Stjærnerne spillede med næsten frostagtig Glans paa den dybe blaa Himmel, og kun Uglernes Skrig af og til afbrød den Dødens Stilhed, der herskede paa Øen.

IV.

Grev Joseph sad ved sit Arbejdsbord, da Pater Urban atter vendte tilbage til Jagtslottet.

Da Pater Urban traadte ind i den Cirkel, som Lampen kastede rundt i Værelset, saa den unge Grev Joseph op med et spørgende Blik, som vilde han sige: Naa! Har De fundet et Raad.

— Men Ledningen er forsømt. Derfor staar det varme Vand nu over Engen og udsender sine Dampe. De gør Luften uren, og det var bedst, at vi kunde blive dem kvit, ellers ender det vel en Dag med, at vi alle Tre døer af Sumpfeber heroppe paa Slottet. Men at faa Ledningen i Stand igen koster Penge. Alting koster Penge, tilføjede Grev Joseph med et Suk.

Pater Urban flakkede endnu omkring paa Øen ad de forsømte, tilgroede Stier.

Men Pater Urban svarede ikke paa det spørgende Blik, han spurgte selv:

— Hvad er det for mærkværdige Naturfænomener, der foregaar nede paa Engen.

Naa! Har De været dernede, svarede Grev Joseph med Noget, der lignede et Smil. Hvad der foregaar der, er meget simpelt. Som saa mange Steder ved Donau er der ogsaa her paa Øen en varm Kilde. Dens Vand blev tidligere ledet ud i Floden,

— Men Ildsøjlen, der flammer derinde, hvor kommer den fra?

— Ja! det er vel den, der nogenlunde holder Luften ren, saa at den ikke allerede har forpestet os. Der er vulkansk Bund i Øen, derfor er Vandet stærkt svovlholdigt, saa at Dampene lyser om Natten.

— Du taler som den dannede Mand, Grev Joseph, hvem en god Opdragelse har givet Nøglen til Naturfænomenernes rent ydre

Forklaring. Men hvad siger Almuen, hvad siger Folket? Til dets Røst skal man lytte. Der ligger tit dyb Sandhed i dets naive Opfattelse.

— Ja, hvad Folk siger, Pater Urban, det ved jeg virkelig ikke. Jeg er ikke en Mand, der hører efter Ammestuesnak. Men en hel Masse forvirret Tøj fortæller det naturligvis, og kan det virkelig interessere en dannet og oplyst Mand som Dem at høre paa den Slags, saa spørg De Katharina. Hun kan det Hele paa sine Fingre.

Med disse Ord satte den unge Grev Joseph sig noget utaalmodigt til at studere videre i en Mængde store Dokumenter.

Det var ikke den Tale, han havde ventet af sin Faders Sjælesørger og sin gamle Lærer!

V.

Katharina blussede af Iver og Stolthed, da Pater Urban kaldte hende ind i det Værelse, der var bleven ham anvist og opfordrede hende til at fortælle Alt, hvad hun fra Barnsben havde hørt om Engen.

I over en Time fortalte Katharina ustandseligt løst og fast, i Spræng og i Flæng, alt uden Orden og imellem hinanden. Men da hun var færdig havde Pater Urban ved at sætte hver Ting paa sin rette Plads faaet følgende Legende frem:

Paa det Sted, hvor nu Engen laa, boede i gamle længst forsvundne Tider en from Eneboerske af fornem Slægt. Hendes Navn var Cecilia.

En Dag, medens hun laa paa sin Mosbænk og læste i sin Bibel, hørte hun Raab og Vaabenlarm udenfor Hytten, i hvilken hun boede. Fra Skoven, der omgav hendes idylliske Tilflugtssted, hvor hun levede i Bod og Spægelse med Svøben ved sin Side, stirrede raa Krigeransigter hende lystent i Møde. En skøn, halvnøgen Kvinde, det var det rette Rov for disse gudsforgaaede Kroppe, der allerede var mætte af Guld og Vaaben.

I sin Sjæleangst knælede den hellige Cecilie ned og anraabte Himmelen om Hjælp. Og se! Af Jorden omkring hende opsteg hede Dampe, saa at alle de utaalmodigt fremstormede Krigere en for en plumpede i og blev kogt, som i en mægtig Heksegryde.

Da knælede den hellige Cecilia og saa optændt var hun af brændende Taknemmelighed mod Forsynet, at hun selv opløstes til en Ildsøjle, der steg mod Himmelen.

Men stadig vedblev det kogende Vand at sprudle for at aftvætte Stedets Vanhelligelse og stadig lyser om Natten gennem Dampene den flakkende Ildsøjle som Symbol paa den hellige Cecilias Tro, og Almuen kaldte det varme, sprudlende Væld: Livets Kilde!

VI.

Pater Urban kunde slet ikke sove den Nat. Han havde urolige Drømme, der filtrede sig ind mellem hverandre paa den besynderligste Maade. Selv naar han stod henne ved det aabne Vindue og gennem Natten stirrede ud over Skoven, i hvis Træer de hvide Dampe hang som smaa Bomuldsskyer, saa vidste han ikke, om han drømte eller var vaagen.

Da han kom ned om Morgenen, og Grev Joseph spørgende betragtede ham, som ventede han, at nu maatte det hjælpende Raad lyde, da slog Pater Urban sit Blik ned og sagde:

— Min Søn! Hvor stor Værdi denne din sidste Ejendom har i Penge, naar dine Kreditorer en Gang vil sælge den, det ved jeg ikke. Men ved Du, at den besidder en uskaterlig aandelig Værdi?

Den unge Grev Joseph gjorde en utaalmodig Bevægelse, medens Pater Urban fortsatte:

— Forsynet har en Tanke med dette Sted. Det har her forenet styrkende og lægende Midler for Sjæl og Legeme, saa at mangt et ulykkeligt Menneske, der nu ligger i Vaande, vil kunne gaa herfra som en nyfødt.

Den unge Grev Joseph gjorde atter en utaalmodig Bevægelse, idet han halvt medlidende saa over paa sin gamle Lærer. Det var klart, at Pater Urban begyndte at blive gammel. Men maaske havde han aldrig været nogen klog Mand. Den unge Grev Joseph havde kun antaget ham derfor, medens han selv endnu var uerfaren.

Pater Urban fortsatte:

— Hvor stor en Værdi den Skat rummer, som findes her paa Øen, ved jeg som sagt endnu ikke. Men vil Du tillade mig at gøre en Prøve.

Blandt mine Sognebørn er den gamle Baronesse Nathalie. I tyve Aar har hun ikke kunnet forlade sin Seng. Og dog er hendes Sygdom ikke legemlig. Hun mangler kun Troen paa egen Kraft, derfor maa man hjælpe hende til den. Hendes Tro, hendes Vilje maa have en fast Støtte at ranke sig til som Vedbenden har Egestammen. Her tror jeg, at jeg har fundet Egestammen. Du kan gøre et Menneske lykkeligt og fri det ud af Vaande. Vil Du tillade mig at gøre Forsøget?

— Ja, selvfølgelig! svarede Grev Joseph, endnu mere adspredt og utaalmodig end de to foregaaende Gange.

Hvor stor en Værdi den Skat rummer, som findes her paa Øen, ved jeg som sagt endnu ikke.

Pater Urban var rent ud sagt blevet et gammelt Vrøvl!

Men næste Dag lod den unge Grev Joseph sig ro over Floden af den kraftige bararmede Katharina.

Han forstod, at der nu ikke var andet at gøre, end at tale med en Prokurator.

VII.

Det var en højst nedslaaende Besked, som Prokuratoren havde kunnet give Grev Joseph. Der var intet, absolut intet at redde af den en Gang saa betydelige Formue, og i Løbet af et halv Aars Tid vilde Greven være henvist til Betlerstaven og gode Menneskers Hjælp.

Man forstaar, at Grev Joseph under saadanne Forhold næsten helt havde glemt sit Løfte til Pater Urban. Han blev da ganske forbavset, da Katharina en skønne Dag kom roende over Floden med en højst mærkelig Byrde, der lignede en stor Madrats.

Katharina og Johan's stærke Arme fik Madratsen tumlet op paa Slottet.

Paa Madratsen laa en Kvinde. Hendes Ansigt var hvidt med fine Træk, der var som skaaret ud af Elfenben. Næsen var saa tynd, at man kunde se Lyset gennem dens Vægge. Øjnene var dybe og klare med et af Smerte og Lidelse luttret Udtryk af en næsten overjordisk Art.

Men Hænder og Fødder, hvilken Ynk! De magre, hvide, dødningeagtige Fingre greb som Kløer med et krampagtigt Tag ind i det smalle Bryst, og Fødderne vred sig sammen i en Knude under den lange, fine, tynde Kjole.

Grev Joseph saa forfærdet fra det skønne, blege Ansigt ned over den frygtelig forvredne Krop og sagde:

— Men hvad skal den Kvinde her?

Da hørte han en Stemme, hvis Vellyd

alene fik hans Hjærte til at banke, og som sagde:

— Det er min Tante, Baronesse Nathalie, som Pater Urban mener vil kunne helbredes her.

Grev Joseph stirredc betaget ind i et Par store, blaa, drømmende Øjne og spurgte med en Stemme, der skælvede af Bevægelse:

— Og hvem er De?

— Jeg er hendes Niece, Baronesse Irma, der plejer hende.

VIII.

Næste Morgen kom Pater Urban. Han begav sig straks ned til Engen, hvor han traf en Række mystiske Forberedelser.

Saa anmodede han Grev Joseph om, at han hver Morgen i to Timer maatte være alene nede ved Kilderne med sin Patient, medens han bad med hende i Ensomhed uden at blive forstyrret af Nogen.

Ingen Anmodning kunde være Grev Joseph kærere. Og medens man inde fra Engen hørte ensformige Bønners Mumlen gennem det tætte Løv, vandrede Grev Joseph og Baronesse Irma ene ad de halvt tilvoksede Stier, der var saa smalle, at de To var nødt til at gaa tæt op ad hinanden, om de skulde trænge igennem.

Undertiden kunde de endog kun passere een ad Gangen. Gik han foran, var Vejen ryddet, og hun beundrede da hans kraftige Skikkelse, hvorledes han banede Lysning for dem gennem Urskoven.

Gik hun foran, saa laa den lille Sti allerede banet i Forvejen, og han fulgte efter hende, medens han henrykt lod Øjet dvæle ved hendes slanke Skikkelse, omrammet af Løvets tætte, grønne Indfatning.

Gik de saadan, kastede de da af og til Ord frem og tilbage til hinanden. Men gik de ved Siden af hinanden i de lyse, friske Morgener, da var de altid tavse.

En Morgen afbrødes denne Tavshed af et Jubelskrig inde fra Engen.

Pater Urban stod med glødende Øjne og blussende Kinder.

Foran ham havde Baronesse Nathalie rejst sig fra sit Leje, bleg og med Læber, der skælvede i Bøn og Taksigelse. Livets Kilde havde givet hende Livet tilbage.

Baronesse Irma stirrede tavs og betaget paa Underet. Saa kastede hun sig med et Skrig af Glæde ind til Grev Joseph's Bryst.

IX.

Grev Joseph sværmede alene om paa sin lille Ø i en fuldstændig Lyksalighedstilstand.

Kærligheden havde hævet hans Sind højt op over enhver jordisk Bekymring.

Naar Mennesket i en saadan Tilstand er fuldstændig uimodtagelig selv for Skæbnens haardeste Slag, saa sker det undertiden, at Ulykken bliver ked af at forfølge ham, og at Lykken faar Lyst til at holde til, hvor Alt i Forvejen er saa lyst.

Og saadan skete det her. Pludselig, medens Grev Joseph gik i sine højeste Lyksalighedsdrømme, dukkede Prokuratorens tørre Skikkelse op foran ham. Den visne Jurists Ansigt blussede, og Ordene slog Kolbøtter paa hans Tunge.

— De er reddet Greve! De er reddet! Rygtet om Baronesse Nathalies vidunderlige Helbredelse har bredt sig med Lynets Fart. Uden at De har anet noget derom, har der allerede været Englændere her paa Øen for at undersøge Vandet.

Det Resultat, de er kommet til, maa have været mere end tilfredsstillende, thi de byder en Formue for blot at faa Lov til at tage saa meget af Øen, at de paa den kan anlægge en Kuranstalt med en lille Park.

Prokuratoren havde ventet, at Meddelelsen om, at Fremtiden nu atter laa lys og banet skulde gøre et overvældende Indtryk paa Grev Joseph, men denne svarede kun:

— Jeg finder det meget næsvist af de Englændere at snuse omkring her paa min Ø uden min Tilladelse.

Men vil de mig iøvrigt noget, kan de komme herover til mig imorgen. Idag har jeg ikke Lyst til at tale om Forretning!

X.

Forretningen var gjort! Og meget mere end den Forretning. Paa den lille Ø i

Donau laa nu ikke mindre end tre Kuranstalter, gennem hvis Marmorbassiner det varme, svovlholdige Vand strømmede.

Men det var ikke nok med det. Om Kuranstalterne var der lagt Hoteller og Restauranter, smaa Dampbaade førte Folk i tusindvis til Øen og ved Hjælp af store Pumpeværker paaskyndede man Løbets Hastighed for at faa Vand nok til to store Fabrikker, hvis Maskiner arbejdede med Afpropning Nat og Dag.

Helt over Atlanterhavet sendtes Vandet fra Livets Kilde til dem, der ikke selv kunde komme og drikke det varmt fra Naturens dybe, hede Bryst.

Og ustandseligt væltede Vandet frem med sprudlende Kraft og stærkere jo mere man strabadserede de svulmende Aarer. Og det strømmende Vand forvandlede sig til en Flod af Guld, der Nat og Dag sivede gennem Grev Joseph's fine, hvide Hænder.

Og Grev Joseph lod de gylne Bølger strømme hastigt og ilsomt, og medens han saa op ad Guldfloden, der gled imod ham, havde han kun en Tanke: At gøre Livet lyst og lykkeligt for sin elskede, men fine og sarte Hustru Grevinde Irma.

XI

Grev Joseph og Grevinde Irma har ikke været paa Donau-Øen i flere Aar. Der er altid saa fuldt af syge og uhyggelige Mennesker, der kommer for at søge Helbredelse. Og den Slags Ting er ikke rart at se paa, naar man selv er rask og lykkelig.

Greven og Grevinden bor nu i Reglen paa Korfu, hvor de har en Villa i dette jordiske Paradis.

Undertiden søger de endnu sydligere, helst til Nordafrika, thi Grevindens Helbred er jo saa sart.

Og en Dag bliver hun syg for Alvor. Det er Gigten, der har grebet hende, den frygtelige Gigt, som er hendes Families Svøbe.

Fra Badested til Badested styrter Grev Joseph med sin syge Hustru. Men ingen Kur hjælper. Saa siger en Læge en Dag:

— De skulde tage til Livets Kilde paa Cecilie-Øen.

— Den ejer jeg selv! siger Greven med et Smil.

— Og fordi De selv ejer den, saa tror De rimeligvis ikke paa dens Undere. Det kan for Resten ogsaa være det samme, naar De blot faar Deres Hustru til at tro.

Og Grev Joseph styrter tilbage til sin syge Hustru, og han siger til hende:

— Skal vi ikke tage hjem og prøve Livets Kilde.

Og hun svarer:

— Netop det har jeg ogsaa tænkt paa, og nu har jeg faaet Troen, den Tro, der frelste Tante Nathalie.

— Har Du Troen! Saa ved jeg ogsaa, at Du vil blive helbredet! siger Grev Joseph glædestraalende, og man bryder straks op. Og alt som de nærmer sig Hjemmets kendte Egne er det, som om Grevinde Irma vinder ny Kraft i sit sarte Legeme.

Nu er man naaet til den blaa Donau. Utaalmodig iler Grev Joseph i en lille Damper i Forvejen over til Øen.

Bliver hans Hustru helbredet, saa skal Livets Kilde være gratis tilgængelig for alle Ubemidlede!

Ved Landgangsbroen modtages han af den nu graanede Inspektør Johan og hans rædselslagne Hustru Katharina.

— Men hvad er der i Vejen Menneske? Saa tal dog!

— I Nat holdt Livets Kilde op at rinde!

EPILOG.

Der ligger en Ø ude i Donau.

Dens Træer vokser vildt med Grenene slyngede i hverandre, dens Stier er ubanede og overalt ligger Ruiner af store Huse, der nu er tomme og ubeboede.

Kun een Mand boer paa Øen. Det er Grev Joseph, der efter sin Hustrus Død er blevet en underlig Særling, der altid strejfer alene rundt paa sin Ø, sky for Mennesker.

Men over det tørre Kildevæld har han anbragt en Marmortavle, paa hvilken der staar med Guldbogstaver:

DRIK AF LIVETS KILDE, MEDENS DEN SPRUDLER,
OG TØR DEN IKKE UD FØR TIDEN!

KUJONEN

Fortælling af F. C. P. MOGENSEN Ill. af EIGIL PETERSEN

En smuk Efteraarsaften i Aaret 1869 sad et lille Selskab i Haven foran Sennor Arguillas Villa, omtrent en Mil fra St. Jago di Cuba.

Blandt Selskabet var en Del Handelsmænd, som ventede paa gunstig Vind for at sejle til Jamaica med Skibet „Neptun", endvidere en af Sennor Arguillas Neveuer, som var ansat ved Artilleriet, en Herr de Castro, samt Starkey, Kaptejn paa „Neptun", og jeg, som fortæller denne Begivenhed.

Herr de Castro var en ung, rig Kreol, der blev betragtet som den skønne Donna Antonia de Arguillas Tilbeder.

Sennor Arguillas agtede, ligesom alle vi andre, at sejle til Cuba med sin Hustru og Datter, og da der ikke fandtes noget bekvemmere Skib end Neptun, var Kaptejn Starkey Dagens Helt; han havde opdaget, at en gunstig Brise havde rejst sig, og givet os Udsigt til at kunne gaa under Sejl den følgende Morgen.

Aftenen var saa smuk, at vi blev siddende, da Damerne rejste sig; Sennora Arguillas bad Kaptejnen om at komme ind til hende, før han vendte tilbage til Skibet, derpaa gik hun med sin Datter ind i Villaen, og vi — trak Propperne op paa den spanske Vin for at drikke den.

Det forekom mig, at den skønne Antonia havde hilst Kaptejnen meget venligt, venligere end Herr de Castro syntes om; thi under den Samtale, som nu fandt Sted, lod det til, at Kreolen var i en særdeles irritabel Stemning, og som om han søgle Anledning til at yppe Klammeri med Starkey.

Kaptejnen fortalte, at han tidligere havde tjent i den engelske Krigsmarine; man talte om England — vi havde alle drukket meget, maaske for meget, kort sagt, Debatten blev heftig, og efter at Herr de Castro flere Gange havde givet Starkey spottende Svar, var han saa ubesindig at give Dronningen af England et Tilnavn, som maatte krænke enhver Englænder.

I Stedet for at svare, tog Kaptejn Starkey sit Glas og kastede Herr de Castro Vinen i Ansigtet.

Dette var tilstrækkelig til at gøre os alle ædru, der opstod en trykkende Tavshed. Starkey var den første, som fattede sig.

„Herr de Castro," sagde han og rejste sig, „jeg beder Dem om Tilgivelse. Jeg handlede urigtigt, meget urigtigt, i at vise mig saa brutal, skønt der rigtignok kan siges noget til Undskyldning for mig —

„Tilgivelse? — Død og Helvede! — Ja, jeg vil tilgive Dem, men ved en Kugle gennem Deres Hoved," raabte Herr de Castro, idet han bleg af Forbitrelse tørrede sit Ansigt. „Det er det mindste, De har fortjent."

Jeg maa tilstaa, at efter de Anskuelser, man paa Cuba nærede med Hensyn til Æressager, kunde Herr de Castro ikke forlange mindre.. Løjtnant Arguillas ilede ind i Villaen og hentede Pistoler.

Herr Desmond, en gammel Købmand fra Nordamerika, tilbød at være Starkeys Sekundant, men i Stedet for at følge med os, lagde han Armene overkors paa Brystet og sagde med fast og rolig Stemme:

„Løjtnant Arguillas, disse Pistoler ere unødvendige, thi jeg duellerer aldrig, følgelig heller ikke med Herr de Castro."

„Hvad er det han siger?" raabte Løjtnanten, som troede at have hørt fejl.

„De vil ikke slaas?“ raabte Amerikaneren heftigt, „De, som har været Soldat! De spøger.“

„Jeg spøger ikke — jeg handler saaledes af Princip.“

„Herren er en Kujon af Princip,“ raabte de Castro, idet han knyttede Haanden mod Starkey.

Starkey blegnede og gjorde Mine til at slaa Castro til Jorden, men pludselig lod han sin hævede Arm synke og sagde:

„Ogsaa dette maa jeg taale, fordi jeg var saa ubesindig at indlade mig med Dem. De fortjener rigtignok en Lektion, men — jeg duellerer ikke.“

„Og jeg siger, at De maa give min Ven Oprejsning,“ raabte Arguillas heftigt, „eller, ved Gud, Deres Navn skal blive beskæmmet for hele Verden.“

I Stedet for at svare, ringede Kaptejnen, og sagde til Negeren, som hurtig kom til, at han ønskede at tale med Sennoraen; derpaa fulgte han med Slaven.

„Den tapre Englænder tager sin Tilflugt til Din Tantes Skørt,“ sagde de Castro spottende til Arguillas.

„Jeg tvivler om at han er en Englænder, thi der har man en bedre Opdragelse,“ sagde Desmond.

Ti Minutter efter hørte vi, at Kaptejnen havde begivet sig om Bord, efterat have underrettet Sennoraen om, at Skibet vilde lette Anker den følgende Morgen.

Vi gik om Bord paa den bestemte Tid; Kaptejnen modtog os med kold Høflighed, og det forekom mig, at han ikke vilde lægge Mærke til Selskabets ironiske Blik; men han blev blussende rød, da Donna Antonia, idet hun gik forbi ham, saa til en anden Side og samlede sin Kjole, som om hun frygtede for at smudse den ved at berøre en Kujon. Da Damerne var gaaede ned i Kahytten, udtalte Hr. de Castro Ordet Kujon med en saa lydelig Stemme, at Starkey hørte det og straks gik hen til ham:

„Hr. de Castro,“ sagde han, „jeg bekymrer mig kun saare lidet om, hvorledes De bedømmer mig, men her om Bord er jeg Kaptejn, det vil sige Herre; jeg taaler ikke at nogen forsynder sig mod Respekten, og dersom De gør det, lader jeg dem bringe i Arrest.“

Derpaa vendte han Ryggen til de Castro, Ankeret blev lettet, og vi brusede ud i aaben Sø.

Vi saa snart at Kaptejnen, som ikke duellerede, var en fortrinlig Sømand; den største Orden herskede paa Skibet, enhver Ordre blev hurtigt og nøjagtigt udført, Disciplinen var fortræffelig, kort sagt, Kaptejnen havde en overordentlig fast Villie, og forstod at gøre den gældende. Men hvormegen Grund vi end havde til at være tilfredse med Sejladsen, stod det dog kun slet til med Selskabeligheden. Den Begivenhed, der var forefaldet i Land, og den pinlige Stilling, hvori vi befandt os med Hensyn til Kaptejnen, udøvede et Tryk paa os alle, og bragte os til dobbelt at længes efter snarest muligt at naa vort Maal. Vi havde allerede tilbagelagt de to Trediedele af Vejen og Kaptejnen havde netop med iskold Høflighed hævet Taffelet, da jeg gik ind i min Kahyt for at hvile mig; Starkey havde gjort det samme.

Jeg befandt mig ikke vel og kunde ikke sove, men saa ud af Vinduet. Pludselig syntes jeg, at en Røgsky bølgede fra Skibet hen over Søen, i samme Øjeblik hørte jeg Matroserne raabe Brand, og da vi havde Krudt ombord, blev jeg greben af en forfærdelig Angst.

Jeg ilede op. Kaptejnen var allerede kommen op paa Dækket og befalede med tordnende Stemme Folkene at være rolige. Derpaa lod han den Luge lukke, hvorigennem Røgen kom og ilede til Agterdækket. — De to Minutter, han var borte, forekom os som en Evighed. Enhver følte, at kun Starkey alene var i Stand til at frelse os; man hørte ikke en Lyd; aandeløse og skælvende ventede vi hans Tilbagekomst.

Kaptejnen kom. Han bar et, som det syntes, livløst Legeme i sine Arme, dette lagde han paa Dækket, idet han kaldte paa sin Løjtnant.

„Hawkins“, hviskede han, „kald Passagererne op paa Dækket og bring mig mine Pistoler. Vort Liv er i Fare.“

Løjtnanten ilede bort, og nu vendte Kaptejnen sig til Matroserne.

„Gutter!“ raabte han med sin klare faste Stemme, „I vide, at jeg aldrig fører Eder bag Lyset. Læg Mærke til, hvad jeg siger Eder. Denne Drukkenbolt,“ han pegede paa det ubevægelige Legeme, „er Don Arguillas Tjener, han har med sin Lygte stukket et Spiritusfad i Flammer, hele Rummet brænder, og Ilden kan ikke mere slukkes.“

Et Skrig af Raseri og Forfærdelse svarede ham, og alle styrtede hen til Baadene, men Kaptejnen befalede dem at standse.

„Vil I høre mig!“ raabte han med tordnende Stemme. „Uorden og Forvirring vil bringe os alle i Ulykke, men ved Hjælp af Rolighed og Besindighed vil Enhver kunne blive frelst, thi vi have Tid nok dertil, før Ilden naar Krudtet. Og,“ tilføjede han, tagende Pistolerne, som Hawkins rakte ham, „husk nu paa, at jeg skyder den Første, som ikke adlyder. Fremad — til Arbejdet!“

Det var mærkværdigt at se, hvorledes denne Mand beherskede Alle, og hvorledes Matroserne, der nylig i vild Forvirring var styrtede hen til Baadene, nu ventede hans Ordrer saa rolige, som om det kun kom an paa til Øvelse at sætte Baadene i Vandet efter Reglerne.

„Ret saa, Gutter, ret saa, vi have fuldkommen

god Tid. Fire Mand blive hos mig; I tre gaar i de store Baade, en i hver af dem; I to gaar i de to smaa; alle Baadene ro agter om.“

Medens han med ubeskrivelig Rolighed gav disse Ordrer, styrtede Passagererne op paa Dækket og trængte sig i vild Forfærdelse hen til de frelsende Baade, men Starkey og de fire Matroser stillede sig mod dem.

„Tilbage!“ raabte han. „Den Ene efter den Anden! Først Kvinder og Børn, dernæst de ældre Mænd. — Plads der, Plads for Sennora Arguillas og hendes Datter — Plads!“

I det Øjeblik man bragte de halv afmægtige Damer ned af Falderebstrappen, brød Flammen gennem Dækket. Et forfærdelig Angstskrig lød, og Alle ilede hen mod Baadene. Herr de Castro sprang ned paa Trappen og i sin Forfærdelse havde han nær stødt Sennoraen ud i Vandet.

„Tilbage, Elendige!“ raabte Kaptejnen og satte ham Pistolen for Hovedet, „tilbage, siger jeg. — Den, der trænger sig frem, kaster I i Havet, Gutter.“

Selv i dette skrækkelige Øjeblik bragte denne Trudsel Mængden til at standse, og Alle adlød, skønt med ligblege Ansigter, denne Mand, der syntes i Stand til at beherske Faren.

Kvinderne og Børnene var komne i Baadene, nu kom Turen til de ældre Mænd.

„De er en brav Mand,“ sagde Desmond og greb Kaptejnens Haand, før han gik hen til Trappen, men Starkey skød ham fremad og sagde:

„Afsted, afsted, vi have ingen Tid til Komplimenter.“

– Den, der trænger sig frem – –

Idet Kaptajnen hjalp mig ned ad Trappen, bad han mig hviskende hilse hans Venner i Jamaica, dersom han ikke oftere fik dem at se.

Der var kun en lille Baad tilbage, og paa Dækket stod endnu tolv Personer. Den ene gik i Baaden efter den anden; Kaptejnen blev paa Skibet.

„Er der endnu Plads til en Mand?“ spurgte han.

„Det maa der være, da det er Dem,“ svarede Styrmanden. „Baaden har rigtignok en svær Ladning, men De kan ikke kaste Dem i Havet for at svømme — se blot!“

Han pegede paa nogle Hajer, som begærligt lurede paa Bytte.

„Vent et Øjeblik!“ raabte Starkey, „jeg kan ikke forlade Skibet, saalænge der er en levende Sjæl om Bord.“

Efter nogle Øjeblikkes Forløb kom han dog, ikke for at frelse sig selv, men bærende Don Arguillas berusede Tjener, som han lagde i Baaden.

Et Beundringsraab fulgte efter denne Handling, men hvad kunde det nytte — Baadene stødte fra Borde — Kaptejnen havde befalet det — han blev paa det brændende Skib.

„Holla!“ raabte han til den Baad, som først stødte fra, „dersom I møder en Sejler, saa send ham herhen; men han maa skynde sig!“

Hele denne Scene, som jeg har skildret saa udførligt, varede kun nogle faa Minutter, men jeg vil aldrig kunne glemme det Indtryk, den gjorde. Baadene sejlede bort med Mennesker, hvis Liv hans Energi havde frelst; han alene blev tilbage og vi saa ham staa paa det brændende Skib.

Han havde lettet Anker og drev, for ikke at udelukke enhver Gnist af Haab, henimod Land.

Endelig, det var nu bælgmørkt, hørte vi Aareslag; de kom fra Land.

„Hvad er det for et Skib?“ spurgte en Stemme.

„Neptun, Kaptejn Starkey — han er endnu ombord,

Jeg sprang op.

„Den som frelser Kaptejnen, faar 100 Pund,“ raabte jeg.

Der kom endnu en Baad, og kort efter en tredie. Disse Baade skilte vore ved en Del Passagerer, medens den første roede henimod Skibet, og vi kunde takke Gud for, at de gjorde det, thi vore Baade havde allerede taget Vand ind; men nu, da vi igen kunde drage friere Aande, tænkte vi med saa megen større Angst paa ham, som havde vovet sit eget Liv, for at ikke nogen af Baadene skulde blive overfyldte og derved udsatte for Fare.

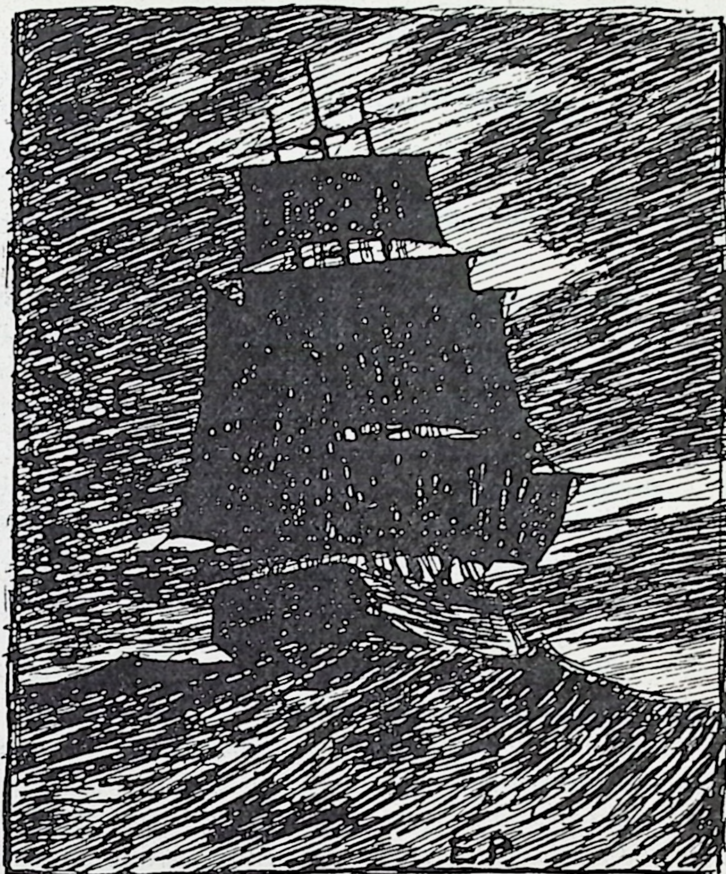
Pludselig saa vi den af Ilden belyste Skikkelse forsvinde fra Dækket, et Tov hængte ned, og et tordnende, jublende Hurra lød fra alle Baadene. Kort efter skete Eksplosionen, det brændende Skib fløj i Luften og Ruinerne deraf styrtede lig en Ildregn hvirvlende ned i Havet.

Et heftigt Stød havde rystet os, Baaden var bleven løftet højt op og derpaa sænket dybt, men snart lød Jubelen atter fra alle Sider, vi kom i Land og omfavnede den, som havde frelst os, og hvem Baaden ligeledes havde bragt velbeholden i Land.

Herr Desmond købte paa vore Vegne et prægtigt Sølvservice, og ved en Fest, som vi

til Ære for Kaptejnen gav i Kingstone, overgav vi ham det.

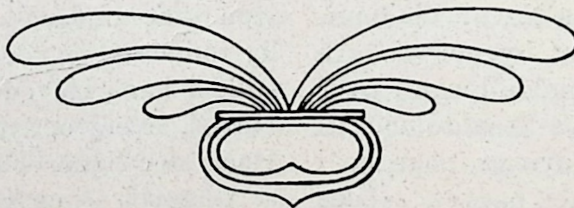
Efterat Kaptejnen havde takket, underrettede han os om Aarsagen til, at han ikke vilde duellere med Herr de Castro, skønt Ingen nu tvivlede om hans Mod, thi han havde vist en højere Grad deraf, end der behøvedes til en Duel.

„Jeg mistede meget tidligt mine Forældre," sagde han, „og blev opdragen af en Tante, hvem jeg elskede ligesaa højt, som om hun var min Moder. Denne fortræffelige Kone levede i en meget sørgelig Stilling, thi hendes Ægtefælle, som hun elskede inderligt, blev to Maaneneder efter Brylluppet skudt i en Duel, og hun erholdt derfor ingen Pension. Da jeg var Vidne til hendes Sorg og Nød, lærte jeg allerede som ung at afsky den barbariske Skik, som var Aarsag til hendes Ulykke, og da hun endelig døde, hentæret af Kummer og Lidelser, lovede jeg hende helligt aldrig at give efter for den Skik, som havde tilintetgjort hendes Livs hele Lykke. Men selv uden denne Ed vilde jeg aldrig have duelleret."

„Hvad Deres Tak for min Adfærd ombord angaar, da fortjener jeg den ikke, jeg gjorde kun min Pligt, og Herr Desmond, som selv har været Sømand, vil kunne sige Dem, at Kaptejnen maa være den sidste, som forlader Skibet."

Kaptejn Starkey er nu Plantageejer i Havanna, og Sennorita Antonia har allerede længe været Fru Starkey.

VLADIMIR

AF

C. M. NORMAN-HANSEN

TEGNINGER AF LOUIS MOE

Ved Hjemmets Novellers Forfatterkonkurrence belønnedes denne Fortælling med 2den Præmie.

C. M. Norman-Hansen

Det er jævnt Norden Vande, og inde i Havnen glider Strømmen støt og sindig langs Bolværket, hvor Kuldamperen ligger og losser. Vandmænd kommer sejlende med Strømmen, store og brede, med rødlige Fangarme lysende i Solen — saa flyder de fra Solskinnet ind i det smalle mørke Løb mellem Bolværket og Damperens Styrbordsside, og de fleste af dem faar deres Fangtraade ramponerede, inden de dukker op igen agten om Damperen. Dèr agter stribes det klare Havvand af blaalig flimrende Oliehinder fra det nytjærede Bolværk, og Agterstævnens forgyldte Bogstaver spejler sig ned mellem de flydende Vandmænd — sammen med dem strækker de sig og vider sig ud, i Slangebugtninger skilles de ad og samles igen til Damperens Navn: Vladimir.

Fra Fordækket er der bygget en tre Brædders Gangvej paa spinkle Lægter over Bolværket og de ti Alens Stenbro ind til Pladsen, hvor brede Kuldynger naar op i Højde med de røde Tage bagved — dèr hvor Søstrædet fører fra Havnen op i den lille By. Der er Hvil i Arbejdet nu, Dampspillet er standset og Trillebørene staar forladte øverst paa den yderste Kuldynge. Og foran Lugen paa Fordækket staar Ungmanden over en Pøs og vasker Kulstøvet af Hals og Ansigt. Skibskatten kommer hen og gnider sig op ad hans Ben — den har ogsaa Kulstøv i Pelsen og Kulstøv i Øjenkrogene: „Hvad er det med dig, Kat? Du kan da begribe, Brita vil ikke have dig ned i Kahytten med de sorte Poter, du har!“

Om Bagbord skinner Solen ind gennem det aabne Koøje — en bred Solstribe ind over alt det blankpudsede Messing og Sølvtøj, som Brita har stillet foran sig paa Kahytsbordets hvide Dug. Hun kan være sit Arbejde bekendt, for der er ingen Dampskibsjomfru hele Østersø og Kattegat rundt, som kan tage det op med Brita i den Kunst at pudse blankt — derfor vil Kaptejnen aldrig nogen Sinde give Slip paa Brita, det har han selv sagt!

Nu har Brita sat sig til Rette i Sofaen med lille Vladimir — ganske stille sidder hun og med et lempeligt fast Tag presser hun sin lille Drengs Hoved ind mod sit Bryst. Hun tør slet ikke slippe eller blot linde sin Arms Tryk — hun ved, at i det Øjeblik, hun gør det, vil Barnets Hoved dingle slapt fremover og saa igen virre uhjælpeligt fra Side til Side, og hun kan igen ikke undgaa at se ind i hans underlig tomme Øjne, der aldrig et Øjeblik staar stille i hans Hoved — det uformeligt store Hoved, overgroet med smaakrøllet hvidgult Haar, der ligner Faareuld —

Alligevel — en Gang maa der jo komme en Forandring — Sjælen i ham vaagne til Liv! Hun maa jo holde fast ved det Haab, aldrig slippe det — og om det skete idag — om det lysnede med Et idag, nu Solen skinner og alting er saa herligt!

Og Brita giver sig til at synge sagte for ham og løfte hans Hoved med begge Hænder og lader ham spejle sig i den blanke Messingkedels Runding — nej fy, derinde bliver hans Hoved endnu

bredere, endnu mer uformeligt — men se her den store blanke Sølvske! den faar lille Vladimir spejle sig i — se, da smalnes hans Ansigt og bliver ligesom mere menneskelignende i dets Forvrængning.

Men Vladimirs Øjne virrer vildt omkring uden at fæste sig paa noget, og han vil intet Øjeblik række sine famlende Hænder mod det blanke Metal — Saa skriger han som et ondt Dyr, og Brita maa med al sin Magt tvinge hans Hoved ind mod sit Bryst for at faa ham stille igen.

Kaptejnen kommer fra Maskingangen ind i Kahytten:

„Naa, har Brita nu faaet sin Skifting slæbt ombord? ja, jeg tænkte det jo nok, saa snart vi kommer i Havn her —"

Brita skærmer for Vladimir med sit hvide Forklæde — gemmer ham helt i det — helt op om hans Hoved:

„Kaptén må lade mig have den Glädje den Dag, vi ligger her — den enda Glädje, jeg har —"

„Jeg kan for min Død ikke taale at se ham, det véd du, Brita!"

„Jeg skal ganske snart bringe ham i Land igen —"

„Ja, du maa sørge for at have ham i Land før Middagstid, Brita, for det tager helt Appetitten fra mig at se ham ombord!"

„Jeg ved det nok, Kaptén — jeg skal rette mig efter det."

„Men hvad vil du dog holde ham i denne By for, Brita? Lad ham dog heller blive sendt til en Anstalt — de har jo Anstalter, hvor de tager mod den Slags, som han er! Saa er vi fri for ham — saa er du fri for ham, mener jeg — og jeg skal nok hjælpe dig med at betale for ham, hvad det koster!"

„Ja, men det er bare for det, Kaptén, at da kunde jeg jo aldrig faa min Pojke at se! Nu er det jo saadan, at jeg faar ham at se hver Gang vi kommer i Havn her, og han er hos bra' Folk, som er gode mod ham, og jeg kan se ham og han kan komme ombord og se sin Mor!"

„Han forstaar jo ikke noget om nogen Mor — han kender dig jo slet ikke, Brita!"

„Nej vist gør han det ikke — men det kunde jo dog ske — jeg er saa vis paa, det maa komme en Gang — at han da paa én Gang kunde faa Forstand til at kende mig, og forstaa, hvor jeg har holdt af ham!"

„Alt det mener du jo ikke selv, Brita, det er kun noget, du prøver paa at bilde dig selv ind!"

„Jo, alt det mener jeg, Kaptén, og det er mit enda Haab!"

„Det var ogsaa det bedste for dig, Brita, at du slet ikke saa ham — slet ikke fik ham at se mere — det var det aller bedste for dig! Saa glemte du ham til sidst — endte med at glemme ham helt til sidst!"

„Ja, det har Kaptén let nok ved at sige — men jeg, jeg har jo slet intet andet i Verden end lille Vladimir!"

„Ja men jeg — jeg bliver syg hver Gang jeg ser den Skifting her! Vær nu fornuftig, Brita, faa ham af Sted til en Anstalt — jeg skal ordne det for dig, og betale det —"

„Ja, jeg er jo van at gøre alt, som Kapté'n siger det og vil have det, og jeg er ogsaa Kaptén meget taksam — altid! Men jeg faar jo nok Lov at vente med dette — bare en liden Stund endnu! Bare én Rejse endnu — saa næste Gang — eller næste Gang igen!"

Nu tramper Kuldragerne ind over Landgangen og Dampspillet hvæser oppe paa Fordækket og kalder Kaptejnen op. Da kan Brita frit vikle lille Vladimir ud af Forklædet igen, hun bøjer sit Hoved ned og presser sin Kind imod Barnets Hoved og bliver siddende saadan, ganske stille, medens Solstriben fra Koøjet vandrer fra den hvide Dug hen over hendes Skød og frem over Vladimirs uformelige hvidgule Hoved, indtil den helt svinder ind og opløser sig i smalle Solstrejf langs Skibssiden — da véd Brita, at det er høje Tid at bringe lille Vladimir hjem, hvor han hører til.

* * *

Brita gaar med sit Barn paa Armen op gennem Søstrædet. Hun kender hvert Hus i det snævre Stræde, næsten hver Blomst i de lave Vinduer, hun ved, hvordan der ser ud inde i hver af de smaa Stuer — Konkylierne paa Kommoden og Rammerne om Skibe i blaa Sø paa Væggene derinde

— alting kender hun fra den første Gang, hun var gaaet fra Havnen op gennem dette Stræde. Det var den Dag, da Kaptajnen selv havde fulgt hende i Land fra Damperen og akkorderede hende ind hos Lodsens Familie — ja, Kaptén havde altid været snäll mod hende Brita!

Lodsens Hus laa midt i Strædet, Vinduerne sad højere oppe end de andre Huses, saa alle og enhver ikke kunde se lige ind i Stuen, og op til Indgangsdøren førte et Par Stentrin med smedet Jærngelænder. I Vinduet stod den Gang en stor Kaktus med blodrøde Blomster — Blomst efter Blomst skød den i den Tid, Brita laa til Sengs — alt det glemmes ikke saa hastigt! Heller ikke Dagene derefter, da Vladimir var et fint lille Barn i Svøb, og Brita bar ham ned gennem Strædet til Havnen og sad dèr i Foraarssolen og samlede al sin fattige Sjæls Minder og Længsler sammen i det, at hun kaldte sin Dreng op efter Damperen og og gav ham dens Navn.

Godt, at Kaptén vilde tage hende ombord igen — han kunde jo have smidt hende i Land og ikke brudt sig om hende mere, ikke en Hund vilde have gøet ad ham for det! — Endda det holdt jo haardt den første Gang at sejle ud og lade lille Vladimir blive tilbage.

Men haardere — haardere Ting end det maatte Brita igennem. Tung Vej var det at gaa, den Gang Lodsens ikke vilde have hendes Barn længer og hun maatte søge ny Pleje til det, for de havde jo snart fundet ud, at Vladimir var ikke som andre Børn — han kunde hverken skelne eller kende som andre Børn, og alt som han blev større, voksede hans Hoved ganske unaturligt, og skreg han, da skreg han mere som et Dyr end som et Menneskebarn. Tung Gang var det for Brita at bære ham fra Pleje til Pleje hver Gang hun med Maaneders Mellemrum kom hertil, men tungere endnu var det, at hun jo ikke selv kunde lukke sine Øjne i for det, at de havde Ret alle de, som ikke vilde have hendes Barn hos sig. Og al hendes Løn gik med, for mange af dem fordrede jo glubsk Betaling, saa Kaptajnen endda maatte spæde til — dog saa Kaptén ikke surt for det, kun taalte han aldrig at se Vladimir!

Og nu var Vladimir paa femte Aar. Den Kone, som nu havde ham i Pleje, boede i det daarligste Hus i hele Søstrædet. Klinken i Døren giver efter af sig selv, da Brita banker paa. Indenfor er der Kaffeselskab. Men Konen aabner bare Døren paa Klem, stemmer imod og skriger op:

„Tage imod Vladimir — nej Gud fri os — ikke for Guld! Heller sulter baade min

Mand og jeg, end vi beholder saadant et Utyske i Huset!“

Der er intet andet for Brita at gøre end at vende om, og ned gennem Strædet vandrer hun igen med Vladimir paa Armen — aa, hvor vejer han dog tungt nu! Alt er saa uvenligt, saa haardt mod hende nu, og et venligt Ord trænger hun saa bitterlig til — med sine sidste Kræfter gaar hun da op ad de kendte Stentrin og ringer paa hos Lodsens — aa blot for at faa et venligt Ord af nogen! Men ingen lukker op — der er vel ingen hjemme paa denne Tid. Den gamle Kaktus staar endnu i Vinduet og strækker sine hæslige nøgne Arme ud efter hende — da svigter Kræfterne hende, hun giver alt op og lader sig synke ned paa Stentrappen, bøjer sig sammen over den sovende Byldt, hun bærer — — aa, en Vinternat paa Nordsøen i Storm — hvor var det mildt og godt og Legeværk imod dette!

Men maaske var dette Guds Straf over hende, fordi — nej, saa haardt kunde Gud ikke straffe med sin gode Vilje! Nej, nej, der var jo da ogsaa andre Fædre og Mødre, som ingen Straf kunde lure over, og de havde dog faaet saadanne Børn — men hvad var det da — og hvorfor skulde hun lide saa ubarmhjertigt? Intet forstod hun —

Vente, til Lodsens kom hjem — nej, det gik ikke an, hun maatte ombord nu straks, for om lidt var det Kaptejnens Middagstid. Og Kaptén turde hun ikke lade vente — allermindst idag!

Bedst for hende selv ogsaa at komme ombord igen — dèr har hun dog hjemme — det eneste Hjem, hun har!

Der spules ombord, og Kaptejnen gaar op og ned ad Dækket i daarligt Humør. Da han nu ser Brita komme over Landgangen og gaa ned i Kahytten med Barnet paa Armen, bliver han for Alvor vred. Og han bander en forfærdelig Ed paa, at han vil ikke røre en Bid ombord, dersom han skal have Britas Unge i Kahytten. „Halløj, Ungmand!“

Ungmanden af Sted ned i Kahytten med Besked om, at Brita skal ikke vente Kaptejnen med Middagsmad — Kaptejnen vil gaa op og spise paa Byens Hotel. Og Ungmanden betror Brita, at han kan se paa Kaptejnens Ansigt, at det bliver en Middag, der vil trække længe ud, saa Kaptejnen først kan ventes ombord igen sent ud paa Natten.

Men inden Kaptejnen gaar i Land, gør han en Vending ned i Kahytten: „Ja, jeg faar vel give dig Lov til at have din Skifting hos dig i Nat, Brita. Men ikke en Time længere. Imorgen Klokken ti letter vi — saa maa den Ting være afgjort!“

* * *

Det mørknes tidligt, men saa mildt og stille, som en Nat kan komme ved Efteraars Tid. De to Lanterner, der markere Havneindløbet hver paa sit hvidmalede Brohoved, spejler deres røde og grønne Lys ned mellem Stjerneblinkene i det blanke Vand.

Agter paa Dækket sidder Brita ganske alene med lille Vladimir svøbt ind i et blødt uldent Schawl. Men den dybe Stilhed bringer hende ikke Hvile — hendes Tanker har arbejdet sig saa overtrætte ved at flakke frem og tilbage for at finde Udvej, og alle Vegne er de stødt imod Mur, og alle Veje har de fundet stængte — der er jo ingen Udvej for hende og hendes Barn andet end den ene —

Og med Øjnene følger hun Strømmen, som den sagte glider udad — hun kan kende dens Vej i Stjerneblinkene og i Lanternernes Spejlbilleder derude — aa, den som kunde lade sig bære sagte og blødt med den rolige Strøm ud i Havet! Ud i Nordsøens grønlige Vand, der er at se ned i som at se ind i hendes Kats Øjne — aa, en Nordsø Nat, naar Damperen duver sig frem saa jævnt, og Søvnen ombord er saa drømmeløs og let — eller en kølig Morgen i Graalysningen at vugges i Dønninger saa fuldtonige, at al Verdens Uro og Sorg bliver til ingen Ting for den, der lytter til Morgendønningens Sang derude paa det store Hav!

Og den ene Tanke hager sig fast i hendes Sjæl: Aa, at lade sig bære af Strømmen langt langt ud, lade sig synke dybere

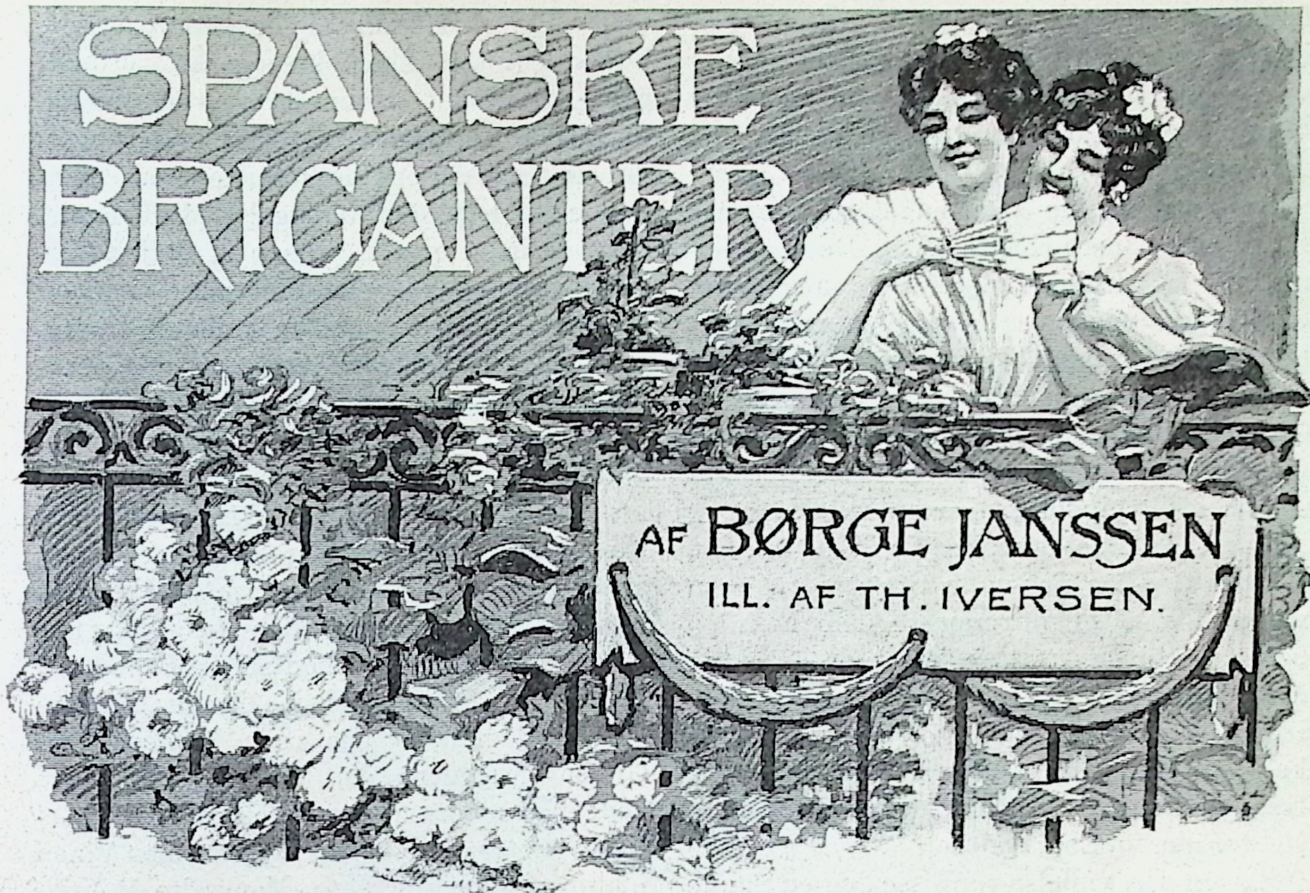
og dybere ned i det lune bløde Vand — drages med Strømmen ud paa det store Hav —

Og Tanken tvinger hende, saa at hun næppe fuldt er klar over, hvad det er, hun gør, og hvorfor hun gør det — som om én, hun ikke kendte, førte hendes Haand, saaledes vikler hun nu Schawlet op om Hovedet paa det sovende Barn og knytter Schawlet i Knude over sit Bryst. Og den samme Magt drager hende videre — hen, hvor Kabeltovet hænger slapt ned over Rælingen agter.

Som om det slet ikke var hende selv, men som det var en helt anden, der gjorde det — saadan har hun grebet fat om Tovet, og saadan lader hun sig sagte glide udenbords, ned mod det mørke Vand. Det svider i hendes Haandflader, saa hun er nær ved at slippe sit Tag — da føler hun Vandet smyge sig blødt om hende — indtil det naar hendes Hals — da først slipper hun Tovet. Hendes Kjole og Skørt folder sig sammen op over hendes Hoved og drager hende med det samme dybt ned, hvor Strømmen gaar stærk og støt under den blanke Vandflade — udefter mod det aabne Hav.

Ungmanden sidder lænet op til Røstet forude og halvsover paa sin Vagt. Han vaagner ved at Skibskatten kommer hen og gnider sig op ad hans Ben: „Hvad vil du hos mig, din dumme Kat? Gaa du ned til Brita og lad hende sørge for dig!“

Børge Janssen

Alhambra.

Bag Sierra Nevadas Snetinder dør det sidste Aftenskær, men over Granadas Stad stiger Maanen blank og gylden. Oleandrer og Oranger dufter blidt, og Nattergalene synger dybt i Plantanernes Dunkelhed, mens min spanske Ven Don Garcia fortroligt tager mig under Armen og giver sig til at fortælle om spanske Briganter og spansk Kærlighed.

Men først trækker han paa Skuldrene, smiler og siger, at det jo i de senere Aar er gaaet tilbage for Briganterne, saa der ligefrem nu kan hengaa Aar, uden man hører om et rigtigt veritabelt Røveroverfald. Nej, siger han og korser sig, da var det bedre i min salig Faders Tid, og om den fortæller han saa.

Allerede den Gang begyndte det dog saa smaat at gaa tilbage, og det kunde man bl. a. se af følgende Historie.

Den store Dumas vilde i en Bog skildre et Røveroverfald, og i den Anledning skrev han til en bekendt Røver, der i lang Tid havde haft Tilhold i Egnen omkring Madrid. Med Brevet sendte den store Digter en Anvisning paa 1000 Frcs., der skulde anvendes til at bestride Omkostningerne ved det Røveroverfald, som Dumas selv ønskede at blive Genstand for, naar han den og den Dag kom kørende ad Landevejen fra Madrid. Og Kaptajnen maatte love ham, at alt blev arrangeret paa den mest naturtro Maade, dog naturligvis uden der flød Blod.

Spændt gik Dumas og ventede paa Svaret, medens han glædede sig til Overfaldet; men ak, det blev aldrig til noget; for en skøn Dag kom der et meget høfligt Brev fra Røveren, der i høj Grad beklagede, at da han havde ophævet sin Forretning, kunde

han desværre ikke effektuere Ordren. For ikke at fornærme den udmærkede Digter, vilde Kaptejnen dog ikke forsmaa de 1000 Frcs., for hvilke han herved havde den Ære at kvittere!

Nej, saa havde paa en Maade et Par Englændere mere Held med sig. De var kommet til Madrid og hørte dèr meget om en Kontrabandist, som gjorde Omegnen usikker. Mange romantiske Historier havde de hørt om Kontrabandisten, og nu vilde de endelig, hvad det saa end skulde koste, gøre hans personlige Bekendtskab. De satte sig da i Forbindelse med en Postkusk, og længe varede det ikke, før de fik ud af ham, at han mod en passende Godtgørelse ikke var uvillig til at introducere dem hos den berømte Røver. Altsaa kørte de en tidlig Morgenstund af Sted med Posten, og ude i en Bjærgkløft ikke langt fra Escurial dukkede der pludselig en elegant ung Mand frem, traadte hen til Vognen og præsenterede sig for de to Englændere.

Til en Begyndelse var disse dog en Smule betuttede; men snart følte de sig ret trygge; deres nye Ven viste sig nemlig som en fuldstændig *Hidalgo* (Søn af nogen), der ikke sparede paa skønt klingende Talemaader som f. Eks. at han kyssede Eksellencernes Hænder, og at han var parat til at dele al sin Ejendom med dem, medens hans Hus naturligvis tilhørte dem fra det Øjeblik, de traadte over dets Tærskel.

Til dette Hus, hvor han skulde have den Ære at byde dem en lille let *almuerco* (Frokost) i al Tarvelighed, skulde han nu føre dem, og medens Postvognen rullede videre, begyndte de alle tre at følge en Bjærgsti. Langt var de dog ikke kommet, før Kaptejnen med en elegant Gestus løsnede et Par Tørklæder af sit Bælte og sagde, at nu forestod der en lille Formalitet, som i Grunden var ham pinlig, men hvem havde Skylden? — Naturligvis disse Pokkers *Miqueleter* (Politisoldater), der altid havde saa travlt med at blande sig i Folks Anliggender.

Med andre Ord, han bandt de to Englændere for Øjnene, og nu førtes de en halv Times Tid frem ad bugtede Stier, medens de, efter hvad de senere sagde, i Grunden slet ikke følte sig saa særdeles glade til Mode. Humøret steg dog atter, da de fik Tørklædet taget fra Øjnene; thi de stod ikke, som de maaske saa smaat havde ventet, i en uhyggelig Morderhule, men derimod paa Loggiaen af et hvidkalket Hus med gyngende Vinranker om Gavl og Tag. Foran dem laa en smilende Bjærgdal med en blinkende Bæk, og ved deres Side paa Loggiaen stod et veldækket Bord: hvid Dug, rød Vin i blanke Foglietter, en duftende Kapun og mange andre gode Sager.

„Lad os i *Madre de Dios* velsignede Navn nyde dette tarvelige Maaltid, der er altfor simpelt for saa mægtige og berømte Ekscellencer, som mit ringe Hus i Dag har den Lykke at skærme mod Solens Brand —“ sagde Kaptajnen og bød sine Gæster til Sæde og snart glødede den røde *Valdepenas* i Glassene, medens den galante Vært dyngede Kapun paa deres Tallerkener. Appetiten var straks ikke særlig god; men Vinen hjalp, og Humøret steg. Man talte Politik, og havde det i det hele taget rigtig hyggeligt, dog, det var ikke langt fra, at Englænderne paa en Maade var en Smule skuffede. Egentlig kunde de godt bilde sig ind, at de sad hos en eller anden skikkelig Landsbypræst, og det havde dog ikke været Meningen!

Naa, de skulde imidlertid snart blive trøstede; for da man nu havde faaet Ild paa en *Cigarillo* og nok saa mageligt og velbehageligt strakte sig tilbage i Sivstolene, begyndte Værten med èt at tale om, at han snart skulde til Forretningerne. De vidste ikke rigtig, hvad han mente — var det monstro med dem, han vilde gøre Forretninger? De saa' spørgende paa ham; men han smilte blot, medens han med ægte spansk Elegance og i Tanker legede med et Dolkehæfte, der stak frem af hans Bælte. Begge Englænderne fik pludselig den samme Indskydelse, nemlig den, at de nu i Grunden havde nok af Besøget, hvorfor de da ogsaa rejste sig og begyndte at sige noget om, at de desværre maatte tænke paa at afbryde dette for dem saa behagelige Besøg, hvorfor de vilde sige Tak for i Dag og —

„Aa, *Senores,* de nedstyrter mig i den dybeste Sorg, jeg kan paa ingen Maade tillade, at de allerede forlader mig, husk, dette har været de lykkeligste Øjeblikke i mit Liv — Guds Moder og den hellige Antonio forbyde, at de allerede skulde være til Ende!"

Ja, Englænderne var ham jo meget, ja, ligefrem uhyre taknemmelig, fordi han vilde beholde dem, men —

„Ak, *Senores,* de saarer mit Hjærte med Sorgens giftige Dolk — men kan det ej være andet, saa i Guds Moders Navn —"

Kaptejnen rejste sig og havde alt rakt Haanden frem til Farvel, da han med ét smilte, slog et Smæld med Fingrene og sagde:

„Men det er sandt, en Tjeneste maa mine udmærkede Gæster gøre mig, inden de, dog forhaabenlig ej for stedse, forlader mit ringe Hus."

Englænderne rømmede sig og saa' spørgende paa hinanden, mens Kaptejnen fortsatte:

„Jeg skal nemlig sige Ekscellencerne, at jeg er Samler — forstaar de Samler."

Der forestod en lille Formalitet.

„Jo—o—hm, tør man spørge, hvad samler *Senor* saa paa?"

„Aa", henkastede Kaptejnen, „det er blot paa Haandskrifter — paa berømte Mænds Navne —"

Lettede smilte begge Englænderne, og i det samme gik Kaptajnen hen til en Skuffe, tog to Stykker Papir, skrev noget paa dem, dyppede Pennen igen og rakte den til den ene af Gæsterne, mens han smilte:

„Ja, Ekscellence, maaske er det en latterlig Mani; men noget maa man jo samle paa her i Verden — man maa følge Moden — og saadan et Navn er dog altid et Minde — se her, Ekscellence, hvis de vil behage at skrive her — blot Navnet —"

„Blot Navnet," gentog den ene Englænder lettet og satte sine Briller paa, men i det samme fortrak hans Ansigt sig og han stammede; „men dér — hvad er det, der staar?"

„Dér?" smilte Kaptejnen og trak paa Skuldrene. „Ja, hvad staar der — 5000 Frcs. bedes Banken udbetale til Overbringeren heraf — andet staar der ikke —"

Englænderens Haand rystede, og nu kastede han Pennen fra sig, mens han raabte, at det kunde der aldrig i Evighed være Tale om. —

„Beklager meget," smilte Kaptejnen, „det er jo kun en ren Formalitet, gør dog ikke saa mange Ophævelser —"

„Men jeg vil ikke!"

„Vil? Betænk dog Deres Ekscellence, hvad der kan ske — og det er sandt —

De har jo endnu ikke set hele Huset —"

„Tak, det kan være det samme — jeg bryder mig aldeles ikke om, at —"

„Naa, saa vil jeg ikke ulejlige Ekscellencen, De kan for Resten se det hele herfra - "

I det samme klappede Kaptejnen i Hænderne, Dørene sprang op, og inde fra Dunkelheden saa' Englænderne fire Bøsseløb pege mod dem.

„Pokkers Knægte," lo Kaptejnen, „Deres Ekscellence skulde se, hvor de kan skyde!"

I næste Øjeblik havde hver af Englænderne underskrevet en Anvisning paa 5000 Frcs., og da de nogle Timer efter naaede Madrid, hvor de straks styrtede hen til Banken for at hindre, at Anvisningerne blev udbetalt, havde der allerede været et Bud og hævet de 10,000.

Efter en lille Pavse, hvori vi havde moret os mere over Englændernes dyre Frokost, end de sikkert selv havde gjort begyndte Don Garcia at fortælle Historier fra den ægte Brigant-tid, fra Frihedskrigen mod Napoleon, da det over hele Spanien gik løs mod „de franske Hunde". Og især var der et Navn, der har brændt sig fast, Navnet er Empecinado, og det tilhørte en Guerillahøvding, som er lige til at sætte ind i en spændende Røverroman af det rødeste Blod. Han var elsket og forgudet af Bønder og Byfolk, som han imellem delte Byttet med. Ja, selv Præsterne sparede ikke paa deres Velsignelser, naar det galdt Empecinado. Men hvem der ikke velsignede ham, var de franske Hunde, der havde besat Landet. Gang paa Gang drev han Abespil med dem. Saadan forfulgte Fransoserne ham og hans Folk en Gang og indesluttede ham i en Bjærgkløft. Hele tre Uger holdt de Vagt ved Kløftens Indgange; for tilsidst maatte han og hans Folk da blive sultne, og saa kom de nok! Men de blev borte; for just da den tredie Uge var til Ende, kom der Bud til Fransoserne, at nu havde Empecinado flere Mil fra Kløften overfaldet en fransk Transport, hugget Eskorten ned til sidste Mand og bragt Byttet i Sikkerhed.

Franskmændene bandede, at de nok skulde fange Skurken, og der gik Bud til Hovedkvarteret i Covarrubias, at man hurtigst skulde lade afgaa saa mange Folk, man kunde undvære; for nu vilde man samlede gaa løs paa denne Djævel.

— Barquillos, barquillos, Senores, hvem vil købe?

Og Jagten gik gennem Bjærgene, men i Covarrubias gik en Snes Dragoner, der var blevet tilbage, og kedede sig og bandede over, at de ikke skulde være med til at fange deres Dødsfjende. I deres Kedsomhed fik de dog imellem en lille Afveksling. Saadan lød en Dag Raabet: *barquillos*; og Dragonerne kom i en Fart paa Benene. Og se: dér frem ad Vejen mellem de hvidkalkede Huse med de blomsterfyldte Smed-

dejærnsbalkoner, kom den skønneste Spanierinde med røde Nelliker i det sorte Haar.

„*Barquillos, barquillos!*“ raabte hun, mens hun holdt de lækre Smaakager i Vejret. „*Barquillos, barquillos, senores,* hvem vil købe skønne *barquillos?*“

Og der var mange, der vilde købe! Dragonerne slog Kreds om hende, købte og klappede og fortalte løs om, hvor Kammeraterne var henne, at de selv kun var tyve Mand og meget andet. —

Snart var alle *barquillos* solgte, og *barquilleroen* drev videre langs Gaden mellem de hvide Huse, de blomsterfyldte Balkoner.

Da hun var naaet et godt Stykke udenfor Byen, forsvandt hun ind i et Krat, og straks derefter kom en Rytter farende ud derfra. Det var *barquilleroen*, som var blevet til Empecinado. Af Sted fo'r han i Firspring, men i Mørkningen vendte han tilbage med sine Folk.

„*Barquillos, barquillos!*“ raabte han, og atter kom Dragonerne styrtende ud af deres Huse; men fem Minutter efter laa de alle med Næsen i Vejret, mens Empecinado og hans Folk red af Byen med et godt Bytte.

Saaledes stod Lykken og den gode Guds Moder ham stedse bi — stedse, aa nej — en Gang var det i hvert Fald nær gaaet galt. I den liden Stad, Burgo de Asmo, havde han en liden Hjærtenskær, Donna Dolores, og i Aftenens Time kunde det ej være andet, end at han imellem maatte gøre sig en Rejsefart til Burgo de Asmo.

Saadan kom han da en Aftenstund, hyllet i sin Manta, ridende gennem Burgos Byport, og dér sad en fattig Stodder, som straks kendte ham:

„Guds Moder staa dig bi, store Empecinado,“ hviskede Stodderen og rakte Haanden frem, „en Almisse for Guds Kærligheds Skyld.“ —

Almissen fik han, og saa lagde Empecinado Fingrene paa Munden og sagde:

„Stilhed! Forstaar du, ingen maa vide, at jeg er her —.“

„Jeg sværger,“ hviskede Stodderen; men da der var sat en Pris paa Brigantens Hoved, saa endte det dog med, at Fristelsen blev for stor, og snart derefter listede Stodderen til Stadens *Corregidor* og fortalte, hvad han havde set.

Natten var stille, Magnolierne duftede i Donna Dolores' Have; og hviskende, ømme Ord lød derinde fra — men nu? Tys! En Dørhammer faldt til Slag — og nu:

„Luk op i Kongens Navn!“

En halv Time efter blev Empecinado, bagbundet mellem en Vagt af Dragoner, ført bort fra Dolores' lille Have. Udenfor havde adskillige Byfolk samlet sig, og det holdt Dragonerne haardt at slippe igennem.

„Hvem er Forræderen?“ raabte en af Byfolkene.

„Stodderen José fra Porta Maria!“ raabte Empecinado, og næste Morgen, da Stadens *Corregidor*, der havde anholdt Empecinado, oplukkede sine Skodder, saa' han et Lig dingle i Træet ligefor. Det var Stodderen Josés, og paa hans Bryst sad en Seddel. Da *Corregidoren* læste den, kom han til at ryste, paa Sedlen stod nemlig: *Los vendedores del Empecinado, numero una, venganza.* (Den, der forraadte Empecinado, Nummer ét, Hævn.)

Corregidoren gøs og tænkte vel paa, hvem der vilde blive Nummer to! Men Empecinado skulde have sin Dom, og godt maatte der passes paa ham. *Corregidoren* lukkede da Laasene forsvarligt til og bad endda til *Madre de Dios*, men ingen af Delene hjalp; for en Eftermiddag hørte Empecinado sit Navn hviske udenfor Fængselsdøren og lidt efter blev en Nøgle stukket ind, Døren gik op, Fangevogteren stod for ham — nej, ikke Fangevogteren, var det ikke Don Carlos, hans egen, kære Kammerat, der var stukket i den sære Mundur. Senere fulgte Forklaringen. Don Carlos havde drukket Fangevogteren fuld, stjaalet hans Nøgle og Dragt. —

„Men hvor er *Senor corregidor?*“ spurgte Empecinado.

„Til Messe at bede —.“

„Lad ham det —“ sagde Empecinado og korsede sig.

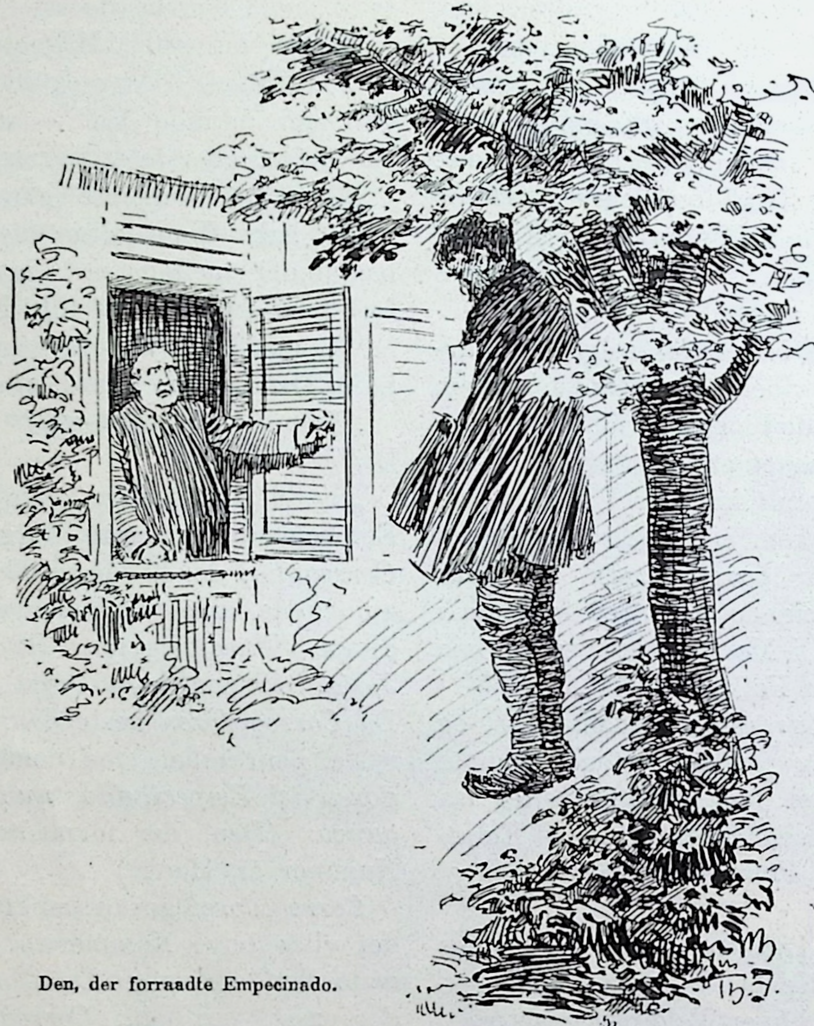
„Ja, i den gode Guds Navn —“ korsede Don Carlos videre.

Snart efter var de udenfor Staden — men hvordan slippe bort — sæt nu Fransoserne satte efter dem!

Udenfor et Hus holdt en fransk Ordonnans med to Heste — en Haandfuld af den fine Cordoba-Snus i Øjnene paa ham, et Slag for Panden, saa i Sadlerne og af Sted i flyvende Fart.

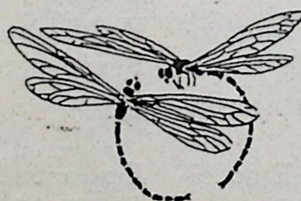
Kort efter kunde Empecinado og Don Carlos høre, at Trommerne blev rørt inde i Burgo de Asmo.

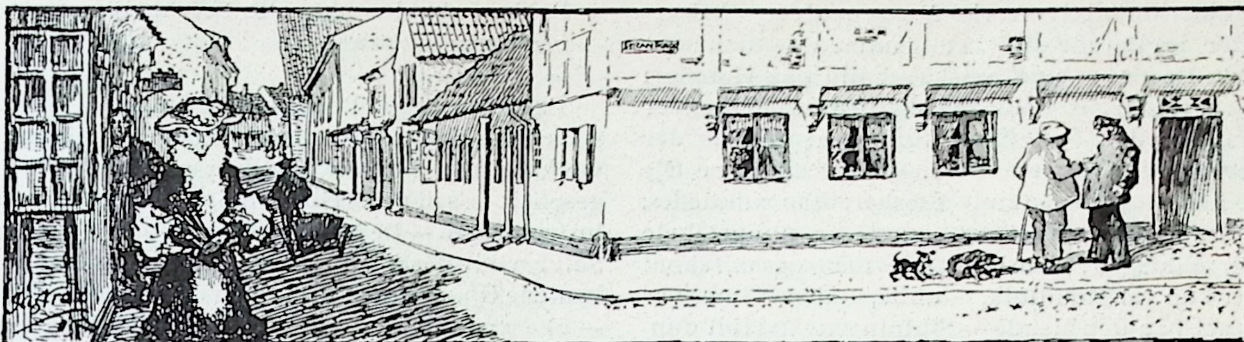
„Skøn Musik, *senor*,“ lo Empecinado, og snart derpaa var de i Sikkerhed.

Den, der forraadte Empecinado.

Men ak, tilsidst maa den gode Guds Moder og Sanct Antonio med dog have slaaet Haanden af ham. Spaniens Stolthed, Donna Dolores' elskede, den store Don Empecinado blev fanget, dømt og ført til Skafottet; men da hans Advokat havde bevist, at han havde blaat Blod, var en *Hidalgo*, Adelsmand, blev han ikke hængt som en gemen Bandit, nej, han blev kvalt, siddende i en Stol. For det er noblere! Og hans Lig blev siddende der i tre Timer, mens skønne og tykke Vokslys stilledes ved Stolens fire Hjørner. Og Messer blev læst, og salig blev han vel ogsaa; det mente i hvert Fald min Ven, Don Garcia, som sad dér ved min Side under Alhambras Plataner. Og Maanen skinnede over Granadas Stad Magnolier og Oranger dufted mildt, langt henne lød Klimpren paa en Guitar — maaske en Empecinado, der spillede for sin Dolores.

Hvem ved?

DA PETER BLÆSEBÆLG FIK GAGEPAALÆG

HUMORESKE AF ORLA BOCK ILLUSTRERET AF AXEL THIESS

Orla Bock

Peter Blæsebælg laa en Søndag Eftermiddag paa sin Hestehaarssofa og snorkede saa Ruderne klirrede ved det. Hans Støvler laa henslængt paa Gulvet og paa Bordet laa en blankskinnende Tuba og nogle Nodehæfter. Der var et stort Hul i Rullegardinet gennem hvilket Eftermiddagssolen sendte en bred, støvfyldt Lyskegle ind i Værelset; — Solstraalerne flyttede sig langsomt eftersom Tiden skred, — henad Gulvet, op ad Sofaen og stod tilsidst lige paa Peters snøftende Næse. — Det generede; han gned først sit Ansigt lidt i Søvne og brummede, men endelig vaagnede han og satte sig overende. — Han saa sig forvildet om i Værelset og tog sig til Hovedet, — aa, det var saa tungt som Bly, det var som laa der en hel Bunke Smaasten og raslede omkring inde i Hjerneskallen. — Han forsøgte at samle sine Tanker.

— Peter Hansen, kaldet Peter Blæsebælg, — var en Ungersvend paa ca. 40 Aar, ikke nogen stor Begavelse, men dog tilstrækkelig kløgtig til at kunne ernære sig ved en beskeden Forretning med Frugt, Grøntsager, røgede Sild og Aviser; desuden var han Medlem af den lille Byes Musikkorps, der absolut ikke bestod af Virtuoser. — Han spillede Brumbas og Tuba og Øgenavnet havde han faaet fordi han, naar han behandlede Tubaen, pustede sine Kinder op til en, selv for en Tublæser, unaturlig Størrelse, — de saa da ud som var de et Par røde Gasballoner, der var hængt op paa hans Ører.

Nu sad Peter altsaa og stirrede hjælpeløst paa sin Tuba, medens han forsøgte at bringe Orden i sin Hjernekiste. — Hvordan var det nu? — Jo, Bageren holdt jo Sølvbryllup i Dag, — det var ogsaa en modbydelig Uskik, dette at vække Folk om Morgenen med Musik, det førte altid til Uregelmæssigheder, — Kl. 6 var Musikken mødt og havde spillet, og Sangforeningen havde sunget, — den forbistrede Sangforening, — der eksisterede ikke værre Mennesker til at lave Sjov end de halvtossede Sangere, — altid skulde de lave Kommers, — naar Sangerne var med, gik det altid haardt til. — Hvordan var det saa? — Musikken spillede „Det er saa yndigt at følges ad“, saa blev der sunget et Par Sange, — og saa kom Bageren ud og takkede, — derefter Kaffe med varme Boller og Kognac, — fy for Pokker! store Kognacer Kl. 6 om Morgenen, — men man kunde jo ikke faa Lov til at sige nej, hvor gerne man end vilde. Og da Sølvbruden var paaklædt, kom hun ud med Portvin — Kaffe, Kognac, varme Boller og Portvin — uf! Peter fik ligefrem Kvalme ved

Tanken om dette stærke Morgenpulver. Og bagefter inviterede Sølvbrudgommen — den tossede Bager — hele Selskabet ind paa Hotellet; — aa, Gud fri os. Peter tog sig med begge Hænder om Hovedet, — hvilke Strømme af Portvin der var blevet drukket. Peter saa for sit indre Øje et helt Regiment tømte Flasker, han mindedes, at de havde spillet og sunget og pimpet hele Formiddagen; danset havde man ogsaa, skønt der kun var Mandfolk, — uhha, — flere Timer var gaaet paa den Maade — Slutningen stod lidt dunkelt i Erindringen — aa Gud, sikken en Søndag! — fy for Pokker! — Altsammen en Følge af den dumme Uskik at Sølvbrudefolk skal vækkes med Musik. Nej! det skulde være sidste Gang, Peter gik med til det! — Sikken et Hoved man nu sad med; og med det skulde man lave Koncert til Vaabenbrødrefesten, — den blev vist god, for de andre Musikere var selvfølgelig ikke et Haar bedre.

— Sikken et Hoved man nu sad med.

Peter rejste sig, vaklede hen til sin Servante og puttede Hovedet ned i Vandfadet, — Ah, det friskede! — bare det Fad havde været lidt dybere saa man kunde faa hele Hovedet ned; han tog et Drikkeglas og lod Vandet løbe ned i Nakkehulen og strømme ud over Issen. — Ah, det klarede Begreberne.

Hvad var Klokken? Et Kvarter over tre! — Klokken fire begyndte Vaabenbrødrefesten i Anlæget. Programmet lød paa Hornmusik paa Plænen fra 4 til 6 — fra Kl. 8 Dans i Pavillonen, — det vilde trække ud til Kl. 4—5 om Morgenen. — Hvem der dog kunde blive hjemme — Peter tog sin Tuba og sine Noder og traskede afsted; aldrig var han gaaet til en Koncert mindre oplagt end i Dag, men han trøstede sig med, at Kammeraterne nok var lige saa ilde farne.

Pokker skulde tage alle Sølvbryllupsfester — om Formiddagen!

— — — —

Publikum begyndte at samles i Anlæget. — Musikerne — alle til Hverdagsbrug agtbare Haandværkere, der dyrkede Musiken som en Nebengeschäft — sad paa Tribunen og stemmede deres Instrumenter. — De bar alle Spor af Formiddagens Sølvbryllupsfest — lidt Hovedpine her og lidt rødkantede Øjne hist, — Utilpashed over hele Linien, — alle var de enige om at fordømme alt Formiddagssolderi som et Djævelens Paafund.

„Koncerten“ begyndte; de første Numre gik forholdsvis godt, — det var Marscher og Dansemelodier, som man havde spillet de hundrede af Gange; — ganske vist kom der en lille falsk Tone nu og da, men det var ikke mere end man var vant til, — det generede ikke og det jævne Købstadspublikum var ikke synderlig kritisk. Naar det kom til Stykket, var der vist i det hele taget ikke mange, der gav videre Agt paa Musikpræstationerne.

Saa kom det store Nummer, — Udtog af „Tanhaüser“. — Det var første Gang, det skulde spilles offentlig, og man havde prøvet flittigt hele sidste Uge. — Begyndelsen gik nogenlunde, men midt i Pilgrimskoret slog det Sludder. — Der kom nogle fæle Toner et eller andet Sted fra, den ene Musiker efter den anden gik fra Konceptérne og hele Pilgrimskoret opløstes i en stor skærende Disharmoni. — Det var absolut Fiasko, — selv Publikum mærkede det var galt og morede sig fortræffeligt.

— Peter Blæsebælg havde under hele Koncerten gjort sig mere end almindelig Umage. — Guderne maatte vide hvordan det var fat, — Tubaen var saa underlig i Dag, — der var ikke rigtig Luft, — der var Uvejr i den, som Direktøren plejede at

sige naar et Instrument var tungblæst. Peter blæste sine store Kæbeposer op, saa man maatte frygte en Eksplosion, men Pokker forstaa, hvordan det hængte sammen, Tubaen var trangbrystet, og det forekom Peter, at Lyden var væk, — den sagde slet ikke noget. — Han pillede Mundstykket af og pustede i det, — det fejlede ingenting, — det var ikke godt at blive klog paa i en Fart; tale om det til de andre vilde han dog ikke saalænge, de ikke selv mærkede noget.

Saa gik imidlertid „Tanhaüser" i Stykker og alle Kammeraterne faldt over ham som en Flok Ravne. — Peter skulde altid være Syndebuk naar noget var galt, — selvfølgelig ogsaa denne Gang. — Da Musikerne efter Koncerten sad i et Lysthus og spiste til Aften gik Skænderiet højlydt.

„Det er selvfølgelig Dig Peter, — Dit Bagbæst, — der sidder og sover", sagde Direktøren — han var Mel- og Grynhandler til Hverdag — „det er Dig, der blæser falsk og slaar Benene fra de andre!"

Peter bedyrede højt og hellig sin Uskyld. „Er der nogen, der spiller falsk, saa er det Klarinet-Hansen, — jeg har ikke blæst en eneste falsk Tone". — Han turde ikke tale om, at han heller ikke havde blæst en eneste rigtig.

„Klarinet-Hansen" blev grov og skældte ud. — Man havde vel nok aldrig hørt nogen andre end Peter Blæsebælg blæse fejl, han burde aldrig have Lov til at blæse paa andet end varme Kartofler, — selvfølgelig var det ham der var Skyld i hele Fiaskoen.

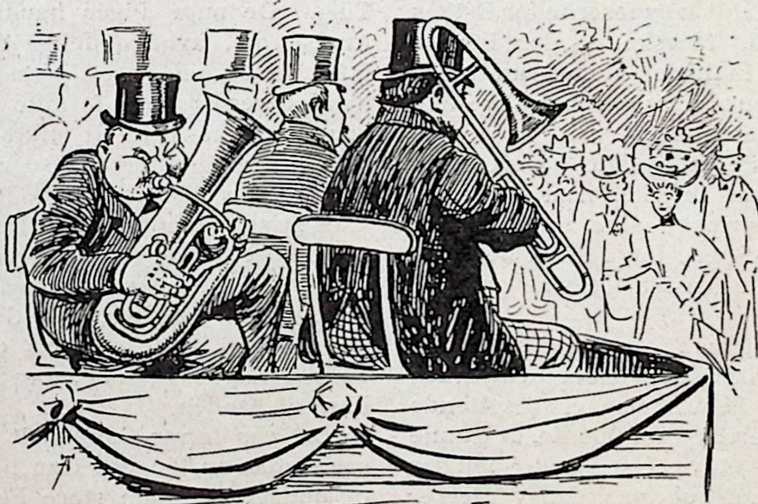
Peter protesterede paa det kraftigste.

„Naturligvis er det Peter", sagde Direktøren, „du er og bliver en Dompap; hvis du kan bevise, at det ikke var dig, som blæste falsk, skal jeg med Fornøjelse give dig dobbelt Betaling for i Aften."

Er det et Ord?" spurgte Peter.

„Et Ord er et Ord og en Mand er en Mand", sagde Direktøren.

Peter hentede sin Tuba. „Kan I spille paa den?" sagde han og lagde den paa Bordet. — Den gik fra Mund til Mund, man pustede og anstrængte sig, men Tubaen sagde ikke et Suk.

— Tubaen var saa underlig i Dag!

„Hvad Pokker fejler Jnstrumentet?"

„Jeg aner det ikke," sagde Peter.

Saa var der en Mand, der puttede Armen ind i Hornet; han rodede lidt omkring og til almindelig Forbauselse halede han en stor Tøres Bolle frem for Dagens Lys. — Peter spilede Øjnene op, han var ikke den mindst forundrede. — Tre Boller kom der op af Tubaen, saa fik den Røsten igen, — den havde atter den herligste Tone, man kunde ønske. — Der blev almindelig Munterhed.

„Der kan I selv se," sagde Peter, „nu maa J vel indrømme, at jeg ikke har kunnet blæse falsk. — Maa jeg saa faa min Dobbeltbetaling?"

„Nej ved Du nu hvad?" — sagde Direktøren, han begyndte aabenbart at blive gnaven. „Du vil vel ikke bilde os ind, at Du har siddet og spillet — i to Timer med tre Boller i Tubaen? Den er for tyk, den maa Du rejse længere ud ad Landet med. — Tror Du ikke jeg kan regne ud, at Du har stoppet Bollerne ned nu da Du var ude at hente Instrumentet, bare for at putte os Blaar i Øjnene. — Nej, den gaar jeg ikke paa!"

„Jeg har aldrig set de Boller for mine Øjne før!" forsikrede Peter.

„Vrøvl! — Saa maa Du bevise, at Bollerne har siddet i under Koncerten.

„Hvis jeg kan bevise det, faar jeg saa Dobbeltbetaling?"

„Et Ord er et Ord!" sagde Direktøren flot.

Peter tog sig en Funderetur ud i Anlæget han spadserede omkring i de dunkleste Gange og brød sin Hjærne. — Hvordan i al Verden kunde de Boller være kommet i Tubaen? De maatte jo stamme fra Sølvbrylluppet. — Død og Pine! — Birck, Købmanden, anden Tenoren fra Sangforeningen og Block, Fotografen, første Bassen, — de to Bæster — det var de værste Gavtyve i hele Byen, — dem havde Vorherre skabt engang i sin Vrede bare for at de skulde gøre U ykker for andre Mennesker. — Det var naturligvis dem, der havde lavet det hele. — Peter huskede godt hvordan de to Labaner havde klistret sig op ad ham, da de var inde i Bagerbutikken, og saa havde de sagt ligesaa honningsødt og rævepoleret. „Holder De meget af varme Boller, Hr. Hansen?" — Den var tyde-

lig nok. — Peter saa paa sit Uhr, — der var en halv Time til at Dansen skulde begynde, — det var heldigvis Strygemusik, — Peter skulde spille Brumbas — det var hans Livinstrument, — kunde han bare faa fat i de to Gavtyve — de var jo aligevel flinke nok, naar de blev taget paa den rigtige Maade. — De bekendte saamæn nok, naar de fik at vide, at de kunde gøre ham en Tjeneste med det, — de sad rimeligvis paa Hotellet nu og soldede — efter en saadan Formiddag var de næppe gaaet hjem, om Peter kendte dem ret.

Saa kilede Peter afsted til Byen alt hvad Remme og Tøj kunde holde.

— — —

Dansen skulde til at begynde, — Musikerne bandede, Peter var væk og hans Brumbas stod indpakket og urørt ved hans Plads. — I sidste Øjeblik kom Peter hæsblæsende farende op paa Musiktribunen og rakte Direktøren en Papirslap.

„Værs'god, læs!" sagde Peter hoverende. — Direktøren læste:

„Herved attesteres paa Hæder og Ære, at vi Undertegnede i Morges Klokken 6 har fyldt Peter Blæsebælgs Tuba med Bagværk, og at han som Følge deraf kun har blæst paa varme Boller ved Koncerten i Eftermiddag. — Anbefalende os til ærede Forbrugere

tegner ærbødigst.

Gerhard Birch, Købmand. 2den Tenor. Otto Block, Fotograf. 1ste Bas.

Rigtigheden af ovenstaaende bekræfter

H. Christensen,
Bogtrykker.
Formand for Sangforeningen.

„Naa, faar jeg saa Dobbeltbetaling?" sagde Peter triumferende.

„Ja, et Ord er jo et Ord," sagde Direktøren lidt trevent, „men saa skal Du, Fanden gale mig, ogsaa spille ordentlig i Aften — for Du har vel ikke ogsaa Boller i Bassen?"

PORTRÆTTET

EN JAPANESISK HISTORIE MED TEGNINGER AF DJ. CHRISTOFERSEN

Man har altid kaldt Japaneserne for Østens Franskmænd. Maaske er der i visse Henseender Ligheder, men Grundtrækkene i Franskmændenes Karakter har ikke den fjærneste Lighed med Japanesernes.

Noget af det første et nyfødt fransk Barn foretager sig — vel at mærke, naar det er et Pigebarn — er at strække sine smaa, spæde Hænder ud efter et Spejl, for deri at beundre sit eget smukke, lille Ansigt og sine gratiøse Bevægelser.

Denne naturlige og man kan altsaa sige medfødte Tilbøjelighed vokser med Alderen, og inden den smukke franske Pige har naaet sit syttende Aar, er Idealet af Velvære for hende, at kunne anbringe sig selv i et Værelse med Spejlglas paa alle Vægge, i Loft og paa Gulv. Der er et Værelse paa Palais Versailles, som sikkert er enhver fransk Dames Paradis; det er en aflang Sal med Spejle fra Gulv til Loft paa alle Sider og et Gulv saa blankpoleret, at det gengiver hele ens Person.

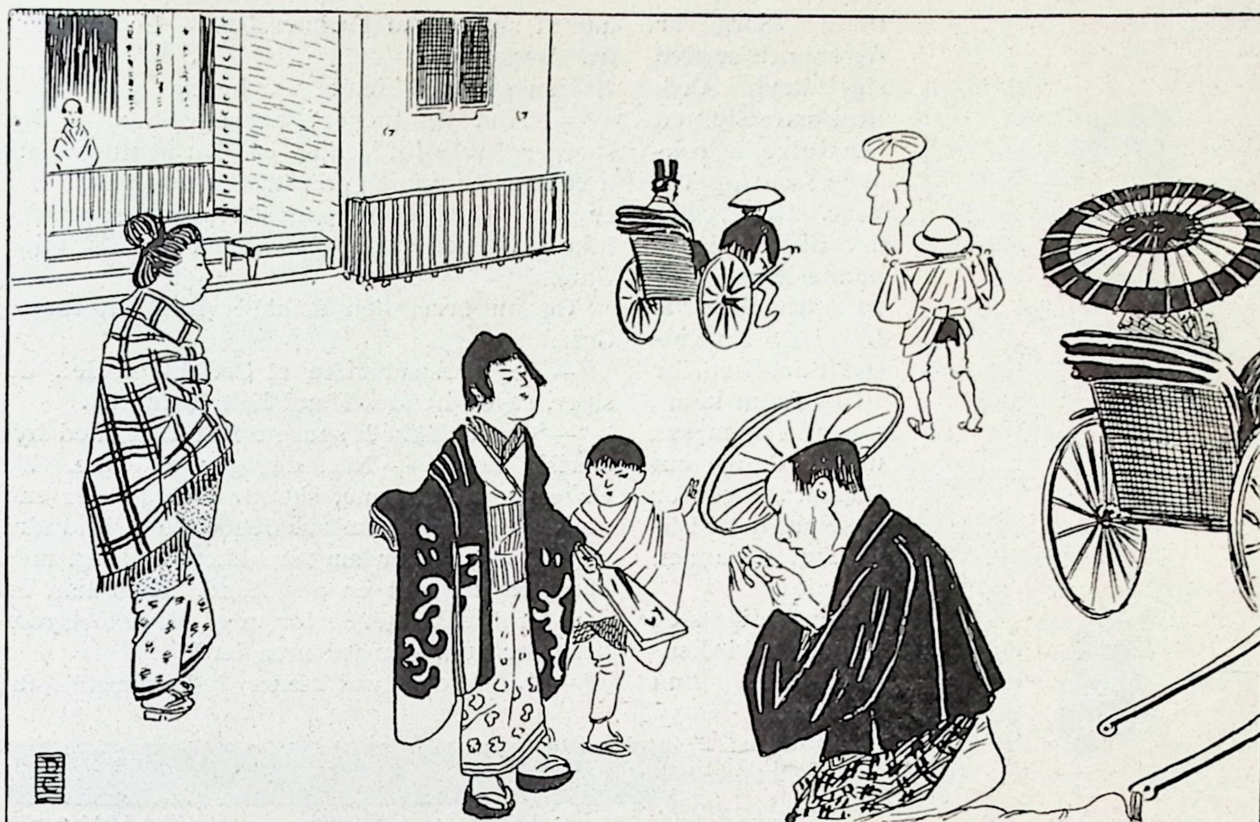
Men i den lille japanesiske Landsby Yowkuski var Spejlglas indtil for ganske nylig en ukendt Ting. De unge Piger havde saamænd ingen Anelse om, hvor nydelige de var, de vidste ikke andet om deres personlige Fortrin, end hvad deres Elskede fortalte dem; og den Dom var vist ikke altid til at stole paa, den var jo saa forskellig efter som den Elskede var mer eller mindre betaget af sin Piges Yndigheder.

Men saa hændte det en Dag, at en ung Japaneser, der tjente sit Brød ved at løbe med de smaa, lette Ritschawer, som Japaneserne bruger i Stedet for Drosker, paa Gaden fandt et lille Lommespejl, sandsynligvis et der var tabt af en ung Englænderinde, som saa sig om paa den Kant af Kloden.

Det var første Gang i sit Liv, at Kiki-Tsum saa saadan en Tingest. Han betragtede den nøje og opdagede til sin store Forbavselse Billedet af et brunt Ansigt med mørke, kloge Øjne og med den højeste Forundring malet i hvert Træk.

Kiki-Tsum kastede sig paa Knæ, og mens han alvorligt stirrede paa den Genstand han holdt i sin Haand, hviskede han:

— Det er jo min salig Faders Billede. Hvorledes kan det dog være kommet her? Er det

mon et Varsel til mig om en kommende Begivenhed?

Han lagde meget omhyggeligt den kostelige Skat ind i sit Forklæde og stoppede det ind paa Brystet under sin folderige Bluse. Og da han om Aftenen kom hjem, gemte han det i en Vase, som aldrig blev brugt til noget; det var det sikreste Sted, han kunde tænke sig.

Han talte ikke om sit Fund til sin unge Hustru; thi — tænkte han — Kvinder er nysgerrige og de bliver let snakkesalige; og Kiki-Tsum fandt, at dette Fund af hans døde Faders Billede var for hellig en Sag til, at den skulde diskuteres af alle Naboerne.

I nogle Dage var Kiki-Tsum meget optaget af denne Begivenhed. Han havde altid dette Fund i sine Tanker, og nu og da løb han bort fra sit Arbejde for at komme hjem og kaste et flygtigt Blik paa sin Helligdom.

Men i Japan som i alle andre Lande maa en Mand staa sin Kone til Regnskab for enhver mystisk Handling, han foretager sig, enhver uregelmæssig Opførsel vækker hendes Mistanke og maa forklares. Lili-Tsee kunde ikke begribe, at hendes Mand viste sig hvert Øjeblik paa Dagen, selv om han ganske vist kyssede hende, hver Gang han kom.

I Begyndelsen lod hun sig nøje med den Forklaring, at han blot kom for at se hendes søde Ansigt et Øjeblik. Hun fandt dette ganske naturligt; men da dette Anfald af Forelskelse blev ved, og han altid kom med det højtideligste Ansigt, begyndte hun at tvivle om, at han talte sandt. Saa gav hun sig til at udspionere ham, og det første, hun lagde Mærke til var, at han aldrig gik igen, før han havde været alene inde i det lille Værelse i Huset.

De smaa Japaneserinder er saa utrættelige som nogen Kvinde paa Jorden, naar der er et Mysterium, de vil have opklaret, og Lili-Tsee havde besluttet at komme til Bunds i Sagen. Hun undersøgte Værelset baade ved Dag og ved Nat for at se, om hun kunde opdage noget mærkeligt i det lille Værelse, men hun fandt intet.

Men en Dag lykkedes det hende at komme saa pludselig ind i Værelset, at hun kunde faa set, at hendes Mand satte den høje blaa Vase, hvori hun tørrede sine Rosenblade, fra sig. Han gjorde nogle Bemærkninger om, at den ikke stod rigtigt og lod som om han rettede paa den, og Lili-Tsee lod som om hun fandt, at der ikke var noget usædvanligt ved det. Han var dog næppe ude af Døren, før hun var derinde igen. Hurtig som en Kat sprang hun op paa en Skammel, og et Øjeblik efter havde hun fisket det lille Spejl op af Rosenbladene.

Hun tog det meget forsigtigt i sin Haand og stod et Øjeblik og saa paa det. Hvad kunde det dog være?

Og mens hun stirrede paa dets blanke Flade gik en frygtelig Tanke op for hende. Det var jo en Kvindes Billede.

Og hun som havde troet sin Kiki-Tsum saa godt. Hun, som havde bildt sig ind, at han var god og trofast og forelsket.

Hun stod forfærdet med Billedet i sin Haand.

Hendes Sorg var for stor til at give sig Udtryk i Ord. Hun satte sig ned paa Gulvet og rokkede frem og tilbage. Det frygtelige Billede laa i hendes Skød. Her var altsaa Gaadens Løsning. Nu vidste hun, hvorfor Kiki-Tsum kom løbende hjem saa mange Gange om Dagen. Det var for at se paa dette Billede af en anden Kvinde.

Pludselig steg Vreden op i hendes Sind og hun stirrede rasende paa den blanke Glasflade.

Det samme Ansigt mødte hendes Blik. Men hun begreb ikke, at hendes Mand kunde finde Behag i et Ansigt som det — saa ond og slet og arrig som den Kvinde saa ud, hendes Øjne lynede jo ligefrem af Raseri. Men hun syntes ikke, at Kvinden paa Billedet havde set saaledes ud første Gang hun saa det. Den Kvinde saa jo ligefrem ud, saa man kunde blive bange for hende.

Lili-Tsee besluttede, at hun slet ikke mere vilde se paa den onde Kvindes Ansigt. Men hun blev alligevel siddende paa Gulvet og tænkte paa sin store Sorg, og hun glemte rent alt omkring sig og rejste sig ikke for som ellers at tilberede et Maaltid til Kiki-Tsum.

Da han kom hjem, blev han meget forbavset ved ikke at finde Aftensmaden serveret som sædvanlig, og endnu mere forbavset blev han, over at hans Kone ikke som sædvanlig kom ham i Møde. Han søgte efter hende gennem alle Værelserne, og da han kom ind i det lille Bagværelse, fik han ikke ret længe Lov til at være i Tvivl om, hvad Grunden var til den underlige Tingenes Tilstand i Huset.

— Naa! Det er den Kærlighed, du lovede mig! skreg hun ham i Møde. — Saaledes behandler du mig, endnu inden vi har været gift et Aar!

— Hvad mener du? Hvad er der dog i Vejen med dig, Lili-Tsee? spurgte han, ude af sig selv af Forbavselse. — Er du gaaet fra Forstanden?

Han saa medlidende paa hende.

— Hvad jeg mener? fortsatte hun. — Jeg spørger, hvad din Mening er. Du gemmer Portrættet af en Dame i min Rosenblads-Vase. Her er det! Tag det og gem det selv, jeg ønsker ikke at se den slette, hæslige Kvinde for mine Øjne.

Og nu brast den stakkels lille Lili-Tsee i Graad.

— Jeg forstaar ikke et Ord af alt det, du siger, sagde hendes Mand helt fortumlet.

— Gør du ikke? spurgte Lili-Tsee med hysterisk Latter. — Naa, det gør du ikke. Du elsker denne grimme, skumle Kvinde mer end din egen trofaste Hustru. Jeg vilde ikke undre mig, hvis hun var langt smukkere end jeg, men hun ser ud som en ond Aand. Hvor kan du dog foretrække hende for mig? Hvilke Dyder besidder hun, som jeg mangler?

— Lili-Tsee, hvad mener du? spurgte han;

og nu begyndte han at blive vred. — Dette Billede forestiller min kære, afdøde Fader. Ligheden er ikke til at tage fejl af. Jeg har fundet det paa Gaden for kort Tid siden, og jeg har gemt det i din Vase.

Lili-Tsee's Øjne lynede nu af Vrede over denne frække Usandhed.

— Nej, nu har jeg aldrig hørt noget lignende! næsten skreg hun. — Du vil maaske nu fortælle mig, at jeg ikke kan se Forskel paa en Mand og en Kvinde. Hvad tror du dog om mig?

Kiki-Tsum var nu lige saa vred som hun og raabte op, saa det kunde høres i Nabolaget. Husets Dør var bleven staaende paa Klem og ude paa Gaden begyndte Folk at stimle sammen.

Blandt de, der kom forbi, var ogsaa en gammel Præst.

Han stak sit Hoved ind ad Døren til dem og sagde:

— Men Børn dog. Hvorfor er I saa højrøstede og vrede? Hvorfor opfører I jer saa usømmeligt? Hvad skændes I om?

— Fader, sagde Kiki-Tsum, — min Kone er pludselig bleven tosset.

— Det er jo alle Kvinder, min Søn, — mer eller mindre naturligvis, mente den hellige Mand. — Havde du ventet at finde et fuldkomment Væsen i din Hustru, saa maa du nu bøde derfor. Handelen kan ikke gøres om. Lad blot være med at blive hidsig, alle Kvinder er Prøvelser.

— Men hvad hun siger, er den sorteste Usandhed.

— Det er det ikke, Fader! raabte Lili-Tsee. — Min Mand har en Kvindes Portræt, og han havde skjult det i min Vase, hvori jeg samler Rosenblade!

— Jeg sværger, at jeg ikke ejer andre Billeder, end ét af min afdøde Fader, forklarede den fortvivlede Kiki-Tsum.

— Børn, Børn dog, sagde den hellige Mand; — lad mig se Billedet.

— Her er det. Det er rigtigt, at han kun har et eneste, men det er det ene for meget, sagde Lili-Tsee og rakte Billedet til Præsten.

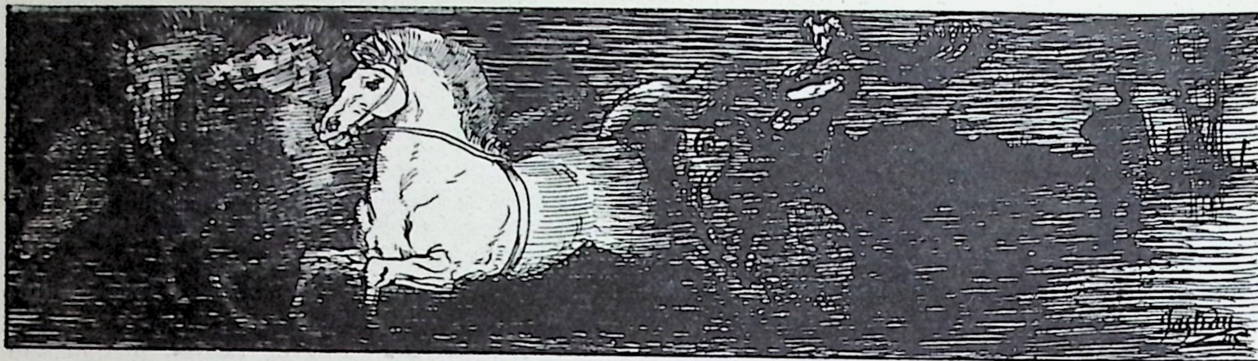
Den gamle Mand tog Glasset og saa paa det med alvorlig Mine.

Saa begyndte han pludselig at bøje sig dybt for det, og sagde i en forandret Tone:

— Børn, Børn, I behøver ikke at strides. Bliv I blot gode Venner igen og skændes ikke mere om det. I har begge Uret. Dette Billede forestiller en gammel og hellig Præst. Hvor kunde I dog miskende dette smukke, ærværdige Ansigt. Jeg maa tage dette Billede fra jer og anbringe det blandt vort Tempels Relikvier. Der hører det hjemme, og ikke blandt stridende Menneskebørn.

Da den gamle Præst havde sagt dette, løftede han Hænderne og velsignede Mand og Kone; og derpaa gik han langsomt bort med det lille Spejl, som havde foraarsaget saa meget Uenighed.

EN GAMMEL VISE

FORTÆLLING AF AGDA STORM

I.

Ja; det er bare en lille stilfærdig Historie, lidt „alt modisch“ vel, men dog af dem, der gentager sig hver Dag, hver Time og vil gentage sig saa længe Mennesker lever og elsker og lider.

Den begyndte i en Provinsby for nogle Aar siden.

„Han“ var Læge; Byens yngste, med en meget lille og meget lidt indbringende Praksis. Byens finere Portion konsulterede ham ikke; dels fordi den gamle „Gestriks“ aldrig vilde have tilgivet den Formastelige, der vovede at bryde indenfor hans Domæne, og dels fordi den unge Dr. Lynge var saa sær at se til. Man var nok ligeved at føle sig lidt uhyggelig tilmode overfor denne store tunge Mand med de trætte Øjne og det noget ængstelige forlidte Udtryk omkring den faamælte Mund. Der var noget ved hele Manden, som gjorde at man ikke kunde tænke sig ham som Deltager i Byens noget spidsborgerlige Selskabelighed. Og det var nok nærmest det, der irriterede.

„Hun“ var selveste Borgmesterens Datter; purung og saa glad som Dagen var lang. God og køn var hun ogsaa og dertil Byens bedste Parti. Fru Borgmesterinden havde arvet betydeligt efter sin Far, der havde tjent Pengene ved Byggespekulationer i de gode Tider.

Og da Sladderen først havde faaet sat Else Borks og Dr. Lynges Navne sammen, slap den dem ikke paa lange Tider. Det var jo endelig en Skandale af Rang.

„En komplet Mesalliance, Kære“, — sagde „Gestriksen“ til Dyrlægen nede i Klubben om Aftenen.

„Gestriksen“ indlod sig ellers aldrig i direkte Samtale med den „Kvajdoktor“, som han kaldte Dyrlægen, men denne Gang var der jo noget ekstraordinært paa Færde.

Og Dyrlægen tømte sit Ølglas, tørrede Skummet af Skægget og brummede:

„Selvfølgelig; — næ, men det kan der vel heller ikke være Tale om.“

Han sad ikke bedre i det end, at han selv kunde have Lyst til at gøre sine Hoser grønne for Byens bedste Parti.

„Ikke være Tale om“, hvæsede „Gestriksen“, som nu fortrød, at man havde nedladt sig til Diskussion med „den Idiot“. „Ja, saa ved je' sgutte hva' De mener — øhøhøhø-y;“ „Gestriksen var ligeved at kvæles i sin astmatiske Arrigskabshoste.

Og Dyrlægen saa betænkelig ud.

Ude i „Pavillionen“ holdt alle Byens Familietanter Kaffekomsammen paa „Skandalen“. Og her var Stemningen adskillige Grader over normal Varme. Man var simpelthen rasende over ikke at vide noget virkelig positivt.

Nok havde Pastorindens Kokkepige med disse sine aabne Øjne set dem spadsere sammen baade en og to Gange ude ad Havnevejen til, hvor ingen af Byens Folk ellers kom. Men hvad sagde det? Der skulde jo dog helst mere til før man kunde gribe ind, som man helst vilde.

Og der kom mere til. Apotekeren havde faaet en ny Provisor, han kendte Dr. Lynge fra København. Og vidste at fortælle den Historie som Dagen efter løb Byen rundt gennem alle de skandalelystne sjæleglade Munde.

Dr. Lynge havde været gift; — Gud tænk engang, — med en Dame fra Teatret; det var jo gyseligt. Og hun var rendt fra ham da de havde været gift i et Par Maaneder. — Hvorfor? — Ja, det vidste Provisoren ikke. Men alle Damerne troede nu fuldt og fast paa, at det var Dr. Lynges Skyld. Han kunde jo da i alle Tilfælde have ladet være med at gifte sig med saadan En.

Provisoren blev Dagens Helt. Og Byen triumferede; nu vidste man da noget positivt, noget over al Forventning positivt, og nu skulde Borgmesterens, som hidtil intet havde anet, underrettes om Tingenes Sammenhæng.

Der blev lavet en hel lille Deputation bestaaende af Pastorinden, der skulde forberede Borgmesterfruen, og „Gestriksen", der skulde tale med Borgmesteren. Og mens Byen ventede i hidsig Spænding, gjorde Deputationen med inderlig Selvfølelse sin Pligt.

II.

Dr. Lynge blev urolig forbauset ved at faa Besøg af Borgmesteren, og det var med en nervøs Haandbevægelse og en lidt dirrende Stemme han bad den lille sirlige Herre, hvis pilne Ydre stod i saa absolut Modstrid med hele Dokterboligens Ungkarleuorden, tage Plads i Konsultationsværelsets gamle Lænestol.

Borgmesteren takkede høfligt og flyttede sig lidt urolig frem og tilbage i Stolen. Han var absolut ikke vel tilmode ved Tanken om at skulde have en saa delikat Samtale med denne fremmede Mand, der virkede lidt imponerende netop ved sit fremmedartede Ydre.

Men pludselig strammede han sig op til en helt borgmesterlig Værdighed. Borgmesterinden havde jo bestemt fordret dette af ham. Og desuden var han selv virkelig indigneret over, at denne fattige Per Erik, som ingen ordentlige Mennesker vilde omgaas, havde vovet at kaste sine Øjne paa hans Datter; Byens bedste Parti.

„Ja, nø-hm, Dr. Lynge; De ved maaske, hvorfor jeg kommer?"

Doktoren rystede paa Hovedet.

„Jeg er ikke ganske sikker derpaa, Hr. Borgmester." —

Den rolige Tone gjorde Borgmesteren hidsig. Han anede jo ikke med hvilken Anstrængelse Dr. Lynge havde faaet den til at lyde rolig.

„Ja saa," fnøs han; „De er ikke ganske sikker. Men nu skal jeg sige Dem hvorfor. De kender jo min Datter."

„Ja, Hr. Borgmester;" det kom saa stakaandet og Dokteren blev med eet aldeles graableg.

Og Borgmesteren fortsatte nu da han mærkede, at han havde Overtaget.

„Og De ved vel, at De, som er en gift Mand, har opført Dem slyngelagtigt ved at sætte hende Fluer i Hovedet."

„Hr. Borgmester." Dr. Lynge rejste sig hidsig saa Aarene svulmede i hans Tindinger. „Jeg tror, at De ganske misforstaar Situationen. Jeg er for det første ikke gift mere, og har for det andet altid omfattet Deres Datter med Følelser saa ærlige og alvorlige, at de ikke taaler at omtales paa den Maade."

„Ja saa; det t a a l e r de ikke;" Borgmesteren smilte giftigt. „Men de var dog ikke ærligere end at de taalte en Løgn. Hun anede jo nemligt intet om, at de nogensinde har været gift."

Det ramte, saa stærkt, at den lille Borgmester, som paa Bunden var saa inderlig godmodig en Natur, forskrækket holdt inde, da han saa hvilken Virkning hans Ord gjorde paa denne store stærke Mand, der stod der lænet mod Skrivebordet og kæmpede med Graaden.

Lidt efter sagde Dr. Lynge. „Deri har De Ret, Hr. Borgmester, det var min store og eneste Fejl. Jeg tav, fordi jeg ikke turde tale. Hun er jo saa ung og saa helt ukendt med det, vi andre kalder Livet, med alt det tunge og grimme. Og jeg har været saa angst for at skræmme hende bort. Det var Uret, fordi det var Egoisme. Men hvis De vidste, hvor lykkelig jeg var over endelig at have fundet Fred sammen med en saa ren Sjæl, — saa; ja, saa tror jeg næsten, De dømte mig mildere."

Borgmesteren hostede; han var bleven rørt, mod sin Vilje. Hvad vilde Borgmesterinden sige? Men man var jo dog ikke mere end et Menneske, og denne Dr. Lynge saa jo da ud til at lide anderledes end Folk ellers plejede.

„Ja, min kære Dokter;" Borgmesteren sagde „kære" og hans Stemme var hel mild.

„De maa ikke tage mig det ilde op, hvis jeg tog for hidsigt fat før. Og De maa jo indrømme, at naar en Mand som jeg og et Hus som mit pludselig bliver til Skandale for hele Byen, saa maa man have Lov til at blive vred. Og, ja; jeg kender Dem jo ikke, og De har været gift; ulykkelig maaske, der er jo desværre en Del af den Slags nutildags ude i Verden. De kan være en hæderlig Mand; jeg tror De er det. Og derfor beder jeg Dem rejs her fra Byen saa snart som muligt og lad mig og mine i Fred. De passer jo alligevel ikke her." —

Dr. Lynge svarede ikke; han kunde ikke. Den Haand han støttede mod Skrivebordskanten krummede sig om det blanke Træ, saa Knoerne blev hvide.

Og Borgmesteren rejste sig hurtigt, benyttende sig af hans Tavshed som et Samtykke.

„Ja, saa, — saa takker jeg Dem, Hr. Doktor, for at De beviste mig, at De trods alt er en hæderlig Mand. Lev vel og vær overbevidst om, at det gør mig meget ondt, at jeg skulde være den, som bad Dem forlade vor By."

Ganske mekanisk fulgte Dr. Lynge sin Gæst til Døren. Fra Konsulationsværelsets Vindue saa han den lille sirlige Borgmester trippe ned ad Vejen ind imod Byen. Saa satte han sig ved Skrivebordet, sad der længe og kæmpede med Graaden, der skulde holdes nede. Men saa pludselig maatte han give sig over; hans store stærke Krop brast sammen i en Hulken, der dog ikke mildnede hans store, store Smerte.

III.

Jeg traf Dr. Lynge oppe i en af Nordjyllands fattigste Egne, hvor han var bleven Landlæge. Vi blev Venner deroppe i i Ensomheden. Vi var sammen til han en Dag fortalte mig sin Historie.

Nu er han død. Jeg fik et Brev fra ham, hvori der laa et lidt afbleget Billede af en Pige med store, klare Øjne og den kønneste Mund jeg nogensinde har set.

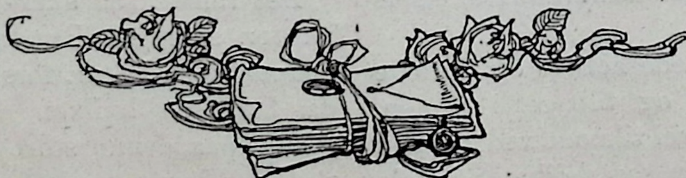
I Brevet skrev han:

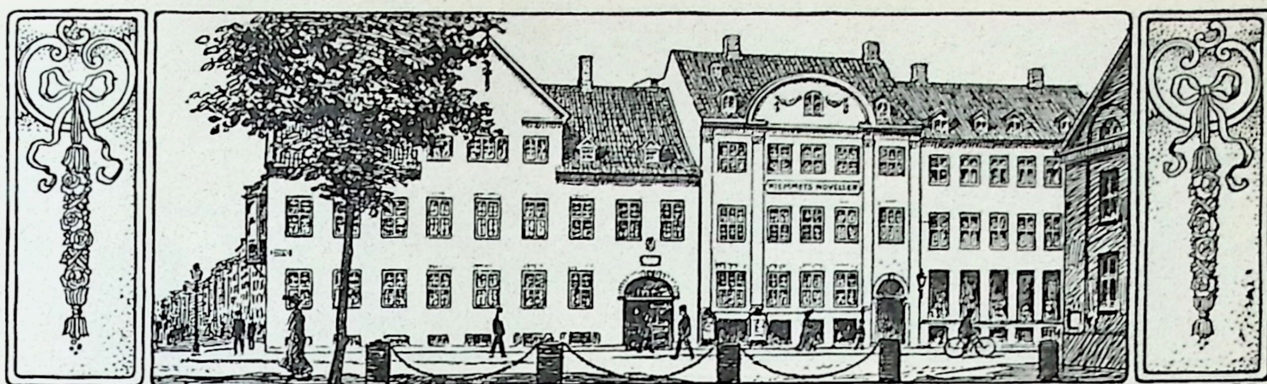
„Hun sendte mig dette Billede før jeg rejste fra Byen. Det har altid levet hos mig siden. Og nu vil jeg ikke, at nogen anden end De skal røre ved det. Gem det, eller brænd det, som De selv vil; jeg kan ikke selv tilintetgøre det. —"

— — —

Bag paa Billedet stod med store ungdommelige Bogstaver skrevet af en Kvindehaand, et Vers af en gammel Vise:

> Gud dennem forlade, som Aarsag er,
> at To ej sammen maa være,
> der havde hinanden af Hjærtet kær
> og elske i Tugt og Ære.

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

December 1905.

Nr. 3. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

DA SYRENERNE BLOMSTREDE

AF

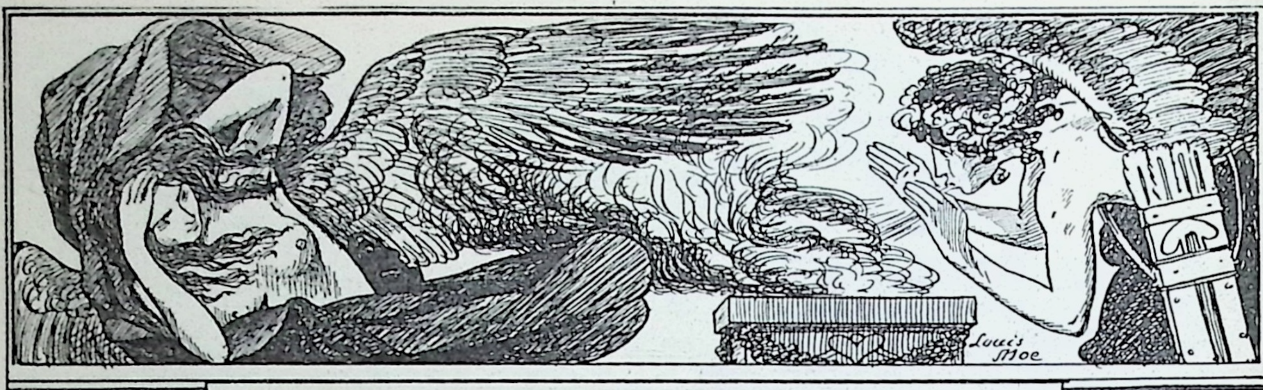
J. BLICHER-CLAUSEN

TEGNINGER AF LOUIS MOE

Her maa tabes for at vindes
i hver Kamp, som Livet bringer —
uden Spor af brændte Vinger
ingen ægte Sejer findes.

Der laa strøt med Blomster omkring hende. Paa Gulvet og hen over alle Stolene laa de i vild Uorden. Selv stod hun oppe i en høj Dynge af Gran og Løv og bandt sammen til Kranse: Roser og Lilier, Guldregn, Syrener og Hæggebærblomster — den ene Guirlande efter den anden; flere og flere blev der — en Ødslen med stærke, varme Farver, der alle dannede en skærende Modsætning til hendes sorte Sørgedragt. De smaa, hvide Fingre var i en saa nervøs, febrilsk Bevægelse, at det næsten gjorde ondt at se paa dem. Nu havde hun staat der i over en Time og af og til lænet sig træt op til Væggen, men ikke en eneste Gang set op. Først da hun stødte paa en Dusk fuldt udsprungne Syrener, der, idet hun rørte ved dem, sendte hende en bedøvende Duft i Møde, gjorde hun en pludselig Bevægelse og lod sig viljeløst synke ned paa en Stol.

Var der virkelig saa koldt i det store, tomme Værelse, at hun kunde sidde og

fryse, medens Junisolen skinnende udenfor? Eller var det, fordi der laa Lig i Stuen bag ved? — Hun samlede Syrenerne i den ene Haand og holdt dem tæt op til sit Ansigt. Aa, nej, hvilken Duft! Saa bedøvende stærk, saa henrivende sommerlig — og hvad den gemte for Minder? Hun maatte lukke Øjnene i og tænke tilbage. — Netop saadanne store Syrener var det, som blomstrede hjemme i Haven uden for det Vindue, hun som Barn var krøben igennem, og i hvis aabne Karm hun som ung Pige havde siddet og drømt. Ja, for naturligvis havde hun drømt, hun ogsaa, om ikke ellers saa i de stille Aftentimer, naar hun trode sig ubemærket. Hun brød sig slet ikke om at gifte sig den Gang — nej, slet ikke — men hun vilde dog gerne vide, hvad Kærlighed var. Og den Mand, hun skulde elske, maatte være mandig, kæk og smuk, — han kunde aldrig blive smuk nok.

Jo, hun huskede det godt altsammen, og hun maatte smile midt i de sørgelige Omgivelser, smile ved Tanken om, hvor villig hun havde været til at slaa af paa disse selvsamme Skønhedsfordringer, da først den rette kom. Han var mandig nok, det var sandt; han maatte straks vække Tillid, bare med sit godmodige Smil og sine brede Skuldre, men smuk, det var der ikke Tale om! Og alligevel — han var spøgefuld — livlig — det myldrede formelig med Tanker og Idéer, som han næppe selv kunde klare sig — og hvorom alting var, han var den rette for hende, Halvkuglen, hun i ubevidst higende Længsel havde søgt og fundet; og derfor maatte hun elske ham, saa ubeskriveligt, saa grænseløst! Det var hele sin barnlige, ubetingede Kærlighed hun gav ham, men ængstelig famlende, bange for at røbe sig for andre.

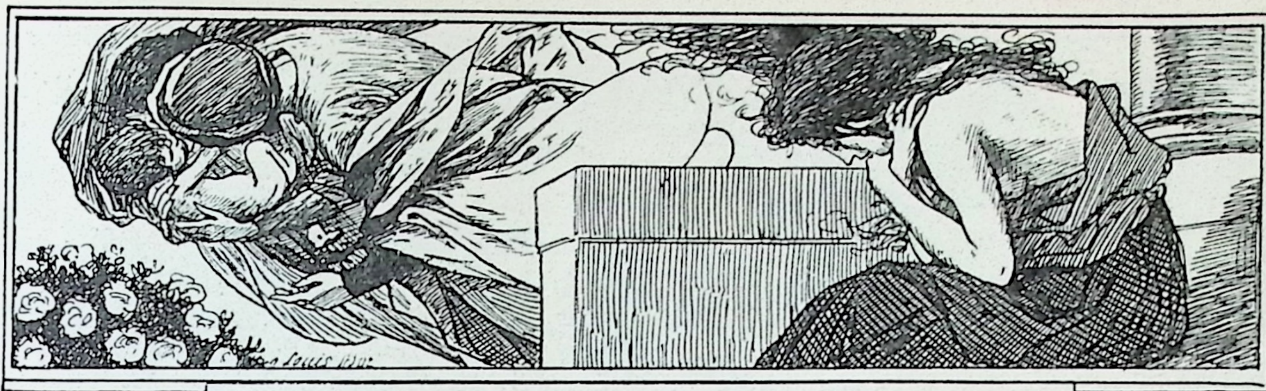
— Der gik et Aar hen, og i dette ene Aar udvikledes hun fra Barn til Kvinde, alene ved sin Kærlighed.

Saa forlovede han sig med hendes ældste Søster, og saa begyndte Kampene, alle de endeløse Kampe, som havde lagt Furer over hendes Pande længe før Tiden — en for hver angstfuld Time af hendes Liv, lige fra den Stund, da hun som Brudepige maatte danse ved hans Bryllup, og til hans yngste lille Dreng blev døbt. Hvor hun havde været sejglivet, at ikke den Kval havde dræbt hende!

Hvor hun havde haft en mærkelig Modstandskraft inde, selv i de Øjeblikke, hvor hun trode, hun gav efter!

Men saa havde hun ogsaa faat Soning for alt bagefter. — Atter begravede hun sit blege Ansigt i Syrenerne, og om Læberne med de skarpe Linier, Smerten havde draget, viste der sig noget, som lignede et Smil. Ja, for denne Smerte havde jo ikke varet bestandig. Efter syv lange Aar var Lykken kommen, ogsaa til hende, den lyse, rolige Lykke, som hun havde drømt om og higet efter, men uden at turde tilstaa det for sig selv og altid bange for de spørgende Øjne.

Det var netop en Eftermiddag som denne, — lummer, tordensvanger og tung af Syrenduft, da havde hun staat her i det selvsamme Værelse og bundet Kranse til Søsterens Kiste, lange, svære Kranse — hun kunde aldrig faa nok. Time efter Time havde hun staat her og arbejdet med brændende hede Kinder og tunge

Øjenlaag. Store Taarer var der faldne paa Blomsterne i hendes Haand, men af og til havde et Smil ligesom skræmt dem bort, og saa var hun begyndt paa nye Kranse, en for hvert Smil, som ikke maatte komme — ganske som skulde hun gøre Bod. Og de vilde Roser havde stukket hendes Fingre til Blods og var tilsidst blevne siddende med deres spidse Torne dybt inde under hendes fine Hud.

Saa var det, hun havde samlet hele sin Rigdom af Blomster og var gaat ind til den Døde. Guldregn og Syrener havde hun strøt omkring Kisten og saa knælet ned imellem dem med en brændende Bøn om Tilgivelse paa sine Læber: Hun var ikke saa slem, som man skulde tro — nej, nej, nej, det var hun ikke. Hun havde aldrig misundt den Døde hendes Lykke — aldrig, det vidste hun, for hun havde kæmpet imod hver Time paa Dagen uden at give tabt. Men nu, det alligevel var kommen — saa pludselig, saa let, nu blandede der sig dog med hendes Sorg noget, der lignede en anelsesfuld Forventning om Lykke. — Hun hadede sig selv for det — hun foragtede sig selv, men hun kunde ikke tvinge det bort, ikke raade for det engang, — det vilde frem med Haan over alle hendes Kampe. Maatte Kransene nu ikke være Bod for, hvad ondt hun i denne Stund havde tænkt, aa, maatte de ikke! Hun vilde rejse bort, langt bort fra ham, hun vilde tage en Plads hos fremmede og aldrig se ham mere for ikke at øge Skammen, men hun kunde ikke for det, hun maatte alligevel elske ham til det sidste. — Hulkende havde hun rejst sig, men fuldkommen behersket var hun den næste Dag steget i Vognen for at rejse bort, medens han stod i Døren med sine smaa Drenge omkring sig, hensunken i sine egne sørgmodige Tanker og uden Evne til at forstaa hende, taareløs som hun stod der og sagde ham Farvel. Men da han vilde kysse hende, for hun sky tilbage og vendte ham saa pludselig Ryggen. Da var det, han havde set paa hende med et Blik, som sagde hende, at nu forstod han alt, og saa var han bleven ved at se efter hende, da Vognen kørte.

Men for hende begyndte Kvalerne igen, stærkere og mere sønderslidende end før. Nu havde hun jo røbet sig, lagt sig blot for hans Blik, nu havde hun ikke engang sin Sorg som Helligdommen i hendes Sjæls inderste, hvor ingen fremmed Fod nogen Sinde havde traadt, nu vidste han Vejen og kunde finde hende der, naar han vilde. — Og hendes Kærlighed? Den maatte dø nu, just som den havde faat Lov til at leve. Dø! dø! Det klang saa ubønhørlig haardt og koldt for hendes Øren, da hun langsomt kørte hen ad den støvede Vej til Stationen. Men den maatte dø, maatte! maatte! Hans Hustru kunde hun dog aldrig blive efter dette, det vidste hun nu. Bad han hende engang om at blive det, maatte hun jo tro, det skete af Medlidenhed, og paa den Maade vilde hun ikke. Nej, saa hellere leve ene hele Livet, hvor kort eller langt det saa blev. Og hun svor, at hun aldrig vilde gifte sig, svor det med bitre Taarer i Øjnene og drog bort til den fremmede Gerning og det fremmede Hjem.

Næppe et Aar efter skrev han og bad bad hende vende tilbage. Hun krøllede hans Brev sammen i Haanden, kyssede det Gang efter Gang med tørre, eberhede Læber og brændte det saa. Hele Natten

sad hun sammenkrøben i sin Seng uden at kunne sove, og næste Dag skrev hun sit Nej, kort, næsten koldt. Der hørte noget til at læse mellem Linierne, men han læste alligevel og rejste efter hende. Med sin Haand lagt fast om hendes, gentog han for hende alt det, han havde skrevet, og lidt til. Hvor tydeligt hun dog huskede det altsammen i dette Øjeblik! Hans Smil, hans Øjne, hvordan han sad der og saa paa hende med et Blik, som paa én Gang bragte hende til at glemme alle hendes tavse, tunge Løfter. Og hun trode paa hans Kærlighed, hun gemte sig op til hans Skulder med et ængsteligt lille Suk, der endnu syntes at dirre af al den Sorg, som var gaat forud. Efter ni lange Aars Kamp og Forsagelse nød hun et Øjebliks fuldkomne Lykke.

Aa, hvor Syrenerne dog duftede nu!

De havde ogsaa været med til deres Bryllup, staat i fuldt Flor langs Kirkevejen og hilst paa dem ved Indgangen til Haven, bøjet sig duftfyldte, tunge ud over Gangene, som aandede tusinde smaa Blomstersjæle ud bag deres Blade, og siden viftet dem i Ansigtet med Stænk af den første. fine Nattedug. Hun huskede, at han havde plukket en hvid til hende og fæstet den paa hendes Bryst, men at hun den Gang var for alvorlig stemt til at tænke over det. For det var intet almindeligt Hjem for nygifte, hun den Aften gik ind til. Der var Ansvar, som ventede paa hende, tre moderløse Børn, som skulde være hendes. Og hun havde været tavs, da han førte hende ind i Dagligstuen, tavs, da han aabnede Døren ind til Barnekammeret for hende. Men inde i det halvmørke Værelse havde hun bøjet sig ned over de smaa Barnesenge og underlig bevæget kysset de friske, røde Munde, som raktes op imod hende. Da havde hun følt, at fordi det var hans Børn, var det ogsaa hendes, fordi han elskede dem, elskede hun dem ogsaa og vilde være for dem alt det, hun kunde. Det var jo heller ikke svært, naar han stod bag ved, ingen Ting var svært, naar han hjalp til — det hele var jo bare sollys Lykke!

Og Lykken varede et Aar, til Syrenerne atter blomstrede — saa døde han, ramt af et Hjerteslag, og nu stod hun dér igen imellem alle Blomsterne — saa fattig, aa, saa fattig! Nu var Baandet løst, som bandt hende til Børnene ogsaa, tænkte hun i sin Fortvivlelse, men turde ikke tænke Tanken ud. — Pludselig for hun op. Hvad var det for en underlig skrabende Lyd der henne ved Væggen? Rørte der sig noget i den Stue, hvor Liget laa? Aa, vist ikke, vist ikke! Hun gjorde med én Gang Vold paa sig selv og begyndte igen paa sine Kranse. — „Mo'er, luk mig ind", lød en blød Barnestemme uden for Døren; men hun rørte sig ikke. Kunde hun da ikke faa Lov til at være ene med sin Sorg, bare i Dag, den sidste Dag førend Begravelsen! Havde hun maaske ikke en Pige til at passe Børnene? Aa, disse Børn! Hvor de pinte hende! Hvilket Ansvar de lagde paa hende — fordoblet, forstørret! Og saa var hun nu ene om at bære det altsammen!

„Mo'er, luk mig ind!" bad det igen derude med en ynkelig, grædefærdig Stemme, og denne Gang aabnede hun hurtig Døren for en lille tre Aars Purk, som saa sig nysgerrig om i Værelset for straks efter

at gemme sit Ansigt i Folderne af hendes sorte Kjole.

Der var noget ved denne frygtsomme Bevægelse, der uvilkaarlig fik hende til at bøje sig ned og stryge med Haanden kærtegnende hen over hans krøllede Haar: „Hvad er det saa, Du vil, min lille Ven?“

„Mig vil se Fa'er“, svarede Drengen og kom paa én Gang frem fra sit Skjul. — „Men det kan du ikke komme til — ved du, — Fa'er sover.“ — „Saa gaar mig ganske stille hen og vækker ham.“ — Nej, nej, bliv her! Det nytter ikke, lille Poul. Fa'er vil aldrig vaagne mere.“

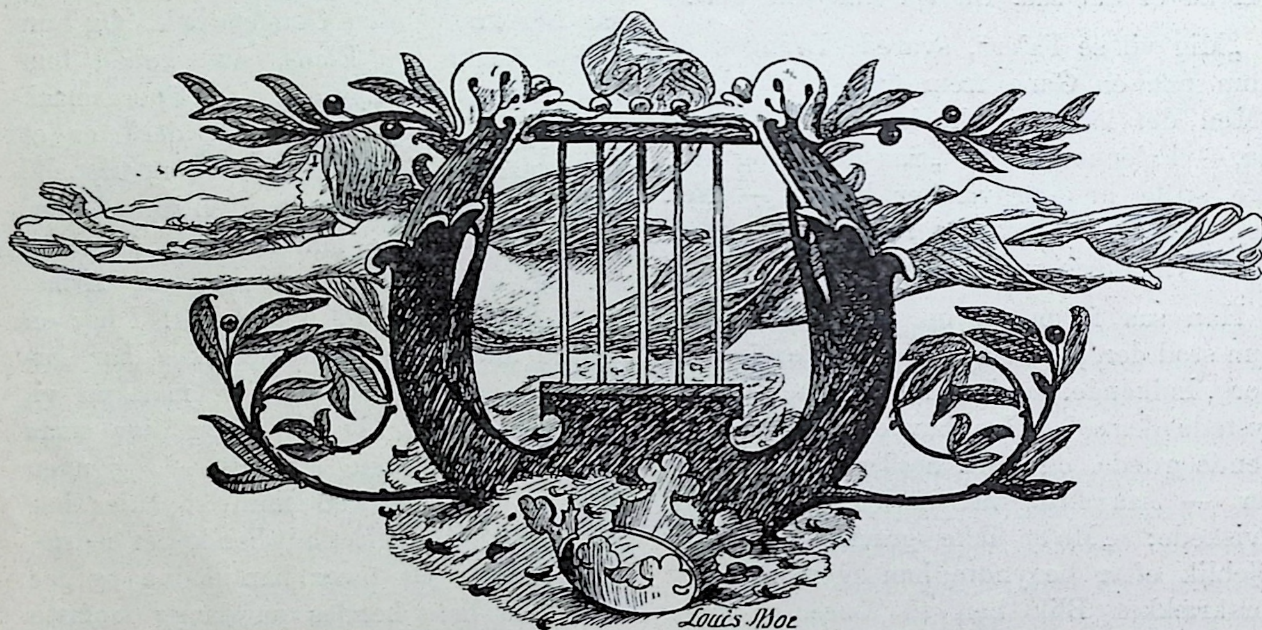
Han saa forundret op paa hende, som hun stod der, pludselig givende efter for sin Sorg, hulkende, saa hele hendes fine Legeme rystede derved. Han havde aldrig før set hende græde, og Børn holder ikke af Taarer — saa krøb han ind til hende og hviskede: „Mo'er ikke græde.“ Men et Øjeblik efter begyndte han igen med et forskrækket Blik hen til Døren i Baggrunden: „Du, hvor er Fa'er? Kommer han ikke igen, naar det bliver Vinter?“ — „Nej, han kommer ikke.“ Drengens Ansigt blev med et saa ængsteligt spørgende: „Mo'er, har vi da ingen Fa'er mer?“ — „Nej, ingen Fa'er.“ — Han slap ikke hendes Haand, men begyndte at græde sagte. Saa kom det hviskende: „Har vi heller ingen Mo'er da? Olaf siger, vi har dig, men Max siger, vi har ingen, for vores egen lille Mo'er er død og ligger oppe paa Kirkegaarden.“ — „Ja saa, siger Max det!“ Hun turde ikke se ned i dette uskyldige Barneansigt og tilstaa for sig selv, at Max havde Ret; saa vendte hun med Vilje Ansigtet bort og søgte noget frem imellem Blomsterne.

Hvor Luften herinde ogsaa var vanskelig at aande, mættet som den var af Blomsterduft og tung, tung af Sorg! Nej, hun holdt det ikke ud længere, hun maatte i det mindste have et Vindue op paa den anden Side, saa her kunde blive Gennemtræk. Og hun forlod hurtig sin Plads, som kunde hun med det samme flygte fra det Spørgsmaal, hun nylig havde faat; men der var et Par smaa Fødder, som ufortrødent trippede efter. „Er det saa sandt, at vi ingen Mo'er har?“ Da vendte hun sig med én Gang om og løftede ham op paa sine Arme. „Nej, Du, nej, det er ikke sandt! I har en daarlig Mo'er, en, som slet ikke har forstaat at være noget for jer, men nu vil hun vie hele sit Liv til dig og dine smaa Brødre — ja, hele sit Liv — og uden Offer — for nu ved hun, at i jer har hendes døde Ven efterladt hende det bedste, han ejede, i jer lever han endnu og gør Krav paa hele hendes aarelange trofaste Kærlighed. Og hun skal ikke svigte, — nej, hun skal aldrig svigte, ihvor slet hun end er! — Aa, Du dejlige Unge, læg Armene om min Hals og kys mig! Saadan, ja, tak! tak! Du er min egen kære Dreng, og jeg vil lære dig at ligne Fa'er. I skal allesammen ligne ham, allesammen elske ham og aldrig glemme hans Ansigt.“ — Hun var under alt dette naat helt hen til Vinduet og stod nu der i det klare, skarpe Sollys, som ofte bryder frem imellem Tordenskyer. Drengen holdt hun tæt op til sig med hans smaa Arme slynget fast om sin Hals, og fra Syrenerne, hun endnu holdt i Haanden, saa hun op i hans

runde Barneansigt 'med taaretunge Løfter i sit Blik, Løfter, ikke af dem, der gives i det ene bevægede Øjeblik for atter at glemmes i det næste, men af dem, der gælder for hele Livet, og hvori Grundtonen ikke er Lys, men dyb, dyb Alvor.

Nede fra Haven var der andre Barnestemmer, som kaldte paa hende, støjende, kaade Stemmer, som ikke vilde vente paa Svar, og endnu en Gang grebes hun af denne knugende Angst for Ansvaret, det halvt ubevidste Oprør imod at skulle give sin Kærlighed hen til det, der ikke var hendes; men en blød Barnemund, der ligesom givende efter for en pludselig Indskydelse, gav hende Kys paa Kys, afvæbnede hende fuldstændig og forjog den sidste Rest af Kulde fra hendes Bryst. Tapper og resolut stod hun der og saa sin Gerning i Øjnene, den hun skulde udføre alene. Men da Stemmerne atter kaldte derude fra, satte hun Drengen ned paa Gulvet, kastede den sidste Blomsterkrans fra sig og skyndte sig ud, fulgt i Hælene af en lille jublende Fyr. — Døren ud til Gangen glemte hun at lukke, saadan et Hastværk fik hun.

Men efter hende paa Gulvet laa de blaa og hvide Syrener rullet sammen i en Dynge. De sendte endnu gennem Sprækker og Nøglehuller en sidste, bedøvende Duft ind i det tavse Værelse ved Siden af, hvorfra Døden havde stængt al Sommervarmen ude.

SLAGEN

AF

HERMAN BANG

VIGNET AF LOUIS MOE

Slagen — slagen.

Og slagen som *den*, der lumpnest slages — slaaet af høflige Hænder.

Høflige og kolde, kolde og høflige Hænder — —

Slaaet i sit Syn, slaaet lige i sit Ansigt . . . .

Josef Caiz kastede sin Pels, saa den faldt mod Gulvtæppet som en avnefyldt Sæk:

— Tænd, raabte han til Tjeneren.

— Ja, Mester, svarede Tjeneren, der satte Violinkassen bort.

— Saa skynd Dem.

— Ja, Mester.

Tjeneren tændte og, midt i sit Raseri, betragtede Josef Caiz hans Ansigt, der var høfligt uvidende — skønt han vidste alt.

— De kan gaa.

— Vel, Mester.

Tjeneren gik.

Slagen — altsaa slagen.

Josef Caiz løftede sine Arme og man vidste ikke, om det var til et Slag eller til en Bøn:

Slagen.

Her slaaet. Midt i Paris slaaet. I Trocadéro slaaet. Her slaaet ned.

Slaaet.

Spillet tabt.

Josef Caiz lukkede sine Øjne og hans Ansigt syntes pludselig saa træt, som var det hans egen Dødsmaske:

— Ja, vel. Det skulde jo en Gang skè, og nu var det sket. Saa var han altsaa ikke mere den største. En anden — en anden fandtes der, som var større.

— Hvor længe var man vel til? Ti Aar — femten Aar af Ry og Lys .... og Kongen er død — Leve Kongen ....

Josef Caiz aabnede igen sine Øjne:

— Men at blive slaaet *her* — og af Joán de Lonja ...

— Joán de Lonja, Croaterdrengen, Knægten fra Agram, Croaten —

Og Josef Caiz hørte atter — og følte som en Legemssmerte — Trocadéros Bifaldsknitren, en Geværild, en Hagelstorm — Jubelstormen op om de Lonja ....

Et kogende Hav af Tusindernes Betagelse; og atter Geværernes Knitren og atter de totusind Raab, der steg og steg og skreg: Vivat, vivat de Lonja ....

Vive le roi —

Le roi est mort.

Og da han, Josef Caiz, selv havde spillet anden Gang, og han havde øst sin hele Sjæl ud som i Skaaler over Salen og han kom ud igen — hans Sjæl, hans Liv, titusind Bønner havde siddet i hans Øren og han havde haabet: at nu var Stormen vakt. Sit Navn, sin Kunst, sin Bue havde han givet for at vække den — blot denne Gang endnu.

Og saa var Bifaldet kommet — venligt og enstemmigt, den samme takkende Kladsken, Slatten-sammen, Tjatten fra tusind Hænder; Hænder uden Nerver, Hænder uden Glød, Hænder uden en Sjæl, han havde ramt og betvunget.

Aa, hvor tit havde han ikke, træt og uden at glædes, hørt Jublen kalde paa sig og han havde kun raabt paa sin Tjener:

— Kom, vi skal hjem.

Og han var kørt bort, mens de derinde skreg endnu, og endnu i Vognen havde han hørt deres Larm og ikke skænket dem Fligen af en Tanke.

— Kør hastigt, raabte han blot til Kusken.

Hvad var vel deres Jubel, de Folks, andet end deres Pligt. Og han takkede dem ikke, fordi de fyldte den.

Og om Morgenen efter Koncerterne — Koncerterne gennem tyve Aar — naar hans Impresario sad begravet i alle de Aviser, som han selv aldrig læste, spurgte han kort og uden at vækkes af Rejsernes evige Sløvhed, hvor kun de evindelige Regnestykker om Indtægterne holdt hans Hjerne vaagen:

— Hvad skriver de Mennesker?

Impresario saa knap op fra sin Avis:

— Hvad de skal, sagde han.

Og Josef Caiz spurgte ikke mere og skænkede ikke de Herrer af Pressen en Tanke ....

Han havde hørt nok om sit „Geni" af Skribler-Banden, som fyldte Spalter. En Verden over havde han smilet ad deres Interviews, som Impresarien læste højt i Kupéerne, og hvori de Herrer af Pressen besang hans høflige Godhed — Ligegyldighedens nemmeste Dagligdragt — som Fordringsløshed og Hjerte ....

„Fordringsløs" — ja, fordi de andre gav ham alt — — beskeden, ja, saa beskeden som *den*, hvem det aldrig falder ind at gaa *først* i Processionen, fordi han ved, han er den *eneste* i hele Processionen — — den Procession.

Den eneste — til nu ....

Nu, hvor Joán de Lonja . . .

Han havde aldrig sammenlignet sig selv med nogen anden. Derfor havde han heller aldrig været skinsyg.

Aldrig.

Og hans Venner havde kaldet *det* Karakterstorhed, som kun bundede i, at han aldrig havde regnet nogen for sin Lige. *Det* var dog aldrig faldet ham ind . . . .

Ingen havde han regnet før — Joán de Lonja.

For han havde vidst det fra den første Dag, hvor han hørte den Dreng, Bondedreng fra Agram — — det var i det tyske Teater i Prag, han huskede det — fra det første Buestrøg havde han vidst: den Dreng kan mere end du . . . .

Og nu — nu vidste *alle* det. Fra i Dag vilde alle vide det.

Intet vilde det nytte. Om han anspændte sig mere og endnu mere, det vilde ikke nytte. Intet vilde nytte.

I tredive Aar havde han opøvet disse Fingre, i tredive Aar stridt og slidt og kæmpet med Buen — — til han kunde *alt*.

Og saa kom en Dag Croaterdrengen, Agramsdrengen og — kunde *mer*. Hvorfor? Fordi han var født til „mere".

Født til, hvad han havde villet *lære*.

Slagen — slagen.

Josef Caiz førte Hænderne hen over sin Pande og atter faldt de slapt ned og atter maalte han Gulvet.

Nu var det altsaa sket:

Der var én *over ham*.

„Kongen leve". . . .

I Bladene vilde de raabe det og i Koncertbureauerne vilde de hvidske det, og Impresarierne vilde blive valne i deres Haandtryk og Politiet vilde faa Fred og behøvede ikke at holde Orden mer, naar hans Billetsalg aabnedes . . . .

Kongen — død.

Josef Caiz tændte pludselig alle Stuens Lamper, alle de elektriske Blus og stirrende ind i den sidste Lampe, blev han staaende:

Men til hvad havde han saa skænket sit Liv?

Le succès.

Ordet, der borede sig gennem alle Sprog hen over Jorden og tog Millionernes Liv og mættede ingen — *le succès.*

Josef Caiz foer sammen.

Det var Døren, der gik.

— Hvad vil De? raabte han til Tjeneren.

— Bringe Mesteren Posten.

— Tak.

— Læg den der.

Tjeneren gjorde det.

— Der er en Mængde Telegrammer, sagde han.

Josef Caiz satte sig.

— Læs dem højt, sagde han.

Tjeneren begyndte at aabne Telegrammerne og Brevene og læste dem ensformigt og uden Udtryk.

Josef Caiz hørte intet, og intet Ord naaede ind til hans Tanke.

Og hvad nu? hvad nu? Hvorhen gaa? hvor gaa hen? Blive ved; leve som „den anden" i Verden; leve med „Kongen" over sig; leve med sammensunkne Knæ — — spille i Magdeburg og ved en Hofkoncert i Sofia — —

Tjeneren blev ved at læse:

— En lykkelig Jul ønskes Dem, beundrede Mester . . . .

Josef Caiz løftede pludselig Hovedet. Ordet „Jul" havde truffet hans Øren:

— Ja, det var jo Jul — Juleaften . . . . Og hvad vedkom det ham? Han havde henslidt den, Juleaften, saa mange Steder. Hvor? huskede han det mer? En Gang havde han været i Melbourne. En anden Gang midt paa Oceanet. Det var blevet Storm, en Orkan og der blev Panik. Et Aar havde han siddet paa en Muldyrryg Juleaften . . . .

Tjeneren aabnede Telegrammer endnu og blev ved at læse:

— En lykkelig Fest ønskes Dem . . . .

Josef Caiz huskede den Juleaften:

— Det var i Kolumbia. Han var paa Vejen til Bogotà . . . og han maatte ride tre Timer paa sit Muldyr. Men Turen var smuk, Himlen saa skøn som var Guldbiller fæstede paa et Fløjelsklæde. De dejlige Stjerner . . . .

— Han havde allerede elsket dem som Barn . . . . Paa de stille Høstaftener stod

hans Moder derhjemme paa Kalfaret og viste ham alle Stjernernes Billeder . . . . Hvor der var tyst i den store Have og snedækt var dens Jord. Nu var det længe siden han havde været derhjemme i Bergen. Han havde været ude at dække Norges Navn med Hæder . . . .

Josef Caiz følte paany som en Brænden i sit Bryst:

— „Dække Norges Navn med Hæder“. . . Nu var den forbi, Hæderen, ude var det med Æren og det var Agrams Tur. Og hvad havde han gavnet „Norge“? Hvad? En Spillemand mellem hundrede . . . . et *Navn*. Et Navn, som Mængden gav og tog, et Navn, der bastede og bandt. Aa, at være ukendt og faa Fred — hvor tit havde han ikke ønsket det. *Fred* . . . .

Tjeneren aabnede endnu et Telegram:

— Som altid er mine Tanker hos dig i Aften. Din gamle Moder.

Josef Caiz drejede sit Hoved:

— Hvad er det? sagde han: Giv mig Telegrammet.

— Ja, Mester.

Tjeneren rakte ham det og Josef Caiz tog det:

— Som altid er mine Tanker hos dig i Aften.
Din gamle Moder.

— Fra hans Moder. Hvor lang Tid det var siden han havde svaret hende. I et helt Aar havde han vist ikke svaret paa hendes Breve. Men hun fulgte altid, hvor han var . . . . Hans Moder, hans Mo'er . . . Hvor gammel var hun nu egenlig! Hun maatte være gammel . . . Ja, tre og halvfjerds var hun. Saa gammel og hun vilde maaske snart dø . . . .

Smerten fortrak Josef Caiz Ansigt:

— Dø . . . og ikke have set ham.

Tjeneren tav:

— Der er ikke mere, sagde han saa.

Josef Caiz rørte sig ikke:

— Hun vilde dø og han var langt borte . . . .

Josef Caiz løftede Ansigtet:

— De kan gaa, sagde han.

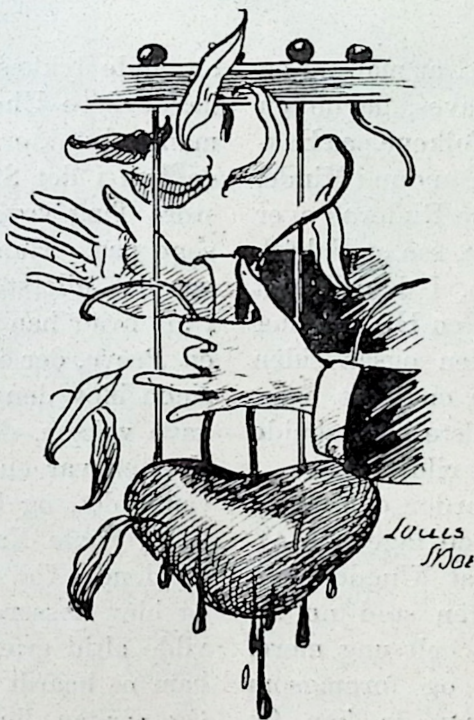
Tjeneren gik.

Josef Caiz rejste sig og gik hen over Gulvet. Lænet ind mod Væggen, under alle de elektriske Lamper, græd han, hulkede han som en fortvivlet, som en Gal:

— Hjem — hjem.

— Nej, nej, heller ikke det kunde han. Det var for silde.

— Livet havde taget ham . . . og slap ham ikke . . . .

— Videre altsaa. Slagen og dog videre . . . . videre til Hofkoncerten i Sofia. Videre til Buen *faldt* af hans Haand. Videre. Som den *næstbedste* videre . . .

Josef Caiz vendte sig. Hans stive Ansigt stirrede ind i de elektriske Lamper.

KRESTENS HANDLER

EN HIMMERLANDHISTORIE

AF

JOHANNES V. JENSEN

TEGNINGER AF Rs. CHRISTIANSEN

Det kunde ikke undgaaes, at man nu og da, naar Lejlighed gaves, havde en Skarnsstreg for med Folkene paa Bakgaarden; den Nytaarsaften er endnu i Minde, a de Keldby Karle klistrede Ruderne over med Papir oppe paa Gaarden, saa at Bakfolkene sov i halvtredje Døgn, i den Tro at det stadig var Nat; det var en Historie der var for god at glemme. Men ogsaa siden gik der Bakfolkene mangen en Tort over, saasom da Kresten, den ældste Søn, skulde købe Hest og gik saa rent vildt i det . . . han var endda Mand paa Gaarden den Gang.

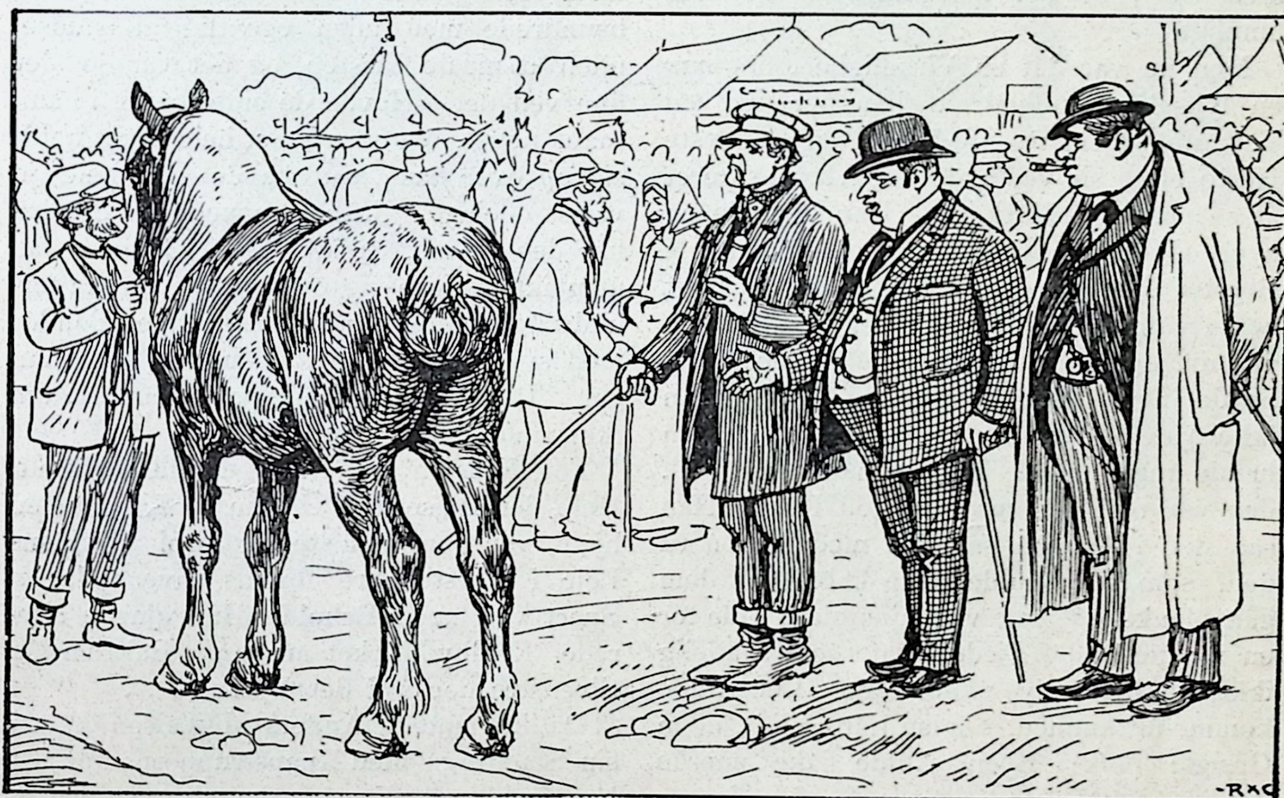
Den gamle Bakmand havde taget sin Aftægt i passelig Tid, for at Ungdommen kunde komme til, og Kresten stod nu for Styret. Han var slet ikke helt ung mere, Kresten, nær de Tredive, og foretagsom havde han aldrig været; men da han fik Gaarden, kom der ligesom en Feber over ham efter at være med og i alle Ting bære sig ad som andre unge Gaardmænd. Ikke alt vilde lykkes for ham, desværre nej, han havde flere Uheld, blev stødt tilbage paa mange Punkter, men indtil videre var det da kun i det Smaa, haabede han selv. De store Ting vovede han sig ikke til at forsøge paa. Han var endnu ikke gift, og det var det allerstørste Spørgsmaal for ham; i alt hvad han gjorde laa der for ham selv en Prøve, der skulde afgøre, om han nogensinde blev den dragende og farefulde Opgave voksen, det er at finde sig en Kone. Kresten var en Tvivler. Han havde altid været det, og Livet havde givet hans Ret til at tvivle Næring. Som nu den bitre og grædende Tid, da han var Soldat i Aalborg og blev kasseret for Undselighed . . . det vilde altid græmme ham, det havde givet ham et haardt Stød i Troen paa sig selv. Og saadan flere Ting; Kresten var saa stærk at han kunde bære en Stud, men Tiltro til sig sig selv savnede han. Og han vidste det godt.

Kresten greb da enhver Lejlighed til at skaffe sig Oprejsning, var ideligt i Aande, ikke for at udmærke sig ved nogen Bedrift men kun for at naa op i Højde med andre Folk, for at tilegne sig Hverdagslivets almindeligste Færdigheder. Først naar noget lykkedes for ham, som han selv var tilfreds med, men som aldeles ikke behøvede at stikke af, ansaa han sig for moden til at gaa ud og bejle. Noget af det første han beflittede sig paa, da han var bleven Mand paa Gaarden, var at optræde kyndigt i Handel. Det var saare vigtigt. Det var svært; men andre Folk var gode til at handle, saa det maatte tilegnes.

Derfor begyndte Kresten saa stille at havde lært. Hans Ærgerrighed var, saadan af sig selv at vise sine Evner, ligesom medfødt, naturligt, som alle andre Karle i hans Alder. Og det var ingenlunde saa lille et Maal at sætte sig, som mange vil tro.

Hvad andre Bønderfolk roligt skred til, maatte Kresten springe i. Det var i en Art Desperation han endelig vovede det og købte en Hest paa Hvalpsunds Marked. Han kom helt ligefremt fra det; men Ingen vidste hvad det kostede ham at lade som Ingenting. Købt fik han den.

Det var en god fire Aars Hest, et Eksemplar af den Slags, der tiltaler Øjet, gør Besidderen Ære og samtidigt en Hest, der kunde bestille noget. Det var andet Kram,

Kresten køber Hesten

vanke paa Markeder og andre Steder, hvor Folk og Kreaturer samledes. Han købte eller solgte ikke i den første Tid, sørgede blot for at staa hos, naar andre handlede, for at lytte sig til hvad der var af Betydning. At spørge sig for, lære af dem der var klogere end han, det var Kresten sky for, han turde jo ikke blotte sin Usikkerhed, følte maaske desuden, at det ikke vilde tilfredsstille ham selv at kunne noget, han end det, der plejede at sagle i Krybberne hjemme paa Bakgaarden; Kresten vilde være med Tiden. Forsaavidt havde han Held med sig, som han til Trods for sin egen Vantro virkelig fik Handelen i Stand. Han havde været forsigtig nok til at købe Hesten af en Mand, der ikke var fra Egnen, og som altsaa ikke kunde falde paa at betvivle Ægtheden af hvad Kresten ytrede om Heste i Almindelighed. Det gik godt; Kresten vidste

i Grunden fuldkommen god Besked, men han var som sagt ikke vant til at lide paa, at det *var* rigtigt. Det stod for ham som en Drømmetilstand, at han havde ført det hele igennem, at det var ham, der med kold Kendermine havde spurgt Manden, hvad Hesten skulde koste, at det var ham, der havde staaet med Piben dybt i Mundvigen, skødesløst agtpaagivende, men som den der ikke lod sig skuffe af noget i Verden, mens Hestens Ejer travede den op og ned for hans Øjne, at det var ham, der havde udbetalt de ustyrtelig mange Penge med egen Haand og drukken Lidkøb som en anden myndig Gaardmand og forfaren Pranger. Var nogen af hans Kendinge kommen til, vilde det hele have været ham umuligt.

Men nu var det en Virkelighed, det *var* en lyksalig Sandhed, at han her gik ved Vejkanten hjemefter med en af de skønneste Heste efter sig ved Tøjret, der havde været at se paa hele Markedet! Han kiggede sig hvert Øjeblik tilbage efter den, lykkelig i Brystet over det gæve Dyr. Den saa godt nok fremmed ud, men var det sært, da den var ny, og Kresten ikke kendte den? Det havde ingen Nød; Kresten vidste, at han ikke var bleven narret med Hesten, den havde ingen af de Fejler, han kendte til, den var reel, en mageløs god Hest. Han saa den i Aanden sammen med Magen til den, som nok skulde blive købt, saa dem gaa blanke og ædle ved hinandens Side foren ny flunkende Fjedervogn, som sandelig ikke skulde forblive ukøbt heller. Det skulde komme altsammen, saadan lidt og lidt, uden Opsigt; Folk i Byen skulde ikke mærke det, det skulde saadan være der, hændelsesvis, som om den ny Bakmand altid, fra Fødslen af, havde været med Tiden og naturligvis vidste at stille sig i alle Dele som andre Folk i Keldby og Omegn. Næst efter ikke at være som Folk er flest, var der ingenting Kresten frygtede dybere end at blive grebet i at gøre en Forandring med sig selv og Gaarden; det var vel nok samme Angst, der laa til Grund, nemlig Angsten for, hvordan han saa teede sig, at faa Folks Øjne paa sig. Der var noget deri, der gjaldt Livet. Der gaves jo ingen anden Verden for Kresten end den snævre, han nu en Gang levede i.

Men nu var han saa glad. Begyndelsen var gjort. Her gik han med den ny Hest, *det* var overstaaet, og mens Kresten trak afsted, havde han kun een Omsorg, nemlig at lade saa ligegyldig som mulig, naar nogen af hans Kendinge kom forbi. Flere Befordringer passerede ham paa Hjemvejen med kendt Folk, der havde været til Marked, og til dem alle viste Kresten sit allermest udslukte Ansigt, hvilket i Sandhed var svært at læse i, medens Tanken gik hedt i hans Indre, om de nu ogsaa tilfulde *saa* og beundrede den stadse Hest, han trak med. Mange kørte forbi og baade saa og beundrede men uden egentlig at studse, uden at maale Kristen, og det var jo det fine ved det. Havde de bidt Mærke i ham, raabt noget, let eller i det hele taget holdt sig op over ham, saa havde det hele jo været ødelagt. Naar man ved, at Bønder har det saadan, og ikke uden Grund, maa man ikke undre sig over at træffe saa forunderligt mutte og mimoseagtige Bønder med syv Hængelaase for Munden, som man gør. De vogter sandelig paa hinanden, om kke andre vogter paa dem.

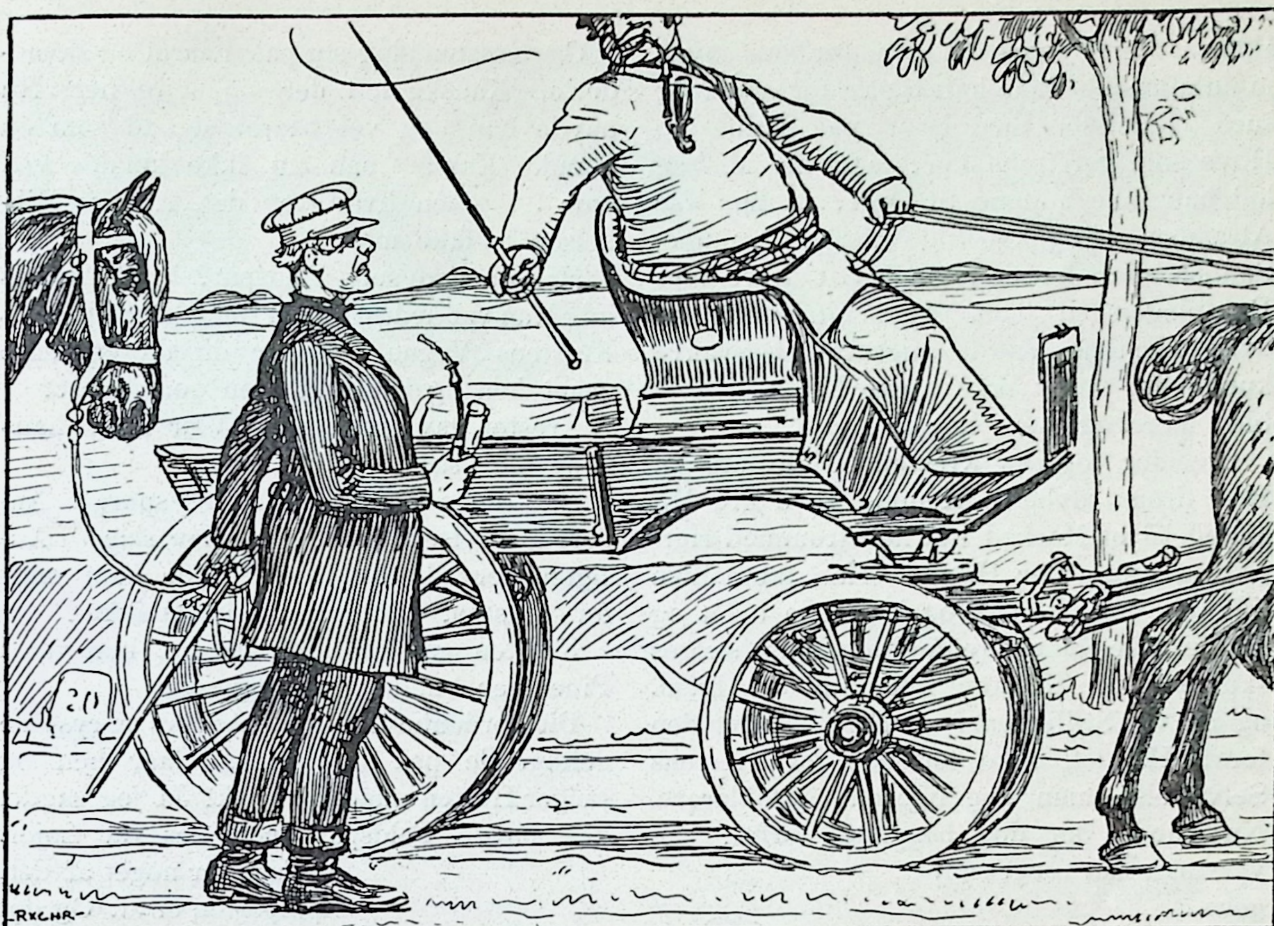
For Kresten gik Dagen imidlertid stolt. Hele den Rejse med Hesten ad Landevejen hjem var som at liste sig forbi Fjendens Lejr i største Fare for at blive opdaget. Snart var han i Behold. Han øjnede allerede Keldby Kirketaarn og Bakgaarden tilvenstre derfor i det Fjærne . . .

Da indhentede Anders Mikkelsen ham i sin Stadsvogn med Knapstrupperne for, og han holdt — Kresten beredte sig paa at dø — Anders Mikkelsen holdt Knapstrupperne an og raabte ned:

Du har købt en Hest, Kresten?

Kresten var høfligt standset men svarede ikke, groede blot helt og holdent til i Ansigtet. Se noget udenpaa ham skulde i alt Fald Ingen.

Jeg kender godt den Hest, raabte Anders Mikkelsen og hikkede i en sorgløs Stemning. Han havde nydt nogle smaa Kopper Te paa Markedet; der var en lille rød

— Men jeg kan da sige dig, at den har Feldspat!

Funke i hvert af hans Øjne, og Mundvigene sad fulde af tusind Løjer. — Jeg har set den Hest før.

Og Anders nævnede Manden, af hvem Kresten havde købt Hesten; det var uimodsigeligt, Anders fo'r ikke med Snak.

Det er en køn Hest at se til, sagde Anders Mikkelsen videre, mens han sagte lod Piskesnoren svinge frem og tilbage i Luften. Saa rykkede han til sig i Tømmen, og idet Knapstrupperne gik frem, bøjede han sig sidelængs i Agestolen og raabte ned:

Men jeg kan da sige dig, at den har Feldspat!

Der stod Kresten og saa efter Anders Mikkelsen, der kørte videre som en Sejrherre paa Landevejen. Sødeste Gud! Feldspat! Hvad i Alverden var nu det for en Fejl? Den havde Kresten aldrig hørt Tale om før. Saa var Hesten altsaa alligevel ikke ren paa Benene, og hele Spillet var tabt! Ikke alene vilde Folk snakke om det, for Anders Mikkelsen tjente jo ikke noget ved at tie; men hvad værre var, Kresten saa igen sig selv som den han var, sine elendige Grænser. Han var for tungnem, han var ikke sig selv værd. Dagen havde tabt sin Glans. Han saa sig ikke om efter Hesten mere, den havde ingen Værdi, det var haabløst det hele.

De første Dage efter at Kresten var kommen hjem med den nye Hest, gik han stjaalent ud i Stalden til den og halede det ene Ben op efter det andet ved Kodedusken, undersøgte og følte og gled med Fingrene allevegne, men det var ham umuligt at opdage ringeste Uting paa de Fødder. Hesten var i hans Øjne sund, og saa meget mere nedslaaende var det, at han ikke kunde finde Fejlen. Kresten rystede paa Hovedet ad sig selv, saa frem for sig i Ensomhed med fortvivlede Øjne. Det *var* sørgeligt.

Ikke en Gang Faderens Mening om Hesten kunde stille Kresten tilfreds, da ikke Selvsyn kunde det, og den gamle Bakmand havde dog haft god Forstand paa Heste i sin Tid. Den Gamle fandt Hesten vel købt.

Ikke at han syntes om den, for han havde jo nu alle sine Dage haft Smag for smaa og sure Helmisser med Haar paa Ørene og Hove som Spyttebakker; men *det* Mishag lod han ikke komme til Orde, da han var Aftægtsmand og ikke vilde miste de Dramme, Sønnen ellers kunde falde paa at skyve over Bordpladen til ham. Han bifaldt Købet, hvad Hestens Værdi angaar. Desværre kunde det altsaa ikke trøste Kresten, som blev mere og mere tungsindig.

Omsider tog saa Kresten en Beslutning. Han drog i dybeste Hemmelighed fire Mil afsted til et Marked i et helt fremmed Herred og solgte dér Hesten. Han tabte ikke lidt paa den, stod jo og kludrede i det og kunde ikke garantere for den, men sælges skulde den. Kresten kom saa ene hjem, og nu var Stillingen i alt Fald som før den første Handel, ikke løftende for Krestens Selvfølelse men dog ligesom lidt klarere. Nu kunde der dog begyndes forfra. Nu var man saa meget klogere.

Nogle Dage efter træffer Kresten Anders Mikkelsen og blinker straks fiffigt til ham, inderlig fortroligt, hvilket klædte ham højst besynderligt:

Jeg fik da Hesten solgt. . . .

Anders Mikkelsen tier uforstaaende.

Jeg prakkede den paa en Mand nede fra Hobrokanten, fo'r Kresten fort. Ja, jeg gjorde. Han fik den med Feldspat og det hele. . . ra, ra, ra. . .

Og Kresten slog sig paa Laaret og skvadderlo. Kanske lod der sig sejre her. Nu havde han dog vel baaret sig ad som en Mand. Kunde man nu ikke kendes ved ham . . . men hvad var det, Anders Mikkelsen lo ikke med!

Har du ikke selv Feldspat? brød Anders ud. Han var ædru nu og blev ærgerlig paa Krestens Vegne. Nu er du da vel ikke gaaet hen og har solgt den gode Hest?

Kresten tav, stod uden Vejr i sig, hans Øjne blev saa smaa.

Du troede da ikke de Løjer? spurgte Anders Mikkelsen og lo men blev skæv i Ansigtet derved, fordi det gjorde ham ondt for Kresten. Det troede du da ikke?

Kresten gav en Lyd fra sig, han var i Pine men kunde ingenting sige.

Dit Tordenhoved, sagde Anders og rystede deltagende paa sit Hoved. Gaar hen og sælger Hesten sund og frisk! Ja jeg sagde, den havde Feldspat, men det var Løjer. Feldspat er noget af det, Kampesten er af. Og det tror du paa . . . tss, tss, tss. . .

Anders Mikkelsen vendte sig fra ham i Sorg.

Kresten gik lige hjem. Han kom hjem og satte sig ind i Stuen, ikke for Bordenden men paa en Stol nær Kakkelovnen. Han var saa tom i Ansigtet, snuste stille op i Næsen, han ligesom lagde Hænderne fra sig paa Knæene. . . .

Og saadan sidder han endnu.

BOGORME

AF

D. von der LYHE ZERNICHOW

ILLUSTRERET AF ALFRED SCHMIDT

Der var stille og højtideligt som altid oppe paa Læsesalen. De, der kom og gik, gjorde det dæmpet, næsten lydløst, Dørene lukkedes stilfærdigt, og ellers hørtes ikke andre Lyde end naar Bladene i en Bog vendtes, naar en Pen skrattende løb over et Kollegiehæftes Side eller naar en af de mange Gamlinge ved Bordene hostede og harkede. Ind fra de høje Vinduer trængte et stærkt graaligt Lys, der ikke virkede flatterende paa de Ansigter, det traf.

Næst det midterste Vindu sad en rødtoppet Student med Fregner op til Issen og læste, mens han ihærdigt bed næsten usynlige Negle paa sine bløde, ledeløse Fingre, ved hans Side kom en gammel tyk Emeritus, der laa halvt tilbage i Stolen og holdt Bogen en god Alen ud fra sig, af og til rettede han med den ene Haand paa Brillerne, løb sig med Pegefingeren rundt det hvide, svære Halsbind med Sløjfen oppe under det ene Øre og rømmede sig højlydt og dominerende. For hver Gang fik han et lynende Blik fra sin Genbo, en iltert, nervøs sortladen Magister, der snart sad med Albuerne paa Bordet, snart løb sig med alle fem udspilede Fingre gennem Haaret, snart sad oprejst, snart laa tilbage, men hver Gang rykkede til som et anskudt Dyr, naar den stærke gejstlige Rømmen lød.

Nede ved Bordenden lyste et rødt Bluseliv op mellem de graamelerede og grønligsorte Skikkelser. Bærerinden var en ung kvindelig Studerende, der passede sig selv og sine Bøger uden at se til højre eller venstre. Alligevel virkede det røde synligt distraherende paa en ung Mediciner, der uafladelig skottede over til det, snoede sit spæde Overskæg. trak ud i den rene Mansjet, skød den syreplettede tilbage og i det Hele søgte at gøre sin ungdommelige Person saa tiltrækkende som mulig. Dog, da det ikke lykkedes, vendte han ærgerlig Ryggen halvt til, smækkede det ene Ben over det andet, tog for Alvor fat paa sin Bog og læste.

Allernederst foran en mægtig Bogstabel sad forhenværende Toldkontrollør Haman. Der sad han hver Dag fra elleve til tre og læste, studerede og noterede med usvækket Ihærdighed og Interesse.

Der strømmede ingen nervøs Uro fra hans solide, firkantede Skikkelse, tværtimod skinnede et inderligt Velvære frem fra hans blanke Skallehoved ned til de tyksaalede Støvler, der tydelig sagde, at som han sad der, sad han paa sin rette Plads.

Det gjorde han ogsaa.

Saalænge han kunde huske, havde han elsket Bøger og hvad der hørte dem til. Den Lugt, der strømmede ud fra gamle Bøger, var som Røgelse og Myrrha i hans Næse, de gulnede Sider i en tyk Foliant var som de allerbedste Skilderier, og det at tage en ny Bog i sin Haand, gav ham samme Fornemmelser, som en elsket Kvindes Haand giver Kæresten.

Paa Lykkens Top stod i hans Øjne de misundelsesværdige Bibliothekarer. Det at kunne leve i Bøger, omgiven af Boghylder og stadig tumle med Bøger, var dog Livets højeste. Saa lykkelig havde han ikke været. Ikke engang den studerende Vej havde han kunnet gaa, trods al hans Lyst. I hans Hjem var der fire ældre Søstre, der skulde forsørges, Raaden var ikke stor, der maatte knibes og spares paa hver Skilling, og saa snart han blot kunde, blev han anbragt i Toldfaget med en lille maanedlig Løn, og der var han bleven siddende, til han kunde gaa af med Pension. Først da begyndte han at leve.

Det første han gjorde, var at flytte fra den lille By, hvor der ikke fandtes andre Bøger end i Jomfru Kristoffersens Lejebibliotek, til Hovedstaden, hvor de store Bogsamlinger stod aabne for alle og enhver. Lykken var endelig med ham, de to ugifte Søstre, der var fulgt med ham fra Forældrehjemmet, var døde, lige

efter hinanden, netop som han tog sin Afsked, nu var han omsider bleven sin egen Herre og kunde gøre og lade som han vilde og leve ganske for sin Kæphest.

I Skindergade lejede han sig ind i to Værelser hos en Enkefrue, og saa snart han var kommen i Orden, begyndte han sit „Arbejde“.

Der var en Fest over Tilværelsen, som han aldrig havde drømt om, den første Dag han traadte over Dørtærskelen ind i den store, stille Læsesal. Aldrig havde han følt sig grebet saa dybt. Ikke, da han som en lavstammet Konfirmand stod paa Kirkegulvet i Spidskjole og hvidt, ikke engang da han blev fejret som Jubilar i Toldvæsenet af Kolleger i „Harmonien“, dette var noget for sig selv. Det var Kronen paa hans Livs Drøm!

Det var svært i Begyndelsen at indskrænke Valget af Bøgerne. Rigdommen var saa overvældende og hans Appetit saa glubende, at han knap vidste, hvad han skulde forlange. Det var en Fryd blot at sidde og se paa de sobre, solide Læderrygge, der stabledes op foran ham, og saa at vide, at de kun ventede paa, at han skulde tage dem i Haanden for at lukke sig op for ham og meddele ham deres forskelligartede mangesidige Indhold.

Han gik ikke efter nogen bestemt Plan, læste ikke efter anden Metode end den, der faldt ham ind. Stødte han under Læsningen paa en ukendt Forfatters Navn og Værker, forlangte han dem straks, paa den Maade aftog aldrig Bunken foran ham.

Livsprincippet er Udvikling og Afvikling, havde han læst et Sted, men for hans Vedkommende syntes det rigtignok at være vendt paa Hovedet. Først nu mod Slutningen af sit Liv var hans Udvikling begyndt, hele den lange Fortid forekom ham som en uendelig lang Afvikling, men var Udviklingens Muligheder kommen sent, saa skulde de ogsaa benyttes til Gavns, og han kastede sig paa Hovedet ind i alle de Videnskaber, der saa længe havde staaet for ham som forjættende Mysterier, skrevet med Guldbogstaver paa røde og brune Læderrygge.

Nu aabnedes Porten for ham, og han drog ind, ør i Hovedet af Beundring, strejfede fra Verdenshistoriens Slagmarker ind paa Filosofiens mere dunkle Stier, banede sig Vej gennem Hærskarer af biologiske og palæontologiske Skrifter, tumlede med uendelige Talstørrelser og snublede over Ligninger og pytagoræiske Læresætninger — svedte af Iver og var lykkelig.

Selv om man ikke forstaar alt, hvad der staar skrevet, saa hænger der immer noget ved — var en Trøst, han stadig holdt sig selv for Øje, blev Ordene ham for gaadefulde.

Dag ud og Dag ind sad han paa sin Plads i den store højloftede Sal og begyndte efterhaanden at faa Ejendomsfornemmelse til Stedet. Ikke alene at han nu kendte de Assisterende og de ham, men han studerede nøje hvem der kom og gik, og overfor de ganske unge Bibliothekaraspiranter var han stræng. Han kunde ryste paa Hovedet og sige indvendig til sig selv, højt taler man jo ikke paa Læsesalen, at den eller den unge Mand aldrig vilde drive det til noget i sit ærefulde Fag.

Det er paa Maaden at tage en Bog, man skal kende Fagmanden. Den rette Bibliophil har et ganske eget Greb paa Bøger. Han tager blidt og bestemt men aldrig skødesløst om en Bog, han brækker den aldrig i Ryggen, blader den endnu mindre hastigt og ligegyldigt igennem, retter ud hvert Æselsøre, uvorne Mennesker har anbragt i den, og lægger den omhyggeligt fra sig igen. Har han saa dertil brede Hænder med endnu bredere Fingerender, saa hører han til de Udvalgte, der naar højst paa Stigen.

Og Haman saa paa sine egne brede, flade, gullighvide Fingre og sukkede.

Hvor faa Mennesker kommer paa den rette Hylde i Verden!

De besøgende inddelte han i Klasser. Til Overklassen hørte de faa, der som han selv kom daglig og havde deres bestemte Plads, til Underklassen dem, der kun kom for en kortere Tid og saa forsvandt, for atter at dukke op, det var mest de unge Studerende, der kom for store, omfangsrige Værkers Skyld, der ikke var for magre Punge. Efter dem kom Vagabonderne og tilsidst Fruentimmerne. En Vagabond var den, der kun kom for en Dag og bladede Avisbunkerne eller et Billedværk igennem og saa gik ud med Bram og Brask og ovenikøbet kunde smække med Døren. Hvad i Herrens Navn havde de Mennesker deroppe at gøre? Forbydes Stedet skulde de, for ikke at tale om Fruentimmerne, der altid bragte Forstyrrelse med ind.

Individer, der havde Sans for Hatte med røde og gule Tøjblomster, Flitter og Guldstads kunde dog umulig forene det med en alvorlig Interesse for Bøger og hvad dertil hørte, det ene udelukkede aldeles det andet, og alligevel saa kom de der hen og sad, ganske som om de hørte hjemme der!

Nu maatte han, for at være ærlig, indrømme, at den Slags stærkt brogede Hatte sjældent eller aldrig kom tilsyne paa Læsesalen; de smaa bare Straahatte eller beskedne Filthatte, der sad bøjet over Bøgerne, kunde for saa vidt ikke fornærme nogen, men alene det, at de var der, ærgrede Tolderen ind i Sjælen.

Ikke at han var Kvindehader, tværtimod, han var netop en Beundrer af det andet Køn, han undte dem alt godt, Kvindeemancipationen maatte for ham ovenikøbet trives og sætte de fagreste Frugter, naar blot de ikke bredte sig paa Omraader, hvor de ikke hørte hjemme.

Og hvorfor skulde det andet Køn altid have noget forud for andre Kristenmennesker? Hvorfor kunde de ikke, naar de endelig vilde kile sig ind overalt, idetmindste lade Hattene og Overtøjet blive udenfor i Garderoben, den var der til det samme? Hvorfor masede de sig paa, hvorfor blev de ikke der, hvor de hørte til? — Ingen kunde dog nægte at det røde Bluseliv derovre virkede forstyrrende ind i Helheden og havde gjort sin Virkning paa den stakkels Mediciner, der sikkert ikke havde faaet meget ud af sin Læsning, denne Gang, Nej, alting til sit Sted og paa sin Plads!

Man var naaet hen i den mørke Tid. Uden for var der graat jævnt hen den hele Dag og det kneb med at se Bogstaverne, de høje Vinduer tiltrods. Tolderen læste som en rasende. Han havde foresat sig at komme igennem den resterende Bogsamling foran ham, inden den kedsommelige Juleferie begyndte.

Det var Aarets værste Tid, man nu gik i Møde. De Ferier var utaalelige, men undgaaes kunde de jo nu engang ikke. I Sommertiden kunde det til Nød gaa an, der var jo saa at sige Slappelse paa alle Kanter og sad man og læste, greb pludselige Fantasier om isafkølede Bajere forstyrrende ind i Læsningen; men nu i de korte, mørke Dage, hvor der var koldt og raat uden for, hvor Byen var grim og Gaderne

et Ælte, nu var der ved Gud ingen Rimelighed for at lukke Folk ude!

Hvert Aar paa samme Tid følte Haman det samme Ubehag og var gnaven og først naar den utaalelige Ferie var inde blev han sig selv igen.

Han tog omsider Blikket fra Bluselivet, pudsede Brillerne, satte sig til rette og dukkede ned i Marcus Aurelius' tankevægtige Fyndsprog.

Paragraf 3 — Se altid tilbunds i Tingene og lad aldrig hver enkelts Ejendommelighed eller virkelige Værdi undgaa dit Blik.

— Irriteres du af noget udefra saa brug din Forstand og lad ikke din Misfornøjelse gaa videre end højst nødvendigt. Jo hurtigere dit Sind kommer i Ligevægt, jo lettere Herre bliver du over det næste Gang. —

end ens Nabo vil! — Det var sandt nok — Fred fik han saamænd heller ikke, naar han skulde sidde klistret op ad det lille, gamle Fruentimmer.

Han kunde ikke dy sig for at skele over Brillerne hen paa hende. Der tog hun en Bog op af Bunken. Tog den forsigtig i sin store, hvide venstre Haand og aabnede den med Andagt. Hun bladede et Par Sider frem, lagde den saa ned paa Bordet, bredte den med begge Hænder ud til begge Sider, brækkede den ikke brutalt i Ryggen og gled tilsidst næsten kærtegnende over Bladene med Haandfladerne. Saa tog hun et Brillefuteral op, aandede paa Glassene, satte Brillerne paa Næsen, gjorde et mandfolkeagtigt Kast med Hovedet, som om hun var vant til at gaa med kort Haar og dukkede ufortøvet ned i sin Bog og lod ham stirre eller ikke

— Blaastrømpefruentimmer — snærrede det indeni ham.

Haman saa op et Øjeblik, for at tænke over det læste. Ved Gud han havde ganske Ret den store Romer — der var mangt et Guldkorn gemt i denne lille Bog.

I det samme strejfede han med Blikket sin Nabo.

— Hvad var det? Hvornaar var hun kommen? Tak Skæbne, skulde han nu have en kvindelig Sidekammerat! — Før havde der siddet den gamle kemiske Professor, der kom daglig som han selv og som sad tavs, som den Mumie, han saa ud til at være. I en Uges Tid havde Stolen staaet tom og saa kom *hun* og tog den. Et lille tørt Fruentimmer med det graa Haar trukket stramt sammen i en Knude i Nakken, uden Overflod af hverken Kød eller Tøj og med et yderst determineret Ansigt. Der kom hendes Bøger; Haman strakte sig uvilkaarlig frem, for at se Titlerne, men saa i sin opblussende Ængstelse ingenting og satte sig tilbage paa sin Stol. Væk var Marcus Aurelius og hans Formaninger fra hans Tanker og i Stedet snurrede det rundt i hans Hoved med hans Værtindes snøvlende Stemme: — Man har saamænd ikke længer Fred,

stirre, ganske som han vilde.

— Blaastrømpefruentimmer! — snærrede det indeni ham. — Der sad hun som et Stenbillede og studerede med begge de to ægte Bibliophilhænder demonstrativt spredt ud foran sig paa Bordet.

Tolderen søgte at tage sig sammen og komme i det rette Læsehumør igen, men det trak og kriblede ustandseligt i ham — det var Hænderne, der tiltrak ham, han maatte stadig skotte hen til dem; gid hun dog vilde tage dem til sig; gid noget vilde begynde at klø paa hende! Gid noget vilde falde i Hovedet paa hende, at de fordømte hvide store Plader kunde komme ned af Bordet og ud af hans Tanker.

Paragraf 43. Ethvert Menneske har sine særlige Glæder, men min er at træffe sund Dømmekraft, et ligeligt Sind, der ikke bruser op mod Skæbnen og sin Næste, men tager Tilskikkelserne, naar de komme store og smaa, med et godt Humør, som en Lære! — —

— Jeg gad se om Forfatteren vilde være i godt Humør hvis han, paa en graa sjasket Vinterdag som denne med Ferie for Haanden, var

bleven ligefrem forfulgt af en paatrængende Blaastrømpe! — *En* Ting er at præke Moral for andre, en anden Ting er selv at leve derefter. — Jeg skulde lide at se den gode Romer i min Situation! — Og han lukkede Bogen i med noget der lignede et Smæld.

Det var ikke hændet ham i Aar og Dag, at han havde lagt en Bog fra sig i Utide, før den var læst fra Bind til Bind. Det kom der af den altfor store Liberalisme i vore Dage, overfor Kreti og Pleti.

Den næste Dag kom og gik ganske paa samme Maade og Dagen, der fulgte.

Hans Naboerske sad der, lige urørlig, sommetider med Hænderne oppe paa Bordet, sommetider med dem nede, men Haman vidste hvordan de laa udstrakt i Skødet, derfor kunde han se dem for sig, blot han lukkede Øjnene.

Ellers gjorde hun egentlig ingenting. Hatten hængte hun udenfor, som de andre Herrer og Pladsen blev efterhaanden anerkendt som hendes. Hvad hun læste, kunde han ikke se, men at hun forstod sig paa en Bog, *det* var ikke vanskeligt at afgøre. Hvert Æselsøre glattede hun ud som om det kunde have været ham selv, og ellers var der ikke meget Vrøvl med hende. Hvad hun bad om, var kort og klart, ingen Hvisken og lang Parlamenteren henne ved Bordet med Assistenterne, ingen Spørgen til højre og venstre, som de fleste af hendes Køn, plejer at g-re, som en Komet kom hun farende ind paa Klokkeslet og som et Uhrværk gik det hele.

Et Pokkers mærkeligt Væsen!

En Dag blev hun borte. Haman saa forbavset op paa Uhret, da Klokken slog tolv, og hun ikke kom. Saa var hun maaske færdig for den Gang, og han kastede et Blik hen paa Bogbunken, der laa paa sin vante Plads i den Hylde, hun selv havde valgt, den laa der uantastet, saa kom hun altsaa igen. Rimeligvis var hun syg — — næste Dag kom og gik uden hende. Flere Dage gik, men hun kom stadig ikke.

En ganske ung, knoppet Student forsøgte en Formiddag at tage hendes Plads.

— Undskyld! — udbrød Haman indtrængende og lagde sagte sin Haand paa Stolen, — „*Den* er optaget“. — Studenten tog en anden Plads, men hun kom alligevel ikke.

Saa prøvede han paa at glemme hende, men det gik ikke. Hænderne var plantede for fast i hans indre Bevidsthed.

Endelig en Dag kom hun igen. Akkurat som ingenting var hændet, farende ind paa Klokkeslettet, lidt blegere og tyndere syntes det Tolderen. Han var lige ved at hilse men tog sig i det. Hun ikke saa meget som saa til hans Side. Det ærgrede ham lidt, men bragte ham straks i den gamle, vante Stemning igen.

Ude paa Trappegangen mødtes de ved Garderobedisken. Pludselig fo'r det ud af ham:

— Har De været syg? —

— Syg, nej. — Hun klippede Ordet af, som med en Papirsaks og trak Øjenbrynene i Vejret.

Han blev saa forfærdet over det pludselige Punktum, at han ikke fandt videre Ord.

Saa gik de hver til sit, men næste Dag, nikkede hun først, et ganske kort lille Nik til ham i det hun passerede hans Stol. Han havde besluttet ikke at bemærke hende, men en Dames Hilsen kan man ikke lade ubesvaret, om man ikke er en Grobian, — og det var han ikke.

Et Par Dage efter stod de igen sammen ude paa Trappegangen:

— De er nok fast Kunde heroppe paa Salen! — begyndte hun, og det var første Gang han saa, at hun kunde smile og det endda kønt.

— Ja, — sagde han — De med? —

— Før — svarede hun — i de senere Aar har jeg været andetsteds, men man vender stadig tilbage til *sin* gamle, første Kærlighed.

— Desværre kommer nu snart Ferien — udbrød Tolderen *og* sukkede — det er en fatal Tid, hvor man ikke ved, hvor man skal gøre af sig selv. —

— Tja! — svarede hun.

— Ja, synes De ikke? — Hvad skal man faa Tiden til at gaa med? —

— Gaa paa Musæer! — svarede hun rapt.

— Paa Musæer? —

— Ja, naturligvis. Hvad har man Musæer for? Hvad har man offentlige Samlinger for? — For ikke at bruge dem? — Troede De det? — Ja, det er den gængse Tro. —

— Næh — men . . .

— Gaar De der ofte? —

— Nej aldrig. —

— Der ser De selv. Men jeg skal sige Dem noget, hvad man læser her, faar man illustreret der, det ene er et Udviklingsled, saa godt som det andet. Folk er dumme, og blinde, de sér ikke, hvad de har lige for Næsen ad sig, det er Sagen. Farvel. Tak. — —

Han havde aabnet Døren for hende og væk var hun.

Hendes Ord gjorde ham tankefuld. I Grunden var der jo noget i, hvad hun havde sagt. Det laa jo ret nær, at benytte den ledige Tid til at gaa rundt paa de Samlinger, der var aabne, mens Bibliotherne var lukket, det var blot aldrig før faldet ham ind. Det Fandens raske, lille Kvindemenneske var ikke helt tabt bag ad en Vogn. Det maatte i Grunden være fornøjeligt at gaa rundt med hende et Par Gange og høre hendes Forklaringer. Mon han kunde foreslaa hende det? — For Velanstændighedens Skyld var der næppe noget til Hinder. De havde traadt deres Børnesko for saa længe siden, at de for den Sags Skyld gerne kunde flytte sammen uden at *Folk* vilde forarges. — Nej, Tingen var snarere den, at man aldrig kunde være sikker paa, hvordan *hun* vilde falde ud. Han havde læst et eller andet Sted, at en Kvinde kan blive forelsket, hvad enten hun er treds eller firs, og sæt hun blev forelsket i ham? — Saameget forstod han sig dog paa Fysiognomier, at vilde *hun* en Ting til Gavns, saa gav hun ingen Pardon.

Nej, det var alligevel det fornuftigste ikke at indlade sig med nogen Kvinde. Bitre Erfaringer havde han høstet i sit Liv, den Gang da — —

Men derfor kunde det ikke nægtes, at det havde sin Tillokkelse at faa Juleferien til at gaa med hende som Cicerone paa Musæerne rundt i Byen. Han kendte ikke et. Det var virkelig en Skam, at man forholdt sig saa passiv overfor de mange Samlinger. Naar Staten sørgede for Varme og øvrige Bekvemmeligheder, saa burde Statens Borgere anerkende det ved at vise en lille Smule Interesse. Det var kun ens simple Pligt.

Tolderen havde slet ikke vekslet flere Ord med sin Naboerske. indtil den sidste Dag kom før Lukningen. Han var kommen igennem sit engang fastsatte Pensum, afleverede Bøgerne, ønskede „glædelig Jul“, — og gik ud i Garderoben.

Der stod hun allerede i Tøjet, men det syn-

tes som om hun trak det i Langdrag med at komme i de strikkede Handsker.

— Jeg vilde blot sige Dem Farvel og ønske Glædelig Jul! — sagde hun og rakte Haanden ud mod ham. — Saa mødes vi forhaabentlig igen ved næste Semesters Begyndelse. —

— Tak i lige Maade — svarede han venligt og gav hendes Haand et Tryk. — Hør, — tror De ikke, . . . kan jeg ikke ogsaa . . . syntes De, det vilde være paatrængende om jeg gik paa Musæerne i denne Ferie? —

— Ih Gud! — udbrød hun — det er da tilladt alle og enhver. Tiden og Dagene kan De læse Dem til i Deres Avis. —

— Jamen, jeg mente rigtignok at gaa sammen med Dem. Saa vilde De maaske hjælpe mig til at *se* bedre i Begyndelsen, — skyndte han sig at tilføje.

Hun trak Brynene i Vejret.

— Gaa sammen! — Jeg véd virkelig ikke om det passer med Tiden. Jeg gaar længe og jeg gaar grundigt. Interesserer noget mig bliver jeg staaende til jeg er færdig, jeg er min egen Herre, — men jeg kender ikke Deres Tid og Smag. —

— Ja, min Smag kender jeg heller ikke selv, jeg har nemlig aldrig været nogen af Stederne — svarede han, nu vilde han have det afgjort.

— Saa var det sandelig paa Tiden, De kommer der, skal De nogensinde komme — svarede hun, ikke meget galant, — men lad mig se — i Overmorgen gaar jeg paa mineralogisk Musæum, gaar De med, saa mødes vi jo. Det er bedst at begynde med Begyndelsen. Der findes Fossilierne. —

— Tusind Tak! —

— Ingenting at takke for. Adgangen er fri for alle. Farvel! —

— Paa Gensyn! — sagde han og Ordet lød helt festligt i hans Øre, som det gav Resonans i den hvælvede Forhal.

Han gik saa smilende ud af Døren, at hvem der kendte ham, aldrig skulde tro, at det var mod Juletiden man stundede. —

*

Det var ogsaa med et Smil, at han et Par Dage efter gjorde sig rede til at møde „hende" ude ved Musæet. Navnet vidste han ikke engang, lige saa lidt om hun var Frue eller Frøken, — han formodede dog det sidste. Det Hele var en højst besynderlig og komisk lille Affære. Men yderst velkommen i disse uhyggelige graasorte Dage.

Han gik grumme tidligt hjemme fra for ikke at lade hende vente.

Naturligvis var der ikke lukket op, da han kom og han slog nogle smaa Slag frem og tilbage foran Bygningen med den lukkede Gitterport. Det var koldt og blæsende. Støv, Papirstumper, Halm og det som værre var, tumlede i vild Kankan ned ad Boulevarderne, lagde sig af og til til Hvile ved Foden af de sorte, bladløse Træer, for Øjeblikket efter at hvirvle om endnu mere løssluppent. Hamans Næse løb uafladelig og Brillerne blev duggede og uklare af Vandet i Øjnene.

Han frøs og begyndte saa smaat at ærgre sig over at være kommen ud i det Vejr. Han kunde være bleven hjemme i al skikkelig Ro, havde der været en Gnist af Fornuft i ham, i Steden for at spanke op og ned udenfor en idiotisk Anstalt, der aldrig vilde lukke op. Hvad havde han ogsaa her at gøre?

Fordi et gammelt Gespenst løb grasat paa offentlige Samlinger, behøvede han dog ikke at være Nr. 2. En Nar var han. Et rigtigt Fjols, der var let at lokke. Ingen burde dog vide bedre end han, hvad det var at gaa efter Fruentimmerraad! Uha, uha! Det gøs i ham, bare ved Tanken. Og nu var han der igen, — lige ufortrøden og uforknyt!

Blot den forbistrede Ferie ikke var, saa kunde han nu sidde i Fred og Ro og arbejde videre paa sin aandelige Udvikling ved Hjælp af Marcus Aurelius og andre af hans Lige. Dette med Illustration, det lød vist nok af mere, end det var. Fy for Satan, sikken en gennemtrængende Blæst!

Omsider slog Klokken i et nærliggende Kirketaarn og Porten blev aabnet.

Det varede baade langt og længe inden den ventede Cicerone kom. Haman fik rigelig Tid til at se sig om. Han kiggede paa grønne Stene og røde Stene, paa gule Metaller og paa Forsteninger, som han ikke havde Begreb om hvad forestillede, og som heller ikke forekom ham særlig oplysende eller illustrerende; men der var i alt Fald lunt inde i Modsætning til udenfor og saa kunde han sætte sig, om han trængte til Hvile.

Det lysnede svært op i ham, da hun kom farende ind paa sin vanlige korte, raske Maade og hilste ham med et Nik.

— Naa, der er De! Det er jo godt. Lad os saa straks begynde med Begyndelsen. —

Og saa begyndte de. Her var hun hjemme og her fik hun Munden paa Gled. Hun trak Vanterne af og pegede, og hun viste, og hun demonstrerede, og det svirrede og summede Tolderen om Ørene med Navne som Trilobiter, Ortiseratiter, Brakiopoder og Gud ved hvad ikke, saa han næsten tabte Vejret.

— Næh, hvor meget De ved og har lært! — udbrød han i en lille Pavse, hvor han fik Ordet.

— Ja, man læser jo for at lære, gør De ikke det? — spurgte hun og førte ham hen til en ny Gruppe Urtidslevninger. — Her skal De se, Planter fra Stenkulsperioden, bregneagtige Arter — — og hun gav ingen Pardon. Han følte hvordan det svimlede for ham, men han skulde igennem Udviklingslæren enten han vilde eller ikke.

Da det var Lukketid skiltes de. Han, som havde besluttet at spørge om hendes Navn og se at faa lidt at vide om hendes Forhold, maatte beskæmmet tilstaa for sig selv, at han ligefrem ikke havde haft Mod til at afbryde hende med saa hverdagsagtige Ubetydeligheder.

Om et Par Dage skulde de mødes igen og, — det svor han paa ved sig selv, denne Gang *vilde* han spørge hende ud og ikke komme saa latterlig til kort.

*

Juleaften og de to Helligdage var gaaede langsommelige og udtværede som altid, og det var med et sandt Befrielsens Suk, at Haman slog Øjnene op den syvogtyvende ved Tanken om, at i Dag var det en almindelig Dag med aabne Musæer.

I de ufrivillige Hviledage havde han haft rigelig Tid til at tænke over sin forunderlige nye Veninde, og han havde ogsaa gjort det til Gavns. Strængt talt, var hun aldrig helt ude af hans Tanker. Han vidste nu saa meget, at hun hed Bistrup, var Frøken og havde været

Lærerinde. Men hvor hun boede, hvad hun levede af og hvordan hendes forrige Forhold var, det kendte han ikke det mindste til.

Hun holdt absolut ikke af, at tale om egne Affærer, hvad der var èn Mærkelighed mere ved hende. I det Hele taget var hun en Gaade for ham. Saadan et Fruentimmer havde han aldrig mødt før paa sin Vej i Livet. Ellers var det dem, der hængte paa og bød sig til, her var det ham, der maatte anstrænge sig til det yderste for at faa et Ord uden for „Foredragene" slaaet af hende, og fik han hende et Øjeblik til han nikkede smilende og anerkendende ad sig selv. Denne Jul havde sat ham i et ualmindelig festligt Humør?

Nu var der kun et Par Dage igen inden Læsesalen atter var aaben, og alle hans Tanker drejede sig kun om, hvordan han dog bedst skulde kunne vise sin utrættelige Førerske en lille Erkendtlighed.

Presenter turde han slet ikke tænke paa,

— Lige fra den første Dag jeg saa Dem, har Deres Hænders Form tiltrukket mig.

at smile, kunde han føle sig ganske stolt. Det var latterligt, at det skulde være saadan, men han havde en overvældende Respekt for hendes store Lærdom. Han maatte ligefrem tage sig sammen og holde Ørene stive, for ikke at vise sig altfor uvidende og forbavset, især da han i Begyndelsen af deres Bekendtskab havde pralet noget med sin megen Læsning. Men hos ham gled Tal og Navne straks af, hos hende blev de siddende, det var Forskellen.

En mærkelig intelligent Fremtoning var hun, det kunde ikke benægtes!

Aldrig var nogen Ferie gaaet saa hurtig som denne, takket være hende og hendes Foredrag. Tolderen syntes nok at han kunde mærke, at han blev noget magrere og mere slunken i Klæderne, af al den megen Jagen omkring, men det var kun godt. Det gjorde ham mere ungdommelig af Udseende, naar lidt af det overflødige Fedt kom af og han syntes at kunne se, at det klædte ham. Ellers hang Spejlet over Komoden i Fred i dagevis uden at han sendte det et Blik, nu hændte det ikke saa sjældent at men en Invitation kunde han vel nok vove at komme til hende med.

En Middag hjemme hos ham selv forkastede han straks, dels var Værelsernes Indretning ikke egnede for Festbrug, dels kendte han ikke Enkefru Pedersens Kogefærdighed. Muligvis hun kunde stille en net lille Middag til to paa Bordet, men hvad vilde hun tro og hvordan vilde hun opfatte hans Venskab?

Der kom ellers aldrig Damer og besøgte ham, og hun vidste, at hans Søstre var døde, det havde han fortalt hende, hvad vilde hun saa sige, naar han pludselig begyndte at snakke til hende om „en Veninde"? At tage Frøken Bistrup med paa Stamspisehuset var endnu mere umuligt, der kom alle de, der var komne der i aarevis og kendte hinandens Livsvaner ind og ud, der vilde man være udsat for endnu mindre Forstaaelse end hos Værtinden. Verden er nu engang ikke saa god, som den burde være.

Men hvad om han engang brød ud fra Reglen og tog sin Middag i en anden Restauration,

hvor ingen af dem var kendte? Det kunde lade sig gøre, det var endelig en Ide. Nu galdt det blot om den vilde falde i hendes Smag, som den faldt i hans.

— Kunde De — vilde De gøre mig den Ære at være min Gæst den sidste Feriedag, Frøken Bistrup, jeg har nu saa ofte været Deres, saa det vilde glæde mig, om De vilde være min til en lille Middag? — (Det var ellers nydelig turneret, — tænkte han indvendig) — Hvad siger De?

— Tak! — svarede hun.

— Det var storartet — udbrød han fornøjet. Saa bestemmer vi Middagen til $3^1/_2$ og gaar sammen fra National-Galleriet. — Dertil var de nu naaet.

Haman mødte den sidste Dag i Diplomatfrakke, hans Gæst havde lagt den evindelige graa uniformlignende Dragt og mødte op i blaa Cheviotskjole med en lille nedfaldende, hvid Krave.

Han saa paa hende, glad overrasket, og fandt hende meget net og nydelig.

Der var noget mere dæmpet over Forevisningen denne sidste Dag, et lille festligt Skær laa usynligt over alt. Eller kom det maaske blot af, at Tolderen var kommen i et usædvanligt Humør ved Tanken om Middagen og ved Synet af den blaa Kjole og hvide Krave? Han hørte ikke det halve af, hvad hun forklarede.

At hun i det Hele havde vist sig saa medgørlig overfor Invitationen og oven i Købet havde smykket sig til Ære for Middagen, fyldte ham med en vis Stolthed. Altsaa havde hun maattet tænke paa ham, om Morgenen, mens hun klædte sig paa, maaske havde hun smilet med sit kønne Smil, mens hun sendte Middagen en Tanke, — det var altid noget.

Blot hun nu ikke var Afholdskvinde, men vilde indvilge i at drikke et Par Glas Vin til Middagen. Det vilde straks bringe Stemning. Og Stemning maatte der til, særlig naar Selskabet var saa faatalligt, som det var, de to, hun og han, alene i et Indelukke for dem selv!

Han kom til at le højt, saa latterlig og saa pikant fandt han Ideen.

Hun saa forbavset paa ham, og standsede midt i en Udvikling om den italienske Malerskole. De stod foran Joseph og Potifars Kone.

— De er nok i godt Humør, — udbrød hun lidt strængt.

Tolderen fik pludselig Øjnene op for Virkeligheden igen. Billedet foran ham gav ham et lille Chok.

— Hva' Pokker var det, hun havde ført ham hen til.... Hm!... vilde hun prøve ham? — — Han skelede til hende, der stod roligt og lidenskabsløst som et Strygebrædt og missede med Øjnene paa den berygtede Ægypterindes fyldige Former.

— Forskellen mellem den prærafaelitiske Skole og den senere venezianske falder særlig i Øjnene, ved at se de to Skolers Opfattelse af Kvinderne og deres Legemsformer....

Det lod ikke til, at hun var anfægtet af Billedets Motiv —, men Pokker tro de Fruentimmere. Tolderens Stemning steg endnu en Linje.

De elektriske Blomster var tændt under Loftet, da de tog Plads ved det lille Bord, der var dækket til to i Restaurationen. Der var spanske Vægge med imiteret Gyldenlæder til begge Sider og et Filtgardin var foreløbig trukket tilbage, men lod man det gaa ned, var den lille Baas ganske som lukket for sig selv.

Frøken Bistrup tog Hat og Tøj af og leverede sin Kavaller det, som var han Garderobedamen fra Biblioteket, men Tolderen var let nervøs.

Det stærke Lys, det brogede Tapet, Summen af Stemmer og Klirren af Porcelæn og Glas henne fra Anretterdisken, satte gamle Mindetraade i Svingning og bragte et svagt Genskin af Rødme op i hans fede Kinder.

Forsigtig havde han forvisset sig om Frøkenens Smag for Vin, og lettet og glad bestilte han Rødvin og Champagne. Var der Gilde, saa skulde der være Gilde. — Det gav et lille næsten usynligt Stød i hans vis-à-vis.

Suppen kom, og Frøken Bistrup spiste gravitetisk og i den dybeste Tavshed.

Tolderen kunde ikke straks faa Stemningen op i de rette Grader. Det var som det brune Fludium virkede dæmpende paa begge — Opvarteren irriterede ham desuden. Der var et uforskammet Blink i den Fyrs Øje og et halvt smilende, halvt forstaaende Udtryk i hans blege, glatbarberede Ansigt, som han aldeles ikke havde Lov til at have. Der var ingen Ting at grine af eller undre sig over, og det bragte Tolderen ud af Humør.

Med stor Anstrengelse tog han sig dog sammen og sagde:

— Holder De af Fiskefilet, Frøken Bistrup?

— Meget. —

— Naa, Gudskelov da! — Det er det, vi skal have efter Suppen; — og Tolderen lænede sig lidt tilbage og drak sit første Glas ud. — Ser De, nu kender jeg efterhaanden Deres Smag i Retning af forstenede Lungefisk og Palæ — læon — —

— Palæonicus! — faldt hun hjælpende ind.

— Netop ja! — svarede han smilende. — Men hvordan den er med Hensyn til vor almindelige daglige Rødspætte etcetera, *det* har jeg ingen Anelse om, men det glæder mig, at De synes om den. Maa jeg fylde Deres Glas, Gud velsigne Dem, Frøken — Fisk maa dog svømme, de kan ikke alle sidde i Sten. —

Tolderen begyndte at live op igen.

— Ser De, Frøken Bistrup, jeg maa virkelig takke Dem for, at De i Dag vil være min Gæst. De ved ikke, hvor sjældent det er nuomstunder, at jeg ser nogen ved mit Bord. Det var ikke som før i gamle Dage, da mine Søstre levede. Jeg skal sige Dem, vi var fem Sødskende, hvoraf fire Søstre, to gifte og to ugifte, — alle døde. Ak ja! — Saadan gaar det desværre, naar man bliver gammel, eller ældre, om De vil. De kender maaske ogsaa nok til Ensomheden omkring Dem? —

— Nej, jeg gør ikke. Ingen fornuftige Mennesker behøver at føle sig ensomme. Verden er fuld nok af Liv og Væsner, baade paa to, fire og seks. Der er et Mylr og en Gniden sig op af hinanden, saa jeg synes, der er snarere for fuldt end for ensomt. Det er blot tom Snak. —

— Ja, aa ja, set fra den Side er der naturligvis noget i det. — Sæt den Karaffe der, Opvarter, og bring noget Apollinaris! Det er utaaligt saa det Krybdyr af en Kelner er langsom i Vendingen, det er næsten som om han vilde lure paa, hvad man siger. — Men det var det, jeg kom fra. Lidt Selskabelighed gør et Menneske godt, man trænger ligefrem til det en Gang imellem. Jeg er ingen Menneskehader, og det er De heller ikke, det er jeg vis paa — og han saa prøvende og smilende paa hende fra Kraven og opefter. Sig mig,

Frøken Bistrup, har De altid følt den stærke Læsetrang i Dem? —

— Altid, saa længe jeg kan mindes. —

— Jeg ogsaa. Er det dog ikke mærkeligt, at det kan ligge en ligefrem i Blodet. Og hvor har man faaet det fra? — Vor Familie har aldrig talt lærde Mennesker før mellem sine Medlemmer. Det er ganske ubegribeligt. Min første store Livssorg var, at jeg ikke kom til Studeringerne, men min Fader, der var Købmand, kunde ikke forstaa den Trang, desuden var der daarlig Raad, og saa blev den Tand slaaet ud. Men skulde jeg leve mit Liv om igen nu, vilde jeg sætte Himmel og Jord i Bevægelse for at naa det, jeg sætter som mit Ideal. Det nytter s'gu ikke at holde sig tilbage, og være beskeden og resignere. Man siger nok, at Skuffelserne ofte er større, naar man *har* naaet sit Ideal, end naar man ikke har naaet det; men det er noget godt Vrøvl, den gule Bitterhed man samler sig sammen i Aarenes Løb, den er saa ægte, at den tilsidst kommer til at farve hele Tilværelsen for en. —

— De gaar da ikke allerede? — Gaar de? — Uden Dessert?

Frøken Bistrup nikkede anerkendende, Vinen havde bragt en lille fin Rødme op i hendes indfaldne Kinder.

— De har Ret i, hvad De der siger. Det er slet ikke daarligt sagt. —

Opvarteren havde taget Stegen ud og sat Desserten paa Bordet. idet han trak sig tilbage. lod han med et lille diskret Smil Portieren falde for — og forsvandt.

Frøken Bistrup lagde tilsyneladende ikke Mærke til noget, hun sad med Albuerne paa Bordet og spillede tankefuldt med Fingerenderne mod hinanden, men Haman saa Smilet, saa Portieren falde blødt igen og lod Tungen glide fugtende over sine Læber.

— Ja ja. vist har jeg Ret, — udbrød han livlig og lagde sin Haand nær op til hendes Arm, — se paa min Haand og sig, om den ikke er talende nok, er den ikke som skabt til at tumle med Bøger og kun med Bøger? — Men se nu paa Deres egen. Hvad giver De mig for, hvor de ligner hinanden? — Lige fra den første Dag jeg saa Dem, har Deres Hænders Form tiltrukket mig. Er det ikke tydeligt, at de to er en kvindelig og en mandlig Repræsentant for samme Tilbøjelighed, samme Evne. Tror De paa Skæbnens Indgriben? —

— Det kan jeg ikke sige, det staar mig ikke helt klart —

— Nu skal jeg sige Dem en Ting, lille Frøken. Jeg tror, at dette er en Skæbnens Tilskikkelse. Det, at to Sjæle med samme Tanker, to Par Hænder af samme Form og Tilsnit mødes, det er Pinedød ikke en ren Tilfældighed, det er en Forudbestemmelse. —

— Undskyld, — men det er noget Vrøvl! — Tror De, at noget saa mægtigt som et Skæbnemaskineri bliver sat i Aktivitet for at vi to skal mødes paa et Bibliothek og bagefter spise en Middag paa en almindelig Restauration? De maa forlade mig, men saa indbildsk er jeg ikke. —

Tolderens Øjne, der var begyndt at faa et svømmende Udtryk, blev runde og stive af Overraskelse og Indignation.

— Men De kan sige, at det var behageligt at vi mødtes — vedblev hun som for at mildne sine Ord en Smule — og det har været mig en Fornøjelse at kunne være Dem til Nytte. Nu har De faaet et lille Begreb om Maaden, paa hvilken man kan slaa fast, hvad man læser. Det er Anskuelsesprincippet, som ligger til Grund for al moderne Undervisning. De er slet ingen daarlig Elev.

— Tak, ikke mere Champagne, et Glas er nok. — Blot er De sommetider lidt for distræt. —

— Man er gammel, sagde Tolderen med et godt eftergjort lille Teatersuk.

— Det er De, men derfor kan De godt selv gøre meget for at holde Deres Aand ung. De fleste Folk gør sig selv meget ældre end de behøver at være, ved at lægge Hænderne i Skødet, naar de er fyldt de Halvhundrede, og erklærer, at nu kan de ikke huske mere og ikke lære mere. Det er det rene Nonsens, man kan tvinge sin Hjærne til at være ung og modtagelig ved at holde den i Trit. Men forfalder man til aandelig Dovenskab, saa først bliver man gammel. Det er ikke Aarene. der ælder en, — det er ens egen Mangel paa Energi og Modtagelighed. —

— De har Ret, svarede Tolderen fornøjet. Det er netop mine Ord. Aarene gør ingenting, naar blot Forstanden holder sig frisk og grøn og Hjærtet med! Kære lille Frøken, De er saa forstaaende, det er saa velgørende at tale med Dem. Jeg har længtes efter en Gang at faa en rigtig Samtale med Dem. hidentil er det som oftest bleven ved Monologer. Maa jeg tillade mig at drikke et Glas paa Deres Intelligens og Deres aandelige Ungdom, der er større end, end — ja, nok sagt, Forstaaelsen er som et smukt Bind om Livsbogens brogede Indhold, først da kommer det Hele til sin Ret. Er det ikke sandt, er Forstaaelsen ikke skøn?

— Jo, det er den vel nok. —

— Ja, hvad kan ikke to, der forstaar hinanden, faa ud af Tilværelsen. Hvor lyst ligger ikke Livet foran en og hvor smaa kendes ikke Byrderne, naar der er to, der bærer dem.

— Hvorfor har De ikke giftet Dem?

— Hvorfor? — Og det spørger De om? — Fatter De da ikke, at jeg ikke har kunnet? Forstaar De ikke, at det vilde have været mig umuligt at tage en almindelig Kone, der vilde have hængt mig om Halsen som en Møllesten og trukket mig ned i den rene hverdagsaglige Intethed. Jeg har mødt Gæs nok i mit Liv, der kunde være lette at fange, men aldrig før har jeg set Visdomsfuglen, der lokkede mig fra min første Ungdom. Tror De virkelig ikke, at Skæbnen har ment noget med at have bevaret os begge ugifte og fri, for saa endelig at lade os mødes? — Tænk paa, hvad Marcus Aurelius byder os, at gaa tilbunds i Tingene og drage Slutninger af, hvad vi ser, og er der ikke noget paafaldende i vort Møde, i vort hele Bekendtskab? Se denne Haand hvor den passer med min, er de ikke skabte for hinanden? — Og han greb hendes Haand og søgte at holde den fast.

— Men Gud! jeg tror sandelig De frier til mig? — udbrød hun og spilede Øjnene op, saa at Brynene kom helt op i Panden. — Er De gal, Menneske, eller hvad mener De? — Skal jeg forstaa dette som en Tilstaaelse? —

— Ja — sagde Tolderen halv forfærdet — ja, vil De ikke . . . . vil De da ikke have mig?

— Nej, det ved Gud jeg ikke vil — svarede den Adspurgte og trak Haanden til sig med et Ryk. — Hvor kan De dog spørge om noget saa latterligt! — Troer De, at jeg har gaaet ugift i over 62 Aar for nu at gifte mig med Dem? — Vil da et Mandfolk aldrig lære at blive fornuftig! Tænk Dem om og se, hvad der vilde komme ud af et Ægteskab mellem et Par gamle Bogorme, som vi er. De vilde næppe opgive nogen af Deres Vaner og Tilbøjeligheder og jeg ikke heller. De vilde gaa paa Læsesalen og jeg vilde gaa der. De vilde ærgre Dem over at se mig sidde der i Stedet for at sidde hjemme og være hyggelig, hvad jeg hverken har Anlæg eller Gnist af Interesse for, og jeg vilde ærgre mig over at vide, at De ærgrede Dem. De snakker om Forstaaelse og fælles Tilbøjeligheder, det er den almindelige Passiar, som slet ikke holder stik. Se Dem om og brug Deres egne Øjne, i Steden for at lade Dem lede af andres, og De vil finde, at de bedste Ægtefæller er de, der har ganske modsatte Tilbøjeligheder. Hvorfor tog De ikke en Gaas, som De siger. Gaasen vilde have beundret Dem og set op til Dem, hvorimod „Visdomsfuglen“ ser fra oven og nedad. De har jo desuden læst Nitzsche. Husker De ikke hans Ord: Visdomsfuglene bør helst flyve alene. —

Hun stod foran ham og saa paa hans glødende Ansigt og glinsende skallede Hoved, der langsomt mistede noget af sin blaarøde Farve under de strænge Ord, men Afslaget virkede ganske modsat af, hvad der var ventet. Under Indtrykket af Middagen, af den blaa Kjole og hvide Halskrave, af den underlig fede, pirrende Luft og de mange Glas, han følte sig forpligtet til at drikke, for dog at faa noget for Pengene, var Tolderens gamle, erotiske Tilbøjeligheder voksede op paany og havde naaet en fast utrolig Højde. Han glemte i Øjeblikkets Hede sig selv, sine Omgivelser og selve Genstanden for sine varme Følelser, som de virkelig var, for helt og holdent at give sig Stemningen i Vold, og hendes Ord gjorde ham ganske desperat.

— Men Frøken! — Frøken Bistrup, kan De dog ikke se, kan De da ikke mærke at jeg elsker Dem, at jeg attraaer Dem, — at De ikke maa afslaa min Bøn. Hører De — kære, Elskede. — . . .

— Raab dog ikke saa højt. Menneskene her ved Siden af kan høre hvert Ord De siger. —

— Jeg skal hviske, hviske ganske sagte i Dit Øre — kom, kom tæt hen til mig. — Og han trak hende med Magt ned til sig og kyssede hende bredt og stærkt paa Halsen, lige over Kravens Linning.

— Nu er De ordentlig, hører De, — formanede hun og rev sig løs og styrede hen til Stumtjeneren i Hjørnet, hvor hun tog sit Tøj.

Tolderen sank tilbage i Stolen og løb sig med Haanden over Panden.

— De gaar da ikke allerede? — Gaar De? — Uden Dessert? —

— Tak. Jeg har faaet nok. Jeg holder ikke af søde Sager. Farvel. Gid De snart maa komme til Besindelse. —

Væk var hun, som en Komet, ganske som paa Læsesalen. Tolderen sad et Øjeblik og stirrede tomt efter hende. Saa smækkede han et Par Gange med Læberne, som for at føle, om de var der, fyldte og tømte et Glas Champagne, og satte sig alene til at nyde Desserten: Svedsketærte med Flødeskum.

Endelig ringede han paa Opvarteren og betalte i dyb Tavshed med sammentrukne Bryn og uden at værdige den bukkende Tjener et Blik.

Eftermiddagen var utaalelig, kvalmende lang og dræbende, heldigvis var det „Feriens“ sidste Dag.

Næste Dag var han første Mand paa Læsesalen og tog sin vante Plads. Han var lidt bleg, følte sig ilde tilpas, havde en underlig Fornemmelse af Uro og Ubehag i hele Kroppen og var tør i Munden. En efter én gled de gamle, velkendte Skikkelser ind. Der kringlede sig ind mellem Bordene, den røde, fregnede Student, og der kom den gamle, langsynede Emeritus, Sløjfen paa hans Halsbind sad lige og han saa vasket og barberet ud efter Ferien. Den sorte, hidsige Magister var flyttet hen i den længst bortliggende Krog, for at være saa fjærnt som mulig fra de oprørende Harkninger. Det røde Bluseliv var bleven afløst af et graat og den medicinske Student var forsvunden.

Haman saa det altsammen, men jo mere Klokken nærmede sig tolv, jo mere febrilsk blev han. Han rejste sig to Gange og drak Vand. Assistenten saa op og spurgte hviskende, om han følte sig uvel. Haman smilede benægtende, men Smilet var sygt, skævt, som en Tandpinepatients. Han havde frygtelige, aandelige Tømmermænd.

Der slog Klokken en, to, tre — lige til tolv. Døren gik op og Tolderens Hoved dukkede ned som en Skoledrengs, der gribes paa fersk Gerning. Der var hun.

Som sædvanlig styrede hun lige mod Bibliothekaren, bad om det hun vilde have, passerede ham, gav ham et Nik, som om ingenting var sket og tog Plads langt væk fra ham.

Det var som en Sten væltede af ham. Han blev dristig og fulgte hende med Øjnene.

— Gudbevares! hvor saa hun gul og gammel ud i denne Belysning! Var det virkelig hende, som han engang, — som han i Gaar

Eftermiddags havde erklæret sig for. Var han da gal. Kunde det være muligt. Det maatte være en Hallucination. Det var ikke ham der havde friet og det var sandelig ikke til hende, det lille torre, graa Væsen derhenne. Havde man levet i Middelalderen, vilde man have kunnet tro, at der var Hekseri med i Spillet. Nu heroppe i dette nøgterne Vinterlys, forekom det Hele ham saa fuldstændig absurd og uforstaaeligt, at det næsten ikke var Umagen værd at hæfte sine Tanker ved. — — Men det var ærgerligt at saadant noget kunde ske, at man ikke var mere Herre over sig selv og sine Følelser, end at lidt ekstra Belysning, lidt Vin og medfølgende Temperaturstigning skulde kunne bringe én helt ud af ens gode Skind. Det *var* irriterende.

Men *det* kom der af, at lade det forbistrede andet Køn faa Adgang til Bibliotheket! — Var der dog ikke et fornuftigt skrivende Menneske, der kunde gøre rette Vedkommende opmærksom paa den Forstyrrelse, der altid følger med, hvor Kvinder har Adgang. Kunde man ikke faa en Cirkulære sat i Gang til Undervisningsministeriet og samtidig indflette nogle Ord om Feriernes Indskrænkning — — —

Al Skamfølelse og hvert Gran af Tømmermænd gled efterhaanden ud af Tolderens Bevidsthed.

Foran ham laa en Hoben tykke Folianter, der lugtede gammelt og indbydende, rundt om ham var der stille og højtideligt, Træerne udenfor i Universitetsgaarden slog frem og tilbage og svajede med de bladløse Grene og en ganske lille Solstraale faldt paa skraa nedover et Bord og brød sig i et sort Glasblækhus.

Tolderen lagde sig helt tilbage i sin Stol, tog sine Briller af og tørrede dem i et mægtigt, gulladent Lommetørklæde; saa satte han dem tilrette, slog en Bog op, bredte den ud med begge Hænder foran sig og begyndte at æse.

Opiumspiben

FORTÆLLING AF SCHACK STEENBERG

ILL. AF TH. IVERSEN.

MED den samme Følelse af Ærefrygt, hvormed man træder ind i en Kirke eller krydser et Ligfølge, blottede William Sander sit Hoved, da han traadte ind i sin afdøde Vens Lejlighed.

Han gik straks ind i Dagligstuen, der var udstyret med den Afdødes østerlandske Samlinger. Hvert Møbel, hver Nipsgenstand var her en Sjældenhed af betydelig Værdi.

Der var halvmørkt derinde; de tykke persiske og indiske Stoffer, der hang paa Vægge og for Døre og Vinduer, slugte alle stærke Straaler, dog blinkede de gamle Vaaben paa Væggene, og den røde østerlandske Forgyldning glødede fra Altre og Guder, Vaser og Skaale paa Hylder og i Skabe. Der var et lille Skab helt fuldt af Smykker med funklende Stene. De brogede Tæpper paa Gulvet laa saa tykt som Dyner og bølgede op omkring Puder og Divaner.

Den Afdøde havde været en stor Samler, navnlig af indiske Sager, og hele Herligheden havde han efterladt sin Ven.

For William Sander, der selv var Samler, var det en uvurderlig Arv, og dog tænkte han ikke et Sekund paa, at alle disse Kostbarheder nu var hans.

Han følte sig i dette Øjeblik kun greben af Dødens Mystik.

Den nysgerrige Uro, der fik hans Hjærte

til at banke, var stærkere end den taknemmelige Vemod og den dybe Medfølelse, han hidtil havde følt ved Vennens Død.

Dèr stod Divanen, paa hvilken han saa at sige havde set Vennen langsomt dø. Langsomt indsuge den lumske, lammende Gift, om hvilken han havde sagt, at den alene udslettede Grænsen mellem Liv og Død.

Og her stod Selvmordsredskabet — —

Han gik hen til et lille, tyrkisk Bord med en stor, cicelleret Metalplade og tog en gammel Opiumspibe med gulnet Elfenbens Spids og Elfenbens Endestykke.

Mens han stod med den i Haanden, tænkte han paa Vennens sidste Dage.

Piben lignede saa mange andre Opiumspiber, kun Hovedet, som var af Porcelæn med blaa Forsiringer, havde en større Beholder end sædvanligt under den lille Skaal, hvor Opiummet blev lagt. Han saa paa de kinesiske Skrifttegn, der var skaaret i Elfenbens Endestykket og huskede, at Vennen havde tydet nogle af dem for ham og sagt, at de betød: Verden tilhører den, som vil eje den.

Sander huskede, hvorledes Vennen havde været forandret, da han kom hjem fra sin sidste Rejse og bragte denne Pibe med sig. Det var fra den, at al hans Ulykke stammede. Og dog havde Vennen sagt, at denne Pibe alene var mere værd end alt, hvad han ejede og havde. De havde undertiden i tidligere Tider for Spøg røget en Pibe Opium sammen, men ingen af dem havde brudt sig derom; og Vennen, der havde studeret Medicin, havde selv tit nok fordømt denne østerlandske Last. Men efter at han var kommen i Besiddelse af denne Pibe, var Opiumsrøgning kommen til at høre til hans daglige Vaner, og Sander blev Vidne til, hvorledes hans Ven mer og mer henfaldt til den skadelige Nydelse, som han tilsidst dyrkede med en saadan Lidenskab, at den, trods alle Sanders Anstrengelser for at redde ham, endte med at tage Livet af ham paa knapt to Aar.

Hvad var der mon sket med hans Ven paa den Rejse? Han havde spurgt, uden at faa noget Svar; han havde forsket, uden at naa til at forstaa det. Der var, saa vidt han kunde skønne, ikke nogen Sorg, som Vennen forsøgte at glemme, intet som han fortrød; han syntes begunstiget af Lykken, og dog var det, som om der fra den Tid kun eksisterede een eneste Lykke for ham — den, han fandt under Opiumsrøgningens Døs . . .

Det var, som om hans Ven levede et Liv ved Siden af dette — fra den Dag han var kommen hjem med denne Pibe — —

Han begreb det ikke.

Sander gik lidt rundt i Vennens Stuer, der fremkaldte saa mange gamle hyggelige Minder, saa samlede han en Del af den Afdødes Papirer sammen og gik; han vilde hjemme hos sig selv, læse Vennens Optegnelser igennem.

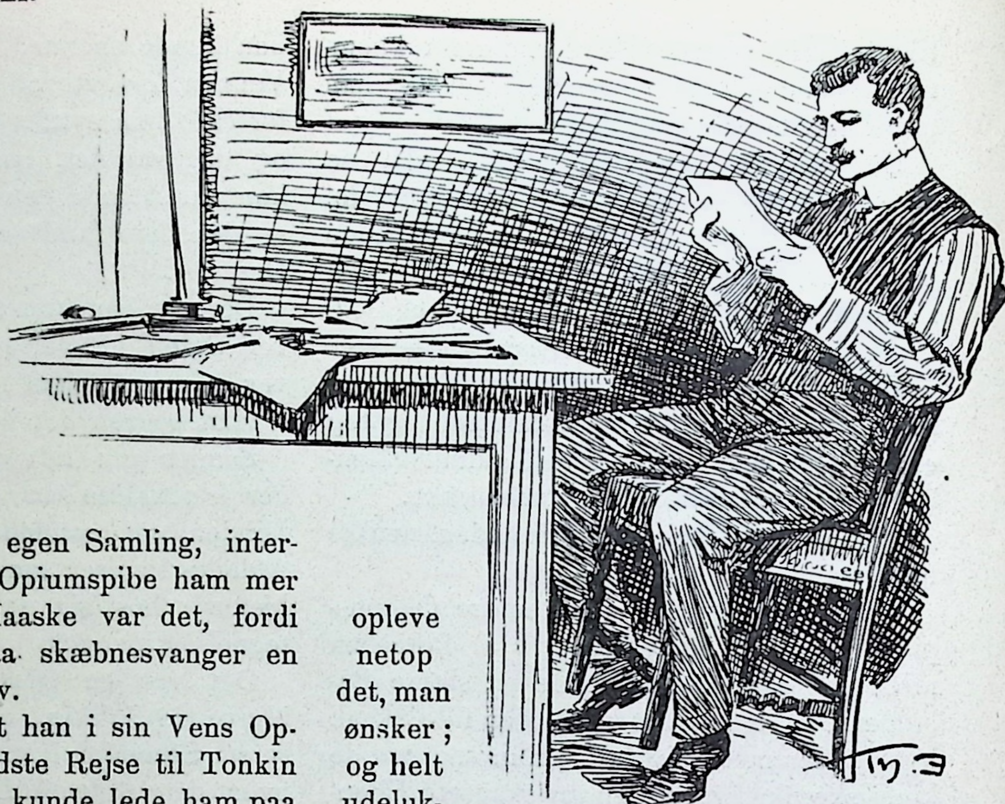
Det var en frisk, klar Frostdag med blinkende Solskin, og Sander kom snart i lysere Stemning igen, da han fra Sidegaden, hvor den Afdødes Lejlighed laa, kom ud paa Strøget og saa de mange travle, muntre Mennesker.

Udenfor et af Stormagasinerne mødte han Daniel Cramer, der i den senere Tid var begyndt at blive det for ham, som den Afdøde tidligere havde været.

Cramer var i Selskab med en Dame, som han præsenterede for Sander som sin Kusine fra Amerika, Frk. Muller. Sander, der var optaget af at fortælle Cramer om sit Besøg i den Afdødes Hjem, lagde kun flygtigt Mærke til, at hun var en nydelig, godt bygget, ung Dame, med bleg og gylden Lød, hendes Haar var af den sjældne, ligesom brændte Farve, som man ellers siger kun er ægte hos Irlænderinderne, og hun havde et Par store, mørke Øjne, der deltagende iagttog ham, mens han fortalte om sin stakkels Ven og om hans Rejser og hans Samlinger.

Hun deltog saa godt som slet ikke i Samtalen; men inden de skiltes, sagde hun en Gang og saa spørgende paa ham:

— Min Fætter har allerede fortalt mig en Del om Deres egne, smukke og værdifulde Sager, og vi har saamænd endog talt om, at han en Dag skulde tage mig med hen og se Deres Samling — endnu inden jeg kendte Dem — det synes De maaske er lidt underligt?

„Saaledes har jo al Østens saakaldte Trolddom et videnskabeligt Grundlag."

Sander skyndte sig naturligvis at invitere dem begge, og da han havde sagt Farvel, tænkte han ikke mere paa det, adspredt, som han var, ved Tanken om Vennens Død.

— — —

Fra den Dag, William Sander fik sin afdøde Vens Sager bragt hjem til sig og indlemmet dem i sin egen Samling, interesserede den gamle Opiumspibe ham mer end noget andet. Maaske var det, fordi den havde spillet saa skæbnesvanger en Rolle i hans Vens Liv.

Det anede ham, at han i sin Vens Optegnelser fra hans sidste Rejse til Tonkin vilde finde noget, der kunde lede ham paa Spor efter den Hemmelighed, der havde formørket Vennens Liv, og han sad derfor hjemme et Par Dage og ordnede og gennemlæste den Afdødes Papirer.

Han blev heller ikke skuffet — der stod virkelig noget om den gamle Pibe. Det var blandt nogle af de aller sidste af Vennens Optegnelser, at han læste:

„I Dag døde endelig den gamle Torasutha. Han var mig uendelig taknemlig for det, jeg har gjort for at lette ham de sidste Dage.

Han sagde igaar til mig, at jeg fortjente at blive saa lykkelig som noget Menneske paa Jorden og gav mig en sjælden, gammel Opiumspibe, som han tilmed fortalte besad hemmelige Egenskaber, der gjorde den værdifuldere end alle andre Piber.

Med rystende Hænder drejede han det fedtede, klæbrige Hoved af Røret og viste mig Beholderen, som han paastod var fyldt med Stoffer, som Guderne skænkede de Mennesker, der gjorde sig fortjente dertil. Han paastod — som det forøvrigt paastaas om saa mange gamle Opiumspiber — at den er i Stand til at opfylde ethvert Ønske, man nærer, ethvert Begær, man føler.

Det fortælles, at under Rusen skal man kunne se netop det, man helst vil se, og opleve netop det, man ønsker; og helt udelukket er det selvfølgelig ikke, at der kan være noget i det Østerlænderne undertiden fortæller om deres Piber. Der er jo intet usandsynligt i, at de Tanker der tænkes i vaagen Tilstand, i visse Tilfælde kan arbejde Side om Side med, eller endog forme de Forestillinger, der opstaar i den ubevidst arbejdende Hjærne og fornemmes af de sygeligt ophidsede Sanser under Opiumsrusen.

Saaledes har jo al Østens saakaldte Trolddom et videnskabeligt Grundlag — hvorfor skulde ikke ogsaa Opiumspibernes Hemmelighed kunne forklares rent videnskabeligt. Jeg skal dog en Gang forsøge at opklare Fænomenet.

Men i hvert Fald, er det en smuk og sjælden gammel Pibe, jeg har faaet — den stammer vistnok fra nordligere, kinesiske Landsdele."

Det var alt, hvad Sander kunde finde om den Ting. Siden den Dag hans Ven var kommen hjem fra Tonkin, havde han ingen Optegnelser gjort.

Sander forsøgte at gætte sig til Resten ... Hans Ven havde vel villet prøve, om den Gamles Udsagn holdt Stik, og — — saa maatte det vel have passet, hvad Indieren havde fortalt.

Alligevel fandt Sander ikke, at denne mystiske Forklaring var tilfredsstillende. Selv om han fandt sin Vens videnskabelige Ræsonnement antageligt, forstod han dog ikke, at Hengivelsen til denne Drømmenydelse, havde kunnet faa Magt over hans rolige, kloge Vens Aand og Vilje. Det var jo selve Sjælen i ham, den havde dræbt — eller henflyttet til en anden Tilværelse . . . Sander huskede, at Vennen havde sagt en Dag han kom til ham og fandt ham liggende syg og slap og uendelig indholdsløs, som een der var fremmed paa Jorden: — Der er Magter, som er stærkere end vi.

For Sander selv var der intet, som var stærkere end hans Mod paa Livet. Ham vilde det aldrig være gaaet som Vennen, tænkte han; thi bare det at aande og føle Livet pulsere i sit Legeme, var den højeste Nydelse for ham. Og der var intet, han elskede saa højt, at han ikke kunde taale at miste det. Blot han fik Lov til at leve . . .

Han havde blandt Vennens Efterladenskaber ogsaa fundet nogle smaa Hornæsker indeholdende en brun, tyktflydende, sejg Masse. Han vidste, det var Vennens Beholdning af Opium, og efter at han en Dag havde ladet den undersøge og faaet konstateret, at den ikke indeholdt andre Substanser end de, der sædvanligvis findes i den finere Opium, som bruges til Røgning, besluttede han, at prøve et mindre Kvantum deraf, først i en almindelig Opiumspibe og dernæst i den Pibe, som han havde arvet efter sin Ven.

Det var Sanders Hensigt, at gaa rent videnskabeligt til Værks. Han noterede nøjagtigt op det Kvantum Opium, han brugte og tog Tiden, da han indsugede de første Drag af den bittersøde Røg.

Det første han paa den Maade konstaterede var, at dette Opium indvirkede paa ham, som Giften plejede. Han henfaldt i en ganske bevidstløs Tilstand, hvoraf han vaagnede tung og syg og uden at erindre noget videre af de Fantasier, hvormed hans Hjærne havde arbejdet.

Men da han senere paany fik lagt sig til Rette paa Puderne paa Gulvet i sit Røgeværelse og holdt den gamle Opiumspibes lille Skaal og Tangen, hvormed han fastholdt den sorte Klump af Giften, ind i den lille Spritlampes Blus, mærkede han en Vellugt, som ikke før havde været i Stuen.

Denne Duft — der mindede ham om Indiens Templer, hvor Kogødningen sad og tørrede paa Gudebilleder og Vægge og blandede sin Moskuslugt med Duften fra Røgelsen, der laa og glødede paa Riste — kom ikke fra Opiumet, der smeltede og kullede i den lille Krystallampes Flamme. Han indsugede den, med den tynde, luftfyldte Røg, gennem det tykke Rør. Den maatte stamme fra Stoffer, der fordampede naar Pibehovedets Kuppel blev opvarmet, og Opiumsrøgen passerede igennem.

Den Duft interesserede ham, og han sugede stærkere og stærkere, for ret at mærke den og analysere den, før han blev døsig. Men det mærkeligste var dog, at det forekom ham, som om det var ham ganske umuligt, at henfalde i den sædvanlige Døs.

Han var saa lynende klar i Hjærnen, da hver en Smule af den første Dosis var fortæret i Flammen, at han kunde tage sit Uhr og undersøge Pulsslaget. Til sin Forundring fandt han det betydelig forøget.

Naar han lagde sig stille ned, kunde han ligefrem mærke Hjærtet hamre, og der kom over ham en Virksomhedstrang, som han næsten ikke kunde styre. Han vilde læse Vennens Papirer paany, han vilde absolut læse alle de kinesiske Skrifttegn paa Elfenbensskaftet, og han vilde slaa op i sine Bøger for at finde deres Betydning.

Saa erindrede han pludselig, at det dog var fornuftigere at gaa frem paa den Maade, han var begyndt, og ved en ny Dosis at se at faa de ophidsede Nerver bragt til Hvile. Han trillede en dobbelt saa stor Pille Opium sammen, holdt den ind i Flammen og indsugede paany den tørre Røg — og den mærkelige Vellugt, der nu smagte helt som Rosenolje.

Opiumet brændte nu næsten med klar Flamme paa den lille Skaal, og mens den smeltede, løb den som en brun Stribe ned over det blaatbemalede Pibehoved.

Han mærkede, at han begyndte at blive brændende hed over hele Kroppen, først i

Ben og Arme, saa i Ansigtet. Han gad ikke længer holde Giften fast med den lille Tang, men lod Pibehovedets Skaal blive liggende over Flammen, og indsugede nu, mens hans Hoved laa tungt som Bly paa Puden, tykke duftende hede Skyer, som han skiftevis sank og pustede ud gennem Næsen.

Han mærkede lidt Smerte over det ene Øje og en Brænden i Halsen, som snart afløstes af en hæftig Kvalmefornemmelse. Men alligevel blev han ved at tage Drag paa Drag, og da Opiumet var fortæret, laa han og sugede Spritlampens Flamme ned i det brændende hede Pibehoved, saa det ligefrem sved ned i hans Lunger. Men han syntes, at han tænkte saa skarpt og klart, som paa den klareste Dag ude i den friske lyse Luft . . .

Kvalmen generede ham, og han var nu saa tung som Bly i Hoved og Lemmer. Han maatte sove . . . Det plejede at gaa over, naar man sov. Man skulde bare blive liggende ganske stille paa Ryggen i sin Køje, naar man begyndte at føle sig søsyg. Naar man saa lukkede Øjnene, følte man det ligesom behageligt kildrende i Mellemgulvet, hver Gang Skibet sank ned i Dønningernes Dal . . . Skibet blev ved at gaa op og ned, men det generede ham næsten slet ikke mere. Der var sikkert temmelig høj Søgang nu; men Natten var forbi, og hver Gang nogen gik med Dørene i den lange Gang udenfor Kahytterne, kunde han mærke den friske Morgenbrise ned til sig i den kvalme Kahyt. Hvor var det dog dejligt at rejse . .

Sander klædte sig paa og gjorde omhyggeligt Toilette, som altid, naar han var paa lange Rejser. Han holdt af at følge Skik og Brug. Ved Frokosten stillede man i Spadseredragt og ved Middagen i Selskabstoilette.

Da han kom op paa Dækket, saa han, at enkelte Passagerer allerede promenerede paa Dækket. De talte med Kaptejnen om, at det endnu kun vilde vare to Døgn, før de fik evropæisk Land i Sigte.

I Læ af Kommandobroens Trappe, fik han Øje paa Miss Elise.

Han blev staaende lidt og saa paa hende, før han gik hen til hende.

Hvor var hun smuk . . . Smilet om hendes Mund var som ét med Morgensolens Straaler, der blandede sig i hendes gyldne Haar, og han havde aldrig set en Hud saa varm og gylden som hendes Kind i denne Belysning . . . Hun var dejligere end noget Billed.

Og han gik hen og tog hendes Haand, der var som det ædleste Elfenben, og holdt den længe i sin. Han kunde have knælet for hende, hvis de havde været alene. Og hun var lutter Smil og Solskin, mens de talte om Havet, der var som det blankeste, blinkende Spejl, skønt Dønningerne løftede Skibet op og ned, saa hun leende maatte omklamre hans Arm . . .

— Hvor er vi lykkelige, hviskede han, mens de sad Haand i Haand. Og hun svarede ham med lutter Smil og saa paa ham med sine store mørke, fløjelsvarme Øjne, der gemte en Verden af Lyst.

Han havde rejst sig og stod bagved hende, mens de begge saa ud over Havet. Han mærkede Rosenduft og Varme fra hendes Haar. Hun lænede sig tilbage, og han bøjede sig frem, der var slet ingen i Nærheden, og han lagde sin Kind mod hendes, blidt og beruset af hendes Nærhed. Saa løftede hun sin Arm, saa Stenene i de gyldne Ringe om hendes Haandled spillede som Regnbuen, og hun lagde sin hvide, smalle Haand om hans Hoved og holdt ham fast mod sin Kind. Men da hun drejede sit Ansigt om imod hans, laa der store Perler i hendes Øjne. Hendes dejlige Læber skiltes i et længselsfuldt Smil, hun saa ud — med sine opadvendte Øjne — som om hun bad, da hun hviskede:

— Gid denne Rejse aldrig fik Ende.

Hans Øjne fulgte hendes Kinders og Halsens Linjer . . . Gid denne Rejse aldrig fik Ende . . .

— Elise — der er en Dag efter denne . . . Intet i Verden kan mere skille dig og mig. Den fuldkomne Lykke kan jo aldrig høre op. Den Fred, der boer i en Sjæl, kan aldrig faa Ende.

— Og der var en Tid, da jeg ikke kendte dig, sagde hun, — jeg begriber det ikke.

Hendes Stemme lød som Sang.

Han hørte den længe, længe — mens andre kom og gik forbi, hvor de sad, mens andre talte med dem, mens Dagens Liv og Travlhed vaagnede paa Damperens Dæk.

De søgte — som altid — at være sammen saa meget som muligt den hele Dag. Bestandig var hun i hans Tanker. Han følte hvor han elskede hende over alt paa Jorden; det var en Lykke blot at færdes i hendes Nærhed...

Han hørte endnu hendes Stemmes Klang, da han pludselig laa lysvaagen i sin Stue, hvor der var koldt og mørkt.

Han var stiv i alle Lemmer, han kunde ikke høre sin Puls slaa, svag og mat og isnende kold laa han og kunde ikke røre en Haand. Hans Hoved var som omspændt af Jærnkramper, hans Svælg var brændende tørt.

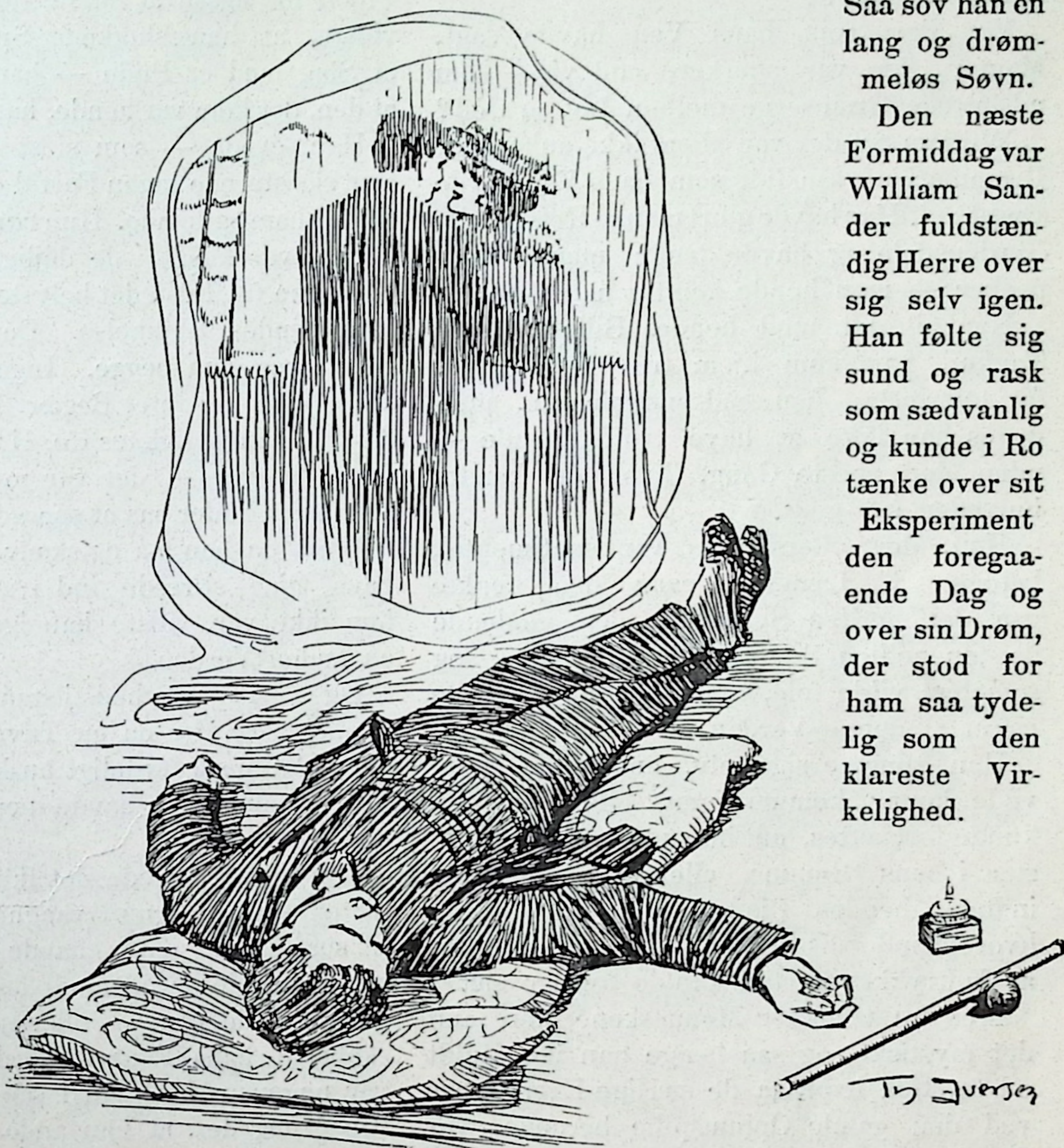
Elises Stemme klang i hans Øren . . .

Han var altsaa bleven syg, forstod han. Det var første Gang i over ti Aar. Han maatte jo være syg. Han var hjemme og Elise var ikke hos ham — eller han drømte, at han laa her et Sted og frøs og famlede i Halvmørke. Det var maaske kun en Feberfantasi . . .

Ganske langsomt blev Virkeligheden klar for hans Bevidsthed. Han saa Spritlampen staa og lyse som en ganske lille blaalig Stjærne, der snart vilde slukkes. Han var bare syg og fortumlet efter Opiumsrusen.

Det varede godt en Time inden han helt kom til sig selv og fik tændt Lys. Han rystede af Feber og skyndte sig i Seng. Saa sov han en lang og drømmeløs Søvn.

Den næste Formiddag var William Sander fuldstændig Herre over sig selv igen. Han følte sig sund og rask som sædvanlig og kunde i Ro tænke over sit Eksperiment den foregaaende Dag og over sin Drøm, der stod for ham saa tydelig som den klareste Virkelighed.

Den Fred, der boer i en Sjæl, kan aldrig faa Ende.

Hvor havde han oplevet dette? Hvor havde han truffet denne Kvinde?

Hvis han ikke havde truffet hende før, var der jo slet ingen Mening i hans afdøde Vens videnskabelige Forklaring, der jo netop var baseret paa, at Drømmene forekom En som den virkeligste Oplevelse, fordi de kun realiserede Tanker og Sanseindtryk, man havde haft i vaagen Tilstand.

Hvor havde hans Hjærne samlet det Materiale, som den havde bearbejdet videre i den ubevidste Tilstand?

Hvor eksisterede denne Kvinde, som han var saa forelsket i og som han kendte saa godt? . . . Var hun helt af en anden Verden . . . en Drømmeverden, der var smukkere end denne?

Var der, som hans Ven havde sagt, Magter, der var stærkere end vi — som udslettede Grænserne mellem Liv og Død?

William Sander var ellers ikke anlagt for Drømmeri — saa lidt som hans Ven havde været det. Han havde gjort mange Rejser i alle Verdensdele og havde truffet mange Mennesker — men hende kendte han ikke . . .

Han gik ud med hendes Billede i sine Tanker, han kom hjem træt og alvorlig, for hvormeget han end spekulerede, mindedes han ikke at have truffet hende — uden den eneste Gang, hvor de kendte hinanden saa godt.

Han, der ellers ikke var sentimental, betoges af Længsel, naar han tænkte paa det herlige Sværmeri, den glødende næsten hellige Ild, han havde følt — og som han vilde føle, hvis den Fantasi havde været af denne Verden.

Han spurgte sig selv, om denne Drøm vilde kunne komme igen, eller om den kunde fortsættes, om hun paany vilde fremstaa i hans Drømme, eller en anden vilde indtage hendes Plads. Han følte godt, hvor usunde disse Tanker var, og haabede, at Indtrykket hurtigt skulde fortage sig.

Men intet lokker Menneskene mere end det mystiske, og saa længe han ikke fuldt ud forstod, hvorpaa de særlige Egenskaber ved den gamle Opiumspibe beroede, var den ikke af hans Tanker. Og Erindringen om hende groede fast i hans Sind.

Han tænkte paa at slaa Pibehovedet i Stykker og kemisk analysere de Stoffer, han fandt deri; men Nysgerrigheden og maaske ogsaa en Længsel, han ikke vilde tilstaa for sig selv, fik Overtaget, og han rullede en Aften en stor Ært sammen af Opium og tændte Piben igen.

Han slugte straks Røgen og fyldte Lungerne med den tørre hede Duft for hurtigt at komme over Sygefornemmelsen, og før han endnu havde taget det sjette Drag følte han — skønt hans Hjærne forekom ham saa normal som nogensinde — at han ikke var alene i sin Stue.

Han tænkte endnu saa klart, at han kunde lægge den sydende Opium til Rette paa Piben for ogsaa at faa de sidste Drag. Han vidste, at han slukkede Spritlampen ved et Slag med et Pude — han vidste endog, at den, der kom var hende, han helst vilde se.

Han levede — som sidst — kun i Nuet. Der eksisterede ingen Fortid og ingen Fremtid for ham og hende. Hun *var* i hans Stue . .

Hun var klædt i de dejligste Farver, og Gløderne fra Ildstedet belyste carmoisinrødt hele hendes Skikkelse. Der var Sjælens Fred over dem begge. Ingen Verden omkring dem, og intet Begær. Han følte atter den fuldkomne Lykkes Ro. Han ræsonnerede ikke derover — det var jo Virkeligheden som ingen finder paa at spørge om er ægte . . .

Først da han laa og skælvede i Feber, og hans Øjne stirrede ind i et Mørke, hvor hun ikke var, vidste han igen, at der var en anden Verden.

Og i sin Svaghedstilstand spurgte han sig selv: Er der da en Tilværelse foruden denne? Ganske tydeligt huskede han endog hver Tanke, han havde tænkt, mens han nød sin Lykke.

Men længe varede det ikke før hans Kritik og sunde Fornuft vaagnede. Han sagde til sig selv, at enten havde han en Gang et eller andet Sted mødt denne Kvinde, og glemt hende igen — eller snarere var hun skabt af hans Fantasi, fordi der nu ikke var nogen anden, han i særlig Grad beundrede. Og det, at han anden Gang drømte den samme Drøm eller i al Fald om den samme Person som første Gang, var rent suggestivt; han saa blot, hvad han forventede at se og hvad hans Tanker stadig havde været koncentreret om.

Det hele var et interessant Eksperiment. Men det var en farlig Leg, som han nu følte, der skulde Kræfter til at afholde sig fra.

Ofte stod William Sander i de følgende Dage med det lille hvide og blaa Porcelæns

Hoved i sin Haand og vilde knuse det mod Stuens Væg; men lige saa ofte lod han sig lokke til paany at beruse sig i de dejlige Drømme, og der begyndte snart for ham et Liv ved Siden af dette — som der havde været det for hans stakkels Ven.

Tanken om Vennens Skæbne fyldte ham ofte med Rædsel, og han forbandede den Arv, der var tilfaldet ham. Men han trøstede sig stadig med, at han var af stærkere aandeligt Stof og kunde bryde af saa snart hans Helbred begyndte at lide under Giftans Indvirkning.

Alligevel tabte han mer og mer Interesse for det daglige Liv. Han forstod, at Østerlænderne kunde forfalde fuldstændig til denne Gift, der skabte en Tilværelse, som var idel Fred og Lykke. Han fandt større og større Glæde ved nu og da i nogle Timer at hengive sig til sin stjaalne Lykke, og han trak sig mer og mer tilbage fra sine Venner og Bekendte.

Hans Ven Cramer kom til ham nu og da, som han selv i sin Tid var kommen hos den Afdøde; og Cramer saa bekymret paa ham og fortalte ham, at han saa daarlig ud.

Han vidste godt selv, at han blev mager og gul i Huden, og en Dag, da han vaagnede efter næsten to Døgns uafbrudt Beruselse og begyndte at tænke over sin miserable Tilstand, tilstod han for sig selv, at det var kommen saa vidt med ham, at han ligefrem nærede en dødelig Angst for, at Kilden til hans Nydelse skulde blive udtømt, at han skulde miste Nøglen til den Tilværelse, hvori hun færdedes.

Han huskede tydeligt, at hans afdøde Ven, den Gang han var paa samme Stadium af Sygdommen, havde sagt: — Jeg ved en Lykke, der er rigere end den Menneskene i Almindelighed kender, den, der dog aldrig er hel og ublandet, men bundet af Tusinde Lænker og forplumret af menneskelig Svaghed . . . Verden tilhører den, der vil eje den.

Aldrig havde Sander tydeligere følt, hvordan det gik ned ad Bakke med ham . . .

Men nu skulde det være forbi. Nu vilde han, med hver en Smule Kraft han ejede, kaste sig over sit Ardejde over sine Studier. Denne Trolddom skulde ikke faa Bugt med ham, som den maaske havde ødelagt Hundrede andre i Tidernes Løb.

Han lod sig bringe en Kande med stærk Kaffe og drak tre Kopper deraf; det havde han fundet var den bedste Modgift, han kunde faa efter Rusen. Saa trak han Gardinerne fra sine Vinduer og lod Foraarssolens smilende Straaler trænge ind i sit Værelse. Solen mindede ham om hans og hendes første Møde. Han følte sig syg i Sindet ved Tanken derom.

Men rask klædte han sig paa og gik ud. Han syntes, at han fik Kræfter og Mod, da han indsugede den skarpe, friske, kølige Luft. Alt var saa smukt under den høje, lyse Himmel, og han havde Fornemmelsen af, at ogsaa denne Verden kunde erobres af den, der vilde eje den — og at den maaske dog ogsaa var værd at eje . . . . For han syntes — sygelig og nervøs som han var — at det var ligesom om der alligevel var Forbindelse mellem denne og den anden Tilværelse.

Han tænkte ofte senere paa, at det ikke kunde have været helt tilfældigt, at han nu besluttede sig til at gaa hen og aflægge Cramer et Besøg — en slumrende Bevidsthed, maatte have ledet hans Skridt i den rigtige Retning paa denne Dag, hvor han søgte tilbage til Livet, som han havde været ved at miste.

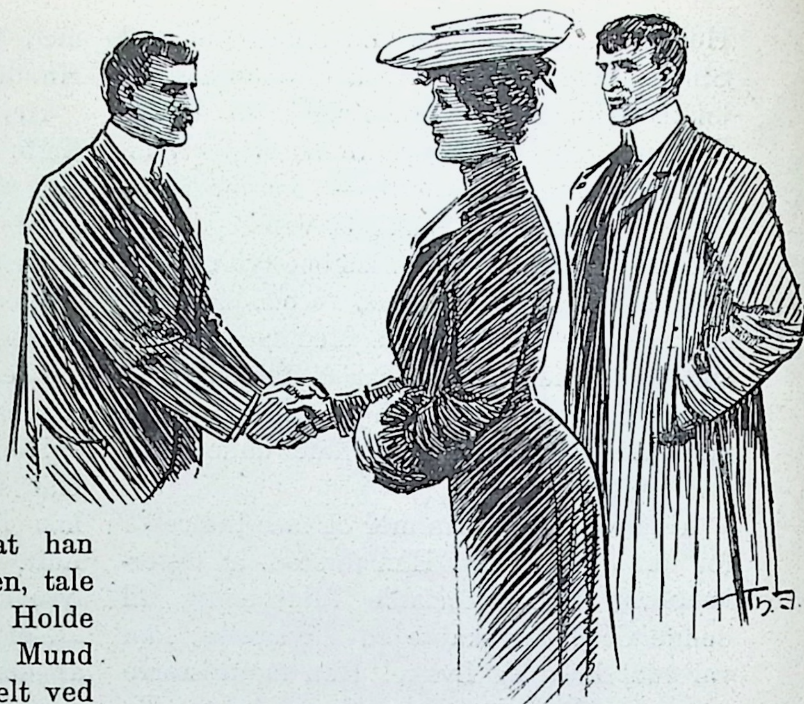
Da han kom i Nærheden af Cramers Hjem, saa han denne kom gaaende. Han var ikke alene. Ved hans Side gik en høj ung Dame, en Dame, hvis Skikkelse Sander syntes, han skulde kende.

Han blev kold som Is og kom til at ryste over hele Kroppen. Hurtigt gik han ind paa en Restauration for at undgaa at møde dem, og ved Restaurationens Vindu stod han og saa dem gaa forbi — Cramer og Kusinen.

Med et stod alt ham klart, skønt det svimlede for ham. Han havde straks genkendt Cramers Kusine fra Amerika som han kun flygtigt havde set en eneste Gang før. Han havde genkendt hende og set — hvad der aldrig med en Tanke før var faldet ham ind, — at hendes Ansigt var Elises — Træk for Træk . . .

Det var ham umuligt at gaa i den Grad havde Opdagelsen rystet hans Nerver. Kellneren kom med Kaffe til ham; han blev siddende og tænkte . . .

Det hele var jo i Grunden klart nok. Kun ubegribeligt, at det aldrig var gaaet op for ham — saadan som han dog havde søgt og søgt i sin Hukommelse efter det Ansigt . . . efter denne roligt smilende Mund, efter dette Haar, denne gyldne Lød, disse Øjne.

Jeg har været syg, men nu er jeg kureret

Han fattede det næsten ikke, at han skulde se hende igen — lysvaagen, tale med hende — som med en Fremmed. Holde hendes Haand i sin, føle hendes Mund mod sin . . . Hans Fantasi var helt ved at tage Magten fra ham. Men hun var jo af denne Verden.

Han forbandede, nu da han igen var bleven Herre over sine Følelser, sin Svaghed — han maatte jo have vidst, at den, hvis Billede han saa i de dejlige Drømme, færdedes et Steds; han burde have søgt og ikke umandigt have givet sig hen til Drømmerier. Hans Selvfølelse var oprørt og han mærkede, at han var kureret i selvsamme Stund.

Han skyndte sig hjem, mens han endnu følte sig kraftig og viljestærk som tidligere. Hjemme tog han uden Tøven den gamle Opiumspibe og holdt den i sin Haand, som den Gang han efter Vennens Død, nysgerrig og dog med en Forbandelse paa sine Læber, havde betragtet den.

Han drejede Hovedet af Pibens Rør — som hans Ven havde skrevet at den gamle Indier havde gjort, da han aabenbarede dets hemmelige Egenskaber. Saa tog han en indisk Kniv ned fra Væggen og huggede med dens Hæfte det gamle, kinesiske Pibehoved i Stumper og Stykker.

I Skaarene sad en tyk, brun Skorpe som var haardere end den stivnede Opiumsmasse. Nysgerrigt betragtede han den og skrabede i den med Knivens Blad. Han mærkede Rosenoljens sødlige Duft brede sig i Stuen. Saa samlede han Skaarene sammen og kastede dem bort.

— — —

Der gik kun et Par Dage inden han traf hende.

Hun og Cramer stod en Formiddag i hans Stue. Hun lidt tøvende, men smilende og rolig.

— Jeg lovede jo min Kusine at tage hende med en Dag for at hun kan se dine sjældne Sager, sagde Cramer.

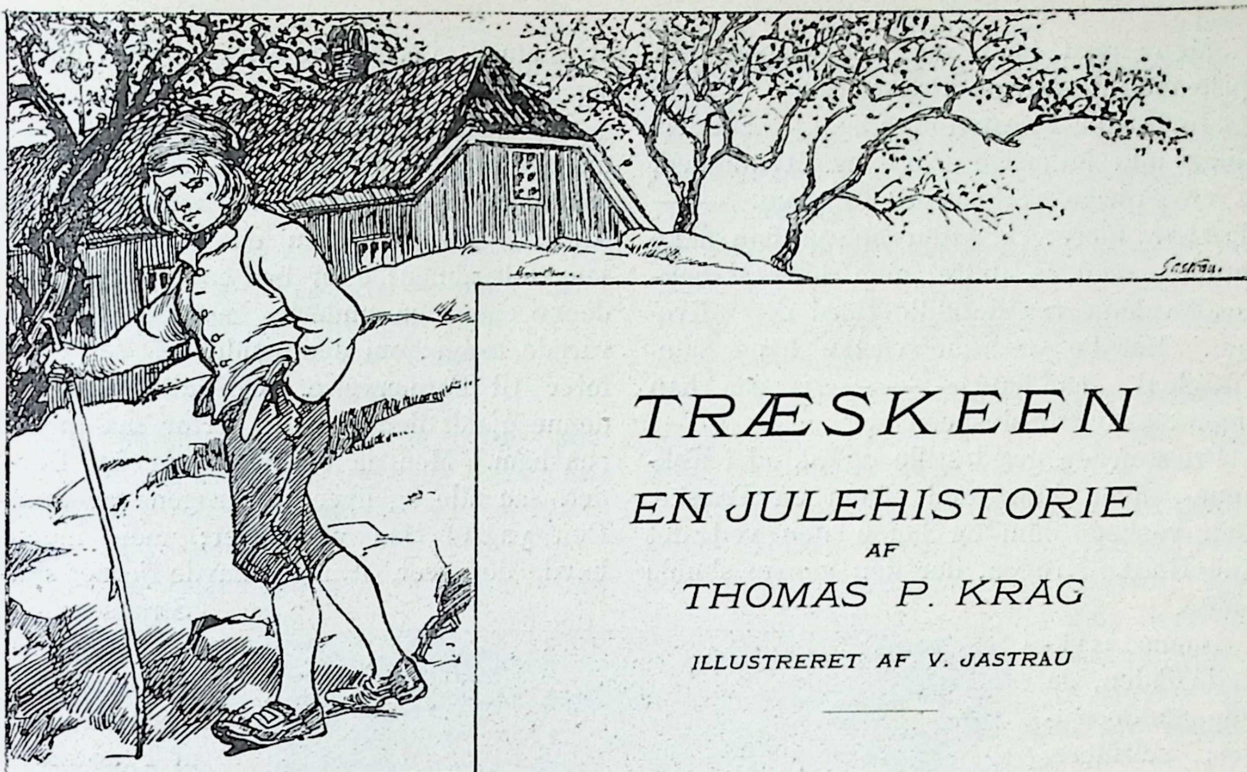
Sander hørte intet. Han var bleven bleg og stod og stirrede paa hende.

Hendes mørke Øjne saa ligesom med Forbavselse paa ham og hun sagde — med den Stemme, han kendte saa godt:

— Har De været syg, mens jeg har været bortrejst? Jeg synes, De saa meget raskere ud i Vinter, da vi mødte Dem.

Han greb hendes Haand — hendes Haand, som han nu knapt turde beholde et Øjeblik i sin, og han sagde med en Smule Skælven i Stemmen.

— Ja, jeg har været syg; men nu er jeg kureret.

TRÆSKEEN

EN JULEHISTORIE

AF

THOMAS P. KRAG

ILLUSTRERET AF V. JASTRAU

I.

Nyeste Portræt a Thomas P. Krag.

Langt ude i Verden etsteds, hvor Skyerne farer lavt over Moen og hvor Stormen larmer ved Høst, der stod en gammel Præstegaard med en Kykeliky paa Taget.

Derinde levede Præstefolkene med tolv Sønner.

Disse artede sig alle meget godt undtagen den yngste.

Han var doven, naar de andre var flittige, og han gik og drev i Skog og Mark, naar de andre sad stille og læste Latin.

Faderen skændte og brugte endog Riset paa sin vanartede Søn, men lige lidet hjalp det.

„Det er sørgeligt," sagde Præsten tit; „men her er vel intet at gjøre. — Mellem en saa stor Sønneskare er der altid en, som skeier ud — — — Nu har jeg prøvet saa tit med det gode og det onde, at nu er jeg træt."

Og han lod den daarlige Gut gaa sin egen Vei og advarede sine andre Sønner mod ham. Disse tog Advarselen tilfølge, og de talte ikke med den yngste. Men da blev denne endnu værre, og han drev længere afsted end før, og blev ofte borte den hele Dag.

Men Moderen elskede den yngste ligesaa meget som de andre, og naar han gik bort fra Hjemmet, sad hun ofte i sit Kammer og stirrede efter ham over Moen, til han blev borte. — — —

Saa var det en Julekvæld, at Bordet blev dækket, og de trearmede Lysestager blev pudsede og sat frem; og det hvideste Dækketøj lagdes frem og Damaskes Duge med indvævede Roser paa. Og alle de tykke, gamle Sølvskeer blev denne Aften tagne i Brug — som altid Julekvælden. Men saa hændte det underlige, at den tolvte Ske manglede. Ingen vidste om den, og alt, hvad der søgtes frem og tilbage, var den og blev den borte. Dette blev meldt Præsten, og han kom og tællede efter og tællede ogsaa kun elleve. Og atter søgtes der paa de urimeligste Steder; men Skeen blev ikke funden.

„Nuvel," sagde Præsten, „saa er den begribeligvis stjaalen; det skal undersøges, naar Helgen er over; lad nu intet forstyrre Julekvældens Fred."

„Men hvad skal saa vor yngste Søn spise med?“ spurgte Præstefruen.

„Jo,“ sagde Præsten myndig, „jeg befaler, ifølge min faderlige Pligt og Myndighed, at en Træske skal lægges for ham. — — Og hør mere: I Aften spiser han ikke sammen med os andre; men der skal dækkes for ham ved det lille Bord dér i Krogen. Maaske det kan vække hans Samvittighed, saa han — — — ja saa han siger os, hvor Sølvskeen er.“

Præstefruen græd stille og gik ud i Køkkenet, hvor hun fandt frem en Træske. Den vaskede hun og lagde den ved det lille Bord i Krogen, der den yngste skulde sidde.

Imens rykkede Tiden, da der skulde spises, nærmere. Alle Sønnerne kom hjem; den yngste ogsaa; men der taltes lidet dem imellem, og Præsten var ikvæld meget tavs. Sønnerne troede, det kom af Stundens Højtidelighed, men i Virkeligheden sad Præsten og tænkte paa den Sølvske, som var kommen bort, og som han troede, at den yngste havde stjaalet. Dog nævnte han intet Ord herom til denne.

Det var et stygt Vintervejr med Storm og Snefog, og hun kunde intet se.

— En Stund efter satte man sig tilbords. Præsten med Familie ved det store, lyse Bord, som skinnede af Sølvtøj og blanke Kar. Den yngste Søn ved det trange Bord i den mørke Krog — kun med et simpelt Lerfad og en Træske foran sig.

Saa spiste man Julegrøden saa hvid og fin og bagefter Mølje og Ludefisk. Men baade før og efter Maaltidet holdt Præsten Andagt. Før bad han en Bøn, og man sang Julesalmen; efter bad han ogsaa; men denne Gang en underlig haard Bøn, som varede længe: om den ugudeliges Vei, som fører til Fordærvelse. Og alle følte, at denne gjaldt den yngste; derfor saa ingen paa ham. Men da de reiste sig fra Bordet, saa alle og hver, at Krogen var tom. Den yngste Søn var gaaet; men ingen havde dog seet, at nogen havde fjernet sig.

Straks vilde alle ud og se efter ham. Men de standsedes af Præsten.

„Vær stille!“ raabte han, „nu har den onde Samvittighed slaaet ham. Lad ham nu komme ydmyg tilbage og paa sine Knæ bede om Forladelse — — — — Før faar han den ikke.“ Og han fortalte sine elleve Sønner om Sølvskeen, som var kommen bort, og at den yngste til visse havde stjaalet den. Dette fandt de alle saa skrækkeligt, at de blev rolig inde og takkede Gud for sine rene Hjærter. — — —

Men useet af al[l] gik Præstefruen udenfor. Det var stygt Vinterveir med Storm og Snefog, og hun kunde intet se. Alligevel gik hun bag Huset, og gav sig til at

raabe paa sin Søn. Hun raabte mange Gange; men ingen gav Svar, og Stormen bar hendes Stemme langt bort i Natten Men først da hun havde raabt sig syg og ussel, og først da Stormen havde blæst hende kold som Is, gik hun atter ind og satte sig hen i en Krog for sig selv, useet af alle. For Moderhjærtet er altid varmt selv for den vanartede Søn.

II

Der kunde være gaaet tyve Aar hen. Markens Græs havde gulnet Gang paa Gang, og mange hundrede Skyer havde imens faret Moen forbi.

Men en Julekvæld, netop tyve Aar efter, sad en gammel Dame foran et Bord med en tynd, gulnet Dug paa. Hun sad og saa hen for sig med det underlige Blik, som siger, at Tankerne er langt borte.

Henne ved Ovnen stelte en gammel Pige med Teen, og hun lod Kanden synge og synge meget længe, for at Teen skulde trække sig og blive stærk og klar.

Men da hun kom hen til Bordet med den og skænkede for, blev den gamle Dame ligesom vækket. Hun strøg Haanden over Dugen og saa forundret op.

„Du har jo ikke lagt den tykke Damaskes Dug paa iaften, Marte — den med Roserne. Og du ved godt, at den skal paa ved Jul og ved Paaske.

„Nej, se, det har jeg glemt, snilde Frue . . . ja slig gaar det, naar Aarene falder paa en."

„Aa ja, men se sligt maa man huske, Marte. Det gør jeg endda jeg er ni og sytti."

Marte svarede bare: „Aa ja, ja!"

Hun vidste jo godt, at den gamle Frue for to Aar siden havde maattet sælge de fine Damaskes Duge med Roserne paa — omend under Sorg og Graad. Men hun havde ikke Hjærte til at sige hende det. Og derfor tiede hun og lod sin Frue sidde med den gode Tro, at de gamle Duge laa nedpakkede i Dragkisten med Nellikrod og Krydderpose. — — —

„Jeg synes jeg er friskere idag, Marte," blev Fruen ved. „Jeg tror det kommer af, at Solen skinnede saa godt i Formiddag . . . og saa af, at Blomsterbordet er flyttet herind. Ja, saa godt det er med Blomster og Urter. De frisker op og fornøjer. Men medens jeg husker det, Marte, hvordan er det med den dobbelte Fuktia? Den har været klein i det sidste. Bladene har været saa tørre. Jeg er saa bedrøvet, fordi Vejret blev saa stygt til Middag. Solen blev ganske borte."

„Aa, den Fuktia retter sig nok," trøstede Marte hende. „Den retter sig nok, naar Solen kommer tilbage." — — —

— Stormen havde ligget og brummet siden Middag i korte Tag. Den havde ligesom ikke endnu faaet Albuerum. Men nu kom den heftigere og heftigere henover. Den peb i Husets gamle Stokværk og fik Varmen i Kakkelovnen til at flamme op, stærkere for hver Gang saa det tilsidst baade spragede og gnistrede.

„Det bliver vist et Herrens Veir iaften," sagde den gamle Pige; „jeg kan ikke huske, at vi har havt sligt Vejr nogen Gang en Juleaften."

„Jo, jeg husker sidste Gang, vi havde ligesaa haardt Vejr som nu, det var idag for tyve Aar siden."

Marte vilde le; men underligt nok lod den gamle Præstefrue denne Gang til at vide, hvad hun sagde, for hun saa meget klar ud. Derfor vilde ikke Marte modsige hende, men ytrede bare hen for sig: „Ja, dengang havde vel Fruen andre her end jeg. Præsten evede jo dengang."

„Javist gjorde han saa. Han var saamæn stærk dengang. Men det blev sidste Aaret, han var rask og rørig . . . Han sørgede meget, Marte, og det er ikke godt at bære Sorg . . . Hun standsede lidt, og mumled saa hen for sig: „Det var nu denne Sølvskeen, som vi havde mistet."

„Sørgede Præsten saa svært over en Sølvske?"

„Ja — men det var nu ikke for Skeens Skyld; — og den fandt vi forresten ogsaa igen. Min Mand havde taget den med sig paa sit Kontor for at tage Mikstur . . . og der var den bleven liggende . . . De fandt den igen, da de gjorde ryddig til Nytaar

— — — og da, ja da sørgede han endnu mere, Marte.“

„Nu gaar det rent rundt for hende,“ tænkte den gamle Pige, „at sørge, naar en mister en Sølvske, det faar saa være; men at sørge, naar en finder den igen, det er da Galmandssnak,“

. . . „For da havde de gjort ham Uret,“ sagde Fruen sagte og saa hen for sig. „Og han gik bort . . . og han blev borte. Vi hørte ikke mere til ham.“

„Jeg troede, Pastoren døde i sin Seng,“ sagde Marte forundret.

Den gamle Frue hørte ikke noget. Hun sad i dybe Tanker.

„Hent de Skeerne frem,“ sagde hun pludselig; „de store, tykke med anno 1764 paa, — de, som ender i et Løvehoved . . . Har vi dem ikke? — — Aa nei; det er jo sandt — — jeg sidder jo rent i Ørske . . . de er jo solgte og borte . . . Ja saadan er det, naar man bliver fattig . . . Men den tolvte har jeg nu alligevel . . , for den skulde han spise af, naar han kom hjem igen, til Vederlag for Træskeen. Og derfor kunde jeg ikke skille mig med den.“

Præstefruen reiste sig langsomt og gik hen til Sybordet med de mange Rum. Hun trak den inderste Skuffe ud og hentede frem derfra en Sølvske, som hun kom tilbage med og lagde paa Bordet foran sig.

„Havde den i Aften for tyve Aar siden ligget slig foran min Søn, saa havde meget været anderledes,“ sagde hun langsomt. „Han vilde ikke vide af at sidde og spise med Træske hos sine Forældre . . . Maden blev besk for ham, — og derfor gik han.“

Jeg troede, Pastoren døde i sin Seng, sagde Marte forundret.

Marte tiede og lyttede. Hun havde hørt snakke om, at den yngste Søn engang skulde have forladt Huset. Men det var længe siden, saa det var næsten gaaet i Glemmebogen for hende. Hun ventede at faa høre mere; men hun fik ikke høre et Ord til om den Sag. Saa sad de to og spiste Julegrøden ganske tavse, og tilslut læste Præstefruen i Bibelen om den blanke Stjerne, som skinnede over Barnet i Krybben, og om de hellige tre Konger, som ofrede Røgelse og kostelig Salve. — — —

Men hun havde knapt læst ud, før Marte reiste sig. Det bankede vist paa Porten derude. Hvem kunde det være . . . nu Juleaften? — De vidste ingen, som skulde komme.

En Stund sad begge og lyttede, saa hørte de Bankningen endda stærkere end før.

„Kanske det er en, som er faret vild," sagde Fruen. „Vi maa lukke op, Marte. Vi kan ikke lade ham blive ude i sligt Veir."

Pigen tændte Lys og gik ned. Hun var ikke ræd af sig, lod det til . . . Prætefruen hørte hende raabe: „Hvem er det?" og da der blev svaret udenfor hørte hun Porten blive aabnet og nogen komme indenfor og trampe Sneen af sig.

Lige efter kom Marte ind og sagde, at der var en Herre i Gangen, som spurgte om at maatte faa blive under Tag en Stund.

„Javist," sagde Fruen, „lad ham bare komme helt ind. Han kan jo blive syg af at staa derude og kuldske."

Næste Nu blev Døren aabnet, og i Værelset stod en stor, smuk Mand med lyst Haar og Skæg. „Jeg kommer langveisfra," sagde han, „jeg ved ikke, hvor jeg skal faa Hus for Natten."

Den gamle Frue reiste sig og bad ham sidde ned. Hvis han vilde tage til Takke, saa skulde der nok blive Raad.

— Kære, du kan jo bare give mig en Træske, Mo'r!

Det vilde han gjerne; — Og den fremmede Mand satte sig, som var han træt. Imens gik Marte ind for at gøre Aftensmad istand til ham, og saa blev de to — den gamle Præstefrue og den unge Mand — siddende og tale sammen. I Førstningen gik Samtalen ikke videre. Men det varede ikke længe, før Ordene kom og gik af sig selv; de forstod hinanden saa godt, Præstefruen spurgte ham endog ud, hvor han agtede sig hen, og hvor han var kommen fra. Og han spurgte hende, om hun havde boet her længe, og hvor hendes Slægt var.

„Aa jo — — min Mand," fortalte hun, „er død for sytten Aar siden. Han var Præst, og vore Børn har sine egne Hjem. Vi har haft tolv Sønner; men nu er kun syv igjen."

„Er de fem døde?" spurgte den Fremmede.

„Nei — ikke flere end fire."

„End den tolvte da?"

„Ja den tolvte den tolvte — — — — jeg ved ikke, om han lever, eller om han er død. Han forlod os for tyve Aar siden — — vi havde gjort ham Uret. — — Men det er, som jeg tror, han engang skal komme igen. Men nu er det jo saa længe siden." —

Og den gamle Frue bøiede sit Hoved og græd. Det var ikke runde, klare Taarer, som letter og dulmer; men det var en stakkars gammel Enkes svidende Smerte under Øienlaagene. Og hun blev siddende med sit gammeldags, broderede Høitids-Lommetørklæde foran Øinene, til Marte kom ind med Aftensmaden paa et Brædt. Hun saa paa den gamle Frue og rystede paa Hovedet: „Er nu de Tanker faldne paa hende igen?" Saa gik hun hen og sagde sagte: „Vi faar kanske lægge Sølvskeen frem for Herren."

Men den fremmede Mand reiste sig pludselig og gik hen foran den gamle Dames Stol, knælte ned og lagde Hovedet i hendes Fang.

Derpaa løftede han det atter, kyssede hendes Hænder som et lydigt Barn og sagde langsomt og inderligt:

„Kære, du kan jo bare give mig en Træske, Mor!"

VÆDDEMAALET

FORTÆLLING AF HARALD LERCHE ILL. AF EIGIL PETERSEN

Ved et fjorten Dages Jagtparti hos Baron Wscheran paa dennes Gods Tannwald i Riesen Gebirge lærte jeg Sir Henry Hodnet at kende. Vor Vært og jeg var nemlig de eneste, der talte flydende Engelsk, men da han ogsaa maatte underholde sine øvrige Gæster, der nok kunde noget Engelsk, men ikke nok til at føre en længere Samtale, blev det mest mig, der underholdt Sir Henry. Vi var begge Godsejere og ivrige Jægere og havde saaledes mange fælles Interesser. Særlig forhørte han sig om dansk Landbrug og Mejerivæsen, hvorfor jeg indbød ham til at besøge mig og tage begge Dele nærmere i Øjesyn, hvilket han med Glæde gik ind paa, og det blev saa aftalt, at han skulde komme til næste Sommer. Jeg maatte saa til Gengæld love at komme til hans Efteraarsjagter paa Marsden House, hvortil Baronen ogsaa vilde give Møde.

Saaledes gik det til, at jeg en Aften i Begyndelsen af Oktober sad i Sir Henrys Rygeværelse sammen med flere andre Herrer og efter Middagen drøftede Dagens Jagt. Herfra gik Samtalen over til Dagens Nyt og blandt andet ogsaa til Paagribelsen af Gerningsmændene til det store Banktyveri hos J. Block & Søn i London, i hvilken Anledning flere af Herrerne roste Londons udmærkede Politi, der saa godt som altid opdagede Gerningsmændene til Indbrudstyverierne. Blandt de tilstedeværende Herrer var der en Lord Runsbech, som jeg senere fik at vide havde været Advokat, indtil en Fætter af ham døde, hvorved kan kom i Besiddelse af Titelen og Godserne.

Hidtil havde alle talt i Munden paa hinanden, men alle tav, da Lorden højt bemærkede: „Det er ikke saa underligt, for Tyvene er aldrig forsigtige nok, men glemmer i Reglen et eller andet, der leder til Opdagelse, eller medtager Ting, som de ikke kan afhænde; hvis jeg derimod var Indbrudstyv og havde 100 £ at begynde med, skulde hele Londons Politi ikke opdage mig.“

„Hvis det kom til en Prøve, vilde det vist falde Dem vanskeligt at udføre det,“ bemærkede vor Vært.

„Jeg plejer at staa ved mit Ord; vi kan jo lade et Væddemaal afgøre, om jeg har Ret eller ikke,“ svarede Lorden, der var lige saa bekendt for sin Lyst til at vædde som vor Vært, der ogsaa straks modtog Tilbudet. Følgende Betingelser blev saa bestemt:

Alle tilstedeværende maatte love Tavshed paa Æresord; inden et halvt Aar skulde Lord Runsbech forøve et Indbrud i London, hvorefter han ikke maatte forlade England til et Aar fra Dato.

Sir Henry indbød alle de tilstedeværende

Gæster til Jagterne det næste Aar og paa selve Dagen til en bedre Middag. Til den Dag maatte Lorden kun bruge 100 £ af sine egne Penge. Blev Tyveriet ikke opdaget inden den Tid, skulde Sir Henry betale Erstatning for det stjaalne, hvorimod Lord Runsbech, hvis han blev opdaget, selv maatte erstatte Skaden og betale Sir Henry en Sum, der svarede til det stjaalnes Værdi. Baron Wscheran og jeg var yderst forbavsede, og selv Englænderne, der dog er vante til de besynderligste Væddemaal, fandt, at dette var for meget af det gode; men Lord Runsbech tog rolig sin Tegnebog frem, talte Banknoterne, skrev sig en Check paa, hvad han manglede i de 100 £, og rakte derefter Sir Henry sin Checkbog. For at Lorden ikke skulde blive straffet, hvis han blev paagrebet, blev der skrevet et Dokument, der indeholdt de fornødne Oplysninger samt de to Herrers Erklæring om at betale alle Omkostninger. Alle tilstedeværende skrev under, hvorefter Dokumentet blev lagt i en forseglet Konvolut med følgende Udskrift: Til Politichefen, Scotland Yard, London. Brevet og Checkbogen blev derefter lagt ind i Sir Henrys brandfri Pengeskab. — Endnu nogle Dage fortsattes Jagterne, hvorefter hver drog til sit. Lord Runsbech, Baron Wscheran og jeg fulgtes ad til London, hvor vi skiltes. —

— Væddemaalet havde jeg helt glemt, indtil jeg næste Aar fik Brev fra Sir Henry, at han vilde komme og besøge mig den 15de Juni. Jeg kørte selv til Stationen for at hente ham, og paa Hjemvejen forhørte jeg mig blandt andet om Væddemaalet. Smilet forsvandt fra hans Ansigt, idet han udbrød: „Efterhaanden som jeg har tænkt nærmere derover, var det egentlig et dumt Væddemaal, som jeg ikke vil gøre om igen; dels kan der hænde Lord Runsbech mange ubehagelige Ting, dels bliver det rimeligvis ikke Smaasummer, det kommer til at dreje sig om, for kender jeg Lorden ret, lader han sig ikke nøje med et lille Tyveri; der er inden fastsatte Tid udført to store Tyverier, som endnu er uopklarede, og er det et af dem, bliver det ingen billig Fornøjelse for mig, hvis han ikke bliver opdaget. Et Par Dage efter Jagterne sidste Aar stod der i Times, at han var taget paa en længere Udenlandsrejse, og siden har jeg intet set eller hørt om ham; men lad os nu ikke tale mere om den Sag, men nyde det smukke Landskab og faa saa meget Udbytte af Rejsen som muligt."

Da det var første Gang Sir Henry var i Danmark, var der nok for ham at se og faa Besked om, saa de tre Uger, han var min Gæst, gik hurtigt. Ved Afskeden fornyede han sin Indbydelse fra sidste Aar om igen at overvære Jagterne paa Marsden House samt høre Resultatet af Væddemaalet.

— — Jagterne havde allerede varet i flere Dage, og alle Deltagerne fra sidste Aar var mødte med Undtagelse af Lord Runsbech. Selvfølgelig blev Væddemaalet ivrigt diskuteret, men Meningerne var stærkt delte. I Følge Sir Henrys Udtalelse til mig om Sommeren kunde der nu kun være Tale om et større Indbrud, da det andet i Mellemtiden var opdaget, nemlig hos Juvelerfirmaet Samuel Lewin i Bandstreet, men det var allerede udført for to Maaneder siden, og der havde været gjort saa store Forarbejder, at det var meget tvivlsomt, om Lorden kunde have lagt Planer dertil og faaet det udført i den korte Tid. Desuden mente Politiet, at det maatte være en gammel dreven Professional, der havde udført det.

Men paa den anden Side havde man heller intet hørt til Lorden ud over Meddelelsen i Times.

Om Eftermiddagen den 10de Oktober, Aarsdagen efter Væddemaalet blev indgaaet, kom vi kørende op ad Alléen til Marsden House, da vi bag os hørte et Automobils Tudehorn, Vognene holdt til Siden, og forbi os susede lydløst et flot Automobil, hvori der sad en Herre, som hilste, idet han foer forbi.

„Hvem var det?" spurgte Sir Henry, men ingen kendte den nye Gæst.

Da vi kørte op for Døren, meldte Tjeneren, at Partikulier John Smith ønskede at hilse paa Sir Henry og Selskabet, og at han befandt sig i Bibliotheket. Sir Henry begav sig strak derop, og saasnart vi havde skiftet vore Jagtdragter indfandt vi os alle i Bibliotheket, hvor Sir Henry præsenterede os for Mr. John Smith; men hvad skildrer vor Forbavselse, da denne pludselig med et rask Tag smed Paryk og Skæg hen ad Gulvet og stod for os som Lord Runsbech, thi saa god havde Maskeringen været, at ingen havde anet, det var ham.

Nu brød vi alle løs som paa Kommando: „Har De vundet eller tabt?"

„Vundet, mine Herrer!" lød Svaret.

„Fy for Pokker, saa bliver det vist en dyr Omgang for mig," bemærkede Værten.

„Ja, det kan De være vis paa," svarede Lorden.

Sir Henry foreslog derpaa, at vi først skulde spise til Middag, saa skulde Lord Runsbech senere ved Kaffen og en Cigar fortælle sine Oplevelser.

Efter Middagen gik vi over i Rygesalonen, hvor Kaffen var serveret, da Tjenerne havde trukket sig tilbage, anbragte vi os i en Halvkreds omkring Lorden, der saa begyndte:

„I Dag er det altsaa et Aar siden, Væddemaalet blev indgaaet, og jeg havde da ingen Plan, men inden jeg rejste herfra, havde jeg lagt den. Som De ved, var jeg Advokat, før min Fætter døde, og blandt mine Klienter var

Juveleren Samuel Lewin i Bandstreet, for hvem jeg en Gang havde vundet en stor Proces, hvilket skaffede mig hans Velvilje siden, hvorfor jeg besluttede at benytte ham som Objekt, for skulde det gaa galt, vilde han sikkert være let at komme tilrette med, desuden var jeg godt lokaliseret der, da jeg ofte var kommen baade i Kontoret og Forretningen.

I en stor Ejendom med For-, Mellem- og Bagbygning indtager Juvelerbutikken sammen med to andre Forretninger Stueetagen i Forbygningen, hvorigennem en Port fører til Mellem- og Bagbygningen. Mod Gaden er der to store Vinduer, mellem hvilke en Dør fører ind i Butikken, der langs med de tre andre Sider har Glasskabe til Udstilling af de forskellige kostbare Varer; lige over for Indgangsdøren staar en Disk langs Bagvæggen, hvor en Dør fører ind til et lille Bagværelse og en anden ind til Chefens Kontor med den murede Hvælving, hvori alle Juvelerne, som det var min Plan at stjæle, bliver opbevarede om Natten. Chefen lukker selv den dirkefri Dør om Aftenen og tager Nøglerne med op i sin Lejlighed. Om Natten brænder der elektrisk Lys i Butikken og Kontoret, mellem hvilke Døren staar aaben, saa man fra Gaden kan overse hele Butikken og den ene Side af Hvælvingen med Jerndøren. Denne kunde altsaa ikke sprænges, uden den patroullierende Betjent straks vilde opdage det; at bryde gennem Hvælvingens Loft kunde der heller ikke være Tale om, da Juveleren selv boede ovenover, og Hvælvingens Sider kunde selv med det bedste IndbrudsVærktøj ikke gennembrydes paa mindre end 24 Timer, havde Juveleren en Gang fortalt. Tilbage var kun Hvælvingens Gulv, som man med Udsigt til Held kunde angribe. Dette var ogsaa min Plan, da jeg efter Jagterne med et Par af de tilstedeværende Herrer tog til London, hvor jeg straks undersøgte, om der var et Lokale i Nærheden at faa til Leje. I Mellembygningen ligeoverfor Hvælvingen stod der et Værksted ubenyttet. — Saasnart jeg havde set dette, gik jeg hen til det Hotel. hvor jeg havde sendt min Tjener hen med min Bagage, gav ham Ordre til at rejse hjem til Pitny Hall med denne undtagen en lille Haandkuffert. Times Correspondent fra Væddeløbene, som jeg aflagde et Besøg tilsyneladende for at faa nogle Oplysninger angaaende Løbene, fortalte jeg i Samtalens Løb ligesom tilfældig, at jeg tog paa en længere Udenlandsrejse, der maaske vilde vare et Aars Tid; og ganske som jeg formodede, stod det at læse næste Dag i Times.

Over Dover-Calais tog jeg til Paris, hvor jeg købte mig tre Habitter, Støvler, Linned, med mere, alt hvad der hører til almindelig, borgerlig Dragt for et Tidsrum af cirka 3 Maaneder, desuden tre forskellige Parykker og tilsvarende Skæg.

Et andet Sted købte jeg to Kufferter, en mindre til et Sæt Tøj og en større, hvori hele mit Indkøb samt den mindre Kuffert kunde være. —

Paa Hotelværelset, hvor jeg fik mine Ting bragt op, laasede jeg Døren, fjernede alle de Firmamærker, der fandtes paa Varerne; thi det galdt om, at udslette et hvert Spor af, hvor de var købte. Derpaa afførte jeg mig alt, hvad jeg havde paa, kom det i den Haandkuffert jeg havde med fra London, saa der uden for den ikke var en Ring, en Kniv eller noget som helst, undtagen mine Penge, der havde været med fra England.

Af mine nye Dragter, iførte jeg mig en passende for en yngre Haandværksmester, Paryk og Skæg tog jeg i en Pakke i Lommen for at tage det paa senere, naar jeg havde forladt Hotellet.

I den mindste Kuffert lagde jeg en Dragt passende for en Partikulier, Paryk og Skæg skjulte jeg omhyggelig i Tøjet. Denne Kuffert satte jeg indeni den større, for at ingen skulde se den, naar jeg kom til London.

Det tredie Sæt Tøj med Skæg og Paryk, som jeg ligeledes skjulte omhyggeligt, for at Toldvæsenet ikke skulde

finde dette mistænkeligt, lagde jeg sammen med Resten af mine Indkøb ligeledes i den store Kuffert. Min egen Kuffert bad jeg Værten opbevare for mig, til jeg enten selv afhentede den eller skrev efter den, og med den nye kørte jeg til Banegaarden, hvor jeg løste Billet til Le Havre. Jeg sørgede for, at blive ene i en Kupé, hvor jeg tog Parykken og Skæget paa, som jeg havde i Lommen og var nu ikke længere Lord Runsbech, men Mr. James Winford, Mekaniker og Opfinder. Fra Le Havre tog jeg med Damper til Plymouth, hvor jeg tog ind paa et mindre Hotel, og her fjernede jeg paa mit Værelse alle Bagagemærkerne paa min Kuffert. Med Banen tog jeg herfra til London, hvor jeg tog ind paa et tarveligt Hotel, der passede for min nuværende Stand. Her fjernede jeg ligeledes Bagagemærkerne fra Kufferten, og opsøgte saa Ejeren af Værkstedet i Bandstreet; heldigvis var dette endnu at faa til Leje.

Jeg fortalte Værten, at jeg var Mekaniker og havde gjort en Opfindese, som jeg vilde udføre for at tage Patent paa den, Værkstedet vilde jeg derfor leje for tre Maaneder. Jeg betalte Lejen forud men betingede mig, at ingen maatte komme der ind, og at jeg maatte blænde Vinduerne og Døren. I et Pensionat et Kvarters Gang derfra, fik jeg et Værelse, hvor jeg kunde bo, og hvorhen jeg fik mit Tøj bragt fra Hotellet.

Værkstedet var temmelig dybt og havde Vinduerne og Døren paa samme Side ud mod Forhuset. Jeg lod en Snedker lave mig en dobbelt Dør, for at ingen skulde kunne se ind i Værkstedet, naar Yderdøren gik op; ligeledes lod jeg ham lave tætsluttende Skodder til Vinduerne til at bruge om Aftenen, om Dagen anbragte jeg klart Mouselin, som ikke i nogen væsentlig Grad hindrede Dagslyset fra at trænge ind. Nu var Værkstedet færdigt, og jeg manglede kun Redskaber, disse købte jeg hos forskellige Handlende og bar dem selv, omhyggelig indpakkede; hen i Værkstedet, men for ikke at synes altfor hemmelighedsfuld, fortalte jeg, naar Lejlighed gaves, at jeg var ved at opfinde en Maskine, som jeg vilde tage Patent paa, og, som jeg haabede, vilde indbringe mig en god Skilling.

— Jeg var klar til at begynde paa Arbejde'.

Efter at have købt et Sæt Arbejdstøj og et Par svære Sko, var jeg klar til at begynde paa Arbejdet, der bestod i at grave en Gang under Gaarden ind under Hvælvingen. Da der ved Siden af var et Maskinværksted, kunde jeg gøre saa megen Støj jeg lystede, uden at blive hørt. Først blev Cementgulvet brudt itu og et stort fire Alen dybt Hul gravet, hvorfra den senere løsgravede Jord kunde kastes op i Værkstedet; fra dette Hul skulde Gangen føres skraat ned gennem Mellembygningens Mur under Gaarden og under Forhusets Grundmur, som jeg ikke turde gennembryde, da der ingen Maskiner var der, som kunde overdøve mit Arbejde. Gangen gjorde jeg knap tre Alen høj og halvanden Alen bred, saa jeg lige kunde færdes i den med to Spande, som jeg brugte til at bære den efterhaanden løsgravede Jord i hen til Hullet i Værkstedet. De første Par Alen hen til Muren gik meget nemt, da jeg

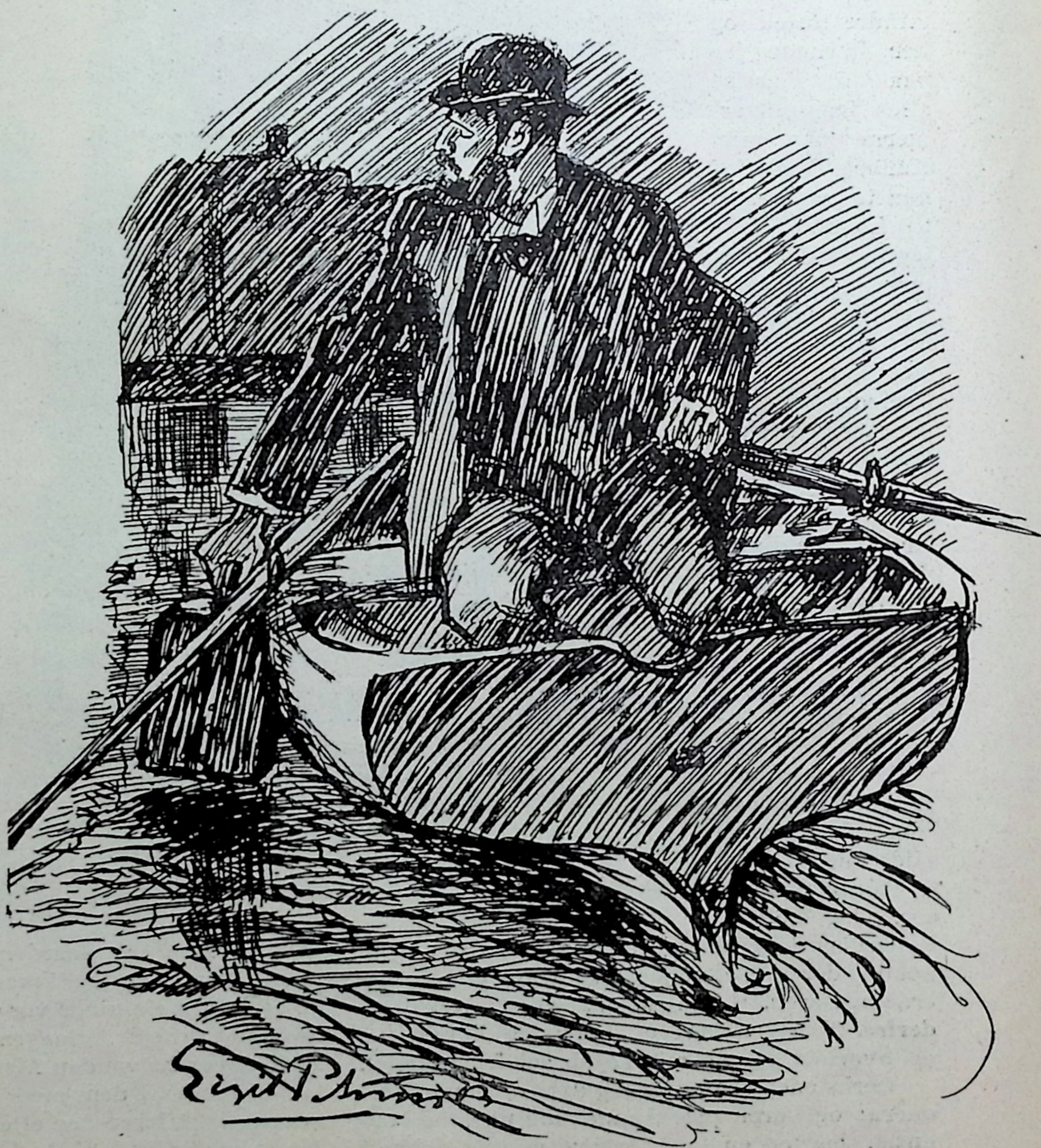
kunde kaste Jorden tilbage med Skovlen, Muren var derimod ikke saa let at komme igennem, og jo længere Gangen blev, desmere anstrengende blev det, da al Jorden skulde bæres bort til Hullet, hvorfra det senere blev kastet hen mod Bagvæggen, og tilsidst blev det til en antagelig Bunke. Endelig naaede jeg Forhusets Grundmur, der gik en halv Alen ned i Gangen, og da jeg havde gravet Jorden bort under Muren, lod jeg Gangen stige stærkt op til under Midten af Hvælvingen, saa at jeg kun havde dennes Cementgulv over mig. Her udvidede jeg Gangen, saa at jeg ikke behøvede at bære Cementen bort, naar jeg brød Hul paa denne og lavede mig en lille Stige i Værkstedet, som jeg bar derover, til at bruge, naar jeg steg op i Hvælvingen.

Men som mine Hænder var komne til at se ud i de to Maaneder, der var forløbne siden jeg væddede, de lignede fuldstændig en Daglejers, saa vandt jeg Væddemaalet, havde jeg saavist ogsaa slidt derfor.

Der var kun fjorten Dage til Jul, saa det var lige den Tid Juveleren havde de fleste og kostbareste Smykker, jeg ordnede derfor alt, saa jeg kunde foretage Indbruddet om to Dage.

For ikke at vække Mistanke, hvis jeg pludselig en Aften gik hen paa Værkstedet, havde jeg den sidste Uges Tid meget uregelmæssigt forladt dette, undertiden var jeg gaaet derhen om Aftenen, straks naar jeg havde spist og først forladt det ved Midnat, uden dog at bestille andet, end læse og skramle lidt af og til med noget Værktøj, for at en mulig Lytter skulde høre, at jeg arbejdede.

Paa den til Indbruddet bestemte Dag, gik jeg, efter at have spist om Aftenen, hen til Værkstedet, og da jeg havde overbevist mig om, at alle havde forladt Juvelerforretningen efter at have lukket denne, gik jeg ind i mit Værksted, tog min Arbejdsdragt paa, krøb gennem Gangen og gav mig til at bryde Hul paa Hvælvingens Cementgulv. Da Gadetumlen endnu var stærk, var jeg ikke saa bange for at blive hørt, og efter knap en Times Arbejde stod jeg i Hvælvingen, hvor en Mængde Etuier med Smykker stod paa Hylder langs med Væggene; det gik nu i en Fart med at lukke Etuierne op og af Smykkerne at udtage og afbrække de største Diamanter og Juveler, som jeg puttede i en dertil medbragt lille Pose; dog gjorde jeg langt-

— Jeg smed Kufferten i Floden.

fra rent Bord, for det kunde jo være, at jeg selv kom til at betale Gildet, og saa var det ikke værd at gøre det altfor kostbart. Gennem Gangen naaede jeg velbeholden tilbage til Værkstedet, hvor jeg tog Arbejdsdragten af og gik hen i Pensionatet. Her tog jeg den Dragt med Skæg og Paryk, der laa i den store Kuffert paa, puttede Posen med Juvelerne, den brugte Paryk og Skæg i den lille Kuffert og listede mig efter et Par Timers Hvile, ladende mit øvrige Tøj tilbage, ned paa Gaden, uden at blive set af nogen. Her drev jeg om, til jeg henad Morgenstunden opsøgte en Mand, jeg fra min Advokatvirksomhed vidste havde købt Juveler af en Tyv og senere solgt dem i Udlandet, men som det ikke var lykkedes Politiet at faa dømt, da de manglede Beviser, skønt de var overbeviste om hans Skyld.

Denne Mand tilbød jeg Indholdet af min Pose. Skønt det var det dobbelte værd, vilde han kun give mig 2000 £, som jeg kunde faa straks. Jeg turde ikke henvende mig til andre, da Politiet allerede om et Par Timer vilde have advaret alle Opkøbere og slog derfor til.

Paa Gaden raabte jeg en Cab an og lod den køre mig gennem flere ensomme Gader for at se, om nogen fulgte efter mig, da jeg ingen opdagede, lod jeg den holde og begav mig til Fods til et Hotel, hvor jeg opholdt mig Resten af Dagen.

Om Middagen var der allerede Løbesedler om selve Indbruddet, men intet derudover. Hen paa Eftermiddagen gik jeg ned til Themsen og lejede en Baad, som jeg roede op ad Floden, til det blev mørkt, hvorpaa jeg tog det sidste Sæt Tøj frem af Kufferten, trak det paa, maskerede mig med den tredie Paryk og Skæg og pakkede det brugte Tøj med Paryk og Skæg i Kufferten, hvori jeg desuden lagde et Par store Sten, der laa i Baaden, lukkede den ikke fastere end Vandet kunde trænge ind i den og smed den i Floden, hvor den sank. Baaden lod jeg ligge hvor jeg gik i Land, ventende en halv Times Tid i Nærheden af Floden, om en Opdager muligvis skulde have fulgt mig fra Hotellet langs den anden Bred, som jeg var sejlet ud fra, men der kom ingen over, og paa Floden var jeg sikker paa, at ingen Baad havde fulgt mig.

Fra nu af var jeg Partikulier John Smith, og har boet hele Tiden i London uden at være mistænkt og haft det rigtig behageligt. — Altsaa kan De se, Sir Henry, at det kan lade sig gøre, men det bliver Dem et kostbart Væddemaal; imidlertid skal jeg gerne ordne Sagen med Samuel Lewin, hvad jeg troer, vil være det bedste, da jeg nok kan faa ham til at tie, naar han faar sit Tab godt dækket," sluttede Lorden sin Beretning.

„Ja, nu kan De sagtens være stor paa det," bemærkede Sir Henry, „men var De bleven opdaget, vilde det have været højst ubehageligt for Dem."

„Unægtelig," svarede Lorden, „og jeg maa bede Dem, mine Herrer, ikke at omtale denne Sag, før efter min Død, og give mig Deres Æresord derpaa, da det muligvis kunde faa ubehagelige Følger, naar den blev bekendt."

Et Par Dage enere kørte Lorden tilbage til London, som Mr. John Smith, for derfra at rejse til Paris og komme tilbage som Lord Runsbech, der et Aars Tid havde foretaget en Rejse omkring paa Kontinentet. — — —

For et Aar siden døde Lorden efter et Fald med Hesten, og da jeg saaledes er løst fra mit Tavshedsløfte, kan jeg offentliggøre Historien.

FROKOSTEN

HUMORESKE AF HARALD MØLLER

Roskilde! — 3 Minutters Ophold!" — Kupédøren blev revet op og klaskede tungt tilbage mod Vognsiden. — Den tætte, klamme Morgentaage trængte ind og fyldte Kupéen. —

— Fa'en ogsaa! — Saa skulde man sidde her og glo i hele 3 Minutter; — koldt var det; det trak gevaldigt ind gennem den aabne Dør. — Min Rejsefælle, Petersen, slumrede sødt ovre i det modsatte Hjørne af Kupéen; — vi var nu blevne alene i Kupéen. —

— Puh-ha! — Det vilde altsaa vare endnu 3 Kvarter, før vi kunde være i København. —

Jeg knagfrøs og var skrupsulten. — Vi havde været oppe Klokken halvfem og var gaaet de tre Fjerdingvej til Stationen; — ingen af os havde faaet hverken vaadt eller tørt.

— Naar man nu endda kunde beholde Kupéen for sig selv Resten af Vejen! —

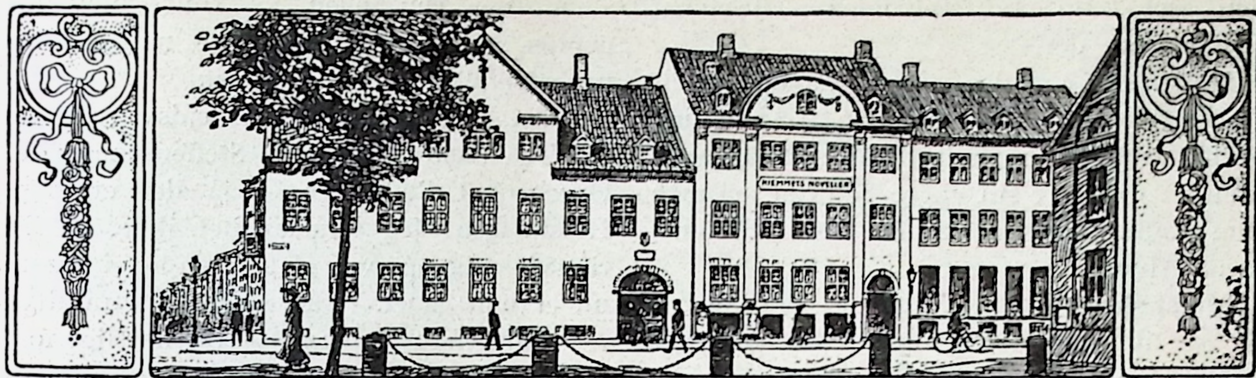
Jeg saa paa Uhret; der manglede endnu et halvt Minut. — Der lød en Trasken paa Fliserne; der var en, der standsede udenfor vor Kupé. — Med en rask Beslutning for jeg op og smækkede arrigt Døren i; derpaa kiggede jeg ud bag Gardinet; der stod en gammel Mo'erlille med to vældige Kurve paa Armene; hun mumlede noget uforstaaeligt og traskede videre til næste Vogn. — Faren var overstaaet!

— Endelig begyndte man at smække Dørene i med et Spektakel, som kun kunde overdøves af Konduktørernes Raaben: „Standser ikke før Frederiksberg!" — Der lød en Fløjten. — (Gudskelov, tænkte jeg, at vi kan komme herfra igen.) — Lokomotivet svarede med en hæs

Tuden; og det knagede allerede i Vognen, idet Toget satte sig i Bevægelse.
Da lod der et Raab lige udenfor:
„Frokostkurve! — 25 Øre! — Frokostkurve! — Kun 25 Øre!"
Petersen vaagnede med et Sæt. —
— „Lad os faa en Frokostkurv", sagde han. — Han for til Døren, trak i en Fart Vinduet ned og hylede efter Drengen; denne kom løbende. — Toget var allerede i Gang.
— „To Frokostkurve her", raabte Petersen.
— „50 Øre!" sagde Drengen.
Petersen hev 1 Krone ud, som Drengen behændigt snappede og naturligvis ikke kunde veksle.
— „Skidt med det!" sagde Petersen — „kom bare her med Kurvene!"
Drengen, der efterhaanden var kommen i skarpt Trav for at kunne følge med Toget, gjorde Mine til at kaste Kurvene ind ad Vinduet.
— „Er du gal", raabte Petersen, sæt dem paa Trinbrædtet, saa kan Konduktøren give os dem". —
Drengen adlød og standsede forpustet. —
Vi var nu kommen uden for Stationen; en frisk Morgenvind blæste ind ad Vinduet. Den irriterede mig.
— „Luk Vinduet!" sagde jeg.
— „Vent bare til Konduktøren har været her", sagde Petersen.
— „Det varer s'gu længe, før han kommer", sagde jeg.
— „Sludder!" sagde Petersen.
Det var dog for meget af det gode; jeg gik hen for at skubbe Petersen væk og trække Vinduet op. — Petersen anede intet ondt, han var aldeles fortabt i Beskuelsen af Kurvene. — Jeg kiggede ud og saa dem staa langt dernede paa Trinbrædtet. — Det var et herligt Syn for en, hvis Mave var skrumpet ganske sammen af Sult.
— „Hvad om du aabnede Døren og hentede dem ind straks", foreslog jeg.
— „Det kan du jo!" sagde Petersen.
— „Næh! Gu' om jeg gør!" sagde jeg. —
— — — —
Hvad var det! — Vinden havde løsnet Papiret i den ene Kurv; det smækkede tilbage og afslørede et ganske dejligt Stykke Laxemad. —
— „Det er min Kurv den", sagde jeg. —
— „Jeg vælger vel først", sagde Petersen. —
— „Du skal maaske have begge Kurvene." —
— „Pjank! — sagde Petersen — „men jeg har vel Lov at vælge; det er vel mig, der har betalt!" —
— „Jeg vil have den Kurv, eller ingen af dem!" —
— „Sludder!" — sagde Petersen.
— „Amager!" — sagde jeg.
— „Naa, Skidt! — Kurven er din!"
Laxemaden bekræftede Afgørelsen ved et underligt Spjæt, fremkaldt ved, at det blafrende Papir halede i den.
— „Bare den Konduktør snart vilde komme" — sagde jeg bekymret. —

Det saa ud, som om Laxemaden blev urolig ved Tanken om at komme i Lag med Konduktøren; den havde formodentlig ikke Billetten i Orden. —
En Dør gik op helt nede i den anden Ende af Toget; Konduktøren steg ud og begyndte at billettere. — Laxemaden maa ogsaa have set ham, den tog et vældigt Tilløb og hoppede af. —
— „Pokker staa i det!" sagde jeg. —
Petersen lo. —
Det næste Stykke saa ud til at være med Leverpostej, og det ærgrede mig; for er der noget, jeg ikke kan udstaa, saa er det Leverpostej.
— Jeg trak mig tilbage i Kupéen; Petersen blev paa sin Post. — Jeg hensank i bedrøvelige Tanker ved Erindringen om min dejlige, men for bestandig tabte Laxemad, og jeg naaede omsider den trøstefulde Overbevisning, at Leverpostejmad dog var bedre end slet ingen Mad. — Da slog Petersen med ét en skraldende Latter op, han vaklede tilbage og sank halvkvalt ned paa Bænken lige over for mig.
— „Der .... gik .... din ... Frokost", stønnede han.
Jeg for til Vinduet. — Ja, min Sandten! — Der boltrede min Kurv sig henne paa Skraaningen. — Petersens Kurv stod dernede i ensom Majestæt. — Konduktøren var endnu et Stykke borte.
— „Jeg køber din Kurv for 75 Øre", sagde jeg ind i Vognen. — Petersen rystede paa Hovedet; han sad triumferende tilbagelænet. — Jeg kiggede igen ned paa Kurven; Konduktøren var nu kun to Vogne borte.
— „En Krone er budt" — sagde jeg.
— „Ikke for en Daler" — sagde Petersen.
Dette maa Kurven have opfattet; — i sin Glæde over pludselig at have faaet en Vædi af mindst en Daler gav den et Hop og steg lidt hovedkulds af ved Taastrup, som vi netop passerede.
Jeg kiggede ind paa Petersen; han havde faaet Benene op paa Bænken og sad med Armene over Kors. — Du store Kineser! hvor han saa storsnudet ud — tænkte jeg — han skulde bare vide — — jeg satte mig ned og saa overbærende paa ham. — Vi stirrede lidt haa hinanden, og den Forandring, der foregik i Petersens Ansigt, glemmer jeg aldrig; jeg troede, Mandens Ansigt var bleven angrebet af St. Veits-Dans, saa uhyggeligt forvredes det i nogle Sekunder, indtil det atter stivnede efter at have antaget samme Udtryk som en Skoledrengs Ansigt, naar han lige har faaet Klø af Rektor. — Hvor *saa* han dog dum ud! og — —
„Maa jeg bede om alle Billetterne" —
Konduktørens Hoved viste sig ved Vinduet.
Tavse afleverede vi Billetterne, og ingen af os sagde noget, før vi steg af paa Hovedbanegaarden. — Det var Petersen, der brød Tavsheden:
— „Jeg er skrupsulten" — sagde han.
— „I lige Maade", svarede jeg.

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Januar 1906.

Nr. 4. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

HOLST's OPLEVELSER. III.

SKJULTE KRÆFTER

DETEKTIV-NOVELLE AF PALLE ROSENKRANTZ

TEGNINGER AF NÖRRETRANDERS

Naar *Hjemmets Noveller* fremtidig ser sig i Stand til at bringe et Par Bidrag saa lange som nedenstaaende Fortælling, skyldes det den betydelige Udvidelse, der er foretaget nu ved Kvartalets Begyndelse og som bl. a. sætter os i Stand til at bringe 500 Linjer mere af denne Art Stof.

Overbetjent Eigil Holst havde travlt. Det drejede sig om en meget omfattende Tyveri-Assurancesag, hvori et stort Firma var indviklet og foran Holst laa Stabler af Aktstykker, der voksede stadig. Han havde været nødt til at tage Sagen hjem, og arbejdede daglig paa den — eller rettere sagt natlig; for han kom aldrig i Seng før henad to, medens det stod paa.

Det var en Aften i November, kold og raa, som Aftner i November kan være det i det daarligste af daarlige Klimaers Hjemstavn, de danske Øer. Ude tudede Vinden melankolsk i Telefonharperne paa Tagene, hvinede om Hjørnerne og tog Baksetag med de store Hjørneruder.

Hussj—suss—suss—!!!

Det var rart at sidde inden Døre; Ilden flammede i Kakkelovnen, og det var dejligt, var det.

Huss—ssss—sss—sss!!

Klokken var 7. Holst var alene hjemme, hans Kone og Søn var taget til Malmø paa et kort Besøg hos Bedstefader. Pigen var i Teatret for at se »Magdalene«, der syntes for en kort Tid at skulle sprede Lys i kvindelige Tyenders Sjæle.

Holst sled i det og skrev, saa Blækket spruttede af Pennen, men ude lød det stadig Hussj—sss—sss—sss!!

Holst saa op. Betjent 917 Halvorsen af Opdagelsespolitiet, stod i Døren til Værelset.

Holst studsede: »Var Entredøren aaben — saa har det Asen, Pigen, glemt at lukke

den, sæt Dem ned Halvorsen — jeg skal straks være der.«

Holst skrev videre; han havde bestilt Halvorsen til at komme Kl. $7^1/_2$ i Anledning af den omtalte Sag, hvis Detailler han havde maattet overgive sin yngre Kollega, en rask ung Mand, maaske lidt for rask til Tjenestens Alvor.

Holst skrev i nogle Minutter, han kiggede af og til op paa Halvorsen, der sad stille som en Mus paa sin Stol ved et Bord midt i Stuen.

Holst skrev.

stuen, der var ingen. — Holst blev lidt nervøs, men det lod sig ikke nægte. *Han var absolut alene i Lejligheden.*

Holst gik tilbage til sit Arbejdsværelse og tog Telefonen: »Hallo — Steffensen, er det Overbetjent Steffensen — ja det er mig, Holst, igen. Jeg forstaar det ikke, da De ringede mig op, var Halvorsen her i Stuen, nu er han gaaet. Hvad siger De? umuligt. — *Jamen han var her.* — De har lige forladt ham paa Nordvestvej, 3 Minutter inden De ringede, hvor er De? I Gyldenløvsgade. Og han stod paa Hjørnet af Nordvestvej

Betjent 917 Halvorsen af Opdagelsespolitiet stod i Døren.

Trrrling — det var Telefonen.

»Holst her,« sagde Holst, »hvem kalder? Er det Overbetjent Steffensen — godt! Godaften Steffensen. Noget nyt — Hvad siger De? Halvorsen — Halvorsen er her. — Hvad siger De. Bad han Dem sige mig, at han ikke kunde komme i Aften. Hvad behager? — Jeg siger, Halvorsen er her. — Vent et Øjeblik. —«

Holst vendte sig om — Halvorsen var der ikke. Han havde maaske troet, at det var Hemmeligheder. Holst gik ud paa Gangen og kaldte: »Halvorsen!« — Døren var lukket ud til Trappen, han kiggede ind i Spise-

med en Dame. Naa, saa har jeg drømt!

Holst fandt det hele meget underligt, men tog mod Beskeden. Halvorsen havde bedt Overbetjent Steffensen telefonere til Holst, at han var forhindret i at komme, han havde staaet paa et Gadehjørne med en ung Dame — eller en ung Pige maaske rettere, ikke fem Minutter før Steffensen ringede Holst op. Han havde ikke givet Grund, kun bedt Overbetjenten telefonere til Holst.

Holst ringede af. — Det var besynderligt. Holst boede paa Marmorpladsen — det var umuligt, at Halvorsen kunde have været hos ham, og dog havde Holst set ham komme

ind. Han havde ganske vist ikke talt. Døren i Entreen var lukket. Nu huskede Holst, at han havde lukket den efter Pigen, da hun gik ud.

Højst besynderligt, det var ikke helt frit for at risle lidt ned ad Ryggen paa Holst. Han havde haft en Hallucination, han var overnervøs, det kunde heller ikke gaa han arbejdede for meget.

Men om faa Dage maatte Sagen være færdig — altsaa løs paa den.

Holst skrev, men det vilde ikke gaa — han rykkede uroligt paa Stolen, det var, som var der en Mand i Stuen foruden ham.

Hussj—sss—sss!! susede Vinden. Det var Satans uhyggeligt.

Og han kunde slet ikke samle sine Tanker.

Nu ruskede det i Gangdøren og han gik ud.

Der var ingen, men Vinden sang Hussj—sss—sss!!

Holst tændte en Cigaret og kastede sig i Lænestolen. Det lune, hyggelige Værelse forekom ham som en Gravhvælving. Lampen brændte ikke klart, Kuldegys jog mellem Vinduerne. Hvor det var nederdrægtigt!

Pludselig var det som en stærk altovervældende Følelse steg op i Holst, drog ham bort fra hans Arbejde, hamrede fire Ord med Vælde fast i hans Bevidsthed, hvert Ord gentaget, med Eftertrykket skiftende paa Ordene. — *Halvorsen er i Fare, Halvorsen* er i Fare, Halvorsen *er* i Fare, Halvorsen er i *Fare, Fare, Fare.* Holst sprang op.

Det var ligesom lød der bag ham et stærkt angstfuldt Skrig, et kort Skrig, men et Skrig der rystede ham til Marv og Ben.

Han stod et Øjeblik forvildet — saa smilede han: »Det vil altsaa med andre Ord sige, at jeg er bleven Idiot — færdig med fyrre, der ikke skal stikkes. Pak sammen, nu vil Nerverne ikke mere. Otte Dages Smaalandstur i Vinterens Hjerte.« Og Holst smækkede Akten til og stod med sammenbidte Tænder ved Bordet.

»Det er disse fordømte Slag paa Skuldrene, som Overkomandoen en Gang imellem leverer os stakkels Arbejdsmyrer . . . Memento mori — Det er forbandet, men vi maa lystre — ellers er det mørk Arrest.«

Holst var ellers aldrig nervøs, dette her var galt — han maatte lystre. Holde op og samle Kræfter. Gaa ud. Maaske gik det over. Det var Nerverne, der løb løbsk.

Rent mekanisk klædte han sig om, tog Frakke og Hat og gik ned ad Trappen.

Han stod ude i Vinden, der rev og sled i ham. Her befandt han sig bedre, det var ligesom om der var noget at tage Tag med, noget legemligt.

Han gik imidlertid ned ad Bredgade mod Kongens Nytorv. Han vilde til Kamret og tale med Steffensen om mere Medhjælp. Det var jo noget han havde taget sig paa. —

Medens han gik tænkte han paa Halvorsen.

Hjørnet af Nordvestvej — *en ung Pige.* Død og Pine. Det maatte være hende, Halvorsen havde talt om, hende han havde truffet hos Privatdetektiven, Lieutenant v. Schindel, Marie Nielsen, et Pigebarn der var indblandet i *»Sagen«.*

Holst standsede med et Ryk.

Han havde naaet Kongens Nytorv. — Blæsten jog over Torvet, piskede højsalig Blymajestæten hen over højsammes krumme Ryg og slog i Bølgeslag mod Hotel d'Angleterre. Men Holst stod helt stille, langsomt og tydelig steg en halvglemt Historie frem i hans Tanker.

Han var altsaa ikke Idiot, ikke slidt op, ikke overnervøs, det hele var gaaet helt naturligt til.

Der gled en Samlethed, en stærk før Ro over Holst, og stejlt og støt mod Vinden gik han hen over Torvet, nu kendte han sin Vej. Det hele var helt naturligt. Betjent 917, Halvorsen, var i Fare, lokket i Baghold — det var det hele, helt naturligt. Det gjaldt bare om at være Mandfolk, og det et rigtigt Mandfolk.

Det kunde Holst være.

* * *

Lieutenant v. Schindel, Privatdetektiv, sad i sit Kontor i Studiestræde og læste en uartig fransk Bog, da det ringede kort paa hans Dør.

»Hvem kan det være?« tænkte von Schin-

del — »skulde det være lille P. F., min ekstra Kollega og Ven Grossereren. Nej, han er for Tiden i Hamborg for sin Sundhed. — Han ansaa det selv for sundest at gøre sig usynlig et halvt Aars Tid. »Greven« er jo lovlig undskyldt. Betjent Halvorsen har ulejliget ham for otte Dage siden i Assurancesvig Historien. Den fordømte Holst har Sagen, han har en djævleblændt fin Næse, og han er saa væmmelig høflig. Eller maaske er det en Forretning! — Eller maaske Marie — »Grevens« Kæreste — hun har jo faaet det Fæ Betjent Halvorsen til at gaa i Tøjet, han gør Haneben til hende, siger hun, er helt skudt, lidt for sent. »Greven« er jo hugget allerede. Jeg vil dog se hvem det er.«

Privatdetektiven slentrede hen over det tykke persiske Tæppe ind over Forkontorets Linoleum og lukkede op.

»Hr. Lieutenant Holst — hvilken Ære — vil De ikke træde indenfor — det var dog en sjælden Glæde!«

Det var visselig en sjælden Glæde.

Lidt blandet. Havde Privatdetektiven kunnet myrde Holst nænsomt og skjult, er det rimeligt, han havde gjort det.

Men det var nu en Gang ikke hans Forretning. Han var ikke Forbryder, men Privatdetektiv, og det er ikke ganske det samme.

Der er en Nuance — en let Nuance.

Det blev en ikke helt behagelig, men alligevel yderst venskabelig Samtale.

»Kære v. Schindel,« sagde Holst i Samtalens Løb, »jeg har røget mange Cerutter i min Tid, og jeg har ikke noget imod Manillacigarer, men hvis De vil give mig Adressen paa denne her Cigar, saa tror jeg, at jeg ligefrem bliver forfalden.«

Holst fik Adressen. —

»Siden vi er ved Adresser,« fortsatte Holst og blæste nydelige Ringe ud under sit lyse, kønne Mundskæg, »vil De maaske give mig endnu en Adresse.«

Holst smilede. — »Jeg bliver altid i saa godt Humør ved at tale med Dem v. Schindel, at jeg fristes til at komme med en Vittighed. De har været saa god at give mig Adressen paa en nydelig Cigar. Jeg er saa ubeskeden ogsaa at bede Dem om Adressen paa en nydelig Dame.«

v. Schindel smilede lidt nervøst. — Endnu anede han ikke, hvor Holst vilde hen, eller hvad han i det hele taget vilde.

»En nydelig Dame,« gentog han uforstaaende, med et lidet begavet Udtryk i sine ellers ret kløgtige Øjne, »hvad skulde hun hedde?«

»Marie Nielsen,« sagde Holst kort.

v. Schindel blussede.

»Marie Nielsen,« gentog han — »men nu er De jo morsom, Hr. Holst — en nydelig Dame — det er virkelig meget vittigt — hi hi — men jeg aner ikke hvor De vil hen.«

»Det skal De heller ikke bryde Dem om, kære v. Schindel,« sagde Holst roligt, »De skal bare give mig hendes Adresse, som jeg har Brug for og dermed færdig!«

v. Scindel tænkte over Tingene. »Greven«, hans gode Ven var arresteret, han havde været impliceret i en ganske overordentlig fræk Assurancesvindel — Tyveriassurance — som v. Schindel heldigvis stod helt uden for. Marie Nielsen var »Greven«s Kæreste, og tilhørte det mindre gode Selskab.

Holst kunde vide, at Grevens Kæreste kendte til Sagen. Han kunde vide det af Akterne, og nu skulde hun naturligvis anholdes. Det kunde være v. Schindel ligegyldigt forsaavidt, skønt det er aldrig rart for en Forretningsmand at vide sine Venner og Forbindelser i Politiets Klør. Men v. Schindel var en særdeles forsigtig Forretningsmand og stod sig godt med Politiet fra den Gang, han selv var Betjent i dets Styrke.

Marie Nielsen kunde ikke gøre ham Fortræd, og Greven vilde ikke gøre det. Men hvad Fanden vilde Holst med Marie Nielsen?

Alle disse Betragtninger kørte med Iltogsfart gennem v. Schindels smarte Detektivhoved.

»Ja,« sagde han, »jeg kan give Dem den unge Dames Adresse —«

»Jeg har travlt,« sagde Holst, »lad mig faa den straks.«

»Men« — fortsatte v. Schindel.

Sludder afbrød Holst. Tag Deres Frakke

paa og kom med. Det gælder om at handle straks.

Holst havde faaet en Idé, og den var god.

v. Schindel protesterede.

»Kære Hr. Privatkollega,« sagde Holst noget skarpt, men alligevel velvilligt, »De har jo ikke noget paa Samvittigheden, vel. Halvorsen har begaaet den Dumhed at indlede Bekendtskab med Marie Nielsen, uagtet jeg har varet ham ad. Han og jeg har anholdt »Greven«, og jeg kender særdeles vel hans Højvelbaarenheds Forhold til den unge Dame. Halvorsen vil ikke tro mig, men De kender det hele, ikke sandt. Nu har Marie Nielsen lokket Halvorsen i en Fælde. De maa hjælpe mig — det maa ske uden Skandale, og De kender jo »Firmaet.«

— »De har jo ikke noget paa Samvittigheden, vel.«

Hussj—uss—suk. —

Der røg en Rude paa Boulevarden. Det var vistnok Jens Kjeldsens store.

v. Schindel var nervøs.

Han forstod meget godt det hele. Halvorsen havde ladet sig daare af Frk. Marie og nu gjaldt det hans Førlighed, maaske mere. Greven havde Venner, der ikke vilde nægte sig noget, naar det gjaldt om at kæle lidt for en Opdager. Men hvorfor kom Holst til *ham*. Marie Nielsens Adresse vilde han have. — v. Schilden kunde ikke nægte Holst den, det gjaldt for ham om at holde sig gode Venner med Politiet netop nu, medens Greven var under Behandling. Greven kunde genere v. Schindel ved Aabenmundethed. En enkelt Affære havde Privatdetektiven haft med »Greven«, og den var ikke rigtig *ren* i Kanten.

Men hvorfor i Alverden vilde Holst have v. Schindel med i Aften.

»Er De færdig, Lieutenant?« sagde Holst venligt.

v. Schindel var færdig og de to Herrer tog en Droske paa det gamle Halmtorv.

Nordvestvej 199, sagde v. Schindel.

Det var Damens Adresse.

* * *

Drosken rullede ført af Vinden rask forbi Søerne ud mod den øde Aaboulevard, hvor Blæsten løb om Kap med de høje, røde elektriske Sporvogne.

Holst tav og tænkte.

v. Schindel tav ligesaa meget og tænkte mere.

»Kære Lieutenant,« sagde Holst endelig, »er De i Grunden ikke rigtig glad ved at kunne gøre mig en Tjeneste?«

»De mener?« spurgte Privatmanden lidt mut.

»Jo ser De,« sagde Holst, og v. Schindel kunde ligefrem føle, hvor han smilede. »naar De var helt sikker paa, at jeg var Deres Ven, Deres rigtig gode Ven, saa vilde De leve umaadelig meget roligere. De kender jo godt Tyveriassurance-Sagen, hvor Deres Bekendt, ham vi kalder »Greven«, er arresteret. Der er Ting, der tyder paa, at De ved en anden Lejlighed har hjulpet en bestjaalen til nogle Sager — en Guldsmed forresten — der ikke har kunnet tie stille med den kostbare Tjeneste, De ydede ham. De behøver ikke at blive nervøs kære Lieutenant.«

Jeg!

»Jo, jeg mærker De flytter Dem. Det hele er i Orden, men hvis jeg var Deres Ven, kunde De maaske undvære »Greven«, som alligevel kommer til at opholde sig et Par Maaneder paa Vridsløse efter alle Solemærker at dømme, og som alligevel ikke bliver videre præsentabel, naar han slipper ud. Deres anden Ven, Hr. Grosserer P. F. Frederiksen, er jo rejst til det sydlige Udland.«

Nogle djævelske Planer kimmede frem i v. Schindels Hjerne.

Holst blev ved i en køn, sagtmodig Tone.

»Halvorsen er gaaet i en Fælde. Ude i Nordvestvej 199 bliver han i Aften Genstand for et Overfald af »Baronen« og »lille Carl«, som er Grevens intime Venner. Jeg har varet ham. Han faar selv tage Følgerne. Bliver han slaaet ihjel, hvad Gud forbyde, saa bliver det en offentlig Sag, og saa kan jeg ikke skaane Selskabet. Nøjes d'Hrr. Adelsmænd med at give ham en Dragt Prygl, vil jeg holde Sagen hemmelig for Halvorsens egen Skyld. Det kan koste ham hans Stilling, hvis Inspektøren faar at vide, at han benytter sin Tjeneste til Eventyr. Forstaar De mig. Jeg ved, at De kender Damen og de to Herrer. Gaa op til dem og bed dem venligst fra mig om at udlevere Halvorsen. Det er ikke farligt for en Mand med Deres Indflydelse i de Kredse, men enfin. Mig gør De en Tjeneste dermed.

v. Schindel forstod, at Holst havde Kig paa ham. Holst vidste, at han havde meget kompromitterende Forbindelser; en Gang, før eller senere, risikerede han det værste. Det nemmeste vilde være at tage Holst med i Fælden og saa klappe til. v. Schindel havde slaaet adskillige Negre for Panden i Kongo, dels i Krig, dels som Sport. Blødagtig var han ikke, heller ikke særlig bange for en mindre Blodsudgydelse, men ligefrem Mord paa hvide Mænd smagte ham dog ikke. Man kommer saa let i Forlegenhed. Det vilde være det klogeste stille at lade den fordømte Politispion forsvinde, og det kunde gøres. Men saa blev han selv afhængig af »Baronen« og »lille Carl« og det var et Par slemme Bisser.

»De skal ikke tænke paa det,« sagde Holst muntert.

Det gav et Sæt i v. Schindel.

»Paa hvad?«

»Paa at faa mig gjort stille og fredelig.« Holst lo. »Det er for indviklet kære Lieutenant og desuden er jeg jo Deres Ven. Jeg gaar aldrig ud uden et Par Haandjern og en rar lille Buldogrevolver, der gør et nederdrægtigt Spektakkel. Nej, gaa De op til Damen og læg et godt Ord ind for Halvorsen. De kommer ikke til at fortryde det. Skulde De være tvivlraadig, vil jeg blot fortælle Dem, at jeg vidste Adressen, og at Overbetjent Steffensen og to Kamerater opholder sig i et af Husets Lokaler. Hvilket kan være Dem ligegyldigt.«

Dette sidste var Løgn, men som Holst sagde det, pænt og stilfærdigt, lød det uhyre sandsynligt. Og det var meget rimeligt, det kunde ligefrem være sandt.

v. Schindel var slet ikke glad.

»Er De vis paa alt det, spurgte han, forresten med et fast Tonefald, for han var ikke ilde i en vanskelig Situation. Hvorfor spiller De saa den Komedie?«

»Det har jeg jo sagt, kære Ven«, sagde Holst, »for at redde Halvorsen. Det kunde koste ham hans Stilling.«

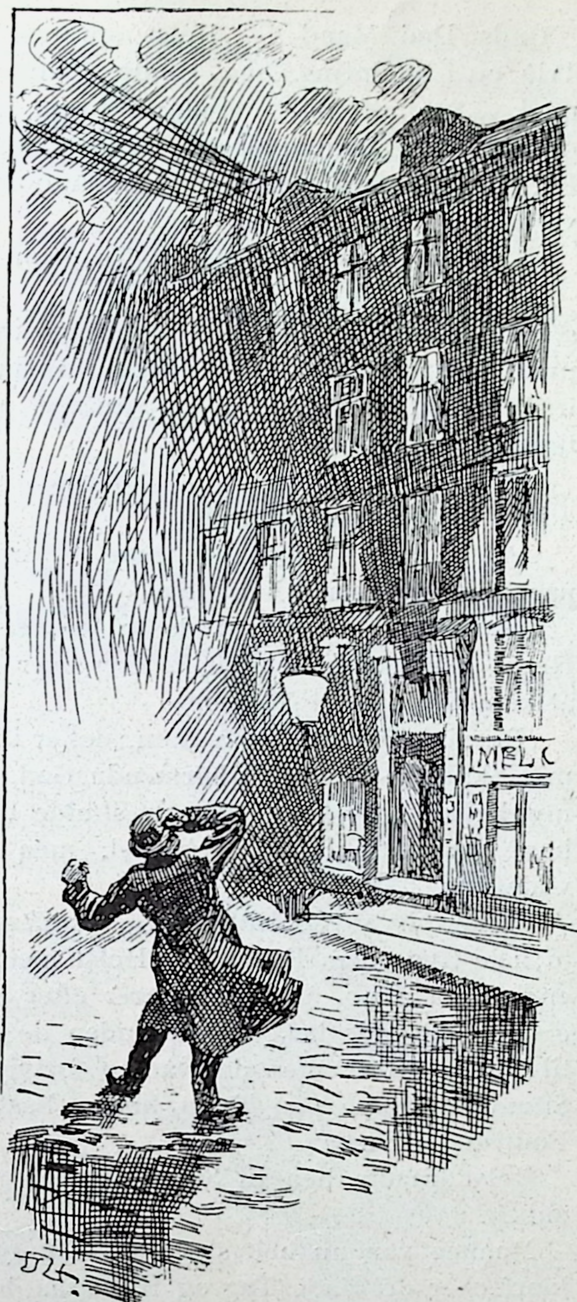
»Hvorfra ved De det?«

Nu fortalte Holst, hvad der var sket hjemme hos ham, og det troede v. Schindel ikke, skønt det var den rene Sandhed. Saadan gaar det ofte.

Holst trak paa Skuldrene: »Siger ikke Hamlet, at der er flere Ting mellem Himmel og Jord end vi kan begribe. Det er en Kendsgerning, at et Menneske, især i Nød, kan rette sin Tanke saa fast mod en anden, at denne, skønt langt borte, kan se ham, der er i Fare, staa for sig. Det er en Slags aandelig Telegrafi uden Traad, bevist ved Masser af paalidelige Tilfælde. Det er hændet mig. Lad nu Vognen holde her ved Skyttegade, og gaa saa op til Frk. Marie og læg et godt Ord ind for Halvorsen.«

Vognen holdt.

v. Schindel stod paa Gaden under Lygteskinnet, bleg og tvivlraadig.

Saa lød der et skingrende Skrig. —

»Lieutenant Holst, «sagde han, »jeg saa hellere, at De gik med.«

Holst lo. »Nu er De bange. Der kan være noget i det. De Herrer er vist paa dette Tidspunkt noget muntre og De kunde risikere en lidt for livlig Modtagelse. Men alligevel, De skal gaa alene. De ser, at jeg stoler paa Dem. Jeg venter her. Altsaa, gaa kære Lieutnant og bild Dem ind, De skal ud og skyde Hereroer. Kommer De godt fra dette her, er De min Ven.«

»Det er vist Dem, der er bange,« sagde v. Schindel med et tvungent Smil.

Holst smilede: »Jeg vil indrømme, at jeg havde mere Grund til det end De, for jeg kender ikke Selskabet saa godt som De — men alligevel, jeg er sjældent bange. Jeg venter her.«

v. Shindel gik.

Holst stillede sig i Læ af en Gadedør. Vinden tudede og susede i Trætoppe og Husgavle. Skyerne jog forbi Maanen i vanvittig Hast og Stjernerne glimtede om Kap med Gaslygterne.

Patruljebetjentens brede Skikkelse viste sig paa Hjørnet. Han kiggede ned ad Gaden og gik roligt videre med sit embedsmæssige Trip Trap i de tunge Støvler.

Holst lod ham gaa. Det var hans Hensigt at holde Historien skjult. Halvorsen var ung, lidt uforsigtig, han havde Uvenner i Etaten og dette kunde koste ham hans Stilling. Værre var det, at han virkelig var i Fare, hvis Varslet havde talt sandt, men herom tvivlede Holst slet ikke. Halvorsen havde arresteret »Greven«, hvis borgerlige Navn var Valdemar Jensen, en berygtet Bondefanger, og Pigebarnet havde sikkert besluttet at tage Hævn. Halvorsens lette Sind var kendt og det var sikkert, at der vilde vanke Prygl. Om der vilde vanke mere, var usikkert.

Tiden gik, og v. Schindel blev borte. Holst havde fattet den Plan med v. Schindel efter en Indskydelse. Han vidste, at Privatdetektiven havde højst kompromitterende Bekendte, men for en Mand, hvis Næringsvej det var at udspejde Ægtefæller og bringe stjaalne Sager igen ad Godvillighedens Vej, var dette jo en forretningsmæssig Nødvendighed. Holst mistænkte v. Schindel, men vidste intet positivt. Derfor benyttede han ham. Men Fyren gav sig god Tid.

Fem Minutter var gaaet.

Holst følte efter Revolveren i sin Jakkelomme og gik langsomt henimod Huset. Det var et højt graat Sted, som de andre i den triste Gade. Klokken var ikke otte endnu. Næsten alle Vinduer var oplyste. Damen boede paa Kvisten. Der var det mørkt oppe, men hun boede maaske ud til Gaarden. Holst stod et Øjeblik tvivlraadig paa Trappen.

I en aaben Dør stod et blegt Pigebarn med forvildede Ansigtstræk.

Saa lød der med et et skingrende Skrig — det kom oppe fra Taget af Huset, syntes Holst.

Rask sprang han ud paa Gaden. — Der kom Folk til Vinduerne.

Vinden jog hen over Tagene, men Skriget lød ikke mere. —

Det maatte have været en Mand. —

Holst sprang hen til Døren og tog Trappen i Spring. Dette her gjaldt Livet.

Paa anden Sal tumlede en Mand imod ham, Gasblusset var ikke tændt, og Holst greb Mandens Arm. Det var v. Schindel.

Privatdetektiven kendte straks Holst, uvilkaarligt blot paa Grebet om Armen.

»Det gælder Livet,« sagde han. »De er fulde.«

»Og Halvorsen,« kom det lynsnart fra Holst.

»De har bundet ham og slæbt ham op Taget.«

Guds Død Mand — Holst sprang tre Trin op i et Spring, saa vendte han sig mod v. Schindel og hvæsede: »Spring hen til Brandtelegrafen og alarmer Brandvæsnet. Der staar et Allarmsignal paa Aaboulevarden.«

v. Schindel tumlede ned ad Trappen. —

Nu havde Holst naaet Kvisten. I en aaben Dør stod et blegt Pigebarn med uredt Haar og ganske forvildede Ansigtstræk. Holst samlede sig og traadte hen imod hende.

»Hvor er Halvorsen« — spurgte han koldt og fuldkommen roligt.

»Paa Taget« — hviskede hun — »oppe paa Taget, de slaar ham ihjel.«

Det var øjensynligt, at de to Venner af Huset var gaaet for vidt i deres Iver for at være Damen til Tjeneste.

»De vilde ikke udlevere ham, det er ikke min Skyld — Aa du forbarmende Gud, de myrder ham. — Jeg sagde de skulde lade ham gaa med Hr. v. Schindel, men de vilde ikke. Aa Gud!«

»Stille«, hviskede Holst. »De skaffer os jo hele Huset paa Halsen — Holst nærede endnu det Haab, at de to Herrer efter god dansk Sæd vilde betænke sig inden de gik til Yderligheder, men det var en fortvivlet Situation. Oppe paa Taget hørtes hastige Fodtrin og Slæben.

Holst traadte hen til Stigen, Lugen var aaben.

Maanen var nu helt skyfri — den lyste klart over det flade Tag og Holst saa de to Mænd bøjede over en bunden, kneblet Mand.

Han rev Revolveren frem af Jakkelommen og sagde klart, men meget roligt: »Der er seks Skud i denne her. Den første, der rører sig, skyder jeg ned.«

De to Herrer blev synligt mere ædru — de knælede nu hver paa sin Side af den bundne Mand.

Holsts Hjerne hamrede. Kunde han nu stole paa v. Schindel? Nej—Nej—Nej— den Kryster vilde naturligvis lade ham i Stikken og hytte sit eget Skind. Blodet susede for hans Øren.

Godt, saa døde de to der paa Stedet.

Der gik nogle Sekunder, lange som Minutter.

Der gik nogle Minutter, lange som Timer.

Saa sagde Holst roligt: »Bær den Mand hen til mig. Forstaar I . . Nu tæller jeg til tre, og saa skyder jeg en af Jer.«

En — to — — — —.

De to Herrer tog fat og slæbte den bundne Mand henimod Lugen. —

»Ret saa,« sagde Holst, — »lad det gaa lidt villigt.«

Nu var de ganske tæt ved ham.

Holst talte som en Præst paa Prædikestolen, værdigt, tydeligt og langsomt.

»Tak skal I have Børn, se nu at komme afsted.« I det samme lød Ringen og Tuden nede paa Gaden, v. Schindel *havde* allarmeret Brandvæsenet.

De to Herrer jog for Blæsten hen over Taget, medens Holst med en Kniv skar Halvorsens Baand itu og befriede sin Kollega.

»Asen,« hviskede han —

»Der er seks Skud i denne her. Den første der rører sig skyder jeg ned.

Halvorsen var stiv af Rædsel.

Det ringede og hujede paa Gaden, og foran Huset gjorde Sprøjterne Holdt.

»Rask,« hvislede Holst.

Kort efter stod han og Halvorsen paa Gangen. Pigebarnet laa paa Knæ foran Døren til Værelset og tudede omkap med Blæsten.

»Tak De Deres Gud, at det gik,« sagde Holst, idet han lukkede Døren. »Jeg skal huske Dem for den Historie, min gode Marie Nielsen. For i Aften skal De slippe.«

Det drønede af tunge Trin paa Trappen, Huset var i Oprør, højrøstet Tale lød fra alle Etager. Mødre med Børn paa Armen kom tilsyne i Dørene. Alt var vild Forvirring. Holst stod rolig og venlig foran Frk. Marie Nielsens Dør.

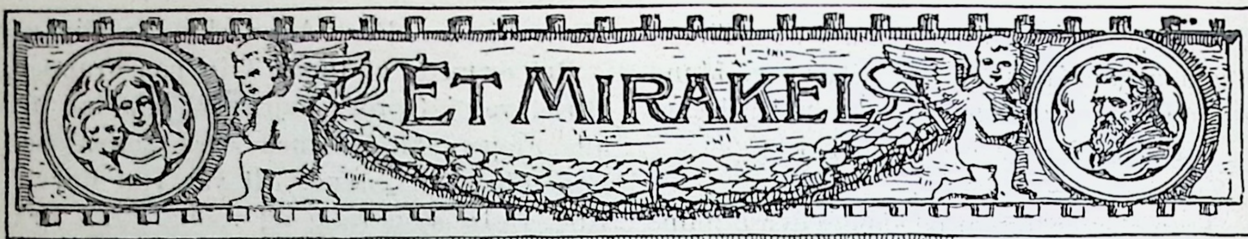
Sprøjteføreren brasede paa ham: »Hvor er Ilden?«

»Jeg beder Dem meget undskylde,« sagde Holst. — «Jeg er Overbetjent Holst af Opdagelsespolitiet, jeg skulde arrestere en Mand. Jeg og min Kollega Halvorsen — Manden flygtede op paa Taget og saa løb Anmelderen — det Fæ, der stod ved Signalapparatet — hen og kaldte paa Brandvæsenet. Hvor er han?«

v. Schindel havde hurtig gjort sig usynlig.

Ved Parolen fik Holst en Reprimande paa Grund af manglende Konduite over for Brandvæsenet efter samme Væsens officielle Indberetning.

Men Halvorsen beholdt sin Plads, Holst indskrænkede sig til at skrive Historien op til kommende Lejlighed. Det kunde desuden ikke nytte at gøre den til Genstand for Rapport; for det københavnske Politi tror nu en Gang ikke paa *skjulte Kræfter*, og det var dem, der havde sat det hele i Bevægelse.

NOVELLE

AF

REGITZE WINGE

Ave Maria, kranset med Stjærner klare,
Vejen kender vi ej, og Dagen mon lide;
Dalene mørknes; paa dine Hænder saa hvide
Løft imod Lyset op vor Sorrig den svare.

Gammel Pilgrimssang.

Just som de store Ure udenpaa Kirken slog ti, hentede den runkne Sakristan Mrs. Heemans' Staffeli og Malersager frem. Og, hjulpen af sin Groom, der bar den, stak hun Armene i en Odderskinds Pels, og Fødderne i et Par vatterede Sivsko. Saa aabnede Tjeneren hendes Malerkasse, satte Farver op paa Paletten og rakte hende den tilligemed Penslerne. Og afskedigende ham med et Nik, slog hun Sløret tilside og satte sig til at male.

Mrs. Heemans var en Verdensdame; og skønt hendes Talent maaske ikke var mindre end de

fleste Fag-Maleres, var den Kunst, hun udøvede ikke af Pengeværd paa den Professionelles Marked. Særligt tog hun sig, hvad Perspektiv og Tegning angik, Digterfriheder, der paa denne hendes Gengivelse af det umaadelige Kirkeskibs mørke Skov af graalige Marmorstammer, mellem hvilke sitrende Strømme af gyldent eller farvet Lys hist og her brøde ned, gav en egen Fornemmelse af, at en underjordisk Samson allerede, oppe ad Koret til, bragte Gulvet til at hæves, Søjlerne til at vakle og Loftshvælvet til at synke.

Dog, hun gjorde sig ikke heller Illusioner med Hensyn til, hvad hun frembragte. Alle den civiliserede Verdens Gallerier — fra Petersborgs til Paris', fra Madrids til Neapels, — i hvilke hun i en endeløs Aarrækkes Foraarsmaaneder møjsommeligt havde faaet sine Formiddage til at glide, havde lidt efter lidt tilslebet hendes Syn, saa at man nu ligesaa vanskeligt narrede hende med slette Malerier som med eftergjorte Kniplinger eller tarvelige Silkestrømper. Dog, fra Kenderens til Fabrikantens Rolle bliver jo altid et Spring.

Mrs. Heemans, som med sin Mand og en Ven af ham beboede det store Hotel skraas overfor Kirken, brugte for Tiden sin Malervirksomhed som et Middel til at undgaa Formiddagens altfor kendte Udflugter — og altfor kendte Selskab. Intet kan, som bekendt, sammenlignes med den Lede, som Rejselivets fortsatte Tête-à-Têter og Fordringer til Selvfornægtelse udsaar, selv i de nøjest sammenstemte Venners Sind. Med sin Mands Ven havde Mrs. Heemans allerede efter fjorten Dages Forløb gjort denne Erfaring; og med sin Mand . . . Aa, det var snart 25 Aar siden, straks, paa deres første Krydstogt ud i Livet . . . Og dog havde hun aldrig, hvad hendes Ægteskab angik, tænkt paa at ville skifte Rejsefælle. Thi Rejselivet havde, fra hendes ganske unge Aar, betaget hende enhver Tro paa Forandringers Nytte eller Virkningsfuldhed. Som Motto havde hun til sit Signet og Brevpapir valgt sig A. Karrs saa benyttede Ord: »Plus ça change, plus c'est la même chose«. Og saaledes foregik hendes Rejse fra Vuggen til Graven menings- og begivenhedsløs for hende selv, som alle hendes Rejser — dog uden anden Sorg end den, der ofte af ørkesløse Kvinder føles saa stærkt: Sorgen over ikke at være bleven Moder.

* * *

Mrs. Heemans arkitektoniske Studie havde allerede forlængst naaet sin Fuldkommenheds Tinde; og dog vedblev hun, som hun i den sidste Maaned hver Søgnedag var vedblevet, hver Morgen at sætte sig ved sit Staffeli for først med lidt stivnede Hænder og Fødder at forlade det, naar den store Bys mange Kirkeklokker ringede Middag ind. Det var ikke af religiøse Grunde. Thi ligesaalidt var det faldet Mrs. Heemans ind, nogen Søndag ikke at møde i den Bys engelske Kirke, i hvilken hun tilfældigt befandt sig, som nogen Sinde at tro paa andet, end at hun intet troede. Men dette Steds vidunderlige Sceneri havde grebet hende med sin ejendommelige Tryllemagt. Af Teatrenes Forestillinger var hun dog ellers saa ked. Forslidtheden, den næsten komiske Forlorenhed og Uægthed, der uadskilleligt indrammer og omgiver denne Kunstart, var efterhaanden blevet det eneste, der afspejlede sig i hendes Kikkert.

Dog denne Skueplads skabte hende helt ny Sindsbevægelser.

Det store, dunkle Stenrum med Gulvenes slidte Gravskrifter, med Gravmonumenternes trætslumrende Marmor- og Bronce-Døde, med Korets og Kapellernes hemmelighedsfulde Grotter, i hvis Mørke Skatte af Guld, Sølv og Elfenben ulmede — tusinde Minder om svundne Slægter, — med Smaaaltrenes naive, markedsglitrende Pynt, hvorom Røgelsen svøbte sig, blaa og smægtende, syntes hende som en ensom Klippehule, op mod hvilken hun for første Gang hørte Livets Hav fra dets dybeste Bund skvulpe sine Glædes- og Jammer-Melodier, alt som det sagte, en for en, kom bærende med sine Skibbrudne, sine Fortvivlede og Døde. Og som en Bjærgtagen lyttede hun til denne Musik.

Skarer af sørgeklædte Skikkelser vare, alt som Dødsmesserne pludseligt fik snart dette, snart hint Alter til at springe ud som Guldstjærneblomster i Mørket, dragne hende forbi; inde fra Sidekapellet tilhøjre have Korprøvernes gamle Kirkesange, stadigt afbrudte og paany begyndte, genlydt som Klager, snart smæltende, snart vilde, fra Hjærter, der aldrig fandt Ro; Barnedaabsog Brudetog havde hendes Øjne fulgt ind og ud, brusende i Silke og listende i Uld; Nedbøjede og Lykkelige havde hun set bede, og Elskende mødes bag skærmende Søjler, og Ensomme, der her i Timevis gemte — hvilke Sorger? Syges sagte Stønnen havde hun hørt, og Ungdommens kvidrende Hvisken, mens Rosenkransene gled, Angerens dumpe Mumlen fra Skriftestolenes Gruber, og kvalt, snart af Kniplinger, snart af Pjalter, fra de mørkeste Kroge den umaadelige, utrøstelige Smærte hulke, ene.

Sømskoede, rødhændede Soldater fra Landet havde andagtsfuldt løftet de forundrede Barneøjne mod Loftsbuens Guldmosaiker; Bønder og Bønderkvinder, brune og vilde som fangne Rovdyr havde, sammenknugede i Fanatisme kysset Gulvenes Sten; pjaltede, barfodede Børn havde fuglelet leget om hende, naar det var koldt og regnede; Gamle, Hjemløse og Fattige havde skærmet deres Nød under den mægtige Hvælvings Beskyttelse.

* * *

Henne i en af Midterskibets Nicher var et Alter med en undergørende Statue af den hellige Jomfru. Jomfruens Dragt var azurblaa og be-

strøet med Stjærner; hendes Ansigt var kulsort af Aarhundreders Lyseos, men om Panden bar hun en Guldkrone med store, kulørte Stene, og over hendes Hoved glimtede en spidsbuet Glorie, besat med Smaastjærner; for hendes Fødder blomstrede et helt Bed af Papirsroser, mens Lysestagernes og de tusinde Votivhjærters Sølv skinnede i Skæret fra den lille Olielampe.

Foran dette Alter, som oftest laa mørkt og forladt, havde i den sidste Uge en ældgammel Bondekvinde og en lille, treaars Pige siddet Dagen lang. Hyllet i et sortegrønt Schawl, og med et andet mægtigt Schawl lagt firkantet sammen paa sit Hoved, mens det korte, vide Skørt over de sandalklædte Fødder gav denne hentørrede Sibyllesskikkelse noget ejendommelig let, sad den Gamle Time efter Time paa sin Sivstol, ubevægelig og stum i Halvmørket, eller laa mumlende paa Knæ paa det kolde Marmorgulv med Rosenkransen i Hænderne. Og i sin grove, brune Kappe, med et lille smudsigt Tørklæde knyttet om Hovedet og om Halsen et kulørt Helgenbillede i en Seglgarnssnor, vandrede Barnet, lydløst og utrætteligt, frem og tilbage, frem og tilbage langs Altrets halvrunde Gitter, mens dets Fingre, der aldrig syntes at trættes ved Legen, en for en befølte Balustradens udskaarne Basunengle.

Dagen i Forvejen var Mrs. Heemans gaaet hen til den Gamle, der sad foran Altret, ubevægelig som en Afgudsstøtte af mørknet Træ, mens Barnet tavst og taalmodigt i en Uendelighed lod en Kobbermønt klingre ned mod Flisen og samlede den op igen.

— Hvor hører I hjemme, gamle Kone?

— Langt borte, oppe i Bjærgene.

— Og hvad gør I her?

— Vi er vandret herned for at bringe den naadige Jomfru en ni Dages Andagt, at hun maa gøre Miraklet for os.

— Er det Eders Barnebarn?

— Det er min Datters Barn. Hun har hverken Fader eller Moder.

— Kom hen til mig, lille Pige! — sagde Mrs. Heemans. — Jeg har noget smukt til dig.

Barnet vendte Hovedet; under Tørklædet stak Smaakrøllerne frem. Det fæstede to klare Øjne frem for sig, ud i det tomme Rum.

— Kom herhen!

— Hun ser dig ikke, smukke Frue.

— Og hvorfor ikke?

— Hun er blind. Men Jomfruen vil gøre et Mirakel for hende.

Mrs. Heemans tog et Tyvefrancstykke frem.

— Vil I tage dette til jert Barnebarn?

Den Gamle strakte langsomt sin kolde Haand frem. Den var sortebrun og kroget som en Gren. Roligt betragtede hun Guldmønten. Saa sagde hun, uden al Ydmyghed eller Overraskelse:

— Herren vil lønne dig derfor. Har Du Børn?

— Nej, ingen — svarede Mrs. Heemans.

Den gamle Kone saa' paa hende. Skønt 25 Londoner-Saisoner siden hendes Bryllup forlængst havde falmet hendes blonde Ansigt, var det dog for denne Menneskerest, der knapt mer syntes at tilhøre Tiden og Livet, endnu ungt og fuldt af Løfter.

— Den naadige Jomfru vil skænke dig et! — sagde hun.

Mrs. Heemans kom til at le, allerbedst som hun sad ved sin Lunch.

* * *

I Dag havde den Gamle, saa ofte hun kom til at se hen paa hende, siddet sammenkrøbet i sit Schawl uden at røre sig. Oppe ved Altret, i Mørket, legede det blinde Barn med sin Kobberskilling.

Det var raakoldt og trist; udenfor styrtede Dagsregnen ned; et skummelt Halvmørke herskede i det umaadelige Rum, i hvilket Fodtrinenes Ekko dæmpedes af det Lag Savsmuld, der var strøet udover Gulvets isgraa Fliser for at optage Fugtigheden og Gadesnavset fra de Indtrædendes Fødder. Langt oppe i Korets Nat funklede et Alters Lys som smaa Guldprikker; henne til venstre kimede en lille, spinkel Klokke. Hostende og spyttende humpede en gammel, førladen Præst med et træt Udtryk ned mod Udgangen, fulgt af en Krøbling, hvis Krykkes Stød i Gulvets Sten gav en rungende Genlyd i Stilheden.

Mrs. Heemans frøs. Børstende det fugtige Savsmuld af sin Pels- og Kjolerand, rejste hun sig for at gaa.

Idet hun saa' sig om efter Sakristanen, blev hun en lille Klynge Mennesker va'r, der, smaa og sorte under de mægtige Søjler, havde samlet sig henne om den gamle Kvinde.

Mrs. Heemans lagde Paletten fra sig og gik derhen.

— Hvad er der paa Færde? — spurgte hun.

Den vrantne Sakristan traadte ud af Klyngen.

— Vi har fundet denne gamle Kone død — sagde han. — Hun laa paa Gulvet.

Lænet op mod Altergittret sad Barnet og sov.

— Hvad skal der blive af Barnet? — spurgte Mrs. Heemans.

— Politiet faar sende det tilbage til Landsbyen, eller anbringe det paa et Hospital. Det er jo oven i Købet blindt.

Mrs. Heemans traadte ud af sine Sivsko.

— De sørger nok for mine Sager — sagde hun til Sakristanen.

Og idet hun gik hen til Alteret og løftede den Lille op, tilføjede hun:

— Jeg tager Barnet med mig.

PROFESSOR NITOBE'S VAABENDAAD.

FORTÆLLING FRA KAMPENE OMKRING TIELING

AF

A. H. KOHL.

ILL. AF RS. CHRISTIANSEN.

Menig 44 Nitobe mærkede, hvordan Benene paa én Gang ligesom sjanglede under ham, og der gik Sveddraaber ud paa hans Pande med en Fornemmelse, som om de stak Hul igennem Huden —: for nu var Løjtnant Inazo kun tre Roder borte, og Korporal Funto fulgte med Lygten lige i Hælene paa ham. Der var altsaa ingen som helst Tvivl om, at Løjtnanten vilde opdage Nitobe —: og hvad vilde der saa ske, tænkte Professoren —: fik han mon Lov til at være med? Fik han Lov til at...

Saa var Inazo gaaet de tre Skridt, og Funto løftede Lygten op, saa at Skæret lagde sig som Broncering paa Næsen af 44. Nattemørket stod bag ved Løjtnanten, som kom han ud fra en sort Port —

»Hvad Satan!« — sagde Inazo og var lige paa Nippet til at tale højt — skønt Kompagniet skulde paa Natrekognoscering, og al Højrøstethed var forbudt af den Grund; paa højre Side af hans Ansigt laa Skyggen af hans Næse som en Fløjelslap hen over Øjet. Han trak sin ene Haand op af Kappelommen og gav sin Hue et Puf, saa den røg om i Nakken —: »skal De ogsaa med, Professor!?«

44 blev ligesom saa fed i Tungen; Knæskallerne slog Smut inde i Benene paa ham, syntes han —:

»Vel, Herr Løjtnant!« — sagde han tilsidst og huggede Geværmundingen ind i Skulderen paa sig, saa at der faldt smaa Sneklumper ned fra Kappekraven.

Korporal Funto fnisede henrykt; han havde løftet Lygten lidt højere i Vejret. Lyset faldt over hans Overansigt og skar Munden og Hagen væk, saa det lød som kom hans Fnis ud af et Skorstenshul.

»Sese!« — sagde Inazo og gik et Skridt baglænds for at faa Plads til sin Forbavselse: han havde set over Skulderen paa 44 og faaet Øje paa den lille Marketender, der havde en Ryg som en Tornyster — »og Kvamasuti er her ogsaa! Og i Uniform, min Sandten! Hvad? Javel. Hvorfor ikke!«

Funto fnisede løs, saa at Lygten hoppede som et Gasblus i Træk, og Skyggerne paa Sneen laa og vred sig som sorte Slanger. Men Løjtnant Inazo gjorde omkring og gik ud af Geledderne, henimod Kaptejnen, der stod oppe paa Toppen af Bakken og lignede en sort Papirskive paa graat Pap.

Soldaterne rundt om havde hørt at 44, Professoren, og saa ham den pukkelryggede Kvamasuti der hørte til Marketenderiet, de vilde nok ogsaa være med til Natangrebet.

Oro, der var halvanden Alen over Skuldrene, og havde et Hovede paa Størrelse som en Appelsin, og altid var saa vittig — han stak Næsen langt frem fra sit tykke, graa Tørklæde, der laa som et Grødomslag rundt om Halsen og Hagen paa ham, og skelede ned til 44, der havde faaet Brillerne paa —:

»Novra!« — sagde Oro og talte med den Teaterhvisken som alle Vittigheder i Geleddet maa siges med; han aandede paa Hænderne for at kunne føle dem — »den bier inte go for Russerne i Nat. Nu er der nok kommet Vinduer i det gamle Skur! Hvaba?« — Han truttede Munden op til højre Side og trak Øjenbrynene i Vejret.

Og hans Hentydning til Nitobes Briller var saa vittig, at Sidemændene glemte deres Fødder, der stod som paa Knivsskarpe af Kulde. 87 maatte bide i sin Mundingshætte, og 83 smed

sin knyttede Næve ind i Maven paa sig selv, saa der røg et langt og besk Kvap ud af Munden paa ham.

Men Professoren var pludselig bleven saa taknemlig over at det var Nat:

»Fjols!« — sagde han om Løjtnant Inazo — der var Student og havde gaaet til Nitobes Forelæsninger, i sin Tid — og vendte sig om til Kvamasuti, hvor han altid havde Gehør —: »og saa var den Dreng det allerstørste Fæ paa hele Universitetet!« —

Løjtnanten stod henne hos Kaptajnen.

»Naa?« — sagde Chefen og drejede sig om imod ham; han slog Støvlehælene sammen for at ryste Sneen af Taastødene — »hvad er der saa?«

Inazo fortalte, at Professoren og den lille, skruttede Marketender var med i Kompagniet. De vilde aabenbart med til Angrebet. Og Kvamasuti var tilmed mødt i Uniform. Det var han minsandten. Uden videre!

Kaptajnen havde begge sine Hænder i Kappelommerne. Under Kasketten saa' hans Ansigt ud som en Smule Taage under en sort Klump. Han lo lidt med sin sagte og kildske Latter.

»Oh!« — sagde han saa — »ja det gaar jo ikke. De kan ikke følge med, de to smaa Skravl. De holder jo ikke ud til det — —«

Inazo begyndte at løfte sin Haand op til Huen:

»Saa skal jeg maaske lade dem blive hjemme?« — sagde han, og stod allerede paa Hælene for at træde af. Men saa slog Kaptajnen ud med Hovedet:

»Naa! Næh! Lad *mig*!« — svarede han, og gav sig til at vade ned ad Bakken igennem Mørket, der laa som en tyk Dyne ovenpaa Sneen.

Nyheden var gaaet rundt i hele Kompagniet, der stod i Kolonne med kun tre Skridt imellem hver af sine fire Dobbeltlinier. Soldaterne raslede med Patronerne, som de var ved at sætte i deres Tasker. Og imens vendte og drejede de sig i Geleddet for at prøve om de kunde se Professoren. Korporal Funto blev staaende i Nærheden af ham med Lygten, for at unde Mandskabet dèn lille Fornøjelse.

»Hørte Du *den* Oro sagde?« — hviskede de til hinanden, og fortalte endnu en Gang, hvor vittig han havde været.

Saa stod Kaptajnen midt inde imellem de fire Dobbeltrækker. Korporal Funto kom løbende med sin Lygte og holdt den op i Vejret foran ham.

»Stille!« — sagde Chefen og hviskede med sin hvislende Røst, og saa drejede han sig langsomt rundt, mens der ikke hørtes anden Lyd end den ganske sagte Knagen af hans Støvler i Sneen —: »Jeg skal bruge to flinke og intelligente Folk, paa Vejen ind til Hovedposten.

Et Par Folk, der kan tænke sig om, maa jeg have!

Hvem melder sig?«

Løjtnant Inazo kunde ikke dy sig og gav et lille bitte Fnis fra: Javel, det var udmærket! Den klarede Kaptajnen godt: Vagt her paa Vejen til Hovedposten! Hvor der ikke kom saa meget som Skyggen af en Ræv! Haha!

Korporal Funto, der elskede Løjtnanten, fnisede straks med, og saa begyndte Mandskabet at forstaa det hele. Kompagniet gav en Lyd fra sig, som var det en Sivskov i Blæst — men Nitobe stirrede forvildet ind i Lygteskæret og kunde ikke begribe et Muk af det altsammen.

»Naa!« — sagde Kaptajnen og drejede sig rundt igen, — »hvem melder sig saa?«

Men der var ingen, der svarede.

»Jaja!« — Chefen trak begge Hænderne op af Lommen og slog ud med dem, saa de lignede et Par store og fortumlede Snefnug. — »Naar der ikke er nogen, der melder sig frivillig, saa bliver jeg nødt til at vælge selv.

Jeg tager de første, de 'bedste!« — sagde han og kiggede sig om til alle Sider, som om det var forfærdeligt svært at finde, hvem han skulde tage. Saa standsede han tilsidst --:

»Lad os se: sidste Rode paa venstre Fløj! Kom herhen!«

Nitobe og Kvamasuti satte i Trav og kom frem i Lygteskæret. I hvert af 44's Brilleglas sad der et lille bitte Spejlbillede af Kaptajnen. Han kneb Munden sammen og stod mere end menneskeligt Ret — med Bagdelen og Brystet langt ud, ingen som helst Mave, og Øjnene sad som paa Pinde — saa han kunde hverken høre eller se eller forstaa af bare Militarisme og Stramhed. Kvamasuti vadede ind paa venstre Side af ham og klemte Geværet ind til Skuldren; Mundingshætten stak et helt Kvarter op over Hovedet paa ham, og paa hans skruttede Ryg laa der et tykt Lag Sne, og dèr havde en Kammerat været vittig og havde tegnet et stort »Nr. 0« med Fingeren.

Der gik som en Kryben nede fra Maven paa Kaptajnen og prøvede paa at liste op igennem Halsen paa ham, men han rykkede Brynene ned over Næseroden og saa' gennemborende prøvende paa de to smaa Skravl, der stod foran ham —:

»Hm!« — sagde han og gjorde en lang Pavse, som vejede han alle deres baade Sjæls og Legemes Kvalifikationer, og saa nikkede han tilfreds, omsider. — »Jaja!« — han stak en Haand ud og klappede Nitobe paa Skulderen — »jaja! Jer kan jeg bruge! Det var jo heldigt, at det var Jer, jeg fik fat i!«

Saa snurrede han rundt paa Hælene og blinkede til Løjtnanten, der havde en sur Smag i Kæbebenene fordi han ikke maatte le —:

»Værsgod, Inazo!« — sagde Chefen. — »Saa snart vi har ladet Geværerne, fører De de to Mand en tre hundrede Meter bort fra Kompagniets Hytte, paa Vejen ind til Hovedposten, og ud-

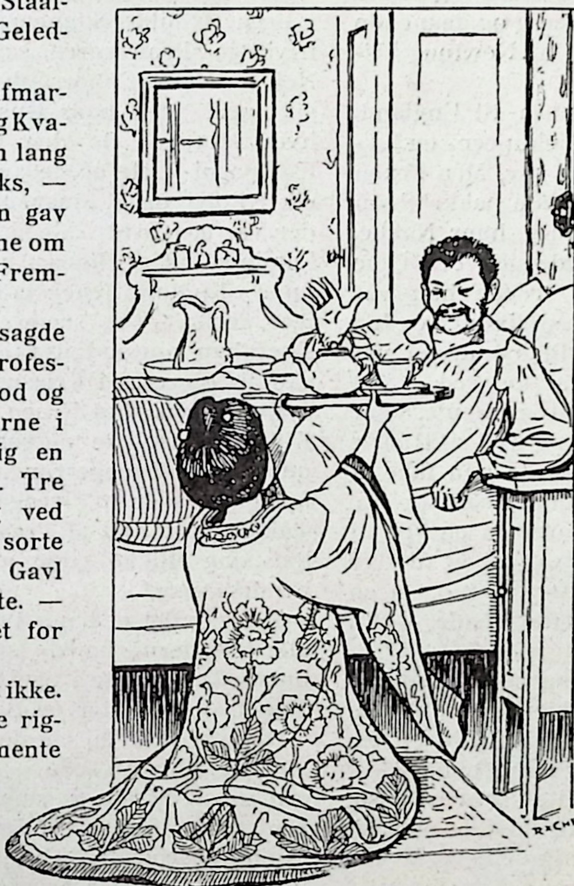
stiller dem dèr. De vil give dem den fornødne Instruktion!«

Løjtnant Inazo gjorde Honnør og Kaptajnen løftede Hovedet —:

»Kompagni ret!« — sagde han. — »Mundingshætte bort! Afspærring! Se igennem Løbet!« — Der gik et dumpt Smæk, som Suset af en stor Fugl, gennem Kompagniet; og saa blev der en hastig, flængende Raslen da Mandskabet rev Bundstykkerne op og løftede Geværerne for at se, op imod Himlen, igennem Løbene.

»La—ad Gevær!« — kommanderede Kaptajnen, og igen gik der den raslende Lyd — som en Staalharken — ud fra Geledderne.

Og Løjtnant Inazo afmarcherede med Nitobe og Kvamasuti og gav dem en lang og indgaaende Instruks, — imens Kompagnchefen gav Ordre til Delingsførerne om Sikringen under sin Fremrykning. —

»Ved Du hvad!« — sagde Kvamasuti, han og Professoren var alene. De stod og trampede med Fødderne i Sneen for at lave sig en fast Plads at staa paa. Tre hundrede Meter bag ved dem saa's den lille, sorte Trekant af Læsidens Gavl paa Kompagniets Hytte. — »Jeg giver ikke meget for dette her!«

Nitobe svarede først ikke. Dels forstod han ikke rigtig, hvad den anden mente — og desuden var det heller ikke passende, at denne her lille Marketender ikke vilde give meget for en Post, som Kaptajnen selv havde sagt at der skulde en intelligent Mand til at besætte. Den Udtalelse havde Chefen altsaa, selvfølgelig, sine Grunde til.

Men saa nænnede han ikke at tie stille tilsidst, for han kunde høre at Kvamasuti trak Veiret meget sagte og forventningsfuldt —:

»Ja!« — svarede Nitobe og muflede sine Hænder imod hinanden; Geværet klemte han fast til Skulderen med højre Overarm — »jeg ved ikke, hvorfor Du ikke vil give meget for dette her! Naar Kaptajnen selv har sagt, at der skal være en Post her, saa — —!«

Kvamasuti kunde ikke rigtig faa fat paa, hvad han selv egentlig havde ment: det var mere bare saadan en Fornemmelse han havde faaet. Og der *var* jo ogsaa noget om, at *naar* Kaptajnen nu selv havde sagt, saa — — —

Og Nitobe smilede, i al Stilhed, frem igennem Mørket, over at en Professor var dog altid klogere end en Marketender. Selv om det saa var i militære Sager! —

Men — ligesom langt borte fra — hørte de begge to, igennem Sneen der gled ned som smaa Byldter Papir, den luskende og raslende Lyd af Kompagniet der drog afsted paa Rekognosceringen.

Nitobe var Professor i Matematik ved Universitetet i Tokio. Han og hans Hustru havde rejst i Aarevis i Europa. Først var de i Berlin, og dèr var det, at han havde begyndt sin lange Studietid, fra Universitet til Universitet.

Hver Morgen stod Fru Nitobe op, og tog en tyk og ulden Kimono paa — hvor der voksede en Række af store og ganske blodrøde Blomster op, langs med Skoningen — og saa serverede hun Theen.

»Aarr!« — sagde Matematikeren hver eneste Dag, og rejste sig op paa Albuen og vilde til at skyde Bakken fra sig. Hans sorte Haar sad som lakerede Staalpigge og stak ud til alle Sider. — »Den The! de laver her ovre!

Lad mig blive fri!«

Men Fruen laa paa Knæ paa den lille gule og blaa Sengeforligger. Hun smilede, saa at hendes Øjne forsvandt, og løftede begge sine Hænder — der var som en tiaars Piges — op imod ham —:

»Aa drik nu!« — sagde hun og bøjede Hovedet paa Siden — »Drik! Du maa ikke gaa ud, uden at drikke!«

Og saa følte Nitobe sit Hjærte svulme som en Blomsterknop, og han nikkede til hende og drak Theen, der smagte ham som Tjærevand. Men imens blev hun liggende paa Knæ foran ham, og hendes Øjne aabnede sig en lille bitte Smule, saa at de saa's som en Staalstræng af Blankhed.

Saa hældte hun varmt Vand op til ham i det overstore og hæslige Hotelvandfad; og naar han var klædt paa, havde hun ogsaa selv skiftet Tøj — ingen vidste hvornaar — og fulgte ham til Universitetet.

Oppe paa Stentrappen blev han staaende og

lod som om han skulde stoppe Snørebaandene ned i sine Støvler — men i Virkeligheden maatte han kigge efter hende, for nu var der mange Timer til han skulde se hende igen.

Og Fru Nitobe gik af Sted henover den store Plads — snøret ind til det halve af sig selv, i sin franske Kjole — med sin Gang der var som en Albatros's; og det var som sad der en Krog inde i hendes Hjærte og vilde faa hende til at vende sig om. Men hun gjorde det alligevel ikke, for hun vidste at det passer sig slet ikke for en Hustru, at tro at hendes Mand kigger efter hende, bare fordi hun gaar fra ham.

Saa sad Nitobe derinde i den store og altfor lyse Sal, og glemte alting i en salig og daanende Rus af Tal og x'er og y'er og af Newtons Tilnærmelsesmetoder. —

Et Par Aar efter rejste de saa til England. Undervejs sad Nitobe i Jærnbanekupeen, og lukkede Øjnene og lod som om han sov. Men Fruen stod ved Vinduet — da hun havde pakket ham godt ind, og lagt en Pude under hans Nakke, og èn under hver Arm, og havde siddet en Time og smilet til ham, indtil hun troede han var falden i Søvn. Saa stod hun ved Vinduet og lod sine sorte Øjne gaa hen over Bjærgene der var langt borte, og Træerne der var tæt ved.

Men Nitobe løftede sine Laag en Smule, naar hun vendte Ryggen til, og sad og saa' sit Hjærte til Smil paa hende. Engang naaede han ikke at faa dem klemt i igen, inden hun drejede sig om.

»Vil Du se ud?« — spurgte hun saa og veg til Side fra Vinduet: fordi hun vidste, at det er ikke godt, om en Kvinde bilder sig ind, at en Mand bruger sin Tid til at se efter hende. — »Vil Du se ud? Her er saa kønt!«

»Lad mig være!« — sagde han og vrissede og skruede sine Øjne til, saa der blev tusinde smaa bitte Rynker i Laagene — »Lad mig være i Fred. Jeg sover. Det forbandede grimme Land!« —

»Ja!« — sagde hun, og skyndte sig at sætte sig ned lige over for ham, og hun smilede med sit Smil, der var saa vant til hendes Ansigt, at det kom af sig selv — »Du elsker nu kun Japan!«

Men Nitobe sov allerede. —

Efter London blev det Paris, og Aarene gik som en ganske kort og logisk og bedaarende Kæde af Bogstaver og Tal. Saa tog Nitobe og hans Hustru hjem, og han blev Professor i Matematik i Tokio.

En Gang hver Uge kom Hr. Kurino, der var Fabrikant og en gammel Ven af Professoren, hjem til Nitobe's.

Aarene blev ved at gaa; og hver Gang der var gaaet endnu eet, saa drillede Kurino sin Ven med, at han var bleven skrækkelig gammel i den sidste Tid —:

»Næh!« — sagde han, og lod som om han ikke kunde faa fat paa et eneste Haar paa Nitobes Hovede, og imens blinkede han hen til Fruen — »hvor er Du dog bleven skaldet i det sidste Aar!«

Og Nitobe, som virkelig meget godt selv vidste, at han var bleven en Smule tyndhaaret med Alderen, knurrede og gav sig til at tale om x og y. For dèr var det Kurino der ikke brød sig stort om at være med.

Nitobes to Drenge skævede til hinanden, naar Faderen begyndte med sine Bogstaver, og saa listede de ud af Stuen med forfærdeligt ærbødige Ansigter. Men nede paa Gaden hujede de op og kom straks til at skændes om, hvor de skulde hen og more sig.

Saa var det at Krigen kom.

Begge Nitobes Sønner meldte sig straks som frivillige. Professoren sagde hverken Ja eller Nej, for det var altfor selvfølgeligt, at de Drenge gik med. Men hans Hustru havde bulne Øjne hver Morgen. Og den Dag, hvor Drengenes Kompagni kørte af Sted med Tog til Sasebo, da gik Nitobe op i Finansministeriets Bygning — der var saa hvid i Solen, at han næsten ikke kunde se ud af Øjnene, hverken mens han stod oppe i Kontoret, eller da han var kommet hjem igen derfra — og sagde, at for Fremtiden ønskede han kun sin halve Gage udbetalt, og Resten skulde afleveres i Krigsministeriet.

Men imens stod Fruen, allerbagest i en stor Klynge af violette og røde og gule Kimonoer, ude paa Jernbaneperronen, og saa' med hele sit Ansigt efter de to Drenge. Den ældste af dem stak Hovedet ud af Transportvognens Lem og lod sine Blikke glide meget hastigt henover hendes Ansigt.

Saa gav det et langt Pift fra Lokomotivet, og alle Kvinderne bøjede sig helt ned til Jorden, imens Toget satte i og kørte af Sted med deres Mænd og Kærester og Brødre og Sønner.

Der var ikke en eneste af alle Soldaterne der vinkede eller nikkede — og der var heller ikke een eneste af alle de smaa Kvindfolk, der havde ventet dèt; for der er ingen, der kan forlange, at en voksen Mand skal gøre saadan noget, bare fordi der staar en Kone og ser efter ham.

Men Fru Nitobe havde været i Evropa da hun var ung, og derfor vidste hun godt — endskønt hun stod med bøjet Hoved ligesom de andre — at imens Toget blev borte, skælvede alle de violette og røde og gule Kimonoer, som var de en Have fuld af Tulipaner i Stormvejr.

»Naa saadan!« — sagde Hr. Kurino og foldede Hænderne over sin Mave, da han kom næste Aften. Ude i Byen havde han hørt — gennem en Mand, der var ansat i Ministeriet, at Nitobe skænkede Halvdelen af sin Gage til Krigskassen. — »Ja! Er det nu ikke det jeg altid har sagt: Du elsker nu bare Japan! Ja — og saa din Matematik, naturligvis!

Men, Du er ligefrem beruset af Patriotisme, er Du!« — og han bøjede sig frem og nik-

kede bestemt, lige op i Ansigtet paa Professoren.

»Patriotisme! Patriotisme!« — sagde Nitobe, der var mere arrig end nogensinde før — »Sludder med Patriotisme! Det eksisterer slet ikke! Det er ikke andet end den rene og skære regula de tri!«

»Naa! Vil man nu høre!« — og Kurino skævede hen til Fruen, der smilede til Svar og følte det, ustandseligt, som hang hendes Hjærte i Frost, siden Toget var kørt — »Naa, saa Patriotisme er ikke andet end — — Den har jeg ikke hørt før! Maaske Du vilde være saa venlig at forklare mig det lidt nærmere?« — Og han lagde Hovedet paa Siden, trak sine Øjenbryn op i Panden og skød sin Mund ud som en Rosenknop — for det var slet ikke hans Mening at vise den anden, at han i Virkeligheden ikke forstod ham.

Men Professoren gjorde sit Ansigt bidsk, for at skjule at han vilde netop forfærdelig gerne forklare, hvad han mente —:

»Ikke det?« — sagde han og skubbede Hagen frem — »naa, saa Du mener at Patriotisme er ikke regula de tri?

Men vil Du saa sige mig, hvad Du kalder dèt for: at hvis jeg tjener 100 Procent Arbejdslyst ved at være blandt mine Landsmænd — hvor meget vil jeg saa give dem, der sørger for at jeg kan blive ved med det?

Naa! Hvad?«

Og Hr. Kurino grinede, og ærgrede sig over, at han ikke selv havde kunnet regne det ud, for at drille Nitobe. —

Saa kom Slaget ved Yalufloden, og Professoren var slet ikke til at drille mere; hver eneste Gang Kurino prøvede paa det, saa lo Nitobe henrykt og syntes at hans Ven var meget vittig. Snart efter var det Beretningerne fra Søkampene rundt om Port Arthur, og saa blev det om Slagene ved Kinchau og Wafangou.

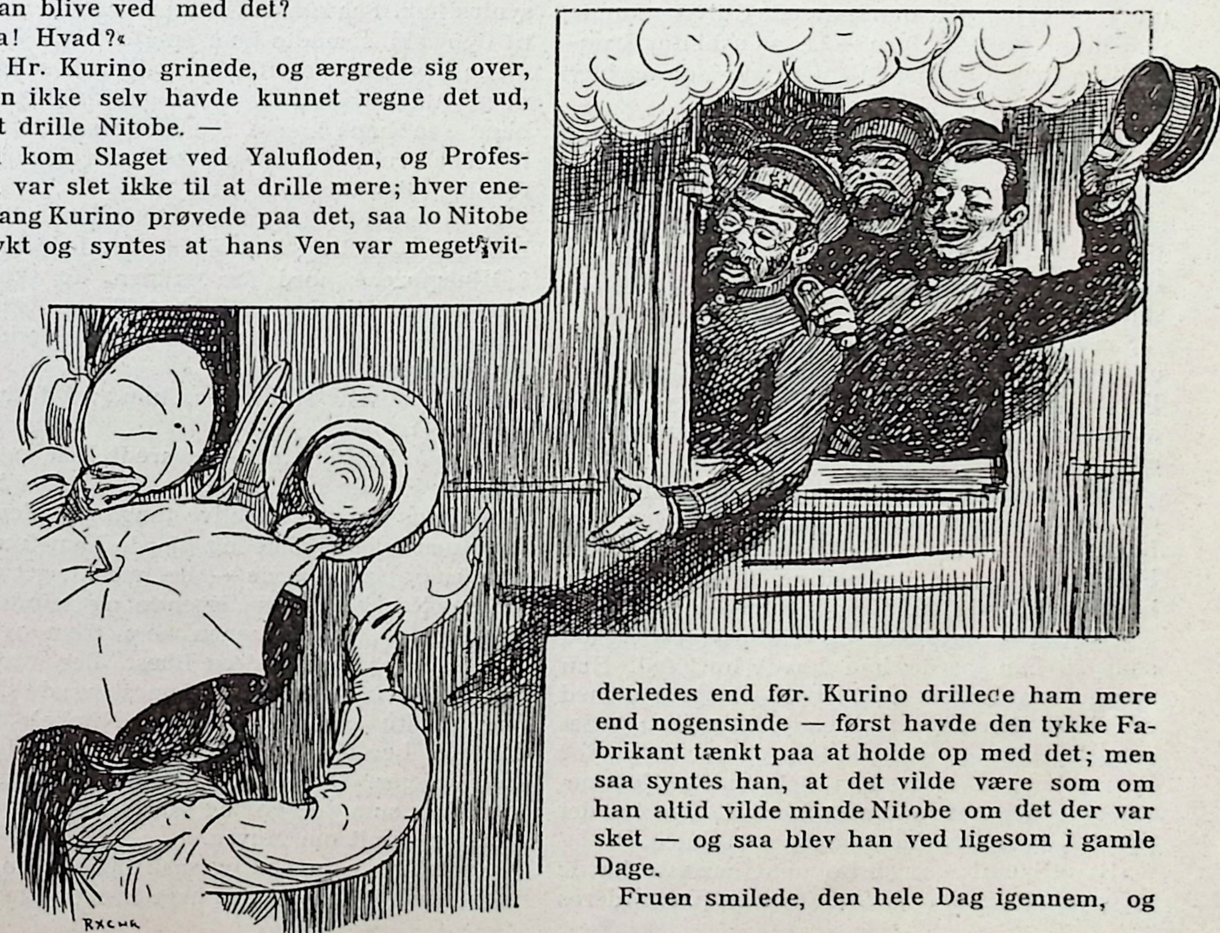
Fra Drengene kom der smaa trykte Brevkort, hvor der ikke stod andet end at de havde det godt, og de levede da endnu.

Fru Nitobe gik omkring, med Kortene inde paa sit bare Bryst, og hun lo og græd hver Gang hun gjorde en Bevægelse, for saa knirkede det stive Papir. Men Professoren haanede hende, og mange Gange hver Dag sagde han til hende —:

»Naa! Har Du dem endnu paa Maven? Hvad? Lad mig se?« — og han strakte Haanden ud og fik Brevene og saa' lidt paa dem, og lo til han fik Vand i Øjnene — »Ja!« — sagde han saa og gav hende Kortene ganske langsomt tilbage —: »Dit Fjols!«

Brevene blev ved at komme fra nye Steder. Længere og længere borte mod Vest og Nord. Fra Tachichiao og Liaoyang og Mukden. Men saa holdt de op, efter det store Slag dèr — hvor Russerne havde flygtet som Faar over Heder, og hvor Japans Hære lukkede sig i som Arme, rundt om Byen.

Nitobe talte en lille Smule mere end ellers, i denne Tid; men han ligesom forsludrede sig i det, en Gang imellem. Og hans Hustru kunde godt høre, at hans Stemme var bleven lidt an-

derledes end før. Kurino drillede ham mere end nogensinde — først havde den tykke Fabrikant tænkt paa at holde op med det; men saa syntes han, at det vilde være som om han altid vilde minde Nitobe om det der var sket — og saa blev han ved ligesom i gamle Dage.

Fruen smilede, den hele Dag igennem, og

gemte andre Ting til om Nætterne, skønt Nitobe var bleven saa urolig i sin Søvn i den senere Tid.

Og en Dag kom Professoren meget tidligt hjem fra Universitetet.

»Imorgen rejser jeg!« — sagde han, da de havde spist. Han krøllede sin Serviet sammen, saa at Papiret gav en Lyd som af Rør fra sig. — »Der er alligevel ingen af Studenterne der tænker paa det de skulde! Det nytter ikke at læse med dem, saalænge den Krig varer.« — Han havde været oppe hos en han kendte i Krigsministeriet — for det havde allerede i lang Tid syntes ham saa underligt, at nu var hans Sønner jo døde, og saa var det saa lumpent, at Familien ikke gav andet end den Smule Penge til Krigen; men der var tusinder af Slægter der gav baade Mænd og Sønner og Brødre!

»Jeg vil gærne med i Krigen!« — sagde han til sin Ven paa Kontoret —: »jeg er ganske vist noget gammel; men jeg er jo stærk. Jeg fejler aldrig noget. Kan De ikke sørge for, at jeg kommer med?«

Vennen gjorde hvad kan kunde.

Saa kom Nitobe paa Session. Underofficererne der stod inde i Afklædningsrummet og holdt Orden, klaskede ham paa den nøgne Bagdel, saa han tabte sine Briller —:

»Naada!« — sagde de og lo, mens han svømmede omkring paa det snavsede Gulv og kunde ikke finde sine Glas igen — »hvad skal din Grønskolling her? Gaa han hjem til sin Mor og bliv noget større!« —

Fru Nitobe fulgte ham paa Banegaarden. Og alt det gamle evropæiske sprang pludselig frem i dem begge to, da Toget skulde til at gaa. Han stak Haanden ud af Vinduet et Sekund og nikkede til hende. Og hun brast ud, og hulkede ganske højt et Øjeblik, med sit gamle og lillebitte Ansigt løftet imod ham.

Saa tog de sig i det og ligesom slugte det altsammen, saa det blev siddende som en hel Fersken i Halsen paa dem. Og de skyndte sig at nikke og se forfærdeligt smilende til hinanden. —

Lige fra det første Øjeblik var Professoren en evig Kilde til Grin for Kammeraterne. Oro, som havde været med i Felttoget lige fra første Færd, kiggede op og ned ad ham, da Nitobe havde meldt sig ved Kompagniet —:

»Hvaba?« — sagde han og vendte Øret til og lod som om han troede han havde hørt fejl. Han var i Færd med at skifte Bukser og stod med det højre Ben nøgent og laaddent og brugte det som Pegepind — »var det Prumfessor du sagde? Det var meget!« — Og han saa' rundt til Kammeraterne, der havde danset af Grin, lige fra det Øjeblik hvor Oro havde aabnet Munden.

»Hvad Satan!« — sagde Løjtnant Inazo, der havde de nye Rekrutter afsides for at prøve deres militære Kundskaber. Han stod med Sablen under Armen og maatte bruge begge Hænder til at støtte Professoren med, fordi han var ved at falde omkuld af Stramhed, naar han stod Ret: — »det er jo gamle Nitobe! Ud med Brystet!« — og han gav ham et Dunk i Maven — »har Newton ikke ogsaa lavet Dem en Tilnærmelsesmethode til at staa Ret? Hvad?«

Underofficererne nøjedes med at fnise. De var imponerede af hans Professorværdighed; men naar han vendte Ryggen til, satte de sig paa Hug af Grin og skød Huerne i Nakken for at kunne le ud.

»Omkring!« — brølede Sergent Ithoko, der skulde øve ham i Vendingerne. Og Nitobe slog ud med Armene, Geværet gled ned fra hans Skulder, og han gjorde omkring til venstre — »Omkring! Omkring! Omkring!« — sagde Ithoko — »De skal jo rundt til den anden Side! Kan De ikke regne dèn ud!« — Og han blev pludselig arrig og dunkede sin Geværkolbe mod Jorden.

Nitobe's Fødder egnede sig ikke til March. Der blev Vabler under dem allerede den første Dag, og saa vilde de ikke læges mere. Han blev ved at tage det ene Par Sokker udenpaa det andet, fordi det var ikke til at faa de gamle halede ud af Hullerne. Og det gjorde Støvlerne ligesom lidt blødere i Saalen at træde paa, syntes han. Saa maatte han jo finde sig i, at de til Gengæld spændte ham en Del over Vristen.

Saa begyndte det at blive galt med selve Benene. Aareknuderne ligesom groede frem paa ham, saa hans Lægge lignede gamle Egetræer. Knæene svulmede op og laa som et bullent Omslag uden om dem selv.

»Hvordan er det, De gaar paa Benene?« — spurgte Kaptajnen en Dag, Kompagniet vadede af Sted i Hjulsporene nord for Mukden, og skød en Fart af een Mil i fire til fem Timer igennem Sneen — »De kan jo ikke støtte paa Fødderne, Professor!«

Nitobe stivede sig op, saa han ravede hen ad Vejen —:

»Jovel, Hr. Kaptajn!« — svarede han, og følte som en Fraade i Halsen paa sig. Sveden havde faaet hans Hue til at blive tung, saa den sad ham ned over Øjnene og gjorde ham hudløs i Panden og paa Laagene — »det gaar meget godt!«

Den Nat blev han liggende og kunde ikke rejse sig op, da Morgenen kom frem og vækkede Kompagniet med en Blæst, der var som fuld af Barberknive og forlængst havde skaaret Væggen itu i den Hytte, hvor Nitobe's Deling laa paa Lergulvet og havde Kapperne til Madras, Lagen, Dyne og Hovedpude. Hans Ben var blaa som Indigo, og saa tykke som andre Folk er rundt om Maven.

Kaptajnen kom hen og saa' til ham, da Kammeraterne havde baaret ham hen til Lægevog-

nen, der holdt paa Tempelpladsen i den lille By. Doktoren stod og prøvede paa at klemme sin Næse til, imens kan klippede og trak i de gamle Sokker. Nitobe laa paa Ryggen, og der gik en hul Lyd ud mellem Læberne paa ham, da Lægen begyndte at hale løs paa det sidste Lag.

»Ja ja!« — sagde Chefen, og søgte efter noget pænt at sige til ham, for at trøste ham — »Om et Par Maaneder er det jo godt igen! Men det er jo Skidt at skulle undvære sine Soldater saa længe!« — Og han maatte gaa sin Vej, for ikke at se mere af Fødderne.

Men en Uge efter kom Nitobe ind til ham og meldte sig til Tjeneste igen; han havde faaet Lægen til at udskrive sig som rask.

»Ja, Professor!« — sagde Doktoren; han var Reservelæge og, for sin egen Skyld, fuld af Respekt for en Videnskabsmand — »men det er paa Deres eget Ansvar!«

»Værsgod!« — svarede Nitobe, der følte hvert Skridt han tog, som en Byld i sin Hjærne — »naar jeg bare kommer ud! De hørte jo selv, at Chefen sagde, han kunde ikke saa godt undvære mig!«

Professoren skinnede ud af Øjnene, da han meldte sig til Kaptajnen; men Chefen sagde ikke stort. Nu havde Hæren jo gravet sig ned i Jorden, omkring ved Tieling; Marcherne var forbi foreløbig, Vinteren var i fuld Gang. Der var ikke meget andet end Feltvagttjeneste, og den kunde Nitobe nok taale — sagde Chefen — og saa nikkede han og smilte og slog ud med Haanden.

44 traadte af, gjorde omkring til forkert Side og hinkede ud af Chefshytten.

»Pyh!« — sagde Kaptajnen til Stabssergenten der stod bag det lille Bord, som fyldte den halve Stue, og havde Lønningsprotokollen fremme til Underskrift — »skal vi nu trækkes med ham igen, den gamle Fyr!«

»Vi kunde jo bruge ham som Ekstramand, ved Modtagelsesposten?« — Stabssergenten rakte Kaptajnen Penneskaftet og rykkede Protokollen til rette for ham — »der kan han da ikke gøre noget galt!« —

Saadan var det, at Professoren havde faaet en særdeles Øvelse i at staa Vedet. Hans Hjærte svulmede ustandseligt af Stolthed, da han saa' hvordan hàn blev brugt hver eneste Dag, men ellers gik Vagttjenesten paa Omgang.

Benene gik det en Smule bedre med; men den meste Del af sin Fritid maatte han ligge ned, boret tilbunds i Halmen inde i den koghede Jordhytte, hvor Kompagniet boede. Saa sad den lille, skrutryggede Marketender hos ham, og Nitobe fortalte milevejs om Feltvagttjeneste og om Lasarettet.

De andre Kammerater talte 44 ikke stort med: det gjorde ham en Smule ondt, at de saa aabenlyst var misundelige paa ham, bare fordi han var saa dygtig, at han blev brugt mere end de —: »Du, din — Vagtpind!« — sagde de, og fnisede til hinanden, og Oro holdt op med at pudse sit Gevær — »Javel!« — raabte han, og skød den ene Gymnastiksko af sig, og kløede sig under Foden med den anden — »Nitobe han skal nok være Vedetgeneral, har jeg hørt Kejseren sige!« —

Men den skruttede blev tyk i Halsen af Lyksalighed over at være Ven med en Soldat, og evig og altid kom han luskende — famlende sig frem igennem det lugtende Mørke, hvor de to Petroleumslamper sad som gule, orede Fedtpletter under Taget — og Nitobe fortalte og fortalte og fortalte. —

Saa skulde Kompagniet altsaa en Nat paa Rekognoscering. »Hør!« — sagde Kvamasuti; han kom som sædvanlig kravlende hen til Professoren, der sad og var ved at sy en Knap i sine Bukser — »I skal jo ud i Nat?«

»Javel!« — svarede Nitobe og trak Øjenbrynene i Vejret; han blev ved at spytte og bide i Traaden, for at kunne faa den igennem det forbandede Naaleøje — »det skal vi. Vi skal ud paa en lang Rekognoscering!«

»Naa!« — Kvamasuti bøjede sig nærmere og kunde næsten ikke tale af Spænding og Ophidselse — »tror du, at det kan gaa an, at jeg gaar med?«

Det gav et Ryk i 44, saa han trak Traaden ud igen, ligesom han havde faaet Spidsen igennem Øjet —:

»Du?« — spurgte han, og var lige ved at sige: saadan en Marketendertamp. Men han tog sig i det og løftede paa Skulderen —:

»Ja. Hvorfor ikke?

Men hvorfra skal du faa en Uniform?« — Han stak Synaalen ind imellem Fortænderne og saa' eftertænksom ud.

»Det har jeg!« — Kvamasuti var helt hæs — »Jeg har faaet en at laane!«

Og da det var bleven mørkt, og Mandskabet, uden at tale, vadede op af Hytten og løb hen til Kompagniets Stillingsplads, saa var baade Professoren og den anden med iblandt dem.

Men saa havde Kaptajnen jo altsaa opdaget dem alligevel, og stillet dem paa Post henne paa Vejen der førte ind til Hovedposten. — —

Kvamasuti stak Geværet skraat ind imellem Benene paa sig, saa at Mundingshætten stod udfor Næsespidsen af ham; saa tog han et Tag i sine graa Muffediser og halede dem godt ned over Tommelen, der sad og var lille og tyk og foldet som en sammenvredet Karklud.

»Ved du hvad? 44!« — sagde han, og prøvede paa at slaa Armene overkryds for at faa en Smule Varme — »det var egentlig meget bedre at være med til en Løbetur, i Nat. Hvad? end at staa her da?«

Nitobe stod og løftede paa det højre Ben,

hvor Saarene under Foden sang i Kulden. Han bed Tænderne sammen og sagde et eller andet, som Marketenderkarlen ikke kunde forstaa.

»Ja-a!« — sagde Kvamasuti derfor, fordi han var saa vant til at Professoren sagde ham imod —: »Det har du Ret i: dette her er jo ikke saa strabadserende, naturligvis!« — Han skød Ryg, for at faa Kappekraven godt op om Ørene, for Sneen vilde saa gerne ind paa Halsen af ham — »Naa, og saa længe varer det jo heller ikke!«

Nitobe svarede ikke. Han skubbede sine Briller lidt op, og kneb Øjnene sammen for at se bedre frem ad Vejen. Tilhøjre og venstre for ham stod der en Lægte med en Visk Kaoljanstraa bundet fast i Toppen; og et Stykke længere fremme kunde han lige skimte et Par til: det var Kolonnevejen, som han skulde passe paa.

Sneen gik ned, som havde hele den hvidgraa Himmel kun det ene Ønske, at lægge sig til Hvile her. Fnuggene krøb sammen og var ganske smaa i Kulden. Naar nogle af dem saa' deres Snit til at smutte ned paa Ryggen af 44, kunde han i lang Tid føle dem som smaa bitte runde Korn, inden de smeltede paa hans Hud.

Marketenderen var den mest talende.

»Jo!« — sagde han, efter en lang Pavse, og stampede i Sneen der var naaet et godt Stykke op ad Benene paa ham — »det er lige godt underligt, synes jeg da. Dette her med at vi skal staa paa denne Vej. Her kommer jo ingen, vel? Det kan vi jo selv se, at der ikke gør?

Og hvad skal vi saa staa her for?

Ikke sandt?« — Og han puffede ganske sagte med Albuen til sin Kammerat, og drejede sit Ansigt — hvor Brynene var fulde af Sne — om imod ham —: »Hvad?«

Der gik en vag Ærgrelse igennem Professoren: det var da ogsaa utroligt, hvor den lille Fyr kunde være stædig, med sin Dumhed! — Men saa syntes han, at det var jo alligevel Synd at lade ham staa der og pines ved sin egen Mangel paa Omløb i Hovedet.

»Du er et godt Fjols, Kvamasuti!« — sagde han saa og spejdede igen frem paa en meget ostentativ Maade. Ikke fordi han særlig troede, at der kom nogen —: men for rigtig at bevise den anden, hvor vigtig og ansvarsfuld han begreb at deres Post var. — »Du kan jo da nok indse, min lille Ven, at naar Kaptajnen stiller en Professor op paa denne her Vej — saa er det fordi en almindelig Bondekarl som du, ikke kan forstaa et Muk af det altsammen?« — Han blev pludselig arrig, uden selv at vide hvorfor: — »Javel: du kan vel nok tænke dig, at hvis der gik en hel Bunke Folk og marcherede frem og tilbage her — saa kunde der jo ikke ske nogetsomhelst, uden at det maatte blive opdaget med det samme!

Naa, men jo mere ensomt her er, des bedre gælder det altsaa om at holde Udkig!«

Kvamasuti blev aldeles flad under alt dette her. Han slog med Hovedet, som for at antyde, at, javel, et Fjols var han jo, det var han jo født med — — men: noget ondt havde han jo ikke ment, vel?

Saa blev 44 med èt ganske hundeblød om Hjærtet; og han strakte sin Haand ud og lod sine stive Fingre rasle ned over Skulderen paa den lille:

»Ja!« — sagde han — »et Fjols er du. Men du er ogsaa en god Kammerat!« — og han lagde Tonen paa den første Stavelse af Kammerat — saadan som alle Soldater gjorde det — for at den anden rigtig skulde forstaa, at Nitobe regnede sig slet ikke for saa forfærdeligt meget mere Soldat end ham. —

Det var begyndt at blæse op. Det gamle og ligesom sprængte Træ, der stod henne til højre, gav en langsom og knagende Lyd fra sig, og Sneen gik ned med Iltogsfart og skraat som Kastespyd.

44 følte Kulden, som stod der, bag ved ham, en eller anden med et Par store Knive, og lod dem — til en Begyndelse — ridse ganske let ned ad Huden paa ham. Han gjorde sig tynd inde i Kappen, for at faa Tøjet til at fylde noget mere.

»Ja!« — sagde han, og Blæsten rev Ordene ud fra Tænderne paa ham, og hujede dem et godt Stykke bort og gravede dem, i et Nu, ned under en Hob af Sne, saa Kvamasuti hørte bare det første Ord — »det er rigtig Vejr til et Overfald. Hvad!«

Kvamasuti svarede ikke, for han stod og kunde ikke rigtig blive af med sine Tvivl om denne her Post; men saa tog Blæsten et Tag i ham, og flængede Kasketten af Hovedet paa ham. I samme Nu følte han sine Haar fulde af Sne, og der gik som en Fløjten af Kulde igennem Nakken paa ham. Han bøjede sig ned og ravede i Blinde igennem Sneen for at finde sit Hovedtøj.

»Se dig for.« — sagde Nitobe og havde samlet Huen op til ham og klaskede den ned oven i Haarene der var ganske stive — »du maatte ellers gærne passe lidt paa dine Sager. Og det er ovenikøbet en laant Uniform du staar i! tag og husk dèt!«

Det gav et lille Klik inde i den pukkelryggede, og han glemte Blæsten et Øjeblik: Javel, en laant Uniform! Se, nu havde han jo glædet sig saa meget, til engang at komme med som rigtig Soldat! Og saa stod han bare her og bildte sig ind, at det var kun for at gøre Grin med ham, at Kaptajnen havde stillet ham her! Men der kunde han nu se: saadan noget faldt det slet ikke Professoren ind. Ikke Spor! Og naturligvis: en Soldat maatte jo ikke mukke

vel? Naar man blev stillet ud paa Post, saa stod man paa Post — ikke sandt?

Der gik en tyk Iver ind i ham og bredte sig som en Varme over Brystet paa ham.

»Hvad kigger du efter?« — spurgte han og maatte dreje Hovedet og brøle det lige ind i Ørene paa Nitobe. Blæsten gik ind i Munden paa ham som et blødt Isbjærg, og fik hans Tænder med èt til at sidde som Istænger ned i Kæberne paa ham.

Professoren havde bøjet sig frem og gjorde sin Hals lang. Det var, som vilde hans Øjne ud af Hovedet paa ham, da Kvamasuti raabte til ham, saa ivrig blev han. Han fik Geværet bragt op i Skydestilling og prøvede paa at spænde Hanen med sine Fingre, der var blevne som af Træ.

»Hvem dèr!« — skreg han og spyttede Sneen ud igen bagefter — »Hvem dèr?« — Han gjorde et Skridt fremad, skønt han havde mere end Mistanke om, at det var kun det gamle Egetræ derhenne, der havde knirket. Men kan ligesom trængte til at opleve noget.

— Tror du de har glemt os, sagde Kvamasuti.

Kvamasuti kom til at ryste over hele Kroppen af Iver. »Hvad er der?« — vilde han sige. Han stirrede frem, saa at det kogte inde bag Øjnene, men kan kunde ikke se det allermindste.

Nitobe nikkede til ham, at det galdt Livet, om de ikke tav stille nu og brugte al deres Opmærksomhed til at se. Han vadede endnu et Par smaa Skridt frem igennem Sneen, der laa op til Knæene.

Kvamasuti fulgte med, saa godt han kunde, og trykkede sig op til sin Kammerat.

»Naa!« — sagde 44 saa, tilsidst, og maatte næsten gabe over den andens Øre, for at blive hørt — »der var ikke noget alligevel!«

Marketenderen nikkede til Svar, og de stillede sig begge to op igen, ligesom før; men af og til kastede de mistroiske Blikke henimod Træet, og vilde give en Formue for at det endnu en Gang skulde kunne narre dem.

Vindstødene borede Snehaglene ind i Ørene paa dem og ligesom flængede Huden af. I Nakken laa der som en skarp Staalvægt og gravede sig lidt efter lidt længere ned.

Sneen løb med en ganske svag fløjtende Rislen hen over Marken, der gik fra Horisont til Horisont og ligesom blev større og større. Inde i Aarerne paa dem var det, som om Blodet havde alt muligt Besvær med ikke at fryse til, og det livede sig selv op ved at stikke og brænde som Ildnaale i Nerverne paa dem.

De talte ikke mere. Baade fordi Blæsten forhindrede dem deri, og fordi der ikke var nogen af dem der tænkte paa nogetsomhelst. De følte bare deres Hjærner ligesom skraalende og hujende, hvergang der kom et nyt Vindstød og gik som Barberknive igennem Tøj og Kød og Marv.

Saa gav det et Ryk i Nitobe, med èt. Han tvang Nakken tilbage for at lytte — det føltes som lagde han sin strammede Hud paa en Knivseg —: Javel, han tog ikke fejl dennegang: der kom nogen, langt borte, der bag ved. Det maatte altsaa være Kompagniet der kom hjem!

Et Øjeblik tænkte han paa at se paa sit Uhr; men der var saa langt ind til det; og hans Fingre var ligesom borte af Hænderne paa ham —: og, forresten, der maatte jo nok være gaaet de fem seks Timer som Turen skulde vare!

Han bøjede sig tæt hen til Kvamasuti:

»Nu kommer de hjem!« — skreg han — »de kommer hjem!«

Der gik en lang Rysten ned igennem den pukkelryggede. Han rev Øjnene op —:

»Hvad er der?« — spurgte han og saa' sig om, forvildet, og følte Blæsten gaa som Peber eller som en Syre ind i sine Øjne.

»De kommer hjem!« — brølede Nitobe, og slog den anden paa Skulderen med sin Arm —: »Nu bliver vi afløst! Kan Du høre dem? Nu er de ved Hytten!«

Blæsten kylede Stumper af Lyde hen til dem. Bump af Kolber der blev stødt rene mod Taget. ». . . af!« blev der raabt.

Kvamasuti brast i Latter af Henrykkelse. Hans Hjærte gav sig pludselig til at gaa som et Vækkeuhr i Brystet paa ham —: »Haha!« — sagde han og lyttede med hele sin spidse Hjærnekasse —: »Ja, nu er de komne hjem. Saa bliver vi afløst!«

Det krænkede Nitobe en Smule, at den anden var saa ivrig —:

»Løst af!?« — sagde han, og vidste fuldt ud at han løj af alle Kræfter — »Løst af?! Hæ, skidt med dèt!

Skulde det maaske genere en rask Soldat at staa paa Post en hel Nat — bare fordi det sner en Bid!!?« — han slog ud med Hænderne og følte, trods sine Ord, en Glædeslatter gaa som Hikken op igennem Maven paa sig.

Med èt opdagede han, at Kvamasuti stod og havde vendt sig om og kiggede ind imod Hytten:

»Næsen denne Vej!« — sagde han og puffede til ham med Foden; men den lille mærkede det ikke — »Du er vel ikke bleven afløst endnu?«

Marketenderen gav et Suk fra sig og gjorde omkring. Paa det ene Minut var hans Ansigt som maskeret af Sne. Han klynkede en lille Smule over, at han ikke maatte vende sig om, men turde ikke sige det højt.

Nitobe blev ved at staa med Næsen den rigtige Vej og vilde ikke engang saa meget som skele hen til sin Kammerat mere, for det gode Eksempels Skyld. Der var blevet en stor Iver inden i ham. Han stampede med Benene for at prøve paa at rydde lidt op i Sneen. Kulden var gaaet igennem det døve Stadium, og begyndte at bore sig som varme Spyd op igennem Knoglerne paa ham. Han frydede sig ved hvert Stik, under Tanken om hvor dejligt og varmt der var derhenne i den nedgravede Hule. Og saa alt Straaet: ja, sikken han skulde svøbe sig ind. Han skulde ligefrem give sig til at svømme i Halm! Maaske vilde han ogsaa lægge Kappen over Benene —: javel, det var ganske vist ikke helt feltmæssigt, men, skidt, for en Gangs Skyld — — maaske!

Kvamasuti gav et lille Pip fra sig. Som en Fugleunge der falder ud af sin Rede, syntes Nitobe, og der gik en stor Ømhed ud over hans Hjærte —:

»Er der noget loss?« — spurgte han og bøjede sig ned over Kammeraten. Marketenderen løftede sit Ansigt i Vejret og lod sin Skulder trykke ind mod Professorens Bryst: — »Tror Du ikke, de kommer snart?« — hviskede han. Og Nitobe gættede sig til, hvad det var han sagde.

»Jo-o!« — han talte i en meget overbevist Tone — men undrede sig ogsaa selv over at det varede saa længe, inden den Afløsning kom. — »Jo! vist saa, de skal jo bare have en Smule Mad, inden de kommer! Ikke sandt?« — Han blev selv helt glad over denne her Forklaring, og saa bøjede han sig ned — og følte pludselig, at der gik et vellystigt Grin henover hans Ansigt —: »*varm* Mad, begriber du! Inden de kan afløse os! Hvad!«

Kvamasuti klukkede en lille Smule, og Nitobe rettede sig op igen og stirrede henefter Kolonnevejens Vagerkoste, som Snefoget havde lavet om til spidse Pyramider.

Blæsten rykkede i ham og fik ham til at vakle paa Fødderne, saa at det var som gik Spydene snart op fra Hælen, saa under Svangen, og saa ude fra Fodballerne. Han ømmede sig lidt ved det, uden at vide det, og lod sine Tanker blive ved at svælge i Halm og varm Mad. Jo, saagu vilde han have Kappen om Fødderne i Nat. Sludder og Vrøvl med det feltmæssige! Den rigtige Feltmæssighed, det var jo netop at være praktisk! — — Og Kvamasuti skulde sørge for en ordentlig Kasserolle med Suppe til dem. Javist saa, det var Suppe de skulde have! Det var rigtig noget for en kold Soldatermave! Haha!

Det lille Skidt ved Siden af ham var igen begyndt at pippe. Dennegang ærgrede det Nitobe en Smule: han vidste ikke rigtig hvorfor. Men tilsidst nænnede han ikke at overhøre det:

»Hvad er der *nu?*« — spurgte han; og mens han stod og bøjede Hovedet ned tilvenstre til den andens Øre, var det, som lagde der sig, med en klingende Sprænglyd, en Staalbøjle paa den højre Side af hans Hals og hindrede ham i at rette Hovedet op igen.

»Tror du de har glemt os?« — sagde Kvamasuti. Hans Stemme lød som blev der slaaet ganske let paa en lang Staaltraad, og det var bare Ordet glemt, som Nitobe kunde forstaa. Der gik en pludselig Isklump igennem hans Hjærte. Han slog arrigt ud med Haanden —:

»Glemt os!« — raabte han — »glemt?! Tror du man glemmer, at man har sine Soldater staaende paa Post?

Næ, men de skal bare — — de skal bare først, de skal — —« og han havde dæmpet sin Stemme og søgte, forvildet, at finde hvad det dog kunde være, der holdt de andre saalænge tilbage.

Kvamasuti svarede ikke. Men Nitobe kunde høre, at han paa èn Gang gav sig til at hulke. Saa blev hans Arrigskab borte, og han raabte — stadig med Hovedet bøjet halvt ned mod sin venstre Skulder —:

»Hvad græder du for, dit Fjols!«

Det varede en lille Tid endnu, saa famlede Marketenderen op ad Professorens Bryst med sine Hænder, der lignede store, sammenbyltede Karklude som har ligget i Frost en Nat —: »Kan vi ikke gaa ind selv?« — spurgte han og klynkede ind imellem hvert Ord — »kan vi ikke gaa hjem uden videre? De har glemt os!«

Nitobe blev staaende med Munden paa vid Gab og vilde ikke tro sine egne Øren: næ, nu havde han da aldrig hørt saa galt! — Men i samme Nu forstod han med èt, at han havde

jo selv staaet, for lidt siden, og saa var akkurat den samme Tanke falden ham ind!

Han kom til at grine af Skamfuldhed og saa blev han arrig; han pustede Kinderne fulde af Luft og slog ud med Haanden og gav sig til at skraale op, uden at bryde sig om, hvorvidt den anden hørte efter eller ej —:

»Hæ! Glemt os!!!

Javel, hvad saa? Hvad saa?! Saa bliver vi naturligvis staaende her, ganske simpelt? Hvad andet skulde vi ellers?!

Eller tror du, at der er sket nogensomhelst Ulykke, selv om de saa har glemt os?

Er vi da ikke Soldater, for at vi skal dø for vores Land!?

Er vi Soldater, spørger jeg, naa! Og Japanere, hvad?! Og frivillige!! — — —

Ja, det manglede jo bare — — —« og han blev staaende i lang Tid og skældte ud, ud i Mørket og Sneen, der tog, stilfærdigt, rundt om hans gjaldende Stemme, rev den med sig, og lod den blive borte uden Spor.

Saa følte han med eet, at han ligesom fik et Puf over Knæene. Han saa' ned og opdagede, at det var Kvamasuti: han havde taget Geværet ind til Brystet og sad ned og lænede sin Ryg op imod sin Kammerats Ben.

»Tag og lad mig sidde her!« — sagde den lille Marketender og smaagræd endnu, under Skuffelsen fra før.

Professoren følte sig baade stolt og rørt over, at den anden saadan tyede til ham —:

»Ja!« — mumlede han og forstod godt, at den anden kunde ikke høre hans Ord — men han kunde ikke tvinge sin Hjærne til at faa sin Stemme til at blive stærkere — »sæt du dig bare ned, dit lille Skidt! Der har siddet andre end dig før, ved mine Knæ!« — Saa gik der, paa een Gang, en varm og blødsøden Rørelse igennem ham et Øjeblik, og han kom til at tænke paa de to Drenge der laa etsteds her ved Mukden, et Par Mil sydpaa. Maaske var han selv marcheret lige forbi den Plads, hvor de laa!

Han fik et Slag af Blæsten lige i Ryggen og ravede forover og var paa Nippet til at snuble over den lille, der sad dernede. Der gik en lang Rysten ned igennem hans Rygrad og Hænderne skælvede med eet.

Han kiggede ned efter Kvamasuti og vilde se, hvordan det gik med ham. Et Øjeblik blev han forbavset over ikke at se andet end en hvid Klump, men saa tænkte han paa, at den anden havde formodentlig trukket Lagenet op over Ansigtet, for at sidde lunere.

Ja, det kunde jo godt være, sagde han til sig selv. Men saa kunde han ikke mere huske, hvad det var han vilde have sagt. Naa, tænkte han, det var jo egentlig ogsaa ligegyldigt. Ja, vist saa. Det kom ikke Sagen ved. Næ, men Kvamasuti havde trukket . . . .

Der var en eller anden, der satte et Vridbor i hans Øjne. Han skreg og og vilde ikke finde sig i dette her. Men den anden blev ved at bore — og han rystede ovenikøbet paa Hænderne, saa at Boret vaklede og vrikkede; han følte de skarpe Skruegænger i sin Hjærne. Saa famlede han, yderlig opbragt, ned efter Geværet og vilde til at skyde. Der gik en ganske langsom Svovllunte igennem hans Fingre og gjorde dem lamme. Boret holdt op og blev trukket ud med et Sæt, der blev ved at hyle inde i Øjenhulerne paa ham. Han gav sig til at hulke af Hjælpeløshed, og skyndte sig først at kalde paa sin Hustru, og saa gav han sig til at raabe Japan, Japan, Japan, for at glemme hvor ondt det gjorde.

Saa mærkede han med eet ligesom en Skruestik oppe under Hagen. Han prøvede paa at røre lidt ved den med Tungen, bare prøve; men saa huskede han paa, at han havde jo altsaa denne Isklump i Munden, det kunde ikke gaa an at spytte den ud. Kaptajnen havde jo selv sagt... Japan... Det gik ikke an at han glemte... Det galdt at holde Øjnene oppe... Javel... Kvamasuti... Fædrelandet... Japan... Banzai... Vridbo-...

Stabssergenten maatte opgive at faa det til at stemme, tilsidst —

»Hør, Sergent Ithoko!« — sagde han og vinkede med sin Lommeblyant; sin Sabel havde han stukket ind imellem Benene, og Huen sad som altid i Nakken paa ham — »hvem er det der mangler i Deres Korporalskab?«

Sergent Ithoko var vadet frem igennem Sneen der naaede ham op over Knæene. Morgensolen stod bag ved Stabssergenten og gjorde Ithokos Ansigt forgyldt —: »Ja!« — sagde Sergenten og drejede sig om mod Geleddet for at se — »ja... det er jo... det er jo 44, ham, Professoren!«

Det gav et Ryk i Stabssergenten —:

»44?« — spurgte han, som om han ikke vilde tro sine egne Øren. Saa traadte han et Skridt ud til Siden og kiggede ned langs Kompagniet, der stod foran ham og skulde afleveres til Kaptajnen Klokken ni — og der var kun fem Minutter igen!

Der gik en vag Huskning igennem Stabens Hjærne. »Hm-m!« — sagde han og stak Blyanten i Munden og bed i Tinnet, der sad paa Enden — »Tag og tæl efter en Gang til, lille Ithoko!«

Men saa var der een inde i Geleddet, der gik frem og plantede Geværkolben ned i Sneen ved Siden af sig —:

»Professoren er paa Vagt, fra i Gaar Aftes, Herr Stabssergent, dér henne!« — sagde han og pegede bagud med den venstre Tommelfinger; det kunde ses, at han prøvede paa at smile, men det blev ikke til noget.

»Hvad er der i Vejen?« — raabte den lille Løjtnant Inazo og tog Cigaretten ud af Munden. Han havde spændt Sablen uden paa sin Kappe,

og da han gik frem imod Kompagniet, hvislede den en lang, lynformet Fure op ved Siden af ham.

»Ja!« — sagde Stabssergenten og stod med sin valne Haand ved Skulderen — »her mangler een i Kompagniets Styrke. Det er 44!«

Inazo fik en underlig hvid Stribe fra hver Side af Næsen, ned til Hagen —:

»44!« — raabte han og løftede sit spidse Ansigt som en Hund, der glammer. Lyden gik imod Enden af Jordhytten — der stod op af Sneen som en trekantet, sort Kælderlem — blev kastet tilbage derfra, passerede Inazo og Stabssergenten, og blev borte langt bag ved dem.

Der rejste sig ligesom en Hvislen fra Kompagniet. Soldaterne stak Hovederne sammen, og hviskede og slog ud med Armene. Nede paa venstre Fløj var der een der gav sig til at forklare noget, ganske højt; og saa standsede han med eet og kunde ikke tale mere.

»44!« — raabte Inazo igen og havde sat begge Hænder, som en Raaber, op til Munden. Hvordan har vi dog kunnet glemme det, tænkte han: hvad er der dog sket!

Saa var der tre af Folkene, der ikke kunde vente længere. De gjorde omkring, uden at have faaet Ordre, og løb afsted — bulkende sig frem igennem Sneen — henimod det Sted, hvor de to første af Kolonnevejens Vagerkoste stod hvide og spidse, som Telte af ganske nyt Lærred. Stabssergenten og Løjtnanten fulgte efter. Og hele Kompagniet drejede sig om, ganske langsomt og som uden Vilje, og der gik en tung og kogende Summen ned over den lange Række, der stod og svajede som en Allé af Vidjer.

Inazo standsede med et Ryk. Javel —: dèr var de!

Der laa en lang, skraa Drive — som en Rampe — op over Marken, og øverst oppe saa's der en Stump af en Hue.

Saa gik det hastigt, som Revolverskud, igennem Inazo's Hjærne —: at det var jo umuligt, dette her. Det var jo slet ingen virkelig Post, de var stillet paa, de to Folk! Det var jo bare en Idé, Kaptajnen havde faaet. 44 havde formodentlig bare gemt sig nu, et eller andet Sted. Han maatte jo have forstaaet, at det var slet ikke Alvor!

»Faa den Sne bort!« — skreg han saa, uden at vide det og sprang frem og begyndte at skovle i den med sine Hænder.

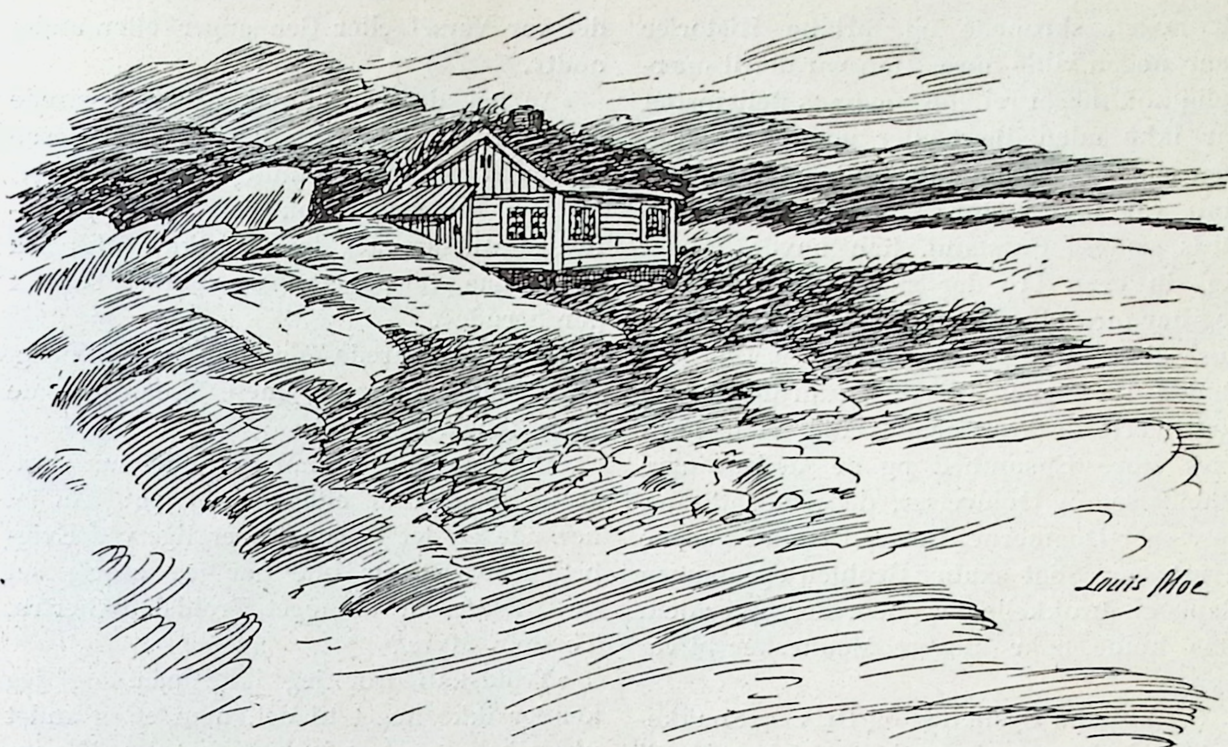
De andre tog fat med, og saa var Sneen kommet bort. Der stod Professoren. Han lænede sig en lille Smule forover, støttet til Geværet, og stirrede frem over den grænseløse Mark, med sine Øjne, der var blaagule i det hvide. Og nede mellem Knæene paa ham sad Kvamasuti og smilte med det Smil som Børn har, naar de er sultne og ser Maden komme ind.

— Professoren er paa Vagt fra i Gaar Aftes, Herr Stabssergent, dér henne.

Stabssergenten var bleven hvid i sit Ansigt. Hans Mund stod aaben, og Øjnene gik fra Professoren og hen til Inazo, og tilbage igen —:

»Jamen!« — sagde han og slog ud med Haanden — »det var jo ... det var ... det var jo bare Spøg med den Post.

SAGN OG SYNER

AF

THOMAS P. KRAG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

DET var af Ængstelse for min første Bogs Skæbne at jeg i Høsten 1891 var flygtet fra Kristiania langt vester paa.

Jeg havnede i Farsund. Jeg boede paa et underligt gammelt Skipperhotel, hvor jeg hver Dag kunde se de svære vestlandske Lodser og Fiskere komme ind i sit Olietøj og sætte sig ned og æde og drikke mere end andre Mennesker her paa Jord. Kaffe og Smørrebrød var de hidsigst paa. De drak Skuder med Kaffe og aad Bjerge af Brød.

Jeg boede en Tid paa Hotellet, men brød en vakker Dag op, og jeg gik alene ud over en øde Vej mod Listerland. Snart blev Bjergene lavere. Der kom lange ensformige Myrstrækninger. Eller graalige Høje bevokset med magert Græs. Jeg saa sjælden noget Menneske. Aa, hvilken umaadelig Ensomhed! Og ikke her alene. Langt borte laa den skjult i de vilde blaa Bjerge og udenfor var den ogsaa; thi der vælted Havet sig tungt i Høstdagen.

Jeg kan godt begribe at Victor Hugos Fantasi kredser om Norges Vestkyst, naar han vil male noget storslagent vildt, eller at Edgar Poe flytter Sceneriet derop, naar han vil fortælle ufattelige Ting, naar han vil fremstille det stumme, det grænseløst triste og frygtelige.

Jeg gik langt og længe. Jeg naaede omsider saa langt, at jeg saa Lister Fyr. Jeg fik et tomt Hus at bo i og der boede jeg alene. Dagens Maaltider spiste jeg hos dem, der ejed Huset.

Manden her var en kvik Fyr. Han sejlede og fiskede som en Djævel, drak naar han

fik noget, skrønede og fortalte Historier naar nogen vilde høre. Han var dertil mærkelig nok meget religiøs, og hans Religiøsitet var ikke udenadlært eller udenpaaklistret. Den sad tværtimod inderst inde hos ham. Han var ikke netop »rettroende« i dette Ords gængse Forstand, han havde dannet sig sin egen Tro der stod urokkelig fast. Jeg har forøvrigt ofte iagttaget noget saadant hos disse Mennesker, der hver Dag ser Døden i Øjnene. De er konfirmerede og godt lærte og »rettroende« før, men deres Livs store Ensomhed og de dødssvangre Hændelser og Oplevelser, de er udsatte for, sprænger Dogmerne. De ser Døden i Øjnene hvert Aar. Sligt skaber Grublen og mangen Gang en urokkelig Tryghed, der lader dem staa kolde naar klogere Mennesker bliver bange.

Og al hans Lystighed og Drik og Snakkesalighed havde ingenting at betyde til syvende og sidst. Inderst inde sad Torstein Myra og var en underlig Mand fra Listerland, som tidt havde alvorlige og gode Ting at fortælle.

Saa var det en urolig regnfuld Kvæld, at jeg sad i mit Kammer i det tomme Hus derude paa Moen*). Jeg havde tændt op i Kakkelovnen og Tørven brændte, men den var fugtig og løs og varmed ikke stort. Det var ikke just hyggeligt at sidde som jeg sad. Vinden peb i Skorstenspiben og i det gamle Hus's mange Sprækker. Saa jeg ud ad Vinduet blev jeg var Lister-Fyret; det stod og blinkede med hastige Blink. Der var noget ængsteligt og raadløst ved dette korte Blink ud i den store Kvæld.

Men en Gang, jeg saa ud, fór jeg tilbage. Der stod et Ansigt mod Ruden; jeg blev skræmt rent ud sagt, og jeg vil nok se den, der i mit Sted ikke vilde være blevet det. Men saa nikked Hovedet, og jeg saa pludselig at det jo var Torstein Myra, som stod der udenfor og saa ind til mig.

Jeg vinkede ham ind, og lidt efter stod han i Stuen.

»Gud bevare mig vel, Torstein Myra, som de skræmte mig. Jeg troede saamæn det var Varsel eller Genganger eller andet ondt«.

»Aa nej, det var nok ikke det«, svarede Torstein Myra. »Men det var jo ogsaa ubetænkt af mig at komme og uro Jer slig«.

»Naa, jeg vidste nok det havde sin naturlige Aarsag. Jeg tror jo ikke fuldt saa svært paa Gengangere og Varsel som I gør herude«.

»Aa nej«, svarede Torstein Myra alvorlig, »Folk taber mere og mere Troen paa de store Ting«.

»De store Ting« ! Han sagde det saa sært, at jeg tied. Lidt efter svared jeg: »Aa ja, her ude er det jo som vi er lige ved Evigheden. Noget saa øde har jeg aldrig set før. Kender de til noget Troldskab herfra, Torstein Myra?«

»Troldskab tror jeg ikke paa, og jeg kender ikke noget til det, men et og andet ubegribeligt kunde jeg nok fortælle. Og om De vil høre, saa sidder vi her en Stund. Jeg vil gerne vidne om det, jeg ved«.

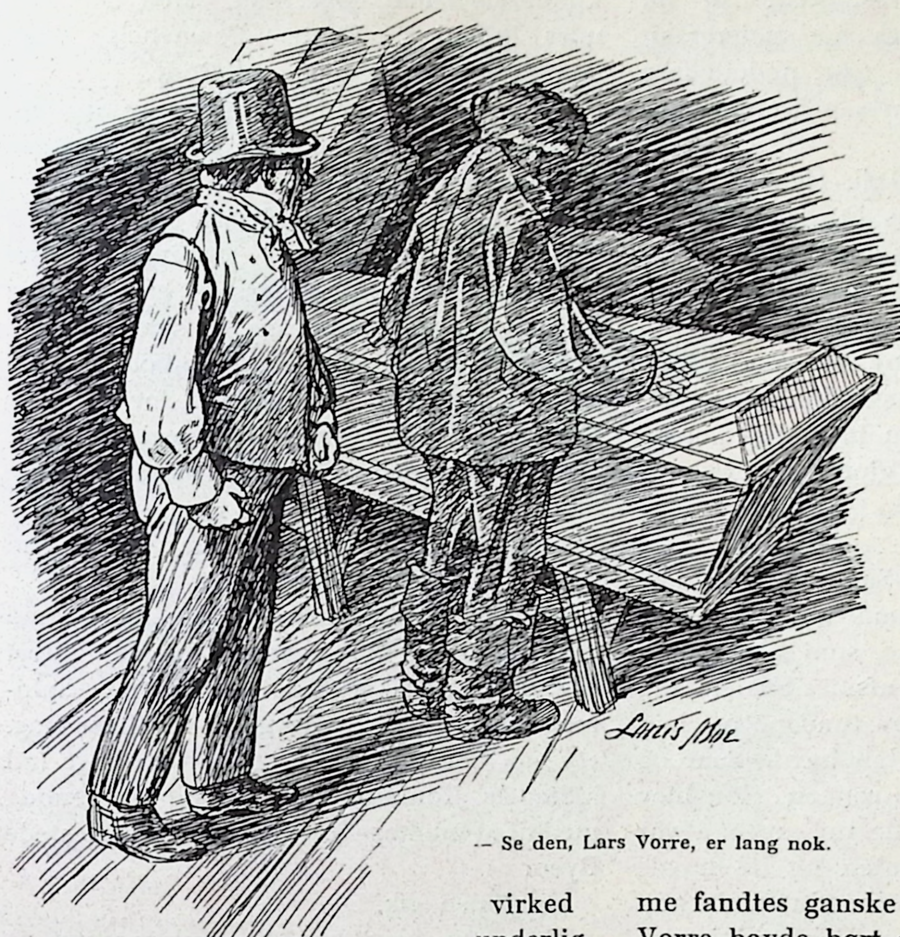
Og Torstein Myra hælded sig frem over, støtted Albuerne mod Knæene og fortalte:

»Ja, det var en Gang her boede en rig Landhandler; han hed Lars Vorre. Han handlede med alskens Fødevarer og alt til Livets Stræv og Ophold for Resten — ja lige til det Folk sidst har Brug for. Jeg mener Ligkister.

Men saa boede her ogsaa en fattig Mand, som hed Per Koll. Han var saa fattig, at han ikke havde til Livets tørre Brød. Nu var det en Sommereftermiddag at Lars Vorre stod udenfor sin Handelsbod. Og han tænker ikke paa nogen Ting særdeles. Men saa ser han Per Koll komme, og han undres, for han havde ikke set, hvor han kom fra. Men Per Koll kom lige hen til ham og sagde: »Ja nu dør jeg snart Lars Vorre, og Du har altid været saa snild en Mand, ja saa længe jeg leved, at Du nu kunde være snild for sidste Gang og sælge mig en Ligkiste for de Skillinger jeg har hos mig.

Landhandler Vorre ser paa Per Koll, og han begriber, at der jo nok kan være Mening i hans Tale om at han snart skal dø, for blegere Mand saa han aldrig. Og dette

*) *Mo d. v. s. en øde og ufrugtbar Slette.*

— Se den, Lars Vorre, er lang nok.

staar lidt vester for Berta Kvales Gaard«.

Landhandler Vorre undrer sig end mer og vilde netop svare, men pludselig svandt Per Koll bort, og Lars Vorre stod alene i sin Bod. Han gik op til sit Hus i dybe Tanker, men før han naaede Trappen, vendte han om og gik hastig til det Skur Per Koll havde betegnet. Paa Vejen traf han en af sine Folk, som han bad blive med. De gik nu begge til Skuret og fandt Per Koll liggende i den inderste Krog og død. Han havde sikkert just da trukket sit sidste Suk, thi Dødsstivheden havde endnu ikke indfundet sig. I hans Lomme fandtes ganske rigtig de Skillinger Lars Vorre havde hørt om i det Syn han netop havde haft. Han skaffede, som den gode Mand han var, Per Koll en ordentlig Begravelse og planted endog Blomster paa hans Grav.

virked underlig paa ham og gjorde ham myg om Hjertet.

»Ja, Du ved jo det Per Koll«, sagde han, »at vi jo nok skal klare den Sag. Du kan saamæn gerne gaa ned og tage ud den Ligkiste, som Du tror kan passe«.

Ja, det gør Per Koll, han gaar ned mod Skuret, aabner Døren, gaar ind og hen til Krogen hvor Ligkisterne stod. Landhandler Vorre følger efter ganske besynderlig til Mode. Nu sigter Per Koll og tager Maal og peger til Slut paa en. »Se den, Lars Vorre, er lang nok, og om den er smal, gør det ikke noget, for jeg har aldrig haft det med at være tyk og fed. Ja, den kan jeg nok bruge«.

»Ja, ja«, siger Lars Vorre, »den skal Du saamæn ogsaa faa«.

Per Koll nikker, »Du faar have Tak for det. Og de Skillinger, jeg har, ligger i Lommen min her. Der kan Budet dit hente dem, om jeg skulde være død før han kommer. For jeg er ikke her, hvor Du nu ser mig, men jeg ligger i Høladen, som

Torstein Myra tiede, og jeg sagde ham, at den Historie var sælsom nok. Saa snakked vi om baade det ene og det andet. Ja vor Snak holdt til Slut paa at fortabe sig i det rene ingenting, og det var vel min Skyld; men Torstein Myra var fuld af Viden om vigtigere Ting, og lidt efter kom en ny Historie fra hans Mund.

»Den, som bygger sin Bedrift paa Synd, bygger den paa Sand! Det Ordsprog har jeg selv opfundet«, sagde Torstein Myra, »og det tror jeg er godt nok, saa en klogere Mand end jeg kunde have fundet paa det, ja selve Salomo. Og jeg har været i Amerika og mange Steder, og jeg har læst om Millionærerne. Men alle de, som gjorde for stor Uret for at skaffe sig Penge, fik ikke rigtig godt af dem. De blev mangen Gang syge, kunde tidt ikke æde vor Herres vel-

signede Brød, eller de ængstedes af sin Samvittighed. Ak, Menneskene spolerer sit Liv mangen Gang, thi de tror, de kan fare frem som vilde Dyr, men saa kommer vor Herre med Hævnen.

Se nu ham, Sakarias Dal. Han er nu en fattig Mand, for Syndens Forbandelse har fulgt ham. Det var hans Far, som gjorde Uretten, og han troede nok, at Rigdom skulde følge Slægten, men jeg gav nylig Sønnen hans to Skilling til Mad. Men Sakarias var heller ikke skyldfri; han fortsatte med den Uret, som hans Far havde givet Eksempel til, og han gjorde ondt værre«.

»De faar fortælle den Historien Torstein Myra«.

»Aa ja, det kan jeg. Sakarias Dals Far var Landpostbud, og han gik tidt med mange Penge i sin Taske, som han skulde bære frem til Folk paa afsides Steder. Saa var det en Dag han blev funden, og han laa hen som i Svime. Han havde Saar og Værk i Hovedet og paa Kroppen. Han blev kaldet til Live og fortalte nu, at han var blevet overfaldet af Fanter, og de havde slaaet ham til han laa der. Nu fandt nok mange, at den Historie om Fanterne hørtes mærkelig ud, for aldrig havde nogen set Fanter paa de Steder, og det sagde de til ham, og de spurgte ham, hvordan det hele var gaaet til. Han forklarede sig nøje: »Kanske det ikke var rigtige Fanter«, sagde han, »det var maaske bare noget Rakkerpak, men de slog mig nok fordærvet, fordi de vidste, at jeg havde Penge paa mig«.

Ja ja, ingen kunde jo sige ham imod, og det han sagde fik staa til troende. Men det var sandelig mærkelig for alle, saa fort hans Saar lægedes. De havde nok set farlige ud, men det var Hudsaar de fleste, og Fanten plejede dog at stikke dybere. Ja han kom sig meget snart, men alle Pengene havde han mistet, thi dem havde jo Fanten taget, og det var en stor Ulykke; thi netop den Dag — det var lige under Jul — var der kommen mange Pengebreve fra Amerika til fattige Folk i Egnen.

Der kom Undersøgelse i Stand. Lensmanden kom til Stede og forhørte Salomon, men han gav god og fuld Besked, og ingen kunde sige ham noget paa. Men der blev udsat Præmie for Fantens Paagribelse. Men den Præmie kom ingen til Gode.

Salomon Dal maatte jo opgive sin Stilling, og mange ynkedes jo over ham, og troede at han matte omkomme i Fattigdom. Men Tiden gik, og han holdt sig levende nok. Til sidst rejste han bort, og ingen vidste hvor hen. Men saa rygtedes det en Sommer, at han havde kjøbt sig et svært Hus i næste By med Salteri og Krambod og Sjøbod og alt hvad der passede for en stor Eksportør. Da rystede man paa Hovedet, og de fortalte om igen den Historie ingen fik Rede paa om den Gang Eksportøren var Postbud og blev slaaet fordærvet af den Fant, ingen rigtig troede paa.

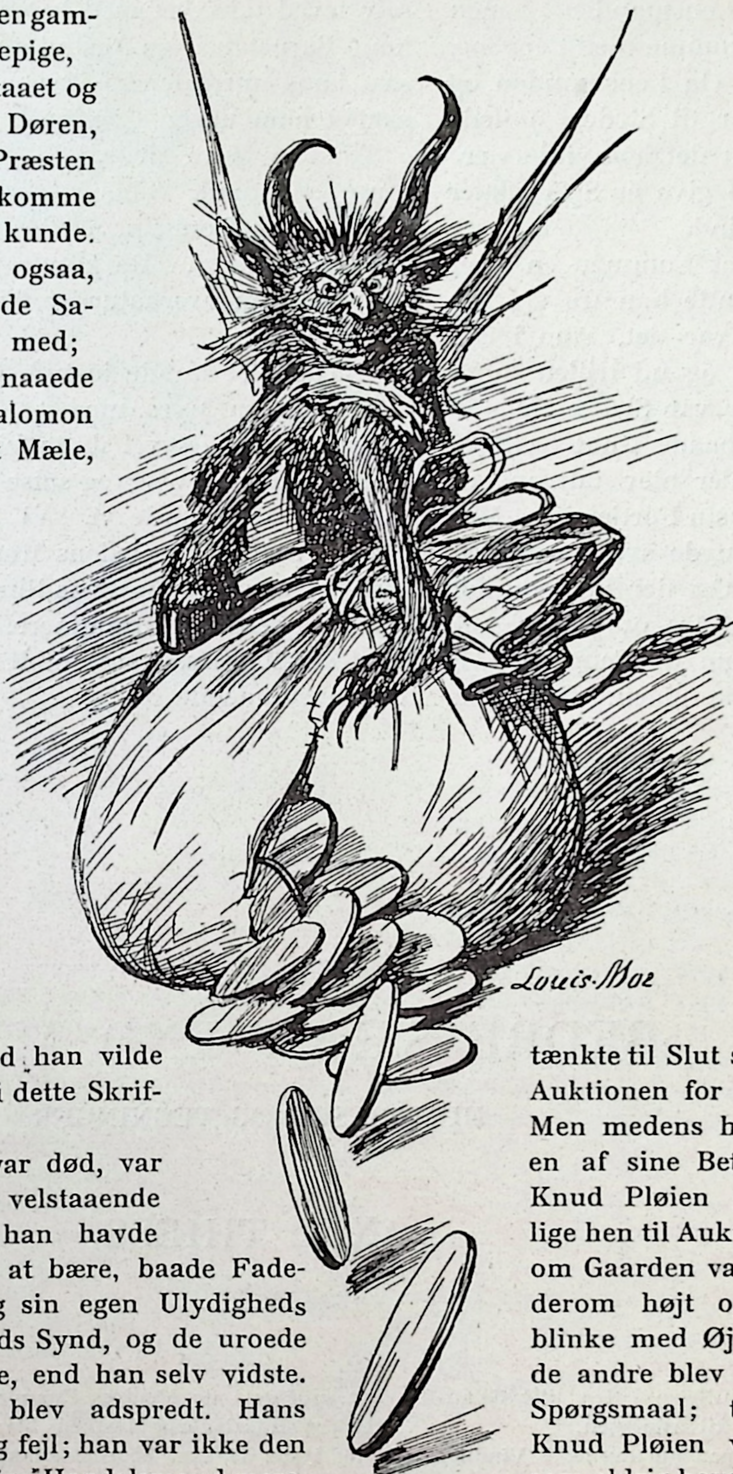
Men Eksportør Salomon Dal gik fremad i Velstand, og da Rygterne havde svirret en Stund, døde de hen. Og samme Salomon blev bredere og tryggere for hver Dag. Og saa kom Æren til. Han blev valgt ind i Stedets Kommunestyrelse, og var endog med til at modtage Kongen, da denne gæstede Byen.

Og Tiden gik.

Men saa blev han til Slut gammel og graa og gik rystende omkring paa Bryggen og var ikke nu saa tryg og bred mere. Ja tidt saa han ud som den, der bærer paa en Ængstelse.

Saa kom den Dag, han skulde dø, og Sønnen hans sad hos ham. »Jeg tror Du snart faar hente Præsten«, sagde Salomon Dal, »for jeg har noget at skrifte for ham«. Sønnen svarede: »Aa det haster ikke endda Far, Du er jo endnu flink og levende«. Men en Stund efter siger Salomon Dal med svagere Stemme: »Nu synes jeg, at jeg begynder at faa vanskeligt for at drage Pusten, saa nu faar Du hente Præsten, Sakarias, for jeg vil skrifte mine Overtrædelser, og jeg vil probere paa at gøre min Synd god ved at testamentere nogle Penge til de fattige.« Men Sønnen, som var en svær Handelsmand og forstod Penges Værd, kanske endnu bedre end Faderen, svarede: »Aa kjære Far, det er noget Du indbilder Dig, at Du er saa syg, se nu til at faa sove godt, saa er Du bedre, naar Du vaagner i Morgen.

Men lidt efter skreg gamle Salomon Dal saa højt han kunde: »Hent Præsten Gut, ellers faar Du en Gang svide for din Ulydighed«. Sønnen hentede alligevel ikke Præsten, men en gammel Tjenestepige, som havde staaet og lyttet udenfor Døren, løb nu til Præsten og bad ham komme saa fort han kunde. Præsten kom ogsaa, og han havde Sakramenterne med; men da han naaede frem, havde Salomon Dal mistet sit Mæle, saa han fik ikke skriftet alligevel.

Men den gamle Tjenestepige fortalte, hvem som vilde høre, hvad Gamlingens sidste Begæring havde været. Og alle havde paa det rene, hvad for Synd han vilde have bekendt i dette Skriftemaal.

Da Faren var død, var hans Søn en velstaaende Mand, men han havde nu to Synder at bære, baade Faderens Synd og sin egen Ulydigheds og Begærligheds Synd, og de uroede ham nok mere, end han selv vidste. Hans Tanke blev adspredt. Hans Beregning slog fejl; han var ikke den rolige og kløgtige Handelsmand mere. Han tabte til Slut alt, hvad han ejede, og som jeg sagde før: jeg gav ham nylig to Skilling til Mad.

Saa ved jeg en anden Historie om Urettens Følger, og den er ikke mindre lærerig, thi den viser, at Forbandelsen følger den Mand, som bistaar Landets Fjende og saaledes forraader sit Fædreland. Men den Historie er ikke fra disse Kanter, men fra Svenskegrænsen; men derfor kan den jo nok høres. Det var en fattig Mand, som solgte Krudt til Svensken sidste Gang vi havde Krig med ham. Ja hver Nat kørte han Krudt over Grænsen, og han var listig, saa han aldrig blev opdaget, og han fik svært mange Penge for Krudtet sit. Det kom tydeligst til Syne Aaret efter. En Gaard skulde sælges, og der var Auktion uden for paa Tunet, og Lensmanden sad øverst ved Bordet og raabte Priserne op. Og de Bud, som blev gjort, var daarlige nok, thi hver Mand var forarmet ved Krigen. Lensmanden tænkte til Slut saa smaat paa at slutte Auktionen for i Dag og udsætte den. Men medens han nu snakked med en af sine Betjente om dette, kom Knud Pløien gaaende, og han gik lige hen til Auktionsbordet og spurgte, om Gaarden var solgt, og han spurgte derom højt og kækt og uden at blinke med Øjnene. Lensmanden og de andre blev forundrede ved hans Spørgsmaal; thi de vidste jo, at Knud Pløien var en arm Stakkar, som aldrig havde tjent det, han skulde leve af. Lensmanden svarede: »Aa nej, Gaarden er ikke solgt, hvad vilde Du da, Knud Pløien?« »Jeg vilde købe Gaarden,« svarede Knud Pløien, »og jeg hører, at sidste Budet var

600 Speciedaler, og da begriber jeg nok, at Gaarden ikke er solgt. Jeg byder tusind Speciedaler, og Lensmanden siger mig nok, om det Bud er godt nok.« »Det Bud er godt nok,« svarede Lensmanden, »men Knud Pløien, Du faar komme med Pengene, før Du faar Tilslaget.« Og Lensmanden og alle de andre, som var til Stede, smilede stille, som mente de, at det nok vilde være svært for han Knud at give én Speciedaler og da endda mere tusind.

Men Knud trak op af Lommen en svær tung Pose, og denne satte han fra sig paa Bordet, og saa tungt var det, som i den var, at Lærredet sprak, og ud trilled tunge Dalere af Sølv, og der var Sedler iblandt, som gjaldt mere end baade Guld og Sølv. Og de tusind Speciedaler blev talt op, og endda fik Lensmanden sin Fortjeneste. Men det var svært slig Mængde svenske Penge, der fandtes i Posen. Og der kom dunkle Ord frem, som snakked fra om hvad Knud havde gjort for at tjene de Pengene. Og Lykken fulgte ham ikke siden. Det Barn, han fik, blev Bytting, det sad og stirred frem for sig med store, bedrøvede Øjne, som mangled al Forstand, og dets Arme og Ben var tynde og visne. Knud Pløien selv leved ikke længe. Og efter hans Død kom Barnet paa en Anstalt for Sindssvage; saa hans forræderske Penge havde ikke skaffet ham nogen Glæde.«

Torstein Myra tiede. Vi blev siddende tause en Stund. »Ja, ja,« sagde jeg omsider, »De, Torstein, er Mand for at fortælle Historier . . . De kunde nok sidde her og vidne om overnaturlige Ting fra nu af og til Nytaar.«

»Aa ja, det kunde jo nok hænde,« svarede Torstein Myra med et godsligt Smil. »Men nu faar jeg vel slutte for denne Gang. Vi faar vel snart over og spise Kvældsmad.«

— Ja, det gjorde vi. Vi gik en Stund efter over Sletten, medens Mørket faldt tættere og tættere, og medens Blinkfyrets Glimt blev ræddere og ensommere, der det stod med sin lille Lysstraale midt i Mørket mod den anstundende Nat.

BEDRE SENT END ALDRIG

HUMORESKE OG TEGNINGER

AF

AXEL THIESS

Bataillonen stod opstillet paa den lille Garnisonsbys Torv, klar til Afmarsch.

Rundt omkring paa Fortovene, i Vinduer og paa Trappestene stod, efter Provinsforhold, en uoverskuelig Menneskemasse for at se paa Soldaterne, eventuelt følge med Musiken gennem Gaderne indtil Brostenene afløstes af den støvede Landevej.

Om hele Sceneriet gød en glødende Sommersol sine Straaler.

De spillede i de Meniges Knapper, i Officerernes Skulderdistinktioner og Musikens blanktpudsede Horn, særlig lyste de som en Glædesfakkel i Vombat-Sørensens mægtige »Helikon«, der omsluttede den lille trivelige Hornist, som en skinnende Nikkelramme omslutter en Portrætmedaillon.

Vombat-Sørensen, som Kammeraterne kaldte ham, var som de fleste tykke Mennesker af et vennesælt og gemytligt Sindelag, men han havde en Fejl, han stammede.

Naa, den Fejl kom jo heldigvis ikke til Orde gennem Hornet, men den var ham undertiden generende, særlig naar han netop vilde udtrykke sig hurtigt og korrekt, saa gik Munden ganske i Baglaas.

Den Dag var det tydeligt at se, at der var noget ganske usædvanligt over Vombat-Sørensen, han havde næppe meldt sig hos »Staben« og flygtigt hilst paa sine Kammerater, før han ilede hen til Kaptejnen, slog Hælene sammen, saa de stumpede Ben rystede, tog Haanden til Huen og sagde:

»J — Je — — Jeg — ha — ha — ha — har . . .

»Ja Tak, det er godt, Sørensen, det har vi ikke Tid til nu, det kan De altid sige mig, naar vi kommer ud ad Landevejen til, nu skal vi afmarschere, træd ind!«

Lidt efter drog Bataillonen afsted under fuld Musik, tilviftet af samtlige Tjenestepiger og fulgt til Dørs af en begejstret Skare.

Varmen var trykkende den Dag, saa trykkende, at der ikke en Gang kunde komme en ordentlig Sang i Gang, det var knapt nok, at der blev tændt Piber.

Støvet stod dirrende tæt mellem Geledderne, og Mandskabet slæbte humørløst de lange Støvler henad den grusede Vej.

Langt bagude laa Byens Kirketaarn, men der var endnu lang Vej frem.

Saa beordrede Obersten Musiken til at spille.

Det kneb for lille Vombat-Sørensen. Han pustede og hvæsede og Sveden trillede i store Draaber ned over hans Ansigt.

Endelig blev der kommanderet: Holdt.

Vombatten trillede, saa hurtigt hans smaa Ben kunde bære ham, hen til Kaptainen.

»Hr. O—Ob—Ob— ha—a ha — ——!«

I det samme satte Bataillonen sig atter i Bevægelse. Kaptejnen fik lige Tid til at raabe til Vombatten:

»Saasnart vi faar Hvil, Sørensen, kom saa!«

Atter en lang og besværlig Marsch. Solens Straaler faldt endnu mere lodret og det var blevet om muligt endnu mere blikstille.

Vombat-Sørensen led frygtelige Kvaler og hans Ansigt udtrykte alt andet end Glæde ved sit glohede Horn, der omslyngede ham som en Kvælerslange.

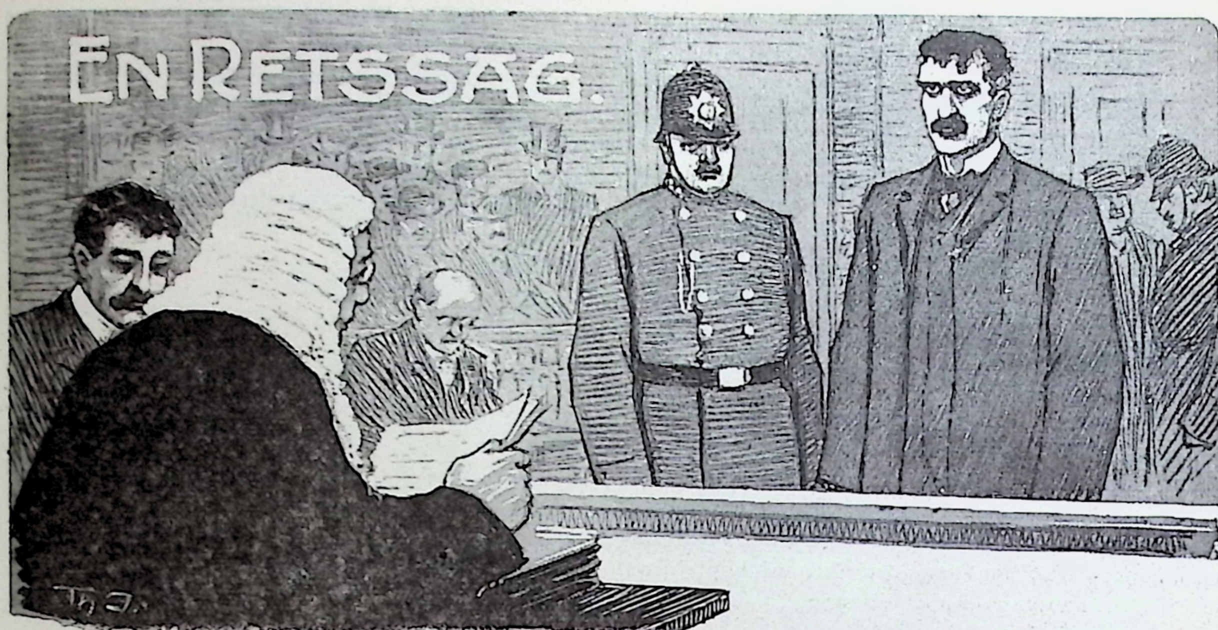
Saa dreiede 1ste Kompagni ind paa en Mark. De andre Kompagnier fulgte efter: Der blev taget ved Foden og Geværerne sat i Pyramide.

Idet Kaptejnen kaster lange Blikke til Marketendervognen løsner nogle Knapper i Uniformsfrakken, kommer Vombat-Sørensen som skudt ud af en Kanon, rund og rød og blussende.

Der lyser en Energi ud af hans smaa Øjne, som om han vilde sige: Nu vil jeg endelig tale ud.

Saa siger han:

»Hr. O—O—Obersten—ha—har givet mig fr—fri idag, f—f—for jeg ska—ska— ha—ha— Bryllup!«

FORTÆLLING AF

SCHACK STEENBERG

TEGNINGER AF TH. IVERSEN

For Politirettens Skranke stod en høj, sværlemmet Mand med et usædvanlig magert og gustent Ansigt og med dybtliggende, fortvivlede Øjne. Han mindede om en, der længe har lidt Hunger, men han var rank og velklædt.

Jeg var rent tilfældigt kommen ind i Tower Distriktets Politiret i London den Formiddag. Det var en af mine kæreste Beskæftigelser at gaa i Retten, den Gang jeg gik og studerede Mennesker i den store Verdensby.

Jeg havde siddet og set paa en Hoben Tyveknægte af den aller almindeligste Art, som uden mange Omsvøb fik deres Sager henvist til Kriminalretten, da denne Mand blev ført frem. Hans Sag var til en Begyndelse heller ikke særlig interessant, men hele hans Fremtræden fængslede mig fra første Øjeblik, jeg saa ham.

Han var sigtet for at have indfundet sig i en Handelsrejsende Wells Hus, og i dennes Fraværelse at have truet og insulteret hans Hustru i den Grad, at hun maatte bede Naboerne hente Politiet. Fru Wells havde imidlertid afgivet en Erklæring om, at det ikke var paa Grund af den Sigtedes Opførsel, hun havde anmodet om Hjælp, men kun fordi hun havde Grund til at være bange for ham, da han tidligere havde truet hende med Revolver.

Den Sigtedes Navn var John Gill. Han stod saa stiv som en Støtte, mens Fru Wells Erklæring blev læst op. Hans Ansigt, der var som mejslet i det guleste gamle Elfenben, viste næppe Tegn paa Liv, Munden var knebet tæt sammen under det tykke, kortstudsede, sorte Overskæg, men Øjnene var saa blanke som i Feber.

Betjenten, som havde anholdt Gill, oplyste nu Dommeren om, at Fru Wells, som var født i Danmark, tidligere havde været gift med Gill og bosat paa Kuba. Han var bleven indviklet i en Revolution og dømt til Døden; hans Hustru, der havde hørt, at Dødsdommen var bleven eksekveret, havde forladt Øen og var rejst til England, hvor hun et Par Aar senere havde giftet sig med Handelsrejsende Wells.

Paa dette Tidspunkt blev der Røre i

Retten. Fru Wells havde altsaa to Mænd, begge levende og begge i London. Her var endelig en Sag, som vár værd at høre. Selv Dommeren studsede ved denne Meddelelse. For mig fik Sagen forøget Interesse ved, at Konen med de to Mænd var en Landsmandinde.

Betjenten fortsatte:

— Sigtede er fornylig løsladt efter et Aars Fængsel, som han blev idømt, fordi han truede sin tidligere Hustru med en Revolver og affyrede et Skud i hendes Hus. Da den Sag var for Retten, skaffede Politiet alle Oplysninger om Fru Wells andet Ægteskab og fandt det i Orden. Da Fru Gill giftede sig igen, havde hun god Grund til at tro, at hendes Husbond var død.

Jeg saa paa Gill der nu havde vendt Ansigtet mod Betjenten, og derved ogsaa kom til at se lige hen, hvor jeg sad. Det var altsaa Fængselsluften, der havde bleget dette Ansigt, der for et Aarstid siden havde været brunet af Tropernes Sol.

Hans Bryst bevægede sig som efter en stor Anstrengelse, saa sagde han med dyb og haard Stemme;

— Det benægter jeg paa det bestemteste. Jeg kan bevise, at hun vidste, jeg ikke var død. Jeg forlanger, at hun bliver forhørt.

Der blev Tavshed i Retten mens Dommeren bladede nogle Papirer igennem, rimeligvis en Udskrift af den tidligere Sag. Gill stod og iagttog ham med alle Tegn paa den største Sindsbevægelse. Endelig sagde Dommeren:

— Det vedkommer ikke Sagen her. Og i al Fald kan De ikke optræde som Anklager. Det kan kun Fru Wells anden Mand. I Betragtning af Fru Wells Erklæring angaaende Deres Opførsel hæver jeg Sagen.

Gill stod et Øjeblik og stirrede paa Dommeren med Hænderne knyttede. Det saa ud som om han vilde sige noget, men ikke kunde faa Ordene frem. Saa smækkede han sin bredskyggede cow-boy-Hat paa Hovedet og trampede ud af Lokalet.

Jeg fulgte bag efter ham. Jeg ved knapt hvorfor. Ønskede jeg nærmere Oplysninger, saa kendte jeg jo Fru Wells Adresse. Det var ham jeg vilde iagttage nøjere.

Han gik med lange, hastige Skridt opad mod London-Bridge. Han saa ud som et Menneske, der hverken hører eller ser, hvad der foregaar omkring ham, og jeg blev derfor meget forbavset, da han pludselig vendte om og styrede lige imod mig.

— Hvorfor gaar De efter mig? spurgte han barsk.

Jeg blev lidt forbløffet, men indsaa hurtigt, at jeg kun kunde undgaa et flovt Nederlag, ved at indlade mig med ham.

— Jeg vilde gerne tale med Dem, sagde jeg.

— Er De Opdager? Er De Journalist?

Jeg fik ikke Tid til at svare paa det ene Spørgsmaal, før han havde gjort det næste.

— De vil vel have hele Historien, kan jeg tænke. Politiet vil ikke gøre noget ved Sagen; men De maa saamænd gerne sætte den i Bladene.

Jeg skyndte mig at forsikre, at det kun var af Interesse, og fordi jeg var en Landsmand af Fru Wells, men han vedblev at tale, som om han alligevel troede jeg var fra et Blad.

— Sidst, da jeg blev puttet i Fængsel, da rendte Journalisterne ogsaa efter mig. De kom endog til mig i Fængslet, og saa gik de hen og skrev, at jeg var sindssyg. Det var ikke underligt, om jeg var bleven det; men jeg er det nu ikke. De kender altsaa ikke Historien? Jo, vist gør De saa! Men dens Slutning kender De i al Fald ikke, for det gør jeg ikke selv.

Jeg var forbavset over hans Indladenhed, og skyndte mig at invitere ham ind paa et Glas.

— Jeg drikker ikke noget, sagde han, men lad os bare gaa ind og sætte os.

Og senere, da vi sad i en tarvelig Restavrations inderste Lokale, sagde han:

— De er altsaa hendes Landsmand. Naa, jeg har nu altid brudt mig Pokker om, hvor hun kom fra. Hun var sytten Aar, da jeg lærte hende at kende. Hun tjente hos et amerikansk Herskab, og jeg havde min Bod paa Torvet i Havana og mit eget lille Hus ude i Savanaen. Hun var den smukkeste af alle de unge Damer, der kom paa Gaderne i Havana, og der var da ogsaa

Rift nok om hende; men Enden paa Legen blev dog, at hun giftede sig med mig og flyttede ud til mig.

Men saa havde vi disse amerikanske Lømler løbende ude omkring hos os hvert Øjeblik, skønt vi var fredelige Borgere. Det var den Frihed, Amerikanerne lovede os. Vi havde deres Soldater hængende over os med ladte Geværer baade tidligt og silde, og vi maatte tage Kvinderne med os til Byen om Dagen og lade dem forsømme deres Arbejde.

Det blev os for broget tilsidst. Saa tilbød vi selv at sørge for Ro og Orden i vort Distrikt, og da man bare sendte flere Soldater ud til os, saa begyndte vi en Aften at pille dem væk med Geværerne. Kvinderne var sendt til Byen i Forvejen.

Vi laa et halvt Hundrede Skridt fra min Hytte og plaffede løs paa enhver, der kom paa Vejen. Men saa kom de kørende med en af disse moderne Maskiner, der udsender en Regn af Kugler, som et helt Regiment Soldater, blot de drejer paa den, og saa maatte vi løbe.

De fik fat paa mig og seks andre. Vi blev bundne og smidt paa en Vogn, som kørte os ind til Havana. Da vi blev læsset af, saa jeg hende og nikkede, og hun saa mig og græd.

Vi skulde have været skudt otte Dage efter, men Natten forinden tog et Par af os Udgangstur gennem et Vindu, og det blev der saamænd ikke lagt Skjul paa, for hele Byen og Landet med blev jaget paa Benene, for at faa fat paa os.

Han afbrød mig rasende og sagde, idet han huggede en knyttet Næve ned i Bordet: — Saa er hun dog alligevel *min* Hustru.

Jeg kom over til Amerikanernes eget Land og levede i nogen Tid i de forenede Stater, uden at nogen anede, hvem jeg var. Derfra forhørte jeg mig om min Hustru og fik at vide, at hun var rejst med den Familje, hun tidligere havde tjent, tilbage til New York. Og hendes Afrejse fra Havana havde først fundet Sted et Par Dage efter min Flugt. Mærk Dem det! Jeg sporede hende til New York, hvor jeg fik at vide, at hun havde forladt sin Plads; men hvor hun var taget hen, vidste man ikke. Da jeg endelig et Aarstid senere fandt hendes Spor igen, var hun taget til England med denne Wells, som hun senere giftede sig med.

Gill gjorde her en Pavse for at stoppe og tænde en Pibe. Jeg lagde Mærke til, at det beroligede ham at give en Fremstilling af Sagen, og den Omstændighed, at jeg ikke spurgte, ansporede øjensynlig hans Lyst til at fortælle. Han talte paa en egen djærv Maade, men hans klare Fremstilling og hans velbyggede Sætninger vidnede om, at han var en Mand, der havde faaet en god Uddannelse.

— Første Gang, jeg gjorde min Hustru den Glæde, at hilse paa hende, traf jeg hendes Mand, fortsatte han. Jeg sagde ham, hvem jeg var; det lod ikke til at forbavse ham meget, og i al Fald lod det ikke til at interessere ham, om jeg var levende eller død. Han viste mig kort og godt Døren og sagde, at han kunde fremlægge sin Vielsesattest i Retten, hvis nogen tvivlede om, at han var gift.

Jeg svor, at han skulde komme til at mærke, at jeg var til; og et Par Dage efter gik jeg til ham igen, for med en ladt Revolver at tvinge ham til at høre mig og tage sin Bestemmelse uden Prokuratorkneb og den Slags.

Jeg traf min Hustru alene hjemme. Det var det værste. Saa krævede jeg hende til Regnskab. Havde hun nu blot tilstaaet, saa havde vi kunnet ordne Sagen; men hun græd blot og forsikrede, at hun ikke havde haft Anelse om, at jeg levede. Jeg fik Indtryk af, at det var, fordi hun var bange for at blive revet bort fra sit Hus og denne Mand, som hun har et Barn med, og saa blev jeg hidsig. Jeg vilde saamænd ingen Fortræd gøre hende den Gang; men Revolveren gik da af alligevel. Nu har jeg to Gange prøvet ad lovlig Vej, som det hedder, men begge Gange har man afvist mig, saa nu er der vist ikke andet at stille op end — —

— Men sæt nu, De gør hende Uret, indskød jeg. — Sæt hun nu virkelig ikke har vidst — —

Han afbrød mig rasende og sagde, idet han huggede en knyttet Næve ned i Bordet:

— Saa er hun dog alligevel *min* Hustru! Og om saa Loven og alle Profeterne og hele Helvede fortalte hende noget andet, saa maatte da hendes egen Samvittighed byde hende at følge sin rigtige Mand, naar hun ser, han er levende — hvis hun da har Ære skabt i Livet!

— Barnet — sagde jeg. Jeg indsaa, at det var ørkesløst at forestille ham, at der kunde være to Meninger om hvem, der var hendes rigtige Mand.

— Har *jeg* forbudt hende at beholde Barnet? Hun nægtede — nægtede blot rent ud; hun løj, det var det Hele.

Han begyndte at tage efter sin Hat, saa jeg kunde se, at nu mente han, at han var færdig med mig — nu havde jeg faaet den Forklaring, jeg ønskede, og kunde bruge den som jeg vilde.

Det slog mig, at denne Samtale, for denne vistnok ellers ordknappe Mand, havde været et Slags Skriftemaal, en Forklaring, han ønskede at aflægge, før han føjede den Slutning til, som han havde talt om — før han selv ordnede Sagen — hvad der vel var det samme som, at han vilde gøre en Ulykke baade paa sig selv og hende. Og jeg besluttede at forsøge at gribe ind i Begivenhederne og muligvis afværge en Katastrofe.

— Jeg kunde jo nok skaffe Dem Vished, sagde jeg dæmpet og ligegyldig.

— Vished? For hvad? For at hun har bedraget mig — for at hun har løjet — er rendt fra mig! Jeg har Vished nok.

— Ja, men Sagen har jo dog været undersøgt.

— Hvordan det? Har man undersøgt noget i Havana? eller spurgt hendes Herskab i Amerika? Man har ikke engang forhørt hende! Man har spurgt, om hendes andet Giftermaal er i Orden, og om han, Manden, vil have hende anklaget. Andet kan man jo ikke engang gøre, siges der. Men jeg bryder mig Fanden om den dumme Lov. Hun er min Kone, og hun er rendt fra mig! Hun har set mig halvvejs paa Skafottet, og den første Gang, hun ser mig igen, sørger hun for, at jeg bliver sendt et Aar i Fængsel! Men nu skal jeg sige Dem noget, min Gode! Det kan De jo faa at vide paa Landsmandskabets Vegne: at nu er jeg lige glad — nu skal det være Slut,

forstaar De! Nu faar hun Valget — — Jeg siger ikke mer — nu skal hun selv vælge!

Han stod foran mig med Hat paa Hovedet. Han slog i Bordet for hvert Ord, han sagde, og hans Ansigt havde et aldeles vildt Udtryk. Jeg følte, at der skulde kraftig Konfekt til, hvis jeg skulde gøre Indtryk paa ham, og sagde frækt:

— Men jeg kan bevise, at hun troede, De var død, og at hun nu hellere end gerne vil følge Dem.

Han bemærkede ikke straks det usandsynlige i, at jeg skulde vide noget som helst, og gik ind paa Tanken.

— Vil De saa forklare mig, hvorfor hun gør saa mange Omstændigheder —

Han kastede igen Hatten fra sig paa Bordet og satte sig tæt op til mig, stirrende mig ind i Ansigtet, som om han vilde tvinge mig til at tale, ved at sætte mig en Revolver for Tindingen.

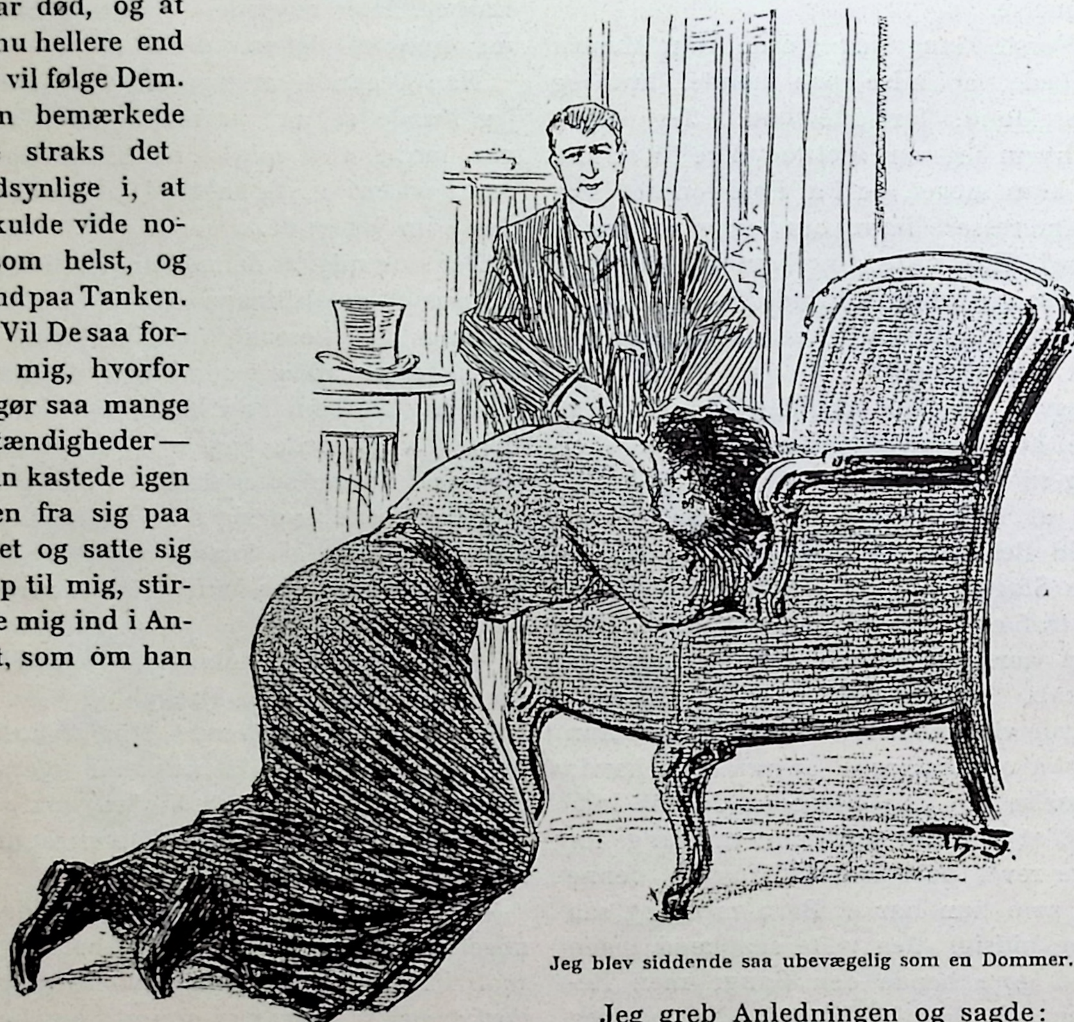
— Vil De sige mig det?

Jeg indsaa, at jeg var kommen saa langt ud, at jeg vilde have ondt ved at klare mig, hvis han forlangte en Forklaring, og jeg skyndte mig at sige:

— Giv mig Tid til i Morgen Aften, saa skal jeg fortælle Dem alt, og saa skal jeg have talt med hende. Mød mig her Kl. 6 i Morgen Aften, saa skal De faa Vished.

Et Øjeblik saa jeg noget, der lignede et Glimt af Haab, eller i al Fald af Usikkerhed; men saa kom Tilbageslaget;

— Hvad er det De mener? spurgte han. Hvor kan det falde Dem ind, at blande Dem i det. Pas Dem selv. Jeg er jo tosset, at jeg vil tale med Dem. De kender hende vel ikke engang — De er maaske sendt af Manden.

Jeg blev siddende saa ubevægelig som en Dommer.

Jeg greb Anledningen og sagde:

— I al Fald var det ikke tilfældigt, jeg var i Retten i Dag. Forhold Dem rolig, saa skal jeg skaffe Dem en Besked fra hende i Morgen.

Jeg rejste mig og gik mod Døren, sikker paa, at han nu ikke vilde lægge mig nogen Hindring i Vejen.

Han raabte blot efter mig:

— Sig ikke — —

Men han fuldførte ikke Sætningen. Og jeg slap ud.

Først var jeg lidt betænkelig ved det, jeg

havde rodet mig ind i; men saa tænkte jeg paa, hvor alvorlig Sagen var, og paa, at der maaske stod mere end ét Menneskeliv paa Spil. Til Politiet kunde jeg ikke gaa, der var jo ikke det fjærneste Grundlag for en Indskriden — altsaa maatte jeg tale med Fru Wells.

— — —

Fru Wells var meget smuk, og der var ingen Tvivl om, at hun ogsaa var koket. Det saa jeg, da jeg havde talt med hende i fem Minutter. Hun gjorde Indtryk af, at være af den Type Kvinder, som kommer frem i Verden ved at stige fra Forbindelse til Forbindelse; hun kunde godt ende som Baronesse, naar hun fik Lov til at løbe Linen ud. Det vilde nok blive hende en Hemsko, at hun havde faaet et Barn i sit Ægteskab med Wells, tænkte jeg.

Man er jo altid noget usikker første Gang man taler med et Menneske, især da, naar man har en vigtig Mission at udføre; men Fru Wells forekom mig saa usammensat, at det var mig den letteste Sag af Verden at gaa lige løs paa mit Emne. Vi talte, som om vi havde kendt hinanden længe; i al Fald talte jeg til hende, som om jeg kendte hendes Væsen i Bund og Grund, og med en vis Fortrolighed, som hun jo kunde skrive paa Landsmandsskabets Regning.

— De maa endelig ikke undervurdere den Fare, De svæver i, sagde jeg til hende; — og derfor raader jeg Dem til, hvis De i det hele taget har Spor tilovers for Deres første Mand, saa kom ham i Møde. Tal med ham — De maa da kunne forhandle om Sagen.

Men jeg havde allerede mærket paa hende, at han blot var hende til Besvær. Han var kommen hende frygtelig ubelejligt, enten hun saa brød sig om sin anden Mand eller ej.

— Hvad skal det dog føre til? sagde hun, og Forfængeligheden skinnede igennem i hendes Smil selv i dette Øjeblik. — Jeg kan jo dog ikke have to Mænd.

Jeg lod hende føle, hvor lidt det imponerede mig, at hun var omstridt, og sagde:

— Maske kan det altsammen blive godt, hvis De kan overbevise Deres Mand om, at De virkelig ansaa ham for død, da De giftede Dem igen.

Jeg havde haabet at faa en fuldstændig Redegørelse af hende om dette Punkt — en Forklaring, som jeg kunde overbringe John Gill som en Besked fra hende, og dermed stemme ham mildere. Men i Stedet for skete der noget ganske uventet.

Hun kastede sig paa Knæ ned foran en lille Lænestol, foldede Hænderne og borede Ansigtet ned mod sin højre Arm, som hun rimeligvis havde set Heltinden bære sig ad paa et eller andet Teater, og saa hulkede hun paa en Maade, der vilde have faaet en mindre skarpsindig Mand til at tage hende i sine Arme og prøve paa, at trøste hende.

Men jeg blev siddende saa ubevægelig som en Dommer i Funktion og sagde ikke et Ord, før hun begyndte som en frelst Tjenestepige at raabe, at hun var en stor Synderinde.

Jeg har mange Gange senere spurgt mig selv, hvad hendes Hensigt kan have været. Vilde hun paa en dramatisk Maade kokettere med mig — eller vilde hun bare skjule sin Usikkerhed, medens hun løj? Løj hun i det hele taget, eller talte hun Sandhed, da hun nu tilstod, at hun havde syndet, saa hun aldrig fortjente Tilgivelse, ved at flygte fra Gill og bedrage ham? Og hvorfor løj hun? Hvad vilde hun opnaa?

Jeg tror hun løj i Haab om, at Gill, naar han fik den Besked, skulde afstaa fra sit Forlangende om, at hun skulde følge ham. Hvad hun ikke havde vovet at sige Gill op i Øjnene, sagde hun nu til mig, for at jeg skulde meddele ham det.

Jeg blev selvfølgelig ikke en Smule klogere, da hun lidt efter kastede sig paa Knæ og rystede sine dejlige, fyldige, blonde Lokker, mens hun bønfaldt mig om endelig ikke at røbe hendes Tilstaaelse for Gill. Det kunde jo ogsaa være Komedie.

— Betænk dog hvad De siger, sagde jeg. Hvis jeg virkelig sagde det til Gill, kunde det koste baade Dem og Deres Barn Livet.

— Det gør De ikke, sagde hun. Det kan De ikke. De ved ikke, hvor det har lettet min Samvittighed at tale ud til et Menne-

ske — min Mand ved intet — det kunde aldrig falde mig ind at aabne mit Hjærte for ham, som jeg har gjort det for Dem. De er min Landsmand, jeg føler, at De vil kun mit Vel. Ikke sandt!

Hun forekom mig næsten fræk i al sin teatralske Rørelse. Det var som om jeg nu skulde være det ny Trin paa hendes Trappestige. Hun vejrede allerede den tredje Mand i Farvandet, før hun endnu var bleven den første kvit. Kunde jeg skille hende af med begge de andre, saa var det jo det nemmeste for hende.

— De vil hjælpe mig! fortsatte hun. Hvorfor har De opsøgt mig, naar det ikke var for at frelse mig! Jeg har fejlet frygteligt og har maattet bøde derfor. De veed ikke, hvor jeg har lidt.

Der var ikke to originale Ord i alt, hvad hun sagde, og ikke et Ord, der kom fra Hjærtet. Hun bevægede sig i de mest slidte Romanfraser med en Færdighed, der forbavsede mig. Og hvis jeg havde haft den ringeste egoistiske Bagtanke med mit Besøg hos hende, saa havde de maaske klinget mindre skurrende falsk i mine Øren.

Men nu stod Gills fortrukne, hadefulde, uforsonlige og fængselsblegede Ansigt for mig. Jeg vidste, han gav ingen Pardon; og jeg glemte ikke et Sekund, at jeg gik hans Ærinde.

De sidste Ord jeg sagde til denne Kvinde, da jeg led ved hendes Falskhed gik min Vej, var, at jeg vilde bede Gill vente paa et Brev fra hende, inden han foretog sig noget, og saa raadede jeg hende paa det indstændigste til at være forsigtig og ikke lege med Gill, overveje Sagen nøje og handle som hendes Samvittighed bød hende.

Jeg vilde have haft Medlidenhed med enhver anden Kvinde i hendes Situation. Enten hun saa havde gjort sig skyldig i den Forbrydelse bevidst at gifte sig med to Mænd eller hun uskyldig var kommen i denne vanskelige Stilling, saa vidste jeg jo, at den maatte ende med Forsmædelse, Fængsel, Ulykke og Død. Men Fru Wells koketterede blot med sin Ulykke. Andres Kval var hende øjensynlig ligegyldig.

Jeg havde en bestemt Følelse af, at hun stod ikke til at redde . . . .

Jeg tænkte først paa slet ikke at træffe Gill til den aftalte Tid. Han kendte ikke mig, og vi vilde sandsynligvis aldrig se hinanden mere. Saa maatte de Mennesker selv se at klare deres Genvordigheder uden at jeg spillede Forsyn.

Men jeg holdt ikke af at bryde mit Ord og gik alligevel hen for at møde ham.

Hans Ansigt forekom mig endnu mere metalstøbt end Dagen før. Han hørte med største Ligegyldighed paa den Besked jeg gav ham om at vente paa Brev.

Han saa ud som en Mand, der allerede havde taget en Beslutning, som intet kan rokke.

Han omtalte ikke med et Ord det Bevis, jeg havde lovet at fremskaffe, og det var mig selv, der tog Anledning til at sige, at hun selv vilde give ham Beviser i Hænde.

Han værdigede mig ikke at sige mig imod med et eneste Ord.

Jeg blev mer og mer nervøs under hans Tavshed, og tilsidst sagde jeg — saa han vist forstod, at jeg frygtede det værste.

— Hvad vil De gøre, Mr. Gill? Hvad har De tænkt Dem?

Han saa udtryksløst paa mig og tog sin Hat og gik.

Jeg sad raadvild og tænkte paa, at det var ganske interessant at følge Gangen i et Storstads-Drama paa nær Hold. Men jeg var naturligvis noget flov over min Magtesløshed.

Endnu et Forsøg gjorde jeg paa at afvende Skæbnen. Jeg gik til Politiet og fortalte om min Mistanke. Den unge Politimand, jeg talte med, var meget forekommende; men han fandt ikke, der var Grund til at være nervøs. Desuden kendte man ikke Gills Adresse. Alligevel lovede han at tale med Fru Wells den næste Dag, for at spørge om hun trængte til Beskyttelse.

— — —

Jeg stod sent op næste Formiddag. Min første Tanke drejede sig om Gill. Den Sag havde slidt paa mine Nerver og Energi, saa jeg nu, da jeg vidste, at der ikke var mere at gøre for mig, følte mig ganske slap. Da jeg kom ud, styrede jeg alligevel mine Skridt mod det Kvarter, hvor Fru Wells boede.

Jeg kom ind i den Gade, hvor Wells Hus laa, og jeg tør ikke paastaa, at jeg blev forbavset, da jeg saa Klynger af Mennesker staa udenfor og i Nærheden. Hjærtet begyndte blot at hamre i mit Bryst og jeg blev prikkende hed i Hovedet og Ansigtet.

Paa Trappen stod en Betjent og Gadens faste Betjent patroljerede udenfor.

Jeg fik at vide, at Politiet lige havde kørt den smukke Fru Wells Lig bort. Hun var ganske tidligt om Morgenen bleven skudt af en fremmed Mand inde i hendes egen Stue, sagde man. Den Fremmede havde bagefter selv meldt sig til Politiet.

Jeg saa først Gill igen i Retten. Jeg var tilsagt som Vidne. Retsforhandlingen blev ikke langvarig, for Gill fortalte alt uden Omsvøb. Det, der tog længst Tid, var at faa konstateret, om Fru Gill havde gjort sig skyldig i Bigami, mit Udsagn om hendes Tilstaaelse overfor mig lagde et betydeligt Lod i Vægtskaalen til Gunst for John Gill; men det blev aldrig fuldt bevist, at Fru Wells havde været skyldig.

Gill saa ud, den Dag hans Dom blev afsagt, som den første Gang jeg havde set ham for Skranken. Hans Ansigt lignede et Ligs, kun i Øjnene glødede et hungerhidsigt Blik.

Han dømtes til Døden, men Retsformanden indstillede ham til Benaadning.

Gadens Betjent stod udenfor.

KLOVNEN

FORTÆLLING

AF

AAGE BRODERSEN

ILL. AF V. JASTRAU

Først fyldtes Barnekamret med stram Lugt af Medicin; saa listede den ind gennem de nærmeste Stuer. Og en Nat, da den Lille vred og kastede sig febersygt i sin stumpede Seng, mærkede Faderen, der ikke udholdt at se Barnet lide, men maatte forlade Kamret og næsten løb gennem Stuerne, at denne stærke, krasse Lugt havde fyldt hele Huset og med den Sorgen over Barnets Pinsler og den grænseløse Angst for dets Liv.

Han lod sin Seng flytte op paa det fjærnest liggende Loftskammer. Han arbejdede strængt i de lange Dage og maatte, maatte have Ro i Nætterne, medens hans Hustru laa i den lille Syges Kammer, fordi hun var Moder til Barnet.

Nat efter Nat og Dag efter Dag glider langsomt ud i det graa Intet. Lægen kommer, og Lægen gaar, og hans Mine, der, idet han træder ind, er aabent spørgende, forandrer sig hver Gang til stræng Indesluttethed som hos En, der har set meget og ved alt.

Det er Sommer derude, lys, blid Sommer med Fuglesang og grønne Træer og duftende Kaprifol i de svale Aftener, med Kys og Liv for de frie, stærke, — med dobbelt Sorg og Savn for de Indestængte i Skyggernes Dal.

Men en Aften, da Moderen som sædvanlig sidder bøjet over Barnets Seng, ser hun Livet vende langsomt tilbage i den Lilles brustne Øjne. Og hun griber hans lille, hvide, magre Haand, den, han strækker frem imod hende, og indeslutter den i begge sine. Hun ser Livet vende langsomt tilbage. Ind gennem Revner og Sprækker siver det i det tillukkede Værelse som en splittet Strøm, der atter festligt forener sig i stærk, betagende, blomsterduftende Vellugt, og ombølger og indeslutter hende i lyse Drømme. Hendes Pande køles. Hun føler Kraften stige sejrrigt op gennem sit Legeme. Hendes Bryst hæver og sænker sig, aftegnende sine Konturer mod den hvide Flonels Bluse, der lyser i Tusmørket. Hun bøjer sig over ham, kysser hans vaade, brændende Kinder og taler hastigt og aandeløst til ham med denne Stemme, der har glemt at tale højt. Og Drengen sætter sig op i sin stumpede Seng, slaar Armene om Moderens Hals og begynder at pludre om alt det, han savner, om alt det, han atter skal gense, naar han er bleven rask: De lystige smaa Kammerater fra Naboens Gaard, den blaaøjede Malvine, der kan synge Sangen om »Liden Gaaseurt« saa smukt, og — den sorthaarede Henrik med de svære Kræfter. Han spørger efter Faderen. Han taler med sin lille, svage Stemme, der piber og knækkes over af Glæden i hans Bryst, om Kastanie-Hestetømmen, som Fader lavede til ham i Foraaret, og Pisken, der kan slaa rigtigt Knald som Jens Kuskes, — om Tinsoldaterne i Æsken, om Dukken Jens, som ingen maa se, om Spilledaasen, der med klare, klokkerene Toner spiller: »Ach, du lieber Augustin —« — og om Klovnen fra Cirkus, — aa, den smukke, grinagtige Klovn med Tophuen, de spraglede, posede Klæder og det hvide Ansigt, — aa, den dejlige Klovn, der kan

slaa Kolbøtter, gøre Narrestreger og ride som en Stormvind over Manegens Grus paa det langørede Æsel.

Saa rejser Moderen sig i et Ryk, tænder Lampen med den grønne Skærm, giver Barnet Spilledaasen fra Hylden og beder ham spille den om »den kære Augustin«, medens hun henter Fader. Hun vil have, at han skal se Livet vende magtstærkt tilbage i hendes Dreng, — i *hendes* Dreng, — aa, det er ikke til at tænke paa.

Og medens hun løber op af Trapperne, efterfølges hun af disse klokkerene Toner, der lyder saa dirrende klart i det tavse Hus: »Ach, du lieber Augustin, Augustin« — —.

Varsomt, men hastigt banker hun paa Faderens Dør. Men han er svær at faa op, for han arbejder strengt i de lange Dage og maa, maa have Ro i Nætterne. Og altfor, altfor ofte er hun kommen, naar hun har sporet mindste Bedring hos Barnet, for at delagtiggøre ham i den Glæde, der har faaet hendes Hjærte til at banke.

Men saa aabner hun Døren, saa at Tonerne hopper ind til hans Øren.

Han ser paa hende med et Blik, der bliver større og større i glad Forundring.

Og han staar op, tager Strømper og Tøfler paa Benene og kaster Slobroken over Skuldrene og løber, løber ned ad Trapperne og ind i Barnekamret.

Men nu er Tonerne forstummet. Drengen har kastet Spilledaasen paa Gulvet og ligger nu udstrakt i sin Seng, grædende og rystende.

Saa tager Faderen den op igen og drejer om paa Haandtaget. Men Barnet fortrækker sit Ansigt i Smerte.

Faderen henter Pisken frem og slaar Smæld med den som Jens Kusk. Han stiller Tinsoldaterne op i Geled paa Bordet. Han lægger Dukken Jens, som ingen maa se, paa Barnets Dyne.

Men den Lille blegner, og hans Legeme ryster i Kulde, medens Sveden perler frem paa hans Pande, og medens han halvt afmægtigt aabner Munden og hvisker noget, som ingen forstaar. Han gentager det, ser stift paa Moderen og synes at presse al sin Energi sammen om disse Ord, der afbrudte og med hæs Lyd vakler ud over hans graa Læber: »Lad mig — faa — Klovnen at se, — aah, den smukke Klovn — med — T — Tophuen, — de — spraglede, — posede Klæder — og det hvide Ansigt. — Aa, lad mig — faa ham — at se. — Lad mig faa — ham at se.«

Faderen og Moderen ser paa hinanden og ryster paa Hovederne over dette kolde Vindpust, der hvirvles gennem Kamret som af en høj, rastløs Person, der træder hastigt ind med flagrende Kappe.

»Hører Du, hvad han vil,« siger Faderen. »Husker Du Bouffe homme, den morsomme Klovn fra Cirkus, som Barnet morede sig kongeligt over? Det er ham, han vil se — men det er umuligt. Det lader sig ikke gøre.«

Men Moderen slynger sine Arme om hans Hals og skjuler sit taareblanke Ansigt mod hans Skulder og trygler og beder og trygler og beder: »Jo, — jo. Du maa gøre det. Hører Du? Du maa gøre det. Hvis Barnet skal dø om kort Tid, saa lad ham faa denne sidste Glæde. — Aa, Du maa hente Klovnen. Hører Du? Hører Du?

Og Faderen kaster sit Blik paa Uret og ser, at der er Tid endnu, styrter derefter til Entreen og kaster Tøjet over sig og jager som en Afsindig gennem den blide Sommernat for at hente den skønne Klovn med Tophuen og de spraglede, posede Klæder og det hvide Ansigt, medens Moderen sætter sig, bøjet over Barnets Seng, givet til Bytte for disse vilde Tankehorder, der hensynsløst jager gennem hendes Hjærne.

Om lidt vil han træde ind, den smukke Klovn fra Cirkus Vilvio, han, hun engang har elsket, han, for hvis Skyld hun maatte forlade sit Barndomshjem, han, den mørke, noble Mand, der aldrig har krævet hende til Regnskab, fordi hun sveg ham, han, hvis Barn ligger kæmpende her i Dødens kolde Arme. Og ude ad stille Veje og fjærnt larmende Gader jager hendes Ægtemand i god Tro for at frelse sit Barn, — hendes Ægtemand, der arbejder strængt i de lange Dage og maa, maa have Ro i Nætterne.

Det lille, stille Lys, den sidste Rest af hendes Kærligheds Brand, der med flakkende Flamme lyser i hendes Hjærte for ham, vil en skønne Dag blæses ud; og der vil blive mørkt og koldt omkring hende, — her i Ligkamret, i selve Huset i hele den vide, vide Verden.

Men i Aften vil han, den Anden, komme til hende, og sammen vil de staa bøjet over deres Barns Leje, tænkende de samme Tanker om Skæbnerne, som ikke lader sig beregne.

Den Lille i Sengen kaster sig stønnende frem og tilbage i de varme Puder. Hans blege Ansigt synes gustent i det grønne Lys. Og med de vildt stirrende Øjne ser han ud over Stuen, over den tæppebelagte Kommodes tyske Nips og det franske, ilsomt dikkende Ur, over Bordet, hvor Tinsoldaterne ligger spredt som paa en forladt Valplads, over Gulvet, hvor Pisken, der kan slaa rigtigt Knald som Jens Kuskes, flyder i langstrakt Ørkesløshed og over Stumtjeneren ved Sengen med de nedadbøjede Sidefløje, der synes at filosofere over Skæbnen, saa overlæsset den er med Skeer, Glas og Medicinflasker og Farmoders Marmelade. Han samler det alt i et Blik, virrer med Hovedet, drejer det nervøst om mod Moderen, som slet ikke tænker paa ham, og siger med sin svage Stemme, gentagende Ordene atter og atter: »Klovnen – Moder! — Aa, den smukke, morsomme Klovn! — Vis mig ham, Moder, — Vis mig Klovnen!«

Saa banker det paa Døren, og en Herre, klædt

i Lakstøvler, lang, sort Frakke, høj Flip og sølvprydet Stok, aabner den hastigt og træder ind. Det er Cirkus Vilvios berømte Klovn: Bouffe homme. Han bukker og indsuger Stuens Interiør i sine mørke, dybe Øjne, bukker igen og siger med en Stemme, Livet har gjort hæs: »Undskyld, — Frue! Deres Hr. Mand bad mig gaa lige ind, medens han gik efter Lægen.«

Hun rejser sig ikke, men ser længe paa ham og siger langsomt og svagt: »Her ligger — Barnet.«

Saa kaster han sit Overtøj af sig og iler i sine posede, pailletbesatte Klæder hastigt over Gulvet og bøjer sig over Sengen, hvor den lille rejser sig halvt op, faar feberagtig Glød i Kinderne og stirrer paa den spraglede Klovn med store, glansfulde Øjne.

Bouffe homme stryger Barnet langsomt over Haaret og synes at kæmpe mod noget i sit Bryst. Man han retter sin Ryg, lukker Øjnene hastigt for et Syn, han ikke vil se, og aabner dem igen og siger til Moderen, der har skjult Ansigtet i sine Hænder: »Og det har Du altsaa villet, at jeg skulde komme og gøre Klovnstreger for mit døende Barn.

— Aa ja hvorfor ikke? Der er virkelig noget humoristisk ved Ideen.«

Den Lille hører intet, men synes borte for sig selv ved at være Ansigt til Ansigt med ham, alle Folkene klappede af, ham, han selv har let sig Taarerne ud af Øjnene over, ham, han har drømt om og længtes, længtes efter at se.

»Jeg mente, du gerne vilde se dit Barn, inden det gik bort. Og jeg kendte ingen anden Maade,« siger Moderen. Og der bliver lydløst stille i Værelset, saa at man hører den tunge Luft syde over Lampeglasset.

Bouffe homme staar længe bøjet over sit Barn. Hver for sig tier de en Stund, Moderen og han, medens deres Liv løber forbi dem i stedse skiftende Billeder, — mange, mange tunge, graa, der ses som med Sørgerand omkring, og enkelte lyse, fine, der dog sitrer sørgmodigt i Erindringen.

Saa siger han med en Stemme, som kæmper med Graaden: »Jeg har aldrig sagt dig det før, Elvire. Men nu, da maaske vort Barn skal dø, giver mig Lov til at tale. Jeg kan heller ikke tie længere. Min Hjærne taages mere og mere. Min Sjæl er som en Uvejrsnat, mit Legeme svagt og kraftesløst efter Aars snigende Undergravning. Ingen ved —! Og du skal vide det du, som er Skyld i alt. — Dette er din første store Sorg i dit Ægteskab. Du holder af din Mand. I er velstaaende og agtede. Lydløst og let glider Dag efter Dag som en Baad over en stille, solbeskinnet Sø. Du gik vel og var ved at glemme alt. Men jeg under dig dette. Du ved ikke, aner ikke, hvad jeg har lidt. Mit Liv er forspildt. Dog gøgler jeg Aften efter Aften som en Kalv, der ikke ved, hvor morsom den er, takkende med Mund og Hjærte det applauderende Publikum. Jeg kan ikke mere. — —

— Hvorfor kaldte du mig ogsaa dengang, din Mand var rejst bort? Eller var det fordi Du elskede mig? Længtes Du efter mig? — Aa, hvorfor skiltes vi ikke, medens det endnu var Tid.

Han tier og sidder, efter at have bøjet sig længere ned over Barnet, ubevægelig stille i lang Tid. Han er meget bleg. Over hans dybtliggende Øjne ligger en hed Glans. Det skælver nu og da i Fugerne om hans Mund.

Saa rejser Moderen sig, tører Taarerne bort af sit Ansigt og lader Blikket glide bort over Barnet til Klovnen i de pailletbesatte Klæder. Hendes Bryst hæver og sænker sig i feberagtig Hast. Øjnene lukkes og aabnes. De hvide, fine Hænder filtrer sig ind i hinanden, som kæmpede

de. Hun kaster sig foran ham og lægger sine Hænder foldede over hans Knæ: »Du maa tilgive mig. Hører du? Sig, at du gør det. Du ved, jeg har elsket dig. Gør det for vort Barns Skyld. Sig, at du har tilgivet mig.

Men han tager om hendes Haandled. Han klemmer dem fast i sine Hænder og sætter Neglene i, medens han borer sit Blik ind i hendes: »Det er forsent nu. Forstaar du det? Nu er det forsent.«

Hun rejser sig og lister hastigt tilbage til sin Stol, da der lyder Trin i Gruset i Haven.

Det er Faderen, som kommer tilbage med Lægen.

De hilser og bøjer sig begge over Sengen, hvor Barnet atter kaster sig, badet i Sved.

»Der er intet Haab mere. Det er paa det sidste,« siger Lægen og ser til Klovnen. »Men lad os prøve den sidste Adspredelse. Lad os forsøge at bringe den lille Hjærne til Klarhed, at give ham Livslyst. Det er alt, hvad der er at gøre«

Og Bouffe homme rejser sig tungt for at gøre sin Pligt, medens de tre stirrer med stive Øjne, for at se Livet vende tilbage i Barnet, eller...

Han rejser sig, Cirkus Vilrios berømte Bouffe homme. Hans Ansigt fordrejer sig paa den vidunderligste Maade, man kender fra Manegen. Han siger sine dybsindige Taabeligheder; han skræver med sine lange, smidige Ben over Borde og Stole; han fører den kosteligste Snak med sin Staldmester; han kagler som en Høne, mjaver som en Kat, gøer som en Hund — Nu farer han over Gulvet til Tinsoldatene, stiller dem hastigt op og laver den snurrigste Krigs-Parodi. Eller han griber Kæphesten i Hjørnet, tager Pisken i Haanden og rider til Bloksbjerg, hvor hans Kone bor. Der er ingen Ende paa hans Indfald og Ansigtets forskelligartede Grimacer.

Men Barnet vender sig imod ham, synes at smile svagt, lukker saa Øjnene, strækker Hænderne ud og er død, medens Moderen kaster sig over ham og hulker, hulker —

Men Bouffe homme standser ikke. Han er bleven bleg som Liget i Sengen. Hans Stemme er usikker. Der er kommet en sær Vildskab i hans Øjne. Han griber Spilledaasen paa Bordet, sætter sig op paa Kanten af en Stol og spiller den om »den kære Augustin«.

»Er De gal«, raaber Lægen. »Stands dog Menneske. Ser De ikke, at Barnet er død«.

Bouffe homme griner og spiller videre. — »Ak, du lieber Augustin«. — — — Nu bryder Dagens første blege Skær ind gennem de tildækkede Ruder.

* * *

Nogle Dage efter kunde man i et af den stedlige Presses Organer læse følgende Linier:

»Cirkus Vilvios fortræffelige Klovn Bouffe homme, der, som vi igaar fortalte vore Læsere, er indlagt paa de uheldbredeligt Sindssyges Hospital i Munkegaden, naar, efter hvad et sikkert Forlydende meddeler, der, trods Lægernes strænge Umeddelsomhed overfor Pressen, dog er undsluppet det stængede Hospital, i sin indespærrede tankefri Tilstand Toppunktet af sin Komik. Saa dybt bunder altsaa Klovnnaturen i denne noble Gentleman, at han som komplet sindssygt Menneske, — ikke længere i den lysfunklende Manege, men i en mørk, uhyggelig Celle, genopfører de samme lystige Optrin og overmaade vittige Scener, som forhen Aften efter Aften har faaet Bifaldet til at drøne gennem Cirkusrummet og Floden til at stige i Direktør Vilvios Kasse. Bouffe homme, den geniale Klovn er haardt ramt. Og man tænker paa, hvor Livet er ubønhørligt fuldt af Tragik. Vi hører ikke til dem, der ligger paa Maven for enkelte Personer. Men vi fremhæver, at omend Skræddere og Skomagere og andre brave Borgere kan være gode hver for sig, saa naar de dog ikke ham, der Aften efter Aften har sat sit Liv paa Spil, — saa meningsløst som selve Til-

værelsen. Langt hellere burde Døden have taget ham ved at forfejle hans »Spring fra Cirkuskuplen uden Næt«. — Han var en god Kammerat, et ulykkeligt, melankolsk Menneske, en Kunstner i sit Fag. Og der vil gaa lang Tid hen inden vi forvinder Savnet af Bouffe hommes geniale, aldrig usmagelige, altid noble Komik og hans dristige Forvovenhed.

MELLEM JUL OG NYTAAR I SKOVGAARD

EN GAMMEL FORTÆLLING

AF

FERDINAND SLOTH

Den rige Jakob Holm, som han af Egnens Beboere blev kaldt, var en stor, kraftig bygget Mand paa lidt over de treds Aar. Det lange Haar, der faldt ned over hans Vadmels Frakkekrave, var graasprængt ligesom Bakkenbarterne.

Skønt han jo var en aldrende Mand, laa han ikke paa den lade Side, hvad det angik at styre sin Gaards Bedrift. Han var den første, der var paa Benene om Morgenen, og han var den sidste, der om Aftenen forlod Arbejdet. Og da Jakob Holm tillige var blandt dem, som ikke gav en Skilling bort, uden det var nødvendigt — og selv disse vendte og drejede han mange Gange, inden han kunde faa det over sit gærrige Hjerte at skille dem fra de øvrige, som laa gemt paa Kistebunden — saa kunde der ikke være Tvivl om, at det havde sin Rigtighed, naar Folk kaldte ham den rige Jakob Holm. Foruden den ovenfor omtalte Fejl at være en Gnier, havde Jacob Holm tillige den Fejl at være vranten og brydsk mod sit Tyende, og siden hans Hustru for tre Aar siden døde, var dette taget mere og mere til. Aldrig kunde nogen staa eller gøre ham tilpas, selv hans eneste Barn, den toogtyveaarige Kristine — som efter sin Moders Død styrede Huset — kunde heller ikke tilfredsstille den gamle Særling, skønt hun altid med kærligt Sind og en god Vilje opofrede sig for ham.

Mange Aftner havde hun med forgrædt Ansigt og tungt Hjerte lagt sig paa Sengen og i Bøn bedt Gud om at forandre Faderens Sind, saa han maatte lære at leve for sit Barn og sine Medmennesker og ikke alene for Pengene, som han havde gjort til sin Gud.

Det var en Dag i Midsommeren henimod Aften.

Ude i den store Blomsterhave bag Stuebygningen gik Kristine med en grønmalet Vandkande, i Færd med at vande de mange smukke Blomster, der ved omhyggelig Pasning ufoldede deres rige Flor.

Haven var det Sted, hvor Kristine helst og mest opholdt sig, og der var ogsaa nok for hende

at tage Vare, naar alt skulde holdes tilbørligt ved lige, og det maa siges, at Haven var en Pryd for Skovgaard.

Næsten hver Dag rev og skuffede hun de mange imellem hinanden snoede Gange, lugede imellem Ribs, Stikkelsbær og Solbærbuskene, ja, det kunde endog hænde, at hun tog et Letøj og slog Græsplænerne, naar Niels Røgter lod vente for længe paa sig. Kristine havde sat Vandkanden fra sig og vendte sig for at gaa ind, da en bekendt Stemme lød hende imøde henne fra Ligustrumhækken, straks efter kom en ung Mand til Syne imellem Buskene.

— Hvad, er det Dig, Lars! sagde hun smilende, idet hun gik hen imod ham.

Efter at et varmt og dvælende Haandtryk var vekslet, sagde Kristine:

— Lad os gaa ind i Lysthuset, der er mere køligt, — eller er Du maaske tørstig, saa Du hellere vil gaa ind i Stuen?

— Nej, tak Kristine, jeg foretrækker at gaa ind i Lysthuset! sagde han.

Da de havde taget Sæde tæt ved hinandens Side, tog Lars hendes Haand, som han ømt trykkede til sine Læber:

— Kristine! sagde han derpaa, der er vel ikke endnu noget Haab om, at Din Fader giver sit Minde til at Du bliver min Hustru?

— Nej, nej, Lars! sagde hun med et dybt Suk, og Taarerne glinsede i hendes blaa Øjne, saasnart jeg taler om Dig, bliver Fader vred, — aa Lars, hvis Du vidste —.

— Ja, ja, jeg ved, hvad Du maa lide, kære Kristine — jeg kender Din Fader, — men nu maa Du ikke græde — vær blot ved godt Mod saa skal Du se, alt bliver nok en Gang godt.

— Jeg vilde ikke bekymre mig for Fremtiden, naar jeg blot kunde leve med Haabet om at blive Din Hustru, men — her holdt hun inde, og idet hun greb hans Haand, brød hun ud i en Hulken; da hun atter havde fattet sig lidt, vedblev hun:

— Men, jeg frygter, det aldrig sker.

— Kristine dog!

— Tilgiv mig, at jeg ikke har sagt Dig det før — der er en — en anden, som Fader vil, jeg skal gifte mig med, han er rig, og derfor —.

— Men, Kristine! naar Du ikke elsker ham, kan Din Fader da ikke være saa grusom at tvinge Dig til et saadant Skridt, som vil gøre Dig ulykkelig for hele Livet.

Da hun ikke svarede vedblev han heftigt:

— Nej, nej. nej, aldrig skal det ske!

De sad en Stund tavse, og begge havde de Besvær med at tolke den Bevægelse, Sindene var kommen i.

— Hvem er det da, som Din Fader har bestemt skal være Din Husbond? spurgte han lidt efter.

— Niels Kyllegaards Søn, oppe paa Bakken.

— Ja, saa! Har Din Fader bestemt Tiden for Bryllupet?

— Ja, til Foraaret.

Det gav et Sæt i den unge Mand, som ramtes han pludselig af et Ildebefindende.

— Gudskelov, Kristine, Du indviede mig i Din Hemmelighed, nu er vi to til i Fællesskab at bære den tunge Byrde. — Du, Kristine, er min Skat, og som en Drage vil jeg vaage over Dig, han forseglede sine Ord med et Kys paa hendes blege Læber.

De sad endnu længe og talte, og Solen var sunken ned bag de skovklædte Bakker hist ude i Horisonten, da de rejste sig. Inde i Dagligstuen sad Karlene og ventede paa Nadveren som Kristine ingen Tanke havde ofret. Et Held var det for hende, at Jakob Holm som sædvanligt var bleven i Marken, efter at hans Tyende var gaaet hjem.

— Nu maa jeg gaa, Lars, sagde hun sagte og tog hans Haand til Afsked.

— Ja, og glem saa ikke at holde, hvad Du har lovet mig! hører Du min Kære!

— Nej, nej, Lars! Han trykkede et Kys — et til — saa rev hun sig løs fra hans dvælende Favntag, og hastig ilede hun ned gennem Haven.

Lars blev endnu en Stund tilbage, først da han mente at kunne komme ubemærket bort, listede han sig hen til Havediget, og faa Minutter efter stod han atter ude paa Vejen.

En Fjerdingvej fra Skovgaard, op imod Landsbyen, boede Lars Moder. Hun havde været Enke i mange Aar, men ved Slid og Slæb havde hun altid haft et taalelig godt Udkomme, og nu, siden Lars var bleven voksen, havde han med Lyst og Flid dyrket den lille Jordlod, som var hans Moders Ejendom. Penge havde Lars aldrig flere af, end han lige skulde bruge; men dem havde han ogsaa, og han skyldte ingen noget.

Naar Lars mente at være kommen ud af Haven uden at blive set, tog han fejl. Just som han hoppede over Diget, der adskilte Haven og en Kornmark, kom Jakob Holm nede fra sine Marker.

Da han saa Lars, var han straks klar over, hvad denne havde til Grund for sit Besøg, og han knyttede Haanden truende mod Synderen, medens han for sig selv mumlede: Gaar saadan en lang, doven Lømmel og driver en hel Eftermiddag — thi han havde været hos Kristine det meste af Eftermiddagen, derpaa var Holm aldeles sikker — i Stedet for at bjærge sin Sæd, medens Vind og Vejr er dertil, og ikke nok med, at han spilder sin egen Tid, men Tøsen, som han gaar og fjanter med, faar ej heller bestilt Times Gavn. Jo, det var en rar Svigersøn, nej, nej, min Pige ham gør Du klogest i at slaa af Hovedet.

Da Jakob Holm lidt efter traadte ind i Stuen,

havde Kristine oprettet det forsømte, og Karle og Piger sad bænkede om det dampende Øllegrødsfad. Jakob Holm lod sig ikke straks mærke med, at han vidste en Kende om, af hvilken Grund det var bleven senere med Nadveren end sædvanligt.

Da Kristine havde endt sin Syssel og med sin Strikkestrømpe i Haanden traadte ind i Havestuen, hvor Jakob Holm sad og røg sin Aftenpibe, besluttede han at sige hende sin Mening.

— Hør, Kristine, begyndte han, det er bedst, vi skikker Bud over til Anders Kyllegaard, at han kan se her ned paa Søndag.

Blodet for den unge Pige til Hovedet over den Meddelelse.

— Hvorfor det? spurgte hun.

— Hvorfor? naturligvis for at faa bestemt Jert Bryllup. Jeg kan mærke, at Kræfterne begynder at svigte mig; jeg er ikke længere den, jeg har været før, og naar en ikke længer selv kan gaa foran i et og alt, saa — ja saa kan vi lige saa godt pakke sammen. Derfor er det min Mening, at I holder Bryllup nu til Efteraaret. Anders Petersen er jo en Igle til sit Arbejde, og hvad det angaar med det praktiske Landbrug, har han lige saa god Indsigt som en selv.

— Men Fader, Du ved, jeg holder ikke af Anders, sagde hun med en let Skælven i Stemmen.

— Holde af ham, og holde af, ja det er to Ting. Anders er en Karl med Karakter og en Karl, som forstaar sig paa at styre en Bedrift; men det ved jeg nok, at I Fruentimmer regner for en Biting.

— Der er da ogsaa andre Karle, som kan være lige saa brave i den Retning som Anders.

— Den Snak kan ikke klare Sagen, hverken Du eller jeg kender — — her fik Jakok Holm et Hosteanfald. Den Satans Hoste, hun er lige ved at kvæle en.

— Skal jeg ikke gaa ud og koge Dig en Kop Hyldethe? Det linder saa godt for Brystet.

— Hm. Ja, har Du Ild paa?

— Nej, men det kan jeg hurtig faa.

— Nej, begynde at fyre op for en slig Bagatel, det skal vi ikke have noget af, vi kan saamænd nok faa Has paa Brændslet det foruden.

Efter at han havde taget et Par kraftige Sug af Sølvpiben, vedblev han:

— Det var det, vi kom fra. — Saa skikker jeg Bud over til Anders, at han som sagt skal se herned paa Søndag.

— Fader, jeg kan ikke blive Anders Kyllegaards Hustru, jeg elsker ham ikke — og saa — saa vilde det være Synd, at — — den stærke Bevægelse, Sindet var kommet i, forhindrede hende i at udtale de sidste Ord.

— Du kan ikke, siger Du, jo Du baade kan og skal, sagde Jakob Holm heftigt. Det er den lange Vindbeutel, der har sat Dig Griller i Hovedet.

— Hvem sigter Du til? spurgte Kristine.

— Til ham, som i Kvæld kom herinde fra Haven; jeg kom lige tidsnok til at se ham rive og slide i Ligustrumhækken for at komme ud, uden at blive set. Nu ved Du kanske, til hvem jeg sigtede?

Kristine sad en Stund som maalløs:

— Ja, Fader, Du taaler jo ikke, at Lars kommer Dig for Øje, derfor valgte han den Vej — eller rettere det var mig, der raadede ham dertil, svarede Kristine.

— Ja, I vil spille Komedie bag min Ryg, men jeg skal vise jer begge, hvem der er Manden her paa Skovgaard; og Gud naade den Skurk, hvis han oftere sætter sine Ben indenfor mine Enemærker. Han slog ved sine sidste Ord Haanden haardt ned i Bordet, derpaa gik han ud af Stuen og lod Døren falde tungt i efter sig.

* * *

Sommerens sidste Del svandt bort. For Kristine med daglige Sorger og Bekymringer. Lars havde hun kun set en Gang siden hin Aften i Midsommeren.

Hendes Fader var bleven mere tavs end forhen, og naar han talte til hende, var hans Stemme altid barsk og haard.

Men dette bar hun med stor Taalmodighed; der var noget, der var mange Gange værre. Og det var Anders Kyllegaards hyppige Besøg i Skovgaard. Siden de lange Vinteraftner havde holdt Indtog, gik der ikke ret mange Aftner til Ende, uden Anders gæstede Kristine. Det var en Tvang for Kristine at være venlig mod den Mand, hvem hun hadede mest af alle, og om hvem hun vidste, at det var for Gaardens og Pengenes Skyld, han vilde have hende til sin Hustru.

Det var Juleaftens Dag, en bidende, kold Vind susede hen over de frosne og hvidklædte Marker. Tunge, graa Skyer drev med flyvende Hast frem efter hinanden, og mere og mere truede de med at aabne sig for Snefnuggene, som allerede havde begyndt ganske langsomt at hvirvle rundt ude i Horisonten.

Det saa ud til at ville blive en trang Jul for mange Hos Jakob Holm syntes der heller ikke at ville blive noget skønt eller højtideligt ved den store Fest, der stod for Døren.

Kristine havde hele Dagen gaaet med forgrædt Ansigt og nedbøjet Sind, hvilket var som Følge af en Tvist mellem hende og Faderen den foregaaende Dag, og Emnet, som havde været om Anders Kyllegaard, var endt med, at Jakob Holm bandede og svor paa, at hun skulde gifte sig med Anders eller forlade sit Barndomshjem, og det Valg vilde koste Strømme af Taarer. — Men naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest. —

Inde i Jakob Holms Dagligstue var den store Tranlampe — som man paa den Tid brugte —

tændt og kastede et rødligt Skær hen over det hvidskurede Egetræs Bord, hvor Kristine var i Færd med at brede den tykke, hjemmevævede Drejlsdug paa.

Henne ved Bilæggerovnen sad Jakob Holm ivrigt smøgende paa sin Sølvpibe.

De tre Rynker, som kom til Syne paa hans Pande, naar han var vred, var i Aften mere synlige end sædvanlig. Just ikke var det Kristine, der i Dag havde forset sig mod ham, men en af Pigerne, som var kommen for Skade med at vælte en Spand nymalket Mælk, og det Tab, han derved led, ærgrede og pinte den gærrige Mand. Han regnede og regnede hvor megen Ost og Smør, der kunde være bleven af den spildte Mælk, og for hver Gang fik han Brøken større og større.

Kristine var færdig med Nadveren, der bestod af Risengrød og Klipfisk.

Jakob Holm tog Sæde ved den øverste Bordende, og nærmest ham sad Karle og Husmænd. Ved den modsatte Ende af Bordet sad Kristine og Pigerne.

Et Øjeblik efter at de havde begyndt at spise, blev Døren aabnet, og en Fremmed traadte ind. Det var en yngre Mand med en noget ludende Holdning, et magert, blegt Ansigt, med uregelmæssige Træk, et Par store, graa Øjne, som lyste svagt. Hans Klæder var tynde og luvslidte, og gennem Næsen paa den ene Støvle stak Snippen af en hvid Strømpe frem. En fedtet og forkrøllet Filthat var trukken dybt ned over hans Pande.

Da den Fremmede havde lukket Døren, bød han Godaften, og efter at have ønsket en glædelig Jul, sagde han:

— I Guds Navn beder jeg Jer om Husly for Natten.

Jeg har ikke mere Plads, end jeg selv har behov, svarede Jakob Holm kort . . .

— Jeg forlanger blot at faa Jer Tilladelse til at ligge paa en Smule Halm i Jer Lade; det er saa mørkt, at man ej kan se en Haand for sig, og I hører selv, hvor Sneen fyger og pisker mod Ruderne. Og mine Ben skælver af Træthed.

Da han tav, sendte Kristine sin Fader et bedende Øjekast for at bevæge ham til at opfylde den Fattiges Bøn.

— Jeg huser ingen af den Slags løsgaaende Personer, som I og Eders Ligemænd. Naar Folk ikke vil arbejde, faar de selv tage Følgerne deraf. — I faar som sagt, ingen Husly hos mig, tilføjede han fast og bestemt.

Den Fremmede ansaa det vel for unødvendigt at bede endnu en Gang, thi han drejede sig kort:

— Fandt jeg ej Hvile her, da ved jeg at finde den hos ham, som Julenat i Krybben blev lagt. Med disse Ord var han borte.

I den Fremmedes sidste Ord laa en Betoning, som gjorde et dybt Indtryk paa Jakob Holm. Han gjorde Mine til at rejse sig for at kalde ham tilbage, men han syntes vel, det maatte regnes for fejgt, i Fald han tog sine Ord tilbage, og han satte sig atter ned og fortsatte det afbrudte Maaltid. Taarerne glinsede i Kristines Øjne ved Tanken om den Fremmede der gik bort uden at være hjulpen. —

Da Jakob Holm en Timestid senere gik ud for at se paa Vejret, stod Himlen og Jorden som i et, og Stormen for med en Kraft saa voldsom, at den nyopbyggede Gaard syntes at ryste i sin Grund.

Jakob Holm blev længe ude, og da han endelig kom ind, var han ligbleg, og hele hans Krop rystede som i Feber.

— Du er syg, Fader; vil Du ikke, at jeg skal hjælpe Dig til Sengs?

— Jo, kom Kristine.

Den gamle Mand vaklede ind i Sovekamret, fulgt af Kristine.

— Skal jeg blive lidt hos Dig, Fader? spurgte hun, da han var kommen til Ro.

— Ja, — aa, nej, det er lige meget, gaa blot tilføjede han.

Efter at Lysene var slukkede, og Kristine var gaaet ind paa sit Kammer, laa Jakob Holm, endnu vaagen. Han lyttede til Stormen, som med uformindsket Kraft sukkede og hylede derude, til Sneen, som slog mod Ruderne med en Voldsomhed, som var det Hagl.

I Fantasien saa han den unge Mand, som arbejdede sig frem i den forrygende Snestorm, sulten og tørstig, som han velsagtens var, uden noget Maal, eller maaske han allerede laa døende derude paa de vaade og snedækkede Marker. Disse Tanker gennemkrydsede hans Hoved, medens der i hans Indre rasede en Kamp imellem det onde og det gode. Han rejste sig halvt op i Sengen, han kunde ikke længere blive i den, han maatte op, op for at gaa frem og tilbage paa Gulvet, maaske derved de uhyggelige Tanker kunde spredes.

Han tog nogle Klædningsstykker paa sig, tændte den lille Stump Tællelys, som stod paa Bordet. Idet han slog Ild, faldt hans Blik tilfældigt paa den gamle Bibel henne paa Dragkisten. Pludselig følte han en Trang, en Trang, som han ikke selv fattede, til at læse i den Bog, som havde staaet urørt siden hans Kones Død.

Han tog den ned, og hans Øjne faldt paa et Skriftsted, der lød saaledes:

»Du Daare, i denne Nat vil jeg kræve Din Sjæl af Dig. Hvem skal saa det tilhøre, som Du har samlet Dig i Skat, naar Du ikke er rig i Gud.«

Da Jakob Holm havde læst dette Stykke gentagne Gange, trillede store Taarer ned over den gamle Mands Kinder, og han sendte en Takke-

bøn til ham, som opvækkede hans fordunklede Sjæl til nyt og evigt Liv.

Men endnu var der et, som han følte var nødvendigt for fuldt ud at blive forsonet med Gud, og det var at gøre godt, hvad han havde forbrudt mod den Fremmede. I Nattens Mulm og Mørke vilde han gaa ud for at opsøge den Mand, som han samme Aften uden Spor af Barmhjertighed stødte bort.

Hurtig tog han en Kappe over Skuldren, listede sig forsigtig gennem Dagligstuen, og et Øjeblik efter stod han ude i Gaarden.

Store Snedriver laa foran ham, og Vinden piskede ham lige i Ansigtet, men til Trods for dette, opgav han ikke sit Forsæt, men arbejdede sig energisk frem ad Landevejen, hvilken han mente den Fremmede havde fulgt. Han havde heller ikke gaaet ret langt, da han skimtede en mørk Genstand paa den hvide Sneflade. Et Øjeblik efter stod han bøjet over Tiggeren.

— Gud være lovet, han lever endnu, udbrød Jakob Holm, idet han løftede den forkomne Mand op i sine Arme.

En halv Time senere finder vi den Fremmede i en Seng i Jakob Holms Sovekammer.

Jakob Holm var forsonet med Gud.

Da Kristine næste Morgen traadte ind i Sovekamret, blev hun meget forbavset, thi hun havde ikke nogen Anelse om det, som var passeret i Nattens Løb.

— Kom her hen, Kristine, begyndte Faderen, tag en Stol og sæt Dig.

Kristine stirrede forbavset paa ham, som fattede hun ikke hans Ord.

— Ja, Du forstaar mig ikke, men kom nu, sagde han.

Nu fortalte han alt, hvad der Julenat var vederfaret ham.

Jublende slog hun sine Arme om hans Hals, og Taarerne trillede af Glæde ned over hendes Kinder.

— Tak, tak, kære Fader, for det Du har gjort.

Da Bevægelsen havde lagt sig lidt, sagde han:

— Lad nu Karlen køre efter Doktoren.

Den Tørn, som han havde været Genstand for, gjorde nu sin Ret gældende, den gamle Mand rystede i Feber.

Lidt op paa Formiddagen kom Lægen; han undersøgte nøje de to Patienter.

— Hvad mener Doktoren? spurgte Kristine, da han traadte ud i Forstuen.

— For den unge Mands Vedkommende er der ikke noget at frygte, han er uden for al Fare, og forhaabentlig vil Jakob Holm nok ogsaa komme til Kræfter igen, svarede Lægen.

Da Lægen var kørt, gik Kristine ind til de to Patienter, og med kærlig Omhu begyndte hun at hygge og pleje om dem. —

Det var den sidste Dag i det gamle Aar.

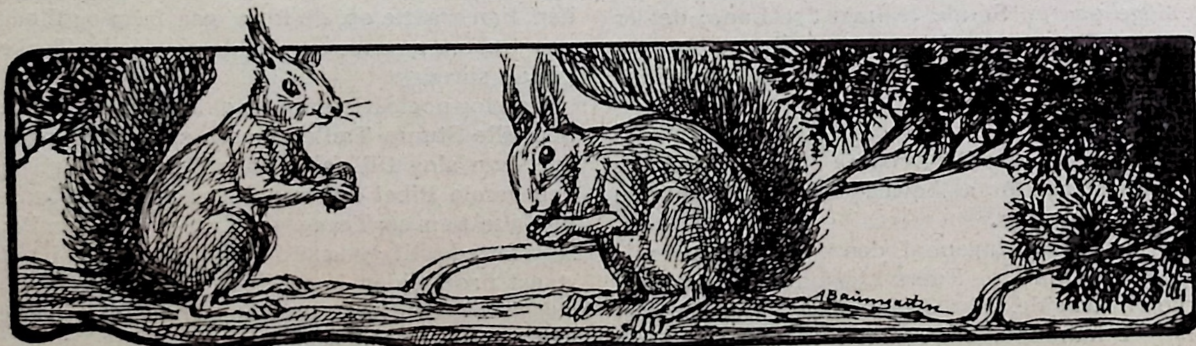
Den Fremmede havde i flere Dage været oven Senge, men derimod stod det sløjt til med Jakob Holm. Lægen, som nylig havde forladt Gaarden, rystede betænkeligt paa Hovedet, da Kristine spurgte, om der var Haab om at redde Faderens Liv. Jakob Holm følte ogsaa med sig selv, at han snart skulde sige det sidste Farvel. Og han sagde da til Kristine:

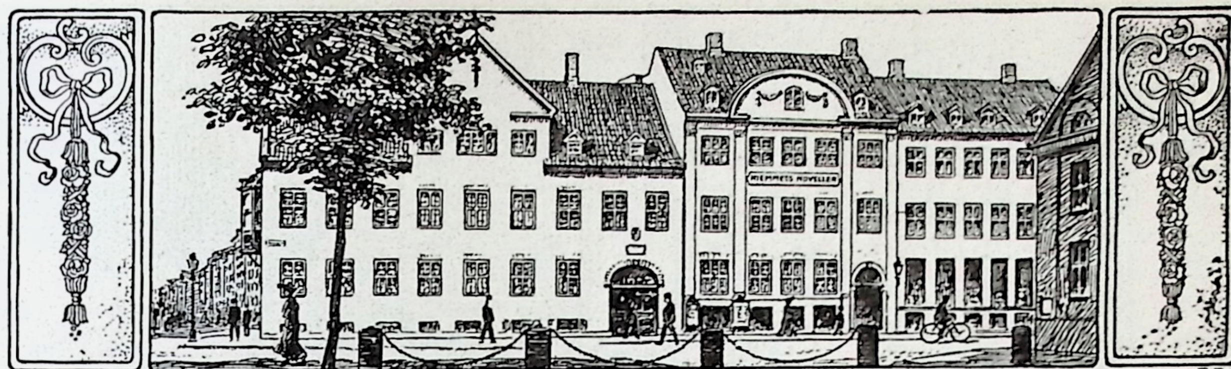
— Det er bedst, Du skikker Bud over til Lars, at han kan komme herned, saa vil jeg lægge Eders Hænder sammen, inden jeg dør.

Henimod Aften kom Lars, og fulgt af Kristine traadte han ind hos den Syge.

Dybt bevæget bad Jakob Holm om Tilgivelse for den Sorg og Kvide, han havde voldt de to unge. Derpaa tog Kristine, Lars og den Fremmede Plads om Sygesengen.

En Time før det gamle Aar gik ud, sov Jakob Holm hen.

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Februar 1906.

Nr. 5. 2. Aargang.

HAN VAR FRA MISSOURI...

NEW YORKER FORTÆLLING

AF

JOHANNES V. JENSEN

TEGNINGER AF RS CHRISTIANSEN

En kold Blæsevejrsdag, da Havnen dybt under Brooklynbroen gik i en Galop af graa forpiskede Søer, som den gør naar Storm og Tidevand sætter Atlanterhavet ind mod den stride Flod, og Færger og Bugserbaade laa og vaskede dernede i skraa Rute for Strømmen mod deres Maal, mens Taarnhusene ovre i New York ragede farveløse op i den klare Luft, alle med snehvide Dampskyer fra Toppen, der reves ud i Rummet og i et Nu var forflygtiget men stadig slog ud paany; mens den hængende Bro dundrede og dirrede under Hverdagens Rækker af Sporvogne og Tog, var jeg stanset et Minut ved Rækværket nær Brotaarnet paa Manhattansiden, og idet jeg vendte mig for at gaa igen, stod der en ung Mand lige bag mig, som drog Haanden op af Frakkelommen, pegede, saà langt og spurgte:

Hvad kan Navnet være paa den Ø dernede?

Governors Island, svarede jeg.

Ja saa . . .

Han nikkede langsomt og gravede Haanden ned i den slidte Lomme igen, blev ved at stirre paa Øen derude.

Den runde Bygning, De ser, er Castle William, forklarede jeg videre, ikke uvillig til at snakke, fordi man saadan saa mig an for at vide Besked. Jeg bemærkede, at det var en stormfuld Dag, hvortil han triumferende udraabte, at det kunde jeg vædde mit Liv paa. Jeg pegede paa flere Ting i det Fjærne og gav Forklaring, og den unge Fyr nikkede erkendtlig, mere og mere orienteret, mens han stadig forskede ud over Vandet med et Par lyse Øjne, som jeg allerede havde mærket mig — meget lyse og overordentlig flygtige Øjne, altfor sorg-

løse Øjne . . . en grøn Fyr aabenbart, en Bondedreng . . . og akkurat, uden endnu saa meget som at se paa mig og spekulere paa hvem jeg var, snuede han ejendommelig tankeløst op i Næsen, paa Agrarers Vis, og lod falde:

Ser De, jeg er jo fra Missouri . . .

Er De det? sagde jeg og lo. For det er en Talemaade i Amerika, der mener saadan noget som at være »kommen ind med Firetoget«. Han saa godt nok ud til det. Han var stor og bredskuldret, Tøjet, der var af landligt Snit, stumpede overalt, som havde han faaet det i Voksealdren, og han havde en blød Filthat paa Hovedet med paafaldende smal Skygge, et rigtigt Farmerhovedtøj. Det unge glatte Ansigt udmærkede sig ved en stærk blodsprængt, næsten rødbedeagtig Farve, som man ser paa blonde Folk, der færdes ude i al Slags Vejr, og denne Kulør fremhævede yderligere de smaa hvide og blaa Øjne.

Vi kom i Snak, drev sammen over Broen ind ad New York til. Han saa altid lige frem for sig, syntes ikke at have Brug for at se nøjere paa sit nye Bekendtskab, han aandede sundt gennem Næsen, hørligt, saa at man kom til at lægge Mærke til et Par Haar, der stak ham ud af Næseborene i det ellers glatragede Ansigt. Der var noget selvfølgelig nysgerrigt over ham, han var netop saa tillidsfuld, saa aaben i sit Væsen, som de unge Folk, der strutter af Helbred, er det i Amerika. Man maatte synes om ham. Ja, han var altsaa ude for at se sig om i New York — paa Gennemrejse, han skulde til Tyskland for at besøge nogen Familje der, som han aldrig havde set . . . om jeg for Resten ikke selv var Tysker?

Her vendte han det glorøde, uskyldige Ansigt om mod mig, men lod ellers ikke til at se mig. Og da jeg ikke straks svarede, faldt han ligesom af sig selv over i Tysk, en eller anden gammel slidt Bondedialekt, hvoraf jeg ikke forstod det halve. Han gik snart over til Engelsk igen, og inden vi var kommen over Broen, havde jeg faaet hele hans Historie, var bleven præsenteret for en tyk Rulle Pengesedler, som han gik med i Frakkens Sidelomme og som syntes at brænde den, og var bleven inviteret til Hippodrome om Aftenen. For ikke sandt, mente den unge Mand, New York var en By, man skulde se, men som man ogsaa skulde tage sig i Agt for, og det maatte han sige, at han ikke just *elskede* Tanken om at fordybe sig ganske ene i dens Mysterier . . . han havde hørt baade et og andet om de lovløse Eksistenser der lurede paa en Fremmedmand i New Yorks Gader, og selvfølgelig han var fra Landet, naturligvis, en ærlig Farmer . . . glad var han derfor (med en frisk Ed) over at have truffet en pæn Person, og — vi var gaaet ned ad

Trapperne og bøjet om Hjørnet til Bowery, hvor min Ven uden Ceremonier stødte Svingdøren op til en Saloon og førte mig ind — og hvad skulde det være? Øl, Cocktail . . . eller om jeg vilde have Sjampanje . . . Pokker til Fyr!

Larmen udenfor Saloonen fra Færdslen paa Gaden, Sporvognene, Broen, L'Togene, og Larmen af Stemmer langs den travle Skænk var saa øredøvende, at vi maatte staa ganske tæt sammen og huje opad hinanden. Det tiltalte aabenbart min Ven fra Landet, han svang et skummende Glas Øl, var allerede kommen paa venskabeligt Nik med Bartenderen, han drak mig til, brølede noget . . .

Hvadbehager? hylede jeg.

Han hulede Haanden om Munden og brølede af sine Lungers fulde Kraft:

Williams . . .

Williams, De hedder Williams, skraalede jeg tilbage.

Ja, hujede han. Glad to meet you!

Vi blev der et Kvarterstid og »havde« diverse Omgange. Først gav han, og saa gav naturligvis jeg, hvorpaa han med Pengerullen i Haanden hujede en Hemmelighed til Bartenderen og fik Hul paa en halv Flaske sygelig Champagne. Jeg gjorde Besked, vi drak med den travle Mand i hvidt Forklæde bag Disken, og derpaa gav vi os uden Frygt eller Bæven i Kast med noget af den Free-Lunch, der var udstillet ved den anden Væg i Lokalet under to kæmpestore Malerier af yndige Piger i Badet; Williams benyttede Lejligheden til at spise sig en solid Frokost nu han saa Mad for sig. Han klemte paa de tørre Brødskiver, fiskede Sauerkraut eller hvad det var op af en dyb Skaal med Trægafler staaende i, og da dette gav ham Appetit, gik han for Alvor løs paa den Keddel med sydende og hoppende Pølser, der stod og kogte for Hvermands Gane og udbredte Løgdunst over det hele. Disse Pølser har man i Galgenlune kaldt for *hot dog,* og man vil paastaa, at de logrer i Gryden og er i Stand til at sige *Vov,* naar man sætter Tænder i dem; men Williams fik Bugt med adskillige af dem; hvad enten de logrede eller gøede maatte de ned. Da det var bestilt, startede vi en osende Forkulning af to Cigarer, som Williams havde paa sig, rimeligvis direkte fra Missouri, og saa drev vi ud paa Gaden igen, Williams ikke uden et Hik og et Opstød og efter at have vinket intimt Farvel til Bartenderen.

Men se det var jo meget for tidligt at gaa i Hippodrome, og staaende henne paa Hjørnet udenfor Posthuset aftalte vi at mødes samme Sted om Aftenen Kl. 8, hvorpaa vi skiltes. Jeg stillede præcis, og Williams var der. Allerede paa lang Afstand kunde jeg skelne hans blussende Fysiognomi i Trængslen under Lygtelyset. Da han saa mig, satte han sig sporenstregs i Gang, uden

— Ja, hujede han. Glad to meet you!

at hilse og tavs, og idet jeg fulgte ham, vandrede vi meget naturligt ind ved en Bar og fik os et Par Glas Øl. Williams saa lidt overkørt ud, ligesom fortænkt. Vi talte ikke noget videre sammen paa Vejen op gennem Byen i Sporvogn. Men da vi var kommen saa langt som til tyvende Gade eller deromkring, foreslog han at vi skulde hoppe af og gaa. Det var for tidligt endnu, vi kunde gaa Resten af Vejen. Vi havde jo ikke gaaet mange Skridt, før Williams saa en Svingdør for sig, stødte den op og gik foran mig ind. Det var i Bowery, og jeg syntes ikke helt godt om den Saloon, vi kom ind i. Selskabet langs Baren forekom mig skumlere end sædvanligt; jeg tror ogsaa Williams følte sig lidt frastødt, for efter at have mønstret Gæsterne et Øjeblik med sammenknebne Øjne gik han lige igennem og ind i et Værelse bagved. Her var der ikke mange, vi satte os ved et af de smaa Borde og fik hurtigt hver en Cocktail. Nu tøede Williams op og begyndte at snakke livligt løs paa dette Engelsk, som enhver kunde høre var udenbyes; vi fik en Omgang igen, og nu blev Williams munter . . . pludselig smækker han en kvart Dollar ned paa Bordet og spørger mig, mens han holder Haanden paa den, hvilken Side der er op. Jeg gætter paa Krone, og da Williams tager Haanden bort, ser jeg det er rigtigt.

Saa er det Deres, siger Williams. Gæt igen!

Jeg vandt endnu en Quarter, og en til, og det var jo rigtig rart. Men jeg kunde ikke lide det. For jeg, der havde mine Øjne med mig, var bleven opmærksom paa en lille Herre, der sad ved Bordet lige ved Siden af med en halv Cocktail, og han havde faaet Øje paa os! Jeg var ikke saa glad ved hans Opmærksomhed. Det var ikke forsigtigt af Williams at sætte sig til at spille her, ingenlunde; hvorfor kunde han ikke holde den Rulle Sedler i Lommen? Vi gjorde Opsigt, man lagde Mærke til os, vi var fra Missouri . . . . jeg holdt ikke af det, og det var med temmelig delt Opmærksomhed jeg gættede paa Williams' Quartere, som jeg for Resten rask væk blev ved at vinde. Imidlertid skelede jeg nu og da til den Herre, der sad og iagttog os, og søgte at danne mig et Skøn af ham. Det var en ganske lille Herre med tilsyneladende spæde Lemmer, omhyggelig paaklædt, næsten med pigeagtig Sirlighed. Men han havde et farligt Hoved. Det var af en uhyggelig Modenhed i Udtrykket. Baghovedet var saa uforholdsmæssigt stort, at den runde stive Hat sad i en stejl Vinkel ned over Ansigtet, og dog var den ikke skubbet paa Snur. De fine Træk talte om den mangeartede Fordærvelse, ingen personligt formaar at tilegne sig, men som nedarves i flere Led; han var et Bymenneske, en sund og proper Gavtyv . . . Gud hvor jeg alligevel skulde have Lyst til at kende ham! Jeg *havde* allerede set mere paa ham end man kan uden at tage Følgerne . . . der letter han nu elegant paa Hatten og spørger i en snøvlende men fuldkommen selskabelig Tone, om ingen af de Herrer skulde have en Cigaret paa sig. Et underligt Spørgsmaal. Beder han Folk om Cigaretter? Vi har desværre ingen; men en Cigar afslaar han. Røger *kun* Cigaretter. Dette forklarer han udførligt — han taler med en knortet skotsk Accent, og mens Konversationen gaar, rykker han umærkeligt sin Stol nærmere, til han sidder ved vort Bord — og da Tjeneren, uden at vi har hørt Bestillingen, sætter tre friske Cocktails paa Bordet, gør den Fremmede en smuk Haandbevægelse over Glassene — Gentlemen! — og mens Williams' lyse Øjne ligesom i blændet Nysgerrighed hænger ved den fine Dandy, fører vi Glassene ceremonielt til vore Læber og drikker, og naar man har gjort det, er man jo et Selskab.

Munden stod ikke paa den lille Modeherre fra nu af. Han præsenterede sig som Mr. Burke. Han kom meget hurtigt til at tale om Kvinder og udfoldede en Kundskab saa altomfattende og med saa fræk en Udtryksmaade, at jeg aldrig havde tænkt mig det muligt i Amerika, hvor man i alt Fald tier med noget af det, selv om man er et Asen. Det overraskede mig at komme ind i denne kvælende Atmosfære, men det lod næsten til at lamme Williams. Han

gabede som en Fisk, blev helt forkalket i Øjnene over hvad han hørte. Og da Burke ad denne forøvrigt ikke usædvanlige Vej havde sikret sig Stillingen som Numer 1 imellem os, gik han med ikke mindre Sagkyndighed over til at drøfte de sidste Væddeløb. Her tabte vi ogsaa Slaget. Mr. Burke udtrykte sig som en Virtuos om Vidunderheste, vi andre til vor Skam aldrig havde hørt nævne, han lod os i Forbigaaende forstaa, at han just igaar havde vundet fabelagtigt paa »Mabel II«, og i den Anledning fandt han det Umagen værd at skænke den lille Leg Opmærksomhed, som vi sad og drev med nogle fattige Sølvskillinger. For ligesom at søge Niveau med det Selskab, han var kommen i, nedlod han sig til at gætte et Par Gange og tabte. Saa knaldede han selv en kvart Dollar op paa Bordet, saa paa Williams og bad ham gætte.

Men endnu inden Williams havde sagt noget, udbrød Burke med den brutale Opflammen af hele Holdningen, der røber Spilleren:

Jeg vædder fem Dollars paa, at De taber!

— Jeg vædder fem Dollars paa, at De taber!

I samme Nu bestemte Williams sig. Hans fortinnede Øjne hang som fastnaglet ved Burkes lille velplejede Haand, der skjulte Mønten. Krone, stammede han. Burke tog Haanden bort, og Williams blev endnu mere sprængrød i Hovedet, da han saa, at han havde vundet. Burke sagde ikke et Ord men fremtog med uforlignelig Nonchalance en Rulle Sedler, tyk som en Arm, og gav sig til at blade i den. De yderste Lag var *Hundrededollarssedler*; han bladede *mange* Gange iuden han fandt en Femdollarsseddel, som han lagde over til Williams. Øjeblikkeligt efter havde Burke glemt Spillet, han saa sig om, smagte med Munden og ytrede igen Lyst til en Cigaret. Tjeneren blev spurgt men beklagede meget, at Cafeen ingen havde. Burke rejste sig da og erklærede, at han vilde gaa ud paa Gaden og faa sig en Pakke — forhaabentlig blev de Herrer siddende saa længe. Han lod sit Glas staa og trippede ud, og nu saa jeg, at Mr. Burke gik med Damestøvler, ganske smaa, højhælede Støvler!

Han var næppe ude af Døren, før Williams fo'r over Bordet med sin Haand og greb mig stærkt om Armen.

Ved Gud, ham skal vi plyndre!

Jeg lo, i den Tro at Williams spøgte eller var lidt skør. Men det var Fyrens ramme Alvor, han svedte i Feber, her var vor Chance, nu eller aldrig, han ravede omkring i Luften over Bordet med Armene, placerede en Quarter foran mig og en foran sig selv og begyndte i en flyvende Fart at forklare mig et »System«, hvorved vi simpelthen aldrig kunde tabe! Jeg skulde bare altid sørge for at vende Plat opad paa min Mønt, saa vilde han vise Krone, og paa den Maade var det indlysende, at Burke maatte tabe hver eneste Gang eller i hvert Fald saa tit vi ønskede det! Aa, det var den letteste Sag af Verden, vi kunde vinde hver Cent fra ham, bare jeg vilde, osv. osv.

Jeg saa paa Williams, vantro, vred. Bildte han sig virkelig ind, at vi skulde kunne overliste Burke med saa tarveligt et Kneb? Var det muligt, at han ikke havde *opdaget* Burke, at han ikke havde set, hvad for en farlig Person vi havde med at gøre? Han *var* altsaa i en uhelbredelig Grad fra Missouri, og det kunde vel ikke en Gang nytte at give sig til at aabne Øjnene paa ham. Han svirpede som et gloende Jærn af Begærlighed, lyste langt hen af landlig Uskyld . . . nej, *han* stod da ikke til at redde! Jeg indskrænkede mig til køligt at afslaa Opfordringen til at gøre fælles Sag med ham. Han blev imidlertid ved at nøde mig, mere og mere stupid opsat paa hvad han kaldte vort Livs Chance, han besvor mig, sang og bad . . . lige til han pludselig blev tavs, ved at Burke gik med Døren. Burke nærmede sig med smaa Kattefjed paa det savsmuldede Gulv, satte sig og pustede en Røgsky fra sig. Nu havde han da faaet fat i Cigaretter. Han saa fra den ene til den anden af os, uendelig velopdragen, kælen, han var vor bedste Ven. Men jeg sad med kold Ryg, for jeg havde set noget! Idet han satte sig og trak op i de forfængeligt nypressede Benklæder, bemærkede jeg en stor Bule af umiskendelig Form omme paa Lænden under Frakkeskødet — den lille omhyggeligt parfumerede og viksede Pusling havde en svær Revolver paa sig! Hvor det for Resten fulgte af sig selv. Man kunde se paa denne Nakke, der bredte sig opsvulmet ud bagtil som Giftkirtlerne paa en Klapperslange, at han uden stor Foranledning vilde stinde sit lille Kropstykke og fare ud med en Brod, der dræbte i Flæng mellem stærkere og bedre Folk end han selv. Overfor ham gjaldt det om at træde sagte.

Jeg holdt mig ganske passiv indtil videre. Men Williams var fortabt, gik med aabne Øjne sin sikre Ruin imøde. Han foreslog Kort! Burke havde Kort paa sig og vilde godt. Et lille Slag Kort var ingen gal Ting, mente han, en hyggelig Tremandspoker . . . værsgod tag fra!

Jeg spiller ikke, indvendte jeg høfligt.

Aa jo! Burke gav rundt, og da jeg ikke vilde tage Kortene, lagde han dem foran mig, og derpaa spillede han og Williams. Det gik med stor Øvelse. Mine Kort vandt. Burke lagde otte Dollars paa min Plads. Nu gav Willams.

Jeg spiller ikke, erklærede jeg irriteret.

Aa jo, sagde Williams, De spiller!

Tonefaldet var saa ubarmhjærtigt, at jeg saa op paa ham. Og nu gik der nogle Sekunder, hvor jeg sad uden at røre mig af Stedet, næsten livløs, saa meget fik jeg at tænke paa. Idet jeg saa paa Williams, var jeg nemlig kommen til at møde hans Blik og havde set den hæslige Virkelighed deri. Han var i Ledtog med Burke! Saa længe varede det, inden det gik op for mig. Ja, det var slet ikke Williams, den solbrændte Knøs fra Missouri, det var en haardhudet Omstrejfer fra Forbryderstrøgene i New York. Han havde ikke lyse, sorgfrie Øjne, men et hvidt, stenhaardt Blik, hvori nu ogsaa den Bagatel, at han havde forraadt mig og ført mig i en Fælde, druknede sporløst. Nu var det Forretningerne. *De spiller!* En Bondefanger, hvis Tid var knap! En brutal Slave, hvis Næve jeg kunde se vilde svuppe i mit Blod, aldrig saa saare jeg mukkede. Hvor han dog havde spillet sin Rolle forfærdelig godt, med Rovdyrets sikre Instinkt, hvor han havde arbejdet fint sammen med den anden! Hvor fik de Kræfterne fra? Hvor gad de? De vidste ikke en Gang, hvor meget

der var at tjene ved hele den lange, uendelig fint gennemførte Forestilling — hvor de var kloge, hvor de var Psykologer af Gavn! — Herregud, jeg gik med en halv Snes Dollars i Lommen, det var alt. Hele dette forfarne Stykke Arbejde, denne Udfoldelse af sikker Sporsans og Energi, dette Væld af primitive Kræfter var altsaa spildt.

Her sad jeg og troede at jeg kendte Mennesker! Og dog var jeg ingenlunde grøn. Jeg havde ikke glemt den Gang i Memphis, Tennessee, da jeg faldt i Bondefangerklør to Gange i Løbet af een Time, og det endskønt man havde advaret mig kraftigt i Forvejen. Jeg sad paa en Bænk i en lille Park midt i Byen og iagttog de tamme Egern, da en Mand ved Siden af mig gav sig i Snak med mig. Jeg var naturligvis paa min Post imod Bondefangere, som man havde lært mig, men dog naturligvis ikke imod pæne Mennesker. Denne snaksomme Mand *var* pæn, en Farmer nede fra Texas, som kunde se paa mig, aa saa tydeligt, at jeg var fremmed som han selv. Han fandt ud, at jeg holdt af Jagt og inviterede mig stoltelig paa Bjørnejagt nede paa den vidtstrakte Ranch, han besad i Texas. Nydelig Mand! Om vi ikke skulde drikke et Glas paa det? Han førte mig tyve Skridt over Gaden lige op i Favnen paa et enøjet Individ, der drog Kort frem og uopholdeligt gav rundt til Poker. Jeg vendte Ryggen til min Farmer og gik ned i Parken og satte mig paa Bænken igen, *saa* meget klogere. Fem Minutter efter kommer der en Mand og fortæller mig, at han har staaet og set det hele, og man skulde rigtignok vare sig i Memphis, og han havde reddet mange Uerfarne ved at give dem et Vink o. s. f. . . . . vi blev rigtig gode Venner. Han førte mig op i et Lokale, hvor tyve til tredive Tugthuslemmer sad om grønne Borde med Rouletter og flaaede Gennemrejsende. Jeg forlod Stedet og gik ned til min Bænk og mine Egern. Der havde sat sig en Mand der imidlertid, og han havde næppe set mig før han snakkede til mig. Det var en velklædt, dannet Mand at se til, han sad med en Avis, jeg antager han var Dommer eller Læge. Men nu var jeg vred, og i Stedet for at svare, rejste jeg mig og løftede Foden til et velment Spark. Det saarede ham, det havde han dog ikke fortjent. Denne Mand *var* nemlig en ordentlig Borger i Byen. Men saadan var jeg kommen af Sted. Og nu sad jeg her hjælpeløs klappet i Saksen, til Trods for al foregaaende Træning i Menneskekundskab.

Burke og Williams havde spillet et Par Omgange og siddet i styrtende Held paa mine Vegne. Der laa femogtyve Dollars paa min Plads.

Tag dem, det er Gevinst, sagde Burke med et ilde Blik.

Jeg spiller ikke, svarede jeg kort.

Burke lagde Kortene og saa først paa mig og saa paa Williams, hældede sig bagover og balancerede paa Stolebenene:

Han maa ikke for sin Moder, erklærede han i en Tone, som var det et lille kuriøst Fund, han havde gjort. Det skulde jo svie rigtig til mig. og Williams skulde le mig fordærvet. Men Williams skulede, gjorde et raat Kast med Skuldren og lod til at have Lyst til helt andre Forholdsregler. Han strakte Armen ud og skrabede uden ringeste Omsvøb de Pengesedler til sig, som jeg havde »vundet«. Det kunde jo ikke nytte at blive i Komedien længere. Han knurrede, saa vist paa Burke, havde ikke Sind til at holde paa Formerne ret længe.

Vil De spille? spurgte han raat. Og da jeg rystede paa Hovedet, sprang der haarde Knuder frem paa hans Kæber, Kødet bundtede sig paa ham af Lyst til Vold . . .

Men Burke avede ham med et Blik. Her skulde ganske vist yppes Klammeri, dog ikke af *dem*. Selvfølgelig skulde jeg tirres op til at begynde. Saa havde de bare at handle i Nødværge. Han vippede paa Stolen, fikserede mig i nogen Tid drømmende. Hvor hans Øjne var dovne og ondskabsfulde! Saa knyede han lidt gennem Næsen, knipsede Aske af Cigaretten:

Hør, sig mig, bemærkede han snøvlende, var det ikke Dem jeg gav tre Cents i Aftes til at komme over Brooklynbroen for? Jeg synes, jeg skulde kende Dem . . .

Dette var en meget grov Fornærmelse. Truffet mig, Guds Død *mig*, tiggende . . . Aa lad mig nu se dine Tarme! jeg antager, at enhver Mand af Gennemsnittet i Amerika vilde have hævnet en saa grufuld Haan ved øjeblikkeligt at tærske sig med de bare Næver ind paa en hvilkensomhelst Modstander, bevæbnet til Tænderne, der sagde saadan noget op i hans Øjne. Men jeg betragtede kun Burke med levende Interesse, fuld af en Art Beundring, aandeløs efter mere, der malede ham. Og han gjorde virkelig ikke Hemmeligheder af sit Væsen. Han opfandt slemme Ting at sige om mig, han blev veltalende, (den skotske Accent havde han ladet falde), han digtede lange tilintetgørende Nidkrøniker om mig, tirrede mig noget aldeles uhørt. Midt i sin ærekrænkende Svada kastede han med Hovedet til Williams og bemærkede afsides:

En sej Billing Kød, du er kommen ind med denne Gang!

Williams sad og var blaa i Ansigtet af Længsel efter at komme til . . .

Men jeg gav dem ingen Anledning; de havde vist aldrig haft med saa sagtmodig et Menneske at gøre før, de *kunde* ikke faa mig gjort hidsig. Midt i en af Burkes skændige, ærerørige Taler, som var egnet til at skolde en Mand ukendelig, rejste jeg mig uskadt og gik min Vej.

Det var tidlig paa Aftenen, Larmen fra den nære Gade lød endnu levende udenfor Kafeens Dør, under hvis Fløje, der ikke naaede helt ned til Tærsklen, man kunde se Fødderne paa Folk, der passerede forbi — altid et eller andet Par Ben udenfor. Saa Burke og Williams turde jo ikke indlade sig paa et simpelt ligefremt Overfald. Havde det været senere paa Natten . . . jeg mindedes siden med Eftertanke flere smaa Huller i de spejlbeklædte Vægge, stjerneformede Brud i Glasset, som jeg havde siddet og set paa, Mærker efter Revolverskud. . .

Da jeg gik, vippede Burke fremdeles paa Stolen, han saa efter mig med lidt trætte Øjne, et Blik hvori jeg og min Skæbne døde ud. Williams havde rejst sig og stod som vilde han slaa — en stor, voldsom Figur, af hvem man i næste Nu kunde vente sig alt — men i dette næste Nu var jeg ude paa Gaden og opslugt af den velsignede Trængsel paa Fortovet.

NAAR DØDEN VENTER —

ET BILLEDE

AF ALB. WAGNER. VIGNET AF LOUIS MOE

Kulden næsten knugede Folk i Knæ, saa haard var den — om Morgenen den 13de November, da Fængselsporten i Montfort aabnedes, og en Karre langsomt skumplede over de toppede Brosten.

Med et Brag blev Porten slaaet i, og det gav et Gys gennem den lænkede Synder, som med Præsten ved sin Side kørte Døden i Møde. Det var for Fangen, som om denne bragende Port, mere end noget andet, sluttede af for Livet, mere end Guillotinen, der skærer Livstraaden over.

Den samme Tanke maa have grebet Præsten, thi han vendte sig mod Fangen, og sagde med Taarer i Øjnene:

»Kære Gustave! Livet er dog kun en Prøvelsernes Tid; Du min Søn var for svag; men tro paa, at en naadig Gud vil aftvætte din store Synd«.

Fangen vendte Ansigtet bort fra ham.

»Gustave!« lød Præstens Røst. »Husk, der findes en alforbarmende Gud.«

Ned over Fangens Kinder drog Taarerne blanke Striber, og Kulden stivnede dem, fastholdt de bitre Taarer. Han mærkede det ikke; foroverbøjet sad han nu og tænkte paa den alforbarmende Gud, den Gud, der nu sluttede hans Liv af, lod ham fryse paa den sidste Rejse, lod ham svare Liv for Liv og Blod for Blod, som hans Medmennesker kaldte det.

Han oplevede i Tanken atter den Dag, da Kommissæren og Betjentene trængte ind i hans lille Værksted og førte ham bort som Fange.

Man sagde, der ingen Tvivl var om, at han havde dræbt den gamle Møller Laudèac; man fængslede, dømte og vilde nu dræbe ham, — og havde dog kun en blodig Økse fra Slagtningen af en Høne som Bevis.

O jammerlige Retfærdighed paa Jorden og i Himlen — var der en Gud?

Man var naaet uden for Byen, medens alle disse Tanker brød gennem Fangens Hoved. Langt ude i Øst saa man Guillotinens Stillads rejst, den stod der med sine store Fangearme rakte mod Himlen, som besvor den sine Retfærdigheds Gerninger, som friede den sig for Ansvar, denne ukrænkelige Dødens Tjener.

Det gøs i Gustave, da han saa det skumle Apparat tegne sig mod Himlen, hvor Morgenskæret nu svagt rødmede Horisonten.

Militær-Kordonen, der red ved Siderne, foran og bagved Karren, holdt med Møje den store Menneskemængde tilbage, som

fra Byen fulgte det triste Tog mod Dødens Port.

Nu i Dagningens første Skær trængte alle paa for at se den Dømtes Ansigt.

»Mon han er uskyldig?« lød det fra nogle. »Nej!« udbrød andre. »Det er Had mod Mølleren, der har faaet ham til den afskyelige Gerning!

»Han ser saa god ud!« lød en Kvindes Røst.

Men alle, baade de beklagende og de fordømmende, trængte og sled sig gennem Kulden og Vejens Uføre for som Rovdyr at nyde Ofrets Dødskval — for at se Blod.

Galleren har en kold Sans for at se det varme, dampende Blod risle; der slumrer et Vilddyr i ham, han dypper sit Lommetørklæde i Blodet, der stiger ham en Blodrus til Hovedet, et Minde, et Minde, synger det for hans Øre, han glæder sig inderst til den Dag, hvor han atter kan se Livets sidste varme Kildespring.

Gustave sad sløv; Vognens monotone Skumplen og Knirken havde sløret ham ind i en Dvale. Han følte en mild Fred i sit Sind og var saa beredt paa sin Død og den lange Søvn, der ventede ham.

»Lille Gustave!« hviskede Præsten med en Stemme, Kulden havde gjort tonløs, »vi skylder dog allesammen Vorherre et Liv og en Død!«

Gustave hørte intet af hans Ord, for hans Øre klang Orgelbrus og Klokkeklang, han syntes, han var i Kirken, hvor Madonnas rene, skønne Billede saa ned paa ham i tusinde Kærters Glans, og se! Kordrengene svang Røgelsen gennem Rummet, og Lovsangen steg mod den hellige Guds Moder, steg som en Jubel gennem Rummet, prisende Livet, det evige!

Gustave blev kastet forover, Karren var standset med et Ryk, det dystre Maal var naaet.

Gustave følte, hvor Blodet strømmede ham til Hjærtet. Nu! nu —.

»Mod, min Søn,« hviskede Præsten, og man næsten bar Gustave op paa Skafottet.

Han var halvt afmægtig.

Præsten traadte med vaklende Skridt hen for ham og lod ham kysse Krucifikset, og med sin rystende Haand paa Gustaves Hoved sagde han, medens alle blottede Hovedet:

»Saa sving Dig da, Sjæl, mod den Almægtiges Domstol, han som skal dømme os Alle!«

Man greb den vaklende Gustave, blottede hans Hals, spændte ham i Bøjlen, alt i et lynsnart Nu.

Soldaterne havde sluttet en fast Kordon om Skafottet. Tusinder af Hoveder bølgede i Kampen for at se — se.

Nu falder Kniven blinkende og skærende. — Nu — hvad er det?

Mængden trænger som en Storm mod Skafottet, medens Bødlen haler som en Gal i Rebet.

Alt er en eneste stor Uro, og over hele Billedet kaster Solen sit røde, luende Morgenskær.

Kniven sidder fast midt i sin Rende, den kan ikke rokkes af Stedet.

Man spænder den Dømte af Bøjlen, medens Præsten i een Ustandselighed siger:

»Her har Gud holdt sin Dom.«

Naade! Naade! brøler Folkeskaren — Naade!

Hvor er nu Vildskaben, hvor er Blodtørsten? Tusinder af taarevædede Øjne fæster sig i urolig Spørgen mod den ene, den ulykkelige, der har gennemlevet de rædselsfulde Sekunder. Man ser paa enhver, at de føler det, som havde de selv haft Hovedet under Kniven og ventet det dræbende Snit.

Naade! Naade! I Madonnas Navn, Naade!

Gustave er løftet op, hans Ansigt fylder de omstaaende med en knugende Angst, det er, som hviler et stivnet Suk over Læberne, og frosne Taarer hænger i Øjnenes Vipper. Hans Øjne er aabne, og der hviler over det brustne Blik en Fredens Højhed, som saa han ind i Paradiset. Saa holdt Gud sin Dom. Gustave er død. Retfærdigheden sket Fyldest.

Alle forstaar, hvad der er sket, og det er, som om en stor Hulken steg fra Mængden her paa Bakken og som et Anklagelsens Skrig bølgede ind over Byen, hvor nu Kirkernes gyldne Kors luede i Morgenens blodrøde Sol.

STRENGE TIDER

SØNDERJYSK TIDSBILLEDE

AF THORVALD PETERSEN. ILL. AF V. JASTRAU

PERSONERNE

Proprietær *Bache* til Stengaarden.
Marie, hans Hustru.
Carl, deres Søn, Landbrugskandidat.
Magda, Baches Søsterdatter.
Tante *Bine*.
Doktor *Gram*.
Pastor *Balling*.
Dyrlæge *Svedstrup*.
Møller *Lassen*.
Fhv. Proviantforvalter *Gerson*.
Amtsforstander *v. Wentzelbau*.
Hans, } i Tjeneste hos Bache.
Ane,
Jørgen, en Dreng.

Handlingen foregaar paa Stengaarden ved Juletid.

Scenen forestiller en hyggelig møbleret Dagligstue. I Baggrunden Udgang til en Veranda. Over Sofaen hænger et stort Billede af Carl, og fordelt paa de øvrige Vægflader findes Billeder af Chr. VIII, Frederik VII og Chr. IX samt af Gustav Johannsen, Laurids Skov, Hans Krüger, Olaf Rye, Bülow og Helgesen.

Møblerne er gammeldags. Totalindtrykket skal være: en hyggelig Dagligstue i et velsitueret, dannet Hjem.

Højre og venstre er regnet fra Tilskuerne.

1ste Scene.
Magda, senere *Ane*.

Ved Tæppets Opgang staar Scenen tom. Fra Værelset til venstre hører man Latter og Støj, Raslen med Glas og Tallerkener og Skraben af Stole, der skydes tilbage.

Bagved Scenen høres svagt Lyden af et Kaneklokkespil — denne Lyd bliver stærkere og stærkere og kulminerer, idet Amtsforstanderen kører forbi, hvorefter Lyden lidt efter lidt taber sig.

Magda (kommer hurtig ind fra Venstre — gaar rask over Scenen, idet hun dog kaster et Blik gennem Verandadøren, over til Døren tilhøjre, raaber ud). Ane! Ane! (hen til Verandadøren, som hun aabner paa Klem.)

Ane (udenfor tilhøjre). Nu kommer jeg, Frøken!
(Lyden af Kaneklokker kommer nærmere.)

Ane (ind). Hvad er der ved'et?

Magda (jublende). Det maa være Carl der kommer — hør!

Ane. Ja, det ku' næsten lyde lisedan.
(Lyden af Kaneklokkerne kulminerer.)

Magda (skuffet). Aa, det er ikke Andre end Amtsforstanderen (vender sig bort fra Døren).

Ane. Nej, se hvor katolsk han hilser herop — det er et fælt svedent Grin, der sidder paa den gamle Ræv. Det var ellers bleven en køn Svigerfa'er, De dèr kunde have faaet Dem, om De havde bønhørt hans Skøn — Wilhelm.
(Lyden af Kaneklokkerne taber sig lidt efter lidt.)

Magda. Hvor tror Du dog han bliver af Ane?

Ane. Hvem?

Magda. Herregud — Carl, det er jo ham, vi taler om.

Ane (idet hun gaar ud tilhøjre). Ja, nu maa De ikke være saa utaalmodig, Frøken; han kan jo daarlig være her endnu (ud).

Magda (alene). Hun har maaske Ret. Det er kun Ventetiden, der forekommer mig saa uendelig lang. (Hun har lukket Døren, læner sig mod Karmen og holder Øje med Vejen udenfor.)

2den Scene.
Magda, Bache, Doktoren, Præsten, Dyrlægen, Mølleren og Proviantforvalteren ind fra Venstre. Alle ser mætte og veltilfredse ud. Præsten har endnu Servietten om Halsen.

Bache (til Magda). Naa, Du er allerede paa Post, min Pige.

Præsten. Ja, det er rigtig, kære Frøken: man maa vide, at indtage sin Post her i Livet. Have Øjnene aabne, at Lykken kan finde os vaagne — hvad siger ikke det gamle Ord: Ej fanger sovende Mand Bør!

Dyrlægen (til Doktoren). He — hvordan vil han faa det til at passe — nej, det er s'gu som jeg siger, hans Lignementer passer ikke bedre end som jeg vil f. Eks. sige — et Tyrehoved paa en Lammekrop. Har De aldrig lagt Mærke til det, Doktor?

Doktoren (retiré). Ja, De maa undskylde mig, gode Svedstrup, men jeg har virkelig aldrig ofret Pastorens Citater saa megen Opmærksomhed, at jeg kan fastslaa, om de anvendes paa rette eller urette Sted (gaar over mod Højre).

Dyrlægen (ser efter ham). He! Blære! (gaar over i Forgrunden tilvenstre til Mølleren og Proviantforvalteren).

Mølleren. Han er liegodt svært forsigtig, Bache. Ikke saa meget som han har hejst Flaget i Haven, det er lie drøjt nok, men det er fornuftigt — det er jo saa sin Sag at faa dem paa Nakken af sig — og det kære gamle velsignede Flag virker jo paa dem ligesom et rødt Klæde paa en gal Tyr.

Proviantforvalteren (peger paa sit venstre Frakkeopslag, hvor han bærer Dannebrogsmændenes Hæderstegn i et uforholdsmæssigt stort Baand). Nej, se det Flag, min Fa'er, det maa de s'gu kønt lade blive siddende om det glor dem aldrig saa farligt i Øjnene — det har gamle Kong Frederik selv hæftet paa i 49 og det bliver Fa'en spille mig ikke strøget førend jeg selv afmønstrer — det er svoret.

Præsten (ser misbilligende hen paa ham og rømmer sig let).

Proviantforvalteren (gemytlig). Om Forladelse, Hr. Pastor, jeg troede ikke De havde saa lange Øren.

Dyrlægen (arrig — sagte). Det har de Æsler altid.

Proviantforvalteren (gemytlig). Naa ja, det maa Du jo forstaa Dig paa som Dyrdoktor.

Mølleren (ler). Hahahahaha!

3die Scene.

De Forrige. Fru Bache og Tante Bine fra Venstre.

Bine (til Fruen, idet de kommer ind). Jamen, der mangler én, min Pige, jeg har jo talt dem over 10 Gange, og det er ovenikøbet en af de nye Damaskes (opdager Servietten om Præstens Hals, forceret skælmsk). Hr. Pastor! nu maa jeg igen skænde paa Dem (truer smilende ad ham og peger paa Servietten).

Præsten (forfjamsket). Tilgivelse, kære Frøken — jeg er saa distræt — det kommer vist af Overanstrængelse (løser Servietten af og giver hende den).

Bine. Ja, Hr. Pastoren forstaar jo nok, man skal sige noget — men maa jeg ikke byde Dem en stille, rolig Plads til et lille Blund (over mod Døren tilhøjre i Baggrunden).

Præsten. Ja Tak — blot lukke Øjnene en 10 Minutter, det plejer at virke særdeles oplivende paa mig.

Bine (aabner Døren tilhøjre længst op mod Baggrunden). Værsaaartig, Hr. Pastor — —

Præsten (gaar først ind).

Bine (idet hun følger efter ham). Her er dejligt lunt.

4de Scene.

De Forrige, uden Præsten og Tante Bine.

Doktoren (ser paa sit Uhr). Jeg haaber De undskylder, Frue. Pligten kalder. Jeg skal blot ned til Per Eriksen og se, hvad der er at gøre ved ham — om en Time er jeg tilbage (ud ad den forreste Dør tilhøjre — idet han gaar) Farvel saa længe.

5te Scene.

De Forrige. uden Doktoren.

Magda (der har staaet og talt sagte sammen med Bache oppe ved Verandadøren, lytter). Tsy — Moder!

Fruen. Ja, min Pige (op til dem).

Dyrlægen, Proviantforvalteren og *Mølleren* (staar i Samtale i Forgrunden tilvenstre).

Dyrlægen. Gud være lovet.

Mølleren. Hva' faller?

Dyrlægen (hentyder til Doktorens Bortgang). Jeg siger, Gud være lovet, at Pligten kaldte ham — Jeg beklager bare, stakkels Per Eriksen.

Mølleren (med Haanden for Øret for bedre at høre). Per Eriksen — ja, det er svært simpelt med ham — men, lad bare Doktoren faa fat i ham — —

Dyrlægen. Buh! Da' Mand — Økseskaft.

Mølleren (troskyldig, stadig med Haanden for Øret). Hva' faller?

Proviantforvalteren. Jeg forstaar ikke, Dyrdoktor, at Du har saa meget at udsætte paa ham — han er jo dog Din Kollega.

Dyrlægen (arrig). Nej, det har Du s'gu Ret i, hvis han regnede mig for Kollega; men Du skal ikke tro det. Skønt han er Menneskedoktor med sløj 2den Karakter og jeg Dyredito med en fin 1ste, det bliver vel omtrent samme Nivelering. — saa blærer han sig, dette Fjols.

Proviantforvalteren. Naa — ja —

Dyrlægen. Naa, ja — nej, der er ingen Undskyldning. Han har s'gu ikke noget at være vigtig af. Det er da en kekendt Sag, at de Eneste, der har nogen Glæde af hans Virksomhed, det er Præsten og Graveren. Jeg vil sige Dig, jeg regner ham s'gu ikke for en sur Sild.

Proviantforvalteren. Han er s'gu brillant i en L'hombre.

Dyrlægen. Ja, er Du ikke dejlig. Kunde Du li'e at ha' en Hajfisk kredsende omkring Dig, der teede sig som Admiral og dog ikke var mere værd end en Skibsdreng — hva'? selv om han var svært go' i en L'hombre.

Proviantforvalteren. Ja — Kære — —

Dyrlægen. Kære? Basta! Hør Bache, vi kigger ned til de to Blissede et Øjeblik. Du vil vel ikke — — —

Bache. Gaa I kun i Forvejen — saa kommer jeg. . . .

Dyrlægen. Ja, lad os saa gaa — man trænger ligefrem til lidt frisk Luft — (gaar med Mølleren og Proviantforvalteren ud i Forgrunden tilhøjre).

6te Scene.

Bache. Fruen. Magda.

Magda. Aa, kommer han dog ikke snart?

Fruen (kærlig). Herregud, lille Skind — Du er saa nervøs —

Bache. Ja for Pokker. Skyd Hjertet op i Livet, Barn. Du staar og skal tage mod Din Kæreste, men vidste man ikke bedre, skulde man tro Dig dømt til Baal og Brand. I Din Alder, Barn, da var Mutter og jeg ét stort Smil fra Morgen til Aften.

Magda (smiler). Jeg ved ikke selv, hvad det er, der er kommen over mig. Det er en knugende, uforklarlig Angst, som om der forestod mig en Ulykke.

Bache. Hvad er nu det for noget? Du var jo helt humoristisk inde ved Frokosten — hvor har Du nu fanget de Griller?

Magda. Jeg ved ikke — jeg var saa glad, da jeg kom herind — saa kom der en Kane, og jeg troede, at det var Carl, men saa var det Amtsforstanderen og han saa saa ondskabsfuldt herop —

Bache. Aa Snak, min Pige, det er Fantasi.

Magda. Fra det Øjeblik har jeg haft denne Angst over mig.

Fruen (tager hende kærligt om Skulderen). Det er Nervøsitet, Barn.

Bache (ler gemytlig). Ja, I er gode med Jeres Nervøsitet.

Magda (lytter). Nu kommer der en Kane igen.

Bache. Vist ikke nej, min Pige. (Lukker Verandadøren op — man hører Klokkespil langt borte.) Jo, saagu har Du Ret, det maa jo være ham (gaar ud paa Verandaen — man hører Klokkerne tydeligere). Saa, nu kommer han op over Banken. (Lyden af Klokkerne standser.) He, der mødte han Doktoren, Gud ved hvorlænge han nu skal opholde ham?

Fruen. Du er nok lige saa utaalmodig, Fatter,

Bache. Nej, saagu er jeg ej — men der er ingen Mening i at stoppe op paa en Landevej og holde Faddersladder i en halv Snes Graders Kulde. (Kaneklokkerne lyder igen.) Naa, Gudskelov, nu slap han. (Klokkerne lyder stadig kraftigere — man hører et stærkt Piskeknald — Kanen standser.)

Carl (udenfor). Goddag Allesammen! Glædelig Jul!

Bache, Fruen og *Magda* (i Munden paa hinanden). Goddag, Carl! Velkommen! Glædelig Jul!

7de Scene.

De Forrige. Carl.

Carl (kommer rask op ad Trappen til Verandaen. han er iført stor Rejsepels og laadden Hue; omfavner først Faderen). Goddag, Fa'er!

Bache. Goddag, min Dreng! Velkommen!

Carl (kysser Fruen). Goddag, Mo'er!

Fruen. Goddag, min egen Dreng!

Carl. Goddag, Magda (kysser hende).

Magda (brister i Graad, og klynger sig tæt ind til ham). Aa, Carl, Gudskelov at Du kom!

Carl. Men Magda dog, hvad er det?

Fruen. Det stakkels Barn er saa nervøs.

Bache. Ja, hun er bleven helt fra det af at vente paa Dig.

Carl. Kæreste lille Magda.

Magda (mellem Graad og Smil). Ja, nu er det godt altsammen.

Carl. Ja, Tiden faldt ogsaa mig lang. — Jeg troede aldrig den Vej fra Stationen hertil havde faaet Ende. Hans troede vist jeg var bleven gal.

Hans (udenfor). Nej, Korsbevares, det troede jeg da ikke, men jeg mente ellers nok, at den unge Herre kendte Vejen —

Carl (har taget Pels og Hue af og kaster begge Dele over Gelænderet ned i Kanen). Stik Huen ned i Kappelommen og lad det blive liggende i Kanen.

Bache. Nej, tag det hellere med ind i Køkkenet og giv Ane det.

Carl. Jovist kunde jeg huske Vejen, men naar man længes saa voldsomt efter at se Jer allesammen — i hele 3 Aar har jeg nu ikke været hjemme —

Fruen. Gaa ind i Stuen, Carl og Magda.

Bache. Hans, kør saa ind og spænd fra. Ane har nok en Taar varm Kaffe til Dig, naar Du er færdig, og tag saa Tøjet med ind.

Hans (udenfor). Javel — (Man hører et Piskeknald og Kaneklokkernes Ringen, der dog straks efter taber sig).

Bache, Fruen, Carl og *Magda* hommer frem i Stuen.

Carl (ser sig glædestraalende omkring). Aa, saa er jeg da hjemme igen. Ja, I gør Jer ingen Ide om, hvor ofte jeg har fremkaldt Dagligstuen her for min Erindring — hver Stump kunde jeg huske (ser sit eget Billede over Sofaen). Nej, er jeg kommen til at hænge der? — Tak, Fa'er! (trykker Baches Haand).

Bache (polisk). Aa, jeg be'r. Det er vist ellers Mutter og Magda, der har været Mestre for det Arrangement.

Carl. Er det det? Ja, saa skal I ogsaa have et Kys begge to (kysser dem).

Fruen. Ja, den bedste Plads var vel ikke for god.

Bache. Det var ellers dristigt nok af Dig, Carl, at komme hjem netop nu.

Carl. Netop nu?

Bache. Ja, for Pokker, jeg mener al den Uro, vi ligger i med Udvisningerne og det Væsen.

Carl (leende). Naa, de lader vel nok os være i Fred. Jeg bliver forresten kun hjemme en 14 Dages Tid, og saa hurtig kan jeg vel ikke blive »lästig« —

Bache (leende, dog med et Anstrøg af Alvor). Ikke, det kunde dog gerne være, at Amtsforstanderens Opfattelse gik i modsat Retning.

Carl. Puh — Wentzelbau — den Nar — —

Fruen. Tsy, min Dreng, han er vor Øvrighed og han har ikke det bedste Øje til os.

Carl. Ikke det? Hvad har han da imod os? Det har jeg aldrig hørt noget om.

Fruen. Ikke? — jo ser Du, Carl — hans Wilhelm —

Magda. Mo'er!

Fruen. Aa, Barn, hvad gør det. — Jo, ser Du, Wilhelm — han — — —

Bache. Ja, han har, kort sagt, gaaet og gjort Haneben til Magda — undskyld, Mutter, men Du var saagu aldrig bleven færdig med den Forklaring.

Fruen (smilende — godmodig). Naa ja, saa maa jeg jo love for Dig.

Carl (heftig). Amtsforstanderens Søn? — Wilhelm — (omfavner Magda) — men Herregud, min søde Pige, det har Du ikke omtalt med et Ord, og I andre heller ikke.

Bache. Nej, ser Du, jeg saa straks, at Magda havde det rette Tag paa at holde den Fyr fra sig — saa lod jeg hende selv manøvrere, og hun viste ham da ogsaa Vintervejen saa flot som tænkes kan.

Carl (kysser Magda).

Bache. Men hør, Carl. I dit sidste Brev var der noget —

Carl. Ja, det om Hemmeligheden. Det kan Du godt faa at vide med det samme. Det er kort og godt, at jeg kan faa Skovgaarden tilkøbs fra 1ste April, og at jeg altsaa til næste Aar kan gifte mig — hvad siger Du til det Magda?

Magda. Aa, Carl, jeg er saa glad.

Carl. Og Du, Mo'er — og Fa'er.

Fruen. Jeg ønsker Jer alt Held og Lykke, Børn.

Bache. Ja, det gør jeg saagu ogsaa, skønt jeg naturligvis faar min Pengepung slemt lænset i samme Anledning.

Carl (leende). Aa, Fa'er, det bliver nu ikke store Fordringer, der stilles til Dig i den Sag.

Bache (leende). Ikke — Ja, Gud være lovet, jeg er saagu ogsaa haardt nok spændt for lige i Øjeblikket.

— De har altsaa været lige ved at tage min lille Skat fra mig.

Fruen. Nu vil jeg gaa ud og se til Ane, og Du skulde jo ud i Stalden, Fatter — glemmer Du ikke det?

Bache. Ja, det har Du skam Ret i — jeg maa ud til vore Gæster.

Carl. Er her Fremmede.

Bache. Ja, fortalte Doktoren ikke det? Jeg saa jo han holdt Dig an lige ovenfor Bakken.

Carl. Nej, han spurgte blot, hvorledes jeg havde det, og saa sagde han, at han kom her hen senere. — Hvem er det, der er her?

Bache. Kun gamle Bekendte, min Dreng. Præsten, han sliber sig forresten en lille Skraber inde i Moders Stol for Øjeblikket, Dyrlægen, Møller Lassen og den gamle Proviantforvalter — —

Carl. Herregud, gamle Gerson, lever han da virkelig endnu?

Magda. Ja, og han er stadigvæk ligesaa elskværdig som Dyrlægen er krakilsk.

Carl. Ja, Dyrlægen — han ser sig jo gal paa alle Mennesker.

Bache. Ja, Du kan tro han er i Aande i denne Tid — naa, disse skandaløse Forfølgelser kan nu sætte rolige Gemytter i Bevægelse end hans. Jeg er selv oprørt over det, men hvad kan det nytte.

Fruen. Nej, tie og taale — det baader en bedst.

Bache. Ja, desværre, Mutter, det har Du Ret i.

Hans (stikker Hovedet ind ad Døren i Forgrunden til Højre). Hr. Proprietær, Dyrlægen spør' om Proprietæren snart kommer.

Bache. Nu kommer jeg, Hans.

Fruen. Vil Du ikke have noget at spise eller drikke, Carl?

Carl. Nej Tak, lille Mo'er — ikke endnu da. (*Fruen* og *Bache* gaar ud til Højre i Forgrunden.)

8de Scene.

Carl. Magda.

Carl (har sat sig paa Chaiselonguen til Venstre). Kom herhen, Magda, og lad mig se rigtig paa Dig

Magda (sætter sig ved Siden af ham).

Carl (lægger Armen om hendes Liv). De har altsaa været lige ved at tage min lille Skat fra mig? —

Magda (varmt). Nej, Carl, det var der Ingen, der kunde.

Carl. Men de har dog forsøgt det, og ikke et Ord fik jeg at vide derom.

Magda (leende). Der var saamænd ingen Fare paa Færde, Carl, — og det var lige da Du havde allertravlest med Din Eksamen, saa mente vi ikke det var værd at ærgre Dig med de Bagateller.

Carl. Ja kære og hensynsfnlde er I dog altid mod mig. Jeg tror ogsaa jeg var kommen hjem over Hals og Hoved.

Magda. Jamen, der ser Du jo, hvor fornuftigt vi bar os ad.

Carl. Fortæl mig saa det Hele, hvorledes gik det til, at han kom her?

Magda. Ja, hvorledes gik det til. Han var jo kommen hjem fra Universitetet i Kiel og skulde blive her hjemme. Saa en Dag kom han og hans Fader og aflagde Visit. Onkel har jo aldrig kunnet lide dem, men Amtsforstanderen snakkede saa længe for ham, saa Resultatet blev, at vi blev inviteret ud til »Hochfeld« den næste Søndag.

Carl. »Hochfeld« —? har han da ikke den gamle Gaard mere?

Magda (smilende). Jo, det er den han har døbt om.

Carl (leende). »Lille Mosegaard« til »Hochfeld« — han maa jo være splittergal.

Magda. Aa, han er saa tysksindet, at det ligefrem er en Gru.

Carl. Hvad saa videre?

Magda. Ja, vi kom jo saa derud. Der var stor Middag, men slet ingen af vor Omgang — det var udelukkende Tyskere inde fra Byen. Du kan tro det var opbyggeligt. De talte Tysk Allesammen, og Onkel og Tante og Tante Bine og jeg, vi talte Dansk. Jeg havde naturligvis faaet Sønnen tilbords, og hvor nødig han end vilde maatte han jo ogsaa tale Dansk, hver Gang han vilde have et Ord ud af mig. Han var yderst elskværdig, men Du kan tro, jeg kunde holde ham i Frastand, saa han mærkede jo snart, at al hans Ulejlighed var spildt. Vi tog tidlig hjem, men allerede Dagen efter havde vi ham i Formiddagsvisit. Jeg tror nok, at Modtagelsen var saa kølig, at den slog hans sidste Mod ned, i alt Fald har vi kun set ham en Gang siden, og det var paa hans Afskedsvisit. Han er nemlig rejst tilbage til Kiel, men det er ikke mange Dage siden, at hans Fader skal have sagt, at vi bittert skulde komme til at fortryde vor, eller vel rettere sagt min Opførsel overfor hans Søn. Han kørte her forbi lidt før Du kom og saa saa ondskabsfuldt her op. Derved fik jeg saadan en Angst over mig indtil jeg saa Dig (smilende). Nu er det forbi — —

Carl. Du kære, lille, velsignede Pige. Og alle de Ubehageligheder har Du maattet gennemgaa. Godt var det da, at jeg kom hjem. Nu skal de nok faa Lov at lade Dig i Fred, ellers skal jeg snakke med. Men lad os nu ikke tale mere om alt det — det er forbi, som Du selv siger. Lad os hellere tale om vor Fremtid, Magda, Du kender ikke »Skovgaard«. Den er som et Paradis her midt paa vor prosaiske Jord. Lige i Brynet af en ægte dansk Bøgeskov ligger vort Fremtidshjem — Haven — en prægtig gammel Have — strækker sig lige ned til Fjorden, og dernede ligger den allerkæreste lille Baad og venter paa, at »Skovgaard«s nye Herskerinde skal tage Plads i den og drømmende lade de smaa travle Bølger, der kommer tumlende ind fra Kattegattet, fortælle hende, hvor dejligt det er, at komme fra den travle Færd derude og lægge sig til Hvile her ved hendes henrivende »Skovgaard«.

Magda (læner sig betaget ind til ham). Aa, Carl.

Carl. Jeg var der et Par Dage nu inden jeg tog hjem, og jeg sagde til mig selv: Mage til Jord, Gaard og Besætning faar Du aldrig, der mangler kun et her for at være fuldstændigt —

Magda. Og det er —

Carl. Dig, min egen, elskede Magda — naar Du flytter ind som min Hustru, da mangler jeg intet.

Magda. Holder Du virkelig saa meget af mig, Carl —?

Carl. Jeg elsker Dig, Magda! Tilbeder Dig — jeg har længtes efter denne Hjemkomst med en Heftighed, Du — og kun for Din Skyld —

Magda. Og Dine Forældre da —? —

Carl. Ja, dem holder jeg jo meget af, men det kan jeg gøre paa Afstand. Synet af dem er mig ikke en Trang, som Synet af Dig. Jeg trængte til at se Dig — til at tage Dig i mine Arme — trykke Dig til mit Bryst — til rigtig at vide, at Du er min — min alene — min elskede Brud.

Magda. Ja, Carl, jeg tror ikke, at min Længsel er mindre end Din. Jeg har talt Dage og Timer til Du skulde komme. Og nu, Du er her, forekommer alt mig saa lyst og godt — det er som om Lykken har holdt sit Indtog her tilligemed Dig. Blot jeg nu forstaar at skønne paa den Lykke og holde fast paa den.

Carl. Holde fast, siger Du, — vi to, Du og jeg, er uløseligt forenede allerede nu. Men det har været tre strænge Aar for mig, baade aandeligt og legemligt anstrængende. Dette er den første egenlige Ferie, jeg tager mig. 14 Dage bliver jeg her hos Jer — og de 14 Dage skal være helliget Glæden og Hvilen — naar de er forbi, begynder Arbejdet igen — men det Arbejde skal gaa let fra Haanden. Det er vort Fremtidsslot jeg bygger op. (De har rejst sig og er gaaet op i Baggrunden. Carl har lagt sin Arm om Magdas Liv, de gaar ud paa Verandaen.) Se engang, Magda, hvor her egentlig er smukt og fredeligt paa den gamle »Stengaard«. Saa skær og hvid som Marken nu — saa solbelyst og skøn ligger Fremtiden for os, Magda. (De gaar længere hen paa Verandaen, saaledes at de ikke er synlige for Tilskuerne.)

9de Scene.

Præsten (kommer langsomt fra Højre, ser sig om — men da han ingen ser i Stuen, gaber han utvungent). Ah!! Hvilen er velsignet — de 10 Minutter blev nok næsten lange (ser paa sit Uhr). Men dog — en

halv Time. Her er Ingen (ser ud paa Verandaen). Men der er jo den unge Bache (højt) Velkommen, unge Mand.

Carl (udenfor). Tak, Hr. Pastor.

10de Scene.

Præsten. Carl og *Magda* ind fra Verandaen.

Carl (trykker Præstens Haand).

Præsten (til Magda). Lad os lukke Døren, mit Barn, det er koldt udenfor.

Magda (lukker Døren).

Præsten (venlig). De Unge mærker ikke saa let Kulden. Naa, kære Bache, hvorledes har De det saa?

Carl. Tak, udmærket, Hr. Pastor.

Præsten. Har De nu i Sinde at slaa Dem ned herhjemme? Maaske overtage Bedriften?

Carl. Nej, Hr. Pastor! Jeg er i Færd med at danne mig selv et Hjem (tager Magda ved Haanden) og gifte mig saa snart som muligt.

Præsten. Rigtig, Børn. Hvad siger ikke Salmisten:

Det er saa yndigt at følges ad
For to som gærne vil sammen være.

Bliver det her paa Egnen?

Carl (alvorlig). Nej, Hr. Pastor. Vi fæster Bo i det gamle Land, nordenaa, der er dog bedst at være.

Præsten. Jeg vil indrømme, at De har Ret, unge Mand, selv om jeg ikke fuldtud billiger denne frivillige Landflygtighed. I Unge bliver hurtigere trætte end vi Gamle. I har ikke saa fast Rod — jeg tror det er forkert — dog vil jeg ikke dømme, jeg gjorde maaske det samme, hvis jeg var i Deres Alder.

Carl (varmt). Danmark er mit Fædreland, Hr. Pastor — det har De selv lært mig fra jeg var ganske lille, jeg har altid elsket det og jeg føler mig endnu fastere bundet til det, efter at jeg nu har opholdt mig der saa længe. Desuden mener jeg ogsaa fra den anden Side Grænsen at kunne række Brødrene en hjælpende Haand hernede.

Præsten. Vist saa! vist saa! kære Ven — Hjærtelaget er der jo, det ved jeg, men det gælder jo ogsaa om at holde sammen, vi er jo kun de Faa. Hvad siger ikke afdøde Ploug:

Slutter Kreds
og staar fast
alle danske Mænd
Gud han raader, naar vi fange Sejr igen.

(Trykker Carls Haand.) Ja, vi forstaar jo hinanden, unge Mand.

11te Scene.

De Forrige. Dyrlægen, Mølleren, Bache og *Proviantforvalteren* ind fra Højre.

Dyrlægen. Goddag og Velkommen, Hr cand. agrar.

Carl. Goddag, Hr. Svedstrup, — Goddag, Hr. Gerson, — Goddag, Hr. Lassen (almindelig Hilsen).

Dyrlægen. Hør, Bache, vi er s'gu bleven helt tør i Halsen — Du — ikke sandt, Lassen.

Lassen. Hva' faller?

Dyrlægen. Jeg siger, vi er bleven helt tør i Helsen — — —

Lassen. Jamen, saa skal Du ogsaa være mere forsigtig med at gaa ud (løsner et Par Knapper i Vesten). Ser Du, jeg har altid min Skindtrøje under — det sætter sig ogsaa i Halsen paa mig, saasnart jeg fejler noget.

Proviantforvalteren (leende). Nej, Dyrlægen signaliserede bare, at hele Eskadren var bleven tør i Halsen — tørstige.

Lassen (leende). Naa ja, det er han jo altid.

Bache. Ja, Mutter har vist tænkt paa os. Værsgod, lad os gaa ind — Du gaar da med, Carl.

Carl. Ja Tak, Fader (trykker Magdas Haand). Farvel saalænge.

(Alle med Undtagelse af Magda ud til Højre i Baggrunden. Carl, der gaar sidst ind, vender sig om i Døren og kysser paa Fingeren til Magda.)

12te Scene.

Magda, senere Amtsforstander *Wentzelbau.*

Magda (bliver staaende i Tanker, hvoraf hun opskræmmes ved Wentzelbaus Banken paa Verandadøren. Magda farer forskrækket sammen).

Wentzelbau (aabner forsigtig Døren og træder ind). Goddag, lille Frøken, og en glædelig Jul (rækker hende Haanden).

Magda (rækker ham modstræbende Haanden). Goddag!

Wentzelbau. Har vi Onkel hjemme?

Magda. Ja!

Wentzelbau. Kæresten er nok ogsaa kommen hjem i Dag?

Magda (afvisende). Ja, min Forlovede er kommen.

Wentzelbau. Ja ser man det — det er da en stor Glæde, hvorlænge bliver han herhjemme?

Magda (kort). Ved det ikke —

Wentzelbau. Sese — aa nej saagu — det er jo aldrig godt at vide.

Magda (hurtig). Hvad mener De med det?

Wentzelbau. Ingenting, lille Frøken — men det var Deres Onkel jeg gærne vilde tale med —

Magda. Nu skal jeg hente ham.

Wentzelbau. Tak, ja saa tager jeg Plads et Øjeblik.

Magda. Værsaagod (ud til Højre i Baggrunden.)

13de Scene.

Wentzelbau, senere *Bache.*

Wentzelbau (alene). Haha — Du er svært kaalhøgen, min Pige, — det kunde jo hænde, man kunde tage Pippet fra Dig. — Jeg har svoret, Du skulde komme til at fortryde den Stund, Du kastede Vrag paa min Dreng, og tager jeg ikke fejl, saa er Øjeblikket nu kommet. Inden 24 Timer skal Din »Forlovede« være paa den anden Side Grænsen — saa tænker jeg, at Frøkenen bliver at faa i Tale.

14de Scene.

Wentzelbau. Bache.

Bache (kommer ind fra Højre). Goddag!

Wentzelbau (rejser sig). Goddag, Hr. Bache, og en glædelig Jul.

Bache. Tak, iligemaade (gaar hen til Døren til Højre i Baggrunden og raaber ud). Magda, giv os en Madeiraflaske og et Par Glas.

Wentzelbau (afvisende). Tak, Hr. Bache, jeg skal ikke.

Bache (godmodig). Jo saagu skal De saa, tror De, man faar Lov at bære Julen bort fra Stengaarden. Værsgo' tag Plads.

Wentzelbau. Tak — (Pause). Det er ellers et fint Julevejr, vi har faaet.

Bache. Ja, det er lige efter Recepten. Lidt Frost og et Par Tommer Sne, akkurat hvad der behøves for at skabe rigtig Julestemning. (*Magda* kommer ind og sætter en Bakke med Flaske og Glas paa Bordet — gaar straks igen.)

Bache (skænker). Skaal, Hr. Amtsforstander, paa en glædelig Jul og et velsignet Nytaar, der kan blive til Gavn og Glæde for os allesammen.

Wentzelbau. Tak, tak, Hr. Bache, og iligemaade (de tømmer Glassene).

(Pause.)

Bache. Jeg fik da min Søn Carl hjem idag.

Wentzelbau. Ja, ja — De gjorde jo saa — det var nu egentlig ham mit Ærinde gialdt.

Bache. Saa — ?

Wentzelbau. Ja, det vil sige — jeg kan jo godt afgøre det med Dem.

Bache. Og det er?

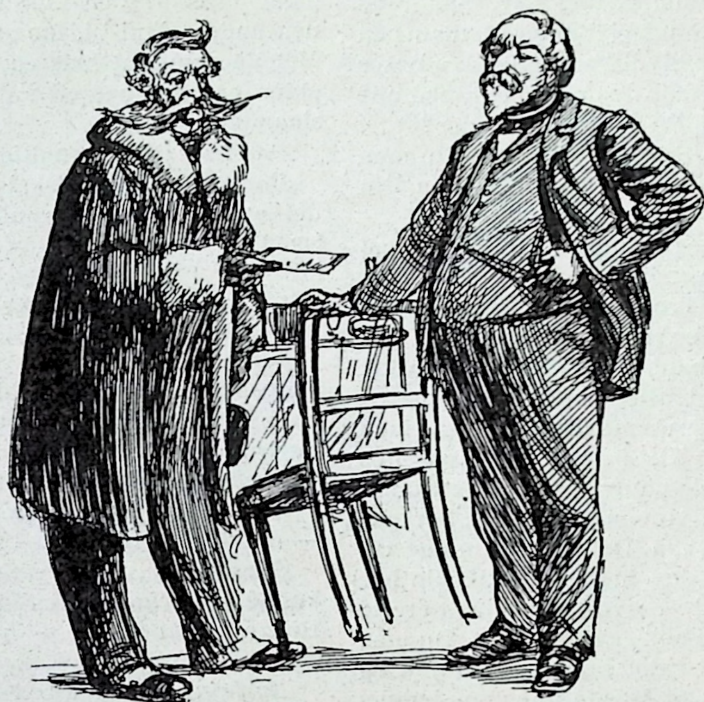
Wentzelbau (forlegen). Det er en Tilsigelse jeg har til ham om at møde hos Landraaden Kl. 4 i Eftermiddag.

Bache (springer heftig op). Hvad siger De Mand — en Tilsigelse, altsaa en Udvisningsordre.

Wentzelbau (forsigtig). Ja, det véd man jo ikke.

Bache. Véd man ikke? — som om ikke enhver Tilsigelse i denne Tid betyder en Udvisning. —

Wentzelbau. Ja, jeg gik selv herover med den (tager en blaa Seddel frem og giver Bache den) for at ikke Synet af Gendarmen skulde vække for megen Opsigt. —

— Ja, jeg gik selv herover med den, for at ikke Synet af Gendarmen skulde vække for megen Opsigt.

Bache (heftigere, kaster Sedlen paa Bordet). De gik selv herover med den for at nyde Virkningen — sig det hellere rent ud — og nu ser De den. Den gamle Bache paa »Stengaarden« er ikke engang saameget Herre over sig selv, at han rolig kan tage mod Jeres Slyngelstreger. De gik selv herover med den for at nyde Deres personlige Hævn, fordi min Svigerdatter afviste Deres fortyskede Lømmel af en Søn. — Sig det — saa er De dog en Mand, og ikke som nu, en gammel Nathue.

Det bruger De altsaa Deres Jul til — den Fest, hvor alle andre kun har Fred og Forsoning i Hjerterne — den Fest, hvor det falder Fjender lettest at række hinanden Haanden — den bruger De saa gement. — Føj for Fanden!

Wentzelbau (slesk) De taler i Hidsighed, Hr. Bache. Jeg haaber da ikke De for Alvor tror —.

Bache (tordnende). Ti stille! Jeg tror ikke — — jeg véd. Hidtil har jeg kun antaget Dem for en Nar. Da deres skikkelige gamle Fader, Mads Vendelboe døde, og De omforandrede deres Navn til v. Wentzelbau, da lo jeg ad Dem — da De sendte Deres Søn til Kiel for at han kunde komme den tyske Embedsvej, og da De døbte den gamle Mosegaard om til »Hochfeld« — da trak jeg paa Skuldrene. — Men nu, da jeg ser, at De benytter den Indflydelse, De har købt med Tabet af Deres Hæderlighed, til at fuldbyrde personlig Hævn over Deres Landsmænd — saa siger jeg, De er en Slyngel Christen Wendelboe til »Lille Mosegaard« og jeg raader Dem til at forlade »Stengaarden« hurtigst muligt, og aldrig mere vise Deres Rævefjæs her — gaa! —

Wentzelbau. Jamen — —

Bache (ude af sig selv, stamper i Gulvet — peger paa Døren i Baggrunden). Gaa, siger jeg!

Wentzelbau (idet han gaar). Det bliver ikke det sidste Ord vi taler sammen.

Bache. Det haaber jeg med Guds Hjælp det bliver.

Wentzelbau (ud).

15de Scene.

Bache (alene — gaar heftig frem og tilbage). At staa afmægtig overfor den Slags Voldshandlinger —

det er næsten for meget. — — Men udvises skal han ikke — vi kommer dem i Forkøbet. Drengen maa afsted med det samme (kalder ved Døren til Højre i Baggr.) Hør et Øjeblik Carl.

Carl (indenfor). Ja Fa'er!

16de Scene.

Bache. Carl (ind).

Bache. Hør min Dreng — der er passeret noget meget alvorligt.

Carl. Ja, hvad er det? Du er jo helt ophidset.

Bache. Ja, jeg er ude af mig selv. Saa retsløse er vi nu her i Sønderjylland, at man paa den første den bedste Slyngels Angivelse udviser sagesløse Folk. Naar faar de dog løbet Linen ud?

Carl. Hvad er det Du taler om, Fader?

Bache. Det er om Dig, min Dreng — Du maa rejse med det samme, hvis vi vil undgaa Din Udvisning. —

Carl. Jamen, det er jo umuligt Fader, hvad Grund skulde de have.

Bache. Grund?! Tror Du, de spørger om Grunde, Wentzelbau er rasende fordi Magda har foretrukket Dig for hans Søn — han har ønsket Din Udvisning for at tilføje os alle en Smerte, og hans Ønske er mere end tilstrækkeligt til en hel Bys Udvisning. Kl. 4 skal Du møde hos Landraaden for at blive udvist efter alle Kunstens Regler; men saa vidt maa det ikke komme. Er Du først udvist, kan Du aldrig komme tilbage, og der kunde dog indtræde Tilfælde her — Sygdom eller Død — hvor Din Nærværelse var ønskelig, for ikke at sige nødvendig. Du maa altsaa tage afsted med det samme. Gaa ind og forbered Din Moder og Magda, men saa lempeligt som muligt.

Carl. Jamen Fa'er —.

Bache. Der er ingen »men« — al Protest er overflødig. Var de Mennesker modtagelige for Fornuft, vilde Udvisningerne være ophørt for længe siden.

Carl. Ja, ja da (ind til Højre).

Bache (raaber ud ad Døren til H. i Forgr.) Jørgen, sig til Hans, at der skal spændes for Kanen igen med det samme; han kan sætte de Blissede for.

Jørgen (udenfor). Javel Husbond!

Bache (gaar ind til Højre i Baggr. — Scenen staar et Øjeblik tom).

17de Scene.

Bache, Præsten, Dyrlægen, Mølleren, Proviantforv. ind — alle meget ophidsede. *Dyrlægen* kommer først ind.

Dyrlægen. Nej, nu har jeg Fanden fløjte mig aldrig hørt Mage — og det skal man taale. Aa, vi er jo ogsaa gale med al vor Skikkelighed. Naar de træder os over Tæerne med deres store Soldaterstøvler, saa flytter vi os bare yderst høfligt — vi trækker os tilbage og tilbage indtil vi min Salighed ikke har en Tomme Ret at staa paa, i Stedet for at træde igen med det samme. Aa, jeg er saa gal, jeg kunde gerne springe i Flint. — Hvorfor lod Du ham ogsaa gaa, Bache?

Bache. Aa, laver man noget større Nummer ud af det, gør man jo blot ondt værre.

Præsten Proprietæren har Ret. — Det nytter ikke at stampe mod Brodden. Vi maa bære vort Kors med Taalmod og stole paa den himmelske Retfærdighed.

Dyrlægen. Ja, det maa De — for det er Deres Levevej — men Pinedød om det passer for os andre praktiske Mennesker. Skriften siger ogsaa, giver nogen Dig en Lussing, saa skal Du vende den anden Kind til, for at faa endnu en — min Metode er nu, at hvis en giver mig en Lussing, enten paa den ene eller den anden Maade, saa slaar jeg igen.

Præsten. Den Fornuftige giver efter —

Dyrlægen. Ja, Tak skal De ha', men saa bliver det sgu ogsaa den Fornuftige der faar Tæskene (op til Proviantforv. og Mølleren, der staar i ivrig Samtale i Baggr. til Venstre.)

18de Scene.

De Forrige. Tante Bine grædende ind fra Baggr. til Højre.

Tante Bine. Aa Gud, sikken Ulykke — den kære Dreng, hvor kan de dog være saa onde mod ham — han, som aldrig har gjort en Kat Fortræd.

Bache. Fat Dig Svigerinde!

Tante Bine. Aa, jeg er ved Gud saa altereret — mit Hjerte banker. — —

Præsten. Ja, kæreste Frøken, slige Øjeblikke kunne vel bringe vort Sind i Oprør og faa vort Hjerte til at banke — hvad siger ikke Salmisten — —

Dyrlægen. »Mit Hjertes Banken selv jeg ikke fatter«.

Præsten (sender ham et strengt Blik). »Jeg gaar i Fare, hvor jeg gaar —«

Proviantforv. (alvorlig). Jeg troede ikke Du var i saa godt Humør Svedstrup? —

Dyrlægen. Det er jeg sgu heller ikke — det var bare for at ærgre Præsten. Nej, jeg er tværtimod tindrende gal — bare jeg vidste, hvordan man bedst kunde demonstrere — — Jeg har det. — Vi følger den unge Mand i Triumf til Stationen. — Du, Lassen kan faa Plads i Baches Kane og Gerson kører med mig. —

Lassen. Hvafaller?

Dyrlægen. Jeg siger — vi følger Carl til Stationen alle tre.

Lassen. Ja, ja, det er en god Idè.

Bache. Ja, han kører straks — saa kommer I her tilbage — vi vil skam ikke gaa glip af vor Middag. —

Dyrlægen. Hørt! — ja, saa tager vi Tøjet paa (gaar ud i Forgr. til Højre, fulgt af Lassen og Gerson).

19de Scene.

Bache. Præsten. Tante Bine.

Præsten (til Bache). Det er en sær Personage, den samme Dyrlæge.

Bache (alvorlig). Ja — men et inderlig bravt

Menneske — det var ingen Skade til, om vi var nogle flere af hans Kaliber.

20nde Scene.

De Forrige. Carl. Magda. Fruen.

Carl (kommer ind med Magda fulgt af Moderen. Begge Damerne har grædt, Carl er rejseklædt igen). Saa, min Pige, Hovedet i Vejret, nu varer det jo ikke ret længe før jeg kommer og henter Dig hjem til »Skovgaarden«.

Magda (lægger Hovedet ind til hans Bryst). Min Anelse bedrog mig altsaa ikke — aa, jeg var saa lykkelig over at skulle have Dig her — —.

Fruen. Min kære Dreng, det var kun en kort Glæde.

Carl. Saasnart jeg nu kommer til Ro paa »Skovgaarden«. saa kommer I allesammen op til vort Bryllup, og saa bliver I hos os en Tid — ikke sandt — ikke sandt Fa'er?

Bache. Ja Carl, det ordner sig nok altsammen — gaa ind og tag nogle Glas, Magda.

Magda (ind til Højre, kommer straks efter tilbage med Glas).

Bache (fylder Glassene.)

Jørgen (stikker Hovedet ind ad Døren til Højre.) Der er spændt for.

Bache. Ja, kør saa udenfor! (Man hører lidt efter Lyden af to forskellige Klokkespil udenfor Baggr.)

Dyrlægen (raaber udenfor). Ja, vi er paa Plads.

Bache (ved Verandadøren). Vi skulde haft et Glas inden I tog afsted.

Dyrlægen. Ja, saa maa Hans springe op og hente dem, for nu sidder vi sgu altfor godt. — Lassen kan nok holde de Blissede saalænge.

Hans (kommer op og henter 5 Glas).

Bache. Det ene er til Dig selv, Hans.

Hans. Tak Husbond! (gaar ned med Glassene og kommer lidt efter tilbage med de tomme Glas).

Bache. Lad os saa tage et Glas inden vi skilles. Vi tager ikke med til Stationen, for ikke at berede Vendelboe den Glæde, at være Vidne til vor Afsked. — Saa vil jeg ønske, min Dreng, at Du maa møde mere Venlighed dèr, hvor Du nu drager hen, end Du og dine Landsmænd møder hernede.

Carl. Tak Fa'er. Jeg vi tømme mit Glas paa, at den Tid ikke er fjern, da Danskerne i Sønderjylland maa leve under ærlig Lov og Ret, ligesom Brødrene i det gamle Land. (Alle klinker og drikker.)

Dyrlægen (udenfor). Skal vi saa!?

Carl. Nu kommer jeg. Farvel Tante Bine. Farvel Hr. Pastor. Farvel lille Mo'er (kysser hende) nu maa Du ikke være bedrøvet. Farvel Fa'er (trykker hans Haand. — *Bache* klapper ham paa Hovedet). Farvel min kære lille Magda — nu ikke ked af det. Tiden gaar hurtig og jeg lover Dig, det skal ikke vare længe før Du flytter ind paa »Skovgaard« som min lille Hustru (kysser hende).

Magda. Farvel, min bedste Ven, og Gud være med Dig — at Du ogsaa skulde blive udvist for min Skyld.

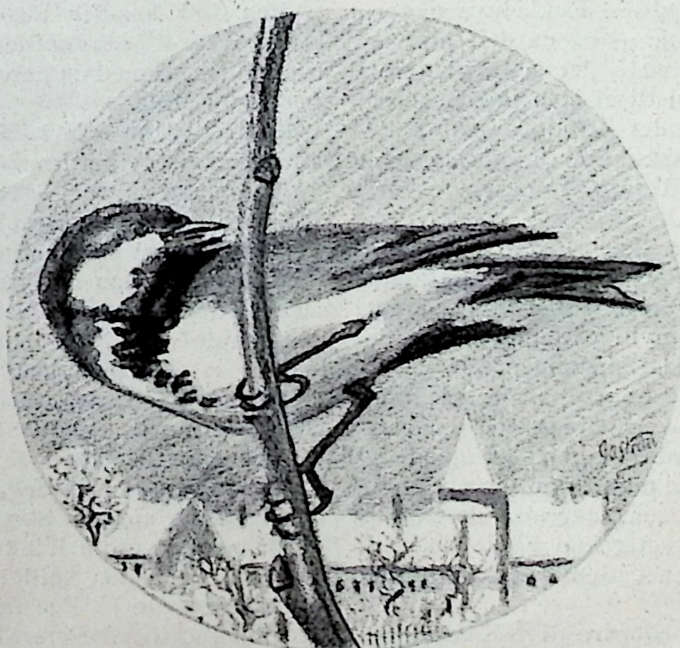
Carl. Nej Magda — udvist er jeg ikke. — Jeg har Ret til at komme tilbage hvornaar jeg vil. Jeg er blevet fordreven, men det vil Gud være lovet ikke nedsætte mig i mine Landsmænds Øjne; for en fordreven Sønderjyde er der altid aabne Arme i Danmark (kysser hende). Farvel allesammen (hurtig ud i Baggr.)

Alle hen til Verandadøren. *Bache* og *Magda* gaar ud paa Verandaen — man hører Piskesmæld og Klokkeringen.

Carl (udenfor). Farvel! Farvel!

Bache og *Magda.* Farvel! Farvel!

— Tæppet. —

DEN MUSIKALSKE KAKKELOVN

HUMORESKE AF ORLA BOCK

Kul- Korn- Foderstof- Trælast- og Støbegodsgrosserer Hansen stod en Dag i sin Gaard og betragtede med højst gnavne Miner en mægtig Kakkelovn, der lige var hjemkommet fra Fabriken.

Det var en Kakkelovn af nyeste Konstruktion med alle moderne Forbedringer, samt et særlig elegant og pynteligt Udseende; Hansen havde tænkt sig den som en Prydelse for sit Udstillingsvindue, men ved Bestillingen havde han glemt at tage i Betragtning, at hans Lokaler var gammeldags og lavloftede — Kakkelovnen derimod nymodens og høj, — og da den nu var arriveret fra Fabriken viste det sig at den var et Par Tommer for høj til at staa paa Lageret, — nu var der ikke andet at gjøre end stille den ind i et tomt Vognskur her ude i Gaarden. — Det var en Streg i Regningen og en forfærdelig ærgerlig Historie.

Gamle Tømrermester Skørup kom trippende gennem Gaarden. Han var Byens værste Sladderhank og det var en meget yndet Sport blandt Borgerskabets mere gemytlige Elementer at lade gamle Skørup løbe med Limstangen.

Han havde i Tidens Løb kolporteret i hundredvis af frygtelige Røverhistorier, og dog blev han aldrig klog af Skade, — han gik glædelig paa en hver ny Krønike man vilde servere ham, — den være sig aldrig saa haarrejsende.

»Det var dog en storagtig køn Kak'elo'n, Hr. Grossereren der har faaet hjem!« sagde Skørup beundrende.

»Det er den mest nederdrægtige Kakkelovn, jeg nogensinde har haft med at gjøre,« sagde Hansen ærgerlig.

»Er den ikke go'?« spurgte Skørup nysgerrigt.

Hansens Minespil begyndte at changere fra det gnavne over til det poliske.

»God, — jo, den er jo for saa vidt god nok; men ser De, den var bestilt ud til Forsamlingssalen i det nye Børneasyl, og nu har den forbistrede Provst Højberg som jo er Formand for Asylet, sendt mig den tilbage igjen lige i Hovedet.«

»Men Gud, hvo'ffer dog de'?« spurgte Skørup.

»Bare fordi den spiller Fædrelandssange!« sagde Hansen, med en halv melankolsk og meget troskyldig Mine.

»Spille hvi'kke no'et?« Skørups Ansigt var et stort forbauset Spørgsmaalstegn.

»Fædrelandssange! — Tolv lange smukke Fædrelandssange af de mest populære.«

»Hvodden ka' de' dog gaa til?«

»Ja hvordan kan det gaa til? — Det skal jeg saamæn forklare Dem. Ser De Meningen var at den skulde spille tolv Salmer, seks Morgensalmer og seks Aftensalmer, og saa har de misforstaaet Bestillingen paa Fabriken og sendt en med Fædrelandssange i Stedet — og nu staar jeg her med Smerten!«

»Det var dog forfærdelig kedeligt! — Men kan den værkelig spille?« Skørup var dog til at begynde med, ligesom lidt tvivlende.

»Ja, Gu' kan den spille! — Tolv Fædrelandssange hører De jo, lige fra »Kong Kristian stod ved højen Mast«, til »Peter Skøtt i Barndomsalder«.

»La' mig lige høre en Gang?«

Hansen saa foragtelig paa den gamle Tømrermester.

»Skørup!« sagde han formanende, »vær nu ikke dum! — De kan da vel for Pokker sige Dem selv, at Kakkelovnen kan ikke spille før der bliver tændt Ild i den, og De vil vel ikke have at jeg skal ligge her paa mine bare Knæ og fyre op i den, — bare for at skaffe Dem en lille Fornøjelse?«

— »Nej naturligvis! Om Forladelse! — Farvel og Tak!« —

Skørup fik forfærdelig travlt; dette her var jo en ren Lækkerbidsken. — Den storsnudede Grosserer havde faaet sin Kakkelovn kasseret; — det havde han godt af — nu skulde det snart blive en kendt Sag ude blandt Byens Folk.

— — — — — — — —

Paa sin Runde gennem Staden kom Skørup ogsaa ind til Grosserer Hansens Konkurrent, der ogsaa hørte til dem som paa staaende Fod kunde fabrikere en haarrejsende Røverhistorie.

»Ja, min gode Skørup,« sagde han, da han havde faaet Historien til Livs, »De ved nok at Byen hedder Snerpe, men De ved s'gu ikke rigtig hvor den snerper henad.«

»Er det ikke rigtig som Hansen har fortalt?« spurgte Skørup.

»Nej ikke ganske! — Ser De naar Hansen siger at Kakkelovnen spiller Fædrelandssange, saa er det den rene skære Usandhed. — Den spiller meget rigtig Salmer som den skal, men ser De, Hansen er jo som bekendt en stor Rævepels, og da de fik Kakkelovnen stillet op ude paa Asylet, saa opdagede Provst Højberg — han lader sig jo ikke tage ved Næsen — at det var tolv gamle brugte Salmer som Hansen havde pillet ud af en kasseret Ovn og sat ind i denne her, — og det var jo komplet Snyderi og det vilde Provsten ikke finde sig i, og derfor fik Hansen sit Snyderapparat tilbage igen pr. omg., og nu bliver det mig som faar Leverancen. De kan stole paa, Skørup, — at nu skal de faa Kakkelovn! — Det bliver en som siger Sparto til Hansens; tolv af de allernyeste moderne Salmer forstaar De — der er ovenikjøbet tre af dem som er saa nye, saa de slet ikke staar i Salmebogen. Provst Højberg har netop siddet hele Formiddagen ude paa Lageret og hørt paa Kakkelovnen for at lære de tre Salmer udenad, — men nu kan han dem ogsaa nogenlunde!«

»Det var storartig!« sagde Skørup beundrende »Gud hvor Hansen har godt af det, — det er lige tilpas til ham!«

Og saa fik Skørup atter travlt med at rende rundt og fortælle Historien med Kommentarer.

— — — — — — —

En tre, fire Dage efter fik Grosserer Hansen uventet Besøg af Provst, Dr. theol. Højberg.

Denne var en stræng, meget indesluttet Mand, der mindst af alle forstod Spøg. Han traadte meget højtideligt ind paa Grossererens Privatkontor og gik lige til Sagen. — Han talte i Præketone:

»Gennem adskillige Spørgsmaal som i de senere Dage er blevet rettet til mig, er jeg bleven sat i Kundskab om, at der her i mellem min Menighed verserer en for mig meget ubehagelig Historie, som gaar ud paa, at jeg som Formand for Asylkomiteen hos Dem har bestilt en Kakkelovn med Musik i, at opstille i samme Asyls Forsamlingssal. —

Det er endvidere lykkedes mig at opspore, at De Hr. Hansen er Ophavsmanden til denne usandfærdige Paastand. — Forholder det sig ikke rigtigt? — De bedes ikke dølge Sandheden?«

Hansen havde umaadelig vanskeligt ved at bevare Alvoren.

»Ja, Deres Højærværdighed, det er virkelig aldeles rigtig; men jeg beder Dem meget undskylde . . . .«

»Jeg bryder mig ikke om Deres Undskyldninger,« afbrød Provsten ham »Jeg vil kun pointere, at jeg aldrig hos Dem har bestilt en Kakkelovn som den omtalte, og dernæst vil jeg paa det allerbestemteste anmode Dem om at holde mit Navn uden for Deres usandfærdige Historier.«

»Ja, men Deres Højærværdighed misforstaar . . . .«

»Jeg misforstaar intet!« Provsten lagde Haanden paa Dørlaasen, »og her er intet videre at tale om. Kun vil jeg endnu engang paaminde Dem om aldrig oftere at indblande mit Navn i Deres Løgnehistorier.«

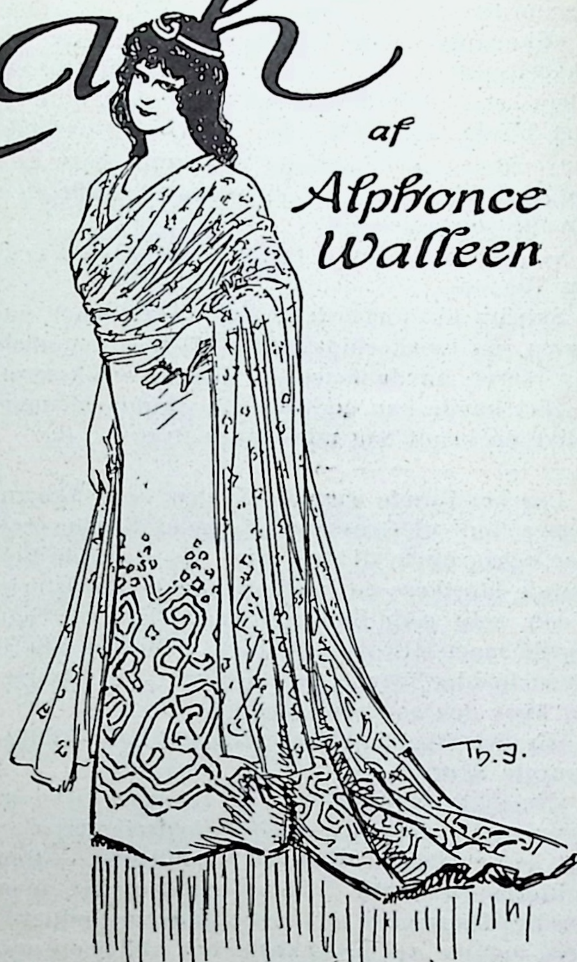
»Det skal jeg huske, Deres Højærværdighed!« Hansens Mundvige vibrerede af undertrykt Latter, »men har De noget imod en lille Løgnehistorie i al Almindelighed uden Deres Højærværdigheds Navn i?«

Hansen forsøgte at se saa enfoldig ud som som mulig; Provsten havde sit strængeste Prælatansigt paa.

»Det bliver en Sag mellem Dem og Deres Samvittighed,« sagde han værdigt.

»Tak for de Ord! Deres Højærværdighed, saa klarer jeg mig alligevel nok i Fremtiden!« sagde Hansen og fulgte venligt smilende den vrede Sjælehyrde ud af Døren.

Leilah

af

Alphonce Walleen

ILL. AF TH. IVERSEN

At beskrive hende er ikke raadeligt. Man vilde sige, at det ikke passede. Thi hun var saa smuk, saa vidunderlig skjøn, at enhver Beskrivelse af hendes Skjønhed vilde synes overdreven for den, der ikke kjendte hende. Og det var hverken hendes graa Øjne med de lige, mørke Bryn, hendes lidt lange, smalle Mund med den stærke Buelinje mellem Læberne, hendes slanke Skikkelse, eller den lidt dvælende Gang — men det var den vidunderlige Maade, hvorpaa det hele var afstemt — det ene gled ind i det andet som Tonerne i en rig Akkord — det var denne harmoniske Enhed, der bedaarede.

Der var mange, der havde bejlet. Hun havde valgt én, og han kaldte hende Leilah. Det hed hun maaske ogsaa, ingen vidste det. Hun var dukket op en Dag midt i Verdensbyens Vrimmel, havde straalet ved en Række Fester, hadet, hædret og attraaet og var atter forsvundet. Hun havde mødt Alfred Elwyn og valgt ham, ubekymret om de Længsler, der skreg efter hende. Og den Verden, som har saa travlt, at den intet udretter, havde snart glemt det skjønne Syn — »La Princesse Kara ben Jaraf« nævntes ikke mere.

Hvorfor havde hun valgt Alfred Elwyn, den kjølige Englænder med den raffinerede Pensel, som betvang Kritikken, men lod Hjærterne kolde – hvem kan vide? Hun havde i hvert Fald valgt ham for Alvor.

Og det var det, hun nu sagde ham, da de faa Gæster var gaaet.

— Ser du, Alfred, jeg kom fra min Hjemstavn i Øst og hertil, blot fordi *du* var her. Thi jeg vidste, at *min Mand* var en af Vestens Sønner, og da vi første Gang mødtes, vidste jeg, at det var dig.

Han smilede tilfreds, men lidt ironisk.

— Og derfor, Alfred, maa du aldrig, aldrig glemme, at du er mit Liv, mere end mit Liv — hører du?

Der var Bøn i Stemmen — og hun plejede ikke at bede.

— Hvorfor siger du alt dette nu? — spurgte Elwyn.

— Kan jeg sige Dig for ofte, hvor højt jeg elsker dig?

— Nej, *dearest* — men —

Han tav for hendes Blik, og hun saa paa ham længe og forskende. Pludselig bredte der sig et Slør af uendelig Træthed over hendes Træk. Men saa rynkede hun Brynene næsten umærkeligt, og Øjnene blev kolde.

— Husk, at jeg er fra et Land, hvor man *kan* meget — hun talte dæmpet og

med Eftertryk — fordi vi *véd* meget — som I ikke véd! — Og saa skal du gaa.

— Gaa?

— Ja — jeg er træt — —

— — — —

Da Alfred havde faaet sit Tøj paa og stod og tændte sin Cigar nede i Villaens Forhal, ringede det paa Hoveddøren. André, Tjeneren, lukkede op. En ung Mand traadte stille ind. Han saa' ud til af være Inder med sin olivenfarvede Hud og de mørke, blanke, sørgmodige Øjne. Han bar en elegant, europæisk Klædedragt, undtagen paa Hovedet, som var omviklet med et kostbart Silkeklæde, snoet som Turban. Idet han lod Tjeneren tage sin Pels, betragtede han Alfred med et langt, undersøgende Blik, og da han gik forbi ham for at gaa ovenpaa, bøjede han Hovedet let som til en Hilsen.

— Hvem var det? spurgte Alfred.

— Jeg véd det ikke, Herr Elwyn.

— Saa-aa? Han lader da ellers til at være ret hjemmevant.

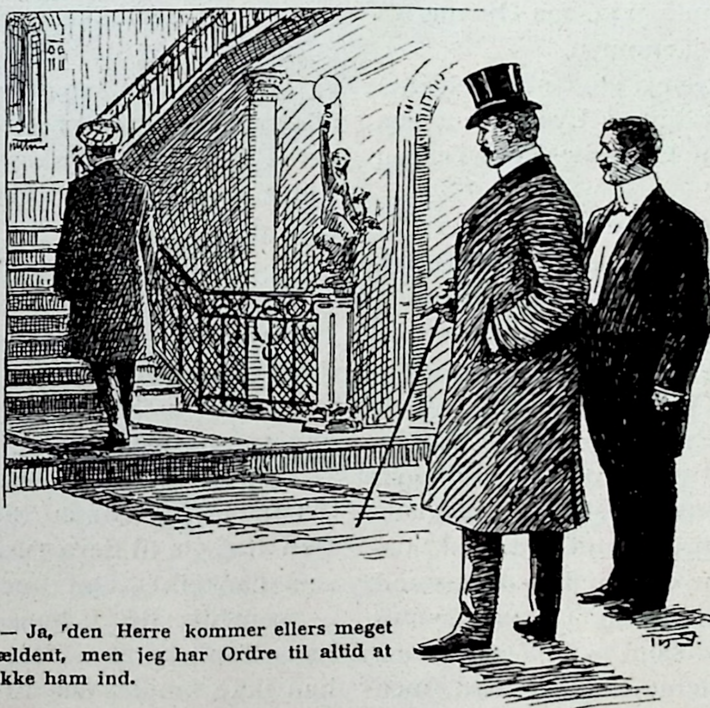
— Ja, den Herre kommer ellers meget sjældent, men jeg har Ordre til altid at lukke ham ind.

— Hm. — Han drejede eftertænksomt Cigaren et Par Gange rundt og sagde saa pludselig Farvel.

Døren smækkede i efter ham.

Han søgte gennem Smaagaderne ned mod Rue de Passy og maatte til sin Ærgrelse gaa et langt Stykke, før han fik fat i en Droske, der kjørte ham hjem til Boulevard Haussmann, hvor han beboede en fire Værelsers Lejlighed.

Han kunde ikke faa Tankerne fra Hinduen.

— Ja, den Herre kommer ellers meget sjældent, men jeg har Ordre til altid at lukke ham ind.

Hvad Pokker vilde han hos Leilah ved Midnatstide? Og skjønt han egenlig var kjed af Leilah og ikke ugjærne saa', at Skjæbnen hidførte et Brud — saa var det dog ikke uden en Følelse af Skinsyge, at hans Tanker syslede med den Fremmede.

Ja, han var virkelig lidt kjed af Leilah. Hun var ham for sværmerisk, for voldsom, for fordringsfuld. Han følte sig ikke fri, og det passede ham ikke — hverken som Kunstner eller som Englænder. Han vilde gaa og komme, naar han havde Lyst, male, naar han havde Lyst, og drive, naar han havde Lyst. Og naar han saa kom ud til Passy, saa vilde han have det hyggeligt, hjemligt, sindigt — uden Højtryk og Eksplosionsfare.

Men intet af alt dette fik han Lov til, og derfor syntes han nu, da den første Forelskelse var drevet over, at det havde været nok saa godt atter at være overladt til sig selv.

Og saa var der jo én Ting, som han ikke rigtig vilde tilstaa for sig selv, nemlig, at det havde gjort et dybt Indtryk paa ham, da han fik at vide, at Mrs. Edgmore, hans Barndoms Legekammerat og Ungdoms Elskede, pludselig var bleven Enke. Kold og bitter var han bleven den Gang, da han mistede hende, og siden havde ingen, selv ikke Leilah i al sin Dejlighed, kunnet naa ind til hans Hjærte.

Men alligevel ærgrede dette med Hinduen ham, og da han slog Tæppet tilside for at gaa i Seng, mumlede han arrigt:

— Den olivengrønne Abekat!

Men træt som han var, faldt han hurtigt i Søvn.

— — —

Han vidste ikke, hvor længe han havde sovet, da han pludselig vaagnede med en Fornemmelse af, at nogen havde kaldt paa ham. Han aabnede Øjnene; det var ganske mørkt i Stuen. Saa laa han lidt og lyttede. Alt var stille.

— Jeg har selvfølgelig drømt, tænkte han.

Han svøbte Tæpperne godt om sig og skulde lige til at sove videre. da han hørte tre Slag. Det lød, som om der blev banket i Bordet, der stod midt paa Gulvet.

Han satte sig op i Sengen og saa' ud i Stuen.

— Men hvad i al — — —!

Og han stirrede og rynkede Brynene og blinkede og gned Øjnene og stirrede igen — jo! — det var der alligevel!

Ovenover Bordet svævede en svagt lysende, violet Taage i Form af et stort Æg. Nu gled det langsomt henimod Bordets Kant og dalede sagte ned paa Gulvet til højre for Bordet. Alfred troede han var blevet gal, men kunde ikke faa Øjnene fra dette mærkelige Lysfænomen.

Det violette Taageæg stod stille et Øjeblik og syntes at tiltage i Lysstyrke. Saa aabnede det sig paa langs og ud af Taagen traadte — Inderen!

Han havde den samme Turban paa Hovedet, men var iøvrigt i en anden Dragt, en lang, lys, folderig Kappe, som skiftede i blaat og rødt. — Elwyn kunde ikke røre en Finger.

Inderens mørke Øjne rettedes med et alvorligt Blik mod Englænderen. Saa førte han langsomt venstre Haand op til Hagen og lagde Pegefingeren paa Munden, medens han strakte den højre Haand ind mod Bordet, og det lød, som om en lille Gjenstand faldt ned mod Bordpladen. Og saa syntes Elwyn, at der blev sagt: »*I yderste Nød*«. Han hørte ingen Stemme, ingen Ord, men havde alligevel det bestemte Indtryk af, at disse tre Ord var bleven ham meddelt: »I yderste Nød.«

Derpaa traadte Inderen et Skridt tilbage, Taagen lukkede sig om ham, og det mystiske Kjæmpeæg hævede sig langsomt og forsvandt op igjennem Loftet.

I samme Øjeblik blev det mørkt i Stuen, og Elwyn gjenvandt sin Selvbeherskelse.

— Dette er jo Vanvid! raabte han og for ud af Sengen, fik fat i Tændstikkerne og tændte et Lys. Han lyste op imod Loftet, undersøgte Døre og Vinduer, gik ind i de andre Værelser, kiggede i hver Krog, under Borde og Sofaer, overalt. Der var intet at opdage. Han standsede, drog Vejret dybt og kløede sig i Hovedet. Saa gik han langsomt og lidt flov tilbage ind i Sovekammeret. Han kunde ikke for sin Død fordrage Ting, som han ikke forstod.

Han gik henimod Bordet midt i Stuen og vilde sætte Lyset fra sig. Men pludselig standsede han og blev staaende ubevægelig med Blikket stivt hæftet paa Kanten af Bordet. Dèr stod en lille Æske af udskaaret Træ, som han ikke erindrede nogensinde at have set. Hvordan var den kommet der?

— Sludder! udbrød han pludselig, satte Lyset rask fra sig og greb fat i Æsken.

Den var af Cedertræ, fint og omhyggeligt forarbejdet og lukket med Skruegænger.

Han saa' sig om i Stuen endnu en Gang og begyndte saa langsomt at skrue Laaget af. Da han beholdt Laaget i Haanden, gav det et Sæt i ham. Æsken indeholdt to røde Piller og en lille Seddel, og paa denne stod der:

„*I yderste Nød*".

— Det var da som —!

Elwyn blev bange. Det plejede han ellers ikke. Men dette var ham lidt for vanvittigt. Det løb ham koldt ned ad Ryggen — og han tændte mange Lys.

— — — —

Den næste Morgen tidlig gik han ud. Han trængte til Bevægelse; og efterhaanden som han gik — ud imod Boulogneskoven — kom der Ro i hans Sind og Orden i hans Tanker. Men der var én Ting, som han ikke kunde faa til at passe, nemlig Æsken. Thi det var jo godt nok med Bankningerne og Synet — enhver kan jo være udsat for Hallucinationer — men Æsken, den var der, det var ingen Hallucination,

han kunde føle den i Vestelommen, hvor den laa i al sin paatrængende Virkelighed.

— — »I yderste Nød« — nej — det var til at blive gal over! —

Han gik et Sving ind i Boulogneskoven og vendte saa hjemad. Han søgte hele Tiden at sende sine Tanker paa Langfart, men de vendte ufravigeligt tilbage til Nattens Hændelser og standsede brat, da de kom til Æsken.

— Her maa Mad til, tænkte han — og Vin.

Han gad ikke gaa hjem, men fortsatte ned til Rue Scribe, som han fulgte til Hjørnet af Boulevarden og gik ind i Café de la Paix.

Æg, Roast beef, Ost og en Flaske Bourgogne.

Det hjalp ikke saa lidt endda.

Han begyndte saa smaat at finde det Hele interessant, og det var ikke uden en vis Stolthed, at han følte i Vestelommen efter den mystiske Æske.

Og saa syntes Elwyn, at der blev sagt: *»I yderste Nød.«*

Den havde *han* faaet. Saadan noget hændte skam ikke den første den bedste.

Han var helt oplivet, da han gik hjem.

— — —

Paa Skrivebordet laa' Morgenens Post: Et Par engelske Blade og et Brev. Det var fra Leilah. Han aabnede det med en vis Nysgjærrighed. Der stod:

»Kjæreste Fred!

Jeg forlader Paris iaften. Kom Kl. 8. Jeg vil se Dig og sige Farvel.

Din Leilah.«

— Hvad skal nu det sige? Det har hun ikke talt om. Den kommer noget pludselig, den Rejse. — Men bevares! For mig gjærne. —

Timerne kom og Timerne gik, og mange underlige Tanker for gennem Elwyns Hoved. Uden at vide hvorfor, følte han, som om han stod overfor et Opgjør, et Afsnit i sit Liv — som om det ikke drejede sig om en Afsked for Dage, men for lang Tid, maaske for altid. Og det nyttede ikke, at han gjentog, at det var noget Vrøvl, noget infamt Vaas.

— Jeg tror minsandten den tossede Æske har forhekset mig! mumlede han ærgerlig.

Han havde jo i og for sig ikke noget imod at skilles fra Leilah, men han syntes bare, at det var saa ganske usandsynligt, at det skulde komme nu, saa pludseligt, saa uforberedt. Og alligevel — han havde besynderlige Fornemmelser.

Lidt før seks begyndte han at klæde sig om og gik saa ud og spiste til Middag, og efterhaanden blev Klokken da endelig henimod otte, saa han kunde tage en Droske og kjøre ud til Passy. —

Han følte sig underlig usikker, da han gik op ad Trappen og blev lukket ind i Dagligstuen.

Leilah kom ham imøde inde fra et tilstødende Værelse. I hendes Blik laa' der et ængsteligt Spørgsmaal, som forsvandt, da hun saa', at det var ham.

Elwyn studsede, da han fik Øje paa hende. Istedetfor at være rejseklædt var hun i stort Toilette, dybt nedringet med tætsluttende Perlerækker om den fine Hals, Diamanter i Haaret og Smaragdbroderier paa den gyldentgule Silkekjole. Hun var vidunderlig som et Æventyr — bedaarende, uforklarlig.

— Hvilken Pragt!

— Synes Du? — Hun smilede let. — Hvorfor ser Du saa latterlig forbavset ud?

— Jeg forstod af dit Brev, at Du skulde rejse.

— Selv om jeg forlader Paris iaften, behøver jeg da ikke at være i Sæk og Aske, vel?

Der var lidt bitter Trods i Stemmen.

— Nej, ganske vist — men Du kan da ikke godt rejse i det Kostyme?

— Det kan Du jo lade mig om. Jeg skal nok komme afsted. Du behøver ikke at være urolig.

— Du er et besynderligt Menneske, Leilah, jeg forstaar oprigtig talt ikke — —

Han trak paa Skulderen.

— Nej — det gjør Du vel ikke — hun saa' næsten medlidende paa ham — men jeg skal forklare Dig det Hele — om lidt. Til at begynde med er dette en Afskedsfest; det er altsaa en *Fest*, og derfor er her Vin — Champagne, Bourgogne, Oporto — og Frugt.

Hun førte ham hen til et Bord, der stod foran en Sofa og en Lænestol i et Hjørne af Stuen. Idet hun satte sig i Sofaen med en Haandbevægelse mod Lænestolen vedblev hun:

— Men vi maa selv varte os op iaften. Jeg har sendt alle Folkene væk, ja André er vel netop ved at forsvinde. Han tager med Orientekspressen lige til Constantinopel.

— Til Constantinopel?

— Ja — hvorfor ikke?

— Skal Du da til Constantinopel?

— Det kan jo være Dig lige meget.

Elwyn følte sig dum.

— Aa — det véd jeg dog ikke.

— Ja men det véd jeg. — Næ næ, ikke utaalmodig — nu kommer straks Forklaringen. Men først vil Du nok skjænke mig et Glas Vin — Bourgogne.

Hun greb et stort, slebet Krystalglas.

— Helt fuldt! Tak! — Og hvad skal Du have?

— Jeg foretrækker Portvin.

Leilah holdt sit Glas op foran sig og saa' et Øjeblik drømmende ind i den granatrøde Vin. Saa sukkede hun let og sagde stille:

— Skaal, Alfred, — og Tak for den Kjærlighed, Du har skjænket mig. Jeg har nydt den — aa Gud — ja!

Der blev en lille Pavse. Elwyn var ilde tilmode. Saa fortsatte hun:

— Kan Du huske det Digt: »Jeg har baldyret den med glødende Rubiner« — Hm — et saadant Under vil ikke ske mere — — —. Nuvel — Skaal, Fred — og Tak!

Hendes Øjne var fugtige. Hun drak langsomt Vinen til sidste Draabe.

— Det var dejligt! hviskede hun.

Ogsaa Alfred tømte sit Glas. Han følte sig underlig tyk i Hjærteegnen.

— Hvad har Du mig at takke for? sagde han. — Ingenting.

— For min skjønneste Drøm.

Saa slog hun om:

— Men drik! Kan Du ikke lide Vinen?

— Jo, den er udmærket — jeg skal nok — — men vil Du ikke — —?

— Nej Tak, ikke mere til mig.

Han skjænkede og drak. Saa begyndte han lidt famlende:

— Hør, Leilah — jeg vilde jo gjærne vide — —

Hun hørte ikke efter.

— Kan Du huske — hun rejste sig og gik hen foran et ovalt Spejl, som hang mellem Stuens to Vinduer — kan Du huske den første Gang, Du var her?

Alfred havde fulgt hende med Øjnene og udbrød uden at svare hende:

— Hvor er Du dejlig, Leilah!

— Nej, svar mig — husker Du?

— Om jeg husker det? —

Han rejste sig, gik hen og lagde Armen om hendes Liv og vilde kysse hende. Hun snoede sig bort fra ham. Han fulgte efter. Saa strakte hun Armen afværgende ud imod ham og sagde:

— Lad mig se paa Dig!

Han standsede uvilkaarlig. Hendes Blik blev stirrende og fjærnt.

— Aa, hvad kan det nytte! udbrød hun saa med et Suk.

Hun gik nogle Skridt bort fra ham, medens hun med begge Hænder førte Lommetørklædet op til Munden.

Saa vendte hun sig pludselig om imod ham.

— Alfred, — sagde hun hurtigt — jeg vil sige Dig Farvel iaften, fordi jeg véd, at din Kjærlighed er forbi. Du tænker paa en anden. Jeg har vidst det i nogen Tid, men haabede endnu. Jeg indser nu, at det er forgjæves.

— Hvad mener Du?

— Du kan spare Dig Udflugter. Jeg véd alt dette, fordi jeg kan *se* dine Tanker.

— Se?

— Ja, ja — *se.* Jeg er synsk, eller hvad Du vil kalde det. — Jeg véd det altsaa. Derfor vil jeg forlade Paris. Om vi nogensinde ses igjen, véd jeg ikke. — Og da det var mig, der gav Dig det første Kys dèr henne foran Spejlet, saa skal Du nu give mig det sidste.

Hun rakte Hænderne ud imod ham og sagde dæmpet:

— Kom!

Grebet af det lidt melodramatiske i Situationen og halvt rørt, halvt skamfuld, tog han hende i sine Arme og kyssede hende varmt.

Hun gjorde sig lempeligt løs og hviskede med et uforstaaeligt Smil:

— Saa — nu følger Du mig.

— Hvordan? Hvad mener Du?

— Herregud — vi skal jo dog dø en Gang!

— Jeg forstaar ikke — — —

Hun blev pludselig meget bleg og greb efter hans Arm.

— Jeg dør — hun stødte Ordene frem — der var Gift paa mine Læber — Du staar ikke til at redde — — Alfred!

Han slap hende med et hæst Skrig.

Hun trykkede Haanden mod Hjærtet, faldt om og blev liggende urørlig.

Elwyn greb sig til Hovedet — maalløs, rædselsslagen. Han saa sig forvildet om.

Saa faldt Leilahs Haand slapt ud paa Gulvet med et Klask, og ud af Lommetørklædet, som fulgte med, trillede en lille Æske henad Gulvet.

Som et Lyn fo'r det gjennem Elwyns Hjærne: — Æsken! »I yderste Nød!«

Han havde næppe sunket de to smaa, røde Piller, før han mistede Bevidstheden.

— — —

Da Alfred Elwyn atter kom til sig selv, kunde han ikke røre sig og ikke aabne Øjnene. Han følte, at han laa paa Ryggen

og syntes, at han maatte have været død — længe. Først lidt efter lidt og stykkevis vendte Hukommelsen tilbage. Leilah — Afskeden — Giften.

Men det var, som om det hele ikke rigtig kom ham ved. Saa blev alting atter taaget og svandt hen. Han var falden i Søvn.

Det første, hans Øjne mødte, da han vaagnede, var hans egen Sengehimmel. Han blev liggende ganske stille og kiggede op paa den, medens hans sidste Oplevelser efterhaanden stod ham klare — men hvordan i Alverden var han kommen i sin Seng?

Da han famlede efter den lille Klokke, der stod paa hans Natbord og ringede paa sin Husholderske, mærkede han, hvor svækket han var. Mrs. Cockburn traadte ind, bævrende, bred og bebrejdende:

— Naa, det var saamænd ikke for tidlig.

— Hvad siger De, Mrs. Cockburn.

— Jeg siger, at det ikke ligner noget at ligge i Sengen til Kl. 2. Men det er da eller ingen Tid at komme hjem paa. Klokken var jo fem. Jeg hørte det saamænd godt, selv om Herren gik nok saa stille.

Alfred lyttede interesseret.

— Naa, saa den var fem.

— Ja, det véd De saamænd meget godt. — Men saa skal jeg vel lave Kaffe.

Hun standsede i Døren:

— Var der ellers noget, Herren vilde?

— Nej Tak; — jeg føler mig forresten ikke rigtig vel.

— Det er saamænd heller ingen Under! — Og ud sejlede Mrs. Cockburn, fed, fejende og fornærmet og inderst inde dog saa uendelig velvillig.

— Ja, forstaa noget af det hele — det gjør jeg jo ikke. Men det faar nu være, hvad det være vil — mumlede Alfred, — det er i hvert Fald rigtig hyggeligt at være levende. Men med Kræfterne er det snavs.

Han rejste sig med Besvær paa Albuen. I samme Øjeblik faldt hans Øje paa en Flaske med Paaskrift: »At tømme, naar De vaagner«.

— Naa — ja, ja — hvorfor ikke —

Han kiggede lidt paa Flasken — saa tømte han den. Det var det vidunderligste, han nogensinde havde følt. Det var, som om flydende Solskin spredte sig igjennem hans Aarer lige ud i de yderste Fingerspidser.

— — —

Om Aftenen sad Alfred Elwyn i sin Dagligstue og læste. En Lampe med grøn Skjærm stod foran ham paa det store brede Skrivebord, som var stærkt oplyst. Resten af Stuen laa i Halvmørke.

Pludselig bankede det paa Entrédøren, som var lige midt for Elwyn. Han saa' forbavset op, i det han spurgte sig selv, om han havde glemt at lukke Døren til Gangen. Mrs. Cockburn plejede nemlig ikke at banke. Han raabte: — Kom ind.

Døren gik op, og ind traadte Inderen — stille, med et forekommende Smil. Da Alfred rejste sig, gjorde Hinduen en afværgende Bevægelse, idet han udbrød:

— De maa endelig ikke lade Dem forstyrre. Jeg kommer kun for at høre til Deres Befindende. Hvis De tillader, vil jeg sætte mig her ligeoverfor Dem — blot et Øjeblik — saadan. Og han tog Plads paa en Stol paa den anden Side af Bordet.

Før Alfred vidste, hvad han skulde sige, vedblev den underlige Mand med stærk Accent og en dyb, blød og klangfuld Stemme:

— Det gaar jo helt godt.

— Hvordan skal jeg takke Dem, og hvordan skal jeg forklare — —? fo'r det ud af Elwyn.

— De skylder mig ingen Tak, og nogen Forklaring skal De ikke bryde Dem om. Betragt blot det hele som ganske naturligt, *hvad det i Virkeligheden ogsaa er.*

Han udtalte de sidste Ord med stærkt Eftertryk.

— Maa jeg blot spørge Dem om en Ting —: Leilah?

— Hun brugte ikke sine Evner til Fremme af *det store Maal*, men til egen Tilfredsstillelse — derfor faldt hun paa sine Gjærninger.

— Død?

— Hun er desintegreret.

Det videnskabelige Udtryk lød sært og uhyggeligt.

— Men hende skal De ikke mere tænke paa.

— Nej — men kunde De ikke have frelst hende?

— Hvorfor skulde man frelse dem, der ikke *vil* gavne Menneskeheden. — Hun var advaret.

— Men hvis hun elskede mig.

— Der er Kjærlighed, og der er Lidenskab. — Kjærligheden dræber ikke. — Men nu skal De ikke gruble for meget, Mr. Elwyn. De trænger til Hvile og Adspredelse. De skulde tage en Tur hjem til England.

— Til England?

— Ja, det vilde sikkert gjøre Dem godt.

— Det kan være, De har Ret.

En Mængde mærkelige Tanker stormede ind paa Alfred, mens han blev greben af en stærk Taknemlighedsfølelse overfor denne fremmede Mand, der med saa nænsom en Haand ligesom lagde Tilværelsens Traade tilrette for ham.

— Sig mig — hvem er De egentlig?

— Mit Navn er Oannes Brah-Thalet, og jeg er kun en ringe Arbejder i det store Værksted, som hedder Verden.

— Og hvis jeg skulde ønske at træffe Dem igjen?

— Jeg skal ikke slippe Dem af Syne.

— Ja — men er det tilstrækkeligt?

— Fuldkommen tilstrækkeligt.

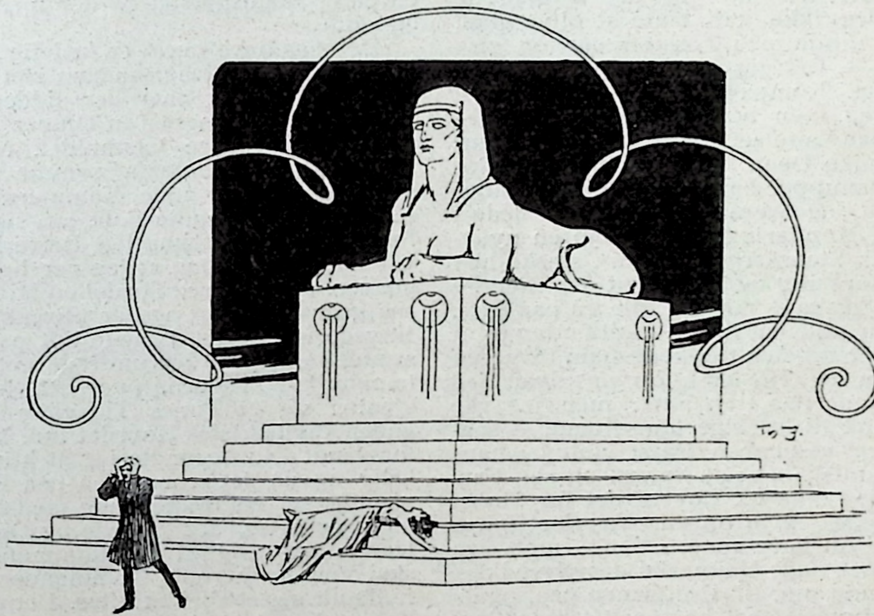
Der blev en lille Pavse. Saa udbrød Elwyn:

— Men der er *én* Ting, som jeg ikke *kan* begribe: Hvorfor i Alverden frelste De *mit* Liv?

— Fordi De kan gøre et Menneske lykkeligt til Gavn baade for Dem selv og — hende. Og den sande Lykke er en sjælden og kostbar Blomst i Menneskehedens Urtegaard.

En varm Glæde skjød op igjennem Alfred Elwyn. Han sænkede Blikket og stirrede i Bogen, som laa' opslaaet foran ham.

Da han atter saa' op, var Oannes Brah-Thalet forsvunden.

SOLDATENS GLADE LIV

Jeg havde været alene i Kupéen til Aarhus; her fik jeg Selskab af en ung Infanterisekondløjtnant. — Hele hans unge Person straalede af Livslyst og Gemytlighed og Toget havde næppe sat sig i Bevægelse, før vi var i ivrig Samtale.

»Ah,« sagde Løjtnanten og strakte Benene, »det gør godt at komme lidt ud og rette sig igjen!«

»Rette sig? Jeg synes De som Militær maa faa Lejlighed nok til at rette Dem.«

»Aah ja! men ikke naar man studerer militært Fængselsvæsen!« Han smilede underfundigt.

»Hvorledes? Militært Fængselsvæsen!« gjentog jeg.

»Ja netop! Naa jeg kan saamæn lige saa gærne sige det rent ud; jeg har siddet i Brummen i 14 Dage og er først nu sluppet ud!« Og saa lo

han af fuld Hals, en rigtig hjærtelig Latter, der tvang mig til at le med.

»Uh ha da! Hvilken græsselig Forbrydelse havde Løjtnanten da begaaet?«

»Ak!« svarede han og paatog sig en komisk-alvorlig Mine: »Spiritus ødelægger mangt et Hjem! Naa forresten,« fortsatte han leende, »De kan ligesaa gjærne faa hele Historien, hvis De bryder Dem om den; den er ret gemytlig, og jeg gjør virkelig ingen Røverkule af mit Hjærte. — Og, hvad saa, man er da kun ung og Løjtnant en Gang i sit Liv! og lidt Gemytlighed skal man jo have. Naar man har smøget Uniformen af og kommer hjem til det lille Landbrug igjen, saa bliver man nok adstadig, og ved De hvad? De glade Minder, de kan være gode at have naar der engang imellem kommer et fremmed Menneske! Ikke sandt? Naa! nu skal De faa Historien. Ser De, det var for en Maanedstid siden at vi havde stor Skyttefest ude i Fredericia, og der var jo stort Balfaldera ude i Skoven. Jeg, og et Par Kammerater vi var jo derude, — civile naturligvis, saa rør man sig jo lidt friere, og Pokker ved hvordan det i Grunden gik til, men vi kom i mange forskellige Selskaber og fik en rædsom Bunke at drikke saa da Klokken var en tre fire Stykker var Kalorius her blevet meget bedærvet! — Naa jeg var da heldigvis — eller maaske uheldigvis — ikke mere tosset end, at jeg kunde huske, at jeg skulde føre mit Kompagni til Skydning Klokken 5, og jeg sjokkede jo derfor ind ad Byen til saa godt jeg kunde. Nu har jeg den forbistrede Egenskab at jeg ikke kan taale at blive glad, jeg skal altid finde paa Tossestreger og vise Bjørnen frem. — Det gik naturligvis ogsaa galt denne her Gang. Kompagniet var allerede ved at stille, da jeg kom hjem til Kasernen, jeg stejler jo op paa Værelset for at klæde mig om; men vil De tænke Dem, i Dillen glemmer jeg at jeg er civil, snupper bare Kasketten, spænder Sablen om mig, og værsaaartig! stiller nede i Gaarden i den Mundering. Det var jo en nydelig Redelighed! Stabssergenten kom straks hen og snakkede for mig og mente at jeg hellere maatte gaa op og tage mig en lille en paa Øjet, saa skulde han nok faa Premierløjtnanten til at føre Kompagniet ud. Jeg dunkede ham i Ryggen og kaldte ham en Hædersknop og hvad jeg ellers kunde finde paa i en Fart; men jeg var da fornuftig nok til at følge hans Raad, — saadan til Dels, vel at mærke. Først vilde jeg bare stikke hele Mandskabet paa Næven og sige Farvel, men da jeg ikke fik Lov til det for Stabssergenten tøflede jeg jo op paa Værelset igjen. — Se, var jeg nu bare gaaet i Seng; men saa fornuftig var det unge Menneske desværre ikke. Jeg fik klædt mig om, fik Uniformen paa, og da jeg imidlertid havde faaet en tør Plet paa Tungen, tog jeg mig en gammel Carlsberg, og det var dumt. Ovenpaa den følte jeg mig som Pokker til Karl og traskede ud til Skydepladsen. Der var Skydningen i fuld Gang og Kaptajnen imidlertid arriveret. Jeg stillede, prøvede paa at staa Ret og gjøre stram Honnør. »Løjtnant Petersen og jeg melder sig til Tjeneste!« sagde jeg. I du milde, hvor Kaptainen blev arrig og skældte ud. Jeg skal love for, det var ikke Skriftsteder alt det han remsede op, — og han bad mig til Slut om øjeblikkelig at skruppe af. Naa, naar jeg er i det Humør skal der ualmindelig meget til at dupere mig, saa jeg tog det hele med en Sindsro, der havde været en bedre Sag værdig. Jeg sagde »Adjøs«, og traskede af igjen. Paa Hjemvejen vil imidlertid min onde Skæbne, at jeg skulde være saa uheldig at møde Oberstløjtnanten. Han kom ridende og vilde ud at overvære Skydningen. Jeg stillede mig op ved Grøftekanten og gjorde Honnør. Jeg har nok set nydelig ud, for Oberstløjtnanten holdt øjeblikkelig Hesten an og betragtede mig meget kritisk. Det generede imidlertid ikke mig det ringeste, jeg grinede, nikkede og sagde meget gemytlig: »Oberstløjtnanten kan vist lige saa gjærne ride hjem igjen! Kaptajnen er spiltosset i Dag, han har lige jaget mig hjem, han jager s'gu nok ogsaa Oberstløjtnanten hjem!«

Om han blev arrig eller han grinede det ved jeg ikke, han gav bare et vældigt Fnys fra sig og satte saa afsted i Galop. Endelig kom jeg da hjem, kravlede i Seng og sov til ud paa Eftermiddagen, og jeg skal love for at jeg var ikke henrykt da jeg vaagnede og kom i Tanker om den Ballon, jeg havde lavet. — Uh ha! Det var en fæl Opvaagnen. — Heldigvis havde jeg ikke nogen Post paa den sorte Tavle i Forvejen og stod forholdsvis godt anskreven, saa jeg slap med 14 Dages Vagtarrest, det var meget naadigt og nu er det overstaaet. Og, hvad Herregud! Det er jo da ingen Ulykke, vel?«

Vi lo begge to.

»Men hvorledes kommer det sig, at De kommer fra Aarhus nu, naar De ligger i Garnison i Fredericia?«

»Jo, ser De der var ingen Plads hjemme i Vagten, hele Lejligheden var optaget, men i Aarhus Officersarrest var der en Celle ledig for en enlig Mandsperson og der maatte jeg saa op og sidde.«

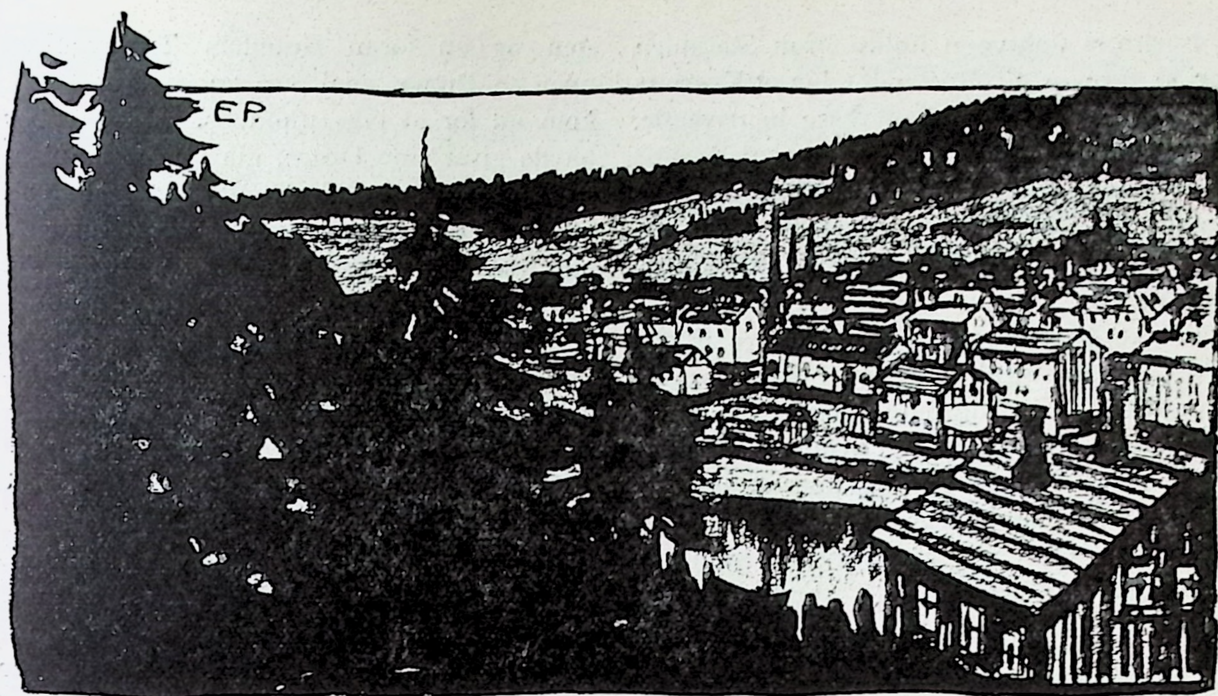
»Det maa have været en kedelig Tid deroppe?«

»Aah nej! Det var saamæn slet ikke saa forfærdelig. Ser De, naar der sidder en Officer i Buret, skal der ogsaa en Officer af tilsvarende Grad kommandere Vagtholdet, og det var jo altid Sekondløjtnanter af samme Kronborghold som jeg, gamle gode Kammerater, saa man havde jo altid kendte Folk om sig og forresten førte man jo et behageligt Driverliv. — Ja, der var alligevel en Dag at jeg var lige ved at blive gnaven. Jeg sad ved Bordet en Middag og skrev, saa gaar Døren op, og der bliver stukket et civilt Hovede ind. — Det kiggede lidt paa mig og forsvandt saa igjen. Jeg undrede mig jo lidt, men tænkte ikke synderlig over det, før det samme gjentog sig en Times Tid efter. Der kom en anden Civilist, stak Hovedet ind, kiggede lidt og forsvandt. Nu begyndte jeg at blive lidt betænkelig og da det senere hen paa Eftermiddagen gjentog sig en tredje Gang med en ny Person, blev jeg arrig. Jeg ringede og Oppasseren stillede strax. »Sig til Vagtkommandøren at han skal komme herop!« kommanderede jeg. Han indfandt sig et Øjeblik efter. Det var en af mine bedste Venner fra Kronborg, den største Spilopmager paa hele Holdet.

»Hør!« sagde jeg, »hvad Fanden skal dette her betyde? nu har her tre Gange været Civilister og gloet ind paa mig?«

»Aah ikke andet!« svarede Bæstet, »det skal Du ikke bryde Dig om; det er bare nogen af mine gode Venner her fra Byen, som maa give en Omgang Øl for at faa Lov til at se Fangen!« Saa grinede han og stak af, det Asen!«

Toget holdt ved Skanderborg. Jeg skulde skifte og maatte tage Afsked med min gemytlige Rejsefælle. »Det var en Skam, nu var vi saa godt i Gang. Jeg kunde godt have fortalt meget endnu!« raabte han til Afsked, da Toget satte sig i Bevægelse

RUNDJÆRNET

AF HOLGER RYGAARD-HANSEN

ILL. AF EIGIL PETERSEN

. . . . Bremsen durrede ned gennem Wagonerne, og Toget holdt stille foran den lille, svenske Station, hvor jeg skulde træffe min Vært. Endnu blændet af Lyset i Kupéen missede jeg med Øjnene op mod Stationslygten, hvis gule Skær sivede søvnigt gennem Taagen, da jeg hørte hans buldrende Stemme inde fra Mørket:

— God Aften, min Dreng, og Velkommen!

Min Farbror Godsejeren — Brukspatronen, som han kaldtes paa Egnen — kom mig i Møde, bred og mægtig i den lange, gule Kørefrakke og de højskaftede Støvler, med begge Hænder fremstrakte og sit mest hjærtevindende Smil over det sunde, rødmossede Ansigt. Saadan et Smil varmer op, baade gennem Efteraarskulde og Aftentaage . . . .

— God Aften, Farbror, og Tak for Brevet!

Jeg maa her indskyde, at Brukspatronen — trods vor familiære Tiltale — ikke er i fjærneste Slægt med mig. Under et Sommerophold dér paa Egnen lærte jeg ham at kende og fik efter nogen Tids Forløb »Lov at kalde ham Farbror«, en Skik, der — hos denne Formens og Korrekthedens Nation — giver en ung Mand Frihed til at omgaas kammeratlig med ældre Venner. Jeg havde den Gang højtideligt maattet love at ville komme til Stede ved hans Datters nær forestaaende Bryllup, og det var for at opfylde dette Løfte, at jeg nu, i de mørke Efteraarsdage, var rejst saa langt Nord paa . . . .

— Ja, vi kommer til at bo paa Hotellet i Nat, sagde han efter at have givet Karlen Besked om min Bagage — jeg vil ikke lade Bæsterne gaa de tre Mil i denne Taage. Men det gaar jo ogsaa nok an, ikke sandt? Naar vi kører hjem i Morgen tidlig Klokken otte, kommer vi lige tids nok til Frokosten. Hvad? — Og saa kan vi hvile os ud, til Bryllupsstadsen begynder. For i Morgen Nat skal der danses, min Gut. Det kan du bande paa. —

Farbrors Jagtvogn holdt foran Stationen for at føre os til Byen, der laa et Kvarters Vej borte. Det er en af disse henrivende, svenske Smaabyer, der ligger med sine brogede Legetøjshuse og pyntelige Blomsterhaver lunt inde under skovklædte Klippehøjder og sover Tornerosesøvn, til den en skønne Dag bliver vækket af et Par amerikanske Ingeniører, der »opdager« Elven, laver Aktieselskaber, bygger Fabriker og forvandler den slumrende Idyl til et sodet og hamrende Industri-Centrum . . . .

Farbror havde taget Tømmerne og de to Skimler trak med Besvær Vognen over den opkørte Vej, hvis dybe Hjulspor skinnede i Skæret af Vognlygterne. Foran os laa Byen som en smal Bræmme af blinkende Lysstriber.

— De har nok faaet Smedje ovre paa Kullagaarden, sagde jeg — mest for at glimre med min Lokalkundskab — og pegede over mod en Gaard til højre, hvorfra et rødt Skær — som en Fjerbusk af Ild — sprøjtede op i Mulmet . . . .

— Ja, Nämndemanden*) har bygget sig en Smedje, svarede Farbror kort. Og lidt efter tilføjede han:

— Han fik nok ikke Fred for Samvittigheden . . . .

Der var noget i Farbrors ellers saa muntre Stemme, der lod mig ane, at her stak noget under. Men da jeg vilde trænge ind paa ham, spurgte han bare:

— Ved du ikke, hvad man siger om Nämndemanden?

— Nej, jeg har bare set ham en Gang i Sommer. Skønt, jo — jeg kom pludselig i Tanker om en Bemærkning, jeg en Gang havde opfanget — er det ham, hvis Fader sidder som Straffefange paa Fæstningen?

— Det er ham, ja! Faderen døde for Resten for et halvt Aar siden.

Mere kunde jeg ikke faa ud af Farbror den Gang. Som for at afskære videre Samtale gav han Hestene frie Tøjler, saa den lette Vogn — gyngende i sine Fjedre — fløj hen over Vejens Søle. Et Øjeblik efter rullede vi over den lille Bys toppede Brosten og op foran Hotellets Træbygning, hvor en Dreng med en tændt Staldlygte kom ud for at tage imod os. Da Farbror havde givet sine Ordre, gik vi ind i Spisesalen, hvor et solidt Maaltid ventede paa os. Farbror var saa optaget af at fortælle om Bryllupet og Forberedelserne, at vi naaede til Kaffen, uden at jeg havde faaet Tid til at spørge, hvilken Sammenhæng der egentlig var mellem Ejeren af Kullagaarden, hans Smedje og Straffefangen paa Fæstningen.

Efter endt Maaltid satte vi os op paa mit Værelse, hvor Farbror havde ladet optænde en flammende Brændeild i Kaminen.

Under almindelige Forhold ved jeg intet saa trist som et Hotelværelse. Selv om man sidder alene hjemme i sine Stuer, er Ensomheden dog aldrig saa følbar dèr som paa et Hotelværelse. De fremmede Møbler, det slidte Tæppe, der bærer Præg af hundrede Fødders Trin, Sengen med de klamme Lagener, ja selv det halvvaade, nyrullede Haandklæde over Vadskebordet, alt dette omgiver En med en frysende Følelse af Hjemløshed og Uhygge . . . .

Men denne Aften følte jeg mig rigtig hyggelig til Mode. Ilden flammede saa lystigt, og foran mig havde jeg Farbrors sunde og tilfredse Ansigt med de smilende Øjne og de hvide, studsede Bakkenbarter. Farbror bryggede sig en Toddy — han er endnu ikke blevet saa radikal, at han foretrækker den moderne Whiskygrog for den gode, gamle svenske Cognacs-Toddy — tændte en Cigar og lænede sig veltilpas tilbage i Stolen.

Jeg fandt Øjeblikket gunstigt til at spørge om den Sag, der havde vakt min Nysgerrighed.

— Hvorfor døde Nämndemandens Fader egentlig i Fængsel?

Farbror satte Fødderne op paa Kamingitteret og pustede Røgen fra sig:

— Jo, det skal jeg fortælle dig. Har du ikke hørt, at den Gamle havde to Sønner? Naa — jo, af dem rejste den yngste, Johan — ham, der nu sidder som Nämndemand paa Kullagaarden — til Amerika som ganske ung. Han var en rask og dygtig Fyr og

*) Betegnelse for Gaardejere, der er Bisiddere i Retten.

forkælet af Faderen. Den ældste, Pelle, blev hjemme og styrede Gaarden. Den Gamle var selv en tvær og faamælt Mand, der brød sig fejl om Gaardens Drift. Pelle var en Slider og tog hele Arbejdet paa sig. Moderen døde, den Gang Johan blev født.

Der var vel ingen af dem, der havde ventet, at Johan skulde komme tilbage — han klarede sig nok rigtig flot i den nye Verden — men ved Trediveaarsalderen vendte han hjem og slog sig ned paa Gaarden. Han fik da at vide, at den Gamle havde truffet sine Bestemmelser, saa at Pelle skulde arve Gaarden, og Johan have Del i Formuen. Den var nu vist for Resten ikke stor. Naa — Johan lod til at finde sig i Sagen. Han var ligeglad med det — syntes det da.

Det var et vildt Liv, der nu begyndte paa Kullagaarden. Med Johans Tilbagekomst var det, som der var faret en Djævel i de to andre. Hver eneste Nat gik det løs med Svirelag med Egnens værste Drikkebrødre. Brændevinen og Cognacen flød i Strømme. Midt om Natten kunde man høre dem komme jagende til Gaarden paa deres Slæder under Huj og Skrig — og naar man om Morgenen fandt en drukken Bonde ligge væltet i en Snedrive med Slæden over sig, kunde man være vis paa, at han kom fra Kullagaarden . . . .

Dette Uvæsen varede et Aars Tid. Saa fandt man en Morgen Pelle liggende død i Soveværelset, ved Foden af Sengen, med en dyb Flænge som af et Slag i højre Tinding. Der blev naturligvis foretaget Ligsyn og Forhør. Den Gamle paastod, at Pelle i Drukkenskab var faldet med Tindingen mod Sengestolpen, men da Politiet for Alvor gik ham paa Klingen, blev han myg og tilstod, at Sønnen og han — efter at have drukket tæt — var kommet i Klammeri, det var endt med, at den Gamle havde grebet et Rundjærn og drevet ham et Slag i Tindingen. Rundjærnet havde han bag efter kastet i Brønden, sagde han. De søgte efter det, men det blev aldrig fundet. Saa dømte de den Gamle til tolv Aars Straffearbejde for uagtsomt Drab . . . .

— Farbror tog sig en Slurk af sit Toddyglas, tav et Øjeblik, og fortsatte saa:

— Nu sad altsaa Johan som Enehersker paa Gaarden. Men det var en mærkelig Forandring, der foregik med ham. I Begyndelsen troede man naturligvis, at det var Sorgen over Faderen og Broderen, der gjorde ham saa sær. Men man forstod snart, at det maatte være anderledes fat. Han vovede aldrig mere at være alene. Altid maatte han have Selskab om sig. Drikkebrødrene søgte ham som før — han tiggede og bad dem om at komme — men han, der før havde været munter og aaben, blev nu tavs og grublende. Naar det var mørkt, vovede han ikke at gaa ud. Var han endelig bedt ud en Aften, maatte Karlen hente ham med en Lygte, om Vejen saa var nok saa kort. Se, alt dette lagde man naturligvis Mærke til, og det gjorde, at den Opfattelse bredte sig — og den er maaske ogsaa den rigtige — at det var Johan, der havde slaaet Pelle ihjel, og at Faderen havde taget Skylden paa sig for at frelse sin yngste Søn.

Naa — lidt efter lidt groede der naturligvis Græs over Sagen. Johan blev ældre, fik en Del Indflydelse paa Egnen og blev valgt til Nämndemand. Sit mærkelige Væsen beholdt han, men det var, som der var faldet mere Ro over ham.

Men nu, for et halvt Aar siden, da der kom Bud om, at Faderen var død i Fængslet, blussede det op paany, kun paa en hel anden Maade. Før havde han trængt til Selskab, nu blev han folkesky. Enten der var noget i Vejen med Samvittigheden eller ej, saa var det, som han var blevet angst for, at den skulde røbe ham for andre. Han lukkede sig inde og vilde ikke modtage nogen. Men Ensomheden var han ogsaa bange for. Saa var det, han fik indrettet sig denne Smedje, du saa. Dér staar han nu hver Aften til langt ud paa Natten lige op ad den lysende Esse og hamrer af al sin Kraft paa alskens gammelt Skrammel, som han smedder om og om for sin Fornøjelse. Det er, som han mente, at Ilden og Hammerslagene skal jage dem bort, der kunde true ham. Han er bange for

de døde, tænker jeg. Og saa hjælper Støjen og Arbejdet ham til at glemme Angsten. —

Farbror tav og stirrede ind i Kaminen. Ilden var gaaet ud, kun Gløderne laa endnu og ulmede. Jeg syntes, der var blevet koldt i Værelset. Lampen brændte med en gul, søvnig Flamme gennem Tobaksrøgen.

— Naa — Farbror rejste sig — den Slags Ting skal man egentlig ikke snakke om, naar man skal sove. — Han saa paa sit Ur. — Ja, saa skulde man vel lægge sig. Jeg har sagt til Stuepigen, at hun skal vække os Klokken syv, saa det er nok paa Tide . . .

Han tømte sit Glas og klappede mig paa Skulderen.

— God Nat, min Dreng, og sov godt. I Morgen skal vi have os en munter Dag.

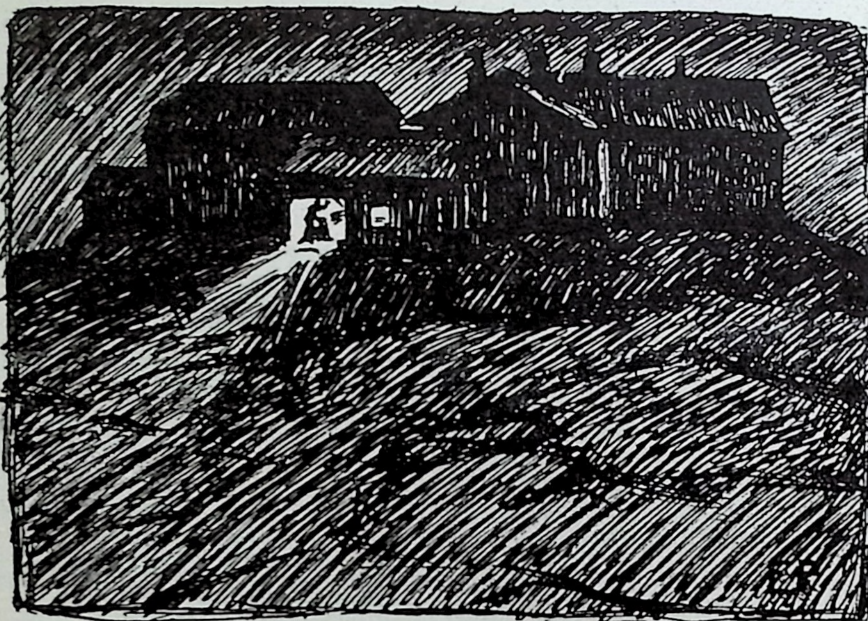
— God Nat, Farbror.

Da jeg var blevet ene, skyndte jeg mig at klæde mig af. Farbrors Fortælling havde fyldt mig med Uhygge; det var, som jeg havde hørt et Skrig af Vildsindet, der kommer frem her oppe i de dybe Vinternætter, naar Sneen ligger milevidt over Klipper og Skove. Jeg gik hen til Vinduet for at trække Rullegardinet ned, men var lige ved at udstøde et Skrig. Langt borte saa jeg Skæret fra Essen staa som en Ildstøtte over Kullagaarden, og i den dybe Tavshed, der herskede om mig, bildte jeg mig ind, at jeg kunde høre den ensomme Mand hamre rasende og vanvittigt paa det glødende Jærn.

Jeg skyndte mig i Seng, slukkede Lampen og faldt — træt som jeg var — i en urolig Søvn.

* * *

Jeg havde vel sovet en Times Tid, da jeg vaagnede ved en nervøs Uro i Hotellet. Det lød, som alle Døre blev smækket op og i, og som mange Mennesker løb frem og tilbage i de lange Korridorer, hvis halvraadne Gulvbrædder knagede gennem Stilheden. Jeg satte mig op i Sengen for at lytte, men kunde ikke skelne, hvad der blev raabt neden under. Pludselig begyndte Byens Kirkeklokke at kime rasende og vedholdende. Saa vidste jeg, hvad der var i Vejen. Paa én Gang lysvaagen sprang jeg ud af Sengen.

Langt borte saa jeg Skæret fra Essen staa som en Ildstøtte over Kullagaarden.

I det samme gik Døren op, og Farbror traadte ind med et tændt Lys i Haanden. Han var ganske bleg, og hans Øjne havde et Udtryk af Angst.

— Kullagaarden brænder, sagde han.

Jeg stod allerede halvt paaklædt.

— Vi gaar vel derned, Farbror?

— Ja, om du vil. Jeg skal blot have nogle flere Klæder paa.

Bag det nedrullede Gardin, hvor jeg nys havde set Ildstøtten over Kullagaarden, trængte et rødligt Brandskær ind i Værelset. Hurtig fik jeg fuldendt min Paaklædning. Ude i Gangen ventede Farbror paa mig, og vi begav os paa Vej.

Saasnart vi kom uden for Byen, havde vi den brændende Gaard foran os. Baalet blændede mine Øjne, saa jeg maatte holde mig tæt inde til Farbror for at kunne følge den smalle Sti, som hans mørkevante Øjne havde mærket sig. Ilden havde allerede fat baade i Hovedbygningen og i Laden.

Naar Luerne slog til Vejrs, ventede man uvilkaarlig at høre dem smelde i Luften som Slag fra en djævelsk Fluesmække, og de glødende Tagspærrer laa over Huset som Flammebenene af et kæmpemæssigt Uhyre. Højt oppe i den disede Luft hang Skæret som en glødende Kuppel over Egnen, og Flammerne slog Glimt i Vejens fugtige Hjulspor, i Vandpytterne inde paa Markerne og i Elvens sugende Strømhvirvler. Jeg havde en Følelse af, at Himmel og Jord stod i Flammer.

Gennem Mørket og Ilden saa jeg sorte Skygger strømme til fra alle Sider. Jeg hørte deres Skridt foran og bag ved uden at kunne se dem. De raabte til hinanden gennem Mulmet. Ved en pludselig Opblussen af Ilden saa jeg to Mænd med fordrejede Ansigter komme løbende imod mig, bærende paa noget tungt, der klirrede. De pustede tungt, idet de løb forbi. Ængstelig trykkede jeg mig ind til Farbror. Mine tynde Støvler blev hængende i Vejens Søle. Og gennem den pludselige Stilhed kunde jeg høre Vinden suse sagte i Pilehegnet langs Vejen.

Snart var vi saa langt fremme, at Varmen slog os i Møde, og Gnisterne dalede ned over os. Laden brændte ned med en tør, vedholdende Knitren, medens Flammerne sneglede sig ud og ind gennem Hovedbygningens Vindusposter og Tagbjælker. Rundt om stod Folkene raadløse og saa til. Nogle Stykker Bohave var kastet ud i Sølet. Besætningen var ogsaa reddet, sagde man. Saa var der intet mere at gøre.

Mens Farbror gav sig i Snak med nogle Bekendte, gik jeg videre for at komme over paa Læsiden, hvor Røgen og Varmen føltes mindre stærkt. Dér saa man lige ind i Værelserne. Lofterne brændte, og Tapeterne havde rullet sig op af Varmen. I et af Rummene var Bjælkerne styrtede ned og stod som en glødende Rist gennem Værelset.

Pludselig for jeg sammen. Ved Siden af mig stod — som skudt op af Mørket — en Mand med afsvedet Haar og Skæg og stirrede paa mig. Han bar en blaa, sodet Arbejdsbluse og havde en kort Stok i Haanden. Der løb en Isstrøm gennem mit Haar, da jeg genkendte de fordrejede Træk. Det var Nämndemanden.

Da han havde stirret paa mig et Øjeblik, traadte han saa tæt hen til mig, at jeg kunde mærke hans feberhede Aandedrag over min Kind. Han greb mig tøvende, ligesom angst, i Armen.

— Gud ske Lov, Gud ske Lov — sagde han hurtigt og lavmælt, som om han talte med sig selv. — Ja, naturligvis, naturligvis maatte De være et Menneske. Men De lignede h a m . . . . den Nat, jeg havde slaaet ham . . . . da han laa ved Sengen . . . . lige saa bleg som De . . . .

Jeg stod lammet af en uovervindelig Angst og stirrede ind i hans stive Øjne. Maaske det kun var Skæret fra Ilden, men det hvide i dem var rødt som Blod.

Han blev ved at holde mig fast ved Armen. Jeg mærkede, hvordan hans Fingre ubevidst greb haardere til, mens han — lavmælt og fortroligt — vedblev:

— For jeg ved, at han skal komme i Aften. Baade han og ham, der tog Skylden. For i Aften har jeg hentet det frem. Den Nat gravede jeg det ned i Kælderen . . . . de søgte og søgte i Brønden, men de fandt det ikke. For det laa godt og vel gemt i Kælderen . . . . og det var bare mig, der vidste, hvor det laa . . . .

Ilden kastede sit Blodskær over hans Ansigt, der saa ud, som det var frosset af Rædsel. Læberne var tørre og blaalighvide.

— Men — vedblev han hurtigt og hviskende, som om han m a a t t e sige det — i Aften hentede jeg det op. Jeg har arbejdet med det hele Natten: nu, nu er det godt! Kan De se, nu er det godt! . . . .

Han løftede det, som jeg havde antaget for en Stok, op foran mit Ansigt. Jeg saa nu, hvad det var, og jeg fik en Følelse, som om Knæene gled ud under mig. Manden holdt i Haanden et Rundjærn, det var rustet og skimlet, som om det havde ligget mange Aar i Jorden. Men i den ene Ende lyste det blankt og skinnende, og her var det — for nylig — s m e d d e t u d i e n S p i d s.

I det samme lød et Brag inde fra den brændende Bygning. Loftet i de Stuer,

jeg nys havde stirret ind i, styrtede ned med et Knald som af en Eksplosion. Glødende Slakker slyngedes ud gennem Vinduerne, og et hvirvlende Snefog af Gnister steg og sank mod den lysende Ildkuppel deroppe . . . .

Jeg følte, at Nämndemanden slap min Arm og vendte sig om. Over hans Læber trængte et gurglende, halvkvalt Brøl. Og i samme Nu satte han paa Spring, styrtede fra mig ind mod den brændende Bygning . . . . et Sekund saa jeg hans Legeme tegne sig som en Kæmpeskygge mod den flammende Baggrund . . . . med vidt udstrakte Arme og det blankslebne Rundjærn hævet som et Flammespyd over Hovedet. . . . Saa slugte Flammerne ham.

Ude af mig selv vilde jeg styrte efter ham, holde ham tilbage, rive ham bort . . . . da, jeg i det samme følte et fast Tag i min Skulder. Det var Farbror. Han saa paa mig med et haardt, tillukket Blik, som jeg aldrig før havde set hos ham. . . . .

— Et Sekund saa jeg hans Legeme tegne sig som en Kæmpeskygge mod den flammende Baggrund.

— Bliv, hvor du er! sagde han kort. Og et Øjeblik efter tilføjede han næsten haanligt:

— I, der inde fra Byerne, tror altid, at der er Brug for Jer til at hjælpe. I forstaar aldrig, at heroppe faar enhver raade sig selv . . . . raade for Liv og Død. Det er nu vor Frihed.

Han stod et Øjeblik og saa tankefuld ind i Ilden. Saa sagde han i sin sædvanlige Tone:

— Lad os gaa hjem til Hotellet. Du trænger til at hvile dig ud, og her brænder al Ting ned til Grunden.

Jeg indsaa, at alle Indvendinger vilde være forgæves. Farbror beholdt sit Tag i min Skulder og ledte mig tilbage til Markstien. Da jeg først var kommet ind mellem de mørke Pilehegn, gik jeg saa hurtig til, at Farbror næppe kunde følge mig. Flammeskæret dér bag mig fulgte mig med en Rædsel, der fik mig til at lukke Øjnene og betro mig som et Barn til Farbrors sikre Ledelse. —

— — — — — —

Næste Morgen paa Slaget otte holdt Jagtvognen forspændt foran Hotellet. Bleg og nervøs efter en søvnløs Nat, satte jeg mig tavs op ved Siden af Farbror.

— Vi kan lægge Vejen om ad Brandtomten, sagde han — og se, hvordan det staar til.

Taagen var lettet. Efteraarsmorgenen laa frisk og fugtig over Egnen, og den klare Sol fik Klippehøjdernes gulnede Birkeskove til at lyse som Purpur og Guld. Paa den anden Side Brakmarken steg en tung, drivende Røg op fra Kullagaardens forkullede Ruiner.

Da vi nærmede os Brandstedet, saa vi, at der stod en Del Mennesker forsamlede foran Hovedbygningen. Farbror standsede Vognen og vi steg ud.

Folkemængden veg tavs til Side, saa der blev en Aabning, hvor vi kunde komme frem. Og dèr foran os — halvt begravet under sværtede Mursten og udbrændte Træstumper — laa det forkullede Lig af et Menneske. Han laa paa Siden, med Brystet, Hovedet og den ene Skulder stikkende op over Asken, og tværs gennem Brystet sad et tilspidset Rundjærn. Det var gaaet ind ved Hjærtet og ud under Skulderbladene, tæt ved Rygsøjlen. Han maatte have kastet sig i det der inde i Flammerne.

Farbror stod længe tavs og betragtede ham. Saa sagde han til de omstaaende:

— Er der sendt Bud efter Lensmanden?

Folkene nikkede.

— Ja, ja, saa kører vi igen.

Farbror gik hen mod Vognen.

Jeg kunde ikke lade være at se mig tilbage, da vi atter var kommet til Sæde, og de friske Skimler dansede foran os hen ad Vejen. Dèr bag mig laa Byen, smilende og lunt gemt inde under Klipperne, med sine morgenrygende Skorstene og høstgyldne Blomsterhaver, slumrende i sin Tornerosedrøm som et Barn . . . .

Men bag den stod Røgstøtten fra Kullagaarden, mørk og truende, som en knyttet Kæmpehaand, der løftede sig mod den klare Sol.

DJÆVLEØEN

AF CARL MUUSMANN. ILL. AF SOFUS JÜRGENSEN

I.

STARTSKUDET faldt fra Dommerskibet. En let blaa Røg slyngede sig ud over Øresundets letkrappede Bølger og forsvandt, dansende som en lille Elverpige mellem smaa hvidbrystede Havfruer.

Ombord paa Lystkutteren »Amor«, der laa for Anker med udspændte Guirlander og brogede Signalflag, stod en høj, mørk Mand i en blaa, tætsluttende blankknappet Cheviotjakke, hvide Benklæder og »Kgl. dansk Yachtklub«s klædelige Emblemkasket paa det kraftig formede Hovede med de energiske Træk. Han holdt en Kikkert for Øjnene og syntes at spejde efter de startende Fartøjer.

Hans Blik var imidlertid andetsteds. Det søgte til Siden, hvor en smuk, ung Kvinde havde drapperet sig paa et af Hynderne i en halvt liggende, halvt siddende Stilling.

Hendes Bygning var ualmindelig fin og zart. Hendes Ansigt var skaaret i en ren klassisk Profil, og den skøntformede Næse med den lette Bue var saa tynd, at det var, som om Solen skinnede igennem den. Hendes Øjne var blaa men af en ejendommelig blaa Farve, der snart næsten kunde synes sort, snart spillede i det gennemsigtig lyse. Hendes mægtige sorte Haar, der var skinnende blankt og skilt i Midten, var ført hen til Siderne over de smaa Øren, saa at det smalle Ansigt med den matte Teint fik et Udtryk som en Madonna.

Den unge Kvinde var klædt i en glat, hvid Silkekjole af tyndt Raastof med blaa Besætning. I Halsen var en dyb Udskæring, der lod en bred Krave falde til hver sin Side af et lille Diamantanker i en blaa Perlekæde. Paa Hovedet havde hun en simpel, men koket Straahat med blaat Baand. Hendes Skikkelse var iøvrigt delvis dækket af et tykt, loddent Tæppe, som hun løst havde kastet om sig, og som dannede en ejendommelig Kontrast til de lette Sommerstoffer.

Den nydelige Dame syntes slet ikke at have nogen Interesse for, hvad der foregik derude paa Sundet, hvor alle Blikke nu var optagne af at følge Kapsejlerne, og alle Samtaler af at drøfte Chancerne for de anmeldte Fartøjer.

Pludselig mærkede hun en Bevægelse bag ved sig. Den unge Mand havde med forsigtige Skridt forladt sin Plads og havde listet sig hen til hende. Han havde bøjet sig ned over hende og kysset hende paa Halsen.

— Aah! Er det Dig, Alfred! udbrød hun næsten utaalmodigt. Du gjorde mig helt forskrækket.

— Stakkels Lille! svarede han og smilede med de stærke Tænder under den mørke Knebelsbart. Saa maa Du have endnu et Kys for Forskrækkelsen.

Den unge Dame slog Tæppet til Side og rejste sig.

— Saa! Lad det nu være nok. Du irriterer mig med dine evindelige Kærtegn. Nu sad jeg lige og læste saa godt.

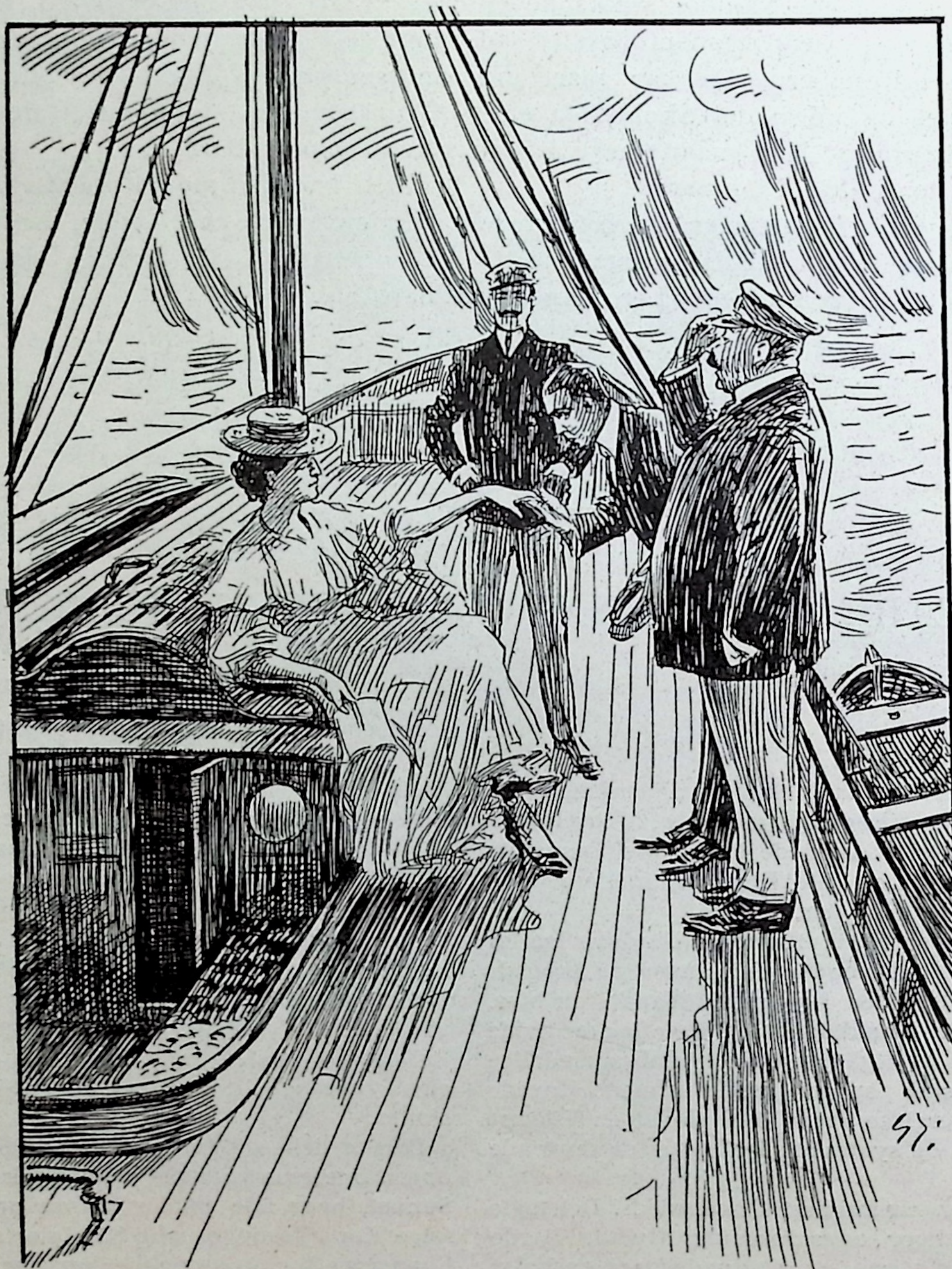
Der kom et næsten bedrøvet Udtryk i den unge Mands mørke Øjne, men han fik ikke Tid til at svare.

En lille Robaad lagde til ved Falderebet. Den unge Mands Blik opklaredes straks, idet han udbrød:

— Nej, er det Jer! Det var da morsomt, at I vilde hilse paa os.

To Herrer traadte op paa Dækket.

Den ene var høj, mørk, med et Par dybe, melankolsk smægtende Øjne og et glatbarberet Ansigt, der havde en underlig melet Teint som af Sminke.

– Melder mig, Deres Naade, som Deres Naades ydmyge og beundrende Tjener.

Den anden var lille, tyk og struttede af Gemytlighed med et martialsk opsat Kejser Wilhelms Skæg og et Par poliske, plirrende Øjne. Han talte højt og lo kraftigt af, hvad han selv sagde, uden at Andre kunde opfatte noget særlig morsomt i Ordene.

— Kom herhen! Kom herhen! sagde den unge Mand.

Den smukke Dame havde imidlertid indtaget sin tidligere Stilling, medens hun med et lidt træt Udtryk rakte sin smalle, hvide Haand frem til Hilsen.

Den Melankolske greb den, trykkede den til sine Læber og lod sine Øjne hvile dybt i den unge Frues, medens han sagde:

— Hvis Venus fra Milo havde Arme, saa vilde de se saadan ud.

Den Gemytlige slog Hælene sammen, saa det dundrede efter, og sagde, i det han gjorde militærisk Honnør til Yachtkasketten:

— Melder sig, Deres Naade, som Deres Naades ydmyge og beundrende Tjener. Ha! Ha! Ha!

Derefter vilde ogsaa han trykke et Kys paa Damens Haand, men hun trak den til sig, idet hun sagde:

— Uf! Hvor Deres Svinebørster stikker, Brandt.

Den joviale Brandt glemte at le og saa lidt flov ud, medens den unge Ægtemand skyndte sig at sige:

— Nu skal vi have et Glas til Velkomst.

Derefter forsvandt han et Øjeklik ned i Kahytten

Der blev en Pavse. Fruen fortsatte Læsningen i sin Bog, medens den Melankolskes Øjne formelig hang ved hende, og Brandt sagte fløjtede en populær Melodi mellem Tænderne.

— Men saa lad dog være at glo saadan paa mig, Holm, sagde Fruen pludselig med irriteret Stemme, idet hun saa op fra sin Bog. De gør mig nervøs med den evindelige Stirren. Man skulde tro, De vilde købe mig.

— Købe Dem! Ja, gid jeg kunde eller rettere, gid De vilde købe mig og gøre mig til Deres usleste Slave. De ved jo, Fru Rigmor, hvor højt jeg elsker Dem.

Brandts Fløjten blev højere, medens Fru Rigmor med en beroligende Haandbevægelse sagde:

— Saa, saa, saa! Ingen Kærlighedserklæring. Dem har jeg saamænd faaet nok af i min Tid.

Yachtens Ejermand kom i det samme tilbage med en Flaske Champagne og fire Glas, som han stillede paa et lille Bord.

— Tak, ingen Champagne til mig, Alfred. Du ved jo godt, at jeg ikke bryder mig om det Stads.

— Kan Du ikke tage et lille Glas med for Selskabs Skyld?

— Nej, Du. Jeg har min Migræne. Jeg vil lægge mig lidt ned, saa gaar det maaske over. Jeg tror ogsaa, Samtalen bliver mere fornuftig mellem Jer, naar I er alene. Det er aabenbart en forbavsende Evne, jeg har til at idiotisere Jer allesammen.

— Nu smigrer Fruen! lo Brandt lidt anstrengt. Dog Fru Rigmor tog ikke en Gang Notits af ham, men rejste sig og forsvandt, medens hun hilste paa de to Herrer med en flygtig Haandbevægelse.

De blev alle Tre siddende tavse nogen Tid, indtil det pludselig busede ud af Brandt:

— Maa jeg spørge, gamle Ven, er det Kammertonen? Ha! Ha! Ha!

— Ja—a!

— Det maa min Salighed være haardt. Man kan vist ogsaa købe Skønhed for dyrt. Det havde jeg oprigtig talt ikke troet skulde passere Alfred Høegh. En Mand som Du, der er en Mand som ingen Anden mellem Mænd.

— Det er maaske netop Fejlen, at jeg har omgaaedes Mænd for meget i min Tid. Jeg forstaar mig ikke rigtig paa Kvinder.

— Behandl hende, som Du har behandlet Mænd, saa skal Du se noget Andet. Kvinder vil lade sig beherske. Hun foragter den, der altid falder hende for Fode og brænder Røgelse for hende.

— Men hvor kan man Andet overfor saa skøn en Kvinde! udbrød Holm smægtende.

— Ja, Du er nu en Gang ulykkelig forelsket i hende, og det skal Du ogsaa have Lov til at være, naar det morer dig, men Alfred er gift med hende. Saalænge Fru Rigmor var Primadonna og prima Ballerine, saa var det en anden Sag. Paa Scenen sætter Kvinden Pris paa at hyldes selv af sin Ægtemand. Men naar Du nu har giftet Dig med hende og forbudt hende at optræde, saa maa Du ogsaa se at faa hendes Liv ind i andre Former. Hvis ikke, saa siger jeg Dig rent ud som Din gamle Ven, at Livet bliver uudholdeligt for Dig.

— Uudholdeligt! Ved hendes Side. Det er jo Blasfemi.

— Der er Ingen, der taler til Dig, Holm. Smægt Du blot videre. Det er en billig og underholdende Fornøjelse. Jeg taler til Dig som Mandfolk, Alfred, Du maa ikke gøre vort Køn til Skamme. Skal det virkeligt siges, at vor første Sportsmand er bleven en sølle Tøffelhelt?

— Nej, det skal ikke. Du kan være ganske rolig, Brandt, svarede Alfred Høegh og rejste sig, idet han stødte sit Champagneglas mod Vennernes. I mit Ægteskab vil det altid blive mig, der er Manden, men man maa have Tid til Alt, især til at vente.

Idag har I set den lille Primadonna fra Alhambra-Teatret. Paa Gensyn om en Maaned i Langelinjes Pavillon, saa skal jeg præsentere Jer for min lille, søde elskværdige Hustru, der vil gøre Alt, for at hendes Mands Venner kan befinde sig vel.

II.

Saasnart den lille Baad med de to Venner var roet væk fra Lystyachten, kaldte Alfred Høegh sin gamle, trofaste Sømand op. De to var næsten Venner, saa gode Venner, at det ikke var langt fra, at den unge, smukke Frue, for hvis smaa Fødder hele København havde ligget, til Tider var jaloux paa den gemytlige, begede Gut.

— Kasper! sagde Alfred Høegh, pas nu godt paa, hvad jeg siger Dig.

— Javel!

— Tag først Alt, hvad der findes ombord af Vin, Konserves og Delikatesser og bring det her op paa Dækket. Signaliser saa efter en Baad og lad Svend hjælpe Dig med at faa Alt stuvet ned i den. Ro saa med hele Pibetøjet ind til Baadehavnen. Derefter kan Du selv tage Dig en Ferie med Kostpenge, foreløbig paa otte Dage. Naar de er gaaede, aabn saa dette Brev og udfør, hvad der staar i det.

Kasper saa forbavset paa sin Chef og var lige ved at gøre en Indvending, men den blev stikkende i Halsen paa ham, da Alfred Høegh kort spurgte:

— Har Du forstaaet mig?

— Javel!

I Løbet af knapt 20 Minutter var Alt bragt paa Dækket: store Kasser med Vin og Sodavand, Konservesdaaser i alle Former og Størrelser

med Kød- og Fiskeretter, Grøntsager og Desserter, Pakker med Cigarer og Cigaretter og Kurve med Frugt og Konfekt.

Alt blev stuvet ned i den lille Jolle, der var roet ud af en Dreng, og Kasper roede nu selv roligt og sindigt i Land, medens Alfred Høegh og Svend viftede til ham til Afsked.

— Saa, Svend! sagde Alfred Høegh til den fjortenaarige Nyboderdreng, som han havde taget som Lærling paa sin forestaaende Bryllupsrejse med »Amor«, nu maa vi To se at klare Butiken alene.

— Det kan vi ogsaa sagtens, sagde Drengen, der var stolt over ikke længere at skulle staa under den gamle Sømands Formynderskab.

— Det glæder mig, at Du ikke er bange af Dig. Gør nu Alt klart til at lette, jeg kommer tilbage om lidt.

Alfred Høegh gik nedenunder. Der laa hans unge Hustru og hvilede sig paa Kahyttens Hynder. Skønt hun næppe havde tænkt paa, at hun skulde blive overrasket i denne Stilling, havde hun dog instinktmæssigt ordnet sine Klæder saaledes, at de paa den mest flatterende Mande fremhævede hendes Legemes fine, nydelige Bygning. Et Øjeblik blev Alfred Høegh staaende betaget og betragtede sin Hustru.

Enten hun nu havde hørt ham komme, eller hun havde mærket hans Blik, som hvilede paa hende, saa aabnede hun i hvert Fald langsomt Øjnene med de lange Vipper og saa paa ham med et træt Udtryk.

— Staar Du nu igen og stirrer paa mig. Du ved ikke, hvor det irriterer mig.

— Det kan da ikke irritere Dig, naar Du sover, min kære Ven?

— Jeg sov slet ikke. Jeg gik kun herned, fordi jeg ikke kan taale dine Venner, som de kalder sig. Er de gaaet?

— Ja, kommer Du saa op?

— Jeg ved ikke rigtig. Naar er Kapsejladsen forbi?

— Om et Par Timer.

— Saa bliver jeg vist hernede saalænge. Der kommer maaske Andre, som jeg heller ikke bryder mig om at lade mig kede af med Komplimenter.

— Som Du vil. Skal vi gaa med til Middagen paa Skodsborg?

— Det kan jeg ikke svare Dig paa endnu. Jeg har egentlig ikke Lyst til nogetsomhelst idag. Men Du kan jo høre herned om en Times Tid.

— Javel, min Skat! svarede Alfred Høegh og trykkede et Kys paa den smalle, hvide Haand, som hans Hustru nærmest af en Art Medlidenhed med sin Ægtefælle hængte ud til ceremoniel Afbenyttelse.

Hos Alfred Høegh var der mærkelig nok ikke nogensomhelst Fortrydelse at spore over den nonchalente Maade, paa hvilken hans Hustru behandlede ham. Han lod tvertimod til at være ualmindelig tilfreds som en Mand, for hvem alt gaar efter Ønske. Fru Rigmor syntes endogsaa at lægge Mærke dertil, og hun sagde næsten med en Slags Fortrydelse:

— Naar Du blot har din Yacht, saa er Du tilfreds. Det er næsten, ligesom om den var din Elskerinde.

— Det er i Reglen Hustruens egen Skyld, naar Manden forfalder til Elskerinder, af hvad Art de nu end er, svarede Alfred Høegh og gik atter op paa Dækket.

Fru Rigmor rejste sig halvt op paa Albuen og saa efter ham, medens hun gentog Ordene:

— Hustruens egen Skyld, naar Manden forfalder til Elskerinder! Saa lo hun:

— Nej! Der er saamænd ingen Fare, saa forelsket som han er.

Derefter lagde hun sig atter til Rette i sin hvilende Stilling, og som om det virkelig virkede dulmende og beroligende paa hendes Nerver at være alene, faldt hun lidt efter i en let Søvn. Man kunde se hendes Bryst hæve og sænke sig langsomt og som et sagte, fjærnt Bølgebrus høre Vejret hvisle i regelmæssige Drag mellem de halvaabne røde Læber.

Efterhaanden blev Lyden dybere og tungere. Fru Rigmor sov saa fast, at hun end ikke mærkede, at hendes Mand et Par Gange kom listende ned og stak Hovedet ind ad Kahytsdøren. Saa forsvandt han atter op paa Dækket med et Smil.

I halvanden Time havde Fru Rigmor sovet trygt, da hun vaagnede og forbavset saa sig om. Hun mærkede paa Yachtens Bevægelse at man sejlede.

— Hvad var nu det! Hun havde udtrykkelig sagt til sin Mand, at hun kun vilde tage ud paa Rheden, men at hun ikke vilde sejle idag af Hensyn til sin Migræne. Hvor kunde det saa falde ham ind at handle mod hendes Befaling. Det var aldrig sket før.

Fru Rigmor strakte Haanden ud og tog en lille Klokke, der hang i en Krog paa et i Gulvet fastnaglet Bord.

Hun ringede stærkt, men der kom Ingen. Forbavset rejste hun sig helt op, ordnede sit Toilette, der var bleven lidt krøllet og rettede paa sin Frisure foran et lille Lommespejl. Saa ringede hun igen kraftigere end første Gang, medens hun utaalmodigt stampede med den ene hvidskindede Støvle i Gulvet.

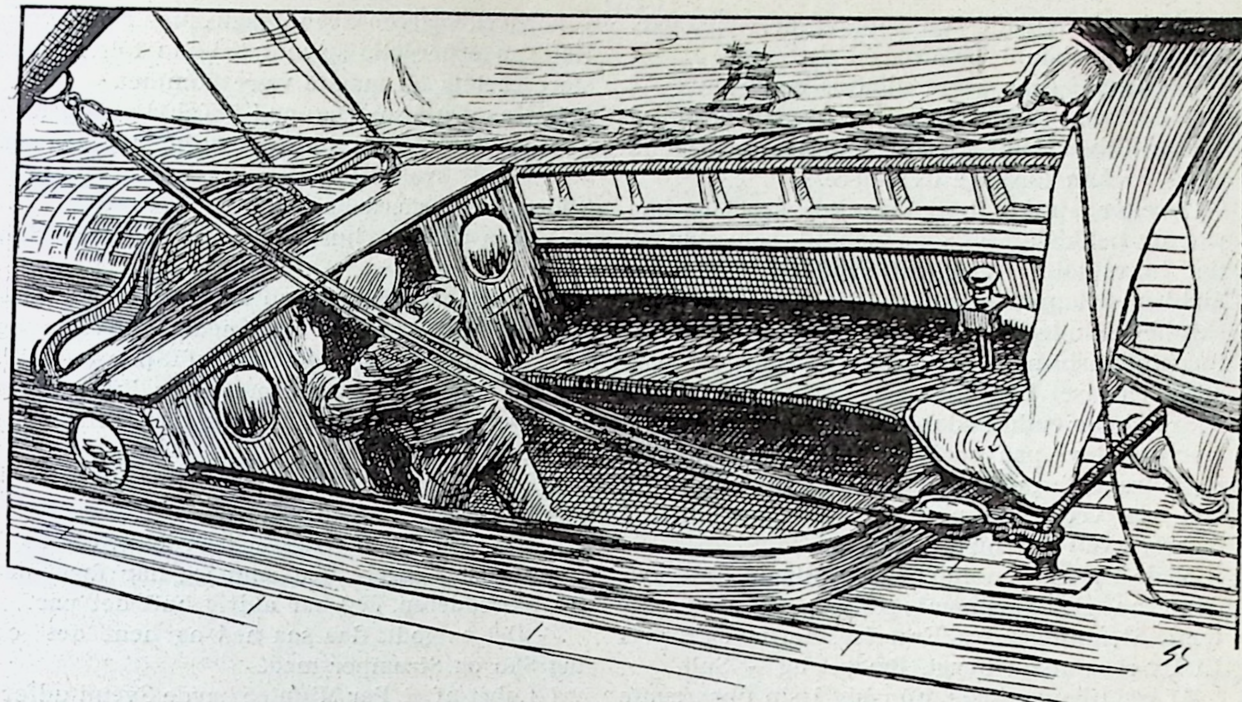
Denne Gang gik Kahytsdøren op, og Svend viste sit brede forslagne og gemytlige Ansigt i Døren, medens han stak Tungen ud i den ene Kind, som ventede han en ordentlig Overhaling.

— Jeg synes, vi sejler!

— Javel, Frue!

— Hvor sejler vi hen?

— Det ved jeg ikke, Frue! Vi har lige passeret Kronborg.

— Kronborg! udbrød Fru Rigmor, medens den højeste Forbavselse blandet med en Vrede, der fik de fintdunede Kinder til at blusse, malede sig paa det smukke Ansigt.

— Ja, svarede Svend med en underlig Mavevridning, der skulde forestille et Buk, og et Glimt i Øjet, der udtrykte Forventning om stor Ballade.

— Vil Du straks bede min Mand om at komme ned til mig, Svend!

Svend forsvandt.

Fru Rigmor satte sig til Rette i et Hjørne af Kahytssofaen. Hendes smukke, blaa Øjne havde faaet en mørk, truende Glans, for hvilken de havde været berømt paa Teatret i tragiske Partier. Hendes Mund var stram og sluttet og hendes Holdning myndig. Hun følte sig i dette Øjeblik som en Messalina, der kalder en Slave ind til Straf efter sit Lunes Indskydelse.

Men det var ingen Slave, der traadte ind. Det var ingen angerfuld og ydmygtbedende Mand, der kom med et rædselsslagent Udtryk, som hendes Magtbrynde kunde nyde. Det var ikke andre end Svend, der viste sig, og han var endnu for ung til at lade sig imponere af skøn kvindelig Strænghed, som er den voksne Mands søde Tyran. Han var selvbevidst som den, der handler efter en højere Ordre.

Idet han derfor rev »Laaget« af Hovedet og gentog sin tidligere Mavevridning, sagde han i kort Rapporttone:

— Jeg skulde melde, at hvis Fruen vilde tale med Herren, saa var han oppe paa Dækket.

Derefter forsvandt Svend hurtigt, som var han bange for Virkningen af denne frygtelige Salve.

Fru Rigmors strænge Mine gik over til et næsten stupidt Udtryk. Først tænkte hun paa at besvime, men hun var bange for, at Ingen skulde lægge Mærke dertil, og det vilde være for anstrengende at spille Rollen for længe ad Gangen.

Saa tænkte hun paa at gaa op paa Dækket og give ham hans Bekomst. Det kunde imidlertid let tydes som Eftergivenhed, og den maatte paa ingen Maade vises overfor en Mand ved det første ægteskabelige Sammenstød.

Saa besluttede hun sig endelig til at vente: vente, hvorlænge det skulde være, men indtil han kom og bad hende om Forladelse.

Ja! Det var den eneste rigtige Taktik. Fru Rigmor satte sig saa magelig som muligt til Rette, og der blev hun siddende, medens Time gik efter Time. Mørket faldt paa, og Vandet vedblev at skumme langs Skibssiden med en sydende Lyd, der fortalte, at Yachten gik frem for alle Klude.

IV.

Med udspilede Sejl, der formelig syntes at bugne af Velvære ved en længe savnet Motion, strøg »Amor« gennem Kattegattet i den maaneklare Nat.

Alfred Høegh laa henne paa en af Tofterne og stirrede op paa Maanen, hvis venligt smilende Ansigt syntes at sejle om Kap med Yachten som en gemytlig og nysgerrig Iagttager af, hvad der vilde ske ombord.

Det var den tredje Pibe, Alfred Høegh havde banket ud. Nu var han i Færd med at stoppe den fjerde. Klokken var langt over Midnat.

Han hørte en Lyd. Det var Svend, der kom

forsigtigt kravlende, og som sagde i en sagte, hemmelighedsfuld Tone:

— Nu er Fruen gaaet til Køjs og sover.

— Ja, vent lidt, svarede Alfred Høegh og tændte Piben. Hun sover næppe fast nok endnu til, at vi kan foretage os videre.

Derefter strakte han sig atter, saa lang han var, og bakkede løs. Søen laa stille som et mægtigt Sølvskjold. Af og til skød et Fiskefartøj forbi med lappede Sejl, der lignede en sammenskrabet Kludebunke. »Amor« sejlede det saa fornemt forbi som en veludhalet Laps, der passerer en laset Vagabond paa Nattevandring.

Svend, der endnu ikke havde Hang til Drømmerier, sad tavs paa en Kant med dinglende Ben og betragtede opmærksomt sin høje Chef. Drengen var ved at revne af Nysgerrighed efter at erfare, hvad der nu skulde ske.

Nede i Kahytten havde Fru Rigmor, alt som Timerne gled, gennemløbet alle de mest skiftende Stemninger, fra Ærgrelse, Harme og Raseri til Uvirksomhed, Frygt, Rædsel og – Sult.

Af og til udmalede hun sig i sin opskræmte Fantasi, at der kunde være sket en Ulykke. Maaske var hendes Mand falden overbord. Hun var lige ved at skrige op, men saa hørte hun Alfred Høeghs og Drengens Stemmer. Kun forbavsede det hende, at den gamle Sømands dybe Bas aldrig blandede sig i Koret. Naa, han var hende nu saa inderlig ligegyldig, eller rettere, hun kunde ikke fordrage hans fortrolige Væsen.

Tilsidst bestemte Fru Rigmor sig til at gaa til Køjs. Hun følte, at hvis hun blev oppe, havde hun ikke Kraft til at modtage sin Mand, som han burde modtages, naar han kom ned. Nu vilde hun sove, og næste Morgen vilde hun føle sig styrket til at give ham et saadant Lag, at han ikke skulde forvinde det for det Første.

Medens Fru Rigmor klædte sig af og lagde Klæderne paa en Stol ved Siden af Køjen, forandrede hun imidlertid Taktik. Hun vilde slet ikke tale til ham. Hverken hvis han nu kom ned for at bede om godt Vejr, eller naar han i Morgen vilde give hende Forklaringen og et Forsoningskys.

Ikke et Ord vilde hun sige til ham i tre Dage. Ikke et Kærtegn, ikke en Tilnærmelse skulde blive ham tilstaaet. Han skulde mødes med kold, isnende kold Ro, uden et Spørgsmaal, uden en Bebrejdelse. Ja saadan skulde det være.

Fru Rigmor lagde sig derefter til at sove, medens hun formelig nød de Kvaler, der vilde faa hendes Ægtemand til at vride sig som en Orm af Anger og Fortvivlelse.

Med disse Tanker faldt Fru Rigmor i en Søvn, saa tung, at man udefra gennem Døren kunde høre hendes lange, dybe Aandedræt.

Alfred Høegh, der et Par Gange havde været nede for at lytte, følte sig nu sikker.

— Svend!

— Javel, svarede Svend sagte, men tjenstivrig. Han var forfærdelig spændt, thi han følte, at det store Øjeblik nu maatte være kommet.

— Kan Du liste Dig ned i Kahytten og tage alle de Klæder, som min Hustru har lagt fra sig.

— Javel! svarede Svend, der anede, at dette vilde blive forfærdelig Spænd.

— Men uden at hun mærker det. Ogsaa Sko og Strømper.

— Javel! svarede Svend aandeløs, og smidig som en Kat kravlede han ned i Kahytten og dukkede op igen med et Brus af Silke og Tyll, der duftede af Parfume, men som ikke syntes at gøre nogetsomhelst Indtryk paa hans unge Sanser.

Alfred Høegh modtog derimod med let rystende Hænder den pikante Byrde.

— Har Du dit Søndagstøj i Orden, Svend?

— Ja, det ligger, lige som jeg har faaet det fra Skrædderen. Jeg har aldrig haft det paa.

— Det er godt. Gaa saa ned og hent det og tag Sko og Strømper med.

I Løbet af et Par Minuter havde Svend udført Ordren og stod nu med sit hvide Søndagstøj over Armen og saa spørgende paa sin Chef.

— List Dig saa ned i Kahytten igen og læg dit Tøj paa Stolen.

Svend grinede over hele Ansigtet. Lydløst snoede han sig ned i Kahytten, lagde Tøjet paa Stolen ved Køjen og trak sig atter tilbage. Men denne Gang kom han til at støde med Foden mod Døren, saa at det gav et lille Bums.

Fru Rigmor foer op i Søvne:

— Hvem der? spurgte hun

Ingen svarede.

Der blev en lang Pavse, medens hun antagelig samlede sine Tanker for at orientere sig, hvor hun var. Pludselig stod Situationen hende aabentbart klar, thi man hørte en Stemme i Mørket:

— Er det Dig, Alfred, saa forbyder jeg Dig at komme ned. Nu kan Du blive deroppe til imorgen. Jeg taaler ikke, at Du forstyrrer mig.

Fru Rigmor lyttede et Øjeblik. Skulde hendes Stemme alene virkelig have Magt nok over ham, eller skulde han prøve paa at ville formilde hende ved Kærtegn.

Nej, nu trak Skridtene sig tilbage. Lydig som en Slave forsvandt han, frygtende sin Straf. Fru Rigmor nød det forestaaende Opgør. Naar hendes Mand blot reagerede noget stærkere. Der var ingen Tilfredsstillelse ved en Kamp med én Modstander, der var saa veg som han.

Men et var Fru Rigmor sikker paa, at naar hun vaagnede imorgen, saa laa »Amor« paa Københavns Rhed nøjagtig paa den Plads, hvor hun var gaaet ombord.

Saa kunde de tales videre ved, naar de kom paa Landjorden, og man havde spist Frokost. Thi Fru Rigmor var glubende sulten.

Med disse Tanker faldt Fru Rigmor atter i en dyb og tryg Søvn uden Uro og uden Drømme, saaledes som Søvnen er med en tom Mave.

Alfred Høegh og Svend manøvrerede imidlertid videre med »Amor«, der skød en prægtig Fart.

Medens Lystyachtens Chef stirrede op i de drivende, maanebeskinnede Skyer, drømte han om sin unge Hustrus Kærtegn og berusede sig i Tanken om hendes Kærlighed samtidig med, at han fast og bestemt satte sig for, ikke et Øjeblik at ville slaa af paa sin Værdighed som Mand og Ægteherre.

IV

Det var lige i Morgendæmringen. Over Havet laa en tæt Taage, som Solen endnu forgæves søgte at jage paa Flugt. Luften var kold og gennemtrængende.

Fru Rigmor, der af og til havde aabnet Øjnene halvt, medens hun prøvede paa at klare Drøm fra Virkelighed, foer pludselig op med et Skrig.

Fruen hørte nu en lang, skurrende Lyd, saa kom et forfærdeligt Bums, der fik Lampen under Loftet til at sende en Regn af Glasskaar ned over Gulvet. Derefter blev Alt et Øjeblik stille.

Men ogsaa kun et Øjeblik varede Stilheden, skønt den forekom Fru Rigmor en Evighed, medens hun sad paa Køjens Kant med opspilede Øjne og bankende Hjerte.

Saa stak Svend Hovedet ind i Kahytten og raabte aandeløs:

— Skynd Dem at klæde Dem paa, Frue, vi synker!

— Vi synker! Ordene fik Fru Rigmor til at blegne af Forskrækkelse. Hun saa sig om. Hvor var hendes Klæder! Var hun bleven saa fortumlet, at hun ikke mere kunde finde noget. Rolig! Rolig! gentog hun for sig selv, medens hun mere og mere forvirret stirrede rundt i Kahytten, hvor alt nu laa uordentlig kastet mellem hinanden.

I det samme saa Fru Rigmor sin Mands Ansigt i Kahytsaabningen. Hele Nattens opsparede Raseri kogte op i hende. Hun begyndte allerede at ville holde en ordentlig Gardinprædiken, men hun forbavsedes, næsten forfærdedes ved hans strenge Udseende og myndige Stemme.

— Skynd Dig at komme i Klæderne. Her kan det gælde Livet.

Livet Fru Rigmor foer op i Rædsel. Hun greb efter de første de bedste Klædningsstykker. Der laa jo Drengens Tøj. Hvordan var det kommet herned! Naa, det var i al Fald Klæder. Fru Rigmor stak hurtigt i de hvide Sømandsbenklæder, fik Blusen med den udskaarne Krave trukket ned over Skuldrene og den blanke Hat med »Amor« i Guldbogstaver sat paa Hovedet. Med Sko og Strømper i Haanden ilede hun op paa Dækket.

I det samme brød Solen gennem Taagen og belyste en lille grøn Ø, paa hvilken der kun var nogle Træer samt Noget, der lignede et gammelt forladt Røgterhus.

»Amor« stod paa Grund i Strandkanten, fra hvilken talrige hvide Fugle opskræmte hævede sig for atter at dale ned som et Snevejr.

Yachten, der allerede havde taget meget Vand ind forude, huggede i Sogangen og truede med at sprænges i sine Fuger. Alfred Høegh var optaget af at sætte den lille Jolle i Vandet. Han vendte sig om og saa sin Hustru komme op af Kahytten. Aldrig havde han i sit Liv set en saa allerkæreste lille Skibsdreng, som hun stod der med Rædsel malet i Ansigtet og holdende en Sko i hver Haand. Han var lige ved at ile hende i Møde, omfavne hende, kysse hende og bede hende de tusinde Gange om Forladelse for den Forskrækkelse, han havde indjaget hende. Men han betvang sig, og med Kommandorøst raabte han:

— Kom her hen og gaa i Baaden!

Fru Rigmor adlød mekanisk uden at sige et Ord.

Alfred Høegh fik sin Hustru anbragt i Baaden og sendte Drengen ned til hende. Saa roede de et Stykke mod Land.

— Ud med Dig, Rigmor! Smøg dine Benklæder op og sop i Land.

Fru Rigmor adlød atter uden et Kny. Hun trak hurtigt Benklæderne op over Knæet, og paa de nydelige, fine Ben, der saa ofte havde henrykket Parkettets Kikkert-Herrer, vadede hun ind paa Strandbredden, medens Komandostemmen derude atter lød:

— Ro saa Baaden ud igen, Svend!

Svends Øjne var saa store som Thekopper af Spænding, Anstrængelse og Forbavselse. Han vidste hverken ud eller ind. Var dette Spøg eller Alvor eller begge Dele i en underlig Blanding.

Nu lagde han sig paa Siden af »Amor«, paa hvis Dæk Alfred Høegh i Hast havde samlet den Smule Forraad af Konserves og Flasker, der var blevet tilbage paa Yachten, samt nogle Kogekar og Pander, en Bøsse og et Par Æsker Patroner. Det blev altsammen kastet hulter til bulter ned i Baaden, i hvilken Alfred Høegh nu selv sprang ned. Et Øjeblik senere saa man »Amor« synke langsomt, derefter lægge sig paa Siden og dreje om som en fuld Mand, der lægger sig til Ro. En Hvirvel dannede sig i Vandspejlet, men glattede sig strax efter ud, og Bølgerne gled langsomt over Vraget af »Amor«, hvis Skrog man tydelig kunde se gennem Vandet. Det stod kun nogle Fod over den sunkne Yacht, der i gamle Dage havde været sin Ejers Stolthed, men for hvilken han i de senere Aar ofte havde tænkt paa at faa en mere moderne Afløser.

I det samme hørtes inde fra Land et Skrig af Forfærdelse og ligesom i Nød.

Det var Fru Rigmor, der besvimede, overvældet af det Indtryk, Skibbrudet havde gjort paa hende.

V

Da Fru Rigmor vaagnede op, saa hun sig forbavset om. Hun laa paa et Leje af Tang og Græs i et mørkt, skummelt Rum, i hvilket kun en enkelt, skarp Solstraale skar ned som en Kniv og belyste et gammelt faldefærdigt Bord med et Par Bænke.

Ved Siden af hende knælede hendes Mand, og i et Hjørne af Hytten stod Svend og saa benauet ud.

— Naa, Gudskelov det er gaaet over! sagde Alfred Høegh og kyssede hende, medens Fru Rigmor gjorde en utaalmodig Bevægelse og sagde:

— Hvordan er det dog, jeg ser ud. Lad mig nu være alene, at jeg kan komme til at klæde mig ordentligt paa.

— Hvad vil Du klæde Dig paa med, min lille Ven. Vi har ikke andre Klæder end de, vi staar og gaar i. Alt det øvrige er gaaet til Bunds med »Amor«.

— Skal jeg gaa saadan til Spot og Spe?

— Til Spot og Spe! For hvem mener Du. Her paa Øen er der ikke noget levende Væsen, som Du behøver at genere dig for uden Svend og mig.

— Svend, den Hvalp. Hvad tror Du, jeg bryder mig om ham.

Svend stillede en meget fornærmet Mine op, medens Fru Rigmor, der nu havde rejst sig over Ende paa Lejet, mønstrende kastede Blikket omkring sig:

— Uf, hvor her er ækelt og uhyggeligt. Lad os da i hvert Fald skynde os at komme bort saa hurtigt som muligt.

— Jamen, hvor hen? I den lille Jolle kan vi ikke naa langt, og det vil ogsaa være livsfarligt, thi saa fjernt, man kan se, er der intet Land, og Jollen er endogsaa sprunget læk.

Først nu syntes Situationen ret at gaa op for Fru Rigmor.

— Du vil da vel ikke have, at vi skal opholde os her i længere Tid.

— Nej, det ved Gud, at jeg ikke vil have, min Engel, dersom det stod til mig, men det gør det nu desværre ikke. Forholdene er stærkere end jeg. Vi maa blive her og indrette os saa godt som muligt, indtil der kommer Hjælp.

— Og hvorlænge kan det vare?

— Ja, hvad ved jeg. Det kan maaske vare længe. Vi er bleven drevet ud af vor Kurs, og det er ikke sikkert, at der kommer Skib her forbi i de første fjorten Dage.

— I de første fjorten Dage! Men til den Tid vil jeg være død.

— Naa, man dør ikke saa let. Vi har jo Tag over Hovedet, en dejlig frisk Strand, prægtig Luft, højt Sommervejr, Fuglevildt i Masse og Bøsse og Patroner til at skyde det med. Og saa har vi hinanden og vor unge Kærlighed, ja, hvad kan et Par nygifte Folk egenlig forlange mere. Jeg føler mig formelig lykkelig ved vort Æventyr.

— Saa? Ja, jeg er nu ikke nogen romantisk Natur. Den Slags Ting med en øde Ø og Kildevand kan være ganske morsomt at læse om, men jeg bryder mig ikke om at opleve det.

— Kom nu med ud, saa skal Du se, hvor smukt Stranden ligger, hvordan Fuglene kredser i store hvide Flokke, og Solen skinner over det lysegrønne Græs. Herre Gud, det er da ingen Ulykke, der er sket. Vi er jo allesammen i god Behold med hele Lemmer.

Fru Rigmor, der havde overvundet sin første Forskrækkelse, og som nu allerede koldt og nøgternt saa Æventyret i hele dets ækle Ubehagelighed for en forvænt Natur som hendes, hørte imidlertid ikke et Ord af, hvad hendes Mand sagde. Hun kastede sig med Ansigtet ned i Tangbunken, medens hun græd af Arrigskab og Raseri og mellem Anfaldene stønnede:

— Det tilgiver jeg Dig aldrig, Alfred. Havde jeg ikke forbudt Dig at sejle? Hvor turde Du saa gøre det alligevel. Du er en raa og hensynsløs Natur, der ikke har Spor af Hjerte i Livet — Lad være at røre mig! — og som ikke gør Dig Samvittighed af at dræbe mig, som, Du ved, har saadanne sarte Nerver.

— Du skal se, lille Rigmor, Opholdet her vil netop styrke dine Nerver.

— Naa, Du haaner mig tilmed. Ud med Dig, jeg vil ikke se Dig, jeg vil ikke tale med Dig, forstaar Du mig, ud med Dig og tag den næsvise Hvalp med; jeg tror min Salighed, han staar og ler af mig.

Svend gjorde en betuttet, benægtende Bevægelse og saa forskrækket op til sin Herre, der sagde:

— Naa, om saa var! Det er da godt, at der er En, der ikke taber Humøret.

VI

Der var gaaet to Dage.

Den foregaaende Nat havde der raset en Brandstorm med Paalandsvind. Uhyggeligt havde der været i Hytten, og Uhyggen var bleven forøget ved, at den unge Frue uafbrudt havde stønnet og klaget sig.

Hendes Mand havde én Gang spurgt:

— Er Du syg, Rigmor?

Han havde faaet det Svar:

— Nej, men jeg er grænseløs ulykkelig.

Derefter var der ikke bleven vexlet flere Ord.

Nu var det prægtigt Solskin med højt, varmt Vejr, da Alfred Høegh og Svend tørnede ud stive i alle Lemmer.

Saasnart de var komne udenfor, udstødte Drengen et Glædesskrig og styrtede ned mod Stranden. Stormen havde slaaet »Amor« i Stykker og ude i Strandkanten flød det med Planker, Kasser og talrige Smaagenstande, som man tidligere havde betragtet som uundværlige Nødvendighedsgenstande ombord, men som nu næsten forekom som Civilisationens Vidundere hver for sig.

Det blev et Bjergningsarbejde under mange glade Udbrud. En Kasse Konserves, en do. med Toiletgenstande, to Feltstole, en oppustet Sovepude, tre Sæder, en knækket Fiskestang med Snøre, et lille Signalflag og en halvfuld Flaske med Kaffeextrakt.

Svend løb frem og tilbage til Hytten, medens han raabte Hurra, hver Gang han bragte en ny Genstand, dels fordi det morede ham utroligt, dels fordi der efter hvert Hurra henne fra Tangbunken lød et:

— Hold dog Mund, Dreng. Du irriterer mig.

Da Alt var bragt i Hus, gik Svend og hans Herre paa Fangst langs Strandkanten i den prægtige Morgen. Udbyttet var et Par Strandfugle, der var faldne for eet Skud, thi der maatte spares paa Ammunitionen, og der var nok at sigte paa; desuden en halv Snes Krabber, som Svend tog med Hænderne, efter at han var soppet ud paa bare Ben.

Da det tilmed viste sig, at der var lidt Ferskvand paa Øen, var man godt dækket, og der blev tændt op paa det af Sten opførte Ildsted med en af de kostbare Tændstikker, som Alfred Høegh havde bragt tørre i Land.

Svend og hans Herre spiste som Tærskere. Fru Rigmor, der nu var bleven anbragt som en Prinsesse paa Ærten midt i en vældig blød Bunke Græs, syntes at have faaet Humøret en lille Kende op i det dejlige varme Solskin, men hun rørte dog kun lidt af Maden, som hun erklærede for væmmelig.

Efter en ordentlig Skraber paa det bløde Grønsvær gik Svend og hans Herre atter i Gang med at skaffe Føden, medens Vejret var gunstigt. Udbyttet var denne Gang overvældende. Det bestod ikke blot af Fugle, deriblandt en dejlig fed Krikand, men ogsaa i tre smaa Torsk, som Svend havde pilket.

Det blev altsammen lagt ind i Forraadskamret under nogle store Sten.

Derefter erklærede Alfred Høegh, at han vilde foretage en Expedition hele Øen rundt, og spurgte sin Hustru om hun vilde følge med.

— Nej!

Saa gik de to Andre alene, men denne Gang var det næsten umuligt for den glade Nyboderdreng at slaa et Ord ud af sin kære Herre, der var tavs og indesluttet.

Turen rundt om Øen viste sig at være uden større Interesse. Nogle Buske og mindre Træer udgjorde hele Vegetationen, men røbede tillige, at det meget vel vilde være muligt at faa noget ud af Jorden, især da der flere Steder rislede Smaakilder frem.

Svend og hans Herre, der havde taget et Bad

i det friske strømmende Vand, var nu paa Hjemvejen.

Da de var naaede et hundrede Alen fra Hytten, som havde været dækket for deres Øjne af en lille Højning i Terrænet, greb Alfred Høegh pludselig forbavset Svend i Armen. Begge stirrede fremefter og saa, at der steg Røg op fra Ildstedet.

Sagte listede de sig nærmere. Nu var de naaet helt hen til Hytten. Foran Ildstedet, paa hvilket det blussede lystigt, laa Fru Rigmor paa Knæ, medens hun stegte den fintplukkede Krikand paa Spidsen af en Ladestok og dryppede den med noget Smør, der havde været i en af Konservesdaaserne. Hun var saa optaget af sit Arbejde, at hun slet ikke mærkede de Tos Ankomst.

Alfred Høegh blev først staaende nogen Tid og betragtede med lysende Øjne sin lille huslige Hustru.

Saa tyssede han med en Haandbevægelse paa Svend, hvorpaa de begge listede ind i Hytten, hvor de tog Plads saa stille som Mus.

Lidt efter kom Fru Rigmor ind gennem Aabningen med en Kasserolle i Haanden. Hun blev ildrød i Hovedet, da hun saa Svend og hans Herre, men Alfred Høegh sprang op, og idet han tog hende om Livet, sagde han:

— Men hvad er det dog, Du har til os der, lille Mo'er.

Der kom et Par store Taarer i Fru Rigmors Øjne, idet hun svarede:

— Det er vist blevet rædsomt! Men jeg vilde saa gerne ogsaa gøre lidt Nytte.

— Rædsomt! Det ser jo saa lækkert ud, saa det kunde sættes lige paa Kongens Bord.

— Synes Du? spurgte Fru Rigmor glad. Saa skal Du og Svend spise det. Lad mig nu gaa ud og varme Kaffen.

Alfred Høegh satte sig syngende til Bords, og da han senere laa ude i Høbunken med sit Hoved hvilende i sin Hustrus Skød, erklærede han, at han aldrig i sit Liv havde følt sig saa lykkelig. Og medens Solen dalede og tændte Ild over Vandet, bøjede Fru Rigmor sig ned over sin Mand, kyssede ham paa Panden og sagde:

— Jeg maa nok være med Jer, Alfred? Du skal se, I skal blive tilfreds med mig.

Den Gang følte Alfred Høegh sig helt oppe i den syvende Himmels røde, drivende Skyer.

VII

I ti Dage havde Opholdet paa den lille Ø nu varet. Heldigvis havde det næsten uafbrudt været dejligt Vejr med varmt Solskin.

De tre Skibbrudne var saa solbrændte som Tatere. De færdedes hele Dagen i den friske Luft uden Hat eller Fodbeklædning, og efter Tur gik de ned til Badepladsen, hvor de ogsaa vaskede deres Tøj og lod det vindtørre, medens Vedkommende selv rullede sig ind i et stort Tæppe, der var en af de faa Luxusgenstande, man havde reddet.

Over hele Linien var Humøret tilsyneladende fortræffeligt, og Alfred Høegh var henrykt over den Forandring, der var foregaaet med hans Hustru, i hvem der ikke var Spor af Primadonnaen tilbage. Hun var saa glad, jævn og ligefrem, at hun endogsaa havde vundet Svends Hjærte.

Ofte havde man i de Dage, der var gaaet, spejdet efter en Sejler, og ofte havde man set en, eller ligesaa ofte den langagtige Røg af en Damper, men Skibene var altid gaaede saa langt borte, at de ikke havde observeret de Skibbrudnes Signal.

Idag var Svend og hans Herre gaaet sammen til Bad. Efter det vilde de jage og fiske, da Forraadet næsten var sluppet helt op. De havde meddelt Fru Rigmor, at de neppe vilde komme hjem i de første tre, fire Timer.

Fru Rigmor kom netop ud af Hyttens Dør, da hun forbavset holdt Haanden spejdende over Øjnene.

Der kom en Kutter derude, og den sejlede ikke forbi, saaledes som de andre Fartøjer havde plejet, men den styrede lige ind mod Øen.

En Mand gik fra Borde, sprang ned i en lille Jolle og roede mod Land.

Nu kendte hun ham. Det var gamle Kasper.

Aldrig havde Fru Rigmor troet, at hun skulde blive saa glad ved at se dette Skibsinventar, som Alfred Høegh efter eget Sigende havde sendt bort, fordi han irriterede den unge Frue.

Nu kunde Fru Rigmor have omfavnet den gamle brave Sømand, der saa modigt havde opsøgt sit Herskab. Hun ilede ned til Stranden, medens Kasper sindigt trak paa Aarerne. Nu stod han paa Stranden. Han syntes slet ikke at være forbavset.

— Her er jeg efter Ordre med den nye Kutter! sagde han.

— Efter Ordre gentog Fru Rigmor i den højeste Forbavselse.

— Ja! Herren skrev i Brevet, at jeg skulde være her om ti Dage.

— Kender Du da denne Ø?

— Om jeg kender den? Ja, det er jo Herrens. Han har købt den. Her er der bleven slaaet mange Slag i Herrens Ungkarledage.

— Saa! sagde Fru Rigmor, der i et Nu forstod Situationen. Ja, Herren kommer ikke til at slaa flere Slag her, gamle Kasper.

— Hvad mener Fruen?

— Baade Herren og Svend druknede, da de satte »Amor« paa Grund.

— Druknede! udbrød Kasper forfærdet.

— Ja, de druknede! gentog Fru Rigmor som

om det var den naturligste Sag af Verden, medens Kasper saa rædselsslagen paa sin afdøde Herres Enke. Han vidste nok, at hun var slem, men at hun var den skindbarlige Djævel, havde han dog ikke troet. Han rystede formelig af Skræk over hele Legemet, medens hendes blanke Øjne hvilede paa ham med et myndigt, gennemtrængende Udtryk.

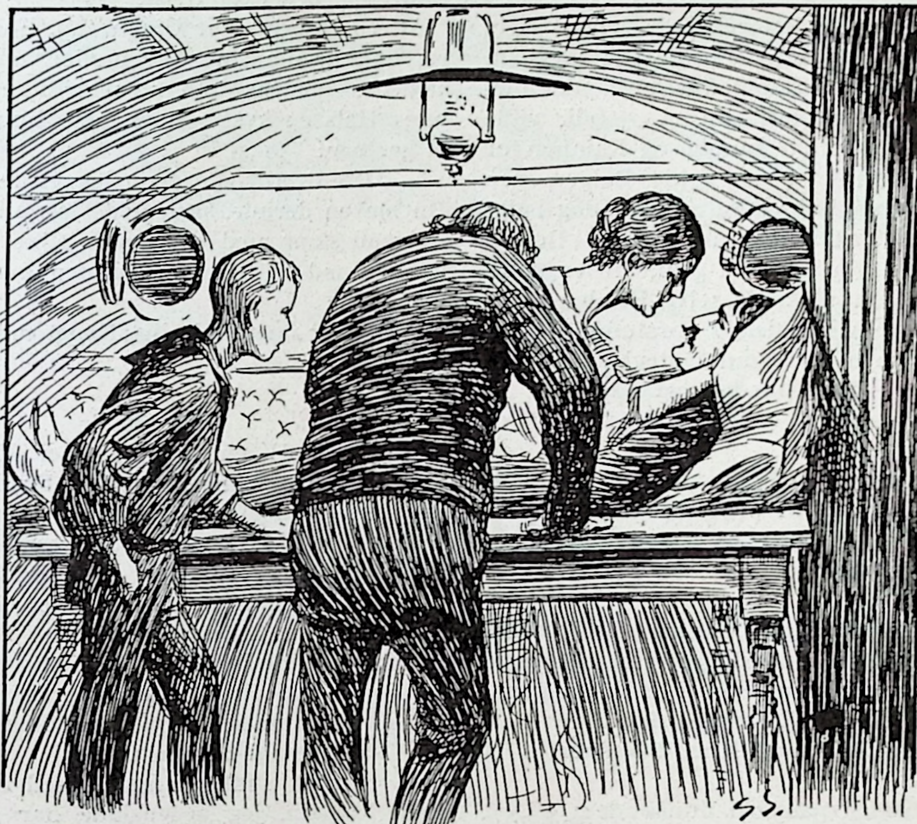
— Har Fruen fundet dem?

— Nej!

— Skal vi da ikke lede efter Ligene?

— Nej, vi skal ikke. Nu har Du strax at ro mig ud til Yachten. Er Du kommet efter Ordre, saa har Du vel ogsaa Tøj med til mig.

— Jøsses jo. Der er hele Kister fulde.

— Godt, saa ro mig strax ud, at jeg kan faa nogle ordentlige Klæder paa Kroppen. Har Du en Noterbog og et Stykke Blyant.

— Javel, Frue!

— Riv et Blad ud og giv mig.

— Javel, Frue!

Fru Rigmor skrev et Par Ord paa Papiret og lagde det paa Bordet. Derefter sagde hun kort til Sømanden:

— Ro mig saa ud til Yachten!

Kasper adlød uden et Ord. Han havde faaet en overtroisk Skræk for denne Kvinde, der saa rent fantastisk ud med sin solskoldede Teint og sin lasede Drengedragt.

Da Svend og hans Herre en Time senere kom hjem glade og syngende, belæssede med Bytte, foer Alfred Høegh forfærdet tilbage, da han tog den lille Seddel, der laa paa Bordet, og læste:

»Farvel! Du ser mig aldrig mere.

Rigmor.«

VIII

Alfred Høegh strejfede hele Dagen fortvivlet omkring paa Øen. Det var ham umuligt at forstaa eller forklare sig, hvad der var sket.

Kun forstod han, at det var gaaet her som saa ofte: Mands List er vel behænde, men Kvindelist er uden Ende.

Som hun havde forstaaet at narre ham og gøre ham tryg! Og netop som han troede, at han stod ved Maalet, og at hans Mandighed havde vundet den store Sejr, havde den lidt sit mest forsmædelige Nederlag. Men hvad var det ogsaa for en sølle Mandighed, han havde udvist. Han havde villet tyrannisere en Kvinde til Elskov. Det var mislykkedes, og han havde nu kun opnaaet at paadrage sig hendes Had i det Øjeblik, da han elskede hende højere end nogensinde tidligere.

Han følte sig overbevist om, at hendes Trusel var ægte, og at han virkelig aldrig mere vilde faa hende at se eller i hvert Fald aldrig mere som sin Hustru.

Alfred Høegh gik tidligt til Ro den Aften. Svend, der var lige saa forfærdet som sin Herre over, hvad der var sket, kunde ikke sove, medens han hørte, hvorledes Stakkelen laa uroligt paa sit Leje og talte højt med sig selv i forvirrede Ord.

Det maatte vel omtrent være Midnat, da Svend mærkede, at hans Herre stod op og gik ud af Hytten.

Et Øjeblik senere var ogsaa Svend paa Benene og listede sig lydløst afsted bagefter ham.

Længe flakkede Alfred Høegh ligesom villie-

løst omkring langs Strandbredden. Af og til var det vanskeligt for Svend at følge sin Herres Skikkelse, thi Natten var mørk.

Pludselig blev Svend grebet af Skræk. Hans bange Anelser var ved at blive Virkelighed. Han saa, hvorledes hans Herre vadede ud i Vandet. Svend skreg op om Hjælp, skønt han vidste, at kun Strandens opskræmte Fugle hørte hans Raab.

Saasnart Alfred Høegh mærkede Drengens Skrig bagved sig, var det, som om de hidsede ham frem. Han var nu saa langt ude, at Vandet allerede gik ham til Brystet. Om et Øjeblik vilde han ikke længere kunne bunde, og Kampen for Livet vilde begynde i de kolde Bølger, den Kamp, som Selvopholdelsesdriften endog lader den udkæmpe, der frivilligt vil kaste sig i Døden.

Svends Skrig var nu saa gennemtrængende, som haabede han at kalde selve Himlens Aander ned til Hjælp. Pludselig forstummede de. Svend lyttede med et spændt Udtryk i Ansigtets mindste Muskel. Han havde hørt Aareslag! Jo, nu kom de nærmere, pladskende hurtigt og regelmæssigt i Vandet.

Svend, der nu selv havde mistet Fodfæstet, og som var begyndt at svømme udefter, vedblev at raabe, medens hans Bryst hævede og sænkede sig i Bølgerne:

— Her! her! her!

Aareslagene var nu ganske nær. Det lysnede fra Himlen, idet Maanen slog et Hul i Skyerne, og i Straalerne saa Svend som i en Vision gamle Kaspers vejrbidte, spejdende Ansigt.

— Her, Kasper! Hjælp! Hjælp! Kasper! .

— — — — — — — —

Nede i Kahytten paa den flunkende nye Lystyacht: »Amor II« ligger Alfred Høegh bleg med lukkede Øjne. Ved Siden af ham staar Kasper og den forpustede Svend. De To har i Forening anstillet alle de foreskrevne Oplivningsforsøg, medens Fru Rigmor med bankende Hjærte har fulgt enhver af deres Bevægelser.

Hun har tænkt sig Muligheden af det, der nu er sket, og saasnart Mørket er faldet paa, har hun ladet Yachten styre tilbage.

Men sæt, det nu er for sent. Hendes Hjærne formørkes ved Tanken, og hun er en Besvimelse nær.

Saa hører hun gamle Kaspers brummende Stemme:

— Nu tror jeg nok, vi begynder at faa ham levendes igen. Men det var da ikke Fruens Skyld, han ikke satte Livet til. Saadanne Narrestreger!

Fru Rigmor synes imidlertid slet ikke at høre paa den Gamles Bebrejdelser. Hun har kun opfattet de første Ord. Hun trænger sig frem og kaster sig ned over Lejet.

Alfred Høegh slaar Øjnene op. Forvildet stirrer han sig omkring Saa møder hans Øjne Hustruens, medens hun slynger sine Arme om hans Hals og kysser ham, idet hun vedbliver at gentage:

— Alfred! Alfred! Hvor jeg elsker Dig. Var Du bleven derude, saa havde jeg fulgt Dig.

Svend staar med straalende Øjne, skønt han er drivvaad til Skindet, og den gamle Kasper brummer:

— Det er noget løjerligt Noget med den Kærlighed!

EPILOG

Da Amor II en Maaned efter Kapseiladsen styrede ind til Langelinie, stod Fru Rigmor selv til Rors med det kokette, solbrændte Ansigt smilende under den store Sydvest.

Holm var ved at faa et apoplektisk Anfald.

Gud, hvor hun havde forandret sig. Hun var slet ikke mere til at sværme for!

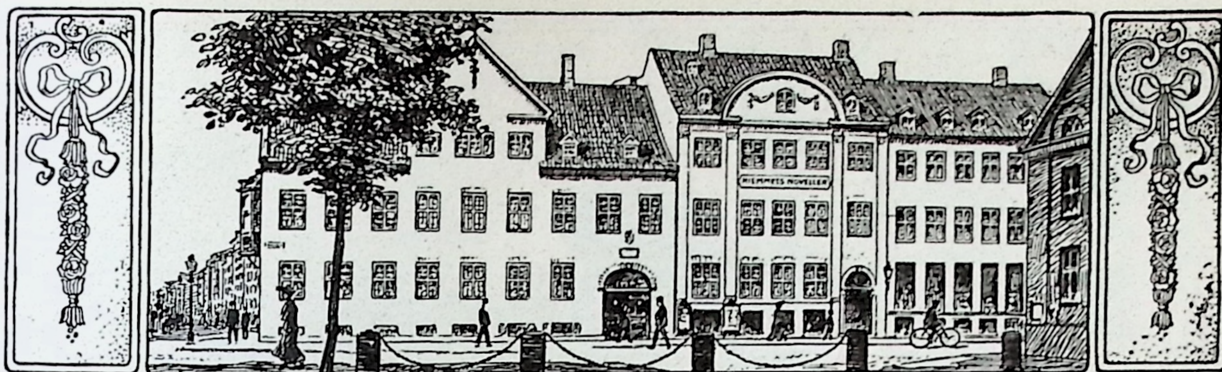
Men Brandt udbrød i en hjærtelig, beundrende Latter, og da Fru Rigmor tog hans Haand og rystede den med et synftigt Sømandstag, blev han saa ellevild, at han udbrød:

— Hun er splitte mine Topseil den deiligste lille Kaptein, jeg nogensinde har truffet. Ha! ha! ha!

Men siden den Tur har Fru Rigmor været en Hund efter at plaske til Søs, og hver Sommer besøger hun og hendes Mand den lille Ø — for Spøg har de døbt den Djævleøen — og her har de opført dem en lille, tarvelig Trævilla.

I Sommer havde de den ældste Dreng med. Han er syv Aar og tre Aar ældre end sin Søster, hvem han hele Efteraaret har fortalt de mest æventyrlige Historier fra Djævleøen, der sikkert en Gang vil opnaa en umaadelig Popularitet i hele den Høeghske Familie.

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Marts 1906.

Nr. 6. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

BRUDEFØLGET DRAGER FORBI

ET REJSEMINDE

AF

J. BLICHER-CLAUSEN

TEGNINGER AF LOUIS MOE

I Norge var det — højt oppe imellem Fjældene! Elvens Duren lød som en dyb, vedholdende Torden i det fjærne, og der var altid Sus af høje Graner i Luften. Saa grønt var der i Skoven og langs de bratte Stier, hvor Linèaerne voksede ind under vifteformede Bregner — lyse, duftende med fine smaa Klokker, som Humlebierne stødte til i Farten og fik til at svinge sagte frem og tilbage, indtil de pludselig standsede med en let, lille Skælven og blev staaende ganske stille.

Der sad en ung Turist paa en Sten ved Vejkanten og læste. Han var for en Timestid siden kommen springende nok saa fornøjet med sin Alpestok opad Fjældet; men saa havde han sat sig herned og var begyndt at blade i den Bog, han havde haft med i sin Rejsetaske. Og fra den Stund af var han bleven ganske alvorlig. Ingen skulde i dette Øjeblik paa hans ludende Hoved og krumme Ryg se, at han var en ung Student, som første Gang havde snøret sin Randsel og var draget ud paa en Fodtur. Han havde glemt Granduften og Lineàerne — dem han før var saa begejstret for — ja han traadte endogsaa ubarmhjærtig paa dem, hvergang han med en mørk Mine vendte Bladene i sin Bog og stak Næsen længere ned imellem dem.

Det syntes den lille Bogfinke i Lønnen over hans Hoved højst mærkeligt, at et

Menneske kunde sidde saa tavs og alvorlig ude i denne underdejlige Natur med den rene, klare Fjældluft; og saa tog den sig for at oplive ham lidt. Den begyndte med noget, der lød som et forskrækket, lille Hvin; men da det ingen Virkning havde, satte den fuld Kraft paa, brugte saamange nye Toner, at den blev helt forundret over det selv og var i sin Iver lige ved at lave en hel Melodi med forskellige smaa Variationer.

Ingenting hjalp. Mennesket sad der endnu og læste — og glemte den lyse Side af Livet for den mørke. Det ærgrede Bogfinken, at ingen lagde Mærke til den; og saa satte den et arrigt lille Skrig paa som Slutningsakkord. Mennesket saa op med et sløvet, træt Blik; saa vendte han det næste Blad og fortsatte. Men Bogfinken kiggede ham indunder Hatten med sine smaa, sorte Øjne; og da den dér ikke fandt Spor af Forstaaelse for sin egen Glæde, fløj den indigneret ind i Krattet til sin Mage. Det saa Mennesket og fulgte den en Stund med Øjnene, medens den madede sine skrigende Unger. Men der var ingen Fortrøstning i hans Blik: »Det er Løgn altsammen — baade Lykken og Kærligheden!« mumlede han og vendte et nyt Blad i Bogen.

Højt oppe paa Fjældet — fra den smalle Sti, som slynger sig ned igennem Skoven, mellem smaa Fosser og store Kampestene — lød imidlertid glade Festtoner, der mindede om en munter Folkevise, og fra den nærmeste Bygd svarede kimende Klokker. Tonerne kom nærmere og blev tydeligere. Violinerne jublede som til Dans, og de skingrende Horn faldt ind paa rette Steder. Saa fulgte en Lyd af Hestehove og muntre Stemmer oppe fra Højderne — og i Solglansen paa den aabne Plet i Skoven kom et festligt Bryllupstog af norske Bønder tilsyne. De fleste var tilhest: forrest Bruden med sin skinnende Krone over Sløret, ved Siden af hende Brudgommen — og saa hele Følget i brogede Nationaldragter med Musikken i Spidsen.

Turisten dernede var sprungen op, og Bogfinken skyndte sig frem for at tage Del i Musikken. — Saa drog Brudefølget forbi! Fossen durede, Linèaerne duftede, Lønnen sænkede sine fine Kviste til en Hilsen, og Bogfinken sang! Denne Gang blev den ikke upaaskønnet, for Bruden sendte den et straalende Blik fra sine klare Øjne: »Nej, hvor vakkert Du synger!« Og saa fulgte den hende fra Gren til Gren nedad Fjældet. Dens Stemme lød af og til imellem Violinens Toner, forsvandt under Hornmusikkens Klang og kom atter frem i Stilheden, til den endelig tabte sig og blev borte inde i Skoven, som længe efter gav Genlyd af Latter og Spil i det fjærne. —

Men Turisten havde sluppet Bogen og tænkte ikke mere paa at læse videre. Som en Ged sprang han opover Fjældet til den aabne Plads i Skoven og rullede sig rundt i det bløde Græs uden egentlig at vide, hvad det var, som drev ham. »Nej, saa sandelig er det ikke Løgn det hele; det er dig, der

lyver!« mumlede han med et trodsigt Blik til Bogen, strakte sig saa frem med Ansigtet udover Fjældkanten og lyttede smilende til Tonerne dernede fra.

Saa sprang han pludselig op og begyndte at synge:

»Den friske Vind og den milde Luft
har vakt mit frejdige Mod,
har fyldt mit Hjærte med vaarlig Duft
og let bevinget min Fod!«

Som et levende Bevis herpaa sprang han syngende nedad Fjældet uden en eneste Gang at bruge sin Alpestok. Alle livslede Tanker og gengangeragtige Fornemmelser var som strøgne bort fra hans Sind; og Omkvædet klang saa jublende ungt dernede fra — »en rejsende norsk Student!«

Da han kom til det Sted, hvor han nylig havde siddet og læst, sad Bogfinken der igen og kunde slet ikke begribe, hvem det var, der sang saa højt. Den havde en Linèa i Næbet og var paa Vej til sin Mage, men maatte dog først se, hvor Mennesket dernede blev af. Saa pustede den sine Fjer op, til den blev ganske tyk og rund som en Kugle, løftede lidt paa Vingerne og hoppede frem under Lønnen. Dér blev den siddende paa en fremspringende Stub og kiggede nysgærrig ned efter ham, indtil han forsvandt — — —

AF D. VON DER LYHE ZERNICHOW

ILL. AF TH. IVERSEN

Det lød som Torden under den store Porthvælving, naar Vogn efter Vogn kørte ind. Hestene stampede, Bidselkæder raslede og Tjenere smækkede Dørene op for lysklædte Alfeskikkelser, der hoppede let ud, efterfulgte af vægtigere Duennaer i moirée antique og Fløjl.

Paa den tæppelagte Trappegang med de mægtige japanske Vaser og Blomsterarrangementer, og i Forværelserne i første Etage lød Summen og Snak, Raslen af Silke, og nu og da en skærende Kvint fra Strengeinstrumenter, der stemtes rene. Over det hele Palæ laa den ubeskrivelige Balduft, der hovedsagelig bestaar af Blomsterduft, nye Handsker, Parfumer — en pêlemêle isprængt med Maddunster og Vinaande nede fra Køkkenregionerne.

Ballet stod hos Grev Stolpe i det store, gamle Stolpeske Palæ, og alt hvad der kunde krybe og gaa af Aristokratiet, stævnede derhen til denne Sæsonens sidste Fest, før den »stille Uge« kom, og forjog Familierne ud paa de respektive Godser igen.

Den mægtige, bonede Dansesal med de straalende elektriske Lysblomster i Væggenes og Loftets Felter skinnede eventyrligt, og i den halvcirkelrunde Baggrund var Orkestret anbragt, hvorfra de pirrende Toner udsendtes, der skar saa oplivende gennem Konversationen.

I alle Sideværelser var Belysningen dæmpet med rosa og gule Skærme, de bedste og mest flatterende Farver for Teinten Og det var noget alle var enige om, at de Stolpeske Fester var fortrinligt sat i Scene, takket være Husets ældste Datter, den fejrede unge Attachéfrue, som meget skyldte sit Ry for Skønhed, den Klogskab hun viste, ved at vælge Stoffer og Belysninger, der gav Udseendet det smukkeste Relief.

I Døren til Balsalen lød pludselig høje Lattersalver, fra et lille Opløb af Kavalerer, der stimlede omkring en ung Dame med meget smukke Øjne og en Mine, der tydelig sagde, at hun vidste, hvad hun var værd. Sammen med hende var et andet Par traadt ind, der fik Lov at passere mere uændset. Det var den tykke Baronesse Raten med sin eneste Datter Angela.

Angela var fyldt de niogtyve Aar, men saa meget yngre ud — bagfra sagde hendes Veninder. Hun var lille og net, havde smaa rødlige Hænder og bitte smaa, fortrinligt chausserede Fødder, men Ansigtet svarede slet ikke til det øvrige. Det var stort og bredt, Øjnene smaa og runde med et fugtigt, hundeagtigt Blik, Huden gusten og Næsen udsvømmende med en rødlig Glans. Trods alle kosmetiske Midler var og blev Baronesse Angela rødnæset.

Fra Sæson til Sæson, fra Badested til Badested havde den lille tykke Fru Baronesse og hendes ligesaa trivelige Baron draget om med Angela, stadig i Haab om, at faa hende standsmæssigt anbragt, men stadig uden Resultat. Efter et sidste ondartet Anfald af Podagra havde Baronen imidlertid svoret paa, at denne Sæson skulde være den sidste. Endnu denne Vinter vilde han og Mama vogte over deres eneste Lam, mens det var ude og »morede« sig, saa

maatte der sættes Punktum, om de to gamle nogensinde skulde nyde den Hvile, som Pligten hidentil havde hindret dem i.

— Man har g'ort, hvad der med Billighed kan forlanges af os — sagde Baronen som Ultimatum — ingen kan forlange mer, og Vorherre maa sørge for Resten — og resigneret sáa han op til Lysekronen, som om Vorherre sad og regerede der.

Angela havde straks trukket sig tilbage i et Hjørne til en Klynge ældre Baldamer, der sjælden fik Balkortene overtegnede, men morede sig til Gengæld desto bedre, ved at være vittige paa de Dansendes Bekostning. Rundt om i Lænestole og paa de orientalske Sofaer sad Mødre og Tanter og holdt Passiaren gaaende, mens de ikke et Øjeblik havde Døtre og Myndlinge ude af Syne. Trætte og udasede efter Sæsonens store Strabadser sáa de alle ud, intet Under at Nattevaagen, Spænding og fejlslagne Forhaabninger var løben dem som Galde i Blodet, saa at det ikke var lutter Honning og Strøsukker, der faldt fra deres Læber.

— Men man vænner sig til det, ma chère — sagde Kammerherreinde von Osten til den mange Aar yngre Medsøster von Rosen, der klagede over Træthed. — Pligten er en rar Rygretter — og rank som et Lys sad hun op i Sofaen med sine smaa vagtsomme Øjne, der sáa ud, som om de aldrig sov begge ad Gangen. Femten Sæsoner havde hun gjort med, og en Fest uden »Niobemoderen« kunde slet ikke tænkes.

Fire nydelige Døtre havde hun efterhaanden set falde for et »godt Gifte«, og nu havde hun kun tilbage den yngste, den høje, omsværmede unge Dame i Salsdøren, og sáa med sit fossile Ansigt til, hvordan de mer eller mindre anløbne »Partier« summede om hende, som Fluer om et Stykke Sukker.

Tæt ved hende sad Kredsens mest frygtede og derfor mest feterede mauvaise langue. Hendes Ansigt havde et mildt Udtryk med en sagtmodig Mund og lyseblaa Øjne i mørke Omgivelser. Men ud af den sagtmodige Mund rullede til Tider den giftigste Kritik, og nu og da udvidedes Pupillerne i de lyse Øjne, saa de blev mørke som en Brønd, fra hvis Dyb den argeste Ondskab viste sig.

Ungdommelig som sine egne Døtre sad hun og smilede venligt bag Viften, da Husets Søn og Arving nærmede sig den yngste Datter, hende der lignede Moderen mest.

Værtinden kom et Øjeblik og satte sig ved Siden af den smilende Moder.

— Kære Grevinde — sagde hun indsmigrende — hvor ser Deres Døtre yndige ud i Aften! Min Søn Ove talte forleden om, at Deres Emmerense ligner et af vore Ahneportrætter, og han har virkelig Ret. Med den Frisure ser jeg det selv. Han har virkelig megen Kunstsans, virkelig forbavsende. —

— Ja, virkelig højst forbavsende — gentog Grevinden med en lille Latter — men han er meget elskværdig Grev Ove, i al Fald synger mine to altid hans Pris. —

De to Mødre fulgte med Blikket Genstanden for deres Lovtaler, der gik fra Gruppe til Gruppe og var Vært. Endelig standsede han foran Angela Raten, der resigneret havde sat sig ned med sit tomme Balkort i Haanden og talte med en halvfjersindstyveaarig Vallødame med vældige Fjerdekorationer paa Hovedet, der vippede op og ned paa en sindsforstyrrende Maade, naar hun livligt bøjede sig frem, talte og lo.

Grev Ove sáa et Øjeblik ud til at betænke sig, han gik et Par Skridt, blev staaende som Herkules paa Skillevejen, men drejede sig pludseligt om mod Angela med et vindende Smil paa sit blege Ansigt og bukkede for den rødmende Gæst, mens han rakte Haanden ud efter hendes Balkort.

De to Grevinder fulgte den lille Scene med højst forskelligt Ansigtsudtryk. Med en lille haanlig Skuldertrækning lod Grevinde Bannèr sin Skildpaddes Lorgnet falde og vendte sig mod Husets Frue.

— Kære, er det dog ikke rædsomt at ville være med til alt, naar man ser ud som Angela! Det er dog skandaløst, naar Mennesker ikke har mere Selvkritik, men jasker omkring med Datteren paa den Maade, som Ratens gør. Jeg forstaar det ikke, at de ikke generer sig! —

Værtinden trak paa Skulderen. Havde hun havt Mod, som hun havde Lyst, vilde hun have vendt Grevindens Ord om mod hende selv, der ganske aabenlyst og ugenert tilbød sine to halvældre Døtre til hvert nogenlunde passende Parti mod Løfter om Indflydelse paa højeste Steder og Udsigt til hurtigere Avancement; men da hun kendte sin egen Underlegenhed i Replikken, tav hun.

I det samme kom Husets gifte Datter brusende ind og bøjede sig over sin Mama, der hurtigt rejste sig, for paa et andet Sted at udfylde sine Værtindepligter.

— Hvor charmante De ser ud, kære Malvine — udbrød Grevinde Bannèr begejsret — et superbe Toilette! —

— Ja, jeg synes ogsaa selv, at det er temmelig vellykket — sagde den unge Frue og sáa smilende ned ad sig, — Herbert lod det forskrive fra London, fra den kongelige Hofskrædder. —

— Jeg troede snarere, det var fra den *kejserlige* Hofskrædder — svarede Grevinden og lukkede Øjnene halvt i — det minder paafaldende om Kejserens nye Klæder — —

Den unge Frue rødmede og lo lidt forceret.

— Deres Naade er altfor spirituel — svarede hun — trop d'esprit tue le coeur —

I det samme faldt Musiken ind med en lokkende Vals og den ustandselige Stigen og Synken i

Konversationens Bølger lagde sig et Øjeblik helt, mens Salonerne og Kabinetterne langsomt tømtes.

Angela sad igen med sine kære Veninder, som hun ikke kunde løsrive sig fra. Samtalen gik med et Liv, der maatte narre enhver, der ikke véd, hvor solidt »Selskabets« Tugt er indprentet dets »fødte« Medlemmer. Ikke et Blik forraadte indre Uro eller Nedslagenhed og sande Latterkaskader trængte ind til de asende Dansere, for at vise dem, hvor taabeligt *de* bar sig ad.

Balsalen var pragtfuld.

Her dansede smaa sortladne, fremmedartede Diplomater forsigtigt og med afmaalte Bevægelser med Sæsonens Stjærner, og dèr svang flotte Husarer og adelige Gardeofficerer Arvinger og indflydelsesrige Familieklenodier med stilfuld Elegance.

Dog var Stemningen kendelig mat, og kun ganske forsøgsvis aabnedes hist og her en lille Skinfægtning, som Forløber for den stærkere Ild, der senere paa Natten skulde brændes af mod en attraaværdig Entreprise. Kun Selskabets alleryngste og allerældste Medlem var i uafbrudt Aktivitet og glædede sig uden Beregninger og Besværinger over Tilværelsen. Det var den purunge Komtesse Minna, der først var naaet til sit tredje Bal og gik løs paa Dansen med hæsblæsende Iver, angst for at lade noget af det vidunderlige Nu slippe sig af Hænde. For hende var et Bal endnu et Lyksalighedens Paradis og ikke et blot og bart Marked, hvor Menneskeværdien ansloges efter det ydre Skøn, efter Prisen paa Klæder og Smykker, efter Metalglans og hvor Kapløbet om Indsatsen er saa hæsblæsende, at det ikke regnes for noget, om et Par Konkurrenter rives omkuld og trædes i Skarnet. Hun havde et Fond af uprøvede Kræfter, der trængte til at omsættes og Glæden over Livet straalede ud af hendes Øjne, af hendes leende Mund og sunde, struttende Kinder.

Den anden var den snart firsindstyveaarige Baron Per Thot, der med sit hvide Skæg og Haar, med Brystet behængt med Ordener, broget som et Fastelavnsris tumlede sig som en Yngling paa tyve, kurtiserende, komplimenterende og konverserende i det lumske Haab, at overtale sig selv og andre til at tro, at Aldersgrænsen for hans Vedkommende var rykket ud i det blaa.

Bag en eksotisk Palme sad den meget blonde, nydelige Grevinde Cederskjöld og koketterede med sin Danser, der trods det civile Tøj, umiskendelig røbede Husarofficeren.

— Og det kan *De* spørge om? — udbrød denne halvt bebrejdende — hvorfor jeg har forlovet mig! Hvorfor forlover man sig og gifter man sig i det Hele taget? — Naturligvis for at leve — om De vil, leve bon. — Og Løjtnanten bøjede sig saa langt over sin smukke Dame, at Spidsen af hans Moustache næsten rørte ved hendes nøgne Skulder. — Maa jeg sige Dem en Ting? —

— Çela depend — svarede hun raskt.

— Jamen jeg vover det under alle Omstændigheder — vedblev han og sàa hende udfordrende ind i de store, dybblaa Øjne. — De ved jo, ligesaa godt som jeg, at der var en Tid, hvor De havde Haand- og Halsret, over en ung Mand, der tilbad Dem, saa han med Glæde havde kysset Støvet hvor de traadte, og alligevel forlovede De dem og giftede Dem med en anden, efter at have opmuntret *ham*, og lod ham staa tørmundet og se til med sviende Hjærte, hvordan den anden drog afsted med Dem. Hvorfor gjorde De det? Naturligvis ogsaa for at kunne leve bon — derom drejer sig til syvende og sidst hele Livet. — Om man altid opnaar det, det er et andet Spørgsmaal, men enfin — nu er vi atter sammen og vil more os — og han bukkede for Grevinden og slog Armen om hendes Liv, idet hun rejste sig, med en Energi, som havde han svoret, denne Gang ikke at slippe Taget.

En nyankommen fransk Diplomat kom hen og bad om blive forestillet for Løjtnantens charmante Forlovede, idet denne førte sin Dame tilbage til hendes Plads.

Løjtnanten bukkede og sendte et ligegyldigt spejdende Blik rundt efter sin Forlovede, der dansede i den anden Ende af Salen og Stemmen lød isnende, da han svarede: —

— Saasnart min charmante Forlovede har danset af, skal det være mig en Fornøjelse —

Franskmanden, der stod rede med et Buk og en udsøgt Kompliment. paa Tungen trak sig baglænds tilbage med et komisk forbavset Udtryk.

Da han var forsvundet, brast de begge i Latter. At være bleven antaget for et nyforlovet Par, morede dem over al Beskrivelse og den lille Misstemning, Løjtnantens halv alvorlige Ord et Øjeblik havde fremkaldt, druknede ganske i Latteren.

Imidlertid blev der klappet af og Livet rørte sig paany i de lysdæmpede Saloner.

Angela lysnede. Hendes Tur til at danse med Husets Søn var kommen. Selv i sine lønligste Tanker, turde hun ikke indrømme for sig selv, at der laa et lille Haab parat til at skyde i Vejret inde i hendes stakkels, lille Hjerte. Bag en Masse Smaatterier og forvirrede Smaafølelser sad et Afgudsbillede godt gemt, der netop bar Grev Oves markerede Træk.

— De maler jo, Baronesse — indledede Greven, da Angela aldrig selv havde haft Mod til at begynde en Samtale — dyrker Kunsten flittigt? —

Angela sàa taknemlig op. Nu var hun reddet. Hendes Malertalent var den Planke, der var kastet ud i de senere Aar, og paa hvilken Papa og Mama Raten byggede deres skrøbelige Haab om Angelas Fremtid.

At Angela havde et »smukt lille Talent« derom var alle enige, og med rolig Samvittighed gik man i Gang med at haane hendes Udseende og kejtede Manerer, for bagefter at slette ud med Lovprisning af det smukke Talent, ingen kunde nægte hende.

Stakkels Angela havde ikke danset paa Roser, trods sine tilsyneladende saa glimrende Kaar.

Efter mange Aars Venten kom der omsider et Barn i det Ratenske Hjem, efter at alt nu var bleven ordnet paa det modsatte og Barnet var Angela. Da hun var der, maatte der naturligvis sørges for hende, og det blev der gjort.

Der blev sørget for Ammer, Bonner, Lærerinder, fine Kjoler og Hatte og lille Angela voksede op, som en velafrettet Papegøje uden en selvtænkt Tanke i sit lille friserede Hoved og uden en varm Impuls i sit ydre eller indre Liv.

— Naar Angela er gift, trækker vi to os tilbage og lever i Ro paa Gaarden — sagde Baronen og gned sig i Hænderne ved Udsigten.

— Ja, naar Angela er gift! — lød som et Omkvæd i alle Forældrenes Samtaler under hendes Opvækst. At den lykkelige Omstændighed mulig ikke vilde finde Sted, faldt absolut ikke de to gamle ind — »man« gifter sig altid, dermed var den Ting givet.

At Angela blev klosterskrevet, var snarere en Formsag end noget andet, hendes samtidige blev alle som én skrevne ind, derfor kom hun med.

Aarene gik og Angela blev presenteret og begyndte at komme ud. Der gik én Sæson, og to — efter et Anfald af Anæmi raadede Lægen til et Badeophold, og de pligttro Forældre tog afsted med Datteren og fortsatte Livet fra om Vinteren, langt ud over Sommeren, seende til med runde, halv bebrejdende Øjne, mens Angela ofte havde Taarer i sine.

Snart kom den første af hendes jævnaarige paa Visit med sin Udkaarne og blev modtagen med Smil.

— Næste Gang kommer Turen til Dig, Barnlille — sagde Mama —

Men næste Gang blev det en anden og tredje, fjerde Gang med — aldrig syntes Turen at skulle komme til hende.

— Det kommer nok — mente Baronen, der ikke saa let slap sit Haab — det kommer, alt til sin Tid, Angela er jo kun et Barn endnu — men imidlertid gennemgik Angela Kvaler.

At sidde over paa Ballerne, at uglesees for sit uheldige Ydre, at føle Stilhed om sig, saasnart man nærmer sig en Gruppe lystige unge Mennesker og høre Lystigheden tage fat igen, saasnart man er gaaet, er kun Smaating som dog snart summes op til et sandt Martyrium for en frygtsom Sjæl; og det var en sørgelig Parodi paa »at more sig« for Angela at slæbes med fra Fest til Fest. I hendes forvirrede Hjerne var Helvede nærmest lig en Balsal, hvor Fandens Oldemoer og hendes Hofdamer sad langs Væggene, mens Djævlene svang de ulykkelige Ofre under deres bidende, sønderslidende Kritik.

De Fornøjelser kostede hende mange Taarer.

Der var en Tid, hvor de kom saa let og rige-

ligt, at intet kunde standse dem, men det skadede Teinten og Næsen blev dobbelt rød, og hun lærte sig at græde indvendig. Til alt Held kom hendes Malertalent i den Tid for Dagen og bragte Lys ind i hendes graa Tilværelse. Det var de bedste Timer i Døgnet, hun tilbragte ved Staffeliet foran de smaa Stykker Lærred og Silke, hvorpaa hun sirligt prikkede smaa Blomster og Landskaber frem.

Forældrene beundrede, Vennerne beundrede, og der var ikke en Basar, ikke en Velgørenhedsfest, hvor ikke et af de sirlige, smaa Billeder prangede med Signaturen A. R. og den syvtakkede Krone i Hjørnet. Den sidste sattes der paa Foranstaltning af Mama, og Ideen var praktisk, da det lille Mærke trak Købere til langt bedre end Billedernes Indhold.

Men nu dansede Angela med sit Hjærtes Afgud og talte om sin Kunst. Hendes Øjne lyste med tilbedende Glans, og det morede Greven at slaa Gnister af det lille sky Væsen, han blev livlig og talte om sin Kunstsamling og bad hende ovenikøbet om en af hendes nydelige Skitser — til Samlingen.

Det var ikke ganske uden Grund, at Grev Ove den Aften følte sig særlig menneskevenlig stemt. Med denne Aften var Sæsonens værste Hoveritjeneste forbi og en roligere Tilværelse for Haanden og inde i hans silkeforede Kjolelomme laa en Talisman, der lokkede alle gode Følelser frem. Den havde Form som et Brev med udenlandsk Stempel og skrev sig fra hende, der havde faaet hans Hjærte i Forvaring og givet sit eget igen.

Angela triumferede. Hun løftede Hovedet og havde pludselig Mod til at trodse Grevinde Bannèrs Stanglorgnet, der en Tidlang paa en højst udfordrende Maade havde været rettet mod hende og hendes Kavalèr. Lysblomsterne paa Væggen sprang ud og blev til smaa Sole og hele Salen med de Tiletedeværende lyste og straalede forklaret som i en Apoteose. Det var en Fest saa glimrende, som hun nogensinde havde været med til, takket være »ham«.

Ved Fantasiens — den største Hurtigmalers — Hjælp, fik hun et mægtigt Fremtidsperspektiv smurt op, hvor hun langt distancerede alle de mange, der saa længe havde set hende over Hovedet. Hvad de skyldte deres heldigere Udseende, skyldte hun sin Kunst og hun sendte et lille taknemligt Suk ud i Rummet og sad og glødede, som var hun illumineret indvendig.

Ballet gik sin Gang og Souperen bragte Stemningen til at blusse. Vinen og de udsøgte Retter satte fornyet Liv i de tapre Mødre, der bagefter blidt fordøjende sank tilbage i de bløde Sofaer og Stole, for at kæmpe mod den frembrydende Søvnighed.

Værten havde trukket sig ind i et fjærntligliggende Kabinet med nogle ældre Herrer, der spillede en søvnig *bridge*, kastede stjaalne Blikke hen til det lille Rokokour, som tikkede fornemt højtideligt paa Kaminen og gabede uafladeligt, men diskret bag Kortene.

Ved et andet Bord gik det livligere til. Der havde et Par fremmede Diplomater slaaet sig ned med nogle indenlandske Kolleger og spillede Poker, og hvad Dansen ikke formaaede, gjorde Spillet, det bragte Liv i de blaserede Øjne og Rødme i Kinderne.

Alle de oversiddende Elementer var blevne »rørte« efter Tur og deres Latter klang mere naturlig, gamle Baron Per figurerede endnu lige ufortrøden med stive Ben og det hvide Haar og Skæg drivvaadt af Sved. Grevinde Bannèr smilede anerkendende i sin Døraabning. Hendes to havde stadig paraderet paa Gulvet foran hendes Øjne og en lovende Flirt, som hendes ældste havde indledet med en skaldet, forspist Stamherre, bragte hendes moderlige Sind i en from, næsten religiøs Stemning. At den yngste passede for Husets Søn, havde hun forlængst opdaget og denne Aften havde, saa at sige, gjort hendes Haab til Vished.

Unge Grevinde Cederskjöld maatte hurtig trække sig tilbage fra Dansen, et lille Uheld med den ene smukke, lille Fod tvang hende til at søge ind i et af de mange Smaaværelser, hvor hun med stor Beherskelse udholdt Smerten, trolig hjulpet og understøttet af den mørkhaarede Løjtnant fra første Dans, der ikke veg Pladsen fra hendes Side.

Omsider hørtes Vognene atter at tordne ind under Porthvælvingen og Hestetrampen og Seletøjsraslen lød op fra den rummelige Gaardsplads.

Parrene tyndedes mer og mer ud i Dansesalen, kun Musikken holdt ved med usvækket Energi. Tjenere med blege, trætte Ansigter fòr omkring og bød de sidste Forfriskninger om. Dansernes Skjortebryst var krøllede og fugtige, Damernes lette Dragter hang om dem som visnede Blade, mens Blomsterne paa Barmen var sprungne unaturligt ud i den stærke Varme, og hang med de tunge Hoveder paa slappe Stilke. Over Balsalen laa en Dis, som end ikke de elektriske Blomster kunde forjage.

Festen havde været en Succes. Ingensteder morede man sig som paa de Stolpeske Baller. Lovord og Begejstring udtalt i alle Tungemaal svirrede om hinanden, mens raslende Silkeslæb fejede ned ad de tæppelagte Trapper — Vogndøre smækkedes i, Tjenerne sprang op paa Bukken, og ud i de stille Gader rullede Vogn efter Vogn.

Mama Raten nikkede og smaablundede i sit Hjørne, Papa snorkede højlydt og ugenert lige overfor, kun Angela sad lysvaagen ret op og ned i sin lyse Balkaabe og rullede hjem fra den Fest, der for første og eneste Gang i hendes Liv havde bragt hende en Sejrsfølelse.

Endnu i denne Nat vilde hun være ene om sine lysende Drømme og det skønne Haab, først i Morgen skulde Forældrene delagtiggøres i dem, det var jo hendes Pligt at fortælle det!

Angela maatte lukke Øjnene, saa overvældende blev Tankerne, mens det svage, graalige Morgenskær trængte ind gennem Karetvinduerne og faldt paa hendes udviskede Ansigt med den rødlige Næse og det undselig lykkelige Smil om Munden.

Stakkels Angela!

IMELDA LAMBERTAZZI

AF BØRGE JANSSEN

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

ANNO 1273.

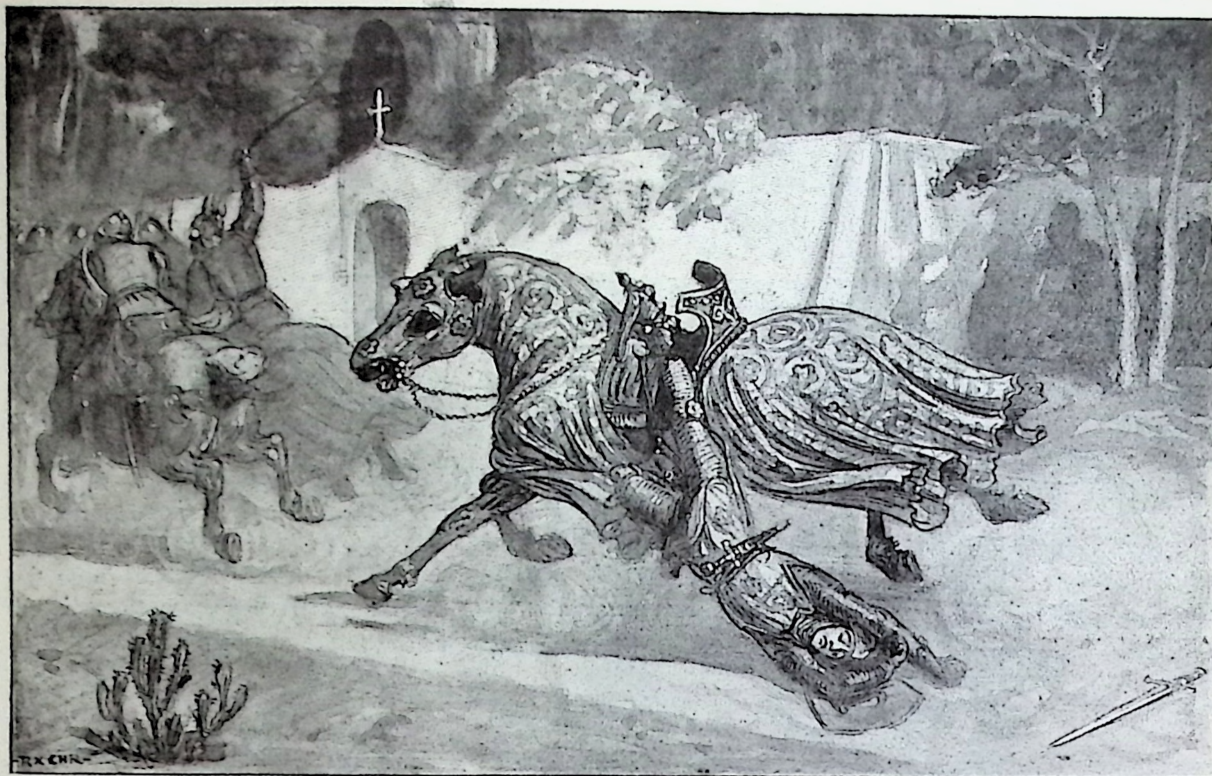
Det er Midsommer og Middag i Bolognas Stad. De gyldne Taarne og Mure lyser mod den dybe, blaa Himmel; over hvide Havemure hænger røde Roser. Ingen Vind vaager, Solen bager, Bologna drømmer.

Og intet forstyrrer den skønne Drøm, kun sejler en Sommerfugl paa brogede Vinger ad Solens gyldne Strømme.

Men foran Guds Moders velsignede Billede paa San Domenicos Portal brænder en Helgenlampe; dens Flamme skælver svagt, den og Sommerfuglen er alt det Liv, der kendes i Bolognas Stad.

Men tys — hvad er det for Lyd? — Nærmere, nærmere, højere, højere — hvo vover at forstyrre Middagens Fred?

Hovslag er det, hult drøner de — dér frem forbi San Giacomo Maggiore kommer et Parti Ryttere ansættende. Riddere er det, Sværd i Haanden, Sporer i Hestenes Sider, der er hvide af Skum. Og Ridderne ser sig skræmte tilbage, sporer Hestene som rasende — og dér, dér frem i Svinget om San Giacomo kommer et andet og større

— nu glider han af Sadlen, bliver hængende ved den ene Stigbøjle, slæbes langs Jorden —

Rytterparti. Ogsaa det er Riddere, ogsaa de sporer Hestene, der stønner under Svøbernes Slag. Sejrsruset svinges Sværdene, mens Raabene skingrer efter de flygtende:

»Kom an, om I har Mod, kom an, I Hunde af Guelfere, om I har Lyst at krydse jert Sværd med ægte Gibellinere —«

»Ja, Mand mod Mand!« raabes fra det forreste Parti; »Men I falder an paa Stimandsvis!«

»Forrædere mod Bologna!« skingrede Svaret tilbage, og i samme Nu holder en af de forreste Riddere Hesten an, kaster den om og farer som en besat ind paa Forfølgerne. Hans Fæller følger ham. Hestene tørner, stejler og styrter, Sværd krydses, klinger og blinker.

»Troløse Gibelliner!«

»Forbandede Guelfer!«

»Forrædere!«

»Selv Forrædere —«

»Bolognas Pest!«

»For den hellige Fader og Madonna!«

»For Bologna!!«

»Forsvar dig, Bonefacio!«

»Til Helvede, Franscesco!!«

Alt drukner i Larm og Eder, i Vaabenklirren og Skrig —

Saa kaster med ét en af Guelferne Hesten om og raaber:

»I følge mig — og I, Gibellinere, I skal faa Bud og Hilsen fra os, fra Guelferne!«

Og bort flyer de, saa godt Hestene strække kan; til Stadens Grænse følger de andre, sender saa en Storm af Haansord efter dem og rider hjem mod Staden.

Atter er alting stille, de gyldne Taarne lyser mod den dybe blaa Himmel, Solen bager, Bologna drømmer, kun skælver Olielampens Flamme foran Madonnas Billede, og det er alt det Liv, der kendes.

Men bort fra Staden ad støvhvide Veje flyr Ridderne af Guelfernes Parti, og hastig flyr de, saa de ej har Stunder at se sig tilbage. De mærker da ej, at den unge Bonefacio Gieverney, der rider sidst, bliver blegere og blegere, alt som Køllerten farves rødere og rødere, de ser ej, at hans Haand slipper Tøjlen, at hans Øjne lukkes — nu glider han af Sadlen, bliver hængende ved den ene Stigbøjle, slæbes langs Jorden — Guds Moder bistaa ham, saa hans skønne

Hoved hamres i Vejens Sten — — — Guds Moder hav Tak, nu slap Stigbøjlen sit Tag, bleg og blødende ligger han paa Jorden. Bort flyr Hesten med de andre, Hovslagene dør.

Ene ligger Bonefacio Gieverney i Vejens hvide Støv.

Solen bager, Blodet siver frem Draabe for Draabe, drikkes af Støvet.

*

Nær det Sted, hvor den unge, stolte Bonefacio Gieverney af Guelfernes Parti laa strakt langs Vejen, ligger Klosteret Maria del Fiore som nærmeste Nabo til Lambertazziernes Slot. Gemt dybt i en Have, hvor al Sydens Rigdom, Roser, Magnolier, Oranger og Granatblomster vælder over Mulde, hvor Skyggen er sval og Blomsterduften sød, ligger Slottet, og vel er det, at det saa' er gemt for spejdende Blikke; thi Antonio Lambertazzi, Slægtens Hoved, er en af Gibellinernes første Mænd; og de Raadslagninger, han holder her med sine stolte Sønner Pietro og Francesco og Gibellinernes andre Fæller, gad deres Dødsfjender Guelferne vel udspejde.

Men mod Vejen, der fra Bologna gaar til Parma, er Haven værnet af en hvid Mur med Slyngroser og blomstrende Maria santissima. I Muren er en Laage af Smedejærn med Lambertazziernes Vaaben.

Bag den staar en ung Kvinde og stirrer med store Øjne paa Ynglingen derude i Vejens blodige Støv.

Hendes hvide Haand leger hastig med en Rosenkrans, hastigere, hastigere.

Saa med ét sætter hun Rosenkransen i Bæltet, river Jernlaagen op og løber hen mod den saarede, knæler, lægger Haanden paa hans Pande — han lever!

En Tid staar hun raadvild, da slaar Bonefacio Øjnene op, ser sig forvirret om. Hans Blik standser ved den høje, hvide Jomfru — han søger at løfte Hænderne som i Tilbedelse, mat synker de tilbage. Men hans Øjne faar Glans, og med dyb Klang i Stemmen hvisker han:

»Hellige — velsignede — blomsterrige Madonna — tusindfold Taksigelse, at du lod din ringe Tjener komme til dig —«

Blodet fo'r den hvide Jomfru til Kinderne, hastig greb hun Rosenkransen og dæmpet sagde hun:

»Gode Herre, I fejler, I holder mig for den hellige Guds Moder, og —«

»Er I da ej Guds Moder milde?« —

»Nej, nej, Herre, men I trænger til Bistand, I er saaret —«

»Jeg? Hvor er jeg da? — Aa Gud, Solen! — Jeg lever!«

»Ja, I lever, Herre, men I er saaret, som jeg siger — jeg vil bringe Hjælp hos de hellige Fædre —«

Hun vendte sig hastig, vilde gaa; men stærkt, kaldende lød Bonefacios Stemme:

»Gaa ej — bliv hos mig! — Og er I ej Madonna — I er skøn som

hun — gaa ej, I er saa skøn, saa god som ingen anden —«

»Men jeg gaar jo for at bringe jer Lindring og Lise — I bløder, Herre —«

»Mit Hjærte bløder — aa, skønne Jomfru — bliv, jeg beder jer saa mindelig — I og ej anden i Verden har Lægedom for mig — og er I ej Madonna, ej Guds milde Moder — hvem er I da?«

»Jeg hedder Imelda Lambertazzi —«

Ved Lyden af det Navn jog det gennem Bonefacio, og med opspilede Øjne stirrede han paa hende, raabte som i Rædsel:

»Imelda Lambertazzi — hvem er jer Fader?«

»Antonio Lambertazzi —«

»Af de Gibelliner?«

»Ja —«

»Gud bistaa mig!« raabte den saarede i bitreste Ve, blev bleg og faldt sammen som en død.

Et kort Sekund stod Imelda og stirrede paa Bonefacio, saa skød Blodet til hendes Kinder, og hun raabte.

»Madonna, han dør!«

Og bort løb hun mod Klostrets Port, drog og drog i Klokkerebet, mens hun blev ved at raabe:

»Skynd jer, skynd jer, han dør, han dør!«

*

Alt i mange Aar havde Fejden staaet mellem de Guelfer og Gibelliner.

Gift og Dolk og dertil hvasse Sværd var nyttet, Blod var rundet, Bolognas, Italias ædleste. Ej taltes derfor synderligt om, at der her og dér havde staaet en liden Skærmydsel, kæmpede man, flød der Blod, den Ting var i sin Orden! Saa læstes en Dødsmesse, og ingen talte mer om det, der ej var Ord værd.

Men om den sidste Kamp mellem Mænd af Gieverneys og Lambertazzis Slægt gik dog saa sært et Ry og Rygte, ej fordi, der var flydt Blod; men fordi den unge, ædle Bonefacio intet Steds var at finde. Nogle mente, at Lambertazzierne havde bortført ham, andre at han var flygtet, men hvorhen?

Bolognas Gobernador lod Byvagten gøre Strejftog helt til Modena, Bonefacios Fader græd og svor Hævn, alt omsonst, alt omsonst!

Kun én kunde kaste Lys i Mørket; men hun tav, turde ej tale, og denne ene var Imelda Lambertazzi.

En liden, blysom Jomfru var hun den Dag, hun drog i Klokkerebet ved Klostrets Port, kun havde hendes Tanke staaet til Kirkegang og Læsning i gamle Krøniker, men ak, nu var det hedere Tanker, der fyldte hendes Sjæl, og knæled hun for Guds Moders Billed, da hørte hun Ord, brændende, hede: hellige, blomsterrige Madonna, tusindfold Taksigelse, at du lod din ringe Tjener komme til dig! — Og Ordene var hans, *hans* — — — — og hun bad og bad; men Tankerne blev ej ved Billedet dér, de var hos ham, der havde ligget blødende; saaret for hendes Fod — — — og Rædsel fyldte hendes Sjæl — om han var død!

Og saa bad og bad hun til den gode Guds Moder, at hun vilde opholde hans Liv, saa de to kunde komme tilsammen. — — — — —

Men var det ej hende, der havde voldet hans Død? Hvi var han blegnet, hvi var Besindelsen forgaaet ham, da hun nævnede sit Navn?

Hun vidste det ej, men hun *maatte* vide det,. hun maatte se ham! — Ak, Madonna, Madonna, det var ej kyskeligt at tænke saa'; men hun kunde ej andet — — om han end var i Klostret derinde? Om Brødrene end plejede ham? Ak, hvor tidt havde hun ej tænkt at drage i Klokkerebet derude og spørge Portner-Broderen; men Modet var forgaaet hende.

Men Klostermuren?

Ja, maaske var den den eneste Skranke mellem hende og ham — maaske vandrede han dér under de gamle Plataner — maaske skyggede de over hans Grav?

Ja, Klostermuren!

Høj og kold var den; men hvor høj den var, det sagdes dog, at Munke havde fundet Vej over den paa Flugten ud i den vide Verden — men hun var ingen Munk —

kendte ej Frihed, bundet var hun af Trolddomsmagt.

Men hun gjorde sig Gøglebilleder, skaarne efter gamle Kroniker — om hun klædte sig i Munkekutte og sneg sig gennem Klostrets Port at finde ham? — — — — I hede Drømme kasted hun sig frem og hen — og hun vred sine Hænder, bad Madonna at bistaa hende, truede hende, trygled — — —

Og kan hænde hørte Madonna hende! Hvert Fald lysted hun med ét at søge Maria del Fiores Klosterkapel derude ved Landevejen, og didhen fandt Imelda Vejen! Og Maria del Fiore fik snart Blomster til at gløde paa de blege Kinder; thi en Dag Imelda laa i Bøn for det hellige Alter, følte hun, at nogen stirred paa hende med hede Øjne. Og da sank hun end dybere i Bønnen, kyssed Altrets Flise, turde ej se op.

»Imelda!«

Hun retted sig, stod for ham.

Ingen af dem talte.

»Imelda Lambertazzi, Gud tilgive mig dette; men jeg maa sige jer Farvel —«

»Farvel — hvifor?

»Ved I, hvem jeg er?«

»Nej —«

»Jeg nævnes Bonefacio Gieverney —«

Hendes Øjne blev større, saa kom der et Smil om hendes skønne, stærke Mund, og hendes Øjne straaled, mens hun sagde:

»Saa er I af den berømte Slægt —«

»Jeg er saa',« sagde han dæmpet, »og det vorder min Død —«

»Hvifor?«

»— Ved I da ej, naadige, skønne Jomfru, at Eders og min Slægt hader hinanden — ved I ej, at Lambertazzier og Giverneyer er Guelfer og Gibelliner? —«

»Intet ved jeg uden dette, at —«

Hun tav, Blodet skød til hendes Kinder, hastig vendte hun sig, vilde fly, men da greb en Haand hende, en Haand, der rystede; og en Stemme, saa hed, saa bedende og dog saa mandig, klang i hendes Øren:

»Imelda — skønneste, reneste blandt Bolognas Kvinder, Himlen signe dig — Imelda! —«

Hun laa i hans Arme, Madonnas Billed saa' mod de tvende med store, bedrøvede Øjne.

Antonio Lambertazzi og hans Sønner Francesco og Pietro og dertil andre af Gibellinerne er med fire Faner Rosfolk gaaet paa Tog mod Guelfernes Borge mellem Bologna og Modena. Brandene farver Himlen, Blodet Jorden. Sær Francesco har Ry som Gibellinernes første Mand, de siger endda, han har fundet en Gift, Aqva tofana, der er stærkere end nogen, man tilforn har kendt. Med den væder han Odden af sin Dolk; og hvor den Slange stikker, nytter ingen Balsam mere.

Men medens Lambertazzierne farer frem mod Guelferne derude fjærnt fra Bologna, mødes Imelda og Bonefacio i Palazzo Lambertazzis Have. De lægger Raad op om Tiden, der skal komme. Fly fra Bologna vil de, helt sønder ud til det hellige Roma, dér vil de leve ene med deres Lykke, Gud til Ære, dem selv til Fryd.

Og han føler hendes varme Hjærte, kysser hendes røde Læber, hendes hvide Bryst.

Og som Dagene gaar, tager dette Hjærte til at slaa, stærkere, stærkere — vil deres Anslag lykkes, vil Madonna den blomsterrige staa dem bi?

Saa er det den sidste Aften før Flugten. Bonefacios Væbner, der i Smug er budsendt, er alt ved at lægge Sadlerne paa de skønneste Ridedyr, som har været til at faa for Guld — en Time efter Solens Nedgang skal Flugten gaa an.

De elskende vandrer i Havens Gange, hun knuger sig tæt til ham, han kan føle Hjærtets Slag.

»Imelda, stolte Kvinde, du voved alt for mig — hvi skælver du, Barn —»

»Se Solen,« hvisker hun.

Bag de sorte Cypresser er Himlen flammende rød — og dér: Solen!

»Den synker i Blod —« hvisker hun.

»Snart er det Nat,« siger han hastig, »og saa bærer det sønder ud mod Livet, mod Lykken —«

»Hvor Blomsterne dog dufter,« hvisker hun, »som ved Ligfærd, Dødsmesse —«

De standser, han trykker hende fastere til sig — saa stille her er — og som alle

Blomster dufte: Røgelse er det, tung, knugende —

»Bonefacio — er der ej Hovslag?«

Han lytter —

»Ja — det er vore Heste — det er Frelsen — Lykken —«

»Nej, nej,« dirrer hendes Stemme, »se Pinjerne dér — de gløder — Solen er ej nede — Bonefacio — Hovslagene standser!«

Hendes Stemme skælver, hun bliver kold i hans Arm, det rasler mellem Granatbuskene, Grene brydes — Francesco Lambertazzi staar for dem.

»Hvem er I?« raaber han og griber sin Dolk — Bonefacio tager til Bæltet, han har intet Værge:

Saa opslaar Francesco en Haanlatter:

»Guds Taarer — nu kender jeg jer, Bonefacio Gienervey! — Opstanden fra døde — I kunde sparet jer Møjen!«

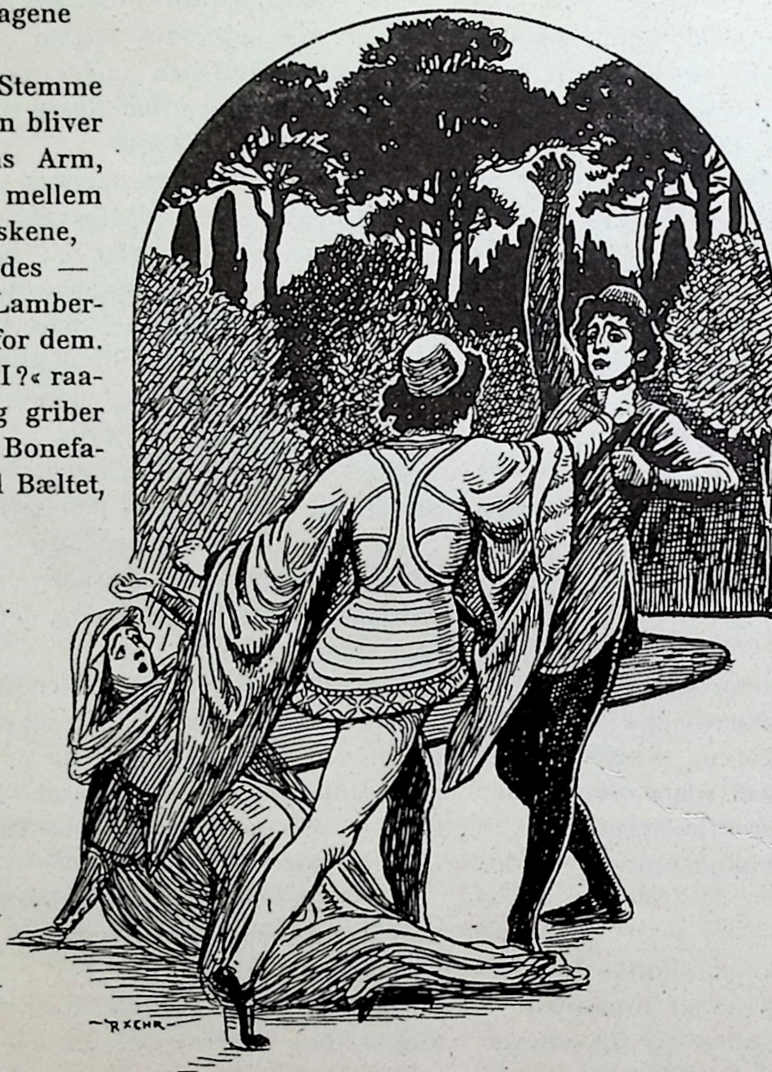
Dolken er løftet, frem springer Francesco, men hun er mellem dem —

»Stød mig ned om du tør – dræb din Søster!«

«Min Søsters Boler!«

Hun ligger slynget langs Jorden, Francescos Dolk sidder i Bonefacios Bryst.

»Nu opstaar du ej mere —« ler Francesco, »Aqva tofana gør din Pligt —«

Hun ligger slynget langs Jorden, Francescos Dolk sidder i Bonefacios Bryst.

Langsomt gaar han bort; men Imelda rejser sig, stirrer efter ham med store, syge Øjne, løfter Hænderne, truer, kan kun faa det ene Ord frem:

»Gift, Gift!«

Men saa faar hendes Øjne saa sær en Glans og hun raaber:

»Gud i Himlen — Frelse!«

Og hun kaster sig over den elskede, river Køllerten op, ser Blodet rinde fra et Saar, bøjer sig over det, lægger Læberne mod det kære Bryst, suger og suger — end kan han frelses, naar Giften gaar af hans Vunde.

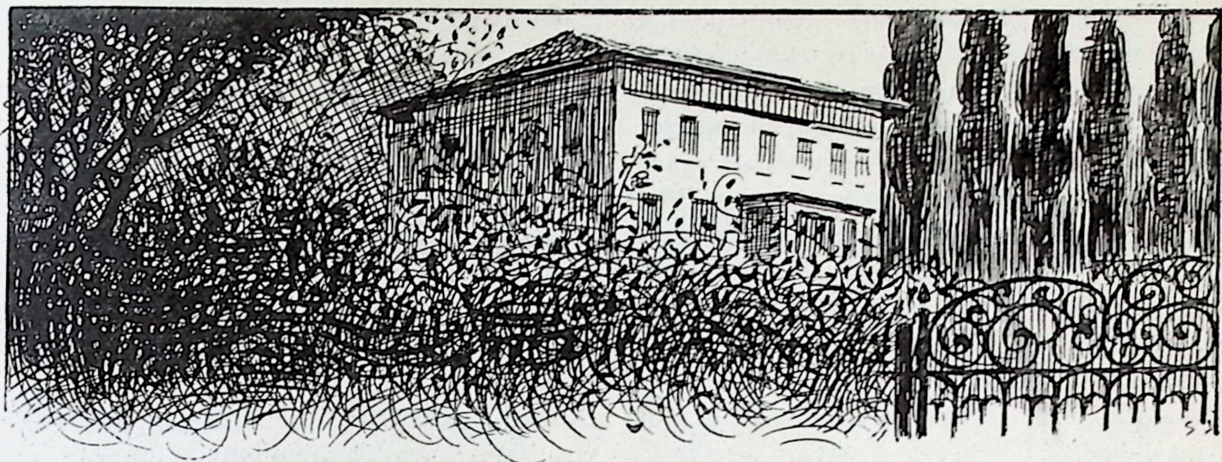
Hans Blod farver hendes hvide, skønne Kinder — men nu føler hun som Ildflammer i alle sine Ledemod — alting svimler, det bliver mørkt om hende — Giften! — Aqva tofana!

Saa synker hendes Hoved ned paa hans Bryst — hun er død.

Og Nattergalene synger deres Dødsmesse i Palazzo Lambertazzis Have, Blomsterne, Roser, Magnolier og den liden Maria Santissima svinger deres duftende Røgelseskar, Stjærnerne tænder de hellige Alterkærter.

Men i San Giacomo Maggiores Krypt laa mange Aar derefter en Ligsten, hvorpaa stod at læse:

IMELDA LAMBERTAZZI
BED FOR
HENDES
SJÆL.

GENERALENS TESTAMENTE

AF MICHEL PROVINS

AUTORISERET OVERSÆTTELSE AF J. AARBYE

TEGNINGER AF SOFUS JÜRGENSEN

Honorine Brissol, Enke efter to Mænd, d'Herrer Martoret og Bernillon og viet for otte Dage siden til General Brissol. Hun er fyrretyve Aar, lille og spinkel, ungdommelig i Bevægelser og Udseende, med forunderlige fængslende Øjne, smalle, sammenpressede Læber og et Udtryk af Energi og urokkelig Villie præget i hele hendes lille Skikkelse.

General Brissol er 60 Aar, rank af Holdning, og elegant af Udseende. I sin Ungdom var han en forvoven Fyr, men var med Aarene bleven mere sat, lidt naiv, men hæderlig til Fingerspidserne. I et overilet Øjeblik havde han indgivet sin Afskedsbegæring og fortrød det bagefter. Han havde stor Formue, tilbragte Vinteren i Paris og Sommeren ved forskellige Badesteder, og havde i Vichy truffet den elegante, indtagende Enkefru Bernillon. Paa seks Uger havde hun indtaget den uovervindelige Fæstning med Storm, og den forhærdede Pebersvend lod sig uden Modstand smedde i Hymens Lænker. Efter Brylluppet begreb han ikke rigtig, hvorledes det hele i Grunden var gaaet til, men fortryde det gjorde han ikke, dertil fandt han hende altfor indtagende.

Paa Generalindens Slot Dracy i Auvergne, Dagen efter deres Hjemkomst.

Honorine (smilende). Naa, har min General sovet godt under mit Tag og haft skønne Drømme?

Brissol (galant, griber hendes Haand). Denne Nats Drømme har kun været en Fortsættelse af den skønne Drøm jeg indhylledes i i forrige Uge. Og skønt jeg har sovet fortræffeligt føler jeg mig dog en Smule træt.

Honorine. — Træt?

Brissol. — Nu, ja, i disse Hvedebrødsdage har vi jo fartet meget om, men man er ogsaa kun paa Bryllupsrejse én Gang. Jeg har jo holdt ud som en nybagt Sekondløjtnant og saa kan man ikke undres over, at jeg, i min Alder, kører træt.

Honorine. — Alder! Naar man er ung af Sind, er man ogsaa ung af Aar! (spidser Munden til Kys). Hvor jeg elsker min lille

General! (klapper ham paa Kinden). Og han siger, at han er træt, og saa har han en Teint som en ung Pige.

Brissol. — Naa, den friske Luft og lidt Motion skal nok gøre Underværker (gaar hen til Vinduet). Men lad os nu tage Borgen i Øjesyn. i Aftes da vi kom var det jo mørkt . . . Nej, hvor her er smukt, hvor alt er brillant vedligeholdt og hvilken herlig Udsigt!

Honorine (indsmigrende). Jeg haaber ikke Du skal blive altfor ulykkelig indenfor disse Mure?

Brissol (smilende). Det bliver jeg nok ikke. Men lad os nu gaa rundt og se paa Herlighederne. Naar har Du købt dette Slot?

Honorine. — Det har jeg arvet efter min første Mand.

Brissol (med et Buk). Aa, efter Hr. Martoret.

Honorine. — Ja, min stakkels Leon! Han var saadan et prægtigt Menneske og vilde, trods min bestemte Indsigelse, absolut testamentere mig det hele (skifter Tone). Men lad mig nu vise Dig Lejligheden; her er Dit Værelse.

Brissol (følger efter hende). Ved Siden af Dit, det var storartet (ser paa Kaminopsatsen). Hvilket pragtfuldt Ur! Hvor er den Medaillon og de Guirlander henrivende malet — det er et sandt Pragtstykke!

Honorine. — Ja min anden Mand var en stor Kunstkender.

Brissol (bukker). Aa, det har Du arvet efter Hr. Bernillon?

Honorine. — Ja efter min kære Jules. Skønt han var en dygtig Fabrikant havde han megen Kunstforstand.

De gaar ind i Salonen.

Brissol (undersøger Signaturerne). Har Du ogsaa arvet de dejlige Malerier efter ham.

Honorine. — Ja, jeg har. Han købte gerne et Par store Malerier om Aaret.

Brissol. — De er alle signerede med berømte Mesteres Navne: Corot, Fragonard, Bonnat, Detaille . . . . Hr. Bernillon maa have tjent mange Penge.

Honorine. — Ja, Fabriken han anlagde gav et glimrende Udbytte . . . det er den store Bygning der nede i Dalen, omringet af alle de mindre . . .

Brissol. — Saa, og alt det har han ogsaa efterladt Dig?

Honorine. — Ja, han har. Jeg havde ingen Anelse om hans testamentariske Bestemmelser, men efter hans Død fandtes der et Testamente, som indsatte mig som Universalarving.

Brissol. — Det var jo i Grunden ganske naturligt og det kan jo kun tjene til Din Ros, at begge Dine afdøde Mænd har villet vise Dig deres Taknemlighed for al den Lykke de har nydt ved Din Side.

Honorine (fortrædelig). Trods alt hvad jeg har arvet er jeg dog langtfra saa rig som Du.

Brissol. — Manden bør ogsaa være den der medbringer den største Part til Fællesboet (han kommer uvilkaarlig til at tænke paa de afdøde Mænd). Sig mig engang, er det her paa Dracy, hvor vi har tænkt at slaa os ned, at Du ogsaa har levet med Hr. Martoret og Hr. Bernillon? (Honorine nikker). Saa har mit Værelse altsaa ogsaa været deres Værelse?

Honorine. Der er kommet andet Tapet paa og nyt Betræk paa Møblerne. Men hvis det i mindste Maade er Dig ubehageligt, kan Du saa udmærket faa et andet Værelse.

Brissol (staar et Øjeblik tankefuld, trækker saa paa Skuldren). Nej, det er ligemeget. De var jo Civilister. Nej, det er ikke værd at forandre det. Man har nedarvede Fordomme, som undertiden truer med at faa Magt over En, men dem gør man klogt i at bekæmpe.

Honorine. — Paa de Døde kan man da heller ikke være skinsyg . . . . især naar Du ved, at jeg ikke overfor nogen af de to har følt den dybe, inderlige Kærlighed, jeg nærer for Dig.

Brissol (lader sig dupere). Du har Ret, min Skat, min lille, søde Skat!

De besér Slottet fra Loft til Kælder og gaar derefter udenfor for at tage Godset i Øjesyn. De to Afdøde har ordnet alt paa smukkeste Maade og ved hvert Skridt mindes man om dem. Honorine fører Brissol

ud i den store, smukke Park med Alleer af hundredaarige Træer. I fortrolig Passiar naar de en afsides liggende Indhegning. Det giver et Sæt i Generalen, da han pludselig opdager to Gravmonumenter af Marmor.

Honorine (falder hen i Melankoli). — Ja, her hviler de! Min kære Leon til venstre.

Brissol (nervøs). Og Jules til højre? .. Det var en løjerlig Ide at beholde dem hos sig, i sit Hjem.

Honorine. — Der tager Du fejl, det er omvendt, jeg er i deres Hjem, eftersom de begge er mine Velgørere. Beskyld mig kun for overdreven Pietetsfølelse og Trang til at vise min Taknemlighed — men saaledes er jeg nu en Gang beskaffen.

Brissol (rørt). Jeg ved det, jeg kender Dit ædle Hjærte .... og Du har maaske Ret. Men Du maa indrømme, at det gør et underligt Indtryk første Gang man ser den Begravelsesplads, saa meget mere som der er Plads til et tredje Monument.

Honorine (kælent). Gennem Dig haaber jeg paa Lykken!

Honorine (bebrejdende). Fy, hvor kan Du være saa styg!

Brissol. — Om Forladelse, Honorine (han betragter Monumenterne og læser Aarstallene). »Leon Martoret, død, fem og tredive Aar gammel ....«, »Jules Bernillon, død, otte og tredive Aar gammel ..« De er døde omtrent i samme Alder, begge to. Hvad døde de af?

Honorine. — Martoret var en lidenskabelig Jæger. — Da han en Dag var paa Jagt i en tropisk Hede fik han Solstik. De kom bærende hjem med ham i en sørgelig Tilstand, Hjernen var angrebet, han var gaaet fra Forstanden, og til Trods for den omhyggeligste Pleje maatte vi holde den Ulykkelige indespærret, da han blev fuldstæn-

dig rasende. Faa Maaneder derefter døde han. Og min stakkels Jules havde omtrent samme Skæbne. Han var en dygtig Polytekniker, var Matematiker paa en Hals og kunde arbejde femten Timer i Døgnet. Men det hævnede sig, han blev sindsforvirret. Jeg beholdt ham herhjemme saa længe som muligt, men da han tilsidst blev farlig for sine Omgivelser maatte jeg sende ham til en Sindssygeanstalt, hvor han døde Aaret efter.

Brissol. — Du har gaaet meget igennem.

Honorine. — Ja, Livet har ikke taget blidt paa mig. Jeg finder det heller ikke mer end rimeligt, at jeg nu faar lidt Erstatning for alle mine Prøvelser. Nu haaber jeg, at Lykken vil tilsmile mig (hun læner sig kælent op til ham). Gennem Dig haaber jeg paa Lykken.

Brissol (vil gengælde hendes Kærtegn, men faar Øje paa Gravene). Nej, ikke her, lad os gaa.

Hvedebrødsdagene glider roligt og fredeligt hen. Generalen har vænnet sig til Leons og Jules Møbler og der spiller næsten et Smil om hans Læber, naar han i det Fjerne ser Monumenterne. Paa en Morgentur kommer han forbi en Avlsgaard og præsenterer sig for Forpagteren som den ny Godsejer.

Baulan (yderst forvirret). Er Generalen da den forhenværende Løjtnant Brissol ved 23de Regiment?

Brissol. — Ja, kender De mig?

Baulan. — Om jeg kender Generalen? Jeg er Baulan, Deres forhenværende Ordonnants, som De frelste fra Prøjserne ved Metz.

Brissol (strækker begge Hænder ud imod ham). Nej, det var da morsomt Baulan, at Du er Forpagter hos mig.

Boulan. — Ja, det er rigtignok en Lykke for mig. Vil Generalen ikke sidde ned. Da vor Frue havde Bryllup hørte vi fra flere Kanter, at det skulde være med en General Brissol og jeg tænkte hele Tiden ved mig selv: mon det skulde være min Løjtnant! Og saa er det Dem.

Brissol. — Kan Du give mig lidt at drikke?

Baulan. — Det kan jeg. Hvor er jeg dog lykkelig over at se Generalen igen.

Brissol. — Du kan ikke være gladere derover end jeg, min brave Baulan.

Forpagteren stiller en Flaske Vin og to Glas paa Bordet og sætter sig ærbødig lige overfor Generalen. Der tales om gamle Dage, om Erindringer fra Kasernelivet og efterhaanden glider Samtalen hen paa Agerbruget, Forpagterens Forhold til Godsejeren og uvilkaarlig tales der om det nylig stedfundne Bryllup. Pludselig rejser Baulan sig, gaar hen til Dørene for at forvisse sig om, at ingen lytter, og gaar tæt hen til Brissol med en alvorlig Mine.

Baulan. — De har frelst mit Liv, Hr. General, nu kan jeg maaske afbetale min Gæld til Dem. I hvert Fald er det min Pligt at gøre Dem en Meddelelse, saa maa der ske, hvad der vil.

Brissol. — Er det noget der angaar Generalinden?

Baulan. — Ja . . . . ja . . . . ja det er. Aa, havde jeg dog blot faaet Dem i Tale før Brylluppet.

Brissol (ængstelig). Hvad er der i Vejen?

Baulan (hviskende). Har hun fortalt Dem, hvorledes Deres Forgængere er kommen af Dage?

Brissol. — Ja, hun har fortalt mig, at den ene af dem var gal og den anden for Resten ogsaa.

Baulan. — De ved, Hr. General, at jeg er en hæderlig Mand. Nuvel, jeg sværger ved min Fane, at Hr. Martoret og Hr. Bernillon ikke var mere gal end De og jeg.

Brissol (springer op). Hvad siger Du? De blev dog indespærrede?

Baulan — Ja, der er nok en Lov . . . men jeg forstaar mig ikke paa de Dele . . . men jeg ved, at der er en Lov, ifølge hvilken man kan lade hvemsomhelst indespærre naar man blot kan præstere et Bevis, som er underskreven af en Læge.

Brissol. — Loven af 1838 om Sindssyge?

Baulan. — Ja, det er rigtigt, saaledes var det de sagde.

Brissol. — Ja, men der skal gyldige Bevi-

ser; en Læge underskriver ikke uden nøjagtige Undersøgelser . . .

Baulan. — Med mindre han er en Slyngel og er enig med Konen, der gerne vil skaffe Manden af Vejen.

Brissol (heftig). Du vover at beskylde min Hustru . . .?

Baulan. — Saa sandt jeg staar her, jeg taler Sandhed. Generalen kan gøre med mig, hvad De vil, men jeg maa tale ud. Den Gang var jeg ikke Forpagter, jeg var Tjener oppe paa Slottet. Jeg hørte og jeg saa, fordi jeg vilde høre og se, og fordi jeg tænkte, at der maaske en Dag blev Brug for, hvad jeg havde oplevet.

Brissol (i pinlig Spænding). Tal Du kun frit til mig, Du har intet at frygte.

Baulan. — Først maa jeg da fortælle, at jeg har kendt Fruen fra hun var ganske lille. Hun var Datter af en lille Handlende her paa Egnen, som ikke nød videre Anseelse. Det var saamænd ganske tarvelige Folk, men Datteren var indbildsk og ærgerrig — hun vilde have Fingre i Slottet, og den arme Hr. Martoret gik i Fælden. Det kan nok være, at hun kælede for ham og klappede ham . . . . det var et Kneb hun brugte, at lade, som om hun var svært forelsket.

Brissol (gysende). Naa, det var hendes Kneb,

Baulan. — Da hun først havde faaet ham rigtig i sin Magt fik hun det ordnet med Testamentet. Sagføreren kom dumpende ned som ved en Hændelse — det hele var hurtig besørget.

Brissol. — Ja, men den Ulykkelige fik jo Solstik?

Baulan. — Det Solstik indtraf fire Maaneder efter Testamentets Affattelse . . . . og der er aldrig nogen, som har set, hvorledes det skete. En Eftermiddag ved Firetiden hørte vi Fruen raabe: »Løb i en Fart efter Lægen, Herren er kommen hjem og har faaet Solstik.» Og fra det Øjeblik har ingen set Herren mere. Han blev holdt indespærret i et Værelse, hvortil kun Fruen og Doktoren havde Adgang. En Nat kom saa nogle Folk, vi ikke kendte, med en Landauer, og der slæbte de Herren ned i med Magt, skønt han skreg og raabte: »I usle Bødler og Snigmordere!« Saa galoperede Hestene af Sted med ham til Sindssygeanstalten.

Brissol (rædselsslagen). Døde han der?

Baulan: — Ja. Det var mig, som blev sendt derned for at ordne Sørgehøjtiden, men en af Sygepasserne betroede mig, under Tavsheds Løfte, at min Herre havde aldrig været gal, og han havde gennemgaaet frygtelige Lidelser ved at være paa Sindssygeanstalten.

Brissol. — Og Hr. Bernillon?

Baulan. — Ham kom Fruen hjem med fra Aix, som hun nu kom hjem med Dem fra Vichy, Hr. General. Med ham var det akkurat det samme Kneb og Rænkespil, som med den anden, det varede kun lidt længere, og der var den Forskel, at Hr. Bernillon sendte hun paa en Privatklinik, istedet for paa Sindssygeanstalten.

Brissol. — Han havde da ikke Solstik?

Baulan. — Nej, med ham blev det trukket i Langdrag. Fruen vedblev at tale om, at han blev saa underlig, fik fikse Ideer og at Arbejdet svækkede hans Hjærne. Og Lægen blev hentet hvert Øjeblik. Saa en skøn Dag rejste hun bort med den stakkels Mand, under det Paaskud, at de skulde paa en lang Rejse, men han kom tilbage her som Lig.

Brissol. — Er der noget Bevis for, at han ikke var gal?

Baulan (henter et Papir ud af Skabet). Ja, disse Linjer har han paa en eller anden Maade faaet sendt mig, før han døde.

Brissol (læser). »Min kære Baulan! De er den eneste, jeg fuldtud stoler paa. Dette tilskriver jeg Dem, for at Sagen en Gang i Tiden kan blive opklaret: jeg er ikke og har aldrig været sindssyg. Jeg har forsøgt alt for at slippe ud af dette Helvede, men den Kvinde, som har ladet mig indespærre er altfor klog, hende overlister man ikke, og det er hendes Vilje at jeg skal omkomme indenfor disse Mure. Men jeg udholder det ikke længer . . . . det er altfor rædselsfuldt . . . . jeg tager Livet af mig! (Der bliver en Pavse). Og det var stadig den samme Sagfører og den samme Læge?

Baulan. — De samme to . . . . og de er her endnu og lurer maaske paa det næste

Bytte. Det er denne Tanke, der opfylder mig med Rædsel. Forleden saa jeg tilfældigvis Fruen gøre sig lækker for Dem, som jeg har set hende gøre det saa mange Gange tidligere, og det løb mig koldt ned ad Ryggen. Tag Dem i Agt, Hr. General, De véd ikke, hvor hun kan overliste En, og saa er hun saa snedig og indsmigrende, at hun har hele Egnens Beboere i Lommen. Alle beklager de hendes ulykkelige Skæbne og beundrer hendes Taknemlighed til de Afdøde. Noget af det mest rørende hun har udfundet, er den Opstilling af Gravmonumenterne. Aa, Hr. General, tag Dem i Agt!

Brissol (rejser sig meget bleg). Tak skal Du have, min gode Baulan, Du har rigelig afbetalt Din Gæld til mig.

Da Brissol en Times Tid senere har overvunden sit Sindsoprør efter de mærkelige Meddelelser, han har faaet, træder han smilende og rolig ind til Frokostbordet.

Honorine (modtager ham med et ømt, lykkeligt Smil). Man ser nok at min General har godt af de Morgenture! Du straaler jo formelig af Ungdom og Friskhed — og sulten er Du vel? Vi har netop to Gæster til Frokost, to Mennesker, som paa mange Maader har vist mig deres Hengivenhed og som jeg længes efter, at Du skal stifte Bekendtskab med; det er min Sagfører og vor rare Læge.

Brissol (uvilkaarlig). Allerede? (tager sig i det). Ja, jeg mente, at Fremmede allerede skulde forstyrre vor Idyl. Men siden de Herrer er saa elskværdige, er det mig naturligvis en Fornøjelse ....

Gæsterne kommer, bliver præsenterede og man gaar til Bords. Generalen ler, spøger og passiarer. Efter Bordet indtages Kaffen i Rygeværelset.

Brissol (byder Sagføreren en Cigar). Hør, Hr. Sagfører, da De nu alligevel er her kunde jeg have Lyst til at benytte Lejligheden. Her er Papir og Pen, nu skal jeg diktere Dem mit Testamente.

Honorine (maalløs). Dit Testamente? Men hvad tænker Du dog paa?

Brissol. — Det dør man saamænd ikke af, tværtimod! Og jeg skal ikke opholde Dem længe. Skriv, Hr. Sagfører: »Jeg testamenterer hele min Formue til min Hustru ....«

Honorine. — Men kære Ven ....

Brissol (fortsætter med urokkelig Mine). »Men da det, for at affatte et Testamente retfærdigt og upartisk, er af væsentlig Betydning, at man er ved sin Fornufts fulde Brug, skal ovennævnte dødt og magtesløst være og min Formue tilflyde mine naturlige Arvinger, hvis jeg før min Død skulde blive sindssyg eller indespærret paa en Klinik eller Galeanstalt.«

EGENS HEMMELIGHED

FORTÆLLING

AF O. H. E. BILLE.

FØRSTE Gang jeg traf ham og hans elskværdige Hustru var ved Badestedet N., hvor jeg en kort Tid havde slaaet mig ned for at unde mine Nerver en haardt tiltrængt Ro.

Vi kom til at sidde lige overfor hverandre ved Bordet, og jeg opdagede straks, at vi var Landsmænd. Det var dog ikke saa meget af denne Grund, at de snart tiltrak sig hele min Opmærksomhed; men jeg har sjælden set et smukkere og mere sympatetisk Par.

Skulde man dømme efter den Hensynsfuldhed og gensidige Omhu, der prægede hele deres Optræden, kunde man fristes til at antage, at man havde et nygift Par for sig, men der var tillige en saa velgørende Ro og Selvbeherskelse over hele deres Maade at være paa, at man straks maatte faa den Overbevisning, at man her stod over for et af disse fuldt ud lykkelige Ægteskaber, som kun bliver til gennem længere Tids harmonisk Samliv.

Jeg var som sagt taget til N. for at nyde fuldkommen Hvile og havde valgt netop dette Sted, fordi jeg her mente at være mindst udsat for at støde paa Bekendte. Men skønt jeg bestemt havde sat mig for ikke at indlede nye Bekendtskaber, maatte alene den Omstændighed, at vi var Landsmænd, snart bringe mig i Forbindelse med Parret Bruun, og der udviklede sig i Løbet af de Dage, vi tilbragte sammen, et saa behageligt Venskabsforhold mellem os, at vi gensidig lovede at fortsætte Bekendtskabet, naar vi atter kom tilbage til Danmark.

Naa, hvor mange gode Forsætter fatter man ikke, især som Ungkarl — — — Jeg skal vogte mig for at komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal, kun vil jeg hævde, at jeg — langt fra at have glemt mine nye Venner — tværtimod ofte sendte dem venlige Tanker; men efter min Hjemkomst lagde Forretninger i den Grad Beslag paa min Nærværelse, at jeg til min Skam maa bekende, at det Besøg, som jeg havde sat mig for at aflægge paa Langtvedgaard, bestandig blev udsat og muligvis aldrig var blevet til noget, hvis jeg ikke havde modtaget Brev fra Godsejer Bruuns med fornyet Invitation.

Skønt jeg netop dengang var beskæftiget med en meget vigtig Sag, der optog mig stærkt, rystede jeg med en rask Beslutning Kontorstøvet af Fødderne og løste endnu samme Dag Billet til nærmeste Landstation, hvorfra jeg naaede Langtvedgaard efter en halv Times Kørsel gennem en smuk og venlig Egn. —

Jeg behøver vel næppe at fortælle, at de Dage, jeg tilbragte paa det gamle Herresæde, kom til at høre til de behageligste i mit Liv. Det er en Selvfølge, at mine Venner fra Badestedet tog sig endnu elskværdigere ud i de hjemlige Omgivelser. Og Langtvedgaard var i Sandhed en værdig Ramme om det prægtige Ægtepar. Med sin store, smukke Park, sine hvide, vedbend beklædte Mure og takkede Gavle var den netop saa idyllisk og samtidig ligesaa sagnmættet som alene et gammelt Herresæde kan være. Det siger da ogsaa sig selv, at den baade havde sit blaa Værelse og sin hvide Dame, som det sig hør og

bør en rigtig gammel Herregaard. Dog maa man ikke af den Bibemærkning lade sig forlede til at vente, at jeg skal fortælle en haarrejsende Spøgelseshistorie.

Jeg oplevede intet som helst uhyggeligt, blev lige saa lidt forulempet af døde som af levende og tilbragte som sagt en i alle Maader behagelig Tid paa Langtvedgaard.

Blandt de Ting, der særlig havde fængslet min Opmærksomhed, var et mægtigt Egetræ, der stod udenfor Altanen og med sine krogede Grene ragede langt ind over Hovedbygningens Tag. Fra en Højde af seks Alen var den kolossale Stamme spaltet paa langs ned til Jorden, og paa tre Steder var den sammenskruet med svære Jærnbaand. Gennem den 10—12 Tommer brede Spalte, der, som jeg senere erfarede, var foraarsaget af et Lynnedslag, saa man ind i Træets Indre, der var hult og i hvilket to voksne Mænd med Lethed kunde staa Side om Side.

Der var noget eget polisk og dog samtidig ligesom hemmelighedsfuldt over Træet, som det stod der og hældede sig skærmende ind over Bygningen og grinte en i Møde med sin brede Revne. Det havde sikkert staaet der i mindst to Hundrede Aar, havde set Slægt efter Slægt vokse op og tage det gamle Herresæde i Besiddelse. Ja, hvad kunde et saadant Træ vel ikke fortælle, om det evnede at tale!

Slige gamle Træer plejer altid at have deres Historie, og jeg følte mig overbevist om, at dette havde sin. Jeg havde et Par Gange ladet en Bemærkning herom falde til min Vært, men han havde ligesom svaret undvigende, og det forekom mig, at han og hans Hustru begge havde skævet hen mod Træet og derefter set paa hinanden med et Blik, der yderligere bekræftede min Anelse om, at dette gamle Træ gemte paa en eller anden Hemmelighed. Og jo længere jeg saa paa det, desto mere nysgerrig blev jeg, og jeg besluttede ved Lejlighed at gøre et nyt Forsøg paa at blive indviet i Træets Historie.

Saa var det den sidste Aften, jeg tilbragte paa Langtvedgaard. Vi sad alle tre paa Altanen, Solen var ved at gaa ned bag Parken, og den gamle Eg strakte sin knudrede Skygge langt hen over Plænen. Det var en saadan tyst, stemningsfuld Aften, paa hvilken man ligesom føler det formasteligt at lade Stemmen forstyrre Naturens Fred; der blev da heller ikke talt meget imellem os. Enhver var overladt til sine egne Tanker; jeg for min Part følte et eget Vemod ved Tanken om at skulle forlade disse prægtige Mennesker og denne dejlige Plet for at vende tilbage til Byens Tummel og Forretningstravlhed.

Og som om min Vært havde gættet mine Tanker, sagde han pludselig:

»Ja, min kære Wilters, i Morgen skal vi altsaa atter savne Deres behagelige Selskab.«

Der blev igen en lille Pavse. Jeg lagde Mærke til, at min Ven saa over paa sin Hustru, og at et lille forstaaende Smil gled hen over deres Ansigter.

Saa fortsatte han, og hans Ansigt blev paa en Gang alvorligt:

»De har flere Gange, kære Wilters, ført Samtalen hen paa den ejendommelige, gamle Eg, som staar her ved vor Side, og den undvigende Maade, hvorpaa jeg har besvaret Deres Spørgsmaal, maa have været Dem paafaldende.

Lad mig da sige Dem det nu — den sidste Aften, vi er sammen — det Træ har virkelig sin Historie, en Historie, der paa det nøjeste har været knyttet til min Hustrus og mit Liv. Men lad mig først fortælle Dem, hvad Sagnet beretter om den gamle Eg.

Som De maaske ved, har Gaarden her kun i faa Aar været i min Besiddelse, medens den tidligere gennem mange Slægtled har tilhørt Familien Bjørklehn, og det skal da efter sigende ogsaa være en Bjørklehn, der for mange Aar tilbage har plantet Egen. Der fortælles herom, at han, der var en streng og myndig Herre, kort forinden havde ladet en Zigeunerbande bortjage fra sine Enemærker.

Og just den Dag, da han i Anledning af sin første Søns Fødsel lod Egen plante, traadte en gammel Zigeunerkvinde, der var Truppens Stammoder, frem or ham og bad om Naade for sin Søn, hvem den strenge Herre havde ladet kaste i Borgens Fangehul.

Forbitret over Kvindens Dristighed, rev den myndige Bjørklehn Egevaanden ud af Haanden paa Gartneren og pryglede Kvinden ud af sin Gaard. Men hun vendte sig forbitret om og strakte truende den magre Arm op mod Herremanden og forbandede hans Slægt og spaaede, at den Egevaand, der havde farvet hendes Ryg, skulde engang volde de Bjørklehners Undergang.

Saa blev Egen plantet.«

Her gjorde min Vært et lille Ophold. Han greb sin Hustrus Haand, og vi sad alle en Stund tavse.

Saa sagde han:

»Ja, min kære Wilters, det, De nu vil faa at høre, lyder maaske overspændt, og man vægrer sig ved at tro, at sligt kan hænde i vor prosaiske Tid, i vort lille hyggelige Fædreland. Men sandt er det, at Spaadommen gik i Opfyldelse to Hundrede Aar senere. Det er i Dag netop otte Aar siden, at Egetræet krævede den sidste Bjørklehns Liv.

Som jeg vist tidligere har fortalt Dem, blev jeg i en forholdsvis ung Alder Inspektør her paa Godset, idet jeg allerede under Baron Bent Bjørklehn overtog Stillingen efter min Fader, der havde været Inspektør her under tre Bjørklehner. Han var den eneste, der var fuldt ud

kendt med Godsets Drift, og jeg havde under hans Ledelse sat mig saaledes ind i alt, at jeg snart blev lige saa uundværlig her paa Godset, som min Fader havde været, og det var vel ogsaa den eneste Grund til, at jeg beholdt min Stilling her; thi Preben Bjørklehn, der overtog Godset efter Bents Død, var mig ikke gunstigt stemt. Han var nogle faa Aar ældre end jeg, men vi havde kendt hinanden som Børn, og der havde altid været et daarligt Forhold mellem os.

Han var en mistænksom og herskesyg Natur, og jeg følte mig for stolt til at bøje mig under hans Tyranni, saa meget mere, som jeg vidste med mig selv, at jeg var mig min Stilling fuldt ud voksen og altid havde røgtet den samvittighedsfuldt.

Mange Gange følte jeg selv Lyst til at opgive en Stilling, der var saa pinlig som et underordnet Forhold til en Mand, man staar paa spændt Fod med, nødvendigvis maa blive, men der var noget, der bandt mig til Egnen og holdt mig uimodstaaeligt fast.

Det var min Kærlighed til Ebba With, der fik mig til at glemme mange Krænkelser, som under alle andre Forhold vilde have bragt mig til at opgive min Stilling.

Ebba og jeg havde kendt hinanden fra Børn, og der havde altid mellem os hersket et inderligt Venskab, hvilket, efterhaanden som vi voksede til, gik over til stærkere Følelser.

Jeg vil ikke dvæle ved alle de Kvaler og Længsler, som møder to elskende, der tvinges bort fra hinanden; det maa være Dem nok at vide, at Ebba's Fader bestemt satte sig imod en Forbindelse mellem os og paa alle Maader søgte at hindre os i at se hinanden. Stakkels Mand! Han var ikke ond, men Forholdene tvang ham. Han havde overtaget Godset Wilhelmshøj — De ser Spiret der bag Skoven til højre — han havde overtaget Wilhelmshøj paa meget ugunstige Betingelser, og han var efterhaanden kommen i et yderst pinligt Afhængighedsforhold til Preben Bjørklehn. Intet Under, at han derfor ikke turde modsætte sig Preben, da denne anholdt om hans Datters Haand. Kort og godt: Sytten Aar gammel blev Ebba With tvungen til at ægte Preben Bjørklehn.

Jeg tænkte nu for Alvor paa at opgive min Stilling og begrave mig med min Sorg i en eller anden Afkrog af Verden, men atter følte jeg mig bunden og endnu stærkere end før. Jeg forstod jo, hvorledes den unge, uskyldige Kvinde led i Samlivet med en saa raa og umoralsk Natur som Bjørklehn. Jeg saa, at hun led under hans Tyranni, og jeg forstod, at hun maatte lide dobbelt under hans Kærtegn. Jeg følte det som en Pligt at blive. Vel kunde jeg ikke være hende hverken til Trøst eller Opmuntring, da der ikke gaves os Lejliged til at se hinanden, men — uden at jeg ret gjorde mig Meningen med disse Tanker klar — stod det bestandig for mig, som var jeg den eneste, der kunde værge hende, om det gjordes nødig. — Ja, jeg vil ikke forsøge at beskrive, hvad jeg led i den paafølgende Tid. Hvilke Kvaler jeg gennemgik ved at vide den Kvinde, som jeg aldrig havde hørt op med at elske, i Hænderne paa en Mand, som baade hun og jeg hadede, det er noget, der lettere lader sig tænke end beskrive. —

Min Vært holdt inde. I nogen Tid stirrede han ubevægelig frem for sig, og hans prægtige Øjne fik det melankolske Udtryk, som jeg allerede et Par Gange tidligere havde lagt Mærke til, og som kunde synes at være et Genskin af de Sjælekvaler, han nys havde talt om. Først da hans Hustru rejste sig og trykkede sine Læber blidt mod hans Pande, vaktes han af sine Tanker og fortsatte:

Et Aar efter Brylluppet rejste Preben Bjørklehn bort paa ubestemt Tid — til Udlandet, sagde man, men ingen vidste forøvrigt hvor. I den nærmest paafølgende Tid saa jeg hyppigt et Glimt af Ebba, naar hun spadserede i Parken, men det varede dog noget, før der gaves mig Lejlighed til at tale med hende; thi hun ledsagedes næsten altid af et gammelt Tyende — Bjørklehns højre Haand — hvem han under sine Fraværelser plejede at udstyre med diktatorisk Magt, og hvem han aabenbart denne Gang — mistænksom som han var — havde givet særlig Paalæg om at ruge over sin Hustru.

Da det endelig en Dag lykkedes os at komme til at tale ubemærket sammen, følte vi os begge saa underlig usikre og fremmede for hinanden under det nye Forhold, hvori vi nu stod til hinanden, og det Møde, hvorefter vi vist begge havde sukket, blev kun Skuffelse. Men senere saa Ebba og jeg oftere Lejlighed til at mødes, og snart var det gamle fortrolige Forhold genoprettet. Vi var som to lykkelige Børn, naar vi var sammen. Alle de Interesser, vi i sin Tid havde delt, blev taget frem til fornyet Debat, og lykkelige Timer gled umærkelig bort for os. Kun om vort tidligere Kærlighedsforhold, og om den Tid, der laa mellem dengang og nu, blev der ikke talt. Det var, som om vi begge skyede dette Æmne, og dog forstod vi hinanden bedre, end om der var bleven talt mange Ord. — Det var en Tid, fuld af smertelig Fryd — fuld af Fryd, fordi vore Sjæle mødtes i gensidig Forstaaelse — fuld af Smerte, fordi vi vidste, at vor Lykke ikke kunde vare længe. Og naar Solen skinnede klarest paa vor Himmal, var det altid, som om vi allertydeligst saa de Skyer, der trak sig sammen i Horizonten. Jeg kunde aldrig frigøre mig for en uhyggelig Uro, en Anelse om at være beluret, naar jeg var sammen med Ebba. At min Ængstelse ikke var uden Aarsag, skulde senere vise sig.

Det var en Aften, et Par Maaneder efter Bjørklehns Bortrejse, at Ebba lod mig kalde. Den naadige Frue ønskede at tale med Inspektøren, hed det.

Da jeg kom, fandt jeg Ebba bedrøvet og ængstelig.

»Aa, Volmar«! sagde hun og greb min Haand. Der er i Aften en Uro over mig, som jeg ikke kan beskrive Dig; det er, som forestod der os en Ulykke.«

Jeg søgte paa alle Maader at berolige hende, men mine Ord frugtede intet.

»Nej!« sagde hun. »Slige Anelser slaar aldrig fejl. Jeg tør nu ikke se Dig mere; jeg aner, at Bjørklehn ikke er langt borte. Aa, Volmar, Volmar! jeg kan ikke sige Dig, hvor det er grusomt, at vi ikke mere skal ses, at vi ....«

Her brast hendes Stemme og Taarerne brød frem over Kinderne.

Hun græd længe stille — stille, og jeg vovede ikke at forstyrre hendes Smerte. Men paa een Gang rejste hun sig med en fast Beslutning:

»Volmar! Farvel! Gaa nu og tak — tak Du, kære Ven — — — —

Her var Stemmen igen ved at briste, men hun gjorde Vold paa sig selv for at synes rolig. Hun nærmede sine Læber til mit Øre, og hun hviskede nogle Ord, som fik mig til at bæve af usigelig Fryd:

»Volmar! sagde hun. »Et maa jeg sige Dig, før vi skilles — kun for Mennesker har jeg tilhørt ham, aldrig for Gud. Og aldrig vil jeg tilhøre nogen Mand helt, naar ikke Du kan blive min.«

Da gav jeg Ebba det eneste Kys, jeg har givet hende i den Tid, hun bar Bjørklehns Navn. Jeg knælede ned og kyssede hendes Haand. Og medens jeg laa i denne Stilling blev Døren reven op. Vi vendte os begge og saa Preben Bjørklehn. —

Han var bleg af et uhyre Raseri. Han gik lige over mod os, og førend jeg kunde gøre noget for at forhindre det, faldt Snerten af hans Ridepisk med et hvinende Slag over Ebbas hvide Skulder. I næste Nu havde jeg reven ham Pisken ud af Haanden. Jeg havde Kræfter som en Tyr i det Øjeblik, og jeg drev ham et Slag, saa han segnede sammen med et Skrig, der bragte hele Huset paa Benene. — —

Næste Dag — det var en Søndag — var Bjørklehn atter borte — ingen vidste hvor. Jeg tilbragte Tiden med at ordne mine Regnskaber og gøre Forberedelser til min Afrejse, thi efter det passerede maatte jeg betragte min Forbliven paa Langtvedgaard som en Umulighed. — Om Aftenen gik jeg op til Hovedbygningen for at faa Ebba i Tale. Jeg vilde rent ud foreslaa hende at rejse bort med mig for at grunde et Hjem paa den anden Side af Havet. Nogen anden Mulighed syntes jeg ikke at øjne. Vi talte længe sammen og besluttede os til at overveje Sagen; der var jo adskillige Forberedelser at træffe, saa der vilde i alle Tilfælde hengaa nogen Tid, før Planen kunde iværksættes. — Da – bedst som vi talte sammen — hændte der noget, som, hvor ubetydeligt det end kan synes, gjorde et saa stærkt Indtryk paa os, at vi vist aldrig glemmer det. Vi stod i Kabinettet, i Nærheden af det Vindu, De ser der, paa første Sal, lige over for den gamle Eg. Og paa en Gang følte vi det begge, som om der var nogen udenfor det Vindu. Vi syntes at høre noget stønne udenfor og samtidig saa vi noget lyst — som et Ansigt — bevæge sig frem og tilbage ude i Mørket, men i næste Øjeblik forsvandt det, og vore Øren opfangede en forunderlig Lyd som af et undertrykt Skrig, der kommer dybt nede fra en lukket Hulhed.

Det hele kunde jo have været en Følge af Grenenes Knagen i Blæsten, der for vore ophidsede Fantasier havde antaget Karakter af de anførte Lyde. I hvert Fald var der intet paafaldende at opdage, da jeg straks efter aabnede Vinduet. Men vi følte os som sagt begge forunderligt uhyggeligt til Mode.

Før jeg gik til Ro foretog jeg endnu for en Sikkerheds Skyld en Runde i Parken, men der var intet som helst usædvanligt at bemærke.

I den Tid, der nu fulgte, var baade Ebba og jeg saa optaget af at forberede vor Afrejse, at ingen af os fik Tid til at bemærke, hvad der foregik omkring os. Og det maa vel tilskrives denne Omstændighed, at vi først saa sent blev opmærksom paa de Rygter, der allerede længe havde svirret omkring Langtvedgaard, og som bestandig antog fastere Former. — Ejeren, Preben Bjørklehn, var sporløst forsvunden. Der blev anstillet de mest omfattende Efterforskninger baade her hjemme og i Udlandet, men alt forgæves. Snart vidste Rygtet at melde om, at han var myrdet. — Ja, kære Wilters, nu kom den frygteligste Tid i mit Liv. Jeg anede intet om det hele. Jeg havde næppe sporet Rygterne, før jeg følte hele Mistanken væltet over paa mig. Og da først Mistanken var der, kom Beviserne og samlede sig som Fluer om en Honningkrukke.

Hin Søndag Aften, da Bjørklehn mentes at være forsvunden, havde en set ham komme temmelig sent hjem til Gaarden og begive sig alene ud i Parken. Noget senere havde en anden set mig snige mig efter ham og vandre søgende rundt i Parken. Og næste Dag havde man funden hans Hat og hans Stok i Nærheden af Egetræet. Samme Sted havde Jorden været en Del optrampet som af en Kamp, og en Stige havde ligget væltet i Nærheden. Det sidste mente man dog ikke at kunne tilskrive nogen Betydning, da det viste sig, at Gartneren samme Dag havde benyttet Stigen, da han klippede Efeuen, og det kunde da tænkes at være Stormen, der havde væltet Stigen.

Imidlertid blev Sagen overgivet i Politiets Hænder, og Dagen efter lod man mig arrestere. Beviserne var jo fældende, og hvad der yderligere samlede Mistanken om min Person, var den Omstændighed, at ingen kunde tænkes at være mere interesseret i Bjørklehns Død, end jeg. Mit tidligere Kærlighedsforhold til Ebba var jo vel kendt, mit Had til Bjørklehn ligesaa. Scenen mellem Bjørklehn og mig — dengang jeg slog ham med Ridepisken — blev fremdraget og vendt og drejet paa alle Maader. En Mængde Vidner blandt Tjenerskabet, der havde overværet Scenen, blev sammenkaldt, og andre meldte sig selv med deres forskellige Vidneudsagn, fordi de mente at have opdaget et eller andet vedrørende mit Forhold til Ebba under Bjørklehns Fraværelse, hvilket de troede kunde have Interesse for Sagen.

Kort sagt, min Sag stod saa slet som vel muligt. Jeg vil ikke trætte Dem, min kære Wilters, med at fortælle om de Sjælekvaler, jeg gennemgik under hele den lange Tid, jeg sad arresteret. De længes efter Slutningen af vor Historie, og den vil jeg bede min Hustru fortælle Dem!

»Ja, hvad kan vel jeg fortælle, kære Volmar,« svarede Fru Ebba. »Jeg mindes intet klart fra denne frygtelige Tid. Min Tanke var som lammet af alle disse grusomme Begivenheder og af Angst for din Skæbne. Jeg kom egentlig først rigtig til mig selv hin frygtelige Uvejrsnat.

Det var som om Himlen kaldte mig til Live igen efter en lang Dvale og jeg begyndte atter at kunne tænke klart over vor fortvivlede Stilling.

Det var netop Aftenen før din Dom skulde falde — ingen var i Tvivl om, hvad den vilde lyde paa — da brød der et voldsomt Uvejr løs.

Aldrig mindes jeg at have oplevet noget lignende; det var som om hele Huset skulde styrte sammen om mig. Jeg husker, at jeg laa paa Knæ inde i Kabinettet paa Skamlen ved Vinduet ud for den gamle Eg. Og jeg husker, at jeg bad til Gud, at Lynet maatte slaa ned og dræbe os begge og gøre Ende paa vor Elendighed.

Da følte jeg det paa een Gang, som om et mægtigt Lys skar sine skarpe Straaler tværs igennem mig og tog mig bort fra mig selv, og jeg følte, at jeg sank og svandt bort under et uhyre Brag. Jeg erindrer, at en Tanke om Dommedag slog ned i mig, saa husker jeg ikke mere.«

»Kære Ebba, det var ogsaa en Dommedag.« tog nu Bruun igen Ordet. Gud havde selv holdt Dom for at forhindre, at Menneskene i deres Kortsynethed skulde dømme falsk.

Næste Dag fandt man den gamle Eg splintret af Lynet, og paa Bunden af dens Hulhed laa det halvt fortærede Lig af Preben Bjørklehn. Ved Siden af Liget fandtes en Revolver, der var stærkt medtaget af Rust.

»Han har villet skyde sig,« faldt jeg ind.

»Nej,« svarede Bruun, »han har villet skyde os. Oppe fra Egetræet har han villet skyde ind gennem Vinduet, men den gamle Zigeunerskes Spaadom er gaaet i Opfyldelse i en heldig Stund.

Egen har taget den sidste Bjørklehns Liv.

Han har benyttet den Stige, som Gartneren havde ladet staa i Nærheden, til at krybe op, hvor den høje Stamme spalter sig og bliver til Grene, og, da han lige saa lidt som nogen anden har anet noget om det gamle Træs Hulhed, er han traadt fra Stigen lige ned gennem Hullet, som aabnede sig i Spalten mellem Grenene.

Det viste sig senere ved Undersøgelse, at Skelettet bar Mærke af en Kugle.

Revolveren er altsaa gaaet af i Faldet og har dræbt ham, og dette forklarer, hvorfor ingen senere har hørt ham raabe om Hjælp.

Ja jeg behøver vel ikke at tilføje, at jeg blev frikendt og blev den lykkeligste Ægtemand paa Jorden.« — —

Bruun havde endt sin Beretning.

Han tog sin Hustrus Arm, og vi gik alle tre ned fra Altanen.

Længe stod vi tavse omkring den gamle Eg.

EDDERKOPPEN

EN UBETALELIG HISTORIE AF JOHANNES V. JENSEN

TEGNINGER AF LOUIS MOE

I sin Ungdom er man ensom. Ak, der var en smækker Edderkop, som syntes at han var den eneste i Verden. Han var en Yngling som alle andre Edderkopper, med god Appetit, sund i alle Henseender, han kunde have spejlet sig i den første den bedste lille dunede og haardføre Edderkoppemand, der sad i sit flunkenye Spind og spiste Flue i Dug. Men vor Edderkop troede nu, at der kun var een Forlængsel til, den der af alle Edderkopper i Verden havde valgt ham ud og gjort ham saa stor og ene. Det var baade godt og tungt. Aa det var sødt men knugende saadan at være bleven gudbenaadet med hverken at vide hvorfra, hvorfor eller hvorhen, det gjorde en saa fin og sorgfuld.

Man maa spinde det ud af sig, ja man maa! Den Tid kommer da man bliver *for* bespændt. Ogsaa vor Edderkops Time slog. Han havde somret sig igennem sin første Ungdom og lidt meget, Solen havde ikke skinnet for *ham*; nu tonede Aaret sig om til Høst, alle Ting modnede . . .

Det var i de fine, klare Septemberdage at Edderkoppen gik til Vejrs. Han kunde ikke blive paa Jorden mere, han besteg først et Græsstraa og saa et andet og saa sig om fra dets Top i en Feber af Udve, der fik den vide Verden til at dirre. Han kastede sig ud fra et Straa af ret betydelig Højde for at dø Døden, men havde dog først, uden ret at vide det, gjort sig fast ved en Traad, saa han ikke omkom men hed af Tak, Skam og Helbred firede sig op igen. Omsider udvandrede han fra den Tue, hvor han var født og hørte hjemme, en lille Vang med modent Græsbund, hvori en gammel Regnorm gik, blind for to Jordmiders Liv sammesteds i Purpur og i Næringssorger; hvor en Fandens Mælkebøtte prangede solitaire, altid i fin Samtale med Solen, som

hun lignede, og hvor en mindre Familje af Hundegræs rankede sig til en forfærdelig Højde uden at bære noget alligevel — Edderkoppen tog Afstand fra denne Tue og udvandrede. Langt om længe kom han til et stort Træ, som han besteg.

Og det var en lang Historie. Han vandrede i Dage og Nætter, altid lige op, han steg og steg, han gik til Vejrs, ovenud, han maatte op, han der følte sig saa tung. Der kom forholdsvis roligere Tider, da han vandrede ud ad en Gren, ikke saadan helt stejlt lige op, men mere skraat fremad, han vandrede sig frem til en Kvist og derpaa igen lige lukt lodret opad i det svimlende Rum. Bemærk, at Edderkoppen endnu ikke en eneste Gang havde vendt sig om og set ned; det gør man ikke paa Bjærgbestigninger, man venter med stor Viljestyrke med at se en Smule, til man har naaet Toppen. Det gjorde Edderkoppen ogsaa, men han *følte*, at han var uhyre højt oppe, han var saa svimmel, saa syngende i Brystpartiet, saa vild til Mode. Endelig naaede han et Blad, det højeste, det sidste . . .

Og saa sig om.

Hvor Verden var uendelig dyb og skøn! Den lille Edderkop hang der lige midt i den, ja Verdens undrende Midtpunkt, blændet af Solskin, beruset af det frie Rum, og da nu en vild Higen rejste sig i ham som en brændende Ild, en Længsel efter Rummet selv, efter Solen, det Uudsigelige, saa var det at han gik til Vejrs. I sin dybe Nød, i Trangen til at skaffe sit Væsen Udtryk, spandt han nemlig en Traad, der hvor han sad og klamrede sig til den øverste Kant af Bladet i Træets Top, han gød et langt fint Spind ud i Luften, ad Solen til, en Fangeline efter Uendeligheden — den kunde ses i den klare Septemberluft som en uhyre fin, svævende Silkefiber, blot som et bittelille Sølvlyn i den blaa Luft — og da Edderkoppen blev ved at spinde og spinde, saa at Traaden fulgte langt ud i Luften med Brisen og bares saa tyndt og fintflyvende i Æteren, saa kom jo det Øjeblik, da Spindet blev stærkere end Edderkoppen, eller man kunde sige, at Maaden, hvorpaa han udtrykte sin Livslængsel tog Magten fra ham, og før han vidste af det havde han i salig Skaberstemning sluppet Fodfæstet med alle fire Par Ben og var fløjet ud i Rummet ved sit eget dragende Spind!

Edderkoppen var bleven til *den flyvende Sommer.*

Hvor det var dejligt. Han drog længe hen i det blaa æterrene Rum, følte sig ene med Solen, han steg højere og højere paa Septemberbrisens sporløse Baner, og Spindet, der bar ham, gik i svævende Bølger gennem Luften som en Solstraaleunge, der svømmede i Himlens Blaa. De falmede Skove dybt nede synede som et Mos af Rust paa Jorden, mange Mil borte brødes Solen som i en klar funklende Ring, det var vel Havet og Verdens Ende.

Længe, længe fløj Edderkoppen. Brisen bar ham nærmere ned mod Jorden igen og han saa mange underfulde Ting. Men naar Spindet ikke lod til at ville bære saa godt mere, gød Edderkoppen blot en ny fin Traad ud i Luften, som fangede en anden Brise, og saaledes blev han ved, til han sad i et helt Slør af Traade, et løst, silkehvidt Slør, der kunde ses drive som et lille solbeskinnet Sejl oppe i den klare Septemberhimmel. Denne fnuglette Lystbaad i Æteren, der var hvidere end en Bjærgtinde og friere i Flugten end noget bevinget Væsen, bar den lykkeligste Edderkop.

Men hvad skildrer Edderkoppens Forundring og temmeligt blandede Glæde, da han opdagede andre af disse vindbaarne Lystfartøjer rundt omkring i Luften? Da han var bleven saa ædru, at han sansede, saa han først en og saa en til, og saa mange! Paa hvert Vindstrøg drev der hvide Spind, og et kom ham saa nær, at han saa Passageren sidde derpaa, en lille laaden og haardhudet Edderkoppemand, som lignede ham selv ganske meget. Hvad behager! Jo, hele Himlen var nok fuld af flyvende Sommer. Han var saa ikke ene med Solen! Det var fattigt. Naa ja ja, betød det andet end at Alverdens Edderkoppeungdom nu ogsaa var ude at lufte sig. Et almindeligt Rend altsaa, som sandelig ikke

bragte nogen ud af Niveauet, siden Gud og Hvermand var begyndt at vagabondere styrbart. Sport simpelthen, vulgært Luftdriveri for Edderkopper i Flæng. Kapløb naturligvis, hvor det gjaldt om at drive højest og brække flest Øjenbryn .... nej, han sagde Tak, vor Edderkop sagde Tak!

Ikke gød han flere svømmende Solstraaler ud i den gyngende Æter, nej mine Herrer og Damer; der var nok om det. Han var slet ikke forlegen. Med Hensyn til Solen, saa havde han nu været den nær nok til at renoncere paa den. Desuden det var en Misforstaaelse, en indre Higen galt oversat. Solen, den bar man i sit Hjærte. Enhver højere Forlængsel stammede fra en indre Trang, som man vildt forærede til Himlen, men som selvfølgelig var ens Ejendom ... en indre Trang ...

Oh, og Edderkoppen var tilmed meget sulten! En lille Flue, frisk fanget, hildet paa alle Ben, men ellers spillevende ... Gud ved om man ikke kunde have fanget en Engel i dette Ballonspind og holdt Maaltid paa højstsamme, hvis man var drevet saa højt op, at man havde naaet Himlen? Snak, men Mad maatte der til! Helst en blaa, forvorpen Spyflue, der var stærblind nok til at buse paa Nettet til Trods for sine Øjne over hele Hovedet, allerhelst en voldsom stor Brumlebi, som man kunde faa Kindbakkerne rigtig fulde af ..: Oh ja!

Edderkoppen kom meget naturligt ned paa Jorden. Han halede lidt efter lidt sit Spind ind med Benene, til det ikke længere bar, og saa dalede han, dalede og dalede og naaede velbeholden ned. Da han var nogle Tommer fra Jorden, kunde han ikke vente dette sidste lille Stykke, men sprang fra Resterne af Nettet, kastede sig lige ned i noget Græs og slog alle otte Ben fast i den velsignede Grund, saà end ikke op efter sit forladte Skib, saà aldrig mere op.

Han var ikke kravlet ti Skridt nemlig, før han mellem en afblomstret Røllike og et Timothegræs fik Øje paa et stort solidt Fangnet, hvori der hang flere Skeletter af forskellige Insekter, og i hvis Midte der sad den underdejligste Edderkoppefrue hans Øjne nogentid saa!

Hun blev hans Skæbne. Hun var saa yndig og stærk, en Kvinde helt igennem, hun gav sødeligt efter og slog som en Mukkert. En god Fanger med Smag for alt, hvori der var Vædske, lige fra Myrer saa haarde, at man kunde skære Glas med dem, til vandrende Pinde, som med Held gik gennem Tilværelsen i en Lynafleders Lignelse; hun fandt den nærende Draabe i dem alle og hængte dem siden op udenfor Døren. Derimellem fortærede hun naturligvis almindelig Mad, Fluer, Møl, nu og da en galauniformeret Guldsmed, foruden hvadsomhelst af vingeløst Kravl, Maddiker og Kaalorme, der dumpede ned i Spindet fraoven eller lod sig overraske paa Jorden nedenunder. Fru Edderkop havde en stiltiende Maade at fire sig ned paa og give de værgeløse Forædte Giftstikket, og hun sondrede som sagt ikke følsomt mellem Byttet. Det var en af de Ting, der dybest betog vor rejsende Edderkop og gjorde ham næsegrus til Bejler. Udsugede hun med Jærnmave en Grønkaalslarve, da faldt han i Beundring for dette søde Barbari, dette hedenske, pragtfulde Renaissancetemperament, satte hun sig dovent til at slikke smaa ækle Slimdyr fra Græsrødderne, som hun først duggede med Myresyre, da var dette den højeste Forfinelse, ædel, storladen Kultur!

Fru Edderkop var af Person billedskøn. Hun havde den slankeste Taille, næsten kun som en Traad mellem For- og Bagkrop. Det tydede paa gammel fin Familje. Aa, hun var saa fin, at hun gerne kunde gaa midt over; man maatte vare sig, skaane hendes sarte Væsen (at hun var en rask, kærnesund Svuppe, som ved Hjælp af Strikker og med Haandkraft delte sit overmodne Korpus i to, kunde vor Edderkop ikke se, blændet som han endnu var af Solen og Vidderne.) Hun havde otte duelige Ben, var desaarsag ferm som en Sleipner, Giftmunden var ikke forloren, hun spandt fortræffeligt og var selv Ten, Korsets Tegn bar hun synligt paa Ryggen, uden at det generede hende — Daabsattesten var bleven »borte«.

Men nu kommer det bedste. Hun var Moder. Nede i et Jordhul ved Timothegræs-

sets Rod gemte hun en Sæk, smukt hæklet af Spind No. 20, og den var vrylende fuld af Æg, som havde faaet Ben, tre Dusin levende Edderkoppeunger saa klare og saa ens som bittesmaa fine Mjøddraaber. De var lækre, Fru Edderkop elskede dem (andres aad hun) og naar hun var mæt, glimrede hun som Moder ved at slæbe Sækken efter sig op i Solskinnet og vejre dens Indhold. Edderkoppeungerne fimrede ud af Sækkens Masker med en Masse spæde Ben og krævede som med en Mund at blive store lige med det samme og komme ud at flyve. Her kan det siges, at Edderkopperne en Gang for mange tusinde Aar siden havde Vinger som andre Insekter, men satte dem til i en materialistisk Verden; derfor fødes alle unge Edderkopper med noble Flyvegriller.

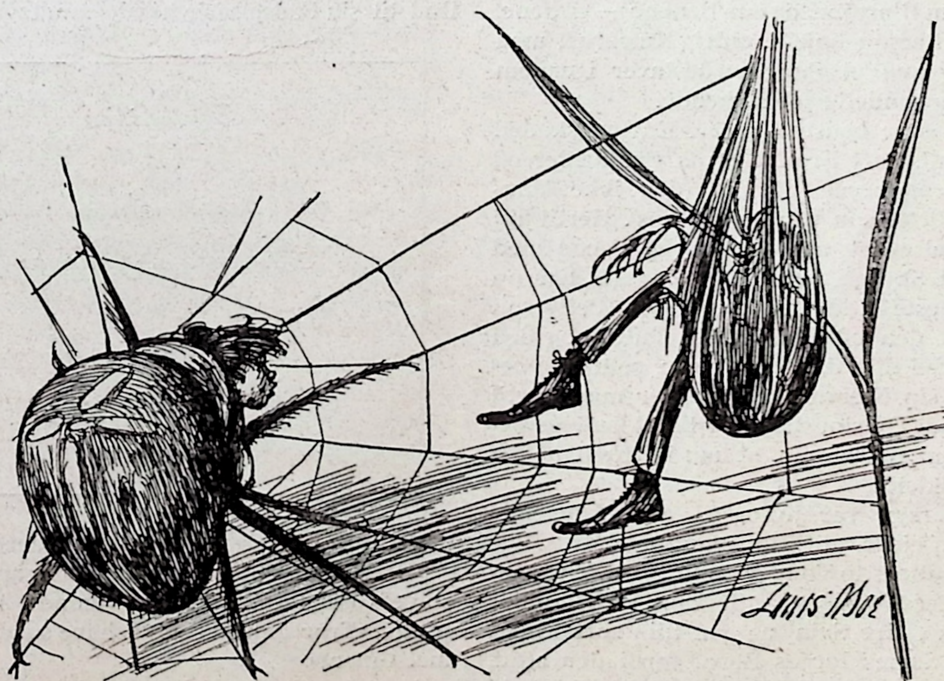
Se, denne Sæk Unger vakte vor Edderkoppemands dybeste og ædleste Instinkter. Han fattede endeligt som ved et sidste indre Klarsyn, at her, her var den sande Virkelighed, hvoraf hans uendelige Længsel kun havde været et Afbillede. Det der havde drevet ham ud i Verden, var den ham iboende Higen efter Familje, efter at se sit Liv fortsat i en Generation! Hvad det gjaldt om, var nu at have Sjælsstyrke nok til at kende sin Drøm igen i den Virkelighed, der forelaa og ingen anden, at rime sin iboende *Ide* med *νλη* ... dette var vel Platons Mening. Og hvis det ikke var, burde man saa blive ved at tage Hensyn til denne vise Edderkop, der havde levet sit Liv hen for os i en Kælder? Hvad var rigtigst? *Der* var Platon ... men *her* var Generationen!

De blev gift.

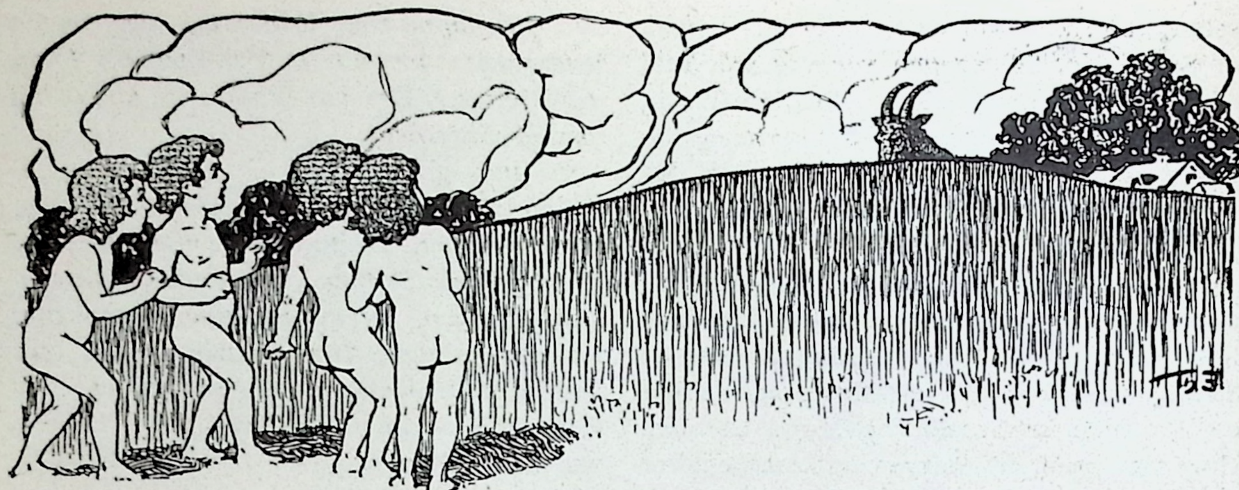
Paa Bryllupsdagen aad Fru Edderkop sin nye Gemal og hængte Skelettet af ham, eller rettere Skallen, op udenfor Døren. Der hang han i Nettet og svingede omkring for den mindste Brise, fnuglet som han var bleven. Saadan at se var det hele vor Edderkop, men han var hul, Benene var hule, Kroppen var et bleget Hylster, han var kun Skallen af sig selv.

En Skolopender, der boede i Nærheden som Ungkarl under en Sten og blev Vidne til det ægteskabelige Drama, fortalte siden, men han var en Kyniker, at han sjælden havde set et Udtryk for saa dyb Lykke, som da Edderkoppen blev fortæret. Han saa ud, sagde Skolopenderen, som selve Saligheden ved at gaa op i Alnaturen og blive et med den. Han var først saa stolt, da Vielsen var overstaaet, derpaa kom der en uforklarlig navnløs Angst over ham, som drog og drog, indtil den gik over i Dødens før omtalte Lykke.

Skolopenderen slog et *S* paa sig selv af Grin og gabede højt med Knibtangen, som vilde han trække et Søm ud af Himmelhvælvingen. Og Løbebillen, til hvem han fortalte hvad han havde set, ilede som en Baad i højSøafsted gennem Græsset for at bringe den ubetalelige Historie videre.

———

ÆRMERNE

SKITSE FRA SKAANE AF MARIE BØCKMANN

DER nede i Alléen kom Petterson —.

Mit Barneøje kendte ham i lang Frastand, for intet andet Menneske i hele den vide Verden lignede i den Grad vor store Leddedukke med de stive Ben, — Petterson var ligesom skaaren ud af Træ, Ansigtstrækkene stive og ubevægelige, Øjnene udstaaende og stirrende ligesom Glasøjne, og saa Benene — Benene, kære! — Petterson bøjede aldrig Knæerne, men gik ligesom med et Par Gærdestaver igennem sig. Han var sandelig let at kende.

Han var i sine bedste Klæder. En langskødet, noget luvslidt, sort Frakke, graa Benklæder og Flipper, ja endogsaa Flipper (dog ikke Manchetter, thi Petterson var ingen Laps). Hertil høj sort Begravelseshat af en underlig Facon med ganske smal Skygge og et Rør, der gik lige op og ned (højeste Mode fra Aar 1840). Petterson havde arvet den efter sin Bedstefader, og den figurerede ved alle de Begravelser, som han beærede med sin Nærværelse. Lægger man hertil endnu et rødt Halstørklæde og Blanklædersstøvler, maa man indrømme, at han i Virkeligheden var fint paaklædt.

Men Petterson var jo ogsaa en velstaaende Mand. Han ejede et lille grøntmalet Hus lige nedenfor Møllen, to Tønder Land Jord, en hvidbroget, mager Ko, der skulde være et Vidunder til at malke, fire Svin og en lille sort Køter, der var en Skræk for os Børn, fordi den altid, selv om man listede sig nok saa beskedent forbi Huset, kom farende ud, hvidglødende af Raseri, bed sig fast i Kjolen og forfulgte en helt paa den anden Side Møllen. Hed forresten Dinah.

Nils Petterson var Enkemand, hans Kone var død for et Aarstid siden, men nu var han forlovet igen med vor Kokkepige, den tykke Bothilla, der allerede to Maaneder efter Konens Død til sin Fødselsdag havde modtaget følgende

> *Gratulàtion*
> *til*
> *dydædle Jomfru*
> *Bothilla Anderson*
> *fra*
> *hendes trofaste Ven*
> *Nils Anders Petterson*
> *Elsket og savnet*

Bothilla blev forresten ikke synderlig henrykt.

»Hvad bilder han sig ind, den gamle Gærdestave?« sagde hun til sin Veninde Anna, Stuepigen. »Tror han at jeg vil have saadan en gammel Gnier?«

Anna troede det heller ikke. Dog sagde hun:

»Det er holdt i en pæn Stil.«

»Men det er gammeldags,« sagde Bothilla, »nutildags bruger de ikke saadan Gratulation. — Nej, havde det været et smukt Købekort med Engle paa og Sne!! — — — —

Alligevel gjorde Enkemandens fine Brev sin Virkning.

Bothilla tog Sagen under Overvejelse og for et Par Maaneder siden var hun og jeg en Sommersøndag bedt til Chocolade hos Nils Petterson for at »se paa Huset«.

Bothilla var i sin højrøde Kjole og havde lyseblaat Baand om Halsen. Jeg var i hvid broderet og led desaarsag sande Tantaluskvaler; det var strengt forbudt at klatre op paa Stengærderne efter Markjordbær!

Nils Petterson stod udenfor sit Hus, dengang vi kom. »Han havde grønne Morgensko med højrøde Roser paa Fødderne.

»Goddag,« sagde han, »er det Dig, Bothilla?«

»Jo,« svarede Bothilla, »det er saa.« —

Derefter sagde ingen af dem noget i længere Tid.

Dinah besørgede Konversationen. Den gøede som rasende og var ved at slide Garneringen af Bothillas højrøde.

Men Petterson undskyldte den.

»Det er et trofast Dyr,« sagde han, »men den er saa meget bly overfor Fremmede.«

— Jeg har aldrig rigtig kunnet forstaa, hvad han mente, thi »bly« var næppe det rette Ord om Dinah. —

Derefter gik vi ind i Stuen. Der lugtede ligefrem af Sæbe og Sodavand, og Gulvet var renskuret — endnu en Smule vaadt — og bestrøet med Sand og Eneris. Men Bothilla syntes ikke derom. »Det er Bondemaner«, sagde hun.

Kæresten undskyldte. »Det kan blive bedre en anden Gang».

Overhovedet var Bothilla streng og fordringsfuld.

Der hang midt paa Væggen et stort Billede af den yderste Dom med Vorherre (i rødt), Sønnen (i blaat) og den hellige Aand som en Due allerøverst oppe, Bukkene paa den ene, og Faarene paa den anden Side og et gabende Ildsvælg allernederst med fire frygtelige Djævle, sorte og med Horn, Haler og med ildrøde Tunger ud af Halsen. Heller ikke dette Billede kunde Bothilla lide.

»Det er noget Skidt, er jeg vis paa«, sagde hun. »Overhovedet — og Bothilla kiggede sig omkring i Stuen med det rødmalede Bord, Slagbænken, Bornholmeruret og Nils Pettersons Seng, skjult under et blaat Kludetæppe — overhovedet maa her ske mange Forandringer, hvis jeg skal blive Kone i Huset. En Sopha! — jeg tror ikke, at jeg kunde leve, hvis jeg ikke fik en Sopha i min Stue ligesom Skomagerens«.

Nils Petterson saa betænkelig ud.

»Er det ikke dyrt?«

»Det ved jeg ikke« sagde Bothilla, »men jeg gør det ikke uden en Sopha. — Det har Skomagerens«.

Og saa maatte Petterson bøje sig.

»Ja, hvad Fanden!« sagde han, »en Sopha kan vel ikke koste Alverden og kanske kunde man faa Fingre i en brugt. — Hovedsagen er, at hun vil ha mig, for hun er saa fed og saa tyk og saa køn og saa dygtig til Madlavning«.

»Vrøvl!« sagde Bothilla . . . .

* * *

Chocoladen stod allerede og snurrede paa Ilden ude i Køkkenet, og Petterson bredte en hvid Dug paa Bordet og tog tre smukke Par Kopper frem, paa hvilke der stod »Jeg gratulerer« med forgyldte Bogstaver. Og det var Kopper til 1,50 Stykket, det sagde Petterson! Ogsaa Kanden var nydelig — saa blomstret og forgyldt! — selv Bothilla udtalte sig anerkendende. »Den kunde jeg nok lide at have«, sagde hun.

Men derimod syntes hun ikke rigtig om, at Kæresten kun havde Wienerbrød til Chocoladen, og efter sin Vane stak hun ikke sin Mening under Stolen.

»Er det et Traktement, naar ens Fæstemø — ens kanske Fæstemø — kommer og besøger en?

Og Petterson hang skyldbevidst med Hovedet og vidste blot at sige:

»Den, som sparer noget, han har noget.«

»Ja, for min Skyld gør det nu heller ikke saa farlig meget«, sagde Bothilla, »men«, og hun pegede paa mig, »det der er et Herskabsbarn«.

Ungen var otte Aar og ganske uden Pretentioner.

Svarede ogsaa med stor Belevenhed: »Jeg be'r!«

Men Bothilla holdt paa min Værdighed:

»Det er en saadan usædvanlig god lille Frøken,« sagde hun forklarende. »Hun er ligesom sin Moder Fruen: gemen mod alle Mennesker og i alle Stykker.«

»Det formærkes!« sagde Petterson.

»Og saa begavet ogsaa! Frøken Mari sig den om de gamle Afguder!«

Det var nemlig i de Tider min Passion at deklamere Stykker af en gammel Bog, som jeg havde funden i min Moders Bogskab og som jeg elskede: Øhlenschlægers Nordens Guder. Guden Thor var min første Kærlighed. Endogsaa vore Kaniner maatte døje Beretningen om Turen til Udgaard.

»Ned ad den hvalte Bue
da kørte Atika-Thor;
der stod en Rosenlue
langs ad de brede Spor.
Heimdal i Hornet stødte,
da Kærren forbi ham gik,
de syv Jomfruer mødte
Gud Thor med milde Blik . . .«

»Det kalder jeg noget!« sagde Bothilla begejstret, »det er en Vise som ikke hvemsomhelst forstaar.«

»Nej, ikke just det,« mente Petterson, og han saa rigtignok ogsaa noget uforstaaende ud.

Bagefter hentede han tre store Snapseglas og en Flaske gammel, fransk Vin. Jeg har en Mistanke om, at han selv syntes, at det var en ekstravagant Flothed. Han skænkede i Glassene.

»Lad os drikke«, sagde han, »lad os drikke paa, at det saa »skal blive« mellem os to«.

Og han stødte sit Glas mod Bothillas.

Men Kokkepigen var stadig lidt reserveret.

»Lad os se Klæderne først«, sagde hun.

Og medens jeg var ude i Haven at spise Stikkelsbær (dejlige, gule Stikkelsbær med langt Haar!) havde Kærestefolkene alle den afdøde Kones Gangklæder fremme . . . .

* * *

Der var en hel Masse! Da jeg atter kom ind i Stuen laa Sengen fuld af Kjoler. Der var en graa Hvergarns, som var en Smule slidt, men kunde være god til Daglig, der var en Bomulds og to Silkeschawletter, hvoraf den ene var særlig flot og havde kostet mange Penge, der var Skørter, Uldhoser, en himmelblaa Kjole (som Bothilla forresten erklærede, at hun ikke kunde være bekendt at gaa med). Og endelig var der en sort . . .

Nils Petterson løftede den op i den ene Haand:

»Føl sikken Tøj!«

Det var i Virkeligheden en storartet Kjole. Der var Fløjlsbesætning baade om Hals og Ærmer og ned foran . . . .

»Hvad synes Bothilla?«

»Den er ikke ilde.«

Og saa tog hun en stor Beslutning.

»Lad det saa blive os to!« sagde hun.

— — — —

Og nu kom Petterson dernede i Alléen tre Maaneder efter og skulde vistnok ud at bestille Lysning. Han saa alt for højtidelig ud til at gaa i noget sædvanligt Ærinde. Og saa den høje Hat! og Flipperne.

Jeg for ind i Køkkenet.

»Hurra! Bothilla! Nils Petterson er nede i Alléen!«

»Jasaa!« sagde Bothilla. Men lagde ingen Glæde for Dagen.

Kæresten steg ind ad Køkkendøren.

»God Middag!«

»Tak!« sagde Kokkepigen. »Nils Petterson er ude og gaar?«

»Ja«, sagde Nils Petterson.

»Det er »grant« Vejr vi har«.

»Ja«, svarede Nils Petterson, »til at være i Oktober«. . . .

Derefter blev der en lang, lang Pavse. Han havde sat sig ned ved Køkkenbordet og stillet Hatten ved Siden af sig paa Bænken.

— — — —

»Nu er Grisen slagtet«, sagde han omsider.

»Jasaa«, svarede Kæresten, »er han det?«

»Ja«, sagde Nils Petterson, »han er saa. Og det var en storartet Gris. Hun har ikke før set en saadan Bunke Fedt. Og et Par Skinker!«

Men det lod slet ikke til at interessere hende. Hun sagde blot:

»Jasaa«.

»Et Par aldeles mageløse Skinker! Hun har aldrig set paa Magen! Og nu gaar jeg saa til Præsten og bestiller Lysningen til paa Søndag . . .«

Længere kom Nils Petterson ikke. I samme Øjeblik vendte den tykke Kokkepige sig. Hun var ildrød i Hovedet og satte Hænderne i Siden.

»Nils Petterson kan gifte sig med hvem han vil. Mig bliver det ikke!«

Han stirrede bestyrtet paa hende.

»Hvad skal det sige?«

»Det skal sige, at jeg gør 'ed forbi med Nils Petterson.«

Der var ingen Forandring at se paa Mandens Træansigt. Men Øjnene blev endnu en Kende stivere. Og han sad ganske maalløs.

Først noget efter sagde han, — jeg husker det saa tydelig endnu:

»Og hvad skal jeg saa gøre med alt det dejlige Flæsk?

»Det rører ikke mig!« sagde Bothilla.

»Er det nu Din bestemte Mening?«

»Ja«.

— — — —

Langsomt og gravitetisk rejste Nils Petterson sig. Han fik den høje Hat paa Hovedet og med Stokken i Haanden skred han hen imod Udgangsdøren. Han indsaa aabenbart det Haabløse i at trænge videre paa. Men i Døren vendte han sig.

»Hvorfor kunde Du ikke have sagt det noget før«, sagde han. »Saa kunde jeg have haft Tid til at se mig om efter en anden Tøs. Men efter at Grisen er slagtet —! Tøs!«

Og Døren slog i efter ham.

— — — —

Bagefter talte Bothilla og hendes Veninde om Sagen, og jeg mindes, at Bothilla var meget ked af det hele og indrømmede, at hun havde baaret sig forkert ad. Petterson havde Ret: hun burde have slaaet op noget før.

»Du kan daarlig nok være det bekendt«, mente Anna Stuepige.

Og Bothilla hang med Hovedet.

»Men jeg kunde jo ikke tage ham! Det var jo plat umuligt. Ingen Mennesker bruger mere de snævre Ærmer, som der var paa alle Kjolerne . . . .

INGENIØR John Steiner sad endnu ved Skrivebordet i det lille Arbejdsværelse bag Værkstedet, da Frk. Franzen kom Torsdag Morgen.

Et eneste Blik sagde hende, at dèr havde han siddet fra den foregaaende Aften. — Nu havde han næsten naaet sit Maal, og nu faldt han sammen. Opgaven var løst og nu manglede han Kraft til at foretage det sidste Skridt. Hun havde godt mærket, hvor nervøs han havde været de sidste Dage. Han var ødelagt, opslidt, svag — og saa skyldtes hans Svaghed nok ikke Overanstrengelse alene. . . .

Hendes skarpe, energiske Ansigt udtrykte baade Medlidenhed og Foragt, da hun betragtede sin Principal og saa, at der laa et Brev fra en Dame foran ham.

Værkstedet var en stor Hal i en Træbygning, som Ingeniøren havde ladet opføre ude ved Bispebjærg, da han for nogle Aar siden begyndte at bygge sit Luftskib. Der var endnu ikke andre end ham selv, Frk. Franzen og en gammel Natvægter med sin Hund, der havde sat deres Ben indenfor det Plankeværk, der omgav den aabne Plads, i hvis ene Ende Træbygningen laa.

Alle Delene til »Flyvemaskinen«, som Folk kaldte den, blev forfærdigede paa Steiners mekaniske Fabrikker, der laa ad en hel anden Kant; men han selv byggede Maskinen op, kun assisteret af Frk. Franzen, som han havde valgt til Medhjælperske, dels fordi hun var den dygtigste paa hans Kontor baade til Maskinkonstruktions Tegning og til en Del mekanisk Arbejde, som der ikke ligefrem skulde bruges Kræfter til, og dels fordi han fandt, at det ikke var saa risikabelt at indvie en Kvinde i sine Planer, hun forstod jo mindre deraf, mente han. Nu havde han gennem fem Aars dagligt Samarbejde vænnet sig til altid at have hende ved Haanden.

Frk. Franzen var høj og blond, Ansigtet magert og Hudfarven bleg, som den bliver det hos Folk, der har meget Arbejde inden Døre. Hun var midt i Tyverne og egenlig ganske køn, men paa Grund af hendes afmaalte, alvorlige Væsen, gjorde hun Indtryk af at være langt ældre.

Hun begyndte at rydde op paa det store

Tegnebord og bevægede sig ganske lydløst, men Ingeniøren vendte sig pludselig om imod hende og sagde i en træt Tone og dog høfligt og undskyldende:

— Kunde De ikke tage Dem noget for ude i Værkstedet først. Jeg vilde gerne være en halv Times Tid alene.

Hun saa udtryksløst paa ham og gik lige saa stille, som hun var kommen.

Ingeniøren blev siddende og saa efter hende endnu da Døren var lukket.

Hans Liv havde aldrig formet sig saaledes, at han havde haft Lejlighed til at gøre psycologiske Studier hos Kvinderne. Han fandt, at det var nogle mærkelige Væsner og Frk. Franzen den fornuftigste og dygtigste han havde truffet. Han ønskede blot, at en vis anden Person havde haft noget af hendes Ro og Sindsligevægt. —

Men her sad han med et Brev foran sig — det var faldet ned som en Bombe og havde bragt Uorden i hans Hjærnes ellers saa sikkert arbejdende Maskineri; hans Forlovede meddelte ham deri — ikke uden en vis Hensynsfuldhed — at deres Forhold maatte være forbi.

I meget af det hun skrev, havde hun Ret, maatte han indrømme. Hun var munter og livsglad, han en alvorlig Mand, hun var ung, han et halvt Hundrede Aar — han havde sikkert kun spillet sin Elskerrolle daarligt. Men hun tog dog Fejl, naar hun troede, at han ikke brød sig om hende . . .

Hendes Skønhed havde gjort et mægtigt Indtryk paa ham. Hun havde været en Del af Prisen, han havde lovet sig selv for sine Anstrengelser. Han havde maaske ikke haft Tid til at dyrke sine Følelser for hende; men nu, da han havde mistet hende, følte han en stor Tomhed midt i Glæden over sit Arbejde. Han følte sig som Kunstneren, der med Urette forbigaas ved Uddelingen af den højeste Pris.

Han tænkte paa, hvad det Storværk, der nu stod færdigt ude i Værkstedet havde kostet ham. Tusinder og atter Tusinder! Tid, Arbejdskraft, store Stillinger — hans øvrige Virksomhed var næsten blevet til intet, hans Helbred var for Tiden ikke godt — og nu endelig var alle hans Forhaabninger om huslig Lykke styrtet sammen.

Jo — han havde i Grunden betalt den Opfindelse dyrt . . .

Den havde kostet ham hans Hjærteblod. . . . Han gennemgik i Tankerne hele sin Kamp, de næsten overmenneskelige Anstrengelser Arbejdet havde været fra den Dag, han havde konstrueret den første lille Model af Træ og Papir, og til Maskinen havde naaet den Form, den nu havde faaet. Hver eneste lille Maskindel havde saa at sige været en Opfindelse for sig. Hvor havde han prøvet og prøvet — først til det rette Materiale var fundet, saa til hver Del havde faaet den rette Form. . . I det uendelige havde han eksperimenteret for at skabe det rette Forhold mellem Rumfang og Vægt — Kraftudfoldelse og Vægt — Materialets Vægt havde stedse været den store Hindring, det gjalt om at rydde af Vejen.

Men naar han nu tænkte paa den underlige skeletlignende Maskine, der stod stillet op ude i Maskinhallen og bredte sine mægtige firvingede Arme ud under Taget, følte han ikke længer den samme Glæde, som da han for nogen Tid siden en Aften for første Gang havde sat Maskinen i Forbindelse med en fyldt Luftballon og ganske alene var steget op for at prøve sin Opfindelses Værdi, før han forelagde Resultatet for Offenligheden.

Han havde faret hen over Marker og Huse og Træer. Dybt under sig havde han, mens han pløjede de sorte Skyer, set Byen ligge som en lysende Stjærnetaage, han havde følt sig som alle de lysende Kloders Herre, mens han svævede i Himmelrummet, frigjort for Atmosfærens Tryk og Jordens Tiltrækning, mens han styrede hvorhen han lystede, højt og lavt, frem og tilbage — —

Da havde han følt, at han var et Stemningsmenneske — en Digter, der havde gjort Videnskabens Poesi til Virkelighed — hvad der blandt Digtere kun er Opfinderen forundt. . . .

Der havde været et Øjeblik straks efter Brevets Modtagelse, hvor han i den Grad

havde tabt Herredømmet over sig selv, at han havde grebet efter et Værktøj for at hugge hele Maskineriet i Stumper og Stykker. Ærgerrigheden var en mægtig Følelse hos ham, og i den nervøse Tilstand, hvori han befandt sig, havde den personlige Krænkelse — at blive forsmaaet — antaget enorm Betydning.

Men saa var hans Medarbejderske traadt ind. Hun havde set paa ham med sine kolde Øjne, som om hun kunde læse hans Tanker, og han havde følt, at Opfindelsen i Grunden slet ikke var hans personlige Eje. Den var ogsaa hendes og alles — hele Menneskeheden havde Ret dertil.

Det havde beroliget ham noget at sidde og tænke over alle de Stadier, han havde maattet kæmpe sig frem til, før Maalet var naaet. Han rejste sig, krammede Brevet sammen og kastede det hen ad Bordet. Der var endnu en Del at gøre og han vilde prøve at arbejde; men Franzen maatte aflyse den offenlige Opstigning, der var bestemt til at finde Sted et Par Dage senere.

Han var en høj, rank Mand, bygget som en Maskine. Hans Haar var lidt graasprængt, Ansigtet var magert og noget farveløst, hans Lemmer var lange og svære, Armene sad paa de brede Skuldre, som to drabelige Stykker Værktøj parat til at tage fat, naar Hjærnen satte dem i Bevægelse.

Da han rejste sig, følte han først rigtig selv, hvor de sidste Dages Anspændelse og den gennemvaagede Nats Kvaler, havde slappet hans Nerver.

Han blev staaende lidt i den aabne Dør ud til Værkstedet, hvor Franzen stod og betragtede Motoren.

— Franzen! kaldte han.

— Den Opstigning — denne — Forestilling, for andet er det da ikke, maa aflyses.

— Naa, sagde hun blot uden Betoning.

— Ja, De vil vel ikke forlange — Jeg har ikke Lyst, jeg gør det ikke.

— Gudbevares —

— Franzen! Jeg har været umaadelig tilfreds med Dem. De skal komme med op paa den første Tur.

Hun takkede formelt.

— Det har jo hele Tiden været Deres Ønske — — nu — kan det lade sig gøre... Bekendtgør saa at det først bliver — lad mig se — vi kan sige om fjorten Dage.

Hun gik ind for at skrive.

Hun forstod udmærket godt, hvorfor det nu skulde være hende, der skulde med op paa den berømmelige første Tur. Hun vidste, hvad Grunden var til, at der nu var bleven Plads for hende. Og hvis hun nærede Spor af Tvivl om Sammenhængen kunde Brevet, som laa paa Skrivebordet, sikkert bekræfte hendes Formodning.

Ingen Mand er stærkere end hans svageste Side, tænkte hun og sendte et foragteligt Blik hen efter Ingeniøren, inden hun tog det sammenkrøllede Brev og læste det.

Han stod ude i Værkstedet og betragtede sit Værk. Først fulgte hans Blik de Tove og Trisser i Loft og paa Gulv, der var anbragte for at Maskineriet hurtigt kunde køres hen til Bygningens ene gennembrudte Væg og ud paa den omhegnede Plads omkring Huset.

Hele Apparatet lignede nærmest en mægtig Vægtstang, som i Stedet for Skaale i hver Ende bar to vældige, bredbladede vandrette Skruer; midt paa Vægtstangen, der var sammensat af tynde men stærke Rør, sad Motoren med blottede, frit virkende Hjul, et Maskineri bygget saa fint som et Uhrværk.

Det var egenlig i denne Motor, at Problemets Løsning laa. Vanskeligheden havde været at lave en Motor, der kunde udfolde seks Hestes Kraft og dog ikke vejede mer end 16 Pund.

Desuden var det lykkedes ham at opfinde et Materiale, hvoraf han kunde danne stærke Rør, som dog ikke vejede noget videre. Skruebladene, Maskinens mægtige Vinger, var af en stærk men let asiatisk Træsort, hver af de fire Skruer vejede kun halvandet Pund. Der var Hjul af Aluminium, Beholdere af det tyndest udhamrede Kobber, og hele Maskineriets Vægt var kun et halvt Hundrede Pund.

Det havde ikke været Steiners Opgave at konstruere en Flyvemaskine. Bærekraften skulde tilføjes ved en Ballon af den nød-

vendige Størrelse; men hans Maskineri vilde give een fuldstændig Herredømme over et hvilket som helst Luftskibs Bevægelser.

Steiner mindedes den første Prøve, som han og Frk. Franzen havde foretaget. Det havde vist sig, at Maskinen var i Stand til ikke blot at holde sig selv svævende, men ogsaa til at bære en Snes Pund naar den var i Bevægelse.

Den foregaaende Dag havde han hørt en aparte Bilyd gennem Maskineriets Larm, og han satte nu Maskinen i Gang ved en elektrisk Tændtraad for at undersøge, hvor Lyden kom fra.

De fire vældige Skruer begyndte at svinge deres sejsten drabelige Vinger. De tynde Skrueblade skar susende og hvislende gennem Luften og overdøvede helt Maskineriets Raslen og Motorens Slag. Hastigere og hastigere snurrede de rundt, saa man kun saa dem som fire vældige graa Møllestene, der laa vandret to og to over hinanden i hver sin Ende af Vægtstangen. Hele Lokalet kom til at ligge i en Taage af Støv, og Luften, der pressedes mod alle Vægge, føltes saa kold som i en Iskælder.

Steiner lyttede anspændt. Hver Muskel i hans Ansigt var stram af Arbejdsiver.

Han sagtnede Maskineriet og lyttede, satte det i Fart igen og lyttede. Han bøjede sig frem og lyttede og rejste sig og lyttede. Han foer frem og tilbage, som om han helt havde tabt Herredømmet over sig selv.

Pludselig syntes han at have opdaget noget. Han bøjede sig frem, og i det samme lød der et lille skarpt Slag, nærmest som et Øksehug, og Steiner styrtede forover uden at give en Lyd fra sig. Et af de skarpe Skrueblade havde kløvet hans Hoved.

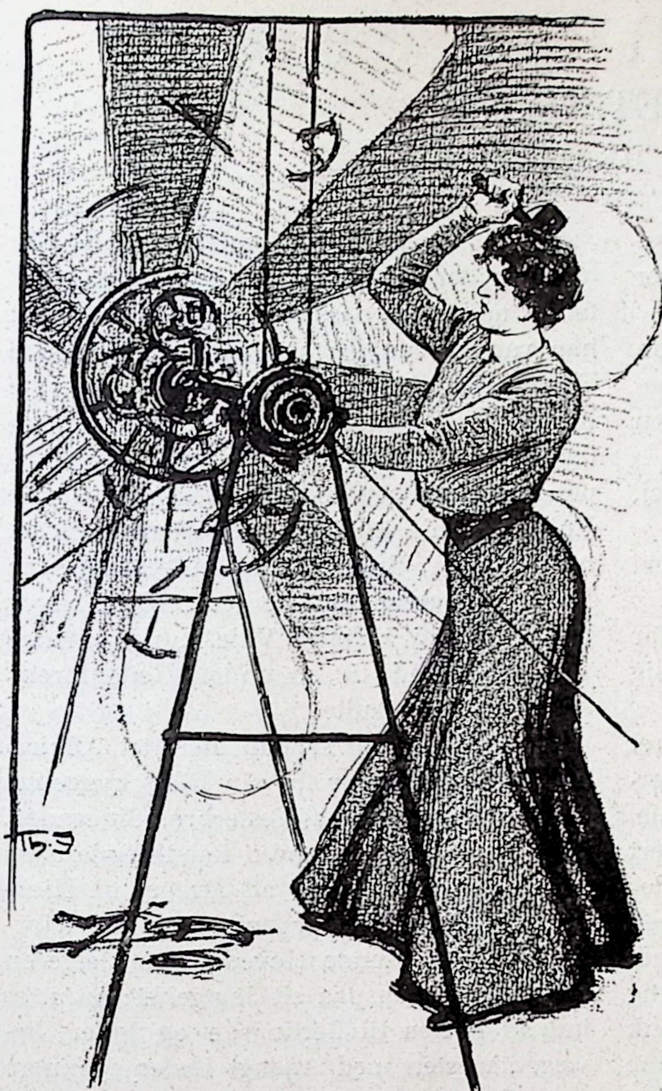

I det samme lød der et lille skarpt Slag, nærmest som et Øksehug.

Maskineriet vedblev at snurre i rasende Fart over ham. Han laa lige paa Ansigtet, og Blodet løb fra det gabende Saar i hans Isse ned paa Jorden og samlede sig i en lille Fordybning . . .

Frk. Franzen var færdig med sine Breve og kom ned. Det varede lidt før hun fik Øje paa ham, men da hun saa ham, kom der ikke en Lyd over hendes Læber. I et Par Spring var hun henne hos ham og fik ham trukket bort fra det farlige Sted, hvor han laa.

Saa standsede hun Maskineriet, hvis Klapren forhindrede hende i at tænke klart. Derefter gik hun atter hen til Ingeniøren, og gav sig rolig og systematisk til at undersøge hans Tilstand. Hun følte hans Puls, lyttede til hans Hjærte og holdt et Spejl foran hans Næse og Mund for at se om han aandede. Blodet piblede nu langsommere ud fra det frygtelige Saar; det var overflødigt at gøre noget for at standse det. Han var død.

Med to, tre kraftige Slag knuste hun Maskinens Hjærte.

Nogle Øjeblikke stod hun som forstenet og overtænkte Situationen. Saa gik hun rask hen og tog et Bundt Nøgler op af hans Lomme. Hurtig men uden at forivre sig gik hun op i Kontoret aabnede et Skab og valgte nogle Tegninger ud. Hun foldede dem omhyggelig sammen og puttede dem ned i sin Haandtaske.

Hendes Øjne faldt paa det sammenkrøllede Brev, som havde gjort saa stærkt Indtryk paa Ingeniøren. Endnu en Gang kiggede hun i det og tænkte paa at tilintetgøre det; men et Øjeblik efter smilte hun over sin egen Naivetet, lagde det langsomt tilbage igen, tog Resten af Tegningerne ud af Skabet og kastede dem paa Ilden, der nu flammede lystigt i Kaminen. Hun passede, at nogle af Tegningerne ikke helt blev fortærede af Luerne, kastede saa et sidste undersøgende Blik rundt i Kontoret og gik ned i Værkstedet og puttede Ingeniørens Nøgler i Lommen paa ham igen.

Med en Ro, som om hun havde gennemtænkt det hele i Forvejen, fandt hun en lille kortskaftet Hammer med svært Hoved. Hun vejede den i Haanden, mens hun nærmede sig Maskinen, der stod som et kæmpestort, latterlig spinkelt Stykke Legetøj, som man mindst skulde tro havde kostet nogen Mand Livet.

Med to, tre kraftige Slag knuste hun Maskinens Hjærte; der lød blot en let Klirren og en Lyd, som naar Pindebrænde splintres, saa laa den fine lille Motor i Stumper og Stykker paa Jorden. Hammeren kastede hun midt i den lille Dynge Skrammel.

Saa løb Frk. Franzen op i Kontoret igen, tog sit Tøj paa og gav sig til at kime paa Telefoncentralen for at rekvirere Hjælp og faa fat paa en Læge. Der var jo sket en Ulykke.

— — —

I lang Tid efter var Bladene fulde af Beretninger om Ingeniør Steiners tragiske Skæbne. Den ene opsigtsvækkende Opdagelse efter den anden blev gjort i Sagen, først troede man, der forelaa et Ulykkestilfælde, men tilsidst var man enige om — Politiet ogsaa — at Steiner havde taget sig af Dage paa en enestaaende dramatisk Maade.

Det hed sig, at han, efter at have modtaget et Brev fra sin Forlovede, der brød med ham, i et Raserianfald havde brændt alle Tegningerne til sin Opfindelse, sønderhugget sit Storværk med en Hammer og derpaa styrtet sig ind mod de mægtige, skarpe Skrueblade, mens de endnu var i Fart. Hans Kontordame havde fundet ham som Lig, da hun kom om Morgenen.

— — —

Men fem Aar senere blev det første fuldkomment tilfredsstillende styrbare Luftskib opfundet i Amerika af en Ingeniør, der havde haft en glimrende Medhjælper i sin Hustru, der i sin Tid havde været Assistent hos Ingeniør Steiner i København.

KONKURRENCEN

AF S. BETZONICH.

TEGNING AF ALFRED SCHMIDT.

HAN gik paa Jagt, men ikke med Bøssen paa Nakken eller Tasken over Skuldren.

Det var heller ikke Skovenes Vildt han søgte, men i den støvede By, i det tætbebyggede København han rettede sine Vaaben imod det udsete Bytte.

I det Hele taget, en underlig Levevej, han havde valgt sig — —

Ja! — Han gik paa Jagt efter Enker! Hans Hensigter var reele nok.

Fandt han engang en der passede for hans Fordringer, saa vilde han gifte sig med hende.

I flere Aar havde der ikke været ret mange Huse af Middelklassen hvor Forsørgeren faldt fra, uden at denne halvgamle, tjenstvillige Fyr dukkede op ligesaa sikkert som Skifteretten og andre Formaliteter, der følger med et Dødsfald. Som en dreven Jæger tog han Sigte og beregnede sit Skud. Ingen bedrøvet Enke kan staa for oprigtig Medfølelse, det vidste han og efter det gik han frem med sit Maal for Øje, at komme ind som Mand i den Afgangnes Sted.

Det vanskeligste Øjeblik var altid Begyndelsen, at komme ind i det med Enken. Han havde imidlertid Øvelsen i at komme lige ind fra Gaden, fremstille sig som en gammel, prøvet Ven af Familjen og faa Lov til at tage fat. Saa løb han med uopslidelig Tjenstvillighed alle mulige Ærinder for Enken, købte Gravsted og Sørgetøj — han havde sine faste Leverandører — besørgede Kiste til den Hedengangne og Syjomfru til de Efterlevende, alt saa billigt som muligt, og selv om han med alt dette havde i Udsigt, at det maaske var sit eget Tarv han varetog, saa tænkte han sandelig ogsaa paa den anden Part; Enken skulde ikke blive narret med ham. Han vilde blive hende en god, skikkelig Mand og var der Børn — ja — saa skulde han nok holde af dem ogsaa!

Saadan var i al Skrøbelighed hans Tanke og naar der gik saa lang Tid inden han fandt noget der passede, saa laa det i, at han var en samvittighedsfuld Mand. Viste Enkens Kaar sig at være saadanne, at ikke Fremtiden i pekuniær Henseende var betrygget, saa *ofrede* han sig, trak sig lempeligt tilbage, tænkte ikke mere paa denne Enke, rettede Blikket fremad mod andre, bedrestillede Enker, mod Adresseavisens Spalter, mod et nyt Sorgens Hjem, hvor han med sin redelige Vilje kunde bringe Trøst og Raad til en anden Hedenfarens nedbøjede Efterladte.

Det er efter en saadan afsluttet Affaire, Jægeren i Dag gaar fra sin lille, hyggelige Ungkarlebolig i en af Vesterbros Sidegader. Han spadserer ind over Raadhuspladsen, over Gammeltorv, ned ad Strøget til Hjørnet af Pilestræde. Der bøjer han om Hjørnet med knejsende Hoved, som Jægeren der befinder sig paa sit Jagtgebet; smutter ind ad Porten til Berlingske og løber bevæget, næsten med Andagt Listen igennem over Gaarsdagens Døde.

Saa gaar han igen ud blandt Mængden; sindigt og langsomt sætter han sine velbørstede Støvler mod Gadens Brostene som om intet i Verden er ham saa ligegyldigt som Retningen, hvori Vind og Tilfælde driver ham. Af en Frugtkone køber han et lille Æble, staar en Stund og betragter Billederne i en Fotografs Udhængsskab, lader saa sine Øjne tilfældigt glide ned til Vinduet i Kælderen — et stort Vindu med Fodtøj — —

Her er det Manden er død!

Der staar en Butiksjomfru bag Disken dernede. Hun har Forlovelsesring paa Fingeren. Hende vil de ikke beholde — forlovede Tjenestefolk er aldrig til at stole paa.

Butikken er rummelig. Under en driftig Mands Røgt maatte denne Forretning kunne

drives op til noget anseligt. Han ser i Aanden Pariser og Berliner Fodtøj afløse al den solide Plumphed, der nu fylder hele det store Vindu!

Hvordan mon nu Enken ser ud? Og hvordan er hun?

Den store Butiksrude skinner blank som et Spejl — for det kan en Glarmester jo have Æren, men det røde Klæde, hvorpaa Støvler og Sko staar i sirlige Rækker er renbørstet og Messingstativerne skinner imellem de hvide Lampekupler. — Enken er vist en proper Kone. Jægeren kan godt lide propre Koner! Men saa farer der en ubehagelig Tanke frem — hun er maaske altfor proper — — en gammel, krogrygget Mutter — — en-ren Vaskebjørn med sort under Neglene —

Han maa have Ende paa denne Uvished!

Med et ungdommeligt Spring satte han over-de to Trin ned i Kælderen og aabnede Døren!

Butiksklokken lød med et kort, klangfuldt Slag som i en Sporvogn. Dette tog han som et heldigt Varsel, noget der faldt i Traad med hans egen raske Fremfærd. Butiksjomfruen syntes han derimod ikke saa godt om. Hun havde et eget barsk Udtryk i sine for Resten ganske smukke Øjne.

Jægeren hilste ved at tage sin store, bløde Hat af og bad om at tale med Fruen.

Fruen? Den næsvise unge Dame saa op og ned ad ham med et hvast Øjekast.

Jægeren blev bange. Det var maaske ikke nogen Butiksjomfru men Datteren af Huset — ja, nu saa han det, hun havde sort Kjole paa og et sort Baand om Haaret! — Som om det, at han stod overfor en af den sørgende Familje gav ham hele hans Aandsnærværelse, Følelsen af hans Kald tilbage, blev hans Stemme blid, fuld af bævende Medfølelse og Ærbødighed.

»Deres Fru Moder er maaske ikke staaet op endnu?« sagde han dæmpet som for ikke at vække hende. Døren derhenne i Baggrunden formodede han var ind til Familjens Værelser.

Den unge Dame aandede paa en Blanklæders Sko, pudsede den af med en Smule Bomuld og satte den haardt ned paa det

— Hvordan mon nu Enken ser ud? og hvordan er hun?

røde Klæde i Vinduet inden hun svarede: »Mor lovede at komme ned Klokken ni og nu er den ti!« sagde hun arrigt og aabenbart ikke saameget som Svar til ham som for at give sin Harme Luft.

Der faldt en Sten fra Jægerens Hjerte. Han havde allerede begyndt at grue for at faa Sovekammer i Kælderen men — Familjen havde altsaa Lejlighed oven paa!

»Vær god imod deres Mor — vær hende en Støtte!« begyndte han pludselig aldeles umotiveret i en formanende Tone, næsten uden selv at vide hvad han sagde, i al Fald uden at beregne Indtrykket, det vilde gøre paa det unge Fruentimmer. — — Det var frygteligt! Hun greb Stangen, hvormed Mandsfodtøjet blev hængt op paa Søm under Loftet og gik frem imod ham —

Kling! det var Dørklokken — —

En Herre traadte ind for at spørge om Prisen paa et Par Støvler der stod i Vinduet.

Det var en ung Fyr med et Par store Øjne, der ligefrem slugte den unge Dame.

Hun lagde Stangen paa Disken og blev staaende bag denne som en Soldat bag sin Skanse.

De købte jo Støvler igaar! sagde hun barsk.

Ja, svarede Kunden. Er der noget Ondt i det?

Den unge Dame tog Støvlerne op fra Vinduet.

Vil De pakke dem ind! bad Kunden. Han lagde Betalingen paa Disken uden at tinge og uden at prøve dem.

De ved jo ikke om de passer, sagde den unge Dame.

Det Hele passer godt nok! svarede Kunden, han tog Pakken for at gaa, men betænkte sig, lagde den fra sig tilbage paa Disken, nikkede polisk, smilede over hele Ansigtet og sagde: Jeg kommer imorgen og henter den! Som et Lyn var han ude af Døren, men gav sig dog Tid til at true ad Jægeren som ikke anede, at det var ham, den ubelejlige Trediemand, der havde forhindret den anden i at fremføre sit egenlige Ærinde, der ikke var at købe Støvler.

Men den unge Dame forstod det saa meget desto bedre. Hun kastede sig paa en Stol med Hænderne trykket mod Ansigtet og hulkede.

Jægeren vilde berolige hende. Han havde, uden at skænke Forhandlingerne imellem hende og Kunden nogen Opmærksomhed benyttet Tiden til at gaa paa Jagt efter alle disse Smaating, hvoraf han med stor Øvelse sluttede sig til Forholdene i sine Enkers Hjem. Oppe paa en Hylde havde han set noget, der i et Øjeblik gav ham Lyst til ubemærket at liste sig bort, ud af Døren og aldrig mere vise sig her. — — Det var fire Huer, fire Drengehuer! — Enken havde altsaa fire Drenge — — naa — maaske Forretningen kunde bære dem, han blev!

Saa var han faret sammen ved at høre en Lyd som af et lille Barn der græd — ogsaa det kom han dog over — Enken var altsaa ikke et gammelt, udslidt Kvindfolk, han skulde nok komme godt ud af det med hende, men den voksne Datter skulde ud af Huset, snarest mulig — saasnart han og Enken havde havt Bryllup. Hun var vist en temmelig impertinent Person!

Med blid Stemme begyndte han at trøste hende. »Ak!« sagde han — »Javist er det pinligt at skulle staa og tale med Fremmede om Støvler og Sko med Hjertet opfyldt af Sorg! Skal jeg blive her og passe paa mens de gaar op og kalder paa Deres Fru Mor?

Den unge Dame tog Hænderne fra Øjnene og saa glubsk paa ham.

»Op?« sagde hun sammenbidt — »min Mor er hverken Frue eller bor oppe — hun bor i den sorte Jord og jeg vilde snart ønske, at jeg laa nede hos hende!«

— Jægeren fattede sig — det var altsaa ikke Datteren men kun en Fremmed, et Tyende, noget anmassende og ubehagelig — Nu sprang hun op fra Stolen, tørrede sine Øjne og gik hen til Pengeskuffen, talte Pengene, Sedlerne for sig og Mynterne for sig, tog tre Tikronestykker, lagde dem i sin Portemonai, stak den i sin Kjolelomme, tog Nøglen af Skuffen for ogsaa at gemme den i Lommen. Jægeren svor, saasnart han var saa fortrolig med Enken, at han kunde raade hende, skulde denne næsvise Person miste sin Plads.

Butiksklokken lød paany. Dennegang var det en Politibetjent, der kom ned i Butikken. Der var noget der begyndte at klapre som Laaget paa en Blikkedel, hvori Vandet er paa Nippet til at koge over. Det var den unge Dames Fingre der trommede paa Disken.

Undskyld, sagde Betjenten — han saa ikke Jægeren der var dukket ned paa en Stol bagved en Stabel Æsker for Enden af Disken. — »De kender ikke mig og jeg kender ikke Dem — men — jeg vil gerne tale med Dem!

Værsgo! Hvad vil De mig?

— Den unge Mand pillede forlegen ved sin Politifløjte, der hængte ved en Knap paa hans brede Bryst. Han var aabenbart i sit bedste Tøj, pudset og stram; en køn Karl var han med Handsker paa begge Hænder. »De er jo Mortensens Enke — — men bevares hvad var dog det?

Det var Jægeren, der faldt ned af Stolen henne bag Æskerne!

Og saa? spurgte Enken hvast.

Betjenten maatte fortsætte. Hendes faste, rolige Blik drev ham fremad — »jamen« sagde han spag, »jeg vilde helst tale med Dem Solo — jeg mener — Piano —«

Den unge Mand forstod i det samme, at ingen Indvendinger kunde hjelpe her, han maatte gribe Lejligheden, hvis han skulde have nogen Gavn af sin Gang.

»Ja, saa vil jeg gaa lige til Sagen uden Kaprioler, sagde han lidt flau — »Som jeg før tillod mig at sige, De kender ikke mig men jeg har pæne Papirer, der før har skaffet mig Adgang til Æresposter — ja, uden Gestus — vil De prøve det med mig saa skal jeg blive Dem en stræbsom og god Mand — som sagt jeg har pæne Papirer.«

Enken var ubarmhjertig nok til at lade ham blive ved at tale til han ikke mere vidste hvad han skulde sige. Da han stoppede op svarede hun: »Mortensen har sagt mig, han vilde ikke være kold i Jorden før jeg kom til at føle hvad det vilde sige at sidde Enke uden Beskytter.«

Hun lukkede Diskklappen op og bød ham ved en Haandbevægelse at træde indenfor. Glad overrasket fulgte han efter hen til Døren i Baggrunden som hun sagte aabnede. Jægeren havde rejst sig. Bag de andre kiggede han ind — —

— For Vinduet derinde var hængt et Lagen — midt i Stuen stod den døde Mands Seng — herpaa laa Liget udstrakt — i skarpe Folder faldt det hvide Dække ind om Legemet og viste tydeligt Konturerne af det indfaldne Bryst, de foldede Hænder og de spidse Knæ.

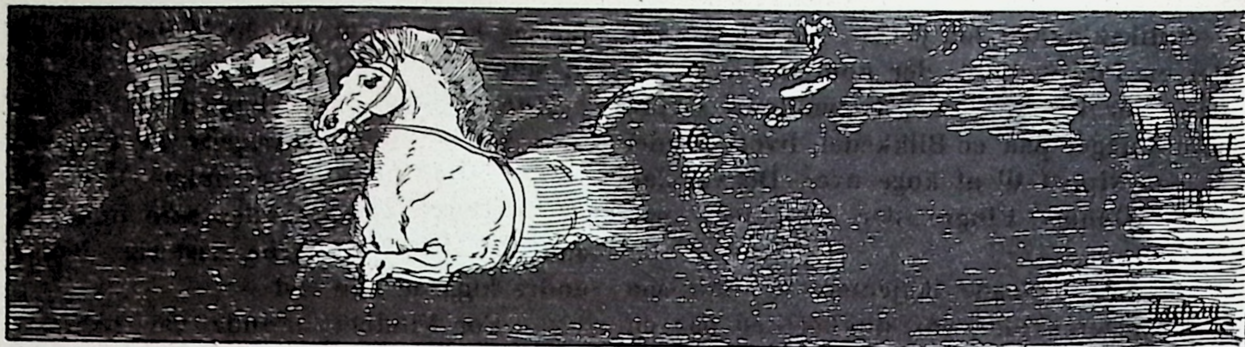
Politibetjenten vendte sig saa hvid i sit Ansigt som Ligklædet over den Døde Han vilde fremstamme en Undskyldning og begyndte: »Der er saadan en svær Konkurrence i Alt — Det kan ikke nytte at holde sig tilbage naar man vil frem« — Ordene blev ham siddende i Struben og med skamfuldt nedslagne Øjne som om han følte sig at være endnu større Forbryder end dem han til dagligt Brug gjorde Jagt paa, listede han op af Kælderen.

Enken saa efter hvor den anden Fyr, Jægeren, var blevet af —. Han laa besvimet imellem Æskerne!

Om det var Synet af det afsjælede Lig, der havde gjort det af med ham, eller det var fordi han ikke havde spist Frokost, er ikke let at sige. Mest sandsynligt er, at han følte sig som ramt af et Lyn da han opdagede — »Konkurrencen»!

Den mægtige Konkurrence paa *hans* Jagtgebet, paa den Vildtbane, hvorpaa han troede, at han alene var Jægeren!

Enken fik resolut fat paa en lille Dreng, der løb efter Betjenten. I Droske blev den Bevidsløse kørt til Hospitalet, om han der er kommet til sig selv, om han i det Hele taget er kommet sig efter Slaget og har været heldigere i sin Jagt efter andre Enker, kan en anden maaske fortælle.

HVORFOR JEG BLEV ADVOKAT

GRÆSK NOVELLE

AF DEMITRIOS BIKÉLAS

OVERSAT AF ANNA THALBITZER

JEG var ankommet til Kreta om Natten .... Dette er en gammel Historie. Den foregik i 1867 under Rejsningen paa Kreta. Jeg var den Gang ganske ung. Jeg havde for to Aar siden fuldendt mine juridiske Studier og begyndte at udøve en Advokats Virksomhed. Jeg siger udøve, men sandt at sige manglede Klienterne, og min Begejstring for Sagførerstanden, som i Forvejen ikke var synderlig stor, blev ikke derved større.

Jeg havde kun valgt denne Levevej for at føje min Familie. Fra min tidligste Barndom havde jeg følt mig kaldet til den militære Stand, og denne Tilbøjelighed blev endnu større, da man under Revolutionen, som styrtede Kong Othon, organiserede Studenternes Phalanx. Det fik mig til at forlænge mit Ophold ved Universitetet, men saa havde jeg den Ære at blive forfremmet til Secondløjtnant, og jeg maa tilstaa, at Officersuniformen forskaffede mig mere Glæde end mit Doktordiplom, som jeg med saa stor Møje havde erhvervet.

Men det var ikke Uniformen alene, der førte mig til Kreta. Selv om jeg ikke var fri for at være lidt forfængelig, saa tror jeg dog nok, jeg tør sige, at jeg var lige saa meget værd som saa mange andre unge Mennesker, der i den Tid blev elektriserede af Opstanden paa vor ulykkelige Ø.

Mine Distinktioner havde dog nogen Indflydelse paa min Beslutning, thi jeg smigrede mig med, at jeg i Egenskab af Officer kunde gøre mere Nytte end en anden. Desuden tænkte jeg, at jeg, som var ung og kraftig og sund af Legeme og som Jæger var vant til at gennemstrejfe Attikas Bjerge, maatte være vel forberedt paa Palikarkampenes Besværligheder.

Det eneste, der foruroligede mig, var Frygten for daarlige Nætter; for at hærde mig renoncerede jeg derfor paa min Seng i tre Uger før Afrejsen; jeg sov kun paa Gulvet i mit Værelse eller paa Gaardens Fliser under aaben Himmel. I Begyndelsen var det pinligt, men jeg blev snart hærdet og jeg ansaa mig for at være i Stand til de mest heltemodige Bedrifter, da jeg sammen med de andre frivillige gik ombord i »Panhellenion«.

Jeg var altsaa ankommet en mørk Nat til en lille Vig paa Øens sydlige Side. Der ventede bevæbnede Øboere paa os, gav os en god Modtagelse og førte os ved Morgengry til en lille By, som laa temmelig højt oppe paa Bjerget.

En Afdeling Insurgenter havde besat den under Anførsel af en Chef, til hvem min Onkel netop havde medgivet mig et Anbefalingsbrev. Chefen var en gammel Ven af min. Onkel, og Anbefalingen var sikkert meget varm.

Inden Chefen aabnede Brevet betragtede han min Uniform med et skævt Sideblik under sine tykke graa Øjenbryn.

Dette tause Blik foruroligede mig. Jeg iagttog til Gengæld Kaptajnen, medens han aabnede og læste min Onkels Brev. Det var en høj, slank og senestærk Mand, hvis hvide Moustacher og rynkede, solbrændte Pande røbede en fremskreden Alder, men han havde en Holdning som en ung og kraftig Bjergboer, og hans Øjne var livlige og funklende. Der var ingen Forskel paa ham og hans Soldater. Han bar ligesom de sin Ø's maleriske Dragt, korte, vide, blaa Benklæder

og Læderstøvler, der gik lige op til Knæene. Men alt dette var slidt og i en daarlig Forfatning, medens min Uniform ....

Medens Chefen læste, stod hans Ledsagere grupperede om ham i en Kreds, og ved deres absolute Taushed viste de den Respekt, de nærede for ham.

Jeg afventede med en Følelse, der grænsede til Frygt, det Øjeblik, hvor han efter endt Læsning vilde vende Øjnene mod mig. Endelig saa han paa mig, hans Blik var meget blidt, han smilte og sagde venligt:

»Vær velkommen! Deres Onkel skriver til mig, at De er rede til at dele vore Anstrengelser.«

Jeg svarede med nogle forslidte højtravende Fraser om Fædrelandets Alter, min sidste Blodsdraabe ....

Jeg var nemlig trods Officersuniformen stadig Doktor ved Universitetet, og ovenikøbet Sagfører, skønt ganske vist uden Sager.

Chefen lod mig aflevere min lille Tale.

»Har De stærke Knæ?« spurgte han, og uden at afvente mit Svar vedblev han:

»Hvad Deres Uniform angaar, vil den blive revet i Stumper og Stykker i Løbet af en Dagstid!«

Jeg aabnede Munden for at svare, og for at udtrykke mit Onske om at maatte bære den samme Dragt som mine Kamerater, men han gav mig ikke Tid dertil.

»Jeg udnævner Dem til min Adjudant!«

Jeg gjorde den militære Honnør for ham, ligesom vi gjorde for Obersten for Phalanxen paa Esplanaden udenfor Universitetet. Jeg var henrykt, men hvad skulde jeg tilskrive denne Udnævnelse?

Var det min Officersgrad eller min Onkels Anbefaling?

»Børn!« fortsatte Kaptajnen, idet han skiftede Tone, »lad min Adjudant hvile sig lidt, thi i Eftermiddag .... hvem ved!«

De unge Mennesker omringede mig og førte mig til en nærliggende Hytte, hvor en gammel Bondekone gav mig en moderlig Modtagelse. Jeg var dødtræt. Om Natten havde jeg ikke lukket et Øje ombord paa Skibet. Jeg lod mit Tornyster og Gevær ligge i Hytten og gik ud for at lægge mig i Skyggen af et Oliventræ.

Jeg sov fast, da jeg følte nogen rykke mig let i Armen. Jeg aabnede Øjnene uden at mindes, hvor jeg var. Paa Knæ foran mig laa Myrtos, den eneste af mine nye Kammerater, hvis Navn jeg kendte, og rykkede mig smilende i Armen. Vi var strax blevne Venner, Myrtos og jeg; jeg ved ikke hvorledes eller hvorfor.

Det var ham, der først af alle havde forskaffet mig min tarvelige Frokost i Hytten, og som havde vist mig den bedste Plads til at hvile paa under det tætteste Oliventræ; han havde af sig selv sagt mig sit Navn og spurgt mig om mit.

– Vær velkommen! Deres Onkel skriver til mig, at De er rede til at dele vore Anstrengelser.

Jeg følte mig paa en vis Maade under hans Beskyttelse. Og dog saa Myrtos ikke ud til at være mere end tyve Aar gammel, og jeg var fem og tyve; han var simpel Soldat og jeg var Secondløjtnant og Kaptajnens Adjudant, han havde aldrig forladt sin Ø, og jeg kom fra Athen og tilmed fra Universitetet. Trods alt dette følte jeg mig langt fra at betragte ham som min Underordnede, strax fra første Øjeblik tiltrukket af ham ved en broderlig Følelse. Hans naive Godhed havde erobret mig.

»Hr. Georges,« sagde han med sit venlige Smil, »vi skal afsted, Kaptajnen har givet Ordre til det.«

»Hvor skal vi hen?«

»Ukendt Bestemmelsessted!«

Jeg rejste mig op og vi gik ind i Hytten. Hele Landsbyen var i Bevægelse; i alle Døre stod Kvinder og sagde Farvel til Palikarene, disse drog afsted i Uorden, medbringende deres smaa Mundforraad i deres Bælter mellem Pistoler og Dolke. Jeg fandt det rettest at følge deres Exempel, og efter hurtig at have raadspurgt Myrtos, efterlod jeg min Tornyster hos den gode gamle Kone i Hytten og forsynede mig med et Bælte efter Landets Skik, hvori jeg puttede lidt Tobak og nogle Kiks sammen med min Revolver. Ak! havde jeg blot tænkt paa ogsaa at medtage en Flaske Vand! Men man tænker ikke paa alting, og forresten var heller ingen af mine Kammerater forsynede dermed. Myrtos udpegede Sam-

lingsstedet for mig, derpaa forsvandt han. Da vi gik ud af Landsbyen, fandt jeg vor Chef siddende foran Døren til en Vindmølle, som i dette Øjeblik stod stille. Foran ham paa Jorden sad en ung Kretenser. Man kunde se, at han var kommen langvejs fra. I sin ene Haand holdt han sin Fez, og med den anden aftørrede han sin røde, sveddryppende Pande. Det var sandsynligvis Overbringeren af den Meddelelse, der var Grunden til vor Marschordre.

Omtrent Halvdelen af vort Korps var allerede gaaet i Forvejen, Resten ventede, grupperede omkring Møllen, paa Kaptajnens Ordrer. Han rejste sig op, da jeg nærmede mig. Den unge Budbringer rejste sig ligeledes. Hans Holdning viste, at han var rede til at gøre Vejen om igen.

»Din Ankomst har bragt os Held,« sagde Kaptajnen til mig, »for nu skal vi til at affyre nogle Geværskud.«

»Heldet er paa min Side, Hr. Kaptajn!«

»Det faar vi at se. Fremad Børn! Adjudant, du holder dig bagerst i Truppen!«

Jeg gjorde atter den militære Honnør for ham, rigtignok en Smule forbauset over at have faaet denne Plads anvist, og med dragen Sabel stillede jeg mig op ved Siden af Møllen for at se vor Afdeling gaa forbi.

Jeg talte vore Folk; der var tredsindstyve, næsten ligesaa mange som de, der var gaaede i Forvejen, og jeg saa dem forsvinde ved en Bøjning af Stien. Blandt dem, der passerede forbi, saa jeg ikke Myrtos, som jeg havde ventet.

Hele Truppen drog afsted, uden at han viste sig. Lidt borte fra mig paa den anden Side af Møllen laa der to Smaahuse, de sidste i Landsbyen. Jeg synes at se dem for mig endnu. Paa det ene var Døre og Vinduer hermetisk tillukkede, paa det andet stod Døren aaben bag en gammel Mand, en Bonde med hvidt Haar, som sad paa Tærskelen. Alene paa hans Stilling kunde man se, at han var blind. Mellem de to Huse var der en aaben Lysning, som førte ind til en tæt Olivenskov. I denne Lysning mellem Træerne bemærkede jeg to tætomslyngede Skikkelser, som langsomt nærmede sig. Jeg genkendte Myrtos. Med sin højre Arm støttede han en ung Pige, hvis Hoved hvilede paa hans Skulder, og i den venstre Haand holdt han sit Gevær. Da han vendte sig imod sin Ledsagerinde, kunde han ikke se mig, og forresten var de begge to altfor optagne til at bemærke mig, selv om de havde vendt Øjnene henimod mig.

De gik et Par Skridt og stod saa stille, skjult bag Stammen af et Oliventræ. Der udvexlede de uden Tvivl deres sidste Levvel — og de paa samme Tid saa søde og bitre Kys, som Forelskede, der maa skilles, altid udvexle. Efter nogle Øjeblikkes Forløb kom de atter til Syne. Endnu et Kys og den unge Pige skjulte sit Ansigt i sit Forklæde og trak sig tilbage bag Træet. Myrtos løb ned imod mig. Anede han, at jeg havde været Vidne til hans Afsked? Hans Ansigt udtrykte en dyb Bevægelse. Han sagde intet, og jeg vogtede mig vel for ved en Bevægelse eller et Ord at lade ham vide, at jeg havde opdaget hans Hemmelighed.

Hvad er renere og mere helligt end en første Kærlighed? Synet af det unge Par, som skjulte sig bag Træerne, mindede mig om en anden lignende Scene . . . .

Hverken Myrtos eller jeg havde Lyst til at tale.

Vi fulgte i Taushed efter Truppens sidste Rækker.

II.

Det var en smuk Dag, den friske Vind oppe fra Højderne dæmpede Sommersolens Varme noget. Stien fulgte først langsmed Kammen af en Højderyg, som endte ved Havet, som den ludede ud over. En tæt Granplantning indrammede Vejen. Grenene raslede for Vindpustene og udbredte en oplivende Duft. Saa udvidede Skoven sig og gav Plads for et aabent Terræn, og Stien, som drejede til højre, gik nu langs med Havet, men i en saadan Højde og over saa stejle og glatte Klipper, at jeg maatte passe omhyggeligt paa for ikke at glide ud og falde. Denne Beskæftigelse forhindrede mig dog ikke i at nyde Udsigten, som bredte sig i al sin Skønhed for mine Øjne, til venstre over Havet og foran os til Bjergene, som omgav hele den Dal, vi begav os henimod.

Myrtos gik ved Siden af mig.

Vi brød snart Tausheden, men kun for at udvexle Spørgsmaal og Svar om de Steder, vi passerede, og om de krigerske Begivenheder, der knyttede sig dertil. Ikke et Ord om ømme Minder eller Forelskedes Afsked. Jordbundens Beskaffenhed var forresten heller ikke synderlig egnet til den Slags Hjerteudgydelser. Ved en Svingning af Stien blev Nedstigningen endnu mere brat, og Myrtos viste mig dybt nede i Dalen ved Strandbredden en lille hvid Kirke, som skinnede frem mellem Træerne. Det var dér, vi skulde finde en Kilde med frisk Vand. Det var en glædelig Nyhed, thi jeg var ved at dø af Tørst.

Den salte Skinke, jeg havde spist om Morgenen i Hytten, og de tørre Kiks, jeg havde fortæret undervejs, var Grunden til dette Ildebefindende, som yderligere forværredes ved Marschen, og Solen, som stod højt paa Himlen. Jeg bekæmpede Trætheden, men Tørsten var utaalelig.

For at lindre den lidt, forsøgte jeg at ryge, men Tobak kan ikke erstatte Vand. Derfor styrkedes mit Mod ved Udsigten til snart at skulle slukke min Tørst under disse Træer, som vi nærmede os til.

Oppe fra Højden saa jeg hele vort Korps stige ned mod Bredden i Slangebugtninger.

De første Rækker naaede allerede Bunden af den snevre Dal, endnu nogle Minutter og vi vilde være i Skyggen. Vi behøvede ikke at frygte for, at Kilden skulde blive tømt af den først ankomne, paa det Punkt trøstede Myrtos mig.

Pludselig saa vi tre Mænd komme løbende henimod os fra den modsatte Side af Dalen, de svingede med Armene, skreg og raabte nogle Ord, som jeg ikke kunde forstaa.

Kammeraterne i Avantgarden gik de tre Mænd i Møde. Hele Kolonnen fremskyndede Marschen paa den bugtede Sti. Myrtos og jeg forstærkede ogsaa vor Gang.

»Hvad er der mon hændt?« spurgte jeg ham.

»Noget, det er sikkert!«

Der foregik virkelig noget, men hvad var det? Øjeblikket var daarlig valgt til at forlange Forklaringer, thi vi sprang fra Sten til Sten for at komme hurtigere frem, og jeg havde ikke vundet noget ved at spørge, for vi havde naaet den lille Kirke.

Vi var knap komne til Enden af Nedstigningen, før jeg saa vor Avantgarde begynde Marschen paany, den besteg i største Hast det ligeoverfor os liggende Bjerg. Det var tydeligt at vore Kammerater ikke havde faaet Lov til at puste ud. Skulde det gaa os ligesaadan. Ingen Hvile, intet Ophold, ingen Tid til at drikke, og jeg var saa tørstig!

Da vi endelig naaede Træerne, saa vi Kaptajnen staa foran Kirken og konferere ganske sagte med de tre Nyankomne. Af hans Bevægelser gættede man, at han gav dem nogle Ordrer og anviste dem det Sted, hvortil de skulde begive sig.

Uden at gøre nogen militær Honnør for ham fjernede de tre Mænd sig i Løb gennem Dalbunden.

Vor Avantgarde steg bestandig opad langs med Havet. Jeg forstod ikke den mindste Smule af det.

Kaptajnen vendte sig imod os:

»Børn!« raabte han med Tordenstemme, dersom vi ikke skynder os vil Fjenden bemægtige sig Passet! Fremad, vi kan drikke dernede ved Bjergstrømmen! Afsted!«

Han begyndte at marchere, vi fulgte efter og rettede vore Skridt efter hans.

Hvilket Pas var Talen om? Jeg vidste det ikke. Kaptajnen havde talt til sine Øboere, som ikke behøvede nærmere Forklaring.

Jeg havde kun forstaaet ét: vi vilde finde en Bjergstrøm dernede, og vor Gangs Hurtighed fik mig til at haabe, at vi snart vilde være der. Altsaa fremad! Jeg vendte mig med Beklagelse om imod det Sted, hvor den saa længe ønskede Kilde skulde være, men jeg saa intet, den maatte være paa den anden Side af Kirken. Taalmodighed, vi maatte snart være ved Bjergstrømmen. Afsted! Det var under Bestigningen af dette Bjerg, jeg først for Alvor forstod Betydningen af Ordet Træthed. Mine Kammerater syntes at være lige saa raske, som da de paabegyndte Marschen. Jeg behøvede kun lige at løfte Hovedet for at se dem gaa fremad foran mig med lette Skridt.

Jeg anspændte mine Knæ ligesom de, men Bjerget fik ingen Ende. Kun Tanken om Kappelysten holdt mig oppe. Undertiden fik jeg den Tanke, at naar Kaptajnen havde anbragt mig sidst i Rækkerne, var det fordi han ikke havde troet mig i Stand til at marschere som de andre. Og blive tilbage, naar de andre stadig gik fremad! Hvilken Skam! Myrtos, som gik bagved mig syntes ikke at være træt, og dog gik han allerbagest. Var han maaske netop der for at hjælpe mig?

Jo længere vi kom frem, des mer følte jeg Kræfterne svigte mig. Efter en søvnløs Nat havde jeg nu været i Gang i over fire lange Timer, uden at have spist noget videre og uden at have drukket. Ja, det allerværste var dog ikke at kunne faa noget at drikke. Min Hals brændte, min Tunge tørrede ind. Sveden løb nedad mit Ansigt; jeg gik pustende fremad, fuldstændig betaget af et eneste Ønske; at naa Maalet for vor Vandring. Den Bjergtop, som vi

nu besteg, tænkte jeg, at vi kun behøvede at gaa ned ad igen for at naa den Bjergstrøm, som Kaptajnen havde lovet os, men den Top havde vi endnu ikke naaet.

I dette Øjeblik glemte jeg alt andet, Revolutionen, Fjenden, Fædrelandets Alter, Myrtos Kærlighed, ja, selv min egen!

Hvornaar, tænkte jeg, finder vi dog en jævn Vej? Hvornaar kommer vi til Strømmen?

Endelig naaede vi Toppen af Bjerget. Samtidig hørte vi Geværskud og næsten i samme Øjeblik vilde Skrig og andre Skud, som fra det fjerne blev besvarede med andre Salver og andre Skrig. »De slaas, de slaas!« raabte Myrtos og i det han satte i Løb, foer han forbi mig.

Jeg fulgte efter ham ligeledes i Løb. Det var første Gang, jeg hørte Geværskud fra en virkelig Kamp. Jeg vidste nok, at vore Palikarer ligesom i sin Tid Homèrs Krigere udvekslede fornærmelige Tilraab med Fjenden, forinden Kampen fandt Sted, men jeg vidste ikke, hvor disse højrøstede Udfordringer opflammede Hjertet og ophidsede Blodet!

De kæmpendes Begejstring betog ogsaa mig, jeg glemte paa Stedet baade Tørst og Træthed, og idet jeg styrtede afsted mellem Grantræerne, som endnu skjulte mine Modstandere for mig, udstødte ogsaa jeg uarticulerede Skrig.

Det Bjerg, hvis Top vi havde naaet, var adskilt fra et lignende paraleltløbende Bjerg ved en Kløft, der var saa dyb og snæver, at man paa sine Steder ikke kunde gaa tørskoet langs med den Strøm, som den indesluttede. Men hvor den nærmede sig Havet, blev Kløften bredere, og antog Form som en lille Dal. Jeg fik senere at vide, at denne Kløft er Nøglen til denne bjergfulde Del af Øen. Dersom det lykkedes Fjenden at bemægtige sig den, blev Situationen alvorlig ja maaske skæbnesvanger. Det var det, vi skulde forhindre. Den første Meddelelse, vi havde faaet om Morgenen, underrettede os om, at en fjendtlig Flaade for fulde Sejl nærmede sig Øen. De tre Kretensere, som havde mødt os ved den lille Kirke, var komne for at meddele Kaptajnen, at en Afdeling Tyrkere var gaaede i Land.

Heldigvis var vi komne tidsnok til at besætte den venstre Side af Bjerget og forsvare Indgangen til Kløften; men Fjenden havde allerede besat den højre Side.

For at fordrive ham derfra maatte vi falde ham i Ryggen. Imidlertid havde vor Ankomst afvendt enhver øjeblikkelig Fare.

III.

Hvorledes var jeg naaet frem til de kæmpendes forreste Rækker med mit Gevær i Haanden?

Hvorlænge var jeg blevet ved med at lade og affyre mit Vaaben? Jeg kan ikke gøre mig nogen bestemt Ide derom.

Nogle enorme Klippeblokke oppe paa Bjergets Top, dannede ligesom en Slags kæmpemæssig Forskansning. Bag disse Klipper søgte vi Ly, mens vi ladede. Det Bjerg, som Fjenden havde besat, var bevokset med Træer, som groede tæt Side om Side, og hvis Stammer tjente dem til Dækning.

Men alt dette staar for mig som en vag Drøm. Det eneste, der staar skarpt indgravet i min Hukommelse, er Bjergstrømmen, som jeg kunde se paa skraa, bag den Blok, som beskyttede mig. Den flød brusende afsted og oversprøjtede alt med sit Skum.

Og medens jeg bestandig affyrede Skud paa Skud, var alle mine Tanker dernede, jeg var som besat af Ønsket om at komme derned for at drikke i lange Drag og slukke min brændende Tørst. Jeg tænkte ikke paa, at mine Kammerater ligesom jeg havde marscheret uden Ophold, at de raabte, medens de kæmpede, at de bed Patronerne af med Tænderne, saa Læberne blev sværtede af Krudt, at deres Tunge var tør, deres Hals brændende som min, men at de alligevel modstod Tørsten og ikke bad om at gaa ned til Floden for at drikke. Intet af alt dette slog mig. Jeg kunde ikke tænke paa andet, jeg var ude af mig selv. Det var som en Galskab!

Saa kom der et Øjeblik, hvor jeg ikke længere kunde modstaa Fristelsen.

Jeg gjorde omkring og gik resolut hen til Kaptajnen. Han sad paa en Klippe med Øjnene stift hæftede paa det ligeoverfor liggende Bjerg. Han syntes at være meget urolig. Hans Uro røbede sig ved hans Blik og den nervøse Bevægelse, hvormed han trak i sin gamle Moustache, som om han vilde rive den af. Han vendte sig imod mig. Dersom jeg i dette Øjeblik havde været i Stand til den mindste Eftertanke, maatte jeg have forstaaet, at han tænkte paa alt andet end min Onkels Anbefaling.

»Hvad vil du?« spurgte han utaalmodigt.

»Bede om Tilladelse til at gaa ned til Floden, Hr. Kaptajn!«

»Hvorfor det?«

Han saa forbauset paa mig. Var det min Anmodning, der forbausede ham, eller Udtrykket i mit Ansigt?

»Øjeblikket er ikke kommet,« sagde han uden Vrede, »du maa vente«.

»Jeg kan ikke vente!« svarede jeg, idet jeg hævede Stemmen.

Den gamles Øjne lynede. Han rejste sig op med et Spring, og med den højre Haand rev han en Dolk ud af sit Bælte.

Jeg skælver ved at tænke paa, hvad der kunde være sket. Han var rasende, og jeg var ikke mig selv mægtig.

Men pludselig skiftede hans Ansigt Udtryk.

Han saa ikke mere paa mig. Hans Blik var rettet mod noget ovenover mig med en saadan

Spænding, at jeg ganske forbauset vendte mig om for at følge dets Retning. Jeg saa kun en Himmel uden Skyer, let rosenfarvet af den synkende Sols Straaler. Endelig syntes jeg i det Fjerne at øjne en Fugl, som bar en lang flagrende Genstand, der var fastbundet til dens Kløer; var det en Slange eller et Baand?

Jeg betragtede den opmærksomt.

»Børn«, raabte Kaptajnen, »fem Mand til at stige ned i Dalen med min Adjudant!«

Jeg vendte mig om i stum Forbauselse.

Tyve unge Mennesker forlod Klipperne, hvorfra Geværilden trængte ud, og kom løbende til.

Et Smil opklarede Chefens Ansigt, men skjultes halvt af hans tætte Moustacher.

»Kun fem! Træk Lod!«

Og medens de frivillige udførte denne Ordre, gav han mig sine Instruktioner, forklarede mig, fra hvilken Side vi skulde foretage Nedstigningen, hvorledes vi skulde besætte Floden og dække os paa dens stejle Bredder. Alt dette uden mindste Hentydning til det, der var foregaaet. Havde han glemt det? Jeg forstod det ikke!

Hvorledes kunde hans retfærdige Vrede saa pludselig være bleven formildet? Hvoraf kom dette bratte Omslag? Ikke alene gav han efter for mit næsvise Forlangende, men han udsatte fem unge Mænd for stor Fare, for at jeg kunde faa min Tørst slukket. Jeg tænkte helt forvirret paa alt dette. Lidt efter lidt forsvandt min Bestyrtelse for at give Plads for en Følelse af det Ansvar, der hvilede paa mig og for den Fare, vi udsatte os for. Da jeg saa, at Myrtos var med blandt dem, der var udvalgt af Skæbnen, betoges jeg af en ny Angst. Jeg gensaa i Tankerne, hvad jeg havde set om Morgenen i den smalle Lysning mellem de to smaa Huse. Under Indtrykket af denne Erindring følte jeg en uforklarlig Trang til at tale og til at formindske Antallet af min lille Afdeling, men Kaptajnen raabte med stærk Stemme: »Lykke paa Vejen mine Venner!« Og vi begyndte Nedstigningen.

Pludselig lød et forfærdeligt Skrig fulgt af Lyden af et faldende Legeme. — Myrtos! tænkte jeg ved mig selv.

Den foregik i Begyndelsen paa Søsiden; saa drejede vi lidt efter lidt ind imod Dalen. Vi opnaaede saaledes den Fordel at kunne skjule os bag Træerne lige til Foden af Bjerget. Men selve Dalen var ikke bevokset. Strømmen løb i Midten, i omtrent hundrede Meters Afstand. Selv om vi gennemløb denne Strækning aldrig saa hurtigt, havde Fjenden ligeoverfor dog rigelig Tid til at skyde paa os. Efterhaanden som vi kom ned, forekom Dalen mig bredere. Jeg maalte med Øjet det Terræn, vi maatte løbe over under Fjendens Ild for at naa Flodbredden, og jeg saa Myrtos unge Ledsagerske for mig, grædende og fortvivlet skjule sine Øjne i sit Forklæde. Oh! hvor glemte jeg da ikke min Lidelse for at ville redde Myrtos for enhver Pris.

Faren var ens for alle, men jeg tænkte kun paa ham, frygtede kun for ham. Jeg maatte forhindre ham i at følge mig og faa ham til at vende om. Men hvorledes? Under hvilket Paaskud? Vi var nu naaede ned til de sidste Træer, der kunde beskytte os, og standsede førend vi tog Tilløb. Der udpegede jeg for mine Kammerater det Sted, vi skulde rette os imod. Jeg havde valgt et Sted, hvor den højre Bred højnede sig lidt, og derved kunde yde os Dækning, naar vi var sprungne ned i Flodlejet. Men Myrtos!

Jeg fik en Indskydelse.

»Myrtos og du, min Ven,« befalede jeg, idet jeg vendte mig imod den yngste af de fem Frivillige, »I bliver her under Træerne og følger ikke efter os før I faar et Vink fra mig.«

De to unge Mennesker tilkastede hinanden et Blik. »Hr. Adjudant«, sagde Myrtos i Stedet for som ellers at kalde mig Hr. Georges, »Hr Adjudant, Kaptajnen har befalet os alle fem at følge Dem, han har ikke sagt, at to af os skulde blive tilbage her i Ly.«

Ved disse Ord, som han udtalte med fast Stemme, blev jeg staaende maalløs, men saa gik jeg helt hen til ham, lagde min Haand paa hans Skulder og sagde: »Min Ven, gør hvad jeg beder dig

om, for hendes Kærligheds Skyld, som du nok ved . . . .«

Han saa mig lige ind i Øjnene uden at mæle et Ord. Var han stødt? Var han vred over, at jeg havde overrasket ham om Morgenen, eller fordi jeg blandede mig i Ting, der ikke vedkom mig?

Endelig svarede han i en rolig, men bestemt Tone:

»Hr. Adjudant, hun, som de nævnede, holder ikke af Kujoner!«

Jeg forstod, at det ikke nyttede at trænge paa.

»Godt, Myrtos, Vorherre holde sin Haand over dig!«

Og jeg gav ham Haanden.

»Han holde sin Haand over os alle, Hr. Georges!«

»Fremad, Kammerater!« raabte jeg, og vi satte afsted i Løb.

Disse faa Øjeblikkes Løb til Flodbredden forekom mig som ligesaa mange Aarhundreder! Fjenden, som forbausedes ved vor Tilsynekomst, holdt et Øjeblik inde med Skydningen. Men snart brød der en dobbelt Ild løs fra begge Sider af Dalen, thi vore besvarede Fjendens Geværskud paa det bedste. Jeg saa ikke op, jeg betragtede stift det Punkt, vi skulde naa, Kuglerne peb omkring mig, jeg løb stadig, og til højre og venstre for mig genlød mine Kammeraters Skridt. Pludselig lød et forfærdeligt Skrig fulgt af Lyden af et faldende Legeme. Myrtos! tænkte jeg ved mig selv, men jeg vendte mig ikke om. Jeg blev ved at løbe. Skuddene fordobledes, jeg var lige ved Bredden, da et nyt Skrig blev udstødt bagved mig. Et Skridt endnu og jeg var ude i Floden! I samme Øjeblik følte jeg en skrækkelig, ubeskrivelig Smerte i mit venstre Ben, og i Stedet for at springe rullede jeg ud i Vandet.

Saa husker jeg ikke mere, hvad der skete.

Da jeg kom til mig selv igen, skinnede Maanen over mit Hoved, jeg laa udstrakt paa Jorden og følte en brændende Svie i Benet. To Mænd undersøgte mit Saar. Kaptajnen stod ved Siden af mig og saa paa mig i Tavshed.

Soldaterne flokkedes om ham.

»Myrtos?« spurgte jeg.

»Vi har fordrevet dem«, sagde Kaptajnen uden at besvare mit Spørgsmaal.

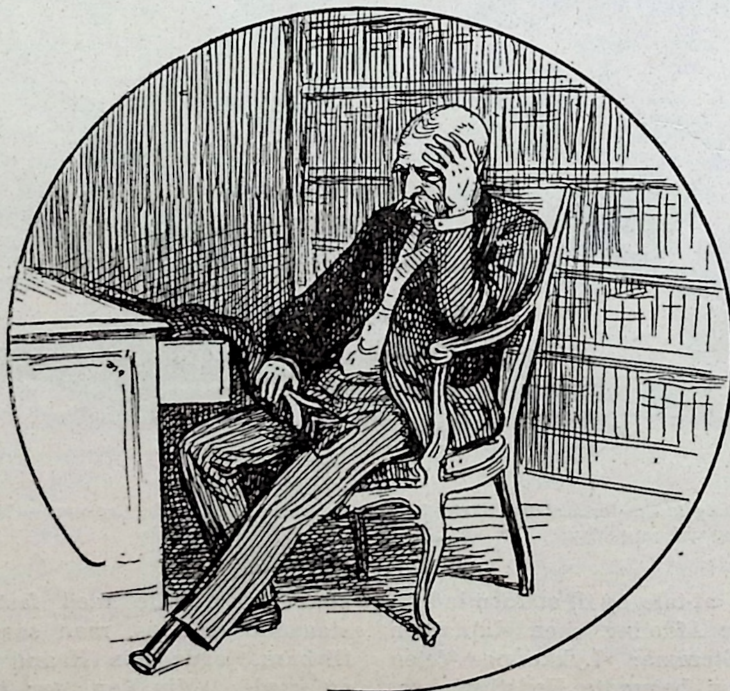
»Og se nu snart at komme paa Benene, ellers faar jeg nok med din Onkel at bestille!«

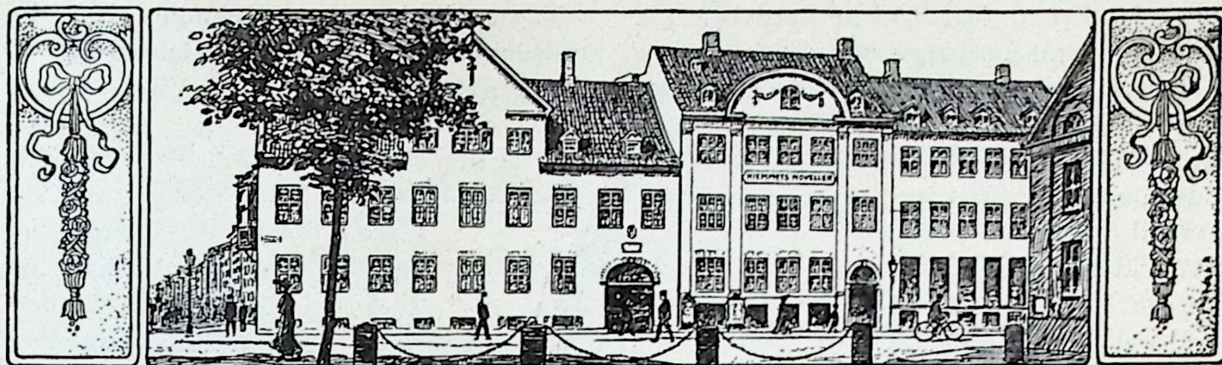
Jeg fik bagefter at vide, at det ikke var for at slukke min Tørst, men for at aflede Fjendens Opmærksomhed, at han havde sendt os ned i Dalen. Baandet, som var bundet til Fuglens Ben, var et aftalt Signal, som meldte ham Ankomsten af det Korps, som skulde falde Fjenden i Ryggen. Jeg fik ikke at vide, om Kaptajnen havde planlagt denne Manøvre i Forvejen, eller om min Anmodning om at gaa ned til Floden havde indgivet ham Ideen dertil. Det uventede Angreb lykkedes fuldstændig.

Men den unge Pige skulde ikke gense Myrtos levende! Den anden Soldat, der faldt, havde kun faaet et let Saar.

Hvad mit stakkels Ben angaar, saa blev det amputeret samme Nat af Kaptajnens virkelige Adjudant, som tillige var Kirurg.

Se derfor blev jeg Advokat. Min militære Løbebane havde kun varet én Dag, men jeg havde min Uniform tilbage, gennemhullet af en Kugle, og jeg har den endnu. —

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

April 1906.

Nr. 7. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

SPAAKVINDEN I MALAGA

FORTÆLLING

AF AUGUST BIRCH

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

I det Herrens Aar 1890 gik den danske Korvet »Hejmdal« paa Togt i Middelhavet. Kadetskolens ældste Klasse var ombord, og den lige saa humane som pligtopfyldende Chef havde al Grund til at være stolt af dette Kuld prægtige Søhaner, til hvis Mentor han var kaaret.

Himmel og Hav smeltede sammen i hin dybblaa Farve, som vi saa godt kender fra Kornblomsten her hjemme, og Solens Brand mildnedes af den samme Vestenvind, Harboøre-Fiskeren gruer for. I det Fjerne hævede sig Andalusiens terrasseformede Kyst og gød fra sine Skraaninger en Strøm af Orangeduft ud over de glidende, gennemsigtige Vande.

Paa Skansen stod to af de unge, solbrune Gutter, den ene en velvoksen slank Skikkelse, den anden en tæt firskaaren Knob; begge stirrede de længselsfuldt ind mod Land.

»Tror du, vi lægger bi ved Malaga?« frittede den Undersætsige efter en Smule Pavse.

»Hvor kan dog jeg sige det bedre end du selv?« svarede den Adspurgte med et Smil. »Du véd jo, hvor strengt Bedstefader har befalet, at der ikke maa gøres Spor af Forskel paa mine Kammerater og mig! Men jeg nægter ikke, at et Par Timers Landlov i Malaga er et af mine højeste Ønsker for Øjeblikket!«

»Ja, Tak, i lige Maade,« var Svaret, »men sandt at sige, saadan et lille indiskret Spørgsmaal af *din* Mund var dog ikke slet saa farligt, som hvis det kom fra *min*!«

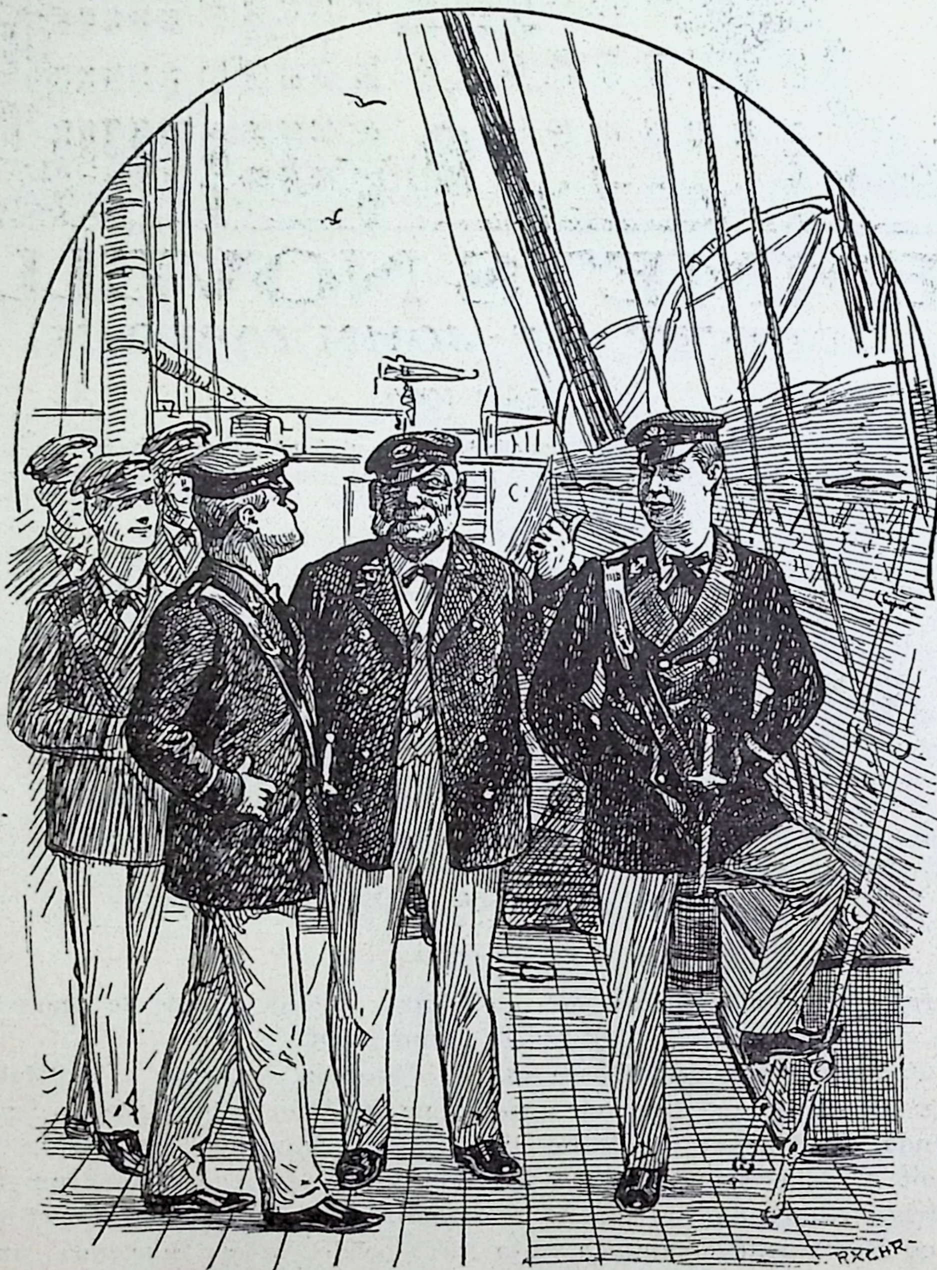
»Gud bevares!« indrømmede den ranke Kadet og gav et vist selvsikkert Kast med Nakken. »Men saa konstatèr da, at du har

mere Mod end jeg, bedste Herdebred! I Dag er vi altsaa begge lige uvidende, og i Morgen for den Sags Skyld ogsaa lige kloge, for saa vidt som vi til den Tid begge véd, om vi skal drikke et Glas ægte Malaga Vin paa Stedet eller ikke!«

»Holder du et Glas *Pedro Ximenes* paa, at vi kommer dér?« spurgte den Brede, »saa holder jeg imod, ellers bliver der jo ikke noget Væddemaal af?«

»Naa ja! lad den Paré staa,« sagde den Slanke og rakte sin Fælle Haanden, »det er et Ord! Vel siger man, at min Fader er rigere end din, men alligevel tror jeg nok, du er bedre aflagt med Lommepenge end jeg! . . .«

* * *

— Hun kan fortælle Dem alt, hver Del og Ting, der skal ske, lige til denne syndige Verden skal gaa rabundus.

Næste Middag gled »Hejmdal« ind paa Malagas Rhed, og Hr. Herdebred havde altsaa tabt det omtalte Glas Vin; men til hans Ros skal det siges, at han bar Tabet med et Smil, der var lige saa solidt og bredt som hele hans gemytlige Person.

Selvfølgelig fik Kadetterne Landlov — den Fornøjelse nægter en urban Chef aldrig sine Myndlinge, undtagen da de unge Mennesker har forsét dem paa én eller anden Vis; men dette Hold, som sagt, var jo rent ud mønsterværdigt.

Da Gutterne skulde i Land, stod den lidt knarvurne men ubeskrivelig godmodige Baadsmand *Enevold Møller* netop tæt ved Falderebet. Ulken, som med Stolthed førte sin Æt op lige til Kristian den Fjerdes gamle faste Stok, missede polisk med det

ene Øje; det var nu *hans* Maade at ønske god Fornøjelse paa — om det kom sig af, at bemeldte Nyboders Grundlægger var enøjet, skal ikke kunne afgøres her.

I Forbigaaende spurgte Herdebred:

»Hør, Møller! De som er helbefaren i alle Byer langs Middelhavet .... hvor skal man først og fremmest gaa hen her i Malaga?«

Havgasten kneb Øjnene helt til, men han vendte ikke Skraaen i Munden; det gør nemlig Sømændene nu om Stunder kun i Fruentimmer-Romaner og Forstads-Komedier. Saa svarede han:

»Ja, der er mange Ting at kigge paa her i Byen, men glem bare ikke et Sving ind til den smukke Spaakvinde — *Dolorès de Isla* hedder hun og bor oppe i *Calle del Carmen*; de kan umulig tage fejl, hendes Navn staar paa Vinstuens Skilt .... og bedre Mundvand end hendes gives der ikke langs hele Middelhavet!«

»Og hun kan oven i Købet spaa,« lo Kadetten, »det var da Pokker til Fruentimmer!«

»Hun kan fortælle Dem alt,« forsikrede Baadsmanden, »hver Del og Ting, der skal ske, lige til denne syndige Verden gaar rabundus .... at sige da, hvis hun vil! Og om jeg lyver, saa gid jeg aldrig mere i mit Liv maa putte andet mellem Kæberne end Biskøjter, som er blødt ud i Saltvand!«

Efter at have slugt denne haarrejsende Finale og endnu en Gang at have indprentet sig Navn og Adresse, sprang de livsglade Svende fra Borde for at begive sig ind til den eventyrlige By ved Guadalmedinas Munding.

Ja, der var endelig ogsaa en hel Del at se, særlig den store Cirkus, som skal kunne rumme over 12,000 Tilskuere. Desværre var der for Øjeblikket hverken snøftende Tyre med sænkede Horn eller nogen Espada med løftet Kaarde paa Arenaen, men Indbildningskraften havde jo frit Spillerum — og den attenaarige Fantasi flyver paa brede Vinger!

Derfra gik Farten til den gamle mauriske Fæstning højt oppe paa Klippen, hvor i sin Tid Halvmaanen maatte vige for Korset, men samtidig ogsaa den arabiske Kulturs friske Strøm blev afløst af Munkeværldens Dødvande.

Herdebred var en klog General; Kammeraterne plejede at sige om ham, at hans Forsynlighed endogsaa gik saa vidt, at han havde valgt en meget rig og anset Mand til Fader — nok sagt, han førte blandt andet et helt Bibliothek Bädeckere med paa Togtet, og denne røde Haandbog fornægter sjældent sin grundige urgermanske Herkomst.

Men desværre — den attenaarige Ungdom lader sig i Længden ikke nøjes med at uddybe Kundskaberne i Topografi, Historie og øvrige Antikviteter; særlig under en kort afmaalt Landlov maa Nutidens forskellige smaa Behageligheder ogsaa tages i Betragtning, og da tilmed Luften trods Havets Nærhed syntes noget tør, kom Herdebred ganske naturligt i Tanke om Væddemaalet.

Med lidt Besvær blev *Calle del Carmen* fundet, og eftersom samme Gade just ikke udmærker sig ved sin Længde, var bemeldte Bodèga yderligere hurtig taget paa Kornet.

Disse blonde Nordboers Tilsynekomst vakte Opsigt i det sydlandske Lokale, hvor ellers de sorte Parykker er saa absolut dominerende, og da oven i Købet Bestillingen lød paa bedste *Pedro Ximenes* til en Peséta Glasset, mægtede selve Donna *Dolorés de Isla* ikke at styre Nyfigenheden, men paatog sig en Tjenerindes Skikkelse og serverede Vinen i egen Person.

Tiden tillod ikke nogen lang Præsentation, og da ikke heller Herdebreds medfødte Aabenhjertighed gav Plads for indledende Komplimenter, spurgte han, straks efter at have nippet til Vinen, Lokalets Besidderinde, om hun kunde spaa ham.

Det var jo nærmest som at falde med Døren ind i Huset, og til at begynde med lod Donnaen ogsaa en Smule *immobile*, næsten fornærmet, men hun tog sig hurtigt sammen og bad om at se Knøsens Haand.

Hieroglyferne i dens brune Flade maa ikke have været meget indviklede, thi med

et Smil læste hun flydende, som var det op af en Bog:

»Født til Rigdom! .... Eneste Arving! .... Svært forkælet fra Barndommen! .... Ikke absolut Kvindehader! .... Desværre Tilbøjelighed til Søsyge, men skjuler det godt! .... Vil De vide mere?«

Særlig denne sidste Meddelelse vakte saa stormende Jubel blandt Kadetterne, at Herdebred helt betuttet trak Haanden til sig og stak den i Lommen ildrød i Kammen. Alt, hvad hun havde sagt, var nemlig sandt, og Kammeraterne vidste det! Kun den Slanke rynkede Panden lidt trodsigt og udbrød paa dansk:

»Den Vittighed er vist brugt adskillige Gange før, naar hun har haft Gæster fra Orlogsskibene!«

Derpaa rakte han Haanden frem mod den mørkøjede Spanierinde og vedblev:

»Kan De da ogsaa spaa mig?«

Sandsigersken stirrede nogle Øjeblikke dybt eftertænksom i de fine Linier, saa traadte hun pludselig et Par Skridt tilbage og spurgte med en underlig hæs Klang i Stemmen:

»Hvem er *I*, unge Herre?«

»Naturligvis en dansk Søkadet lige som alle mine andre Kammerater!« svarede han.

»Saa lad mig se efter endnu en Gang,« bad hun, »jeg plejer ellers sjældent at tage fejl! Men vil I ikke følge med mig hen under Lampen dér i det andet Hjørne af Stuen?«

»Kan det ikke lige saa godt siges straks, saa mine Kammerater kan høre paa det?« spurgte Kadetten lidt spodsk. »Eller maaske der maa klarere Lys til for at sé ind i saa mørk en Fremtid?«

»Vel kan jeg se klart nok,« svarede hun høfligt men selvbevidst; »Spørgsmaalet er kun, om de andre unge Herrer maa *høre*, hvad jeg siger, naar jeg har sét!«

Over den statelige midaldrende Kvindes hele Væsen havde der nu bredt sig noget vist Hemmelighedsfuldt, som tog Interessen fangen og lagde en pludselig Dæmper paa de kaade Gutters Lystighed. Saa snart man stilles Ansigt til Ansigt med blot en Anelse om det Overnaturlige, stemmes Sindet til uvilkaarlig Alvor; og uden yderligere Indvendinger rejste da den Slanke sig op og fulgte med hen til det udpegede Sted.

Lokalet var temmelig langstrakt, saa Sandsigerskens afdæmpede Tale kunde ikke høres af nogen; men ved Tilbagekomsten var den unge Mand saa paafaldende bleg og alvorlig, at Ingen gad fritte om, hvad

den mystiske Andalusierinde vel havde aabenbaret ham.

Selv sagde han ikke et Ord, men det var Kammeraterne klart, særlig i de nærmest følgende Dage, at han maatte have faaet noget besynderligt at gruble over. — —

* * *

Godt og vel en Maaned senere var Togtet nær tilende og en Eftermiddag stod »Hejmdal« nord om Skagen ind ad Kattegat for efter Bestemmelsen næste Morgen at kaste Anker paa Københavns Rhed; og atter befandt de to Kadetter sig alene paa Skansen.

Pludselig tog den Slanke tilorde:

»Husker du Spaakvinden i Malaga?«

»Naturligvis gør jeg det,« svarede Herdebred, »det uforskammede Fruentimmer; jeg har endogsaa skrevet en hel Side om hende i min Dagbog!«

»Naa,« vedblev den Anden alvorlig, »det, hun sagde, var naturligvis noget Vrøvl, fornuftige Mennesker ikke skal bryde sig en Døjt om, men ikke desto mindre gives der jo som bekendt Ting mellem Himmel og Jord, Videnskabsmændene med al deres Kløgt endnu ikke har kunnet granske ud — jeg tænker for Exempel paa Hypnotisme og den Slags! Du har været mig en sjælden brav og paalidelig Ven paa hele vor Fart, derfor vil jeg ogsaa nu, inden vi skilles, gøre dig til min Fortrolige — — — det vil sige: paa en vis Maade! Hør nu efter: Her har jeg Ord til andet opskrevet, hvad denne Donna Dolorès de Isla har forudsagt mig. Spaadommen har jeg lagt inden i en Konvolut, der er forsvarlig lukket først med Gummi og siden med tre Segl, stemplede med min Signetring her, som du kender saa godt! Denne Kuvert skal du paa Æresord love mig at gemme omhyggeligt, indtil jeg en Dag beder dig at aabne den i mit Paasyn. Kun i det Tilfælde, jeg skulde dø før du, staar det dig frit for at bryde den og læse Indholdet, for saa er det hele Løgn! Lover du mig det?«

Mens han talte, havde han taget en lille forseglet Kuvert op af sin Brevtaske; paa den hvide Forside stod kun:

MALAGA 1890.

CARL.

Herdebred tog imod den og lagde den tavs i Tegnebogen.

»Forstaar du,« vedblev den Slanke, »dette maa naturligvis blive en Hemmelighed mellem os to Kammerater!«

»Her er min Haand,« svarede Herdebred med sin dybe, ærlige Stemme; vær sikker paa, jeg skal være tavs og gøre mig fortjent til din Fortrolighed baade nu og i Fremtiden!« — — —

* * *

Vi skrev den 28de Juli 1900. —

Højsommer Solen var allerede et godt Stykke oppe paa sin Bue og lagde Glans ned over Grønningens Træer og Kastelsgravens dovne Flod, da vor gamle Bekendt fra »Hejmdal«, Herdebred, foretog sin sædvanlige Morgentur ud mod Langelinie.

I Løbet af det svundne Decennium havde han unægtelig opnaaet at svare endnu bedre til det *nom de guerre*, Kammeraterne gav ham paa Skolen. Det var aabenbart, at han i Mellemtiden ikke udelukkende havde været henvist til den Kost, »*Samaritanen*« saa gæstfrit byder paa. Men det velsignet godhjertede Smil fra Kadetdagene laa stadigt om hans Læber, og Øjnene lyste med samme ærlige Trofasthed. —

Og sé . . . et mærkeligt Træf: der kom *den Slanke* skraaende fra Amaliegade over Toldbodvejen ind mod Esplanaden!

Paa den Maade maatte de jo mødes, og det gjorde de da ogsaa; men dette Møde var langtfra noget nyt — de havde sét hinanden utallige Gange i den forløbne Tid. Et Venskab, som knyttes i Drengealderen og siden fortsættes paa Søen, er ikke let at bryde, selv om der er en vis Kløft mellem Forældrenes Stilling; thi Hjertet kan gøre større Spring end Verdens mest renommerede Akrobater!

Altsaa, de to Kammerater mødtes og slog naturligvis Følge ud ad hin vidunderlige Strandboulevard, der er en af Københavns Stoltheder og misundt os af Evropas største Millionbyer.

— Gør mig den Tjeneste at tage den omtalte Konvolut med dig, saa skal du faa Løsning paa Gaaden.

Pludselig ud for Kastelspynten, stansede den Slanke og sagde:

»Kan du mindes Spaakvinden i Malaga?«

»Om jeg kan?« svarede Herdebred; »jeg har jo endnu Konvolutten liggende der hjemme i min forsvarligt aflaasede Skrivebordsskuffe!«

»Godt«, vedblev Vennen, »det skulde være mig kært, om du har Tid til at spise Frokost hos mig i Dag Klokken 12; min Kone vil ogsaa blive glad ved at sé dig — som du véd, er hendes Mands Venner altid velkomne! Men gør mig da den Tjeneste at tage den omtalte Konvolut med dig, saa skal du faa Løsning paa Gaaden!« —

* * *

Til fastsat Tid indfandt Herdebred sig i Bredgade og Frokosten løb af paa sædvanlig oprømt Vis. Da Herrerne havde trukket sig tilbage til Rygeværelset ved Kaffen og Cigaren, tog den Slanke endelig Ordet:

»Det var den Konvolut fra Malaga?« spurgte han.

Herdebred aabnede sin brune Ruslæders Portefeuille og lagde det lille hvide Brev paa Bordet, idet han tilkastede sin Vært et Blik, som vilde han sige: Hvad en Ven betror *mig* er altid velbevaret.

Den Slanke brast et Øjeblik i en frisk Latter, men saa blev han Ansigt igen alvorligt og han ligesom betvang sig, før han talte:

»Du véd ikke, kære Herdebred, hvor de Par dumme Ord, som staar skrevet paa det ominøse Papir, dog har pint mig; men Gud ske Lov, Løgn er det alt sammen, hvad hun har spaaet, den sorte Heks dernede i Malaga! Vil du lukke Brevet op og læse Indholdet højt Ord for Ord!«

Herdebred greb den lille Cigarkniv paa Bordet og aabnede Konvolutten; derpaa foldede han det hvide Blad ud og læste:

»*I skal bestige en Trone! Navn skal I skifte men ikke Modersmaal!*«

Der opstod en lille Pavse, som Værten afbrød:

»Sér du, kære Ven, en stakkels Gut paa atten Aar kunde jo nok blive underlig tilmode ved at faa saadan en Spaadom langt borte fra Hjemmet og af et Fruentimmer, der umuligt kunde ane, hvem jeg var! jeg haaber, du véd, hvor højt og oprigtigt jeg elsker min Broder, *jeg* kunde gaa i Døden for *ham* men aldrig tænke den Tanke, at *han* skulde vige Tronen for mig . . . og som du jo kan begribe, kunde kun hans Død bringe Spaadommen til at gaa i Opfyldelse!«

Han holdt inde og gik et Par Minutter op og ned ad Gulvet, greben af en heftig

Sindsbevægelse; saa tog han Plads igen og fortsatte:

»Forstaar du, Kammerat — Narre kan vi jo alle være i vor Tro, enten det nu er Overtro eller Vantro; jeg tilstaar det, at jeg mange Gange *har* været urolig, især naar Christian har fejlet blot det aller mindste! Denne ubeskrivelige Angst for at miste min ædle, højsindede Broder — al den Sorg, hans Bortgang vilde kaste over mine Forældres Hus og over mit Fædreland! Naa, min tossede Ammestueskræk blev jo en Del dæmpet, da min Broder holdt Bryllup, og endnu mere, da han fik en Arving i lille Frederik; men nu, da der igaar er kommen én kraftig Dreng til, saa véd jeg da for Pokker, at det alt sammen er Løgn i Halsen paa den forbistrede Donna Dolorès de Isla fra Malaga!»

Alle disse Ord brød frem som en Befrielsens Jubel og fra en saa dyb Understrøm af mægtig Broderkærlighed, at selv den ellers lidt træge Herdebred følte sig helt betaget; men den Slanke sprang hen og raabte ud ad Døren til Lakajen:

»En Flaske Champagne — og anmod min Hustru om at komme et Øjeblik ind!«

– Paa de *to* smaa Brodersønners Velgaaende! De *leve!* –

Da nogle Minutter efter Vinen perlede og tre Glas stødte sammen, spurgte den smilende unge Værtinde:

»Men Carl, hvad er der da særligt paa færde i Dag?«

Hendes Ægteherre klinkede endnu en Gang og lo, idet han svarede:

»Paa de *to* smaa Brodersønners Velgaaende! De *leve!*« — — — — — — —

* * *

Fem Aar efter forandrede Prins *Carl* af Danmark sit Navn og besteg Norges Trone som Kong *Haakon den Syvende.*

Aage Madelung.

RUSSISKE JAGTERINDRINGER FRA GODSET BESOWO

AF

AAGE MADELUNG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

Af og til bragte Bønderne Urhøns og Ryper, som de fangede i Snarer, og da jeg havde faaet Krudt og Hagl, begyndte jeg at drive om med min Bøsse for selv at lede de vilde Fugle op.

Da jeg ingen Hund havde og Kyllingerne saa sent paa Aaret var blevne stærke, var det vanskeligt at faa Skud paa dem, naar de spredte strøjfede om inde i Tykningerne.

Det kunde ske, naar jeg stod i Skovranden ved en af de aabne Pletter, at nogle Stykker kom flyvende hen imod mig, men ved den mindste Bevægelse lagde de sig om paa de brede Vinger og forsvandt uden at give mig Skud. Og naar jeg søgte dem inde i Tykningerne, hvor der var saa stille, at jeg kun hørte mit eget Hjærtes Banken og Grantoppenes dæmpede, alvorsfulde Brusen medens jeg listede frem, opdagede de sky Fugle mig og lettede baskende og støjende, før jeg havde faaet Øje paa dem.

Efterhaanden fandt jeg dog Urhønsenes Yndlingspladser, hvor de henimod Aften efter endt Dagværk satte sig til Ro, og saa kunde jeg sidde timevis og vente paa dem. Og det kunde i saadanne Timer synes mig, at jeg helt gik op i denne store Stilhed i Skoven, at jeg klang med i dette tavse, men evigt arbejdende Liv. De visne Naale faldt lydløst til Jorden, og de store Skovmyrer slæbte afsted med dem for paa de sidste sollyse Dage at gøre deres Samfund beredt til den lange Vinter.

Birkeløvet faldt hvirvlende gennem Luften. Det var blevet helt lyst og gult som tusindaarige Guldskæl fra et Flodleje, og jeg syntes at det sang, naar de gyldne Blade faldt og krummede sig paa det graa Rensdyrlav.

Jeg kunde pludselig fare sammen ved et øredøvende Brag, som faldt en hundredeaarig Stamme knusende alt under sig lige ved Siden af mig. Men saa var det kun en tør Gren, der brydende den dybe Taushed var brækket af og faldet til Jorden.

Eller jeg kunde gribe efter min Bøsse, naar en Mejse svirrende fløj over mit Hovede og blev hængende deroppe mellem de gyngende Grene, som om den godt vidste, at den ikke var et Skud Krudt værd.

Der stod halvraadne og skrumpne Svampe, som Bønderdrengene og Konerne havde glemt paa deres Svampejagt. Da hujede og lo det gennem Skoven. En lille Pige kom løbende med en stor rød Fluesvamp. Hendes Øjne lyste over denne herlige, mønjerøde Svamp med sine hvide Pletter. Det saa ud som selve Kejserens Skrud paa Billedet derhjemme.

— Aa, sikken en Svamp, jeg har fundet!

— Smid den, den er giftig og uren! — sagde de Store, som de altid siger til de Smaa; og den Lille smed Svampen fra sig beskæmmet og grædende og bitter over at skulle smide den herligste Svamp, hun havde set, og en af de Store, der kom bagefter, sparkede til den, saa den rullede hen over Mosset og tabte Stilken og brækkede i kantede Stykker med grøntglinsende Brud.

— Hvad var det! —

En stor, sort Fugl kom flyvende og satte sig i en af Grantoppene. Jeg listede Bøssen til Kinden og følte, at mit Hjærte stod stille, og at Blodet sprængte i det hvide i Øjnene. Jeg saa tydeligt Fuglen; den stod paa strakte Ben og saa sig om.

Saa faldt der et Skud. Det var, som om det ikke var mig, der havde skudt, men Fuglen styrtede tungt fra sin Gren, og i Faldet bredte den de sorte, hvidbaandede Vinger bredt ud.

Jeg puttede en ny Patron i Bøssen, mens jeg løb hen til den. Det var en Urhane og dens sorte, metalglinsende Bryst og lyreformede Hale laa mod det grønne Mos, og de rødrandede brustne Øjne farvedes som matte Stene fattede i Koral.

Der kunde komme flere, men jeg skød aldrig mere, end vi spiste, og der var ingen, jeg kunde forære mit Bytte til. Bønderne brød sig ikke om Vildt.

Men naar jeg gik i Skovkanten uden at tænke paa at skyde, kunde de komme flyvende den ene efter den anden paa nært Hold, og en Dag rev jeg Bøssen fra Skulderen og skød et langt Skud med de svære Hagl i det trangborede Løb.

Det var en brun Fugl, en Høne, der faldt hvirvlende i en lang Bue. Den ene Vinge var skudt over. Jeg løb af alle Kræfter for at faa Skud igen, naar den faldt, inden den var kommet afsted paa sine stærke, hurtige Ben. Jeg skød lige idet den faldt mellem Stubbene og snublede selv over en Stub, men jeg saa Fjerene flyve af den, idet jeg faldt. Og dog maatte jeg søge længe, før jeg fandt den. Den havde samme Dragt som den brunklædte Jord.

Jeg gik ogsaa ud i Myret, det store Sumpdrag, der strakte sig fra Besowo langt op gennem Landet. Gaa derude kunde man, men ride over, som jeg prøvede en Dag paa den gamle Pælevej, der førte tværs over til den anden Side, havde nær kostet Polo Livet. Polo var den eneste af Elvs tre Ponnyer, som fortjente Hestenavn. Det var en stærk og klog Ponny. Den var, som man siger, ligesaa klog som et Menneske, blot at den ikke kunde tale.

Jeg vilde over paa den anden Side til en Zigøjnerlejr, fra hvilken vi saa den blaa Røg fra Baalene stige op, og jeg »laante« saa Polo en Dag, da Elv var til Skovs.

Da jeg red ud paa Myret, mærkede jeg, at Polo ligesom følte sig for med Benene, før den traadte paa de tynde, halvraadne Stammer. Det gik godt et Stykke, men pludselig sank den dybt i med Forbenene. Jeg sprang af med et Sæt og sank i til Knæene. Jeg var ligesom Polo kommet ned paa et Sted, hvor Stammerne var gledne fra hinanden i det sumpede Dyb. I næste Øjeblik var baade jeg og Polo oppe paa fastere Grund, men Polo gik saa i med det ene Bagben og var lige ved at blive stikkende og vælte om paa Siden. Men den trak med et smidigt Ryk Benet op, saa det svuppede i det sorte, algbegroede Ælte paa Vejen og sprang videre. Snart sank den i med Forbenene, snart med Bagbenene, og jeg fulgte uden at aande alle dens Bevægelser. Jeg følte Verden forgaa, naar den sank i, og syntes at se Solen lyse igen, naar den sprang videre som en Kat.

Omsider kom den over paa den anden Side. Jeg saà den ryste sig og rulle sig tre-fire Gange rundt paa Elvs gamle, bombrudte Sadel og tænkte, mens jeg selv sprang over de bundløse Steder paa Vejen, at den i næste Nu smækker ud med Bagparten mod de fire Verdenshjørner og forsvinder, saa det smedder i Skoene mellem Birkekrattet. Jeg sprang derfor dobbelt hurtigt og saà kun paa Stammerne, jeg skulde træde paa, idet jeg bed Tænderne sammen ved Tanken om, at jeg maaske skulde løbe efter den som en slagen Mand.

Men da jeg endelig forpustet og snavset kom over, stod Polo og saà paa mig svingende gemytligt med sin lange Hale. Det havde øjensynligt optaget den stærkt, hvordan jeg klarede den gamle Pælevej over Sumpen ved Besowo.

Det rørte mig dybt, og jeg har Grund til at have en høj Mening om Polos Klogskab.

Jeg travede saa op gennem Birkekrattet og Skoven og kom ud paa en aaben Plads, hvor et Par Zigøjnerfamiljer havde slaaet Lejr. Deres smaa Heste gik med sammenbundne Forben og aad af det gulnede Skovgræs, og Unger i bar Skjorte løb rundt mellem dem med Svipperter i de brune Hænder.

Der kom Røre i de to aabne Teltes Befolkning, da jeg viste mig. De mente rimeligvis, at jeg var et godt Object for dem.

Et Par af Mændene kom ud. De gik ranke og smidige; man kunde se, at de ikke havde for Skik at putte Næverne i et Par Bukselommer eller suge sig fast med Haandfladerne bagvendt opad en Dør eller Væg. Enhver Bevægelse var saa fuldtud sikker og skøn, som om disse brunsorte Folk i deres mørkeblaa Fløjls-Pludderbukser og sorte Livtrøjer havde lært Plastik hos Oldtidens store Mestre.

Jeg kunde ikke sige mere til dem paa Russisk, end at jeg var: »God Ven«, og saa lo de behersket og høfligt, idet de kiggede paa Polo og gjorde Tegn, om vi ikke skulde bytte Heste.

Da jeg dog ikke var meget hidsig efter at bytte Elvs Polo bort, og vi ikke kunde blive kloge paa, hvad vi egentlig vilde hinanden, vinkede en af Zigøjnerne ad en hærdet Skønhed med Træk skarpe som brunrustne Knive. Hun talte en Slags daarligt Tysk, men vi forstod hinanden udmærket. Og da hun fortalte Mændene, at jeg havde »laant« min Hest hos en Ven, og at jeg var saa temmelig nødt til at bringe den tilbage om kun for Skams Skyld for ikke at komme gaaende hjem til Fods, lo de med deres hvide Tænder, og der viste sig noget i deres Udtryk, som sagde, at de forstod mig, og at de ogsaa mangen Gang »laante« en Hest hos en Ven.

— Men kom og sid ned om vor Ild! — sagde Kvinden af det vandrende Folk, idet hun vendte sig om, saa de store Sølvmønter om hendes bare Hals raslede mod hinanden.

— Kom, saa skal vi sige Dem Deres Skæbne? Foran Teltene, der kun var lukkede til tre Sider og aabne i Læ af Vinden, brændte tørre Granstammer med gul, dagklar Ild, og her satte vi os paa et falmet, rødt Tæppe. Hele Stammen løb sammen for at se paa mig. Der var en Snes Mennesker, Store og Smaa, Mænd og Kvinder mellem hinanden.

Saa hæslige de gamle snadderygende Kællinger er, saa blændende skønne kan de unge Piger være i deres korte Blomstringstid. De er som Sydens hede Sol, der brænder en ildfuld Dag

og gaar ned, svinder hen i Nat uden en skaansom, formildende Skumring.

Og en saadan ildfuld Ørkensol var Marfa, der læste min Fremtid af Linierne i min Haand. Hun lovede godt, som Ungdommen altid lover, som Kvinden altid lover den, hun vil røve fra:

— Livslinien er lang, men der er Dødsspring paa den, — oversatte min ældre Velynderske, — men Sundhedslinien støder til dernede ved det store Spring. Det er godt. De bliver ældgammel, uden dog at synes Dem selv for gammel ....

Jeg rømmede mig let, og de saà begge to paa mig bebrejdende og overbevisende.

— Forstandslinien er lige og tydelig. Den begynder højere end Livslinien. De har Folk at slægte paa; den staar lige ret paa Sundhedslinien og gaar ikke videre. Pas paa, at de to altid følges ad.

— Aa, den Linie, næ se! — hun viste Tanten i Haanden. — Det er en hel Kæde og den ender i en Lyre helt deroppe. De har et rigt og modtageligt Hjærte, et stort Hjærte .... Tag Dem i Agt: Deres Sundhedslinie gør Forsøg paa at løbe helt op til den, men naar ikke saa langt. Pas paa! — lo hun truende med Fingeren, og de lo allesammen højt og klart, saa Sølvmønterne klang, og de sorte Skæg dirrede.

— De bliver rig; meget Guld er der i Deres Haand, De faar ogsaa en rig Kone —

Jeg saà paa Sølvringene i Marfas Øren, saà ind i hendes sorte, brændende Øjne, og det forekom mig, at en Sværm af sorte, funklende Stene fløj gennem Luften.

— Men det er godt, at den er rig, som ogsaa er gavmild —, fortsatte hun, og hendes Øjenlaag sank som mørke, tungsindige Skygger ydmygt og bedende mod Jorden. — De har et stort »Bord« i Deres Haand. Der er Plads til mange om det —, sagde hun sagte, idet hun langsomt aabnede Øjnene og saà paa mig som en Fyrstinde, der forklædt som Tiggerske standser paa Tærskelen til et Gæstebud.

De saà alle beundrende paa hende og fulgte mine Bevægelser med taus Spænding, da jeg skubbede Bøssen om paa Ryggen og begyndte at krænge mine Lommer.

Jeg gjorde det langsomt, krængede lige til det inderste gamle Lommestøv. Af en faldt der et Sækkebaand ud, i den næste var der et Hul. Det stod de ikke for. De brast ud i Latter, saa de hoppede paa det røde Tæppe, idet de med vaade Øjne stirrede paa, hvad der nu kom: En Æske Tændstikker. En Bunke løse Cigaretter, som jeg straks bød rundt. Og idet vi tændte, saà vi paa hinanden som Folk, der ventede megen Fornøjelse af hinandens Bekendtskab.

Saa fandt jeg en gammel Urnøgle; en Haarnaal hang i en Traad i en anden Lomme. Jeg havde ikke selv lagt Mærke til den, og de pegede alle paa en Gang paa den og lo ustyrligt, uden Maade som Børn, der ikke kan holde op, naar de først har begyndt. Høvdingen vred sig paa Maven, og Marfa klappede i Hænderne, mens hun bøjede sig frem og tilbage i sin smidige Midie, saa de sorte Flætninger med de dybrøde Silkesløjfer fløj op og ned.

Men jeg bevarede Værdigheden, trods alle de krængede, struttende Lommer og vedblev at bevise mine ærlige og redelige Hensigter.

I den sidste Vestelomme — og det vidste jeg jo godt — fandt jeg en lille Haandfuld Sølvmønter, og i samme Øjeblik rettede de sig alle i Sædet og saà med alvorlige, forventningsfulde Ansigter paa mig.

Jeg saà mig om og talte paa Fingrene nikkende til hver især af alle Stammens Sjæle, som de laa og stod om Lejrbaalet. Tilsidst talte jeg mig selv med. Det blev to og tyve i det Hele. Saa talte jeg Pengene. Der var to Rubler og 35 Kopek. Det blev altsaa ti Kopek til hver foruden de femten Kopek. Jeg skød de to Rubler og ti fra mig til Deling i Stammen, puttede selv mine ti Kopek i Lommen og rakte Høvdingen de tiloversblevne femten, idet jeg spurgte Plat eller Krone. Han svarede Krone, og Mønten faldt med Kronen i Vejret.

De saà alle tilfredse paa mig, og Høvdingen rakte mig Haanden: — De deler som en Høvding, men hvor har De været med Deres Hest, sagde han pegende paa mine snavsede Støvler og tilsølede Klæder.

— Jeg kom over dernede, svarede jeg, idet jeg viste ud over Myret. — Jeg havde nær sat mig selv og min Hest i Sumpen.

De rettede sig alle i Vejret og sáa paa Polo, som stod og blev mulet paa Halsen af en af de fremmede Heste.

— Skal vi saa ikke bytte Heste —, sagde Høvdingen ligegyldigt efter en lille Pause.

— Kan De se det smukke Dyr derhenne i Skovkanten. Det giver jeg i Bytte. —

— Nej, svarede jeg, — saa vilde jeg hellere gratis give Dem Hesten, hvis det var min og selv rejse med Dem Syd paa. —

— Men De har jo ikke nogen rig Kone til mig, som Marfa lovede —, tilføjede jeg leende, idet jeg sáa paa alt Sølvstadset, der glitrede paa hendes mørke, aabne Kjole.

— Hos os hører der ikke meget til at være rig, sagde Høvdingen, idet han med en stor, rund Haandbevægelse viste ud over Skoven og Landet.

— Og naar man har en saadan Hest at give bort, — sagde min Tolk, — saa .... —

— Saa faar De ogsaa hos os en rig Kone —, afbrød Marfa med Øjne, der lyste som natlige Brande. — Hos os er den smukkeste, den rigeste, — tilføjede hun, idet hun rejste sig og traadte et langsomt, dvælende Skridt tilbage.

Ogsaa jeg rejste mig, rejste mig fattig som

den fattigste Mand paa Jorden, men idet samme huskede jeg, at jeg havde en gammel Dolk med Sølvskede i mit ene Støvleskaft. Og jeg bøjede mig hurtigt og rakte Marfa det eneste, jeg ejede:

— Naar I kommer igen til næste Aar, bringer jeg Hesten, og nu rider jeg, for ellers giver jeg Dig straks en Hest, der ikke engang er min —, sagde jeg til Marfa, som stod og spillede Kniv i Luften, saa det blanke, svirrende Blad funklede i hendes smalle, brune Hænder, hver Gang hun greb om Skæftet.

De lo alle sammen, da jeg bød Farvel.

— Ja saa blev De rigtig Zigøjner —, blinkede Høvdingen med det ene Øje.

— Ja, jeg er for lys i Lødet —, svarede jeg bittert. — Ja, det glemte jeg at sige Dem, — sang Marfas blanke Stemme, — naar De bliver mørkere, bliver De ogsaa helt Zigøjner —, og hun truede drillende af mig med min egen Kniv.

Jeg vendte mig mod Polo.

— Hør, De har nok en god Hest, -- standsede Høvdingen mig — men De skulde alligevel ikke ride den samme Vej tilbage. Vi er kommet her forbi mange Gange og vore Gamle før os, men ingen af os har redet over den Vej, De kom. Den er blevet bundløs. Der var en Gang en hel Trojka, der blev trukket ned derude. Den nye Vej gaar deroppe, hvor De ser den høje Fyr fem Verst herfra. Der bær Myret oppe. — Jeg red bort og svingede med Hatten til disse frie Folk om Lejrbaalet i Skoven, og da jeg vendte mig om, syntes jeg at se Marfa hvirvlende i Dans midt i Ilden paa de slanke, soldrukne Ben, og den blaa Røg var hendes Slør, der bølgede vuggende og lokkende om hende.

Jeg gik siden den Dag tit i Myret og over paa den anden Side, hvor Asken fra Baalene og de sorte Trækul laa som to dybe, udbrændte Øjne i det brune Græs.

Det var blevet helt Efteraar, og det frøs om Natten. De sidste gule Blade sad stive og læderagtige paa de smaa, nøgne Birketræer ude i Moradset, og kun Dværgfyrren stod som det mørke, evigtgrønne Symbol paa Livets Uforgængelighed trods Sommer og Vinter og Blade, der faldt.

Ryperne, der holdt til derude, begyndte at blive hvide, for at Sneen, naar den pludselig en Nat lagde sit hvide Dun over det høje, gulgraa Sumpmos, ikke skulde finde dem uforberedt og forraade dem.

Det bliver en haard Tid for dem, naar de ikke mere har de røde Tyttebær og Revlingens brunsorte Druer, og Sneen lægger sig saa højt over Myret, at de ikke kan grave sig ned igennem den med de smaa, laadne Fødder.

De var ikke saa sky som Urfuglene, og til Tider kunde jeg naa at skyde to ned af dem, naar de fløj op fra Tuerne og ikke spredte sig for hurtigt.

I Kanten af Myret sad Harerne og gemte sig om Dagen. De holdt ikke af at komme for langt ud i Tuerne og Mosset, hvor de ikke kunde faa fuld Fart op, naar Ræven eller Ulven listede frem mod deres Sæde og pludselig sprang ind paa dem.

Om Sommeren var Ulvene dog ikke saa slemme til at komme efter dem. De tog hellere en Kalv eller et Faar, der skejede lidt ud fra Flokken inde i Skoven og forsmaaede heller ikke deres Frænde, Hunden, naar den gik paa Jagt paa egen Haand eller løb i Besøg til Naboerne.

Hvor Dværgfyrren stod tættest, og hvor Mennesker aldrig kom, der boede de om Sommeren med deres Unger, og derfra sneg de gamle sig bort gennem Tykningerne for langt borte at gøre Bytte; thi saa kloge er de, aldrig at røve i Nærheden af deres Bolig, for ikke at forraade den eller blot henlede Mistanken paa sig. At angribe Mennesket selv i haarde Vintre i de Egne indlader de sig ikke paa nu til Dags. Jeg har kun hørt, at en Jæger blev bidt af en omstrejfende gal Ulv. Den kastede sig over ham ude paa Landevejen og bed ham i Laaret, inden han fik Bøssen fra Skulderen og jaget den en Haglladning tværs gennem Bælgen.

Det var en gammel Landmaaler, der fortalte det; han havde selv set, hvordan det Hele gik til:

— Der var intet, der kunde redde den Ulykkelige. Da han var kommet hjem følte han sig trykket og sær, og det kom straks over ham. Han bad om Vand, men da hans Kone bragte ham det, stødte han det rasende og skurende med Tænderne fra sig, og i det samme følte han, hvad det var, han vilde: — Han vilde bide! — Og han sprang op og raabte med aaben, fraadende Mund: — Bind mig! Bind mig strax! . . . . Ellers bider jeg som Ulven, der bed mig! —

Han foldede Hænderne og vred dem, saa de knagede i alle Leddene.

— Bind mig for Gud i Himlens Skyld! . . . Jeg kan ikke gøre for det! . . . Tilgiv mig Kære, Kære! . . . Gud være mig naadig! . . .

Uhhr — uhhr! —

Det sidste lød som en Knurren, der gik over i et vanvittigt Hyl. Øjnene stod stille og fyldtes med Blod. Haarene rejste sig paa Hovedet af ham, og vi styrtede os over ham og bandt ham.

Der kom saa Ro over ham en Tid, men saa tog det paa igen, og han rev og sled i Baandene og skreg og hylede, og saadan døde han den næste Dag. —

Kindmusklerne paa den Gamles Ansigt fortrak sig, da han tav, saa hans lange, graa Skæg gled frem og tilbage som en løst paahængt Maske, og idet han vendte sig og saa ud af Vinduet snøftede han i sin store, porede, røde Næse,

som om han hulkede gennem den. Han havde faaet Frost i den, da han for Aar siden gik med sin Landmaalerkæde gennem Sibiriens Skove.

Jeg havde faaet en sort Spids hos en Bonde, og man paastod, at den skulde være en ren Djævel til at drive Harer.

Det viste sig imidlertid at »Woj«, som den hed, var lynende bange for Skud, og ikke kunde taale at se en Bøsse, uden straks at forsvinde med Halen mellem Benene og Haarene staaende i Børster paa Ryggen.

Da jeg jo nok kunde forstaa, at den havde været paa Jagt og kommet galt afsted ved at faa et Par uforsigtige Hagl i Pelsen, opgav jeg den ikke, og slæbte den trods al Stritten imod med mig i en Snor.

Jeg lod den ogsaa altid være paa fastende Hjærte, naar vi gik paa Jagt.

Saa var det en Dag, da den første Sporsne var faldet hvid og blød over Ødemarken, at jeg med Woj gik og trampede en Hare op i Kanten af Myret. Jeg gik med alle Nerver spændte for ikke at skyde forbi og haabede, at Haren ikke maatte rejse sig, før jeg var paa Skud, hvad de havde Tilbøjelighed til; og det var jo netop af den Grund, at jeg havde Brug for Woj.

Jeg gik og kunde ikke rigtig blive klog paa, om Haren havde sat sig oppe paa Marken i en Fure eller i Birke- og Ellekrattet paa den lave Skrænt. Men pludselig rykkede Woj i Snoren, saa jeg nær havde sat mig ligesom den paa Bagdelen. Den strittede imod med alle fire skævede med det gule ud af Øjnene ned til Myret. Man kunde have hængt den, den havde dog strittet imod med alle Kløerne i Marken og skævet gult efter det, den saa: Det var Haren, der langsomt hoppede afsted nede i Myret.

I samme Sekund skød jeg. Jeg saa den gennem Røgen. — Død eller levende, ligemeget! — Det andet Løb fik den lige bagefter. — Det er første Gang, der er afgørende for Hunden —, tænkte jeg, og Haren laa ogsaa endevendt paa Pletten.

Jeg slæbte Woj med mig ned. Den sprang, virrende med Hovedet, krumme Bukkespring lige op i Luften, hvæsede og hostede hæst, og da vi kom helt hen til den graaskindede Hare, bed den i Snoren for at komme løs, men det hjalp alt sammen ikke. Jeg snakkede godt for den og skar Haren op og tog Indmaden ud. Woj fimrede med Skæghaarene ved Lugten af den varme Mad, men var ikke til at bringe nærmere. Saa tog jeg Haren og bar den et Stykke bort og gik igen med Woj tilbage til den varme Mad.

Den følte sig øjensynligt svært lettet ved at være bleven det fæle Dyr kvit, og da den stod lige over de rygende Tarme, skelede den en sidste Gang op til mig og bag ud til Haren, og sprang saa løs paa dem og huggede dem i sig med lange, graadige Glams.

Det samme gentog sig nogle Gange, og efterhaanden blev Woj roligere, om end den forholdt sig urokkelig passiv, indtil jeg havde skaaret de skudte Harer op.

Men saa var det en Dag, da vi igen rejste en Hare, at Woj istedetfor at stritte imod sprang frem med et saadant Ryk, saa Snoren gik itu, og jeg ikke naaede at faa Skud; men det glemte den helt, og afsted fløj den efter Haren ud over Myret, glammende og halsende, saa det gav Genlyd over Vidderne.

Det var en hel anden Lyd Piben fik, og det viste sig, at Woj virkelig var en ren Djævel til at drive Harer.

Nu gjaldt det om at passe paa og være paa Pletten, hvor Haren kom forbi.

Den løber aldrig lige ud, men holder sig til sit Distrikt, hvor den er født, og beskriver, naar den drives, en stor Kreds indenfor sine Enemærker.

Den forlod næsten straks Myret og søgte op i Skoven. Det kunde jeg høre paa Woj, som halsede deroppe paa Sporet.

De gik uden om Besowo i en stor Bue, gennem Kratskoven i Lavningen, og jeg løb alt, hvad jeg kunde for at komme tids nok ud i Kredsen, thi Woj gik rasende paa.

Jeg stillede mig paa Post i Skovkanten foran en lang, kileformet Aabning i Skoven.

Her maatte den komme over. Ned i Højskoven vilde den næppe vove sig. Den vilde maaske betænke sig et Sekund eller to, naar den i fuld Fart kom ud til Aabningen, men resolut sætte over istedetfor at bryde af og gaa langs med Kanten.

Men hvad var det! . . . Woj tav stille. Den er bleven narret og har tabt Sporet, efter at Haren har gjort et uhyre Sidespring.

Det var forfærdeligt! . . . Jeg lyttede ud i den pludselige Taushed, som om Wojs Halsen var den eneste og sidste Lyd i en uddød Verden.

Sekunderne syntes at være Timer og Dage. Det var som om Luften jeg aandede blev tyndere og tyndere, saadan pressede Blodet i Tindingerne, og jeg udstødte et hæst Suk for at lette Brystet, men i det samme blev jeg ramt af et voldsomt Slag lige i Hjertekulen. Det var en Lydbølge, der brød ind gennem mine Trommehinder, og fyldte mig med en Tuden og Torden, som var et hylende Uhyre af en Helvedeshund sluppet løs i Skoven; men det var Woj, der igen var paa Sporet og gik paa, saa Sne og Kviste sprøjtede om den. Den halsede ikke. Det var et eneste hæst, langtrukkent, vanvittigt Hyl, der stod ud over dens røde, hængende Tunge. Den var i en Tilstand, hvor den hverken skyede Vand eller Ild eller Skud, og den vilde, hvis det skulde være, blive ved med at mase frem over dette Spor, til den styrtede med Snude og Forben strakte fremad for aldrig at rejse sig.

mere. Jeg har aldrig set en Harehund, der gik saa rasende paa som Woj denne første Gang, da den overvandt sig selv og sin Skræk for Haren og Skuddene, der fulgte med Støverhaandteringen.

De laa længere ude paa en større Kreds kunde jeg høre, og løb derfor ned langs med den aabne Kile i Skoven, mens Woj nærmede sig mere og mere. Der kunde ikke være langt imellem den og Haren, og de maatte næsten samtidig komme til Syne, hvis de blot kom ud, hvor jeg stod. Nærmere og nærmere lød Wojs Halsen, der nu kun var et hæst Bjæf. Hvis Haren ikke sprang af lige i Skovkanten, maatte den vise sig hvert Øjeblik. Men den vilde komme over den aabne Plads i vældige Spring.— Blot jeg ikke skyder forbi! . . .

Der sprang et graat Dyr ud af Skovkanten paa den anden Side og kom ned forbi mig i en spids Vinkel med en saadan Fart, at Øjnene knapt kunde følge med, mens jeg pegede med Bøssen.

Jeg holdt foran den og skød, saa den slog en Række Kolbøtter forover paa sit Ansigt og blev liggende paa Siden med alle fire Løb strakte fra sig.

Mens jeg skød havde alle andre Sanser end Synet lukket sig, og nu hørte jeg ingen Woj. Den kom allerede ned mod Haren og saa netop ud, som jeg havde tænkt mig, da den for ti Minutter siden havde fundet det tabte Spor igen.

Der var ikke sund Fornuft skabt i den. Den smed sig lige paa Haren, idet den skiftevis glamsede paa den og drog Vejret med Tungen hængende langt ud af Halsen, som skulde den sprænges ved det.

Jeg lod den være lidt alene med sig selv og sin Lykke og gik saa ud til den.

Den forstod ikke straks min Nærværelse og havde sikkert ikke hørt noget til Skuddet; men da den havde slugt sin Andel i Byttet, begyndte den langsomt at begribe Sagens Sammenhæng.

Det var en stolt Dag, og siden gik alting som Fod i Hose med mig og Woj.

Der kom efterhaanden lidt mere System i Jagten, og Woj gik langsommere, da den forstod, at det ikke var Hastværket, det kom an paa. Men skød jeg forbi, eller Haren ikke kom mig paa Skud i første Omgang, kunde der komme noget af den gamle Djævel op i Woj. Den blev aldrig træt. Den havde fundet sin Mission i Livet og ofrede sig helt for den uden materielle Bagtanker, og det gjorde ikke noget Skaar i dens Jagtglæde, at den ikke fik de varme Tarme at æde. Den saa paa denne Sag som en raa og primitiv Nydelse, der hørte et overvundet Stadie til.

Inde i Kratskoven, hvor Harerne gemte sig, var de ikke til at faa paa Skud, naar man selv

gik og trampede dem op i Sneen. Der kunde man kun se et Par Skridt frem for sig, og naar man kom til Sædet, var det tomt. Og derinde arbejdede Woj, mens jeg stod paa Post, naar den havde rejst Harerne og glammende drev med dem.

Sneen var falden dyb og jævn. Den hang som løst og fint Pudder paa Granens og Fyrrens mørke Grene. Luften var graa og kold. Sne og Frost gennem mange korte Vinterdage stod skrevet i den.

Og paa en af disse Dage, hvor det graahvide Lys over den sneklædte Ødemark allerede ved To-Tiden begyndte at fortætte sig og lægge Skygge over Jorden, stod jeg paa et aabent Bakkedrag og fulgte Wojs Halsen nede i Lavningens snebehængte Grenevildnis.

Den havde drevet nogen Tid dernede, og det gik langsomt i den dybe, løse Sne mellem det tætte Krat. Jeg hørte, hver Gang den sprang frem, dens høje, afmaalte Glam kun afbrudt, naar den blev hængende et Øjeblik paa Maven over en væltet Stamme.

Jeg saa den i Tanken springe dernede med den sorte Snude strakt over Sporet og de kloge Øjne lysende i Skyggen under Grenetaget, da jeg pludselig stivnede og aabnede Munden i Rædsel ved et langtrukkent, forfærdeligt, elendigt Hyl. Et kort, halvkvalt Skrig til skar koldt igennem mig, og alt blev stille, dødsensstille . . . .

Jeg tænkte ikke, forstod ingenting, men løb med Bøssen i Haanden i den dybe Sne fremover Bakkedraget ned mod Lavningen.

Alt var taust og mørkt, ogsaa i mig, og trods det hurtige Løb, følte jeg kun Kulde, ingenting mere, kun Taushed og Kulde.

Jeg brød ind gennem Kratskoven, kom ud paa Sporet, og trængte mig frem gennem Vildnisset uden at mærke Grenene, der stak mig i Ansigtet og flængede mit Tøj, uden at mærke, at jeg faldt over Stammerne, krøb paa alle fire og truede og hylede og forbandede.

Jeg saa kun Sporet, Wojs Spor, og mine Øjne lyste rimeligvis gule ligesom dens i Skyggen under Grenetaget.

Men paa en Gang blev Sporet saa stort og mangefodet, som om jeg saa dobbelt med mine tørre, opspilede Øjne.

Jeg følte noget som Kuldesting, noget der kvaltes i mig og fortrak sig i skæv og vanvittig Skræk.

Og da ogsaa jeg endelig naaede frem, hvor alle disse store, forfærdelige Spor endte i en rund Labyrinth af blodplettede Spor med en levret Blodpøl i Midten, kastede jeg mig ned og græd over den Stump Ben og Hale og flenset Kadaver, som Ulvene havde levnet af min Woj. . . .

Jeg gik ikke mere paa Jagt.

Om Dagen gravede jeg et stort, firkantet Hul i Snedyngen foran hvert Glughul i Elvs-Hytte.

Om Natten føg det til igen, og jeg begyndte forfra den næste Dag.

Sneen havde lagt sig alenhøjt over Landet. Skoven stod i Sne til op paa Stammerne, og Grenene bøjede sig mod Jorden under Vægten af Vinterens hvide Naaleløv.

Det kunde fyge mange Dage, saa Himmel og Jord stod i ét, saa Luften var graa og tæt og ugennemsigtig, og ved Veje og Skovkanter laa der hushøje Driver.

Det var den russiske Vinter.

Med kolde Pust trængte den sig ind gennem Sprækkerne i Vinduerne og Bjælkerne, og det kneb med at holde Varmen ogsaa indendørs.

Men saa kunde pludselig en Nat Frosten komme og kvæle Vinden med sin 20—30 Graders Styrke, og da lagde der sig en frostklar, klinger og stivfrossen Ubevægelighed over Sneødet.

Røgen steg lige og rimfrossen mod den kuldegysende, blaa Vinterhimmel.

Solen løb et kort, gnistrende Dagsløb hen over denne skrigende Hvidhed og flygtede for en blaasort Nat med Myriader af tindrende Himmeltegn i Kreds om den skælvende Polarstjerne.

Det gav et Ryk i mig hver Gang, jeg i Søvne hørte Bjælkerne trække sig sammen af Kulden med Knald, saa det rystede i Hytten, og om Morgenen var Hjørnerne hvide af Is og Rim, der var slaaet igennem udefra.

Det var en knagende Vinter, og man skulde paa slige Dage passe paa at gnide sin Næse, naar det begyndte at stramme lidt i Tippen af den. Naar vi var to sammen, kiggede vi paa hinanden af og til for en Fejls Skyld.

Jeg havde skaffet mig Filtstøvler og en Faareskindspels af den Slags, som Bønderne bruger uden Klæde paa den udvendige, bare Side af Skindet.

Den var varm, og Hovedet skjulte jeg i en Hætte af Kalveskind med lange, hængende Øreklapper. Den havde i Modsætning til Pelsen Haarene udad.

Jeg havde ogsaa skaffet mig en Køter og en Gris.

Naar det ikke var alt for koldt puttede jeg Grisen i en Sæk og slæbte den og Hunden ned i Lavningen, hvor jeg havde lavet en aaben Plads med fire Skydegange paa det Sted, hvor jeg fandt Woj, og hvor jeg havde begravet Resterne af den.

I en knudret Fyr, som jeg bandt Hunden til, havde jeg lavet mig et Sæde, hvorfra jeg kunde se, hvad der foregik rundt omkring.

Og jeg sad da mangen Gang dernede og ventede paa at et eller andet skulde ske, og naar jeg ikke sad dernede, tænkte jeg alligevel næsten altid paa den aabne Plads med Hunden og Grisen og mit Sæde i den knudrede Fyr.

Jeg havde allerede siddet mange Timer der-

nede lige fra det, at Nymaane havde begyndt at lyse op i Natten.

Jeg sad paa en tyk Gren med Fødderne paa en anden og holdt Bøssen over Knæene.

Naar der var Sne i Luften, flød alle Linier og Skygger i ét med det dæmpede Maanelys. En Gren kunde bevæge sig svagt ved et Vindpust, saa den fine Sne dryssede sagte og tog det med, som hang paa Grenene længere nede; men ellers var der intet andet at høre end Hunden som peb og tudede af Kulde og Skræk og Grisen, der skreg i sin Pose. Ja, der var ogsaa nu og da langt borte en anden Hund, der gøede og hylede, og jeg kunde komme til at tænke paa, om det nu ogsaa var en Hund, eller om det ikke skulde være noget andet.

I klare Frostnætter, naar jeg gik ned til Lavningen, skreg Sneen skarpt og skørt, som om jeg med bare Fødder traadte paa en vaad Glasplade, og Maanens blaahvide Skær gjorde Natten lys og endnu mere hemmelighedsfuld.

Skyggerne af Kratskoven laa paa Vinternattens blege Snebaare, som en forvreden Spøgelsehøst af faldne Grene.

Fjærne Nordlys flammede op, som blev en Fakkel lynsnart svunget af en Kæmpehaand over den isbundne Polarkreds, og Tusinde, Tusinder hvide Stjærner krydsede med lysende Spor, glemmende Tid og Menneskets Evighed, paa det højtbuede Himmelhvælv.

— Orion bøjede sig tilbage i sin Hofte, som om han greb til Sværdet:

— Hvad om han drog det og gennemhuggede Tyngdelovens flimrende Væv!

De vilde styrte sammen, Løven og Bukken og Skorpionen . . . .

Karlsvognen vilde rulle frem og vælte Kæmpen Orion.

Og alle vilde de synke sammen i én eneste mægtig Himmelbrand, der kastede sit Lys ud i Rummets yderste Gaader og smeltede mig og mit Fyrretræ og Wojs Stump begravede Hale for at støbe os forfra igen i de samme Former.

Og Timerne gik uden at der skete noget, og jeg vadede hjem stivfrossen og ond med den pibende Hund og min halvdøde Gris . . . .

Maanen var paa sit Sidste.

Tunge Sneskyer drog hen over Himlen, og Vinden jog den løse Sne hvislende hen over de øde Flader.

— Sult og Kulde og Død —, lød det for Ødemarkens Dyr.

Jeg gik som sædvanlig tværs gennem Lavningen langt ud paa den anden Side, slæbende Sporet til med Grisen i Posen og vendte tilbage til mit Fyrretræ i samme Spor. Det føg forresten næsten straks til af sig selv igen.

Og saa sad jeg oppe paa min Gren uden at røre mig, og det eneste Liv der rørte sig var Hunden og Grisen, og det var ikke noget Liv, men en Forbandelse.

Det forstod jeg, naar de klynkede dernede Time efter Time angstfuldt og bedende.

Og da der langtborte i Skoven lød en sælsom tudende Gøen, var det næsten ikke til at holde

Jeg vidste, at den skulde komme ud netop paa det Sted. Det havde jeg set paa Hunden, og jeg skød i samme Nu.

ud hverken for mig eller Hunden. Vi rystede begge to. Vi rystede kun og tænkte ikke paa noget andet end, at Tiden var forfærdelig, sønderslidende lang.

Men paa en Gang rejste Hunden sin Krop, saa højt den kunde paa de stive Ben og krummede Ryggen helt rund, idet den med Hovedet vrænget til Siden stirrede ind i Krattet.

Havde jeg haft Børster paa Ryggen, havde jeg rejst dem ligesom den. Men jeg følte, at jeg en Gang for længe, længe siden under en anden Skikkelse havde haft det, og at de ogsaa havde rejst sig saadan lige i Vejret fra en mager Rygrad.

Hunden vred sig næsten helt sammen, da et stort, graat Dyr med gule, stikkende Øjne i det spidssnudede Hoved kom ud af Krattet.

Jeg vidste, at den skulde komme ud netop paa det Sted. Det havde jeg set paa Hunden, og jeg skød i samme Nu.

Et rasende, saaret Hyl hven ud i Natten. Noget raslede gennem Krattet. Det var Sne der faldt fra Grenene derinde; men den jeg skød paa var tilbage. Jeg havde skudt Bagdelen fra den, og den slæbte sig hylende og bidende om sig ind i Krattet.

Jeg sprang lige fra Grenen ned i Sneen og styrtede efter den.

Da den saa mig, gjorde den Holdt og huggede rasende efter mig. Den skar Tænder og gjorde Forsøg paa at springe op paa sin gennemskudte Bagdel. En hæs, fortvivlet, hadefuld Knurren stod ud af dens forvredne Kæber.

Jeg er ikke ond af mig i Almindelighed, men jeg saa med dyb Lindring ind i disse hede, lysende Vilddyrøjne, og jeg syntes, det var altfor snart, da jeg jog den et andet Skud lige ind i det dampende Gab.

Jeg løste den ulykkelige Hund og hørte den hyle paa sin halsbrækkende Flugt hjemover, da jeg slog dens Strikke om Ulvens Hals og klyngede den op i Fyrretræet, for at Woj kunde faa Ro i sin Grav nedenunder.

— Imorgen —, tænkte jeg, — er det graa Udyr stivfrosset, og naar Vinden løber gennem Krattet, griber den fat i det kantede, frosne Ulvekadaver og svinger det frem og tilbage, saa det hugger klaprende som tørt Træ mod Fyrrestammen, og det forvredne, tænderskærende Fjæs griner af det Hele, og den gulgraa, buskede Hale fejer let gennem Luften.

Men naar saa Foraaret kommer, vil det krybe med blege, sultne Orme i den, indtil den bliver helt levende igen, og store, blanke Spyfluer og kobberglinsende Biller vil flyve ud af dens raadne Bælg og svirre i Solen med de aarede Vinger, indtil en ny Snevinter fyger om det ranglende Ulveskelet. —.

Det var sidste Gang, jeg var paa Jagt den Vinter, men jeg hørte heller ikke Woj halse mere i Ødemarken.

EN ROMANTISK HISTORIE

HOLST'S OPLEVELSER IV VED PALLE ROSENKRANTZ

TEGNINGER AF TH. IVERSEN.

POLITIINSPEKTØREN var ærgerlig. »Holst,« sagde han, efter at den unge Overbetjent paa telefonisk Opfordring havde indfundet sig hos ham, »her har vi igen en af disse forbistrede Rømningshistorier, der blot spilder Tid og koster Penge. Kassereren ved Sparebankens Filial paa Vesterbro er stukket af med et halvt hundrede tusind Kroner. Det maa være sket Onsdag Aften. Skærtorsdag og Langfredag er Banken lukket. Imorges, da de lukkede op savnede de Kassereren og selvfølgelig et klækkelig Beløb i Kassen. Fyren har to Dages Forspring, nu henved halvtredie. Det er en ung, løs og ledig Fyr, Fritz Heller hedder han. Fanden vide, hvor han nu er.

Tømmerhandleren fra Lyngby stak af og fandtes ikke i London, nu maa han løses hjem fra Syd-Amerika. Det klogeste var maaske slet ikke at sætte efter denne her, og vente til han dukker op, men saa har vi hele Kobbelet paa Halsen.

Mine to Polygloter er ude, og af min Rejsestab har jeg kun Dem, som jeg nødig vil undvære, — jeg kan imidlertid ikke skønne andet, end at De maa afsted. Sydpaa.«

Holst bøjede sig let,: »Er der noget Materiale?«

»Intet. Det hele kom naturligvis som

et Tordenslag. Det gør saadan noget altid. Første Direktør har været her og er lige gaaet. Slubberten var naturligvis et exemplarisk, ungt Menneske. Svirede slet ikke, boede hos sin Moder paa Kastelsvejen, Punktlighed og Orden selv. Selvfølgelig. Forsynlig har han ogsaa været.«

»Er der noget i Vejen med Bogføringen?«

»Direktøren mener nej — paa nær den sidste Indbetaling, som han har stukket i Lommen, det er et Beløb, som man vidste vilde komme. Det er en Selvfølge, at der er Sløseri med i Spillet. Man har ikke kontrolleret ham. — Vupti, færdig.«

»Mente man, det var planlagt forud?«

»Det synes saaledes. Direktøren tror, han er bleven gal lige med et, det siger han naturligvis for at pynte paa Forsømmeligheden. Naa, efter hans Meddelelse ser det underligt ud, at Fyren saadan lige med et er stukket af. Der er absolut intet at sige paa hans Vandel. Det gentog han tyve Gange.«

»Forlovet?«

Inspektøren smilede: »De mener où est la femme? Ja, naturligvis er der en Kvinde med i Spillet. Fyren er kun 27 Aar. Men hverken Direktøren eller nogen af Personalet kender hende. Heller var sær, han omgikkes ingen af sine Kolleger. Han studerede Italiensk og Spansk.«

»Men Moderen?« spurgte Holst beskedent.

»Selvfølgelig. Moderen ved heller ikke noget. Hun græder bare for sit dejlige Drengebarn. Den stakkels Kone, hun er Præstedatter og Enke. Manden var Skibsfører og er forlist, medens Drengen var spæd. Ingen Fader til at lede Opdragelsen . . . . Mors Dreng naturligvis. I det hele en Satans Historie. Ellers plejer der at være en lille Pipfugl fra en Sangerindebod eller saadant; men det skal der ikke være her. De har ganske Ret, où est la femme?«

»Naar er han rejst?« spurgte Holst.

»Vi formoder med Afteniltoget Onsdag Aften. Han kan have vidst Besked om Pengene fra Tirsdag Middag. Ældre kan Planen ikke være. Han sagde ikke noget videre til Moderen, men gik Kl. 6 Onsdag Aften. Det var Aftalen, at de skulde tage til Helsingør Torsdag, for at besøge en Tante. Næste Morgen fandt Moderen en Billet, der bad hende undskylde ham. Ikke mere. Hensynsfuld har han ikke været.«

»Hun maa altsaa have været vant til, at han var sent ude om Aftenen.«

»Hun siger Nej. Kl. 11 var han altid hjemme pænt og ordentligt.

Holst rystede paa Hovedet: »Altsaa maa det her have drejet sig om en Pige af bedre . . . .«

Inspektøren afbrød: »De mener vi skal holde Revu over Stadens bedre unge Piger og se hvem der mangler.«

Holst smilede: — »Bare man kunde.«

Inspektøren rejste sig: »Ja Holst, Sagen er Deres. Se at faa ud af den, hvad De kan, og rejs saa med Guds Hjælp ud i det store ubekendte.«

* * *

Frk. HILDA HANSEN.
Vesterbrogade 12. København.

Hamburg Alsterhaus vent rolig efter Helligdagene og tag en London Billet. I London Lørdag—Onsdag næstkommende. Southhampton 20. Damper Amerika. Min Plan er reusseret. Rejsen i Orden. Kom Onsdag Morgen Edison Logihus London Effie Road. South-Kensington. Det øvrige der.
Fritz.

Det var et Telegram, der laa foran Holst paa Bordet. Han sad i en hyggelig og velmøbleret Dagligstue hos Grosserer Emil Hansen paa Vesterbrogade 12 og lige over for ham sad en ung Pige. — Frk. Hilda Hansen.

Frk. Hansen var 22 Aar, høj, slank med et blegt, ovalt Ansigt og store, mørke Øjne, Hun var klædt i den særegne Reformdragt, som flere unge Damer af det højere Bourgeoisi ynder at bruge. Hende klædte den, slank som hun var. Hendes Ansigt var vel blegt, men fuldkommen roligt og uudgrundeligt.

Holst sad lige over for hende, alvorlig, høflig, ligefrem deltagende, men fast besluttet paa at lodde Dybden i hendes Blik.

»Det glæder mig, Frk. Hansen«, sagde han, »at De frivillig kom frem med Telegrammet. Det vilde have gjort mig ondt, om jeg havde

maattet skride til en Anholdelse. Saa havde Deres Navn været i alle Stadens Smaablade. Nu er det muligt, at det helt vil kunne forties. Muligt siger jeg, hvis De aabent og ærligt vil fortælle alt.«

Hendes Blik var saa underlig tomt — hendes Tanker var langt borte.

Da Holst tav, for hun sammen.

Holst rømmede sig.

»De erkender altsaa at dette Telegram er fra Fritz Heller?«

Hun bøjede Hovedet.

»Og De modtog det Torsdag Morgen?«

»Ja.«

»Naar det er sandt, hvad De siger, at den unge Mand ikke er Deres Forlovede, hvorfor meddelte De saa ikke Deres Fader dette?«

»Fordi jeg holder af Fritz . . . Heller« tilføjede hun.

»Altsaa dog Deres Forlovede?

»Nej«, sagde hun fast. »Jeg har sagt ham, at jeg ikke vilde være hans Forlovede. Han kunde ikke forsørge mig, og jeg ønsker ikke at forlove mig.«

Holst talte i en noget let Tone, idet han lod Blikket svæve hen over hendes Dragt.

»De hører maaske til den mere moderne Retning af unge Damer, der . . .

Hun afbrød ham, hendes Kinder flammede let: »Jeg antager ikke Deres Stilling berettiger Dem til at fornærme mig.«

Holst bøjede sig: »Jeg fornærmer aldrig nogen, mindst en Dame. Men De nægtede at give mig Telegrammet, da jeg for ti Minutter siden spurgte Dem, om De havde modtaget Brev fra Fritz Heller. Jeg maatte true Dem med en fuldstændig lovlig Anholdelse for at faa det frem. De sagde selv, at Deres Forældre intet ved om denne Sag. De har skjult dette Telegram, uagtet De maatte vide at det dølger en Forbrydelse, og De tilstaar nu, at De holder af den unge Mand, som er en Forbryder. De maa altsaa kunne forstaa, at jeg har Ret til at mistro Dem —«

Hun sad igen og stirrede ud i Luften med et underligt tomt Blik.

»De véd altsaa intetsomhelst ud over det, der staar i Telegrammet.«

»Nej«, sagde hun bestemt. »Intet«.

»Og De forstaar, at det er nødvendigt at træffe Sikkerhedsforanstaltninger mod at De benytter Deres Viden til at forhindre Anholdelse i Udlandet?«

»Jeg skal altsaa i Fængsel?« spurgte hun usikkert.

Holst rystede let paa Hovedet: »Under Forudsætning af, at Deres Fader, som er en anset Mand, vil indestaa for, at de holdes indespærret her i Huset til Heller er anholdt i London, eller hvor han maatte antræffes, er det maaske ikke nødvendigt.«

Holst saa op. Den unge Pige var endnu dødbleg. Men hun tav.

Holst fortsatte: »De forstaar altsaa, at den eneste Forudsætning for at jeg kan forskaane Dem for Anholdelse og offentlig Skandale er den, at hvad De her siger er Sandhed og fuld Sandhed, og at Deres Fader indestaar for Deres Forbliven her og fuldstændige Afspærring fra alt Tyende.«

Hun bevægede Hovedet umærkeligt.

Nøgler raslede i Døren til Entréen, og Husets Herre kom ind. Det var en bred og myndig Skikkelse af den rigtige Grossserertype.

Holst rejste sig og bukkede.

Grossereren var stærkt echaufferet. Holst havde ladet ham hidkalde telefonisk, ligesom han stod i Begreb med at gaa paa Børsen. Han forstod intet.

Holst satte ham ind i Sagen, og han sank ned i en Stol noget rød i Hovedet og ude af Stand til at tale.

Holst saa skeptisk paa Fader og Datter. Det undrede ham, at den unge Pige slet ikke syntes at bryde sig om det, der gik for sig. Hendes Blik var endnu som før stirrende, tomt, langt borte.

Grossereren var Mand for at beherske sig. Det var ogsaa tydeligt, at Datteren var ham aandeligt overlegen. Hans Blik var bedrøvet, ikke vredt, og han talte ikke.

Der blev en Pause.

Saa talte Grossereren. Ja, Hr. Overbetjent, sagde han, min Datters Hjerteanliggender har været hendes Ejendom. Hun har ikke talt til mig om denne — denne unge Mand. Jeg kender hende og ved, at hun — at min Ære er hendes. Hun har kastet

sine Øjne paa en uværdig. Jeg beder Dem være forsikret om, at min Datter ikke har været i Ledtog med en — en Bedrager.«

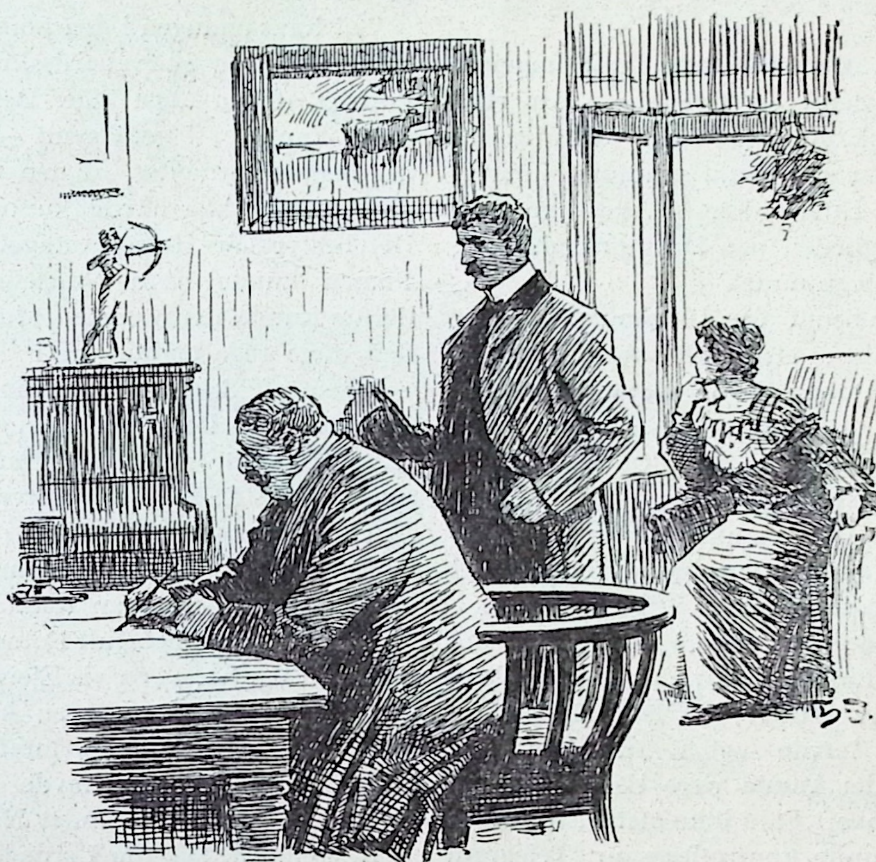
Holst bukkede.

»Hvis Hr. Grossereren kan indestaa mig for, at den unge Dame forbliver her og ikke fjerner sig fra Huset eller sætter sig i Forbindelse med nogen, før jeg atter indfinder mig, skal jeg søge udvirket, at Anholdelse kan undgaaes.«

Grossereren blev bleg: »Anholdelse, har Hilda da gjort noget ulovligt?«

»Det ved jeg ikke,« sagde Holst venligt. — »Det havde været den unge Dames Pligt at anmelde . .

»Nej«, faldt Grossereren ind, »det er ingen Pligt at . . .«

– Grossereren underskrev den.

Holst trak paa Skuldrene: »Jeg sagde jo, Hr. Grosserer, at jeg ikke vidste om Deres Frk. Datter har begaaet noget ulovligt. Men i hvert Fald har hun erkendt, at hun . . . holder af den unge Mand . . . Naa hvis Telegrammet er Sandhed, vil Anholdelsen kunne finde Sted i London i Dag, og saa vil der vel næppe være Aarsag til at ulejlige Dem siden.«

»Men hvis det ikke sker?« spurgte den unge Pige nervøst og hastigt.

Der tændtes et Glimt i Holsts Øjne — det slukkedes straks. Han saa roligt paa den unge Pige. Hendes før saa tomme Blik var i dette Øjeblik skarpt og lyst, og de to røde Pletter paa hendes Kinder tændtes igen.

Det var første Gang, siden hun havde afleveret Telegrammet.

Holst vendte sig mod Grossereren og sagde i en bedrøvet men fast Tone: »Jeg er bange for at Ansvaret bliver for stort. Jeg nødes til at anholde Deres Frk. Datter.«

Den unge Pige knyttede Hænderne, og hendes Kinder blev helt dybrøde.

Grossereren blegnede.

»Hr. Overbetjent, jeg er ikke nogen rig Mand, men mit Navn er godt. Hvor stort er Beløbet, det drejer sig om?«

»50,000 Kroner.« sagde Holst.

Grossereren stammede lidt, saa sagde han med rystende Stemme: »Godt, jeg giver Dem min Underskrift paa, at jeg vil tilsvare Beløbet, hvis den Omstændighed, at min Datter forbliver fri, forspilder Dem Sagen.«

Holst kastede et Blik paa den unge Pige. Hendes Ansigt var ubevægeligt. Hun tænkte.

Saa gik han til Telefonen og ringede Inspektøren op. Efter nogen Talen frem og tilbage tog man imod Tilbudet — foreløbig. Holst affattede en Kautionserklæring, der skulde være foreløbig, til yderlig Sikkerhed

kunde stilles. Grossereren underskrev den, Holst stak den til sig.

»Jeg stoler paa Dem, Hr. Grosserer,« sagde Holst og bukkede. Da han gik kastede han et Blik paa den unge Pige. Hendes Ansigts Udtryk var roligt og næsten haardt. Hun bøjede Hovedet svagt for hans Hilsen. Saa gik han. —

* * *

O. B. 319, Clausen talte godt engelsk. Han havde været en lille Tur i Amerika og var en rask, forslagen Gut. — Altid rejsefærdig ligesom en berømt samtidig Monark.

Kl. 3 om Eftermiddagen sad han hos Holst i Lejligheden paa Marmorpladsen og studerede Telegrammet.

Det var afsendt fra Hamburg Torsdag Morgen. — Altsaa efter at Rømningsmanden Kl. 9 var kommen dertil over Gedser eller Korsør-Kiel.. Alsterhaus passede godt, det var der et Hotel, der hed. Kl. 2,47 kunde han være rejst videre over Vliessingen til London og vilde saa ankomme til London Fredag Morgen. Det var imidlertid rimeligt at han ventede et Svar i Hamburg og i saa Fald vilde han være i London Fredag Aften eller Lørdag, som der stod i Telegrammet. Frk. Hilda Hansen havde ikke svaret. Hun havde sagt at hun ikke vilde rejse, men det kunde være Usandhed. Nu kom hun i hvert Fald ikke afsted. Adressen i London kunde kontrolleres pr. Telegram til Scotland Yard, og Forbryderen, hvis han var ankommen, anholdes straks. I saa Fald var det unødigt at sende en Mand til London. Holst havde telegraferet, det var jo nu Lørdag Eftermiddag. Der gik ganske rigtig Onsdag Aften en Damper fra Southhampton til Amerika. Men her var det heldigst om en dansk Politimand var tilstede, hvis London glippede. Det kunde særdeles godt naaes.

Holst skulde have rejst, men vilde ikke rejse som Sagerne laa. — Han havde selv henledet Inspektørens Opmærksomhed paa O. B. 319 Clausen. Han havde sine Grunde til ikke at forlade Byen.

Den unge, smukke Pige med de mørke forunderlige Øjne stod endnu for hans Blik.

Clausen granskede Rejseruter, oprømt ved Udsigten til en Rejse med gode Diæter.. Holst tænkte. Det var et underligt Sammentræf, der havde røbet ham hvem den unge Pige var, hvis Interesse i den foreliggende Sag han og Inspektøren straks havde forudsat. Sporet var maaske godt gemt, men en Gang fundet maatte det lede til det rette.

Ved Ransagningen i den bortrømtes Bolig havde han, i en Skrivebordsskuffe, fundet et Portræt af den unge Pige. Det laa mellem nogle Papirer — godt gemt — saaledes at det maatte formodes, at den unge Mand i Skyndingen ikke havde kunnet finde det. Det bestyrkede Holsts Antagelse af at hele Planen kunde være pludselig. Og netop derfor kunde der være en Mulighed for at den unge Pige endnu var i Byen. —

Ingen af Bankens Funktionærer havde kendt hende. Den gamle Frue anede ikke, hvem Billedet forestillede, hun vidste intet om Sønnens Kærlighedseventyr. Fotografens Navn var klippet bort, Billedet havde været tilpasset til en lille oval Ramme, der stod paa Bordet og nu var tom. Holst havde bragt det til en bekendt Fotograf og denne havde af Papirer og en vis Ejendommelighed i Udførelsen gættet paa en kendt Kollega, hvis Arbejde havde de forefundne Ejendommeligheder. Han havde gættet rigtigt, og der havde Holst fundet Navnet.

Allerede Kl. 1½ om Lørdagen havde han staaet i Lejligheden paa Vesterbrogade og efter en kort Kamp faaet Telegrammet frem..

Nu sad han tankefuld og stirrede paa det.

Klokken var 6. Det ringede. Der stod et Telegrambud udenfor. Det var Svaret fra Scotland Yard.

Endnu ingen dansk Mand i Edisons Logishus. Effie Road South-Kensington. Iøvrigt var Stedet et Logishus, hyppig benyttet af Danske. —

»Skal jeg rejse? spurgte Clausen — han selv vilde heller end gerne.

Holst grundede.

»Det bliver vel det bedste. —«

Kl. 7,15 gik Gedseriltoget, Kl. 8 Korsørtoget. Clausen valgte det sidste Tog og sagde Farvel til Holst. — Klokken ringede

til Afgang og Togføreren satte Fløjten for Munden, — Clausen lænede sig velbehageligt tilbage i en af Togets Harmonikavogne, medens han »europarejsende« stirrede overlegent henover de forsamlede Afskedstagende paa Perronen.

Hvad var det?

Lige i det Øjeblik Toget satte sig i Bevægelse, sprang en ung rejseklædt Herre op ad Trappen til Harmonikavognen. Han bar en let brun Rejsekuffert og en Plaid, og medens det endnu rykkede i Boggievognen og Toget gled langsomt ud under Banegaardens Hvælving saa Clausen med Undren den unge Herre træde ind i Kupéen til ham og hilse med et Smil.

Det var Holst.

»Hvad er den af?« spurgte Clausen lidt ærgerlig, »er jeg ikke betroet til at rejse alene?«

Holst smilede: »Aa jo, men kun fra Hamburg af. Saa langt følges vi. Jeg skal ogsaa paa Rejse.«

Clausen lignede et Spørgsmaalstegn.

»Jeg skal nemlig fortælle Dem, Clausen, at Frk. Hilda Hansen er flygtet. Rimeligvis med Gedsertoget Kl. 7,15.«

»Og De lod hende ikke stoppe i Gedser?«

»Nej«, sagde Holst alvorligt, »Det tør jeg ikke.«

Clausen saa lidt dum ud.

Holst tændte en Cigar. — Jeg vilde ikke berøve Dem Fornøjelsen ved Londonturen, men jeg vil forberede Dem paa, at Sporet er falsk.

— Da Toget satte sig i Bevægelse sprang Holst op i Hamonikavognen.

Clausen gabede: »falsk. Skulde hele den Lire være falsk.«

Holst foldede Telegrammet ud og slog paa det med et kort lille Smæld, saa det sagde Rutsch i Papiret.

»Ser De, kære Clausen, dette her er en romantisk Historie og det er det, der gør den indviklet.«

Saa dampede de af mod Korsør.

* * *

Da Iltoget fra Rostock Kl. 9 Morgen rullede ind paa Lübecker Bahnhof i Hamburg stod ved Udgangen til den gamle forfaldne Banegaard en Herre, klædt i en lang brun Ulster med Rejsehue. Han bar et mørkebrunt Fuldskæg og et Par sorte Briller og lignede mest af alt en tysk Professor paa Rejse.

Det var Eigil Holst.

Han spejdede mod det kommende Tog, og som han ventede det, skete det: En ung velklædt Dame steg hurtigt ud ad Døren til en anden Klasses Kupé og ilede mod Udgangen. —

Han fjernede sig lidt og saa, at hendes Billet kun gjaldt Hamburg. Hun tog en Droske og kørte til Venloer Banegaarden.

Han fulgte hende. Det gik jo alt, som han havde ventet, og han vidste jo hvorhen Rejsen bar.

Hun var kendelig nervøs, dog lagde hun ikke Mærke til Holst. Han lod hende roligt følge sin Vej, og da Toget fra Venloerbahnhof gled ud mod Elb Øen og forbi Harburg for over Bremen at stævne mod Køln, var baade Frk. Hilda Hansen og Overbetjent

— Holst spejdede mod det kommende Tog.

Holst blandt de ikke ret talrige Rejsende.

Hun sad i en anden Klasses Damekupé.

Han i en anden Klasses Rygekupé.

Han kendte hende, men hun kendte ikke ham.

Saa Fordelen var paa hans Side — forsaavidt.

Et Par generende tyske Handelsrejsende prøvede forgæves paa at lokke Holst ind i en almindelig Samtale. Han var utilgængelig og tavs, han havde noget at grunde over og var i største Tvivl om, hvorledes han skulde forholde sig overfor sin Medrejsende i Damekupéen ved Siden af.

Han vidste, at der paa hendes Billet stod Havre — for en Sikkerheds Skyld havde han været i Nærheden, da hun tog den. Men det var kun for en Sikkerheds Skyld. Han blev slet ikke overrasket, da hun med let Rysten i Stemmen forlangte en Billet til Havre. Det var kun hvad han havde ventet.

Han vidste ogsaa, hvad hun vilde i Havre, og hvem hun der skulde træffe.

Det var mindre mærkeligt. Og alligevel var Holst tankefuld, medens Toget gled forbi Bremen, Osnabrück og Münster ned gennem Kuldistriktet til Staden med den berømte Domkirke o. s. fr.

Da Toget forlod Liège var Holst naaet til Ende med sine Overvejelser. Det var Kl. 9 Aften og han tog Plads i den samme Kupé som Damen. Til alt Held var det en blandet Kupé, der havde ikke været Plads i Damekupéen. Der var ingen andre i Kupéen. Damen havde aabenbart ikke ønsket at tage Sovekupé og Dagstiden var særdeles belejlig for Holsts Foretagende. Kl. 4 om Morgenen vilde Toget være i Paris og først Kl. 8 gik Tog til Havre, en fire fem Timers Tur.

Men Holst syntes det var sikrest at tage fat nu Kl. 9 paa en neutral passende Tid.

Den tyske Professor med Brillerne og Skæget var forsvundet — Overbetjent Holst sad i sit Hjørne af Kupéen og gjorde rede til Angreb.

Hilda Hansens Tanker var langt borte. Tilfældigt vendte hun Hovedet og lod Blikket glide hen over sin Medrejsende. Det gav et Sæt i hende, men hun tog sig i det og lænede sig roligt tilbage.

Holst lod hende faa Tid, han mærkede godt, hvorledes hun skottede til ham.

Saa lettede han paa Hatten og sagde høfligt med et venligt Smil:

»Jo, Frk. Hansen, det er ganske rigtig mig, Overbetjent Eigil Holst af Københavns Politi. Ligesom Frk. skal jeg til Havre.«

Hun var ved at besvime — men med et kraftigt Tag samlede hun sig.

»Det gælder Livet«, sagde hun kort.

»Det ved jeg«, sagde Holst rolig. — »Derfor sagde jeg Dem, jeg rejser som De til Havre, *med* Dem hvis De vil det, ikke *efter* Dem.

Hun forstod ham ikke. Hendes Hænder var knyttede, men hun sad urokkelig stille. Kampen var *for* ulige.

Hun sagde ikke et Ord.

»Lad mig først spørge Dem Frk.«, sagde

Holst venligt, »om det er Deres Hensigt at ruinere Deres Fader. De ved, at han vil miste 50,000 Kr., fordi De rømte imod Deres givne Løfte?«

»Jeg har intet lovet.«

Holst fortsatte. »De mener maaske, at Deres Kærestes Liv er mere værd end Deres Faders Penge. Og deri har De vel Ret efter den gængse Pris paa Menneskeliv.«

»Hvorfra ved De dette«, spurgte hun hæst?

»Jeg ved alt Frk. Hansen«, sagde Holst, »og hvad jeg ikke ved, suplerer jeg med Gætning. De rejser til Havre for i Hotel Billons at træffe Fritz Heller. De ønsker at frelse hans Liv og at tilbagelevere de stjaalne Penge til deres rette Ejer. Ikkesandt? Hvorledes dette skal ske, ved De ikke; derfor er det et Held, at De har truffet mig, der ved det. Ser De Frk., De kunde ikke have fundet bedre Rejseselskab. De skal ikke være bedrøvet. Her er min Haand Frk., mit Ord har De.«

Hun tøvede lidt, saa rakte hun ham Haanden.

Holst smilede.

»De ved maaske ikke, Frk. Hansen, at jeg selv har fundet mit Livs Lykke paa en Tur Europa rundt efter en Forbryder. Jeg er lidt sentimental som alle brave danske, Politimænd ikke undtagne, og da jeg, som De ved, kan læse indenad, har jeg digtet videre paa den Roman, jeg forefandt. Jeg har digtet rigtigt. Inat rejser vi to sammen til Paris og imorgen videre til Havre. Deres Kæreste har begaaet en ungdommelig Letsindighed — af en farlig Natur — og tager jeg ikke fejl, er Grunden den, at han saaledes vilde tvinge Dem. Ikkesandt?«

Hun bøjede Hovedet.

»Godt — saa har De Deres Skyld. Man skal ikke sætte sin Elskede paa for haard en Prøve. Nu bliver De alligevel nødt til at tage ham, selv om han ingen Penge har. Og hvad der er værre, De og han kommer til at bryde dem Vej i Udlandet. Hjemmet er foreløbig lukket for ham.«

»Men Straffen« sagde hun sagte.

»Aa hvad — vi er ikke blodtørstige, det gælder om at faa fat paa Pengene, saa er Retfærdigheden sket Fyldest. Jeg tror desværre, De er den eneste i Danmark, der ønsker Hr. Heller tilbage — eller heldigvis. Jeg skal ordne det fornødne. Han har vel ikke brugt meget af det tilvendte Beløb. Vi er ikke smaalige.«

»Jeg har lidt Penge«, sagde hun hastigt.

»Udmærket« lo Holst, »De er maaske, naar alt kommer til alt, saa praktisk, at De kunde have undværet mig. For ikke sandt, De vilde ikke have ladet Deres Fader i Stikken.«

Hun rødmede: »De har ikke Ret til at fornærme mig — eller« føjede hun til, »er det maaske, fordi jeg alligevel holder . . .«

»Ingenlunde sagde Holst. Jeg dømmer ikke. Jeg kunde have tænkt mig en smukkere Udvej for en ung Elsker end at fjerne sig med sin Principals Penge. Men han har vel troet, at det ikke kunde nytte at byde Dem mindre.«

Hun kunde ikke se om Holst spøgede eller var alvorlig. Der var kommen en vis befriende Fred over hende, hendes Nerver ligefrem svingede i Velvære.

Natten gik, og de to rejste sammen som gode Venner. Det var hende om at gøre at stille Fritz Heller i det gunstigst mulige Lys, og disse Bestræbelser klædte hende, syntes Holst. Hun fortalte, hvorledes Heller havde bestormet hende for at ægte ham, hvorledes hun havde vægret sig endog ved Ægteskab, og hvorledes han efter det fortvivlede Kup havde søgt at bevæge hende til at flygte. Først, da det var sket, og da han sendte det forfærdelige Telegram fattede hun sin Plan at følge ham. Hun sagde ikke, om hun nogensinde havde bestemt at beholde Pengene, og Holst var for delikat til at spørge hende derom.

Kl. $12^1/_2$ den næste Formiddag naaede de Havre.

Kl. 2 spiste Holst Frokost med Parret, og Kl. 5 Eftermiddag var Sagen i Orden.

Da Holst rejste, trykkede Hilda Hansen hans Haand og sagde med let Skælven: »Jeg er alligevel af dem, der gifter sig strax.«

»Held og Lykke til det« sagde Holst. — »Og den 20. rejser De begge til Rio?«

»Maaske«, sagde hun.

Politiinspektøren var meget fornøjet. Det var et pænt Stykke Arbejde, og han tilgav den Flothed, der havde ladet Holst unde O. B. 319 Clausen en Rejse til London. Banken betalte en smuk Ducør, og Inspektøren ønskede Holst til Lykke.

»Holst« sagde han, »De er bleven berømt ved det »Skovsøen gemte«, De er ikke alene en fortræffelig Politimand, men De er født Lyriker, og jeg skal love Dem, at De i Fremtiden skal faa alle Afdelingens lyriske Sager, hvis Deres smukke og elskværdige Frue da ikke nedlægger Protest derimod — for den retter jeg mig efter.«

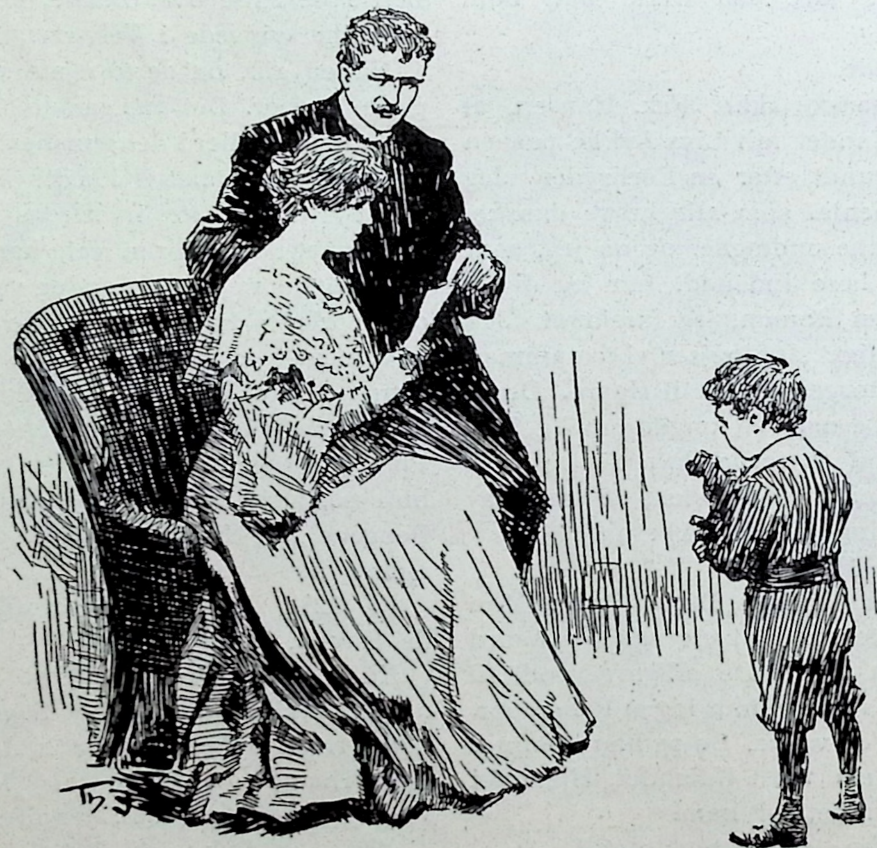
»Jeg har min Hustrus Tillid« sagde Holst smilende.

»Det tror jeg gerne«, sagde Inspektøren, »min har De ogsaa. —«

* * *

Fru Ulla Holst interesserede sig ikke meget for sin Mands Tjenesteforretninger. Denne Gang gjorde hun dog en Undtagelse.

»Jeg forstaar ikke Eigil« sagde hun, »hvorledes Du, der dog ikke er nogen Sherlock Holmes, har kunnet regne denne Historie saa nøje ud. Du forstaar Dig jo ikke en Gang rigtig paa Kvinder.«

»Maaske« sagde Holst beskedent. »Men ser Du. Jeg havde min Tvivl med det Telegram. Jeg ytrede den strax, og den unge Pige blev helt ude af sig selv. Jeg vidste, hun vilde sætte alt ind paa at slippe afsted. Desuden var Telegrammet upraktisk og taabelig affattet. Det slog mig, at det kunde være saaledes affattet, for at lede os paa Vildspor. Hun udleverede det uden synderlig Kamp, ligesom om det var en ligegyldig Sag, og hendes Tanker var langt borte. Jeg læste det derfor med ikke ringe Eftertanke. Her er det. Du vil se, at jeg har sat et blaat Blyantsmærke under alle Begyndelsesbogstaverne i dets Ord. Det var nu den Maade vor Julia og hendes Romeo plejede at korrespondere paa. Læs Telegrammet efter den opgivne Elskovs-Kode.«

Fru Ulla Holst læste, og nu forstod hun baade Romanen og sin Mands Alvidenhed.

Rigtig læst lød Telegrammet:

»*Havre Hotel Billons 20 Damper Rio kom ellers død*«.

TOTO

SKIZZE FRA ABRUZZERNE

UNGDOMSARBEJDE AF GABRIELE D'ANNUNZIO

AUTORISERET OVERSÆTTELSE VED REGITZE WINGE — TEGNINGER AF LOUIS MOE

En Slags halvvild Bjørneunge var han, formodentlig nedsteget her til Slettelandet fra en eller anden egetræskranset Kløft deroppe paa Maiella-Bjærget, med sit smudsige Ansigt, sit stride, sorte Haar og sine smaa, runde Øjne, gullige som Vedbendblomster og aldrig rolige.

Naar Aarstiden tillod det, gjorde han Krydstogter rundt om i Markerne, stjal af Frugttræerne, plukkede Morbær af Hækkene eller slog med Sten efter Firbenene, der sad og sov i Solen. Han udstødte nogle underlige, hæse, halvkvalte Smaaskrig, der snart mindede om Lænkehundens tudende Bjæf i Augustmaaneds Middagshede, snart om Svøbelsebørns uforstaaelige Lallen. Han var nemlig stum, stakkels Toto.

Røverne havde skaaret hans Tunge af. Den Gang vogtede han sin Husbonds Kvier paa de Lupin- og Rødkløver-begroede Bjærgskraaninger, mens han spillede paa sin Rørfløjte og saá op efter Skyernes Røgslør om de høje Tinder eller efter Vildandeflokken, som Uvejret jog foran sig. En Sommeraften, da Scirocco-Vinden sled i Egetræerne og violette Skybanker skjulte Maiella-Bjærgets Top, kom »Moren« og to af hans Følgesvende og tog den spættede Kvie fra ham; og da han skreg og raabte, skar de et Stykke af hans Tunge og sagde:

— Løb du nu hjem med Sladderen, du Søn af en Rakker!

Vaklende og fægtende med Armene naaede Toto hjem, mens Blodet i Strømme flød ham ud af Munden. Som ved et Under blev han frelst; men han mindedes altid Moren, og da han senere hen en Gang saá ham gaa forbi paa Gaden, ledsaget af Soldater og med Haandjærn paa, sendte han ham en Sten i Ryggen og løb haanleende sin Vej.

Han havde efterladt sin gamle Moder oppe i den gule Bjærghytte under Stenegen, og strejfede nu om, forfulgt af Gadedrengene, pjaltet og sultende. Rigtig ond var han ogsaa bleven; sommetider, naar han laa i Solen, morede han sig med langsomt at dræbe et Firben, han havde fanget i Græsset, eller et andet smukt lille Dyr. Naar de andre Drenge plagede ham, gryntede

han ligesom et Vildsvin, der bliver angrebet af en Flok Hunde. Tilsidst pryglede han ubarmhjærtigt en af dem, og siden da lode de ham i Fred.

Men saa var der Ninni. Hun holdt af ham! Hans gode, smukke Ninni: en lille, mager Pige med meget store Øjne, fregnet og med en halvblond Haartjavs ned i Panden.

Inde under San Roccos Bue havde de første Gang set hinanden. Ninni sad sammenkrøbet og fortærede et Stykke Brød; Toto, der intet havde, skelede mørkt til hende og slikkede sig om Munden.

— Vil du have et Stykke? — sagde den lille Pige med klar Stemme og saá op paa ham med to Øjne, der var lyse som en Septemberhimmel. — Jeg har mere.

Toto nærmede sig og tog imod Brødet. De spiste sammen i Tavshed; tre fire Gange kom de til at se paa hinanden, og smilte.

— Hvor er du fra? — spurgte Ninni.

Han betydede hende med Tegn, at han ikke kunde tale; saa lukkede han Munden op og viste hende sin sorte, lemlæstede Tungestump. Med en ubeskrivelig Rædsel vendte hun Øjnene bort. Men Toto rørte sagte ved hendes Arm; han havde Taarer i Øjnene. Maaske vilde han sige:

— Nej, saadan maa du ikke gøre; du maa ikke ogsaa gaa din Vej, ligesom alle de andre! . . . . Men af hans Mund udgik kun nogle besynderlige Lyde, der yderligere forfærdede det lille Pigebarn.

— Farvel! — sagde hun og løb sin Vej.

Men senere mødtes de atter, og var fra nu af som Broder og Søster.

De satte sig i Solen ved Siden af hinanden. Toto lagde sit store Hoved paa Ninnis Skød og lukkede Øjnene af Velbehag ligesom en Kat, mens hun stak sine Hænder ind i hans Haar og bestandig fortalte ham det samme Æventyr om Troldmanden og Kongedatteren.

— »Der var en Gang en Konge, som havde tre Døttre, og den mindste, hun hed Stjærneliden og havde Haar som Guld og Øjne som Ædelstene, og naar hun gik forbi, saa sagde alle Folk: Aa se! Madonna kommer! . . .«

Lullet af denne kærtegnende Stemme lukkede Toto sine Øjne og faldt i Søvn og drømte om Stjærneliden; og lidt efter lidt talte ogsaa Ninni sagtere og sagtere, og tilsidst sagde hun slet ikke mer. Og Solen svøbte denne Bunke Pjalter ind i en varmende Kaabe af Lys.

* * *

Mange Dage tilbragte de To med at dele deres Almisser, med at gøre Strejftog til Omegnens druebehængte Vinjer under Fare for at faa sig et Skud Hagl af Bonden, der ejede dem.

Toto var lykkelig. Sommetider tog han den lille Pige paa Ryggen og fo'r som en Rasende afsted over Grøfter, Gærder og Affaldsdynger, indtil han rødglødende standsede under et Træ eller midt mellem nogle høje Rør og brast i Skoggerlatter. Den fortumlede Ninni lo med; men naar hun tilfældigvis, mens han lo, fik Øje paa den lemlæstede Tungestump inde i hans Mund, følte hun en gysende Modvilje, der gik hende til Marv og Ben.

Ofte mærkede den stumme Dreng det, og sørgede derover hele Dagen.

Men hvor Oktober dog er mild og yndig! . . . . De dunkle Bjærge aftegnede sig i det Fjærne skarpt mod den lyse Baggrund, sat op som med lutter Grønt og Blyhvidt, det hele sløret med en svag, violet Taage, der med en ubeskrivelig, smægtende Farveømhed gled over i Himlens Blaa. Med aaben Mund laa Ninni og sov paa en Bunke Hø; ved Siden af sad Toto med Benene optrukne under sig og saá paa hende. I faa Skridts Afstand fra dem var der et Hegn af tørre Rør og to gamle Oliventræer med hule Stammer. Hvor Himlen dog var anderledes smuk til den Side, naar man saá den imellem de hvidlige Rør og Oliventræernes askeblege Blade!

Den stakkels, stumme Dreng tænkte og tænkte, Gud véd paa hvilke underlige Ting. Maaske paa Stjærneliden? Eller paa »Moren«, der havde lemlæstet ham? Eller paa den gule Hytte deroppe under Stenegen, hvor en gammel Kone forgæves ventede paa ham. Hvem véd?

Den stærke Høduft berusede ham paa en egen Maade; han følte en Prikken og Banken i sit Blod; Ild slog op om hans Hjærne og tændte alle Slags Billeder i den, underlige, lysende Fantasterier, som kom og svandt i et Nu.

Har De nogensinde set en Stubmark brænde? Næppe rører Flammen de korte Straa, før de bryder ud i Lys, vrider sig, sprutter og, mens Øjnene endnu søger deres Skær, er de allerede kun død Aske.

Ninni laa roligt aandende med Hovedet lidt bagover. Toto tog et Straa og kildede hende paa Halsen; den lille Pige klagede sig i Søvne og søgte at jage den indbildte Myg fra sig. Den stumme Dreng trak sig sagte tilbage; han lo med Haanden for Munden for ikke at vække hende; saa rejste han sig, løb hen til Gærdet og plukkede en Masse hvide Ukrudtsblomster, som han strøede ud over hende, mens han bøjede sig ned og følte hendes varme Aande i sitAnsigt. Længer og længer bøjede han sig ned, ganske sagte, ligesom fortryllet, lukkede Øjnene og kyssede hende paa Munden. Pigebarnet vaagnede med et lille Skrig; men da hun saá Totos Ansigt, ganske rødt og med endnu lukkede Øjne, lo hun blot.

— Du er jo gal! — sagde hun med sin lille Stemme, der stundom havde Toner som en Mandolin.

Og længe morede de sig endnu med at rulle sig rundt i Høet.

* * *

Men endnu følte han Ninnis Hjærte slaa imod sit, og han blev ved at gaa og gaa...

En Søndag Formiddag sad de igen under San Rocco-Buen. Fra Himlens klare Blaa øste Solen et blødt, guldblondt Lys ned over Husene, og i dette Lys ringede Klokkerne til Fest; og ud fra Byen trængte en forvirret Larm som fra en stor Bikube. De var alene; til den ene Side den øde Gatto-Gyde, til den anden de nypløjede Marker. Toto sad og saá paa en blomstrende Vedbendgren, der hang ned fra en Revne i den røde Mur.

— Nu kommer Vintren! — sagde Ninni tankefuldt og saá paa sine nøgne Fødder og paa den farveløse Pjalt, der udgjorde hendes Kjole. — Det bliver Snevejr; alting bliver hvidt; og vi har ingen Steder at bo og ingen Ild . . . . Er *din* Moder ogsaa død?

Den Stumme bøjede Hovedet; efter et

Øjebliks Forløb hævede han det livligt og saá med funklende Øjne bort mod Horizonten i det Fjærne.

— Er hun ikke død? Venter hun dig hjem?

Toto nikkede bejaende og gjorde endnu flere Tegn. De betød: — Lad os gaa hjem til min Moder! Deroppe under Bjærget er der baade Ild, og Mælk, og Brød.

* * *

De vandrede og vandrede og gjorde Holdt ved Huse og Landsbyer; ofte led de Sult og ofte maatte de sove under aaben Himmel, eller under en Kærre, eller op mod en Stalddør. Ninni sygnede hen; hun var blevet dødbleg; hendes Øjne var ligesom slukte og hendes Læber uden Farve; naar Toto saá paa hende, var det som om han skulde forgaa af Medlidenbed. Han havde givet hende sin hullede Trøje paa; lange Stykker ad Gangen bar han hende i sine Arme. En Aften havde de gaaet flere Mil uden at finde noget Hus eller Tilflugtssted; der laa over et Kvarter høj Sne, og det sneede stadigt med store Fnug for Nordenvind. Tænderklapprende af Feber og Kulde havde Ninni snoet sig om ham som en lille Slange, og hendes svage Jamren, der næsten lød som en Rallen, jog som Dolkestød gennem den stakkels Totos Bryst.

Men endnu følte han Ninnis Hjærte slaa imod sit, og han blev ved at gaa og gaa .... Til han tilsidst intet mere følte. Den lille Piges Arme aa om hans Hals, stive som om de var af Staal; hendes Hoved hang ned til den ene Side. Han udstødte et Skrig som om en Aare i hans Bryst var bristet; saa trykkede han det livløse lille Legeme endnu fastere til sig, og vedblev at gaa og gaa op igennem Dalen mod den hylende Vind, mod den hvirvlende Sne, vild, som en sulten Ulv; og han gik og gik til hans Muskler stivnede og hans Aarer frøs til Is. Saa faldt han om, stadigt med det lille Lig knuget ind til sig. Og Sneen dækkede dem begge.

SKUDEN

FORTÆLLING

AF F. K. HENRICHSEN

TEGNINGER AF SOFUS JÜRGENSEN

»Aah, Farmo'r, Farmo'r! Tænk Dig en Gang, jeg skal til Bal — mit første Bal! — Sé her Kortet! — Jeg fik det af Konsul Dahls Pige her nede paa Gaden. — Stort Bal for alle Marineofficererne, der for Tiden har Landlov; Fru Dahls Nevø er jo ogsaa med der, og det er vel nærmest for hans Skyld, der skal være Bal hos Konsulens. — — Jeg maa da nok komme med, Farmo'r?«

Med disse Ord stormede en sekstenaarig, opløben Pige ind i Stuen, hvor den gamle Enkepastorinde Blomberg sad i sin Lænestol ved Vinduet og strikkede.

»Bal, Rita — hvornaar?« spurgte Fru Blomberg med et Suk; — hendes lille Pension strakte kun til et tarveligt Udkomme for hende selv, hendes Sønnedatter, Rita, og en gammel, tro Pige, der havde fulgt hende fra Præstegaarden til den lille Søkøbstad, hvor hun valgte at bo, da »Naadensaaret« var udrundet. — Hvor skulde hun lige for Øjeblikket skaffe en Baldragt fra til Rita? — Denne var en Datter af Fru Blombergs eneste Søn og en Kreolerinde. Moderen døde ved Ritas Fødsel, og Faderen, der var Kaptajn paa en Kinafarer, gik faa Aar efter under med Skib og hele Besætning under

en stærk Storm i Kanalen, og den gamle Fru Blomberg, der da allerede var Enke, maatte saa tage den lille forældreløse Pige til sig.

»Iovermorgen, Farmo'r!« jublede Rita, medens hun slog den lange, blaaligsorte Haarfletning tilbage over Ryggen af den vide, engelske Jaket, der hang ugratiøst om hendes ranglede, holdningsløse Figur. De store, mørke, næsten sorte Øjne i det mørkladne, lidt magre Ansigt tindrede af Glæde. Hvor var de dog smukke og udtryksfulde disse Øjne, dybe og varme som Tropernes Sol, og med de lidt trætte, drømmende Øjenlaag under de kulsorte, stolt buede Bryn.

»Men Farmo'r, hvordan faar jeg en Balkjole? — Jeg har jo ingen; min gamle hvide er jo bleven alt for kort, og Du har jo »Ebbe« i Pengekassen for Tiden, lille Farmo'r? — Men Du har jo Faster Maries hvide Kjole hængende inde i dit Skab — den med alle Garneringerne. Den kan jeg jo faa paa, ikke Farmo'r?«

»Maries hvide Kjole« — den gamle Fru Blomberg sukkede dybt — »ja, Du har Ret, lille Rita, den hænger jo ogsaa endnu inde i Skabet; men den er vist altfor kort i Livet til Dig. — Desuden maa den vaskes; den maa jo være gul af at hænge.«

»Det gør Stine nok. — Maa jeg hente den herind, Farmo'r?«

Fru Blomberg nikkede stille, og Rita for ind i Sovekamret og kom et Øjeblik efter tilbage med en hvid Molskjole med utallige, smaa Garneringer.

Fru Blomberg glattede ømt ned over de hvide Garneringer, idet hun hviskede sagte:

»Marie havde den paa sidste Gang til Bal hos Baronens paa Herregaarden. — To Uger efter døde hun.«

To store, varme Taarer faldt paa den hvide Kjole ved Mindet om den unge, blomstrende Datters tidlige Bortgang.

Rita trak med et Barns Sorgløshed Kjolen paa.

»Passer prægtigt, Farmo'r,« sagde hun, idet hun bøjede sig forover mod det gammeldags Spejl. — »Men nu maa jeg ud at snakke med Stine!«

Stine blev taget paa Raad, og hun syntes, uerfaren i slige Pyntesager, som hun var, og tillige gammeldags og forældet i Anskuelser, at den forlængst af Mode gaaede Balkjole, var rædsom storartet.

* * *

Baldagen oprandt.

Rita sov næsten ikke om Natten af Glæde og Spænding, og stod op med Balfeber i Kroppen, medens alle hendes Tanker kredsede sig om den forestaaende Glæde, — hendes første Bal.

Hun stod for Spejlet iført den hvide Kjole, medens Stine endnu varm og sveddryppende fra Strygningen, med Stolthed og Glæde betragtede sit »Mesterværk« i Strygekunsten.

Der var rigeligt med Vidde i Kjolen, og Stine havde ikke sparet paa Stivelsen. Stiv og blank, med Knirken og Knagen ved hver Berøring stod den ud som en Krinoline fra fordums Dage om den alt for slanke Pigeskikkelse. Livet, der var alt for kort til Rita, saa det blegrøde Silkebaand blev bunden næsten oppe under hendes Arme, gav hende en skrækkelig Figur. Hun saa det dog ikke af bare Glæde. Kun strøg hun nogle Gange ned over de stive, udstaaende Garneringer, idet hun sagde:

»Den er voldsom stiv, Stine — ikke?«

»Jo, rigtig »gevaltig« stiv er den; jeg har ligefrem været storartet heldig med den, lille Rita! — Jeg lover for, det er ikke saadan en »slatten« Tingest, som mange af de andre møder med, og som hænger om En, saa jeg véd ikke hvad! — Hvad siger Fruen?« spurgte hun med Stolthed i Blik og Mine,

»Jo, Stine, Du har gjort Dig god Ulejlighed, det er Synd at klage paa; — men Kjolen er vistnok ikke som dem, de nu bruge, er jeg bange for; men Rita er da ogsaa saa ung endnu, saa gaar det vel for denne Gang. — Næste Bal faar vi nok Raad til en anden Balkjole. — Saa, Korallerne, Rita, tag dem paa, Barn, og glem ikke dine Handsker! — Tag mit det hvide Silkesjavl over Dig. — Saa, god Fornøjelse, min lille Pige! - Stine følger Dig nok hen til Konsulens, og en af deres Piger faar nok Lov at følge Dig hjem i Nat.«

»Farvel, lille Farmo'r, og sov vel! — Hvor jeg skal danse og more mig! — Saa gaar vi, Stine.« — Og med hæftigt bankende Hjærte næsten dansede den unge Pige ud af Stuen, medens Risstivelsen knitrende slog mod det gammeldags Chatol i Krogen ved Døren.

* * *

Brusende Valsetoner bølgede gennem den rigt oplyste og festligt smykkede Sal hos Konsulens.

Et straalende Lyshav. Flor, Silke og Blomster mellem glimrende Uniformer og unge, glade Ansigter saas overalt.

Dog nej! Der i Krogen ved Døren ind til Salen sad Rita Blomberg i sin stive Baldragt. — Hendes Hjærte bankede ikke mere af Glæde, men af Skam, og saaret Stolthed lyste ud fra de smukke, mørke Øjne; nu først saa hun sin Kjole i hele dens skrækkelige Omfang og Stivhed ved Siden af de andre unge Pigers luftige, smukke Toiletter. — Ingen havde endnu bedt hende om en Dans — ingen, ingen — og det var endda hendes første Bal!

De fugtige Øjne fulgte Par efter Par, naar de

dansede forbi hende, da pludselig lyttede hun: hendes Navn blev nævnet ovre i det andet Hjørne af Salen. Det var Konsulens Frue, der var standset foran en Gruppe af unge Søofficerer. Og da Musiken i det samme standsede, hørte hun ganske tydeligt, Fru Dahl bede sin Nevø give den lille Frøken Blomberg en Dans, medens hendes Blik samtidig fløj Salen rundt.

»Hvem, bedste Tante Ida?« sagde den tiltalte, en ung, blond Søofficer med et lystigt, overmodigt Smil i Øjnene. — »Hende, den Lille med Oldemoders Kjole paa, mener Du? — Nej, saa maa Du virkelig have mig undskyldt, Tante Ida! En saadan »Skude« tør jeg ikke indlade mig paa at føre; Du husker jo sikkert nok, at Terpsiçore har aldrig været mig rigtig huld, men at jeg slingrer i Valsen! — Nej, saa er der min Ven der, Løjtnant Hoff, han klarer vist en Menuet bravt paa Dækket under den stærkeste Storm, og saa er han tilmed saa inderlig god som — som, ja, som selveste Drost Peder Hassel; bed ham give den Lille med alle Garneringerne en Svingom. Han siger saavist ikke nej; men pas paa, I ikke kulsejler, gamle Dreng, for hun har bravt mange Sejl oppe!«

Gruppen skiltes. Fru Dahl fik Øje paa Rita i Krogen. Hun hviskede noget til den høje, unge Søofficer, hvis smukke, ædle, lidt alvorlige Ansigt med de kække, blaa Øjne saa saa tillidsvækkende ud.

— De tager vist fejl, Hr. Løjtnant! Til at føre en »Skude« skal der en Kaptajn, og De er jo kun Løjtnant!

Aah nu kom han henimod hende.

Han gik forbi en Gruppe unge Damer, der lo og snakkede i Munden paa hverandre. De nævnte Ordene mislykket »Empiredragt«, »Luftballon«, netop da han standsede ud for Rita.

Men ogsaa denne havde hørt de spottende, ubetænksomme Ord. Det susede for hendes Øren, og Hjærtet slog vildt af Vrede og Skam. Kreolerindens stolte, varme Blod randt i hendes Aarer og krævede sin Ret.

Løjtnant Hoff bukkede for hende og sagde med et næsten medlidende Blik paa det ligblege, ophidsede Pigeansigt:

»Vil De danse næste Dans med mig?«

Ritas store, stolte Øjne borede sig ind i hans Ansigt, medens hun fremstammede mellem de fast sammenbidte Tænder:

»De tager vist fejl, Hr. Løjtnant! — Til at føre en »Skude« skal der en Kaptajn, og De er jo kun Løjtnant!«

En Hulken brødes i hendes sammensnørede Strube, Tænderne pressedes fast ned i den røde, dirrende Underlæbe, saa rejste hun sig fra sin Plads og ilede ud af den nærmeste Dør, medens Løjtnant Hoff blev staaende tavs, betaget af de mørke Øjnes sælsomme Skønhed og Ild.

»En upaaagtet Puppe — maaske senere en skøn, straalende Sommerfugl«, tænkte han.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

»Lille Rita,« sagde den taktfulde og ejegode Konsulinde, der havde fanget den ophidsede,

unge Pige i Gangen uden for Balsalen, og idet hun sagte strøg hende over det mørke Haar, tilføjede hun venligt:

»Gaa ind i Salonen til vi ældre og fornøj os med en lille Sang? Gør os den Glæde, min bedste lille Pige. De synger jo saa smukt, ved jeg, og vi ældre holder saa meget af Sang. Jeg vil akkompagnere Dem paa Pianoet. Kom saa!«

Ritas Ophidselse lagde sig hurtigt ved Fru Dahls taktfulde Optræden, og lidt efter sad hun inde i den hyggelige Salon mellem en halv Snes ældre Damer.

Tavse og betagne lyttede Tilhørerne et Øjeblik efter til Ritas klokkerene, sjælfulde Stemme, en blød, lys Mezzo-Sopran. Hun sang flere Smaasange og sluttede med »Zigeunerdrengens Klage«: Fjærnt i Syd, det skønne Spanien!

Flere af Tilhørerne fik Taarer i Øjnene ved at høre denne tungsindige, rørende Sang sunget saa varmt og sjælfuldt af den unge Piges, ikke alene dejlige, men mesterligt skolede Stemme, og en varm Tak lød fra alle Sider, da hun sluttede Sangen.

»Undskyld, jeg forstyrrer Dem! Jeg vilde sige Dem Godnat, Fru Dahl,« lød Løjtnant Hoffs Stemme næsten i samme Nu, og den unge Søofficer stod bukkende foran Husets Frue.

»Hvorfor bryder De saa tidligt op, Løjtnant Hoff, morer De Dem ikke?« spurgte Fru Dahl.

»Jeg skal »visitere«, Frue«, svarede den unge Officer høfligt.

»Dog ikke endnu«, sagde Konsulinden, idet hun saa paa sit Uhr. »Men, det er sandt, ogsaa De er jo en Sangfugl, har jeg hørt af min Nevø, syng os en Sang sammen med Frøken Blomberg, før De gaar? — Vil De. nok? — Og De ogsaa, lille Rita?«

Lidt sky saa den unge Pige op og nikkede samtykkende, medens hun samtidig trykkede de rebelske, knagende Garneringer ind mod Væggen i Vinduesfordybningen, hvor hun havde taget Plads næsten dækket af en Palme. Den unge Officer traadte tæt hen til hende; hun rødmede dybt og bøjede det mørke Hoved med de tunge Fletninger.

»Skal vi synge: Der er en Trolddom paa din Læbe!?« spurgte han den unge Pige sagte med sin lidt dybe, sympatetiske Stemme, idet han bøjede sin høje, kraftige Skikkelse ned til hende.

Rita nikkede tavs.

Saa sang de Aarestrups smukke Sang, og deres Stemmer blandede sig med en sjælden Harmoni og Skønhed sammen.

»En musikalsk Soirè af første Rang,« lød det i Krogene under Sangen. Denne sluttede.

Den unge Søofficer bukkede dybt og ridderligt for den unge Pige i den uklædelige Baldragt, og idet han saa hende dybt ind i de mørke, sjæleskønne Øjne sagde han:

»Tak, fordi De vilde synge sammen med mig, Frøken Blomberg!«

Lidt efter tog han Afsked, og i den smukke, stjerneklare Aften gik han et Øjeblik efter gennem Byens Gader ned imod Havnen.

— — Rita Blomberg græd sig i Søvn den Nat, — græd bitre Skuffelsens Taarer over sit »første Bal,« og flere af de overmodige unge Damer der i Byen kaldte hende en lang Tid efter Ballet spottende for »Skuden.«

* * *

Aar ere svundne.

Atter klang sagte, bløde Valstoner gjennem en Balsal.

»Hvem er hun den yndige, unge Dame i den hvide Silkekjole med Mosroserne i Haaret, den smukkeste af alle Damerne?« lød det i Krogene.

»Hende dèr med det kulsorte Haar, og de smukke, mørke Øjne? — Det er den berømte Sangerinde, Rita Blomberg.«

En høj, brunet Mand i Marinekaptajnsuniform stod i en Vindusfordybning og betragtede de dansende. Atter dansede hun forbi den høje, slanke, unge Dame med det smukke, karakteristiske Ansigt.

Han bøjede sig frem og fulgte hende med Blikket. Hvor havde han set det Ansigt før med de sælsomme, smukke, drømmende Øjne? — Aah, nu vidste han det! Det var den lille Rita Blomberg, der nægtede ham en Dans for seks Aar siden paa Ballet hos Konsul Dahls i N. — Hvor forunderligt! Disse Øjne havde han set mange Gange siden, i Drømme og paa de ensomme Vagtposter i de skjønhedsmættede Nætter i Troperne.

Han saa paa sin Kaptajnsuniform, og en Tanke for lynsnart igennem hans Hjærne. Hastig opsøgte han Husets Frue og bad hende forestille ham for Frøken Blomberg.

Frøken Blomberg rødmede dybt under Præsentationen, da hun mødte hans smukke, blaa Øjnes Blik. Husets Frue fjernede sig atter; men Kaptajn Hoff sagde med Varme i Blik og Stemme:

»Frøken Blomberg, ikke sandt, De genkender mig jo? — Vil De i Aften skænke mig en Dans?«

Hun blev purpurrød ved hans Ord, og de stolte, mørke Øjne fæstede sig paa det alvorlige, brunede Mandsansigt i et langt, dybt Blik, og hun maa have læst noget i de kække, blaa Øjne, noget, der ligesom tog hende fangen halvt mod hendes Vilje.

Hun viste ham sit Balkort, hvor alle Dansene var optagne.

»Men jeg vil danse'en »Ekstradans« med Dem«, tilføjede hun sagte.

»Denne?« bad han, da der spilledes en sagte, dejlig Vals med bløde, vuggende Toner.

Hun rejste sig, tog hans Arm, og et Øjeblik

efter valsede de Salen rundt fulgt af mange beundrende Blikke.

En forunderlig, hidtil ukendt Følelse af Lykke og Tryghed sneg sig ind i Ritas Hjærte under Dansen, da hun følte sig omslynget af hans kraftige Arm og saa hans smukke, blaa Øjne hvile paa sig med deres varme, trofaste Blik.

* * *

Det var Dagen, før Kaptejn Hoff atter skulde sejle med sit Skib.

De stod ved Havnen, han og Rita Blomberg, i Øjeblikket begge tavse og alvorlige, og saa paa den stolte Eskadre, der laa Side om Side.

Saa brød han Tavsheden, idet han sagde:

»Tak, fordi De kom, Frøken Blomberg! — Jeg bad Dem i mit Brev møde mig her, fordi jeg har noget at spørge Dem om, før jeg rejser. — Frøken Blomberg — Rita, vil De blive min Hustru? — Tør De betro Dem til mig, Rita?«

Hun rakte ham Haanden.

»Ja, Knud«, hviskede hun uden Tøven, og de smukke mørke Øjne lyste ham i Møde i den inderligste Kærlighed.

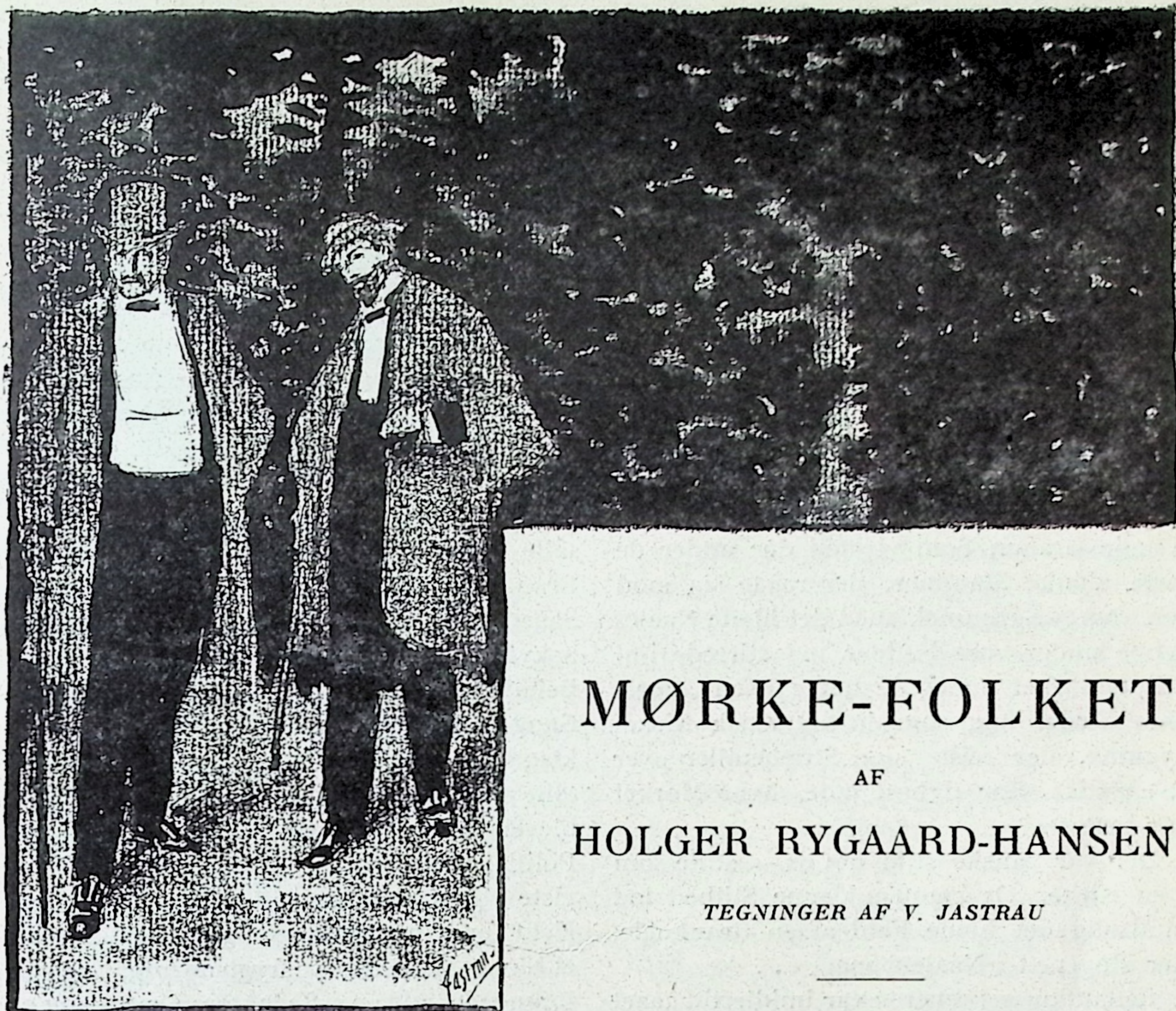
Saa lo hun skælmsk og tilføjede:

»Nu tør jeg jo nok betro mig til Dig; Du er jo nu Kaptajn og kan nok føre en »Skude«!«

Arm i Arm forlod de Havnen og fulgte Strandbredden et langt Stykke, og her, hvor ingen nysgerrige Blikke bevogtede dem mere, modtog Knud Hoff det første Kys af sin Brud.

— Du er jo nu Kaptajn og kan nok føre en »Skude«.

MØRKE-FOLKET

AF

HOLGER RYGAARD-HANSEN

TEGNINGER AF V. JASTRAU

DET var en af disse vidunderlige Sommeraftener, som vi en sjælden Gang *kan* have herhjemme. Vort lille Selskab drev i en oprømt Stemning — netop saa oprømt som en »let« Sommer-Herremiddag kan frembringe den — gennem Charlottenlund Skov for at ryge vore Cigarer ud. Langt borte lød den ensformige Snurren af Vogntoget, der rullede hjem fra Væddeløbene gennem Støvet og Tusmørket, og nu og da løsrev Aftenbrisen en Tone af Hornmusiken nede fra Grøndalshuset og lod den svirre om vore Øren . . . .

Baade Redaktionssekretæren og jeg havde været saa optagne af vor Samtale, at vi var kommet noget bag det øvrige Selskab. Vi var nu standsede ved en Korsvej og stod dèr i Halvmørket uvisse om, hvilken Vej vi skulde følge for ikke at komme bort fra vore Venner, da han sagde:

— De er nok vendt hjem til Whisky og Soda. Dèr kommer vi tidsnok. Hvis De har Lyst til at gaa med, kan vi gaa ned og se til mit Grantræ forinden . . . .

Jeg maa formodentlig have set noget spørgende ud, thi han vedblev:

— Ja, jeg kalder det saadan. Det har nemlig sin Historie. Jeg har kun aldrig faaet Tid til at skrive den. Men det skal more mig at gense det. Jeg kommer saa sjældent her ud. I de sidste ti Aar har jeg været oftere i Paris end i Charlottenlund, tror jeg . . . .

Vi drejede af til venstre og kom forbi den store Granplantage, der danner Charlottenlunds nordvestlige Del.

— Der var en Tid, sagde han og pegede ind under Granerne, — da der mindst skete et Selvmord derinde om Dagen. Det var en fuldstændig Nervesmitte, der jog Folk herud . . .

Maaske under Indflydelse af Mørket og Ensomheden spurgte jeg uvilkaarlig:

— Var det altid Selvmord?

— Ikke altid, sagde han kort. — Men den Forklaring var jo den nemmeste . . . . baade for Politiet og os andre . . . .

Lidt efter fortsatte han, halvt som i Tanker:

— I dette Tilfælde her . . . . ved Grantræet . . . . var det i hvert Fald intet Selvmord. Man kunde maaske kalde det en Henrettelse . . . .

Han var imidlertid slaaet ind paa en smal Gangsti og standsede nu paa en ryddelig, aaben Plads, der rundt om var omgivet af høje Graner. Som vi stod dèr under de sorte, slanke Stammer, der rejste sig mod den røgrøde Himmel, med det bløde Naaletæppe under vore Fødder, og stirrede ind i Halvmørket under de tunge Grene, forekom Stedet mig som en fantastisk Kirkebygning, der rejste sine Stræbepiller over et mystisk Kor dybest inde, hvor Mørket var tættest.

Der var ganske stille om os — stille som i en Kirke. Og gennem denne Stilhed lød pludselig det bløde Fald af en Grankogle, der slog ned i Naaletæppet . . . .

Redaktionssekretæren var imidlertid gaaet frem gennem »Kirkeskibet«, og jeg hørte hans Stemme helt inde fra Mørket:

— Kom, skal De se!

Han stod tæt op til et Træ og betragtede det nøje. Saa vendte han sig om imod mig:

— Ja, der er snart intet at se mere. Barken er groet sammen igen. Men kan De se den lille Fordybning i Barken, som et Ar efter et Saar . . . ?

— Ja. —

Han bankede med sin lange tørre Negl paa Stedet:

— Der inde sidder en Riffelkugle.

Han stod et Øjeblik i Tanker, som om halvt forglemte Minder steg frem af Mørket. Saa rettede han sig pludselig op, tog en Cigar op af Lommen, tændte den — Skæret af Tændstikken kom og gik over hans kønne, »gnavne« Ansigt — og sagde:

— Lad os gaa tilbage. Saa skal jeg fortælle Dem Sammenhængen.

Og medens vi gik tilbage ad Skovvejen, fortalte han:

— Det ligger nu en femten, tyve Aar tilbage i Tiden Jeg var ung Journalist, og — naa, vi var alle unge den Gang. Vi vilde skabe en Verdenspresse i København. Ingen Idé var for dristig, intet Foretagende for halsbrækkende, naar det galdt om at skaffe en Artikel, der slog. Tiderne var bevægede; de politiske Stridigheder gik som en Storm over Landet, og Autoriteterne var urolige og nervøse. Selv var jeg den Gang endnu ikke kommet ind i Politik, gik som Reporter ved Bladet. Jeg havde skabt mig en Specialitet af Politisager. En Gang var der en sølle Fyr ovre i Jylland, der blev dømt for Brandstiftelse. Jeg rejste derover, undersøgte Sagen, blev overbevist om, at Manden var uskyldig, og fik Sagen optaget til fornyet Behandling. Manden blev frikendt. En anden Gang galdt det en ung Pige, der var anklaget for Tyveri fra sit Herskab. Indicierne talte imod hende, og hun vilde sikkert være bleven domfældt, hvis jeg ikke havde ledet Politiet hen paa et helt andet Spor, der viste sig at være det rette. Jeg havde haft Held med mig to Gange og havde faaet mig et Navn. Autoriteterne frygtede mig, Læserne forgudede mig, og Redaktøren satte mig op i Linjebetaling. Mere forlanger man ikke af Livet, naar man er seks og tyve Aar . . . .

En Morgen ved Ellevetiden, medens jeg endnu laa i Sengen, dødtræt efter i to Nætter i Træk at have været paa Jagt med Politiet efter en engelsk Banktyv, som man mente havde forputtet sig her i København, ringede det paa, og da min Husholderske saa, at det var min Ven og Kollega Tavsen, slap hun ham ind. Tavsen og jeg var ved Blade af stik modsatte Anskuelser — han udvandrede for Resten senere og er nu Direktør for et Diamant-Mineselskab i Transwaal — men det forhindrede os ikke i at være de bedste Venner af Verden. Var der en Sag, som man fik være to om, delte vi altid broderlig baade Besværet og Æren — om der blev nogen. Mere end en Gang var vi dykket ned i det mørkeste København — det, som Københavnerne ikke tror paa, og som dog er til — og havde bragt haar-

— »Mørke-Folket« er et hemmeligt Selskab af Anarkister her i Byen.

rejsende Efterretninger med os derfra. Paa saadanne Udflugter optraadte vi under Maske. Han som en forfalden Havnesjover — han kunde sætte et Par brillante, blodskudte Brændevinsøjne op, — og jeg som et af disse forhutlede Subjekter, De en sjælden Gang ved Efteraarstide kan finde sovende i Deres Gadedør, naar De kommer sent hjem . . . .

Tavsen satte sig ned og begyndte at snakke om den sidste Afstemning i det franske Deputeretkammer. Da jeg havde ligget lidt og hørt paa ham, sagde jeg:

— Tænd dig saa en Cigar og fortæl, hvad det er.

Jeg vidste nemlig, at naar Tavsen begyndte at tale om noget, der var ham revnende ligegyldigt, havde han noget stort for.

Han tændte en Cigar, pustede sine tre historiske Ringe fra sig og sagde:

— Har du hørt Tale om »Mørke-Folket«?

— Nej, hvad er det? — Jeg rejste mig op og saa spændt paa ham.

Atter en Pause og tre Ringe, medens Tavsen nød sig selv. Saa kom det:

— »Mørke-Folket« er et hemmeligt Selskab af Anarkister her i Byen.

Jeg saa tvivlende paa ham:

— Det er vist noget, man har bundet dig paa Ærmet . . . .

Tavsen saa et Øjeblik bebrejdende paa mig. Saa sagde han:

— Jeg ved ikke, hvad du kalder for at binde paa Ærmet — men naar jeg nu fortæller dig, at et saadant Selskab eksisterer, at de holder Møde i en Bagkælder langt ude paa Nørrebro, at de ledes af en efterlyst Italiener, der optræder som Stentrykker, men lever af politisk Propaganda, og at jeg har Beviser for, at de staar i Forbindelse med Udlandets Sektioner, saa haaber jeg, du maa blive saa lysvaagen, at du kan vurdere mine Meddelelser efter Fortjeneste . . . .

— Hvorfra har du alt det?

— Fra en Sovekammerat jeg havde i Gaar Nat i Frelsens Hærs Logihus, hvor jeg gjorde Studier. De holder Møde i Morgen Aften.

— Død og Pine! Kan vi komme med dèr?

— Ja, nu hedder det straks Død og Pine o. s. v. Det var naturligvis derfor, jeg gik op til dig. Min Sovekammerat, der skal introducere os, saa mig nemlig ikke rigtig betryggende ud . . . .

— Naturligvis er jeg med. Hvor træffes vi?

— Kom op til mig i Morgen Aften Klokken syv. Saa hjælper vi hinanden med Garderoben.

— Skal ske. Gaar du allerede?

Tavsen havde rejst sig og skubbet sin Cylinder frem paa dens naturlige Plads:

— Jeg skal ned og referere Folketing. Jeg venter dig altsaa Klokken syv . . . .

— Jeg skal være paa Pletten.

— Ja, saa kan du godt sove videre. 'Maaren!

Og dermed gik han, efterladende en nydelig blaa Ring, der hang og dirrede midt i Værelset.

Næste Aften blev vi — i det nødvendige Kostume — introducerede mellem Anarkisterne af Tavsens Faktotum. »Mørke-Folket« bestod af en femten—tyve Medlemmer, der sad placerede om et langt Bord bag blindede Ruder i en Beværtnings Bagkælder langt ude i Nørrebros Sidegader. Lederen var ganske rigtigt, som Tavsen havde sagt, en lille, gullig Italiener, der talte en halvt uforstaaelig Blanding af Tysk og Dansk, men som syntes at have en hypnotiserende Indflydelse paa sine Omgivelser. Jeg har aldrig set et Menneske, der i den Grad dirrede af Had — Had mod Samfundet,

mod Autoriteterne, mod alt — som denne lille, huløjede og halvgale Sydbo. Han talte om en berygtet Anarkist, der nylig var blevet guillotineret i Marseille, og da han til sidst med vidt udbredte Arme skreg sit »Leve Martyrerne!« ud over Forsamlingen, var det, som hans Had smittede dem alle. De skreg, de truede. Der var noget i deres Øjne, der fik mig til at forstaa Pariserne i 1789.

Alle hans Tilhørere hørte til disse Samfundets Stedbørn, som man kun finder i Storbyerne. Her i Byen har vi flere af dem, end vi selv tror. Blege, sultne Mænd, der hader, fordi Samfundet aldrig har lært dem andet. Men uvidende var de ikke. Halvtfordøjede Brokker af de store Samfundsreformatorer — Proudhomme, Henry George, Kropotkin — laa kuldkastede i deres Bevidsthed. Der var gode Talere imellem dem. En mærkelig Kontrast til de andre dannede en lille, pukkelrygget Filehugger, hvis godmodige Ansigt stak af mod de andres fortrukne Miner. Og dog, der kunde ogsaa i hans vandblaa Øjne komme et Glimt, som . . . .

Naa — to Dage efter brændte jeg min Artikel af i Bladet. Det var Aftale mellem Tavsen og mig, at vi delte alt Fællesstof, saa han tog Provinsen, jeg København. Den vakte naturligvis betydelig Opsigt, større, end jeg havde ventet. Autoriteterne var som sagt, noget nervøse i hine Tider. De urolige Forhold førte det med sig. Følgen af min Artikel var, at Politiet slog ned paa »Mørke-Folket«, Italieneren blev ekspederet ud af Landet, og de øvrige fik deres Synderegister efterset. De fleste havde lidt udestaaende med Loven og maatte vandre i Fængsel. Et Par af dem, som havde udgivet et Flyveskrift, blev dømt for Udbredelse af revolutionære Skrifter . . . .

Der gik en Uges Tid, og jeg havde allerede faaet andre Ting at tænke paa, da min Husholderske en Aften kom ind og meldte, at der var en Mand, som vilde tale med mig.

— Lad ham komme ind!

Da jeg atter saa op fra mit Manuskript, stod der en Mand henne ved Væggen. I Halvmørket kendte jeg ham ikke straks. Først da jeg løftede Lampeskærmen, saa jeg, at det var den pukkelryggede Filehugger fra »Mørke-Folket«.

— Hvad staar til Tjeneste?

— Jeg vilde gærne snakke lidt med Dem.

— Vær saa god!

— Tillader De, jeg sætter mig.

Der var noget i hans Stemme og Bevægelser, der gjorde mig lidt uhyggelig til Mode. Som han sad dèr og saa paa mig med sine vandblaa Øje — det ene var lidt vindt og havde et stirrende Udtryk, omtrent som et Emaljeøje — følte jeg mig ikke ganske sikker i hans Selskab. Da han havde set lidt paa mig, sagde han:

— De skulde rejse ud af Landet . . . . helst i Morgen!

— Hvorfor det?

— Kammeraterne har opdaget, at det er Dem, som har røbet os til Politiet. Her er ikke rigtig sundt for Dem her hjemme foreløbig . . . .

— Hvem skulde jeg være bange for?

Han saa lidt paa mig:

— For mig for Eksempel, sagde han. Det lød næsten som en Trusel.

— For Dem . . . . naa . . . .

— Loddet har truffet mig! sagde han haardt.

Det var ikke til at tage fejl af. I et Nu fik jeg revet min Skrivebordsskuffe op og lagde min Revolver foran mig.

— Saa! sagde jeg — nu kan vi tale om Tingene. Hvad vil De mig saa egentlig?

Men i samme Øjeblik var det, som han faldt sammen. Øjnene blev sløve, og Røsten stammende.

— Jeg *vil* jo netop ikke, sagde han. — Jeg kan det ikke, tør det ikke. Kunde De ikke rejse bort for nogen Tid? Bare saa længe, til jeg selv kan slippe bort. For de taber mig ikke af Syne, nu da Loddet har truffet mig . . . .

— Hvorfor kan De egentlig ikke? spurgte jeg.

— Kan ikke overvinde mig til det, sagde han med et Udtryk af Ækelhed. — Desuden . . . . jeg kendte lidt til hende, De i sin Tid fik frikendt for Tyveri. Det var

flinkt gjort af Dem. Nej .... jeg *vil* ikke. Kunde De ikke rejse bort .... for min Skyld ....?

— Jeg hverken kan eller vil rejse i Øjeblikket.

— De maa rejse, hører De. For hvis De bliver her i Byen, og jeg ikke inden tre Dage har gjort det, saa ....

— Hvad saa?

— Saa rammer det mig selv.

Han sad sammenkrøben og saa ud for sig.

— Kunde De ikke skaffe mig lidt Rejsepenge, saa jeg kunde komme bort forinden ....

I et Nu forstod jeg Sammenhængen. Manden var en almindelig Plattenslager og vilde presse Penge af mig.

— Se at komme ud! raabte jeg og rejste mig.

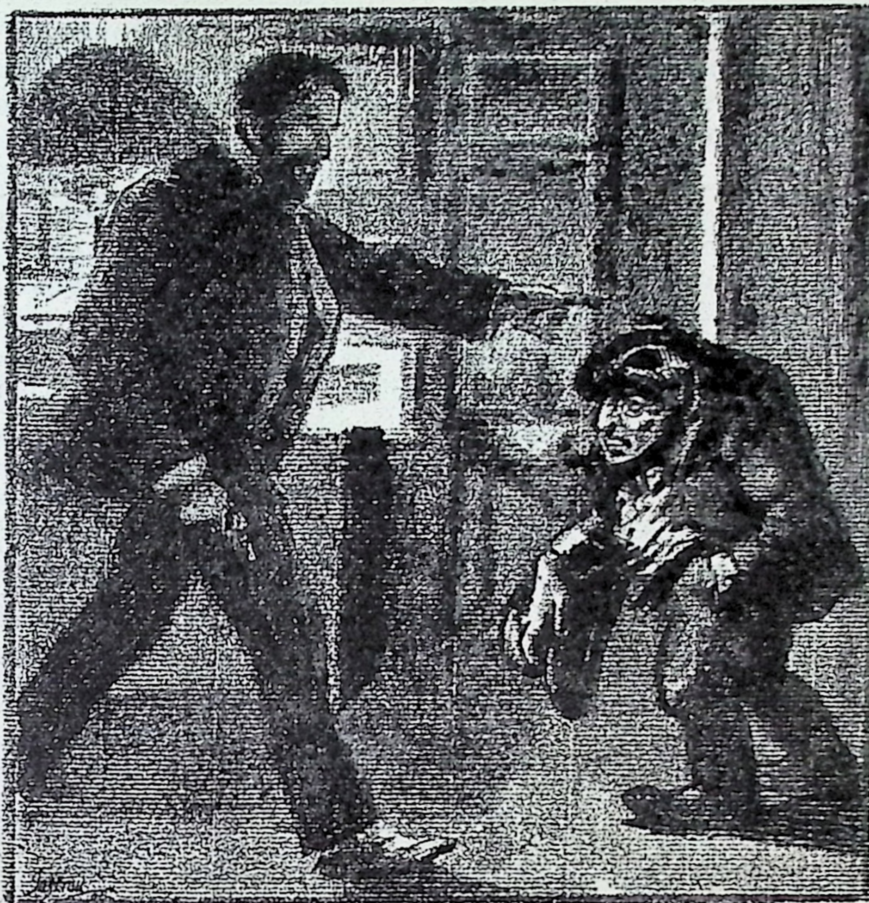
— De vil altsaa ikke laane mig ....?

— Nej! sagde jeg bestemt. Jeg stod med den ladte Revolver i Haanden og følte mig som Stillingens Herre.

— De skulde nu alligevel! sagde han hæst.

— Herut .... eller jeg kalder paa Politiet!

Manden dukkede sammen og gik hen mod Døren. Dèr vendte han sig endnu en Gang:

– De skulde nu alligevel! sagde han hæst.

— Vil De ikke? .... Om tre Dage ....

— Ud med Dem!

Saa krøb han som en slaaet Hund ud af Døren.

Jeg fortalte Historien til mine Kolleger, og de morede sig naturligvis over den. Men den tredje Dags Morgen, just som jeg var kommet op paa Kontoret, blev der meddelt pr. Telefon, at der var fundet en Selvmorder i Granplantagen i Charlottenlund Skov. Jeg havde intet andet at tage Vare og kørte derfor straks derud paa min Cycle. Politi-Assistenten og Lægen var allerede kommet til Stede, da jeg kom. Han laa inde paa den aabne Plads mellem Grantræerne, hvor vi nylig var inde. Saa snart jeg saa ham, kendte jeg ham igen. Det var Filehuggeren, der laa dèr med et Skudsaar gennem Hovedet. Ved Siden af ham laa en Revolver henkastet mellem Grannaalene ....

— Er der noget Genkendelsestegn? spurgte jeg Assistenten. Jeg fandt ingen Anledning til at oplyse ham om mit Kendskab til den Døde ....

— Nej!

Jeg tog Revolveren op og saa paa den. Det var en amerikansk Revolver af lille

Kaliber. Jeg saa paa den Døde, og paa en Gang slog den Tanke ned i mig: hvorledes er det muligt, at denne lille Revolver kan frembringe et Skudsaar saa stort som dette? Jeg bøjede mig ned over ham. Revolveren var højst 7 à 8 Millimeter i Gennemsnit, og dette Saar skyldtes utvivlsomt et 11-Millimeters Projektil som det bruges i Remington-Riflerne. Jeg bøjede mig ned over ham og løftede ham op. Kuglen var gaaet tværs igennem Hovedet. Ingen Revolver ejer en saadan Gennemslagningskraft. Og nu først opdagede jeg, at Revolveren *slet ikke havde været brugt*. Riffelgangene i Løbet var rustne og mørke . . . .

Uden at sige noget rakte jeg Revolveren til Politiet. De løftede den Døde op og kørte ham til Lighuset. Selvmorderne var som sagt hyppige i de Dage. Man gjorde ikke stort ud af den enkelte . . . .

Men da de var borte, gav jeg mig til at undersøge Omgivelserne, og dèr fik jeg min Mistanke bekræftet. I det Grantræ, jeg viste Dem, fandt jeg den cirkelrunde Aabning af en Riffelkugle, og da jeg stak min Blyant i Hullet, følte jeg Kuglen sidde derinde . . . .

Næste Formiddag tiltraadte jeg med Morgentoget en Rejse til Frankrig og Italien. Jeg følte alligevel Jordbunden brænde under mine Fødder i København . . . .

— — —

Her endte Redaktionssekretæren sin Fortælling. Vi var kommet ud paa Strandvejen og stod nu ved Laagen til Villaen, hvor vi skulde ind. Oppe paa Verandaen saa vi vore Venner sidde under brogede Lampeskærme . . . .

Min Ledsager standsede ved Laagen:

— Ja, nu kender De altsaa Historien om »Mørke-Folket« og Grantræet, sagde han, og lod Blikket glide ud over det maanebelyste Sund. — Selv faar jeg næppe nogen Sinde Tid til at skrive den. Og naar jeg en Gang faar Tid, har jeg vel ingen Lyst. Saa hvis De vil berette den, saa vær saa god. Det staar Dem frit for. Paa en Betingelse: ingen Navne.

Lad os saa gaa op til de andre! . . . .

HAN VAR AGENT

HUMORESKE

AF JOHANNES GROTH

DER var ikke andre end os to i Kupéen. Der kunde heller ikke godt være flere. Ellers var vi nemlig nødt til at rejse os! Og det saa vi ikke ud til at ville gøre synderlig gerne; derfor lod Folk os ligge.

Ingen af os sagde noget.

Der var heller ikke Spor aandrigt at pine ud af Vejret. Det hverken sneede eller regnede. Det var heller ikke koldt, og særligt varmt var det endnu mindre.

Jeg kunde selvfølgelig godt have fortalt ham, at det var da et sært Vejr. Hvortil han uden al Tvivl kunde have svaret ja. Men saa var der efter min Mening ikke mere at pine ud af det Emne. Derfor tav jeg stille.

Men netop før det Tidspunkt vilde indtræffe, at vi havde stirret os arrige paa hinanden, siger han pludselig: »De er Lærer!«

Jeg har aldrig i mine Dage været Lærer; end ikke en Gang har jeg nogensinde tænkt paa at blive det. Derfor sagde jeg: »Ja.« Der er ingen Grund til strax at lægge sig ud med Folk, man ikke har set før.

Han blev glad, han blev meget glad. »Sa' jeg det ikke nok!« og han saa stolt ud.

»Jo.«

»Jeg skal nemlig sige Dem, jeg kan altid sé paa Folk, hvad de er.«

»Saa — tænk«

»Ja næsten altid.«

»Det er aldeles umuligt for mig,« svarede jeg stille »jeg troede f. Eks. bestemt om en Mand, at han var Bondefanger, men saa var han Minister.«

»Ja, der kan man se! — Det er nu ellers let nok, og det er morsomt og interessant, naar

man har nogen Tid til overs til at iagttage sine Medskabninger. Sommetider kan jeg strax sé, hvad de er, og flere Gange behøver jeg blot at gøre et Par ganske almindelige Spørgsmaal, saa kan jeg slutte mig til det. Jeg behøver ikke at sige Dem, at en Mand, der gaar med Præstekrave paa, er Præst o. s. v. Den Slags selvfølgelige Ting, kan enhver tænke sig til, men sé nu f. Eks. hvis De træffer en Mand, der — —

Vi havde imidlertid naaet Hedehusene. Saa traadte en Herre ind.

Vi rejste os naturligvis ærgerlige op!

»Lad Dem endelig ikke forstyrre« sagde han, idet han satte sig midtvejs i Kupeen med Benene anbragt paa det modsatte Sæde.

Vi fandt ingen Anledning til at indlade os med ham. Han heller ikke med os.

Heldigvis steg han ud i Roskilde.

»Hvad var saa han?« spurgte jeg.

»Tja, er det ikke mærkeligt, men det er næsten første Gang, jeg ikke har kunnet bestemme et forelagt Exemplar, men faar jeg først snakket lidt med ham, skal jeg nok komme efter det, men jeg tror nu nærmest, han er noget stort i Kreaturer eller Kvæghøveder. Lagde De f. Eks. ikke Mærke til — — —«

I det samme kom han tilbage og satte sig lige over for den anden.

Saa kørte vi atter en Stund meget tavse; men pludselig raabte den skarpsindige: »Av for Satan! Jeg er ikke assureret!«

»Hvad er De ikke?« udbrød den ubestemmelige »Er De ikke ulykkesforsikret!? Jamen Menneske dog, hvad tænker De dog paa!? sæt nu Toget om lidt støder sammen, eller paa anden Maade bringer Dem i Ulykke. Hvad saa? Saa staar De der! De saa jo selv før, hvor let man kan komme noget til! Tillader De« og han tog en Bog op af Sidelommen »Vort Selskab byder Dem en Godtgørelse af f. Eks. 10 Kroner pr. Dag. I Tilfælde af Invaliditet faar De 5000 Kroner udbetalt. Er De saa heldig at slaa Dem helt ihjel faar De 10,000 Kroner — tænk Dem ti-tu-sin-de Kroner, hva?! — Altsammen for en ringe Godtgørelse af ikke en Gang 45 Kroner — Hører De ikke en Gang fem og fyrretyve Kroner i aarlig Præmie.«

Saaledes blev han ved ustandseligt.

Det var umuligt for den anden at faa et Ord indført; han vred og vendte sig, og flere Gange snappede han efter Nødbremsen, mens Sveden perlede ned ad hans Kinder. Det hjalp altsammen intet, thi da vi naaede Havdrup, var han ulykkesforsikret, og Agenten steg ud med et let Nik, idet han puttede sin Bog og sin Guldfyldepen i Lommen. — —

»Han var Agent! Tænkte jeg det ikke nok« sagde den skarpsindige med et rørende, godmodigt Tonefald, og han saa mismodig paa sit Bevis. — »Ti Aar! — Ti Aar!« skreg han pludselig »jeg har tegnet mig for ti Aar! Og jeg er i Forvejen ulykkesforsikret for ti Aar!«

»Jamen De sa' jo, at De ikke var assureret!«

»Ja, det si'er man da altid, naar man bli'er traadt paa Tæerne!« Og han var lige ved at rive sit Bevis i Stykker i Arrigskab.

Jeg syntes ligefrem det var Synd at komme med en Opmuntring angaaende 20,000 Kroner og en brækket Hals; men man skal ikke genere sine Medmennesker, derfor nøjedes jeg med at sige: »Og De som troede, han gjor'e i Kvæghøveder!«

Jeg tror ikke han forstod den; han sagde i hvert Tilfælde bare: »Ja, det kan selvfølgelig hænde, at man en enkelt Gang tager fejl.«

MIN BLINDE

AF

CARL KOHL

Af Princip har jeg en nedgroet Fordom mod anonym Velgørenhed. For Exemplets Skyld bør man ikke fejgt unddrage sig sin Samtids Paaskønnelse og Misundelse, og jeg er vis paa, at selv den bitteelendigste anonyme Velgører gaar rundt og træder Vande i en uendelig Følelse af moralsk Overlegenhed over os andre.

Jeg siger »os andre«, skønt Forholdene ikke har bragt mig frem i Velgørenhedens første Parket. Ganske vist har jeg en Gang tegnet mig for 1 Kr. 50 til Grundlæggelse af et Asyl for Kvartalsdrankere af Konfirmandklassen — jeg har mit Navn hjemme i Scrapbogen ved Siden af Etatsraad Madsen, den kendte Mæcen — men jeg har gennemgaaende ikke villet stille mig frem for ikke at forlede mine Undergivne — jeg har en Løbedreng og en Gangkone paa mit Kontor — til at ruinere sig ved at efterligne mig. Man har Pligter her i Livet.

Dog maa man ikke tro, at mit Liv savner den Følelse af eget Menneskeværd paa Verdensmarkedet, som velanvendt Velgørenhed unægtelig giver. Jeg har saaledes min blinde Mand, i hvis Hat jeg hver Dag Kl. 10,45 lader en 2-Øre falde med en mig egen Bevægelse, der, jeg véd ikke hvorfor, altid gør et vist, dybt Indtryk paa de Forbipasserende. Det er generende, at andre ser, at man gør godt, — men enfin, derfor lader jeg mig ikke hindre i at gøre, hvad jeg kalder min Menneskepligt.

Min blinde Mand sidder hver Morgen paa en Bænk paa Boulevarden, hvor jeg gaar forbi paa Vejen til mit Kontor, hvor jeg i tre Timer hengiver mig til et intensivt Arbejde, der for Resten begynder at tage vel stærkt paa mine Kræfter.

For ikke at tale om mit egentlige Arbejde saa er alene Gennemlæsningen af alle Morgenbladene ret anstrengende, afbrudt som jeg stadig bliver i de Par Timer, det tager, af den infame Telefon. De enkelte Portere, jeg drikker til min frugale Frokost er kun et ringe Surrogat for det Slid paa mine Nerver, dette daglige Kontorliv foraarsager.

Jeg har tænkt for Alvor paa at opgive denne Beskæftigelse, der enerverer mig. Alene Vejen derhen generer mig, da der ingen Sporvejsforbindelse findes. Gentagne Gange har jeg i Avisen beklaget mig over denne Hensynsløshed fra det velhavende Sporvejsselskabs Side. Jeg har mine Klager i min Scrapbog, — den sidste maatte jeg endda betale med 10 Øre Linien! Lurvede Blade herhjemme!

Men som sagt — min Alder — jeg er 37 Aar — maa snart siges at berettige mig til at trække mig tilbage fra Forretningslivets hastigt pulserende, aldrig hvilende Jag og til i fortjent Hvile plante min Kaal. Det gaar jo Mennesket omvendt som med holstensk Ost: jo ældre det bliver, des mindre levende er det.

Men det var min Blinde, jeg vilde tale om.

Altid sad han dèr paa Bænken med en grøn Lampeskærm, der skyggede over hans stakkels udslukte Øjne. Et graat Patriarkskæg bølgede malerisk, men noget mistænkeligt ned over hans Frakke og tjente ham samtidig som Flip, Slips og Halsklud. Overhovedet var han det mest lodne Væsen, jeg har set; jeg tror ogsaa han maa være lodden indeni.

Mellem hans svagt vifteformige Fødder sad hans Hund, — en blind Mand har altid en Hund;

jeg véd ikke hvorfor, men det hører sig nu én Gang til.

Hans var ogsaa graa; — hvad den før havde været, véd jeg ikke, thi i Modsætning til sin Herre havde den i Kampen for Livet tilsat saa at sige hele sin én Gang rige Haarvæxt. En smal Kam af ubestemmeligt farvet Uldhaar voxede langs den bulede Rygrad, som Finnen paa en Aborre, og den var, sammen med et indædt melankolsk Overskæg, de eneste Rester af Fortidens Herlighed —

— — — — — — —

Naar jeg gik forbi dette velassorterede Par, rakte han altid sin Hat frem og hviskede med en Stemme, der enten var ligesaa lodden som han selv eller ogsaa gik med Pels paa:

— »En Skilling, go'e Here, te Fordel for en stakkels Blind!« —

Hver Morgen kostede mit gode Hjerte mig altsaa en Toøre, hvilket udgør 52 Øre om Maaneden: Søn og Helligdage fraregnede. —

Men saa var det en Søndag, at jeg tog ud til Skoven med Jernbanen.

Som sædvanlig kom jeg i sidste Øjeblik til Toget. Tid er Penge — i hvert Fald har jeg ikke Raad til at spilde min Tid med at vente paa, at et skallet Tog skal sætte sig i Bevægelse.

Med en vis Hensynsløshed, endogsaa for mit eget Liv, kastede jeg mig ind i den første, den bedste Kupe. (Jeg skriver dette for at forklare, hvorfor jeg kørte paa III Klasse, hvad mine oprevne Nerver ellers ikke taaler.)

I Hjørnet ligeoverfor mig sad en velklædt, ældre Mand. — Nu er jeg ingen ringe Psykolog, og jeg gav mig derfor til at studere min Genbo. Med den mig egne Hurtighed i Opfattelsen var jeg allerede paa Vejen fra Nørrebro til Hellerup kommet paa det rene med, at jeg kendte hans Ansigt.

Og inden vi naaede Charlottenlund vidste jeg, hvem han var.

Sandelig — det var min blinde Protegé, Forbrugeren — eller rettere Forøderen af mine 52 Øre pr. Maaned.

Men uden Skærm, uden Hund, og med et Par Øjne, der under mit skarpe, ironiske Blik begyndte at flakke rundt og rulle som en hypnotiseret Kyllings.

»Hvordan gaar det med Øjnene?« spurgte jeg bidende.

»Tak — ligesom lidt bedre« mumlede han loddent og rokkede forlegent paa Sædet.

— »Det glæder mig at høre!« —

— »De kender mig igen?« spurgte han forbauset, idet hans mosgroede Ansigt antog et overjordisk Udtryk som éns, der til Dagligbrug aander ved Gæller og kun paa Højtidsdage anlægger Lunger, der derfor falder ham lidt uvante.

— »Intet undgaar mit Blik,« svarede jeg koldt og borede mine Øjne som to Ørentviste ned i hans Samvittigheds haarbevoxede Dyb — »De er altsaa ikke blind i Dag?« —

Det Menneske, der aldrig har set den Indignation, hvormed en midaldrende Flodhest i Reglen betragter et Isbjerg, der ubekymret kommer drivende ned ad Nilen, kan ikke tænke sig den sædelige Krænkelse der malede sig i hans Pudelansigt. Han saa fornærmet paa mig, og hans Næsebor var rettede lige imod mig som to sorte, truende Pistolløb.

Et Øjeblik følte jeg mig selv som den Skyldige. Skulde jeg have taget Fejl?

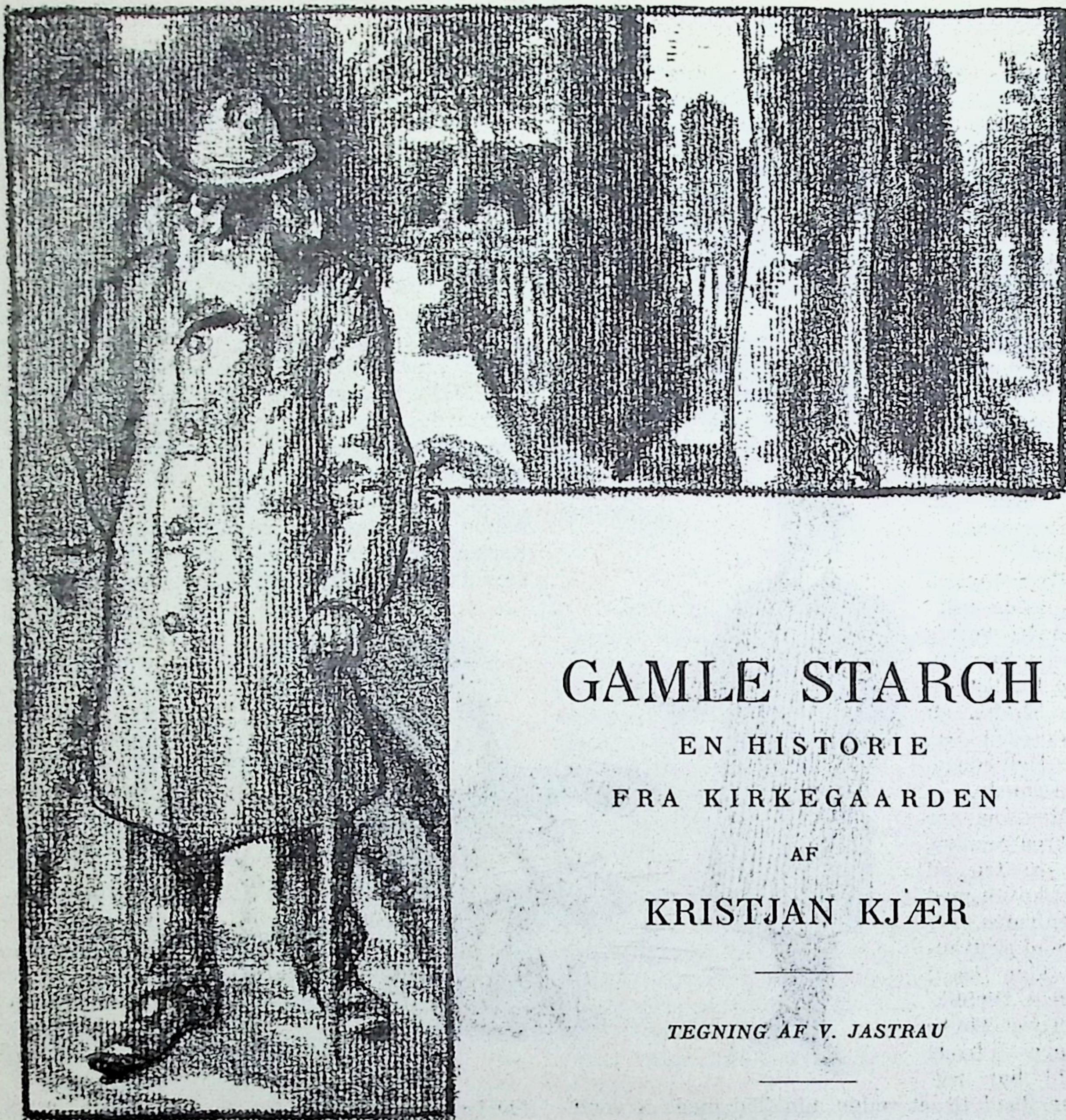
— »Gav jeg Dem maaske ikke hver Dag en Toøre i Deres Egenskab af blind Mand?« spurgte jeg spagt — »sagde De ikke altid: en Skilling, go'e Herre, til en stakkels Blind?« —

Et overbærende Smil tegnede sin milde Kurve under Skæget som et Knæk paa en stille Flod i Urskovens lian-overskyggede Dyb.

— »Jeg, udgive *mig* for Blind? Jeg, modtage Almisse under falsk, ja under forbrydersk Foregivende? — Nej, kære Herre, det *maa* De ikke sige — for Deres egen Karakters Skyld. — — — Jeg skal ikke bære Nag til Dem for Deres Mistro — — — det er jo værst for én selv, om man gaar rundt i Mistillid til andre. — — Nej, kære Herre — det er min Hund, der er blind; Stakkelen. Det er for den, jeg be'r — ikke for mig selv!« —

Jeg stod ud ved Klampenborg i Stedet for at tage videre til Skodsborg.

Siden den Dag er jeg 52 Øre rigere om Maaneden.

GAMLE STARCH

EN HISTORIE
FRA KIRKEGAARDEN

AF

KRISTJAN KJÆR

TEGNING AF V. JASTRAU

Gamle Starch var Opsynsmand paa Kirkegaarden uden for den store By. Han kendte alle, der daglig gik en Tur gennem de dødes Have, og alle kendte ham og hilste, naar de mødte hans høje, tynde lidt bøjede Skikkelse.

Der var noget sirligt og fornemt over Gamle Starch. Over det store, hvide Haar sad den gamle, velbørstede bløde Hat; den tynde, omhyggeligt lappede og stoppede Frakke var altid knappet om ham. Højre Arm hvilede gerne paa Ryggen, mens han med venstre Haand førte sin mangeaarige Spadserestok.

Nu og da blev han fra sin Tur gennem de mange Gange og Stier over Kirkegaarden standset af en og anden, der gerne vilde have Besked om dette og hint eller maaske blot veksle et Par Ord med den gamle Betjent. De fleste syntes godt om Gamle Starch, der var saa elskværdig og i det hele taget gjorde et saa dannet Indtryk. Man saa gerne ind i dette Ansigt med de blide, lidt trætte Øjne og det smukke, velplejede, graa Fuldskæg.

»Han har vist gaaet en Del igennem, han — Gamle Starch, og en Gang har han sikkert kendt bedre Dage!« mente de fleste, som lagde Mærke til ham. Derfor hilste de gerne paa ham — de gamle, hvidhaarede Mænd og Kvinder, de sørgeklædte Enker, der gerne havde en lille Dreng eller Pige med, og de stilfærdige Borgerfolk, der hver Dag aflagde Besøg paa Kirkegaarden.

Det var midt paa Formiddagen. Gamle Starch tog sig et Hvil i sin lille Bræddehytte og læste i Aviserne, der velvilligt henlagdes der til ham og hans Kollega, der afløste ham. De havde Tur hveranden Formiddag og hveranden Eftermiddag. Stilfærdigt og langsomt kiggede han dem igennem, de mange, værtelugtende Blade — det ene efter det andet. Nu og da nikkede han til, hvad han læste.

»Naa da! Se — se! Ja — saamænd!«

Af gammel Vane fulgte han med i alt, Bladene bragte Bud om.

»Kassemangel«, hed en Overskrift — til en af Artiklerne i det Blad, han netop sad med.

Da hans Øjne opdagede denne Overskrift, lagde han straks Avisen til Side. Han knappede Frakken, rejste sig op og gik uroligt frem og tilbage over Hyttens Gulv. Hver Gang han passerede Bordet, hvor Avisen laa, skævede han flygtigt efter den ildelydende Overskrift. Efter nogle forgæves Flugtforsøg satte han sig atter ned og gennemlæste Artiklen — den gamle Historie om en Mands uærlige Omgang med betroet Gods.

Han havde Fornemmelsen af at fryse. Haanden løb over alle Knapperne. Han trykkede Hatten dybere ned i Panden, greb Stokken og gik — for at jage de gamle, pinefulde Minder paa Flugt. Folk gik forbi ham, hilste og nikkede, som de plejede. Gamle Starch hilste igen, men kunde ikke rigtig faa Smilet frem i sin Genhilsen, naar han mødte en god Bekendt.

Han var kommen ind i en lidt afsides liggende Del af Kirkegaarden uden egentlig at tænke over, hvor han gik, og standsede ved et lille hyggeligt Gravsted under skyggende Linde. Graven var overdækket med Blomster og friske Kranse, skønt Graven var flere Aar gammel. Bag den stod en Marmorplade, hvorpaa man læste: Magda Starch.

Han havde sat sig paa den lille Bænk lige over for og stirrede paa Navnets forgyldte Bogstaver:

»Aa ja, stakkels, lille Magda! Gudskelov, at du fik Fred saa tidligt!« sukkede han.

Han lod Hagen synke ned paa Hænderne, der laa foldede over Kæppens Haandtag.

Og som, han sad der ved Hustruens Grav, vældede Minderne ind over ham og lod ham i Tanken gennemleve sit Liv fra den Dag, Magda og han begyndte at leve Livet sammen, og til nu, hvor han var ene tilbage.

Det var som det lykkeligste Bryllupspar, at de to drog ind i den store Gaard, der var hendes Bryllupsgave fra Onkelen. Den smukke Gaard var herskabeligt indrettet, intet Sted var nogen Mangel at paavise. De havde mange Folk til at udføre Arbejdet, saa de to kunde rigtig leve for sig selv. Og de levede Livet som to glade Børn. De var sammen den udslagne Dag, tidligt og sent; de fulgtes ad Arm i Arm i den store Have med de skyggende Lindetræer, ud over Markerne ind i Bøgeskoven, der ogsaa var deres. Eller de kørte ud sammen. Magda var Kusk, og hendes Yndlingshest, Skimmelen, gik for Vognen.

Men saa kom den første Søn, og nu var det en Tid, som om Magda for Barnet glemte sin Mand. Hun lod al sin Ømhed og Omhu blive den lille til Del. Starch forstod ikke dette. Han var selv glad for Drengen og holdt af ham, det lille hjælpeløse Væsen, han var; men han kunde ikke forstaa, at Barnet skulde kunne være mere for Magda end Manden! Han vilde dog ikke lade sig mærke med noget, i Stedet for søgte han Erstatning ud ad til, og der begyndte allerede Ulykken.

Han fik Venner og stort Bekendtskab. Han var jo en klog og intilligent Mand, der i mangt og meget var de andre overlegen. Han kom med i deres Foreninger og Sammenslutninger, og inden længe havde han de fleste Tillidshverv, blev Formand for flere Foreninger og var sædvanlig den, der blev sendt ud for at repræsentere. En vis Forfængelighed havde han altid haft; det behagede ham at være den søgte Mand, den omtalte Mand, den fejrede ved Fester og i større Forsamlinger. Han sad inde med heldige Repræsentationsevner og vilde gerne møde frem som sin Egns Tillidsmand. Det kostede Penge; men han lod staa til: egentlig var han vel en godt stillet Mand. De forskellige Bestillinger gav jo en hel Del Indtægt — især Sparekassen — og lidt Godtgørelse fik han da ogsaa for sine Repræsentationsudgifter. Denne Godtgørelse slog aldrig til; thi han vilde gerne være den store Mand, som ikke regnede Smaamønt, og Egnen skulde være stolt af ham.

I Landbruget vilde han være Foregangsmand, skønt han maatte vide, at han her savnede den fornødne Indsigt. Han begyndte med ny Dyrkningsmaader og anskaffede alle mulige Landbrugsmaskiner, han hørte tale om, uden at se paa, om han kunde anvende dem, som de skulde anvendes, ligesom han heller ikke saa paa, om de nye Metoder betalte sig og passede til Jorden. Han nøjedes med at købe ind, give kort Besked og forøvrigt lade Folkene selv røgte det hele, som de kunde bedst. Selv var han desuden saa optaget, at han, naar han ikke var paa Rejser, kunde bruge al sin Tid paa Kontoret. Han var tillige bleven som en Konsulent, som Naboerne søgte, naar de var raadvilde med Hensyn til Dokumenter og andre Papirer.

Som Aarene gik, voksede Børneflokken. Der holdtes Lærerinde — siden Huslærer, til Børnene kunde sendes til Skolen.

Der var stor Selskabelighed. Fremmede Forretningsfolk havde næsten hver Dag Ærende til ham, og Huset var gæstfrit mod alle. De

forskellige Foreningers Bestyrelsesmøder holdtes paa Gaarden, og for hver Gang var der som et stort Gæstebud.

Men alt dette kunde Indtægterne ikke bære, og naar Betalingstiden stod for Døren, maatte Starch til at tænke over Kursen, han styrede efter, og han skønnede, at der skulde arbejdes paa en anden Maade, hvis han fremdeles skulde kunne klare sig. Som det gik, var det galt. Gaarden gav kun ringe Indtægt, skønt den var stor, og Jorden god. Maskinerne gik i Staa hvert Øjeblik og var en stadig voksende Udgiftspost. Og Børnene kostede alt for mange Penge.

Alligevel — hver Gang han havde redet Stormen af, fik alting Lov at gaa som før. Han var jo nu bleven den store Mand, og det maatte han vedblivende gælde for at være. Skulde der ske virkelig Forandring, maatte han jo frasige sig alle sine Tillidshverv, og det kunde han ikke: det var dem, der havde hans Interesser. Og sagde han nu nej og nej til alt, vilde hans Anseelse falde og han snart være en ubemærket Mand. Nej, han maatte fortsætte, til der kom nye Udveje, og de nye og store Forbedringer, han havde indført paa Gaarden — de maatte dog en Gang give Renter.

Men de udeblev. Gaarden gav ingen Indtægt. Folkeholdet var for stort, og Familien kostede ham mere og mere. En smitsom Sygdom hærgede Gaarden og lod sig ikke drive bort hverken af læg eller lærd, og den bevirkede en stadig Skiften af Folk og holdt alle ordentlige Karle og Piger borte. Selv blev han mere og mere overlæsset med Arbejde og var bunden til Kontoret hele Dagen.

Naboerne saa betænksomme ud, naar de talte om Starch. De fleste paaskønnede hans i flere Henseender betydelige Evner, om der end var enkelte misundelige; men alle frygtede de, at han snart vilde køre fast. Aldrig var han hos Folkene, som derfor ogsaa vanrøgtede Markerne og forsømte Besætningen. Gaarden gav sikkert kun en ringe Indtægt. Og der var adskillige Forretningsfolk som ængstedes, naar de saa, hvorledes deres Tilgodehavende hos Starch voksede, og det var ikke alle, der brugte de hensynsfuldeste Vendinger, naar de anmodede om snarlig Opgørelse.

Det begyndte at trække sammen om Starch.

Kort før Terminen sad han en Dag mismodig paa sit Kontor. Om faa Dage forfaldt Renterne til Udbetaling, og tilmed laa der en Bunke Regninger, der var forsynede med Paategning om Indbetaling »i Løbet af otte Dage.«

I flere Aar havde han ladet optage Laan efter Laan paa Gaarden. Nu gik dette ikke længere. Slægt og Venner vilde han ikke henvende sig til. Han saa ingen Redning. Alt tydede paa Fald. Som han hjælpeløs saa sig om, faldt hans Blik paa Sparekassens store, tunge Jernskab — og blev ved at hvile derpaa — som saa de — igennem det ind til de store Seddelbunker. — Jo, der var en Redningsplanke! — Han havde jo saa tit i sine unge Dage, naar han var i Forlegenhed, forsynet sig af Faderens Kasse og siden lagt tilbage, hvad han havde taget. Kunde han ikke her gøre det samme? Her var det alligevel lidt anderledes: det var andres Penge, betroede Penge! Nej, den Udvej vilde han ikke benytte.

Men i de paafølgende Dage kom den samme Tanke igen — stærkere og stærkere, jo nærmere Betalingsdagen kom. Han førte Proces mod sig selv, og tilsidst brød han over tværs med alle Forestillinger. Det *var* jo dog kun et Laan, som snart tilbagebetaltes, for nu skulde alt paa en anden Fod. Ingen vilde nogensinde faa det at vide. Han maatte gøre det, ellers var alt tabt, Hus og Hjem — Navn og Ære — Nej, ingen af Misunderne skulde hovere over ham!

Betalingsdagen kom — og Terminen fulgte. Starch betalte alle Vegne. De, der havde skumlet, maatte beskæmmede se til. Egnens Tillid og Forretningsmændenes Kredit var vundet igen — ja øget!

Men fra nu af var det forbi med hans Fred. Fremgang vilde ikke spores paa noget Sted. Nagende Tanker forfulgte ham, og for at glemme kastede han sig dybere ind i sit Arbejde og glemte at agte det, der skulde redde ham.

Saare sjældent og kun saa kort Tid af Gangen var han sammen med sin Familie. Hans Hustru var bekymret og nedtrykt over Forholdet; men hun viste sig altid rolig, kærlig og glad som før. Det kunde dog hænde, naar de en sjælden Aften sad ene sammen, at hun satte sig paa hans Skød, tog ham om Halsen, lagde sit Hoved ind til hans og hviskede:

»Lille Far, du slider dig jo op for os. Vi ser dig næsten aldrig om Aftenen. Børnene savner dig, og de trænger til, at du giver dig af med dem; jeg kan ikke rigtig magte dem. Og jeg selv lille Far! hvor jeg længes efter rigtig at mærke, du holder af mig endnu, og at jeg som i gamle Dage er din egen, kære, lille Pige.« Han lod sin Haand glide gennem hendes Haar, klappede hendes Kind og kyssede hende. Og saa fortalte han om, hvor meget der var at arbejde i, hvor nødvendigt det var, at han altid arbejdede. Saa mange stolede paa ham, mere og mere lod de hvile paa ham, og han skulde passe det til Punkt og Prikke, ellers mistede han deres Tillid, Han rejste sig op, trykkede hendes Haand og gik frem og tilbage nogle Gange, til han et Øjeblik senere atter sad over de store Bøger og de mange Papirer inde i Kontoret.

Aarene gled ustandseligt frem.

For Starch gik det fremad, mente man.

Men Sparekassens Beholdning svandt Maaned for Maaned. Hans Gæld til den voksede og

voksede som en hastig rullende Lavine. Som aldrig før maatte han passe paa. For at skjule Underbalancen maatte der Ompostering af næsten ethvert Beløb. — Revisorerne opdagede intet og troede ikke, der kunde opdages noget. De stolede paa Starch og stolede blindt paa ham. Revisionsdagene var rene Festdage. Først var der den omfangsrige Middag med de to—tre Vine og bagefter Hennesy og en Havannacigar til Kaffen. Efter dette gad man sandelig ikke gaa i Detailler med Sparekasseregnskabet. Man saa flygtig Starchs Hovedopgørelse efter, den var nydelig og overskuelig — sikke en Orden i det Regnskab — saa klart det var og den Fremgang for Kassen! Og begge Navnene godkendte Regnskabet. Nej, Faren for Opdagelse laa ikke der, og lige saa let kunde han tage sig Generalforsamlingerne med Formands- og Kasserervalget. Der var aldrig Tale om nogen anden! Men, naar nu Sparekasseinspektøren kom «

»Ja, naar *han* kommer! Aa, Gud, da!«

Saa kunde ingen Middag skjule Bedraget; thi den Mand kom med Mistro til enhver. Den Mand vilde selv se alt, og da maatte han falde.

Den Mands Komme var Starchs stadige Frygt, en Frygt, der pinte ham Nat og Dag; thi da vilde alt være tabt, og hans Navn, det gode gamle, ærlige Navn var plettet. Hans Familie maatte lade sig jage ud af den smukke Gaard, de alle elskede saa højt. Hele Slægten vilde skamme sig over ham — Forbryderen, Tugthuskandidaten. Og alle de, der saa op til ham og stolede paa ham, de, hvis Tillidsmand han havde været — hvad vilde de sige nu, naar de saa sig bedragne af ham, der havde benyttet deres Navne til Falsknerier og tilvendt sig deres Penge uden at kunne yde nogen Erstatning.

Han svedte Angstens Sved, naar disse Tanker myldrede ind paa ham, som vilde de kvæle ham. De forfulgte ham i Drømme, saa han tit midt om Natten for op i Sengen — ja skreg af Smerte, saa Magda forskrækket vaagnede op.

»Lille Far, hvad er der dog?«

»Vær bare rolig, lille Magda! Det er *ikke* noget. Jeg sov, og jeg drømte, tror jeg — noget stygt; men der *er* ikke noget — slet ikke noget. Sov du kun igen, min Pige!«

Magda frygtede, han var syg af Overanstrengelse, og mens hun besluttede at lade Lægen hente næste Dag, laa han og tænkte paa, hvor stor en Lettelse det vilde være for ham, om han nu kunde betro sig til hende. Maaske vidste hun Udvej, og han slap for at være ene med de knugende Tanker.

Men han kunde ikke for nogen Pris tale om sine Bedragerier. Hun vilde jo komme til at foragte ham, ja hade ham, der kunde gøre det, han havde gjort — og daglig fortsatte med. Nej, nej! han kunde ikke. Hun maatte fremdeles leve i Troen paa de gode Kaar, hvorunder de begyndte. Til alt ramlede sammen!

Tit hændte det, at han om Natten forlod Sengen og gik langt ud i Marken, kastede sig paa Jorden med Hænderne mod Kinden og vaandede sig som i legemlig Smerte.

»Du *er* syg!« sagde Magda, og en Dag lod hun — trods hans Protest — Lægen hente.

»Nerverne!« sagde han. »De er overanstrengt. Hold Ferie et Aars Tid — fuldstændig Hvile — rejs bort! De har jo gode Raad.« Han smilede, den gamle Læge med det røde, poliske Ansigt. Starch saa mistænksom paa ham, men skønnede dog straks, at der ikke laa noget under!

Rejse — rejse! Aa, hvem der kunde rejse.

Gode Raad, sagde Lægen. Gud bedre for Raad, han havde!

Men hvor kunde det have været dejligt, om han kunde slippe bort fra det hele en Tid. Det vilde være som at komme i Paradiset. Og dog saa kunde han jo aldrig komme tilbage; thi mens han var borte, skulde andre styre Sagerne, og saa var alt aabenbaret, og han for bestandig skilt fra alt — fra Magda og Børnene. Han var slavebunden, han maatte blive.

Fandtes der dog ingen Raad?

Nej, Raad fandtes ikke! Værre og værre gik det. Gaarden tog i Stedet for at give; Renterne voksede med rivende Hast. Sparekassen maatte bære hans Udgifter foruden sine egne Udgifter og Renterne, der dækkede Underslæbet. Han maatte tage af andre Foreningskasser, hvis Vogter han ogsaa var. Tilsidst gik Familiearven, han forvaltede — Hustruens og hendes Slægtninges Arv.

Rastløs arbejdede han for at skjule og dække. Han rugede over Bøgerne baade Nat og Dag. Han rystede for hvert Brev, han brød, for hvert Fodtrin i Gangen. — Han var allerede en ældet Mand: mager, huløjet, dybe Rynker i Panden og om Øjnene; Haaret graanede! Og endda var han ikke saa højt oppe i Aarene. —

Hvor pinte det ikke at være rolig over for andre, at smile og spøge, at modtage Ros og Komplimenter, og hvor han skammede sig hver Gang.

Hustruen forstod ikke, hvad der var i Vejen. Hun blev fortrydelig paa ham for hans Optagethed af Arbejdet, der fjernede ham fra hende og Børnene. Hun begyndte at holde sig tilbage, og hun saa ikke, hvor dybt det smertede ham. De gik uden om hinanden! For en Pine dog, at han ikke kunde betro sig til hende! Men hun vilde ræddes for ham og flygte — hun, der var af den fine, stolte Slægt, som endnu ikke havde et eneste plettet Navn at dække over.

— — — — —

Gamle Starch rokkede lidt paa Bænken; det gjorde endnu ondt at tænke paa dette — endda saa længe efter. Men han kunde ikke

bryde Mindernes Række. Han levede det hele igennem!

— — — — —

Den Dag, den frygtelige Dag, som bragte Opgøret!

Aftenen før laa et Brev til ham, da han kom hjem fra en Rejse. Det var fra Sparekasseinspektøren, som meddelte, at han kom næste Dag for at inspicere Sparekassens Forhold.

Starch vaklede som en syg, da han læste det. Hans Øjne taagedes — alt dansede rundt, og han næsten faldt om i Lænestolen. Magda løb forskrækket til.

»Men hvad er der dog i Vejen, lille Fa'r? Du er jo rigtig syg. Se paa mig — hvad er der — hvorfor holder du for Øjnene? Hvad er der dog? Sig mig det, Fa'r!«

»Nej, lille Mor — nej, det var ikke noget! Jeg er saa forfærdelig træt — jeg ved ikke hvorfor. Nej ser du — det er blot det, at Sparekasseinspektøren kommer i Morgen.«

»Gudskelov, er der kun det! Ja, det er da ikke noget slemt! Du har saamænd alt i den fineste Orden, som du har siddet over det fæle Regnskab i de mange Aar! Hvad du?«

»Nej — der mangler noget — det vil sige, der er noget at gøre endnu; men i Morgen. saa er det nok i Orden!«

»Lille Fa'r! Kom dog til dig selv! Du er alt, alt for pligtopfyldende! Hvad er den Smule at tale om. Og han er dog ingen Bussemand. Jeg har netop hørt, at han er saadan en rigtig rar, gammel Mand.«

Starch havde rejst sig op og strøg sig over Panden.

»Ja — ja! vist saa! Men hør nu du, lille Magda: Vi maa have en rigtig ekstra fin Middag i Morgen — og sørg for, at du har den færdig i god Tid. Og saa snart han kommer, saa byd du ham et Glas Vin og en Cigar og snak op med ham, hvis jeg ikke skulde være parat lige i det Øjeblik, han kommer.«

Saa kyssede han hende paa Kinden og gik ind paa Kontoret. Men han arbejdede ikke. Han kiggede i Bøgerne og tænkte paa at gaa dem igennem. Maaske han ogsaa denne Gang kunde ride Stormen af. Aa nej — det *kunde ikke* skjules længere. Det var altfor mange og store Summer, der manglede. Der var saa mange Sparere og saa faa Laanere, men alligevel kun en næsten tom Kasse og falsk førte Bøger.

Langt ud paa Natten blev han siddende. hjælpeløst stirrende paa de svimlende store Tal, der angav ham. Tilsidst lukkede han Bøgerne og sank hulkende sammen i sin Stol — saa fortvivlet hulkende, som kun en ulykkelig Mand kan græde.

Da gik Døren op med eet, og Magda kom ind i sin hvide Natdragt — lige saa søvnløs og angst som han.

Forgæves havde hun ventet paa ham Time efter Time, og da han stadig blev borte, var hun blevet bange. En uklar Anelse om noget truende ondt drev hende ind til ham. Hun knælede ned foran ham og slog Armene om ham:

»Lille Far! Sig mig dog nu, hvad der er i Vejen?«

Han bøjede sig ned mod hende, saa hans Hoved hvilede paa hendes Skulder som et hjælpeløst Barn og græd, som vilde han dermed jage den indestængte Kval bort.

Saa spurgte hun igen, da han blev mere rolig:

»Men sig mig det dog, hvad der er i Vejen! Er der noget galt? Mangler du nogle af Pengene?«

»Ja, lille Magda — jeg mangler nogle af Pengene!«

»Hvor mange? Er det ikke alt for mange, saa har jeg vist nok!«

»Nej, nej, lille Ven! nej, det er ikke saa mange — det vil sige — det er dog alt for mange, jeg ikke har.«

»Ja — men du, Far! De er jo laante ud — ikke? Det kan du jo da ikke gøre for? Og Revisorerne sagde jo selv forleden, at du havde det alt sammen i saadan en fortrinlig Orden! Det er jo ikke dig selv, der er Skyld i det?«

»Lille Magda! Saa længe, længe har jeg villet tale med dig og har ikke kunnet af Frygt for at miste dig, din Kærlighed og din Agtelse. Nu skal du vide det. Jeg har brugt dem, de Penge, der mangler. Aa — du, det er saa forskrækkelig mange, jeg har brugt. Og for at dække der over, har jeg ført Bøgerne falsk — men i Morgen bliver det opdaget, og saa er jeg fortabt.«

»Aa, Far dog, lille Far! Hvor har du dog kunnet gøre det! og hvorfor har du aldrig sagt mig noget om de Ting. Nu forstaar jeg, hvad der har pint dig i de mange Aar, hvad der har taget dit glade Sind, dine Tanker og din Kraft. Har du haft saa lidt Tillid til din Hustru, der elsker dig saa inderligt. Jeg har der levet i den Tro, at vi var rige Folk — og jeg kunde jo ikke tro andet! Hvorfor har du aldrig sagt mig noget om de sande Forhold? Jeg har jo altid villet hjælpe dig — at hjælpe dig har været mig det kæreste af alt! Du skulde faaet at se, hvor jeg kunde spare.«

»Nu ved du det, lille Magda! og du ved, at din Mand er en Kæltring. Det er ogsaa galt med de andre Kasser, jeg har forvaltet, og din og din Families Arv. I Morgen bliver det opdaget — saa ved alle det — og Børnene — Børnene!«

»Men, Far! jeg forstaar det ikke — hvad er de *brugt* til, de mange, mange Penge. Du har jo ikke brugt noget selv, du!«

»Jo, jeg har brugt mange paa Forretningsrejser. Gaarden har bragt mig Udgift i Stedet for Indtægt, jeg har ikke forstaaet mig paa Landbruget — og alle de Historier med Folkene

— de mange Gæster — Selskaber — og Børnenes Uddannelse — rullet — rullet — har de, de mange Penge, uden at jeg har forstaaet, hvor de blev af.«

»Og det har du aldrig talt et Ord om!«

»Nej, først vilde jeg ikke, og siden kunde jeg ikke!«

»Hvem taber Pengene?«

»Alle Folk her i Egnen!«

»Er det de rige Gaardmænd?

»Ja — de ogsaa.«

»Der er altsaa ogsaa Smaafolk iblandt. Aa, Far dog! hvordan har vi levet, vi to? Vi har jo været som to fremmede Mennesker for hinanden i de mange Aar.«

Dagen efter kom Sparekasseinspektøren — en fin, gammel Mand. Fru Magda tog imod ham, elskværdig og smilende.

»Er Sparekassens Formand ikke til Stede?«

»Min Mand er ved at klæde sig om. Jeg skulde bede Dem undskylde et Øjeblik! Maa jeg byde et lille Glas?«

»Mange Tak, Frue, men helst ikke nu!«

»En Cigar maaske — ægte Havanna?«

»Nej Tak, lille Frue, heller ikke endnu!«

»De vil maaske helst spise til Middag straks. Jeg har Middagsmaden parat«.

Han smilede lidt.

»Tak, Tak! Men jeg har det Princip: Forretningen først! Siden — jo, saa siger jeg: tusind Tak!«

Der blev en pinlig Pavse.

Starch kom ikke. Inspektøren saa paa Uret hvert Øjeblik.

»Deres Mand bliver længe borte!«

»Nu skal jeg se, om han snart er færdig.«

Da hun kom ind i hans Værelse. sad han sammensunken i Stolen. Hun kaldte paa ham og talte til ham; men han hørte og forstod ikke. Saa hentede hun den ældste Datter, Anna. De tog ham hver under en Arm og førte ham ind.

Inspektøren bed sig i Læben, da de kom:

»Naa — er det saadan fat!« sagde han.

Han tog Plads foran Bøgerne. Starch sad ved Siden af og svarede mekanisk, men tydeligt og klart paa alle Spørgsmaal.

Det tog et Par Dage at faa gjort nogenlunde op. Der var et usædvanligt stort Underslæb; der var næsten intet af Kassebeholdningen tilbage.

Den tredie Dag hentedes Starch af Rettens Folk.

I nogen Tid var han i Varetægt, til Forhørene havde bragt fuld Klarhed i Sagen; saa kom han ud paa gode Venners Kaution. De ældste Børn var rejste bort, de yngre modtog ham tavse — paa Else nær. Hun elskede sin Far som før; hun forstod ikke, hvad galt han havde gjort, og hun lærte aldrig at forstaa det. Og Magda var saa kærlig og god som i de første Dage, de levede sammen; men hendes Haar var graanet i den korte Tid siden hin ulykkelige Dag.

Frygtelige var de sidste Dage paa den gamle Gaard. De fleste undgik ham — flygtede for ham. Kom der nogen var det med Skælds- og Haansord. En Dag kom hans mangeaarige Ven, Naboen Per Jensen, der havde tabt flere tusinde Kroner — hans Søn endnu mere.

Han kæmpede med Graaden, mens han talte:

»Ja, Starch! Jeg kommer ikke for at haane dig, skønt det var et slemt Smæk, og jeg har jo altid stolet saadan paa dig. Det kan nu være det samme med mig, jeg er gammel og skal ikke bruge meget, men Drengen — Drengen!!!

* * *

Det var en Lettelse for dem alle, da de efter Gaardens Salg kunde drage bort. Kort efter faldt Dommen. I to Aar sad han inden for de graa Mure.

Et Par af Sønnerne, der havde mistet deres gode Stillinger, rejste til Amerika. De andre to vedligeholdt Forbindelsen med Hjemmet, men levede dog fjernt fra det. Det var kun hans trofaste Hustru og Døtrene Anna og Else, der kunde tage imod ham, og de tog kærligt imod ham; de saa, at han var en nedbøjet, sorgtynget Mand, der trængte til kærlig Pleje, og den fik han.

Manden og Hustruen var nu sammen og talte med hinanden om alt. Men Magda havde kun faa Kræfter tilbage.

De tre Aars Begivenheder havde taget for haardt paa hendes sarte Natur. Hun, der havde været Ejerinde af den store Gaard, havde dog mistet et Hjem for stedse. Hun, der troede sig rig, var med et blevet fattig. Hun, der saa gerne havde givet bort til hver en fattig, der bad om Hjælp — hun maatte nu selv tage mod Gaver.

Alt dette kunde den lille, fine Magda ikke bære. Stille — uden Klynk og Klage sygnede hun hen — og snart døde hun.

Men hendes Død vækkede Starch.

Der kom en ny Angst over ham.

Skulde han dog miste alt for sin Brøde? Sønnerne og Hustruen! Vilde mon ogsaa Døtrene forlade ham. Nej, det maatte ikke ske.

Der kom nyt Liv i ham — nye Kræfter, ny Energi. Han tog fat paa alt, hvad der bød sig. Intet Arbejde var ham for ringe; men det kneb dog tit at holde ud. Heldigvis lagde nogle gode Mennesker Mærke til ham og hjalp ham i Gang med nogle mindre, løbende Forretninger. Punktlig var han, ærlig og redelig i al sin Færd, som vilde han bøde for sin store Uredelighed tidligere. Han vandt efterhaanden formaaende Mænds Tillid, som skaffede ham mere, og saaledes fik han endelig den ene af Pladserne som Opsynsmand paa Kirkegaarden uden for den

store By. Denne Stilling var han glad for. Her var Fred og Ro, kun gode Mennesker kom til ham — og her var han nær ved sin Kones Grav. — — — —

Gamle Starch hvilede Hovedet paa Hænderne, der laa over Kæppens Haandtag. Og en Stund var han i uforstyrret Ro. Da lød der lette Skridt; men han mærkede intet, før to smaa, bløde Hænder tog ham for Øjnene, og en munter Stemme raabte:

»Gæt en Gang! Hvem er det?«

»Naa — er det dig, du lille Nar!«

»Ja — jeg har gaaet og ledt efter dig over hele Kirkegaarden, men saa tænkte jeg jo, at du nok sad her. Jeg er her med Frokosten, den staar nede i Hytten og venter — det er en varm Ret i Dag! — Kom saa, gamle Mand! Du skal ikke sidde her og fange Griller.«

Hun fik ham under Armen, og de gik tilbage ad Gangene. Da de kom ned til Hytten, trak hun en stor Mappe frem.

»Ja, nu skal du bare se, hvad jeg har faaet i Dag. Der var Brev til mig fra Per Jensens Else, og hun har sendt dette Billede med af deres og vor gamle Gaard.«

Gamle Starch fik Brillerne frem i en Fart.

Aa, jo, det var den dejlige, gamle Gaard med den smukke Hovedbygning og Haven, Lunden og Aaen.

»Kan du kende det, Far?«

»Ja, ja — det er godt, er det.«

»Ja, jeg kan kende det altsammen. Aa, som Haven maa være vrimlende fuld af Frugt nu. Kan du huske, at jeg altid gik med daarlig Mave i Blommetiden?

Se — der ligger Spadserestien, der gaar gennem Lunden; der skal Aaen være! Hvor var der dog dejligt i den gamle Gaard! Det var kønt af Else, at hun sendte mig det Billede, ikke Far?«

»Jo — det er kønt af Else!«

»Bare det havde været lidt større endnu, saa havde vi kunnet se de andre Gaarde i Byen. Else skriver, at hun skal hilse dig saa mange Gange fra Per Jensen — han siger saa tit, at han savner dig.«

Gamle Starch spiste Frokost, mens hun snakkede op om alt det gamle, han mest tænkte paa, men ingensinde de andre vilde tale om. Alle andre — ogsaa Børnene — undgik et hvert Ord, der mindede om den Tid — af Hensyn til ham var det vel, og dog gjorde det ham ondt. Kun Else forstod ikke dette — hun talte lige ud, og hun vidste, at hun gjorde Faderen glad dermed, de kunde snakke op som to Børn, naar de først fik begyndt.

De lo, og de skæmtede, som var de jævnaldrende.

Da Kurven var tømt, kyssede hun ham og gik. Henne ved Laagen standsede hun og raabte tilbage:

»Jeg kommer dig i Møde Klokken tolv.«

Gamle Starch saa efter hende.

Ja — hun var Solstraalen i hans Liv. Uden hende — nej, det kunde han ikke tænke paa.

Anna, hans ranke, høje, smukke og fine Datter, jo hun var ogsaa god og kærlig imod ham, altfor god og omsorgsfuld var hun. Men hun var ikke som Else.

Hun gik saa stille omkring og hyggede om ham, og hun var nøjsom og styrede det hele Husvæsen saa fortræffeligt. Men hun var saa trist og tavs. Hun lo næsten aldrig; kom der en Gang et Smil, var det saa vemodigt, som det vilde ende i Graad. De gamle Tider nævnede hun aldrig; hun var saa forsigtig i al sin Tale til Faderen; hun vilde ikke saare ham, ved at minde ham om Fortiden, der havde været saa lys og lovende ogsaa for hende. Men netop denne Forsigtighed gjorde ham ondt.

Stakkels Anna! Ogsaa hendes Lykke havde han traadt ned. Hun var forlovet den Gang med en rask Officer; det var den Gang det smukkeste og gladeste Par, man kunde se. Saa kom Katastrofen, der næsten lamslog ham. Familien trængte ind paa ham, og endelig gav han efter og hævede Forlovelsen — det var det, Anna aldrig kunde glemme —.

Og nu var hun paa Vej til at blive en gammel Pige, som aldrig vilde naa Livets Lykke og lyse Glæde.

Kun om Aftenen kunde han en Gang imellem faa Tag i hende, naar de alle tre var forsamlede. Saa sad Anna ved det gamle Klaver — Spinettet. Lyset fra Stagerne kastede et smukt Skær ud over de gamle Møbler — alle fra Gaarden — paa Auktionen holdte tilbage af en god Ven. Man saa ikke, hvor slidte de var, og hvor de var pudset og stoppet. Men Stilen saa man — den ærværdige, fornemme Stil.

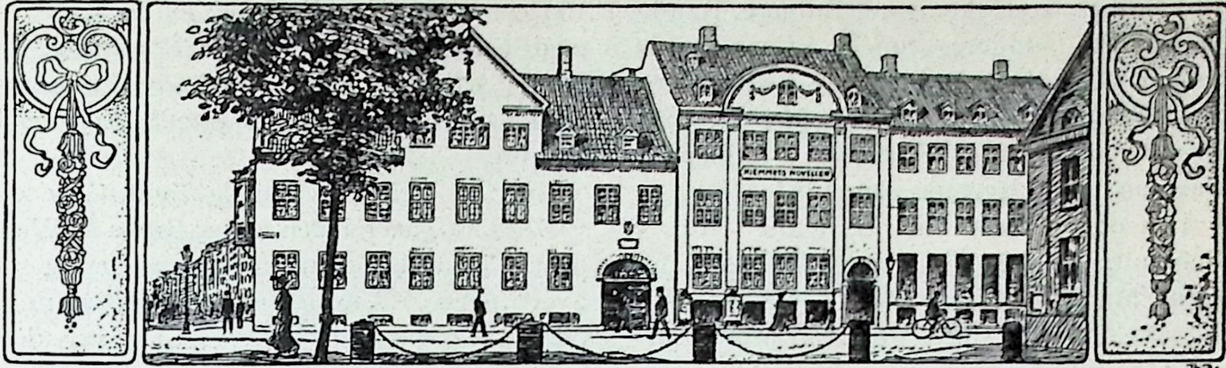
Gamle Starch havde sin Plads i Lænestolen med Blikket mod Væggen, hvor de to store Billeder havde Plads, Magda som ung Pige, og hans egen Far med Ridderkorset over Hjertestedet.

Og saa sagde han — med sin svage, bløde Stemme —:

»Hør, lille Anna, faar vi nu *»den«*!«

Det var de gamle Sange, som Magda havde sunget for ham; nu spillede Datteren dem. Det var altsammen anderledes end før, og dog gik de til Hjertet som da.

Men naar han maatte have Lommetørklædet frem for de dumme Øjne, der duggede, kom Else hen til ham, satte sig paa hans Skød — som Magda plejede i de gode, gamle Dage — tog ham med begge Hænder om Hovedet og hviskede: »Kære, lille, rare, gamle Far!«

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Maj 1906.

Nr. 8. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

„MANDSTUGT"

MESTER SWABACHS SVOGRE I.

VED PALLE ROSENKRANTZ

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

Jeg har denne Historie fra Mester Gerhard Swabach, som er Vaabensmed og bor i Skvaldergade eller der i Nærheden. Mester Swabach siger, det er sandt hvert Ord, og hvis mine Læsere ikke var — ja om Forladelse — noget magelige, saa de lige rent ud ikke gerne tager anden »Historie« til sig end den, de faar serveret, gennembehandlet, ja saa vilde de kunne konstatere, at Mester Swabachs Historie er sand.

Om Forladelse ærede Læsere, jeg var uartig; det er selvfølgelig min Pligt at undersøge det, og jeg har undersøgt det, for jeg tilbringer en stor Del af min Tid mellem gamle Breve og Aktstykker. Det vil De maaske ikke tro, men saadan er det nu alligevel. Paa Ære — Mester Swabachs Historie er sand.

Og nu skal han have Ordet for at beholde det:

Mester Swabach beretter:
Om Svoger Nr. 1, Kurt v. Schlenitz,
der blev hængt.

Da jeg tog Margrethe, min salig Kone, var hun Enke. Det er der naturligvis ikke i og for sig noget mærkeligt i. Det er jo hændet før, at Enkekoner er blevet gifte, tilmed naar de havde noget paa Kistebunden og ellers var runde og milde, som min salig Margrethe var.

Men nu kommer det underlige. Min salig Kones Mand — den første — var Enkemand, og hans Kone før Margrethe havde været gift før.

Forstaar De?

Paa den Maade gik det tilbage gennem

Enkekoner og Enkemænd, Borgere, Bønder ja saagar Riddere, Smede, Garvere, ja, saagar en enkelt Præst, lige ned til Kurt v. Schlenitz, der var *Svartrider* og blev hængt af Hertug Emanuel Philibert af Savojen i det Herrens Aar 1554.

Paa den Maade var jo denne Kurt v. Schlenitz min Kones første Mands Kones første Mands — Kones første o. s. v., men det bliver kortere at sige, at han var min *Svoger*, og som saadan betragter jeg ham; jeg er en ligefrem Mand, der ikke skammer mig over Svogerskabet med en rask Karl, der blev hængt — som De skal se med nogen Ret.

Desuden er det jo 350 Aar siden, den Skam gik over Familien; der er en Snes Svogre foruden den hængte, og flere af dem er det gaaet værre eller da lige saa galt; men det kan komme en anden Gang.

Nu kender De Familien, og nu skal De høre om min salig Kones første Mands første Kones første Mands første Kones — o. s. v. *første Mand*, Kurt v. Schlenitz, og hvorledes han blev hængt.

Det er en verdenshistorisk Begivenhed.

Jeg kan den fra den Bog, min salig Kone bragte mig til vort Bryllup, der staar at læse om alle mine Svogre og der kan De tro er artige Ting iblandt.

Altsaa først Nr. 1.

* * *

Kurt v. Schlenitz var *Svartrider* af Greven af Waldecks 400 Ryttere. Det var flotte Karle, kan De tro, sorte som Ravne med lange sorte Støvler og Jernsporer, sorte Fløjlshoser og sorte Jernplader paa Brystet, sorte Læderhandsker og sorte Jernhatte med opbøjet Kam.

Ravne var det og nogle Djævle til at slaas.

Greven af Waldeck var den rigtige Mand til at føre saadan en Trop. Han var Søn af den Filip af Waldeck, som den berømte Götz v. Berlichingen, ham med Jernhaanden, tog til Fange i det Herrens Aar 1518 og først gav løs efter at have faaet 8,900 Dukater i Løsesum.

Nu sad Götz paa sin Borg, Hornberg ved Neckar, og læste Messer, og Grev Filip var død. Det var nemlig i det Herrens Aar 1554 medens Kejser Karl den femte krigedes med Kong Henrik d. II af Frankrige, og Hertug Emanuel Philibert af Savojen kommanderede Kejserens befæstede Lejr ved Hesdin.

Kurt v. Schlenitz havde tjent Gøtz og var senere gaaet i den unge Greve af Waldecks Tjeneste. Han førte en Deling af Svartriderne. Adelsmand var han vel nok, det var der mange Røvere, der var den Gang, og en Røver var Kurt ud af aller første Skuffe. Før han drog ud med Svartriderne, havde han taget sig en Kone, en Møllerdatter fra Pyrmont i Grevskabet Waldeck.

Hun hed Margrethe ligesom min salig Kone — og det er gennem hende, jeg er i Familie med den Slubbert Kurt.

Han sloges som en Djævel og stjal som selve Ridder Götz. Dyrtid var det og Hertugen af Savojen havde Principer. Det var for Resten en mærkelig Mand den Hertug. Han staar nu i Bronce paa Torvet i Turin, og han fortjener den Broncestatue, for det var en skrap Mand ikke alene til at slaas, for det kunde dengang de fleste, men til at regere og holde *Mandstugt*.

Han forbød lige rent ud sine Soldater at plyndre baade i Fjendeland og Venneland, han forbød dem at dræbe Kvinder og Børn, skænde og brænde, kort sagt alt det, som Soldaterne i gamle Dage morede sig med i Stedet for som nu at gaa paa Sommerlyst og lege Tagfat i Frederiksberg Have med Maren Ammerne. Grev Waldecks Svartridere, der var vant til at tjene under Schwartzenberg og Freundsberg, og hvad disse tyske Slagtermestre nu hed, havde ondt ved at vænne sig til den mildere Form for Krigsførelse, som, hvor underligt det end lyder, var *spansk* Skik.

Men Hertugen af Savojen forstod ikke Spøg, og blev nogen Mand greben i Plyndring, blev han hængt ved sin Hals, til han døde.

Kurt Schlenitz overfaldt en Bissekræmmer og skar ham op med sin Daggert. Krammet solgte han eller gav væk til Damer, som det kunde more. Hertugen fik det at vide og kaldte Grev Waldeck til sig.

»Hr. Greve«, sagde han paa fransk, »Deres Delingsfører Hr. v. Schlenitz har myrdet en Bissekræmmer og skal derfor hænges. Ønsker De at gøre det selv, staar det Dem frit for. Er det Dem ubehageligt, skal jeg med Glæde besørge det.

Hertil svarede Grev Waldeck ligeledes paa fransk:

»Hr. Hertug! Uagtet jeg nødig berøver Deres Højhed en gavnlig Adspredelse, vil jeg dog foretrække at udføre dette Arbejde selv. Saa meget mere, som denne Hr. v. Schlenitz hjemme har en smuk Kone og desuden er Søn af en Mand, der gjorde min Fader store Tjenester, da han faldt i Baghold hos den Røver Ridder Götz v. Berlichingen«.

»Som De vil, Greve,« sagde Hertugen, »naar Manden blot bliver forsvarligt hængt, overladerjeg gerne Dem Fornøjelsen«.

– Der staar en Præst, – skrift og bered Jer. Nu skal I hænges!

Kurt v. Schlenitz blev imidlertid meget daarligt hængt, saa daarligt, at han fire Dage efter sin Henrettelse ud for Montreuil tog fire franske Ryttere til Fange, deriblandt en virkelig Greve.

Dette bidrog meget til, at Hertugen af Savojen tilgav Greven af Waldeck, at han havde saa slet et Haandelag, naar det gjaldt at hænge Folk op i en Galge.

Kurt v. Schlenitz var imidlertid uforbederlig. En skønne Aften, otte Dage efter Affæren ved Montreuil brød han ind hos en Spækhøker, der leverede Skinker til selve Hertugen, stjal to gode westfalske Grisebagdele, huggede Armen af Spækhøkerens Karl og gjorde et stort Hul i Maven paa Spækhøkeren selv. Saa stort, at der løb flere Potter Blod ud mellem Bugfedtet.

Men dog ikke stort nok til at Spækhøkeren kunde dø af det, hvorfor han slæbte sig til Hertugen af Savojen og angav Kurt, som han tilfældigvis kendte.

Nu skulde Kurt altsaa igen hænges, og denne Gang vilde Hertugen besørge det selv.

Medens Kurt laa i sit Telt selv fjerde og drømte om sin Kone Margrethe, kom otte Spaniere af Hertugens Livvagt og bad ham følge med.

Kurt fulgte, han kunde nemlig ikke andet, saasom de havde surret og snurret ham som en Maanedskalv, der skal køres til Slagteren.

Denne Gang var det Alvor.

Hertug Emanuel Philibert stod i sit Telt fuldt rustet med Feltherrestaven i Haand, og ved hans Side stod Ruy Gomez de Silva, Greve af Eboli, som alle Mennesker, der har set eller læst Schillers Don Carlos, kender. Hertugen var jo i spansk Tjeneste, Franskmændene havde taget hans Land, medens han var lille Dreng, og han fik det først igen efter den Krig, som jeg nu fortæller om.

Hertugen var kun 26 Aar, men alvorlig var han, stræng at se til, lærd som en Præst og dydig som en Munk i de bedre Dage.

Kurt blev løst af Baandene, han rystede sig og stod og skulede til Feltherren. Han var Tysker og brød sig Fanden om de stormodige Spaniere eller de dydsirede Savojarder. Hans Kaptajn var Greven af Waldeck, hvis Sjæl var ligesaa sort som hans Klæder og præcis ligesaa mørkfarvet som Junker Kurt v. Schlenitz hans.

Hertugen sagde ikke meget.

»Det er anden Gang, Hr. v. Schlenitz, I er greben i Røverfærd. I glemmer, at I tjener mig og Hans katolske Majestæt og ikke Frantz v. Sickingen eller Götz v. Berlichingen. Vi er Fyrster og Adelsmænd, ikke Røvere. Der staar en Præst, — skrift og bered Jer. Nu skal I hænges«.

Kurt bemærkede noget om Greven af Waldeck, men Hertugen lo ondt: »Greven af Waldeck slaas godt, men han hænger Folk forbandet daarligt. Jeg tror, jeg slaas ligesaa godt som Greven af Waldeck. I skal faa Lejlighed til at erfare, at jeg hænger adskilligt bedre end han.«

Præsten sagde nogle venlige Ord, som Kurt ikke hørte paa, han var nemlig mærkelig nok ikke videre from. Derefter blev han ført ud, og Hertugen befalede sin Skarpretter ved Daggry at faa ham anbragt paa en saadan Maade i et Egetræ, at et Reb, der laa omkring hans Hals, kunde forhindre ham i at tage saa meget Vejr i sig, som var nødvendigt, for at han kunde bevare Livet.

Hans sidste Ord, da han blev ført ud, var disse: »Greven af Waldeck vil hævne mig«, — de næstsidste: »Bring min Hustru Margrethe min Hilsen«.

Om de første Ord handler væsentlig denne Historie, og det er dem, der har gjort den verdensberømt. Hvad de sidste angaar, saa er det underligt nok, at denne Hilsen er gaaet igen gennem 350 Aar fra Mand til Kone og Kone til Mand i hele Svogerfamilien, hvoraf jeg, Gerhard Swabach, for Tiden er sidste Medlem. Det er aldrig hændet, at nogen af alle mine Svogre er døde pænt i deres Seng hjemme hos deres Koner, og da jeg nu om otte Dage skal have Bryllup med Bager Ferdinand Petersens ældste Datter Jacobine af Snaregade her i Staden, bliver det kunstigt at se, om jeg virkelig skulde blive den første af Svogerskabet, der fik en pæn Straa-Død. Desværre maa andre konstatere dette, det vilde have moret mig at gøre det.

Naa, hængt kan jeg jo ikke blive, da den Dødsmaade ikke benyttes i Danmark i vore Dage — uden frivillig, saa det jo forresten . . . maaske . . .

Naa, det var Kurt v. Schlenitz's sidste Ord, dem om Grev Waldeck.

* * *

Da Greven af Waldeck ved Daggry samlede sine Svartridere, savnede han sin Delingsfører og fandt ham først hen paa Formiddagen staaende bunden ved en Eg ret ud for Feltherrens Telt, øjensynlig stærkt i Færd med at ombytte det uvisse timelige med noget aldeles bestemt evigt.

Foreløbig opnaaede han en Opsættelse, da hans Herre meget umildt udbad sig en Henstand hos Bøddelen og gik lige direkte til Overfeltherren.

Greven af Waldeck kunde, naar han vilde, være en særdeles behagelig Mand og talte ganske pænt fransk. Fransk er overhovedet et Sprog, paa hvilket der lader sig sige en uhyre Masse nederdrægtige Ting paa en fin og pæn Façon, hvilket Grev Waldeck gjorde til Hertugen af Savojen.

Til Held for Familietraditionen paahørtes denne Samtale af Svartrider Rudolf Herzberg, der var Grevens Adjutant og opholdt sig tæt udenfor Teltet, medens den stod paa.

Derfor kan jeg fortælle den, ligesom om jeg refererede en Generalforsamling i Telefon-

arbejdernes Forbund, hvilket er mærkeligt, da den fandt Sted for 350 Aar siden.

Den er imidlertid endnu af nogen Interesse.

»Deres Højhed«, sagde Greven uhyre elskværdigt, »da jeg tilfældigvis passerede et Egetræ ret ud for Deres Højheds Telt, opdagede jeg min Delingsfører Junker Kurt v. Schlenitz ifærd med at blive anbragt i en af Træets Grene paa en saadan Maade, at han umuligt selv kan have ønsket den Anbringelse. Da Deres Højhed har anskaffet mig og mine Svartridere for at vi skal tjene Kejser Karl mod Franskmændene for Sold og ikke for at anvende os som Dekorationsgenstande til Ophængning, tør jeg forvente, at denne Misbrug af en tysk Adelsmand er Deres Højhed ligesaa ubehagelig, som den er mig.«

Hertil svarede Hertugen meget dannet:

»Uagtet De ellers er en særdeles skarpsindig Mand, Hr. Greve, og i Reglen gætter ganske rigtigt, saa tager De dog denne Gang fejl. Det er mig, der har ønsket at anbringe Hr. v. Schlenitz der, hvor han bliver anbragt, og har Træet lige saa mange Grene, som De Hr. Greve har Ryttere, skal det være mig en kær Pligt at dekorere den gamle Eg med ligesaa mange af Deres Herrer Ryttere, som maatte gøre sig værdige hertil«

Dermed mente Hertug Emanuel Philibert ret tydeligt at have givet Grev Waldeck at forstaa, at der var vinket af.

Grev Waldeck blev imidlertid ved:

»Jeg forstaar Deres Højhed, at De efter at Franskmændene har gjort det umuligt for Dem at bygge Byer i Savojen, hvor Deres Familie tidligere har øvet en glorværdig Virksomhed, nu interesserer Dem for at bygge Byer i Pas-de-Calais. Men fordi De har bygget Byen Hesdin, hvor vi nu befinder os, behøver De vel ikke at dekorere dens Omegn med tyske Riddere, særlig ikke mine Ryttere, der ikke vokser paa Træerne«.

— Jeg skal vise Dem, at Tysklands Fyrster tjener kun Gud og frygter ikke Djævelen selv.

Det var noget uartigt, men Hertugen forstod nok, at han havde generet Greven lidt ved at ville hænge en af hans Ryttere, og derfor slugte han Ondskabsfuldheden, der forresten heller ikke var slem, for det var netop nu, Hertugen generobrede sit Rige med Hæder, og da Franskmændene tog det, var han 8 Aar, saa den Gang kunde han jo ikke lege med.

»Hr. Greve«, sagde han, »det, De sagde, var ikke nær saa morsomt, som De selv tror. Jeg har ikke ladet Dem kalde, og det vil ikke bedrøve mig, om De gik og passede Deres Næringsvej, som i hvert Fald ikke er at optræde som Forsvarer for Røvere og Stimænd. Hr. v. Schlenitz er dømt til at hænges, og han bliver hængt. Punktum«.

»Deres Højhed misforstaar mig,« sagde Greven af Waldeck. »Jeg mener dette her alvorligt. Denne Mand har begaaet en Uregelmæssighed. Jeg skal afskedige ham og sende ham hjem. Men jeg har lovet hans Kone at være god mod ham, og ganske vist kan jeg ikke frelse ham for Franskmændenes Kanoner og Arkebuser, men for Galgen ....«

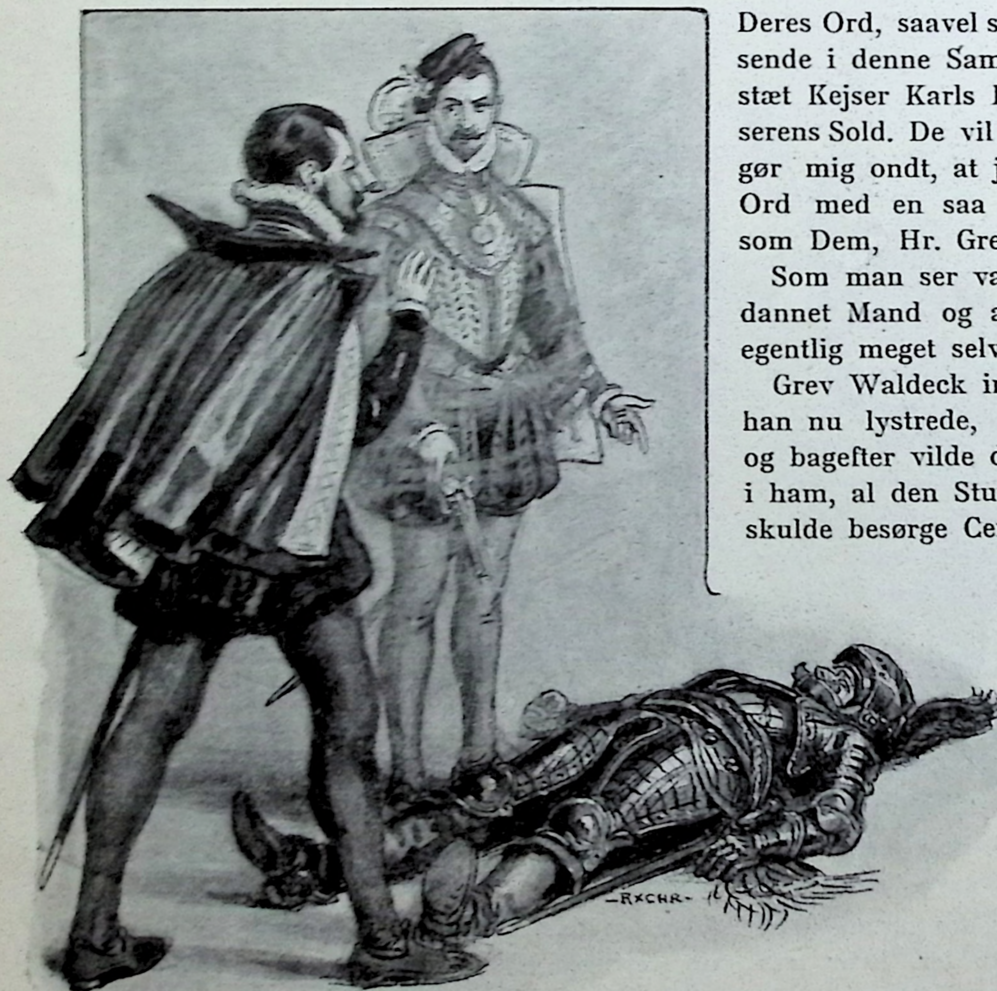
»Kan De heller ikke frelse ham, min gode Greve,« sagde Hertugen venligt, »og derfor spilder De kun Deres kostbare Tid og Deres utvivlsomme Veltalenhed. Jeg plejer ikke at diskutere med mine Folk. Jeg har gjort en Undtagelse med Dem, Hr. Greve. Den er gjort. God Morgen.«

Greven blev rød i Hovedet: »Deres Højhed glemmer, at jeg er tysk Rigsfyrste, souveræn Greve af Waldeck. Vi tyske Fyrster har vel vist, at vi ikke viger tilbage for selve Kejseren og kan Markgreve Albrecht Alcibiades af Sachsen tjene Kong Henrik, saa kan vel ogsaa jeg ....«

Hertugen smilede. »Nu er De dum, Grev Waldeck. Har De Lyst til at stille Dem selv og Deres Ryttere til hans allerkristeligste Monark Kong Henriks Tjeneste, da synes det mig i hvert Fald særdeles naivt at fortælle mig dette, da jeg uomtvisteligt har Magt og Midler til at forhindre dette Deres Forehavende i Udførelsen. Jeg haaber De selv vil have indset det uoverlagte i Deres Ord, saavel som det i det Hele upassende i denne Samtale. Jeg er Hs. Majestæt Kejser Karls Feltherre og De er i Kejserens Sold. De vil behage at træde af. Det gør mig ondt, at jeg maa skifte saadanne Ord med en saa tapper og fornem Herre som Dem, Hr. Greve.«

Som man ser var Hertugen en høflig og dannet Mand og af sine sex og tyve Aar egentlig meget selvbehersket og taalmodig.

Grev Waldeck indsaa imidlertid, at hvis han nu lystrede, vilde Kurt blive hængt og bagefter vilde det være svært at faa Liv i ham, al den Stund Hertugen denne Gang skulde besørge Ceremonierne.

Derfor svarede han skarpt:

»Dersom denne Mand overgives til mig, der har hvervet ham og hvis Undersaat han er, gaar jeg, ellers ikke!«

Hertugen trak paa Skuldrene.

»Hr. Greve, det var den anden Dumhed, De begik..

De er en Mand af Ære og maa derfor holde Deres Ord. Da De altsaa ikke vil gaa, maa jeg lade Dem fjerne. Det gør mig ondt, men Mandstugt frem for alt. De vil maaske være saa elskværdig at afgive Deres Vaaben til Greven af Eboli.«

Ruy Gomez traadte ind.

Greven af Waldeck saa ham ikke. —

»Jeg giver Dem Døden og Djævelen!« brølede han fuldkommen ude af sig selv. »Tror De, at en tysk Rigsgreve, der har Foden under eget Bord, lader sig haane og insultere af en forløben spansk Lejesoldat. Jeg skal vise Dem, at Tysklands Fyrster tjener kun Gud og frygter ikke Djævelen selv. Her er min Hanske.«

Og i det samme slyngede han sin sorte Jernhanske for Hertugens Fod.

Hertug Emanuel Philiberts smidige Krop spændte som Fjeren paa en Laasbue. Hans Øjne blev hvasse og krasse og han bed sin Mund fast under det brune Skæg. Hans Pande blev hvid, men paa Kinden brændte to smaa Pletter. — (Alt det staar i Bogen!)

Saa løftede han Haanden vinkende mod Greven af Eboli, men i det samme fangede Grev Waldeck et Glimt af Spanieren bag ham.

I Bæltet bar fornemme Ryttere altid en af de smaa Skydepufferter, som netop i de Aar var bleven opfunden i den Stad Pistoja ved Florents, og som kaldtes *Pistoler* efter Byen. Det er farlige Smaatingester paa nært Hold, gode til Brug i en snæver Vending. Grevens hvide Haand gjorde en hastig Bevægelse mod Vaabnet i hans Bælte.

Hertugen af Savojen stod rank, men spændt. Hans Blik var rapt som Glentens, men hans Tanker var tifold rappere end hans Blik. (Ogsaa det staar i Bogen.)

Der lød et kort Knald, et Glimt og en Taage fyldte Teltet. Ruy Gomez sprang til, og i det samme segnede Greven af Waldeck med et dumpt Skrig bag over. I hans Bryst lige ved Hjertet var et rundt Hul i Brystpladen, lige stort nok til at hans Aand kunde slippe ud deraf, medens Blodet lyserødt randt ned over Pladen og et fint Skum stod om hans sammenbidte Tænder.

Saaledes forlod Greven af Waldeck det timelige.

Hertugen stod endnu med den rygende Puffert i sin Haand. »Grev Ruy,« sagde han, »sørg for, at denne Schlenitz ufortøvet bliver hængt saa højt, at hans Fødder ikke berører Jorden og skaf mig saa det Kadaver af Vejen.« —

Andet og mere sagde Hertugen af Savojen ikke ved den Lejlighed. Men han sendte Grev Ruy sporenstrengs til Kejser Karl med Melding.

* * *

At Hertugen af Savojen ganske mir nichts, dir nichts lod en af Greven af Waldecks Svartridere, oven i Kjøbet en tysk Junker, hænge, var i og for sig en Begivenhed, der var egnet til at vække en vis Sensation. Den kunde under almindelige Forhold have bidraget til at mildne de efterlevendes Sorg, og bringe Delinkventens Navn med en vis Klang til Efterverdenens Kundskab. Men nu fordunkledes denne Hændelse derved, at den naaede Verden samtidig med en virkelig stor Sensations Nyhed, den, at Hertugen af Savojen i sit Telt med højstegen Haand uden Lov og Dom havde sendt Greven af Waldeck over i Evigheden.

Hele Europa talte derom. Ambassadørerne skrev til deres Souveræner derom, Sagen vakte en voldsom Opsigt, og naar den ikke stod i Bladene, var det, fordi disse nyttige Budbringere endnu var uopfundne.

Kurt v. Schlenitz, der paa en vis Maade var Ophav til det hele, blev lempeligt og langsomt fortæret af Ravne og Krager, men Greven af Waldeck blev balsameret og transporteret hjem af Rudolf Herzberg med flere. Han havde nemlig Fanden til Morbroder eller rettere sagt Biskopperne af Köln og Münster til Onkler.

De 400 Svartridere svor, skummede og skældte, og der blev en Opstand i Lejren ved Hesdin, saa Franskmændene i Montreuil troede, at Fanden selv var slaaet ned mellem Spaniere og Tyskere.

Kejser Karl sad i Brüssel, hans Søn Kong Filip var ovre i England og holdt Hvedebrødsdage med Dronning Maria, Henrik d. VIII.s Datter, som han havde ægtet den

25. Juli samme Aar. Den gamle Kejser var selv Soldat til Fingerspidserne og han forstod, hvad Mandstugt betød for en Hær.

Han sendte Grev Ruy tilbage med Tak og varme Ord til Hertugen og befalede ham om fornødent at hænge hver eneste af Waldecks Ryttere, om de ikke uden et Kny strax drog hjem til deres eget og aldrig viste sig i Lejren mere.

Men Hertugen af Savojen glemte ikke Franskmændene, det var jo dem han skulde slaas med, og de 400 sorte Karle var Guld værd i Dræbning. Derfor sendte han Grev Schwartzenberg til dem og denne gamle Lejetropsfører fik dem endelig overtalt. Han lovede dem højere Sold og gav dem paa Hertugens Vegne Lov til at plyndre Montreuil, om de kunde tage Byen.

Det hjalp. Guld og Plyndring var alligevel mere værd end en død Greve af Waldeck. Saa lod Kejser Karl — væsentligst af Hensyn til Biskopperne af Münster og Köln trykke en lang Beretning om Affæren, og den udkom paa et anset tysk Forlag. Den skal eksistere endnu, men jeg behøver den ikke, for det hele staar som sagt i min salig Kones Bog. Hertugen af Savojen fik lutter Ære, ja Kong Filips Kone Maria af England lod ham endogsaa hænge et Hosebaand om Knæet og overrække en hel Del Insignier, som ogsaa staar i min salig Kones Bog. Skønt de ikke egentlig kommer denne Historie ved, kan jeg ikke lade være med at opregne dem; det er jo muligt, at Hertugen havde faaet dem, selv om han ikke havde hængt Svoger Kurt, men paa den anden Side er det modsatte jo ikke udelukket.

Nu skal De høre, for det var Rariteter.

Først fik han en Ordenskæde dannet af 20 Strømpebaand med Roser i Midten og 20 Sløjfer kædet sammen i Guld.

Dernæst en Sct. Jørgen af Guld indlagt med Diamanter til at hænge i Kæden,

item — som det hedder i Bogen — en lille Kæde med 12 Stykker og i hvert Stykke tre smaa Diamanter og med 12 Stykker og i hvert af dem tre Rubiner og 24 Perler,

en lille Sct. Jørgen af Guldsmede Arbejde til at hænge i et Baand,

item et Hosebaand med Bogstaver i Guldsmede Arbejde med Spænder og Dup og paa Duppen en stor Rubin og en Perle,

item en Kappe af blaat Fløjl foret med Taft og med et broderet Hosebaand paa Skulderen,

item en Kjortel og Hætte af karmoisinrødt Fløjl foret med hvidt Taft,

og endelig et Exemplar af Ordenens Statuter indbunden i karmoisinrødt Fløjl.

Saa havde han ogsaa noget at læse i.

Alle disse rare Ting blev bragt ham af en Englænder, der hed Lord Clinton og som kom direkte med Posten fra London. Hertugen blev særdeles smigret, men inden han kunde tage mod alle de gode Ting, leverede han Franskmændene en Træfning ved Auxy le Chateau og tog 40 Fanger.

»Se dette Held har jeg haft paa den Dag, jeg fik Hosebaandsordenen«, sagde han beskedent, saa forærede han Lord Clinton en Hingst med fuld Opsadling og Ridder Udstyr, som han selv sagde en Gave fra en Soldat til en anden. Og hver af Englænderne fik en Guldkæde til 50 Pund

Sterling — hvilket dengang var mange Penge.

Endelig lod han alle Greven af Waldecks Svartridere gelejde Lord Clinton til Byen Bethune, som var Grænsen.

Ja Hertugen af Savojen var unægtelig den, der slap bedst fra Historien. Rudolf Herzberg bragte den døde Greve hjem tillige med Budskabet til min Svigerinde Margrete den første.

Da hun hørte det sørgelige Budskab om den tarvelige Maade, paa hvilken stakkels Kurt var kommen af Dage, sørgede hun sig fordærvet.

Dog ikke mere, end at hun et Aars Tid efter ægtede Rudolf Herzberg, der saaledes blev min Svoger Nr. to.

Hertugen af Savojen sendte Parret en pæn Guldkæde, der naturligvis ikke kunde maale sig med de Guldsmedevarer, der ovenfor er specificerede. Den opbevaredes en lang Tid i Familien, men findes ikke mere. En Slubbert af Svoger pantsatte den for at gaa paa Maskerade.

Og det var kedeligt — det haaber jeg ikke Historien var, som jeg fortalte om min Svoger Nr. et, Kurt v. Schlenitz, der blev hængt i Lejren ved Hesdin i det Herrens Aar 1554.

KVINDELIST

AF MICHEL PROVINS

AUT. OVERSÆTTELSE AF J AARBYE. *ILL. AF SOFUS JÜRGENSEN*

I et anden Klasses Hotel i Monte Carlo bor Fru Penares født de la Balouffe med sin Datter Julia. Fruen, der er skilt fra en Sydamerikaner, men fransk født er af ubestemmelig Alder og Herkomst. Hun rejser om Sommeren fra Badested til Badested med den smukke, enogtyveaarige Julia, og Vinteren tilbringer de ved Rivieraen.

Deres Bestræbelser for at faa fat i et godt Parti er ikke fuldtud bleven kronede med Held, men Julia er dog, for en Uges Tid siden bleven forlovet med en intelligent ung Mand med nogen Formue. Albert Gerbillon er Nevø af den hovedrige Grosserer i Bygningsartikler, Victor Gerbillon, uden dog at skulle arve ham.

Onkel Gerbillon er henved halvtreds og meget vel konserveret. Hans to halvvoksne Sønner er sat i Kostskole, og han er nu rejst til Monte Carlo for selv at se og bedømme Nevøens Valg. Han har ganske blændet Moderen med sin Millionærkonversation og er selv blændet af Julias Skønhed.

Fru de la Balouffe (træder ind i deres Værelse) — Gæt, hvorfra jeg kommer? Fra Hotel de Paris! Der bebor Onklen en fyrstelig Suite Værelser ... 200 Francs om Dagen ... Og hans Automobil kom hertil fra Paris i Morges. Desuden har han i Nizza bestilt en Yacht, som skal sættes i Søen i Dag. Hvad siger Du til det? Det maa være herligt!

Julia. — Ja, det maa være rart!

Fru de la Balouffe. — Det maa være rart! Du siger det paa samme Maade, som man siger: hvad vedkommer det mig!

Julia. — Ja, hvad vedkommer hans Penge os? De er jo ikke til at faa fat i . . . og det er jeg jo heller ikke mere. Og hvad der en Gang er umuligt . .

Fru de la Balouffe. — Umuligt! Det Ord maa en Kvinde aldrig bruge! Himmel, hvis jeg blot var femten Aar yngre! . . . . Alene ved Tanken om al den Rigdom kribler og krabler det i hele min Krop . . . Hør Julia, sig mig ærligt, bryder Du Dig virkelig om Dit Fjols til Forlovede?

Julia. — Men, Mama, hvordan kan Du benævne ham saaledes, han er saa rar . . .

Fru de la Balouffe. — Det er noget, Du tror! Du skal bare se, hvor længe den Kærligked varer med Din Hang til Luksus og hans attentusind Francs om Aaret . . . og saa maa Du da huske paa, at jeg ogsaa skal leve! Nej, ham tog vi, i Mangel af bedre, men nu gør Du klogest i at lade Nevøen løbe og gifte Dig med Onklen.

Julia. — Den stakkels Albert!

Fru de la Balouffe. — Han rejser saamænd ikke af Landet, og naar Du først er gift med Victor Gerbillon, bliver Du jo oven i Købet i Familie med ham.

Julia. — Fy, Mama, hvor kan Du dog sige noget saadant.

Fru de la Balouffe. — Man maa være praktisk, min Pige. I Din Alder maa man virkelig se uhildet paa Livet. Du vil vel ikke prøve paa at indbilde mig, at Du ikke elsker Penge, Pragt og Luksus? Flyder mit Blod ikke i Dine Aarer? (Julia nikker). Naa, vær saa ingen Tosse, men grib Lejligheden.

Julia. — 'Du tror maaske ogsaa, at Onklen venter paa en Lejlighed — nej, det har det vist ikke skortet paa! Han kender Menneskene . . . Du kan tro, at han er en lun Rad.

Fru de la Balouffe. — Naar Mændene først bliver indtaget i en Kvinde, har det aldeles ikke noget at sige, og jeg lagde nok Mærke til, hvor forelskede Blikke han tilkastede Dig i Aftes . . . den Slags tager jeg ikke fejl af. Nu er det Din egen Sag, om Du vinder eller taber det store Lod.

Julia. — Ja, men, hvorledes skal jeg bære mig ad, Mama?

Fru de la Balouffe (henrykt). — Nu skal Du høre: endnu i Dag begynder Du at negligere Nevøen; hører efter alt, hvad Onklen siger, med den mest levende Interesse og søger at tage Dig saa fordelagtig ud som muligt; i Overmorgen gaar Du fra Interesse over til Begejstring over alt, hvad han siger, og lader, som om Du kun er glad, naar Du er sammen med ham; mod Slutningen af Ugen bliver Du sort melankolsk, om en halv Snes Dage sørger Du for at blive ene med ham i en Times Tid og han fravrister Dig da en Tilstaaelse om den haabløse Kærlighed, Du lider af — dette er den store Scene, og den maa vi holde Generalprøve paa.

Fru de la Balouffe. — Naa, vær saa ingen Tosse, men grib Lejligheden.

Julia. — Han tror aldrig paa den Forestilling.

Fru de la Balouffe. — Vist gør han det. Naar ældre Herrer forelsker sig i unge Piger, sætter de en Ære i at kunne føre den Udvalgte til Brudeskamlen. Lyt Du kun til mine Raad, mit Barn, jeg har altid forstaaet, hvorledes man skal tage det stærke Køn, som det kaldes.

Julia. — Det lærer jeg vist aldrig.

Fru de la Balouffe. — Det er ikke for intet, at Du har haft mig til Moder og Eva til Stammoder. Men nok derom, nu maa der handles! Det er et prægtigt Vejr, tag Du Din Creponkjole paa.

Julia. — Den kan Albert ikke lide, fordi man kan se min Hals og mine Arme gennem Tøjet.

Fru de la Balouffe. — Det er brillant! Nevøens Skinsyge skal hjælpe os. Naar man har en Teint som Du, er det kun en Tillokkelse mere.

*

De listige Angreb paa Onkel Gerbillon begynder endnu samme Dag og forløber ganske heldigt Ugen igennem, men den gamle, erfarne Verdensmand gaar dog ikke straks i Fælden, det er først Julias Melankoli, som begynder at gøre et vist Indtryk paa ham. Da Mama mærker det, overtaler hun Julia, der har taget godt ved Lære, til at slaa det afgørende Slag.

Paa en af disse skønne Foraarsdage, hvor den duftsvangre Luft er som ladet med Elektricitet inviterer Fru de la Balouffe Onklen med paa en Udflugt til Cap Martin, hvor de prægtige, gule Mimoser staar Side om Side med mørkegrønne Naaletræer. Her er skønt som i Para-

disets Have og just Stedet for Eva til al fremtræde i Fristerindens Skikkelse. Paa en eller anden Maade er Julia og Onklen pludselig kommen bort fra de andre.

Gerbillon (til Julia, som gaar tankefuld ved hans Side). — Hvorfor siger De ikke noget? Er De træt?

Julia. — Ja . . . en Smule . . .

Gerbillon. — Saa lad os sætte os. (De sætter sig paa en Bænk, der helt dækkes af en stor Guldregn). — De forekommer mig saa forandret i de sidste Dage . . . Da jeg kom hertil var De saa munter og fornøjet . . . . Hvad er der i Vejen? . . . . (faderlig) En lille Sky paa Deres Himmel? Ikke? Hvad da? Vel ikke noget alvorligt? . . .

Julia. — Jo . . .

Gerbillon. — Er det muligt? Og jeg, som troede, at De var saa lykkelig!

Julia. — Jeg er ikke lykkelig . . .

Gerbillon. — Er De ikke? Jeg haaber da ikke, at min Slyngel til Nevø? . . . . Er det hans Skyld, at De er bedrøvet? (Julia ryster paa Hovedet.) Naa, ikke? Men hvad er der da i Vejen? De holder jo meget af ham?

Julia (med himmelvendte Blikke). — Ja, det bildte jeg mig ind . . .

Gerbillon. — Bildte Dem ind? Det var Skam en slem Fejltagelse.

Julia. — Albert er saa god, elskværdig og opmærksom.

Gerbillon. — Stærkt begavet er han ikke!

Julia. — Det er han maaske ikke, men han er saa ædel ... og jeg blev straks saa stærkt paavirket af hans gode Egenskaber, at jeg rimeligvis har taget fejl af Kærlighed og Venskab, og hele mit Liv igennem vilde jeg maaske have levet i den Vildfarelse, hvis ikke en Begivenhed . . . . havde aabnet mine Øjne for det Svælg som adskiller Venskab fra Kærlighed.

Gerbillon (umaadelig interesseret). — Er .. er denne Begivenhed passeret for nylig?

Julia (slaar Øjnene ned). — Ja. Men, jeg beder Dem, spørg mig ikke, jeg kan dog intet sige Dem.

Gerbillon. — Hvorfor dog ikke? Mig kan De da netop betro Dem til. Og hvis De elsker en anden, maa jeg da, som Deres Forlovedes Onkel, være den, der er nærmest til at ordne Sagen. For det er vel det, der er i Vejen, at De elsker en anden?

Julia (som forvandlet). — Ja, jeg elsker en anden med hele mit Hjertes og min Sjæls fulde Kraft! Følelser jeg aldrig anede, gennemstrømmer mig, men til den Mand, der har vakt dem til Live vil jeg aldrig kunne udtale mig. Kun dette tør jeg sige: at sikkert aldrig har en Mand, paa saa kort Tid, vakt en saa stor Tilbedelse i en ung Piges Hjerte.

Gerbillon. — Den Herre beklager jeg sandelig ikke! Men jeg er ikke enig med Dem i at fortie dette, baade for Albert og den Anden.

Julia. — Nej, for Guds Skyld, De maa intet sige . . . . Det er frygteligt, at jeg saaledes har kunnet forglemme mig selv . . . Albert har jo ingen Skyld . . . jeg er forlovet med ham og det er min Pligt at gifte mig med ham . . . hvis jeg bliver ulykkelig, bliver det jo værst for mig selv . . . han skal, i hvert Fald, ikke lide derunder.

Gerbillon. — Ja men, Frøken, det er sandelig urigtigt at gifte sig med en Mand man ikke elsker, og naar min Nevø ikke har været klog nok til at bevare Deres Kærlighed, saa maa han tage Skade for Hjemgæld. Naar det Forhold først er ordnet, vil det ikke være saa vanskeligt at faa Sagen ordnet med den Anden.

Julia. — Aldrig ... Aldrig i Evighed maa det ske!

Gerbillon. — Men hvorfor dog?

Julia. — Fordi der mellem os er et uoverstigeligt Svælg, fordi han er et højere Væsen, der paa alle Maader staar langt, langt over en stakkels lille Pige som mig . . . fordi han vilde le mig ud og behandle mig som et taabeligt Pigebarn, hvis jeg vovede at nævne hans Navn og fordi han maaske vilde tro at denne, mit Hjertes reneste Drøm, var ussel og lav Beregning.

Gerbillon. — Vist ikke! Man kan da nok se, at Ærligheden lyser ud af Deres Øjne.

Julia. — Nej og atter nej! Jeg døde af Skam, hvis jeg skulde sige . . . .

En Hulken, efterfulgt af to Taarer kvæler Resten af Sætningen.

Gerbillon (griber bevæget hendes Hænder). Lille Stakkel! De er ganske bevæget og de smukke Øjne er fulde af Taarer! Hvem kunde nogensinde tvivle overfor et Par saa skønne, ærlige, himmelblaa Øjne! Da De nu en Gang er begyndt, kan De ligesaa gerne afsløre hele Hemmeligheden.

Julia (gør Mine til at rejse sig). Aa, jeg beder Dem, Hr. Gerbillon, De maa ikke forlange det af mig.!

Gerbillon (holder hende fast). — Hør nu, kære Frøken Julia, De kan da, i det mindste svare paa mine Spørgsmaal. Hvorledes ser han ud, denne Mand, som saa fuldstændig har erobret Deres Hjerte? Er han ung eller gammel?

Julia (med uskyldig Mine): Gammel, aa, nej, han er ikke gammel, han er paa Deres Alder.

Gerbillon (smigret): Det var som Pokker! Jamen jeg er otteogfyrre.

Julia. — Det er nok muligt! For mig er De Indbegrebet af Kraft og Intelligens!

Gerbillon (henrykt). — Og hvad er han? Rentier, Embedsmand eller Kunstner?

Julia. — Han er meget mere end alt det! Han er Skaber af en storslaaet Industri. Hvor jeg

beundrer Mænd, der som De, gennem deres Arbejde og Geni er en Pryd for deres Land.

Gerbillon (bryster sig). — Ja, det kan man vel nok sige, at jeg er bleven til noget. Og hvor bor saa den Udkaarede?

Julia. — I Paris, ligesom De.

Gerbillon (der begynder at ane, om hvem det drejer sig). -- Se, se! .. Men sig mig dog, hvorledes denne Følelse er opstaaet i Deres Indre?

Julia. — Jeg ved ikke selv .... den kom saa pludselig som Solen, naar den efter Regnen bryder frem bag en Sky .... og jeg følte, at jeg var hans med Liv og Sjæl! Han har det samme Smil, det samme Udtryk i Øjet som De .... just dette, jeg ved ej hvad, som gør Kvinden saa uendelig lykkelig ved Mandens Side.

Gerbillon. — Det var som Pokker! — Men da denne Udkaarne har en saa slaaende Lighed med mig, saa skulde det da vel aldrig være mig som ...

Julia (ude af sig selv af Forvirring). Aa Gud dog, aa Gud!

(Hun skjuler sit Ansigt i Hænderne og læner sig som ubevidst mod Gerbillons Skulder.)

Gerbillon (ganske bevæget). Men mit kære Barn, græd ikke saaledes.

Uden at forandre Stilling, aabner hun langsomt Øjnene og ser op paa Gerbillon med et forklaret Blik. Han griber det lille forgyldte Spejl, der sammen med en Del andet Nips hænger i en Guldkæde om hendes Hals, aabner det og betragter deres Hoveder, som er ganske tæt ved hinanden.

Gerbillon. — Se engang, Deres gyldne Haar og mit graasprængte! Tror De ikke at Forskellen mellem os er for stor?

Julia. — Hvor der er Forstaaelse, har Alderen ingen Betydning, det føler jeg. (Pludselig river hun sig løs og iler bort, før Gerbillon faar Tid til at holde hende tilbage).

Gerbillon. (hensunken i Betragtninger ved Synet af den unge Pige, som løber ned gennem Alléen og forsvinder). — Hun er bedaarende! ... Det kan man kalde at have Held med sig i min Alder! (Idet han vender sig om, staar han Ansigt til Ansigt med Albert, der er rasende over, at hans Forlovede ikke er til at finde). Naa, Du kommer lige tilpas Hør nu vel efter, hvad jeg har at sige Dig. Nu følges vi to ad tilbage til Hotellet, hvor jeg giver Dig en Anvisning paa hundrede tusind Francs, paa den Betingelse, at Du endnu i Aften rejser herfra og ikke viser Dig for mine Øjne i det første halve Aar.

Albert. — Og mit Giftermaal?

Gerbillon. — Dit Giftermaal! Det er røget i Lyset... og det kan Du takke Din Gud for!

Albert (forbitret) — Og det er Dig, hun skal giftes med, ikke sandt?

Gerbillon. — Akkurat!

Albert. — Ja, det kunde jeg da nok begribe I de sidste otte Dage har den Hyklerske ikke bestilt andet end at udspænde sine Garn for Dig, og nu har Du endelig ladet Dig fange deri som en uerfaren Yngling.

Gerbillon. — Ti dog, eller jeg forglemmer mig selv og gennemprygler Dig. Du burde skamme Dig over at bagtale denne henrivende unge Pige, hvis eneste Forbrydelse er, at hun foretrækker mig for Dig. At det ærgrer Dig, det kan jeg saa godt forstaa, men Skylden er Din egen — hvorfor skrev Du efter mig? ... (indbildsk) Du maatte da kunne indse, at naar vi to blev stillet overfor en Kvinde, maatte Loddet snart være kastet! ... (elskværdig) Hør nu, Albert, jeg giver Dig halvtredstusind Francs til, saa trøster Du Dig saamænd nok; for Dig ligger jo Fremtiden aaben!

Albert (ironisk). — Ja, for Dig vist ogsaa, Onkel!

DA SKOMAGEREN KOM I PINESTEDET

EN HIMMERLANDSHISTORIE

AF JOHANNES V. JENSEN

TEGNINGER AF LOUIS MOE

PAA Kirkegaarden i en Landsby, som ikke skal nævnes, laa der i nogle Aar en Stump Bjælke af en Alens Længde og lige afsavet i begge Ender; det var et Stykke af en Loftsbjælke, og midt paa sad en almindelig Lampekrog, hvortil der var knyttet en Ende Reb. Bjælkestumpen laa gærne slængt hen paa et bestemt Gravsted i Kirkegaardens ødeste Hjørne. Det hændte, at Byens Smaabørn, naar de var oppe og lege, i deres Uskyldighed kørte Hest og Vogn med Bjælkestumpen ved det Reb, der saa fristende var bundet til den, og siden lod den ligge andetsteds mellem Gravene; men en eller anden Haand flyttede den altid tilbage igen til denne samme Grav, der laa for sig selv i Hjørnet af Kirkegaarden. Børnene kendte iøvrigt godt Graven, der endnu var ny. Den var smykket med en støbt Cementoval, paa hvis østre Ende der med malet Skønskrift forkyndtes, at herunder hvilede Støvet af Lars Pedersen (Vakker). Lars Vakker havde været de fleste Børn i Landsbyen og Omegn særdeles vel bekendt . . . Vak, vak, nu laa han altsaa nede ved de andre Pillivakker . . . men hvorfor der altid var den Stump Loftsbjælke med Hovedlavreb at finde paa hans

Grav, det grublede den glade Bondeungdom ikke over. Men for voksne Folk, der vidste det, betød Tømmeret og Rebet nok, at her var hængt Mands Grav. Det er ikke længere siden end i Firserne, at denne Forholdsregel imod Gengangeri var at se paa en Kirkegaard i Jylland. Der havde nu ogsaa været særlig Grund dertil.

Lars Vakker havde Træben og var desaarsag Skomager, han var i en usædvanlig Grad galsindet og bar et latterligt Navn; i disse Forudsætninger stak hans Historie.

Ingen vidste, hvordan Lars Vakker havde mistet Benet, altsaa forelaa der ikke Grund til Skaansel; han kom til Byen som en Fremmed, en naturlig Fjende, af hvem man ikke ventede andet, end at han kom for at slaas. En skøn Dag havde han etableret sig i et lille Hus nede i Nærheden af Landsbyskolen, hvorfra han stiltiende aabnede Kampen mod Skomager Anton oppe i Byen. Et Blikskilt med en lang Støvle, der var gul, og en Halvstøvle, som spillede i det blaa, hang som Krigserklæring ved Dørkarmen; *Lars Vakker* stod der malet nedenunder med hvide, stadse Bogstaver. Inden for de lave Ruder saas et stort busket Hoved bøjet over Læsten i Skæret fra den lille Lampe, der selv ved Dagstide osede under Blikmaalet med Pløkker i.

Huset havde staaet tomt længe og var bleven Genstand for Folks stumme Kuldefornemmelser, naar de skulde der forbi om Aftenen. Et tomt Hus paa Landet er en mere end sørgelig Ting. Der maa Mennesker langvejsfra til at flytte derind, for at Uhyggen skal hæves. Men der vil altid blive ved at hænge noget klamt ved den nye Beboer.

Lars Vakker havde altsaa lejet Huset, ukendt og med en Fortid bag sig et eller andet Sted oppe ad Aalborg til. Samme Dag han flyttede ind, opdagede Børnene ham, da de kom fra Skole. De var vant til at nære Gru og Respekt for det tomme Hus, som de ikke turde gaa ind i, ikke en Gang om Dagen, men hvori de dog havde set Lejlighed til halvt bortvendt at knalde alle Ruderne med Sten i Tidens Løb. I de sidste Dage havde der været Murere og gjort Huset i Stand, og nu saa de altsaa det store, buskede Hoved derinde samt det nye Skilt.

Vakker! Lars Vakker . . . høj! Da de havde staaet og stavet lidt og fattet den Rigdom af Løjer, der laa i saadant et sært Navn, gav de sig Luft i en samlet Latterkvidder, der steg til sejrrig Hujen og endte med kolossalt Halløj, ligesom mellem en Flok Spurve. Og da løftede det sorte Buskehoved sig indenfor Ruden, saa at Børnene fik Vakkerens Ansigt at se. Pludselig tav de. For de havde aldrig været stillet overfor saa ondt et Ansigt før. Mandens sorte og blege Træk mødte dem som en Aabenbaring af selve Hadet, hans opspærrede Øjne stak ud paa dem med en dyb Skummelhed, de ikke forstod, men som gjorde dem bange. De blev dog staaende, undsaa sig lidt og begyndte saa at skotte til Skiltet og blive glade igen. Vakker! Aa nej endda! De smaatitrede, en kunde ikke bare sig for at sige det . . . *Vak,* og straks klang det fra en anden . . . vak, vak . . . og nu kom det i en Latterstorm fra hele Flokken . . . vak, vak, vak!

Hovedet forsvandt inde i Stuen, og mens Børneflokken endnu stod og frydede sig over Opfindelsen og øvede den i Kor, viste den ny Skomager sig med et i Gangdøren, som han næsten fyldte, saa troldeagtig bred var han . . . og han var forfærdelig at se til, de udstaaende Øjne var næsten dumme af Raseri. Børnene anede Faren og retirerede i Panik, just som Skomageren kom helt ud af Døren . . .

Da saa de, at han havde Træben.

De stansede paa den anden Side af Vejgrøften, iagttog tavst, hvorledes Skomageren gik et Par Skridt ud efter dem med Træbenet i en stiv Bue ud til Siden hver Gang. De saa, hvorledes han stansede midt paa Vejen og sukkede dybt, med de vilde, hadefulde Øjne rettet ufravendt overimod dem. Saa lo de. Først saa smaat, de ynkede ham, saa med megen Ringeagt . . . ham var der nok ingen Fare for, han løb hverken i Trav eller Galop . . . vak, vak!

Men med et holdt de allesammen inde, for Manden var ved at sige noget. Han var-

kommen til at se saa venlig og forleet ud i Ansigtet, han kneb Øjnene kærligt i og lokkede frem for sig med noget, han havde i Haanden; det var nok værdt at høre, hvad han havde at sige.

Kom her, lokkede Skomageren da saa mindeligt, kom her, Smaabørn, jeg har Sukker, kom I gæve bitte Børn.

De tav mistroiske Men der var en, der gik over Grøften og tøvende nærmede sig til Skomageren, en dristig Dreng, en af dem, der havde sunget for før. Han saa paa den lukkede Haand, kunde ikke modstaa, nærmede sig . . .

Kom nu, lokkede Vakkeren. Flere af Børnene gik over Grøften og belavede sig paa at følge Føreren, der nu kun var tre Skridt borte fra Skomageren. Da maa der have været noget i Mandens Blik, der slog Drengens Instinkt, en Anelse, han stansede. Alle de andre bag ved stansede ogsaa straks, og der blev dødsstille. I samme Nu gik Skomagerens hjærtelige Mine over i et Udtryk for rasende Ondskab, og han gled frem foran sig med en Knippel, som han havde holdt skjult paa Ryggen; Spillet var tabt. Drengen sprang tilbage, og de retirerede allesammen over Grøften igen, mens Skomageren i en Brand af Hadefuldhed stod paa sit Træben og overøste dem med Skældsord, Skældsord, som Børnene ret koldblodigt stod og hørte paa.

Vak! vak! faldt en af Drengene ham bebrejdende i Talen. De andre smadderlo, Smaapigerne bøjede sig sammen med Tavlen og Katekismen ind mod Maven og lo saa fint som Klokkespil over dette her. *Vak!* raabte en anden af Drengene med groft Mæle, temmelig ubarmhjærtig; nu stod det paa Krig.

Skomageren gjorde i ustyrlig Galsindethed et Forsøg paa at rende Flokken ind, et Par taabelige Spring paa det raske Ben, med Træbenet strittende efter sig; men det var jo forgæves. Børnene løb bare et lille Stykke og samlede sig saa igen om at beskue Vakkeren haanligt; de Smaa havde uden at vide det et Blik, der ved den Sikkerhed, hvormed de takserede Mandens Farlighed, tirrede ham næsten til Vanvid.

Han stansede ved Grøften, snorkede og tog Vejret, som om han havde besteget et Bjærg. De vilde Øjne var ved at blive hede . . . om lidt græd Spøgelset vel af Smærte over ikke at kunne faa fat i Nogen . . . vak, vak! Man kunde se, hvor Mandens svære Krop skiftevis svulmede op og sank igen under Skødskindet, saa syg var han. Han holdt op at bruge Mund, og saa tav Børnene ogsaa, og nu stod de og fikserede hinanden, lige grumme paa begge Sider. Ingen vilde vige.

I denne Pavse var det, at de tamme Ænder nede fra Søen pludselig lod sig høre med et fjærnt langtrukkent *Vak* — vakvak vakvak, der klang saa sødt og kendt i Sommerdagen, og næsten samtidigt bryder et Par af Drengene ud i henrykte Hyl:

Vak, vak, skogrer en, Vakkerlars . . . skal du ikke ned i Søen til de andre Pillivakker?

Skomageren bandte, saa at man kunde se hans Hoved snurre derved, han fik røde Øjne, og mens han kom i et Dirr over hele Kroppen, slyngede han Kniplen efter Drengene. Den susede langt over Hovedet paa dem, og de lo og sang Visen, der var saa frisk og bed saa glimrende. Det var en fin og lykkelig Dag. Aldrig havde de før haft med Vildt at gøre, der holdt saa godt. Vakkeren stod og drak al den Gift, de vilde iskænke ham, han var en god Vakmand; det hastede slet ikke med at komme hjem, dette her maatte helst vare længe, det var bedre end Brystsukker . . . vak, vak!

Slaget endte med Skomagerens Nederlag. Han sukkede omsider som en forfangen Stud i Erkendelsen af sin Afmagt, vendte sig og humpede ind til sine Læste med det sorte purlede Hoved dybt bøjet. Drengene saa efter ham med Krigeres Ro, meget tilfredse med den Usselhed, Skomageren aabenbart led af. Han var en Vakmand og kunde kravle af Vejen, de var ligekære.

Men da Skomageren var naaet over til sin Dør og skulde til at gaa ind, var der en lille Pige, den allermindste, der traadte ud af Flokken og sendte sin Udfordring efter Skomageren. Hun stillede sig alene ud foran de andre paa sine smaa Ben i Stunthoserne og bøjede sig tappert forover med Albuerne ind til Kroppen, et Billede paa mægtig blaaøjet og pluskæbet Trusel, hun rystede sin gule Fletning, der var vel tre Tommer lang, og raabte saa højt det lille Bryst evnede:

Vak! Skal du ikke ned i Søen til de andre Pillivakker?

Stumpen kunde daarlig tale rent. Efter hende gik en anden af Smaapigerne frem, svang Penalhuset og bød med fint Mæle den slagne Fjende Trods.

Det var den Dag. Saadan kom det mange. Lars Vakker havde ikke forsonet de smaa Guder i det fremmede Land, han var kommen til, og det hævner sig. Han fik det ikke roligt.

Men det der endte med at fælde ham, var ikke Dagens Plager, Børnenes Ubarmhjærtighed, og det ene med det andet, skønt det vel bidrog til at skørne hans Hoved; Lars Vakker faldt for den store Skæbne. Den mødte ham i Skikkelse af en Kvinde.

Det var Lars Vakker, der bragte *Juditte* til Egnen, og hun blev mange Mænds Bane, men selv faldt Skomageren som det første Offer for hendes Ukyskhed.

Lars Vakker gjorde en Gang imellem Rejser til Aalborg for at købe Læder og andre Ting, han skulde bruge, og det hændte, at han blev længe borte; han var jo Ungkarl og kunde røre sig som han vilde. Løse Rygter satte disse hans Rejser i Forbindelse med et mystisk Begreb, noget hemmelighedsfuldt noget, man kaldte for »Ruldbroen« i Aalborg, uden at man dog formaaede at danne sig andet end en utydelig, skamfuld Forestilling herved. Mange gik til den ene Side og mente, at det simpelthen var et skændigt Sted; andre gik lige saa langt til den anden Kant og gisnede paa, at der var Storhed ved det, at Lars Vakker kom mellem fornemme Folk paa sine Rejser. Der var jo det ved den Mand, at han maatte sidde med Penge nemlig, han tjente saare lidt og havde dog Raad til at logere i Dagetal i Købstaden og det mange Gange om Aaret. Hvordan det saa hang sammen, saa rejste Vakkeren saa længe frem og tilbage, at han tilsidst kom hjem til Landsbyen med Juditte.

En Skildring af denne Djævelindes uterlige Dejlighed skal ikke her forsøges, da det vilde falde ind under den formastelige Kunst, og Pennen desuden vilde vægre sig derved, bortset fra, at vor Pen er for svag; ej heller skal der end antydes, hvilket Levned der i tre frygtelige Uger laa i det ildeansete Skomagerhus, thi dette vilde føre os ind paa forvovne Omraader. Det maa være nok varsomt at røbe, at Juditte var et vildt og dejligt Hors paa tyve Aar, som knuste Sjælen paa alle Byens unge Karle ved at træde op som det højeste Under i Verden, der paa samme Tid aabenbarede sig som det lettest opnaaelige; saa smuk og saa forvorpen var hun. Men en nærmere Skildring af Juditte skal som sagt ikke forsøges her, hvor det kun er nødvendigt at ryste Læseren saa vidt, at Aarsagen til Lars Vakkers Nedfart til de Usaliges Sted kan blive forstaaet.

Hun drev ham ud af hans Forstand, plaget, tykblodet og gal som han var i Forvejen. En Gang efter en rædsom Scene hængte han sig. Juditte laa og snuede, men hun vaagnede, vel sagtens ved at Skomageren ikke længere gav noget Vak fra sig, og skar ham ned. Nu kommer det rædselsfulde. For da Lars Vakker kom til sig selv igen, han havde ikke hængt ret længe, troede han, at han var død og i den evige Ild!

Det var en Middagsstund. Børnene kom fra Skole og passerede som sædvanligt Vakkernes Hus, hvorfra de i den senere Tid var vant til at høre meget Spektakel, Eder og rasende Forbandelser fra Vakkeren og koglende Latterudbrud fra Juditte; det lede Kvindemenneske talte næsten ikke andet Sprog, hun var altfor kaad. Det var netop denne Fristerindelatter, der ikke lod sig stanse, som lidt efter lidt havde lokket Lars i Døden. Og da han havde taget Livet af sig, vakte hun ham op igen!

Børnene stillede sig, da de kom forbi Skomagerens Hus, op i Gruppe som de plejede og gav deres Offer et lille Stykke paa Klarinetten ... vak, vak ...

Og som han plejede kom han ogsaa i Dag frem. Men denne Gang var han en Gru. Han kom ud fra Døren ikke som et menneskeligt Væsen men som et hvirvlende Utyske, han var paa eet Ben, Træbenet havde han spændt af, han kom i Hop, som en kæmpestor Bold, *med Øjne*, han var blaa, blaa som en Morian og med en blodig Stribe om Halsen, og han brølte, brød ud i en dyrisk Tuden, mens Selerne flagrede efter ham og han svang Jærnstangen til at sætte for Døren over Hovedet, han kom i græsselige Spring paa eet Ben, styrtede sig ind paa Flokken, som han jo troede var lutter Smaadjævle — og havde Skrækken lammet dem, som den for fleres Vedkommende var lige ved, vilde den Hængte sikkert have knust og sønderrevet dem. De kom imidlertid af Vejen i Tide og spredte sig skrigende med Tidenden om Skomagerens Tilstand.

Resten af Dagen jagede Sognefogden og Byens Folk med den Gale som med et undveget Kreatur, men uden at fange ham. Han skamslog fire Personer, der havde Held til at komme ham for nær. De anvendte Brandhager imod ham som ved en Ildebrand, han brækkede alt hvad de ragede sig ind paa ham med, bed deri og skreg saa gyseligt, at faa kunde taale at høre ham. Han troede jo, det var den Slemme, der kom med Gaflen, naar de forsøgte at fange ham med et eller andet Redskab! Han svedte hele Tiden ustyrligt; saa Heden, han var i, maa vel have bidraget til hans Vildfarelse; desuden var hans Øjne udsprængte og tykke af underløbent Blod, saa at han velsagtens har set Himlen som et Laag af Ild, de kendte Agre som et Landskab af gloende Metal, og Huse og Gaarde som giftige Pimpstensdannelser derpaa. Nok er det, han var i Pine, og det svarligt; det var en Ynk at se paa ham.

Da det viste sig frugtesløst at jage efter Vakkeren, lod man ham i Fred, i den Tro, at han vilde komme til sig selv. Saa længe man ikke gik ham for nær, gjorde han jo ingen Ulykker. Han laa ude i Kaalgaarden bag det lille Skomagerhus og havde skjult sig mellem Stikkelsbærrisene. Saa angst og drevet ud af sit Vid var Krøblingen, at han paa Strudsens Vis gemte sig ved at putte

Hovedet ind under Buskene og dermed mente sig usynlig, skønt det meste af hans store Krop i Bukser og Skjorte stak udenfor. Man satte Vagt ved ham og lod ham ligge der indtil videre.

Men da Dagen hældede og det begyndte at mørkne, rejste Vakkeren sig og saa sig om. Han var stille nu, ytrede Ingenting, da han fik Øje paa de Personer, der passede paa ham. Men han saa saa grulig ud, at de ikke turde gaa til ham og lægge Haand paa ham. Han luskede ind mod Huset, alt mens det blev mørkere, det ene varlige Hop efter det andet paa den ene Fod, han rystede det buskede Hoved ad dem, der skulde passe paa ham, og gnistede saa underligt med Tænderne, at det i Tusmørket kunde være meget tvivlsomt, paa hvilken Side den Lede befandt sig, om det var dem eller ham. Mændene blev i alt Fald sære ved det og turde ikke gaa Vakkeren nær. Omsider hoppede han sig nær til Huset og forsvandt derind efter en sidste Gang at have vendt sig i Døren og hvæsset Tænder i Tusmørket.

Da de nogle Minutter efter vovede sig ind i Huset, hvor alt var mørkt og stille, fandt de ham under Bjælken; han havde hængt sig for anden Gang, og nu var han død.

Han »gik igen« og vilde ikke blive nede, før man havde givet ham Bjælken og Strikken op paa Graven. Saa faldt han i Ro dernede mellem de andre Pillivakker.

STORE SLEM

FORTÆLLING

AF

LEONID ANDREEFF

OVERSAT FRA RUSSISK

AF

AAGE MADELUNG

De spillede »Wint«*) tre Gange om Ugen: om Tirsdagen, Torsdagen og Lørdagen. Om Søndagen havde det passet godt at spille, men det var nødvendigt at ofre den for Tilfældigheder af enhver Slags — Besøg af andre Folk, Theater, — og derfor regnedes den for den *kedeligste* Dag i Ugen. Forøvrigt, om Sommeren paa Landet spillede de ogsaa om Søndagen. De sad saaledes: Den tykke og hidsige Maslenikoff spillede med Jakow Iwanowitsch, og Ewpraksija Wasiliewna med sin tungsindige Broder, Prokopii Wasiliewitsch. En saadan Fordeling var man bleven enig om længst, for en sex Aars Tid siden, og det var Ewpraksija Wasiliewna, som havde holdt paa den. Sagen var den, at for hende og hendes Broder var der ingensomhelst Interesse ved at spille skilte, den Ene imod den Anden, da i dette Tilfælde den Enes Gevinst var Tab for den Anden, og det endelige Resultat for dem hverken var Gevinst eller Tab. Og omendskønt der ikke spilledes højt, og Ewpraksija Wasiliewna og hendes Broder ikke manglede Penge, saa kunde hun dog ikke forstaa Glæden ved Spillet for Spillets egen Skyld og morede sig kun, naar hun vandt.

De vundne Penge lagde hun tilside i en særlig Sparebøsse, og de syntes hende langt mere vigtige og dyrebare end de store Banksedler, som hun maatte betale for den dyre Lejlighed og sin Husførelse. Man spillede hos Prokopii Wasiliewitch, da hele den store Lejlighed kun var beboet af ham og hans Søster, — ja, saa var der en stor, hvid Kat, men den sov altid paa en Stol —, og der i Værelserne herskede den til Beskæftigelsen nødvendige Ro. Empraksija Wasiliewna's Broder var Enkemand; han havde mistet sin Hustru i det andet Aar efter Bryllupet og havde derefter tilbragt to Maaneder i en Klinik for Sindssyge; selv var hun ugift, omendskønt hun éngang havde haft en Roman med en Student. Der var ingen, der vidste, — ja, og hun havde rimeligvis selv glemt det —, hvorfor hun ikke fik sin Student, men hvert Aar ved de sædvanlige Opraab om Hjælp for nødlidende Studenter sendte hun Komitéen en omhyggeligt sammenlagt Hundrederubelseddel »fra en Ubekendt«. Hvad Alderen betræffer, var hun den yngste af Spillerne: hun var tre og fyrre.

Med den parvise Fordeling af Pladserne

*) »Skrue«. Et yndet russisk Spil, der efter sigende er opfundet — med Whist som Basis — af forviste Aristokrater i Sibirien.

var til at begynde med den ældste af Spillerne, Maslenikoff særlig utilfreds. Han var oprørt over, at han bestandig skulde have at gøre med Jakow Iwanowitsch, eller med andre Ord, opgive Drømmen om »Store Slem« uden Trumf. Og i det hele taget passede de to Makkere slet ikke sammen. Jakow Iwanowitsch var en lille tør Gamling, tavs og stræng, som Vinter og Sommer gik i vatterede Benklæder og Frakke. Han kom altid bestemt Klokken otte, ikke et Minut før eller senere, og greb strax et Stykke Kridt med de magre Fingre; paa én af disse Fingre sad der en stor Brilliantring, som frit gled frem og tilbage. Men for Maslenikoff var det aller forfærdeligste ved hans Makker det, at denne aldrig nogensinde spillede mere end »Fire«, selv om han havde et stort og sikkert Spil paa Haanden. En Gang hændte det, at Jakow Iwanowitsch begyndte med at spille Toen ud og fortsatte videre lige til Esset tagende alle tretten Stik. Maslenikoff kastede vredt Kortene fra sig paa Bordet, men den lille graa Gamling samlede dem rolig sammen og noterede sig saa meget, som der tilkom ham for et Firespil.

— Men hvorfor spillede De ikke Store Slem? — udbrød Nikolai Dmitriewitsch (saadan var Maslenikoff's Fornavne).

— Jeg spiller aldrig mere end »Fire«, — svarede Gamlingen tørt og tilføjede belærende:

— Man kan aldrig vide, hvad der kan passere. —

Og det lykkedes ikke Nikolai Dmitriewitsch at overbevise ham. Selv vovede han altid, og da han stadig sad i Uheld, tabte han bestandig; men han tabte ikke Modet og tænkte, at det skulde lykkes ham at tage Revanche næste Gang. Efterhaanden vænnede de sig til Tingenes Gang uden at kritisere hinanden: Nikolai Dmitriewitsch vovede, og den Gamle noterede rolig Tabet og blev ved sine »Fire«.

Saadan spillede de Sommer og Vinter, Foraar og Efteraar. Den taalmodige Verden bar uden at kny sin endeløse Tilværelses tunge Aag og var snart rød af Blod, snart badet i Taarer, medens dens Vej i Rummet genlød af Syges, Hungriges og Forfordeltes Jammer. Svage Ekko af dette bevægede, fremmede Liv bragte Nikolai Dmitriewitsch med sig. Han kom af og til for sent og traadte ind, naar de Andre allerede sad om det opslaaede Bord, og Kortene som en rosa Vifte tegnede sig paa dets grønne Flade.

Den rødkindede Nikolai Dmitriewitsch, der lugtede af den friske Luft, skyndte sig at indtage sin Plads ligeoverfor Jakow Iwanowitsch, undskyldte sig og sagde:

— Saamange Spaserende paa Boulevarden! Man gaar og gaar . . . —

Ewpraksija Wasiliewna ansaa sig som Værtinde forpligtet til at bære over med sine Gæsters Ejendommeligheder. Derfor svarede hun alene, medens den Gamle tavs og stræng gjorde sit Kridt i Stand, og hendes Broder gav Ordre om Theen.

— Ja, det er rimeligt nok, — Vejret er smukt. Men skal vi ikke begynde? —

Og de begyndte. I det høje Værelse, der døvede alle Lyde med sine bløde Møbler og Portierer, døde ligesom alting hen. Stuepigen bevægede sig lydløst paa det tykke Tæppe, bærende Glas med stærk The om; kun hendes stivede Skørter knirkede, Kridtet skrabede, og Nikolai Dmitriewitsch sukkede efter at have sat en stor Bet. For ham blev der skænket tynd The, som blev stillet paa et særlig lille Bord, da han holdt af at drikke af Underkoppen og absolut skulde have Sukkerstænger til.

Om Vinteren meddelte Nikolai Dmitriewitsch, at det midt paa Dagen havde frosset ti Grader, og at det allerede nu var gaaet ned til tyve, og om Sommeren sagde han:

— Lige nu var der et helt Selskab, som tog i Skoven. De havde Kurve med. —

Ewpraksija Wasiliewna saa høfligt op mod Himlen — om Sommeren spillede de paa Terrassen — og skønt Himlen var aldeles klar, og Fyrretræernes Toppe glødede i Guld, bemærkede hun:

— Naar det blot ikke bliver Regn! —

Men Gamlingen, Jakow Iwanowitsch fordelte strængt Kortene, og idet hun trak en Hjerterto, tænkte han, at Nikolai Dmitriewitsch var et letsindigt og uforbederligt Menneske. En Tid foruroligede Maslenikoff

sine Makkere meget. Hver Gang, han kom, begyndte han med en eller to Bemærkninger om Drejfus, og med et bekymret Ansigt meddelte han:

— Hvor Drejfus' Sag staar daarligt!

Eller ogsaa omvendt lo han og fortalte glad, at den uretfærdige Dom rimeligvis vilde blive kasseret. Derefter begyndte han at bringe Aviser med og læste enkelte Steder af dem højt, altsammen om den samme Drejfus.

— Vi har allerede læst det, — sagde Jakow Iwanowitsch tørt, men Makkeren hørte ikke paa ham og læste det op, som forekom ham interessant og vigtigt. En Gang bragte han paa den Maade de Øvrige i Disput. og de var nær ved at komme op at skændes, da Ewpraksija Wasiliewna ikke vilde anerkende Retsførelsens Lovformelighed og fordrede, at man øjeblikkelig satte Drejfus paa fri Fod, hvorimod Jakow Iwanowitsch og hendes Broder holdt paa, at det først var nødvendigt at iagttage nogle Formaliteter og saa sætte ham paa fri Fod. Den Første, som kom til sig selv, var Jakow Iwanowitsch, og han sagde pegende paa Bordet?

— Men, er det ikke Tid? —

Og de satte sig til at spille, og hvormeget Nikolai Dmitriewitsch sidenhen end fortalte om Drejfus, saa mødte man ham kun med Tavshed.

Saaledes spillede de Sommer og Vinter, Foraar og Efteraar. Af og til hændte der Begivenheder, mest af komisk Art. Til Tider kom der over Ewpraksija Wasiliewna's Broder ligesom noget, saa han ikke huskede, hvad Makkerne »meldte« og med et sikkert »Femspil« satte en Bet. Saa lo Nikolai Dmitriewitsch højt og overdrev Tabet, men Gamlingen smilede og sagde:

— Havde De spillet »Fire«, var Spillet gaaet hjem. —

Særlig Bevægelse vakte det hos alle Spillerne, naar Ewpraksija Wasiliewna meldte et højt Spil. Hun blev rød og forvirret og vidste ikke hvilket Kort, hun skulde kaste til og saa bønfaldende paa sin tavse Broder, medens de to andre Makkere med ridderlig Medfølelse for hendes Kvindelighed og Ubehjælpsomhed opmuntrede hende med elskværdige Smil og taalmodig ventede. Men i det hele taget forholdt de sig alligevel alvorligt og opmærksomt til Spillet. Kortene havde for længe siden i deres Øjne tabt Betydningen som sjælløs Materie og hver Farve og i Farverne igen hvert enkelt Kort var strængt individuelt og levede sit eget Liv. Der var Yndlingsfarver og forhadte Farver, heldige og uheldige. Kortene kombineredes endeløst forskelligt, og denne Forskellighed unddrog sig Analyse og Regler, men var dog alligevel lovmæssig. Og i denne Lovmæssighed bestod Kortenes Liv, forskelligt fra de Menneskers Liv, som spillede med dem. Mennesket søgte at faa dem til at opfylde sine Ønsker, men Kortene handlede efter eget Tykke, som om de havde deres egen Vilje, Smag, Tilbøjeligheder og Luner. Jakow Iwanowitsch fik særlig tidt Hjærter, og Ewpraksija Wasiliewna havde bestandig Hænderne fulde af Spader, skønt hun ikke holdt meget af dem. Det hændte ogsaa at Kortene fik Luner, og at Jakow Iwanowitsch ikke kunde blive fri for Spaderne, medens Ewpraksija Wasiliewna glædede sig over Hjærterne, meldte store Spil og blev Bet. Og saa var det ligesom om Kortene lo. Til Nikolai Dmitriewitsch kom alle Farver, men ingen af dem blev længe hos ham, og alle Kortene lignede Gæster i et Hotel, der kom og rejste, ligegyldige for det Sted, hvor de maatte opholde sig nogle Dage. Af og til fik han nogle Aftener i Træk kun Toere og Treere, og de havde ovenikøbet et frækt og spottende Udseende. Nikolai Dmitriewitsch var overbevist om, at det ikke vilde lykkes ham at spille »Store Slem«, fordi Kortene kendte hans Ønske og med Vilje, for at drille, ikke kom til ham. Og han lod, som om det var ham aldeles ligegyldigt, hvilket Spil han fik, og gjorde sig Umage for saa længe som muligt ikke at tage Kortene op. Meget sjældent lykkedes det ham paa den Maade at narre Kortene; i Almindelighed gættede de hans Hensigt, og naar han tog Købekortene op, lo tre Sexere af ham, og en Spaderkonge, som de havde slæbt med for Selskabs Skyld, smilede fortrydeligt.

Mindst af Alle trængte Ewpraksija Wasiliewna ind i Kortenes hemmelighedsfulde Tilværelse. Den lille Gammelmand, Jakow Iwanowitsch, havde forlængst udarbejdet et strængt filosofisk System, han hverken forundrede eller ærgrede sig og havde et sikkert Vaaben mod Skæbnen i sine »Firespil«. Kun Nikolai Dmitriewitsch kunde under ingen Omstændigheder forlige sig med Kortenes lunefulde Natur, med deres Spottelyst og Ubestandighed. Naar han lagde sig til at sove, tænkte han paa, hvordan han spillede »Store Slem« uden Trumf, og det syntes ham saa saare naturlig en Ting: Der kommer nu først et Es, efter det en Konge og saa igen et Es. Men naar han fuld af Haab satte sig til at spille, viste de forbandede Sexere igen deres brede, haarde Tænder. Heri var der ligesom noget skæbnesvangert og ondt. Og efterhaanden blev »Store Slem« uden Trumf Nikolai Dmitriewitsch's højeste Ønske, ja ligefrem hans fixe Idé.

Ud over Kortene og Spillet hændte der ogsaa andre Begivenheder. Hos Ewpraksija Wasiliewna døde den store hvide Kat af Alderdom, og den blev med Værtens Tilladelse begravet i Haven under Linden.

Derefter udeblev Nikolai Dmitriewitsch en Gang hele to Uger, og hans Medspillere vidste ikke, hvad de skulde gribe til, eftersom Tremands Wint brød den tilvante Orden og syntes kedelig. Selve Kortene havde ligesom en Følelse heraf og grupperede sig i usædvanlige Kombinationer. Da Nikolai Dmitriewitsch indfandt sig igen, var hans røde Kinder, der stode saa skarpt til hans graa, krusede Haar, blevet graa, og hele hans Person var blevet mindre og bøjet. Han meddelte, at man af en eller anden Grund havde arresteret hans ældste Søn og ført ham til Petersborg. Alle vare forbavsede, thi de vidste ikke, at Maslenikoff havde en Søn; det kunde jo være, at han havde fortalt det, men det havde de alle glemt. Snart derefter igen udeblev han endnu en Gang, og det var som forsætlig en Lørdag, hvor man spillede længere end sædvanlig, — og alle erfarede igen med Forundring, at han længst havde lidt af et Halsonde, og at han om Lørdagen havde haft et Anfald af denne Sygdom. Men derefter kom alt igen i den gamle Gænge, og Spillet blev tilmed alvorligere og interessantere, da Nikolai Dmitriewitsch mindre lod sig henrive af uvedkommende Emner. Kun Stuepigens stivede Skørter knirkede, og de glatte Kort gled lydløst gennem Spillernes Hænder og levede deres eget hemmelighedsfulde og tavse Liv, forskelligt fra de Menneskers Liv, som spillede med dem. Overfor Nikolai Dmitriewitsch var de som tidligere ligegyldige og til Tider ondt spottende, og der føltes heri ligesom noget skæbnesvangert.

Men Torsdagen den 26. November foregik der en underlig Forandring med Kortene. Ligesom Spillet var begyndt, fik Nikolai Dmitriewitsch »Den store Krone«, og han spillede ikke blot de »Fem«, som han meldte, men »Lille Slem«, da det viste sig, at Jakow Iwanowitsch havde et overcomplet Es, som han ikke havde villet vise. Derefter kom igen en Tid Sexerne, men de forsvandt snart, og der begyndte at komme fulde Farver, og de kom i stræng Rækkefølge, ret som om de vilde se Nikolai Dmitriewitsch's Glæde. Han meldte Spil paa Spil, og alle, selv den rolige Jakow Iwanowitsch, undrede sig. Nikolai Dmitriewitsch's Bevægelse smittede ogsaa de andre Spillere. Hans runde Fingre med Smilehuller i Leddene svedte og tabte Kortene.

— Naa, De har rigtignok Held i Dag! — sagde Ewpraksija Wasiliewna's Broder mørkt. Han var mere end noget andet bange for alt for stort Held, efter hvilket der jo gerne følger et lige saa stort Uheld. Det glædede Ewpraksija Wasiliewna, at Nikolai Dmitriewitsch omsider havde faaet gode Kort, og til Broderens Ord spyttede hun tre Gange til Siden for at afværge Ulykker.

— Tfu, Tfu, Tfu! Der er ikke noget paafaldende ved det! Kortene kommer og kommer, og Gud give, at der maatte komme flere af dem!

Et Øjeblik var det ligesom om Kortene i Uvished tænkte sig om; et Par Toere sprang med et forvirret Udtryk forbi —,

og saa begyndte igen Esser, Konger og Damer at vise sig med forøget Hurtighed. Nikolai Dmitrievitsch kunde ikke overkomme at ordne Kortene og melde sine Spil og gav to Gange forkert, saaledes at der maatte gives om. Og alle Spil lykkedes, skønt Jakow Iwanowitsch stædigt ikke viste sine Esser: Hans Forundring vexlede med Mistillid overfor denne pludselige Omskiftelse af Lykken, og han gentog endnu en Gang sin uforanderlige Sætning om ikke at spille højere end »Fire«. Nikolai Dmitriewitsch blev vred paa ham, var rød og pustede. Han overvejede ikke mere sine Udspil og meldte høje og vovede Spil, overbevist om, at han i Købekortene vilde finde, det han havde Brug for.

Da Maslenikoff, efter at den tungsindige Prokopii Wasiliewnitsch havde givet, tog sine Kort op, begyndte hans Hjerte at hamre, men det standsede med et Ryk, og det blev saa sort for hans Øjne, at han vaklede — han havde tolv Stik paa Haanden: Klør og Hjerter fra Es til Tien og Ruder-Es med Kongen. Hvis han kunde købe Spader Es, havde han »Store Slem« uden Trumf.

— To uden Trumf, — begyndte han næppe beherskende sin Stemme.

— Tre Spader, — svarede Ewpraksija Wasiliewna, som ogsaa var meget ophidset: Hun havde næsten alle Spaderne fra Kongen.

— Fire Hjerter, — meldte Jakow Iwanowitsch tørt. Nikolai Dmitriewitsch satte paa en Gang Spillet op til »Lille Slem«. Men den ophidsede Ewpraksija Wasiliewna vilde ikke give Køb, og endskønt hun saa, at hun ikke kunde spille det, meldte hun »Store Slem« i Spader. Et Sekund tænkte Nikolai Dmitriewitsch sig om og sagde derpaa langsomt med en vis Højtidelighed, bag hvilken Skræk laa skjult: — »Store Slem« uden Trumf!

Nikolai Dmitriewitsch spillede Store Slem uden Trumf! De var alle lamslaaede, og Værtindens Broder udstødte et hæst:

— Oho!

Nikolai Dmitriewitsch rakte Haanden efter Købekortene, men vaklede og væltede Lyset. Ewpraksija Wasiliewna greb det, og Nikolai Dmitriewitsch, der havde lagt Kortene paa Bordet, sad et Øjeblik ubevægelig og stiv, slog derefter ud med Armene og begyndte langsomt at vælte over til venstre Side. Idet han faldt, væltede han det lille Bord, paa hvilket Underkoppen stod med opskænket The, og lagde sig tungt over dets knagende Fod.

*

Da Doktoren kom, konstaterede han, at Nikolai Dmitriewitsch var død af et Hjerteslag, og som Trøst for de Levende sagde han nogle Ord om en saadan Døds Smertefrihed. Den Døde lagde man paa en tyrkisk Divan i det samme Værelse, hvor man havde spillet. Som han laa der, bedækket med et Lagen, forekom han dem uhyre og skrækkelig.

Det ene Ben, der vendte med Taaen indad, var ikke blevet tildækket og det saa saa fremmed ud, som taget fra et andet Menneske. Til den sorte og i Svangen aldeles nye Støvlesaal klæbede et Stykke Papir, som havde været om Sukkerstængerne. Spillebordet var endnu ikke taget ud. Paa det flød uordentlig henslængt med Bagsiden nedad Spillernes Kort, kun Nikolai Dmitriewitsch's laa i Orden i en lille tynd Bunke, saadan som han havde lagt dem.

Jakow Iwanowitsch gik med smaa, usikre Skridt op og ned i Værelset og gjorde sig Umage for ikke at se paa den Døde og ikke komme udenfor Tæppet paa det slidte Parketgulv, hvor hans høje Hæle gav en kort, skarp Lyd fra sig. Efter at have gaaet nogle Gange forbi Bordet, standsede han og tog forsigtigt Nikolai Dmitriewitsch's Kort, gennemsaa dem og lagde dem stille, efter at have ordnet dem lige som de laa, tilbage paa deres Plads. Derefter saa han Købekortene igennem: Der var Spader Es, netop det, som Nikolai Dmitriewitsch manglede til den »Store Slem«. Efter at have gaaet endnu nogle Gange frem og tilbage, gik Jakow Iwanowitsch ud i Værelset ved Siden af, knappede den vatterede Frakke tættere til og gav sig til at græde, fordi han havde ondt af den Døde. Han lukkede Øjnene og gjorde sig Umage for

at forestille sig Nikolai Dmitrievitsch's Ansigt, som det var i levende Live, naar han vandt og lo. Særlig ondt gjorde det ham, at erindre Nikolai Dmitriewitsch Letsindighed, og hvor gerne han vilde unde ham en »Store Slem« uden Trumf. Hele denne Aften gik igennem hans Erindring ligefra de fem Ruder, som den Afdøde til at begynde med spillede, indtil han sluttede af med denne uafbrudte Strøm af gode Kort, under hvilken man anede det forfærdelige. Og nu er Nikolai Dmitriewitsch død, — død, nu da han endelig kunde have vundet en »Store Slem«!

Men én Tanke, forfærdelig i al sin Simpelhed, fik Jakow Iwanowitsch's magre Krop til at ryste, og tvang ham til at springe op af Stolen. Seende sig om til Siderne, som om denne Tanke ikke selv var kommet til ham, men nogen havde hvisket ham i Øret, sagde han højt: — Men han faar jo aldrig nogensinde at vide, at Esset laa i Købekortene, og at han havde en utabelig »Store Slem« paa Haanden. Aldrig!

Og det syntes Jakow Iwanowitsch, som om han aldrig til denne Dag havde forstaaet, hvad Døden var. Men nu forstod han det, og det, som han klart saa, var i den Grad meningsløst, forfærdeligt og uopretteligt. Han faar det aldrig at vide! Hvis Jakow Iwanowitsch giver sig til at raabe det lige ind i hans Øre, giver sig til at græde og vise ham Kortene, saa hører dog Nikolai Dmitriewitsch det ikke og faar det aldrig nogensinde at vide, fordi der ikke er nogen Nikolai Dmitriewitsch til mere. Blot én eneste Bewægelse til, blot et eneste Sekund til af det, som er Livet, — og Nikolai Dmitriewitsch havde set Esset og faaet at vide, at han havde »Store Slem«, men nu er det forbi, og han véd det ikke og faar det aldrig nogensinde at vide.

— Al-drig-no-gen-sind-e, — sagde Jakow Iwanowitsch langsomt Stavelse for Stavelse, for at overbevise sig om, at der existerede et saadant Ord, og at det har en Betydning.

Et sligt Ord existerede og havde en Betydning, men den var i den Grad sælsom og bitter, at Jakow Iwanowitsch igen sank sammen i Stolen og græd hjælpeløst af Medlidenhed med den, som aldrig nogensinde faar det at vide, og af Medlidenhed med sig selv og Alle, fordi det samme Forfærdelige og meningsløst Ubarmhjærtige ogsaa skulde blive ham og Alle til Del. Han græd — og spillede for Nikolai Dmitriewitsch og tog Stikkene ind, det ene efter det andet, indtil alle tretten var der; og han tænkte over, hvor meget der skulde have været noteret, og at Nikolai Dmitriewitsch aldrig faar det at vide. Det var første og sidste Gang, at Jakow Iwanowitsch afveg fra sine »Fire« og i Venskabets Navn spillede »Store Slem« uden Trumf.

— De er her, Jakow Iwanowitsch? — sagde den indtrædende Ewpraksija Wasiliewna og sank grædende ned i Stolen ved Siden af: — Hvor forfærdeligt, hvor forfærdeligt!

De saa begge paa hinanden og græd tavse, følende, at der i Værelset paa Divanen laa en Død, kold, tung og stum.

— De har sendt Bud? — spurgte Jakow Iwanowitsch højt og pudsede sin Næse eftertrykkeligt.

— Ja min Broder kørte med Annuschka. Men hvordan finder de hans Bopæl —, vi ved jo ikke hans Adresse.

— Bo'r han da ikke paa det samme Sted som i Fjor? — spurgte Jakow Iwanowitsch adspredt.

— Nej, han er flyttet. Annuschka siger, at han tog Droske til et eller andet Sted paa Nowinskia Boulevard.

Man kan finde det gennem Politiet, — sagde den Gamle beroligende. — Han var jo, forekommer det mig, gift?

Ewpraksija Wasiliewna saa tankefuldt paa Jakow Iwanowitsch og svarede ikke. Det syntes ham, som om han i hendes Øjne læste den samme Tanke, som han havde faaet. Han pudsede sin Næse endnu en Gang, puttede Lommetørklædet i Lommen paa sin vatterede Frakke og sagde, idet han spørgende skød Øjenbrynene op over de rødgrædte Øjne:

Men, hvor tager vi nu en Fjerdemand fra?

Men Ewpraksija Wasiliewna hørte det ikke. Efter en Pause sagde hun:

Jakow Iwanowitsch, De bor vel stadig i det samme Sted?

FORAAR

Jeg kommer gaaende der hen ad, hvor jeg bor, ør af dette Solskin, som er saa uventet og saa vedvarende og saa varmt, at en moden Mand nødvendigvis maa tænke sig noget Lumskeri bag ved det. Saa render jeg paa en retskaffen lille Gadedreng og vælter ham.

»Naada De,» siger han dérnedefra, hvor han ligger. »Skal De sla'en Dreng om?«

»Nej,« siger jeg angergiven. »Du maa undskylde. Det var Foraaret.«

Han bliver liggende og sér sig om, rasende og lige paa Tud. Jeg sér med ham . . . . i Øst og Vest og Syd og Nord. Der er nok at se paa, for ud af ham triller en vanvittig Masse Knapper af alle Slags Hele Fortovet er levende af dem.

I min oprigtige Ruelse gaar jeg i Lag med dem, der gik i Rendestenen.

»Lad dem dér ligge,« siger han mismodig. »Det er ikke uden Janter og Tototere.«

Jeg vender mig til de andre, men i samme Nu er han paa Benene og flyver paa mig.

»Gamle Kvaj!« skriger han. »De staar og tramper min bedste Knap i Mas.«

Det lader sig ikke nægte. Han trækker Knappen ud under min Hæl, og den er skamferet. Min Stilling er saa uholdbar, at jeg ikke ser anden Udvej end at gøre mig grov.

»Det er ogsaa noget for en rask Dreng at rende paa Gaden og spille Klink i saadan et Solskin. Hvorfor løber du ikke paa Fælleden eller i Skoven? Det er jo Foraar.«

»Gu' er det Foraar,« siger han. »Og Foraaret er vel Klink, véd jeg. Og saa Top natyrlig, men jeg solgte min for fem Fierter. Og en anden en har vel Lov at staa og rusle uden at man skal væltes.«

Han samler sine Knapper sammen, og jeg kan se paa hans Ryg, hvor han foragter mig.

»Skal vi ta' en Klink,« siger jeg saa.

»Ja, men *jeg* vil sjokke,« siger han ivrig og sér op.

Og saa bliver han pludselig mistroisk og mørk.

»Har De Knapper?«

Jeg maa indrømme, at jeg ikke har flere hos mig end dem, der er beskæftigede i mine Buxer o. s. v. Jeg er paa ny slaaet af Marken og tilbyder at købe ham to Knapper af den Slags, jeg traadte itu.

Det lader sig høre.

»Det var en Sextener,« siger han. Og da han nu er fuldkommen paa det rene med, hvad for en Idiot jeg er, føjer han forklarende til: »Med Kongens Navnetræk, forstaar De.«

Han fører mig til en Butik, hvor jeg for sex og tyve Ører erhverver to Sextener, som jeg overrækker ham. Vi skilles som de Gentlemen, vi er. Strax efter hører jeg ham raabe og vender mig om.

»Jeg vil bare sige Dem, at jeg stak Dem en ud,« raabte han. »Det var ikke uden en Tolvert.«

Afsted flyver han, og jeg efter ham. Jeg fanger ham efter ti Minuters Jagt i en Baggaard. Han dækker sig med Armen for den Lussing han venter, men jeg faar mit Vejr igen og siger:

»Jeg vil bare sige dig, at du ikke skal gøre dig nogen Samvittighed af den lille Løgn. Foraaret lyver altid.«

CARL EWALD.

FRA DYKKERNES LIV

FORTÆLLING

AF

HEINRICH LANDER

(:pseud. Johannes Oderwald)

ILL. AF TH. IVERSEN

DET var en Sommeraften. Inde i Korsør By ringede Kirkeklokkerne til Solnedgang, og fra Odden, hvor jeg stod og saa ud over Bæltet, kunde jeg nu og da høre Lyd fra Klokker, som fjernt borte bragte deres Hilsen til den dalende Sol.

Medens jeg saaledes stod og saa ud over Vandet, der i gyldne og blodrøde Farver vuggede sig op og ned i sagte, duvende Fald, saa jeg langt derude et mørkt Punkt, som svandt og kom i Takt med Bølgeslaget.

Trods Aarstiden var jeg tilbøjelig til at antage det for Hovedet af en Sælhund; men for dog at faa fuld Klarhed over Sagen, vendte jeg mig med mit Spørgsmaal mod en aldrende Mand, som just' kom henad Vejen.

»Det er en Bøje,« forklarede han. »Der ligger en Skonnert derude; den sank i Foraaret — den blev sejlet i Sænk -- og nu ligger Bøjen der for at vise Stedet.«

»Blev Besætningen reddet?« spurgte jeg interesseret, medens jeg forundret lagde Mærke til et smerteligt Træk, som gled hen over Mandens Ansigt.

»Ja — *den* Besætning blev reddet,« svarede han tankefuld og med et sært Eftertryk paa »*den*.«

Det var som om mit Spørgsmaal havde kaldt noget smerteligt frem i hans Erindring; thi han gjorde pludselig ligesom et afværgende Kast med Hovedet og vendte sig saa for at gaa bort.

Men jeg kunde ikke slippe ham. Det gaadefulde i Mandens Adfærd, ja, hele hans Person gjorde det ønskeligt for mig at fortsætte Samtalen. Hans vejrbidte Ansigt, det runde, stærke Hageskæg og de smaa Guldankere, han bar i Ørene, havde straks be-

tegnet mig ham som en Mand, der havde sit Erhverv paa Søen, hvad ogsaa hans Paaklædning tydede paa. — Hvilken Begivenhed var det da, som mit Spørgsmaal havde kaldt frem i hans Erindring? Maaske et Skibbrud — eller en anden af de alvorsfulde Tildragelser, der kan møde Sømanden under hans farefulde Gerning. Jeg maatte vide det, maatte holde ham tilbage og udspørge ham.

— Der ligger en Skonnert derude; den sank i Foraaret og nu ligger Bøjen der for at vise Stedet.

»Skal der nu ikke Dykkere ned til den Skonnert?« raabte jeg efter ham.

Saa standsede han — gjorde igen et Skridt bort fra mig — vendte saa om og kom langsomt hen til mig.

»At De netop i Dag skulde tale til mig om Dykkere,« sagde han. Og jeg saa Taareglimt i hans Øjne, medens han stirrede langt, langt ud over Bølgerne.

Saa sagde jeg ham mit Navn og forklarede ham, at jeg var en Fremmed paa Stedet; men han stod, som om han sletikke hørte mine Ord.

»Er De Sømand?« spurgte jeg saa og traadte helt hen til ham.

»Sømand! — Aa, ja. Da jeg var ung, fo'r jeg til Søs; men saa giftede jeg mig, og saa vilde Ane Marie beholde mig mere herhjemme — og saa blev jeg Dykker.«

Det kom fra ham — tungt og dvælende, som laa der tusinde Tanker bag hvert Ord.

»Ah! — De er Dykker.« Og jeg gjorde en Haandbevægelse ud mod Bøjen, hvor Skonnerten laa.

Han forstod mig.

»Jeg dykker aldrig mere,« sagde han, og det smertelige Drag gled igen hen over hans alvorlige Træk. »Der ovre — der ovre,« fortsatte han og viste langt ud over Bølgerne; der ovre i Eddystone Klipperne der ligger ogsaa en Skonnert — den hedder »Ane Marie« — det er min Skonnert — den ligger paa femten Favne — dér dykkede jeg for sidste Gang. — Og netop nu i Dag er det fire Aar siden . . .«

Jeg husker ikke, om jeg gjorde ham noget nyt Spørgsmaal, jeg mindes kun, at der gik som et Anelsens Gys igennem mig, da han tav. Han knugede Haanden op mod sin Hals — saa vedblev han dvælende og tankefuld:

»Men *den* Besætning blev ikke reddet — det var mine fire Drenge, som var om Bord. — Den lille var kun fjorten Aar, og Christian var seks og tyve. — De skulde have set de fire Drenge. — Jeg troede dog at

Vorherre havde hjulpet dem — jeg har selv reddet syv Mennesker fra at drukne; — men det nyttede ikke — det nyttede ikke — de maatte blive derovre paa Engelskkysten . , . Og da jeg saa kom hjem, saa havde Telegrafen allerede fortalt det hele — og saa behøvede Ane Marie ikke mere min Trøst; for da havde man allerede lagt hende der op.« Her pegede han ind over Land, op mod Kirkegaarden, hvis Trætoppe just farvedes af den sidste, gyldne Solglans.

Der var noget saa betagende i Mandens simple, ligefremme Ord, noget saa gribende i den Smerte, hans Ansigt forraadte, at jeg ikke kunde spørge ham mere. Jeg lagde blot deltagende min Haand paa hans Skuldre. Han saa op paa mig — der laa som en Tak i hans ærlige Blik. Saa talte han igen i samme dvælende, indtrængende Tone som før:

»Jeg tjente gode Penge ved at dykke; for jeg var ikke bange. — Naar de andre ikke vilde gaa ned, saa gik jeg. Og jeg blev saa kendt med at dykke i Klipperne; for jeg har været nede baade paa Norskekysten og ovre under Skotland og mange, mange andre Steder; for de sendte saa tidt Bud efter mig, naar de ikke kunde faa andre til at gaa ned. Men jeg arbejdede jo for Ane Marie og mine fire Drenge, saa det gik jo endda. Da jeg saa var færdig med at bringe Lasten op af »Entreprise« — den sank ovre under Skotland, saa var det, at jeg talte med Ane Marie om at købe en Skonnert, som vore Drenge kunde sejle med. — Saa hyrede jeg en Styrmand og gav ham de tre ældste med — men da saa Christian havde faaet sin Eksamen, saa sejlede de alene — og saa gav Ane Marie sit Minde til, at den lille gik med ogsaa . . .

Det var en Besætning, kan De tro — det var Drenge, der kunde røre sig paa et Dæk. — Det tegnede saa godt, det hele — og saa fik de deres første Fragt fra Riga til Hull. Og i Hull skulde de saa fragte her til Byen — og saa kunde de være herhjemme til Julen. — Men saa vilde Vorherre det ikke saadanne — Der gik mangen et Skib i Havn paa Eddystone-Klipperne — og de gaar aldrig ud mere. — Og saa kom der Bud, at min »Ane Marie« ogsaa var blevet der. — Den havde Strømmen med sig derovre i Kanalen, og saa slog Stormen den ind paa Klipperne. — Saadan gaar det altid til. Vind og Bølge kan en Sømand vare sig for; men gaar Strømmen med ham, saa lystrer Skuden ikke, og i Kanalen derovre, der kender man ikke Strømmen, før man sidder i den.«

Her standsede Fortælleren og saa paa mig, som om han var bange for at have trættet mig; men da jeg forholdt mig tavs, fortsatte han:

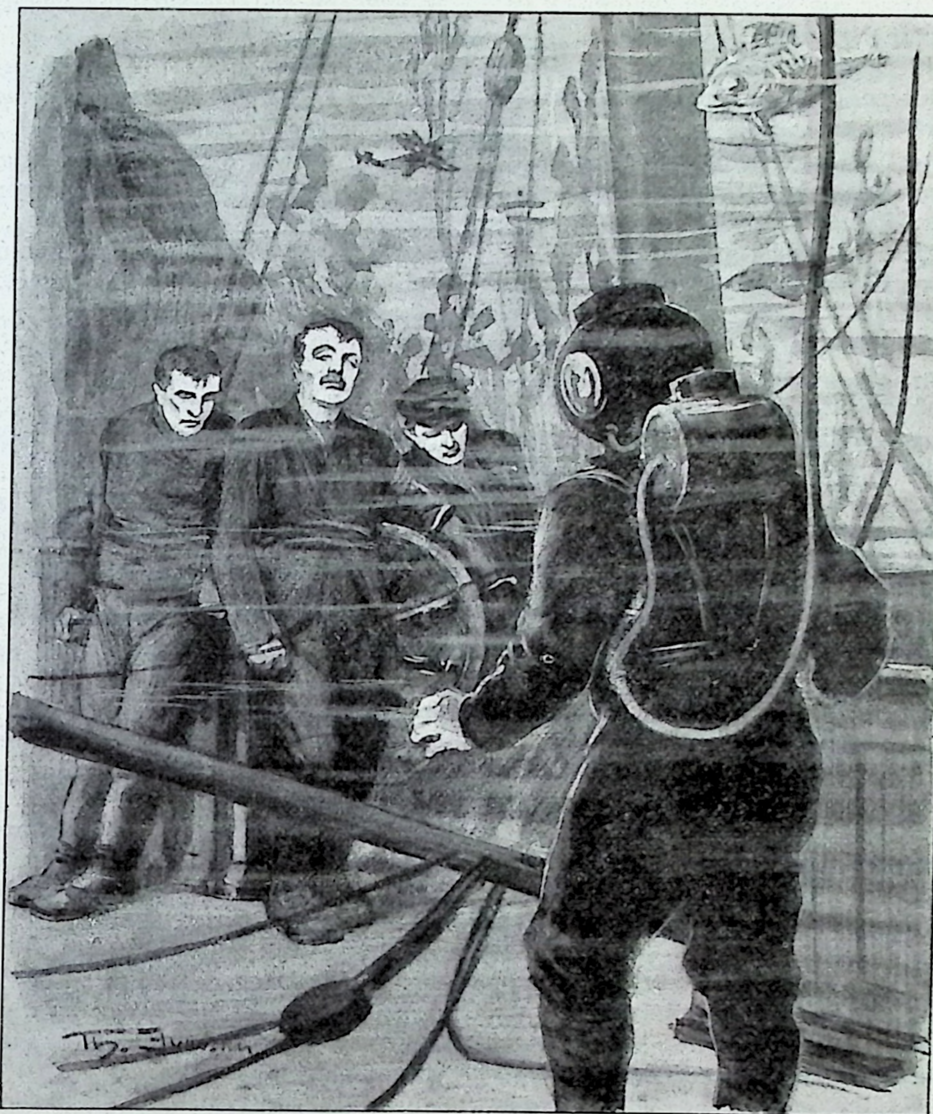
»Jeg var netop herhjemme, da der kom Bud, at »Ane Marie« var forlist paa Eddystone — men der stod ikke noget om Besætningen, og saa trøstede jeg deres Moder med, at Drengene nok var i Behold. — Aa, ja, — jeg maatte jo trøste hende — hun var saa svag, det Skind, og havde været syg i mange Aar — det var Niels, den mindste, der kostede hende hendes Helbred — og ham laa hun saa Nat og Dag, Nat og Dag og talte om — for hun troede jo nok, at Drengene var reddede; men det stod hende saadan for, at de var bleven skamslaaede under Forliset, og at de nu laa paa et Hospital derovre. — Men jeg kender nok Eddystone-Klipperne; de giver ingen fra sig igen. — Saa rejste jeg derover — for jeg vilde se mine Drenge — om jeg da ellers kunde faa at vide, hvor Skonnerten var stødt. — Det blev en drøj Tur, og den kostede mig alt, hvad jeg ejede og havde . . .

Jeg havde jo nok faaet at vide paa Fyret, hvor jeg skulde søge efter »Ane Marie«; men vi søgte i fem Dage forgæves, og to Gange var jeg nede paa Vrag; men det var ikke mit Skib, jeg traf paa. Saa maatte vi holde op for Storm, og da vi fik Magsvejr igen, saa begyndte vi forfra med at lede. Folkene lo saa smaat, naar de troede, at jeg ikke saa det — de mente, at jeg maatte være gal — og jeg troede ogsaa selv, at jeg skulde miste Forstanden i de Dage, saadan havde det sat sig fast i mig, at jeg vilde se mine Drenge igen . . .

Saa en Morgen, da vi hev Loddet ud

igen, saa fandt vi paany et Vrag — det laa paa femten Favne. — Jeg vilde have en af Engelskmændene med ned; men der var ingen, som turde gaa med — saa gik jeg ned alene. Og ganske rigtig — der stod »Ane Marie« med hele Stævnen knust og Rigningen ødelagt.

Jeg saa straks, at Skuden var sunket i samme Øjeblik som den stødte; for henne agter stod Christian med de to ældste Brødre — de havde surret sig fast til Ratblokken og stod ret op og ned, som om de styrede frem gennem Storm og Brænding. — Paa saadan Dybde er der dog ellers Magsvejr nok. —

— Aa, ja, hvem der først er der nede, han har det godt. — Det var haardt for mig, at se dem staa der — jeg har tidt fundet Lig paa Vragene — det ser stygt ud i den underlige Belysning; for Bevægelsen i Vandet gør dem ligesom levende, og Vandet holder alle Ting paa sin Plads — saa man tidt kan glemme, hvor man er, saa naturligt ser al Ting ud . . .

Se, det var vel nok mere end jeg ellers var vant til — for det var jo dog mine egne Drenge, som stod der foran mig — og jeg ved heller ikke den Dag i Dag, hvordan jeg holdt det ud — jeg husker kun, at da jeg vendte mig om for at se efter den lille, saa stod han henne i Kahytsdøren — Aa, ja, han stod og holdt paa Haandtaget — og Døren gik op og i, op og i, ligesom om Drengen hvert Øjeblik vilde træde ud paa Dækket og komme hen til mig . . .

Jeg tror nok, at jeg en Stund tænkte paa at tage dem med mig op — det kunde ogsaa nok have ladet sig gøre, om nogen havde hjulpet mig; men saa faldt det mig ind, at det nu var Vorherres Villie saadan — Saa trykkede jeg blot Niels tilbage og lukkede Døren for ham — og saa gav jeg Signal for opgaaende . . .«

Under den sidste Del af sin Fortælling havde den gamle Dykker grebet min Haand; nu trykkede han den heftigt.

»At De dog skulde minde mig derom i Dag — det er fire Aar siden.«

Saa lettede han paa sin Hue og gik op over Bankerne, før jeg fik fundet noget Ord til Farvel.

VÆDDELØBET

HUMORESKE AF HARALD MØLLER

ILL. AF ALFRED SCHMIDT

Byen ligger inderst ved Fjorden; det er saadan en smuk Fjord med Skov paa begge Sider, og Byen er saadan en rar, gammel, hyggelig By, med sit Gadesnavs og sin Smaastadssladder og Ravnekrogspolitik.

Byen selv interesserer os imidlertid ikke saa meget; men vi skal høre om to af dens Honoratiores, de mest fremtrædende af dens Ravnekrogspolitikere, Byraadsmedlemmer begge to.

Den ene var Konsul og Grosserer Pram, en smuk Mand omkring de Fyrre, med et brusende Fuldskæg og en Optræden, der imponerede alle Byens Indvaanere — med Undtagelse af Direktøren. — Denne var en halv Snes Aar ældre end Konsulen, og skønt forholdsvis lille af Vækst en ærefrygtindgydende Personlighed.

Hans glatragede Ansigt havde mistet en Del af sin oprindelige Skønhed ved Kindernes tiltagende Fylde og en svær Dobbelthage, der var en Følge af de mange gode Middage, Direktøren i Aarenes Løb havde indtaget, ligesom de samme Middage havde udvidet Direktørens Mave i en saadan Grad, at det var ham meget vanskeligt at konstatere, hvorvidt de Støvler, han i Øjeblikket havde paa Fødderne, var blanke eller ej, medmindre han satte sig ned; thi i siddende Stilling kunde han endnu have en glimrende Udsigt over sine Kælebørn, Støvlerne, naar han strakte sine korte, tykke Ben frem for sig.

Konsulen havde en Korn- og Foderstofforretning, og Direktøren en Kulforretning, Byens eneste Forretninger i disse Brancher; andre havde ikke existeret i Mands Minde, og Vé den ulyksalige, der vilde have vovet at gaa disse to mægtige Mænd i Bedene; han vilde ubønhørligt være bleven slaaet ned med alle Konkurrencens og Chikaneriets frygtelige, men hellige Midler. — Sagnet fortæller om en saadan Misdæder, som efter et Par Aars stædig Kamp mod Overmagten gik i sig selv og klyngede sig op paa sit tomme Kornloft — til Skræk og Advarsel for ligesindede.

Som sagt, disse to Gentlemen var Byens mægtigste. — I mange Aar havde de spist store Middage sammen, foretaget fælles Skovture og i Fællesskab styret samtlige Byens Anliggender gennem Byraadet, hvor de fuldstændig dominerede.

Da skete den store Begivenhed, som for lange Tider skulde blive Udgangspunktet for Byens Tidsregning, den Begivenhed, — som Direktøren udtrykte sig, naar han senere omtalte den, — røbede »en lav, ja næsten forbryderisk Karakter« hos Gærningsmanden. — —

— Konsulen arvede uventet en rig, gammel Tante, og da han gerne vilde gøre sit Arvegods frugtbringende, satte han sig til at spekulere paa, hvorledes dette bedst kunde ske. — Han kom da til det Resultat, at Pengene vilde være vel anbragte i en Kulforretning, og at Byen egentlig var stor nok til at rumme to Kulforretninger. — Ingen anede noget, førend den lokale Avis en skønne Dag indeholdt en Bekendtgørelse om, at Konsul Prams Forretning fra den og den Dato foruden Korn- og Foderstoffer tillige vilde omfatte Kul.

— Da Direktøren havde læst Bekendtgørelsen, læste han den en Gang til, og saa skvat han om, saa kort han var; han kom dog hurtigt paa Benene igen, læste Bekendtgørelsen endnu en Gang og tog saa en rask Beslutning, en meget rask Beslutning; — og næste Dag stod at læse i en Annonce, der fyldte hele Avisens Forside, at Direktør Prips Forretning fra den og den Dato foruden Kul ogsaa tillige vilde omfatte Korn- og Foderstoffer. — Konsulen læste det, men han skvat ikke om; han havde nok tænkt sig Muligheden af noget saadant.

Byen delte sig i to Lejre, eftersom man tog Parti for Konsulen eller Direktøren. — Det viste sig snart, at den første havde en temmelig stor Majoritet, da han var nok saa afholdt som Direktøren. — Denne rasede, og den første Gang, de to Herrer efter »Begivenheden« mødtes i Byraadet, faldt der en Kindhest; det var Konsulen, der fik den, og Direktøren, der slog. — Oven paa den Historie maatte Direktøren trække sig ud af Raadet.

Der begyndte nu en ædel Kappestrid mellem de to fordums Venner. — Direktøren satte Priserne ned, og Konsulen maatte følge med — Priserne sank og sank, og Byens Borgere og Omegnens Bønder kunde længe fryde sig over de billige Tider, der pludselig var komne. Dette gik et halvt Aar, saa kunde Direktøren ikke længere; han opgav Korn og Foderstofafdelingen, og Priserne steg igen. — Men Striden fortsattes paa andre Omraader, og ingen af Parterne forsømte nogen Lejlighed til at chikanere den anden. — Da Konsulen anskaffede sig en Automobil, var Direktøren stærkt i Tvivl

om, hvorledes han i den Anledning skulde overtrumfe sin Modstander; men Spørgsmaalet løstes af sig selv; thi kort efter gik Automobilen i Stykker, og dens Ejermand havde den Tort at møde Direktøren, da han ved Hjælp af en gammel Kørehest befordrede sin dyre Bil hjem til Byen. — Bilen kom paa Loftet, og ingen hørte mere til den.

Imidlertid tog alt dette stærkt paa Direktøren, der som Regel blev den underlegne; hans Hage Nr. 2 svandt ind til et rent Minimum. og hans Mave begyndte ogsaa at svinde i en foruroligende Grad; en skønne Dag opdagede han til sin Forfærdelse, at han i oprejst Stilling kunde overskue sine Støvler fra Taaspidsen og op til det sjette Snørehul. — Han indsaa da, at hvis der ikke skete et Mirakel, vilde han i en nær Fremtid blive Dødens sikre Bytte.

Og Miraklet skete! — Miraklet, som fik Direktørens Mave til at svulme til et hidtil uanet Omfang, — Miraklet, som skaffede Bysladderen Stof for længere Tid, — som inspirerede en lokal Cand. phil. til en Avisartikel om »den Nemesis, der gaar igennem Livet,« — og som altid blev Hovedæmnet i Direktørens Underholdning ved Middagene; det var en Fest at høre ham fortælle om »den Gang, da jeg og Konsulen hilste paa hinanden«.

En Dag blev der i Avisen udbudt en større Leverance af Kul til et Mejeri, der laa 3–4 Mil fra Byen; Tilbudene skulde gøres nogle Dage senere i selve Mejeriet, og de Bydende skulde møde personligt her. — Saavel Konsulen som Direktøren indsaa strax, at det her galdt om at være paa Tæerne. da den, der kom først til Mølle, vilde faa først malet. — Det lod sig ikke gøre at begive sig af Sted før den opgivne Dag, dels fordi det var vanskeligt at overnatte i Nærheden af Mejeriet, men mest fordi saadant vilde avertere Modparten. —

Det galdt derfor om at lade som ingenting.

De to Rivaler mødtes paa Gaden Dagen før Licitationen skulde finde Sted; — de hilste ikke paa hinanden, for det havde de ikke gjort siden »Begivenheden«; Konsulen stirrede paa Direktøren for at udgranske hans fule Hensigter, men forgæves; Direktørens ædle Træk udtrykte en saa fuldkommen Sorgløshed, at Konsulen irriteret tog Øjnene til sig.

Den næste Dags Morgen Kl. 5 stod Direktøren op, og en halv Time senere skumplede han i sin Gig ud ad Gadens toppede Brolægning.

Han skulde nødvendigvis passere Konsulens Bolig; da han nærmede sig denne, fløj et Rulegardin til Vejrs paa første Sal, og han saa Konsulen staa ved Vinduet halvt paaklædt.

— Saa har jeg dog overlistet Dig, — tænkte Direktøren; han vidste, at ingen Hest i hele Byen kunde løbe med hans »Flora«; han lænede sig velbehageligt tilbage ved Tanken om sin Sejr, og Giggen rullede ud paa den brede Landevej, der skulde føre ham til hans Lykkes Maal, til Sejr over den forhadte Konsul.

— »Du Danskes Vej til Ros og Magt,« — smaasang det inden i ham.

Da den første Mil var tilbagelagt, mindskede han Farten for at spare lidt paa Hestens Kræfter. — »Flora« bevægede sig i langsom Skridtgang op ad den høje Vejrum Bakke, da Direktøren hørte en underlig prustende Lyd bag sig; han kiggede tilbage, men den foregaaende Bakke spærrede ham fuldstændig Udsigten. — Paa Toppen af Vejrum Bakke holdt han Hesten an og fik Giggen drejet halvvejs om for bedre at kunne spejde. — Herfra havde han en vid Udsigt: Byen laa der langt borte, og fra den bugtede Landevejen sig bredere og bredere hen imod ham, op og ned, i Bakker og Dale. — Paa Toppen af en Bakke, der laa nogle tusinde Alen tilbage, rejste sig pludselig en lille Støvsky, som for den friske Morgenvind drev tværs over Vejen og blev hængende i en stor Tjørnebusk til venstre for Vejen. — Direktørens Hjerte sank helt ned i hans rummelige Mave; der gik et Lys op for ham: Konsulen havde faaet sin Automobil repareret og halede nu ind paa ham med en Fart, som overskred »Floras« med mange Kilometer i Timen; om et Øjeblik vilde Konsulen fare forbi ham, og Slaget vilde uhjælpelig være tabt. — Hvad skulde han gøre? — det gik ikke an at vende om og køre tilbage nu og møde Konsulen; det vilde være for tydelig en Falliterklæring; heller ikke var der lige i Nærheden noget Hus, hvor han kunde tage ind og skjule sig, indtil Konsulen var forsvunden; — Vejen var saa bred, at der ikke kunde være Tale om at spærre Konsulen Passagen. — —

— Direktøren satte »Flora« i Gang igen, og han spekulerede endnu paa at finde en ærefuld Udvej af Forlegenheden, da han lige bag sig hørte Bilens trut — trut — trut; — han saa lige ud og syntes ganske uberørt af Situationen, da Konsulen under Forbifarten vendte sig og med et lydeligt »Godmorgen! Hr. Direktør!« tog Huen meget dybt af. — Bilen udstødte en hel Række Trut, som i Direktørens Øren lød som ligesaa mange hoverende Haanskrig. Han havde et Øjeblik tænkt paa at svippe Konsulen en med Pisken; men han kom i Tanker om Kindhesten i Byraadet og mumlede kun noget for sig selv om, at den Hilsen skulde Konsulen faa betalt. —

Direktøren stirrede efter Bilen, der fjernede sig mere og mere; nu passerede den Vejrum Kro, — Vejrum Kro! — ja, der vilde Direktøren tage ind og faa lidt at styrke sig paa inden Hjemturen. — Vejrum Kro var en moderne Kro; Krostuen var stor og lys, Billard og Telefon var der. — Direktøren vilde telefonere

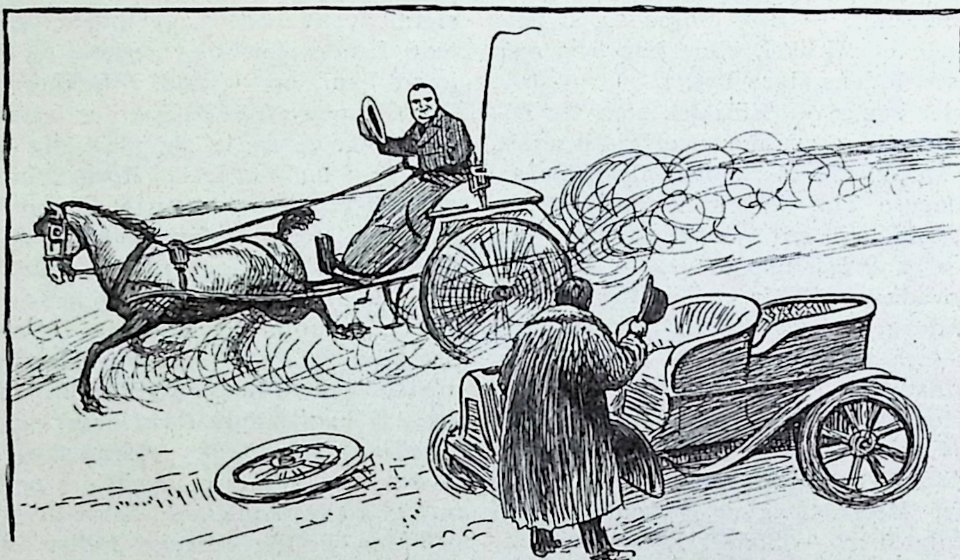
hjem for at forberede Familien paa sin lidt hastige Tilbagekomst. — Da han steg op ad Kroens høje Trappe, hørte han Telefonen ringe, Døren blev straks efter revet op, og Kromanden kom ud og raabte til Karlen om at hente Smeden hurtigst muligt. — Saa først fik han Øje paa Direktøren og rakte ham Haanden til Godmorgen. — De fulgtes ad ind i Krostuen, hvor Direktøren bestilte Kaffe og Cognac. — Kromanden snakkede op om Vejret, og saa om Kulpriserne, — Kornpriserne holdt han klogeligst Mund med, da han vidste, at dette Emne ikke behagede Direktøren, — men denne var ikke meget oplagt til at passiare, og Samtalen var lige ved at gaa helt i Staa, da Kromanden pludselig sagde:

— »Det var ellers *ham* — Konsulen (han trak lidt paa Ordet), som telefonerede fra Doktor Langes Villa der nede ved Søen, at jeg skulde skaffe Smeden derhen i en Fart, for han laa derhenne i Grøften med sin Automobil og —«

Længere kom Kromanden ikke i sin Beretning; Direktøren var allerede udenfor Døren; Kromanden hørte ham fare ned ad Trappen og over i Stalden; og da Kromanden kom ud paa Trappen, saa han Direktøren svinge ud af Gaarden og hørte ham raabe noget om, at han nok skulde — —, Resten forsvandt i Støjen fra Køretøjet.

Da Direktøren var kommen ud af Gaarden, satte han Farten op; det galdt nu om ikke at spilde noget Øjeblik. — Nede paa Vejen mødte han Smeden, der var paa Vej til Kroen; han gned Øjnene og stirrede efter Giggen, der med en rasende Fart fløj ham forbi. Han gav sig til at opstille Gisninger over, hvad der vel gik af Direktøren, og kom til det Resultat, at højstsamme vistnok maatte være meget fuld. —

— Imidlertid havde Direktøren snart tilbagelagt den Fjerdingvej, der skilte Kroen fra Doktorens Villa; et Hundrede Alen fra Villaen viste der sig ved Grøftekanten et mørkt Punkt, der blev større og større og tilsidst blev til en Automobil med tre Hjul; det fjerde laa ved Siden af paa Vejen, og bagved Automobilen stod Konsulen og studerede gennem et stort Hul i Bilens Forklædning den indre Mekanik i dette Værk af Menneskesnille, alt medens han bandede Opfinder og Fabrikant og Kromand og Smed langt væk. — Da han hørte Støjen fra Vognen, kiggede han op og vinkede med sit Lommetørklæde; han troede aabenbart strax, at det var Smeden, der kom agende; men efterhaanden som Vognen kom nærmere, opdagede han sin Fejltagelse; — og der fortælles, at Konsulen var meget bleg i det Øjeblik, da Direktøren kørte forbi og lettede paa Hatten med et deltagende:

— Godmorgen! Hr. Konsul.

»Godmorgen! Hr. Konsul «

— — —

Direktøren kom først og fik Leverancen. — og det blev første og sidste Gang siden »Begivenheden«, at de to værdige Modstandere hilste paa hinanden; for et halvt Aar efter dette mindeværdige Væddeløb afstod Direktøren sin Forretning og flyttede til Hovedstaden for der uforstyrret at nyde sin Formue og hvile ud paa sine Laurbær.

DE STJAALNE ÆBLER

FORTÆLLING AF AVGUST BIRCH

ILL. AF V. JASTRAU

HVORDAN fødes en Drøm? Naturligvis ikke en Drøm, der angaar noget, man lige har haft i Tankerne den foregaaende Dag, men Genoplevelsen af en fjern Begivenhed, der ligger Aar tilbage og som i lange Tider ikke et Øjeblik har beskæftiget Hjernen.

At give Forklaring herpaa kunde ret være Problém for en moderne Schopenhauer, men da jeg — desværre eller heldigvis — ikke er Filosof, skal jeg undlade enhver yderligere Drøftelse og kun fortælle:

Jeg drømte, jeg var Barn; jeg sprang igen derovre i Jylland som en bitte ti Aars Purk, endnu grundigt forkælet og ikke moden til Latinskolens Tugt. Min Fader var Præst, en dygtig og af sin Menighed højt afholdt Mand, og i hele Stiftet var hans Kald det største.

Til Præstegaarden hørte en frodig gammel Have, der nok kunde staa Maal med en Herregaards, og her tumlede jeg mig da af Hjertens Lyst. Jeg havde to fromme, store Hunde, begge født i Hjemmet; med dem kørte jeg om Sommeren i Vogn, mens de om Vinteren trak min Slæde, saa Sneen føg os alle tre om Ørene. Pidsk kendte jeg ikke, de kloge, stærke Dyr adlød mig som Venner, thi fra min tidligste Erindring var jeg opdraget til at være Dyrenes Ven.

En af mine smaa Legekammerater var *Benedikt* eller, som jeg til daglig kaldte ham, *Bent;* han var Søn af en velstaaende Gaardejer dér i Landsbyen og født netop samme Aar og samme Dag som jeg. Maaske det var derfor, vi begge havde en Fornemmelse af at være specielt knyttede til hinanden — sikkert er det, at han holdt af mig og jeg af ham, og der kunde sjældent hengaa nogen Dag, uden at vi to Drenge nød vor Fritid sammen.

Selvfølgelig gik Legen bedst inde i mine Forældres vidt strakte Have, hvor i Frugttiden al den Overflødighed, som Stikkelsbær, Blommer, Pærer o. s. v. kan byde, stod til vor Raadighed: vi kunde godte os af Hjertens Lyst!

Til Gengæld plukkede Bent Blaabær og Brombær til mig ude paa Heden, hvor jeg ikke turde komme, og tidligt paa Foraaret bragte han Vibeæg i en Kurv, som han forærede Moder.

Alt i alt — det var en smuk, stemningsfuld Idyl. —

Saa skar pludselig Dissonansen:

En Efteraars Aften, da vi hjemme i Præstegaarden lige var færdig med at spise, kom Bents Fader ind, trækkende min snøftende Ven efter sig ved Haanden; den retskafne, ærekære Bonde fortalte, selv

kæmpende med Graaden, at han havde set sine Børn lege med nogle Gravenstener-Æbler; dette havde vakt hans Opmærksomhed, thi han vidste, at denne der paa Egnen sjældne Frugt kun fandtes i vor Have. Under det skarpe Forhør, han afholdt, maatte da Bent tilstaa, at han var krøbet over Stakittet og havde stjaalet Æblerne; nu kom Synderen for at bringe dem tilbage, tilstaa sin Skyld og bede Fader om Tilgivelse.

Den fik han og sikkert paa den mest trøstefulde Maade, men hvordan Ordene faldt, er det mig umuligt at huske, thi det kogte som Vanvid i min lille Hjerne, dette, at Bent var en *Tyv!*

Senere hen paa Aftenen paalagde min Fader mig indtrængende aldrig at omtale det skete til noget Menneske, men sandelig — Formaningen var overflødig! Tvært imod erindrer jeg tydeligt, at før jeg sov ind, bad jeg paa det mest rørende Vorherre i Himlen om ikke at være vred paa Bent, han var jo dog ellers saadan en god Dreng!

Den Aftenbøn voldte mig i det hele taget mange Bekymringer. Jeg kom ganske naturlig til at tænke paa Adam — han havde jo ogsaa været med til at stjæle Æbler; *han* havde kun taget et eneste, hvoraf endda Eva havde spist det halve i Forvejen, og alligevel blev ikke alene han men ogsaa alle hans Efterkommere ulykkelige derover! Og nu min kære Ven Bent havde jo rapset en ti—tolv Stykker — hvordan i al Verden skulde det dog gaa ham og alle hans Børn? Uf . . . jeg puttede gysende Hovedet ned under Dynen og kunde ikke sove!

Næste Dag fik jeg gentagne Gange Røffel af Huslæreren, fordi jeg ikke var opmærksom, men alle Irettesættelser faldt som Vand paa en Gaas; jeg tænkte haardnakket kun paa Bent, og straks, saa snart Frihedstimen slog, skyndte jeg mig ned for at spejde efter ham.

Han viste sig imidlertid hverken den Dag eller de følgende; saa forstod jeg, at han skammede sig, og jeg sørgede over min tabte Ven.

Børn har imidlertid et mærkværdigt Instinkt, og det ledte mig til Maalet. Ved den yderste Laage i Haven, den, der førte ud til Præstevænget, plejede vi altid at træffe hinanden; hér følte jeg, at Bent maatte komme, kun ikke, hvis han opdagede, jeg var der.

Saa skjulte jeg mig bag nogle unge Grantræer og ventede taalmodigt; der kunde vel være forløbet en Time, før jeg endelig saa hans kendte Skikkelse dukke frem og langsomt nærme sig. Mit Barnehjerte bankede højt af Fryd og Forventning, og da han virkelig standsede ret ud for Laagen, kunde jeg umuligt styre mig længere.

»Bent!« raabte jeg og sprang frem af mit Skjul, idet jeg rev Laagen op.

Dog — min Gensyns-Glæde var forhastet; det var ikke *den* Bent, jeg havde ventet: som et anskudt Dyr fo'r han op ved at høre min Stemme, saa drejede han lynsnart om og løb hjem ad til.

»Bent!« skreg jeg igen og fulgte efter alt hvad Benene kunde bære.

Det blev et vildt Væddeløb; han saa' sig et Par Gange fortvivlet tilbage: den lige Vej med mig snert i Hælene turde han aabenbart ikke vove, saa slog han en stor Bue ned over Degnens Toft, men her skød jeg den rette Linie og indhentede ham.

Forpustede og med glødende Ansigter stod vi endelig over for hinanden, saa greb jeg ham i Armen og stønnede stakaandet:

»Bent, du *skal* tale med mig; gaa med tilbage i Haven!«

Han saa først usikkert paa mig, saa brast han i Graad og fulgte langsomt, nølende med.

Vi vekslede ikke et Ord hele Vejen; først da vi sad Side om Side i det gamle kendte Hyldelysthus, brød jeg Tavsheden og forsikrede, at jeg dog holdt akkurat lige saa meget af ham nu, som jeg altid før havde gjort, samt meget mere af den Slags, et Barn kan finde paa til Trøst for en Ven, der er bedrøvet.

Lidt efter lidt fik jeg virkelig ogsaa Bugt med Bents Skyhed, og han betroede mig nu, hvordan det hele var kommen over ham saa ganske pludselig straks efter, at vi hin skæbnesvangre Aften som sædvanlig havde sagt hinanden god Nat — han sprang da tilbage og tog Æblerne.

Under hele Skriftmaalet sad vi og holdt hinanden fast i Haanden; endelig, da han sluttede, spurgte jeg ligesom lidt belærende:

»Hvorfor bad du dog ikke mig om de tossede Gravenstener, du vidste jo, jeg har Lov til at give dig lige saa mange du vil have; og naar du saa endelig havde taget dem, hvorfor sagde du saa ikke til din Fader, at du havde faaet dem af mig?«

Bent trak uvilkaarligt Haanden til sig og saa' paa mig med vidt spilede bebrejdende Øjne, idet han svarede:

»Men saa havde jeg jo oven i Købet *løjet* for Fader .... nej, det vilde jeg dog ikke!«

Disse min lille Vens Ord gjorde dybt Indtryk paa mig, og i lange Tider efter grundede jeg over det store moralske Spørgsmaal: hvad er den største Synd — at stjæle eller at lyve?

Min Samvittighed var den Gang ikke slet saa elastisk, som den siden er bleven, jeg fandt ingen Ro hverken Dag eller Nat.

Bent havde ganske vist stjaalet Æblerne, den Kendsgerning stod fast, men jeg usalige havde ikke blot opfordret ham til at lyve sig fra det, men endogsaa tilbudt min syndige Assistance til at lancère Løgnen! Nej, der kunde ikke herske mindste Tvivl om den Sag: vi Mennesker var virkelig født med Arvesynd! Og løjerligt nok skulde Fristelsen altid vise sig i Skikkelse af Æbler — jeg lovede mig selv dyrt og helligt aldrig mere at nyde denne underfundige Frugt hverken *in natura* eller nok saa lækkert tillavet som Grød eller Kage! —

Ak! Otte Dage efter faldt jeg for en stegt Gaas fyldt med Æbler og Svedsker! — —

Op mod Jul samme Efteraar blev imidlertid min Fader forflyttet til Sælland; Bent og jeg skiltes for bestandig, vi hørte og saa' ikke noget til hinanden i henved en hel Menneskealder.

Saa var det, jeg forleden Nat i Drømme genoplevede denne Barndoms-Episode, og næste Morgen skrev jeg over til min Fødestavn i Jylland, hvor tilfældigvis en Studenterkammerat af mig netop nu praktiserede som Læge. Jeg fik det Svar, at Bent for en halv Snes Aar siden var bleven lykkelig gift med en rig Gaardmands eneste Datter i Slesvig.

Under alt dette vaagnede en ubetvingelig Lyst hos mig til at sè ham igen, og for faa Dage siden stod jeg af paa Stationen Bylderup-Bov mellem Flensborg og Tønder.

Det var mig meddelt, at han boede i en lille Landsby ved Navn *Lund*, og paa min Forespørgsel hos Stationsforstanderen viste denne Opgivelse sig ogsaa at være rigtig. Jeg havde da den Glæde at høre Bent berømme som Egnens dygtigste Landmand; om hans elskværdige Person og lykkelige Familieliv var der ogsaa kun èn Mening.

En af Banebetjentens Drenge, en rask

hvidtoppet Purk med vandblaa Øjne og Opstoppernæse, tilbød sin Tjeneste som Vejviser, og vi begav os afsted.

Mærkeligt nok: jeg, som havde fartet det meste af Europa rundt, gæstet Capris blaa Grotte og Granadas Alhambra, jeg havde endnu aldrig sat min Fod i det kærnedanske Sønderjylland.

Nu først fortrød jeg det! Paa Sejladsen fra Korsør til Flensborg var Bebrejdelsen faldet over mig og havde gnavet sig fast i min Sjæl med den skarpe Tand, Anger over gammel Synd kan have. Hvordan var denne Forglemmelse dog mulig?

Vi Mennesker har efter vor enestaaende Stamfader arvet Evnen til at undskylde os, og jeg fandt da min Undskyldning i Tidsaandens Bølgeslag: Den oppustede Løgn, som det national-liberale Parti levede højt paa under vor mentalt utilregnelige Frederik den Syvendes Regering, dette selviske Overmod, denne Pukken paa dansk Uovervindelighed, blev efter Nederlaget fulgt af en lige saa taabelig Undervurdering af vort eget Fædrelands Evne til at møde Fremtiden. Feltraabet var nu: det fattige Danmark, det afmægtige Danmark — og dog bugner vort Land, saa lille det end er, af en materiel Overflod og en aandelig Kraft, der maa vække selv store Verdensrigers Misundelse!

Dette Omslag skete ifølge Reaktionens Lov; men netop mens denne Lov raadede, var jeg vokset op, og i Angst for at sè Fortidens Spøgelser havde jeg ikke heller faaet Øje for hin dygtige Slægt, som levede og virkede rundt om mig!

Vort Land er saa lille i Fang, vort Modersmaal tales af saa Faa; her, hvor jeg gik, var alt dansk lige fra Runestenenes Indskrifter til Sproget i Børnenes Mund — og dog.... og dog....!

Jeg afbrødes i min Tankegang ved at min lille Følgesvend pludselig stod stille og pegede tilbage ad Vejen med de Ord:

»Dèr kommer han javen selv agende!«

Knægten havde skarpe Øjne, thi Vognen var endnu ret langt borte, idet den bøjede ned langs Hulvejen under Skrænten, hvor Burkal Kirke hæver sig; saa rumlede den over en Bro og drejede tilhøjre op mod os. Jeg affærdigede min lille Cicerone, og faa Minutter efter var Køretøjet paa Siden af mig.

I min Skoletid paastod de Lærde, at det menneskelige Legeme fuldstændigt fornys i Løbet af syv Aar; nu derimod siger Videnskaben, man bruger kun halvfjerde — naa, vi lever jo i Elektricitetens Tidsalder, og hvad saa *den* end ellers gør, sikkert er det, den kører ikke med Stude.

Altsaa, Bent havde skiftet ydre Ham hele otte Gange, siden vi sidst saa's, men alligevel syntes jeg nøjagtigt at kunne kende Blinket i hans Øjne og den klassisk skønne Bue, Overlæben slog.

Jeg hilste, idet jeg spurgte, om jeg maatte køre med til Lund.

Et venligt Nik fulgt af et Ryk i Tømmen var Svaret; Hestene var ikke vanskelige at bevæge til at staa stille, thi som alle Sønderjydernes Husdyr var de dovne, velnærede og dygtigt forkælede.

Nu sad jeg altsaa igen Side om Side med Bent, der ikke havde mindste Anelse om, hvem jeg var. Under alle andre Omstændigheder vilde mit medfødte eller tillærte Galgenhumør sikkert have forsøgt nogle kaade Hokuspokus, men her var Mindets Magt for stærk, og da jeg gjorde Tilløb til en lille Mystifikation, blev Spøgen siddende mig i Halsen; jeg nøjedes med at slaa ham paa Skuldren og sige:

»Bent, kender du mig dog ikke?«

Han fæstede forbavset sine kloge Øjne paa mig og svarede saa efter en Smule Overvejelse:

»Nej, jeg véd ikke af, vi har sét hinanden før, men man træffer jo saa mange og kan ikke huske alle!«

Svaret var unægtelig diplomatisk og en sindig jydsk Bonde værdigt.

Saa smøg jeg Frakkeærmet op og viste ham et brunt Modermærke, en i daglig Tale saakaldet »Mus«, jeg havde over venstre Haandled, og nu blev det hans Tur at gribes af Mindets Magt.

»Avgust — nej, er det virkelig dig!« udbrød han og rejste sig halvt op i Sædet, »er det virkelig dig?«

Jo, det var mig, og det var netop min

Barndomsven Bent, jeg var kommen for at besøge!

»Og tusende Gange velkommen skal du da være!« jublede han og slog et højt Skrald med Pidsken, saa de korpulente Dyr foran Vognen befippet spidsede Øren og forsøgte sig i en højst mærkværdig Gangart, som de vist selv antog for Galop.

Vejen, vi havde at tilbagelægge, var kun ganske kort, men dog fik jeg under Køreturen Oplysning om, at Bent bestyrede Gaarden med fuldstændigt frie Hænder for sin Svigerfader, at han havde en mageløs Kone samt to dejlige Drenge og at han i det hele taget var saa lykkelig, som om han levede i Paradis — vel at mærke før Æblerne endnu var bleven modne til Plukning.

Snart fik jeg Syn for Sagen og kunde overbevise mig om, at min Ven ikke pralede. Alt ude og inde i den store Selvejergaard straalede af Velstand og Properhed, og lige fra det Øjeblik, jeg traadte over Tærskelen og Bent havde sagt mit Navn, var jeg ikke nogen Fremmed mere, men behandledes som en længe ventet kær Slægtning.

Navnet *Ingeborg* har jeg altid godt kunnet lide, men efter at jeg har lært Bents Hustru at kende, synes jeg næsten, det har faaet en endnu lødigere Klang i mine Øren, thi saa yndefuld og hjertelig var hun i hele hendes Optræden, at jeg ligefrem fornam et Pust fra hin patriarkalske Tid, da Gæstfrihed var Hjemmets ypperste Ære! Og nu hendes Fader, den gamle sønderjydske Bonde — hvilken udpræget Type var ikke han paa alt det braveste og bedste, hvori vor danske Nationalitet kan levendegøres.

Hertil kom de to smaa velsignede Purke, henholdsvis ni og syv Aar; da den første Undseelse var overstaaet, nærmede de sig og tittede nysgerrigt paa *Manden*, der havde leget med Far den Gang, Far selv var en lille Dreng! Og mærkeligt nok var Manden slet ikke bleven for gammel til ogsaa at lege med dem — i alle Fald, da han sad med En af dem paa hvert Knæ, blev der lagt store eventyrlige Planer for næste Dags Bedrifter.

Og under alt dette gik Bent omkring i en Lykkens Rus som en Brudgom, der véd, at alle misunder ham Bruden! —

»Hvordan gik det egentlig til, at du kom her ned Sønden for Kongeaaen, spurgte jeg min Ven i Samtalens Løb.

»Aa«, svarede han, »det var saadan, hvad man kalder et Tilfælde, men det kan forresten Far dèr meget bedre fortælle.«

Jeg saa spørgende paa den Gamle, hvis Merskummer netop var røget ud, og som derfor nu kunde bruge Munden udelukkende til at tale med. Han rømmede sig et Par Gange og tog saa Ordet:

»Ja, forstaar De, det var da oppe paa det Hestemarked i Horsens nu for tolv Aar siden. Jeg var færdig med mit og drev saadan omkring, som De vèd man gør, naar man ikke har andet at bestille, end at faa Tiden til at gaa. Saa stoppede jeg op for at høre paa en Handel: det var Bent, som skulde sælge en Hoppe hjemme fra Gaarden, et rigtig kønt Dyr var det, men de kunde ikke enes om Prisen. Bent forlangte 550 Kroner og Liebhaveren vilde absolut ikke gaa højere end som til 525 Kroner.

»Ja,« indskød Bent, »Sagen var, at hvad jeg fik mere end 525 Kroner var min ekstra Fortjeneste for al Ulejligheden med at tage til Marked!«

»Naa,« vedblev den Gamle, »der blev jo som sædvanlig snakket og pruttet og pruttet og snakket, men overens kunde de ikke komme! Saa lige med èt blev der et farligt Postyr: Politibetjenten kom anstigende med en sølle ti Aars Knægt, som han holdt fast i Kraven; Fyren havde stjaalet Æbler fra en Vogn paa Torvet, og det var justement den Mands, der stod og handlede med Bent om Hoppen. »Har han stjaalet, saa skal han ogsaa have sin Straf!« sagde Manden. »Det er femten Slag Rotting,« indvendte den godhjertede Betjent, »og de falder haardt paa saadan en lille spinkel Ryg!« »Lige meget,« blev Manden ved, »det kan blive Slynglen en Lære, saa han ikke stjæler tiere; han har fortjent sine Prygl, og han skal have dem!« Drengen græd ikke, bad ikke heller for sig, han stod som helt forstenet; men da saa' jeg, at han dér, Bent, paa èn Gang blev flammende rød i Hovedet og udbrød: »Det var Hoppen; De vilde have den for 525 Kroner — det skal De faa, men saa er Drengen ogsaa min med samt de Æbler, han har taget!« »Det er svaret,« sagde Manden en Kende overrasket, »her er min Haand!« Dermed var den Handel sluttet; Bent tog Drengen og trak ind i Gæstgiveriet med ham, men nu var jeg bleven nyfigen paa det hele og luntede saa smaat bag efter. Der i et Hjørne af Stuen stod Bent med Synderen foran sig; og dèr talte han til den sølle forpjuskede Splejs .... ja, de Ord skal jeg aldrig glemme!«

Her rejste Bent sig fra Stolen og gik frem mod mig, idet han med sin dybe klangfulde Stemme afbrød:

»Den Tale kender Du lige saa godt som jeg, Avgust! Den var Ord til andet det samme, din velsignede Fader sagde til mig, da jeg første Gang traadte forkèrt!«

Der blev en kort Pavse; saa tog Svigerfaderen sig om Hagen og vedblev med sit lune Smil:

»De vèd nok, vi Slesvigere er nogle sære Kumpaner; vi har vores egne Idèer, og naar vi engang har faaet saadan en Idè, kan vi være saa ganske umanèrlig vedhængende ved den. Se, jeg havde nu faaet den Idè, at Bent rigtig var en Fyr, jeg kunde lide — jeg havde netop Brug for et Menneske, man kan stole paa! Naa, saa da han slog til og kom her ned til vort, gik det hverken værre eller bedre, end at Ingeborg ogsaa kunde lide ham, og saa blev de to Skarns Mennesker min Sandten enige om at sætte mig paa saadan, hvad man kalder Aftægt!«

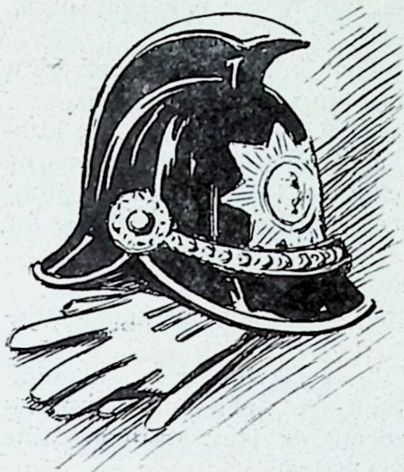
Den lykkelige Hædersmand slog sig paa Knæerne og lo af sin egen Vittighed, saa det klukkede i ham; men Bent traadte hen til Vinduet og pegede ud i Gaarden, hvor Julisolens sidste Gløden sænkede sig som en gylden Regn. Et ungt Menneske paa vel en Snes Aar stod dér midt i Guldbadet beskæftiget med at smøre Hjulene paa en Høstvogn; hans Kinder rundede sig i Sundhed og under Arbejdet gled det brune Haar ham ned over Panden i lette, fugtige Krusninger.

»Det var ham, jeg købte paa Hestemarkedet i Horsens,« sagde Bent med lidt tilsløret Mæle; »Far dér gav sit Minde til, at Ingeborg og jeg maatte beholde ham, for den Dreng var jo lige godt vor Lykkes Smed!«

»Det var smukt gjort af Jer alle sammen!« svarede jeg og trykkede Bent i Haanden. »Ja, den Gut maa jo absolut blive et bravt Menneske, hvis ikke disse mystiske Æbler skulde lyve ganske nederdrægtigt!«

Den gamle Løjtnant

AF NIELS VIVILD.

GOD Morgen Stine, naa, det er Dem.

— Ja, det er bare mig, Hr. Løjtnant.

— Naa?

— Ja, saa maa jeg jo.

— *Skal* det nu være?

— Det skal det vel saa.

— Har De sagt Farvel til min Kone og Knægtene?

— Ne—ej, det har jeg ikke, jeg vil hellere komme igen en anden Gang, naar det ligesom er ovre; jeg bliver jo da i Byen.

— Vistsaa, Stine, vistsaa.

— Ja, for baade Fruen og jeg og Børnene — og saadan — paa den Maade, Løjtnanten forstaar det nok, nu har vi jo været sammen i saa mange Aar — — naar jeg er borte, saa *er* jeg jo borte.

Løjtnanten nikkede.

— Hvor længe er det egenlig, De har været hos os?

— 11 Aar.

— Er det virkelig 11 Aar?

— Omtrent da. Jeg var den første.

— Og De bliver vist ogsaa den sidste.

Stine svarede ikke; hun stod bare forlegent og pillede ved Kaabens Besætning.

Løjtnanten blev ogsaa underlig til Mode ved at se paa den tro Tjenestepige, der nu stod derhenne ved Døren med Graaden i Halsen og skulde tage Afsked.

— De skal saa have Tak for den lange Tid, Stine, vi har jo paa en Maade taget Deres Ungdomsaar fra Dem.

— Nej, nej, ikke *taget*, Hr. Løjtnant, jeg var da baade glad og taknemmelig for at være her, og De var gode mod mig, den Gang — da — da — Løjtnanten ved nok.

— Ja, ja, Stine, jeg ved det nok, og vi andre har vist været ligesaa glade for Dem.

Der trillede et Par store oprigtige Taarer ned ad Stines Kinder. Pludselig vidskede hun sig resolut med Haanden hen over Ansigtet og traadte et Par Skridt frem i Stuen.

— Jeg vil nok blive for 8 Kroner, sagde hun.

Løjtnanten blev blussende rød. Dertil var det altsaa kommen, at hans Tjenestepige bød ham Almisse.

— Jamen jeg vil *ikke* for 8 Kroner, sagde han bestemt.

— 7 da, Hr. Løjtnant.

— Herregud, Stine, det er jo slet ikke det alene, kan De da ikke forstaa, at jeg ikke kan tage mod *det* af min — — — af Dem, som kun har Deres Løn, og saa har De jo ogsaa Deres lille Pige, husk paa hende, det er jo hende, De tager det fra og giver os.

— Jeg har talt med dem om det, Frandsens, der har hende, de vil nok sætte Prisen ned, indtil — — — — det kan jo blive mere senere. Og jeg kan ogsaa faa Henstand, og jeg har ogsaa lidt i Sparekassen — noget i Sparekassen, ikke saa lidt.

— Jeg ved, Deres Mening er saa god, lille Stine, men det faar være, det faar alligevel være; kommer der bedre Tider, saa ved De da nok, at den første, vi spørger efter, er Dem, men vi *har* ikke en Gang Raad til at give Dem de 7 Kroner — — De har jo ogsaa taget Plads hos Konsulen.

— Jeg har faaet fri — sagde Stine med et Glimt af Haab i de rødgrædte Øjne — jeg var derhenne i Aftes.

Men Løjtnanten rystede paa Hovedet.

— Vi er fattigere end De, Stine, det er da Sandheden.

— Er det virkelig sandt?

— Desværre! Gaa nu lille Stine og Tak for alt godt. Glem ikke at besøge os, om vi da bliver her i Byen.

Saa gik Stine med Haanden for Øjnene og glemte at sige Farvel.

Løjtnant Carstensen stillede sig hen ved Vinduet og stirrede ud paa de snedækkede Marker og den drivende Morgentaage. Han trommede distrait paa Ruden, først ganske sagte, saa hurtigere og hurtigere, indtil Lyden kaldte hans omflakkende Tanker, der i Dag havde mangesteds Ærinde, tilbage fra Langfarten til Nuet og Virkeligheden. Saa stak han Haanden i Lommen for et Øjeblik efter at begynde forfra. Han hæ-

vede sig paa Tæerne og slog energisk Sporerne sammen Gang paa Gang, indtil ogsaa denne Lyd kaldte Tankerne ned fra Højden og henflyttede ham fra Fantasiens Ferige til hans egen kolde halvmørke Dagligstue en tidlig Januarmorgen.

Saa tog han et Tag i sig selv for at holde Styr paa Tankerne og vendte sig bort fra Vinduet.

Blikket gled hen over de kendte Ting, som han nu maaske snart maatte give Afkald paa, indtil det fæstede sig ved Vaabendekorationen, denne ethvert Soldaterhjems uundgaaelige og ofte smagløse Prydelse. Ved Synet af de mange Krigstrofæer lo han kort og haardt, men Latteren endte i et dybt forpint Suk, og idet han strakte Armene ud for sig, som vilde han værge sig for en usynlig Fjende, gik han hen og satte sig i Sofahjørnet. Ansigtets Udtryk var træt og haabløst. Foran ham paa Bordet laa hans Sabel og Hjælm færdig til Brug. Han strøg kærtegnende hen over det blanke Metal Gang paa Gang, saa sukkede han atter forpint og saa paa Uhret.

Klokken var otte.

Om en Time kun skulde han gaa, møde oppe hos Chefen og melde sig fra.

Melde-sig-fra, for sidste Gang, og der var kun en Time til, og for bestandig.

-- Melde sig fra!

Han mumlede Ordene for sig selv, og Ansigtet fik et haardt og bittert Udtryk; skarpe Rynker tegnede sig henover Panden, og Hænderne knyttedes, saa Knoerne blev hvide, han hævede Armen som for at slaa til.

Men saa holdt han inde.

De fast sammenknyttede Fingre løsnedes, og Haanden faldt slap ned.

— Herregud! Han smilede foragteligt ad sig selv og sine tomme Demonstrationer. Saa lænede han sig træt tilbage i Sofahjørnet og lukkede Øjnene.

Og Tankerne for omkring, ubehersket og hvileløst, ad vildsomme Veje og ufremkommelige Stier.

Standsede nu og da, for videre, frem og tilbage, frem og tilbage og endte saa ved i Dag — i Dag, hans Fødselsdag, den 42 "

Ja, han fyldte i Dag 42 Aar.

42 Aar og falden for Aldersgrænsen.

Saadan endte det altsaa.

Saadan var Virkeligheden, saa uendelig vidt forskellig fra Drømmen, den Drøm han havde drømt, da han endnu havde sine unge Aar, sin Barnetro, Troen paa Livet og paa Livets Idealer.

Idealer! Hvem mon dog havde opfundet dette Ord?

Haab — Fabler.

En fremskudt Stilling i Samfundet — Fantasier!

Betydning i Livet — Humbug, Drøm!

Men nu var den endt. Troen paa Livet var dunstet bort, alle Fablerierne og Fantasierne var omdigtede – til Virkelighed.

En raakold mørk Vintermorgen, Afsked paa Grund af Alder — i Naade — ha, ha, ha — og med Pension — Fattigdom — for ham selv og for dem, han havde Ansvar og Forpligtelser overfor.

Hvor Eders Liggendefæ er, der skal ogsaa Eders Hjærter være.

Han lo ved Tanken om Bibelsproget, som pludselig var dukket op i hans Erindring.

Han havde hørt det fortolket paa de hundrede Maader og med alle Spisfindighedens og Sofisteriets Hjælpemidler. I Dag havde det pludselig faaet en ny og hidtil uanet Betydning for ham.

Forstaaelsens Betydning.

Drøm, Virkelighed, Humbug, Afsked. Fattigdom — — færdig.

Saa rejste han sig og gik hurtig og smaafløjtende op og ned ad Gulvet, men pludselig standsede han sin Vandring og blev staaende stille midt paa Gulvet og lyttede.

— Else! Else! Stakkels lille trofaste Else.

Han havde hørt en sagte Puslen i Sovekammeret ved Siden af.

— Min Hustru — og mine Smaadrenge, mumlede han, og hans Ansigt fik et ømt og samtidig dybt bekymret Udtryk.

Og falden for Aldersgrænsen, afskediget i Naade og med Pension — — paa Grund af Alder.

Han lo hysterisk.

Sparket ud, gjort brødløs. Og Else, og Jakob — og Vilhelm. Hvor bliver nu den gode Uddannelse af, jeg har tiltænkt mine Drenge.

Tanken endte atter med et bittert Suk, en træt, selvopgivende Skuldertrækning, og han fortsatte sin rastløse og nervøse Vandring op og ned ad Gulvet.

Og Tanken gik paany paa Langfart, flakkede vidt og vildsomt omkring, søgende efter et Hvilested uden at finde det.

Pludselig standsede han henne foran Spejlet og stirrede prøvende paa sit eget Billede.

Jo, han saa det nok. Haaret var graat i Tindingerne, og Panden og Øjenkrogene var gennemfurede af fine Rynker.

Gammel, ja, han saa det nok, *for* gammel til at begynde forfra, og dog skulde han, *skulde* — for Elses og Drengenes Skyld — Drengene! Ja, hvad mon der egenlig skulde blive af dem en Gang, nu han stod uden det, hvortil han kunde hælde sit Hoved, uden andet Udbytte af mange Aars samvittighedsfuldt Arbejde end en tom Titel, som han var bedst tjent med at være foruden, sin honette Ambition og sin Forpligtelse mod Fortiden.

— — — — — — — — — Jeg *kan* ikke grave, og

jeg skammer mig ved at trygle — — — — — — — — — — — — —

Svært saa Skriftens Ord netop i Dag vrimlede ind over ham.

Saa for han paany op af sine Tanker. En Dør knirkede, og han hørte lette Skridt bag ved sig.

— God Morgen, lille Karl, sagde hans Hustru og lagde sine Hænder paa hans Skuldre. Jeg har slet ikke mærket, du var staaet op, hvorfor kaldte du ikke paa mig — — jeg vilde dog sige — — — — det er jo da din Fødselsdag — — og saa — —

Hun vendte Ansigtet op imod ham, og han saa ind i et Par gode trofaste Øjne, men Sporene af Taarer saas, trods alle Anstrængelser for at fjærne dem.

— Du sov saa godt, min Pige, saa jeg nænnede ikke at vække dig, og du ved nok, naar man sover, saa — — — — —

— Saa synder man ikke, nej det er sandt, lille Karl, afbrød hun ham med et paataget Smil. Hun vidste nok, hvor hans Tanker var henne, men strøg ham ømt og kærligt over Kinden for at jage de tunge Indtryk paa Flugt.

— Aah, jeg staar og snakker, sagde hun med forceret Lystighed, og glemmer rent mit Ærinde til min gamle Krigsmand, kom saa med Munden da og riglig hjærtelig til — — — — —

Han standsede hendes Ord ved at lægge Haanden over hendes Mund.

— Aah nej, lille Else, ikke det, ikke i Dag — vel?

Han tog hendes Hoved mellem sine Hænder.

— Jeg ved det jo saa godt, at du er god og kær — men bare ikke det — ikke nu i Dag — ikke sandt?

Smilet var pludselig veget fra Elses Ansigt, den kunstige Livlighed var som blæst bort, og hendes store Øjne stod fulde af Taarer.

— Aah, lille Karl, lille Karl.

Saa vendte hun sig pludselig om og forsvandt bag Sovekammerdøren, og han kunde derinde fra høre hendes Hulken og Børnenes sagte Klynken og ængstelige Spørgen.

Carstensen gjorde en pludselig Bevægelse som for at følge efter sin Hustru, men han blev staaende paa Halvvejen, ubeslutsom og fortvivlet rokkende med Hovedet.

— Satan! skreg han i Desparation. Saa holdt han pludselig inde, skamfuld og skræmt af sit eget Udbrud, han som roste sig af aldrig at bande, selv ikke i Tjenesten.

Jovist, tænkte han, og hans egen latterlige Hjælpeløshed slog ham. Hvad kan det nytte at staa og knytte Hænderne i Lommerne. Det er jo kun den gamle Historie, naar det kniber, saa klynker man og kryber til Korset.

Ørkesløs Hylen i Stedet for Frækhed, Paagaaenhed, Mod, — ja Mod — Mod — — — — 42 Aar og falden for Aldersgrænsen, fattig, gammel — færdig.

Klokken slog.

Den manglede kun et Kvarter i ni. Det var bleven lyst; om et Kvarter skulde han møde hos Chefen.

Han tog Hjælmen paa Hovedet og spændte Sabelen om Livet — — for sidste Gang, for uigenkaldelig sidste Gang sang det inden i ham ved hver Bevægelse.

Inden han gik, stod han et Øjeblik vaklende henne foran Sovekammerdøren, saa drejede han sig raskt om og gik ud af Døren.

Da Lyden af hans Skridt havde tabt sig, kom et blegt og forgrædt Kvindeansigt til Syne i Døraabningen, men Manden var borte, og Ansigtet forsvandt igen bag den lukkede Dør, og atter lød den trøstesløse Hulken blandet med Børnenes spæde Klynken og barnlige Trøsteord ud derfra.

Men Carstensen saa og hørte intet. Han stod ude paa Gaden, hvor det daglige Liv pulserede som altid.

Folk kom, og Folk gik.

Den tarvelige Arbejder i Bluse og Træsko og den fine Embedsmand i Pels og Laksko og med guldknappet Stok, hver med sine Tanker, hver i sit Ærinde, hver med sin Kamp for Tilværelsen, for Brødet, for Æren, for Forfængeligheden eller for Nydelsen, hver stilende mod sit Maal.

Kun Carstensen havde intet.

Han stod ensom og forpint udenfor sin Dør og betragtede Menneskestrømmen, som gled forbi — betragtede dem *alle* med Misundelse.

Alle!

Arbejderen, som med Bitterhed skottede til den pyntede Officer, Skadedyret, der snyltede paa Samfundet.

Han den fattige, duknakkede, barknævede og forslidte Arbejder kunde dog, naar Lørdag Aften kom, lægge sine surt fortjente Skillinger i sin Hustrus Haand og sige: Det er Udbyttet for denne Uge, godt at den er endt, godt at det er Hviledag i Morgen, men godt at der derefter atter kommer en Uge med Arbejde og Arbejdes Løn.

Men Carstensen! Intet Arbejde og ingen Løn. Og han saa paa Haandværkssvenden, som med Snadden i Munden og Saven og Øksen paa Nakken vandrede til sin Gerning.

Han fløjtede og kyssede paa Fingrene ad Pigerne.

Naar Ugen var omme, saa klingrede han med sine Sølvdalere i Lommen; han tømte sit Glas, kyssede sin Pige og dansede til den lyse Morgen. Naar Fridagen var forbi, naa ja, saa var Lommen tom, men saa tog han atter Saven og Øksen paa Nakken og vandrede ud til Arbejdet.

Og han saa paa Lærlingen fra det fattige Hjem, ham med den lappede Bluse og de stum-

pede Bukser. Hvad gjorde det vel, at Mesters Haand var haard og sad løst, at Dagen var lang og Natten kort, at Maden var lidt karrigt tilmaalt og Klæderne sparsomme — endnu. Om to Aar var han Svend, om ti Aar Mester maaske, stadig gik det fremad, fremad mod Maalet, og han naaede det nok en Gang. For han *havde* et Maal.

Men Carstensen!

Og han saa paa Kræmmeren, som i Boden ligeoverfor bukkende fulgte sin Kunde til Døren.

Saadan havde han gjort i ti Aar, naar han nu blev ved dermed i ti andre, saa var han fri.

Det var hans Maal.

Alle havde de et Maal, noget at arbejde for og med, noget at hige efter, alle undtagen Carstensen, han alene havde intet.

Og hans Blik vandrede igen fra den forlevede Rigmand til den udslidte Arbejdstræl.

— — — — — — han *kunde* ikke grave, og han skammede sig ved at trygle.

Saa gik han.

Han syntes, at alle saa paa ham med haanlige og medlidende Blikke, at alle vendte sig efter ham, at der bag hver Rude var gemt et nysgerrigt Ansigt og lurede et spottende Smil, og han forstærkede sine Skridt og saa mod Jorden.

Men saa standsede han pludselig og saa sig trodsig omkring. Han havde jo intet ondt gjort, havde intet at skamme sig over, udover det at han var brødløs — ringere og fattigere end den simpleste Daglejer.

Der var ingen, der saa efter ham, enhver gik sin Gang, tankefuld eller tankeløs — Arbejderen, Embedsmanden, Tiggeren og Millionæren, og alle de mange Ruder stirrede matte og tomme og følelsesløse ud paa ham som paa alle de andre.

Saa gik han videre med hævet Hoved — — et Øjeblik, for snart var den over ham igen, denne ubevidste, gnavende Følelse af at være udspejdet og beleet, af at være Genstand for hoverende Haan fra den fattiges Side og nysgerrig Medlidenhed fra den riges. Han syntes at alle *maatte* kunne se, at han i Dag var ringere end den ringeste, at han var falden for Aldersgrænsen og nu gik for at melde sig fra.

Han skimtede i det fjærne Kommandantskabsboligens mørke Port, og han fremskyndede sin Gang. Bag denne Port var der da en Slags kort Fred, han var fri for at løbe Spidsrod mellem alle de stikkende Blikke.

Han trak Vejret lettet, da han smuttede ind og skød den tunge Port i bag sig.

Fred for et Øjeblik — — — nej ikke en Gang her. Inde i Gaarden stod Chefens Hestepasser og vadskede Ridedækkener. Da han saa Løjtnanten, lod han Vadskebørsten dumpe ned i Spanden og førte de vaade valne Fingre til Huen.

Carstensen saa paa ham, hans jævne godlidende Ansigt irriterede ham; det udtrykte intet, absolut intet, men Carstensen indbildte sig at finde det samme forblommede medlidende Smil, som om han tog Forskud paa, hvad han fra i Dag kunde tillade sig.

— Saml Fingrene og Hælene, snærrede Carstensen.

Stakkels Karl, som passede sig selv og var glad og tilfreds, om han kun maatte være i Fred. Han anede ikke, at det i Dag var sidste Dag, Løjtnanten var hans overordnede, eller at der overhovedet var noget i en Officers Liv, der hed at falde for Aldersgrænsen, og han begreb ikke, at det Ansigtsudtryk, han møjsommelig og efter lang Tids ihærdigt Selvstudium havde tillært sig for at blødgøre de mange haarde Hjærter, kunde have den stik modsatte Virkning.

Men det begreb han, at en Officers Ære var som det skøreste Glas, og derfor gjorde han sit sædvanlige ærlige men haabløse Forsøg paa at faa de buttede og arbejdskrøgede Fingre sammen.

Og Carstensen saa bittert og misundeligt paa ham. Om et Par Maaneder skulde ogsaa han melde sig fra, men saa var han netop glad og lykkelig — han rejste hjem; hjem til den fede Gaard eller den karrige Hedelod eller maaske til Daglejernes fattige Indsidderstue, men hjem, hjem til Arbejdet, til Virksomhed, magelig eller stræng, glædelig eller trist.

Og Carstensen vendte sig fra ham, han saa paa sit Uhr, der var endnu fem Minutter til — han maatte altsaa vente.

Inde i den store aabne Entre hang Oberstens Overtøj — Huer og Kapper med de brede Distinktioner og store Stjærner, dem han en Gang havde drømt om; men det var bleven ved Drømmen. Ved Siden af hang Ritmester Høeghs Havelock, som Gud og Hvermand kendte. Distinktionen med de tre Knapper skar ham i Øjnene, ikke en Gang dette Værdighedstegn skulde han naa at bære — — — jo — jo — en eneste Gang.

En drengeagtig Lyst til at pynte sig var faret op i ham, og han kastede Ritmesterens Havelock om sig og saa med barnagtig Stolthed ud paa sine Skuldre. Og i de fire—fem Minutter, han maatte vente, gik den afskedigede Løjtnant og legede en latterlig Leg, fantaserede sig i Spidsen for en Eskadron, drømte den sidste taabelige Drøm uden at tænke.

Saa slog Klokken.

Atter stod han som den afskedigede Premierløjtnant uden Stilling, uden Fremtid og bankede paa hos sin Chef for at udføre sin sidste Tjenestehandling — — at melde sig fra.

— Entré.

Obersten havde en Gang været tre Uger i

Paris for en Sum, der var indvunden dels ved Gaver fra trofaste og beundrende Undergivne, men fornemmelig ved Salget af en pragtfuld og historisk Vaabensamling.

Fra Kulturens Centrum — Seinestaden — havde han hjembragt adskillige Sprogsouvenirs, over hvilke han vaagede, som kunde det være hans Faders Aske.

Regimentets lyse Hoved men mørke Hjærte, Adjutanten Abel, paastod rigtignok, at Konverteringen var mislykket, og at Vaabensamlingen gjorde et ganske anderledes vederhæftigt og korrekt Indtryk end de fremmede Tungemaal, uagtet Obersten havde lært dem paa en Pinsefest — naa men Herregud, føjede Abel saa gærne til, den os elskelige »Gamle« hører jo til samme Menneskeklasse som alle vi andre, han kom ogsaa først ind i Hæren, da det var konstateret, at han var ubrugelig alle andre Steder.

Nu sad »Gamle« foran sit Skrivebord og tog imod.

Han sendte Carstensen et faderligt, beskyttende Blik fra sine farveløse, rindende Øjne.

— Tak, Tak, det kan være det samme, kære Hr. Carstensen, sagde han og slog afværgende ud med Haanden, da Løjtnanten beredte sig til at aflevere den sædvanlige Meldingsformular.

— Tusind Tak, tag kun Haanden ned, jeg kender jo Deres Ærinde — — ill' sont passé — og saa videre — ikke sandt, det er jo ikke af de lysteligste Grunde, De kommer i Dag, endte han med et stille medfølende Suk. Perdu — desværre! Naa, men hvad agter De nu at tage Dem til? Det første Slag *er* jo tabt, men der er vel Tid til at vinde et nyt, som han sagde den gamle — — gamle — he — naa, Feltherre, vi kender ham jo alle. Har De Kig paa noget?

Obersten gned sig velbehageligt i Hænderne, som om han inderlig gottede sig over ikke at være i den gamle Løjtnants Sted.

— Jeg har ikke noget endnu, ikke noget bestemt da, svarede Carstensen mut.

— Non pas?

— Non pas *de rien!*

Carstensen følte sig irriteret over Chefens selvgode Væsen. Han troede endog, at det var af forsætlig Drilagtighed, at Obersten Gang paa Gang og, som det syntes, paa en unødig demonstrativ Maade anvendte Ordet Hr. i Stedet for hans hidtidige retmæssige Titel.

Obersten var bleven blussende rød ved Carstensens sproglige Vejledning, han bøjede sig over Skrivebordet og rodede rundt i en Dynge officielle Papirer for at skjule det.

— Pensionen, der kan tilkomme Dem, er jo ikke stor, sagde han.

— Nej!

— Der er naturligvis den ledige Kaptejnspost i Fodfolkets Forstærkning, det er ganske vist heller ingen Guldgrube, men det er da bedre end ingen Ting, og jeg har saamænd ikke noget imod at interessere mig lidt for Dem. Det kan for Resten holde haardt nok, der er *flere*, der sidder paa Lur, men man gør jo for sine egne, hvad man kan.

— Jeg takker Obersten for den gode Vilje, men jeg sidder *ikke* paa Lur.

— Det var Fanden til Flothed. Ja, ja det er jo en anden Sag, jeg har ellers hørt, at — — — naa, man hører jo saa meget, og endelig kommer Deres private Affærer slet ikke mig ved, endte Obersten med et Skuldertræk.

— Nej ikke sandt, Hr. Oberst! Carstensen bukkede bekræftende paa en noget uceremoniel Maade.

Obersten saa betuttet paa ham.

— Naa saadan, sagde han. Ja saagu', man skal tage de Goder, Situationen medfører. Nu har De jo paa en Maade Lov til at være uforskammet. Meningen var ellers god nok. — Ja, Tak skal De ha'.

Det var den staaende Formel til Tegn paa, at Audiensen var forbi, og Obersten vendte Løjtnanten Ryggen.

Saa stod Carstensen atter udenfor Døren. Det var forbi.

Han syntes, det var bleven mørkere, at Luften var bleven tungere, og at der var lavere til Himlen.

Han havde faaet Lede ved sig selv og ved alting. Han væmmedes ved sin Mangel paa Selvbeherskelse og sin tomme drengeagtige Uartighed mod Obersten.

Men saa rystede han det knugende Indtryk af sig.

— Pyh! Verden stod nok endda. Der hang jo Oberstens Overtøj paa Rad og i Række, som om intet var hændet. Viserne oppe paa det gamle Uhr flyttede sig lige langsomt og lige hurtig, og der kom Løjtnant Abel slentrende til »otte« — som sædvanlig med halvlukkede Øjne og begge Hænder begravede i Kappelommerne og sjokkende i Hælene paa ham Ordonnantsen med Befalingsbogen i Favnen som et Svøbelsebarn — — akkurat ligesom i Gaar, som for et Aar siden, som altid.

Og hvad var det vel ogsaa, der var sket, naar alt kom til alt. Ingenting!

En fattig Løjtnant var sparket ud af Hæren for at give Plads for en anden, fordi han var 42 Aar i Stedet for 41.

Herregud, det var jo det hele.

Abel hilste nonchalant med et Kast af Haanden til Huen. Saa aabnede han sine flegmatiske Øjne, og da han saa, hvem det var, standsede han.

— Færdig? sagde han.

— Ja.

— Perdu? — ikke sandt.

— Javel — og »ill' sont passé« — og saa videre.

— Aha! — fransk Humør altsaa — den gamle.
— Velvillig, ja!
— Faderlig?
— Særdeles faderlig.
— Men noget storsnudet?
— Som sædvanlig ja.
— Jeg kom desværre for sent.
— Som sædvanlig.
— Vrøvl Carstensen, naar kommer jeg i rette Tid.
— Nej, jeg kan ikke mindes det, ganske vist.
— Jeg vilde s'gu ellers gærne have været Vidne til Kapitulationen, jeg har jo aldrig saadan med egne Øjne set en Løjtnant falde for Aldersgrænsen, man kunde have godt af at overvære en saadan Forestilling, for alle Tilfældes Skyld — Generalprøve forstaar du. — Hvordan klarede du den? Værdigt forhaabenlig. Adel og Stand forpligter.
— Pas dig selv. din Abekat!
— Ja, det er riglig, Carstensen, vælt Bøtten over mig, om det kan lette dig, jeg kan jo taale en Del. Jeg vilde ellers tale med dig, føjede han til og borede sin Pegefinger ind i sin Kammerats Knaphul til Tegn paa, at han var alvorlig — — nej, for Resten, det kan være det samme, jeg skal sige dig det siden, den gamle venter.
Han tog Haanden til sig og stak den i Lommen, lukkede Øjnene halvt og slentrede videre.
Carstensen stod et Øjeblik og saa efter ham.
Hvad mon han vilde? Formodenlig vise sin Medlidenhed ligesom alle de andre.
— Men Enden er ikke endda, jeg skal vise alle disse velvillige, medlidende Sjæle, at — —
Saa var han atter ude paa Gaden, og de var over ham igen, Smilene, Haanen, Ruderne, og han skyndte sig af Sted med bøjet Hoved.
Der kom Grosserer Michaelsen i Pels og Cylinder med det stereotype velvillige Smil om Læben, som Bevidstheden om at have baade Maven og Bankbogen fyldt med de bedste Ting, kan give adskillige.
Hvorfor mon han smilede saa *nedladende.*
Carstensen besvarede næppe hans Hilsen, og den gemytlige Grosserer vendte sig om og saa uforstaaende efter sin gamle L'hombrekammerat.
Der kom Ritmester Brahm, og Carstensen skyndte sig ned ad en Sidegade.
Henne i Købmand Petersens Port stod Anton, hans Oppasser fra i Fjor, hvad mon han stod og gloede efter netop i Dag? Var det da en ren Sammensværgelse mod ham.
Han turde hverken se til højre eller venstre, hørte han Skridt bag ved sig, fremskyndede han sin Gang.
Henne ved den gamle Dyrlæges Gaard sneg han sig forbi paa Taaspidserne, trykket ind mod Væggen af Frygt for at møde den gamle ondskabsfulde Satyrs missende Øjne, og han faldt først til Ro, da han endelig stod inde i sin egen Entre og smækkede Døren i efter sig. Endelig var han udenfor sine Plageaanders Rækkevidde.
Han spændte Sabelen af og hængte den som sædvanlig op paa Knagerækken, men saa erindrede han, at det i Dag var sidste Gang, han havde den paa, saa tog han den med sig ind og hængte den op paa en ledig Plads i Vaabendekorationen.
Klokken slog halv ti.
Altsaa kun en halv Time havde det hele varet, og det syntes ham en Evighed, som om han denne Morgenstund havde gennemlevet et helt Afsnit af sit Liv.
Hans ældste Dreng, Jakob, en Gut paa 6 Aar, kom springende ind til ham, da han hørte, han var kommen.
— Maa jeg komme ind, lille Far?
— Vist maa du saa, min Dreng.
Jakob indtog sin Yndlingsstilling mellem Faderens Knæ og saa ham op i Ansigtet.
— Til Lykke, Far, sagde han og rakte Munden frem til Kys.
— Tak min Dreng. Carstensen tog Jakob op til sig og kyssede ham.
— Maa jeg ride Ranke, Far?
— Det maa du nok.
— Og faa en »Pandekage«?
— Ja, ogsaa det.
— To?
— Lad gaa da.
— Mange?
— Naa, naa, naa! Smaat, smaat, skal vi ikke lade det blive ved de to.
— Nej, ti da, ti det er ikke ret mange, er det vel?
— Lad os saa sige ti, men saa heller ikke en mere, for saa bliver du svimmel.
Snart var Legen og Tummelen i fuld Gang, det var jo begges kæreste Beskæftigelse.
Paa en Gang blev Jakob alvorlig og holdt inde med Legen.
— Vent lidt, Far.
— Hvad er det?
— Jeg skulde ogsaa sige »Til Lykke« fra Mor.
— Tak!
— Hvorfor siger Mor det ikke selv?
— Det kan du ikke forstaa.
— Jo, Far, jeg kan godt forstaa det.
— Nej, min Dreng, du er for lille.
— Aah — aah — for lille — jeg er da ikke lille. Sig det saa, Far.
— Mor er ked af det.
— Er Mor ikke sød?
— Jo, meget sød.
— Er Far ikke sød?
— Jo, vi er søde allesammen.
— Hvorfor vil Mor saa ikke selv sige »Til Lykke«?
— Mor er ked af, at Far ikke mere er Soldat.

— Hvorfor er du ikke det?
— Far er afskediget.
— Hvad er saa det?
— Far skal aldrig mere ride paa »Hannibal«.
— Aah — aah! Hvad gør saa det, saa kan du jo faa Max.
— Nej, Far maa heller ikke faa Max, Far maa slet ingen Hest faa mere.
— Er det da ikke dine Heste allesammen, baade Hannibal og Max og Dora. som Lars rider paa, og Frands, som Anton red paa i Fjor, og Helene og de andre.«
— Nej, Jakob. det er da Kongens.«
— Kong Christians?
— Ja.
— Ham ovre i København?
— Ja.
— Skal han da have dem derover allesammen?
— Nej, men der skal nogen andre ride paa dem.
— Det er jeg ked af.
— Det er jeg ogsaa, Jakob.
— Hvad skal saa Lars bestille, naar han ikke mere skal trække med »Hannibal«.
— Lars kommer aldrig mere.
— Hvem kommer saa?
— Der kommer slet ingen.
— Hvorfor saa det?
— Naar Far ikke mere er Soldat, saa kommer der heller ingen Oppasser mere.
— Hvem skal saa børste Støvler?
— Jeg ved det ikke min Dreng, det skal Mor vist.
— Saa faar Mor jo snavsede Fingre.
— Det faar hun, men det gør ikke saa meget, naar man er fattig.
— Fattig? Hvad er saa det?
— Far har ingen Penge.
— Er det fattig?
— Ja.
— Du maa faa min Sparebøsse.
— Nej Tak, Jakob. Far tjener nok nogen paa en anden Maade.
— Hvad for en anden Maade da?
Carstensen kom til at smile, for det Spørgsmaal, Drengen paa sin barnlige Maade havde stillet, var jo netop det, han havde stillet sig selv de hundrede Gange — og han kunde hverken svare Drengen eller sig selv.
— Hvad for en Maade da? gentog Jakob.
— Far skal handle, tror jeg.
— Ligesom Onkel Christoffer?
— Ja saadan omtrent.
— Ikke helt som Onkel Christoffer?
— Nej knap nok.
— Hvordan saa?
— Ja—a — jo, vi kan godt sige ligesom Onkel Christoffer.
— Helt?
— Ja.
— Faar du mange Penge for det?
— Ja, det kan du tro.
— Saa er du ikke mere fattig, vel?
— Nej.
— Er det morsomt at handle?
— Jeg ved det ikke, for jeg har aldrig prøvet det.
— Jamen tror du det?
— Ja, jeg tror det nok.
— Tror du, det er morsommere end at være Soldat.
— Ja meget morsommere.
— Jamen, Far, du sagde jo, du var ked af, du ikke mere var Soldat.
— Sagde jeg det, saa maa jeg have husket fejl.
— Man maa aldrig huske fejl, ved du, det siger Mor.
— Det er rigtig, Jakob, jeg skal ogsaa nok passe paa en anden Gang.
— Skal du aldrig mere være Soldat, en anden Gang. naar der er gaaet mange Dage?
— Nej, Jakob.
— *Aldrig?*
— Nej aldrig, aldrig.
— Er det derfor Mor græder?
— Nej, lille Jakob, det er ikke noget at græde for.
— Har Vilhelm og jeg da vel været uartige?
— Nej, min lille Ven, det har I ikke, I er to gode Drenge begge to.
— Hvorfor græder Mor saa?
— Lille bitte Jakob, det maa Far ikke sige.
— Hvorfor saa det?
— Det kan Mor vist ikke lide.
— Jo Far, for hun sagde, jeg skulde spørge dig. saa sagde du det nok.
— Sagde hun det?
— Vel gjorde hun det, det er sandt.
— Det kan godt være, det alligevel er, fordi Far ikke mere er Soldat.
— Naa.
Drengen tav. Det var, som om han følte Trykket af denne Livets Alvor, som han ikke forstod. Han trykkede sig ind til Faderen, der tankefuld og mekanisk strøg ham over det krusede Haar.
— Hvorfor er Du ikke mere Soldat, Far.
— Far er for gammel.
— Gammel! Jacob saa med Forbauselse op i Faderens Ansigt.
— Jamen Far, du har jo ikke hvidt Haar, eller gaar med Briller, og du har jo ogsaa mange Tænder — hele Munden fuld.
— Far er alligevel for gammel til at være Soldat.
— Jeg synes ikke du er gammel, Obersten er da meget ældre, og han er alligevel Soldat.
Et stolt Smil lyste op i Drengens Ansigt ved den fornuftige Bemærkning, han troede at have gjort.

— Er Obersten ikke og saameget ældre end du?

— Jo.

— Han er da alligevel Soldat.

— Det er han.

— Jamen Far — — —

I dette Øjeblik blev der banket paa Døren.

— Der kommer nogen Jacob, sagde Carstensen og satte Drengen ned paa Gulvet, saa kommer du til at gaa lidt, men du maa nok komme ind igen, saasnart Far er alene. Kan du hilse Mor og lille Bror.

Drengen forsvandt.

Abel stak sit flegmatiske Ansigt ind af Døren.

— Goddag, Carstensen. Naa hvordan gaar det, skal man ønske til Lykke?

— Det kommer an paa Humøret.

— Saa tror jeg, jeg lader det være denne Gang. Hvordan har man det ellers — — godt naturligvis — eller flot maaske snarere.

— Læser du Søren Kierkegaard i denne Tid?

— Som sædvanlig, ja.

— Ikke mere end sædvanlig?

— Nej, ikke mere end ellers. — Hvorfor det for Resten?

— Jeg synes, du er i Mefistofeles-Hjørnet i Dag.

— Saa—aa! Ja det maa du om, jeg synes, jeg ræsonnerer overordentlig menneskeligt — som sædvanlig — ikke?

— Du er lidt langt ude da.

— Saa—aa! Jeg synes mit Ræsonnement, og dets Slutning er saare konsekvent — ja rent ud sagt ligetil.

Du har spyttet en pæn lille Retraitepost ud — — ti stille Carstensen, naar jeg vil være grov og uforskammet, vil jeg have Lov til at være det i Fred, jeg indrømmer dig den samme Gunst, — bagefter. Du *har* altsaa vraget en Almisse, du har oven i Købet været uartig mod den gamle. — Gud bevares, det kan være forfærdelig fristende, han har saa tidt været næsvis mod os andre, men det *er* flot; rent bortset fra at det er dumt, Mangel paa aandelig Overlegenhed, Ondskabsfuldhed med Huller i, for det gaar ud over en selv — — *du* skulde ogsaa læse Søren Kierkegaard. — Naa, hvad skriver saa det mærkelige Firma?

— Hvad for et Firma?

— Herregud, Carstensen, ham med Militærrekvisitterne naturligvis, du er vel ikke inde med saa mange.

— Han skriver ingen Ting — — endnu da.

Abel aabnede sine halvlukkede Øjne og stirrede overrasket paa sin Kammerat.

— Aah, tag og luk den Dør derhenne, Carstensen, for jeg skal til at bande — — nej for Resten, lad bare være, jeg gider alligevel ikke, men fænomenal er du. Baade den gamle og jeg var egentlig i vort stille Sind glade over, at du havde været lidt hoven, for vi kunde jo ikke tyde det paa anden Maade, end at du maatte være ovenpaa.

— Det kan jo komme.

— Det kan det — Gud bevares — intet er umuligt for den som tror, vi kommer ogsaa nok til Maanen en Gang, det er der flere pæne Mennesker, der mener. Foreløbig er du altsaa ligesaa bar som bag paa min Haand — føj for Satan. Ser du, den Gang min Gamle himlede — Gud glæde hans Sjæl, hvor den nu ellers er — da overlod han mig — foruden en Sygens Bunke Penge, Gud være lovet — en Bunke Sprichworter. Pengene beholder jeg selv, Sprichworterne deler jeg ud af, man skal altid give af det bedste, og det er dog det, som Møl og Rust ikke fortærer, ser du. han sagde altid: Tag aldrig Forskud paa en Lotterigevinst, før du er begyndt at spille i Lotteriet — det kan der egentlig være noget i — ikke?

— Jeg vil ikke have den Kaptejnspost.

— Det vil du vel ikke saa.

— Nej, jeg vil ikke til at være Statist, skal jeg sparkes ud nu, fordi jeg uheldigvis er bleven 42 Aar, saa maa de vel helt kunne undvære mig, lad os saa haabe, at jeg ogsaa maa kunne undvære dem.

— Ja, lad os det, Haabet er lysegrønt, som skrevet staar, men i en sulten Mave fylder Troen nu nok saa meget — ikke at tale om Visheden naturligvis.

— Aah, lad mig blive fri for dine Godtkøbsflovser.

— Godtkøbs? Nej, sig dyrekøbt lille Carstensen, Søren Kierkegaard, du.

— Det hele er jo meningsløst.

— Vist er det saa Carstensen, det er jo netop en af *mine* Sandheder, men reformer saa Hærloven, det er at begynde ved den rigtige Ende og meget fornuftigere og mere virkningsfuldt end at sidde og spytte til Maals efter den. Nej, ser du, man skal tage Verden og Tingene, som de nu en Gang er, det er min Livsfilosofi. Det er rart at være storsnudet, men det koster, det koster, lille Carstensen.

— Ja vist saa, Talemaader og Snak, Abel, men jeg gør det ikke, saa kan de køre mig ud paa Ladegaarden paa det offentliges Bekostning.

— Javel, dig, men saa Fru Else og — — —

— Du er en Satan, Abel, men jeg gør det ikke, jeg kan ikke atter rode mig ind i alt det — —

— — Hallo, vent lidt! Humbug! afbrød Abel ham.

— Lad mig sige det grimme Ord, naar det endelig skal siges, jeg kan bedst taale det. Det er saa fælt selv at komme til at søbe den Kaal, man har spyttet i, det er ogsaa et dejligt Sprichwort, skønt det ikke stammer direkte fra min Familie.

— Umh!

Samtalen gik i staa. Carstensen vandrede frem

og tilbage paa Gulvet; Abel sad ubevægelig i Sofahjørnet med halvlukkede Øjne.

— Du, Carstensen, hvad var det den Kræmmer hed?

— Jeg ved det ikke, han var ikke navngiven i Annoncen.

— Naa, der skulde indlægges Billet.

— Ja.

— Men der stod jo noget om, hvor stor Lønnen var, hvor meget var det nu?

— To tusinde Kroner og Procenter.

— Ja, du er et Barn, Carstensen, selv om du er for gammel til at tjene i kongelig Majestæts Rytteri. Skal vi lave et lille Regnestykke: To Tusinde Kroner fast og et andet Tusinde mindst paa Vilkaar, det er tre Tusinde. Vi kan vel med saadanne Betingelser regne med et Hundrede Ansøgere. Deraf er Halvdelen rent umulige, og jeg havde Gud forlade mig nær sagt, at du hørte hjemme i *den* Halvdel. Men lad os nu være flotte, mens vi er i Vanen, og sige, at du takseres til at komme i den rigtige Halvdel, saa kommer du dog i Selskab med 49 andre. Af dem er der 25 der rejser i Forvejen, eller som paa anden Maade har dreven Handel fra Barnsben af; du derimod har aldrig solgt saa meget som et Stykke Blankesværte. Gud Fader bevar os — og du tror, det bliver dig, det kan man da kalde at tage sin Barnetro med sig paa Livets Vej — eller om man vil — drive Naiveteten til det yderste.

Herregud Carstensen, du *har* jo ingen Betingelser udover det, at du kender vort eget herlige lille Rytterregiment og et Par Mennesker ved de andre — du *faar* ikke den Plads, desværre. Ved min Faders Aske — Gud forlade mig min Synd — du kommer aldrig til at handle med Militærrekvisiter. Jeg er dog ogsaa et Menneske, der har set en Del af denne dejlige Verden, mere end du.

Der blev en Pause. Carstensen vandrede stadig væk nervøs op og ned ad Gulvet uden at tale, mens Abel fulgte ham opmærksomt med Øjnene.

— Skal vi saa, sagde han og bøjede sig frem over Bordet og saa indtrængende paa sin Kammerat.

— Hvilket?

— Skrive til den gamle om den Kaptejnspost. Jeg har forsonet ham.

— Nej.

Abel for op.

— Saa rejs Fanden i Vold. Han snappede sin Hue og for ud af Døren, som han knaldede i efter sig.

Saa var Carstensen atter alene, alene med sine Tanker. Og han tænkte paa mange Ting, tænkte paa før og paa nu og navnlig paa den Tid, da før og nu mødtes.

Han mindedes, hvorledes for et Par Aar siden Rædslen for det, der nu *var* sket, for første Gang havde stukket sit Spøgelseansigt frem, dukket op i hans Fantasi som en fjærn taaget Mulighed.

Men han havde jaget det uhyggelige Skræmmebillede paa Flugt, dysset sig selv og andre til Ro med, at det gik nok, det kunde nok naas, der kunde da ogsaa ske noget uforudset.

Men Spøgelset kom igen, oftere og oftere, tydeligere og tydeligere. Det blev vanskeligere og vanskeligere at stille den kolde Fornuft tilfreds, han maatte i højere og højere Grad tage sin Tilflugt til »det uforudsete Tilfælde«.

»Det uforudsete Tilfælde« det vil sige en eller anden Kammerats Død eller Ulykke, *det* var hans stille hemmelige Spekulation — hans lyssky Haab.

Ritmester Brahm! Han var forlevet, svagelig, meget svagelig — men han havde Penge, og saa vandrede han fra det ene Bade- og Kursted til det andet. Og Livet beholdt han — og Embedet, det Carstensen længtes efter.

Premierløjtnant Rask! Han stod for Tur til at avancere lige foran Carstensen, men han havde et svært Synderegister. *Saa* mange Streger havde han staaende paa det sorte Brædt, at en eneste til — sagde man da — var tilstrækkelig til at skaffe ham Afsked paa graat Papir, eller i det mindste hindre hans Forfremmelse. Carstensen kunde springe ham forbi.

Ak! Nu var Rask Formand i en Forening, der »satte Gærde om Ungdommen“. Han var sin Families Glæde og Stolthed, en Pryd for sin Stand og forlængst avanceret.

Og saa var den Tid kommen, da han *maatte* se Virkeligheden lige i Ansigtet, da det var baade latterligt og uforsvarligt at lyve og gøgle for sig selv og andre.

Saa begyndte hans Tiggervandring om en Stilling, en Fremtid, om Arbejde, Brød.

Han var begyndt med Ministeriet i forhaabningsfuld Naivetet.

Intet!

Han forsøgte de kommunale Myndigheder.

Alt optaget — desværre.

Saa var Turen kommen til Banker og Aktieselskaber.

Man beklagede.

Sporvejs- og Assuranceselskaber.

Samme Resultat — — nej ikke en Gang et Svar.

Altsaa brødløs — fattig — gift — Familiefader — gammel!

Var det muligt!

Spøgelset rykkede ham nærmere og nærmere og stirrede ham nu haanligt og frækt ind i Ansigtet.

Saa var det, at han vendte sig til Vorherre, — i den ellevte Time. Han bad Morgen og Aften, gav Løfter og troede paa Miraklet, det var hans sidste, hans eneste Tilflugt.

Og saa Avertissementerne. Han indsendte Billetter, han mødte i sit fineste Puds med Lommen fuld af Anbefalinger og Forholdsattester.

Forholdsattester!

Lang og tro Tjeneste — aldrig straffet — upaaklageligt Forhold ogsaa udenfor Tjenesten.

Og man saa paa den halvgamle Løjtnant og trak paa Skuldrene.

— Om han kunde føre Bøger, om han kunde sjakre, om han var paagaaende, om han kunde bruge Næverne?

Farvel! Om der skulde blive noget, saa — — —

Der blev aldrig noget. Billetterne hørte han aldrig noget om.

Endelig fandt han i Bladene en Bekendtgørelse, som gav ham nyt Haab. Den lød saaledes:

Et Firma i Militærrekvisiter ønsker at træde i direkte Forbindelse med de miltære Afdelinger, dels for at kunne tilbyde de værnepligtige billigere Priser og navnlig for at spare dem for, især paa selve Mødedagen, at falde i Kløerne paa mindre samvittighedsfulde Forhandlere. For at realisere denne Plan søger Firmaet en dertil egnet Mand, som vil have at besøge de militære Afdelinger Landet over foruden paa anden Maade at gøre sig nyttig for Firmaet. Det pekuniære Vederlag vil være en fast Gage paa 2000 Kroner foruden Provision af Salget. En afskediget Befalingsmand vil kunne ventes at komme i Betragtning, naar han iøvrigt maatte være i Besiddelse af fornødne Kvalifikationer. Billet mrkt. »Reserveofficer« modtager dette Blads Kontor.

Den Dag livede Carstensen atter op, det var jo netop ham, Firmaet havde Bud efter.

Han satte alle Sejl til, skaffede Anbefalinger fra de utroligste Mennesker og indsendte sin Billet i kaligrafisk Udstyrelse.

Det *maatte* lykkes! Var der dog, naar alt kom til alt, et venligt Forsyn, som hørte sine Børns Bønner, som nok *prøvede* Menneskene, men dog til sidst førte alt saa forunderligt til det bedste.

Det maatte være saadan.

Maatte? Ja, det var Nutiden. Og nu sad han og fantaserede sig frem til det store Øjeblik, da den kom — Bønhørelsen. Da han atter kunde hæve Hovedet, være fri for at knuges til Jorden af Skræk for Fremtiden, for Næringssorgerne, da han kunde se medlidende paa sine tidligere Kammerater, der endnu gik og døjede for at faa den sparsomme Løn til at slaa til.

Saa blev Drømmen afbrudt ved, at det bankede paa Døren.

Det var Regimentsordonnantsen, han rakte Carstensen to Breve.

Det ene var stort og tykt i Forretningskonvolut og overtrykt med en Masse Reklamer. Paa Forsiden stod Firmamærket: Agger & Co., København.

Det andet bar Regimentets Stempel. Abel havde egenhændigt skrevet uden paa.

Carstensen aabnede det sidste og læste:

Kære Carstensen!

Brahm er død. Det skete for et Øjeblik siden. Han fik en pludselig og voldsom Blodstyrtning ovre i Stalden og blev bragt ind i Foderrummet. Her døde han mellem Hænderne paa Intendanten og mig, inden Lægen kunde komme til Stede.

Altsaa en Dag for sent — kun en eneste. Var han død i Gaar, havde du været Ritmester i Dag. Men han døde ikke i Gaar, drag selv dine Slutninger, som du er rettroende eller overtroisk til. Ja, Verden er mærkelig, selv en ugudelig fortørret Blok som jeg faar underlige Tanker, som jeg af Hensyn til Blasfemilovgivningen ikke en Gang tør betro til Papiret.

Jeg tror paa Skæbnen — nu — den onde da og *foreløbig*, kan vi jo sige, og du *skal* være Kaptejn i Forstærkningen. Herregud Carstensen, overgiv dig nu, skriv til den gamle, lav et Udkast, saa kommer jeg ud til dig i Eftermiddag og ser, hvordan det gaar.

Jeg mener dig det baade ærligt og oprigtigt, men derfor kan du jo gærne smide mig ud, naar jeg kommer, det er af sine Venner, man skal have det, ved du jo nok. Abel.

Carstensen sank sammen.

Kun en eneste Dag, udbrød han ligesom Abel. Forsynet, der nok prøvede, men dog endte alt saa godt, forsvandt i Haabløshedens Taagesky, og i Stedet for kom til Syne et haanligt grinende Fjæs med Bukkehorn og forvrængede Træk.

Haabløshed! nej endnu var der Haab.

Han rakte Haanden ud efter det tykke Brev — skælvende og med bankende Hjærte.

Han vidste jo, fra hvem det kom — Forsynet eller — — den anden — Bukkefjæset, og han vidste, hvad det indeholdt — hans Dom, hans Fremtid, enten eller.

Han sad og vejede det i Handen uden at turde aabne det. Han stirrede paa det med stive Øjne. Blodet bankede i hans Tindinger, og Hjærtet hamrede i hans Bryst.

Langsomt og med dirrende Fingre fiskede han Kniven op af Lommen og langsomt, ganske langsomt skar han Konvolutten op.

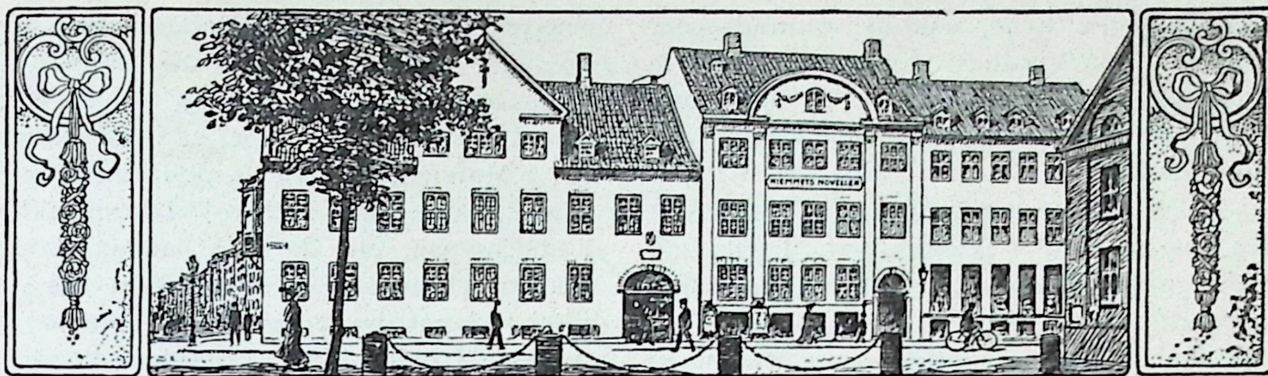
Nu havde han Papirerne halvt ude, og nu — — der faldt Omslaget.

En Bunke Papirer faldt paa Gulvet, han kendte dem, det var hans egne Anbefalinger, sirligt sammenhæftede, saadan som han selv havde indsendt dem. I Haanden holdt han sin pynteligt skrevne Ansøgning, og med sløvt Blik stirrede han paa de faa Ord, som med en flot men noget sjusket Skrift var henkastet paa Foden. Han læste dem atter og atter, som om han ikke fattede deres Betydning.

Og dog var de saa klare og tydelige i al deres Korthed:

Ansøgeren egner sig næppe for den paagældende Virksomhed.

Saa satte han sig stille hen og skrev til »den gamle«.

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Juni 1906.

Nr. 9. 2. Aargang.

HAN VILDE TILSJØS

EN GAMMEL OG ALTID NY HISTORIE

AF

THOMAS P. KRAG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

Byen laa ved Sjøen og beboedes mest af Sjøfolk og Lodser.

Ved Vintertid, naar Frosten kom, og Sjøen udenfor laa stiv og stille, da sad mange kraftige Folk derinde og lurte Vinteren af. Men ved Sommer og Senhøst, naar de Voksne havde Emploi, var det mest bare Smaagutter og Kvindfolk, som holdt til der, — og saa den ældgamle, oplagte Sjømand med hvidt Haar og med Øjne, der kom væk under Brynene.

Ja, der fandtes rigtig nogle gamle Hummere i den lille By. Meget brøsige og modige gik de der og stuslede, og ingenting var godt nok for dem. Altid havde de nu f. Eks. travlt med, at de Unge var skrøbelige: *De* havde vel været af anden og bedre Slags, da *de* var unge. Saa lød deres Ord, og endda mere krammede de ud med, naar de unge Gutterne stod hos. Og saa i Virkeligheden var de bare nogle Gamlinger med Gigt og anden Usseldom, rene Vejrmaalere, som kunde kende Stormen og Uvejret, tre Dage før de kom, bare paa Værken rundt om i Kroppen.

De unge Gutter i Byen likte ikke disse Gamlingerne. For ikke kunde de bade sig paa Pedersens Værft, ej heller tænde Baal

paa Tangen, ej heller sejle i Elvemundingen, ej heller slaa Vinduesruder ind i den gamle Sjap »Løven«, uden at en af de gamle Dankendrivere mærkede det og sladrede hjemme.

— Den værste af Gamlingerne hed Bernt Bø (ogsaa kaldet Væggedyret, fordi han altid gned sig langs Husvæggen, naar han var fuld). Han gik nu altid og pratede og tuklede med andres Affærer, og om en af de Unge vilde gaa tilsjøs, lagde han ondt ind hos Forældrene.

»Landlov og Sjau! — det er derfor, de vil ud; jo, vi kender det. Nej, lad mig bare se, at I holder Gutten hjemme. Det er saamænd ikke grejt for Sjømanden nutildags — — Slid og Slid og bare Slid — — og saa Fristelserne i Land — — jo vi kender det fra før« — —

Det var ikke at undre sig over, at de unge Gutter tit morede sig med at trække Væggedyret bagfra i hans lange Frakkeskøder. Saa blev han ganske rød i Ansigtet af Sinne og skændte paa engelsk. Nej, som han lagde ud! Det kunde gerne have fyldt en hel Bog med fineste Tryk. Og bagefter kunde han ryste Støvlerne, løbe efter dem og banke med Stokken i Gaden og gumle frem, at han vildej »slaa Hove' af dem«, endda han bare saavidt kunde holde paa sit eget.

Men hans Prat om Sjømandens Slid skræmte dem ikke. Om Høsten, naar Skuderne til Skibsreder Ørn kom, var det en ren Højtid for de fleste. De fik da laane en Baad eller en Pram, og saa gik det ud, did Skuderne laa for Anker. Mange af dem, som hørte til der ombord, var Byens Folk, og af dem fik de Beskøjter for ingenting — eller rare Konkylier fra de varme Lande, som Sneglen var taget ud af, og som sang, naar man bare holdt dem for Øret.

Og noget, som heller ikke var for Katten, var at drive omkring i Gaderne med dem og faa dem til at fortælle noget derudefra. Det var nu mest om Slagsmaal med Niggere, som vilde myrde Kaptajnen, eller om Tyven i Amerika, som stjal Hyren fra dem. Eller kanske noget om Kreolerinder som gerne vilde gifte sig med dem og give dem en Million Dollars, hvis de bare vilde have dem. Og endelig om Appelsinerne, som hang røde og tunge i det grønne, saa søde og saftige, at Vandet kom dem i Munden, bare de tænkte paa dem.

Jo, der var noget at lære! Det var ikke at undres paa, om de vilde ud og se sig omkring i den store Verden, som laa og dukkede langt, langt borte, — endnu langt udenfor de hvide Skyer i Havbrynet.

Og derfor, naar de store, stærke Gutter rejste ud om Vaaren, saa stod altid de mindre tilbage og saa efter dem.

Ja, enkelte græd og vilde efter dem.

For sidenefter blev alt saa ødsligt: bare Kvindfolk, som ikke duede til at spule et Dæk engang, og saa ældgamle Kaller, som gik omkring og lumskede og lurte og bare gjorde ondt værre.

* * *

Men alligevel kunde det hænde, at de fik nogen at samtale med udover Sommeren, som havde rejst mere omkring end mange andre tilsammen. Det var Jakob Rolsen, Skærsliberen.

Naar han kom trækkende sin Kærre med de to Slibestene paa — en stor og en liden eller rettere den grove og den fine —, saa havde han altid endel Gutter omkring sig, som spurgte ham ud om mange Ting. Og Jakob Rolsen fortalte uafladelig, mens han slibte og brynte . . . Stemmen hans var halvhøj og lun og meget hyggelig at høre paa.

— Det var endel at sige om alting her i Verden, og Verden han var stor, det var sikkert, rent ualmindelig stor. Og overalt var der Land, naar der ikke var Vand; men se, det fandtes der ogsaa nok af . . .

Men noget af det bedste var Afrika. Der var det saa varmt som bag en gloendes Komfyr, og der gik Folk rundt og fik Solstik, saa de drattede rundt og døde med det samme. . . . Jovel, det var netop der, alle Niggere holdt til: de laa som tiest og drab hverandre i Krig, endda de hverken havde Generaler eller Kanoner. . . .

Saa kom en længer nord, hvor der ikke længer var slig Varme mere, og tilslut kom en til Norge og endda længer op. Og til

syvende og sidst naadde en Nordpolen; men der var alt saa koldt, at Solen frøs væk et halvt Aar, og der gik Isbjørner omkring li'esom Kattepyser her og li'esom Løver i Afrika.

»Hvem er stærkest, enten Isbjørnen eller Løven, Jakob?«

— Aa, de to havde vist aldrig havt noget med hverandre at bestille; de var jo ikke rigtig Naboer og havde vel ikke videre at være sinte paa hinanden for. . . . Men kom de først til Basketag, saa vilde vel Løven vinde.

Naa var det forresten ikke om dem, men om Isbjørnen deroppe i Nordpolen, de skulde snakke. . . . Javel, der gik han og stuslede ganske for sig selv paa de lange Isflag, — og han maatte nok tit sulte mange Dager ad Gangen, og tog han saa engang imellem en Sælhund, var den ligesaa mager som han selv.

Ja, det var tit underligt, højt deroppe, helst, naar Solen begyndte at forsvinde og stod langt nede som en Ildebrand saa rød. Naar den saa dukkede under og ikke kom mere op, saa var det trist for dem, som boede der. Men hele den lange Seksmaaneders Vinternat stod Nordlyset der og lyste og gnistrede . . . det var saamænd det, som kom frem, før Solen blev til . . . dengangen Vorherre sa': »Vord Lys!« — det havde Jakob hørt af en Præst fra de Kanter.

Det kan nok hænde, at Gutterne lyttede til alt dette. Jakob lagde det hele ud for dem, saa de maatte tænke paa det længe efter. —

Men noget, som de især var galne efter at høre, var Historierne om gamle Skippere og Spøgelser fra Sjøen.

— Ja, de gamle Skippere, de var andre Karer end dem nutildags, som staar paa Dampen med Guldrender om Hatten. Det var Fyrer, som turde gaa mod, hvad det skulde være. Og det trængtes; thi før var der meget værre Ting til end nu.

Hvad siger en nu til sligt som den druknede Mand? Nu hørte en ikke meget til ham; men før gjorde han ofte megen Fortræd, naar han hængte sig fast under Kjølen og holdt Skuden igjen, saa den sejlede og sejlede og ingen Vej kom. Saa var det

tillige Sjøgasten og Havmanden og langt mod Nord Draugen, som skreg fra Sjøen, naar nogen druknede.

Vilde en drive Draugen væk, maatte en ha' Salmebog agter — gerne med Staal i. Sjøgasten rømte for det samme, og Havmanden gik for bare et Blad af Salmebogen. Men for den druknede Mand hjalp ingenting andet end Alterlys, og endda da var det vanskeligt nok, at han slap Taget.

Forresten var der to Slags Druknede: de, som kom til Himmerig, og de, som ikke kom der. Naar Himmerigs Børn kom ned igen og færdedes paa Skuden, var det bare af Tjenstagtighed og for det gode. Men kom den Ugudelige, saa gjorde han alskens Kvalm, mest ved at hænge sig fast i Kjølen agter. — — —

Jakob Rolsen fortalte videre:

Skipper Iver Bensen kom ud for begge Slag. Første Gangen kom han ud for den værste. Det var en Julekvælds Morgen, at han sejled hjemover. Han vilde gerne være fremme til Klokken 12 Middag, forat han kunde spise Risengrød og Flæsk sammen med Konen og de fire Børn, de havde —

Aaret i Forvejen, omtrent paa selv samme Tid, havde Baadsmanden sprunget overbord, uden at det blev opklaret, hvad Grunden var. Men en Ting var sikker: Baadsmanden havde været sint paa Skipper Bensen.

Naavel, jeg kommer tilbars til det, at Skipperen skulde hjem. Han og Styrmand staar og undres paa noget af hvert.

»Besynderligt!« siger Bensen.

»Ja—a, besynderligt!« siger Styrmanden.

Og de stod og stirrede paa Ravneskæret, som aldrig flyttede sig: derfor maatte heller ikke Skuden flytte sig.

Styrmanden gik hen og saa ned i Sjøen.

»Han baade gaar, og han ikke gaar!«

Det kunde han ha' Ret i; for det skummede om Baugen; men Vandet paa Siden laa og plaskede ganske vagt og rørte sig næsten ikke. . . .

— Men saa skal Dere høre, haassen det gik: Jo, Skipper Iver Bensen havde noget ombord, han kaldte for »Apotheket«. Det var et gammelt Skab, hvori alt fandtes, som kunde kurere for Sot og Syge og drive vonde Blodsdraaber væk; der var Myretue og Urter sankede fra Kirkegaard, og der var en Splint fra Kristi Kors. Og i den nederste Skuffe laa Alterlyset. — Dette tog nu Bensen og tændte det. Men det spragede og vilde ikke ta' Fyr. Saa tog Bensen Splinten af Kristkorset og strøg over Vægen og gjorde den ren, og i samme nu flammed det op, og det kendtes, som noget stort, blødt strøg langs Kjølen og gav Slip, saa det rykkede i hele Skuden. Men da fik den Fart, saa det forslog, og den kom ganske rigtig frem til Julekvælds Middag. . .

Men Skipperen gemte Lyset for en anden Gangs Skyld. —

Slig gik det til, at han fik druknet Mand til at slippe Taget.

»Men saa den andre, Jakob, den om ham, som kom fra Himmerig!«

Ja, den er slig:

Det var udpaa Høstkanten, at Skipper Bensen kom i farligt Farvand. Der skulde ligge nogle Skjær etsteds i Nærheden; men hvor de laa, vidste han ikke. . . . Og saa stormede det, saa de havde ikke andet end Dø'en at bie paa.

Da Skipperen havde glanet som længst, si'er han til Styrmanden:

»Du, Svend Gabriel,« siger han, »naa fryser jeg slig! . . . Jeg faar gaa nedenunder og ta' mig en Kanariefugl,« si'er han. . . .

Det var en Dram, han mente.

Men som han staar dernere, saa ser han en Mand i Krogen, som staar og peger mod Nordøst. Og da han ser nøjere til, saa er det en gammel Kammerat af ham, som er forlist og død for mange Aar siden.

Skipper Bensen satte Glasset fra sig og slog Korken i Brændevinsflasken igen. . . .

»Haassen har Du det, Stoffer Nielsen?« spør han; — Manden hed Stoffer Nielsen, da han var i levende Live.

Men den anden svarte ingenting, bare pegte mod Nordøst, — pegte uafladelig med stiv Arm.

. . . Det var klart, at det havde Hastværk. »Tak skal Du ha'«, si'er Skipperen og gaar op igen og ta'r Roret fra Styr-

manden og sætter Kursen mod Nordøst; og det var godt, han det gjorde, for de var næsten klos i Maageskærene, og hvis de havde biet en Stund til, saa havde de forlist baade Liv og Skude.

»Se, der ser en, at det ikke er bare vondt det, som er Spøgeri«, sagde Jakob Rolsen.

* * *

Paa Skolen, naar Gutterne sad i Klasseværelset, og den sorte Adjunkt sad paa Katedret, saa lod de nok, som om de hørte paa ham, naar han forklarte dem om Kejser Karl og hans Krige; men i Virkeligheden legte de Skude og Monitor. Tollekniven var Skuden, og den kom drivende saa'n ganske middels, ganske uskyldigen for Medgangsbør, tænkende paa intet ondt i den vide Verden, indtil pludselig den forbistrede Monitor — Blækhuset — kom sejlende rundt Hjørnet. Og nu blev der Krig, saa den sorte Adjunkt paa Katedret vak op og sagde, at han saa 6'ere*) i Luften for dem, fordi de ikke hørte efter.

Men i Frikvarteret legte de Sjørøver: Det var nu dette lange, svarte Plankeværket, som skulde være det gode Haabs Forbjerg. Der bag laa Sjørøverne. Og naar den fredelige Kinafarer kom forbi, som havde saa mange gode Sager ombord, saa kom Sjørøverne og overfaldt den, og der blev en Sjau uden Lige. Tit sloges de, saa at de ikke mærkede, at Adjunkten kom frem ved »Kap Matapan« — Vedskjulet — og raabte: »Hej, I der! hej, I der — vær rolige — værs'god, vær rolige!«

Nej, de mærkede det ikke, og den, som vandt, slæbte den anden med sig langt ned i Porten, hvor de havde »Hulen«.

Men her laa da tit baade Sjørøver og Kinafarer stuvet sammen og skreg, saa de knap hørte Pedellens Klokke, naar den ringte. — —

Om Eftermiddagen læste de Indianerfortællinger. Det var nu først og fremst »Urskovens Døtre«, hvor Bloddrikkeren lurede med sin lange Dolk, og saa »Den sidste Mohikaner«, hvor Unkas og Chingahgook og Falkeøje forsvarede General Munros' smukke Døtre mod Magua, den listige Ræv. Se, dengang var Falkeøje stor og stærk; men i »Stifinder« og i »Læderstrømpe« ældedes han. Og i »Prærien« fandt han sin Død langt ude paa den øde Steppe.

Ja, det var underligt at læse om, hvorledes de havde det derude paa de store Prærier og i de vilde Urskoge, hvor Indianeren gik omkring med Bue og Kogger, og hvor Panteren laa paa Lur. Og hvor nu og da en »hvid Mand« kom tilsyne, en Mand, der enten var »ganske liden af Vækst« eller saa »over seks Fod høj« med »et bittert Smil om Munden« eller »et smerteligt Udtryk i de glødende Øjne«. — — — Man gav Agt: nu kom Knuden. Det var vist en, der skulde hævne sig paa »det røde Afskum«, fordi disse havde dræbt hans unge Hustru og brændt hans Blokhus, engang han var »paa hin Side Odderbækken og satte Fælderne ud«.

* * *

Det er mærkeligt nok med gamle Sjøfolk. I sin Ungdom har de kanske stridt længe og vel for at komme tilsjøs. Kanske har de en vakker Dag rømt hjemmefra uden at tænke paa den Sorg, de lod efter sig. . . Men bliver de ældre, saa har de ikke større Glæde end den at være hjemme og prate med Kjendtfolk og snuse paa de gamle og nye Skuder.

Og har de en Søn, saa siger de fleste: »Ja, min Gut skal saamænd ikke gaa tilsjøs. Han kan blive, hvad det skal være — gerne Møggraver for den Sags Skyld; men Sjømand bliver han ikke.«

Se nu den store, gamle Skipper Enok Henriksen! Omend han ikke var nogen Grinebider som Væggedyret Bernt Bø og de andre Gamlinger, saa var han dog slig sindet, at Gutten hans, Andres, ikke skulde gaa tilsjøs, endda han saa gerne vilde det! Han skulde blive Krambodsvend ligesom Søskendebarnet Petter Valdemar: han gik fint klædt til Hverdags og havde snart sit paa det tørre, og det kunde han have, saa længe han levede.

Engang havde rigtignok Skipperen drømt om, at Andres skulde blive studeret Mand,

---

*) 6 er daarligst Vidnesbyrd paa Skolerne i Norge.

og han havde sat ham paa Latinskolen. Men det eneste han kunde var om Tordenskjold og Niels Juel og Kolumbus, og saa slap ikke Adjunkten ham videre frem.

Nu var det altsaa, han sattes i Kramboden hos Ørn der li'e ved Bryggen; »for en flink Kjøbmand var en dugelig Ting«, som Henriksen sagde. Men han var en tvær Skrue, Andres; her trivedes han heller ikke. Og ikke altid var han, som han skulde være, og naar den lille Fuldmægtig med gulhvidt Haar og ingenting til Øjenbryn kom ud og lespede: »Du, Henriksen, maa straks faa sammens Varerne til Kaptejn Svensen —«, saa gik Andres ikke bare godvillig efter dem.

Men endda gik det godt, saalænge den gulhvide Fuldmægtigen var Førstemand; for han var liden og taalsom mod alle; men da Danskeren kom, den tykke, som havde en svær Guldkæde tvers over Maven og alle den Slags fine Manerer, saa hændte det tit, at han fik Lyst til at sige imod, endda Danskeren kom med Torden: »Naa, dit Skrog, se til, at Du skrupper af og bli'r færdig med 'et!«

Saavidt bar det udover Høsten. Men Andres var ikke godt likt af nogen i Kramboden — undtagen af en liden Ærindsvend, hvem han var snild mod. Saa kom Julen og med den de mange nye Varer. Søgningen blev større og der var et svare Rend hele Dagen. Andres gik ikke fort nok, og Fuldmægtigen kaldte ham for »en obsternasig og kratzbøstig en«. »Se mig til det Skidt!« sagde Fuldmægtigen, »han er jo formelig Karl for sin Hat.«

Og engang hermede han efter Fuldmægtigen; han snakkede dansk. Men da blev det meldt til Rederen selv. Og næste Dagen kom denne ind paa Kramboden og sagde, at Andres Henriksen maatte lystre Fuldmægtigen, hvis han vilde være, der han var.

Fuldmægtigen stod hos og bukkede, og da Rederen var gaaet, pegte han ud og kommanderede Andres op paa det øverste Loft efter Sortehavs-Hvede.

Men da Andres den Kveld kom hjem, var han usædvanlig studs og stille. Og da den store Henriksen spurgte, hvad der fejlede ham, sagde han bentfrem, at han holdt ikke ud at staa Dag ud og Dag ind i den Kramboden dernede.

Skipper Henriksen sad just og læste. Nu lagde han Bladet fra sig, klemte Øjnene sammen og saa paa Sønnen.

»Naa, hvad stod paa? Likte han sig ikke? . . . Og hvorfor ikke, om han maatte spørge? Skulde det ikke være bra at staa ærlig og redelig i en Krambod, naar en fik Mad og Drikke og nogle Skillinger desuden — og havde Udsigt til at faa det bedre endda?«

»Det er nu slig med mig, at jeg bare kan det, jeg duer til.«

»He, he! for en Tale! Kun det, jeg duer til! He, he, det var ogsaa Snak! . . . En skal lære, saalænge en lever. Havde han kanske ikke hørt det gamle Ord: en kan det, en vil. Og nu skulde han ville staa i Kramboden, saa gik det saamænd, skulde han se.«

»Og saa faar Du takke Vorherre for det, Du har,« sluttede Skipperen; »tænk paa dem, som li'er Nød. Det er saamænd ikke bare Perlepolka at være Sjømand. En faar døje noget af hvert. Som naar nu Maden slipper op, og en maa æde det værste. . . . Nej, nu skulde han ikke gøre det lejt for dem begge. Det blev vel med Tiden Raad for at komme ud, hvis det var det, han vilde. . . . Bare han blev en flink Kjøbmand, saa kunde han rejse for sig sjel og la' Matroserne ta' Støjden, naar der kom Uvejr og Sjø. Ja se, da kunde han sidde nedenunder li'som Prinsen. Skipper Henriksen havde tit ønsket det, naar Uvejret var forsurt. . . .

Nej, han skulde ikke tragte saa meget efter den Sjøen. Det var saamænd ikke noget at ønske sig, helst nuomstunder, da alt gaar med Dampen. Ja, for det var jo med Sejlskuder, han vilde? Javel, det var, som det skulde være. Kaptejner paa Dampen blev bare de, som havde fine Eksaminer, og læse likte han jo ikke . . . og slig svart Maskinist, som stank af raadden Olje, det var da ikke noget at slikke sig om Munden efter. . . .«

. . . Men alt, den gamle forklarede, hjalp ikke. Andres var ikke munter ved noget af det. Han sad langt henne ved Ovnen paa en gammel Krak, som der stod, og han drejede sin gamle Lue rundt i det evindelige — og sagde ingenting.

Men naar Andres ikke var optagen i Kramboden, saa laa han altid langt ude i Elvemundingen og fiskede med Stang og Snøre, eller han roede ud til nogle svenske Fiskere, og blandt dem kunde han færdes i timevis. Var det imidlertid rigtig vakkert Vejr, satte han Kurs til det dybe Vand, som svam om Maageskjær, og her hev han Dræggen og ventede paa Bid.

Det var saa godt at ligge der langt ude paa Havet. Han saa kun det blanke Vand og de lyse Stjerner — og maaske Nattetaagen, der fin og hvid som Uld svam paa Bølgen. Tit kunde han ligge der lige til Morgen uden at føle sig træt, naar han senere paa Dagen stod i Kramboden.

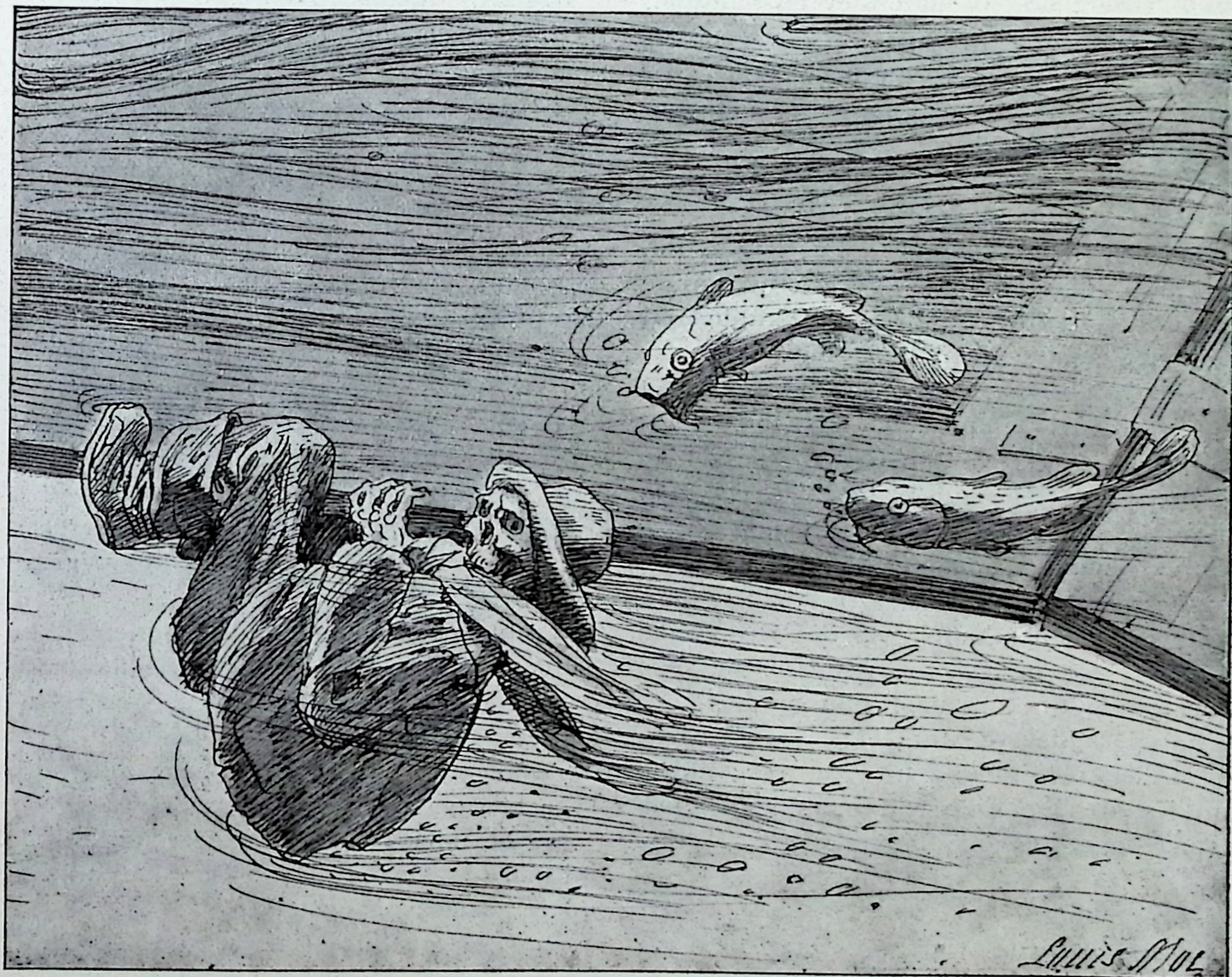
En Dag Reder Ørn sad i sit Kontor, bankede det paa Døren, og ind kom Butiksvenden Andres. Han bukkede mange Gange og bad om at faa snakke med Rederen. Ja, det fik han Lov til. Var der noget, han havde paa Hjerte?

»Ja, det var noget, han gerne vilde sige . . . han havde alletider havt Lyst til Sjøen . . . og han troede, han skulde due til Sjømand. Men Far hans gav ham ikke Lov. og nu var alt saa paa tverke. For han kunde ikke noget med at være Købmand; — det kendte han tydelig paa sig.«

Jasaa? . . . . men saa skulde han ikke givet sig af med Kramboden fra først af. Det var jo at kaste Tiden bort, naar han ikke tænkte paa at holde ved dermed.

Men Far vilde, at han skulde være paa Kramboden.

Hm — ja! men saa fik han jo se at staa i det. Og det var saamænd gildt at være Kjøbmand, naar Tingen gik godt . . . og

naar bare Lysten var der. Og den kom nok, skulde han se.

Herpaa svarede Andres ikke noget. Han sad bare og saa hen for sig og gav tabt. Der var Sorg i det vakre Ansigt, saa Rederen syntes Synd paa ham.

Naa, var det virkelig saa ilde? Ja, det var jo en anden Sag. Siden han endelig vilde tilsjøs, saa kunde der kanske blive Raad derfor, skulde han se.

Men et maatte han vide: Sjømanden kunde saamænd ikke altid gjøre, hvad han fandt for godt? Han maatte saamænd tage alt, som det forefandtes . . . og lystre! ja, lystre først og fremst. Det kunde ikke gaa an at gaa for Skipperen en vakker Dag og sige, at dette Sjøvæsenet likte han ikke, og at han maatte bede sig fri derfor. Nej, hvis han begyndte, maatte han være Mand for at holde ud.

Det skulde han nok.

Rederen lo: Naa, saa det skulde han nok? Holde ud, til han blev en gammel, god Skipper ligesom Far? . . . Ja, men saa skulde han tage Lærdommen: ikke stri' altfor meget imod, om hans Børn engang vilde paa Skuden.

Nei, de skulde nok faa Lov! Hvis han fik Børn, skulde de nok faa Lov!

Rederen lo endda mere: He, he, se det var jo snildt af ham . . . Ja, ja, nu kunde de se Tiden an . . . . Rederen skulde ved Leilighed snakke med hans Far.

— Nogle Dage efter fik Andres en hel Uge være fri Kramboden. Isteden hjalp han til med at fragte Varer til forskellige Skuder, som laa seilefærdige paa Havnen. Men da de var reist, maatte han gaa i Emploi som før, og der blev ingen Snak om at tage Hyre. Saa meget vidste han dog, at Baadsmanden havde rost hans Baadfart for mange, og Rederen nikkede altid venlig til ham, naar han mødte ham

Faren sagde Ingenting. Og dog bar han sig anderledes ad end før: han sad aldrig om Kvelden og knurrede og skjendte paa dem, som vilde paa Langreis.

* * *

Høsten kom.

Solen gik ned i rødt, og naar den var sunken, og Kvelden kom, trak det koldt fra Nord.

Og Bladene begyndte at falde.

Første Gang dette hændte, peb Skogens Fugle og krøb sammen med oppustede Fjær. De sad i Rækkerad paa de sorte Grene som tykke, uldne Nøster.

Alligevel var de ikke sikre paa, at Sommeren var forbi endnu; thi midt paa Dagen skinnede Solen tit saa vakkert, og Varme kom atter i Luften. Derfor lød tit gjennem Skogen klingre Triller, som fra fine, sprøde Glasskaale.

Det var de unge, muntre Sangere, der holdt Musik; en letsindig Flok, der bare huskede Verden fra i Sommer og glædede sig over den vakre, røde Brystsmekke, de havde faaet.

Men de gamle mærkede nok, at det gik nedover. De havde seet baade Sommer og Høst i sin Tid. Og en kold, mørk Kveld sagde den ældste:

»Jeg tror, denne Kulden kan blive skadelig for Børnene. Imorgen rejser vi til Spanjenland.«

Og ganske rigtig: Næste Morgen drog lange Rader af Trækfugle mod Sør. —

Det var godt nok for dem, som kunde reise bort med alt sit og lade Høsten regere længe nok, men ikke saa godt for dem, der maatte blive tilbage. De havde ikke andet at gjøre end at krybe sammen og fange de fattige Solstraaler, saa godt det lod sig gjøre, eller, naar Sol var gaaet ned at finde en Krog ved et Bryggerhus, hvor en Smule Varme trak ud af Døren, som stod paa Klem.

Eller saa bare at kikke ind i et Værelse, hvor Ilden sprагede i Ovnen; det gav Varme bare at se det brænde.

Og overalt nørede man. Thi om end ikke Kulden var begyndt, frøs dog de fleste; ja de gamle Gigtbrudne brummede som Humler i en Rose. Det vred sig baade i Tarm og Lever hos dem. Uf! det varede nok ikke længe, før Uveiret kom.

Og omsider forstod alle det: Luften var i Bund og Grund sur. Der laa sikkert noget ensteds og pustede.

Saa en Dag brød Uveiret løs. Kl. 9 om

Morgenen begyndte det, og ved Middagstid var alt saa mørkt, at de gamle Koner troede, det var Dommedag, som kom, og sang Salmer, saa det stod efter. Det bar dog; men Stormen blev værre. Udover Havet var det Bølge ved Bølge med hvide, skummende Toppe. — — —

Hist og her maaske en enlig Baad, der arbeidede sig indover af al Magt, — tit blev den næsten borte i Sjøerne.

* * *

En mørk Uvejrsnat — tredje Natten efter Uvejret begyndte — hørtes Skud fra Sjøen dæmpede og tunge, som om de med Vold arbejdede sig frem.

Man vaagnede saa halvt op. Var nogen alene i sit Værelse, gik han til Vinduet og saa ud. Var man flere, spurgte man hverandre, om det var Brandskud.

I Gaderne, der før var tomme, begyndte Folk at komme. Og nogle stod halvt paaklædte i Vinduerne og raabte ud og spurgte, hvad stod paa. Ingen havde rigtig Rede paa det; men der gik ligesom et Ord i Luften, et vildsomt Ord, som ingen vidste, hvor skrev sig fra. »Der er en Skude stødt paa Lakkeskjær; det er den, som skyder.«

Folk strømmede i Flok og Følge ned til Tangen. Nogle var forsigtige og holdt sig langt tilbage; andre var dristigere, og de gik helt ud paa Kajen, hvor Saltvandet fra Sjøerne drev dem i Ansigtet som fint Støvregn. Ingen havde ganske Rede paa, hvad dette i Grunden var. Men enkelte sagde: »Det er vist bare Dø'en for dem paa Lakkeskjæret.«

Og en blødhjertet, gammel Mand stod og græd højt, saa det hørtes langt borte, endda en anden ved hans Side klappede og trøstede ham, at det ikke var saa farligt.

Men mens de fleste stod stille, bare seende udover Sjøen, lagde en Lodsbaad fra Land yderst ude paa Kajen. Tre faste Folk i Oljefrakke og Sydvest havde stødt fra Land . . .

Brændingen susede voldsomt; men Baaden skar alligevel op i Vinden, stolt og fast, som en stærk Søfugl . . . En gammel Lods, Sigvart Olsen, sad agter og styrede, to yngre Mænd sad længer fremom og lyttede til, naar Gammelen befalede. Folk paa Stranden saa Baaden det første Minut; siden blev den borte for dem. De stod og glanede udover uden at vide det mindste; nogle bad højt, som ellers bare bandede. Den gamle Mand stod endnu og klynkede. Pludselig kom en løbende; det var Andres' Far. »Er det sandt?« raabte han, »har Andres gaaet med Olsen? Gud hiælpe os; — er det sandt?« Ingen kunde svare noget paa dette; men Skipperen standsede ikke. Han for omkring og skreg: »Er det sandt?« — Saa fik han at høre, hvad man vidste om den Sag; der havde været to i Følge med Olsen; men om den ene var Andres, vidste ingen noget om.

»Jo, det var nok ham alligevel; — aah Gud hjælpe os!« — Og Skipperen standsede braat og stod tvikroget med sammenknugede Hænder. Han mærkede ikke, at Hatten blæste af Hovede paa ham . . .

Men omsider gik han stille afsted, — ned did, hvor Olsens Lodsbaad plejede at ligge. Her blev han staaende ganske stille, mumlende noget hen for sig, som ingen kunde høre et Ord af.

Han saa ufravendt ned i det sorte, oprørte Hav, ligesom ventende, at Baaden skulde vende tilbage.

* * *

Næste Dag laa Sjøen blank og klar. Uvejret havde henad Morgenstunden løjet af, og nu kunde enhver gaa Tur i den stille fine Høstluft uden at være bange for at blæses kold. Ude paa den gamle Brygge nedenfor Reder Ørns Værft gik to Mænd frem og tilbage. Det var Reder Ørn og Skipper Henriksen. De snakkede alvorlig sammen. Tit standsede de begge, som noget særlig vigtigt forhandledes.

»Ja . . . alt i alt, kære Henriksen,« sagde Rederen, »det er ligefrem farligt at stænge slig uvorn Krop som Andres hjemme. Det gode, kraftige Blod, han har, det ægte Sjømandsblod, som han har i Arv efter sin Far og Bedstefar . . . det, som kan give slige vakre Beviser paa Kraft og Dygtighed, naar det er i sit Element, det kunde kanske give mindre heldige Eksempler paa sin Styrke, naar det blev stillet, hvor det

ikke hørte hjemme, det kunde ende med at gøre sin Ejermand til Lovbryder.«

»Hm, tror De nu det, Reder?«

Reder Ørn løftede Fingeren. »Kære Henriksen,« sagde han i en dæmpet Tone, »jeg beder Dem lægge Mærke til Deres Søns Færdigheder, alle roser dem, og Lods Sigvard Olsen siger, at kækkere Gut skal man lede længe efter. Men! Men! Men! han gjorde det uden Deres, sin egen Fars Vidende og Vilje, han gjorde det, omend han godt kunde forstaa, at hans Far ikke vilde tillade det paa nogen Maade. Læg Mærke til det Henriksen, kanske han, om han kom i en anden Stilling, ogsaa vilde bruge samme Ret. Maaske Bevidsheden om at være kommen paa urette Hylde vilde gøre ham hensynsløs og ond, saa han ikke kunde kende Forskel paa godt og ondt.«

»Jeg tror nok, jeg forstaar, hvad Rederen mener, og der er vist noget i det, ja, der er! En kan nok lade ham forsøge sig tilsøs, hvad? saa havde han prøvet det; vilde han siden blive noget andet, saa fik han mere Ro, saa havde han ikke den Tanke at slæbe paa, at der var gjort Uret imod ham.«

»Nu er de med paa det samme som jeg, kære Henriksen, lad ham bare prøve. En Sjøtur er saamænd ingen daarlig Skole til Livet. Den Tid er saamænd ingen bortkastet Tid. En lærer at staa for Stød, Henriksen, det har De vist, at De har lært. En faar Ballast i Kroppen, lærer, at Livet er andet end Kommers. Det er saamænd ikke for ingen Ting, at Folk med lange Rejser paa sin Bag er noget efterspurgte.«

»Naar letter »Garcia«, Reder?«

»Om en 14 Dages Tid eller højst 2 Uger.«

»Det bliver en lang Tørn for Gutten, lige til Vestindien med det samme.«

»Som et gammelt Ord siger: Bedre at hoppe i det end at krybe i det.«

»Ja, det er ikke daarlig sagt.«

»Nej, det er ikke. Nok er det, jeg tror ikke, De vil angre paa dette, Hr. Henriksen.«

De to Mænd gik opover, før Mørket begyndte at komme.

* * *

Skipper Henriksen havde i over et Aar gaaet og talt om de Breve, Sønnen skrev.

Det var, som havde han faaet et Pust fra det vilde, vide Hav, det Hav, som bredte sig i uendelig Vidde, hvor intet Øje saa andet end grønt Vand, enten i Bølgegang med Skyer over, eller blankt og stille, om Natten med Sydkorset, der skinnede og Morilden, der brændte i Bølgernes Skum.

Det var, som den gamle Sjømand gik i gamle Tanker. Han snakkede med Kjendinger om, hvad han den Gang havde oplevet; han tog de gamle Konkylier fra Hjørneskabet og huskede efter, naar han fandt dem, og med hvilken Skude han den Gang for, og det syntes ham sluttelig ikke et Gran underligt, om hans kække Gut havde villet ud samme Vej paa Havet, hvor en, naar det var stille, kunde følge Hvalfisken, fra den sprøjtede Vandstraalen op og til den sank og blev borte i en mørk Linie. Og en Gang han længe havde siddet og tænkt efter og husket, hvor stridig han havde været til at nægte Andres at fare tilsøs, saa rystede han paa Hovedet ad sig selv.

Brevene, han fik fra Andres, blev omhyggelig gemte, men alligevel havde han altid et hos sig, som det brændte ham i Fingrene efter at vise frem. Derfor, naar han traf nogen, fik han altid Talen hen paa sin Søn, og endnu havde det ikke hændt, at ikke Henriksen sagde: »Det er sandt, De kunde gerne faa læse, hvad han skrev sidst; men nu har jeg vel ikke Brevet hos mig . . . jeg glemmer det altid; men for Sikkerheds Skyld skal jeg se efter i Lommebogen . . . Hm, jo, saa sandelig, der har vi det,« og saa fik man høre om Rejsen, de mange Mile, de mange Sjømile, om alt, som havde hændt ombord. — — —

* * *

Det var en fin Høstdag, at »Garcia« atter laa hjemme. Byen havde faaet sine Søfolk igen, og Glæden var stor for dem, som havde Venner og Forældre hjemme, men mindre for de ensomme, der intet Hjem havde, de, som man ofte saa drive om paa Bryggen eller paa de øde Hejer.

Hos Henriksen var alt blankt og pudset.

Den gamle Skipper gik med hvidt Kravebryst baade den første Dag og den næste, for da var han og Sønnen i Selskab hos Reder Ørn. Men efter Middagen gik han og Rederen sammen i Haven. »Tror De saa, at Andres har faaet Sjømandsgrillerne af Kroppen,« spurgte Rederen. »Nej, om jeg tror,« svarede Henriksen, »nej, om jeg tror. Han bliver nok Sjømand nu og bestandig; jeg skulde mest tro, at der maa ligge en højere Styrelse bag, jeg mærkede det første Dag, han var hjemme.«

»Naa?« spurgte Reder Ørn. »Jo . . . han sagde ikke stort, men en Gang han stod ved Ruden, og jeg spurgte, hvad han saa paa, og om han nu ikke var glad ved at være hjemme igen, sagde han: »Jeg ser paa, hvor fin »Garcia« tegner sig, se, paa den Knappen derude har jeg tit balanceret,« og havde han ikke snakket før, saa gik det nu, som naar Tuden er af Tønden, saa det er vel vanskelig, om han kan faa Sjømandsgrillerne af Kroppen alligevel . . .«

MIN VEN FRA KINA

AF CARL KOHL

TEGNINGER AF AXEL NYGAARD

Carl Kohl.

DET var udenfor Bristol, en af disse koghede, tørstige Sommerdage, som det desværre er ret kostbart at gennemleve, men som til Gengæld er yderst tiltalende, navnlig først paa Maaneden.

Jeg havde tilbragt mit reglementerede Antal Timer med at slide mig op i Statens Brød og beredte mig derfor paa at unde mine Aandskræfter en fortjent Hvile ved en Kop Kaffe med det, en gammel Ven af mig kalder »Mildning«, til — for at modvirke Kaffegiften. —

Der var ikke mange Mennesker paa Terrassen — og heller ikke var der mange, der vovede sig over Raadhuspladsens solglødede Steppeørken.

Ved Bordet ved Siden af mig sad en Person, der efterhaanden kom til at interessere mig. Først havde jeg antaget ham for Englænder paa Grund af Khaki-Antrækket, den ildelugtende Snadde og den ugenerte Benføring. Men efterhaanden som jeg analyserede ham, fik jeg — maaske under Indflydelse af hans Ansigtsfarve, der lignede gule Ærter — et udpræget anglo-hollandsk Indtryk af Manden.

Det ved ham, der interesserede mig mest, var hans Næse. Den var af den Slags, der hos en Mand af Middelstanden kaldes en »Snabel«, men som hos Folk af højere Rang roses som »Racenæse«. Den var saa dominerende i hans Ansigt, at jeg uvilkaarlig sad og ventede paa at se den bevæge sig af sig selv.

Ganske vist havde han god Ild i sin lille Næsevarmer, men jeg fandt intet bedre Middel til at indlade mig i Samtale med ham, end at tilbyde ham en Tændstik.

Som Tak foreslog han mig at byde ham en Cigaret til Tændstikken.

Han tændte, røg tankefuldt et Par Drag og kastede saa Cigaretten bort, idet han spurgte, om jeg ikke havde bedre Cigaretter. Hans Konstitution tillod ham ikke at ryge daarlig Tobak.

Da jeg lod, som om jeg ikke forstod ham, tog han med et resigneret Suk et Par Cigaretter ud af mit Etui og tændte en af dem.

»De er fremmed, ser jeg«, bemærkede jeg med min kendte, bidende Ironi.

»Har ikke været her i 15 Aar. Er lige ankommen fra the far East«, svarede han og støvede sine brune Elefantstøvler af med mit nye Silkelommetørklæde, som jeg altid af uskyldigt Koketteri lægger fra mig paa Bordet. »Tillader De, jeg drikker min Kaffe hos Dem?«

Han flyttede over ved mit Bord og bestilte en Kaffe, hvorefter han — øjensynlig i et Anfald af Distraktion — tømte mit Kognaksglas og fyldte det igen.

»Det er mærkeligt, saa denne Plads minder mig om Stepperne ved Mukden«, sagde han og stak mit Tørklæde i Lommen. »Om Forladelse, jeg troede, det var mit. Jeg er saa distræt«, lo han, da jeg, uden at sige noget, tog det igen, lagde det i Brystlommen og knappede den omhyggeligt til.

»De synes, at Pladsen minder om Mantschuriets Ørken«, bemærkede jeg let og delikat for at undgaa en pinlig Pavse. »Det er maaske for de mange Kamelers Skyld, der græsser her.«

Han lod ikke til at interessere sig for andre

Folks gode Vittigheder, — hvori han for Resten ligner en vittig Revuforfatter, jeg kender. —

I hvert Fald lod han sig ikke mærke dermed, men fik atter et Anfald af Distraktion, der gik ud over Kognaksflasken.

»Det er et mærkeligt Land, Kina«, mumlede han. »Der er noget at lære dér for en Dansk. — — Det er sandt, jeg vil dog forestille mig for Dem. De lader til at være et behageligt og dannet Menneske. Jeg har savnet Folk af mit Dannelsestrin i disse lange Landflygtighedsaar.« — Han rakte mig et Kort. »Francis Johnstone« stod der.

»Ja — De kan godt læse det som Frands Johnsen, om De foretrækker det. Det lyder jo mere dagligstuegulvtæppeagtigt dansk. — Jeg er da ogsaa født i Rødby; nogen skal der jo til det værste.«

Mit psykologiske Talent triumferede, — Manden var altsaa Anglo-Lollik. —

»Hvad var det, Klokken slog«, spurgte han pludselig. »Ja — jeg gaar nemlig ikke med Uhr, siden mit gamle blev stjaalet fra mig.« —

— »Blev det stjaalet? Her?« —

— »Næ, i Kina — under dramatiske Omstændigheder for Resten.«

— »Kom med Historien! Jeg interesserer mig i højeste Grad for alt, hvad der vedrører Kina.«

Han betragtede et Øjeblik tænksom sin Støvlesnude, der lignede Mulen paa en Flodhest.

— »Ja — jeg har en halv Time at skænke Dem, inden jeg skal hen i Banken og hæve en større Sum Penge. — Bestil en Whisky imens — men endelig for Guds Skyld med Soda i Flaske — ikke Siphon. — Har De en Cigaret? — Tak, ja — de *kan* jo ryges — i Mangel af bedre.« —

Saa lagde han sine Fødder mageligt op paa Stolen, hvor min Hat laa, og fortalte:

— — — »Det var nogen Tid før Krigen derovre, at jeg var beskæftiget med at slaa Telegraf i Omegnen af Mukden. Jeg var nemlig Telegrafingeniør den Gang — en Tid.

Det var et Arbejde, der nok kunde tage paa en Mands Humør, thi ofte om Morgenen, naar jeg vaagnede, fandt jeg, at den Smule, jeg havde faaet fra Haanden den foregaaende Dag, var blevet ødelagt om Natten af disse forbandede Kinesere. Og saa sad jeg der med min spildte Ulejlighed som, om jeg saa maa sige, Mars paa Chikago's Ruiner.

Naa — heldigvis var det jo ikke Akkordarbejde, saa jeg saa mig i Stand til at tage det med behersket Sindsbevægelse. Men hvad der var værre — og ulige vanskeligere at bære med en Gentleman's Sindsro — var, at jeg aldrig kunde være sikker paa mine Ejendele. Det er nogle Tyveknægte, disse gulkalkede Grave til Banditter.

En Morgen opdagede jeg saaledes, at mit Uhr var forsvundet. Jeg havde lagt det om Aftenen under min Hovedpude, saa det maatte jo være en, der var kendt med Forholdene, som var Tyven.

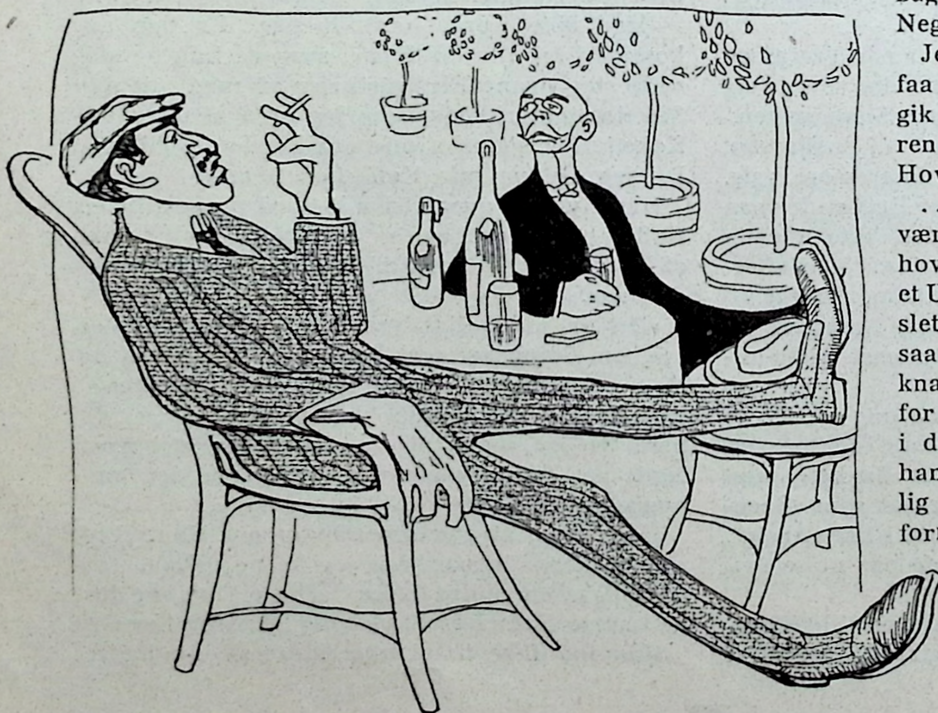
Ganske vist var Uhret ikke kostbart, men jeg satte nu alligevel stor Pris paa det lille, kære Væsens Tiktak. Det var en af disse raske, smaa Tingester, der som en Mis tager en Time i 45 Minutter; men Herregud — det er jo en af de Dyder, som et Uhr har forud for et Æsel, at det er nemt at faa til at gaa hurtigt.

Naturligvis mistænkte jeg straks min Boy, Tieng-Fung. Hans kalveknæede Ansigt med de fromme, blegfede Øjne var altfor overdrevent hæderligt for en Kineser af hans Slags.

Selvfølgelig nægtede han frækt. Hans skæve Kandis-Øjne blev blanke og fugtige af dydig Indignation, og hans Læber bævrede som frisk Guavagelé af krænket Uskyld, undseligt gemt bag hans Skægs sorte, tyndslidte Neglebørste.

Jeg lagde Fælder for ham, for at faa ham til at tilstaa. Men han undgik snedigt dem alle. Han var en ren Bændelorm til ikke at tabe Hovedet i vanskelige Tilfælde.

... En fattig Mand kunde ogsaa være dydig. . . . Han havde overhovedet aldrig vidst, at jeg ejede et Uhr. . . . Han vilde overhovedet slet ikke røre ved et Uhr, om man saa tilbød ham den blaa Mandarinknap; dertil var han altfor angst for den Djævlestemme, der dikkede i det. . . . Men for Resten havde han i Gaar set en meget mistænkelig Mandsperson — en Tunguser formodentlig — snige sig omkring Huset, øjensynligt i en ond Hensigt. . . . Tunguserne var meget, meget slette Personer. Han havde selv kendt o. s. v.

Og med bedrøvet Stemme hviskede han, tilsyneladende kun for sig selv: »Den, der ikke har Tillid til andre, høster heller ikke selv Tillid, har Mesteren sagt.« — — —

Jeg lod mig imidlertid ikke røre af hans uskyldige Barneminer, men trak ham i højtideligt Optog hen til Byens Mandarin.

I Gaarden efterlod jeg Tieng-Fung under Bevogtning af et Par andre Tyveknægte og blev selv indladt til hans Højhed Li-Chang.

I et pragtfuldt udskaaret Ibenholts Højsæde, indlagt med Perlemorsblomster, sad denne Hæderspacha og stangede Tænder. Han lignede en mæt Krokodille.

Efter de behørige Høflighedsomsvøb forklarede jeg omstændeligt min Mistanke til den sølle Himlens Søn derude i Gaarden. Jeg beskrev mit Uhr som et kostbart Arvestykke fra mine salige Forfædre, i Haab om derved at røre Krokodillens Stenhjerte.

Under hele min Fortælling lignede hans Ansigt et udpræget Sletteland, som ikke skiftes af Vind eller Vejr. Det eneste synlige Resultat var, at han bød mig en Kop kogende The, der fik mine skoldede Indvolde til at sno sig i en vild og rødglødende Fakkeldans.

Længe tav han fanatisk stille med lukkede Øjne — sandsynligvis for at kunne tænke desto intensere over det mærkelige Tilfælde.

Omsider sagde han med en Stemme, der lød, som om han talte ned i en tom Vandkande:

»Mesteren Lao-Tse har sagt: Hvem kan gøre mudret Vand klart? — Men overlad Vandet til sig selv, og det vil lidt efter lidt klare sig af sig selv! Hvem kan sikre sig en Tilstand af absolut Ro? — Men lad Tiden gaa, saa vil Ro og Klarhed komme af sig selv! — — Lad os se Tiden an som sande Vismænd. Uhret vil nok komme!« —

Jeg forsøgte at forklare den vise Mand Usandsynligheden for, at et stjaalet Uhr af sig selv skulde finde Vejen tilbage til sin Ejermands Vestelomme. Men mine Ord gjorde ikke mere Indtryk paa ham end en Loppe paa en Hvalfisk.

Endnu en Gang indprentede hans Vandkanderøst mig Hensigtsmæssigheden ved at lade Skæbnen raade. Intet var uklogere end at forhaste sig, sagde han. Tilfældet var indviklet, grumme indviklet, og hvorfor saa spilde for mange Ord derpaa, thi, som Konfutse siger, »Naar en Mand forstaar Vanskeligheden ved at handle, hvor kan han saa andet end at være forsigtig og langsom til at tale?« —

Men iøvrigt kunde jeg godt faa Manden halshugget, hængt, radbrækket, brændt eller flaaet med det samme, — ganske som jeg behagede.

Da jeg ikke mente endnu at burde reflektere paa dette generøse og fristende Tilbud, indskrænkede han sig til at love at gøre for mig og for mit kostbare Arvestykke alt, hvad der stod i Himlens Magt. Jeg kunde trygt stole paa hans Energi.

Endnu en Gang erkyndigede han sig med øjensynlig Interesse, om mit Uhr nu virkelig ogsaa var saa kostbart. Saa rakte han mig til Afsked sin Haand med den en Sumpskildpadde særegne Gratie, og jeg trak mig tilbage. — — — —

Samme Aften kom der Bud til mig fra ham. Min Boy havde været i Forhør. Man havde prøvet Tommeskruer, Hovedsnøre, Bastonnade paa ham. Han havde i tre Timer ligget i en Skruestik med de bare Knæ paa Glasskaar. Men han anede intet om Uhret. Han havde højtideligt erklæret at ville se sin Bedste- og Oldefar i Helvede, hvis han ikke talte den nøgne Sandhed, naar han sagde, at den fremmede Djævel — alias Undertegnede — aldrig havde ejet noget Uhr.

Efter at have faaet endnu en Dragt Pidsk og faaet Næseborene splittede op, havde man saa sluppet ham løs. — — —

En halv Time efter mødte han — eller rettere sagt Resterne af ham — hos mig. Han lod som ingenting, bankede mit Tøj med sin vante Energi, børstede mine Støvler og satte Whisky og Soda ind paa mit Natbord.

Jeg spillede den samme, intetmærkende Rolle, og da jeg gik i Seng, hjalp han som sædvanlig med at klæde mig af.

Han saa mig lægge min Pung under Hovedgærdet, og da jeg observerede ham gennem Øjenkrogene, overraskede jeg et hurtigt slukket Glimt af Triumf i hans matte Øjne. — — — —

Jeg vilde ikke sove. Der var en Uro i mig, som om jeg ventede noget.

Hvert Øjeblik syntes det mig, at jeg hørte nogen gaa i mit Værelse paa bløde Filtsaaler. Mørket knugede mig med en Blyvægt; jeg vilde ønske, det var lyst. Men jeg skammede mig for at vise min Angst ved at tænde Lys.

Min Revolver havde jeg taget med mig i Sengen, og nu ventede jeg med bankende Hjerte, hvad der skulde komme.

Men tilsidst blev Trætheden for overvældende, og trods al Modstand begyndte jeg at døse hen. Jeg drømte om mit Uhr, der nu havde faaet Græshoppeben og dansede rundt som en drukken Kosak. Tieng-Fungs grinende Ansigt sad midt i Skiven og snappede efter Viserne, der dansede som Kødben foran en sulten Hunds Mund. —

Pludselig vaagnede jeg med et Ryk.

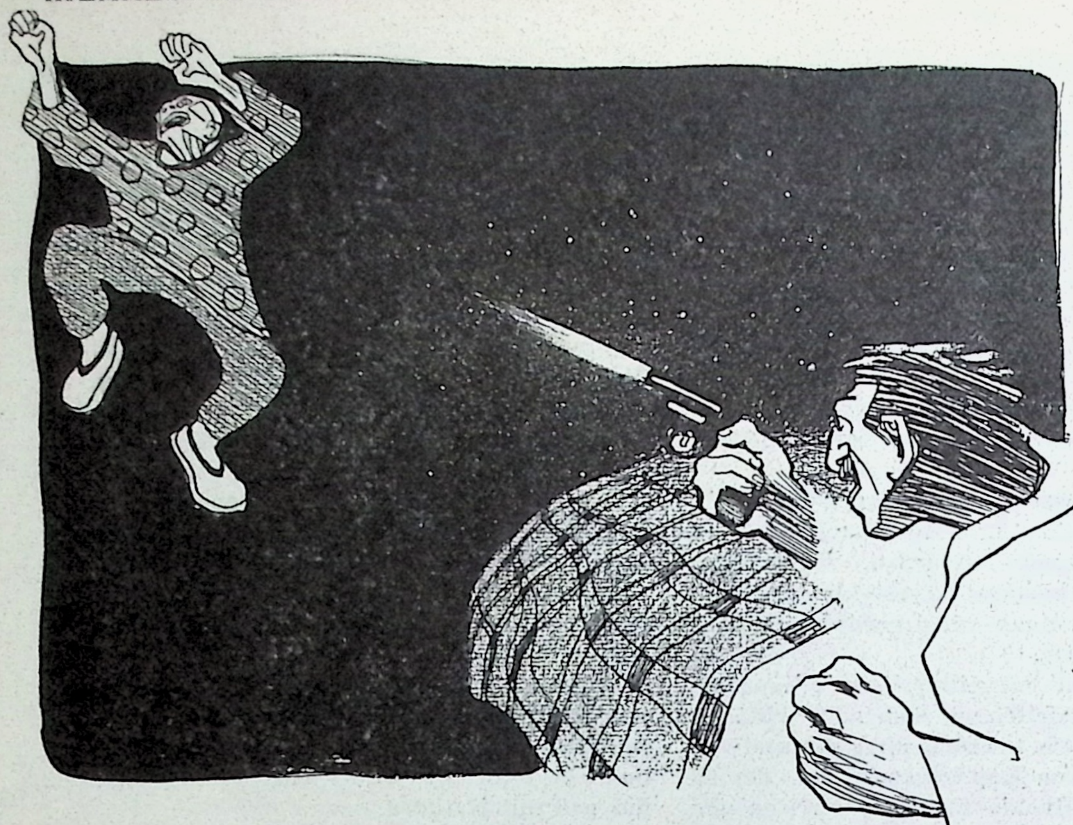
Jeg havde en sikker Følelse af, at noget — nogen var inde i min Stue.

Jeg rejste mig halvt op, og næsten uvilkaarligt strakte jeg Revolveren frem og trykkede af ind i Mørket, der laa klamt om mig som et sort Ligklæde.

Et Brøl lød. Et Fald, en gurglende Lyd.

Og alt blev stille.

Jeg for op og tændte Lys. Midt paa Gulvet laa den arme Tieng-Fung. En sort Stribe krøb som en doven Orm fra hans Bryst ned over hans Jakke.

Karolineball-Hoved og nikkede genkendende til mig.

Det var Tieng-Fung i egen Person, — i bedste Velbefindende, frisk og glinsende som en moden Citron og med det samme fromme Forglemmig-ej-blik i Øjnene som altid.

— At sige at jeg blev forbavset, vilde være et ualmindeligt vissent Udtryk for, hvad jeg følte i det Øjeblik

Og saa spurgte Slynglen mig, om jeg havde faaet mit Uhr igen. — — — — —

Francis Johnstone, Esq., tav og tømte ostentativt sin Whisky.

Jeg sundede mig lidt ovenpaa hans Fortælling og bemærkede saa med mit kendte Verdensmandssmil:

»Jeg har jo nok hørt, at en Gennemsnitskineser er mere sejglivet end en normalt udstyret Kat — men at han skulde kunne leve med en Revolverkugle gennem Hjertet — er det ikke en lidt for hasarderet Paastand? Kan De forklare den?«

Han saa' et Øjeblik paa mig med det ene Øje, mens det andet betragtede Flasken. Saa sagde han, langsomt og vægtigt:

»Jeg kunde jo svare Dem med de samme Ord, hvormed den store Ponson du Terrail forklarede den afdøde Rocamboles Genopstandelse: »Spørg det uransagelige Forsyn!« Men ved et Tilfælde har jeg en bedre Forklaring at byde Dem. Ser De, Sagen var, at Tieng-Fung var født kejthaandet. Og som en ret naturlig Følge deraf bar han Hjertet paa højre Side — eller ogsaa var Forholdet mellem Aarsag og Virkning det omvendte. I hvert Fald er Forklaringen den, at han var, hvad man kalder: rechts rangiert.

Det er et mærkeligt Land, Kina!« —

Med disse Ord rejste han sig, tændte min sidste Philip Morris, og efter til Afsked at have givet mig et Shake-hands, der fik mit Indre til at rasle som en Tamburin, gik han — sandsynligvis hen at hæve Penge i sin Bank.

Hans Uhr havde kostet mig fire Hennesy *** og 2 D. C. med Soda.

Jeg raabte Gevalt, og mine to Kulier kom søvndrukne ind.

Uden at sige et Ord lod de til at være klar over Situationen.

De løftede Tieng-Fung op ved Hoved og Fødder, og jeg saa', at jeg havde ramt ham midt i det venstre Bryst, lige i Hjertet.

Han var stendød.

Saa slæbte de ham ud og kastede ham i Gaarden — — — —

Næste Morgen, da jeg gik ud for at se paa ham, var Liget forsvundet. Ingen Oplysninger kunde jeg faa. Ingen vidste, hvor det var blevet af.

Men naar jeg mødte hans Højhed Li Chang, følte jeg mig moralsk overbevist om, at hvis jeg havde levet paa den fjerne Tid, da Menneskene endnu havde en særlig Muskel til at dreje Ørene med, havde jeg kunnet høre mit Uhr, »Arvestykket«, dikke bag hans Silkejakke.

Men man har jo heldigvis *Savoir-vivre*, saa jeg sagde intet.

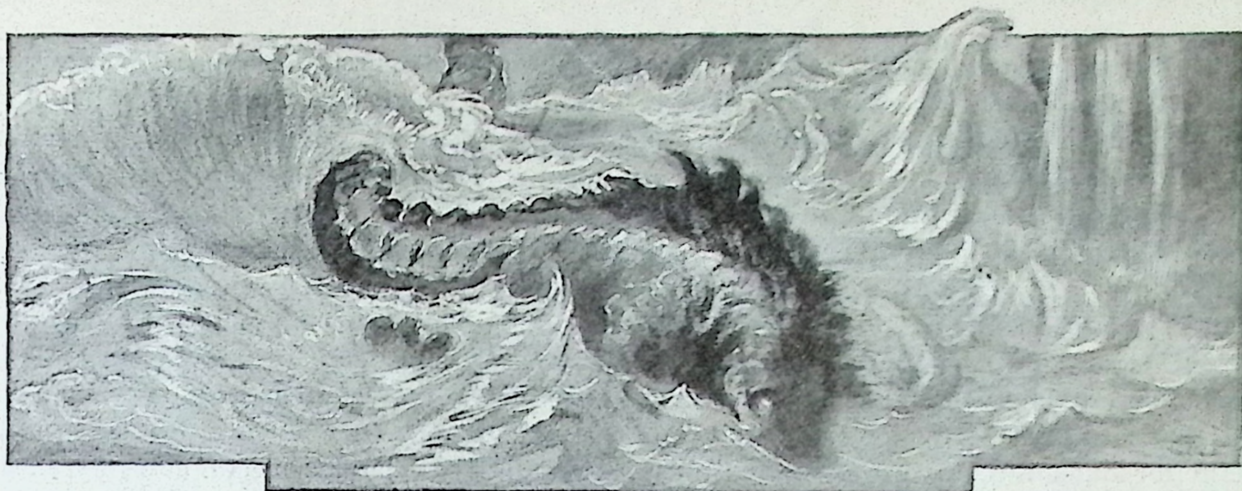
»Hold Munden lukket og laas af for Sansernes Port, saa vil Du ikke komme i Forlegenhed hele Dit Liv igennem,« siger Lao Tse, Mesteren, Kinas viseste Mand. — — — —

Saa kom da endelig den Dag, jeg skulde forlade Byen, den udmærkede Li Chang's Jagtrevier.

Min ny Boy havde lejet et Par Kulier til at læsse min Bagage paa Karren.

Da jeg gik ind ad Døren til min Fansa — for sidste Gang i dette Liv haaber jeg — kom just den ene Kulie ud, slæbende paa en tung Kuffert og pustende, som om han var lejet til at sætte flere Vejrmøller i Gang.

Da han saa' mig, grinede han over hele sit

MENNESKEØGLEN

AF JOHANNES V. JENSEN. ILL. AF NØRRETRANDERS

Jeg har en Gang gaaet paa alle fire, og det minder mig endnu, skønt kun fjærnt, naar jeg paa Grund af Træthed eller Overanstrængelse føler mig usikker i Fornemmelsen af Tiden. Dagen eller Aaret har vist ikke samme Værdi for mig som for Folk i Almindelighed; jeg befinder mig altid et eller andet Sted over eller under eller i Omkredsen af den Tid, der gaar. Men kun *en* Gang har jeg paa uforklarlig Maade været helt udenfor Tiden, saa gennemgribende isoleret, at jeg uden i Grunden at føle Ulykken derved maatte lægge mig ned paa Forlemmerne og gaa afvejen, et Sted hen i det fri for at æde Græs, eller ind under en Busk og dø. Jeg kan endnu en sjælden Gang spore ligesom et svagt Pust af den Kulde, hvormed det begyndte, den indre uendelige Forladthedsfølelse, der rystede mig som en Gift, den sjælelige Kvalme, der gjorde mig saa afmægtig, indtil det kom. Endnu kan det løbe mig nedad Rygraden, som det den Gang krøb i mine Børster, jeg kan føle en Slags Erindring i Skindet om den grynede og klamme Fornemmelse, det dødelige Anfald af »Gaasehud«, hvormed det begyndte, og da ved jeg, at det var Tiden, der forlod mig, det var Ensomheden over al Forstand, der hamskiftede mig og førte mig ud af Tilværelsen samtidigt med at jeg forblev midt i den.

Consuela, hver Gang Kulden nærmer sig mig, tænker jeg paa dig med større Taknemmelighed, end jeg har næret imod nogen anden Levende. Og naar en Gang det bitre, uundgaaelige Gys vender tilbage, den sidste Frysning i Sjælen, hvorunder man dør, vil jeg tænke paa dig.

Det var i Madrid for otte Aar siden, midt paa Dagen, lige i Solskinnet, paa Pradoen, at jeg sad paa en Bænk og pludselig, uden at jeg eller nogen Magt i Verden kunde forhindre det, begyndte at forvandles. Jeg sad der forresten i en temmelig miserabel Tilstand, havde ikke spist i fem Dage og burde vist egentlig have været indlagt paa et Hospital. Men jeg syntes ikke, jeg fejlede noget, jeg havde alle mine Kræfter, sad og befandt mig vel ved at tie, og ved at Folk gik forbi i Solskinnet og snakkede et Sprog, hvoraf jeg kun opfattede Lyden. Et Tegn paa, at jeg ikke var i Ligevægt var, at Dagen forekom mig usædvanlig, værdifuld ind i sit Inderste, og dog var det en ganske almindelig, solet Majdag med Varme fra tidligt om Morgenen og stadig tiltagende Varme op ad Dagen. Himlen var skyfri, men hvidlig overalt under Solens Herredømme, Træerne paa Pradoen brusede i al deres udslagne grønne Løvpragt som Væsner, der bejlede til hinanden. Fra de krid-

hvide Huse ovre paa den anden Side af Alamedaen kom en syrlig Duft af Kulsyre, som Solheden lokkede ud af Murene, og man kunde sammen med den mærke en fin Gus, en Kælderluftning fra Stenene derovre, der endnu havde Kulde i sig og spredte den om sig. En Mand gik med en Køler paa Ryggen langs Bænkene og tilbød Vand. Agua, sagde han og saa forstandigt paa mig, menneskeligt — agua como la nieve, og jeg ved ikke, hvorfor jeg kom til at elske ham for hans Blik, hvorfor jeg saa pludseligt og voldsomt følte mig draget mod den simple Mand med Vanddunken, at jeg kunde have givet mig til at raabe og græde. Jeg sad og blev mere og mere stille af Kærlighed til alt, hvad jeg saa, men samtidigt blev jeg stadig sygere. Ikke at jeg fejlede noget, men der var en synkende, en haabløs Følelse forbunden med at aande, mens Tiden gik. Ja, mens Tiden den gik. Det var som om det var mig alene, der bar Byrden af, at Træerne bejlede saa grønt, og Solen skinnede paa Gruset, og Springvandet susede saa evindeligt et Sted henne bag Løvet . . . om jeg blev træt og svigtede? Om de smaa Børn, der tullede afsted paa Gruset, stumme af Frodighed, om Ingen mere elskede dem, om jeg ikke saa efter dem med Hjærtet ud i mine Fingre og et Hav af Glæde op til Munden . . . ja saa gik de der vel endda. Men var det da mig, der sad og maatte dø og derfor hang ved de smaa underfulde Ting paa Jorden? Dø . . . jeg sad jo tværtimod og droges med en indre guddommelig Styrke, en panisk Skaberkraft, som kunde føre mig hvorhen det skulde være. Der var en Skæbne nær, der laa noget ikke i Luften men i Tiden. Et andet Væsen rørte sig i mit Indre, jeg følte en Gang imellem en dunkel Pine, der kun blev mere ulidelig, fordi jeg ganske ligegyldig lod den komme og gaa.

Som jeg sad der var der ingen anden Grund til min stadigt tiltagende Ophidselse og Elendighed, end at jeg maaske i de sidste tre Uger havde budt mig selv lidt for meget i Retning af Anstrængelser og Savn. Jeg var kommen til Madrid efter fire—fem Døgns Jærnbanerejse paa tredie Klasse, hvor jeg ikke havde faaet nogen ordentlig Søvn, havde Tyskland og Belgien, Paris og Bordeaux, Pyrenæerne og det halve Spanien hamret ind i Hovedet efter Flugten over de endeløst stensyngende Skinner, var med et hedt Flimmer for Øjnene gaaet ind i Madrid og var straks kommen til Oprør (det var den anden Maj 98 under Krigen) hvori jeg blev stuvet sammen med andre menige Folk, der blev tampet med Kolben af Militæret, havde derpaa overværet en Tyrefægtning — endnu stadig med Kufferten i Haanden lige fra Rejsen — og havde saa afsluttet Dagen med at skrive en lang Korrespondance til mit Blad — paa en Kafé, hvor et rasende Publikum af Spaniere drøftede Nederlaget ved Cavite. Siden da jeg vaagnede op i et lille Værelse i Calle de la Cruz, var det med en haarkrybende Fornemmelse af at være kommen der i Vildelse. Jeg havde ført Palaver med en Værtinde og var flyttet ind, til Dels i bevidstløs Tilstand, og i to Dage efter havde jeg en plagende Forestilling om, at der vel alligevel maatte være et Forsyn til, hvilket viser, at jeg maa have været betydelig svækket allerede da. Hertil sluttede sig Hungersnød og Dysenteri. Hvordan det saa gik til, at jeg sløsede med mine Penge og ikke saa mig for — en Dag havde jeg ingen og stod foran Udsigten til ingen at faa før om akkurat ti Dage. Jeg satte mig paa Ration, det havde jeg gjort før, jeg skrev — og det var gode Ting, jeg lavede i de Dage — jeg røg Tobak, billigere og billigere, tilsidst en Urt, jeg vil lade uomtalt. De første fem Dage tærede jeg med Appetit tre smaa Brød om Dagen samt hver Middag et Stykke Manchegoost. Den tror jeg bekom mig daarligt, for efter fem Dages Forløb fik jeg Blodgang, og nu nød jeg i andre fem Dage ikke andet end Vand. Jeg tabte ikke Kræfterne, blev tværtimod vildere og vildere og indadtil stadig mere sørgelig forfinet; jeg gik ude en hel Del af Dagen, sad paa Bænkene og udviklede mig i en mærkelig Grad til Nydelsesmenneske, netop fordi jeg ingenting havde og blev mere og mere ene. Min Ven Knut Hamsun har skildret dette meget

bedre end jeg kan gøre det i sin skønne Bog »Sult«. Han havde mere at hungre med end jeg, desuden. Nuvel jeg var ulykkelig nok.

Naar jeg bliver afkræftet, viser det sig ikke saadan egentlig legemligt, jeg tærer paa en psykisk Reserve; det er som om min Bevidsthed for at balancere maa laane fra skjulte Urkilder, der tilsidst fører ned i Dybder udenfor Tid og Rum; paa anden Maade kan jeg ikke forklare det, der hændte. Det forekommer mig ordinært at slutte, at jeg kan have været sindsforvirret; naturligvis var jeg det, men heri stikker dog kun en Forklaring paa Sagen, ikke Sagen selv. Det jeg gennemgik var sandsynligvis ganske den samme Fornemmelse, som man har, naar man dør.

Jeg var ved fuld Bevidsthed, ganske klar, i det vaandefulde Nu da jeg sad paa Bænken og begyndte at svinde ud af Tiden, jeg tænkte noget saadant som at nu blev jeg vel gal, eller nu døde jeg, siden Himlen antog en anden Farve og jeg blev saa kold, mens der ligesom trak sig tusind fine Naale gennem mine Porer . . . Aa nu kunde jeg ikke se Træerne, jeg var blind, og hvor havde jeg mine Hænder? Kvalme . . . det gik krampagtigt i mine tomme Indvolde, jeg mærkede, hvor jeg faldt forover i Halsen — netop *saa* tungt var ens Hoved altsaa — det susende Springvand blev til hele Verdenshavet, der rasede mig ind gennem Ørene, jeg var i Evigheden, den skærende Intethed, Stilheden, der stormede mig gennem Sjælen . . . og midt i den grænseløse Afmagt var jeg ganske klar, havde nu og da en Forestilling om at se, jeg saa vist Træer med Øjnene, skønt jeg ikke levede eller opfattede det, jeg sad formodentlig paa Bænken . . . maaske kunde jeg leve, hvis jeg endnu *vilde*, skønt jeg var borte, bunden, uden Sanser, uden Krop og Lemmer . . . og dog stadig ganske klar. Saa ene var jeg.

Da var det, at jeg, fordi jeg ikke kunde bære det, lagde mig ned paa alle fire og begyndte at gaa for at komme afvejen. Og idet jeg rørte mig, vendte mine Sanser tilbage. Det klingede endnu fjernt i mit Hoved af Evighedsstormen, men ellers levede jeg da og følte mig som mig selv. Jeg flyttede mine korte, tykke Ben og saa, at de var, som de skulde være, smudsigt kødfarvede og med skifrede Pigmentpletter hist og her, jeg kendte ogsaa godt Hovneglene paa mine røde Klumpfødder. Jeg følte min Hale og min Manke, jeg lukkede Munden op og i, skællet som jeg var paa Læberne, og konstaterede en meget virkelig Sult.

Om jeg var en Drage eller Basilisk? Undskyld nej, jeg var en Kondignog, en ret sjælden Menneskeøgle, turde jeg sige, en i Tiderne hjemløs Skabning. Jeg havde ikke ondt i Sinde, skulde ikke tage fejl i Valget af Mad eller vælte noget, jeg gik en Tur og havde forvildet mig ind paa Pradoen men ønskede selv helst at fjærne mig igen, om man vilde lade mig passere . . .

Endnu fattede jeg ikke min Ulykke. Det kom, da jeg havde gaaet et Stykke og mødte Manden med Lerkøleren. Han saa paa mig med ganske det samme Blik som før og gjorde mig høfligt opmærksom paa, hvad han gik med — agua, senor . . . agua fresca — hvor hans Stemme var tryg og dagligdags, jeg har aldrig glemt den siden, hvor hans enfoldige Ansigt lovede alt godt under de grønne Træer, hvor han var smuk . . . *men han saa ikke mig, Kondignogen;* der var ikke saa meget som en Skyhed i hans Blik, der forraadte, at han saa mig som det Fabeldyr, jeg var! Selv kunde jeg jo om ikke andet saa paa min Skygge se, hvordan det var fat. Dette at han ikke kunde se mig som jeg virkelig var, fyldte mig med bitter Sorg.

Der var flere Mennesker, baade Herrer og Damer, der gik mig forbi og lod et Blik falde paa mig, men de kunde aabenbart ikke se andet, end at jeg var et menneskeligt Væsen som alle andre. Da vidste jeg, at jeg var fortabt. Det sydede mig gennem alle Nerver af Skræk ligesom før, da jeg blev forvandlet, Himlen skiftede Farve, og i Stedet for Huse og Træer syntes jeg, at jeg skimtede høje, rygende Bregnetræer rundt om og kobberfarvede Sumphuller foran mig; Synet veg igen men blev ved at være der ligesom i anede Omrids bag de solbeskinnede Huse. Jeg drog Vejret dybt, gik min Vej ud af Byen.

Ude i de varme Maanenætter, paa det ørkentørre, vide Land, der omgiver Madrid, og hvor der kun gror Valmuer, ikke en Gang Græs, fandt jeg mine Kræfter og indrettede mig i min Skæbne. Der hørte jeg første Gang min rigtige Stemme, en Midnatsstund, da jeg rejste Gabet imod Maanen og græd fra Hjærtet, jeg havde en dyb, tudende Stemme, et Jammerbrøl, der tilfredsstillede mig selv saa temmeligt som Udtryk for Ensomheden i Verden. Hvordan mit Hoved saa ud, fik jeg aldrig at vide; jeg kunde godt have spejlet mig i en Pyt og skaffet mig Vished, men jeg vovede det ikke, vidste, at jeg havde Rædsel nok at bære endda.

Forresten græmmede jeg mig ikke videre; jeg var jo Smærten selv. Som det Dyr, Tungsind og Angst havde forvandlet mig til, morede jeg mig rigtig godt i de øde Nætter. Jeg fandt paa at lege, muntrede mig ganske ene i Maaneskinnet med alle de Færdigheder, Kondignogen raader over, og som jeg opdagede, jeg sad inde med. Min Styrke var fænomenal, og jeg var smidig i Forhold dertil; jeg kunde gøre Spring paa tyve-tredive Alens Højde lige op i Luften, og her benyttede jeg mig især af Halen. Denne Hale, der var besat med svære Hornknuder, var saa kraftig, at jeg kunde slaa lange Huller i Jordskorpen dermed. Jeg vendte mig oppe i Luften med et Slag af den, naar jeg var sprunget til Vejrs, og kunde godt se mig om, hvor jeg vilde lande, inden jeg kom ned igen. En Gang stormede det, og da gav jeg mig til at gø og galoppere i Støvskyerne, snart i Luften og snart paa Jorden; inden jeg vidste af det var jeg godt paa Vej op imod Sierra de Guadarama — Guds Død, hvor det var godt at lade Styrken spille, jeg fløj mere end jeg sprang, og i saadant et vældigt Flyvehop landede jeg ikke paa Jorden, men i en lille Indsø . . . Oh, det var ikke kedeligt, for jeg svømmede jo som et Væsen, der aldrig havde beboet andet Element end Vandet, jeg tærskede hele Søen i Skum, spolede rundt paa et Sted, indtil Bunden laa blottet, og Søen gik over sine Bredder, og derpaa galopperede jeg videre op i Bjærgene og ned igen, gjorde undertiden Spring paa flere hundrede Alens Længde ned fra Skrænterne, jeg landede altid paa mine fire solide Ben og taalte ethvert Skrup, hvad enten det var paa Sten eller paa blød Bund. Jeg fik Appetit paa at røre mig, satte ud efter Havet, i Tordenvejr, i Taage, jeg blandede min Manke med Skyerne, snappede efter Haglene i den tynde Luft, gik i flyvende Kænguruspring over Skove . . . og stadig ser jeg glimtvis den egentlige Virkelighed bag alle de Ting, jeg lever i, andre Farver, andre Vækster, Skyggerids i Taagen som af taarnhøje Padderokker i den dampende Atmosfære, blaa Spejlinger af Søer, hvori det løber kogende som af hede Sten paa Bunden, Hvirvler af spil-

levende Skyer paa Himlen rundt om Solens blændende Baal . . . indtil jeg naar Kysten og kaster mig fra Klipperne ud i Brændingen. Jeg rejser milevidt omkring ude i Atlanterhavet, bides med de grønne Bølger, hopper højt ovenud efter Maanen og roder mig ned, ned, ned mod Bundens evige Vandnat, hvor Elementet trykker som en Klædning af Bly, og hvor blinde Monstrer, halvt Planter og halvt Dyr, svajer med de slimede Gab vendt opad, mens de drikker det sorte Vand gennem Gællerne, jeg ligger og driver langt ude, til Flodbølgen vækker mig og minder mig om Land, jeg ser store mørke Ting passere forbi dybt nede i det glasgrønne Vand, Hvaler, eller er det Skygger af en anden Verdens formløse Havuhyrer; jeg kaster mig ud og ind af fraadende Bølgetoppe, der rejser sig bjærgtungt og svinder vægtløst igen, og endelig gaar jeg i Land og sætter mig til at jamre henrykt paa Stranden, kalder og tuder længe ud mod Solnedgangen og græder trannede Taarer og befinder mig ganske vel.

Men nu vanker jeg igen omkring paa de nøgne, solbagte Jorder i Madrids Omegn, eller jeg stempler mig med Klumpfødderne henad de hede Fortove inde i Byen, Gade op og Gade ned, og søger ethvert Menneskes Blik, jeg møder, ser tusind forskellige Mennesker ind i Øjnene, for om der dog ikke skal findes en eneste, der kender mig, *ser* mig; men de møder alle mit Blik, uden at det undergaar ringeste Forandring, de er blinde for Kondignogen allesammen. Og jeg ved jo, at den eneste Forløsning, der gives for mig, er den, at et Menneske, kun et eneste almindeligt Menneske, skal kunne se mig som jeg er, da vil Fortryllelsen svinde, men ikke før. Jeg finder ingen. Og dog kan jeg ikke forlade Madrid, for her hvor jeg er bleven forvandlet, her bæres det mig for at jeg igen skal faa min menneskelige Skikkelse tilbage. Her har jeg mistet Tiden, og her skal den gives mig igen.

Imidlertid sulter jeg stadig, for i den Verden, hvori jeg lever, er der ingen Næring for mig, og den anden Virkelighed, der egentlig hører mig til, kommer mig aldrig saa nær, at jeg gaar ind i den — lykkeligvis, for det er kun naar jeg er mest panisk bange, at den er mig nærmest; det er som om jeg maa dø endnu en Gang for at komme derind. Nu og da lister der sig som en Svimmelhed over mig, og da træder Bregnetræerne ud af Luften over mit Hoved, jeg ser undertiden noget der ligner Mørkepletter i Dagen omkring mig, Skyggen af en anden Tilværelses Rovuhyrer, ser dem glide sammen og hører Lyde, som om de hoster skummelt og skraber i Jorden — jeg maa med al Kraft tage mig sammen for at blive ved at være hvor jeg er. Jeg har ved pludselig at vende mig set Glimt af lange olivengrønne Halse og Hoveder med Andenæb række sig som Fabriksskorstene op over Husene i Gaden . . . skal jeg ende hos dem, skal jeg synke Tusinder og atter Tusinder af Aar tilbage, indtil jeg er hjemme der? Møder jeg aldrig en, der ser mig og frelser mig og giver mig min menneskelige Form igen?

Jeg har siddet paa en Snetop i Sierra de Guadarama og adspredt mig med den jammerfuldeste Koncert, der nogensinde er trængt fra Struben af et usaligt Kreatur, jeg har grædt Kondignogens Enegraad, der passer bedst til vildsomme Steder. Stundom kan jeg længes efter den igen.

Men et Sted udenfor Madrid ligger der paa den nøgne Mark et Krudttaarn nær ved en halvt udtørret Dam, og her fandt jeg min Befrielse.

Jeg var kommen til at holde af Stedet, fordi der lugtede saa forladt. Dammen laa altid stille som et Metalspejl i sin Indfatning af sprukne Lerskrænter, Vandet satte en Hinde af Slam og Salt paa det Par Græsstraa, der stod ud i det, og Vandspejlet røg altid af en bitter Dunst under Straalevarmen fra Solen. Nærved laa Krudtmagasinet, et rudeløst, blindt Hus af Cement med rustne Jærnbolte. Ved Foden af det groede store Burrer med Spindelvæv i de skarpe Frøstande; det hele lugtede saa øde. Og langt inde bag de golde Lermarker rejste sig Madrids Forposter, høje glanende Arbejderkaserner og Fabriker, med Røgen fra

Byen og dens Taarne ovenover i Soldisen.

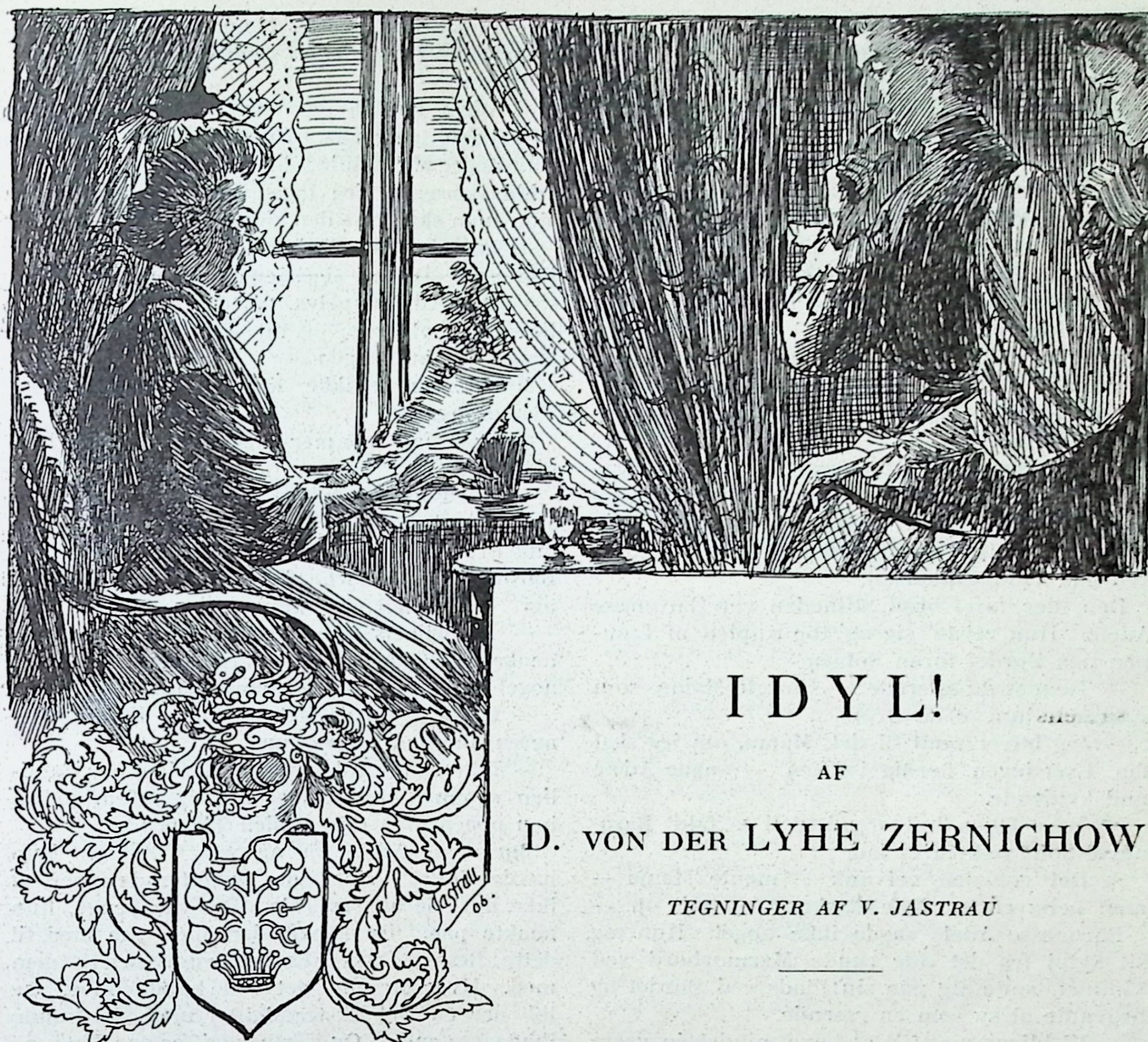
Her var godt at sidde, midt i det svirpende Solskin, der blottede Alverden rundtom til alle Sider.

Og her saa jeg en Middagsstund et ildrødt Punkt, som en kæmpestor Valmue, da jeg langvejsfra nærmede mig Stedet. Alt var Solskin, alt laa i aabent, blændende Lys; kun jeg førte Mørke med mig hvor jeg gik. Hvad var det for en ildrød Kæmpeblomst, der var sprunget ud ved Bredden af min Dam? Jeg satte i Firspring, slog den tørre Jordskorpe med min Hale, saa det sang, dansede paa mine røde Klumpfødder . . . hvad var det for en stor, gloende Valmue der stod ved min Dam?

Det var et rødt Skørt. Der sad en ung Kvinde ved Bredden af Dammen, en arm, husvild Pige, der sagtens var kommen fra en af Madrids elendigste Baggaarde og var bleven en Omstrejfer som jeg selv. Hun var vist ikke atten Aar, tynd som en Pilekvist men med et tungt sort Haar, der skinnede ubedækket i Solen. De endnu barnlige, forhungrede Træk havde hun sminket blaa, som fornemme Spanierinder bruger at gøre, men det kunde ikke skjule hendes Bleghed. Hun sad ganske stille, havde nok sat sig ned af Sult. Men først havde hun dog valgt dette særlige Sted at sidde, mit Sted! Ja jeg kunde se paa hende, at Sulten slog Skrald i hendes Tarme ligesom i mine . . . . hun havde plukket en Burre og sad med den i sin slappe Haand; hun var vel bleven opmærksom paa dens rige, metalliske Duft, taknemlig og ny i Sanserne som hun var bleven af Nød. Consuela hed hun.

Consuelas Øjne, der var saa dybt tomme og uskyldige, som de kan blive hos et Barn, der ikke længere kender nogen Synd, og saa forsagende, som Øjnene bliver hos den, der sidder og sulter i Solskinnet, traf mine, og *hun kendte mig jo straks.* Hvad intelligente og alvidende Mænd i Madrid ikke havde kunnet se, hvad de følsomste Damer havde været blinde for, det forstod dette stakkels lidende Proletarbarn, som Sultfeberen havde gjort seende, det fattede hun straks. Vi var lige fortvivlede. Hun saa godt hele min Elendighed som Kondignog. Jeg væltede mig paa Jorden foran hende i en Storm af Smærte . . . og mens hun saa mig ind i Øjnene, følte jeg min menneskelige Form vende tilbage, jeg var frelst.

IDYL!

AF

D. VON DER LYHE ZERNICHOW

TEGNINGER AF V. JASTRAU

— Der kommer Postbudet! — udbrød Baronesse Adele, der sad ved Vinduet og syede Silkebroderi ved det sidste, svindende Dagslys.

— Men det er næppe til os — sagde Mama resigneret. I det samme lød en kraftig Banken paa Gadedøren, der fik Baronesse Sofie, den ældste af de to Døtre, til hurtigt at gaa ud og tage imod ham.

— Det var dog til Mama — sagde hun forbavset og rakte Enkebaronessen et stort, firkantet Brev, forseglet med rødt Lak.

Mama vendte og drejede Konvolutten et Par Gange, mens Døtrene utaalmodig saa til, endelig satte hun Brillerne langsomt paa og saa stift paa det store, komplicerede Segl paa Bagsiden.

— Det er fra en af Slægten — sagde hun omsider og brød med et beklemt Suk Brevet. — Fra Onkel Ludvig! — lød det i en uudsigelig Tone.

— Fra Onkel Ludvig! — udbrød begge hendes Døtre i Kor og Baronesse Adele lagde resolut sit Sytøj ned paa Bordet foran sig, rejste sig og gik hen mod Moderen.

— Du kan jo ikke se at læse herinde i Stuen, Mama, sæt dig dog her hen. —

Mama satte sig hen paa Vinduespladsen, saa rank som et Lys og foldede Brevet ud med en Dronningebevægelse.

— Min kære Eleonora! — læste hun. - - Da jeg for Tiden opholder mig i Xby og agter at besøge Granholm paa Hjemrejsen, tænker jeg at lægge Vejen om ad Nørreby og vil tillade mig, at hilse paa dig og dine elskværdige Døtre. Dagen bliver den fjortende dennes, jeg tager Tog 12[20] og kan altsaa tilbringe tre Timer i din Residensstad.

Glædende mig til at se Eder alle ved forhaabentlig god Helbred, er jeg — etc. — Din hengivne Fætter

Ludvig von Haffsten.

— Kommer Onkel Ludvig her til os! — udbrød Baronesse Adele med ligefrem Rædsel malet paa sit blege, skarptskaarne Ansigt.

— Som du hører — svarede Mama værdigt.

— Men hvad i Alverden skal vi gøre . . . — be-

gyndte hun igen, men tav, da et meget sigende Blik fra Søsteren standsede hende.

Der blev en Pavse.

Onkel Ludvig var Slægtens Overhoved og store Mand. Ikke nok med, at han havde Lehnsbaroniet med de tilflydende store Fideikomis'er, men han var rigt gift, havde kun én eneste Søn og kunde se tilbage paa en ret glimrende, diplomatisk Karriére. I Aarevis havde han ikke set sin »kære Eleonora« og nu kom han pludselig og vilde gøre dem et Besøg her i deres mere end beskedne Bolig i Nørreby! Hvad gik der af ham? Var der en skjult Hensigt under; eller var det et almindelig Høflighedsbevis, han paa en Gang følte Trang til at vise sine forarmede Slægtninge?

Mørket var sagte listet frem fra Stuens Hjørner og Kroge og viskede omhyggeligt Omrids og Genstande ud. Selv Enkebaronessens ranke, gamle Skikkelse gled ud i et med Gardinet bagved paa Vinduespladsen.

Den, der først brød Stilheden var Baronesse Adele. Hun rejste sig og tog Kuplen af Lampen paa Bordet foran Sofaen.

— Tænder du allerede? — spurgte Mama, som vaagnede hun af en Drøm.

— Jeg bliver nødt til det, Mama, om jeg skal faa Lysedugen færdig i Aften — sagde Adele undskyldende.

— Bare Oljen holder ud til ti — faldt Baronesse Sofie bekymret ind.

— Det gør den vel nok — mente Mama — man behøver saa ikke at skrue for højt op. —

Baronesse Adele sagde ikke noget. Hun tog sit Sytøj fra det lille runde Marmorbord ved Vinduet, satte sig paa sin Plads ved Bordet og begyndte at sy som en rasende.

— Vi bliver nødt til at have mindst én varm Frokostret. Synes Mama, at vi kan nøjes med saa lidt, at vi kan nøjes med én Ret? — spurgte Baronesse Sofie pludselig. — Onkel Ludvig er naturligvis vant til at spise mindst to varme Retter foruden Mellemret og Dessert... —

— Jeg tænker paa — sagde Mama og standsede.

— Hvad tænker Du paa, Mama? —

— Ja, det tror jeg bliver det bedste — udbrød Mama og nikkede tilfreds — om vi kan faa en Gedde fra Nørrebysø. —

— Kan vi ikke lige saa godt faa Botillas Mand til at fange én i Aaen, Mama, du véd, han har Fiskeret der og er altid meget billigere end Torvehallen — forsøgte Baronesse Sofie.

— Nej, Barn — sagde Mama bestemt. — Skal vi have Gedde, maa den være fra selve Søen. De Nørresøgedder er jo ligefrem bekendte og det vilde være en Slags Honnør for Byen. Det er jo en af de faa Ting, vi overhovedet kan faa gode her paa Stedet. Det vil sikkert interessere din Onkel Ludvig at smage en af vore Specialiteter. —

— Ja ja, som du vil, Mama, — sagde Baronesse Sofie fromt. — Saa bestiller jeg altsaa en i Morgen. —

— Adele har jo sin brune Kjole, som hun naturligvis tager paa. Du kan sprætte de hvide Kniplinger af din lilla, saa faar den mere Formiddagspræg — jeg tager min moirée antique. Mon man skulde se den efter allerede i Aften? —

— Ikke i Aften, kære Mama. Man ser ikke Hullerne. Det vil sige, jeg mener, man sér ikke saa godt ved Lampelys, om der er kommet nye Revner i Folderne; og du skal jo denne Gang bruge den om Dagen. —

Mama svarede ikke, hun var inde i en ny Tankegang.

— Mon han kommer alene! — udbrød hun pludselig.

— Hvad mener du? — Alene? Skulde han, skulde Onkel Ludvig ikke komme alene! Laan mig Brevet, Mama, der staar vel ikke *vi* — sagde Baronesse Sofie forfærdet. — Ne—nej, *jeg* staar her. Jeg mener at komme osv.

— Naturligvis kommer han alene, men jeg tænker paa Tjeneren. Onkel Ludvig rejser næppe noget Steds uden sin Kammertjener. —

— Det har du da Ret i, Mama. Kammertjeneren har han sagtens med. —

— Ikke sandt, Adele. Du var sidst hos Familien sammen med Onkel Ludvig. Tror du, at han nogensinde rejser uden Tjener? —

Baronesse Adele fór op ved Tiltalen. Hun havde siddet i sine egne dybe Funderinger og ikke hørt de andres Tale. Det var Penge, hun tænkte paa. De Penge, der vilde gaa med til dette Besøg, Onkel Ludvig vilde beære dem med. Hvor tarveligt det end kunde blive, saa løb der en Del Ekstraudgifter med, det kunde ikke være andet. Og Ekstraudgifter var den rene Ulykke der i Hjemmet, hvor Ekstraindtægter kun kendtes af Navn. Vistnok kunde hun føje et beskedent lille Plus til de magre Rentepenge ved sin Syning, men det kunde sandelig ikke gaa under Begrebet Ekstra, da hver Øre i Forvejen var lagt Beslag paa og regnet med. Nu havde hun seks Kroner staaende hos Frøknerne Ingversen, som hun kunde hæve i Morgen. Men hvor langt kom man med dem! En Krone og halvtreds fik hun for denne Lysedug, der maatte være færdig i Aften, altsaa blev Summen alt i alt syv Kroner og halvtreds, men deraf gik mindst én Krone til Blomster at sætte i den sachsiske Vase paa Konsollen.

Mama gentog sit Spørgsmaal.

— Nej, der er vistnok al Rimelighed for, at Onkel har sin Tjener med — svarede Baronesse Adele, nu lysvaagen tilbage igen hos de to øvrige. — Sidste Gang, vi var sammen, havde Onkel Jackson med. I ved, den stramme, formfuldendte Englænder, der har fulgt ham Europa rundt. Jackson og Botilla! — udbrød hun plud-

selig og brast i Latter. — Kan man tænke sig to større Kontraster. Vi kan ikke sætte Jackson i Køkkenet, Mama. —

— Vil du maaske have ham med ved Bordet? —

— Kan Botilla ikke dække til ham og sig selv inde i Sovekammeret? —

— Tjenestefolk i vort Sovekammer! —

— Ja, Mama, du véd ikke, hvor alting er anderledes nu end i din Ungdom; og du aner ikke, hvor store de Folk er. Jeg forsikrer dig, at det var Kammerjomfruen paa Roselund, der fik mig til at forkorte mit Ophold der. Baade Onkel Jørgen og Tante Josephine var lutter Elskværdighed, det ved du, jeg tidt har sagt, men deres Kammerjomfru var utaalelig. Alene den Maade hun havde at *se* paa min Kjole og mine Toiletsager var, til at faa Blodet til at koge i en. Det kan *slet* ikke gaa an, at anbringe Jackson i Køkkenet; jeg véd heller ikke, hvordan han skulde faa Plads, han maatte sidde paa Huggeblokken. Vi maa, som Sofie foreslog, lade Botilla arrangere Soveværelset. Min Seng kan flyttes ud, og de to er jo heldigvis til at skubbe sammen, saa dækker hun Bordet derinde, — og om hun lod ham forstaa, at det var *hendes* Værelse ... —

— Tak, vi behøver ikke at kruse op med Løgne for vor Slægtnings Tjener — udbrød Enkebaronessen indigneret — det kan være nok, at vi lader ham komme ind i vore Stuer! —

Adele tog fat paa Syningen igen. Øjeblikkene var dyre.

— Men nu efter Gedden, Mama — skyndte Baronesse Sofie at lede af — mener du, at vi da kan nøjes med Spejlæg garneret med Karse, eller hvordan? —

Der var meget at drøfte den Aften.

— Saa Adele, læg nu sammen. Det gælder da heller ikke Livet — udbrød Mama og viste sig i Natkappe og dyb Negligé i Døren ind til Lejlighedens andet Værelse, det omdebatterede, fælles Sovekammer — kom nu i Seng, Barn. —

— Nu er jeg ogsaa helt færdig — svarede Adele, der havde to røde Pletter paa Kinderne af den anstrængende Flid. — Jeg mangler kun Brevet til Frøknerne Ingversen, som Botilla skal have med i Morgen tidlig, naar hun gaar derhen. —

Det kunde aldrig falde Baronesse Adele ind personlig at indfinde sig i Ingversens Broderimagasin, for at faa noget udleveret eller indlevere et færdigt Arbejde; Botilla var Komissionær og gik troligt Bud mellem Forretningen paa Torvet og Baronessens Hjem herude ved Lunden. Men selv Botilla holdtes ganske udenfor Hemmeligheden. Det var et fromt Bedrag, en Slags stiltiende Overenskomst, at hun ikke vidste, hvad de hyppige Besøg i Broderimagasinet betød. Alt gik pr. Brev, og det faldt ligesaa lidt de to Frøkner Ingversen ind, at ville sende Botilla hjem med mundtlig Besked eller Penge, som det kunde falde dem ind at øve Vold. De var to dannede Piger, der forstod at værdsætte den Støtte, de havde i Baronesse Adele. Ikke for ingenting havde deres Moder tilbragt Halvdelen af sit Liv som Husjomfru paa adelige Herregaarde.

* * *

Den fjortende oprandt med Solskin.

— Ganske, som naar de kongelige rejser — udbrød Mama fornøjet, da hun stod op — det — siger man da altid. —

— Det er baade vel og ilde med det stærke Martssolskin — mente Adele, som var ved at iføre sig den brune Kjole, der sad som den var støbt om hendes endnu ungdommelige, slanke Figur — Foraarssolen er ikke saa lidt ubarmhjertig — vedblev hun — den viser hver lille Brøst og Mangel. —

Og at der var mangen Brist og mangt, der trængte til at dækkes der i Huset, kunde ikke nægtes. Møblerne var saa gamle, Forgyldningen skrabet af, Tæpper og Betræk traadslidte og Stopningen i de møre Gardiner slet ikke til at skjule. Heldigvis dækkede Familiebillederne over det revnede Tapet, men værst var det med det ene Pillespejl. De to forgyldte Rokokospejle med Marmorkonsollerne var ellers dem, der gav »Salonen« dets Præg af Fornemhed, men nu var sidste Vinter Glasset faldet ud af det ene og gaaet i tusinde Splinter. Siden var det ikke bleven erstattet — det vil sige, erstattet var det paa en Maade, idet Baronesse Sofie, der var Husets mest praktiske Medlem, havde dækket Hullet med hvidt Glanspapir, som hun havde givet et glasagtigt Skær ved at male over med en let, blaa Tone. Ved Lampelys kunde det se helt skuffende ud, men i det stærke Solskin var det ikke til at skjule. Derfor havde Baronesse Adele lige straks tænkt paa de Blomster, der *maatte* i Vasen, som stod paa Konsollen. Det dækkede da altid noget.

Tidlig om Morgenen havde hun været ude hos Byens eneste Blomstergartner, for at faa en Buket, men den Tur havde været en sørgelig Skuffelse. Den store, farverige Blomsterkost, hun havde tænkt sig, blev til en meget beskeden Haandfuld Tulipaner og Immergrønt, der ikke saa ud af noget i den bredmundede, gammeldags Vase, der var slaaet op til at rumme det firdobbelte. Hvordan hun vendte og drejede den, skinnede Papiret lige uhyggelig dødt bagved, om at dække var der simpelt hen ikke Tale.

Men denne Dag skulde blive en virkelig Mærkedag i Husets Historie, og Baronesse Adeles Sorg blev hurtig slukket. Ved Titiden rullede Køkkenvognen fra Hofjægermesteren paa Næsseholm op foran Døren og Tjeneren afleverede en mægtig Pakke med tilføjet Brev, hvori Næsseholms Herre i udsøgte Vendinger komplimenterede de tre Baronesser og bad dem ikke at

forsmaa en lille Foraarshilsen fra Gaardens Drivhus.

At det var mere til Ære for den fornemme Gæst, der ventedes, end til Glæde for dem selv, var ikke vanskeligt at regne ud, men Tiden var for knap til Skumlerier og Gaven modtoges med Fryd.

Der var Azaliaer og Tulipaner, Hyacinther og Roser, udsprungne Kirsebærgrene og pragtfulde Bregneblade, store nok til at dække baade i Bredden og Længden. Baronesse Adele glødede, det var en Lyst, et Velvære at fraadse i denne duftende Pragt.

— Havde vi bare vidst forud, at disse vilde komme, kunde du have sparet den Krone — kunde Baronesse Sofie ikke lade være med bekymret at sukke — men hvem anede vel ogsaa ... —

Hun gik ind og ud mellem Salonen og Soveværelset, som Botilla havde faaet lavet om til et Slags Forværelse og hvor i det ene Hjørne Bordet stod dækket til to.

Mama var ikke saa lidt beklemt, trods sit rolige Ydre. Det var *saa* sjældent, at hun nuomstunder gjorde Honnørs for noget Medlem af Slægten i sit eget Hjem — og hun turde slet ikke tænke paa Sammenligningen mellem før og nu, skønt det netop ved denne Lejlighed var saa vanskeligt at lade være. Den Gang Baronen levede og Børnene var smaa og de førte Hus, havde Rækker af Sale, Heste og Vogne, Skarer af Tjenestefolk — mens hun nu sad i en to Værelses Lejlighed med Botilla!

Botilla, som havde gaaet til Haande der i Huset i mange Aar, og var gift med en Skomager, var saa ophedet ved den store Begivenhed, at hun glødede omkap med Kobberkedlen paa Komfuret. Hun var ikke saa bange for Baronen, fine Folk var hun jo nu vænnet til, men det var Tanken om Jackson, der ligefrem satte sig i hendes Knæ. Hvad hun hørte Baronessen ymte om, gjorde hende heller ikke tryggere, en levende Englænder var aldrig før kommet paa hendes Vej, og at han var noget ganske aparte, kunde hun let regne ud, siden hendes Naade tillod at han som dog nok *var* et Mandfolk, skulde sidde og spise i Baronessernes eget Sovekammer.

Klokken 12[20] rullede det lille lokale Tog ind paa Perronen, hvor Stationsforstanderen »tilfældigvis« stod i sin bedste Uniformsfrakke. Han havde engang staaet ved samme Regiment som Lehnsbaronens Søn og man vidste ikke, om det muligvis kom til en Presentation.

I Togets eneste 1ste Klasseskupé kom Baronens Ansigt tilsyne. Han stod med Monoklen klemt ind i det ene Øje og spejdede ud og nikkede venligt til de to yngre Baronesser, der var mødte, for at tage imod ham. Mama blev hjemme

Det er jo en hel Rejse — udbrød han Gang efter Gang.

naturligvis, desuden havde den moirée antique ved nærmere Eftersyn vist sig umulig til fuld Dagsbelysning, bristet som den var i Folderne, ved at ligge saa længe hengemt.

Helt spændstig og ungdommeligt rask sprang Baronen ned ad Vogntrinet og rystede de rødmende Damers Hænder, mens han paa en kavalermæssig Maade overøste dem med Komplimenter og sirlige Talemaader. Bag hans lille, yderlig elegante Skikkelse stod som plantet i Jorden, Jackson, med sit glatbarberede, graasprængte Hoved og bukkede dybt med Hatten i den ene Haand og i den anden en stor Buket lyserøde Roser, som han ceremonielt rakte mod

Baronesse Sofie, den ældste af de to Damer.

— Roser fra Drivhuset hjemme — forklarede Baronen med en elegant Haandbevægelse — her ude har man vel næppe den Slags paa denne Aarstid. —

Stationsforstanderen saa langt efter det fornemme Selskab, eskorteret af Jackson. Ikke et Blik havde Ekcellencen haft for Omgivelserne, heller ikke et Ord havde Baronesserne ofret ham, siden de kom til Stationen.

— Snobberak! — mumlede han indædt og løb hastigt ovenpaa, for at skifte Frakken med den alleræIdste, han havde.

Onkel Ludvig var trods sine smilende Ord ikke i Stemning. Det var ikke til at tage fejl af. Baronesse Sofie fik straks en frysende Fornemmelse indvendig af, at han egentlig angrede, at han var kommen. Vejen syntes ham aabenbart for lang, og da han galant holdt paa, at Damerne skulde benytte Fortovsfliserne, gik de alle midt ad Gaden, hvor Brolægningen ikke var bedre.

— Det er jo en hel Rejse — udbrød han Gang efter Gang.

Baronesserne gjorde de bedste Undskyldninger.

— Ingen smuk By — hm? Hvor kunde ogsaa Eders Mama finde paa at vælge netop denne By? —

Nej, Onkel Ludvig var aabenbart endnu morgengnaven.

Mama kastede et sidste mønstrende Blik ud over Frokostbordet, som efter Omstændighederne virkelig var ret imponerende med den mægtige Blomsteropsats paa Midten, der kastede en fortræffelig Skygge over de noget skaarede Porcelænstallerkner ved den nederste Bordende. Dugen var den sidste af de fine, silkelignende Damaskes indvævet med Familievaabnet og ingen kunde ane den indfældte Lap under Sølvkruset, som Baronesse Sofie omhyggelig havde anbragt just der.

Nu slog Uret — saa maatte de straks være der, Botilla kom farende ind, for at være behjælpelig med Tøjet.

Modtagelsen var ceremoniel og langvarig med mange smukke Ord fra begge Sider. Botilla nejede og nejede, mens Øjnene stod hende stive i Hovedet. Aldrig i sit Liv havde hun tænkt sig, at en Englænder kunde bære sig saadan ad, som Jackson gjorde ved straks at hjælpe Damerne Overtøjet af og anbringe Baronens Frakke inde i Soveværelset, saa hjemmevant som var han født og opfostret der i Nørreby.

— Men mine Damer, De bor jo som i et rent Drivhus — udbrød Baronen pludselig og saa sig om med en lille misfornøjet Rynkning af Panden — Blomster allevegne; og jeg, der mente, at Roser var en saadan Sjældenhed i denne Udkant af Landet. Jeg ser, at jeg, som vi Mennesker saa tidt gør, atter har tænkt fejl. —

— Disse La-france-roser *har* vi virkelig heller ikke Magen til, Onkel Ludvig, forsikrede Baronesse Sofie og stillede sig hurtigt foran Rosenglasset paa Konsollen — har Mama beundret dem rigtig? —

— Vidunderlige, superbe — sukkede Mama begejstret og sugede den fine Duft ind — ak, hvor den Duft vækker Minder, kære Fætter. Du er da bleven din Ungdomskærlighed tro! —

— Jeg ønsker altid, at se de Roser paa mit Bord, saa vidt det kan lade sig gøre, det ved Gartneren, derfor har han særlig lagt sig efter den Specialitet. — Og du, Eleonora? —

— Jeg — sagde Enkebaronessen og slog ud med Hænderne paa en meget sigende Maade.

— Jeg forstaar, jeg forstaar — skyndte Baronen sig at afbryde. — Sig mig, ma chére, hvad Slags Mennesker er her i denne lille By. Til at omgaas, hm? —

Baronesse Adele anbragte Roserne i to Glas foran Onkel Ludvig og Mamas Kuverter.

— Aldrig har jeg personlig følt det gamle Bibelsprog saa stærkt som i Dag — hvem meget har, skal meget faa — sagde hun i Forbifarten og pegede med et Smil paa den duftende Overflod, der truede med at forgifte Luften om dem med sin stærke Aande.

— Og hvem lidet har, skal tages fra — hviskede Baronesse Sofie tilbage — jeg tænker paa din sidste Krone! —

Frokosten blev vellykket. Mamas Ide med Gedden viste sig at være fortræffelig. Baronen lod til at leve op og befinde sig vel, han spiste af alt, roste alt og var i sit mest naadige Lune, mens Jackson lydløst og korrekt vartede op og tog Fade og Tallerkner ud af den endnu skælvende Botillas Hænder og ikke saa meget som blinkede, ved at skulle bære Sauçeskaalen ind med begge Hænder, da Ørene var løse, limet paa til Anledningen med Syndetikon.

Der var slet ingen Pavser i den livlige Samtale.

— Mindes du, Eleonora, Blomsterfesten hos Grev Uhlendorff? — Hvor du var Celinde. —

— Og du min Floridon. —

— Og den store Hoffest. —

— Aa, jeg ser den hvide Sal saa tydelig for mig — hvor var den imposant —

— Husker du ma chère den Aften, hans kongelige Højhed viede dig en Kultus, saa at vi unge Kavallerer blev gule og grønne af Misundelse. —

Den gamle Baronesse rødmede som en ung Pige.

— Ja, mine unge Damer, Eders Mama var en feteret Skønhed i sine unge Dage, omsværmet som faa. Men smuk er hun endnu, ikke sandt — udbrød Baronen galant og truede smilende

ad sin Værtinde. — Du har handlet klogt i at vælge det stille Liv i disse idylliske Omgivelser. Intet tærer paa Udseendet og ælder én før Tiden, som det hidsende Liv ude i den store Verden, de Krav éns høje Stilling fører med, er komplet legemsopslidende — og Baronen sukkede dybt og strøg sig med Haanden over sine fyldige, glatte Kinder — rolige Dage uden Bekymringer og Begivenheder er den bedste Livseleksir. —

Enkebaronessens Smil talmede under Baronens sidste Ord, men ikke et Træk røbede, hvad hun følte ved dem.

Der blev en lille Stilhed, hvor Baronesse Sofie rejste sig og hviskede et Par Ord til Mama. Mama nikkede og rømmede sig let, som om der var kommet noget op i Halsen.

— Det er desværre ikke ganske efter eget *Valg*, at vi er havnede i dette lille Hus her i Udkanten af denne lille Købstad — begyndte hun — men Omstændighederne har ført det med sig. —

— Hvad mener du, min bedste? — faldt Baronen ind med et Tonefald, der stod i forunderlig Modsætning til hans endnu saa smilende Ansigt.

Ja, saa inde var Botilla i Rollen, at havde hun mødt Skomageren, havde hun fornægtet ham rent ud!

— Jeg mener — svarede Enkebaronessen værdigt — at havde vi kunnet vælge vort Opholdssted, var det næppe blevet her, — i disse meget indskrænkede Omgivelser, men Omstændighederne — —

Baronen smilede ikke længer; med et hastigt Blik søgte han Uret, der stilfærdigt dikkede paa Rokokokommoden.

— Pardon, ma chère — men vi glemmer vel ikke Tiden? —

Mama vinkede beroligende.

— Hvad min ældste Datter foreslog og jeg vilde have sagt, er om du ikke føler Trang til at ryge efter Maaltidet? Jeg lever jo slet ikke med længer og følger med Tiden, som ogsaa paa det Punkt ganske har forandret sig — og jeg vilde blot have sagt, at desværre forbyder vore reducerede Omstændigheder os at holde et Rygekabinet, men vil du — —.

— Men mine Damer, hvad tror De dog om mig! — udbrød Baronen og sprang pludselig op fra sin Plads. — Ryge Tobak, naar man har et saa udmærket Selskab. Nej, Gud være lovet, jeg er dog endnu en Kavaller af den gamle, franske Skole. —

De tre Timer gik hurtig tilende, og var lige tilfredsstillende for det lille Selskab i Salonen som for de to i Køkkenregionerne. Efter Ordre havde Botilla trukket afsted med Jackson for »at vise ham Byen«; og Jackson fulgte »Jomfruen« automatisk, uden at røbe nogen Følelse, som han vilde have siddet paa Huggeblokken i det mørke lille Køkken eller ved Bordet i Baronessens Sovekammer. Hun tog ham med i Lunden, hvor han lod et Par anerkendende Ord falde om Grantræernes Størrelse og Grønhed, men Byen var han ikke til at formaa at beundre, hvor meget Botilla end strængte sig an. Tavs og udeltagende stod han foran de største Spejlglasruder hos Stedets fineste Handlende og lod sig forstaa med, at der var større og finere Ting at se i London, Paris, Berlin og Rom, hvor han havde fulgt sin Herre. Men det troede Botilla ikke, skønt hun ikke turde sige ham imod. Lige saa lidt som hun turde fortælle ham, at hun slet ikke var Jomfru, men hæderlig og ærlig gift med sin Skomager. Hun havde en Følelse af, at det slet ikke var hende selv, der gik dér med den fine Kammertjener paa Gaden, men at hun »spillede Teater« og virkelig *var* Jomfru hos Enkebaronessen og at de til Hverdag levede som i Dag. Ja, saa inde var hun i Rollen, at havde hun mødt Skomageren, havde hun fornægtet ham rent ud — men heldigvis blev hendes ægteskabelige Troskab ikke sat paa den Prøve.

Og nu stod hun og rakte Jackson Overtøjet, som han omhyggelig hjalp Herskabet paa. Baronen stak hende en Tokrone i Haanden, det var Dagens Clou.

— Et charmante Besøg — en idyllisk Formid-

dag — forsikrede Baronen endnu en Gang fra Kupéen, hvor Vinduet var slaaet ned. Han viftede og vinkede, selv Stationsforstanderen i den gamle, plettede Uniformsfrakke fik en høflig Hilsen, der jog ham Blodet op i de vejrbidte Kinder.

Afsted rullede Toget, det sidste man saa, var Jackson, der stram og stilfuld bukkende stod paa Platformen foran en 2den Klasses Kupé. Saa forsvandt Toget ved Omdrejningen og kun Røgen fra Lokomotivet laa igen over Landskabet.

* * *

En Ugestid efter sad Baronesse Adele atter ved Vinduet og syede. Et Øjeblik holdt hun inde og gned sig med Haanden over de rødkantede, trætte Øjne. Det havde været en anstrængende Uge, der var fulgt paa Besøget.

— Der kommer Postbudet — sagde hun roligt. Denne Gang var han ventet.

Mama fik det firkantede Brev bragt ind og brød straks Konvolutten.

— Hvad skriver saa Onkel Ludvig? — spurgte Baronesse Sofie interesseret. — Er han tilfreds med sit Besøg? —

Mama sad et Øjeblik tavs.

— Meget — sagde hun omsider. — Han skriver meget høfligt og elskværdigt. — Begge Døtre saa hen paa hende, der var en saa underlig Klang i hendes Stemme. — Overmaade høfligt og elskværdigt — gentog hun fastere — og takker for den charmante Dag i vort lille, blomsterduftende Hjem, hvor det glædede ham at se os alle saa tilfredse, se saa godt ud og være saa glade. Hans Besøg syntes at have lettet ham en stor Byrde. —

— Sandt at sige, — skriver han, — havde han, fra en unavngiven Kilde, hørt ymte om, at »den kære Eleonora« befandt sig i yderst reducerede Omstændigheder. Det havde da været hans Hensigt ved dette Besøg, personlig at overbevise sig om Sandheden deraf, og i fornødent Fald stille en mindre Aarepenge til vor Disposition.

Men til al Lykke viste det sig, at Rygtet havde overdrevet og han var glad ved at kunne undgaa at berøre det delikate Tema: Forretningssager, som vore moderne, mere hensynsløse Herrer, ikke generer sig det mindste, for at tale med Damer om.

Verden var bleven saa brutaliseret, netop derfor var det saa velgørende, at kunne tilbringe en solrig Formiddag i idylliske Omgivelser sammen med hans Ungdoms saa beundrede »Celinde«. — Som en fin lille Blomst i Mindernes Buket vilde dette hans Besøg hos de tre elskværdige Slægtninge staa, og han forblev — etc. — deres altid hengivne Ridder

Ludvig von Haffsten.

Der fulgte en lang Stilhed efter Oplæsningen af Brevet. Ingen dristede sig til at ytre nogen Bemærkning af Frygt for, at Stemmen skulde røbe den Sindsbevægelse Indholdet kaldte frem. Kun Baronesse Adeles Naal hørte man, som den gik frem og tilbage, frem og tilbage med den fortvivlede Energi, der var hende egen.

DEN BLINDE GERONIMO OG HANS BRODER

AF ARTHUR SCHNITZLER

AUT. OVERS. VED PAUL SARAUW

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

Den blinde Geronimo rejste sig fra Bænken og greb Guitaren, der havde ligget parat paa Bordet ved Siden af Vinglasset. Han havde hørt Lyden af den første Vogn i det fjærne. Nu famlede han sig frem ad den kendte Vej hen til den aabne Dør, og saa gik han ned ad de smalle Trætrin, som førte til den overdækkede Gaardsplads. Hans Broder fulgte bag efter ham, og de stillede sig begge to lige ved Siden af Trappen med Ryggen mod Muren for at være i Læ for den regnkolde Vind, der føg gennem den aabne Port og ind over den fugtige, snavsede Plads.

Gennem det gamle Værtshus' mørke Port maatte alle de Vogne passere, som tog Vejen op over Stilferpasset. Det var det sidste Bedested for de Rejsende, som skulde fra Italien til Tyrol. Det indbød ikke til noget langvarigt Ophold, thi netop her løb Vejen ganske jævnt — uden nogen Udsigtpunkter — mellem de nøgne Højdedrag. Den blinde Italiener og hans Broder Carlo var altid i Sommermaanederne saa godt som hjemme her.

Postvognen kom rullende, og snart efter andre Vogne. De fleste af de Rejsende blev siddende, godt indpakkede i Rejsetæpper og Overfrakker, andre steg ud og spadserede utaalmodigt frem og tilbage mellem Portene. Vejret blev værre og værre, og en kold Regn piskede ned. Efter en Række smukke Dage syntes Efteraaret at være indtruffet pludseligt og altfor tidligt.

Den Blinde sang og spillede dertil paa sin Guitar; han sang, som altid naar han havde drukket, med en ujævn, undertiden skrattende Stemme. Af og til

vendte han Ansigtet opad med et haabløst lidende Udtryk. Men selve Trækkene i hans Ansigt med de sorte Skægstubbe og de blaalige Læber forblev fuldkommen ubevægelige. Hans ældre Broder stod ved Siden af ham, uden at røre sig. Naar nogen lod en Skilling falde ned i hans Hat, nikkede han til Tak og saa paa Giveren med et hastigt, ligesom flakkende Blik. Men straks vendte han, næsten ængsteligt, igen sine Øjne bort og stirrede ligesom sin Broder lige ud i Luften. Det var, som om han skammede sig over sine Øjnes Lys, som Skæbnen havde undt ham, men hvoraf han ikke kunde give sin blinde Broder mindste Del.

»Giv mig noget Vin«, sagde Geronimo, og Carlo gik, lydig som altid, for at hente noget. Medens han gik op ad Trapperne, begyndte Geronimo at synge igen. Han havde forlængst hørt op med at lytte efter sin egen Stemme og kunde derfor mærke, hvad der foregik i Nærheden af ham. Nu skælnede han ganske tæt ved to hviskende Stemmer, der tilhørte en ung Mand og en ung Kvinde. Han tænkte paa, hvor mange Gange disse to mon var kommet frem og tilbage ad denne Vej; thi i hans Blindhed og i hans Drukkenskab forekom det ham ofte, som om det Dag efter Dag var de samme Mennesker, der kom dragende over Passet, snart fra Nord til Syd, snart fra Syd til Nord. Og saaledes var det ham, som om han allerede havde kendt dette unge Par i lang Tid.

Carlo kom ned og rakte Geronimo et Glas Vin. Den Blinde svingede det henimod de to Unge og sagde: »Paa Deres Velgaaende, mine Herskaber!«

»Tak,« sagde den unge Mand; men den unge Kvinde trak ham bort; thi hun følte sig frastødt af denne Blinde.

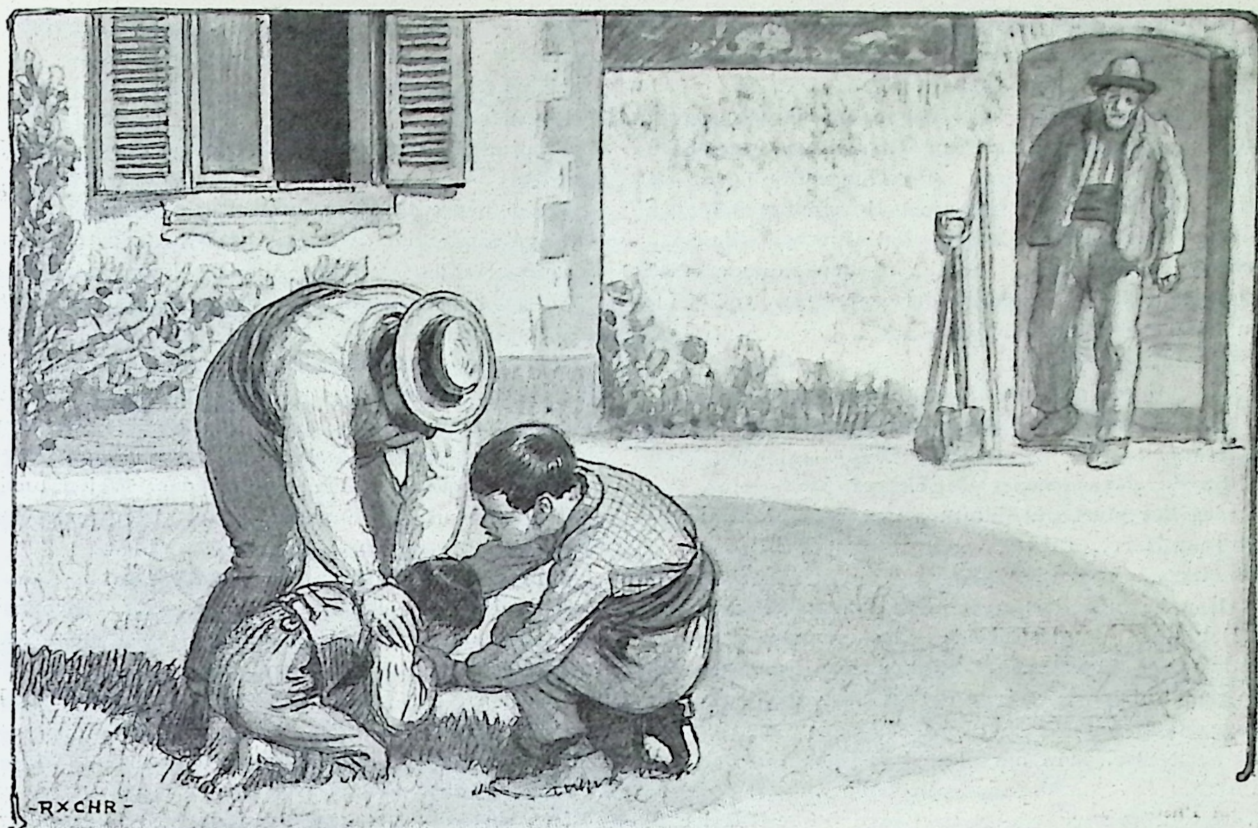
Nu kom der en Vogn med et temmeligt højrøstet Selskab: Fader, Moder, tre Børn og en Pige.

»En tysk Familie,« sagde Geronimo sagte til Carlo.

Faderen gav hvert af Børnene et Pengestykke, for at de skulde kaste det i Tiggerens Hat. Geromino bøjede, for hvert Pengestykke han fik, Hovedet til Tak. Den ældste Dreng saa den Blinde ind i Ansigtet med et Udtryk af ængstelig Nysgerrighed. Carlo betragtede Drengen. Han maatte, som altid, naar han saa Børn i den Alder, tænke paa, at Geronimo netop havde været saa gammel, da den Ulykke skete, der berøvede ham Synet. Thi endnu, efter næsten tyve Aars Forløb, huskede han den Dag med fuldkommen Tydelighed. Endnu klang i hans Øre Lyden af det gennemtrængende Barneskrig, hvormed den lille Geronimo var sunken om paa Græsplænen; endnu saa han Solstraalerne spille paa den hvide Havemur og hørte Kirkeklokkerne, der netop havde ringet i det Øjeblik. Han havde som saa ofte skudt med Pusterør efter Asketræet ved Muren, og da han hørte Skriget, frygtede han straks for, at han havde ramt sin lille Broder, der netop var løbet forbi. Han lod Pusterøret falde, sprang gennem Vinduet ud i Haven og styrtede hen til sin lille Broder, som laa i Græsset og jamrede sig med Hænderne for Øjnene. Ned over den højre Kind og over Halsen flød Blodet. I det samme kom Faderen hjem fra Marken gennem den lille Havedør, og nu knælede begge raadløse ned ved Siden af det jamrende Barn. Naboerne kom ilende til; den gamle Vanetti var den første, som det lykkedes at fjærne den Lilles Haand fra Ansigtet. Saa kom ogsaa Smeden, hos hvem Carlo den Gang var i Lære, og som forstod sig lidt paa at kurere; han saa straks, at det højre Øje var skudt ud. Lægen, der kom fra Paschiavo om Aftenen, kunde heller intet udrette. Ja, han yttrede endog, at der ogsaa var Fare for, at det andet Øje vilde blive angrebet, og han fik Ret. Et Aar efter var Geronimos Øjne lukket i evig Nat.

I Begyndelsen søgte man at bilde ham ind, at han med Tiden vilde blive kureret, og han syntes at tro det. Carlo, der vidste Sagens rette Sammenhæng, flakkede Dag og Nat omkring paa Vinbjærgene og i Skovene og var nær ved at tage sig selv af Dage. Men den Præst, som han udøste sit Hjerte for, sagde, at det var hans Pligt at leve og ofre sit hele Liv for sin Broder, og Carlo gav ham Ret. Han blev grebet af den dybeste Medlidenhed med Geronimo. Kun naar han var hos den blinde Dreng . . . naar han strøg hans Haar, kyssede hans Pande, fortalte ham Historier og førte ham ud paa Markerne bag ved Huset og ud mellem Vinstokkene . . . kun da følte han Lindring i sin Sorg. Straks, i Begyndelsen, havde han forsømt sit Arbejde i Smedien, fordi han ikke kunde løsrive sig fra sin Broder, og senere kunde han ikke mere beslutte sig til at vende tilbage til sit Haandværk, tiltrods for, at hans Fader formanede ham til det og var bedrøvet over det. Snart lagde Carlo Mærke til, at Geronimo var hørt fuldstændig op med at tale om sin Ulykke, og han indsaa hurtigt hvorfor: Den Blinde var kommen til Erkendelse om, at han aldrig mere vilde faa Himmelen eller Lyset eller Bjærgene at se. Nu led Carlo mere end før, hvormeget han end forsøgte at berolige sig med, at det var ikke med Vilje, han havde tilføjet Geronimo denne Ulykke. Og tit og mange Gange, naar han om Morgenen saa paa sin Broder, som laa ved Siden af ham og sov, blev han grebet af Rædsel for at se ham vaagne og løb ud i Haven for ikke at være Vidne til, hvorledes de døde Øjne hver eneste Dag paany syntes at lede efter Lyset, som for evigt var slukket for dem. Saa var det, at Carlo fik det Indfald, at Geronimo, der havde en køn Stemme, skulde lade sig uddanne videre i Musik. Skolelæreren fra Tola kom tit hen til dem om Søndagen, og han lærte ham saa at spille paa Guitar. Men den Gang anede den Blinde lidet, at han engang skulde blive nødt til at tjene sit Brød ved denne sin Kunst.

Med den sørgelige Sommerdag syntes Ulykken for stedse at have holdt sit Indtog i gamle Lagardis Hus. Høsten mislykkedes det ene Aar efter det andet, og en lille Pengesum, som den gamle Mand havde sparet sammen, blev ham franarret af en af hans Slægtninge. Da han en kold Augustdag sank om og døde ude paa Marken, ramt af et Hjerteslag, efterlod han

I det samme kom Faderen hjem fra Marken og nu knælede begge ned ved Siden af det jamrende Barn.

sig intet andet end Gæld. Den lille Gaard blev solgt, og de to Brødre var fattige og hjælpeløse og forlod Landsbyen. Carlo var da tyve, Geronimo femten Aar gammel.

Saa begyndte de det Tigger- og Vandringsliv, som de havde ført siden da; i tyve Aar havde de nu draget om paa Vejene og ved Passerne i Norditalien og det sydlige Tyrol, altid paa de Steder, hvor Strømmen af Rejsende var livligst.

Og selv om Carlo efter saamange Aars Forløb ikke mere mærkede den voldsomme Smerte, som tidligere havde fyldt ham, hvergang Solen paany lyste paa Himmelen, og hvergang han saa ud over et smilende Landskab, saa følte han dog stedse i sig en nagende Medlidenhed, bestandig og ubevidst som hans Hjertes Slag og hans Aandedræt. Og han var glad, naar Geronimo drak sig fra Sans og Samling.

Vognen med den tyske Familie var kørt. Carlo satte sig, som han plejede, paa det nederste Trappetrin, men Geronimo blev staaende, lod Armene hænge slapt ned og holdt Ansigtet vendt mod oven.

Maria, Tjenestepigen, kom ud fra Skænkestuen. »Naa, har Fortjenesten været god idag?« raabte hun ned til dem.

Carlo vendte sig ikke. Den Blinde bukkede sig ned efter sit Glas, tog det op fra Jorden og drak det ud efter at have hilst op mod Maria. Hun sad mange Gange om Aftenen ved Siden af ham inde i Skænkestuen, han vidste ogsaa, at hun var smuk.

Carlo bøjede sig frem og saa ned ad Gaden. Det blæste, og Regnen piskede ned, saa at Støjen af Vognene, der kom kørende, blev helt overdøvet. Carlo rejste sig og stillede sig igen paa sin Plads ved Siden af Broderen.

Geronimo begyndte at synge, mens en Vogn kørte ind; der sad kun én Passager i den. Kusken spændte hurtigt Hestene fra og ilede saa op i Skænkestuen. Den Rejsende blev siddende oppe i en Krog af Vognen, helt indhyllet i en graa Rejsekappe; han syntes slet ikke at høre paa Sangen. Men en kort Stund efter sprang han ned af Vognen og løb hurtigt frem og tilbage uden at fjærne sig langt fra Vognen. Han gned bestandig Hænderne mod hinanden for at varme sig. Først nu lod han til at lægge Mærke til Tiggerne. Han stillede sig op lige overfor dem og betragtede dem længe og ligesom prøvende. Carlo bøjede Hovedet let — ligesom til Hilsen. Den Rejsende var en ganske ung Mand med et smukt, skægløst Ansigt og urolige Øjne. Efter at han havde staaet en Stund foran de to Tiggere, ilede han hen til Porten, som han skulde køre igennem og rystede fortrædeligt paa Hovedet ved det trøstesløse Syn, der mødte ham.

»Naa?« spurgte Geronimo.

»Ikke noget endnu«, svarede Carlo, »men han giver vel nok noget, naar han kører bort«.

Den Rejsende kom igen tilbage og lænede sig til Bagsmækken af Vognen. Den Blinde begyndte at synge. Nu syntes den unge Mand pludselig at lytte til med stor Interesse. Staldmesteren kom ud og

spændte Skaglerne paa igen; og først nu greb den unge Mand ned i sin Lomme og gav Carlo en Frank.

»Tak, mange Tak,« sagde denne.

Den Rejsende satte sig i Vognen og viklede sig igen ind i sin Kappe. Carlo tog Glasset op fra Jorden og gik op ad Trapperne. Den Rejsende bøjede sig ud af Vognen og rystede paa Hovedet med et paa engang overlegent og sørgmodigt Udtryk. Pludselig syntes han at faa et Indfald, og han smilede. Saa sagde han til den Blinde, der stod knapt to Skridt fra ham: »Hvad hedder Du?«

»Geronimo«.

»Naa, Geronimo, lad Dig nu ikke snyde!«

I det samme kom Kusken tilsyne paa det øverste af Trappen.

»Snyde? Hvad mener De, Herre?«

»Jeg har givet din Kammerat et Tyvefrankstykke.«

»Tak, Herre, Tak!«

»Altsaa, pas paa!«

»Han er min Broder; han snyder mig ikke.«

Den unge Mand studsede lidt, men medens han endnu var hensunken i Tanker, var Kusken steget op paa Bukken og havde drevet Hestene frem. Den unge Mand lænede sig tilbage i Vognen med en Hovedbevægelse, som om han vilde sige: Skæbne, gaa din Gang! — og Vognen rullede bort.

Den Blinde vinkede hæftigt med begge Hænder til Tak. Nu hørte han Carlo, som netop kom fra Skænkestuen, og som raabte ned til ham: »Kom, Geronimo, her er varmt heroppe. Maria har gjort Ild paa!«

Geronimo nikkede, tog Guitaren under Armen og famlede sig op ad Trappen langs Gelænderet. Allerede ude paa Trappen raabte han: »Lad mig føle paa det! Hvor det dog er længe siden, jeg har følt paa et Guldstykke.«

»Hvad er der?« spurgte Carlo; »hvad er det, Du mener?«

Geronimo var nu kommen helt op og greb med begge Hænder efter sin Broders Hovede, noget han altid gjorde, naar han følte Trang til at udtrykke Glæde eller Ømhed: »Carlo, kære Broder; der findes dog altsaa alligevel gode Mennesker.«

»Ja,« sagde Carlo. »Vi har allerede to Lire og tredive Centesimi: og her er desuden nogle østrigske Penge, vist omtrent en halv Lire.«

»Og saa tyve Franks . . . tyve Franks!« raabte Geronimo. »Jeg ved det jo.« Han tumlede ind i Stuen og lod sig falde tungt ned paa Bænken.

»Hvad ved Du?« spurgte Carlo.

»Lad dog nu være at drive Spøg med mig mere! Giv mig det her i Haanden! Hvor det dog er længe siden, jeg sidst har haft et Guldstykke i min Haand.«

»Jeg ved ikke, hvor Du vil hen? Hvorfra skulde jeg dog faa et Guldstykke? Jeg har to—tre Lire i alt.«

Den Blinde slog i Bordet. »Nu kan det være nok, forstaar Du mig! Vil Du maaske skjule det for mig?«

Carlo saa bedrøvet og forundret paa sin Broder. Han satte sig ved Siden af ham, rykkede helt hen til ham og tog ham venligt ved Armen: »Jeg gemmer ikke noget for Dig. Hvor kan Du dog tro det? Der er ingen, der er falden paa at give mig et Guldstykke.«

»Men han har jo selv fortalt mig det!«

»Hvem?«

»Den unge Mand, der løb frem og tilbage nede i Gaarden.«

»Hvad mener Du? Jeg forstaar Dig ikke?«

»Først sagde han til mig: »Hvad hedder Du?« — og derpaa: »Tag Dig i Agt, lad Dig ikke snyde!«

»Du maa have drømt, Geronimo — det er jo det rene Snak!«

»Snak? Jeg hørte det med mine egne Øren, og *de* fejler ikke noget: »Lad Dig ikke snyde; jeg har givet ham et Guldstykke . . . . Nej, han sagde: »Jeg har givet ham et Tyvefranksstykke!«

Værten kom ind: »Naa, hvad er der i Vejen med Jer? Har I opgivet Forretningerne. Der kørte en Firspænder ud ad Porten i dette Øjeblik.«

»Kom,« raabte Carlo, »kom, Geronimo!«

Geronimo blev siddende: »Hvorfor . . . . hvorfor skal jeg komme? Hvad Glæde har jeg af det? *Du* staar jo ved Siden af mig og . . . .«

Carlo rørte ved hans Arm: »Ti stille, kom nu med ned.«

Geronimo tav og adlød ham. Men ude paa Trappen sagde han: »Vi tales ved om det igen.«

Carlo begreb slet ikke, hvad der var sket. Var Geronimo pludselig gaaet fra Forstanden? Thi, selv om han ogsaa let blev hidsig, saa havde han dog aldrig endnu talt paa den Maade.

I den Vogn, som netop var kommen, sad der to Englændere; Carlo tog Hatten af for dem, og den Blinde gav sig til at synge. Den ene Englænder var steget ud af Vognen og kastede nu nogle Pengestykker i Carlos Hat. Carlo sagde »Tak« og derpaa — ligesom hen for sig: »Tyve Centesimi.« Der gik ikke en Trækning over Geronimos Ansigt; han begyndte paa en ny Sang. Saa kørte Vognen med de to Englændere bort.

De to Brødre gik tavse op ad Trappen. Geronimo satte sig paa Bænken, Carlo blev staaende henne ved Kakkelovnen.

»Hvorfor siger Du ikke noget?« spurgte Geronimo.

»Det kan kun forholde sig saadan, som jeg sagde Dig før,« sagde Carlo. Hans Stemme rystede lidt.

»Hvad sagde Du da før?«

»Det maa have været en Gal.«

»En Gal? Det var jo en nydelig Forklaring. Naar en siger: Jeg har givet Din Broder tyve Franks, saa er han straks gal! — Heh, og hvorfor mon han sagde: Lad Dig ikke snyde . . . hvad?«

»Maaske han dog alligevel ikke har været saa gal . . . Men der gives jo Mennesker, der gaar rundt og gør Løjer med os fattige Stakler . . .«

»Haah,« raabte Geronimo, »Løjer? Ja, det tænkte jeg nok, Du vilde komme med; jeg sad og ventede paa det.« Han drak det Glas ud, der stod foran ham.

»Men Geronimo dog!« udbrød Carlo, og han følte, at han næppe kunde tale for Bestyrtelse, »hvorfor skulde jeg dog . . . hvor kan Du tro . . .«

»Hvorfor ryster Din Stemme . . . Heh — hvorfor?«

»Geronimo, jeg sværger Dig til, jeg . . . .

»Heh . . . . og jeg tror Dig ikke! Nu ler Du . . . jo, jeg ved, at Du ler nu!«

Staldmesteren raabte oppe fra: »Hej, Du Blinde, der er nogen!«

Ganske mekanisk rejste de to Brødre sig og gik ned ad Trapperne. Der var kommen to Vogne paa én Gang; i den ene sad der tre Herrer, i den anden et gammelt Ægtepar. Geronimo sang, Carlo stod ved Siden af ham, næsten som i en Døs. Hvad skulde han dog gøre! Hans Broder troede ham ikke! Hvor var det dog muligt? — og han skævede frygtsomt hen til Geronimo, der stod og sang sine Viser med brudt Stemme. Det forekom ham, som om han over denne Pande saa flyve Tanker, som han aldrig før havde set dér.

Vognene var allerede forlængst kørt bort, men Geronimo sang videre. Carlo vovede ikke at afbryde ham. Han vidste ikke, hvad han skulde sige, han var bange for, at hans Stemme skulde ryste igen. Da lød der en Latter oppe fra, og Maria raabte »Hvorfor bliver Du ved med at synge? Af mig faar Du jo dog ingenting!«

Geronimo holdt inde, midt i en Melodi; det lød, som om hans Stemme pludselig var bristet tilligemed hans Strenge. Saa gik han op ad Trapperne, og Carlo fulgte efter ham. Oppe i Skænkestuen satte han sig ved Siden af ham. Hvad skulde han dog gøre? Der var ikke andet for: Han maatte endnu en Gang søge at faa Broderen talt til Fornuft.

»Geronimo,« sagde han, »jeg besværger Dig . . . . hvor kan Du dog tro, Geronimo, at jeg . . .«

Geronimo sad tavs, hans døde Øjne syntes at se gennem Vinduet ud i den graa Taage. Carlo talte videre: Det kan jo godt være, at han ikke har været gal . . . . han kan have taget fejl . . . ja, han kan have taget fejl . . . .« Men han følte godt, at han ikke selv troede paa, hvad han sagde.

Geronimo flyttede sig utaalmodigt bort fra ham. Men Carlo talte videre med pludseligt Liv: »Hvorfor i al Verden skulde jeg ogsaa gøre det . . . Du ved dog, jeg spiser og drikker ikke mere end Du, og naar jeg køber mig en ny Frakke, saa fortæller jeg det dog altid til Dig . . . hvad skulde jeg da saa bruge alle de mange Penge til, hvad skulde jeg gøre med dem?«

Da mumlede Geronimo mellem Tænderne: »Lyv ikke; jeg kan jo høre, at Du lyver.«

»Jeg lyver ikke, Geronimo, jeg lyver ikke;« sagde Carlo forskrækket.

»Heh, har Du maaske allerede givet hende dem? Eller faar hun dem først senere?« skreg Geronimo.

»Er det Maria, Du mener?«

»Ja, hvem skulde det ellers være? Aa, Din Løgner, Din forbandede Tyv!« — og han stødte til sin Broder med Albuen, som om han ikke vilde sidde længere ved Siden af ham ved Bordet.

Carlo rejste sig. Først stirrede han paa sin Broder og saa gik han ud af Værelset og ned i Gaarden. Han saa med vidtopspilede Øjne ud mod Gaden, som brunlige Taager tilhyllede for hans Blik Det var holdt op med at regne. Det var ham, som havde hans Broder jaget ham bort. Hvad var der da sket . . . . han kunde endnu ikke fatte det. Hvad kunde det have været for et Menneske? Han giver en Frank og siger, at det er et Tyvefrankstykke. Han maa dog

— Han er min Broder, han snyder mig ikke!

have haft en eller anden Hensigt med det? . . . Og Carlo ledte efter i sin Hukommelse, for at undersøge, om han muligvis engang kunde have lagt sig ud med nogen, som nu sendte en anden for at hævne sig . . . Men saa langt han end tænkte tilbage, kunde han ikke huske nogen, som han havde fornærmet eller paa nogensomhelst Maade haft til Bedste. I tyve Aar havde han jo ikke bestilt andet end at staa i Gaardene og ved Grøftekanterne med Hatten i Haanden . . . . Var der maaske nogen, der bar Nag til ham for et Fruentimmers Skyld. Men hvor længe var det dog ikke siden, han havde haft med et saadant at gøre . . . Opvartningspigen i »La Rosa« havde været den sidste . . . . det var sidste Foraar . . . . men for hendes Skyld kunde der da ikke være nogen, der var misundelig paa ham . . . det var ikke til at forstaa! Hvad for Mennesker kunde der mon gives ude i den Verden, som han ikke kendte . . . hvad vidste han om det? Denne Fremmede maatte vel have haft en eller anden Mening med at sige til Geronimo: Jeg har givet Din Broder tyve Frank! . . . . Nu ja . . . . men hvad skulde han dog gøre nu? Med en Gang var det bleven ham klart, at Geromino ikke længere havde Tiltro til ham! . . . Han kunde ikke udholde den Tanke. Han maatte gøre noget, for at det kunde blive anderledes . . .

Og han ilede igen op.

Da han igen traadte ind i Skænkestuen, laa Geronimo udstrakt paa Bænken og syntes ikke at bemærke, at Carlo traadte ind. Maria bragte dem begge Mad og Drikke. De talte ikke et Ord under hele Maaltidet. Da Maria kom for at tage Tallerkenerne bort, lo Geronimo pludselig højt og sagde til hende: »Hvad vil Du nu købe Dig for dem?«

»For hvad?«

»Naa . . .? En ny Kjole eller nogle Ørenringe?«

»Hvad i al Verden er det dog, han mener?« sagde hun og vendte sig til Carlo.

Imidlertid drønede nede fra Gaarden Lyden af tunge Vogne, og Maria løb ned. Efter et Par Minutters Forløb kom der tre Fragtvognskuske ind og tog Plads ved et Bord; Værten gik hen til dem og hilste paa dem. De brummede over det daarlige Vejr.

»Vi faar Sne i Nat,« sagde den ene af dem. Den ene fortalte om, hvorledes han for ti Aar siden var bleven sneet inde i Passet midt i August Maaned. Maria satte sig hen til dem. Ogsaa Staldmesteren kom hen til dem og gav sig at spørge til sine Forældre, som boede nede i Bormio.

Nu kom der igen en Vogn med Rejsende.

Geronimo og Carlo gik ud, Geronimo sang, Carlo holdt Hatten frem, og de Rejsende gav dem Almisser. Geronimo lod nu til at være ganske rolig. Han spurgte flere Gange: »Hvormange er Klokken?« og nikkede let med Hovedet som Tak, naar Carlo svarede ham paa hans Spørgsmaal. Imidlertid søgte Carlo at samle sine Tanker. Men det var ham umuligt, han havde stadig kun en dump Følelse af, at der var sket noget skrækkeligt, og at han var ganske tilovers i Verden.

Da Brødrene igen gik op ad Trapperne, hørte de Fragtkuskene oppefra tale i Munden paa hinanden og le højt. Den yngste raabte Geronimo i Møde »Syng engang for os; vi skal betale for det . . . ikke sandt?«, han vendte sig mod de andre.

Maria, som netop kom ind ad Døren med en Flaske rød Vin, sagde: »Lad endelig være at komme ham nær i Dag, han er i daarligt Humør.«

I Stedet for at svare stillede Geronimo sig op midt i Værelset og begyndte at synge. Da han var færdig, klappede Kuskene i Hænderne.

»Kom herhen, Carlo,« sagde en af dem, »vi vil ogsaa kaste Penge i Din Hat, ligesom Folk nede paa Vejen,« og han tog et lille Pengestykke og løftede Haanden, som om han vilde lade det falde ned i den Hat, som Carlo strakte hen imod ham. Da greb den Blinde efter Kuskens Arm og sagde: »Hellere til mig, hellere til mig. Den kunde ellers let falde ved Siden af . . . . ved Siden af.«

»Ved Siden af . . . hvad mener Du?«

»Heh, ja . . . og ned i Skødet paa Maria!«

Alle lo, selv Maria, kun Carlo stod uden at fortrække en Mine. Aldrig før i sit Liv havde Geronimo sagt den Slags Ting . . .

»Sæt Dig ned her ved Bordet,« raabte Kuskene. »Du er en lystig Fyr.« Og de rykkede sig sammen for at skaffe Plads til Geronimo. De talte stadig højere og højere i Munden paa hverandre; Geronimo talte med, højere og mere løssluppent end ellers og drak hele Tiden. Da Maria netop kom forbi hans Stol, vilde han drage hende til sig; da sagde en af Kuskene leende: »Bilder Du Dig virkelig ind, at hun er køn». Det er jo et gammelt hæsligt Kvindemenneske!«

Men den Blinde drog Maria ned paa sit Skød: »I er nogle Fæ, alle tilhobe,« sagde han, »tror I ikke, at jeg kan se uden Øjne? Jeg ved ogsaa, hvor Carlo er i dette Øjeblik . . . Heh . . . han staar henne ved Kakkelovnen med Haanden i Bukselommen og ler.«

Alle saa hen paa Carlo, som stod med aaben Mund og lænede sig til Kakkelovnen og nu virkelig fortrak Ansigtet til et Grin, som om han ikke vilde gøre Broderens Ord til Løgn.

Staldmesteren kom ind. Naar Kuskene vilde naa Bormio, inden Mørket faldt paa, saa maatte de skynde sig, sagde han. De rejste sig og tog Afsked, larmende og højrøstet. De to Brødre var igen alene i Skænkestuen. Det var paa den Tid, hvor de ellers plejede at hvile sig. Som altid i de første Eftermiddagstimer laa hele Værtshuset hensunken i Stilhed. Geronimo havde lagt Hovedet paa Bordet og syntes at sove. Carlo gik først frem og tilbage, men satte sig derefter paa Bænken. Han var dødtræt, og det var, som gik han i en tung Døs. Han maatte tænke paa alt, paa i Gaar, i Forgaars og hele den Tid, der laa foran, men navnlig paa de varme, smukke Søndage, og de hvide Landeveje, som han og Broder plejede at gaa henad, og alt var, syntes han, saa

fjærnt og ubegribeligt, som om det aldrig mere vilde blive saadan som før.

Sent hen paa Eftermiddagen kom Postvognen fra Tyrol og snart efter, med smaa Mellemrum, en Række Vogne, som tog den direkte Vej mod Syd. Endnu fire Gange maatte Brødrene gaa ned paa Gaardspladsen. Da de gik op sidste Gang, var Tusmørket faldet paa, og Olielampen, som hang ned fra det lave Træloft, osede stygt. Nu indfandt de Arbejdere sig, som havde Arbejde i et Stenbrud i Nærheden, og som havde slaaet deres Træhytter op et Par hundrede Skridt fra Værtshuset. Geronimo satte sig hen til dem, medens Carlo blev siddende alene ved sit Bord. Det var ham, som om han allerede længe havde følt denne Ensomhed. Han hørte, hvorledes Geronimo derovre fortalte om sin Barndom — højt, ja næsten skrigende: at han udmærket huskede alt det, han havde set, da han endnu havde sine Øjnes Brug, baade Ting og Personer: Faderen, som arbejdede paa Marken, den lille Have med Asketræet ved Muren, det lille Hus, som var deres Ejendom, Skomagerens smaa Døtre, Vinbjærget bag Kirken, ja, endog sit eget lille Barneansigt, som det havde leet ham i Møde, naar han saa i Spejlet. Hvor ofte havde Carlo dog ikke hørt alt dette. Men i Dag holdt han det ikke ud. Det lød helt anderledes end ellers: Hvert Ord, Geronimo udtalte, fik en ny Betydning og syntes at være rettet mod ham. Han sneg sig ud og gik igen ud paa Vejen, der nu laa helt indhyllet i Mørke. Det var holdt op med at regne, Luften var meget kold, men Carlo fandt Lindring ved den Tanke at gaa videre, stadig videre ind i Mørket og tilsidst lægge sig et eller andet Sted ved Vejkanten for aldrig mere at vaagne. — Pludselig hørte han Lyden af en Vogn og saa Skæret af to Lanterner, som stadig kom nærmere. I Vognen sad der to Herrer, saa han, da den kørte forbi. Den ene af dem, der havde et smalt, skægløst Ansigt, for forskrækket sammen, da Carlos Skikkelse dukkede op fra Mørket i Lygteskæret. Carlo, der var bleven staaende, lettede paa Hatten. Vognen og Lygterne forsvandt, og Carlo stod igen i det tætte Mørke. Pludselig for han sammen. For første Gang i hans Liv gjorde Mørket ham bange. Han kunde ikke holde det ud et Minut længere. Og han følte i sin oprevne Sjæl en Gysen, der paa en besynderlig Maade blandede sig med en dyb kvælende Følelse af Medlidenhed med sin blinde Broder.

Da han traadte ind i Skænkestuen, saa han de to Rejsende, der før var kørt forbi ham, sidde og gøre sig tilgode med en Flaske rød Vin. De saa næppe op, da han kom ind.

Ved det andet Bord sad Geronimo endnu sammen med Arbejderne.

»Hvor bliver Du dog af, Carlo,« sagde Værten til ham allerede ved Dørtærskelen. »Hvor tør Du dog lade Din Broder være alene?«

»Hvad er der da?» spurgte Carlo forskrækket.

»Han sidder saamæn og trakterer hele Selskabet. Ja, mig kan det jo være ligegyldigt. men I burde dog tænke paa, at den strænge Tid snart staar for Døren.«

Carlo traadte raskt hen til Broderen og tog ham ved Armen. »Kom!« sagde han.

»Hvad vil Du,« raabte Geronimo.

»Kom, vi skal i Seng,« sagde Carlo.

»Vil Du lade mig være! Det er mig, der tjener Pengene. Jeg kan gøre, hvad jeg lyster med mine Penge . . . Heh! . . . det er jo ikke alting, Du kan overkomme at faa stukket i Din egen Lomme! I tror maaske. han giver mig alt, hvad vi tjener. Nej, nej! Jeg er jo blind! Men der er Folk til, gode Folk, som siger til mig: Pas paa, jeg har givet Din Broder et Tyvefranksstykke.«

Arbejderne gav sig til at le højt.

»Det er nok,« sagde Carlo, »kom!« og han trak Broderen med sig, slæbte ham næsten op ad Trappen til det nøgne Kammer, hvor de sov.

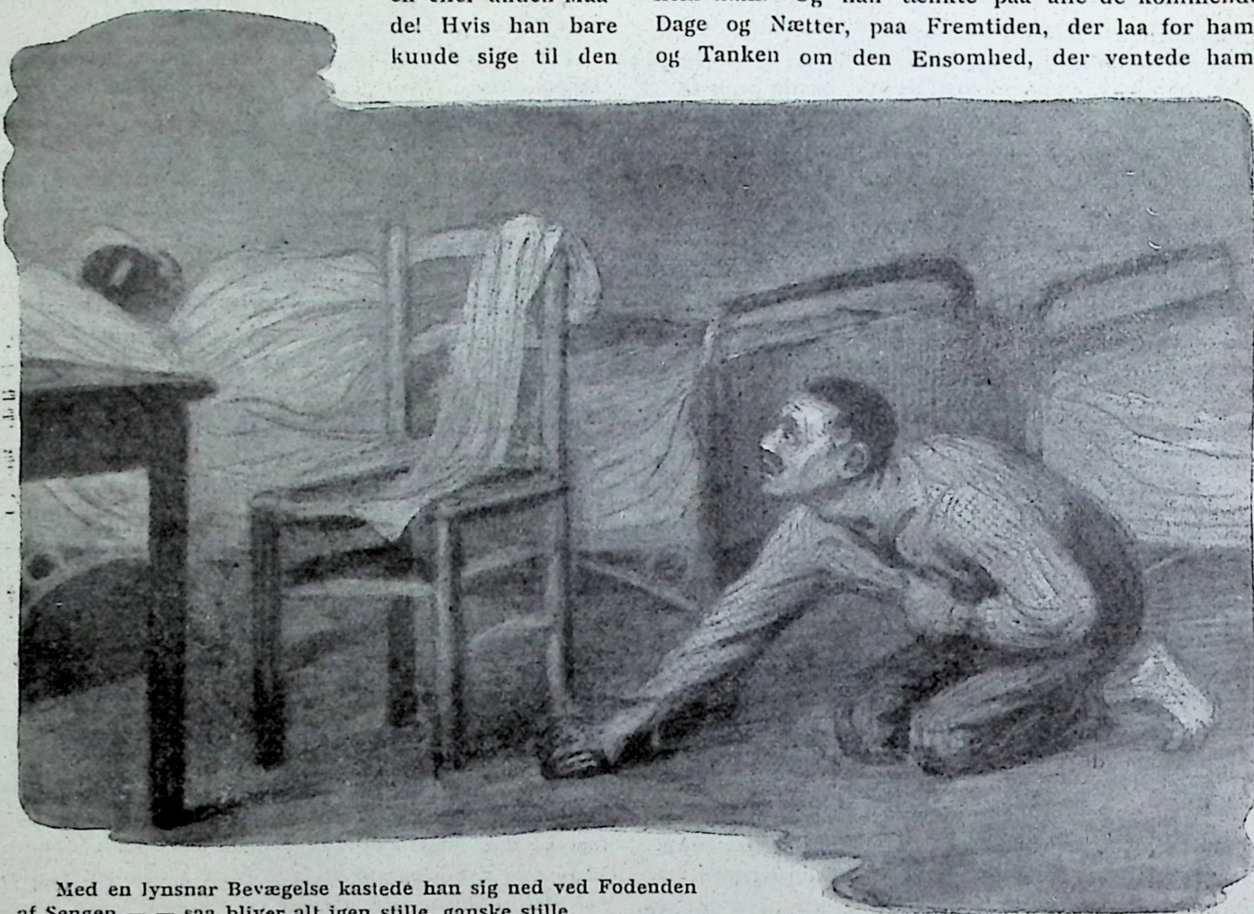
Hele Vejen op skreg Geronimo: »Ja, nu er den Dag kommen, hvor jeg endelig har opdaget det! Men vent Du bare! Hvor er hun? Hvor er Maria? Eller lægger Du dem maaske i hendes Sparebøsse? — Heh, jeg synger for Dig, og jeg spiller Guitar, Du lever af mig . . . og saa stjæler Du tilmed fra mig.« Han lod sig falde ned paa Straamadrassen.

Ude fra Gangen skinnede et svagt Lys ind i Kammeret. Døren stod aaben til Værtshusets eneste Gæsteværelse, og Maria gik og gjorde Sengene rede for Natten. Carlo stod ved Siden af sin Broder, og saa ham ligge der med oppustet Ansigt og blaa Læber og med det fugtige Haar klæbende til Tindingerne; han saa mange Aar ældre ud, end han virkelig var. Og langsomt begyndte han at forstaa det Hele. Ikke i Dag var denne Mistro opstaaet hos den Blinde; nej, længe havde den slumret i ham, og han havde kun manglet en Anledning, eller maaske ogsaa kun det fornødne Mod, til at lade den komme til Orde. Og alt, hvad Carlo havde været og gjort for ham var spildt; til ingen Verdens Nytte havde det været, at han havde angret saa dybt og ofret hele sit Liv for Geronimo. Hvad skulde han dog gøre nu? — Skulde han blive ved med Dag for Dag i en Uendelighed at føre ham gennem den evige Nat, værne om ham, tigge for ham og ikke hente anden Løn for det end Mistro og Skældsord? Det vilde i Sandhed være det klogeste at lade ham i Stikken, skilles fra ham. Saa maatte Geronimo vel indse den Uret, han havde gjort mod ham; saa først vilde han komme til at lære, hvad det vil sige at blive løjet for, bestjaalet og være ensom og forladt. Og han selv, hvordan skulde han friste Livet? Naa, han var jo ung endnu; naar han var alene, kunde han jo tage fat paa alt muligt. Som Gaardskarl kunde han i alle Tilfælde søge Plads overalt. Men medens disse Tanker jog gennem hans Hovede, blev han ved med at stirre paa sin Broder. Og han saa pludselig for sig, hvordan han sad paa en Sten paa Randen af en solbeskinnet Vej, med de højt opspilede, hvide Øjne stirrende op mod Himmelen, hvis Lys ikke kunde blænde ham og med Hænderne gribende ud i Mørket, der altid omgav ham. Og han følte, at ligesom den Blinde ikke havde andre paa hele Jorden end

ham, saaledes havde han selv ikke andre end denne sin Broder. Og han forstod, at hans Kærlighed til ham var det eneste, der gav Livet Indhold for ham, og han indsaa for første Gang med fuld Klarhed, at det ene og alene var Tilliden til, at den Blinde gengældte denne Kærlighed, der havde givet ham Kraft til at bære al den Modgang, der mødte ham, saa taalmodigt. Han følte, at Broderen var ligesaa nødvendig for ham, som han selv for Broderen. Han kunde ikke, han vilde ikke forlade ham. Han maatte enten roligt finde sig i, at Broderen havde Mistro til ham eller finde et Middel til at overtyde den Blinde om, hvor grundløs hans Mistillid var . . . Ja, hvis han blot kunde skaffe et Guldstykke tilveje paa en eller anden Maade! Hvis han bare kunde sige til den Blinde i Morgen tidlig: »Jeg har blot gemt det, for at Du ikke skulde drikke det op sammen med Arbejderne eller det ikke skulde blive stjaalet fra Dig . . .«

Han hørte Skridt ude paa Trappen; de Rejsende gik til Ro. Pludselig for den Tanke gennem hans Hovede, at han kunde jo gaa over til de Fremmedes Dør, banke paa og fortælle fra Ende til anden, hvad der var hændet ham i Dag og bede dem forære ham de tyve Frank. Men han forstod straks, at det vilde være aldeles haabløst. De vilde sikkert ikke engang tro et Ord af hele Historien. Og han kom ogsaa nu i Tanker om, hvor forskrækket den ene af dem, han med det blege Ansigt, var faret sammen, da han, Carlo, pludselig var dukket frem af Mørket foran Vognen.

Han lagde sig ned paa sin Halmmadras. Der var bælgmørkt i Værelset. Nu hørte han Arbejderne gaa ned ad Trapperne under højrøstet Samtale og snart derefter de to Døre blive laasede. Gaardskarlen gik endnu engang op ad Trappen og tilbage igen, og saa blev alt ganske stille. Geronimos Snorken lød nu stærkere for hans Øren, men snart forvirrede den begyndende Søvn hans Tanker. Da han igen vaagnede, var der endnu bælgmørkt omkring ham. Han stirrede henimod det Sted, hvor Vinduet var, og da han anstrængte sine Øjne, kunde han gennem det tætte Mørke skimte en mørkegraa Firkant. Geronimo sov endnu fast. Carlo tænkte paa, hvad Morgendagen vilde bringe, og der gik en Gysen igennem ham. Og han tænkte paa alle de kommende Dage og Nætter, paa Fremtiden, der laa for ham, og Tanken om den Ensomhed, der ventede ham, fyldte ham med Gru. Hvorfor havde han dog ikke været modigere før, hvorfor var han dog ikke gaaet ind til de Fremmede og havde bedt dem om de tyve Francs. Det kunde jo dog være, at de havde haft Medlidenhed med ham. Og dog — maaske var det godt, at han ikke havde bedt dem. Ja, men hvorfor var det godt? . . . Han satte sig med et Ryk over Ende og følte sit Hjerte banke heftigt. Han vidste, hvorfor det var godt: Naar han havde henvendt sig til dem, og de havde afvist ham, saa vilde de straks have Mistanke til ham — men nu . . . Han stirrede henimod den graa Firkant, der langsomt begyndte at blive lysere . . . Det var faret gennem hans Hovede mod hans Vilje, det var jo umu-

Med en lynsnar Bevægelse kastede han sig ned ved Fodenden af Sengen — — saa bliver alt igen stille, ganske stille.

ligt, ganske umuligt. . . . Døren derovre var jo laaset — og desuden: hvor let kunde de ikke vaagne. . . . Ja, og derhenne meldte den ny Dag sig som en graa, lysende Plet.

Carlo rejste sig; det var, som om noget trak ham over mod Vinduet, og han lagde sin Pande mod den kolde Rude. Hvorfor var han i Grunden staaet op? For at overveje. . . . Hvilket? . . . Det var jo umuligt — og desuden var det en Forbrydelse. En Forbrydelse? Hvad betød vel tyve Frank for den Slags Folk, der kunde rejse tusinde Mile for deres Fornøjelses Skyld? De vilde jo ikke engang lægge Mærke til, at de manglede. . . . Han gik hen til Døren og aabnede den sagte. Lige overfor laa den anden Dør; i to Skridt kunde han være derovre . . . den var sandsynligvis laaset. Paa et Søm ved Siden af Dørkarmen hang nogle Klædningsstykker. Carlo famlede med Haanden henover dem. . . . Ja, hvis Folk lod deres Portemonnaier ligge i deres Lommer om Natten, saa vilde Livet jo være meget let, saa var der snart ikke nogen mere, der behøvede at tigge . . . . men Lommerne var tomme! Hvad skulde han dog saa gøre? Skulde han igen gaa tilbage til sit Værelse og lægge sig paa Madrassen. Der kunde jo dog maaske tænkes en anden Maade at skaffe sig tyve Frank paa . . . en mere hæderlig og mindre risikabel Maade. Han kunde jo for Exempel virkelig stikke et Par Centesimi til sig, hver Gang han fik en Almisse, og naar han saa tilsidst havde samlet tyve Frank sammen, saa kunde han bytte sig et Guldstykke til. . . . Men hvor længe vilde det ikke vare, inden han naaede saa vidt. . . . Maaneder, ja, maaske et Aar! Aa, hvis han blot havde Mod! Han stod endnu ude i Gangen; han saa henimod Døren . . . .

Hvad var dog det for en Lysstribe, der faldt fra oven og ned paa Gulvet? Var det muligt? Var Døren virkelig kun skubbet til, og ikke aflaaset . . .? Var det vel i Grunden saa mærkeligt? I mange Maaneder havde jo Laasen været i Stykker paa den Dør; og det gjorde jo heller ikke noget; den hele Sommer havde det Værelse kun været benyttet tre Gange — to Gange af nogle Haandværkssvende og en Gang af en Turist, der var kommen til Skade med sin Fod. Døren kunde ikke lukkes . . . der udfordredes kun lidt Mod, saa gik det Hele af sig selv. Det værste, der kunde ske, var, at de begge vaagnede, og saa kunde han jo altid finde paa en eller anden Udflugt. — Han kigger gennem Sprækken ind i Værelset. Det er endnu saa mørkt, at man kun lige kan skælne Omridset af to Legemer, der hviler i Sengene. Han lytter: de aander roligt og regelmæssigt. Carlo aabner Døren sagte og træder ganske lydløst ind i Værelset paa bare Fødder. Begge Sengene staar paa langs op ad den samme Væg, ligeoverfor Vinduet. Midt i Værelset staar der et Bord; Carlo sniger sig hen til det; han famler med Haanden hen over det og finder et Nøgleknippe, en Pennekniv og en lille Bog . . . intet andet — nej, naturligvis; at han ogsaa kunde være saa dum at bilde sig ind, at de vilde lægge deres Penge paa Bordet! Han gaar hen til den Seng, der er nærmest Døren; her paa Stolen ligger der noget . . . han føler efter, hvad det er . . . en Revolver! . . . Carlo farer sammen. Er det mon ikke bedst, han stikker den til sig med det samme? Thi af hvilken Grund har vel Manden lagt den dér ved Siden af sig? Hvis han nu vaagnede og saa Carlo . . . Nej, forresten, han kunde jo bare sige: »Klokken er tre, Herre, det er paa Tide, De staar op!« — og han lader Revolveren ligge.

Han lister sig længere ind i Værelset Hvad er mon det, der ligger paa den anden Stol, under Haandklæderne . . . store Himmel . . . en Pung — han griber den! I det samme hører han en sagte Støj. Med en lynsnar Bevægelse kaster han sig ned ved Fodenden af Sengen . . . endnu en Gang hører han Lyden af et Menneske, der vender sig i Sengen, et dybt Aandedræt, en Rømmen — saa bliver alt igen stille, ganske stille. Carlo bliver liggende paa Gulvet med Portemonnaien i Haanden og venter paa, hvad der vil ske. Nu er der intet, der rører sig mere. Dæmringen kaster allerede sit blege Lys ind i Værelset. Carlo vover ikke at rejse sig, men kryber paa Hænder og Fødder hen til Døren, der staar saa meget aaben, at han kan smutte ud af den, sniger sig derpaa videre, ud i Gangen, og først dèr rejser han sig langsomt og trækker Vejret dybt. Han aabner Pungen; den har tre Rum; i de to er der kun smaa Sølvstykker, men nu aabner han den tredie, der er lukket med en lille Skyder og ser, at den indeholder tre Guldstykker. Et Øjeblik tænker han paa at tage to, men hurtigt viser han denne Tanke fra sig, tager kun et af Guldstykkerne og lukker Pungen. Saa lægger han sig atter paa Knæ paa Gulvet, ser gennem Sprækken ind i Værelset, hvor alt er ganske stille, og giver saa Pungen et Skub, saa den glider hen under den anden Seng. Naar den Fremmede vaagner, vil han tro, at den er falden ned fra Stolen. Carlo rejser sig langsomt; da knirker Gulvet under hans Fødder, og i det samme hører han en Stemme raabe udefra: »Hvem er det? Hvem er det?« Carlo viger hurtigt et Par Skridt tilbage med tilbagetrængt Aandedræt og glider stille ind i sit Kammer . . . endnu engang hører han nogen bevæge sig i Sengen derovre, saa bliver alt igen ganske stille. Han holder Guldstykket imellem Fingrene. Det er lykkedes, det er virkelig lykkedes! Han har de tyve Franks og kan sige til sin Broder: »Ser Du saa, at jeg ikke er nogen Tyv.« Og endnu i Dag vil de begive sig paa Vandring — imod Syd, til Bormio, eller videre mod Veltlin . . . og saa til Tirone . . . og Edole . . . og Breno . . . og Søen ved Iseo, ligesom forrige Aar. Det vil slet ikke være mistænkeligt, for allerede i Forgaars havde han selv sagt til Værten: »Om et Par Dage drager vi mod Syd.«

Det bliver stadig lysere og lysere; den graa Morgendæmring trænger ind i Værelset. Hvis blot Geronimo dog nu snart vilde vaagne! Det er saa dejligt at vandre afsted i den tidlige Morgenstund. Endnu før Solen stod op, skulde de være paa Vej. Blot sige Farvel til Maria og til Værten og Gaards-

karlen og saa afsted, afsted ... og først naar de havde gaaet i to Timer og allerede var tæt ved Dalen, vilde han fortælle det til Geronimo.

Geronimo rækker sig og gaber. Carlo kalder paa ham: »Geronimo«.

»Naa, hvad er der?» siger han og sætter sig over Ende.

«Geronimo, vi skal op.«

»Hvorfor?« Og han vender de døde Øjne mod Broderen. Carlo ved nu, at Geronimo sidder og tænker paa, hvad der er forefaldet om Aftenen, men at han ikke vil nævne det Hele med et Ord, før han igen har drukket.

»Det er koldt, Geronimo, kom lad os gaa herfra. Ved Middagstid allerede kan vi være i Boladore.«

Geronimo rejste sig. En stadigt voksende Støj forkyndte, at Huset var ved at vaagne. Ude i Gaarden talte Værten med Karlen. Carlo stod op og begav sig ud. Han stod altid meget tidligt op og gik ofte en Tur allerede i den tidlige Morgendæmring. Han gik hen til Værten og sagde til ham: »Ja, nu siger vi Farvel!«

»Hvad; tager I allerede afsted i Dag?» spurgte Værten.

»Ja; det er for koldt og det blæser for meget til at staa i Gaarden.«

»Naa, saa hils da Baldetti fra mig, naar Du kommer til Bormio og bed ham endelig ikke glemme at sende mig Olien.«

»Ja, det skal jeg — og saa vil jeg gerne betale, hvad vi skylder for vort Nattelogi.« Han greb i Lommen.

»Aa, det kan være det samme, Carlo,« sagde Værten. »De tyve Centesimi vil jeg skænke Din Broder; jeg har jo ogsaa nydt godt af hans Sang. Godmorgen.«

»Tak,« sagde Carlo. »Vi har jo forresten ikke saadan et forfærdeligt Hastværk. Vi er her nok endnu naar De kommer hjem fra Hytterne; Bormio løber jo ikke fra os!« Han lo og gik op ad Trapperne.

Geronimo stod midt i Værelset og sagde: »Saa, nu er jeg parat til at gaa.«

»Vel, jeg er ogsaa straks færdig,« sagde Carlo. Ud af en gammel Kommode, som stod i en Krog af Værelset, tog han deres faa tarvelige Ejendele og pakkede dem ind i en Byldt. Saa sagde han: »Det er et dejligt Vejr i Dag, men dygtig koldt.«

«Jeg ved det,« sagde Geronimo kort. Saa forlod de begge Kammeret.

»Gaa sagte,« sagde Carlo, »her sover de to, som kom i Gaar Aftes.« Forsigtigt gik de ned ad Trappen. »Værten bad mig hilse Dig,« sagde Carlo, »han har foræret os de tyve Centesimi, vi skulde betale for Værelset. Han er allerede gaaet ud til Hytterne og kommer ikke igen de første to Timer; men vi træffer ham jo igen næste Aar.»

Geronimo svarede ikke. De traadte ud paa Vejen, som laa for dem i Morgendæmringen. Carlo greb sin Broders venstre Arm, og begge gik de tavse ned gennem Dalen. Tykke Taager steg inde fra op imod dem, og Højdedragene syntes ligesom svøbt i Skyer.

Saa sagde Carlo til sig selv: »Nu fortæller jeg ham det; men han sagde ikke et Ord — tog blot Guldstykket op af Lommen og rakte Broderen det; denne tog det mellem sin højre Haands Fingre, førte det op til Panden og til Kinderne, nikkede saa endelig og sagde: »Jeg vidste det jo»!

»Naa,« sagde Carlo og saa forskræmt paa ham.

»Selv om den Fremmede ikke havde sagt et Ord til mig om det, saa havde jeg dog vidst det!«

»Ja ... Javel ...,« sagde Carlo raadløs. »Men Du forstaar jo nok, at jeg ikke deroppe i de andres Nærværelse ... at jeg ikke turde give Dig det hele paa een Gang ... og ser Du, Geronimo, jeg syntes, at det var paa Tiden, at Du fik Dig en ny Frakke og en Skjorte og ogsaa et Par Sko, og derfor var det, at jeg ...

Den Blinde rystede hæftigt paa Hovedet. »Det behøves ikke!« og han strøg sig med Haanden henover Frakken. »Den er god nok og varm nok; nu kommer vi jo til Syden.«

Carlo kunde ikke fatte, hvorfor Geronimo slet ikke var glad og ikke bad ham om Forladelse, og han sagde: »Geronimo, syntes Du da ikke, at det var fornuftigt gjort af mig? Hvorfor er Du dog ikke glad over Guldstykket.« Nu har vi det jo i Behold, ikke sandt? Vi har det fuldstændigt i Behold. Hvis jeg havde fortalt dig det oppe i Skænkestuen, hvem ved saa om ... aa, det er skam godt, at jeg ikke sagde dig det, ja vist er det det!

Men Geronimo raabte: »Hold op med Dine Løgne, Carlo, nu har jeg nok!«

Carlo stod stille og slap Broderens Arm: «Jeg lyver ikke.«

»Jo, jeg ved, at Du lyver! ... Du lyver altid ... over hundrede Gange har Du løjet for mig! — Det var ogsaa Din Mening at beholde dette her for Din egen Mund, men Du blev bange, da det kom til Stykket ... dèr har Du Sandheden, min Ven!«

Carlo bøjede Hovedet og svarede ikke. Han greb igen den Blindes Arm og gik videre med ham. Det gjorde ham ondt at høre Geronimo tale paa den Maade; men han var i Grunden forundret over, at han ikke følte dybere Sorg over det.

Taagen begyndte at lette. Efter længere Tids Tavshed sagde Geronimo: »Nu begynder det at blive varmt.« Han sagde den Sætning ligegyldigt og vanemæssigt — som han hundrede Gange havde udtalt den, og Carlo følte i dette Øjeblik, at for Geronimo var dette med Pengestykket ikke noget usædvanligt ... for Geronimo havde han altid staaet som en Tyv.

»Er Du sulten?« spurgte han.

Geronimo nikkede og tog et Stykke Ost og Brød op af Frakkelommen og gav sig til at gnave af det. Og de gik videre.

De mødte Postvognen fra Bormio. Kusken raabte til dem: »Tager I allerede Syd paa?« Saa kom der ogsaa andre Vogne, som alle skulde mod Nord.

»Jeg mærker Luften nede fra Dalen, sagde Geronimo, og et Øjeblik efter laa Veltlin for deres Fød-

der, efter at de havde passeret et Sted, hvor Vejen svingede stærkt.

»Ja, i Sandhed ... alting er som før,« tænkte Carlo ... »Nu har jeg tilmed gjort mig skyldig i Tyveri for hans Skyld og saa har det været til ingen Verdens Nytte.«

Taagen, der laa foran dem, blev stadig mere og mere gennemsigtig; Solens Straaler rev store Huller i det graa Forhæng. Og Carlo tænkte: »Maaske det dog alligevel var dumt at bryde saa tidlig op fra Værtshuset . . . . Pungen ligger under Sengen, det er i alt Fald nok til at vække Mistanke.«

Men hvor ligegyldigt var det ham ikke altsammen! Hvad kunde der overgaa ham, der var værre end dette? Hans Broder, der var bleven blind for hans Haand, han troede om ham, at han stjal fra ham, havde troet det Aar igennem og vilde blive ved med at tro det hele sit Liv .... nej, hvad kunde der vel overgaa ham værre end det?

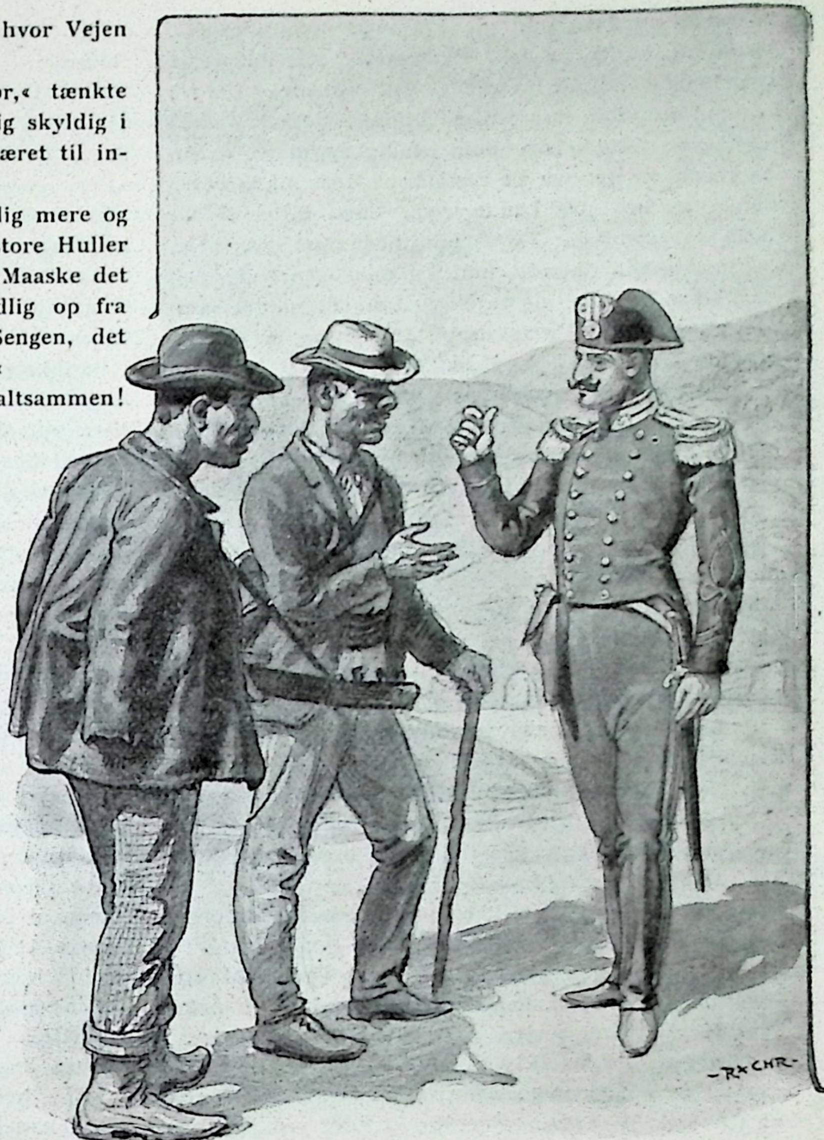
Nede for deres Fødder laa det store, hvide Hotel badet i Glansen af den lyse Morgensol, og endnu dybere nede i Dalen laa Landsbyen. Tavse gik de begge videre, og stadig laa Carlos Haand paa den Blindes Arm. De gik forbi Hotellets Park, og Carlo saa Gæsterne sidde og spise Frokost, iførte lyse Sommerdragter. »Hvor vil Du have, at vi skal gøre Holdt? spurgte Carlo.

»I »Ørnen« .... ligesom vi plejer«.

Da de var naaet til det lille Værtshus i Udkanten af Landsbyen, gik de ind i Skænkestuen. De satte sig ved Buffeten og bestilte noget Vin.

»Hvad bestiller I hernede hos os saa tidligt paa Aaret? spurgte Værten.

Carlo blev lidt forskrækket ved dette Spørgsmaal. »Er det da saa tidligt? Skriver vi ikke den tiende .... eller elvte September, hvad?«

— Jo . . . jo, jeg siger noget . . . Undskyld, Hr. Gendarm . . . men hvad er Meningen . . . hvorfor skal vi . . .

»Jo, men forrige Aar var I meget senere paa Færde.«

»Aa, men der er saa koldt deroppe,« sagde Carlo. »Vi har frosset i den Grad i Nat! Aa, hør, det er forresten sandt, lad mig ikke glemme det .... jeg skulde bede Dem om endelig at sende Olien op.«

Luften i Skænkestuen var hed og lummer. En sær Uro greb Carlo; han ønskede, at han igen stod i det Fri . . . paa den store Landevej, der fører til Tirano og til Edole og til Søen ved Iseo . . . langt langt bort! Pludselig rejste han sig.

»Skal vi allerede gaa?« spurgte Geronimo.

»Ja, vi skal være ved Middagstid i Boladore. Vi vil spise til Middag i »Hjorten«; det er et udmærket Værtshus.«

Og de gik. Barber Benozzi stod udenfor sin Butik og røg sin Pibe. »God Morgen,« raabte han, »naa, hvorledes staar det til deroppe; det har vel sneet i Nat?

»Ja, Ja«, sagde Carlo og skyndede paa sin Gang.

Landsbyen laa bag dem; som en hvid Streg skar Vejen sig frem gennem Enge og Vinbjerge, ned mod den brusende Flod. Himlen var klar og blaa. »Aa, hvorfor har jeg dog ogsaa gjort det,« tænkte Carlo. Han saa fra Siden hen paa den Blinde. »Ser maaske hans Ansigt anderledes ud end ellers? Har han troet det om mig hele Tiden — jeg har været alene, altid — han har bestandig hadet mig«; og det var ham, som om han bar paa en tung Byrde, som han aldrig kunde formaa at befri sine Skuldre for, og han følte det, som kunde han se det evige Mørke, der laa omkring Geronimo, mens han vandrede fremad i det straalende Solskin, der hvilede over alle Veje.

Og de gik videre, stadigt videre, Timer igennem. Fra Tiden til anden satte Geronimo sig paa en Milepæl, eller de lænede sig begge til et Brogelænder for at hvile. Igen naaede de til en Landsby. Foran Værtshuset holdt der Vogne, hvis Passagerer var staaet af for at gaa indenfor, men de to Tiggere rastede ikke; de gik videre henad den store Landevej. Solen steg højere og højere, det maatte snart være Middagstid. Det var en Dag som tusinde andre.

»Kirketaarnet i Boladore i Sigte,« sagde Geronimo.

Carlo saa op. Han undrede sig over hvor nojagtigt, Geronimo kunde beregne Afstandene, thi Boladores Kirketaarne kunde virkelig nu skimtes ude i Horizonten. Han saa Nogen komme dem i Møde i det fjerne: Skikkelsen kom stadig nærmere, og nu saa Carlo, at det var en Gendarm; dem gik der saa mange af her paa Landevejen, men alligevel for Carlo let sammen. Da Gendarmen kom nærmere, saa han, at han kendte ham og blev igen rolig. Det var Pietro Tenelli; de to Tiggere havde siddet sammen med ham i Værtshuset i Morignone en Gang i Begyndelsen af Maj, og han havde fortalt dem en skrækindjagende Historie om, hvordan han engang nær var bleven stukket ihjel af en Landstryger.

»Der staar en henne paa Vejen«, sagde Geronimo.

»Det er Tenelli, Gendarmen, sagde Carlo.

De var nu naaet helt hen til ham.

»God Morgen, Hr. Tenelli,« sagde Carlo og blev staaende foran ham.

»Hør, der er ikke noget at gøre ved den Sag,« sagde Gendarmen, »men I maa begge to følge med til Stationen i Boladore.«

»Hvadfornoget,« raabte den Blinde.

Carlo blev bleg. »Det er jo umuligt,« tænkte han. »Det kan ikke være i Anledning af Tyvefrankstykket; den Sag kan de da ikke godt allerede vide Besked om her nede.«

»Det lader til, at I alligevel skal den Vej,« sagde Gendarmen leende. »saa det er jo ingen Omvej for Jer at følge med mig.«

»Hvorfor siger Du ikke noget, Carlo?« spurgte Geronimo.

»Jo . . . jo, jeg siger noget . . . Undskyld Hr. Gendarm, men . . . hvad er Meningen . . . hvorfor skal vi . . . eller rettere sagt, hvorfor skal jeg . . . ja, jeg ved virkelig ikke . . .

»Det er nu engang saadan! Det kan saa godt være, at Du slet ikke har gjort noget, det ved jeg ikke noget om. Men vi har i hvert Fald faaet telegrafisk Bud om at holde Jer tilbage, fordi I er mistænkt, stærkt mistænkt for at have stjaalet Penge fra Folk deroppe. Naa, det kan jo godt være, at I slet ikke har noget med den Sag at gøre. — Lad os se at komme afsted.«

»Hvorfor siger Du ikke noget, Carlo?« spurgte Geronimo.

»Jo, jeg siger . . . .«

»Men saa gaa dog i Guds Navn! Hvorfor skal vi blive staaende her paa Landevejen i den stegende Sol. Om en Time kan vi være i Boladore. Afsted!«

Carlo lagde, som altid, sin Haand paa Geronimos Arm, og saa gik de langsomt fremad, mens Gendarmen fulgte bag efter dem.

»Carlo, hvorfor sagde Du ikke noget?« spurgte Geronimo igen.

»Men hvad vilde Du have, jeg skulde sige, Geronimo? Vi faar jo nok at vide, hvad Sagen drejer sig om. Jeg ved ikke selv . . .«

Den Tanke for igennem hans Hovede: Skal jeg fortælle ham det hele, inden vi kommer i Forhør —. Nej, det gaar ikke an. Gendarmen kan høre alt, hvad vi siger. Naa, hvad gør forresten det. Jeg fortæller dog Sandheden, naar vi staar for Retten. »Hr. Dommer,« vil jeg sige, »det er ikke et almindeligt Tyveri, dette her! Det forholder sig nemlig saadan, at . . . «, og han anstrængte sig for at fremstille Sagen for Retten paa en klar og anskuelig Maade. »Der rejste i Gaar en Herre over Passet . . . han maa have været sindssyg . . . eller maaske har han kun taget fejl . . . og han . . . .«

Aa, Snak! Hvem vilde dog tro paa den Historie. Han vilde slet ikke faa Lov til at tale til Ende. Ingen vilde fæste Lid til denne dumme Fortælling . . . ikke engang Geronimo troede jo paa den, — og han saa fra Siden hen paa ham. Den Blindes Hovede bevægede sig, mens han gik, efter gammel Vane op og ned ligesom i Takt, men hans Ansigt var ganske ubevægeligt, og de døde Øjne stirrede tomt ud i Luften — og med ét vidste Carlo, hvilke Tanker, der nu rørte sig bag denne Pande . . . . »Naa, saadan staar altsaa Sagerne,« tænkte Geronimo vel. »Nu stjæler Carlo ikke blot fra *mig*, men ogsaa fra andre Folk . . . javel, han har jo Øjne til at se med, og han benytter dem godt« — Ja, saadan tænkte Geronimo uden Tvivl . . . Og heller ikke det, at de ikke finder nogen Penge hos mig, kan hjælpe mig, hverken overfor Retten eller overfor Geronimo. De vil spærre os inde, baade mig og ham . . . ja, ogsaa ham, for han har jo Guldstykket. — Og hans Hjerne slog Klik, saa forvirret følte han sig. Den hele Sag flød ud i en stor graa Taage og kun et eneste vidste han med fuld Klarhed: at han gerne lod sig indespærre et Aar i Arresten . . . ja, hele ti, om det skulde være, hvis blot Geronimo vilde forstaa, at det ene og alene var for hans Skyld, han var bleven Tyv

Pludselig standsede Geronimo, saa at Carlo ogsaa maatte stoppe op.

»Naa, hvad er der løs,« spurgte Gendarmen ærgerligt, »kan I se, I kan tage Benene med Jer!« Men da saa han med Forbavselse, at den Blinde lod Guitaren falde paa Jorden, løftede Armene i Vejret og famlede med begge Hænder efter Broderens Kinder. Saa nærmede han sin Mund til Carlos Læber og kyssede ham, mens Carlo først slet ikke forstod, hvad den Blinde mente.

»Er I bleven forrykte?« spurgte Gendarmen. »Afsted med Jer! Jeg har ingen Lyst til at staa og lade mig stege her i Solen.«

Geronimo tog sin Guitar op fra Jorden uden at sige et Ord. Carlo trak Vejret dybt, og lagde sin Haand igen paa Broderens Arm. Og han smilede hen for sig med et besynderligt, lykkeligt Smil.

»Afsted med Jer!« skreg Gendarmen. »Vil I se, I kan ..!« Og han gav Carlo et kraftigt Stød mellem Ribbenene.

Og Carlo gik igen fremad, mens han holdt den Blindes Arm trykket fast ind mod sig. Hans Skridt var nu meget hurtigere end før, og Smilet laa stadig omkring hans Mund. Det var ham, som om der nu slet ikke mere kunde ske ham noget slemt — hverken i Retten eller noget andet Sted i hele den vide Verden. Han havde jo faaet sin Broder igen . . . . Nej, han havde faaet ham fuldt og helt for første Gang . . .

DEN GANG, DER VAR HAJER I SUNDET....

AF HOLGER RYGAARD-HANSEN. TEGNING AF TH. IVERSEN

Vi var tre Mand høj om at sejle »Kvik«, Skipperen, Bygmesteren og jeg.

Skipperen var Baadens Ejer og naturligvis den fornemste i Selskabet. Han drev en lille Fabrik i Pudsepomade og Kakkelovnssværte og viste allerede den Gang Anlæg for en Rundmave, som han takket være Publikums Behov efter hans Fabrikata senere har kunnet dyrke i Renkultur. Men naar han sad i sin Baad var han Skipper lige fra Rorpinden til Yachtkasketten. Saa var det ham, der havde Kommandoen, og Gud hjælpe den usalige Landkrabbe, der ikke straks var med paa hans tjærede Jargon. Han sank uhjælpelig ned paa de Foragtens Dybder, hvor Torskene gaar paa femten Favne Vand....

Han havde kun een stor Sorg. Det var, at han ikke i sin Ungdom var kommet til Søen og kunde pløje de store Have. Men den Ting stod nu ikke til at hjælpe....

Bygmesteren, der i tre Semestre havde skulket lidt fra Akademiet, udfyldte Pladsen som fast Mand om Bord. Da han stammede fra en af de jyske Fjordbyer, hvor Befolkningen lever af at fragte Tørv, Æbler og Kartofler, blev han anset for at være næsten lige saa søkyndig som Skipperen selv, og blev derfor betroet til at holde Udkig, sætte Toppen, stikke Klyverbommen ud og klare op, naar Dagen var omme. Havde Frokosten været omstændelig, og Eftermiddagskulingen blev flov, kunde han endda blive sat til Roret, medens Skipperen sleb sig en Skraber.

Endelig havde jeg det ansvarsfulde Hverv at skaffe. Frokostkurven og Pilsnerne, som laa forvarede i Kølerummet under et Par løse Bundbrædder, var min Domæne. Naar Pligterne ikke lagde Beslag paa mine Kræfter, sad jeg med Ryggen til Stormasten og røg Tobak...

Vi kaldte »Kvik« for en Kutter og vi var svært glade for den. Der var maaske dem, der vilde have kaldt den for en Nøddeskal, og jeg vil indrømme, at naar den laa som en lille hvid Prik midt imellem Hveen og Humlebæk, saa kunde man godt tage den for et Stykke Madpapir, der var kastet ud fra Landskronabaaden. Men, sagde Skipperen, den Slags Folk, der kun kan finde sig til Rette i en Oceanflyver, hvor man stiller i Kjole til Middagen, og gaar paa Dækket med høj Hat paa, skal man ikke snakke Sejlads med. »Kvik« var en god Baad og en pæn Baad. Den flyttede sig, om der saa ikke var anden Kuling end de Varmegisp, som Gæsterne inde paa Skodsborg-Terrassen sad og pustede fra sig, og naar den blev holdt godt op til Vinden og Bygmesteren og jeg hang halvt uden Bords til Luvart, var det en rigtig flink Baad til at ride en stiv Byge af....

Der var en Ting, som vi alle tre var enige om, og det var, at Kvindfolk om Bord var en Uting, som man kun havde Besvær af. De klynker, bare Søerne giver en Skvæt over Dækket, og har altid noget at udsætte. Saa faar de blæst Frisuren i Uorden, og saa skal de laane et Lommespejl, og saa skal de have Eftermiddags-Kaffe, og saa skal de være hjemme til Te. Den Slags Ting kan være ret generende i en Halvdæksbaad uden Kahyt, naar hele Inventariet bestaar af en Torvekurv, tre Snapseglas, en Tobakskasse og tyve Alen Manilatrosse.

Vi havde paa den Maade sejlet en Sommer til Ende og et godt Stykke ind i den næste, uden at Enigheden var blevet rystet. »Kvik«s lille Stander vajede over det eneste bærende Princip for en lykkelig Samfundsorden. Hver af os var anbragt paa den Plads, hvortil hans Evner kvalificerede ham. Hver Onsdag Eftermiddag og Søndag Morgen tog Bygmesteren og jeg til Skovshoved, hvor Baaden havde sin Ankerplads, og naar Skipperen havde opbygget os med en Oversigt over Barometerstanden og Vindhjørnet, satte vi Sejlene og stod til Søs. Skipperen anbragte sig i Styrehullet, vi andre strakte os paa Tofterne, tændte Piberne og hengav os til Nydelsen af den eneste og sande Lykke. Der er Folk, der søger denne ad mange Veje. Disse Folk har aldrig været ude for en god Tobak i en Halvdæksbaad for halvt Slør fra S.S.O. Havde de det, vilde Piben faa en anden Lyd....

Vi var kommet hen i August Maaned med de lange Aftener, da Bygmesteren og jeg en Dag modtog en Billet fra Skipperen, at den projekterede Onsdagssejlads maatte opgives, da »Kvik« skulde males. Nu vilde det være det rene Galimathias at give sig til at male en Baad i Slutningen af Sæsonen, og vi holdt derfor Raad under Trykket af den Forlegenhed, man føler, naar en Hædersmand ikke kan lyve lidt sandsynligt.

Bygmesteren, der var verdenserfaren, spurgte: »Hvor er Kvinden?« — Da han var kommet ind paa dette Spor, fortabte han sig i sælsomme Gisninger. Han fremmanede en Direktør-Datter, hvis Forældre boede i Villaen ved Siden af Skipperen, og hvis Haarfylde skulde være af en forførende Virkning. Han blev veltalende, han fantaserede om Eva og Slangen, han fik profetiske Syner, han gik Bersærk. Saa cyclede vi ud til Baadebroen i Skovshoved.

Efter nogle Minutters Slid havde han filet Trossen over.

Sundet laa blikstille under en mægtig Fuldmaane. Og ganske rigtigt, midt derude i Maanestriben gyngede »Kvik« for Anker med dovne Sejl, en fire, fem Hundrede Alen fra Land ....

Det er ikke meget sandsynligt, at man aflyser en Sejlads for at sætte sig solo ud paa Sundet og kige paa Maanen. Bygmesteren havde naturligvis haft Ret. Der var Kvinder med i Spillet. Vi opfyldtes af Medlidenhed og Foragt; vort Indre var en eneste Skamstøtte over den træske Skipper. Vore Hjærter græd; vi saa rødt. Vi fik fat i en af Sandgraverens Robaade og kastede los ....

Jeg ved ikke, om der smugles i de jyske Kystbyer, men Bygmesteren var en stor Virtuos i Smuglerroning. Vi stak vore Lommetørklæder i Aaregaflerne og sneg os som en stor Bæverrotte hen over Vandfladen. Den eneste Lyd, der hørtes, var Kølvandets Klukken bag os. Da Skipperen laa midt i Maanestriben, holdt vi os forsigtig uden for denne. Et Torpedo-Angreb kunde ikke være bedre gennemført. En Snes Alen fra »Kvik« laa vi stille og recognoscerede ....

Dèr sad Skipperen og hans Udkaarne med den forførende Haarfylde og hjalp hinanden med Maanens Geografi. De vendte Ryggen til os og hviskede. Det er en Kendsgerning, at Kærligheden gør Folk til Hviskere. Om man anbragte et forlovet Par som Eneboere paa en Klippeø i Stillehavet, vilde de hviske. Det er en Naturlov. De taber ogsaa Sansen for Omgivelserne. Vi kunde have affyret vor Torpedo uden at afvende deres Opmærksomhed fra den interessante Maaneskive ....

Vi gled nærmere til »Kvik«, der laa og huggede dovent i de tyve Alen Ankertrosse. Da vi var tæt ved Trossen, saa Bygmesteren stort paa mig og trak sin Kniv op af Lommen. Jeg nikkede til ham. Vi forstod hinanden. Vi var Handlingens Mænd; vi fik ingen Bugvrid af skranten Samvittighed. Mens jeg tog Aarerne, smøgede han Ærmerne op over Albuen, bøjede sig ud over Rælingen, stak Armene ned i Vandet for at dæmpe Lyden og gav sig til at file paa Trossen. Efter nogle Minuters Slid havde han skaaret den over. Hævnen var fuldbragt. Lige saa lydløst, som vi var kommet, roede vi tilbage, stadig paa Siden af Maanestriben. Vi bed Tænderne sammen. Dæmonerne var over os. Hundrede Alen fra Skipperen hvæsede vi Wagner: Sover du, Hagen, min Søn!

Dér laa vi stille og afventede Virkningen.

Nu var det ganske vist blikstille Vejr; men der gik alligevel en ganske kraftig Søndenstrøm. »Kvik« var kommet i Drift, og medens de to Hviskere stadig stirrede paa Maanen, drev de med hele Østersøen i Ryggen op ad Taarbæk til.

Da vi havde forvisset os om dette, roede vi i Land og fulgte med paa Cycle inde paa Strandvejen. »Kvik« drev uforstyrret gennem Maaneskinnet en halv Times Tid, til Strømmen paa en Gang satte den fast paa Sandbunden uden for en Villa, hvis Beboere var gaaet til Ro. De to Geografer for op, de stirrede op i Træerne, de gned deres Øjne. Skipperen fik en Aare stukket ud, han sled, han stemmede imod. »Kvik« sank kun et Par Tommer dybere i Sandet. Da han saa, at intet hjalp, tog han resolut sit Parti, friede, fik Ja, og vadede i Land med sin Forlovede paa Armen.

Næste Søndag Morgen laa »Kvik« atter sejlklar — han havde faaet et Par Taarbækfiskere til at slæbe den af Bunden — og da vi skulde gaa om Bord, præsenterede Skipperen:

— Fjerde Mand om Bord, min Forlovede, Frøken Hammer.

Da vi havde gratuleret, og hvad der ellers hører til, sagde han:

— Og nu kan I sige, hvad I vil, og kalde mig en gal Mand, om I har Lyst, men jeg ved, at der er Hajer i Sundet. Vil I se her — han pegede paa den overskaarne Hampeline, der laa i Bunden af Baaden — saadan er den blevet snittet af forleden Aften, da jeg laa for Anker herude. Hvis det ikke er bidt af en Haj, vil jeg gaa ad Bunden hjem ....

Der var et Øjeblik, da vi to andre var paa Nippet til at buse ud med Tilstaaelsen. Men saa kom vi til at se paa Skipperen. Han var som forklaret, han lyste, han sprudede Solskin, han gik ikke længere paa Jorden. Indvielsen var over ham; hans Livs store Drøm var gaaet i Opfyldelse. Han var ikke længere en lille Lystsejler, der stjal sin Tid fra Pudsepomaden og Kakkelovnssværten. Han var en Helbefaren, en Topgast, en beget Ulk, der pløjede de store Verdenshave, hvor sælsomme Uhyrer ruger over de bundløse Dyb. Han levede Sømandens Liv med dets Farer og Besvær. Manilalinen havde frigjort ham ....

Vi to andre saa paa hinanden og forstod. Vi nænnede ikke at sparke Bunden ud af hans Lykke. Sandheden havde været alt for grusom. Vi bøjede Hovederne under Skæbnen, vi saa paa Manilalinen, vi slog Hænderne sammen, vi var maalløse, vi *troede*: der *var* Hajer i Sundet.

Nu er »Kvik« hugget op, og Skipperen gift og hjemfaren. Hans Søn er halvandet Aar gammel, men han ved allerede det med Hajerne. Og naar denne Søn engang bliver gammel og selv faar Børn og Børnebørn, da vil han samle dem om sig og fortælle om gamle Dage:

Den Gang der var Hajer i Sundet ....!

SLUMRENDE KÆRLIGHED

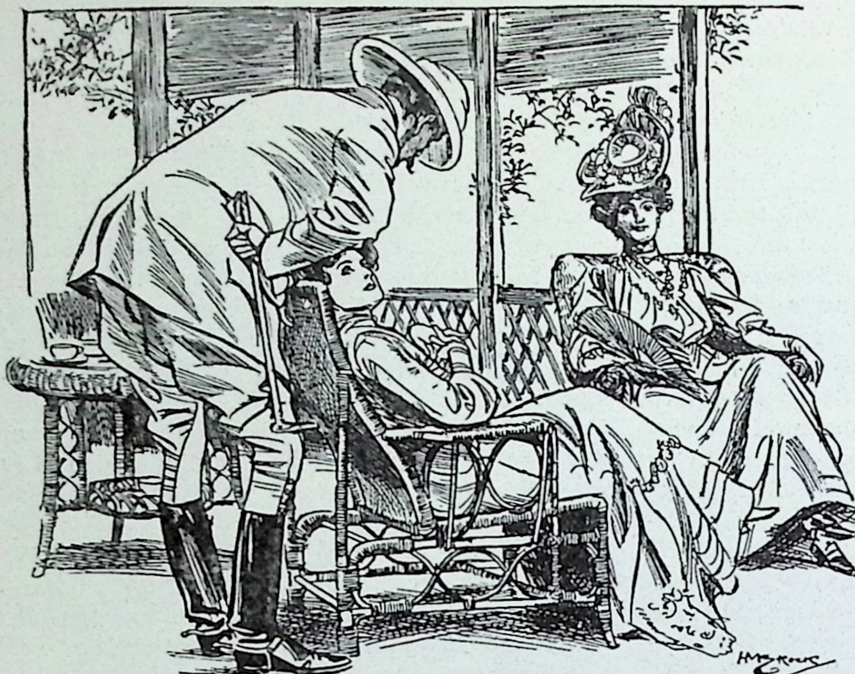
EN HISTORIE FRA INDIEN

AF IDA WYLIE. OVERSAT AF ASLAUG MIKKELSEN

»JA,« sagde Mrs. Hurst og foldede de smalle Hænder i Skødet med en fuldkommen resigneret Bevægelse, »det er frygteligt, ligefrem modbydeligt, og mere er der i Virkeligheden ikke at sige om den Ting« — hvilket var et sikkert Bevis paa, at hun var belavet paa en hel Times Nedrakning af en eller flere unavngivne Personer.

Den talende laa yndefuldt tilbagelænet i en Kurvestol paa Verandaen i Klubbygningen og viftede sig med et pludseligt Anfald af Energi. Hendes Bemærkning blev modtaget af to af de tre andre tilstedeværende Damer paa en Maade, der tydelig viste, hvor stor Ærbødighed de nærede for hende. Mrs. Hurst havde èn Gang været den toneangivende Skønhed ved en indisk Station og havde aldrig siden rigtig kunnet glemme det.

Mrs. Edwards, der sad lige over for hende, flyttede sig uroligt i sin Stol. Hun var gift med Missionæren der paa Stedet, men saa ud, som hun af ganske Hjerte ønskede, at hun ikke havde været det. Iøvrigt var hun lille og saa ud til at være en Del nervøs, især naar hun var sammen med Mrs. Hurst, der taalte hende, for det første fordi hun nu en Gang var Missionærens Kone, og for det andet, fordi hun i en sjælden Grad tjente til at fremhæve hendes egen høje, statelige Person. »Saa galt synes jeg nu heller ikke, det er,« begyndte hun tøvende, »men« — her følte hun endelig, at hun havde fast Grund under Fødderne — »jeg tror slet ikke, hun har nogen Re-

— Daphne, jeg vilde gerne tale et Par Ord med dig!

»Min Mand? Nej, jeg tænkte, han var et eller andet Sted her i Klubben. Men for Resten ved jeg ingenting.«

Mrs. Oliver skænkede sig en Kop Te og tog Plads ved Siden af Tilskueren. Mrs. Oliver var lille, havde en usædvanlig yndefuld Skikkelse, fine Træk og store, mørke Øjne. Der var maaske nok en Del i hendes ydre Fremtræden, der kunde berettige Mrs. Hurst's skarpe Udtalelser om hende. Lige fra den lette Elegance, der karakteriserede hendes Paaklædning, til det skødesløse og ligegyldige, der var udbredt over hver af hendes Bevægelser og kom frem i hvert af hendes Tonefald, var der noget hult og overfladisk, der skurrede i Ørene og gjorde, at hun aldrig ubetinget vakte

ligion. Hun kommer aldrig til vore Bønnemøder.«

»Det var da underligt!« bemærkede Tilskueren, der nu for første Gang prøvede at tage Del i Samtalen. Hun havde selv en Gang været til et af de Bønnemøder. Der var ingen, der vidste, hvorfor hun havde faaet Navnet Tilskueren, undtagen maaske fordi hun havde en egen upartisk Maade at tillempe to indbyrdes modstridende Fremstillinger paa og derigennem komme til et Resultat, der i Reglen laa Sandheden temmelig nær. Mrs. Edwards tilkastede hende et mistænksomt Blik, men da hun ikke fortrak en Mine, var det udelukket at gaa over til aabent Angreb.

I det samme kom et lille Ponnykøretøj til Syne i den skyggefulde Allé, der førte op til Verandaen.

Mrs. Hurst tilkastede de andre Damer et næsten umærkeligt, men uhyre talende Blik og gik saa hen til Verandatrappen for at hilse paa den nyankomne.

»Kære Mrs. Oliver!« sagde hun, »det maa jeg rigtignok sige er prisværdigt at komme hele den lange Vej i denne Hede. Hvor det var elskværdigt af Dem at gøre Dem den Ulejlighed!«

»Ulejlighed! Jeg vilde gøre, hvad det skulde være for at slippe bort fra mit eget udvalgte, men ikke meget afvekslende Selskab,« svarede den tiltalte muntert, idet hun kastede Tømmerne til en Tjener og gik op paa Verandaen. »De har ingen Anelse om, hvor lidt der kan være igen af éns Selvagtelse, naar man et Par Timer ikke har haft andet Selskab end sig selv.«

»Synes De?« spurgte Mrs. Edwards i en temmelig kølig Tone. »Deres Mand er altsaa ikke hjemme?«

den Beundring, som hun ellers vilde have været sikker paa. Hun sad og trommede rastløst med Fingrene paa Armen af Kurvestolen og med Blikket stift hæftet paa den lange Allé foran sig.

Selv om Mrs. Hurst nok saa meget sagde, at hun var tom og hjærteløs, og Mrs. Edwards, at hun manglede Religion, var hun alligevel, som hun sad der, Midtpunktet for deres Opmærksomhed, Genstand for deres halvt modvillige Beundring og fremfor alt for deres aldrig hvilende Nysgerrighed. Hun var selv rimeligvis ikke et Øjeblik i Tvivl om, at det var saaledes, men øjensynlig interesserede det hende ikke det mindste.

»Hvor er de henne allesammen?« sagde hun efter en kort Pause. »Det ser jo ud, som om vi er de eneste levende Væsner her i Klubben.«

»Herrerne er ved at spille Polo,« svarede Mrs. Hurst. »Men vi syntes, det var morsommere og mindre anstrengende at sætte os her op og faa en Passiar.«

»Om andre Folks Sager? Hvem er det saa, der har maattet holde for idag? Maaske mig selv? Man kan jo aldrig vide?«

Mrs. Oliver lo sorgløst og saa hen paa Mrs. Hurst, der til Trods for sit tredive Aars Kendskab til Kvinders Maade at føre Krig paa, rødmede let ved dette pludselige Udfald.

Der opstod en pinlig Pause, men saa skyndte Mrs. Edwards sig at komme sin Veninde til Hjælp.

»Hvordan har Deres søde, lille Dreng det, Mrs. Oliver?« spurgte hun med sin høje, gennemtrængende Stemme. »Hvorfor har De ikke taget ham med herhen? Jeg har ligefrem helt forelsket mig i den lille Fyr. Han har det forhaabentlig godt?«

»Ja, det tænker jeg,« svarede den anden, »skønt jeg maa tilstaa, at jeg ikke har set noget til ham idag. Jeg tager ham ikke med, fordi Børn keder mig,« og da hun dermed aabenbart syntes, at hun havde ofret det Spørgsmaal mere Opmærksomhed, end det fortjente, vendte hun sig i det samme om og gav sig til at tale med Kaptajn Egerton, der imidlertid var kommen til.

Det var dog ogsaa alt, hvad Mrs. Edwards kunde ønske sig, for hun havde set Mrs. Hursts Øjne blive helt store af Forargelse og følte, at der var gjort et Skridt henimod at afsløre »Slangen«. Mrs. Edwards gjorde altid Brug af det stakkels, meget bagtalte Kryb, naar hun rigtig vilde udtrykke sin Indignation over et eller andet. Det var en billedlig Talemaade hentet fra Bibelen, og Mrs. Edwards havde en Følelse af, at hun som Missionærfrue havde særlig Ret til den.

Mr. Oliver indfandt sig lige i rette Tid til at overvære »Afsløringen.« Det var en høj, rank Mand paa omkring fem og tredive Aar, med smukke, men temmelig haarde Ansigtstræk og en Karakter, hvor omtrent de samme Egenskaber gjorde sig gældende. Han var retskaffen og bestemt til det yderste og, som det ofte er Tilfældet med den Slags Folk, frygtelig snæver og kortsynet. Han lod ikke til at tage sig sin Kones Ligegyldighed videre nær, men efter et Øjebliks Forløb gik han hen til hende og bøjede sig ned over Stolen, hvor hun sad.

»Daphne, jeg vil gerne tale et Par Ord med dig,« sagde han og gik, uden at vente paa Svar, ned ad Verandatrappen. Hun saa efter ham, tøvede lidt og vendte sig derefter igen om imod Kaptajn Egerton.

»Min Mand ønsker at tale med mig,« sagde sagde hun med en lille Grimace. »Jeg bliver ikke ret længe borte, og saa kan De komme og spille Tennis med mig.«

Hun indhentede sin Mand ved Omdrejningen af Vejen, og et Øjeblik blev de gaaende i Tavshed ved hinandens Side.

»Som du meget godt ved,« begyndte han endelig, »er det mig afgjort imod at blande mig ind i dine Sager, men du er ved at gaa for vidt, og Folk har allerede begyndt at snakke om dig. De usle Kvindfolk deroppe —«

»Hvad bryder jeg mig om dem?« afbrød hun ham og løftede pludselig Hovedet. »Hvad vedkommer de mig?«

»Jamen de vedkommer *mig*,« svarede han. »Dit Navn er — mit Navn.«

»Du skulde lige til at sige »desværre«,« sagde hun og lo.

»Folk har allerede begyndt at snakke om dig,« gik Manden videre. »Jeg har selv hørt det, og jeg maa sige, at det heller ikke undrer mig. Fra Morgen til Aften er du sammen med den Egerton, du kører ud med ham, du rider med ham, du forsømmer dit Barn, du bryder dig ingenting om —«

»Men kære Duncan, nu er det virkelig dig, der er ved at gaa for vidt. Kaptajn Egerton er min Ven — en af mine faa Venner,« føjede hun til med et let Anstrøg af Bitterhed.

»Det er altsaa din Mening at fortsætte paa samme Manér?« spurgte han.

Hun svarede ikke, men Udtrykket i hendes Ansigt viste, at hun var et Bytte for de mest modstridende Følelser.

»I saa Fald vil jeg blot lade dig vide, at jeg forbyder dig det«, vedblev han.

Hun standsede i Skyggen af et Træ. De modstridende Følelser i hendes Ansigt var nu forsvundne og havde givet Plads for et overlegent, spottende Udtryk.

»Du maa virkelig undskylde«, sagde hun, »men det staar ikke i min Magt at rette mig efter dine overdrevne Forlangender. Lad os gaa tilbage til de andre.« Hun vendte sig og begyndte at gaa op imod Verandaen.

»Jeg har endnu én Ting at bemærke«, sagde han, idet han ligeledes vendte om og blev ved at gaa ved Siden af hende. Han var en Mand, der ansaa det for Højdepunktet af Uopdragenhed at lægge enten Vrede eller Bevægelse for Dagen, saa selv i dette Øjeblik talte han roligt og behersket. »Der er en Linie i et eller andet Digt, der forekommer mig i særlig Grad at passe paa dig.«

»Og det er?«

»»I er, ej Hustru og ej Moder, skøn Markise««, citerede han langsomt. Hun svarede ikke, og da Oliver et Øjeblik efter, rasende baade paa sig selv og hende, saa hen paa sin Hustru, kunde han ikke faa andet Indtryk, end at hans ondskabsfulde Bemærkning var gaaet sporløst hen over Hovedet paa hende. Hendes Ansigt udtrykte hverken Vrede eller Smerte, det havde ikke saa meget som skiftet Farve, og hun stod nu og smilede til det lille Selskab, der kom gaaende dem i Møde fra Klubbygningen.

»Aah, Mrs. Oliver!« udbrød Mrs. Hurst, saa snart de var nær nok til at høre hinanden. »Kan De tænke Dem! Kaptajn Egerton har lige fortalt os om en ny interessant Opdagelse. Men maaske Deres Mand allerede har fortalt Dem det?« fortsatte hun med et af sine sædvanlige, inkvisitoriske Blikke.

»Nej, det har han ikke«, svarede Daphne sorgløst, »det han har fortalt mig, kan jeg hverken sige har været nyt eller interessant.«

»Jo, der er bleven fundet et Stykke af en gammel Ruin ved Udkanten af Sletten, som efter Sigende skal være ganske morsom at se.«

»Naa, Gudskelov da! Jeg synes, man maa glæde sig over enhver Smule nyt, der kan være at se her. Duncan«, hun vendte sig smilende om mod sin Mand, »der skulde du tage mig med ud imorgen.«

»Det gør mig ondt, at jeg ikke kan opfylde

»dit Ønske«, svarede han koldt. »Jeg har travlt imorgen.«

Smilet forsvandt fra hendes Ansigt, og i Stedet for kom der et Udtryk, som man nærmest vilde have kaldt tankefuldt, hvis ikke Tankefuldhed havde været en af de Ting, hendes Veninder for for længe siden havde slettet af Listen over hendes Dyder.

»Hvis Deres Mand er optaget, kan jeg maaske faa Lov til at ledsage Dem i Stedet«, lød en Stemme ved hendes Side. Det var Kaptajn Egerton, der talte. Hun svarede ikke straks, men blev et Øjeblik staaende med Blikket tankefuldt fæstet paa sin Mands Ansigt. Derpaa vendte hun sig pludselig om og sagde:

»Ja Tak, med største Fornøjelse. Vi kan jo ride derud. Skal vi sige Klokken fire imorgen Eftermiddag. Er det Tid nok?«

»Det er storartet, Mrs. Oliver. Jeg skal ikke svigte Dem«, svarede han med et let, men meget betydningsfuldt Eftertryk paa »jeg«. Saa gik det øvrige Selskab langsomt videre, medens Mand og Kone et Øjeblik blev staaende alene under Træerne.

Duncan Olivers Ansigt var ubevægeligt, men hun stod et Par Sekunder og betragtede ham med et spottende Udtryk i Øjnene, og da hun derefter strøg forbi ham for at indhente de andre, saa hun ham op i Ansigtet og lo.

Den følgende Eftermiddag tog Daphne Oliver ud paa den aftalte Tur. Hendes Ledsager lagde Mærke til, at hun var usædvanlig stille, og tænkte at det skyldtes den Uoverensstemmelse mellem hendes Mand og hende, som ikke var undgaaet hans skarpe Blik. Heri tog han dog Fejl.

De var allerede ude af Byen og red nu i Gallop ned ad den skyggefulde Allé, der førte ud til Sletten. I hele den Tid var der kun bleven sagt meget lidt paa nogen af Siderne. Manden var optaget af sine Tanker, Kvinden af sine Stemninger, og begge ærgrede sig over deres egen Tavshed.

»Varer det længe endnu?« spurgte hun til sidst, mere for at sige noget end fordi det egentlig interesserede hende at faa det at vide.

»Et Kvarterstid eller saadan noget,« svarede Kaptajn Egerton. »Keder De Dem, Mrs. Oliver?«

»Nej, hvor vil De hen?« svarede hun med et let irriteret Tonefald, og derefter red de igen videre i Tavshed.

Én Gang greb Daphne sig i at sidde og studere sin Ledsager og spekulere over, hvad han kunde have at tænke paa, siden han ogsaa var saa stille og adspredt. Men hun kunde ingenting se af hans Ansigt. Han sad og saa stift ud for sig med et udtryksløst Blik, og den eneste Forandring, der var at spore i hans Ansigt, var, at hans brede, kantede Hage saa endnu mere bred og kantet ud end ellers. Han var ingen smuk Mand og heller ikke videre afholdt. Hans Væsen var alt for koldt og kynisk til at gøre ham almindelig yndet, men Daphne havde altid godt kunnet lide ham. Han havde behandlet hende som et tænkende Væsen, noget Folk ellers ikke var tilbøjelige til, og det havde glædet og maaske ogsaa smigret hende.

»De er meget stille idag, Mrs. Oliver«, sagde han og saa hende ind i Ansigtet.

»Jeg har syntes det samme om Dem«, svarede hun med en let Latter. »Det maa være Varmen, der gør det«.

»Tror De ikke ogsaa, der kunde tænkes en anden Forklaring?«

»Jo, vær saa god, hvis det kan hjælpe Dem til at faa Problemet løst«, sagde hun stadig smilende.

»Vi har hver især vor Grund, Mrs. Oliver. *De* er ulykkelig, og jeg — jeg sidder og drømmer om, hvorledes jeg skal kunne hjælpe Dem.«

Smilet forsvandt fra hendes Ansigt, og hun saa op paa sin Ledsager med et overrasket, forvirret Udtryk. Det var ikke saa meget, hvad han sagde, der gjorde Indtryk paa hende, som det Indblik, det pludselig gav hende i hendes egen Sindstilstand. Hun havde ikke anset sig selv for ulykkelig, men nu, da der var en anden, der sagde det, forstod hun, at det var sandt. Det var altsaa det, der i den sidste Tid i stedse stigende Grad havde været ved at tage Magten fra hende, hvor meget hun saa havde søgt at kæmpe imod. Men alligevel skurrede selve Udtrykket »ulykkelig« i hendes Øren, saa hun red videre med rynket Pande, og uden rigtig at være sig bevidst, at hun havde nikket samstemmende.

»De er ulykkelig, Mrs. Oliver«, gentog han, og da hun saa op paa ham, lagde hun Mærke til, at der var et lidenskabeligt Udtryk i hans Øjne. »Jeg ved, De maa være det. Det Liv, der leves her, er ikke egnet for en Kvinde som Dem. De ler og ler, men inderst inde er De ensom og ulykkelig. De kan ikke skjule det for mig. Jeg ved, De er det.«

Hun saa uforstaaende op paa ham.

»Ved De det?«

»Ja, jeg gør — jeg har vidst det hele Tiden. Jeg har kun ventet paa et Øjeblik som dette, hvor jeg kunde faa Lejlighed til at sige Dem det. De trænger til det, som alle Kvinder trænger til, og som ingen her er i Stand til at give Dem —«

»Og det er?«

»Kærlighed.«

Hun vidste hverken ud eller ind; der var noget i hans korte kraftige Maade at udtrykke sig paa, der forbløffede hende og gjorde, at hun endnu ikke helt kunde forstaa hvad han mente.

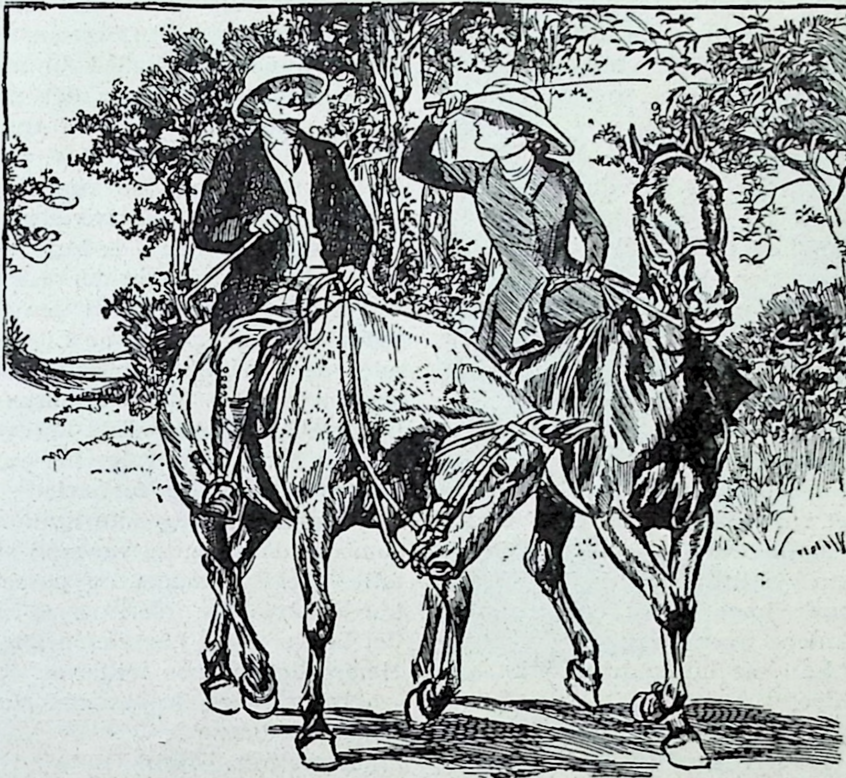
»Hør nu, der er ingen, der elsker Dem — det maa De gøre Dem klart en Gang for alle. Deres Mand er en Træblok uden Følelse eller For-

staaelse af Dem — De er alene, medmindre —«

Hun vendte sig om imod ham med et stadig mere og mere forbavset Udtryk i sine Øjne. Han havde rykket sin Hest nærmere hen til hendes, og Blodet var steget ham til Hovedet.

»Medmindre — De vil lade mig give Dem det, jeg som en vanvittig har længtes efter at give, saa længe jeg har kendt Dem. Lad mig give Dem det, De trænger til, og som jeg alene kan give Dem. Jeg elsker Dem.«

Han havde lagt sin Haand paa hendes, og det var, som om hun ikke kunde se andet end hans flammende Blik. Det var altsaa den Ild, hun havde leget med, og som nu truede med at opsluge hendes Ære. Men hun vilde slukke den, hun vilde trampe den under Fødder, til den sidste Gnist var forsvunden. Der var et Øjeblik ganske stille, medens hun kæmpede for at vinde Bevidstheden tilbage, og derpaa vendte hun sig om og slog ham lige ind i Ansigtet med sin Pisk.

Det var et Øjeblik ganske stille . . . . saa vendte hun sig om og slog ham lige ind i Ansigtet med sin Pisk.

Fra det Øjeblik mistede hun fuldstændig Herredømmet over sine Tanker og vidste ingenting, før hun mærkede, at hun var paa Vejen hjem, i rasende Fart — og alene.

Da hun nærmede sig Byen, holdt hun Hesten tilbage og tvang den til at gaa langsomt op ad Alléen, hvor det allerede var begyndt at mørknes. Nu da den første Ophidselse havde lagt sig, følte hun sin gamle Ligegyldighed vende tilbage. Vind og Regn var gaaet hen over hendes Sjæls Overflade og havde skyllet Modløshedens Støv bort, men længere end til Overfladen var de heller ikke naaet.

Maaske var det stedfundne Optrin hende endnu for nær paa Livet, til at hun kunde se det i det rette Forhold, men saa meget var sikkert, at det, hun følte, var en Blanding af slet og ret Vrede og et stadig voksende Ønske om at se paa hele Sagen som et Mellemspil i en ellers begivenhedsløs Tilværelse.

Da hun kom ridende hen imod Porten, der førte ind til hendes Bungalow, saa hun, at der maatte være noget usædvanligt paa Færde. Der løb Folk med Fakler frem og tilbage omkring Huset, og hun kunde høre forskellige Befalinger blive udstedte med høj Røst. Hun sporede sin Hest og fløj op ad den korte Allé med en instinktmæssig Følelse af, at der var endnu mere i Vente for hende. Der var ingen af Tjenestefolkene til at lukke Porten op, og hun gav sig til at kalde, højt og irriteret. En af Fakkelbærerne dukkede frem af Skyggen fra Huset og kom løbende hen til hende, og hun lagde Mærke til, at hans Øjne var store af Angst.

»Memsahib,« sagde han, »Memsahib.«

»Ja, ja, hvad er der, kan du ikke tale?«

Men i det samme blev Manden skubbet til Side, og Daphne saa saa sin Mands høje, brede Skikkelse komme hen imod sig. Det flakkende Lys fra Faklen faldt lige paa hans Ansigt. Det var blegt og anstrengt, og der var et Udtryk i det, hun aldrig før havde set hos ham, et lidenskabeligt, ubehersket Udtryk, halvt Angst, halvt Vrede.

»Naa, der er du endelig!« sagde han med lav, usikker Stemme. »Du har sikkert haft saa fornøjelig en Dag, som du har kunnet ønske, og det vil derfor rimeligvis heller ikke interessere dig videre at høre, at Dick — mit Barn og dit, skønt Gud maa vide, at ingen skulde have troet, du var hans Moder — er borte, har været borte i flere Timer og ingen Steder er at finde — du ved godt selv, hvad det kan betyde.«

»Er Dick — borte?« spurgte hun langsomt.

»Ja, borte — vi er ved at gennemsøge Søen.« Han saa hende lige ind i Ansigtet og skyndte sig derpaa uden for Indhegningen, medens hun blev holdende ved Porten.

Efterretningen om Barnets Forsvinden havde bredt sig med stor Hastighed, og forskellige Officersfruer havde indfundet sig i Daphnes Bungalow for at bevidne deres Deltagelse og tilbyde deres iøvrigt ret unyttige Hjælp. Det var Mrs. Hurst, der kom ud og tog imod hende.

»Mrs. Oliver,« begyndte hun blidt; og det maa siges til hendes Ros, at hun i dette Øjeblik ganske havde glemt, at Daphne var en Skam for hele Stationen, kort sagt, havde glemt alt andet, end at de begge to var Kvinder, og at den ene af dem var i Nød.

Daphne vendte sig om, saa paa hende med et tomt, hjælpeløst Smil og gik derefter forbi hende ind i sit Værelse.

Ja, nu var i Sandhed hendes Hjerte vaagnet.

Daphne var alene. Der stod et Lys og brændte paa hendes Toïletbord, og det rolige, gule Skær derfra faldt lige paa hendes Ansigt, medens alt det øvrige laa i Mørke. Hun havde kastet sig i en Stol og blev siddende der, ubevægelig, ret op og ned, som én, hvis Hjerne pludselig er bleven lammet. Hun sad og saa stift ud for sig, og dog varede det flere Minutter, før hun lagde Mærke til, at det var hendes eget Billede, der stirrede hende i Møde fra Spejlet — et Billede saa forandret, hun rystede Sløvheden af sig og, som om det kunde have været en fremmed, begyndte at spekulere over, hvad der dog var sket, og hvorfor hun saa ud, som om hun var bleven ti Aar ældre.

Mindst ti Aar.

Og hun saa sig selv med Øjne, der nu for første Gang var i Stand til at se rigtig klart. Hun saa sig selv som den unge Pige, letsindig, munter, med hurtigt skiftende Stemninger og ved Siden deraf et rigt, ubehersket Følelsesliv. Hun saa sig selv som den unge Kvinde, der elskede Livet og alt, hvad det havde at bringe, som med hele sin Naturs Heftighed kastede sig ind i alle dets Glæder og dog paa Bunden endnu havde meget, der var godt og ædelt. Hun saa denne Kvinde misforstaaet, hørte Udtrykkene »letsindig«, »hjerteløs«, »tom« brugt om, hvad der egentlig kun var et Udslag af en lidenskabelig Sjæls voldsomme Trang til at leve. Hun saa, hvorledes denne Kvinde af lutter Bitterhed over at skulle behandles som et uansvarligt Barn, havde ladet det, der var godt og ædelt, slumre ind og saaledes var endt med at blive, hvad hun havde Ord for at være.

Som et straalende Vrængbillede viste der sig for hendes Blik Kvinden fra den foregaaende Dag, det guldprydede, spøgelsesagtige Væsen, der hverken elskede eller brød sig om noget, men som lo sin Tid bort med en Latter, der ikke var uden Kynisme. Og som en lysende Aand, der fornylig er vaagnet op og træder frem af Skyggernes Rige, saa hun Kvindens Sjæl rejse sig sejrrig i Prøvelsens Stund og for bestandig ryste Søvnen af sig. Hun havde troet, at Evnen til at elske var død, men hun saa nu, at hun elskede og altid havde elsket det Barn, hvis Kærlighed hun saa ofte havde stødt fra sig, og som nu var hende kærere end Livet, nu da det maaske var for sent. Var hun maaske blot bleven vækket af sin Slummer for at lide saa meget desto mere, blot for med uendeligt Samvittighedsnag at forstsaa, at der nu ikke mere var nogen Mulighed for at sone sin Brøde? Og ved den Tanke var det næsten, som om hendes Hjerte stod stille af Angst, og hun bad for første Gang i mange Aar, bad, som hun sad der og stirrede paa sit eget forgræmmede Ansigt, bad med hele Fortvivlelsens Styrke.

Da pludselig mærkede hun, at hun ikke var alene i Stuen, men at der laa én og knælede ved hendes Side. Og med den Frygtløshed, der fødes af den fuldkomne Ligegyldighed for alt uden den ene, altopslugende Sorg, vendte hun sig om og saa ind i sit Barns Ammes mørkebrune Ansigt. Som et Lyn for den Tanke Daphne gennem Hovedet, at der her var et Ansigt, der næsten var lige saa fortvivlet som hendes eget.

»Memsahib!« begyndte Kvinden aandeløst, og som om det egentlig var mod sin Vilje, at hun talte. »Jeg har siddet og passet paa Dem, jeg har set, hvor De lider, og jeg kan ikke udholde det længere. Jeg har kæmpet for at bevare min Hemmelighed, men forgæves. Jeg —«

»Hvad er det, du har at fortælle mig — er det noget om Barnet?«

»Memsahib — ja!«

»Ved du, hvor mit Barn er?«

Der gik en Skælven gennem Kvindens Legeme, og hun bøjede sig dybere ned over Daphnes Fødder.

»Oh Memsahib, jeg ved, hvorhen han er bleven ført, men den Time kommer snart, da han maaske ikke er mere.«

Daphne vendte sig om, og med sin stærke, faste Haand tvang hun Ajahen til at se sig ind Øjnene.

»Skynd dig!« sagde hun kort og bestemt. »Du skal fortælle mig det hele. Hvor er Drengen, og hvad er der sket?«

»Memsahib, da han løb og legede her imorges, greb Ramsing ham. Han har baaret ham med sig ned over Sletten. Naar Maanen staar paa sit højeste, vil dit Barn ikke være mere, oh Memsahib.«

»Du er en slet Kvinde, Ninia, at du har tiet stille saa længe. Hvorfor gjorde du det?«

»Ramsing er min Elsker, oh Memsahib. Han hader hele den hvide Race, og han og flere andre har svoret hvert Aar at ville ofre en af

deres forhadte Fjender. Det var hans eller dit Barns Liv, det gjaldt, og jeg har dræbt min Elsker.«

Hun rejste sig og stod foran sin Frue med den Værdighed i Holdning, som det giver at have lidt meget. Men i Daphnes Hjerne krydsedes Tankerne med Lynets Hastighed. Om en Time i det højeste vilde hendes Barn ikke mere være blandt de levendes Tal. Hvert eneste mandligt Væsen i Huset var gaaet ud for at søge efter Barnet, og hun alene kendte Sandheden. Da hun kom til at tænke paa det, var det, midt i hendes Angst, som om hun næsten følte sig taknemmelig derfor. I samme Øjeblik, som hun havde givet sig til at bede, havde hun faaet Svar paa sin Bøn, og endelig kunde hun da gøre noget for at sone sin Synd. »Gaa!« sagde hun strengt. »Gør hurtigt, hvad jeg siger, hvis du da ikke vil have et Mord paa din Samvittighed. Find den hurtigste Hest her paa Pladsen og faa den sadlet til mig, og kom saa hen til Bagdøren med den. Men skynd dig!«

Ajahen tilkastede hende et hurtigt, forfærdet Blik og skyndte sig ud af Stuen. Da Daphne var bleven alene, kastede hun i Hast et langt, hvidt, indisk Sjal over sit Hoved og sine Skuldre og tog noget sort op af en Skuffe. Saa stod hun et Øjeblik hensunken i dybe Tanker og gik derefter gennem Gangen ud paa Pladsen. Da hun gik forbi Dagligstuedøren, hørte hun Lyden af Kvindestemmer derinde.

»Stakkels Mrs. Oliver!« hørte hun Mrs. Hurst sige. »Jeg tror, hun er alt for lamslaaet til at foretage sig noget som helst.«

Daphne skyndte sig videre. Uden for blæste der en sagte, kølig Vind, og mellem Træerne saa hun Maanens sølvglinsende Skive i statelig Pragt bevæge sig op imod Zenith.

Ajahen stod med Daphnes Yndlingshest og ventede paa hende i Skyggen af Huset. Dyret skrabede uroligt med Benene, som om dets Herskerindes Ophidselse havde forplantet sig ogsaa til det.

»Memsahib«, sagde Ajahen med Fortvivlelsens Mod, »De kan ikke tage af Sted. Det er den visse Død.«

Men Daphne brød sig ingenting om. Hun ventede blot, til hun havde faaet de sidste Anvisninger af Ajahen og begyndte saa paa sit Livs store Ridt.

Hun havde altid været en udmærket Rytterske, men nu red hun, som maaske aldrig nogen Kvinde før hun havde redet, og med den mest fuldkomne Foragt for, om det skulde koste hende Livet. Medens hun fløj ned gennem den mørke Allé og ud imod det aabne Land, hvor hendes Bestemmelsessted laa, vidste hun, at Døden lurede paa hende for hvert Skridt, hendes Hest tog. Og naar hun naaede derhen, hvad skulde hun saa gøre? Men det tænkte hun heller ikke paa nu. Naar en Kvinde kæmper for sin Kærlighed eller sin Sjæls Frelse, er Døden kun et tomt Ord i hendes Øre.

Saa pludselig saa hun i det fjerne et Lysglimt, saa lille, at ingen uden den, hvis Øje Fortvivlelsen havde skærpet, vilde have kunnet se det.

Lidt efter lidt kom hun ud af de sorte Skygger fra Træerne; foran hende laa den store, vidtstrakte, ufrugtbare Slette, og idet hun sprængte hen over den ind i det fulde Maanelys, løftede hun sin Pisk og slog løs paa sin Hest med næsten dæmonisk Kraft og Haardhed. Alt det vilde og heftige i hendes Natur var brudt løs, vildere og heftigere, fordi det i Aaringer havde ligget gemt bag Velopdragenhedens Maske. Som hun sad der bøjet fremover, med sine haarde Øjne stift hæftede paa Vejen foran sig, kunde hun have raabt højt, saa voldsomt følte hun Blodet banke i sine Aarer. Smaa Buskadser fløj forbi hende i en uklar Taage, selv Stjernerne syntes at danse for hendes Blik og Jorden at gynge under Hestens Hovslag.

Minutterne svandt, og naar hun saa op paa Himlen, kunde hun se, hvorledes Maanen stadig rykkede sit højeste Punkt nærmere og nærmere. En Gang snublede hendes Hest, men med tre Mænds Styrke og Behændighed fik hun Dyret

paa Benene, og igen fløj de af Sted hen over Sletten.

Saa pludselig saa hun i det fjerne et Lysglimt, saa lille, at ingen uden den, hvis Øje Fortvivlelsen havde skærpet, vilde have kunnet se det. For hende var det Signalet.

Lidt efter lidt lykkedes det hende at berolige det vanvittig ophidsede Dyr, og idet hun sprang af, førte hun det forsigtigt hen imod Lyset. Hendes egen voldsomme Ophidselse var stivnet til en koldt beregnende Vildhed og Snuhed. Hun nærmede sig, indtil hun dunkelt kunde se Omridset af en lille Hytte, ud gennem hvis Døraabning Lyset skinnede. Hun bandt sin Hest til et Træ og sneg sig hen imod Hytten alene. Det, det nu kom an paa, var blot Mod, Koldblodighed og Held.

Ingen Tiger, ingen øvet Spion kunde have bevæget sig med større Lethed og Hurtighed, end hun gjorde. Kun èn Gang knagede en Kvist under Fødderne paa hende, og hun ventede med sammenbidte Tænder. Men der skete ingenting, og et Øjeblik efter stod hun ved den firkantede Aabning, der dannede Indgangen til Hytten.

Der var hængt et Stykke Tøj for, men det ene Hjørne var gaaet løst, saa hun kunde kige ind. Midt paa Gulvet brændte der et lille Baal, og foran det sad to mørke Skikkelser paa Hug. De hverken rørte sig eller talte, og Daphne troede et Øjeblik, at Ajahen havde gjort sig skyldig i en frygtelig Fejltagelse. Men da hendes Øjne havde vænnet sig til Lyset, saa hun et lille Barn slængt hen i en Krog — om det var dødt eller blot sov, den Tanke vovede hun ikke at tænke til Ende. Hun stod et Øjeblik og var i Tvivl om, hvorledes hun skulde gribe Sagen an, da pludselig en af de indfødte, der aabenbart havde en Følelse af, at han blev iagttaget, løftede Øjnene mod Døren.

I et eneste frygteligt Øjeblik krydsedes deres Blikke som to Sværdklinger, og saa sprang Hinduen op med et advarende Raab til sin Kammerat. Men hans Hurtighed var intet i Sammenligning med hendes, for i samme Nu havde hun revet Forhænget til Side og stod i Døraabningen med en Revolver i hver Haand. Det var tre forunderlige Skikkelser, der stod over for hinanden i dette Øjeblik — de to mørkladne, rasende Hinduer og den engelske Kvinde i sin sejrstraalende Skønhed. Det hvide Sjal var gledet tilbage, det pragtfulde, sorte Haar hang løst og uordentligt ned over hendes Skuldre, og hendes Øjne lyste af Triumf. Et Øjeblik var der ingen af dem, der rørte sig, men saa begyndte Daphne at tale.

»Bliv, hvor I er,« sagde hun roligt, »den mindste Bevægelse, og I er dødsens. Jeg kan skyde. I har stjaalet mit Barn, og jeg er kommen for at hente det tilbage.« Den ene af Hinduerne gjorde en Bevægelse som for at springe løs paa hende. Der lød et Knald, og han faldt tungt stønnende til Jorden. Derefter gik hun videre, som om hun blot stod i sit eget Hus og uddelte Befalinger til sine Tjenestefolk. »Ned med Vaabnene! Saadan! Stil dig saa derover!« Og med Pistolen stadig rettet mod sin tiloversblevne Fjende, gik hun hen, hvor Barnet laa i en dyb Søvn, øjensynlig af Træthed og Udmattelse. Med en Bevægelse saa hurtig, at det ikke var muligt at drage Fordel deraf, havde hun bøjet sig ned og taget Barnet op i sine Arme. »Løft saa Armene i Vejret og gaa foran mig — tre Skridt — saadan!«

Det forunderlige Tog bevægede sig af Sted henad den maanebelyste Vej, indtil de kom derhen, hvor den sveddryppende Hest stod bunden til Træet.

»Vend saa Ryggen til; husk paa, at jeg ikke vil betænke mig paa at give Ild.« Hun anbragte Barnet, der nu var halvvaagent, paa Sadlen — et hurtigt Spring og hun var selv oppe ved Siden af det.

»Hør nu«, sagde hun langsomt og roligt, »jeg bliver ved at holde Pistolen rettet imod dig, saa længe til du slipper mig af Syne.« Saa satte hun Hesten i Gang. Nu, da det værste var overstaaet, skælvede hun af Angst for, at den mindste Fejl, den mindste Svaghed skulde ødelægge det hele. Men hun holdt ud, og da hun var ti Skridt borte fra de to ubevægelige Skikkelser, lod hun sin Pisk falde ned paa Hestens Sider, hvorpaa de igen sammen for ud i Mørket.

Men mellem Ridtet ud og Ridtet hjem var der den store Forskel, at Daphne nu red med sit Barns Liv i sine Hænder. Hun turde ikke ride langsomt, men hun holdt Tøjlen med fast, sikker Haand, og hele Tiden sad hun med Blikket stift hæftet paa Vejen foran sig. Hun hverhen standsede eller slappede Hestens Tøjler, før hun havde naaet Porten ind til den indhegnede Plads foran sin Bungalow. Hendes Angst for Barnet var saa stor, at hun ikke vovede at gøre Holdt. Da hun drejede om Hjørnet, sprang en mørk Skikkelse, der havde gaaet op og ned i Alléen, hen imod hende og greb hendes Hest saa heftigt om Hovedet, at Dyret næsten stejlede.

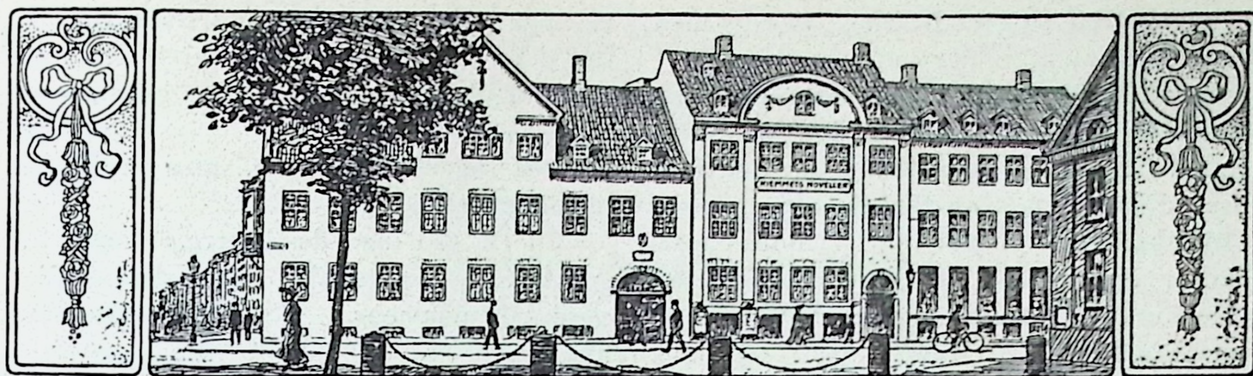
»Forbarmende Gud!« hørte hun en hæs Stemme sige. »Ajahen har først lige fortalt mig — jeg gik og ventede paa min Hest —«

»Jeg har bragt vort Barn med tilbage,« svarede hun.

Han hjalp hende af Hesten og tog Barnet ud af hendes rystende Arme. Saaledes stod de et Øjeblik, men saa saa' hun op paa ham, og hendes Øjne skinnede.

»Er jeg saa hverhen Hustru eller Moder?« spurgte hun.

»Du er en stor og god Kvinde,« svarede han og knugede hende pludselig ind til sig, som en Gnier, der har faaet sin tabte Skat tilbage. Og det blev ikke alene for hende, men ogsaa for ham en Opvaagnen, der skulde blive Begyndelsen til en ny og mere fuldkommen Lykke.

HJEMMETS NOVELLER

UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

Juli 1906.

Nr. 10. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

LØITNANT HOLSTS OPLEVELSER V.

GANSKE FORNUFTIG GJORT!

VED PALLE ROSENKRANTZ

TEGNINGER AF RS. CHRISTIANSEN

HUN var meget smuk — i Grunden var hun mere end det, hun var fuldkommen skøn. Højst 26 Aar, mørk, slank, klædt med udsøgt »europæisk« Smag, fordringsløst men ægte lige til det inderste. Hun vendte sig mod Holst, da han traadte ind og hendes Kjole raslede med Silkeforets lette Knitren. Den graa Rejsedragt sad som støbt om den fine Skikkelse, næsten som gydt om den, endnu ikke stivnet. Hendes Ansigt blussede, lidt for stærkt og hendes sorte Øjne glippede nervøst.

Holst bukkede for Inspektøren, hans Blik strejfede lige netop hende, men han saa meget i et Glimt.

Inspektøren bad ham tage Plads, det lod, som om han var noget i Forlegenhed. Han sad i sin Skrivebordsstol lige overfor Damen, urolig som altid, nervøs, legende med en Bogkniv, som han slap for at purre i sit tynde rødblonde Haar.

Holst tog Plads og saa paa Damen.

»Løjtnant Holst, min Medhjælper,« præsenterede Inspektøren paa Fransk. Holst bøjede sig let.

Saa talte Inspektøren dansk — han var ikke helt skrap til det Franske:

»En løjerlig Historie, Holst,« sagde han. »Jeg véd min Salighed ikke, hvad vi skal gøre. Denne Dame kalder sig Grevinde Wolkonski og siger, at hun er fra Rusland. Papirerne passer.

Inspektøren slog et let Slag i Bordet med nogle Dokumenter, der laa foran ham.

Grevinde Wolkonski fra Volhynien, nærmere fra Shitomir i Nærheden af Kiew. Hun er Enke, hendes Mand er død i et russisk Fængsel, var Søofficer impliceret i Odessaaffæren — siger hun. Hendes eneste Søn er ogsaa død, kort efter Faderen — siger hun. Nu bor hun paa Gennemrejse paa Hotel Fønix. Hun kom i forgaars. Hun er rig, siger hun, fuldstændig uafhængig. Men — og nu kommer det, hun paastaar at hendes Mands Broder, altsaa ogsaa en Grev Wolkonski, forfølger hende og vil myrde hende, fordi hun efter hans Mening har forraadt sin Mand til de russiske Myndigheder. Derom fortæller hun en lang Historie, der passende kunde staa i »Hjemmets Noveller«. Kurz um. Hun vil have at jeg skal beskytte hende, nydelig er hun som De ser, men jeg kan min Salighed ikke stille noget op med dette her.«

«Jeg sætter Hr. Holst ind i Sagen,« sagde Inspektøren paa fransk til Damen.

Hun bøjede Hovedet og saa paa Holst som søgte hun hans Hjælp spejdende og bedende i samme Blik. Hun var meget smuk!

»Det er meget rigtig,« fortsatte Inspektøren, »at der bor en Grev Wolkonski paa Fønix, han kom fra Malmø for et Par Timer siden og spurgte efter Grevinden. Da Portieren sendte Bud op til hende var hun ude, men saasnart hun kom hjem og hørte at Greven var der, tog Pokker ved hende, herop. Nu har jeg siddet her og forklaret hende, at jeg virkelig ikke kan hjælpe hende. Hun var lige ved at falde om Halsen paa mig, hvad der jo kunde have været meget behageligt, men hjælpe hende kan jeg skam ikke. Anholde Manden kan vi ikke, vi ved jo slet ikke noget, beholde hende kan vi heller ikke og hun tør Gud straffe mig ikke en Gang gaa ned i Drosken igen. Jeg har lovet hende at sende en Mand ned paa Hotellet. Det maa De altsaa gøre, se at faa fat i Russeren og hør hvordan det forholder sig. Vi kan jo sende Bud op i Gesandskabet med hendes Papirer, men jeg kan ikke beholde hende. De maa tage hende med, forstaar De, og saa forresten klare Dem som De kan og som De plejer, hvilket vil sige ganske fornuftigt.«

Holst sagde ikke noget, men bukkede, idet han rejste sig.

»Vil De gaa med den Herre,« sagde Inspektøren — han sagde: «voulez vous aller avec ce monsieur,« hvad der ikke lød kønt.

Damen protesterede — hun vilde ikke gaa.

»Madame» sagde Holst — De kan være aldeles rolig, naar De følger med mig, kan intet ondt vederfares Dem. Det sagde han paa pænt fransk og lignede i det samme en moderne Udgave af Krigsguden. Han var meget kønnere end Inspektøren og talte betydelig bedre fransk. Damen betragtede ham. Alt hvad der var i Holst af Evne til at vække Tillid straalede ud i hans Overflade.

En pæn Mand var han.

Hun tog hans Haand lidt frygtsomt og saa paa ham med et Par dybe, mørke, bedende Øjne, der vilde have ærgret Fru Ulla Holst.

Holst mærkede bare lidt Kriblen i Mundvigene — et let Anfald af Rørelse. Hun saa nemlig meget ulykkelig ud.

Inspektøren var utaalmodig.

Saa besluttede Damen sig til at følge med Holst; og da de passerede Kamret rakte hele Styrken Hals, saa det knagede i deres Nakkehvirvler.

Inspektøren holdt en kort men utydelig Tale til sig selv og bed Negle.

Det gjorde han nemlig.

* * *

Holst og Damen rullede ned ad Vimmelskaftet. Hun maa aabenbart have set, at hun havde været i denne Gade før. Hun var nemlig meget urolig.

Monsieur »Olst« sagde hun — »De maa ikke køre mig til Hotellet, han dræber mig. Han har svoret at dræbe mig, og han gør det — koste hvad koste vil. Jeg er uskyldig — men — han er en Forbryder, en meget stor Forbryder, han har dræbt min

lille Ivan — hører De, myrdet min lille Ivan.« Hun var fuldstændig ude af sig selv og fortalte en lang Historie, der varede til Hjørnet af Pilestræde. Det var en underlig Historie med Dimitri Ivanowitsch og Nicolai og Politiet og Admiral Skrydlov, Løjtnant Schmidt o. s. v.

Men til Hotel Fønix vilde hun ikke, og paa Hjørnet af Ny Østergade vilde hun ud af Drosken. Mon hun skulde være gal, tænkte Holst. Men hun saa rigtig fornuftig ud. Eksalteret var hun, bange — denne Dimitri Ivanowitsch vilde skyde hende, det var hun aldeles overbevist om.

Holst fik ikke sagt mange Ord, han rakte sig ud af Drosken og bad Kusken køre ad St. Kongensgade til Marmorpladsen. Det var i det mindste foreløbig en Udvej. Saa forklarede han hende sin Hensigt, hvad der beroligede hende noget. Hun fortsatte Beretningen om Odessa, Løjtnant Schmidt og flere Admiraler.

Hun tog hans Haand lidt frygtsomt og saa paa ham med et Par dybe, mørke, bedende Øjne.

Hendes Stemme var dyb og klangfuld; naar hun var rolig, var hendes Ansigt præget af en vis Styrke, men det var aabenbart, at hun var bange og det syntes utrolig, at hendes Angst skulde være ubegrundet. Hvis hun da ikke var forstyrret i Hovedet.

Vognen holdt foran Holst's Hus og han ledsagede Damen op ad Trappen og ringede paa.

Fru Holst var hjemme — det var Frokosttid, og Holst afleverede den russiske Dame med nogle oplysende Bemærkninger.

»Enten er hun gal, og saa skal jeg sørge for at vi faar en Doktor sat ud paa hende, eller ogsaa er hun virkelig i Forlegenhed, og saa maa vi se, om vi kan gøre noget for hende. Tal Fransk med hende og se, om du kan faa Mening i hende. Jeg kommer igen om en halv Time.«

Der stod Fru Holst med Damen. Det var første Gang, hendes Mand havde budt hende den Slags. Men alligevel syntes hun næsten, at skulde der her være en af Familien, der skulde holde tête à tête med en saa vidunderlig smuk Person, var det nok saa godt, det blev *hende*.

Damen fik Kaffe — blev bænket og begyndte at fortælle, lidt mere ordnet, lidt mere forsigtigt. Hun genvandt aabenbart helt Herredømmet over sig selv. Ulla Holst var saa fin, saa blond, saa rolig og i den mærkelige Situation, hvori den russiske

Dame befandt sig, faldt det hende slet ikke underligt alt det, hun fik at høre.

Hun hørte altsaa paa den lange Historie, medens Holst kørte til Hotel Fønix og spurgte efter Grev Dimitri Ivanowitsch Wolkonski.

Han var paa sit Værelse og Holst blev vist derop.

Greven var en høj Mand, med et militært Udseende, lidt nærsynet, meget mørk, absolut ikke tiltalende. Egentlig en Tartar med den berømte Fernis, hvorom Ordsproget taler. Men beleven og saa talte han pænt Fransk.

»Hr. Greve Wolkonski« spurgte Holst — hvilket Manden indrømmede. —

»Jeg kommer fra Politidirektøren her i Staden« sagde Holst videre, »idet en Dame, der har taget Ophold her paa Hotellet, har henvendt sig til Politiet og søgt Beskyttelse mod Hr. Greven, som hun paastaar tragter hende efter Livet.

Holst smilede høfligt og trak paa Skuldrene, »Den paagældende Dame var meget eksalteret. —«

»Hvor er hun?« afbrød Russeren og kastede et skarpt Blik paa Holst.

Holst holdt ikke af de Øjne.

»Vi ansaa hende for sindsforvirret og beholdt hende i vor Varetægt«, sagde Holst — hendes Fortælling var saa forvirret og usandsynlig, at vi ikke kunde forklare den ved andet end — end en Sindslidelse.«

Russeren sagde ikke noget.

Holst fortsatte: »Jeg vilde sætte Pris paa, om Hr. Greven vilde oplyse mig om, hvorledes det forholder sig. Vi tænkte først paa at henvende os i Gesandtskabet . . .«

»Det erikke nødvendigt«, afbrød Russeren meget hurtigt, »aldeles ikke nødvendigt. Min Svigerinde er — er — ikke sindsyg, — aldeles ikke saadan rent gal. Men min Broders ulykkelige Skæbne har betaget hende Evnen til at beherske sig. Saa er hendes eneste Barn død. I mit Hus desværre, og hun har faaet en fix Idé. Det er Sagen — som De ser. Jeg har fulgt hendes Spor herhen. Hun realiserede sin Ejendom i Rusland, hun havde Formue — er meget rig og forvænt. — I Stockholm har jeg fundet hendes Spor, hendes Dispotioner er forrykte. Det gælder ogsaa for mig betydelige Summer. Enfin. Jeg maa tale med hende, — se at bringe hende til Fornuft. Hvor er hnn?«

Holst betragtede Russeren nøje. Han talte stødvis, kort, lidt ophidset syntes Holst. Men det kunde jo være sandt altsammen, og Damen var ogsaa mærkelig.

Holst var ikke helt vis paa, hvad han skulde gøre.

»Kunde Hr. Greven ikke følge mig til Gesandtskabet, det er jo muligt, at vi ved Conference med Exellencen og Gesandtskabslægen kunde faa det ordnet saaledes, at Hr. Greven fik Deres Vilje. Vi kan absolut ikke foretage noget i denne Sag uden gennem Autoriteterne.«

Russeren bed sig i Læben.

»De ved Hr. Politikommissær, at Forholdene i mit Fædreland er fortvivlede. Min Broder var stærkt kompromitteret i en Marinerevolte. Han døde i Fængsel. Jeg selv — Gudbevares, jeg har ikke gjort mig skyldig i nogen Forbrydelse, men jeg hverken kan eller vil forhandle med Selvherskermagtens Repræsentant her paa Stedet. Saa forstaar De mig. Deres Land er et frit Land, hvilke politiske Uoverensstemmelser der kan være Selvhersker-Regeringen og mig imellem er jo Dem ligegyldigt, ikke sandt. Men jeg vil ikke tale med Gesandten eller over Hovedet have noget med vor Legation at skaffe «

Holst besindede sig. —

»Det er uheldigt«, sagde han, — men jeg forstaar Dem. Selvfølgelig har jeg aldeles intet officielt at foretage mod Dem. Vi gaar ikke andres Ærinde i politiske Sager, jeg har desuden ikke nogen Ordre og ønsker ikke at gøre noget Skridt paa egen Haand. Deres Svigerinde sigter Dem for at stræbe hende efter Livet, og til en saadan løs Sigtelse kan vi ikke tage Hensyn. Imidlertid maa jeg dog forberede Dem paa, at vi nødsages til at henvende os til Gesandtskabet, og det er jo muligt, at denne Henvendelse vil ændre vort Forhold overfor Dem.«

»Vil De anholde mig«, spurgte Russeren kort.

— Vil De anholde mig, — spurgte Russeren kort.

»Absolut nej«, lød Holst's Svar, »jeg har ikke mindste Aarsag eller Beføjelse dertil. Venter De imidlertid Ubehageligheder, vil jeg raade Dem til at rejse straks. Vi nødes til at henvende os til Gesandtskabet og — ja, jeg ved intet — men det er jo altid muligt . . . Ved Deres Afrejse undgaar De alle Ubehageligheder.«

»Jeg rejser ikke uden min Svigerinde«, svarede Russeren kort.

Holst tav.

»Hvor er hun?«

»Hun opholder sig paa Politikamret«, svarede Holst. »Hvis Hr. Greven vil begive sig derhen, vil De kunne træffe hende der.«

»Og i Mellemtiden vil De henvende Dem til Gesandtskabet.«

»Formodentlig har min Chef allerede gjort det«, svarede Holst. Russerens Ansigt huede ham stadig mindre og mindre.

»Godt — Jeg følger Dem til Politichefen med det samme. Naar min Svigerinde ser mig og faar talt med mig, er det muligt, at hun kommer til Fornuft, hvis ikke —«

Han trak paa Skuldrene.

Holst var i Grunden utilfreds. Nu fik Inspektøren Russeren paa Halsen. Der var næppe noget at gøre, hvis den skumle Karl virkelig havde Udstaaende med Czaren, var det knap af den Art, at der kunde gøres ham noget her i Landet. Bladene passede paa, og Regeringen vilde næppe gaa mange Skridt for at være det nuværende Rusland til Tjeneste. Værst var det for Grevinden, hvis hendes Svoger virkelig — — men det var utænkeligt. Han lignede ikke en forrykt Nihilist, der gik med Skydebomuld i Vestelommen, og ærlig talt hun var mere exalteret end han. Desuden var han jo foreløbig i Sikkerhed, og naar galt skulde være kunde Holst hjælpe hende ud af Landet, medens Greven forhandlede med Politidirektøren, som jo dog maatte høres i en saa celeber Sag. Saa kunde de fortsætte Begivenhederne i Malmø eller Berlin — det var ikke »indom Holst's Distrikt«.

Denne Russer holdt han imidlertid ikke af.

For at vinde Tid optog han imidlertid en lang Rapport, der indeholdt Grevens Redegørelse for Aarsagen til, at han eftersøgte sin Svigerinde og lød helt plausibelt. Hun var flygtet efter en overilet Realisation af Ejendommen, hvortil han var delvis ejendomsberettiget eller arveberettiget, hun var nervøs og eksalteret. Hans politiske Stilling umuliggjorde ham at søge de russiske Myndigheders Bistand, han appellerede til Politiets Hjælp, eventuelt til lægekyndig Bistand og lovede personlig at fremstille sig for Politidirektøren endnu samme Dag.

Med dette Papir gik Holst hjem.

* * *

Ulla Holst var bleven rigtig gode Venner med Grevinden. Ulla Holst havde et godt Hjerte, og Grevindens Historie var meget egnet til at forene to gode Hjerter. Grevinde

Helena Wolkonski var Datter af en lithauisk Godsejer, ganske ung er hun bleven gift med en Søofficer Grev Nicolaj Wolkonski, med hvem hun i sex Aar havde levet et lykkeligt Liv. Saa var hendes Mand, der var ansat ved Marinedepartementet i Odessa, blev forfalden til Drik og Spil. Ogsaa ægteskabelig Utroskab var kommen til, og Hjemmet var bleven forstyrret. Greven sluttede sig til de misfornøjede i Etaten og truede Hustru og Barns Existens. I sin Fortvivlelse havde den unge Kone henvendt sig til hans Foresatte, og — nægtes kunde det ikke — forraadt ham og hans Broder, der var ivrig misfornøjet og stærkt impliceret i den revolutionære Bevægelse. Grev Wolkovski, der forresten var legemlig nedbrudt, var bleven arresteret og kort efter død i Fængslet. Broderen havde reddet sig ved Flugt, men samtidig bortført hendes Søn, en Dreng paa 7 Aar. Kort efter havde han opfordret hende til at komme til sig i Wien, hvorhen han var flygtet. Hun stod ene uden Slægtninge og havde realiseret sine Ejendomme. Formuen var endnu betydelig. I Wien havde hun erfaret at hendes Dreng var død, og — paastod hun — en gammel Kvinde, der havde fulgt hendes Svoger, havde varet hende mod Svogerens Hævn. Han skulde have svoret at ville dræbe hende som Løn forskyldt for det Forræderi, hun havde begaaet.

Saadan var det.!

Hun var flygtet og han havde fulgt hende. I Rusland turde hun ikke være af Frygt for de Revolutionære, saa var hun draget til Stockholm og der havde han fundet hendes Spor. Nu var hun paa Flugt mod Syden. —

Ulla Holst troede fuldt og fast paa Historien og Holst kunde ikke modbevise den. Imidlertid var der ikke noget at gøre. Han afgav en kort Beretning om sit Møde med Greven og raadede Grevinden til skyndsomt at forlade Landet. Hun kunde aldeles ingen Beviser føre for sin Sigtelse mod Svogeren. Barnet var død af Lungebetændelse i Wien, at Svogeren var Aarsag dertil kunde jo være muligt, men som Barnets Værge vilde det være vanskeligt at gøre ham noget og bevise noget mod ham var umuligt.

Ulla Holst var oprørt over Politiets Haardhed, men Holst maatte forklare hende, at her virkelig ikke var noget at gøre.

»Og hvis han myrder hende?« spurgte hun.

»Ja, saa maa vi anholde ham,« sagde Holst. — »Men lad os haabe han ikke gør det.«

Og det kalder du Politi?

Holst trak paa Skuldrene. — Vi kan ikke sætte Folk fast for Ting, som de maaske muligvis kunde falde paa at begaa.«

Det forstaar Ulla ikke — men Damer forstaar heller ikke alt, særlig ikke Politivæsen. Grevinde Wolkonski blev meget fortvivlet. Og yttrede hendes Fortvivlelse sig ikke ved noget heftigt Udbrud. Holst forklarede hende, at Politiet ikke kunde tage hende i Forvaring, da hun jo ikke havde begaaet noget ulovligt, og ikke heller sikre sig hendes Svoger, da han jo var i det samme Tilfælde. Derimod var han villig til at hjælpe hende ud af Landet.

»For at jages til Døden som et vildt Dyr« — var alt hvad hun sagde.

Imidlertid blev hun roligere. Det var næsten, som om hun havde fattet en Plan. Hun takkede Fru Holst hjertelig for alt godt. Kyssede Holsts Dreng og græd, medens hun klappede hans Krøller.

Holst lod hente en Vogn, hun brød sig ikke om hans Ledsagelse og kørte bort.

Ulla var meget vred og Holst var egentlig urolig. Han ilede til Kamret for dog at holde lidt Udkig med Russeren.

* * *

Kl. 3 blev der meldt paa Antoniestrædes Politistation, at en elegant klædt udenlandsk Dame var bleven anholdt i en Juvelbutik paa Købmagergade under Forsøget paa at stjæle en Diamantring Holst var paa Kamret. Russeren havde endnu ikke indfundet sig. Holst havde sagt ham, at Politidirektøren næppe vilde være at træffe før Kl. $3^1/_2$ da der var Parole Kl. 3.

Der kom en Droske og Holst stod i Vinduet, da den rullede ind i den skumle Raadhusgaard. En civilklædt Opdager stod ud af Drosken, en graaklædt Dame fulgte efter.

Det var Grevinde Helena Wolkonski — anholdt for forsøgt Tyveri!

Holst begyndte saa smaat at tro paa hende.

Da hun blev ført ind i Kamret gik han hende imøde. Hun hilste paa ham med et vemodigt Smil: »Nu er de nødt til at tage Dem af mig«, sagde hun.

Holst bukkede.

I det samme strejfede hans Blik Gaarden, hvor Russerens Skikkelse viste sig i Portaabningen. Lynsnart fik han Grevinden bragt ind i Inspektørens Kontor, med et Par hurtige Ord til den forbausede Stationsopdager. —

Kort efter traadte Grev Wolkonski ind og spurgte paa Tysk efter Politidirektøren.

Man bad ham tage Plads.

Holst trak sig tilbage i et af Kontorerne for at lægge en Plan. Naar Grevinde Wolkonski for at opnaa at blive taget i Politiets Varetægt havde indladt sig paa en saa fortvivlet Handling som et Butikstyveri, maatte det være Alvor med hendes Frygt. Det var desuden uforsvarligt under den Omstændighed at lade hende i Stikken. Hun kunde jo falde paa at foretage sig de mest fortvivlede Handlinger. Desuden var hun jo nu anholdt, man kunde lade hende indlægge til Observation, det vilde Kriminalretten sikkert gøre, og i Mellemtiden kunde man maaske ad officiel Vej faa i det mindste nogen Oplysning i denne indviklede Sag. Derude sad nu Greven. Han vilde sikkert blive konfronteret med hende.

Det rislede Holst koldt ned ad Ryggen. — Det var en øjeblikkelig Indskydelse en vanvittig, idiotisk, forrykt Tanke — men hvis — hvis nu den Russer var en fanatisk Revolutionær, en Hævner — Herregud det var jo et Stykke importeret Rusland alt dette, og i Rusland, som du kender fra Bladene, er alt muligt. Ganske vist har en københavnsk Politibetjent ikke Ret til at tro paa Bladene, han har ikke Ret til at tro, at Romaner kan leves, han har at være tjenstlig snusfornuftig. Men — Rusland er alligevel Rusland og det kan ikke være Løgn altsammen. Hvis nu Grev Wolkonski for selve Politidirektørens Øjne trak en Pistol op af Lommen og skød sin Svigerinde eller — hvis han tog en Bombe frem, en Bombe, der kunde sprænge hele Lokalet med den elskværdige Chef og det hele i Luften.

Selvfølgelig er det ganske urimeligt, idiotisk, vanvittigt, forrykt, Køkenhavn Anno 1905 Vanvid! Men den Tanke var inde i Hovedet paa Holst og hamrede med Djævleforhammere, saa han var lige ved at blive gal.

Han kunde ikke være bekendt at sige det til nogen. Inspektøren vilde tro, at han

var bleven forrykt. Det var han jo ogsaa. Det var en Tvangstanke, en forbistret Tvangstanke, som han ikke kunde blive fri for. Om ti Minutter var Parolen forbi. Saa kom den celebre Sag for. Konfrontation af Greven og Grevinden, nu en Tyvekvind, greben paa fersk Fod. — Et Knald — et Glimt. Og maaske selve Politidirektøren paa Vej opad mod de lysende Himmellegemer!!

Altsaa gjorde Løjtnant Eigil Holst, Overbetjent ved Københavns Politi, paa egen An- og Tilsvar følgende, der kendetegnede ham ikke som en fornuftig, adstadig, dannet Politimand, men som en Mand med Fantasi.

Han hidkaldte en af Kamrets yngste og mest slavisk disciplinerede Betjente, begav sig hen til Vinduet, hvor Grev Wolkonski sad korrekt og ventede paa en Bænk, anholdt højtidelig Grev Wolkonski som inpliceret i et af en Kvinde, der kaldte sig hans Svigerinde, paa Købmagergade forsøgt Butikstyveri, lod den studsende Greve føre ind i et umiddelbart ved Kamret beliggende Værelse, lod ham trods nogen og i Grunden ret betydelig Modstand visitere og forefandt i hans højre Bukselomme en lille amerikansk Revolver med seks skarpe Skud.

Punktum!

Herefter aflagde Holst en smuk Rapport til sin højeste Chef, der medførte at Solen gik ned over en Celle paa Nytorv, hvori Grev Dimitri Iwanovitsch Wolkonski sad, misfornøjet med bøjet Hoved efter et meget mistænkeligt Grundlovsforhør og lad os samtidigt tilføje, at Solen stop op over samme Celle og saa Grev Dimitri Ivanowitsch Wolkonski hængende i sin Sele død paa en Gasarm. —

Det er som bekendt adskilligt lettere at komme i Retfærdighedens Klør end at slippe ud af samme. Grevinde Wolkonski havde haft megen Ulejlighed med at faa Politiet til at tage sig af hende. Hun havde prøvet et radikalt Middel. Nu var det lykkedes hende — men nu sad hun der ogsaa. Politidirektøren turde ikke slippe hende løs. Tyveriet var aabenbart og hendes Forklaring, hvor sandsynlig den end lød, navnlig bestyrket ved Holst's Udtalelser og et Fund af meget betydelige Værdier i hendes Værge bestaaende af Kreditiver og Smykker, var dog en nærmere Undersøgelse værd.

Hun blev anholdt, det skar Holst i Hjertet og Ulla Holst var mer end respektstridig i sin Omtale af sin Mands Foresatte. Natten tilbragte hun i en Celle, ikke fjernt fra det Sted, hvor hendes Fjende gik i Døden. Næste Dag blev hun løsladt, Grev Wolkonski's Selvmord talte for stærkt til Gunst for hende.

Alt det, der stod i Bladene om denne Historie var ikke Usandhed, men det hvorpaa det i Virkeligheden kom an, læses kun i denne sandfærdige Historie. Gesandtskabet satte sig i Bevægelse og de indhentede endogsaa meget detaillerede Oplysninger. Grevinde Wolkonski havde forraadt sin Mand. Heltinde var hun ikke, og kunde aldrig blive det.

Men dejlig var hun, og nu havde hun Fred i Sindet. Grev Dimitri Wolkonski var nok Revolutionær og som saadan paa For-

haand berettiget til en Del Sympathi hos gode, fredelige, danske Borgere, der vel ikke kan taale at se en Slagter stikke en Kalv, men alligevel med deres fulde Hjerter er med Bombemanden og Barrikadehelten i det mørke Rusland. Iøvrigt er den samme Dimitri Wolkonski en af de mest rendyrkede Banditter, Ruslands Sol har skinnet paa. Hans Samvittighed var saa betynget af Nederdrægtighed, at det var mærkværdigt, at Gasarmen i Cellen paa Nytorv ikke var knækket under ham.

Dette maa tjene til nogen Undskyldning for den smukke Grevinde og til Forklaring af, at den Mand, en Gang i Retfærdighedens Haand gjorde Regnskabet op, hvad enten det stemmede eller ej.

Holst var nu aldeles overbevist om, at der ikke havde været den fjerneste Fare for Grevinden; at Politidirektøren aldeles ikke havde staaet for en Luftfart var jo allerede bevist derved at Greven ikke var ladet med Sprængstoffer og det maa i det hele taget — som ogsaa en knastør Kriminalretsassessor bemærkede — anses for yderst tvivlsomt, om Holst havde været berettiget til at anholde og visitere Greven.

Grevinde Helena blev en Tid i Byen og var ofte Holst's Gæst. Ulla Holst satte Pris paa hende og vilde slet ikke gaa ind paa, at hun havde baaret sig forkert ad med den store Sag Ulla Holst var jo ogsaa en Politimands Kone og derfor Modstander af en Bevægelse, der væsentligt bestod i at pulverisere Politiofficianter. Da Grevinden endelig brød op og rejste ledsaget af Ullas bedste Ønsker, udtrykte den unge Kone sin Anskuelse om Sagen for sin Mand:

»Det kan godt være Eigil, at du slet ikke havde Lov til at visitere den Russer, og at det er som du siger en væmmelig forrykt, idiotisk Idé, du fik den Dag oppe paa Kamret, men naar jeg skal sige min Mening om det, saa synes jeg i Grunden det var *ganske fornuftigt gjort.*

HVORDAN CANDIA ENDTE

NOVELLE FRA ABRUZZERNE

AF GABRIELE D'ANNUNZIO

OVERSAT AF REGITZE WINGE

ILL. AF AXEL NYGAARD

TRE Dage efter det traditionelle Paaskeselselskab, der i det Lamonicaske Hus var saare stort og pragtfuldt, stod Donna Christina Lamonica og talte Dækketøj og Sølvtøj efter, inden hun med Omhu gemte hvert Stykke hen i det Skab eller Skrin, hvor det til næste Gilde skulde hvile.

Som sædvanligt var Stuepigen, Maria Bisaccia, og Vadskerkonen, Candia Marcanda, hende behjælpelige med dette Arbejde. Side om Side stode de store Kurve fulde af fint Damask paa Gulvet; paa en flad Kurv funklede Sølvservicet, massivt og tungt, lidt klodset udarbejdet af Købstadsguldsmede, næsten liturgisk Form, saaledes som det i de rige Provinsfamilier gaar i Arv fra Slægt til Slægt.

Candia tog Duge og Servietter op af Kurvene, lod Fruen besigtige deres Fuldkommenhedstilstand og rakte dem saa, en for en til Maria, der lagde dem ned i Skufferne, mens Donna Christina strøede duftende Urter imellem dem og skrev dem op i sin Bog. Candia var en høj, mager, knoglet Kvinde paa et halvhundrede Aar; hendes Ryg var lidt bøjet af den evige Vadsken; hun havde meget lange Arme og et gridsk Fuglehoved paa en Hals som en Skildpaddes. Maria

Bissaccia var Ortoneserinde,*) lidt fedladen, med mælkehvid Hud og meget klare Øjne; hun talte blidt og dæmpet; hendes Bevægelser var langsomme og bløde, næsten som om hun altid havde Hænderne i sød Kagedejg, Sirop eller Syltetøj. Donna Christina, der ogsaa var fra Ortona, i hvis Benediktinerkloster hun var opdraget, var liden og lidt foroverbøjet; hun havde rødligt Haar, en lang, grov Næse, Fregner, daarlige Tænder og et Par saare skønne, blufærdige Øjne. Hun lignede en Præst i Kvindeklæder.

De tre Kvinder udførte Arbejdet med megen Omhu, saa at den største Del af Eftermiddagen gik med dertil.

Candia var just gaaet med de tomme Kurve, da Donna Christina, ved at tælle Sølvtøjet efter, fandt, at der manglede en Sølvske.

— Maria, Maria! — udbrød hun forfærdet. — Kom og tæl efter! Der mangler en Ske. Vil du tælle!

— Det er da ikke muligt! — svarede Maria. — Nu skal vi se!

Og med høj Stemme gav hun sig til at tælle Skeerne efter. Donna Christina saá hovedrystende til, mens Sølvtøjet klirrede med en klar Klang.

— Jo, vist mangler der en! — sagde Maria tilsidst med en Fortvivlelsens Gestus. — Hvad skal vi gøre?

Hun selv var hævet over al Mistanke. Femten Aar i Træk havde hun nu i dette Hus givet Beviser paa Troskab og Hæderlighed. Sammen med Donna Christina, næsten som hørende til Brudeudstyret, var hun kommen fra Ortona, og havde i Tidens Løb under sin Frues Beskyttelse erhvervet sig en vis Myndighed i Huset. Hun var fuld af religiøs Overtro, sin Helgen og sit Klokketaarn dybt hengiven; iøvrigt var hun meget snu. Hun og hendes Frue havde dannet et Slags fjendtligt Forbund mod alting i Pescara By, og særligt mod de Pescara Folks Helgener. Ved enhver Lejlighed fremhævede hun sin Fødeby, opramsede dens Rigdomme og smukke Seværdigheder, dens Domkirkes Dejlighed, de religiøse Ceremoniers Pragt i Sammenligning med Cetteos, den pescaresiske Helgens Ynkelighed, den, der kun ejede en eneste, ussel lille Sølvarm.

— Gaa og se efter alle Vegne! — sagde Donna Christina.

Maria gik ud i Køkkenet og ledte; hun endevendte alt saavel der, som paa Loggiaen. Men alt forgæves. Hun kom tomhændet tilbage.

— Den er der ikke! Den er ingen Steder.

Saa gav de sig begge til at grunde, til at opstille alle Slags Gisninger, til at ransage deres Hjærner. De gik ud paa Gaardside-Loggiaen, hvor Vadsken stod, for at afsøge den en sidste Gang. Og da de talte meget højt kom alle Naboerskerne frem paa deres Balkoner og i deres Vinduer.

— Hvad er der paa Færde, Donna Christi? Hvad? Hvad er det?

Med mangfoldige Ord og Gestus berettede Donna Christina og Maria det Forefaldne.

I et Nu spredtes Efterretningen om Tyveriet over hele Pescara. Saavel Mænd som Kvinder gav sig til at afhandle Sagen, til at grunde over, hvem der vel kunde være Tyven. Da Historien naaede de sidste Huse ved Sant' Agostino, var den vokset umaadeligt, det drejede sig nu ikke længer om en enkelt Ske, men om alt Huset Lamonicas Sølvtøj.

Og da Vejret var yndigt, og Roserne paa Loggiaen just i Udspring og de to Grønsidskener i Buret sang, blev alle Naboerskerne staaende i Vinduer og paa Balkoner for at nyde den milde Luft. Bag alle Basilikonspotterne kiggede Kvindehoveder frem, og paa Tagrenden syntes Kattene at finde Behag i denne Sladren.

Med foldede Hænder sagde Donna Christina:

— Hvem kan dog have gjort det?

Donna Isabella Sertale, kaldet Ilderen, let og snar af Bevægelser som et lille Rovdyr, spurgte med sin skærende Stemme:

— Hvem har været hos Dem, Donna Christi? Jeg synes, jeg har set Candia gaa ud og ind!

— Hoho! — udbrød Donna Felicetta Margasanta, kaldet Skaden paa Grund af sin evindelige Snakken.

— Naa saadan! — gentog de andre Naboersker.

— Og hende har De slet ikke tænkt paa?

— Og der falder Dem ingen Ting ind?

— Véd De da ikke, hvordan Candia er?

— Saa kan vi saamænd sige Dem, hvordan Candia er!

— Ja, det kan vi!

— Det kan vi saamænd sige Dem!

— Vadske godt, det gør hun, det kan ikke nægtes. Hun er den bedste Vadskerkone i Pescara, det kan ikke nægtes. Men hendes Fingre har den Fejl at være lidt for lange . . . Vidste De ikke det?

— Jeg har mistet to af mine grove Duge.

— Og jeg savnede en skøn Dag et Haandklæde . . . .

— Og jeg en Særk.

— Og jeg tre Par Strømper.

— Og jeg to Pudevaar.

— Naa! Og jeg et nyt Skørt!

— Jeg har aldrig faaet noget af det igen.

— Jeg ikke heller!

— Endnu mindre jeg!

— Men jeg har ikke villet jage hende væk, for hvem skal man tage i Steden? Silvestra?

*) Ortona er en Naboby til Pescara, Forfatterens Fødeby, hvor Novellen foregaar. Overs.

— Ha, ha, ha!

— Maaske Angelantonia!! Eller Babascetta?

— Den ene er værre end den anden . . .

— Nej, man maa heller se at finde sig i det.

— Ja, men alligevel, en Sølvske! . . .

— Ja, hør, det er lovlig stift!

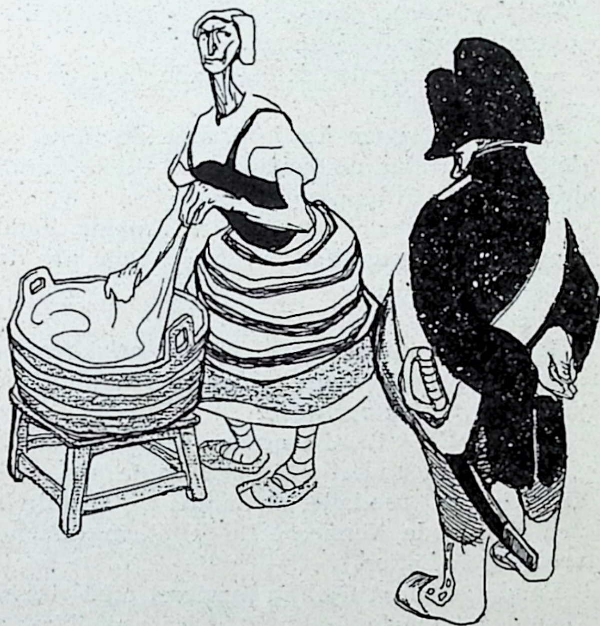
— Nej, det skal De ikke finde Dem i, Donna Christi, det skal De ikke!

— Vær De blot rolig, Donna Isabé, — sagde Maria, der trods sit blide og rolige Ydre aldrig lod sig nogen Lejlighed undslippe til at mistænkeliggøre sine Medtjenende. — Vi skal nok klare den Sag.

Og fra Loggiaer til Vinduer løb Snakken; fra Mund til Mund udbredtes Historien over hele Byen.

II.

Da Candia Marcanda næste Morgen stod med Armene dybt begravne i Sæbelud, viste Communalgardisten Biagio Pesce, ogsaa kaldet »den lille Corporal«, sig med et i Døren.

— Mairen vil snakke med dig oppe paa Raadstuen! — sagde han til Vadskerkonen. — Nu, med det samme.

— Hvad siger du? — spurgte Candia og rynkede Øjenbrynene, dog uden slippe sit Arbejde.

— Med mig? Hvorfor? — blev Candia lidt barsk ved. Hun var ude af Stand til at fatte Grunden til denne uventede Besked, der fik hende til at stejle ligesom en stædig Hest foran en Skygge.

— Kan jeg vide, hvorfor? — svarede »den lille Corporal«. — Jeg har blot faaet Ordren.

Stædig, som hun var af Naturen, blev Candia ved at spørge. Hun kunde ikke tro paa, at det virkelig forholdt sig saaledes.

— Mairen? Hvad vil han mig? Hvad har jeg gjort ham? Jeg gaar ikke derop. Jeg har ingen Ting gjort.

»Den lille Corporal« tabte Taalmodigheden.

— Naa saa du vil ikke komme med? Tag dig saa i Agt.

Og væk gik han, mumlende mellem Tænderne med Haanden paa Hæftet af den gamle Kaarde.

Imidlerttd kom somme af Gydens Beboere, som havde hørt denne Samtale, frem i deres Døre og gav sig til at stirre paa Candia, der stod og rørte op i Sæbeskummet med sine Arme. Og da de havde hørt om Sølvskeens Forsvinden, lo de til hverandre og sagde Vittigheder, som Candia ikke forstod. Ved denne Latter og disse Vittigheder følte hun sig greben af en Angst, der voksede, da »den lille Corporal« atter viste sig, denne Gang ledsaget af en Kammerat.

— Kom saa! — sagde »den lille Corporal« i en resolut Tone. Candia tørrede taust sine Arme og fulgte dem. Op over Torvet stod Folk stille. Rosa Panara, en af hendes Fjender, raabte ud fra sin Bod en bidende Ondskabsfuldhed efter hende.

Vadskerkonen, der var helt ude af det, og som ikke anede Grunden til denne Forfølgelse, vidste ikke, hvad hun skulde svare.

Foran Raadhuset stod en Klynge Nysgærrige, der vilde se hende gaa forbi. Forbittret skyndte Candia sig op ad Trappen, traadte forpustet ind for Mairen og spurgte:

— Hvad i al Verden vil De mig?

Don Silla, Mairen, en meget fredsommelig Mand, følte, ved Vadskerkonens vrede Tone, en øjeblikkelig Forvirring og kastede et hemmeligt Blik til Gardisterne, de to trofaste Vogtere af den kommunale Værdighed. Saa tog han sig en Pris Tobak op af sin lille Hornæske og sagde:

— Sæt Dem ned, gode Candia.

Candia blev staaende. Hendes krumme Næse svulmede af Vrede, og hendes rynkede Kinder skjalv under Kæbemusklernes Sammentrækning.

— Sig blot, hvad der er i Vejen, Don Si'.

— Har De igaar bragt Vadsketøj op til Donna Christina Lamonica?

— Ja, og hvad saa? Hvad mangler der? Vi talte det hele, Stump for Stump. Der manglede ingen Ting. Hvad er der saa paa Færde?

— Hør nu et Øjeblik, gode Candia. Sølvtøjet var jo ogsaa derinde . . .

Candia, der nu skimtede Sagens Sammenhæng, fløj op som en forbittret Falk, der vil til at hugge. Hendes smalle Læber sittrede.

— Sølvtøjet laa jo inde i det samme Værelse, og Donna Christina savner en Ske . . . Forstaar De, gode Candia? De skulde da ikke have faaet den med . . . af en Fejltagelse?

Ved denne ufortjente Anklage sprang Candia i Vejret som en Græshoppe. Hun havde virkelig intet taget.

— Jeg? Jeg . . . Hvem har sagt det? Hvem har beskyldt mig for det? Jeg er forbavset over Dem, Don Si, det er jeg; forbavset over Dem! Jeg skulde være en Tyvekvind! Skulde jeg?! . . .

Og hendes Forbittrelse kendte ingen Grænser. Thi hun saaredes saa meget dybere af den uretfærdige Beskyldning, som hun godt følte sig i Stand til den Gerning, der blev hende tillagt.

— Altsaa: De har ikke taget den? — afbrød Don Silla hende, trækkende sig tilbage i sin store Dommerstol.

— Jeg er forbavset over Dem! — skreg Kvinden atter, svingende sine lange Arme som et Par Stokke.

— Godt. Gaa saa bare. Vi faar saa se . . .

Candia gik uden at sige Farvel; i Farten tørnede hun mod Dørstolpen. Hun var blevet grøn i Ansigtet; hun var ude af sig selv. Idet hun hun traadte ud paa Gaden og saa de Klynger af Nysgærrige, der stod rundt om, forstod hun, at Folkestemningen var imod hende og at ingen vilde tro paa hendes Uskyldighed. Alligevel gav hun sig til at skrige, at hun ikke havde taget Skeen. Leende spredtes Folk, mens Candia rasende og fortvivlet gik hjem og hulkende kastede sig ned paa sit Dørtrin.

— Ja, græd bare rigtig stærkt, for nu kommer der Folk forbi! sagde Don Donato, der boede ved Siden af, i en spottende Tone.

Ved Synet af Tøjbunkerne, der laa og ventede paa Vadsk, slog hun sig dog omsider til Taals, smøgede sine Ærmer op og gav sig i Lag med denne. Under Arbejdet tænkte hun paa sit Forsvar, optømrede en hel Forsvarsmethode, søgte i sin listige Kvindehjærne en kunstig Maade at bevise sin Uskyld paa, benyttede sig af alle Pøbel-Logikens Midler for at sammenkæde et Ræsonnement, der kunde overbevise de Vantro.

Da hun var færdig med sit Arbejde, gik hun saa ud. Først vilde hun tale med Donna Christina.

Denne lod sig ikke se. Hovedrystende og uden at svare lyttede Maria Bisaccia til Candias mange Ord, og trak sig sluttelig med Værdighed tilbage.

Da begav Candia sig rundt til alle de Folk, hun vadskede for. Alle Vegne fremstillede hun Sagen og sin egen Uskyldighed, stadigt tilføjende nye Beviser og flere Ord, mer og mer ophidset og fortvivlet ved den Vantro og Mistro, der mødte hende. Hun følte, at alt Forsvar var forgæves. En Slags dump Haabløshed faldt over hendes Sind.

Hvad kunde hun mer sige eller gøre?

III.

Imidlertid havde Donna Christina Lamonica sendt Bud efter en klog Kone ved Navn la Cinigia, der med meget Held udøvede saavel Troldoms- som praktisk Lægekunst. Cinigia kunde stundom skaffe forsvundne Sager tilbage; hun sagdes at pleje Omgang med adskilligt Tyvepak.

Til hende sagde da Donna Christina:

— Skaf mig min Ske igen, saa skal Du faa en god Foræring.

Og Cinigia svarede:

— Godt. Giv mig blot 24 Timer dertil.

Og efter 24 Timers Forløb bragte hun Svaret.

— Skeen ligger nede i Gaarden i et Hul ved Brønden.

Donna Christina og Maria gik ned i Gaarden, søgte og fandt med megen Undren Skeen.

Hurtigt bredte Nyheden sig over hele Pescara.

Da gav Candia sig sejrsstolt til at gaa omkring i Gaderne.

— Kan I se? Kan I saa selv se?

Folk i Smaabutikerne, der saa hende gaa forbi, mumlede noget og brød saa ud i en megetsigende Latter. Filippo la Selvi, der var ved at drikke sig et Glas fin Brændevin i Angeladas Café, kaldte paa Candia.

— Et Glas til Candia af denne her!

Vadskerkonen, der elskede stærke Drikke, spidsede begærligt Munden.

— Du fortjener det, det er baade vist og sandt! — tilføjede han.

En Skare Drivere havde samlet sig rundt om Caféen. Alle saa de spodske ud. Mens Candia drak, vendte Filippo sig til dem:

— Hun forstaar det, hvad? Saadan gamle Ræve . . . Og gemytligt slog han hende paa den knoglede Skulder.

Alle lo.

Magnafave, en lille, stammende, pukkelrygget Halv-Idiot, lagde højre Haands Tommelfinger paa den venstre og sagde:

— Ca — Ca — Candia og la — la — Cinigia . . .

Og med en underfundig Mine søgte han gestikulerende at remlalle, at Candia og Troldkvinden var gode Venner. De Omkringstaaende vred sig af Latter.

Candia stod et Øjeblik forvirret med Glasset Haanden. Saa forstod hun. De troede ikke paa hendes Uskyldighed. De beskyldte hende for, i hemmelig Forstaaelse med Cinigia, at have bragt Skeen tilbage, for at undgaa videre Ulempe.

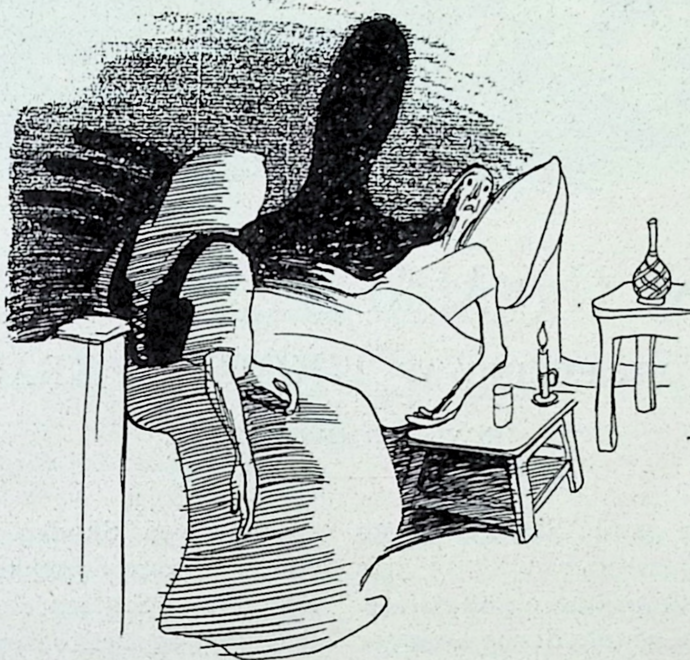
En vild Vrede greb hende. Hun kastede sig over den Svageste, den lille Pukkelryggede, kradsede ham og overdængede ham med Slag. Med grusom Glæde støjede Tilskuerkredsen omkring de Stridende og ophidsede dem med Tilraab og Gestus som bivaanede de en Dyrekamp.

Forfærdet søgte Magnafave at undkomme fra den rasende Kvinde; fastholdt af hendes ubarmhjærtige Hænder, fo'r han med voksende Hastighed rundt som en Sten i en Slynge, indtil han styrtede om paa Næsen.

Et Par af de Tilstedeværende løb til og rejste ham op. Candia fortrak under Piben og Fløj-

ten; hun gik hjem og lukkede sig inde, kastede sig tværs over sin Seng og hulkede, mens hun bed i sine Hænder af Smærte. Denne nye Anklage martrede hende endnu mer end den første, saa meget mere, som hun godt følte sig i Stand til at have benyttet hint Middel. — Men hvorledes skulde hun nu retfærdiggøre sig? Hvordan skulde hun faa Sandheden frem? Det var let at komme ind i Lamonicas Gaard; en Mængde Mennesker færdedes der i forskellige Ærinder. Saa hun kunde ikke en Gang svare sine Anklagere med et: hvordan skulde jeg være kommen derind?

Da søgte Candia andre Beviser; hvæssende sin Kløgt fremgravede hun tre, fire forskellige Maader, paa hvilke Skeen kunde være kommen ned i det Hul i Gaarden; tagende sin Tilflugt til den spidsfindigste List udpønsede hun med en besynderlig Opfindsomhed Sagen. Og saa gav hun sig paany til at strejfe rundt i Butiker og Huse, paa enhver Maade søgende at overvinde Folks Vantro. Men Folk hørte paa hendes snilde Bevisførelser og sagde blot tilsidst:

— Det er godt, det er godt — — —

Men paa en saadan Maade, at Candia følte sig knust. Saa ingen troede hende altsaa? Alle hendes Anstrængelser vare altsaa unyttige? — Med en vidunderlig Udholdenhed fornyede hun sine Angreb. Hele Nætter tilbragte hun med at finde ny Beviser, med at opføre ny Bygninger, med at overvinde nye Hindringer. Og lidt efter lidt svækkedes hendes Sind ved denne uophørlige Anspændelse; det havde ikke mere Rum for nogen anden Tanke; det mistede lidt efter lidt al Bevidsthed om det omværende Liv. Og paa Grund af hendes Medmenneskers Hjærteløshed blev det tilsidst til Vanvid, til en fiks Idé i den stakkels Kvindes Hjærne.

Hendes Forsømmelighed med sit Arbejde bragte hende i Elendighed. Hun vadskede daarligt, smed Tøjet væk eller lod sig det frarane. Naar hun nede ved Flodbredden under Jærnbroen sammen med de andre Kvinder skyllede sine Sager, lod hun ofte Tøjet slippe sig af Hænderne, saa Strømmen tog det. Hun talte uafbrudt, uden nogensinde at blive træt, om den samme Ting. For ikke at høre paa hende, gav de unge Vadskerkoner sig til at synge improviserede Nidviser om hende. Hun skreg og gestikulerede som en Gal.

Ingen gav hende Arbejde mer. Af Medlidenhed sendte de, hun forhen havde vasket for, hende lidt Mad. Lidt efter lidt vænnede hun sig til at tigge. Pjaltet, krumbøjet og udtæret strejfede hun om paa Gaderne. Smaadrengene raabte efter hende:

— Fortæl os Historien om Skeen, Tante Ca'! For vi kan den ikke endnu!

Selv ukendte Forbigaaende standsede hun til Tider for at fortælle dem sin Historie og fantasere om sin Uskyldighed. Unge Lømler kaldte hende til sig og fik hende for en Soldi til at gentage Beretningen tre, fire Gange; de modsagde hendes Bevisførelse, hørte hende til Ende for tilsidst at saare hende med et eneste Ord. Hun rystede da paa Hovedet, gik videre og sluttede sig til de andre Tiggerkvinder, for hvem hun utrætteligt, uovervindeligt prækede om den samme Ting. Den, hun foretrak iblandt dem var en døv, halt Kvinde, hvis Hud var bedækt med en Art rødlig Spedalskhed.

I Vinteren 1874 blev hun angrebet af en ondartet Feber. Den spedalske Kvinde plejede hende. Donna Christina sendte hende et styrkende Lægemiddel og et Varmebækken med Trækul.

Udstrakt paa sit Leje laa den Syge og fantaserede om Skeen. Hun rejste sig op og søgte, til Støtte for sin Tale, at bevæge Armene. Den spedalske Kvinde tog hendes Hænder og lagde hende medlidende tilrette igen.

I Dødskampen, da hendes unaturligt forstørrede Øjne sløredes som af et uklart Vand, der indvendigt fra steg op i dem, stammede Candia:

— Jeg har ikke taget den, Frue . . . For ser De, Skeen . . . .

EN GAMMEL SKUDE

FORTÆLLING AF THOMAS P. KRAG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

Nu smuldrer de gamle Skuder, og de gamle Skippere dør ud. Vi har snart bare Dampskibe og Kaptejner.

Ingen af de runde, gamle Skrog kommer længer sigende ind for Vind og Vove; ingen af disse, i hvis Rum Rotterne støjede, og hvor altid den ældste, Baadsmanden eller Kokken, havde noget at fortælle, som ikke maatte snakkes højt om.

Jeg husker saa tydelig den gamle Skude, som laa nede bag Bryggen, hvor Stolperne gik paa skraa. Den var kjøbt af en Skipper østerfra, og han vilde nok lade den rigge og bruge den paa Bergen med Fisk og Trælast.

Men gamle Baadsmand Teodor med Krøllerne og de smaa, blanke Guldørenringe stod altid og var harsk paa Skipperen for dette.

»Han er jo ormæden, saa han søkker, Gud forsørje mig, før han er kommen til Albatros.«

Men Skipperen stod der, han stod. Og en vakker Dag gik to Tømmermænd og snusede paa Skuden. De snusede først efter de svære Sprækker, og dem fandt de mange af. Saa laa de paa fire Dag ud og Dag ind og tættede og dyttede med grovt og med fint Drev, og den mindste blandt dem lignede en langhaaret Puddel i Ansigtet, og han havde langt Korketrækkerhaar. Men han sad uafladelig og sang til Hammerslagene:

»For herlig Maanen skinner der, aahej, aahaa!
Ja, herlig Maanen skinner der, aahej, aahaa!
Men bare vi ved,
Vi er alle med,
For herlig Maanen skinner der, aahej, aahaa!«

Udi Juni havde de flikket den saa godt, det lod sig gjøre, og de havde sat et svært Bret forud med »Lykkens Prøve« paa. Da stod ogsaa Krøl-Teodor og spyttede og var hastig paa det: »Lykkens Prøve? . . . ja Gu' er det Lykkens Prøve . . . det var bedre, om de kaldte hinner »Christ' Fristelse«, for det er saamænd at friste Herren at sætte slig Filleskude tilsjøs.«

Men da Tiden kom, og Skuden skulde

afgaa vilde ingen ta' Hyre derombord. Nu og da kom nogle Folk, men altid var det besindige Sjøfolk, som skulde ha nøje Greje paa alting. Og omend Skipperen gjemte væk det meste, strøg de dog sin Kos, uden at gi noget Løfte. Men alle sagde paa Skipperens Ryg, at han maatte være et syndigt Menneske, som vilde fare frem med sligt usselt Stel.

Skipperen østerfra — han hedte Kittel Røed — havde det ikke godt. Der var gaaet otte Dage over Tiden, og endda havde han ingen faaet til at tage Hyre med Skuden. Han gik derfor omkring og var sint og fræsede. Helst mod Teodor: ham kunde naa Dævelen gjerne sidde i Nakken og nøkke Krøllerne ud paa, hvis han bare vilde.

En Kveld i September, netop som Hundestjernen lettede sig fra Sjøen, traf de to hverandre og røg i Hob saa gladelig, at det gnistrede fra Snadderne. Folk samlede sig fra Brygger og Kar for at se dem slaas, og det var ogsaa en Komedie til en Marks Penge eller saa, for den varede godt og vel en halv Time. Da holdt de begge op omtrent med et Slag, men da var de saa trætte, at de ikke orkede at svare paa det, de spurgtes om. De bare stod og pæsede og tørkede sig og knurrede frem nogle halve Ord, som skulde sige, at de var lige modige som før.

Forresten — hvem havde havt Overtaget, var umuligt at sige.

Blandt dem, som saa paa, var nogle Fremmedfolk, som ingen havde set paa Stedet før. De var komne frem sammen med de andre og blev staaende, da de andre gik. De havde hørt, hvad Slagsmaalet gjaldt, og det lod, som de havde adskilligt at tænke paa og snakke om. Og meget sent paa Kvelden, netop som Kittel Røed skulde til at lægge sig, ringede Klokken hos ham fire Gange. Han gik da med Lys i Næven hen og lukkede op, og en svær Mand kom ind. »Hvad vilde han?« »Jo, han vilde gjerne være Skipper paa Skuden, og han kunde skaffe dem der ellers var Brug for.

Skipperen saa ham an. Der var noget fermt ved ham, og da Skipperen havde snakket fra sig om, at han kunde have kommet ved Dagen og ikke, naar andre skulde lægge sig — saa gav han sig ordentlig i Lag med ham og forhørte sig om, hvad Slags Folk de var, han kunde skaffe. Men her var det ikke saa let at komme nogen Vej. Han var langsom i det Stykke; hvert Ord maatte hales ud af ham.

Men eet forstod Skipperen; han maatte ikke lade denne Anledning gaa fra sig, og derfor gav han Haandslag paa, at de kunde sejle næste Kveld.

Saa fort det lysnede af Morgen stod Skipperen op og gik ned paa Bryggen og ind i det Skuret, hvor Fisken laa. Han talte Tønderne og sendte Bud efter to Mand, som skulde bringe dem ombord. Imens gik han rundt baade her og der for at faa noget at vide om Manden fra igaaraftes. Men ingen paalidelig Besked fik han; der fandtes ikke een, som kunde sige, hvem han var. Saameget hørte han, at der sent igaar havde været nogle Mænd nede og snust paa Skuden; men det var jo ikke noget at agte paa.

Da Mørket sænkede sig, kom der syv Mand gaaende i fulde Sjømandsklæder. De havde alle Sydvest nedover Øjnene, saa en saa lidet til Ansigtet. De sagde ikke Farvel til nogen, men gik ret ombord og gav sig straks til at hejse Sejl. Dette holdt de paa med en Stund uden at nogen af dem talte et Ord. De ordnede ogsaa andre Ting, langsomt, men sikkert, og en snau Time efter de kom gaaende, stod Skuden udover i den blanke Høstnat.

Nu kom hele to Uger med det fineste Vejr af Verden. Brisen stod frisk udover, men Sjøen krummede ikke en Klo engang. »Lykkens Prøve« var dog ikke kommen tilbage i Løbet af den Tid.

Den tolvte Dagen troede Skipperen saa sikkert, den skulde have været der før Kveld; men baade den og den trettende og endda flere gik, uden at man saa et Glimt af den. Saa troede alle, at den var sunket derude, omend Sjøen havde været glat som et Plankegulv, at den havde været slig gammel Svamp, som su'ede Vand,

saa den blev sprøjtefuld og sank slig ganske af sig selv. Skipperen havde jo alt godt assureret, saa for ham kunde det jo blive lige fedt; han sad kanske, naar ingen saa det, og smiskede og blinkede lumsk som en Dævel.

Men tyvende Dagen efter Afreisen observeredes en Skude langt ude, som lignede »Lykkens Prøve« paa et Haar. Og da den kom nærmere, saa alle, at det ogsaa var »Lykkens Prøve« og ingen anden. Men den kom fra den modsatte Kanten? Hvorledes skulde det forklares? Og hvor var Skipperen fra Øster — hvor var Kittel Røed?

En Stund efter kom to Mænd bærende ham imellem sig. De havde fundet ham inde hos »Madam Rataplan«, hvor han havde drukket sig aldeles fuld. Det var ikke muligt at faa ham til at begribe, hvad som stod paa. Han faldt sammen for hver Gang og saa meget fortørnet ud. Saa lod de ham ligge, og alle, som var tilstede, stod og lo over, at Rederen laa fuld, naar Skuden hans kom hjem

To Timer efter var »Lykkens Prøve« inde, og da var Skipperen kommen sig saa vidt. Han sad nu oprejst og gloede fremfor sig og saa paa Skuden sin, som han aldrig skulde have set den før. Og med en Gang stivede han sig ordentlig op og gik bedre, end en skulde have troet, ud paa Bryggen og ombord i den. Der blev han noksaa længe, og de, som stod nærmest, hørte, at han skændtes med nogen dernede. Det steg og steg og tilslut hørtes det ud, som det skulde blive Slagsmaal, og Krøl-Teodor og de andre lo, saa de vrinskede. Endelig kom der otte Mand op, den ene var Skipper Røed. Alle var røde i Hodet. Nu talte ingen af dem et Ord, men gik op til Røed, hvor de fremmede justsom blev borte.

Men en Uge efter stod det udover igjen; Skipper Røed stod tilbage paa Bryggen, da de reiste, og det syntes, som truede han dem med det ene eller det andet, uden at de svarede. — — —

Denne Gang blev »Lykkens Prøve« meget længe paa Reisen. Uge efter Uge, Dag efter Dag gik, men ingen saa noget til den. »Nu laa den da ganske sikkert paa Bunden etsteds! og de tre der ombord fik vel med Makrellen at bestille.« Det var just nu Høstmakrellen lagde ind under Kysten.

Men saa en Morgen, netop som de mindst ventede den, laa Skuden ved Bryggen lige saa hel som forrige Gang. Een lille skjeløjet Mand var den eneste af Besætningen, man saa; de store, stærke Mænd var borte.

Der blev talt mangt og meget om dette, at bare en Mand var med tilbage. En sagde et, en anden et andet — en enkelt vilde have det til at de andre maatte være blaast overbord, eller at de maatte være faldne overbord i Fylla. Skipper Røed, som kanske var den eneste, der havde Greje paa Sagen, sagde intet; men det vidste de fleste, at den skjeløjede den Morgen var kommen til ham alene, — ja, saa havde Skipperen kastet ham ned af alle Trapperne, og bandet efter ham. Men da havde den lille med engang faaet Mælet; han havde buldret ud med en Mængde uforstaaelige Ord og spyttet efter den sinte Skipper.

Der gik en Tid hen, og saa pludselig kom det Ord ud, at de Folk, som havde været med »Lykkens Prøve«, var det værste Pak, som havde slikket Sol. De havde rømt fra Slaveri og Bodsfængsel i Hovedstaden og havde nu set Snittet til at komme unna. Der var mere i dette Ord, end nogen fra først af troede, og baade Lensmand og Politi kom for at undersøge Sagen, og Skipper Røed og den skjeløjede blev forhørte. Røed slap saavidt fra det, fordi han svor paa, intet at have vidst om dette, men den lille blev samme Eftermiddag taget og ført til Arresten. Men paa Trappen gjorde han et forskrækkeligt Styr, han vilde ikke paa nogen Maade ind og vred sig og sled sig, saa de to Politibetjente slap Taget. Saa rendte han Skallen mod en Murer og to gamle Fruentimmer, saa alle tre væltede, og løb afsted som et Lyn. Før nogen vidste et Ord af det, var han alt langt borte og naaede Skoven, før Betjenten var halvvejs, og her blev han borte.

Den Kveld var der Uro i Byen. Kaptejnen med de røde Render i Bukserne gik

omkring og skjendte, fordi Konstablerne var slige daarlige Karer. De ejede ikke Kraft hverken i Arme eller Bein, sa han, og han kaldte dem desuden: »slige Loppeskind!«

Og i næsten alle Portrum stod gamle Kjærringer, som troede, den Skjeløjede havde gjemt sig paa det øverste Loftet deres og vilde stikke dem med Kniv.

Nogle Aar efter kom til Byen en liden Mand med langt Skjæg og mørke Briller. Han lappede Sko og flikkede Blikspand og dirkede Laaser og gjorde meget for Pengene.

Men en Kveld gik Skipper Røed, som nu var blevet gudfrygtig, og tre Betjente ind til ham. Jo, der blev Leven derinde! Det nidskreg og knurrede, og det rumlede og bandte som tyve Humler i en Flaske.

Tilslut kom de fire Mand bærende med Skomageren: da havde de faaet bagbundet ham.

Han var fæl at se til; Klæderne, som før havde været hele, var nu flænget af ham, Skjæg og Haar stod til alle Kanter som stive Bust, og han var bleg i Ansigtet, næsten graableg som Kalk. Brillerne var ogsaa væk; derfor saa enhver, at han var skjeløjet.

Han blev bragt paa Raadstuen og sat ind i et mørkt Rum for sig selv. Jeg ved ikke, om de overhovedet dømte ham; kanske de glemte ham — hvem ved? Thi da de atter lukkede ham ud, var lang Tid gaaet, og han var skrumpen og mager; han var ligesom grod sammen og kunde vanskelig gaa. Da var det, vi Gutter fik se ham. Hvad der før havde hændt ham, fik vi bare saa løselig at vide af Folk, som vidste om Sagen. Som sagt vi saa ham, og det de første Dage efter at han var kommen ud. Han gik rundtenom uden Maal eller Med, men stansede tit, som om han pludselig kom til at tænke paa noget. Saa gik han videre for igjen at stanse — og slig holdt han det, saa en skulde tro, at han var gal. Indtil han henimod Kveldstid forsvandt uden at nogen fik vide, hvor han gik hen. Men næste Morgen var han atter fremme.

Hvad han levede af om Dagen, og hvor han sov om Natten, vidste vi ikke, og tænkte ikke paa. Men sikkert er det, at vi likte ham ikke; han, den mavre Mand, der aven og til satte et skjævt Øje paa os.

Derfor, naar han gik forbi, sagde Lars Kjom, han, som skulde gaa tilsjøs, bare han blev konfirmeret: »God dam je hed!«

En Eftermiddag blev der Leven nede paa

den gamle Bryggen, hvor »Lykkens Prøve« laa. Man havde flere Gange set noget gjennem en af Skudens Glugger, uden at man kunde forklare sig, hvad det var. Det blev da straks til Spøgeri, og Folk samlede sig i Masse. Ingen turde gaa hen og se efter, og alle raabte paa Politi. Omsider kom ogsaa to Betjente, og de gik hen og ned i Skuden. En Stund efter kom de op med en Mand, og alle saa nu, at det var den Skjeløjede, som nu var paa Færde igjen. Denne Gang bad han imidlertid for sig, ganske sagte: »Jeg har jo ingenting gjort . . . . lad mig i Fred!« Men om det lød aldrig saa sagte, var Tonefaldet kort og saart som fra en Mand i Nød. Og han saa syg og elendig ud, ganske hul i Ansigtet og fillet, saa det skinnede ind paa bare Kroppen. Betjenten lod ham da gaa, og han tog Vejen ret opover og stirrede stivt hen for sig med sammenbidte Tænder, som om han vilde vove det yderste, om nogen rørte ham.

Men netop som han naaede Hjørnet, kom Skipper Røed løbende. Han for lige hen til Betjentene og lagde ud en hel Del med megen Kraft og knyttede Hænder. Og til alle de andre raabte han: »Stop ham! To Mark til den, der stopper ham! Han er Tyv, han er Tyv!«

Et Par Sjouere fra Bryggerne sprang efter og hagede sig fast i ham som Edderkopper. Men nu blev den lille stærk igjen. Han bugtede sig og snoede sig som en Orm under deres Tag, og selv da Betjentene kom til Hjælp, var det saavidt, de fik ham med sig til Arresten.

Kort at fortælle, saa rømte han derfra samme Nat. Han havde faaet nogle gamle, raadne Jernspinkler løse og havde hoppet ned i Konsulens Have med de store Træer i. Og herfra maatte han have klatret over det Stakit, der omgav Haven og naaet Alfarvejen.

Nøjagtig tre Maaneder efter saa varskoedes der »Brand!« en mørk Nat, Trommeslageren gik gjennem Gaderne, og alle Folk maatte ud at se. Jo vist! Det var Huset til Skipper Røed, der brændte. Højt op stod de røde Flammer, og udaf disse væltede Røgen i store, tunge Skyer.

Ude i Porten i Nabolaget stod halv paaklædte Folk og raabte: »Aa nej, se Lauen, se Lauen!« Og Brandkorpset samlede sig og halte Byens tre Slanger frem.

Huset til Skipper Røed var gammelt og tørt som Knusk! derfor brændte det ned, trods Vandslangerne. Det var saavidt, de andre Huse bevaredes.

Men netop som de skulde kjøre hjem med de to Slanger af de tre, lyste det op nede fra Sjøen. Et forunderligt, mørkerødt Lys, som gloede op mod Byen som et umaadelig gloende Øje. Da var det, som en Skræk tog alle dem, som saa det. »Gud forlade os! Det brænder, det brænder dernede ogsaa.« Alle løb ned, og de saa nu, at det var den gamle Skude »Lykkens Prøve«, som laa der og brændte.

Jo, nu kunde de se, at Skuden var gammel. Ilden behøvede ikke at æde sig frem. Nej, den tog rigtig for sig. — Den slugte Skuden, om en saa maatte sige.

Det var en ren Herreret for den, dette gamle Skrog med det tykke Tømmer, hvorfra Tjæren dryppede.

Pludselig sprang Trosserne, og den brændende Skude drev for fralands Vind sagtelig ud paa Havet. Det var saameget bedre, for havde den ligget stille, der den laa, vilde det have set stygt ud for al Trælasten lige ved.

Men nu drev den som sagt ud paa Havet. Under dette hørtes ikke sjelden skarpe Smeld og ligesom dybe Støn. Det var som ynkede den sig i Smerte. Saa drev den længere og længere ud og stønnede ikke mere; laa bare der og lyste og røg — forunderlig mod det sorte Hav.

Og sluttelig saaes den kun som en bleg Stjerne derude, som drev en lang bævrende Stribe i Sjøen mod Land — — —

Skipper Røed havde ved denne merkelige Ildsvaade mistet næsten alt, hvad han ejede. Og det gik tilbage med ham paa andre Maader ogsaa. Han var aldrig rigtig sig selv mere. Som nu det, at han troede nogen forfulgte ham: enten store, sterke Folk, der løb med vældige Skridt bag ham, eller saa — og det var det værste — en liden, sort, skjeløjet Mand, der lunkede frem ganske lydløst, der i mørke Kvelder

kunde dukke op fra hvorsomhelst: fra Portrum og alle mørke Kroge.

Og i Virkeligheden hørte Natvagten udenfor Konsul Ørn mangen Gang, at nogen løb afsted, som han skulde have Betaling, bare løb afsted hurtigere og hurtigere i den sorte Nat.

— Men hvis det var den lille Skjeløjede, Skipper Røed var ræd for, var det ganske unødigt, thi han var allerede død; ja, alt fra den Nat Skuden brændte.

Det kunde man skjønne af følgende:

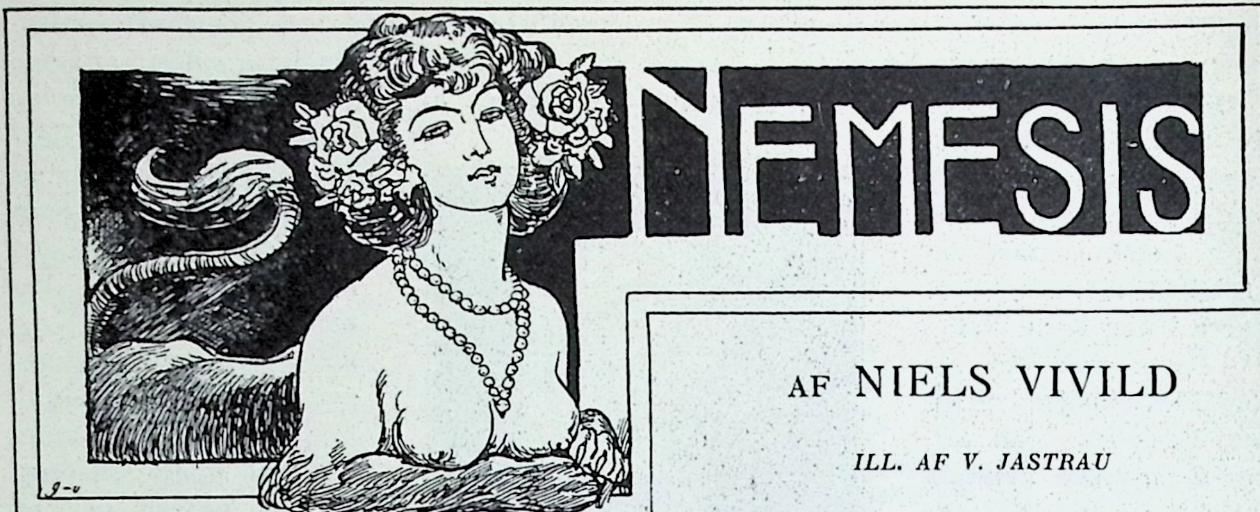
En Høst skulde Dykkeren gaa ned lige ved Graaholmen for at finde det Sted, hvor de helst skulde lægge Brygge for Bundfiskerne, naar de trak hjem for Uvejr. Under dette kom han uforvarende til at støde paa Vraget af en Skude, der vist havde sunket formedelst Ildsvaade. Dykkeren var en videbegærlig Mand, som ikke lod Lejligheden gaa fra sig: han besaa den hele Rest, henover hvilken den brune Tang begyndte at strække sig.

Men pludselig stødte han paa noget sælsomt: en liden Benrad, der sad agter ligesom en Kaptejn til Rors.

Der var en mager Kaptejn paa en forkullet Skude: de passede sammen, de to.

Men Dykkeren trak hastigt i Snoren for at komme bort fra dem begge.

NEMESIS

AF NIELS VIVILD

ILL. AF V. JASTRAU

PROFESSOREN, den gamle Overlæge paa Sindssygeanstalten, var død. En blikstille Oktoberformiddag, mens Bladene ganske blødt dryssede fra Træerne ned paa Gangenes Grus, bar de ham den korte Vej fra Anstaltens Kapel over til Kirkegaarden. Følget var lille, kun Professorens Broder, Justitsraaden fra København, Anstaltens Funktionærer, nogle faa af Byens Borgere, der havde staaet i Forretningsforbindelse med den afdøde og enkelte nysgerrige, det var det hele.

Og nu var han borte.

Glemt havde han været i mange Aar, ham, der i sin Ungdom havde givet saa store Løfter.

En Gang havde han staaet som en opdukkende Stjerne paa Videnskabens Himmel, glimret ved fine Eksamner, ved at sejre over gamle og veltjente Videnskabsmænd ved Besvarelsen af Prisopgaver, havde vakt stor Opsigt med sine Skrifter, saa ung han endda var, fordi de bar Præget af grundig Viden, en sjælden Tankes Klarhed i Forbindelse med en hensynsløs realistisk Trængen ned til Sagens Kærne.

Og saa blev han smidt ud, ud til det fremmede for at fuldende sine Studier fulgt paa Vej af mange gode Ønsker og som sidste Afsked fra Hjemmet klappet paa Kinden af en blød hvid Kvindehaand. Saa lys og lovende var Begyndelsen.

Intet Under derfor, at det virkede som et Lyn fra en skyfri Himmel, da han efter knap et Aars Forløb kom hjem som et aandeligt Vrag, en lyssky, menneskefjendsk Særling.

Forfatterpennen lod han ruste, sine gamle Venner jog han fra sig ved en mørk følelsesløs Utilnærmelighed, og hans Forlovelse blev hævet af ham selv. Da han søgte Stillingen som Overlæge paa Sindssygeanstalten, fik han den paa Grund af tidligere Fortjenester, og paa denne Anstalt murede han sig inde og glemtes efterhaanden.

Og nu var han død — død og glemt. Et Par lægevidenskabelige Tidsskrifter mindedes hans lovende Ungdom i Par velvillige Linier, et Par Dagblade, hvis Hukommelse og Sensationslyst var foran Kollegernes, forsøgte atter at puste Liv i det gamle Spøgelse, det aldrig opklarede, mystiske, der paa en eller anden Maade maatte være hændet ham i Udlandet, men ingen ændsede det.

Den Menneskealder, der var gaaet, havde bredt Glemselens dræbende Skimmeldække over den gamle Historie.

Han efterlod intet udover en kort men iøvrig interessant Afhandling om »Sjældne Sindssygetilstande«; den var testamenteret til det Forlag, der havde besørget Udgivelsen af hans Ungdomsværker, og saa en lille Pakke, som bar hans Broders Adresse. Justitsraaden tog den ud af Eksekutors Haand og stak den i Brystlommen med en overbærende Skuldertrækning og en Mine som den, hvormed man tager en værdiløs Ting for at føje et vanskeligt Barns Særheder. Havde ikke den kedsommelige og lange Hjemrejse været, var den maaske bleven glemt og dens Indhold aldrig undersøgt. Men da Justitsraaden sad i sit Kupehjørne og mismodig saa paa Uret for at beregne, hvormange Timer det endnu vilde vare, inden han kunde være hjemme, mindedes han den, og han trak Pakken frem og rev Omslaget af. Indholdet var en halv Snes løse Blade tæt beskrevne med gammeldags sirlige Bogstaver og i en Stil, hvis haardhændede dramatiske Kraft vilde have vakt Mistro hos dem, som havde læst, hvad han tidligere havde skrevet.

Der stod følgende:

Kære Broder Justitsraad

Nu er jeg død, og du følger vel snart bagefter. Jeg er glemt, og du har aldrig været kendt af andre end de faa, der gør adskillige til Professorer og andre til Justitsraader, fordi der nu

en Gang ikke gives nogen Vej udenom disse Æresbevisninger, naar man har naaet en vis Alder i en vis Stilling. Ingen af os har bragt det til noget, og naar Justitsraaden hviler ved Siden af Professoren, saa er *den* Familie forsvunden, sporløst som den har levet, betydningsløs som den har været — men det var nu ellers ikke Gammelmandssnak og Gammelmandsondskabsfuldheder jeg vil underholde dig med, jeg vil fortælle dig frivillig, det som mange forgæves har forsøgt at fravriste mig, min Hemmelighed. Hvorfor vil jeg fortælle den, og hvorfor fortælle den netop til *dig*. Jeg vil være ærlig. Jeg betror mig til dig, fordi jeg har ingen anden — havde »hun« levet, var det ikke bleven dig, og jeg vil fortælle den, fordi jeg ligesom andre upersonlige Individer ikke kan gøre noget helt, ikke kan tage min Hemmelighed med mig i Graven, den jeg har levet alene med de mange Aar, lige som jeg den Gang ikke turde tage Konsekvenserne af min Handling, men krøb i Ly bag en Tilfældighed, uden hvilken jeg nu havde været enten Patient paa den Anstalt, hvor jeg er Chef eller, hvad der vel er mere sandsynligt, havde været gemt et endnu sikrere Sted.

Jeg har slaaet et Menneske ihjel. Jeg har begaaet et Mord, et videnskabeligt Mord har jeg yndet en Gang at kalde det, men denne Verdens velvise Øvrighed kender vel næppe denne Traktion, derfor har jeg ikke før givet den til Ransagelse.

Et gammelt uopklaret Mord kommer for Dagen, nej, nej, endnu bedre, et hidtil ukendt Mord kommer for Dagen, er det ikke interessant.

Jeg springer al Indledning over som overflødig, du var jo selv med til at glæde dig over min Ungdoms Stolthed og til at trække Veksler paa den Glans, jeg skulde kaste over Familien, Du var med til at vinke Farvel, da jeg rejste ud for første og sidste Gang med Lommen fuld af Statens Penge og med Hovedet fuldt af gyldne Drømme. Mit Maal var Bajern.

Jeg kom til Professor Stuppes store velordnede Privathospital for vanskelige Sindssyge om Eftermiddagen, og allerede om Aftenen præsenteredes jeg for Anstaltens Læger og øvrige overordnede Funktionærer ved en Festlighed, som baade var amineret og lang. Der blev holdt Taler, mange Taler og om mange Ting, om alt muligt. Velkomsttaler, Burschenschafts-Taler, Takketaler, Taler om Vin og Kvinder om Videnskaben i Almindelighed og om vor specielle Gren i Særdeleshed. Den Aften tænkte jeg ikke nøjere over det, men Dagen efter dæmrede der i min Bevidsthed noget om et Navn, som var bleven nævnet saa tidt og med en saadan Betoning, at det ved nærmere Overvejelse var mig paafaldende.

Nemesis!

Det var Navnet.

Jeg gad ikke spørge Anstaltens Læger om dets Betydning, da den Situation, hvori jeg havde hørt det, lod nogen Tvivl tilbage om, hvad der var Spøg og hvad der var Alvor, men jeg besluttede lejlighedsvis at spørge Overlægen

Allerede Dagen efter Gildet, var jeg hans Gæst, ikke til nogen Festlighed, men for at faa den første Vejledning og Hjælp til mit Studium.

Overlægen var Ungkarl eller om man vil Pebersvend, han var et halvt Hundrede Aar og en alvorlig og til daglig noget tilknappet og lidet talende Mand. Vi sad i hans Dagligstue, og det var mørkt. Lysene var endnu ikke tændt. Jeg mærker tydeligt Situationen.

Ilden sprutede og gnistrede hyggeligt i Ovnen og kastede flimrende Straalebundter ud paa Gulvet. Overlægen og jeg sad i hver sin Krog af Stuen, han i en Gyngestol med en Cigar i Munden. Ham selv kunde jeg ikke se, med derimod hans Cigar, der lyste i Mørket, og jeg kunde høre Gyngestolens ensformige Knirken, naar han regelmæssigt bevægede den frem og tilbage. Han talte om sit System, sin Arbejdsmetode og dens Resultater.

Efter en længere Udvikling sluttede han paa følgende mærkelige Maade:

Og saa, naar alt kommer til alt, hvad er saa det hele, er det egentlig Umagen værd at forsøge at *helbrede* disse Stakler, det lykkes jo dog aldrig helt, kun saa vidt at vi giver dem Evnen til at skønne over deres Ulykker, og det er et tvivlsomt Gode. Hvad om vi indskrænkede os til at sørge for deres rent materielle Tilværelse, noget i Retning af et hyggeligt Pensionat med passende Tilsyn og Sikkerhedsforanstaltninger, indtil vi en Gang kommer saa vidt i Kultur, at vi faar Lov til, naar alt Haab er ude, at.... Sludder!

Han sluttede af med en kort bitter Latter, og der blev en lang Pause.

Jeg havde gentagne Gange haft paa Læben at spørge om Nemesis, men havde ikke faaet Lejlighed.

Nu benyttede jeg Pausen til at spørge, om Anstalten ikke husede ganske særegne Typer af Sindssyge, som det kunde lønne sig specielt at studere.

Jeg haabede saa smaat, at han under Omtalen af saadanne Tilfælde kunde tilfredsstille min Nysgerrighed med Hensyn til Nemesis.

Men jeg blev skuffet, Overlægen tav et Øjeblik som for at søge i sin Hukommelse og fortalte saa om nogle Patienter, som det set fra et videnskabeligt Standpunkt kunde være af Interesse at iagttage nøjere, men om det som interesserede i saa høj Grad, uvist egentlig af hvilken Grund, tav han; vilde jeg have min Nysgerrighed tilfredsstillet maatte jeg gaa lige til.

— Hvem er Nemesis? spurgte jeg.

— Nemesis!

Overlægen standsede med et Ryk Gyngestolen og kastede Cigaren fra sig med et tydeligt Udtryk af Uvilje.

— Hvor falder De paa at spørge netop om ham, hvor har De hørt det Navn?

— Aah, det var Lægerne i Aftes, der nævnte det saa tit, at det blev mig paafaldende, det maatte betyde noget ejendommeligt, mente jeg.

— Umh!

— Det er en Patient kan jeg tænke?

— Ja naturligvis.

— Navnet er — — hvad skal jeg sige — et Pseudonym?

— Ja.

— Fundet paa af ham selv?

— Saadan kalder han sig.

— Er det — jeg mener staar det i Forbindelse med hans Sygdom, hans Tilstand.

— Sig mig det, saa var jeg klogere, end jeg er nu.

Overlægens Svar var korte og nærmest afvisende, maaske lagde han selv Mærke til det, for han føjede til i en ligesom undskyldende Tone:

— Jeg skal sige Dem, der er et Hul i vor positive Viden om ham, og det faar vi aldrig udfyldt; forøvrigt maa jeg nøjes med at henvise Dem til Arkivet. der vil De finde, hvad af skriftligt vi har om ham, og det er alt hvad vi ved — saagodtsom.

Med disse Ord rejste Overlægen sig som Tegn paa, at han ikke ønskede Besøget længere, og jeg forlod ham lige saa nysgerrig, som jeg var kommen og med en bestemt Følelse af, at han ikke ønskede at komme nærmere ind paa Sagen.

Allerede samme Aften gennemlæste jeg Dokumenterne vedrørende Patient Numer 27.

Der stod en Historie som i sig selv, og da navnlig for en Sindssygelæge intet mærkeligt frembød, men tog man Fantasien lidt til Hjælp og sammenholdt den med det besynderlige Navn, han havde givet sig selv, kunde den nok give en adskilligt at tænke paa. Mig gav den en underlig halv ubevidst Følelse af at staa over for noget paa en Gang hemmeligsfuldt alvorligt og for mig skæbnesvangert og et levende uafviseligt Ønske om at efterforske det, der laa bagved eller foran — umiddelbart foran Begivenheden, det som ingen andre kendte.

Papirerne fortalte, at den stenrige Godsejer Hilmer en Nat efter et Bal paa hans Herresæde Sternhof havde myrdet sin Hustru, med hvem han havde levet lykkeligt i 3 Aar, eller i alle Tilfælde som Omverdenen kunde skønne, roligt. Kort og godt, han havde kvalt hende med sine Hænder efter først at have mishandlet hende med en Ridepisk.

Om Morgenen havde Tjenerskabet fundet ham sovende med Hustruens Lig som Hovedpude, og da var han gal.

At Begivenheden havde givet Anledning til en Masse juridisk spisfindigt Væveri var uden Interesse set fra et lægevidenskabeligt Standpunkt, uden for saavidt som Øvrigheden, der straks strakte sine graadige Fingre ud efter Morderen, ogsaa fortabte sig i Løsningen af Gaaden: Hvad var gaaet forud for, og hvad havde givet Anledning til Katastrofen. Gaaden forblev uløst uden noget Holdepunkt for Forskningen udover et eneste Ord — Nemesis!

Det Ord havde han slynget alle og enhver i Ansigtet, da de fandt ham og længe efter, og det Ord havde han gentaget saa tit, at det var bleven hængende ved ham som hans Navn med eller mod hans Vilje.

Nemesis!

Jeg *vilde* løse Gaaden, det var det, jeg lovede mig selv, da jeg havde gennemlæst den korte, haardhændede Beskrivelse, Arkivet indeholdt.

Det var med en underlig Følelse jeg Dagen efter op ad Formiddagen stod udenfor hans Dør og stirrede paa de sortmalede Tal, der angav Værelsets Numer. Jeg havde en impressionistisk Fornemmelse af, at noget usædvanligt ventede mig dernede — ondt eller godt? — min Skæbne? — at inden jeg sidste Gang gik *ud* af denne Dør, vilde der være sket noget — — noget — hvad?

Jeg rystede Indtrykket af mig og bankede paa.

— Kom ind! blev der svaret.

Af en Galehuscelle at være var det et højst mærkeligt Rum, jeg traadte ind i.

Man saa ved første Øjekast, at det var en »Førsteklasses« Patient, der kunde omgive sig med al den Komfort og Luksus, som Penge kunne skaffe.

Værelset var stort, og Udstyrelsen elegant og viste, at en stærkt personlig og forfinet Smag havde gjort sig gældende.

Et stort firkantet klædesbetrukket Arbejdsbord stod midt paa Gulvet og var dækket af Blade og Tidsskrifter. Bogskabet var vel forsynet med Bøger, mest historiske, og de gjorde Indtryk af at blive flittig brugt. Billederne paa Væggen vidnede om en fintudviklet Kunstsans, om den end tilsyneladende noget ensidigt gik i Retning af den hollandske Skole. Ikke engang Klaveret manglede, det var et gammelt fransk Spinet, og paa Podiet stod opslaaet Gumnianis C-moll Sonate i en Transcription, som det senere viste sig, han selv havde besørget.

Derimod ingen Sikkerhedsforanstaltninger, ingen Afspærringer for Vinduerne eller noget af den Slags.

Patienten selv sad med Ryggen til Døren og læste, da jeg traadte ind.

— God Morgen, Overlæge! alt vel, sagde han velfornøjet og næsten muntert uden straks at vende sig.

— Undskyld, det er ikke Overlægen.

— Om Forladelse!

Han rejste sig hurtig og spænstig og vendte sig om mod mig.

De maa endelig ikke tage mig det ilde op, det var virkelig ikke Uhøflighed, men jeg er jo aldrig vant til at se andre end Overlægen, og saa bliver Forholdet jo nemt lidt familært — gennem de mange Aar — jeg sad netop og studerede den franske Udenrigspolitik, den har virkelig interessante Momenter — især for os Tyskere, føjede han til med et Smil og pegede paa Bladet, han havde lagt fra sig paa Bordet. Det var »le Figaro«.

Mens han talte fik jeg Lejlighed til at iagttage ham.

Han var høj og med en Antydning af Korpulence. Ansigtet var smukt, men meget blegt. Haaret var næsten hvidt, og han var glatbarberet. Kun Øjnene kunde jeg ikke se, de var dækte af rødfarvede Briller, hvilket forresten misklædte ham.

Han var yderst soigneret, om just ikke fuldt moderne i sin Paaklædning.

Jeg nævnede mit Navn.

— Mit Navn er Nemesis, hvormed kan jeg være til Tjeneste, sagde han.

Jeg ledte efter Svaret, for jeg tilstaar jeg var ganske desorienteret. Jeg havde ventet at finde en lyssky, overnervøs Stakkel, en sindssyg af en eller anden kendt Type, som jeg kunde vinde med en venlig, intetsigende Talemaade.

Og i Stedet for traf jeg en ældre Herre, dannet og korrekt, ulastelig i sin Optræden, en Mand, der studerede Historie og Udenrigspolitik for sin Fornøjelse og til Tidsfordriv spillede italienske lidet kendte Klassikere, en Mand med en endog rent formelt ret uangribelig Udtryksmaade og med et overlegent, noget blaseret Verdensmandssmil paa sit Ansigt. — Jeg følte, hvorledes min egen indbildte Overlegenhed og Storhed svandt ind til det rene Ingenting i de faa Øjeblikke, han ventede paa Svaret.

Han stod aldeles rolig og smækkede sig over Fingrene med en Elfenbenspapirkniv, medens han tilsyneladende lidt skadefro, men med den dannede Mands fuldstændige Selvbeherskelse nød min Forlegenhed, som han ikke kunde undgaa at lægge Mærke til.

— Jeg er Læge, indledede jeg.

— Fy for Pokker! udbrød han og kastede Papirkniven hen ad Bordet.

— Sindssygelæge vel oven i Købet.

— Ja — jeg — —

— Naturligvis, hvad ellers, sagde han med en saa uendelig trist og træt Betoning, at jeg blev opmærksom derved. Ja, undskyld min Oprigtighed, vedblev han med et beklagende Skuldertræk, men de bliver nu noget trættende i Længden, Læger og Videnskabsmænd, den ene efter den anden og den ene som den anden, i det samme Ærinde.

— Vil De være Undtagelsen, vil De, Mennesket derude fra, fra Verden, som jeg nok er bange for, men alligevel længes efter.

Den gale, Patienten og atter Patienten, Studien, den gamle Historie om igen.

Jeg saa paa ham med en underlig Følelse, som han sad der ved Bordet foran mig med det mismodige, selvopgivende Udtryk udbredt over det blege Ansigt.

Jeg havde ondt af ham, følte Deltagelse, Forstaaelse, Trang til at være hjertelig og oprigtig. Jeg tror, at i dette Øjeblik fødtes i mig det, der senere skulde knytte os sammen. Jeg saa i Tan-

ken hvorledes alle de andre før mig var kommen stormende, unænsomme og hensynsløse, for at se Fangen, den interessante Patient, og jeg skammede mig over at være kommen som de andre. Men jeg lovede mig selv, at selv om jeg i Tankeløshed var *kommen* som de andre, *gaa* som de andre vilde jeg ikke.

Det var ham, der brød Tausheden.

— Naa, jeg er til Tjeneste, sagde han med et lille Smil, et medico-videnskabeligt Interviews det kan jo ogsaa være en Adspredelse, og det er af de Behageligheder, der følger med at være paa en Mønsteranstalt, men hvad det positive Resultat for Dem angaar, saa maa De være forberedt paa en Skuffelse, alt hvad jeg kan fortælle Dem, kan De læse Dem til i Hospitalets Bøger.

— Jeg tror De har taget fejl, Hr. — — —?

— Nemesis, indskød han.

— Jeg er ikke kommen for at fritte Dem om noget, De ønsker at skjule.

— Hvad da?

— Jeg kom som alle de andre, det er sandt, men det er maaske næppe nok min Skyld — alene da. Jeg kom — — — jeg maatte jo komme i den Tro, at De — — at — — ja hvad skal jeg sige, jeg vil nødig saare Dem, men De *er* her jo dog og vel næppe for Deres Fornøjelses Skyld.

Han saa paa mig med et underligt spejdende Blik, saa nikkede han uden at sige noget.

Jeg er Læge, Videnskabsmand, alt hvad De vil, netop det, De har faaet og maattet faa Ubehag ved, og dog vil jeg give Dem mit Ord paa, at De aldrig skal blive mindet om det fra min Side, selv om vi *skulde* komme til at tale sammen oftere. Hvis De vil, skal jeg gøre Dem en oprigtig Undskyldning, og gaa som jeg er kommen, De skal aldrig se mig mere mod Deres Vilje.

— Det var mærkeligt, sagde han ganske langsomt og sagte, som om han talte til sig selv.

— Kunde De ikke tænke Dem, at en Læge ogsaa kunde være et Menneske?

— Maaske, men jeg har aldrig mærket, at en Læge har betragtet *mig* som et Menneske.

— Det vidner ikke om nogen stor Menneskekundskab hos mine ærede Kolleger.

Han bukkede smilende.

— Jeg takker for Komplimenten, enten er De langt snedigere end alle Deres Kolleger — — eller bedre.

Snedig eller god — — ja ja — De kan jo faa Lov til at dømme, om De selv vil — — men nu vil jeg helst gaa.

Han kom hen til mig og trykkede mig fast i Haanden.

— Tak for Visiten, alligevel, den *første* — — — og hvis De *vil* gaa, — De er jo en fri Mand, men jeg vilde nødig — — om De nu var — — —

Han stod og pillede nervøst ved sine Frakkeknapper, som om der var noget, han gerne vilde sige, men ikke kunde give slip paa sin Tilknappethed.

Jeg gik henimod Døren.

Saa tog han et Par raske Skridt henimod mig. Herregud Mand, kan De ikke forstaa mig, at det er et *Menneske* jeg har længtes efter i alle de mange Aar, et eneste blandt de mange, saa var jeg fornøjet. Hver eneste Gang, der har vist sig et fremmed Ansigt indenfor min Dør, har jeg spejdet og spurgt mig selv: Er det ham, er det et Menneske eller er det bare en Læge.

De har allesammen været Læger — — og nu spørger jeg jo igen — — ja De forstaar mig vel ikke?

— Jo.

— Gør De, udbrød han glad — ja jeg *troede* det jo, *syntes* det, at De maaske — — — saadan noget impressemistisk — — men alligevel.

Saa tav han brat, og det varede et Par Minutter inden han fortsatte.

— De er nu vildfremmed, oven i Købet en udenlandsk Videnskabsmand, De befinder Dem i en tysk Galehuscelle — — ikke sandt, der er Plads for et Spørgsmaalstegn.

— Det er der, svarede jeg, og jeg indrømmer, at da jeg for et Øjeblik siden stod udenfor Deres Dør, da var De i mine Tanker en Studie og intet andet. Nu er De noget mere noget andet — — nej, jeg vil begynde paa bar Bund, nu er De netop meget ny, sletingenting, ikke en Gang en Studie; nu kan De da ikke beskylde mig for at komplimentere.

— Oprigtighed er ogsaa bedre — en værdifuldere Kompliment, og jeg tror, De er oprigtig — ikke?

Jeg vil gærne være det, saa vidt jeg kan, De er jo ogsaa helt fremmed for mig, jeg ser Dem første Gang i Dag, maaske er det ved en Fejltagelse, og maaske er det ogsaa sidste Gang.

— Nej. nej, ikke det, vel?

Han saa angst paa mig.

— De maa ikke blive vred fordi jeg var saadan før, De maa bære over med mig, sagde han lavmælt. Husk paa min Stilling i Almindelighed, og min Stilling til Lægerne, især Deres Kolleger, de er ikke altid fintfølende, jeg har tit følt mig som en Trækvogn, der kan laanes ud til den første den bedste, kan De saa ikke forstaa, at man helst lukker sig inde, jeg er dog et Slags Menneske.

Et Par Minutter stod han igen med Haanden for Øjnene, saa rettede han sig pludselig op og saa mig ind i Ansigtet.

— Vil De være Undtagelsen, vil De, Mennesket derude fra, fra Verden, som jeg nok er bange for, men alligevel længes efter, — vil De.

Hvad jeg svarede ved jeg ikke, men jeg ved, hvad jeg lovede mig selv i dette Øjeblik.

Det var mit første Besøg hos Nemesis, og der

fulgte mange efter, men det var ham der kaldte paa mig, det *var* ham, ikke fordi jeg tillægger denne Omstændighed nogen større Betydning, men jeg nævner det dog, fordi det støtter min Skæbnetro, den der er bleven min eneste Religion.

Jeg blev snart en daglig Gæst hos ham, det var saadan en stiltiende Overenskomst, at jeg mødte hver Formiddag Kl. 10. Jeg *tror*, at det adspredte og morede ham lige fra Begyndelsen af, jeg ved at det interesserede mig.

Vi talte om alt muligt, Spøg og Alvor imellem hinanden. men jeg mærkede stadig intet til Sygdomssymptomerne, det skulde da være det uberegnelige og springende i hans Temperament. Snart kunde han være livlig, lystig, ja endog overgiven og kaad, for i næste Øjeblik at slaa over i Alvor og Tungsind uden nogen paaviselig Grund. Kort efter var han atter pæn og rolig, i fuldstændig Ligevægt som den, der har sit paa det tørre. Af og til kunde han ogsaa komme med en eller anden Ytring, som med lidt god Velvilje kunde tydes, som om den havde sin Rod i Begrebsforvirring, nærmest i Retning af hasarderede eller paradokse Paastande, men jeg maatte paa den anden Side indrømme, at de saakaldte fornuftige Mennesker ofte siger det, der er langt værre.

Jeg fik tit det Indtryk, at han i saadanne Øjeblikke drev lidt Koketteri med sig selv, for han talte ligesom let og utvungent og gækkede om sig selv og sit eget Liv og sine egne Tanker som om Politik og Kunst eller et hvilketsomhelst andet dagligdags Emne.

Men det vi talte om var stadigvæk — i lang Tid da — Almindeligheder.

Det skyldtes nærmest en Tilfældighed, at vi første Gang vovede os ud paa farlige og ubanede Veje, og at jeg fik Lejlighed til at skimte ind i hans Livs mørke Punkt, hans Tankers inderste og hemmeligste Krog, og da blev jeg bange, for jeg begreb, at der ulmede en Vulkan under det rolige og beherskede Ydre.

Vi havde talt om Anstalten, hvis Mysterier han kendte ud og ind, og om enkelte sjældne Typer blandt Patienterne. Eller rettere hørte efter, og han fortalte, let og klart, harcellerende men trælsikkert som altid, og han gik ikke af Vejen for at komme med selvironiske Sammenligninger mellem de andre og ham selv.

Saa var det at det bumsede ud af mig, da han tav:

Hvad er nu egentlig Deres virkelige inderste Mening om Tilværelsen, Deres Leveregel?

Jeg erindrer, at han saa lidt overrasket paa mig.

— Spøg eller Alvor? spurgte han.

— Alvor helst.

Han kneb Øjnene sammen og rynkede Panden, og der for ligesom en Kuldegysning igennem ham; men saa rystede han godmodigt paa Hovedet og saa atter smilende paa mig. — Aah jeg mener vel og tænker som de fleste af min Slags, — — i hvert Tilfælde anderledes nu end før — — end den Gang.

Han strøg sig med en hastig Haandbevægelse over Ansigtet, som for at jage et pludseligt Indtryk bort.

— Er De fornøjet med den Erklæring.

— Jamen Levereglen.

— Naa ja den, — det er den saakaldte pessimistisk-optimistiske — — eller omvendt — — ja det er en Paradoks — ikke?

— Det blev da nok ikke til Alvor den Gang.

— Aah jo, maaske dog. Jeg finder Verden saa temmelig meningsløs, nej snarere umenneskelig, men det er Verdens egen Skyld, og jeg er lige glad — nu. Det er min Livsfilosofi. Jeg ser paa Verden gennem graa Briller, baade bogstavelig og figurlig. Alt faar et trist Udseende, men intet skærer mig i Øjnene; jeg ler ad det hele, det er man nødt til, naar man skal leve her. Enten maa man le eller græde over Daarligheden; fornuftige Folk græder, vi gale — — originale gale indskød han med et Smil — vi ler, det er vel derfor man spærrer os inde, en meget fornuftig Forholdsregel, saa forarger vi ingen med vor Latter.

Og vor Verden er saa rart lille, vi kan overkomme den, kan oven i Købet faa Pusterum mellem Latteranfaldene. Det er en Ordning, alle Parter kan være tjent med.

Han sad og vippede paa Stolen og stirrede saa underlig aandsfraværende ud i Rummet — forbi mig — igennem mig. Stemmen var ensformig og Tonefaldet uden Nuancering, saadan som jeg havde lagt Mærke til, den glimtvis kunde være, det var som om han talte med sig selv.

Og han blev ved at fortælle, om sin lille Verden, om hvad han saa fra sine Vinduer, om den Stump Anlæg, han kunde overse, Stykket fra Lygtepælen til Hjørnet af den katolske Kirke.

Der levede Kvinder i denne Verden, og hans Tale om dem røbede et saa umætteligt og sindssygt Had, at jeg kom til at gyse derved og tænke paa de rystende Kvindemordshistorier, der af og til skræmmer Beboerne op i de store Byer.

Jeg indrømmer, at jeg mere lagde Mærke til hans Ansigt, der efterhaanden blev fortrukkent og grimt, end jeg lagde Mærke til Ordene, men jeg fik dog løselig fat paa en Historie om en ung, meget lovende Student, der var kommet fra Landet med store Muligheder, men omsider gik i Hundene paa Grund af Kvinder.

Og om Rektorens Datter, der havde en Bejler; de mødtes ofte i hans Anlæg. og han havde fulgt hans Forelskelses Udvikling.

— Og *hun*, endte han, hun suger ham ud til sidste Blodsdraabe, og saa sparker hun til ham.

Der blev en lang Pavse, saa saa han hen paa mig og sagde med ildevarslende Stemme:

— Edderkoppen!

— Edderkoppen?

— Ja, harDe aldrig set en Edderkop i Arbejde? Stor og graa og ækel sidder den i sin Hule og venter, undertiden maa den vente længe, men den er taalmodig, og Taalmodighed belønnes, og endelig kommer Byttet, Fluen.

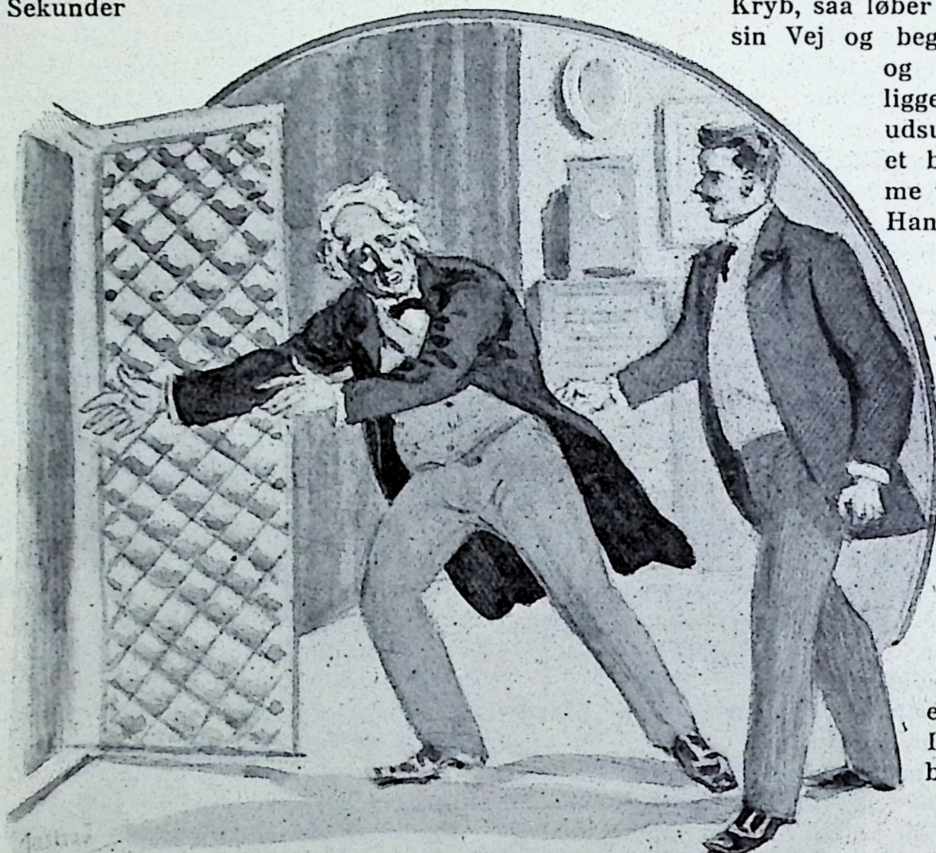
Mæt og blodrig og sorgløs svirrer den omkring, og dumper saa lige i Nettet. Nogle Sekunder ligger den stille, den er for tilfreds, for mæt, for ugidelig til at flytte sig — indtil noget begynder at røre sig inde i Hulen. Der viser sig først et Par lange, krogede Ben, saa et Par graadige, iskolde Øjne, saa hele Uhyret. Men det er fredeligt tilsyneladende; Edderkoppen staar stilfærdig og ser paa sit Offer, løber forbi det, omkring det, over det, indtil Fluen pludselig mærker, at den er indspunden.

Saa begynder Staklen at sprælle, vildere og vildere og arbejder sig kun dybere og dybere og dybere ned i Nettet; den snurrer med Vingerne, spjætter med Benene.

Men Edderkoppen staar ganske rolig paa Afstand og ser til, for den ved, det faar Ende, naar Fluen er træt.

Saa beder den første Gang — — første Gang, forstaar De.

Han var kommen tæt hen til mig, og Stemmen var hæs og stødende.

— Se saa, der lever jeg mit *virkelige* Liv.

— Og den bider anden Gang — og tredje Gang, den bliver ved at bide og suge, suge Blod indtil det er forbi.

Der fo'r en Kuldegysen igennem ham.

— Men der kan ske noget, noget mærkeligt og uforudset, vedblev han. Denne kan gøre en sidste Kraftanstrængelse, saa vild og hidsig, at Nettet sønderrives. Saa dumper de begge ned mellem Skræpperne, gaar maaske lige i Gabet paa Snogen eller Firbenet — — dem begge eller den ene af dem. Er der intet Kryb, saa løber Edderkoppen sin Vej og begynder forfra, og Fluen bliver liggende som et udsuget Kadaver, et blodløst Legeme uden — — —

Han tav uden at fuldføre Sætningen; heller ikke jeg sagde noget, for jeg forstod nok, at han i sit Billedsprog fortalte en helt anden Historie end den om Insektet og Krybet.

Hans Ansigt havde atter faaet det drømmende aandsfraværende Udtryk.

— Kunde endda en komme og sætte sin Støvlehæl paa Staklen saa var det forbi, og det var det bedste sluttede han Kæden i sin Tankegang og sin Fortælling om Fluen og Edderkoppen.

— Kender De Kvinder? spurgte han pludselig.

— Maaske næppe nok, svarede jeg.

— Men det gør jeg, nej ikke Kvinder, kun en Kvinde, kun en, og naar jeg tænker paa hende, saa kommer det, saa kommer det. Han knækkede Papirkniven over og kastede Stumperne hen ad Gulvet.

— Kom her, kom siger jeg! Han greb mig med et jærnhaardt Tag om Haandledet og trak mig

hen i en Krog af Værelset og rev en skjult Paneldør op,

— Se saa, der lever jeg mit *virkelige* Liv. Det var en Celle for ustyrlige Gale, uden Spor af Møbler eller Inventar, med polstret Gulv og Vægge og et højtsiddende Cellevindue. Saa smækkede han atter Celledøren i og vendte sit ophidsede Ansigt om mod mig.

— Vil Dé sætte Støvlehælen paa Staklen, for *jeg* overlevede det jo, vil De, nej De skal, for jeg *kan* jo ikke selv, naar jeg er dernede, og naar jeg er her, saa *vil* jeg ikke.

Gift eller Strikke eller en Kugle eller hvad De vil, men De skal, for jeg vil ikke i Bur, hører De, jeg vil ikke — nej — nej, nej — — gaa nu, gaa siger jeg, gaa Menneske dog.

Anfaldet varede fjorten Dage, i den Tid saa jeg ham ikke.

Det syntes ikke at gøre noget Indtryk paa Anstaltens Personale. Nemesis var jo en gammel Patient, og Tilfældet en dagligdags Ting.

Overlægen omtalte det overhovedet ikke, kun kom han en Gang i forbigaaende til at sige, at hvis jeg ikke allerede havde opdaget det, vilde han gøre mig opmærksom paa, at Kvinder var et farligt Emne at tale med Nemesis om. Ikke fordi det i og for sig gjorde noget, han fik jo dog sine Anfald nogenlunde regelmæssig, men men han vilde dog bede mig undgaa det.

Jeg lovede det og vilde have holdt det, om jeg havde kunnet.

Efter Anfaldet fulgte en legemlig Svagheds-periode, i hvilken mine Besøg hos ham var faa og korte, kun optog vi atter vore gamle Vaner, med lange Samtaler om alt muligt der interesserer nogenlunde dannede Mennesker, og jeg kunde ikke holde ham fra det farlige Punkt. Ganske langsomt nærmede vi os det igen, mere og mere direkte blev hans Hentydninger, indtil jeg endelig en Dag stod med fuld Klarhed over hans Historie set med hans Øjne, Historien om Fluen og Edderkoppen, Historien om ham og den Kvinde, der havde suget hans Hjærteblod med raa og egoistisk Graadighed, fordi hun intet Hjærte selv havde, og Historiens Slutning hvordan de efter en sidste Kamp dumpede ned i Skræpperne, hun i Døden og han i Galehuset.

Og da det næste Anfald var forestaaende, uhjælpeligt og uafvendelig, lige klart for os begge, *saa befriede jeg ham.*

Nu er det sagt.

Jeg mindes det altsammen som var det sket i Gaar. Selv Dagen, det var den 17. September.

Den 18. om Morgenen ganske tidlig traadte jeg ind til Overlægen paa Anstaltens Kontor:

— Nemesis er død i Nat, han laa død i sin Seng i Morges, sagde jeg.

Jeg havde gentaget disse Ord maaske Hundrede Gange for mig selv for at faa dem til at lyde naturligt og roligt i det afgørende Øjeblik, og dog mærkede jeg, min Stemme skælvede nu.

Overlægen blev bleg som et Lig og saa længe forskende paa mig.

Saa lo han koldt og haanligt og nikkede — Ja det er han vel, sagde han stille, idet han gik ud.

Han var kun borte et Øjeblik, da han atter kom tilbage var han rolig og kold.

— Jeg vidste det jo paa Forhaand, men jeg vilde dog overbevises, sagde han. Og saa har De ikke en Gang faaet denne af Vejen, nej, den Slags Ting duer *De* heller ikke til. Han tog en lille tom Flaske op af Lommen og laasede den ned i sin Skrivebordsskuffe.

— Hvad mener De — — De vil dog vel ikke — —

Jeg holdt inde, jeg forstod selv, hvor latterligt mit Forsøg paa Forsvar tog sig ud.

— Herregud Menneske, hvor de er naiv, sagde han. Hvor mange Gange tror De ikke, han har bedt mange andre, ogsaa mig, om det samme, hvor *nær* jeg har været ved at føje ham kommer ikke Sagen ved, men *jeg* tænkte, har *De* gjort det?

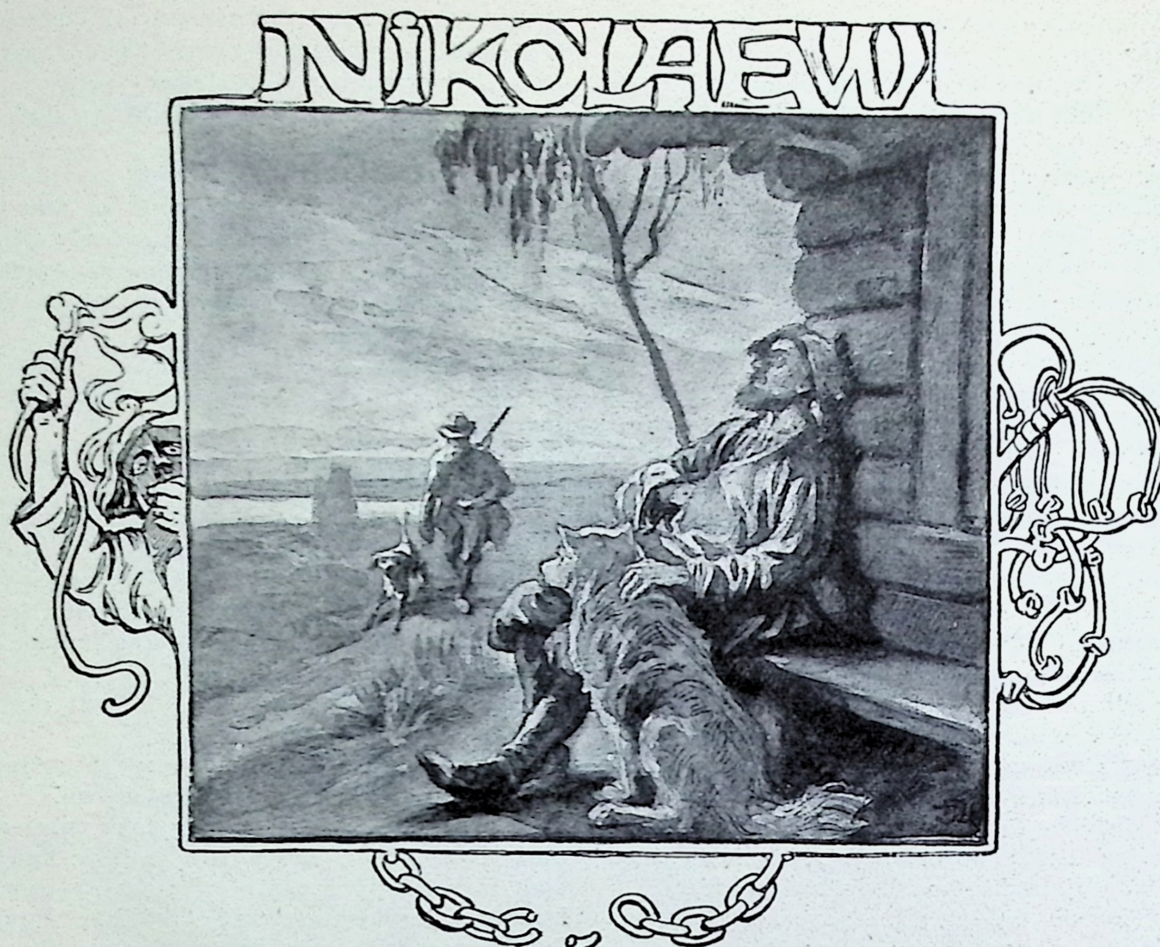
Hvad nu? er De parat til at være konsekvent. Efter Nemesis kommer Turen til en anden — en tredje — en fjerde og saa videre saalænge her er en uhelbredelig Sindssyg tilbage. Og efter de gale kommer Drankerne, saa Sædeligheds-forbryderne og tilsidst de skadelige i Almindelighed — — og hvor mange bliver saa mon tilbage? Er det Dem, der er gal eller var det ham. Men jeg er en gammel Mand og jeg er træt, og jeg vil ikke være Deres Medskyldige; jeg indberetter.

Men han indberettede ikke.

Ved Middagstid fik han et apoplektisk Anfald, og inden Aften var han død.

Dødsfaldet paa Nr. 27 vakte ingensomhelst Opsigt. Død pludselig af et Hjærteslag — jeg tror nok, det var denne behageligt elastiske Vending, der fik Anvendelse i Dødsattesten.

Dagen efter forlod jeg Tyskland og dermed er mit Skriftemaal til Ende.

AF AAGE MADELUNG. ILL. AF NØRRETRANDERS

Jeg traf ham den Sommer, jeg var oppe i Skovene ved den store Flod.

Hver Gang jeg ud paa Aftenen kom hjem fra Jagt, sad han paa Bænken udenfor Naboens Bjælkehytte. Han sad med det graa Hovede lænet mod Væggen og saa tankefuldt langt bort i Nordens hvide Sommernat.

Min Pan var forelsket i hans hvide Bjørnehund. Den kunde være saa træt, at Benene skejtede mod hinanden, naar vi kom hjem over, men saa saare den fik Øje paa den hvidvamsede »Lajka«, som Nordlandshundene kaldes deroppe, var Trætheden glemt i kærtegnende Krumspring. Saadan er det nu en Gang indrettet med alt, der vedrører Fornyelsen.

Men saa var det, at Pan og jeg havde været et Par Dage langt oppe ad Floden for at søge nyt Land. Det havde vrimlet med Tredækkere, men vi havde alligevel ikke faaet meget Mad. Mine Tændstikker vare futtede af, da jeg vilde gøre Ild. Vi maatte saa nøjes med Vand og Brød, skønt vi arbejdede haardt. Ja, Pan gad for bare Tørst ikke tygge paa det tørre Brød, men drak saa tidt, den kunde komme til det.

Solen hang helt ned i Trætoppene, brændte lige løs paa Skindet, saa det kogte i Porerne. Og om Natten sov vi i Dug og Kuldedamp.

Vi blev ømme i Fødderne af den megen Vandren, og paa Hjemvejen slap Viljen op for Pan.

Han kunde ikke mere og fik blive alene tilbage.

Der var ikke noget at gøre ved den Sag, Hjærtet var tomt, var blevet hult i Væggene.

Den vilde ikke gærne skilles fra mig,

men nu var den nødt til at gøre det forbi.

Den lagde sig langsomt, ømmende sig i de stivnede Led, rakte Hovedet slapt fra sig i Græsset og lukkede Øjnene.

Jeg løftede den saa op paa min Ryg og puttede dens Bagdel ind i Jagttaskeremmen. Forbenene tog jeg om Halsen og holdt i dem.

Den kom til at sidde meget godt, og jeg følte noget som Taknemlighed røre sig i den, da den slikkede mig bag Øret med sin feberhede Tunge. Ja — ja, det kunde jo være, at den ved Lejlighed kunde vise mig en Tjeneste igen.

Jeg slæbte mig saa hjem over med den.

Da vi kom forbi Nabohytten, sad Manden med Bjørnehunden udenfor paa Bænken, som han plejede at gøre. Han saa for første Gang spørgende paa mig, men jeg havde ikke Lyst til at standse. Eller det var snarere mine Knæ, som blev ved med at gaa for ikke at komme til kort.

— Har De skudt Deres Hund —, sagde han halvhøjt uden at flytte sig, da jeg gik forbi.

— Hvad Satan, Mand! ... Men saa var det, at Pan pludselig sprang baglæns ned fra min Ryg og fortabte sig i en sindrig Elskovsleg med hans »Lajka». Jeg standsede ved det og gik saa lige hen og satte mig paa Bænken ved Siden af ham.

— Ja, undskyld —, sagde han forsonende. — Jeg har været med til en Del forskellig Jagt, men det vil jeg nok sige ... Mit Navn er Nikolaew —, afbrød han og rakte mig Haanden saa fast og særegent haardt, som man kun giver Haanden i Rusland, naar man dermed vil udtrykke noget, man ikke siger.

Jeg havde jo nok tænkt, at han var forvist.

Saadan kom vi til at kende hinanden. Efterhaanden blev vi Venner.

Han gik af og til med paa Jagt, men skød ikke. Smaavildt brød han sig ikke om. Bjørnehunden blev hjemme og passede paa Hytten.

En Dag havde vi lejret os under Pilekrattet paa den sandede Flodbred og tændt Baal for at lave Middagsmad og koge Vand til The.

Tredækkeren sydede og brasede i sin egen Saft. Den flød hvid og duftende ud af det overfede Bryst, der var revnet ved den dødsskudte Fugls Fald mod Jorden.

Man spiser grundigt og indadvendt, naar man ligger om sit eget Lejrbaal i Skoven. Følelser vaagner dybt i Erindringen om Urtidens Mænd og deres Hjærters røde Lyst. Noget glemt og mægtigt vugger gyldent i Blodets tunge Bølgeslag. Det er selve Jordens Malm og Muld, der vugger og flimrer for Øjnene. Kun under aaben Himmel, ensom og fjærnt fra Alfarvej føler man, hvad man er, naar man lægger Øret til den sorte og spirende Jord! Man er alene, er intet, der var og er og dog aldrig har været ...

Nikolaew rettede sig op, spyttede den tiloversblevne Sukkerstump ud i Haanden og hældte en ny Omgang The i sit Krus.

— Ja ... Det er underligt med den Jagt ... Den vil blive ved med at sidde Menneskene i Blodet —, sagde han hen for sig. — Og hvad nytter det saa det Hele. Hvem vil mindes os, hvor vil Sporet af vor Krigssti være at finde, naar Jorden kold og mørk med udbrændt Skød ruller videre i Rummet ... En Gang vil det ske ... Og dog jager og jager vi Lykken, det nye, det uopnaaelige, det flygtige Vildt overalt —

Nikolaew satte Kruset fra sig og saa ud over Floden med sammenknebne Øjne.

— Og det nytter dog! — vedblev han haardt og knyttede Haanden. — Denne Drift i os til at eje Livet og gøre det fuldkomment kan aldrig dø, selv om saa Jorden splintredes i Gasatomer ud over al Rummets Uendelighed ... Jeg føler, naar jeg saadan ser ud over Floden en brændende Lyst til endnu en Gang at jage og jages paa Livet løs, for Livets Skyld — mit eget og andres. En Dag ender det med, at jeg igen forsvinder i Floden ... Jeg er ked af at melde mig hjemme hver Aften. Tiden er kommen! Hærpilen gaar fra Haand til Haand ...

— Hærpilen? ... Forsvinder i Floden? spurgte jeg forbavset.

— Ja, jeg frelste mig en Gang i Nevaen Det er nul ænge siden. Jeg har aldrig fortalt Dem det. Men jeg kom til at tænke paa det idag. Det var ogsaa Jagt paa Liv og Død.

— Hvorledes det? —

— Jeg har jo fortalt Dem, at jeg sad fængslet i en Del Aar og siden blev forvist herop. Men var jeg bleven fanget den Gang i Floden, saa ... ja, saa havde jeg ikke siddet her ... De tog mig siden lumpent bag fra paa Gaden, ganske uventet baade for dem og mig. Men trods alle Anstrængelser kunde de ikke rigtigt finde Rede i min Fortid, og jeg slap forholdsvis billigt fra det, naa ...

Nikolaew rullede sig langsomt og omhyggeligt en Cigaret.

— Vi har jo nu fortalt hinanden saa mangen Historie om Jagt. Det er bedst ogsaa at faa denne med. Jeg kom til at huske paa den før, da jeg laa og tænkte paa Jagt i al Almindelighed og saa Floden glide bred og dyb derude ... De kan jo nok tænke, at jeg hører til Revolutionens Veteraner. Det er ingen Hemmelighed mere. ... Og jeg opholdt mig altsaa den Gang fra Tid til anden i Petersborg snart som Iwanow, snart som Petrow, med andre Ord Navne lige saa almindelige som mit eget. En Dag, da jeg lige vilde gaa ud af mit Værelse paa Hotellet, banker det paa Døren, og en vikset og affekteret Abe styrter glædestraalende som genkendende løs paa mig. Men jeg saa' jo straks, hvad Slags han var af.

— Goddag, min kære Nikolaew! Hvor er jeg glad ved at se Dem igen —

Forstaar De! Han nævner mig ganske frækt ved mit rigtige Kristennavn lige midt op i Ansigtet paa mig.

— Undskyld, De tager fejl —, svarer jeg i en ret ubehagelig Tone.

— Tager fejl!? Hvor kan De nu sige det? Kender De mig virkelig ikke igen? Jeg, som kender baade Deres Far og Mor! Kan De ikke huske vi laa paa Landet sammen, en hel Sommer? Jeg blev saa glad, da jeg hørte, De var kommet til Byen ... Nikolaew er kommet til Byen, hørte jeg ... ja ...

— De vil mystificere mig, hvad! De vil vel ikke have, at jeg viser mit Pas frem for at fralægge mig Æren af Deres Bekendtskab? ...

— Det havde jeg aldrig troet om Dem. Saadan at glemme gamle, gode Venner ...

— Venner, siger De! Helvede til Venner! —

Jeg kunde ikke styre mig længer. — Der er Døren! Forstaar De! Øjeblikkelig!!

Jeg gik løs paa ham, og han forsvandt skyndsomt, skelende ud af Øjenkrogene.

Jeg var opdaget eller havde højst en Dags Frist at løbe paa med dem i Hælene paa mig. Hen imod Aften tager De mig, naar de ser, at jeg ikke er fæet nok til at give dem Færten af mine Kammerater. De har ikke Hastværk. Jeg er i Fælden, og de kan klappe Laaget til naar som helst.

Ja ja, en Dag er en Dag. Det faar blive derved, tænkte jeg og greb i Døren.

— Men min Koffert! Ja, den er tabt. Der er Skjorter, Flipper og to Sæt Undertøj ... Nej, mere er der ikke ...

Da jeg kom ned paa Gaden, stod der en anden Støver, en af disse Hunde, der affodres med en Rubel om Dagen. Jeg saa ham øjeblikkelig i Vrimlen paa Fortovet. Naar man er tvungen til at interessere sig for dem, har man øjeblikkelig fat i dem med alle Sanserne. De falder ud af den uvedkommende Mængde ligesom de fleste Skuespillere falder ud af den Virkelighed, de skal forestille. Virkeligheden er sublim, men det er Kopien næsten aldrig ...

Vi gav os saa til at spasere op og ned af Newsky og rundt paa forskellige andre Steder. Det bliver kedeligt i Længden navnlig under saadanne Forhold. Den anden havde sikkert mere Fornøjelse af det og var i stadig Rapport med andre af det samme Kobbel. Men gaar jeg ind til fordums Bekendte bringer jeg Ulykke over dem. Dworniken og Portièen, alle er de i Ledtog med ham.

Jeg kommer forbi det store Hotel og gaar ind i Restaurationen, som om jeg søgte nogen, og gaar igen ud af den anden Indgang, hvor de tilrejsende kører for.

Men han staar og læser en Teaterplakat. Jeg ser ligegyldigt paa mit Uhr og raaber paa den Lichatsch, der synes at have den bedste Hest.

— Hei! Du er ikke optaget!

— Nej, Herre.

— Gaar Din Hest godt —, siger jeg halvhøjt, idet jeg springer ind i den aabne Kalesche. — Kør lige ud!

Han kører fremad i skarp Trav, saa Gummiringene danser og springer hen over Stenbroen. Lidt efter rejser jeg mig halvt i Sædet.

— Hvis Du i fem Minutter kan være paa Nikolaj-Banegaarden, faar Du fem Rubler i Drikkepenge.

Han svingede blødt ud med begge Armene og slog et Kast til af Linerne om Haandleddet. Traveren bøjede Hovedet næsten ind i Bringen og gik frem i et rasende Tempo. Jeg havde Pengene parat, da jeg nogle Minutter efter springer ud ved Indgangen til afgaaende Tog. Lykkelig og vel kommer jeg over til Udgangen af Ankomststationen. Jeg aander lettere . . . . . Men udenfor staar der en Cyklist og ser sig omkring, mens han uroligt bider sine Negle. Den anden blev altsaa ved Afgangsstationen. Jeg behersker mig og tager min Lommebog frem, som om jeg noterede noget og gaar derpaa saa tæt forbi ham, at jeg føler hans Øjne svide mig.

— Hei, Lichatsch!

— Vel, Herre!

Det samme om igen. Vi flyver forbi alle Ekvipagerne paa Newski's højre Kørebane. Man hører kun Hestens vanvittige Løb paa den jævne, træbrolagte Gade . . . Jeg ser mig tilbage. Cyklisten ligger klods op af det højre Baghjul. Med en Bevægelse, som om jeg vil holde paa min Hat, skyder jeg den hurtigt af Hovedet og griber i samme Nu Kusken haardt i den højre Arm.

— Holdt! Holdt for den . . .! Dosmer, min Hat!

Han holder uvilkaarligt Hesten saa haardt an til Højre, at den skurer med Bagbenene ind under sig hen over Gaden. Cyklisten kan ikke faa bremset i Tide. Han vil svinge ud, men glider, falder.

. . . Gid han maatte splintre sin Knæskal. —

— Kør til! Der er ti Rubler. Du faar ti til, hvis Du kører som Zarens Livkusk. Kør til! Jeg skal træffe en Dame paa Damperen! Lad Hat være Hat! Jeg har en Hue i Lommen! . . .

Vi flyver frem mod en af Floddampernes Anløbssteder. Der er ingen Damper . . . . Dér ved det næste fløjter en tredje Gang! . . . Jeg springer af i Farten. Nogle Sekunder efter er jeg entret over paa Damperen, der allerede har Skruen i Gang . . .

Men deroppe kommer den forbandede Cyklist. Han ligger forover paa Styret og træder paa Liv og Død . . . Saa slap han med Skrækken! . . . Jeg havde haabet, at han havde knækket Halsen. Jeg anstrengte mig for at aande langsomt og gav mig straks til at underholde en udpyntet, sminket Skønhed for at aflede Opmærksomheden fra mig.

Hun huskede godt, at vi havde set hinanden før. Det begyndte at mørkne. Damperne og Prammene paa Floden tændte Lanternerne.

Jeg staar og taler let og flot med Damen, mens mine Tanker arbejder, saa det værker i Tindingen: Han staar naturligvis ved næste Anløbssted og venter paa mig. Hvis jeg møder ham igen, skyder jeg ham ned eller jager ham min Kniv i Lungen. Jeg kan ikke taale at se ham igen. Maaske er der ogsaa Politi og Gendarmer for at gribe mig.

Saa lægger jeg min Frakke fra mig og knapper Jakken, idet jeg gaar agter ud som for at se paa Skruen. I det samme bøjer jeg mig stærkt forover og lader mig plumpe paa Hovedet ud i Floden.

Saa længe som muligt holder jeg mig under Vandet og svømmer paa tværs af Floden læggende alle Kræfter til. Jeg svømmer under Vandet, saa længe der er en eneste Boble Luft i mig og kommer saa op til Overfladen med Næse og Øjne og lader mig drive langsomt med Strømmen.

Damperen er ikke til at se. Hvert Minut er kostbart. Kommer jeg ikke i Land straks, faar de Tid til at tude Hundreder af Støvere ud langs Kajerne.

Og jeg svømmer over mod en af Kajetrapperne. Der staar Mennesker. Lad dem staa, saa meget de vil. Kommer jeg ikke op nu, faar jeg Krampe.

Vandet driver af mig, da jeg er kommen op, og de, der staar, ser paa mig paa en Gang spørgende og udeltagende. Der er ingen af dem, der har Ærinde til mig, og jeg hører ikke, hvad de siger.

En Droske! De holder overalt, og jeg kryber ind i en af dem og føler mig saa let og lykkelig, fordi jeg er ene igen . . . .

Nikolaew saa ned ad sig selv.

— Ja, da jeg havde talt med Vennerne og faaet tørt Tøj, sørgede vi naturligvis for at vort Spor blev koldt. —

Vi gik tavse hjem.

Der kom Uro over Nikolaew i Tiden derefter. Han kunde blive ved med at gaa op og ned paa den samme Plet.

En Aften, da vi skiltes, sagde han:

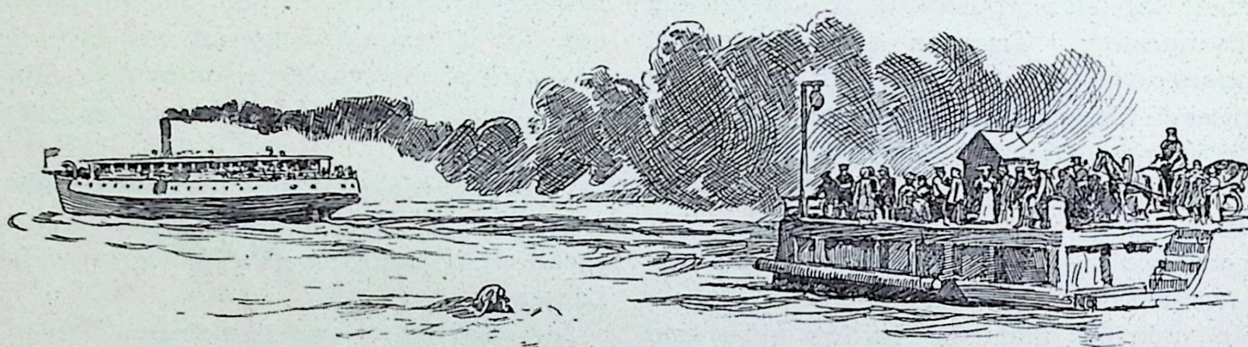
— Rusland kalder . . . Lev vel! . . .

Han mumlede endnu noget, som jeg ikke forstod.

Den næste Dag var han borte.

Landpolitiet fik travlt, men Nikolaew var og blev borte. Han var forsvundet i Floden.

Jeg har aldrig hørt fra ham siden. Men hvis han endnu er i Live, hedder han i alle Fald ikke Nikolaew mer.

DOVREFJELD

ET REJSEMINDE AF AUGUST BIRCH

Der var Julegilde i *Skandinavisk Forening* i München.

Det forholdsvis lille, sære Lokale stod pyntet med al den Omhu, det var muligt. Bayerns Hovedstad er jo bekendt for sin Overflod paa Malere, saa intet Under, at alle Vægge prangede med store, grelt kolorerede Gengivelser af Foreningsmedlemmernes Liv og Bedrifter i det forløbne Herrens Aar 1904. Midt paa Gulvet stod et vældigt, smukt pyntet Juletræ, og bag Formandens Plads var anbragt en mystisk Vaabendekoration, hvor over de tre Landes Flag hængte.

Forsamlingen bestod næsten udelukkende af yngre danske Haandværkssvende, der rejste paa Professionen, enkelte med, men langt de fleste uden Understøttelse fra Hjemmet. Sverrig var kun repræsenteret af et Par Skaaninger, man for saa vidt lige saa godt kunde have taget for Bornholmere, og af Nordmænd fandtes blot en eneste — men om ham senere.

Alle tilhobe var det dygtige unge Mennesker, Malere, Snedkere, Mekanikere o. s. v., der kunde deres Fag, lidt vel zünftige maaske, men med hele det frejdige Tilsnit, der gør godt, fordi det er et korrekt Udslag af

en sund Natur; og friske, aabne Ansigter havde Gutterne uden Undtagelse.

Stemningen før Bordet var nærmest stille Forventning; Spisesedlen stod nemlig paa Risengrød og Gaasesteg — vel at mærke: Gaas stegt paa dansk, fyldt med Æbler og Svedsker, samt en ægte Aalborg Akvavit til at lette Fordøjelsen af denne solide Kost.

Lidt før det bestemte Klokkeslet traadte endelig Foreningens Sekretær ind ledsaget af to Knøse, hvis Ydre unægtelig syntes en Smule usoigneret for en Højtidsaften. Men de maatte holdes undskyldt; det var nemlig et Par tilrejsende Landsmænd, han efter Sædvane havde søgt op i de Husvildes Herberge og nu bragte med som Gæster til Julefesten.

Risengrøden blev spist i Tavshed, næsten med Andagt; derpaa fulgte Formandens vel udarbejdede Tale for den glade Julefest, saadan som vi kunde mindes den fra Barndomstiden hjemme i Danmark: En Skaal for Fædrelandet og for alle dem, vi holdt af deroppe; de fleste af os havde jo dog nogle Kære dèr, som nu savnede os og i Aanden sendte Hilsen her ned!

Saa serveredes for hver Mand en kvart Gaas, som sandelig nu fik rappere Bén at gaa paa, end den vist nogensinde havde haft i levende Live, og efter et kort men nødvendigt Pusterum oven paa denne Bedrift, anmodedes Forsamlingen om at synge »Sangen«. Slutningsverset lød som følger:

Sultekur er god for Korpulente,
men en Valsesvend er sjældent fed,
og selv Noah det i Arken hændte,
at han blev af Vandet voldsom ked!
Derfor, Kammerater, Skaal for Maden
og for *det*, der giver Væden Gnist;
har vi det — og saa lidt Tøj paa Raden,
bli'er sgu Vandreaaret aldrig trist!

Imidlertid var den ene af Skaaningerne bleven *et litat lifvat*, i hvilken Anledning han rejste sig op og udbragte en Skaal for Sverrig. Ordene faldt langt fra ueffent, idet han til Udgangspunkt tog Mindetavlen, der var indmuret i det Hus paa Marienplatz, hvor Gustav Adolf residerede efter Svenskernes Erobring af München under Trediveaarskrigen. *Det* var jo rigtig nok en Trumf, Danskerne ikke kunde stikke, og de forsøgte da heller ikke paa det, men udtrykte tvært imod deres Sympati for Protestantismens Sejr ved vældige Hurraraab.

Nu tændtes Sigarer og Snadder, og noget efter kom Punchen, samt naturligvis i dens Kølvand et Utal af Taler og Sange.

Pludselig tyssedes der rundt om, og alle Øjne rettedes mod et bestemt Punkt i Salen, hvor en lille firskaaren, frygtelig pukkelrygget Mandsperson kravlede op paa en Stol, hvad der ogsaa var absolut nødvendigt, hvis han da overhovedet vilde sès.

Min Sidemand hviskede hurtigt:

»Det er *Dovrefjeld* — nu kommer der en Tale for Norge!«

Du forbarmende Gud, hvor var dog det Menneske grimt; den skrækkeligt forvoksede Figur fik endda være, men selve Ansigtet! En Satyr, en af Middelalderens Gnomer kunde ikke tænkes hæsligere: tyndt, tjavset Haar, spids, rødblaa Næse og en Mund saa bred, at den rakte fra det ene store Øre til det andet; dertil kom en pibende Stemme, der skar i Nerverne som en falsk Diskant.

Ganske rigtigt: han holdt en Tale for Norge, og *den* var min Sandten ikke af de korte; han begyndte med Harald Haarfager og endte med Frithiof Nansen! At han hævdede Tordenskjold for Norge, fandt jeg selvfølgelig ganske i sin Orden, men at han ogsaa søgte at annektère Niels Juel, fordi denne Søhelt var født under sin Moders tilfældige Feriebesøg i Kristiania, det duperede mig rent ud! Det mest mærkværdige var dog, at jo længere han talte og jo nøjere jeg betragtede ham, desto mindre afskrækkende blev hans Ydre — ja, det grimme forvandledes til originalt og det originale til noget paa sin Vis kønt.

Det var en flammende Fædrelandsstolthed, der lynede gennem hans Ord, og den røde Traad, han atter og atter flettede ind i Talen, var Haabet *om et frit Norge i et frit Skandinavien!*

Af *den* Tale kunde ingen blandt de Tilstedeværende lé, og de gjorde det da ikke heller; thi det skal siges til Ære for den Stand, de hørte til, at »det evige Grin«, »Revu-

»Gøglet« ikke oprindeligt hører hjemme dèr — tvært imod har de store Følelser forunderlig let ved at faa Tag i en brav dansk Svend.

Blandt Gæsterne ved Julegildet var en i München bosat Landsmand, en velsitueret Malermester, og ganske naturligt henvendte jeg mig til ham for at faa noget nærmere at vide om dette norske Fænomèn, særlig da jeg erfarede, at Dovrefjeld ikke blot var Malersvend af Profession, men ogsaa arbejdede i denne Mands Brød.

Ja, der var i Grunden ikke meget at berette: Fyren havde nu opholdt sig en seks-syv Aar dèr i Byen, han var flittig og paalidelig, flink i sit Fag som Dekorationsmaler, men han lèd af Højhedsvanvid — han vilde være Kunstner! Saalænge Sæsonen varede, slèd han som et Bæst for at lægge Penge op: dem brugte han om Vinteren til noget, han kaldte kunstnerisk Uddannelse, og saa, naar Foraaret kom, var han lige nær og maatte igen begynde som almindelig Malersvend.

Med denne Besked lod jeg mig imidlertid ikke nøje; jeg gik selv Manden paa Livet og indledte en Samtale med ham. Til en Begyndelse var han stærkt ordknap, tilbageholdende og svarede undvigende paa mine Spørgsmaal; han kunde aabenbart ikke forstaa den egenlige Grund, jeg havde til at indlade mig med ham. Hertil kom, at jeg mærkelig nok aldrig havde været i Norge, saa jeg kunde ikke af Selvsyn tale til ham om hans naturskønne Fædreland.

Dog lidt efter lidt fik jeg hans Tunge paa Gled, særlig efter at den yderligere var smurt med en Romtoddy, men helt at bortmane hans Mistænksomhed lykkedes ikke. Han roste Maden og den danske Snaps, men tilføjede i samme Aandedræt, at en ægte »Trondhjemmer« dog var endnu krabatere. Inden vi skiltes, var vi desuagtet bleven saa gode Bekendte, at han lovede at besøge mig næste Dag paa »Ingolstädter Hof«, hvor jeg boede, og spise til Middag hos mig.

Af hvem eller hvordan, han oprindeligt havde faaet Øgenavnet Dovrefjeld, vidste ingen, men i hvert Fald hængte det nu lige saa fast ved ham som Bjerget af samme Navn ved hans Fædreland Norge. —

Han indfandt sig præcist til den fastsatte Tid; noget af Trevenheden overfor mig var ganske vist gaaet af ham i Nattens Løb, men der var saamæn Kanter nok tilbage endda. Især var han stærkt befængt med dette norsk-norske Storskryderi, der i Længden bliver os Danske saa ulideligt. Herre Gud — de har jo nu indtil Trivialitet gjort os opmærksom paa, at deres Fjelde er meget højere end baade Himmelbjerget og Rytterknægten, at Bjørnson og Ibsen er verdensberømtere end Adolf Langsted og Mikael Gjørup samt en hel Del lignende Sandheder, som det ikke kunde falde den dummeste Kat i Danmark ind at misse benægtende med Øjnene af!

Men da jeg lidt efter lidt havde vænnet mig til denne Barnagtighed, fik jeg ogsaa Øje for, at der var ædelt Malm bag de ujævne Granitkanter.

Først og fremmest var hans Fædrelandskærlighed saa rén og maalbevidst, at den kunde staa som lysende Eksempel for Verdens mægtigste Nationer. Da jeg roste hans Tale i Foreningen den foregaaende Aften, dukkede han Hovedet en Kende undséelig, men straks efter løftede han Ansigtet og saa' glædestraalende paa mig.

»Ja«, sagde han, »jeg maatte jo tage Ordet, da der som sædvanlig ingen andre Nordmænd var tilstede; men kommer De en Gang til Norge, saa skal De faa høre Veltalenhed!«

Hans eget Jeg var ham intet, Norge betød alt; han elskede sit Fædreland som en skinsyg Ægtemand elsker sin Hustru — alle skal beundre, men alene han tør besidde.

Og dog — hvor havde ikke dette Fædreland vist sig stifmoderlig karrigt mod ham? Som usselig Krøbling og under de fattigste Kaar var han kommen til Verden; efter Konfirmationen fik han trods Forældrenes Protester og Kammeraternes Spot sat igennem, at han kom i Malerlære, og saa, da Svendeprøven var bestaaet, havde Udlængslen drevet ham Syd paa, stadig mod Syd! Med Randslen paa Nakken arbejdede han sig paa denne Vis fra By til By, men her i München var han bleven siddende fast

Aar efter Aar. Alperne var og blev den forheksede Streg, han aldrig kunde komme over.

»Dérnede i det dejlige, varme Italien«, sagde han, »maa Menneskene absolut være meget bedre, end de kan blive her! Naar Solen skinner og Naturen breder sine Arme ud mod mig, da har jeg selv saa tit følt, at ligesom noget smeltede om mit Hjerte, men det frøs straks til igen, naar saa Kulden kom! Hvis der er noget sandt i Bibelen, saa er det *det*, at vi Mennesker er skabt til at leve, hvor der er Sol og Varme og i den kyske, nøgne Skønhed, Paradis beskriver os — dér kunde Kaïn aldrig have slaaet sin svagere Broder ihjel!«

I denne barnlige Udtalelse klagede hele Dovrefjelds Liv og Lidelse: Længslen efter hint forjættede Land, hvor der hverken gives Fattige eller Pukkelryggede. Og jo mere jeg fandt Vej gennem denne besynderlige Karaktérs Labyrint, grebes jeg af en dyb Medfølelse og en endnu dybere Beundring over den Resignation, hvormed han bar sin Skækne.

Thi han *var* en Kunstnernatur! Ikke en af disse med idiotisk Slips og endnu sindssvagere Hat, hvis Genialitet ligesom Samsons har forløbet sig i Haaret og kan falde af i Skødet paa den første den bedste Dalila, som gider være over at klippe det!

Dovrefjeld var Kunstner i Kraft af sit Haabs Styrke og særlig i Kraft af alle de ædle Frøkorn, der laa gemt i hans Hjertes Muld, men som aldrig havde kunnet spire, fordi de ikke kendte Solens Varme og Vaarregnens Væde.

Syntes Dovrefjeld overmodig udfordrende, naar det gjaldt Fædrelandet Norge, da var han til Gengæld ydmyg, saa snart Kunsten kom paa Tale. Hvad Apostle og Helgene er for den troende Katolik, det var Malerkunstens Heroer for ham: noget tilbedelsesværdigt, noget, man kun turde nærme sig med afdragne Sko! Aldrig har jeg hørt ham tale højt i Pinakotéket, hvor han var stillet foran et af Rubens' eller Murillos Mesterværker; hans Røst lød da som en Andægtigs dæmpede Bøn i Kirken, men Øjnene lyste, som var han Vidne til en Aabenbaring.

En Dag paa en Spadseretur spurgte jeg ham, om han ikke havde Lyst til at følge med op i Andersen-Lundbys Atelier.

»Er Kunstneren paa Studierejse?« frittede han.

»Nej, hvorfor méner De det?« vedblev jeg, »men derfor kan vi da godt gaa op og hilse paa vor berømte Landsmand!«

Dovrefjeld végt betuttet et Par Skridt tilbage fra mig, som om jeg var en ond Aand, der vilde friste ham til grov Formastelighed. Situationen blev ligefrem komisk, og jeg havde Møje med at skjule mit Lune.

»Herre Gud, lille Dovrefjeld,« sagde jeg endelig, »Andersen-Lundby er en rigtig elskværdig og ligefrem Mand! Naar De vil vide Sandheden, saa har han selv som Dreng vogtet Faar ovre paa Jyllands Hede, inden han avancerede til Malersvend i København!«

»Kender De ham?« vedblev Dovrefjeld stadig mistroisk, »jeg mèner *personlig*, for ellers kender jo alle Mennesker ham.«

»Naa ja,« sluttede jeg, »naar det kan berolige deres Samvittighed, saa kender jeg ham virkelig personlig!« —

Dette Besøg i den navnkundige Mesters Atelier var sikkert et af Lyspunkterne i Dovrefjelds fattige Liv! Hvor slugte ikke hans Øjne alle disse herlige Studier til Vinterbilleder, der hængte rundt om paa Væggene, og da Kunstneren paa sin jævne hyggelige Vis forklarede alt, saa' jeg, at den lille Pukkelryggedes Bryst bevægede sig, som vilde Følelsen kæmpe sig op til Graad i Halsen. —

Dog, en Uges Tid efter skulde der beredes ham nogle endnu saligere Timer!

Det var Dovrefjelds Fødselsdag, og et Par Aftener forud traf jeg tilfældigvis Andersen-Lundby, der ganske naturligt greb Lejligheden og spurgte mig, hvem dog det lille mærkværdige Væsen var, jeg havde bragt med mig? Naturligvis fortalte jeg hele Sandheden, og min Tunge maa sikkert den Gang have været mere overbevisende, end min Pen ellers til daglig er det, thi den elskværdige Maler paastod virkelig, jeg var Digter.

Hvad jeg nu iøvrigt var eller ikke var, saa blev Aftalen, at jeg paa Fødselsdagens Aften skulde give Møde med Dovrefjeld hos Andersen-Lundby; i hans Hjem skulde Festen fejres. —

Vi var kun fire, nemlig foruden Kunstneren og hans aandrige Hustru blot Dovrefjeld og min Ringhed.

Da jeg sènt paa Døgnet tog Afsked med Dovrefjeld ved min Gadedør, rakte han mig Haanden og sagde:

»Hjertelig Tak for i Dag! Ja, jeg véd nok, det er kun Medlidenhed alt sammen, men det gør saa velsignet godt alligevel!«

To Dage efter rejste jeg til Italien.

* * *

I Midten af December 1905 standsede jeg atter i München, denne Gang paa Hjemrejsen til Julefest i Danmark.

Et af mine første Spørgsmaal til Landsmændene i München gjaldt Dovrefjeld. De rystede paa Hovedet og meddelte mig, at han var syg, uheldbredeligt angreben af en tærende Lungesvindsot. Han laa paa Sygehuset, men der var ikke mindste Udsigt til, at han kunde komme sig; hans Død var kun et Tidsspørgsmaal, som grumme snart maatte besvares Alle mente, at Katastrofen var bleven fremskyndet ved de store Begivenheder, der i Løbet af Sommeren og Efteraaret havde fundet Sted oppe i Norge; han havde i den Tid været fuldstændig febrilsk og ustyrlig, og da han hørte, at den skandinaviske Konsul første Gang havde hejst det rene norske Flag, var han, trods en akut Influensa, i bidende Blæst og øsende Regnvejr løbet den lange Vej hen for at fryde sig over Synet. Denne vanvittige Tur kunde hans skrøbelige Legeme selvfølgelig ikke døje, og nu var der, som sagt, ikke Gnist af Haab om at holde Livet i ham.

Saadan lød den triste Beretning, og det var i en Stemning af oprigtigt Vemod, jeg næste Formiddag styrede min Gang hen mod det store Sygehus for at hilse paa stakkels Dovrefjeld.

Straks, jeg traadte ind, saa jeg, at Døden stod ved den Syges Seng, men hvor længe den vilde staa dér afventende og truende, før den slog til, vidste hverken Lægerne eller jeg. Alle andre i Stuen kunde se Døden, Dovrefjeld alene blev den ikke vaer, fordi den havde stillet sig *bag* hans Hovedgærde. Thi Døden er medlidende, derfor er det, den aldrig siger os forud, hvad Dag og Time vi skal følge den ud i det store, evige .... uvisse!

Jeg har hørt, at de troende Parsere, Ildtilbederne, ikke kan lide at slukke et Lys; for dem er nemlig Lysets Flamme Symbol paa Livet.

Denne ældgamle religiøse Kultus er i al sin Naivitet for saa vidt mærkværdig, som vor nyeste Tids Videnskab belærer os om, at Ilden virkelig er Kilden til alt Liv paa Verdensrummets utalte Kloder!

Der er noget underligt stakaandet ængsteligt ved at iagttage en udgaaende Lysflammes krampagtige Blaffen op, før den slukkes — den vil saa nødigt gaa ud! Menneskesjælene ligesaa! — —

Dovrefjelds blege Kinder fik et Skær af Rødme, da han genkendte mig; han gav sig ivrigt til at gestikulere med begge Armene, som var han bange for, at jeg ikke skulde faa Øje paa ham.

»De blev længe borte,« sagde han, »og der skete netop saa meget i den Tid!«

»Jeg var jo i Italien,« svarede jeg.

»Ja, det dejlige Italien!« vedblev han, »det har jeg drømt om hele mit Liv, men nu har jeg ogsaa helligt lovet mig selv, at saa snart jeg bliver rask, brænder jeg mine Skibe her i München og gaar ned til Solstrands-Kysten! Dér tror jeg nok, jeg skal faa de rette Farver paa Penslen — her er det jo ligesom man kun dyppede i Blyvand og Kønrøg! Et andet Spørgsmaal er, om det ikke allerede er for sent, om ikke min Fantasi har taget Skade. Forstaar De: jeg har tænkt saa mange dejlige Ting, jeg vilde male .... det har alt sammen staaet saa klart og tydeligt for mig .... De begriber ikke, hvad for Konturer og Farver ....«

Hosten afbrød ham og Sygeplejersken nærmede sig tyssende:

»De maa ikke blive saa hæftig,« sagde hun mildt bebrejdende, »De véd nok, det kan De ikke taale!«

Dovrefjeld bøjede Hovedet med et Barns Lydighed og tav.

Et Par Minutter forløb i Tavshed, hver af os tænkte vel sit; saa vedblev Dovrefjeld med sin tørre, sprukne Stemme:

»Ja, det er jo store, herlige Nyheder, man har hørt der hjemme fra .... og alt det skulde jeg slet ikke være med til! Men det blev jo dog Sandhed, mit store Haab om et frit Norge i et frit Skandinavien! Jeg har en Gang læst, at den gamle nordiske Sagnhelt Stærkodder havde tre Par Arme; det har vort fælles Fædreland ogsaa, kun var det ene Par svinebundet i saa mange Aarhundreder, men nu er Lænkerne løst, og De kan tro, vi Nordmænd har Kræfter!«

Det lød som en Parodi, thi atter hostede han og atter tyssede den barmhjertige Søster paa ham. Nænsomt førte jeg Samtalen hen paa alle mulige andre Ting, men for Dovrefjeld eksisterede kun dette ene Thema, som vi atter og atter kom tilbage til, og jeg bøjede mig i Aanden dybt for denne hans ophøjede Kærlighed til Fædrelandet, der fulgte ham som en Fylgie i Døden.

Jeg tilstaar det ærligt: jeg har i mange mismodige Timer tvivlet om Nordens Fremtid og nationale Selvstændighed, thi ogsaa jeg elsker inderligt mit Modersmaal, mit Land og dets Minder; men jeg gik styrket ud fra dette Hospital i den fjerne fremmede By, ligesom gendøbt i Haab om de Dage, der skal komme!

Allerede havde jeg sagt Farvel — da vinkede han mig tilbage og hviskede stammende og lidt forlegen:

»De komme jo hjem før jeg, saa vilde jeg gerne bede Dem om at gøre mig en Tjeneste: Jeg er jo et stakkels fattigt Menneske, der slet ikke har kunnet udrette noget for mit Fædreland i dette velsignede Aar; men som jeg ligger her, tænker jeg kun paa Norge og paa Genfødelsen der hjemme. Saa nynner jeg i Tankerne alle de kære Sange, jeg har lært fra min Barndom, og især da: *„Bor jeg paa det høje Fjeld“* .... er den ikke prægtig? Der er bare én eneste Linie, jeg ikke kan lide, det er den, hvor det hedder:

›Jeg med Sang vil mane frem
hver en Skat, som laa skjult mellem Klippernes Rifter,
Jeg er glad og rig ved dem,
køber Vin og klarerer Udgifter!“

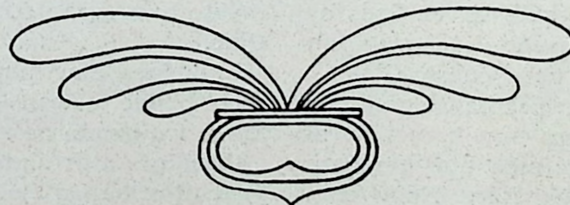
Den siste Linie skamskænder hele vor storslaaede Fædrelandssang; og saa forleden Nat, jeg ikke kunde sove for Smerter i Brystet, fandt jeg pludselig paa, at der meget bedre kunde staa:

„og ved Mindet om Fædres Bedrifter!“

Jeg har tænkt, at De, som jo skriver en hel Del, Folk læser der hjemme — at De kunde foreslaa denne lille Rettelse, jeg har hittet paa; det var dog lige som en Hilsen fra mig!« — — —

* * *

Midt under Juleglæden hjemme i København fik jeg Underretning om, at Dovrefjeld havde udstridt; nu indfrier jeg mit Løfte og bringer hans siste Hilsen til det Fædreland, han elskede over alt andet!

AF MARGRETHE PEDERSEN ILL. AF TH. IVERSEN

GREVINDEN var ikke født adelig; hun var Datter af en rig Skibskaptejn.

Hendes Fader sejlede meget i de indiske Farvande, og i mange Aar fulgte hans Hustru og hans to Døtre ham paa hans Rejser; saa skete det, at de alle tre blev angrebet af Kopper, og Hustruen og den yngste Datter døde. Kaptejnen var ude af sig selv af Sorg og besluttede at opgive sin Virksomhed og bosætte sig i sin Hjemstavn. Han købte sig et Gods og blev Landmand, og dèr levede han med sin Datter Cæcilie, der nu var hans eneste Glæde.

Cæcilie blev snart berømt paa hele Egnen for sin Skønhed. Alle Mænd, som hun kom i Berøring med, bejlede til hende; men hun gav dem alle Afslag, baade fattige og rige. Naar man drillede hende med, at hun havde et haardt Hjærte, svarede hun roligt, at den, hun vilde holde af, nok kom en Dag, og saa vilde hun nødig tilhøre en anden. Hun blev ofte udlet for sine romantiske Griller, men hendes Fader holdt med hende og mente, at det mindst maatte blive en Eventyrprins, der en Gang skulde have Lov til at bortføre hans Prinsesse.

En Dag traadte Cæcilie, smuk som den dugfriske Dag, glad og smilende ind i sin Faders Værelse. I Haanden holdt hun en lille Guldmedaillon besat med funklende grønne Stene.

— Jeg gad vidst, hvad du giver i Findeløn! raabte hun og holdt Medaillonen op for hans Øjne.

Kaptejnen blev pludselig rød af Vrede, han greb hende haardt om Haanden, tog Medaillonen fra hende og skyndte sig at at skjule den.

Cæcilie saa forundret paa ham. Hun var ikke vant til at se sin Fader ophidset, hun syntes, at han aldrig før havde talt saa haardt til hende. Som Regel kunde hendes straalende Øjne og hendes Smil sætte ham i godt Humør; men i Dag var det anderledes, da han saa sin Datters

forundret spørgende Blik, rejste han sig hastigt og sagde utaalmodig:

— Gaa blot din Vej!

— Men Fader, hvad har jeg dog gjort? sagde den unge Pige, — jeg kunde da ikke gøre for, at jeg fandt Medaillonen; jeg troede knapt det var din, jeg har aldrig set den før. Men da den laa under Stolen, hvor du lige havde siddet, saa — —

— Du har vel ikke haft den aaben? afbrød han hende skarpt.

— Nej — men saa sig mig dog Fader — —

— Gaa blot din Vej, Barn. Hører du!

Krænket vendte Cæcilie sig bort for at gaa. Hun var ikke vant til denne Uvenlighed fra Faderens Side. Kaptejnen gik dog straks i sig selv og sagde mere venlig, idet han atter tog Medaillonen frem:

— Tilgiv, at jeg blev saa hæftig. Du skulde helst ikke have set denne Medaillon; men nu da det er sket, kan du lige saa godt faa det hele at vide med det samme.

Det er en mærkelig Historie. Denne Medaillon, fik jeg af en ung Læge, der døde af Kopper et Par Dage før din Moder og din Søster døde. Han bad mig som Skibets Kaptejn opbevare denne ene Ting af hans Ejendele, Resten maatte vi opbrænde paa Grund af Smittefaren. Han bad mig gemme den omhyggeligt lige til min Død, og hvis den ikke forinden var bleven afkrævet mig, da at lade en af mine Efterlevende kaste den i Havet. Han bad mig desuden sørge for, at intet Menneske i Verden fik Medaillonen at se; thi da kunde det for mig have Døden til Følge. Men skulde der nogensinde komme en Læge fra det fjærne Indien og ganske af sig selv aabent og ærligt spørge efter Medaillonen, saa skulde jeg give ham den; thi da kom den ikke i forkerte Hænder. Jeg spurgte ham om Lægens Navn; men han svarede, at jeg maatte ikke paa nogen Maade forsøge at sende den til ham, thi da vilde den aldrig komme ham i Hænde. Jeg var just ikke glad ved at modtage en saadan Genstand, men en Døendes Bøn kan man jo ikke afslaa. Jeg spurgte ham, hvad Medaillonen indeholdt, men han sagde: Spørg ikke og luk den aldrig op; det kan koste Dem Deres Liv.

Med den Forklaring maatte jeg lade mig nøje; jeg har for Resten aldrig følt Lyst til at udforske Hemmeligheden, der gives jo saa megen Mystik og saa mange overnaturlige Farer i Indien, at man kan være forberedt paa det værste. Maaske er der en frygtelig Gift gemt i denne lille Tingest, og det er mit Ønske, at du efter min Død vil kaste den i Havet, saa at ingen levende Sjæl faar den at se.

— Maaske kan Ejermanden komme endnu, kære Fader, du kan jo dog leve endnu i mange, mange Aar, sagde Cæcilie kærligt.

— Vist saa, sagde Kaptejnen mere munter; men nu kender du altsaa dit Hverv. Jeg tror nu ikke, at Ejermanden melder sig i min Levetid.

— Hvor kunde du egenlig tabe den? spurgte Cæcilie.

— Jeg plejer at bære den i en lille Læderrem om min Arm. Remmen maa paa en eller anden Maade være gaaet op, og det var en Guds Lykke, at det var dig, der fandt Medaillonen. Nu vil jeg gemme den et andet Sted, og saa, min lille Pige, tænker vi slet ikke mere paa den Historie.

Dermed kyssede han sin Datter og skubbede hende læmpeligt ud af Døren.

Men Cæcilie beskæftigede fra denne Dag sine Tanker langt mere med Medaillonen, end han troede. Hendes Faders Fortælling havde gjort et dybt Indtryk paa hendes romantiske Sind, og hun ønskede ofte, at hun havde undersøgt Medaillonen lidt nøjere, før hun gav den til sin Fader; nu fik hun den maaske aldrig mere at se. Hun kendte fra sine Rejser i Østen en Del til Orientens Mystik og fandt det slet ikke forunderligt, om der klæbede en eller anden Forbandelse ved den lille Medaillon. Hun vidste, at Indierne i deres Dyrken af de oversanselige Videnskaber var naaet langt ud over det, som Vestens Forskere kunde forklare; og naar hun senere tænkte paa de Begivenheder, der kort efter indtraf, forstod hun, at der gaves Kræfter, som laa over Grændsen for den menneskelige Fatteevne.

En Aften, da Fader og Datter sad ved deres Maaltid, lød der pludselig høje Raab og Trampen af Heste ude fra Vejen. Lidt efter traadte en fremmed Tjener ind og bad, om han maatte føre sin saarede Herre, Grev v. Wildenau, ind i Huset; hans Herres Hest var bleven sky og havde kastet sin Rytter af.

Kaptejnen modtog straks den Saarede og vilde lade hente en Læge, men Tjeneren oplyste, at Greven ledsagedes af en Ven, der var en fremragende indisk Læge; og Kaptajnen saa nu en yngre slank og bleg, olivenbrun Mand, der med bedrøvet Mine hjalp Kaptejnens Folk med at bære den bevidstløse Greve ind.

Da Lægen havde undersøgt sin saarede Ven, forestillede han sig for Kaptejnen og sagde, at det muligvis blev nødvendigt, at Greven blev under Kaptejnens Tag i nogle Dage; det drejede sig om Liv og Død, hvis Greven skulde flyttes.

Kaptejnen svarede gæstfrit, at hans Hus stod til Grevens Raadighed saalænge det skulde være.

Det havde gjort et stærkt Indtryk paa Cæcilie at se den Tilskadekomne blive bragt ind; men det Indtryk, den unge indiske Læge havde gjort paa hende, var dog endnu stærkere. Det var en Følelse af uforklarlig Angst, en uhyggelig Anelse, som hun ikke kunde blive kvit. Og i de føl-

gende Dage steg denne Angst til en sand sygelig Rædsel, der var saa meget mere mærkværdig som Dr. Imah, den unge Indier, var en overmaade hensynsfuld, forekommende og fuldt ud dannet Mand. Hans Optræden var korrekt og ærbødig, og Cæcilie kunde ikke med sin bedste Vilje finde noget at udsætte paa ham. Hun vidste blot, at hun frygtede ham.

Den syge Greve havde derimod ganske erobret hendes Hjærte. Hun havde følt sig tiltrukket af ham, straks hun havde set hans Ansigt; den forvænte unge Pige var pludselig bleven en opofrende Sygeplejerske, der knapt nok undte sig Hvile for at gavne og glæde sin Patient. Naar Greven sov, sad hun ofte ved hans Seng og studerede hans smukke Ansigt, eller hun gik i Haven og plukkede de skønneste Roser til ham. Og da Greven kom til sig selv blev han baade glad og forbavset ved at se sin Sygeplejerskes henrivende Ansigt og mærke den kærlige Omhu, han var Genstand for. Da den Dag kom, hvor den gamle Grev v. Wildenau, som hver Dag selv i Kaptejnens Hus havde hørt til Sønnens Befindende, vilde lade ham bringe hjem, satte Patienten sig haardnakket der imod; han følte sig endnu meget svag, sagde han — han havde set, at Cæcilies smukke Øjne var blanke af Taarer, da der var Tale om, at han og hun nu skulde skilles:

Da der yderligere var gaaet otte Dage, var han omtrent helbredet og havde nu ingen Grund til at blive længer i Kaptejnens Hus. Han tog Afsked, men vendte efter tre Dages Forløb tilbage og anholdt om Cæcilies Haand. Kaptejnen var straalende glad og stolt; og hans Datters Lykke kendte ingen Grændser — nu var *han* jo kommen, som hun saa længe havde ventet.

Grev Moritz v. Wildenau var ikke noget almindeligt Menneske. Han var nu to og tredive Aar; den kønne og velhavende unge Mand havde været Damernes Yndling og indviklet i utallige Kærligheds-Eventyr, men pludselig havde han forladt sit Hjem, for i nogle Aar at flakke rundt i alle Verdensdele. Han var netop vendt hjem fra sine Rejser, da Ulykken var sket udenfor Kaptejnens Hus. Han havde gjort Dr. Imahs Bekendtskab paa Hjemrejsen til Evropa. Han havde fattet stor Sympati for den talentfulde, unge Læge og indbudt ham til i nogen Tid at være hans Gæst paa Slottet.

Cæcilie talte undertiden med sin Forlovede om denne mærkelige Mand og betroede ham den Frygt, hun nærede for ham; men hun opnaaede kun, at hendes Forlovede lo hende ud. Der kunde efter hans Mening ikke findes et Menneske med en noblere Karakter end denne Indier; det eneste hos ham, der forundrede Greven, var den dybe Sørgmodighed ja undertiden rent haabløse Fortvivlelse, der stod at læse i Lægens Øjne. Han havde aldrig talt til Greven om Hensigten med sin Rejse til Evropa, hvor han havde været et Par Gange før, men Greven antog, at han rejste i et videnskabeligt Øjemed.

Ofte, naar Cæcilie tænkte paa Indieren, mindedes hun den hemmelighedsfulde Medaillon. I samme Øjeblik, som hun havde set ham, havde det slaaet hende, at han maatte være den, som skulde komme og hente den. Hun talte til sin Fader om denne Anelse, men Kaptejnen erklærede straks, at han ikke vilde omtale Medaillonen til noget Menneske; den, som skulde have den, maatte selv komme og kræve den, det var den døende Læges Ord. Og Kaptejnen tvivlede ikke et Øjeblik om, at denne Medaillon, for overtroiske Hinduere kunde være en Talisman, som de fleste af dem godt vilde myrde et Menneske for at komme i Besiddelse af. Forøvrigt delte han i sit stille Sind sin Datters Anelse.

Kort efter rejste Dr. Imah og blev borte i tre Maaneder.

Den fastsatte Tid for Cæcilies Bryllup nærmede sig. Men omtrent fjorten Dage før det skulde finde Sted havde hun den store Sorg at miste sin Fader. Den gamle Mand blev angrebet af Lungebetændelse og døde efter tre Dages Sygeleje. Da han laa paa sit sidste tilkaldte Grev Moritz Dr. Imah, som opholdt sig i London; men den indiske Læge naaede ikke at komme før to Timer efter Kaptejnens Død.

Brylluppet blev udsat, men en Maaned efter Begravelsen mente Grevens Familje, at det burde finde Sted af Hensyn til de trufne Forberedelser.

Dagen før Brylluppet blev der bragt Cæcilie en lille Pakke, som man havde fundet indsyet i Foret paa hendes Faders Frakke. Med Taarer i Øjnene lukkede den unge Pige den op og fandt til sin Forundring den lille Medaillon, som hun i sin Sorg rent havde glemt. Hun følte sig sælsom til Mode, da hun betragtede den og mindedes sin Faders Ord om, at hun skulde kaste den i Havet.

Hvilken Hemmelighed kunde der vel gemme sig bag den lille gyldne Laas? Hun vendte og drejede den i Haanden, Straalerne fra de grønne Stene blinkede i Sollyset, fortryllet stirrede hun der paa. Hun følte sig greben af den sælsomme Magt, som det mystiske har over Menneskenes Sind. Vel tyve Gange mindede hun sig selv om sit Løfte til sin afdøde Fader, og lige saa mange Gange beroligede hun sig med, at det ikke kunde være nogen Synd at løfte en Flig af Hemmeligheden, naar hun straks efter kastede Medaillonen i Havet, saa at ingen fik noget at vide der om. Tilsidst pakkede hun dog Medaillonen ind igen og gik ned til Søen, for at fuldbyrde sin Faders Befaling.

Men da hun atter stod med den i Haanden og saa de funklende Stene, fristedes hun igen.

Hvad kunde det skade, om hun saa det, der straks efter vilde blive begravet i Bølgerne? Hun stod og drejede den lille Tingest febrilsk i Haanden, hun klemte og trykkede uvilkaarligt paa Laasen, men havde allerede atter opgivet at faa den op, da den pludselig, ved et særegent Tryk, sprang op af sig selv.

Forskrækket stirrede hun paa Indholdet, et Stykke sammenfoldet Pergament med kinesiske Skrifttegn. Forsigtig bredte hun det ud, og da faldt der en stor gul valmuelignende Blomst til Jorden. Dens Blade var tykke og glatte som Silke, og den udbredte en stærk, krydret Duft.

Cæcilie følte sig i høj Grad skuffet. Lad det blot forsvinde i Havet, tænkte hun; det er vel kun et Minde om en eller anden Kærligheds-historie, som angaar en fremmed Person. Hun vilde ikke ofre den Sag en Tanke mere, og tog nu Blomsten op for at lægge den tilbage i Medaillonen.

Men pludselig, uden at hun vidste, hvordan det gik til, sprang Laasen i med et Knæk og rev i det samme en Strimmel Hud af Indersiden paa hendes venstre Haand og blev saa hængende ved denne, saa at det var hende umuligt at faa den lukket op igen i en Fart. Først da hun havde staaet nogle Minutter og maset med den, mens Blodet dryppede fra hendes Haand, lykkedes det.

Uden at tænke over det greb hun først Papiret og trykkede det mod Saaret, og derefter tog hun den gule Blomst og trykkede dens tykke, bløde Blade mod den smertende Haand. Og nu mærkede hun, at Smerterne forsvandt, og Blodet holdt op at flyde næsten i samme Øjeblik. Men da hun tog Blomsten bort, begyndte Saaret at bløde igen. Saa satte hun sig ned ved Strandbredden og vedblev i en Times Tid at trykke de gule Blade fast mod sin Haand. Tilsidst, da Blodet endelig helt var standset og Svien borte, var den gule Blomst gennemtrukket af hendes Blod. Hurtigt pakkede hun det gule Pergament og Blomsten i Medaillonen og kastede det Hele med et Lettelsens Suk ud i Havet.

Hele Dagen vedblev den stærke krydrede Duft fra Blomstens Blade at svæve omkring Cæcilie. Hun mærkede, at det var hendes Hænder, der duftede og anvendte forgæves en hel Time paa at rense dem for den bedøvende Parfume. Grev Moritz mærkede straks denne mærkelige Duft, og Cæcilie tilstod skamfuld sin Hændelse med Medaillonen og den gule Blomst og viste ham sin Haand, hvori der havde dannet sig et gult Mærke omtrent som et af Blomstens Blade.

Saa satte hun sig ned ved Strandbredden og vedblev at trykke de gule Blade fast mod sin Haand.

Greven mente, at de burde tale med Dr. Imah om Sagen. Den unge Pige blev herover ude af sig selv af Angst, og bad Greven om endelig ikke at fortælle det til Doktoren, skulde det vise sig at være farligt, vilde hun meget hellere gaa til en anden Læge. Men Grev Moritz, der ikke forstod hendes Uvilje overfor denne Mand, som han selv satte saa højt, sagde lidt ærgerlig, at han vilde lade Dr. Imah se hendes Haand samme Aften; ingen evropæisk Læge havde saa stort et Kendskab til den Slags Ting som han, og Greven vilde ikke risikere, at hans Brud skulde være syg eller urolig paa Bryllupsdagen.

Cæcilie gennemgik hele Dagen bange Kvaler, og da Dr. Imah traadte ind til hende om Aftenen, blev hendes Anelser bekræftet. Doktoren studsede ved den besynderlige Duft, han mærkede, og hans Ansigt blev blodrødt. Hastigt traadte han hen til hende og greb febrilsk hendes Haand. Han stirrede paa det gule Mærke, medens han som i Ekstase indaandede Duften.

Greven, som var tilstede, saa forundret paa ham, han havde aldrig før set den rolige og blide Mand saa ophidset.

Cæcilie maatte nu fortælle, hvorledes det Hele var gaaet til, og Indierens Ansigt fik under Fortællingen et anspændt og vildt Udtryk. Tilsidst spurgte han hende, om hun vidste, hvorfra hendes Fader havde faaet Medaillonen. Cæcilie vilde svare undvigende, men han opdagede det og fæstede sine sorte Øjne paa hende med et frygtindgydende Blik. Skælvende fortalte hun alt.

— Og denne Blomst har De kastet i Havet! raabte han med hæs Stemme.

— Ja, mumlede Cæcilie, — det var min Faders Befaling, han sagde — —

Videre kom hun ikke, Doktoren stirrede paa hende med et saa vanvittigt Udtryk, at hun med et Skrig styrtede hen til sin Forlovede.

— Men Doktor! udbrød denne, — hvad fejler De dog, for Himlens Skyld, er der Fare paa Færde?

Doktoren stod et Øjeblik og stirrede paa Greven, saa udbrød han endelig, sønderknust af Sorg:

— Fare — for — hende —? Nej — nej —

Og derefter foer han ud af Døren.

Cæcilie, som var bleven dybt rystet, fortalte nu Greven alt, hvad hendes Fader havde betroet hende angaaende Medaillonen, og Grev Moritz kom ligesom hun til den Erkendelse, at Dr. Imah var Manden, der skulde have hentet den. Han besluttede samme Aften at opsøge Doktoren i hans Værelser for at forklare ham Sammenhængen og Cæcilies Skyldfrihed; men Dr. Imah var ikke til at finde noget Steds.

— — —

Dagen efter fandt Brylluppet Sted. Skønt Festen ikke var saa storstilet, som den egenlig skulde have været, var den dog for Cæcilie som en æventyrlig Drøm. Den Fryd, der fyldte hendes Sjæl, afspejlede sig i hendes Ansigt og lyste ud af hendes Øjne. Hele den gamle stolte Adelsslægt, der først havde set meget unaadigt til den borgerligt fødte Pige, lod sig ganske bedaare af den unge Bruds Skønhed.

Cæcilie havde befundet sig fuldkommen vel hele Dagen, men efter Bryllupsmiddagen følte hun sig træt og gik ind for at være lidt alene i sin Stue. Hun lod Kammerpigen klæde sig om og lagde sig udmattet paa en Divan. Alle de sidste Dages brogede Billeder gled forbi hendes Blik, hun saa atter de pragtfulde Toiletter, de lynende Diamanter og hun hørte Silkeslæbenes Raslen. Hun saa ogsaa alle de mange nye Ansigter for sig; men saa forsvandt de igen, og hun tænkte paa sin Fader. Saa kom ogsaa Mindet om Medaillonen og den gule Blomst op i hendes Sind, og hun tænkte paa den foregaaende Aften og paa Dr. Imah og hans mærkelige Opførsel. Hun mærkede intet til den saarede Haand, men undrede sig over det store gule Mærke, der havde dannet sig omkring Saaret.

Doktoren havde ikke været til Stede ved Brylluppet, men Moritz havde talt med ham, og han havde bedt om Undskyldning for sin Hæftighed om Aftenen.

Hun mindedes nu hans Øjne. De havde været som to Flammer, da han saa paa hende. Tanken derom kunde faa hende til at gyse. Men dette stygge Billede skulde ikke forfølge hende paa denne Dag, hun besluttede fuldt og fast ikke at ofre det en Tanke mere. Hun strøg sig med Haanden over Panden, for at jage de uhyggelige Tanker bort; men idet hun aabnede Øjnene kunde hun have skreget af Rædsel, thi hun syntes, at hun stirrede lige ind i de to Øjne, som hun vilde undfly.

Drømte hun? Var det ham der stod foran hende og stirrede paa hende, saa hun følte sig lammet derved? Han stod midt i Stuen og betragtede hende uden at sige et Ord, og hun kunde ikke faa en Lyd over sine Læber. Endelig talte han. Koldt og skarpt klang Ordene fra hans Mund:

— Naadige Frue, tilgiv min Handlemaade; maaske vil De finde den hensynsløs, endog forbryderisk, men senere vil De maaske forstaa den og undskylde mig. Tiden er knap, hør nu, hvad jeg vil fortælle Dem:

Jeg er af fornem indisk Æt. Min Fader ejede næsten alle Livets Goder, kun Sundhedens kostelige Gave var ham nægtet. Hans Sygdom havde sin Rod i hans og Slægtens Blod, den gav sig de gyseligste og smertefuldeste Udslag og kunde kun ende med Døden. Gennem mange Generationer er de fleste af min Slægts Medlemmer døde af denne Sygdom, som ingen Læge kunde kurere.

Jeg besluttede allerede som ganske ung at uddanne mig til Læge, jeg vilde vie hele mit Liv til at studere min Slægts Sygdom og muligvis finde et Middel der imod. En Dag kom der en Kineser til mig, og sagde at han havde hørt om mine Efterforskninger og kendte et Lægemiddel, der kunde hjælpe for Sygdommen. Han havde gaaet Munkene til Haande i et kinesisk Kloster og dér havde han stjaalet Lægemidlet for at bringe det til mig. Jeg gav Manden en hel Formue for den lille Medaillon, som den Gang indeholdt to af de gule Blomster. Med Saften af den ene gav jeg min yngste Broder en Indsprøjtning og kort efter begyndte han at bedres.

Men min Glæde skulde kun vare kort, Munkene havde opdaget Tyveriet og Dagen efter at jeg havde betalt Kineseren, fandtes han myrdet, jeg selv undgik kun med Nød og næppe samme Skæbne. Lamaerne vilde for enhver Pris have

deres Hemmelighed tilbage. Saa rejste jeg bort og tog Ophold hos en ung Kollega i London. Jeg fortalte ham min dyrebare Hemmelighed, og Natten efter stjal han min Medaillon og flygtede. Det var ham der døde af Kopper ombord paa Deres Faders Skib. Jeg har været i hans Hjem og undersøgt alle hans Ejendele, men intet Steds fandt jeg min Medaillon. Jeg har fartet Verden rundt for at finde den, og De forstaar derfor, hvilket frygteligt Slag det var for mig, da jeg i Aftes erfarede, at den var kastet i Havet....

For nylig har jeg faaet Efterretning fra mit Hjem om, at min Hustru er bleven angrebet af vor fælles Slægts rædselsfulde Sygdom. Hun er redningsløs fortabt, hvis ikke De vil yde os Hjælp, De kan maaske frelse hendes Liv. Jeg ser det gule Mærke i Deres Haand; det har Blomstens Farve og Duft, der er jo ligefrem et tydeligt Aftryk af den sjældne Blomst i Deres Haand. Min Bøn til Dem er blot den, om jeg maa bortskære det Stykke Hud med det gule Mærke i Deres Haand, for at jeg muligvis ved dets Hjælp kan opspore andre Eksemplarer af den gule Blomst.

Han traadte nærmere.

— Vær ikke bange, sagde han; jeg giver Dem en Medicin, der gør Dem ufølsom for Smerte.

Cæcilie kæmpede fortvivlet for at rejse sig.

— De kan ikke røre Dem! sagde han nu bydende. — Jeg har allerede ladet Deres Pige give Dem Medicinen. Tilgiv mig; men snart skal De jo rejse bort, og jeg ser Dem maaske aldrig mere. Nu lægger jeg her et Brev til Greven og en lille Flaske med nogle Draaber, som atter vil kalde Dem tilbage til Bevidstheden. Frygt ikke! De som selv elsker, vil sikkert tilgive mig....

.. Han løftede hendes Hoved og gav hende endnu nogen Medicin. Hun var ude af Stand til at yde Modstand.

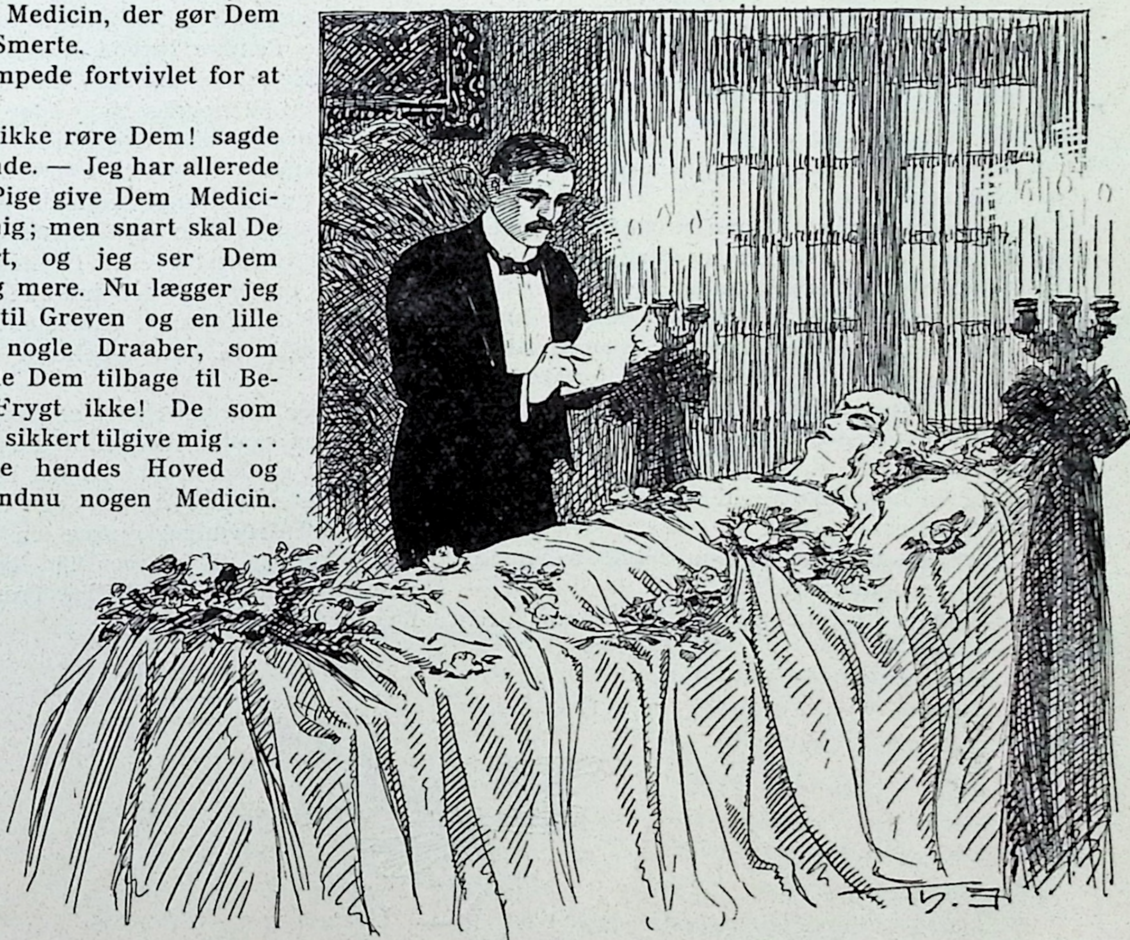
Cæcilie følte, at hun blev kold over hele Kroppen. Hendes Øjne lukkede sig og saa mærkede hun intet før længe efter....

Hendes første Tanke, da hun atter kom til sig selv, gjaldt Greven. Mon han nu hurtigt vilde finde den lille Flaske? Hun hørte Larm og Stemmer, der snart lød ganske tæt ved hendes Øre. Hun forstod hvert Ord der blev sagt, men kunde ikke røre en Finger. Der lød Graad og Jamren, og nu mærkede hun paa Samtalen, at man troede, hun var død — — —

Nu skælnede hun tydeligt sin Mands Stemme. Hvorfor mon han ikke fandt Brevet, baade det og Flasken laa jo ved hendes Hovedgærde. Hun hørte Greven kalde paa Lægen, de talte om Dr. Imah; saa havde de dog maaske Mistanke til ham. Hun hørte ham hviske fortvivlede lidenskabelige Ord. Med Hjærtet fyldt af den vildeste Smerte, lyttede hun til hans Sorg.

Da slog pludselig den Tanke ned i hende og fyldte hende med Gru: Sæt nu Doktoren slet ikke havde efterladt nogen Flaske, sæt nu at han for at hævne sig vilde lade hende lide en grusom Død. Skulde det være muligt at hun aldrig mere kunde vende tilbage til Livet? Skulde hun ligge her uden at kunne røre sig, indtil hun langsomt var martret tildøde?

Natten kom, den lange forfærdelige Nat. Cæcilie skreg i sin Sjæls Vaande om Redning, bad

Han tog Brevet op, genkendte Skriften og rev Konvolutten op,

til Gud om at hun dog maatte kunne bevæge blot et Led af sin Finger. Men Dagen kom og gik uden Redning.

Greven var atter hos hende hele Dagen, men hun var ene endnu en rædselsfuld Nat.

Der kom en Følelse over hende som om hun sank hen i et uendeligt Mørke, og at hun nu skulde dø. Da Dagen paany oprandt hørte hun Greven og nogle Damer tale om hendes Bisættelse ....

Og da var hendes aandelige Modstandskraft brudt. Hun mærkede en Stormvinds Brusen gennem sit Hoved. Hun syntes, at hun sank bort i Bevidstløshedens Dyb. Skumle Klippevægge hvælvede sig over hende, sorte sydende Bølger slog sammen over hendes Hoved ... Dødens Vande ... Hun sank dybere og dybere i et underligt Mørke. Hun mærkede intet mere — — alt var forbi ....

Da Grev Moritz næste Morgen traadte ind i Værelset, saa han til sin Skræk, at hans døde Hustrus Udseende havde forandret sig paafaldende. Hendes prægtige mørke Haar var bleven hvidt som Sølv.

Forfærdet tog han Sløret bort fra hendes Pande, og i det samme faldt der et Brev og en lille haard Genstand paa Gulvet.

Han tog Brevet op, genkendte Skriften og rev Konvolutten op. Saa styrtede han som en Vanvittig hen til Døren og raabte paa Lægen. Men inden denne endnu var kommen, havde han selv hældt nogle af den lille Flaskes røde Draaber op i et Glas og hældt dem ned i sin døde Hustrus Mund.

Han forstod straks, da han havde læst Brevet, at den lille Pakke ved en ulykkelig Hændelse stadig havde været skjult under Grevindens fyldige Haar, og at Flaskens Indhold skulde have været benyttet allerede for et Par et Dage siden.

I Forening med Lægen eksperimenterede han længe med Grevinden, og til hans Fryd, saa han snart, hvorledes Farven vendte tilbage til hendes Kinder. Og da hun endelig slog Øjnene op, knælede han hos hende og talte til hende med de kærligste Navne.

Det første hun følte, da hun aabnede Øjnene, var en stor Forundring.

— Jeg lever jo ikke mere, sagde hun med svag Stemme.

Men hendes Mand tog hende i sine Arme og lod hende gennem sine Kys mærke det ny Liv, hvortil hun var vaagnet.

Lægen som var bleven sat tilstrækkeligt ind i Sagen, forsikrede, at det absolut maatte skyldes Dr. Imahs Medicin, at Grevinden kom til Bevidsthed og saa hurtigt genvandt sine Kræfter efter den lange mærkelige skindøde Tilstand, hvori hun havde ligget.

I nogle Dage nærede man alvorlig Frygt for hendes Forstand, men hun genvandt forholdsvis hurtigt sit Sinds Ligevægt og begyndte atter at glædes ved Livet.

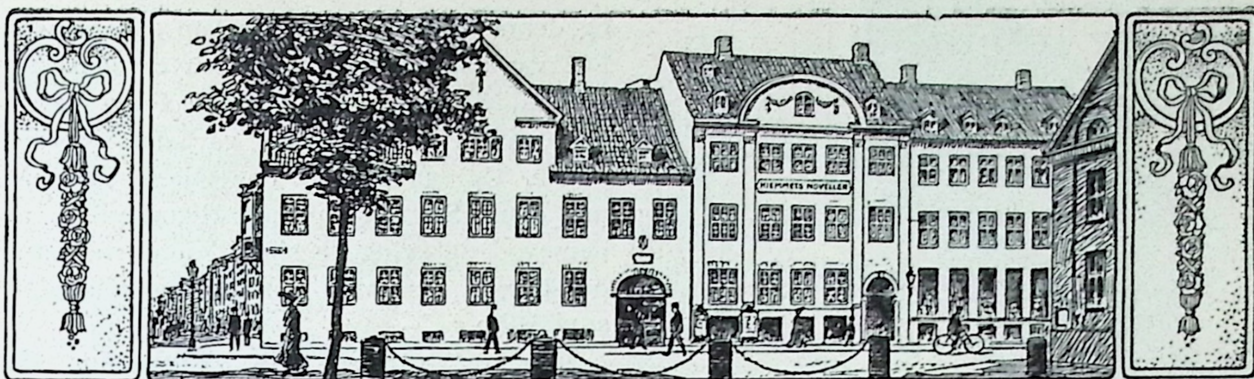
En Dag viste hendes Mand hende Dr. Imahs Brev, og hun erfarede da til sin Rædsel, at Doktoren, mens hun havde været bevidstløs, havde taget et ikke ringe Kvantum af hendes Blod fra Saaret i hendes Haand. Det var nemlig hendes Blod, ikke Mærket af den gule Blomst, som Dr. Imah vilde have, da han mente det kunde helbrede hans Hustru. Han vidste at den unge Grevindes Blod, da hun saarede sin Haand ved Stranden, var bleven blandet med Saften af den gule Blomst, og han vilde nu indsprøjte hendes Blod i sin Hustrus Legeme for paa denne Maade at frelse Hustruens Liv. Dette havde han ikke turdet sige Cæcilie, og derfor havde han sagt, at han vilde søge efter den gule Blomst.

Grevinde Cæcilie levede i mange Aar i et lykkeligt Ægteskab. Hendes Skønhed havde intet lidt ved at hendes Haar blev hvidt. Hun blev beundret af alle, og da hun kort efter blev malet, strømmede Folk til alle Vegne fra for at se Billedet af den unge Kvinde, hvis frygtelige Lidelseshistorie, man ikke havde kunnet skjule.

Omtrent et Aarstid efter Brylluppet, modtog Grevinden en Pakke, der indeholdt et kostbart Diadem af de skønneste Ædelstene. Ved Gaven laa et Brev, som kun indeholdt det ene Ord: Tak!

Grevinden blev ved Synet af denne Gave overfaldet af en saadan Rædsel, at hendes Mand besluttede at skille sig af med det hurtigst mulig. Smykket blev solgt og for den Sum det indbragte, lod Grevinden opføre en Kirke. I den kan fremmede til enhver Tid beundre GrevindensBillede med de dejlige Træk indrammet af det sølvhvide Haar.

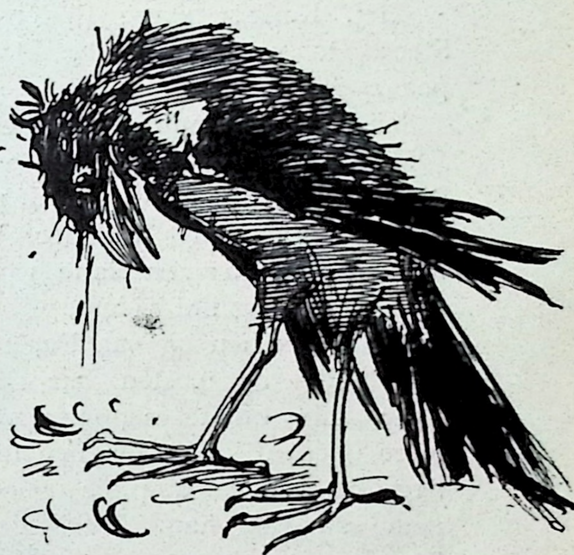

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN

August 1906.

Nr. 11. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

HISTORIEN OM KRAAKEN TIL GODER JOST

AF THOMAS P. KRAG

TEGNINGER AF LOUIS MOE

DET var min gamle Ven Kreaturhandleren Pider Kolle som en Kveld fortalte denne Historie for at vise, at Kraaken hørte til de talende Fugle. Ellers løj han tit, Pider Kolle, men denne Historie skulde da være ganske sand . . . saa sagde han i alfald.

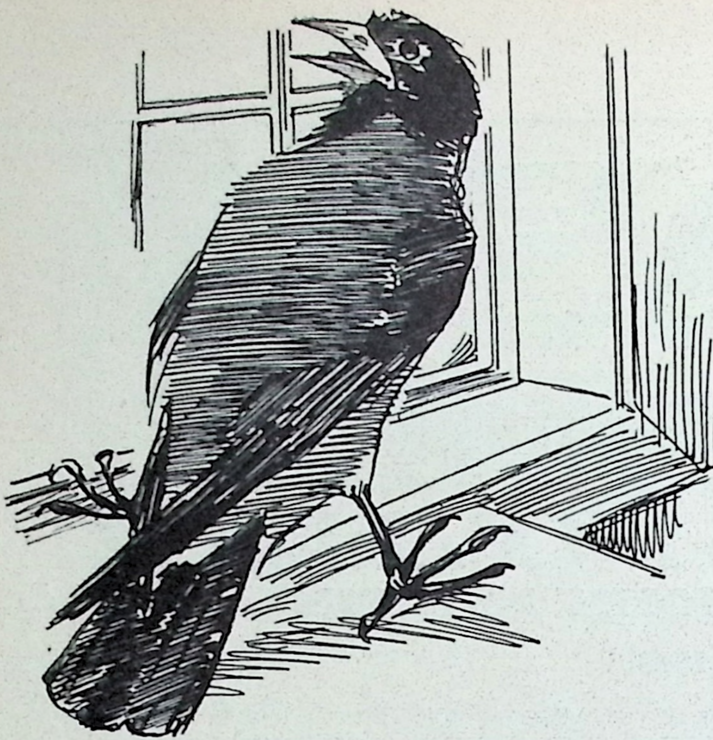
* * *

Om Vaaren, naar Kraaken flyr over Jylland, saa er den ofte uagtsom med, hvad den gir fra sig. Derfor staar tit Jyden med Hatten i Næven og tørker den af og ser sint efter Kraakesværmen.

»De Satans Krager«, siger Jyden, »rejser til Norre og lægger dejlige Æg; men vi faar kun Skidden.«

Og naar den kommer igjen udpaa Sommeren eller Høsten, er den ikke stort forsigtigere — og derfor liker ikke Jyden Kraaken, som rimeligt kan være. — —

En Høstkveld med sorte Skyer i Vest gik Goder Jost og pløiede. Da kom en Kraakesværm flyvende ret over Hodet paa ham. Da den var forbi, stod Goder og kikkede sig bag, for han var ikke saa ganske sikker . . . Men med engang faar han høre et svare Leven i Kraakesværmen, og da han blikker op, ser han, at der kredser en Mangfoldighed af Fugl om en eneste.

Men denne blev ogsaa bidt og ribbet, saa det saa ganske stygt ud.

»Hej, Karle!« skreg Goder og tog en Sten; »ta vare hvem jeg kløver Hoved' paa«.

Saa blak han midt i Kraakesværmen.

Men det hjalp ikke. Alle var omkring den ene, til den omsider faldt plat ned paa Marken ikke langt fra der, Goder stod. Men Kraakesværmen satte i nogle lange, stygge Vræl og fløi videre.

Goder gik hen og saa Fuglen an. Den var blodig og næsten bar for Fjær. Liv kunde neppe være mere igjen af. Jost lod den da ligge og tog paa at pløie igjen; men saa vak han, for der kom nogle rare Skrig fra den Kant, hvor Fuglen laa. Og da han snudde Hodet, saa han Kraaken staa paa Ende og dreie sig rundt, og alt imens den gjorde dette, skreg den — skreg uafladelig.

Goder gik da hen til den endnu engang, og denne Gang tog han den op paa Armen. Det var daarligt med den, om den saa levede aldrig saa meget. Mange Fjær havde den mistet, og i Nakken var den næsten nøgen. Og saa var det ene Øje hakket ud paa den. Se, det var nok Grunden til, at den stod og svingede sig til den ene Kant og stirrede saa svare hen for sig, naar den stod stille.

Men Jost var en god Mand: han tog Fuglen med sig hjem og stellede godt for den.

Næste Dag kom hans Morbror til ham og fik dette at se.

»Men drollen tage mig!« sa Morbroren, »slig Kraake kan vare længe — vil Du ale hinner op?«

Ja, det vilde Goder. Han boede jo ganske alene og havde ikke noget Menneske at glædes ved; saa kunde han kanske glædes ved et af Vorherres Dyr.

Og han fik ingen Sorg af Kraaken. Om Sommeren, naar Vinduet stod aabent, fløi den ud og svam lavt over Sletten, men altid var den tilbage, naar Kvælden kom — som Fuglen i Noahs Ark.

Men om Høsten, naar Luften blev kold, stod den i Vinduskarmen og saa ud og blinkede med sit ene Øje; og kom en Kraakesværm skrigende forbi, saa skreg ogsaa den; men ikke som de andre. Det lignede mere knor og knar — ja engang syntes Goder, at Fuglen talte Menneskemaal.

Kom saa Vinteren med skarp Kulde eller sur Sno, saa hoppede den ned paa Gulvet og gik omkring der. Eller den laa bag Ovnen og kurrede i Varmen — ja, for nu likte den sig nok allerbedst.

Den var tam som den tammeste Høne,

og alt som oftest hoppede den op paa Fanget til Goder og lod ham stryge sig, eller den sad og hakkede Mad af Tallerkenen om Middagen.

»Gad vide,« sagde Goder, »om nogengang en Kraake har havt det bedre. Han æder jo ved Herskabsbord.« — — —

Saaledes gik mange Aar. Men saa kom den Dag, da Goder maatte dø. Han kjendte det paa sig i Forvejen og lod gaa Bud efter den kloge Manden bag Torvmyren, Petter Tusen. Den kloge Manden kom og satte sig ved Sengen, der Goder laa.

»Ded er skidt med me idav, Petter Tusen.«

»Á ser ded.« Og den Kloge kjendte efter og lyttede baade for og bag. Saa gik han. Men om Eftermiddagen kom han igjen og havde med sig en svær Flaske med grøn Mixtur, som Goder skulde tage ind i skevis. Men slig Smag! Det var, saa han kunde brække sig efter første Draaben.

»Gud hjælpe mig, Tusen, a tror du gir mig ded, som er værre end Værken.«

Men Petter svarede bare, at han skulde ligge rolig og svede. Og saa gik han.

Aa ja, det kan nok hænde, at Goder svedte. Han laa i en Røg hele Dagen forresten. Og saa fantaserede han: Han syntes den kloge Manden stod der og gav ham æde alskens uspiselige Sager. — »Aa, ded er skidt med mig idav, Tusen,« det var det eneste, han kunde faa frem, og det laa han og sagde i et Træk.

Saa kom han omsider i Søvn, og da han igjen vaagnede, var det fuld Dag. Han var klar i Hodet igjen; men saa elendig mat og ganske vaad af Sved. Ja, det syntes ham, at saa daarlig som han var, kunde han vist aldrig reise sig igjen.

»Ded er skidt med mig idav, Tusen!« sagde han til den Kloge, som netop kom.

Men nede ved Sengefoden sad Kraaken og nidstirrede paa ham med det ene Øje. Og da den Kloge var gaaet, satte den i et besynderligt Maal, langt og knarrende, som om den talte i Maven. Saa hoppede den pludselig ned i Sengen og lakkede hen til Goder, saa han kunde klappe den, der han laa.

Og nu laa Manden og klappede Fuglen, langsomt og blødt med de mavre Fingre. Og for hver Gang kurrede den og bøiede Hodet og hang med Vingerne. Men snart orkede ikke Goder at klappe den mere. Han gjemte Haanden under Dynen og snudde sig mod Væggen. Og Kraaken fløi hen i en Krog og sad og sørgede med Hodet trukket langt ned . . . .

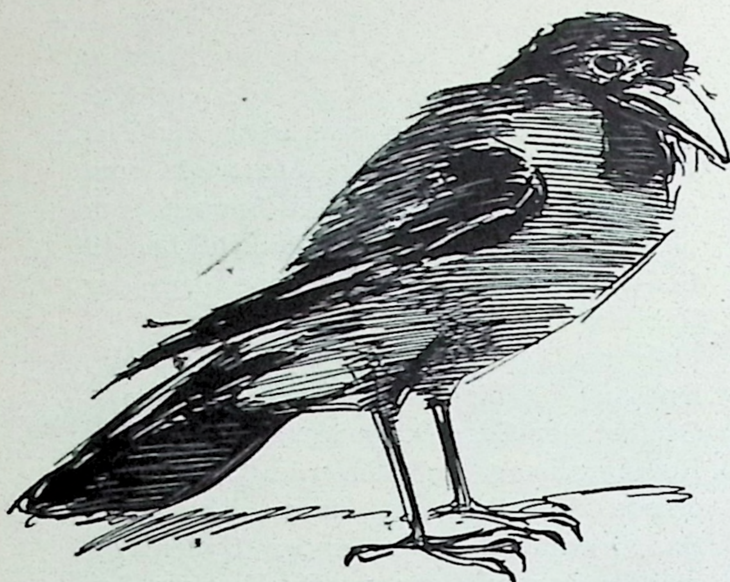
Det varede forresten længe med den Sygen. Dage kom, og Dage gik, og der blev Uger af dem.

Hver Kveld kom den kloge, men det var bare det samme at høre: »Ded er skidt med mig idav, Tusen.«

Men tilslut blev han ked og lei; for den grønne mikstur stivede jo hverken op eller slog plat ihjel. Og saa kom han ikke mere. Bare en gammel Kone sad nu og da og vaagede hos den syge.

En Kveld, hun kom, laa Goder død i sin Seng. Da hun havde lagt ham tilrette og lukket hans Øjne i, saa gik hun sin Vej; men før hun havde faaet lukket Døren i efter sig, syntes hun tydelig, det snakkede fra en af de mørke Kroge. Hun gjorde Kors for sig og gik afsted det forteste hun kunde, men hun fortalte dem, hun traf, at det var ikke hyggeligt der inde, hvor Goder laa Lig.

To Dage efter begrov de ham. Der var

seks Mand, der fulgte, foruden det gamle Fruentimmer, som havde tjent ham paa Slutten. Men saa var der en til, som ingen agtede paa: det var en gammel Kraake, som fløi med tunge Vingeslag et Stykke efter Følget.

En Dag gik Petter Tusen paa Jordet lige der, hans tykke Stud staar tjoret. Han havde den gamle Bøssen med. Den vilde han sælge til en Fremmedmand, som vilde skyde Harer her omkring.

Som han nu kommer gaaende, faar han se en Kraake sidde en ti tolv Skridt borte. Den maatte enten være tam eller taabelig; for den rokkede sig ikke af Flækken, omend Petter vendte Bøsseløbet imod den.

Tilslut kunde ikke Petter bare sig længer. Han ladede Bøssen, tog Sigte paa Fuglen og smaldt af. Jo rigtig! der laa den og rullede paa Jorden og baksede med Vingerne. Petter gik hen og tog den op, og nu saa han, at det var en meget gammel Fugl med bare et Øje. Og dette ene stirrede besynderlig stivt paa ham, Hodet faldt paa Skakke som paa en Syg.

Men pludselig aabnede Fuglen Næbbet og rullede med Øjet.

»Ded er skidt med me idav, Tusen,« det lød utydeligt, men det kunde forstaaes.

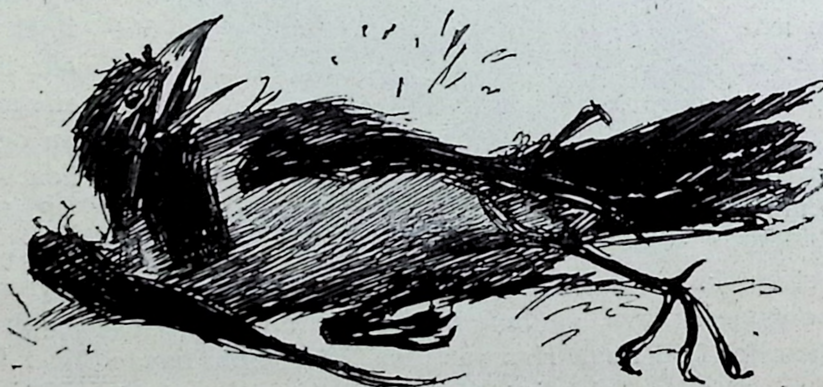
Og Petter slap Fuglen og løb afsted alt, han orkede.

Siden kom det Ord ud, at Goder Jost ikke kunde ligge rolig, der han laa, men at han gik omkring og spøgte. Han skulde mest vise sig som en styg, gammel Kraake, og da skulde han fortælle dem, han traf, at det var skidt med ham.

Ja, han havde jo aldrig havt Ord for at være gudfrygtig, da han levede.

— — —

»Se der er Historien«, slutter Pider Kolle. »Vil nu nogen komme til mig og sige, at Kraaken ikke hører til de talende Fugle?«

DEN BLAA DYNE —

D. VON DER LYHE ZERNICHOW.

TEGNINGER AF ALFRED SCHMIDT.

HENAD den aabne Landevej skumplede en Vogn med Agestol, hvori sad Herredsfuldmægtigen, med den guldtressede Kasket dybt trykket ned i Panden og et tykt, tigret Plæd stoppet fast til over Knæerne.

Februarvinden, der kom i Stød, fik ham hver Gang til at trække Hovedet ned i Peltsen og skutte sig, mild var ikke den kaade Zephyr, der strøg fra Vest ude fra Stranden og drev Vandet ud af ens Øjne og farvede Næse og Øren med den stærkeste Karmin.

Man hørte kun Hestens tunge klap, klap paa den haardfrosne Vej og Hjulenes Rumlen; med lange Mellemrum lød et opmuntrende Smæk med Læberne fra den duknakkede Automatskikkelse paa Kuskesædet, der ellers nøjedes med at stramme Linerne, naar det langhaarede, brune Bondeøg truede med helt at indstille Farten og med smaa Sæt, der fik Herredsfuldmægtigen til at dingle i Sædet, slog det over i Trav igen.

Herredsfuldmægtigen var gnaven; og sandt at sige, var Landskabet om ham ikke egnet til, at muntre ham op. Snerester laa som smaa Stykker gulligt Vasketøj til Bleg paa de brune Jorder, og Træerne langs Vejen var krumryggede og forpiskede af den evindelige Vestenvind, vesterude brød Morgensolen nu og da gennem Skyerne, men kun for lige efter at trække dem end sortere og tættere sammen, saa Skyggerne faldt stærkt ud over det flade, aabne Land. Hist og her saas en Klynge Huse og en Bondegaard, men paa denne Aarsens Tid frembød ikke Synet af dem nogen Tillokkelse for et blaseret Hovedstadsøje.

Her til denne fattige Del af Bondelandet var Herredsfuldmægtigen, for et godt halvt Aar siden arriveret fra København og skulde forblive — ja, saa længe Vorherre og Justitsministeriet med Billighed kunde forlange det af ham. —

Alligevel følte han det i lyse Øjeblikke, som om Tilværelsen selv herude kunde blive udholdelig, om bare —!

Det nyttede ikke, at han listede som Katten om Grødfadet og vilde prøve at skjule det for sig selv længer, han *var* forelsket, haabløst forelsket, og det i en af de »Indfødte«.

Det var den skære Sandhed, og det var vel ogsaa nok Grunden til hans bistre Stemning. Ja, for det latterlige i det var, at Pigebarnet slet ikke lod til at ville bryde sig om ham. Dertil var han for »københavnsk« for hende, sagde hun rent ud, med en Frimodighed, som hos en anden vilde være Uforskammethed, men hos hende var uimodstaaelig.

Hvordan han havde baaret sig ad med at gaa hen og forelske sig herude paa Landet, lige stik imod sine Principper og sine ellers saa nøgterne Ræsonnementer, det var ganske ufatteligt. Han maatte paa en Maade forsvare sig selv, hver Gang han kom til at tænke over det, og det gjorde han mange Gange om Dagen, for altid at komme til den samme Slutning: — at det var en Kendsgerning, som ikke lod sig omstøde.

At Kaptejn Borchs Annette fra Strandgaarden var et usædvanligt Eksemplar af Kvindekønnet, var han forresten ikke ene om at finde. Hvert Mandfolk der paa Egnen svor til hendes Fane, lige fra Herredsfogden til den fattigste Fisker nede ved Stranden, selv den sejgeste Knoldesparker kunde krænge Munden ned til et skævt Smil, kom hun paa hans Vej, høj, slank og frisk med Haaret i Guld om Panden og et fornøjet Blink i de klare, graa Øjne.

Gudbevares, hvor var hun sød!

Saa, nu drejede Vognen om ved Korsvejen, saa var der kuns et Stød igen til Købmandshandelen, hvor han skulde holde Auktion paa tredje Dag over afdøde Købmand Knapstrups Løsøre og Effekter. Det hørte ikke til Forlystelserne herude at være Auktionarius for de drævende Landbofolk. Der var magelig Tid til at faa et Blund mellem hvert Bud, og Hovedsagen syntes at være, at faa Tiden trukket ud i det længste. Herredsfuldmægtigen sukkede indædt ved Udsigten til nok en lang Dags Tørn.

— Ka' Herredsfuldmægti'en sie, at der er li'saa ædendes fuldt som i Goer, og Foregoers — udbrød Automaten paa Kuskesædet uden at vende sig om, og pegede med Pisken henad Vejen, som var fuld af Gaaende, der alle stilede mod det samme Maal, den røde Købmandsgaard, der var bygget i en forloren Villastil og laa ganske umotiveret og alene midt ved Vejen, et langt Stykke fra den nærmeste Bondeby.

De to første Auktionsdage havde været de

store Bønders og »fine Folks«, hvor »Old Porto« og »golden Sherry« i Pottevis var gleden ned bag de sorte Klædesveste, og Vittigheder, der var mer end mosgroede, havde fremkaldt Latter, som rullede helt ned til Vognene, der i Rækker holdt ned ad Landevejen og var forspændte med fede, gumlende Heste.

Vejene, der førte til Auktionslokalet, var optraadte og overdryssede med Halm og Papirstumper, Mel, Gryn og Puddersukker, som Mindelser fra de forskellige Foustager, og foran Indgangsdøren laa en Pøl af Snavs og Søle, der efterhaanden trampedes ind i Lokalet, og fik Gulvet til at se ud, som hørte det til en velfyldt Svinesti.

Damp af gamle Klæder, Brændevinsaande, daarlig Tobak og Sved blandedes med den krydrede Butikslugt og laa som en tyk Em over Rummet. Bag en Disk tog Herredsfuldmægtigen Plads og stak besynderlig af med sit ungdommelige Ansigt og sin soignerede Person mod de stubbede Skægfysionomier og de rynkede, tandløse Koner, der hemmelighedsfulde skubbede sig sidelænds frem, for at beføle de fremlagte Genstande, mens de krampagtig holdt paa deres smaa Pengetutter.

Auktionen begyndte. Budene kom kun trevent. En Øre, to Øre op ad Gangen. Hævede Auktionarius Hammeren for at slaa til, lød et drævende Bud, en Pavse og den samme Proces om igen.

Han bandede, gabede til Kæberne var ved at gaa af Led og ønskede den ganske Købmandsgaard med samt dens grumsede Indhold paa et Sted, hvor der er meget hedt. Blev man ved som nu, maatte man tage Natten til Hjælp og endda være glad til om man blev færdig.

Lad det nu gaa lidt rask, for Pokker — femogtyve Øre — ikke højere — hvem byder højere — femogtyve, seksogtyve! Bondeøg! —

Det var til at gaa i Spaanerne over!

Pludselig gav det et Spjæt i ham.

Ind mellem de sorte og graa Mumier saa han en velkendt blaa Skikkelse dukke frem, og Frøken Anette Borch banede sig rank og smilende Vej mellem Folkene, der villige og hilsende gav Plads for »deres egen Frøken«.

Farven for op i Auktionarius Kinder, og de før saa bistre Øjne, der sprudede Gnister af undertrykt Arrigskab, fik et helt lyksaligt Skær.

— Det var Ret — raable han hende hilsende i Møde — trænger de til noget at pynte op i Hjemmet med, saa er her en enestaaende Lejlighed dertil — Frøken Borch — se Dem om, vælg og vrag og byd! —

Det var ligefrem latterligt, hvor det ene Menneskes Nærværelse i det overfyldte Rum kunde gøre Virkning. Lige for et Øjeblik siden havde de trykket og pint ham, alle de mange uvaskede, stærktlugtende Individer, der fyldte Kammeret. Og alt ved dem og hos dem irriterede ham. Den ustandselige Hosten og Harken og Spytten, den stinkende »petum«, den sejge Langsomhed, som de gik til Værks med, de uforstaaende Blikke, de gloede paa ham med. — Og nu! Nu fik han pludselig Lyst til at slaa Gækken løs, til ikke at ærgre sig en Smule, men se, om man dog ikke kunde faa slaaet Gnister ud af de haarde Pander.

Han rettede sig op i Sædet, strøg Haanden over det velplejede Overskæg og tog fat med en Veltalenhed, der maatte røre Stene.

Parcelisterne og Husmændene gloede stift og mistroisk paa ham. — Var han ble'en sindsfortosset, Køvenhavneren, siden han pludselig skavede sig saadan og galede op om Knapstrups de gamle, møjede Ting! Det var da ellers ikke Skik ved »Autioner«, hvor alting gik i Alvor og ikke som dette her, hvor man knapt kunde skelne Sagerne, for de Navne den akavede Fuldmægtig satte paa dem.

— Her ser De et bibelhistorisk Mesterværk, der baade kan gavne og fornøje — raabte Auktionarius og holdt en Porcelænsgruppe i Vejret — Samson i Kamp mod Løven!

En rød og hvid Samson med blaa Øjne, Skilning i Haaret, Overskæg, Skulderskærf, med rødprikket Skørt, bare Ben og Sandaler og Løven: et gult Uhyre med lyserødt Menneskeansigt.

Frøken Anette brast i Latter.

— Femogtyve Øre er budt! — sagde hun resolut.

Publikum spidsede Øren. Det var noget andet, naar Frøken Anette bød — kunde hun være det bekendt, saa vilde de heller ikke holde sig tilbage. Der begyndte at komme en Smule Fart i Tingene.

— Her har vi Knapstrupperhanen! — udbrød Auktionarius og holdt en sprællende, arrig, gul Hane op, der hvinede og hvæsede og forgæves prøvede paa at hakke fra sig til alle Sider. — Det er et Jubilæumsdyr! — vedblev han og satte Hanen tilbage igen i en lille Tremmekasse — Lægger Æg! —

— Sa'e han, ade Hanen gør Æg, hva'? — spurgte den døve Maren Smed sin Nabokone højt og vantro — det er da vel Løgn, ædde? —

— Nej — raabte Auktionarius lystigt — det er tværtimod den skære Sandhed, at Haneæg er de fortrinligste, det er dem, der kommer Bassilister af. —

— Det er noget for mig, der samler paa naturhistoriske Fænomener — udbrød Anette med tindrende Øjne og bød. —

En Bondekone, der stod ved Siden af og saa beundrende paa hende, bød over.

Anette blev uforknyt ved.

Folk kom i Aande.

— Hva? mumlede Peter Hansen, der almindeligvis regnedes for Parcelisternes Krøsus, men nærig som den Onde selv. Ka' Kaptejnens Datter byde paa han, saa maa der li'godt være noget apartigt ve' han. — Gøre Æg er jo kuns Sludder, men hun er da ellers fornuftig nok, a' et Fruentimmer og være — og han hævede Røsten og deltog i Kapløbet.

— En Krone og halvtreds.

— To Kroner.

— To Kroner og femogtyve.

— To Kroner og halvtreds er budt! raabte Auktionarius — ingen højere? —

— Tre Kroner — for Fanden! — ligefrem brølede Peter Hansen og tørrede dirrende Sveden af det ophidsede Ansigt.

Enkemadam Knapstrup og Pigen var kommen til for at se, hvad det var der gik saa højt, og stod med Hænderne i Siden og saa til i Køkkendøren.

— Tre Kroner for den gule Hane! — udbrød hun himmelfalden. — Det gamle Liv! Han var elle's god nok én Gang, men nu er han da kuns saa simpel og aflægs, at Hønerne knap gidder se til han, Skrovet! —

— Husmændene og Fiskerne brast i en skrallende Latter og Peter Hansen saa ud, som vilde han til at eksplodere.

— Det raadne Skidt! — udbrød han, og sendte Auktionarius et rasende Blik og for ud af Rummet med Hanen i Kassen under Armen og smed den paa Fjælevognen, saa det sang i det arme Dyr.

Det kan nok være, at der kom Liv i Tingene efter denne lille Hændelse. At nogen kunde faa pint Penge, og det saa mange Penge ud af den nærige Rad for saa godt som ingenting igen, satte Smaakaarsfolkene i dyb Respekt. Der var li'godt Krummer i den Fuldmægtig, han kunde blive god med Tiden, naar han alt nu, saa ung han var, kunde naa at pudse Peter Hansen.

En gammel, plettet blaa Dyne kom paa Auktionsbordet. Udseendet var ikke tiltalende, men Auktionarius slog med Hammeren opmuntrende i den, saa at Fjerene bulnede og bovnede under det stærke, uldne Betræk.

Ved Dynens Tilsynekomst borede pludselig en ældre, rynket, usselt klædt Kone sig frem fra Baggrunden, med et fanatisk Blik, der ligesom hypnotisk hang fast ved det fedtede, blaa Monstrum paa Bordet. Det var den ugifte »Enkekone« Ane Lisbeth nede fra Stranden. I Haanden holdt hun en Avispapirskugle, der indeholdt en Skat af Toører og Enører, som hun med taalmodig Udholdenhed havde lagt til Side i aarevis til en kommende gunstig Lejlighed.

For hende var Dynen Auktionens egentlige og eneste Hovednummer. Hun var gaaet til og fra den den ganske Dag og havde beføIt den og sét paa den, havde trykket i den og vendt og undersøgt den paa alle Leder og Kanter og trofast staaet Vagt ved den fra Morgenstunden af til nu, da den laa der paa Disken i al sin uappetitlige Udstrækning, for hende betydende Varme og Liv i de kolde Vinternætter, hvor Klude og Halm ikke kunde bringe Varme i de stivfrosne Lemmer. Hele hendes Hjærte og Sjæl laa i det Blik, hun sendte den.

Straks til en Begyndelse lød hendes Stemme sejersikker, skingrende over de andres.

— Hva' Herregudsens! Var hun ka'ske ikke kommen akkurat for det sammes Skyld. Laa Pengene ikke vel forvaret i Papiret? Hver evigste Enesteskilling redelig hendes egen, lagt op i Aarenes Løb! Og hun rettede sig op et Stød og bød, som hun havde Stemme til, men efterhaanden som Summen voksede blev den mer og mer dæmpet og usikker, mens Haanden med Pengene virrede som i Krampe. Pludselig tav hun helt stille og Blikket slukkedes ud og blev helt tomt og med et dybt, dybt Suk trak hun sig langsomt tilbage til en Krog af Stuen.

Herredsfuldmægtigen, der med et overlegent Smil havde fulgt Ane Lisbeths hidsige Byden op og pludselige Dukken ned igen, vendte sig atter mod Frøken Anettes tiltrækkende Person, der var saa velgørende for Øjet, som hun stod der ved Vinduet med Solstriben faldende over sig og et medfølende Udtryk i sine talende Øjne.

Men pludselig var det, som om noget i hendes Blik fremkaldte en Metarmophose i hans

Indre. Som om han paa en Gang ikke længer saá med sine egne Øjne, men paa en hel anden Maade og uvilkaarligt fulgte han Retningen af hendes Blik, der gik imod Krogen, hvor Ane Lisbeth stod.

Og det komiske Skær, der før var over hende, som hun skød sig frem, sejrsikker og skingrende, saa forgabet i den væmmelige Dyne, han ikke gad røre med en Lillefinger, forsvandt, og han saá kun et fattigt, forkomment Væsen, Mor til en Masse forsultne Unger, lige brøstholden paa baade Sjæl og Krop, men dog et Menneske. Der arbejdede sig frem i ham en Følelse, han slet ikke kendte, noget ganske nyt og fremmed, og halvt som en Indskydelse, tog han en rask Beslutning og — bød paa Dynen, der nu var naaet op til en Krone og Firs.

Hele Forsamlingen rykkede til og der kom Spænding i de fleste Ansigter. Hva' var nu det? Hva' Fa'en, hittede Københavneren paa for nye Kunster?

En enkelt hævede Røsten til et fornyet Bud, men blev hurtig slaaet af Marken; og under dyb Tavshed tilsloges den blaa Dyne selve Auktionarius.

— Ded er vel saa te hanses Forælller — lød atter Maren Smeds skrattende Stemme — han ka' d'atte ha' Brug for den sel', som itte er gift. Men a' ded er elles møje go'e Hønefer, som er i 'en, ædde . . .

Herredsfuldmægtigen maatte uvilkaarlig smile ved Tanken om sit københavnske Forældrehjem i Forbindelse med denne Rædsel af en Dyne, men han tog sig i det og vinkede ad den forknytte Enke henne i Krogen.

— Kom De herhen og tag den væk — bød han kort og pegede med Hammeren paa den nyerhvervede Ejendom — værs'go', den er Deres.

Ane Lisbeth stirrede sløvt paa ham. Hun forstod ham aabenbart ikke.

— Tag den væk — gentog han utaalmodig — med Dem hjem og læg den i Deres Seng.

Først da gik det op for hende, at Dynen skulde være hendes og det samme fanatiske Lys fra før, tændtes i hendes Øjne. Med rystende Haand greb hun efter hans.

— Ok Gud ja! — sukkede hun lykkelig — der sto'er saa møjet i Katekismen, som en anden en har svedt yd — — —

— Vorherre lønne Dem! — udbrød hun og famlede igen, for at faa fat i hans Haand, som han afværgende holdt op og pegede paa Anette, der var traadt et Skridt hen mod Disken og saá til med et glad overrasket Ansigt.

— Tak De Frøkenen der, om nogen skal takkes — sagde han halvt henvendt til Konen, halvt til Anette — var hun ikke kommen og havde bragt Solen med herind, saa havde jeg slet ikke faaet Øje paa Dem, og De havde kunnet skyde en hvid Pind efter den blaa Dyne. Men De véd nok, min gode Kone — føjede han til i en højtidelig Tone, men med et lystigt Sideblink i Øjet — at selv om Amor er blind, kan han gøre andre seende —

Ane Lisbeth stod med Dynen i Favnen.

— Ok Gud ja! — sukkede hun lykkelig — der sto'er saa møjet i Katekismen, som en anden en har svedt yd — — —

— En Kasse med Ragelse! — raabte Auktionarius videre. — Hvem byder — Ti Øre — Elleve Øre — Elleve er budt! — Tolv Øre! — Ingen højere! — Hans Stemme lød som en Sejersfanfare og Øjnene lyste. Men Solstraalen var ogsaa faldet lige over hans Plads!

MASKERADEN

AF

ANTON TSCHECHOW

ILL. AF AXEL NYGAARD

I Kasinoet i N. fandt en Maskerade eller, som den lille Bys Damer sagde, et bal paré Sted. — Det var Kl. 12 om Natten. Fem Honoratiores sad uden Masker i Læseværelset ved et stort Bord, stak Næser og Skæg ned i Aviserne, læste, drømte eller sov de retfærdiges Søvn.

Ude fra Balsalen klang en flot Kvadrilles Toner ind til dem. Af og til trampede en Opvarter forbi Døren, klirrende med Glas. — Ellers dyb Stilhed.

»Her tror jeg, der er hyggeligere«, hørte man pludselig en fed Basstemme, der syntes at komme ud fra en Kakkelovn. »Kom bare herhen! Herhen Børn!« Døren aabnede sig, og ind i Læseværelset traadte en tyk, undersætsig Mand, maskeret som Kusk, med en Hat med Paafuglefjer paa Hovedet og en sort Maske for Ansigtet. Bag efter ham kom to kvindelige Masker og en Opvarter med en Bakke, hvorpaa tykmavede Likørkaraffer, tre Flasker Rødvin og Glas var anbragte.

— Kom nu hurtigt herhen! og De rykker nok lidt sammen, mine Herrer Læsere! — Her er Tiden ikke til Aviser og Politik — væk med det.

»Kom blot! — Her tror jeg ogsaa det er køligere«, sagde Kusken.

»Sæt Bakken paa Bordet — — sæt jer, Masker! — Og De, mine Herrer, rykker en Smule sammen, . . . her er Tiden ikke . . .«

Han traadte hen til Bordet og fejede med en utaalmodig Haandbevægelse en Hoben Aviser ned.

»Kom nu hurtigt herhen! og De rykker nok lidt sammen, mine Herrer Læsere! — Her er Tiden ikke til Aviser og Politik — — væk med det.«

»Jeg vilde dog gærne bede Dem forholde Dem noget roligere«, sagde den ene af Herrerne, idet han fixerede Kusken over Guldbrillerne. »Dette er et Læseværelse og ikke nogen Buffet . . . her maa man ikke drikke. — — —«

»Og hvorfor ikke? Tror De Taget falder ned af den Grund? Det var dog morsomt! — Men jeg har ikke Tid til at kævles med Dem. — Væk med Aviserne; I er sgu kloge nok i Forvejen — — ødelægger bare jeres

Øjne — — og, fremfor alt — jeg ønsker det ikke!«

Opvarteren satte Bakken paa Bordet, kastede yndefuldt Servietten ind under Armen og traadte hen til Døren. — Damerne gav sig straks i Lag med Rødvinen.

»Ja, ja, der er kloge Folk, som foretrækker en Avis fremfor en ordentlig Hivert«, begyndte Manden med Paafuglefjerene, mens han skænkede sig en stor Snaps. »Men maaske kun af den simple Grund, at de ikke har Raad til Hiverten? Hvadbehager? Ha, ha, ha! — Naa, hvad staar der saa i Avisen? — De der, med Brillerne, hvad læser De der? Ha, ha, ha! — Smid det dog væk! Gør dig ikke saa vigtig her! Drik du hellere med os andre!« — Manden med Paafuglefjerene rejste sig og rev Avisen ud af Haanden paa den bebrillede Herre. — Denne blegnede, rødmede og saa forbavset paa de øvrige Honoratiores.

»De glemmer Dem selv, min Herre!« bruste han op. »De synes at holde Læseværelset for en Destillationsanstalt! Besidder De da slet ingen Anstandsfølelse? — — — At rive Avisen ud af Haanden paa en! — — Det er jo oprørende! De ved sikkert ikke, hvem De har for Dem, min Herre! — — — Jeg er Bankdirektøren Schestjakow!«

»Aa, jeg blæser paa dig og Schestjakow! Og din Avis der — til Helvede med den!«

Kusken greb Avisen og rev den i smaa Stykker.

»Hvad skal det betyde, min Herre?« stammede Schestjakow helt stiv af Skræk. — »Det er dog uhørt! — — Det — — det —«

»Saa du bliver vred, hvad?« lo Manden med Paafuglefjerene. »Aa du gode! — Se blot, hvor bange han er! Alle Lemmer sitrer jo paa ham, — — — altsaa mine ærværdige Herrer, Spøg tilside, — jeg har ingen Lyst til at passiare med Dem, ønsker derimod at være ene med Damerne og more mig; jeg anmoder dem lige saa indtrængende som høfligt om at gøre Dem saa tynde som muligt — — — vær saa venlig! — Hr. Belebuchin, gaa ad Helvede til! Hvorfor rynker du Fjæset? Jeg siger dig: Marsch! Ud med dig! Men en lille Smule pludseligt, ellers skal du passe paa, at du ikke kommer til at flyve ud med Hovedet først!«

»Hvad skal det sige?« spurgte Rentemesteren Belebuchin, rød i Hovedet og med en Skulderbevægelse, — »Saadan en fræk Karl trænger her ind og — — — —«

»Hvad siger du? Fræk Karl?« brølede Kusken og slog med Næven i Bordet, saa Glassene paa Bakken fløj i Vejret. — Hvem taler du til? Tror du, at du har Lov at være grov, fordi jeg er maskeret? Du Pjalt! Ud med dig, Bankdirektør, gaa med det gode! Gaa Fanden i Vold!«

»Det skal vi dog først se«, sagde Schestjakow, hvis Ansigt svedte paa Grund af Ophidselsen. »Det skal vi nok huske Dem! Hej, Opvarter! kald paa Formanden!«

Et Minut senere traadte den lille rødhaarede Klubformand ind i Læseværelset. Han havde et blaat Baand i Knaphullet og var ganske aandeløs af Dansen.

»Jeg beder Dem forlade dette Værelse«, begyndte han. »Her maa man ikke drikke; vær saa god at gaa til Buffetten.«

»Hvad vil du her? spurgte Kusken, »har jeg maaske sendt Bud efter dig?«

»De er maaske saa god ikke at sige du til mig; forlad dette Værelse!«

»Jeg vil sige dig noget, kære Ven: jeg vil give dig et Minut — — du er jo Formanden her, Hovedpersonen og saadan noget — sørg venligst for, at disse Karle kommer ud i den friske Atmosphære. — Mine Damer ønsker at være alene med mig. Det generer dem, naar der er fremmede tilstede, og for mine Penge kan jeg forlange, at der ikke paalægges dem nogen Tvang.«

»Denne Bonde tror øjensynligt, at han befinder sig i en Stald!« raabte Schestjakow. »Hent dog Jewstrat Spiridonitsch!«

»Jewstrat Spiridonitsch!« hørte man, at der blev raabt. »Hvor er Jewstrat Spiridonitsch?« — En gammel Herre i Polititiuniform styrtede ind i Værelset.

»Jeg anmoder Dem om at forlade Læsekabinettet!« sagde han hæst, idet han spilede Øjnene op og bevægede sit farvede Overskæg.

»Nej, hvor er jeg bange«, lo Kusken, »utroligt saa bange! Herren straffe mig!— et Skæg som en Hankat og Gloøjne — — he, he!«

»Jeg frabeder mig Deres Ræsoneren!« skreg Jewstrat Spiridonitsch, skælvende og opbragt. »Ud med Dem, eller jeg lader Dem bringe bort med Magt!»

I Læseværelset opstod et uhyre Spektakkel. Jewstrat Spiridonitsch skreg, stampede med Fødderne og var rød som en Krebs. Schestjakow skreg. Belebuchin skreg. Alle Honoratiores skreg. Men Kuskens fede Bas overtonede dem alle. — Ved dette, paa Festprogrammet ikke anmeldte Intermezzo, holdt Musiken inde, og Publikum strømmede fra Balsalen ind i Læseværelset. For at give Sagen et mere effektfuldt Anstrøg lod Jewstrat Spiridonitsch alle de Politiembedsmænd, der befandt sig i Kasinoet, træde an og optog en Protokol over det forefaldne.

I den frække og trættekære Kusk genkendte de alle den lille Bys Millionær, Fabrikant og Æresborger, Pjatigorow.

»Skriv, skriv!« sagde Manden med Paafuglefjerene og puffede med Fingeren til Penneskaftet. »Nu gaar det mig ilde, hvad? Jeg stakkels Sjæl! Gør mig for Guds Skyld ikke ulykkelig! Ha, ha, ha! — — — Naa, altsaa færdig med Protokollen? Alle har underskrevet? — Saa se engang her! — En — to — tre — — —«

Manden rejste sig, rakte sig i Vejret og rev Masken af.

Det Indtryk, hans forsvirede Ansigt gjorde paa de tilstedeværende, var overvældende. — Efter en Stund at have gottet sig over dette Indtryk, kastede Fredsforstyrreren sig i en Stol og brød ud i en lydelig Latter. — Alle Honoratiores saa bestyrtede og fortabte paa hverandre; nogle kradsede sig i Hovedet. Jewstrat Spiridonitsch hikkede som en, der just har begaaet en stor Dumhed.

I den frække og trættekære Kusk genkendte de alle den lille Bys Millionær, Fabrikant og arvelige Æresborger, Pjatigorow, berømt for sin Velgørenhed og for, som den lokale Avis udtrykte sig: »sin heftige Trang til Dannelse og Oplysning«.

»Altsaa, — gaar I nu eller ikke? spurgte Pjatigorow efter en minutlang Tavshed.

Stumme sneg d'Hrr. Honoratiores sig ud paa Taaspidserne.

»Du vidste, at det var Pjatigorow!« stønnede Jewstrat Spiridonitsch sagte til Opvarteren, da han var udenfor. »Hvorfor har du ikke lukket din Kæft op?«

»Han forbød mig at sige noget«.

»Han forbød mig! — — — Naar jeg nu stikker dig, din Hund, i Hullet en Maaneds Tid, saa skal du faa at vide, hvad det vil sige: »Han forbød mig!« — Men det var virkelig for broget, mine Herrer! Fuldstændig som var vi blevne forrykte! Som

om vi ikke godt kunde have rømmet Læseværelset i 10 Minutter! Det er rigtignok en køn Skandale!«

Herrerne gik nedslaaede og raadløse omkring i Kasinoet og hviskede alvorligt med hverandre, som var der passeret en stor Ulykke. — Da Fruerne og Døtrene erfarede at Pjatigorow var fornærmet, blev ogsaa de modfaldne og begyndte at gaa hjem. — Kl. 2 tumlede Pjatigorow fuldstændig beruset ind i Balsalen, satte sig ved Siden af Orkestret og sov ind ved Musikens Klang. Snart sank hans Hovede ned til Siden, og en sonor Snorken lod sig høre.

»Hold op!« befalede Formanden Musikerne. — — »Tys, tys — — Jegor Nilitsch sover — — —«

»Befaler De, at jeg skal følge Dem hjem, Jegor Nilitsch?« spurgte Belebuchin en Stund senere, idet han bøjede sig ned til Millionærens Øre. — Pjatigorow bevægede Læberne, som vilde han blæse en Flue væk fra Næsen.

»Befaler De, at jeg skal følge Dem hjem?« gentog Belebuchin, »eller skal jeg lade Ekvipagen køre frem?«

»Ha? — — Hvad — — du? — — — hvad vil du?«

»Følge hjem — — Tid at komme i den lille Seng.«

»Naa — ja — hjem vil jeg — — — følg med mig!«

Belebuchin straalede af Glæde og begyndte at hale i Pjatigorow.

De andre Honoratiores sprang tjenstvillige til, hejsede, velbehageligt smilende, den første Æresborger op og førte ham forsigtigt til den ventende Ekvipage.

»Saadan at gøre et helt Selskab til Nar, det kan virkelig kun en Kunstner, — et Geni!« bemærkede Schestjakow hæst. — »Jeg er rent ud sagt overvældet, Jegor Nilitsch! Naar jeg tænker paa det, maa jeg endnu stadig le — — ha, ha, ha; — — — vil De tro mig, aldrig har jeg let saadan i Teatret — et saadant Humor! Hele mit Liv vil jeg tænke paa denne Aften; ja minsandten vil jeg saa!«

Da Pjatigorow var kørt bort, blev d'Hrr. Honoratiores igen muntre og beroligede sig.

»Han rakte mig Haanden til Afsked,« sagde Schestjakow meget tilfreds. »Altsaa er han ikke længere vred — —«

»Det give Gud!« sukkede Jewstrat Spiridonitsch.

LEVENDE BILLEDER

FORTÆLLING

AF

ROLF HARBOE

TEGNINGER AF

V. JASTRAU

Fru Kammerjunker Soldal gik stille gennem det halvmørke Værelse, hvor hendes syge Mand endnu sov med stønnende Aandedrag. Luften var tung derinde, og da hun kom hen til Vinduet og fik Gardinet trukket tilside, aabnede hun forsigtig en Rude.

Alt havde været indhyllet i en kølig Morgentaage, og det havde set ud til en hvid Dag. Nu reves der Flænge i det graa, fugtige Slør, og den unge Kvinde ved Vinduet saa de næppe udsprungne Træer glide frem med vajende Silkelaser om de svagt gyldne Grene. Den grusede Plads foran Kurhotellet med det store Blomsterbed i Midten de hvide Funktionær- og Staldbygninger til Siderne, det dekorative Gitter ud mod det bølgende Land med de fjærne Skove, — det gled langsomt frem af Taagen, som den straalende Sol i sin Opgang splittede til alle Sider.

Det blev en tindrende klar forjættelsesfuld Morgenstund.

Fru Soldal stod der i Vinduet og saa paa denne Forvandling med et træt, modløst Udtryk i sine graa Øjne, medens hun med sin smukke Haand nervøst trommede paa Vindueskarmen. Og da Foraarsdagen med Et randt frem, som naar Lyset pludseligt springer ud i en elektrisk Kuppel, hvor det længe har tøvet i et rustent Rødt, gik der en Skælven gennem hendes slanke Legeme og hun lukkede Øjnene med de mørke Vipper for at værne sig mod det blændende Lys, medens et Suk trængte sig hastigt og utaalmodigt frem.

Hun var meget smuk, meget rank og fin. Ansigtets blege Hudfarve fremhævedes af en enkel mørk Kjole, over hvilken hun dog bar en kostbar Guldkæde.

Gruset foran Hotellet knasede af Vognhjul og Hestehove.

En Karet kørte op foran den brede, halvrunde Stentrappe, og Rideheste blev trukne frem. Et Selskab af Herrer og Damer kom ud fra Vestibulen, samtalende og leende, nogle Damer steg til Vogns, andre blev hjulpne i Sadlen af deres Kavallerer, der saa selv sprang til Hest. De fine Dyr sparkede i Gruset og huggede med Hovederne; en enkelt Hest begyndte ligesom beruset af Foraarsluften at stejle og dreje rundt med sin Rytter. Paa den anden Side af Blomsterbedet stod en Fotograf med sit Apparat og tog Hurtigbilleder af Scenen.

En ung Pige lo med en klar Latter, men saa i det samme op mod Damen i Vinduet og standsede midt i Latteren.

»God Morgen, Fru Kammerjunkerinde«, hilste hun alvorligt. De andre af Selskabet saa nu ogsaa op, og den muntre Underholdning standsede et Øjeblik, medens Herrerne ærbødigt hilste med deres blanke Silkehatte. Da Fru Soldals Øjne mødte Baron Falkings gik der som en Anelse af Rødme over hendes Kinder.

»Naa, det bliver jo skønnere Vejr, end nogen turde haabe«, sagde hun smilende, bøjende sig ned mod Selskabet og den unge Rytter, hvis Hest dansede under ham.

»Et vidunderligt Foraarsvejr«, svarede han.

»Har Kammerjunkerinden ikke Lyst til at tage med alligevel«, raabte den unge Pige, der havde genvundet sin glade Stemme.

»Nej Tak — Adieu — God Fornøjelse!«

Kavalkaden satte sig i Bevægelse.

»Vi skal se Billederne allerede i Aften — det bliver forfærdeligt morsomt«, raabte den unge Pige til Afsked.

Baron Falking hilste dybt mod Vinduet.

Saa travede Hestene af Sted. Lange Ridekjoler og Slør vajede. Ud gennem Gitterporten gik det frem gennem Lindealleen. Selv efter at Selskabet var forsvundet, blev Fru Soldal staaende ved Vinduet og lyttede til den svindende Lyd af Hestenes Tramp, medens hun som i Smærte pressede Læberne sammen.

»Elise«.

En hæs Mandsstemme kaldte, og hun vendte sig brat — og smilede.

»God Morgen, Edvard. Allerede vaagen?«

Hun forsøgte at gøre sin Stemme glad.

Foraarsdagens klare Lys trængte gennem det aabne Vindue og belyste Væggen over Sengen og Loftets hvide Ornamenter. Det andet Vindues tætte Gardiner fik et vinrødt Skær. Men bag dette Vindue laa Værelset endnu i let Skumring. Da hun vendte sig, indaandede hun den ufriske Stueluft.

I den brede Seng laa udstrakt paa Ryggen en ung Mand, hvis Ansigt var meget magert og blegt. En kroget Næse sprang skapt frem mellem de haarde Øjne. Under Kindbenene var der dybe Skygger, og Overskægget hang slapt ned over Munden. Hagen havde mørke Skægstubbe. Paa det hvide Lagen laa Armene udstrakte med Hændernes Rygside opad. Hænderne var gulblege med lange Haar og blaaligt opsvulmede Aarer.

»Jo, jeg er vaagen«, sagde Edvard Soldal med sin trætte, hæse Røst. »Du vækkede mig, da Du lukkede Vinduet op«.

»Skal jeg lukke det igen? Du taaler vist ikke den stærke Luft.«

»Nej, lad det staa. Luften er vist forbandet nok herinde.«

»Det er dejligt Foraarsvejr, Edvard.«

»Ja, jeg kan se, Solen skinner. Hvorfor i al Verden tog Du ikke med?«

»Aa nej — jeg havde ikke Lyst, Edvard. Du ved — — jeg bliver helst hjemme hos Dig.«

»Aa — at Du gider sige sligt«, sagde han.

Hun trak træt paa Skuldrene og satte sig ned ved Sengen.

»Saa det er virkelig Foraar,« sagde den syge. »Du store Gud, hvor jeg hader Foraaret.«

Hun strøg med sine varme Fingre blidt over hans kolde Hænder.

»Naar det rigtigt blæser og hujer og plaskregner derude, saa kan man jo til Nød finde sig i det. — — Men Foraar! Solskin, Roser, Lindeduft, Hestetrav — — Aa, det kan gøre En rasende.«

»Ja, ja, — jeg forstaar Dig jo, min stakkels Ven. Men Du skal se en skønne Dag —«

»Nej, begynd nu ikke med den Melodi, Elise. Nu har al Verdens Kvaksalvere rodet med den elendige knækkede Ryg, og den er lige elendig. Jeg bliver aldrig Menneske igen — aldrig i Evighed. Lad os da for Fanden se Sandheden lige i Øjnene.«

Hun svarede ikke, fordi hun vidste, at det bare vilde opirre ham, hvis hun gjorde Indsigelser.

Der blev ganske stille i Værelset. Uhret ved den syges Seng dikkede skarpt.

Pludseligt trilrede en Lærkes Sang mod Himlen udenfor.

»Det var nok et gemytligt Selskab, der tog ud,« sagde han. »Jeg hørte den lille skabagtige Frøken Lindekvist le, og jeg kunde høre Hr. Ridder Falkings Smørtenor. Du skulde være taget med, min Pige.«

»Men jeg *vilde* ikke,« svarede hun haardt. Nu var Smilet helt forsvundet, og hendes Ansigt var koldt og udeltagende.

Han laa og stirrede paa hende, medens hun gik og ordnede et og andet i Værelset.

»Hvor Du er køn, Elise. Slank som et Siv, rank som et Lys. Smuk, elegant, ung, rig. Jeg beklager Dig, min Pige. Hvis jeg var Dig, og Du mig — jeg blev ikke i denne Hospitalsluft en Time. For Pokker — er Du Nonne? Har Du taget Sløret, fordi jeg har knækket Ryggen?«

Hun svarede ikke, men blev ved med at rydde op paa Bordet.

Langt borte lød Tratten af et Horn, lystigt og udfordrende i den unge Dag. Edvard hostede.

»Jeg kan alligevel ikke taale den Træk.«

Hun lukkede Vinduet med et Smæk.

»Naa, min Pige, godt Ord igen. Du ved nok, Humøret er værst, naar Vejret er godt. Kom nu herhen og ræk mig Haanden. Du er jo bare god — altfor god. — Tak, ja — hvis Du vil rette lidt ved Hovedpuden. Hjælp mig lidt højere op i Sengen.«

Han stønnede af Smærte.

»Jeg er en forbandet vanskelig Patient og burde overlades til Folk af Faget.« — —

»Jeg vilde gærne være skikkelig og taalmodig, Elise. Ved Gud — jeg piner mig selv mest, naar jeg plager Dig med mit Vrøvl. Men jeg føler det næsten uudholdeligt, at Du ogsaa skal være tvungen til at bære med paa alt dette.«

»Tænk ikke paa mig. Min Byrde er jo saa uendelig ringe mod Din.« Hun satte sig atter ved Sengen.

»Havde jeg endda været Professor eller Præst eller Digter eller saadan noget«, sagde den Syge lidt efter. »Saadan en Herre kunde faa noget ud af Sygelejet. Han kunde ligge og lave sig en Filosofi, hvorefter det var all right eller angre sine Synder og forberede sig paa Evigheden ved flittig Gransken i den hellige Katekismus eller digte hele Versebøger fulde til Trøst og Husvalelse for sig selv og sine Omgivelser. Men en Rytter! Du store Gud, en Mand, som aldrig har haft andet i sit Hoved end Hest og Vin og skønne Kvinder.«

»Vi har jo dog alle en Gud at tænke paa,« afbrød hun koldt.

»Ja, præk lidt for mig. Jeg kan trænge til det. Bare Du kunde omvende mig for Alvor. Det kunde være dejligt at høre til den lille Flok og se Lys i det sorteste Mørke. Men jeg kan ikke glemme Livet. Aa — jeg kunde have levet saa herligt endnu. Jeg forlangte jo ikke andet end at faa Lov at sidde paa en Hesteryg og fare af Sted. Og saa det ene Nu! Knækket, knust, lam! Jeg har aldrig spottet Gud; jeg har ikke været værre end de fleste andre, som endnu nyder Livet i fulde Drag. Hvorfor skulde jeg straffes saa blodig haardt! At tænke sig, hvis Zuleima ikke var styrtet — hvis det ene eneste Øjeblik ikke havde været — saa havde jeg kunnet gaa, ride, springe, danse og elske og le.«

»Du taler altfor meget idag, Edvard. Det trætter Dig bare. Nu kommer Lægen snart. Lad mig kalde paa Jørgen, at han kan hjælpe Dig.«

»Aa nej — bliv et lille Øjeblik endnu. Det er det Satans Foraar, der er faret mig i Blodet. Jeg *maa* klage mig en Smule. Ingen er straffet saa haardt som jeg, synes jeg. Var jeg død den Gang, var det jo ingen Ting. Har Du læst om Napoleons Rytterofficerer? Der var en ung Officer, der hed Lasalle. Af gammel Adel, forstaar Du, men med paa alle Korsikanerens Felttog. I det ene Slag efter det andet førte han sine Ryttere. Det var ham en Fest, naar han skulde i Bataille. Og altid var det Sejr. Han blev General allerede i Fyrrerne. Og saa ved Wagram, da han stormede frem med sine Eskadroner — Marsch, Marsch — og svang Sabelen og raabte og skreg og lo som han plejede, saa kom der en østerrigsk Kugle. Væk var han — i et Nu — midt i Tummelen og Sejren. *Ham* maatte jo hver levende Mand misunde.«

Hans magre, klamme Haand tog famlende om hendes varme.

»Aa Elise, hvor havde det været godt, hvis jeg var slaaet ihjel den Gang.«

»Aa nej,« hviskede hun med bortvendt Hoved.

»Jo Du mener det selv, gør Du ikke? Havde det ikke været det bedste?«

»Det ved vi ikke — det kan vi ikke dømme om.« Saa trykkede hun hastigt paa den elektriske Knap. Jørgen Tjener viste sig i Døren.

»Kammerjunkeren vil tale med Dem,« sagde hun og gik hastigt forbi ham og ud.

Jørgen løftede sin Herre op i Rullestolen, hvor han stoppede Puder fast omkring ham, og gav sig saa smaasnakkende til at rede Sengen og gøre Værelset i Stand.

»Kør mig hen til Vinduet,« sagde Kammerjunkeren, da Jørgen havde givet de Smaanyheder til Bedste, som han havde erfaret paa Morgenstunden. Han laa et Øjeblik tilbagelænet i Sygestolen og saa paa Foraarslandskabet. Lysten til at tale og den pinende Uro i hans Tanker, som Lyden af Hestetravet og den glade Ungdom havde fremkaldt hos ham, var stilnet af. Han var bare saa uendelig træt og ligeglad. Han bed Jørgens Passiar af — og da Barberen kom, snakkesalig svingende med sine Apparater, fik han kun mutte Svar. Han forlangte hurtigt at blive baaret til Sengs igen, og der laa han længe uden at tage sig noget for, hensunken i en fortvivlet Sløvhed, indtil Lægen gjorde ham sin daglige Visit og drøftede de politiske Nyheder. Nu var Japanerne gaaet i Land paa Liaotong Halvøen, og det vilde snart gaa løs mod Port Arthur. Men selv disse Krigsberetninger, som ellers mest interesserede ham, forekom ham idag ligegyldige. Lægens slæbende Stemme irriterede ham. Hvad berettede han alt dette for i Stedet for at kurere ham? Det var jo ikke en levende Avis, han trængte til, men en Læge. Ak, om der saa kom alle Jordens kloge Læger — for ham var der intet at udrette, det var han klar over.

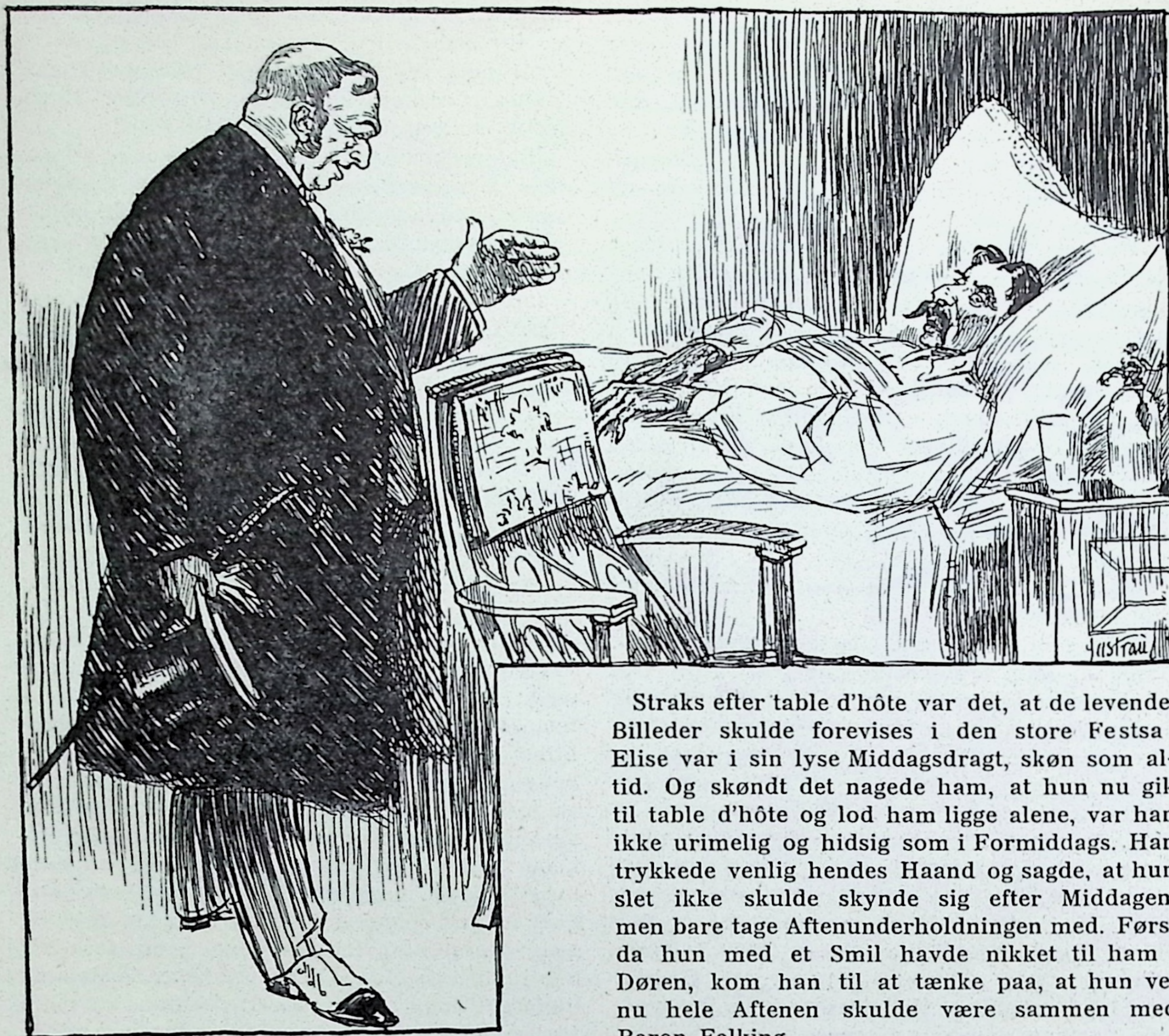
Og Lægen! Hvad Interesse havde han af ham, naar alt kom til alt. Han sad der ved hans Seng, velplejet, velkonserveret, velvillig, overbærende, med Handskerne i venstre Haand og den blanke Hat over Knæet, gyngende med Lakstøvlen.

Kvaksalvere, Barberer var de allesammen.

»Naa — tab nu altsaa bare ikke Modet«, sagde Lægen. »Lignende Tilfælde som Deres er forløbne heldigt, forsikrer jeg Dem. Adieu, min kære Kammerjunker«.

Saa gik han endelig med knirkende Skridt over Gulvet. Nu tænkte Fyren bare paa at komme tidsnok til Dejeuneren. Og saadan en Herre skulde han plages af hver Dag og lade som om han troede, at det havde nogen Betydning, at han kom.

»Jørgen«, kaldte han, Jørgen stod og gloede diskret ud ad Vinduet. Nu kom han slentrende paa denne forbandede medlidende Maade, som

Straks efter table d'hôte var det, at de levende Billeder skulde forevises i den store Festsa Elise var i sin lyse Middagsdragt, skøn som altid. Og skøndt det nagede ham, at hun nu gik til table d'hôte og lod ham ligge alene, var han ikke urimelig og hidsig som i Formiddags. Han trykkede venlig hendes Haand og sagde, at hun slet ikke skulde skynde sig efter Middagen, men bare tage Aftenunderholdningen med. Først da hun med et Smil havde nikket til ham i Døren, kom han til at tænke paa, at hun vel nu hele Aftenen skulde være sammen med Baron Falking.

Han havde Lyst til at plage hende med at sende Bud, at han var syg og at hun maatte komme; men han betvang sin Forbittrelse, i al Fald saa meget, at den kun gik ud over Jørgen, der vartede ham op med Middagsmaden.

Og hen paa Aftenen, da Freden mellem ham og Jørgen var nogenlunde genoprettet og den sidste som sædvanlig havde snakket om løst og fast og ogsaa om disse mærkelige levende Billeder, som skulde forevises i Salen i Aften — »det maa jo nu nok være noget Vrævl, at Billederne kan være levende, men nouet om Væddeløbet var der da paa Plakaten« — erklærede pludselig Edvard Soldal, at han vilde se de Billeder. Han havde pludselig faaet en nagende Lyst til at se mange Mennesker igen en Gang efter Sygeværelsets graa Ensomhed og se det stærke levende Liv, selv om det saa kun var i Billeder, der bevægede sig paa det hvide Tæppe —; og bagved det hele laa en halvt ubevidst Skinsyge og Higen efter at vide, hvem hans Hustru ved denne Forestilling var sammen med.

Jørgen var ikke meget for den Idé, men da

den Bondeknold havde lagt sig efter i den sidste Tid. I gamle Dage, da han var Premierlieutenantens Oppasser, var han der i samme Nu, Ordet blev udtalt, og stod Ret og smaarystende for hvad hans Herre kunde have at klage over.

»Stil Skiven op og lad Luftpistolen«, sagde den syge.

Lidt efter laa han og skød til Skive med et sølle Markedsvaaben. Pilene borede sig ind i Skiven rundt om Centrum. Han lod træt Armen synke.

»Gaa ned og se efter, om de nye Blade er komne«.

Og da Jørgen var slentret af, trak Kammerjunkeren Skuffen ud i sit Natborg og tog en blinkende Revolver op. Tilbagestrakt i Sengen fyrede han en Kugle mod Skiven. Den traf midt i Centrum. Men han kom helt til at ryste ved Anstrængelsen, og der for pludseligt et af disse pinende Stød gennem hans Rygmarv, som næsten tvang ham til at skrige.

— — —

han forsøgte at snakke sin Herre fra den med kunstlet Ængstelighed for at det skulde skade, fik han et af disse haarde Blik, som endnu undertiden kunde faa ham til at fare sammen ved Erindringen om den Tid, da Premierlieutenanten var stærk og spænstig og hensynsløst strabaserede sine Folk. Saadan et Blik kaldte Jørgen et af de »unne«.

— »Der er jo en Balkon ovenover Salen. Der maa Du kunne trille mig hen«. Og da Jørgen maatte indrømme Muligheden af, at Sagen kunde ordnes paa denne Maade, og hans Herre jo ikke vilde sove, saa han selv paa egen Haand kunde komme til at tage Mærkværdighederne i Øjesyn, fik han den syge iført lidt Klæder og navnlig den svære Slobrok og løftet og i Rullestolen paany.

»Herregud, det Skravl; at der kunde være saadan Vilje i saadan sølle Skrog«.

Kammerjunkeren var let at bære som et Barn. Og som han laa der i sine Puder, endnu udmattet efter den Operation at være flyttet fra Sengen til Rullestolen, lignede han med de sorte Skygger under Øjnene, som det elektriske Lys kastede, den tynde, skarpe Næse og de indfaldne, blege Kinder mere en død end en levende Mand.

Jørgen rullede Stolen af Sted gennem lange Gange og tomme, halvmørke Sale og kom endelig ud paa Galleriet, der strakte sig omkring den Sal, hvor Kurhotellets Gæster var samlede for at overvære Underholdningen. Enkeldte vendte sig og saa op ved Lyden, men kunde ikke se, hvad det var. For Resten brød i samme Øjeblik en Klapsalve løs; et Billede var lige sluttet. Og Salen, hvor Belysningen havde været dæmpet, da Vognen rullede ind deroppe, straalede atter i mange elektriske Lampers hvide Lys.

Edvard Soldat laa dødtræt i sine Puder og saa udover det summende og leende Selskab med rynket Pande. Der var blanke, skallede Isser og Haaropsætninger med glimrende Smykker, og hvide Skuldre mellem de mørke Herrekjoler. Det varede noget, inden han fik Øje paa sin Hustru. Hun sad yderst paa en af de midterste Rækker, og en Herre stod ved hendes Side og konverserede hende. Det var naturligvis Baron Falking. Hun vendte af og til Hovedet op imod ham, og den syge Ægtemand kunde se hendes smukke Profil forklares i et Smil.

»Ja hvorfor ikke. Naturligvis«, hviskede han til sig selv.

I Baggrunden af den store Sal var der ophængt et Tæppe, ligesom Tæppet foran en Scene, men blændende hvidt.

Pludselig dæmpedes Belysningen i Salen stærkt; og i det samme begyndte det at svirre med Lys og Skygger over det hvide Tæppe; det urolige sort og hvidt, der flimrende gled mellem hinanden, samlede sig et Øjeblik efter til Liv.

Man var i Mantshuriet. En Afdeling Tropper kom marcherende frem. Eller de *gik* bare, som almindelige Civilister, snakkende indbyrdes, med Geværerne i alle Stillinger over Skuldrene. Det var Japanere; de mongolske Ansigter kendtes tydeligt. Der var en, der lo ad sin Sidemands Bemærkning — lo just nu, da han førtes frem til Fronten — til Pigtraadshegnene og Ildregnen og Døden. De forreste Rækker gled ud af Billedet; men stadig nye dukkede frem. Hundreder efter Hundreder — der kom en Officer — der atter én. —

Saa forsvandt det hele pludseligt.

Men i næste Øjeblik var man ude paa Havet.

Et Flimmer af Bølger i stærkt Solskin.

Der kom en Dampbarkasse farende. Skum var der for Boven, og en tynd, gennemsigtig Røg stod dirrende op af Skorstenen. Agter sad en Orlogsmatros med bredskygget Hat og vippede med Rorpinden. Og nu krydsede flere Barkasser den førstes Vej. Med et dukkede et mægtigt Jærnskrog frem — en panserklædt Nutidskæmpe med svære Kanoner pegende ud af Taarnene. Det myldrede med Folk paa Dækket. I Falderebet gik en Skildvagt med Bøssen lagt tilbage over Skulderen. Og videre gled man. Man var aabenbart ombord paa et Dampfartøj, der styrede ud over Porsmouths Red. Der kom store Rojoller forbi. Det sprøjtede fra Aarerne, naar de huggedes i det glitrende Vand — man saa Folkene slænge sig frem og tilbage, medens de arbejdede med de svære Aarer. Og atter store Krigsskibe, høje som Fæstninger, med stejle Jærnsider og frygtelige Kanoner strittende ud. Der er Folk oppe i Stormærset — de svingede med Hattene. Videre, videre. Skib efter Skib — mere og mere kæmpemæssige. Bølgerne spiller og tindrer viden om, skarpe Stævne løber skummende igennem dem, runde Skibsjoller plasker i dem, hvidgraa Staalfæstninger løfter sig truende.

Englands Flaade!

Edvard stirrede paa det vekslende Billede med skinnende Øjne. Saaledes var der altsaa endnu ude i Verden, medens han laa her. Nej — han var selv med derude igen, midt i det levende Liv, sejlende over munter Sø mellem stolte Skibe. — —

Saa var det borte.

Og nu snurrede Maskinen paany, og et nyt Billede dukkede frem, Billedet fra imorges. Det var Indgangen til Kurhotellet — han genkendte Façaden med den brede Stentrappe. Rideknægtene kom trækkende med Hestene, der slog med Hovederne og svingede med Halerne. Og Selskabet kom frem paa Terrassen. Damerne trak deres Ridehandsker paa, Herrerne pegede og forklarede, der smiledes under vejende Slør. Edvard kendte de fleste Ansigter — og da han saa Falking springe let ned ad Trappen, gik der et Stik af afmægtigt Had igennem ham.

Hestene dansede foran Trappen. Selskabet steg i Sadlerne, og nu blev et Vindu aabnet paa 1ste Sal i den store solbelyste Bygning, og en Dame kom til Syne. Elise! Hende selv, slank og fin som altid, og hun rystede blidt paa Hovedet, da de hilste.

— Dér bagved ligger jeg, tænkte den usle Tilskuer, som et anskudt Dyr i Hulen; men alligevel ser jeg nu det hele — min Kone med og ham, Smørbaronen, Barberskiltet. Til Hest. Kavalkaden satte sig i Gang. Hestene travede, Grus kastedes ud fra Hovene. Den unge Dame blev staaende i Vindet, indtil den sidste Rytter var forsvunden ud af Billedet. — —

Af dette Billede blev der klappet stærkere end af noget af de foregaaende. Det var jo Selskabet, der saa sig selv og sine egne Vinduer. Jørgen gav sig til at klappe, begejstret over alt dette Trolderi; men hans syge Herre udbrød: Hold dog op Klodrian, lad os ikke faa hele Selskabet til at glo efter os.

Atter sprang et nyt Billede frem paa den hvide Flade

Skiløbere kom jagende ned ad Bjærget. Ved det bratte Affald satte de af med vældige Spring og tog Bakken paany, saa Sneen stod som rygende Damp op om dem. Unge, stærke Folk — den ene efter den anden. Nu snublede en i Springet, saa Skierne strittede op i Luften.

Et Øjeblik efter var man paa en Isflade, hvor Hundreder af Tilskuere betragtede en ung Dame, der løb Kunstløb paa Skøjter, aabenbart i Takt til Musik. Hun svævede saa let, svirrede rundt paa Spidsen af Skøjten, svingede frem og vendte sig med et Sæt og svingede tilbage; man saa Skøjterne blinke under hendes lille, elegante dansende Skikkelse. —

Men nu var Edvard Soldal træt. Han lukkede Øjnene og var ved at synke hen af Udmattelse, da Jørgens forbavsede Stemme vækkede ham: »Næ, men se dog, Hr. Kammerjunker, det er Væddeløbspladsen hjemme«.

Ja ved Gud i Himlen, det var Væddeløbspladsen hjemme. Det udsøgte Publium indenfor Snoren spadserede omkring, snakkende og hilsende og kurtiserende. Jokeyer og Oppassere trak af Sted med fine Heste, der var skærmede af Dækkener.

Og nu kunde Jørgen ikke styre sig selv mere. Han stod der selv, stor og bred i sin Hestepasser-Uniform og holdt en urolig Hest ved Bidslet.

»Næ — ded er da de riene Heksekunster«, udbrød han.

Kold Sved sprak frem paa Edvards Pande. Der saa han sig selv komme gaaende, let og spænstig, og sætte Foden i Stigbøjlen og svinge sig op. Han bøjede sig ned fra Sadlen og rakte en ung Dame Haanden og talte med hende, der klappede Hestens Hals. Rundt omkring ham mylrede Publikum. Rytteren slog ud med Haanden og lo frejdigt til Elise. Hvad var det nu, han sagde den Gang? »Vær ikke ængstelig Barnlille. Zuleima og jeg skal mageligt tage Prisen«. Hun stirrede efter ham, da han red frem, hun fulgte nogle Skridt efter, standsede saa —.

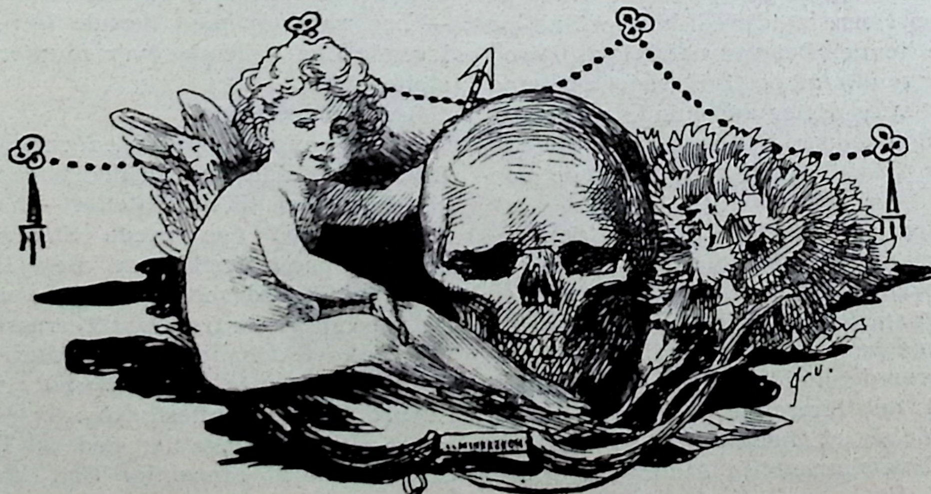
Og nu skifter Billedet pludseligt. Det er selve Banen, man ser. I det fjærne kommer Hestene stormende med Rytterne bøjende sig ud over de fremstrakte Halse — det gaar som Lyn og Torden — Tilskuerne paa Saddelpladsen flokkes inde ved Snoren for at se — Pidskene svirrer gennem Luften. Nu kommer Rytterne lige frem imod Selskabet i Salen, de vokser i Størrelse efterhaanden som de kommer nærmere — nu sætter de en efter en over den første Forhindring. Og forrest, forrest - han selv er forrest paa Zuleima — Manken flyver — han ligger helt frem over Hesten, og han raaber — og nu er det, den sidste Forhindring skal tages — Hej! —

Oppe fra Salens Galleri lød et pludseligt Knald.

Der blev Uro i Salen — alle rejste sig og vendte sig — og Jørgen greb med skælvende Hænder om sin Herre, hvis blødende Hoved var sunket ned mod Skulderen.

Et Skrig skar gennem Luften.

Edvard Soldal havde skudt sig, just som han jagede frem paa Zuleimas gyngende Ryg — frem imod Sejren og Døden — som Lasalle ved Wagram, hvem alle maatte misunde.

BODILS BRYLLUPSTAARER

AF JOHANNES V. JENSEN.

DET er nu længe siden og ligner ikke meget en Historie, der er værd at fortælle; men i sin Tid var der alt det deri, hvoraf de fineste Fortællinger bliver til.

Siver-Sørens Bo'l (det er Bodil) gik og skulde giftes. Hun var kun nitten Aar. Og hun havde aldrig set sin Fæstemand. Det hang saadan sammen, at Siver-Søren havde et Søskendebarn i Amerika med en voksen Søn, og ham var det Bo'l skulde have. Det var bleven ordnet paa Afstand og af alle andre end Bo'l selv, men hun var nu hjerteglad for det. Han hed Chas Anderson og var efter Fotografi at dømme en stads Mand uden Lige. Det fremmede Navn var ikke noget at blive bange for, for han hed Karl og var da født her i Bo'ls Hjemegn, omend før hun kunde huske. Han ejede en Gaard paa flere hundrede Tønder Land i Nebraska U. S. A., ligesaa meget som en Herregaard her til Lands. Og nu havde Familien paa begge Sider af Atlanterhavet været om sig for at skaffe en Kone til Bedriften, og her var det Bo'l var bleven den Lykkelige. Hun gik i ledige Stunder og saa paa det store blanke Kabinetsportræt med fremmede Navne og Medaljer nedenunder, som forestillede en fin Herre set fra Siden, i Byklæder med hvidt Kravetøj og Skilning i Haaret. Han lignede godt nok Farbroder Jørgen, som han jo ogsaa var i Slægt med, og det var saa betryggende; men det var alligevel en rent fremmed Person langvejsfra af den fornemme Stand, og det var det, der var saa spændende og stort. — Aa, men bare han nu ikke var saa fin en Mand, at man skulde sige elske og saadan noget for at blive ham værd . . . Aa, sødeste Gud!

Ved slige Tanker brast Bo'l i Sved, og noget maatte der gøres, hun hoppede af Undseelse, slog til et eller andet, lo og gav Brøl af sig, for hun var jo saa ung, at naar hun var bange eller skammede sig, blev det ogsaa til bare Spilopper. Hun faldt »Perle« om Halsen, styrtede sig med hele Kroppen lige ned paa den alderdomsskrøbelige lille Hund, saa at den blev helt henne og maatte forvandle sig til et rivende Vilddyr for at slippe fri; Bo'l plukkede Blomster, hvilket hun dog ellers burde være vokset fra; hun regerede saa overstadig i Nøsset med Sang og Skemtestreger med Koen, at det gamle Husdyr virkelig saa sig om i Baasen og forargede sig; Bo'l legede med sin Mad, lavede i Smug »Ryttere« af Brødet og Tilmaden, som da hun var en lille Pige, og spillede op med Krummerne, gjorde Tegn til Fluer og Myg; til andre Tider gav hun den som Kone, med Tørklædet klistret ind til Hovedet, Slæb i Træskoene og husmoderlige Opstød — kort sagt, Bo'l var forlibt.

Bo'l var eneste Kvindfolk i Siver-Sørens Hus; Moderen var jo død, og de andre Søskende ude at tjene. Der var ikke meget at gøre paa det lille ensomt beliggende Hussted, andet end at pusle om Koen og Faderen, der sad Dagen lang og flettede sine Maatter og Sivsko; Bo'l havde rigelig Tid til at gaa og tænke paa sit Bryllup. Der var fire Maaneder, fire Maaneder til — baade kort og længe — bare det var lige nu paa Timen, men hvordan skulde hun klare sig . . . søde Himmel! Hejdudililej!

Der var to Ting, der ængstede Bo'l og fik Blodet til at storme til Hjertet, hver Gang hun kom til at tænke paa sit Bryllup. Det ene var i Almindelighed, hvordan det skulde være hende muligt at tækkes sin Brudgom, Amerikaneren. Her kunde Bo'l føle sig saa fattig og værdiløs, saa bundløs blottet for alle Fortrin, at hvad hun stod med faldt hende af Hænderne, hun lige netop trak Vejret i bittesmaa Pust, ene som hun stod, saadan var det at føle sig i sin Ringhed; eller hun kunde give sig til at le, rigtig raat paa egne Vegne, haa, haa — det var ogsaa en Side Flæsk at byde Folk, en umælende Tøs, man kunde slaa Huller i Kirkegulvet med! Og Bo'l ligefrem fnøs ved Tanken, trak Vejret dybt og langt; der gik Luft i Tøndevis ind og ud af hende, mens hun saaret og ophidset tænkte paa sin Uværdighed. Sagen var den, at Bo'l til sin uafhjælpelige Sorg var en stærk og fyldig Pige, en nittenaarig Fenja, for hvem ingen Kværn hverken paa Jorden eller i Havet var for tung. Hun var af Typen »svensk Pige«, sværlemmet og med Rygstykker som en Kran, hun var sig i dybeste Skamfuldhed bevidst, at hun kunde staa med Fødderne i en Skæppe og lægge én Tønde Rug op paa Nakken, hun kunde næsten løfte Koen — havde en Gang i al Hemmelighed prøvet det, ligesom for at se sin Ulykke i Øjnene. Der var jo ingen, der behøvede at vide det, men skjule det for sig selv kunde hun altsaa ikke, og det var dog altfor uanstændigt at være saa stærk. Ikke nok med at hun havde de forfærdelige Kræfter, men hun var før, ja bitte kære Børn, hun bovnede ud over al Tilladelighed, det kunde nu ikke dølges, og det var til at dø af Blufærdighed over. Hvor var det muligt, at noget Mandfolk kunde synes om hende, hvordan skulde hun kunde se sin Brudgom i Øjnene med Bevidstheden om at være en eneste Fejl fra Top til Taa, rent ud sagt et skændigt Bedrag i menneskelig Skikkelse.

Det var Bo'ls ene alvorlige Sorg. Den anden kunde synes mere ubetydelig, men den beskæftigede hende næsten lige saa stærkt. Det var som en Slags fiks Idé. Bo'l nærede en nagende Angst for, at det skulde gaa hende galt paa Bryllupsdagen, at hun ikke, saadan som det sømmede sig en Brud, skulde komme til at græde for Alteret. Aa, hun **kom** ikke til at græde! Hun vidste det, og det var jo ikke til at bære, hvis hun gjorde sig selv Skam. Bo'l havde ikke let til Taarer, men naar det gjaldt, saa græd hun nu ikke en Dryp, det kendte hun af Erfaring. Hvad vilde Folk sige. Hvad maatte Chas Anderson tro, hvis det nu gik, som hun spaaede sig selv, at hun kom til at gaa tørøjet fra Vielsen? Bo'l kunde faa Vand i Øjnene, naar hun tænkte paa det Forfærdelige, men det trøstede hende aldeles ikke med Hensyn til Udfaldet, naar Dagen kom. Hun var en Uro i Huset i de Maaneder; Siver-Søren saa tidt hovedrystende op fra sit Arbejde og gjorde sig sine Tanker over Datteren, der gik saa rent henglemt i sig selv og snart var rød og snart bleg.

Imidlertid, de fire Maaneder gik. To Dage før Bryllupet kom Chas Anderson. Han var skeløjet. Det havde jo ikke skæmmet Fotografiet, da det var paa det Øje, der vendte væk. Han lignede hverken en Bonde eller en Fin, var hverken gammel eller ung, lo ikke og var ikke ked af noget, han havde Penge og var nærig, talte hverken dansk eller engelsk. Han kom med Toget og var iført en fyrstelig Pels med Haarene udad, saa at han lignede en Bjørn, der gik paa Bagbenene; da det var i April Maaned og temmelig varmt, gjorde Folk et skrøbeligt Forsøg paa at faa Latteren i Gang og hidføre en rask Afslutning paa

den opsigtvækkende Roman, de lavede til nede i Siverhuset. Men det Forsøg frøs de inde med. Chas Anderson havde sørget for at sende et Rygte forud for sig, og det udbredte sig snart. Dagen før han kom, fik en Mand i Sognet et Brev fra ham, hvori han med Kulde forhørte sig om Prisen paa Moholm . . . kan hænde han vilde købe den. Moholm — 200,000 Kr. — gaa til Side, bitte Folk! Man fik ingen Lystighed ud af Chas Andersons Besøg paa Egnen.

Han var der kun godt og vel en Uges Tid, lod sig ikke tø op. Folk fra Sognet, der havde kendt ham som Dreng, forsøgte at nærme sig ham, gik ligesom skævt ind paa ham, blændet af det Lys, der udgik fra Formodningen om hans Rigdom; de kaldte ham varsomt ved hans gamle Navn, Karl, som han havde lydt, da han trak om under Regnen i Kærene som Hyrdedreng; Chas Anderson havde ikke noget at tale med dem om. Forresten vilde man slet ikke have kendt ham, hvis han ikke havde haft det vinde Øje, som man huskede. Chas Anderson aflagde ikke Besøg hos nogen udover sin fattige Slægt; man skulde dog for en Gangs Skyld vises til Rette i sine Standsfordomme . . .

Siden, da Chas Anderson og Missis Anderson var rejst, sivede det ud, hvorfor den hjemvendte Amerikaner havde indtaget en saa kølig Holdning overfor Sognets Beboere. Man havde jo glemt Æreporten! Ja det var sandelig en Forløbelse. Nu kunde det svie til Sognet — Chas Anderson efterlod Rygtet om, at Fattigkassen skulde have været betænkt med en rundelig Sum, hvis . . .

Av! Havde man dog bare vidst det. Man havde aabenbart ikke haft Forstand paa at formilde ham, derfor var det, at ingen fik hans Penge at se. Chas Anderson brugte vistnok alt i alt ikke fem Kroner i den Uge han var paa Egnen; man havde nægtet ham hans Æresbevisninger. Han kom nok aldrig tilbage mere.

Deri fik Folk Ret.

Men nu Bo'l? Hvordan havde hun klaret sig med sin Amerikaner fra den Stund, han kom og til hun under hans kolde Øjne sidste Gang vendte sig og saa Siverhuset der i Kanten af Kærene, inden hun fristede Rejsen over det vilde Hav? Hun var kommen nogenledes fra det. Som hun med saa megen Skræk havde forudset, var Chas Anderson begyndt at snakke om elske, og det baade med æ og med d, og det var gaaet igennem hende som den ene Styrtesø efter den anden af usalig Forlegenhed, men heldigvis var Tungen da straks sprungen lam paa hende, saa at hun ikke havde gjort det ondt værre ved selv at prøve paa at snakke i den fine Stil. Hun haabede til Gud, at det skulde lykkes hende at tie ogsaa i Fremtiden. Bare hun tav, vilde Chas Anderson maaske aldrig opdage hendes sørgelige Mangel paa ædle Følelser.

Hvad Bo'ls upassende Kræfter angik, havde hun da endnu haft Held til at skjule dem; og saa længe Chas Anderson ikke greb hende deri, skulde hun nok holde dem for sig selv.

Med Hensyn til at græde paa Kirkegulvet, gik det ikke Bo'l nær saa slemt som hun havde frygtet. Det gik hende som alle Brude før hende. Hun græd bitterligt, som om en Verden, uden at hun ret vidste hvilken, gik under for hende.

SKARPRETTEREN

ET EVENTYR AF THEODOR EWALD

Der hang to blanke, bredbladede Øxer over Kors paa Skarpretterens Væg.

Men udefra saa Huset venligt ud; Pelargonier bag hvide Gardiner, Teroser op ad den røde Mur, lyserøde Nelliker i Forhaven. Man kunde vente at se en gammel sirlig Dame komme ud, bukke sig efter et Straa i Gangen og sætte sig til at hækle paa Trammebænken under Vinduerne ....

Men dér boede altsaa Skarpretteren, og der stod Rædsel af hans Hus. Han kunde ikke engang faa nogen til at børste hans Sko. Naar Byens Borgere gik forbi, stirrede de krampagtigt lige ud, mens det rykkede dem i Nakken, og der kom noget ufrivilligt over deres Bevægelser, saa de lignede Tinsoldater.

Hver Torvedag, naar Folk stimlede tættest, gik Skarpretteren op gennem Byens Gader med sin Kurv, mens alle veg til Side for ham, og der blev som et Kølvand bag ham. Naar han gik ind i en Butik, blev den som blæst tom lige i det samme, og det kunde godt hænde, at Slagteren tilkastede ham Kødet paa Disken, som om han var en Køter. Men det kunde ogsaa ske, at han saa tre-fire blege Pigeansigter spejde ude bag Spejlglasruden; thi han var ikke alene gyselig, men ogsaa en køn Fyr: ikke forfærdelig bred over Skuldrene, men rank og slank med et lille sort Overskæg. Nogle blanke Knapper og en Slæbesabel — saa havde han været en fin og flot lille Løjtnant, lige til at bide i.

Men Borgerskabet forargedes. Der gaves enkelte, som indrømmede, at ogsaa en Skarpretter behøver Mod; men ingen fandt det sømmeligt, at han besørgede sine Ærinder ved højlys Dag. De tænkte, han fandt en satanisk Nydelse i at vække deres Afsky.

Men hvis Borgerne havde været skarpere Iagttagere, kunde de have set, at hans Udfald voldte ham ingen Glæde. Der var Usikkerhed, næsten Angst i hans Blik, og der var noget ufrivilligt over hans Bevægelser, saa han lignede en Tinsoldat mindst lige saa meget som Borgerne, naar de gik forbi hans Dør.

Naar han kom hjem i sin Dagligstue, sank han ganske sammen og skjulte Ansigtet i sine Hænder. Han følte sig som en Martyr, men hvad er en Martyr uden Mod? Hans Ben rystede i hans Buxer.

Men han skammede sig og tvang sig til at se op i Loftet, hvor store, laskede Edderkopper spandt deres Spind uden nogen Sinde at blive forstyrrede af en Kost. Han huskede, hvad hans Fader havde sagt: — De dumme Mennesker foragter os, det er ganske som med Edderkopperne. Folk skriger, naar de ser dem kravle, skønt de dræber Fluerne, som ingen kan udstaa.

Faderen havde utvivlsomt Ret. Men hvad nyttede det ham? Han syntes, Edderkopperne var nogen væmmelige Dyr, og han taalte dem kun, fordi en af dem var fra hans Faders Tid. Ogsaa hørte de med til hans Hus; han saa hver Dag længe paa dem for at styrke sine Nerver.

Derefter saa han paa de blanke, bredbladede Øxer, der hang over Kors paa Væggen lige overfor Vinduerne, og han tænkte paa den Dag, da hans Fader, gamle Kasper, havde kaldt paa ham og sagt:

— Min Dreng, med mig er det snart forbi; jeg rystede paa Haanden i Morges, da jeg vilde løfte min Tekop. Jeg vil give dig nogle gode Raad.

— Jeg vil ikke være Skarpretter, sagde unge Kasper, — jeg vil være Læge.

Den gamle lo: — Tror du i Grunden ret mange vil sende Bud efter Skarpretterens Søn, naar de skal til at dø?

— Det er afskyeligt, sagde unge Kasper. — Hvordan kan nogen forlange, at det ene Menneske skal slaa det andet ihjel?

— Du skal slaa dem ihjel, der *selv* har slaaet ihjel. Liv for Liv, det er en guddommelig Indstiftelse. Alle, som tage Sværdet, skal omkomme ved Sværdet.

— Men hvorfor skal det netop være ved mig?

— Min Søn, sagde den gamle — vil du maaske have, at vort hellige Embede skal falde i Hænderne paa en eller anden raa Fyr, der lige saa gerne hugger Hovedet af et Menneske som af en Høne, naar han derved kan faa Raad til at drikke sig fuld hver Dag? Du hører til en Adel. Der er Slægter, som værner Tronen eller Alteret, vor Slægt har trofast vogtet Skafottet. Der var først din Oldefar, han skal have holdt et Bæger under en Morders Hals og slukket sin Tørst i det rygende Blod. Saa var der min Fader; han stak allerede dybere, han sagde altid: »I Jesu Navn«, naar Øxen faldt. Du véd, det er siden blevet en Familjeskik. Endelig er der mig, som du kender. Du véd, jeg er et Stykke af en Filosof; jeg har læst meget. Jeg mener ikke, det er nok, at en Bøddel ikke ryster paa sin Haand, han maa ogsaa uddanne sin Aand. Menneskene er dumme; de betaler os dyrt, men de foragter os, og vi bliver ene. Hvis vi ikke læser, bliver

vi fordrukne og raa. Og en blodtørstig Skarpretter, min Dreng, er det samme som en Præst, der ikke tror. Han nedværdiger Loven.

— Jeg vil ikke kunne udholde at være ene, sagde unge Kasper.

— Det skal du heller ikke. Du skal finde dig en blid Hustru, som jeg har gjort, en Kvinde, der forstaar dig og agter dit hellige Kald.

Og da unge Kasper endnu vilde gøre Indvendinger, slog den gamle ud med Haanden og sagde:

— Det bliver, som jeg har sagt.

Og det blev det. Han sad nu her, denne unge Skarpretter, som endnu aldrig havde gjort en Kat Fortræd, og stirrede paa de blanke Øxer, der skinnede djævelsk, saa han kom til at ryste over hele Kroppen.

Han saa ned paa en rød Dug, der hang over Sofaen, og paa hvilken der var syet med hvide Bogstaver:

»Alle de, som tage Sværdet, skulle omkomme ved Sværdet.«

Og han tænkte: Jeg er virkelig en Martyr. Jeg er Skarpretter for dette Ords Skyld, og jeg føler, Gud har kaldet mig dertil. Men jeg er ogsaa en Bedrager, for jeg hæver min Løn, skønt jeg ved, at jeg vil svigte, naar Arbejdet kalder. Jeg vil aldrig kunne løfte en af disse Øxer mod et andet Menneskes Hals.

Han tog en Bog og gav sig til at læse; men hvor han end vendte sine Øjne hen, skinnede Øxerne ham i Møde; de hang endogsaa og svingede som et Pendul paa den Væg, han stirrede paa i sine Drømme.

Men saa kom han pludselig til at tænke paa sin Faders Ord: Du skal ikke være ene, du skal tage dig en Hustru, en Kvinde, der forstaar dig og agter dit hellige Kald. — Ja, det vilde han gøre. Men hvor skulde han tage hende fra? Alle vendte ham Ryggen, og Skarpretteren var ganske vist mere afskyet nu end i hans Faders Tid. Menneskene var ligesom blevet blødere, de dømte ikke engang Morderne til Døden længer. Og det — han drog et dybt Suk — det var virkelig en Guds Lykke.

Den næste Dag var det Marked, og da han gik til Byen, saa han en lille sirlig Pige smaahoppe hen ad Vejen med en stor Kurv paa Armen og et stort, lyst Haarbrus under en hvid Faldehat. Han følte sig heftig forelsket i hende og skyndte sig op paa Siden af hende for at give sig i Snak med hende. Men hun saa op paa ham, saa rædselsslagen, som vilde han føre hende paa Skafottet, og hun gav sig til at skrige og løbe.

Han vendte strax hjem, og hans Forelskelse var endnu større end før. Da hun siden gik forbi hans Hus, lagde han Mærke til, at hun nysgerrigt kiggede efter Vinduerne. Og den næste Dag, da han stod i Haven, lo hun og nikkede til ham, *inden* hun gav sig til at skrige og løbe.

Han var nu Fyr og Flamme, og da hun vendte tilbage, fulgte han efter hende i nogen Afstand. Han saa, at hun gik ind i et lille Hus, hvor en gammel Korporal boede alene med sin Datter.

Nogle Dage efter bankede han paa Korporalens Dør og traadte ind i en lavloftet Kahyt, hvor han bag brede Skylag skimtede en lille, firkantet Herre med venlige, enfoldige Øjne midt i et rødt, rundt Ansigt og en kort Pibe midt i et tappert, hvidt Skæg.

— Jeg har set Deres Frøken Datter, sagde Kasper, — og det vil ikke undre Dem, at jeg har faaet Kærlighed til hende. Jeg har jo gode Indtægter, og jeg tror nok, jeg kunde gøre hende lykkelig, hvis hun vilde blive min Kone.

Da Korporalen ikke svarede, men bare stirrede paa ham, tilføjede han troskyldigt:

— Ja, jeg henvender mig trygt til Dem, som selv har et Embede, der nøder Dem til at slaa Folk ihjel.

Da han et Øjeblik efter laa paa Ryggen uden for Døren, hørte han som i en Taage Korporalen raabe:

— Kender han ikke Forskel paa en Rakkerdreng og en af Hans Majestæts Underofficerer?

Og da unge Kasper siden sad hjemme med vaadt Omslag om Panden, tænkte han — ikke paa Korporalens Datter, hende havde han rent glemt — men paa Korporalens Ord.

Hvilken Forskel er der i Grunden paa en af Hans Majestæts Underofficerer og en af Hans Majestæts Skarpprettere? En Soldat slaar skikkelige Folk ihjel, en Skarpretter skiller Samfundet af med farlige Mordere — Den ene slaar ihjel med Glæde, den anden fordi det er hans tunge Pligt. Den ene høster Ære, den anden Skam. Kasper følte, at han havde været nærved at indgaa en Mesalliance . . .

Men han blev stædig nu; han *vilde* have sig en Kone. Hvorfor skulde han bo ene som en Forbryder, han, som maaske bar en større Byrde for sit Land end nogen anden? Men han havde baaret sig dumt ad, hvor kunde han vente at finde fordomsfri Forstaaelse hos en raa og uvidende Korporal? Han maatte søge sin tilkommende Hustru mellem dannede Mennesker, og han begyndte at tænke Byens Spidser igennem. Der var Lægen, der var Apothekeren, der var Præsten, . . . Præsten . . .

Han sad ved Vinduet, og i det samme saa han Præstens Datter gaa forbi. Hun var høj og lys og blaaøjet, og han følte strax en heftig Kærlighed til hende, og Præsten maatte da kunde forstaa ham, siden han jo var Guds Tjener ligesom han selv.

Den næste Dag traadte han ind i Præstens Studereværelse og sagde:

— Jeg kommer til Dem, som er min Kaldsbroder . . .

Præsten, som var en lille, væver og venlig Herre løb rundt fra Stol til Stol, indtil han fandt en, der ikke var Betræk paa.

— Sid dog ned, sagde han, — sid dog ned. Og hvad har saa De paa Hjærte?

— Jeg har set Deres Datter, sagde Kasper — og jeg har fattet Kærlighed til hende. Hvis hun vilde blive min Hustru, vilde jeg være meget lykkelig.

— Sig mig, sagde Præsten, der stod og trippede og stangede i sine Tænder — hvad mente De med det, at De kaldte mig Deres Kaldsbroder?

— Jo, sagde Kasper — De prædiker Evangeliet, og jeg fuldbyrder Loven. Er vi saa ikke begge Guds Tjenere?

— Det er vi skam allesammen, sagde Præsten — men den Maade, hvorpaa De tjener Gud, synes mig at være noget blodig.

— Min Fader har lært mig, at mit Kald er helligt, sagde Kasper. — Han sagde altid selv, at han var Skarpretter af Menneskekærlighed.

— Videre kan man ikke drive det, sagde Præsten — end til at hugge Hovedet af Folk, fordi man elsker dem.

— En skal jo gøre det, sagde Kasper.

— Men jeg indser ikke, sagde Præsten, — at det netop behøver at være min Datters Mand.

Kasper blev ilde berørt; det var jo omtrent de samme Ord, hvormed han i sin Tid havdeværget sig overfor sin Fader.

— Jeg synes selv, det er meget ubehageligt, sagde han. — Men jeg har følt det som min Pligt. Jeg har ikke turdet være ulydig mod Skriften.

Præsten saa spørgende paa ham.

— Matthæus 26., 52., sagde Kasper.

Præsten kneb Øjnene sammen og grundede.

— Alle de, som tage Sværdet, skulde omkomme ved Sværd, sagde han saa. Og lidt efter fortsatte han i Præketone:

— Men kære Ven, har De lagt Mærke til, hvem Herren siger de Ord til? Dér kommer en Flok Mordere, de afskyeligste, Jorden nogen Sinde har set, de der vilde lægge voldelig Haand paa Guds egen Søn. Peter drager sit Sværd for at forsvare ham; og da er det disse Ord bliver sagt — ikke til Morderne, men til den, der vilde straffe Morderne. Hvis De vil tage dette Ord som et guddommeligt Kald til Dem selv, saa maa De høre op med at være Skarpretter. Og det burde De gøre. Vi har jo et andet Ord, et kort og klart Bud, der ikke kan misforstaas: Du skal ikke slaa ihjel.

Kasper sad lidt og saa paa Præsten med store Øjne. Saa sprang han ham om Halsen og lo og græd. — Hvordan skal jeg dog takke Dem? De har gjort mig til det lykkeligste Menneske under Solen . . . .

Han løb hjem uden at skænke Præstens Datter en Tanke. Han styrtede ind i sin Dagligstue og rev de to blanke, bredbladede Øxer ned fra Væggen. Han greb en Kost og fejede de væmmelige Edderkopper ned fra Loftet. Saa samlede han Øxerne op for at gemme dem paa Loftet, og han dansede netop i sin Glæde rundt paa Gulvet med en Økse under hver Arm, da Døren gik op.

To Herrer traadte ind — en lille lys en med Lhorgnetter og sammenkneben Mund, og en stor, fuldskægget Mand, hvis brede Læber svulmede op til et foragteligt Smil.

— Menneskedyret i dets Blodtørst, sagde den store.

— Havde vi bare haft en Fotograf, sagde den lille. — Levende Billeder — hvad? Krigsdans i det tyvende Aarhundrede, opført af en kongelig Embedsmand i en Kulturstat. Det havde gjort sig, hvad, paa Møderne.

— Vi kommer, sagde den store højtideligt til Kasper, der stod ganske forvirret midt paa Gulvet og drejede de store Øxer under sine Arme. — Vi kommer paa Fredsforeningens Vegne for at tale til Deres Samvittighed.

— Er det Dem bekendt, hvad, at der er noget der hedder Fredsforeningen? spurgte den lille spydigt.

— Vi har besluttet at udrydde Krigen af Verden, vedblev den store. — Vi vil vække alle kristne Folkeslag af deres Barbari. Men hvordan skal vi kunne præke Fred for andre, saa længe De udøver Deres blodige Gerning midt iblandt os? I Fredens Navn, i Kristendommens og Kulturens Navn siger jeg til Dem: Læg Deres Øxer ned!

Kasper lagde lydigt sine Øxer paa Gulvet.

— Jeg forsikrer Dem, sagde han ivrigt, — jeg har aldrig slaaet et Menneske ihjel, og jeg ved bestemt, at jeg aldrig vilde kunne gøre det. Jeg var netop i Færd med at bære Øxerne op paa mit Pulterkammer, og jeg var ude af mig selv af Glæde over, at de i det mindste ikke mere skal betjenes af mig.

Han fortalte de to Fredsvenner sin simple Historie, og den store saa paa den lille.

— Han kan bruges, sagde han.

— En Skarpretter som Fredsprædikant, hvad? sagde den lille ivrigt — det er lige saa godt som en Drukkenboldt som Afholdstaler. Vi slutter Kontrakt, hvad.

Da Kasper om Aftenen sad og skrev sin Afskedsansøgning, var han indskrevet mellem Fredsforeningens Foredragsholdere og havde forpligtet sig til at tiltræde sin første Turné, naar han i en Maaned havde studeret den fredsvenlige Litteratur.

Tanken slog vældigt an, og Kaspers Ry fløj viden om. Alle vilde se denne kønne, unge Skarpretter, der lignede en Løjtnant og prækede saa blidt om, at man maatte ikke slaa ihjel. Og naar

han — mens han tænkte paa Korporalen, der ikke vilde give ham sin Datter, raabte med sin unge Stemme:

— Er en Soldat ikke en Bøddel? Er Tapperhed andet end Blodtørst? Er Krig ikke Mord? — saa drønede Bifaldet op imod ham, og han syntes næsten dette var en altfor stor Lykke ovenpaa Alverdens Foragt.

Imidlertid kom der færre og færre Tilhørere, og en Dag var der ikke andre end tre gamle Damer og en Pudelhund. Den store og den lille, der fulgte ham som to Skygger, saa til hinanden og nikkede.

— Vi maa vente, til det er drevet over, sagde den store.

— Hvad er der i Vejen? spurgte Kasper.

— De er en rar Foredragsholder, hvad? for den lille op. — De skulde læse Deres Avis.

Og Kasper læste i Aviserne, at hans Land var kommen i diplomatiske Forviklinger med Udlandet. Dag for Dag antog Telegrammerne en mere truende Karakter, og en vakker Morgen var der Krig. Soldaterne indkaldtes, ogsaa Kasper, men han hjemsendtes, fordi han var for smal over Skuldrene. Aviserne strømmede over af begejstrede Kampraab, og i alle Blade stod — under elleve fede Overskrifter og med spærret Tryk — følgende korte og fyndige Opraab fra Fredsforeningens Ledere:

Over for dette skammelige Overfald fra en ildesindet Nabo er kun ét Svar muligt. Der er ingen Fred for den, der bor ved Siden af en Røver. Dette er ingen Krig, det er den sagesløses Nødværge mod Voldsmanden. I Fredens Navn! Samler Eder, alle gode Borgere, om dette ene: at slaa Forbryderne Vaabnet af Hænderne!

Da Kasper næste Søndag var i Kirke, hørte han sin lille, vævre, venlige Præst prædike over Teksten: Alle de som tager Sværdet, skulle omkomme ved Sværdet. Gribende sluttede han med den Bøn: Herre, giv dine Børns Granater Kraft!

Frivillige meldte sig i Tusindtal; og en Dag læste Kasper i Avisen, at baade den store og den lille var gaaet med. Den lille var bleven Sekondløjtnant ved Husarerne, den store Major ved Jægerne.

Kasper følte sig mere ulykkelig end nogen Sinde; han kunde ikke følge med i Politik. Han følte sig lige saa fredelig stemt, som dengang han var Skarpretter, og han fandt, at her havde været en smuk Lejlighed til at lægge sit fredelige Sindelag for Dagen. Han holdt sig godt skjult i sit lille Hus og turde ikke se noget Menneske i Øjnene. Alle hans egne Fredstaler lød uophørligt i hans Ører, og han følte sig dybt skamfuld, som om han havde brudt sit Ord.

En Aften, da han sad med Ansigtet i sine Hænder og bedrøvet tænkte over den underlige Verden, hørte han pludselig en Summen ude paa Vejen. Da han saa ud, var der sort af Mennesker foran hans Hus. Der lød hæslige Skældsord ind til ham, og en Sten slog imod Muren.

— Hvad er dette her? tænkte Kasper. — De maa jo tro, at jeg er Skarpretter endnu. Og han vilde netop aabne Vinduet og sige dem, at de tog Fejl — at han aldrig havde saa meget som dræbt en Fugl og heller aldrig vilde gøre det — da der blev et stort Skrig derude og en Hagl af Stene fløj gennem Ruderne.

— Kryster! raabte en.

— Landsforræder! skreg en anden,

— Han har solgt os til Fjenden! Han vil have, at vi skal kysse paa Fingeren, naar vi faar en Bajonet i Ansigtet. Ud med ham, den Fredstaler, saa skal vi give ham Fred!

Kasper slukkede stilfærdigt Lampen, satte sig i en Krog og rokkede paa Hovedet med et forvirret Smil.

— Du gode Gud, tænkte han . . . . hvis dette er Mennesker, hvor kan det saa i Grunden være saa stor en Synd at slaa en af dem ihjel?

FRISE AF AXEL NYGAARD

Nede i den gamle Heregaardshave med de prægtige krogede Ege, der bredte sig værdigt beskyttende hen over Plænernes sarte, spæde Græs og Rabatternes jomfrueligt rødmende Rosenknopper, gemte sig under Vedbendes tætte Fletværk den hyggeligste Wigwam af et Lysthus.

Her sad en Aften i Forsomren min tidligere Skolekammerat, Carl Vestmark, og jeg og fordybede os i Minder fra Skoletiden. Vi havde ikke set hinanden fra 16 Aars Aldren og mødtes saa tilfældig som 33aarige Mænd en Dag paa Vesterbrogade. Min Næse, der — for at bruge et mildt Udtryk — har en karakteristisk Façon efter et Brud af Næsebenet, havde ikke forandret sig og givet Anledning til, at Carl havde genkendt mig. Han havde saa — ganske som i Skolen — ved at true mig med Prygl og andre Ulykker, hvis jeg ikke rettede mig efter ham, faaet mig til at aflægge højtideligt Løfte om at komme herned til hans lille rare Gaard, som han saa beskedent udtrykte sig.

Vi genopfriskede altsaa gamle Dage, nærmest lystige Episoder, som egentlig ikke harmonerede med Aftnens stille Fred og Slotsfaçadens skinnende Hvidhed med dens slanke Vinduer i Rundbuestil;-og uvilkaarlig kom jeg til at tænke over, at min Vens nuværende Stilling som Leder af et betydeligt Skov- og Landbrug virkelig heller ikke syntes afstemt efter hans Udviklingsaar, der efter mit Skøn kun var prægede af energiløs Letsindighed.

En af hans Drengestreger havde jeg netop mindet om, og vi gottede os ved Tanken om den forhadte Naturhistorielærers Forlegenhed, som var det ønskede Resultat af Carls Paafund. Han havde skaaret en Græstørv fra en Skoveng og i Hemmelighed bragt den op paa Skolens flade Zinktag en varm Sommerdag. Her var den bleven arrangeret meget troværdigt i et Hjørne, og Carl havde højst interesseret fortalt Hr. Gormsen, at han oppe paa Taget havde set forskellige mærkelige Planter, som han ikke kunde bestemme. Hr. Gormsen tilbød smigret Carl at gaa med ham derop efter Skoletid; alle vi andre Elever i Klassen listede med op paa Loftet, da Hr. Gormsen og Carl højtidelig vandrede derop, væbnede med Louper, Haandbøger i Botanik, Kniv og Pincet. Hr. Gormsens Forbauselse

var pragtfuld. Han udkrammede latinske Navne, ansaa Tilfældet for enestaaende og havde snart glemt Carls Nærværelse. Denne trak sig ogsaa tilbage som overflødig med en Bemærkning om, at han maatte hjem til Middag. Idet han gik ned gennem Lugen, var han saa »distræt« at lukke den i, og da den ikke kunde aabnes udvendig fra, var Hr. Gormsen henvist til at tilbringe Tiden foreløbig paa det utaalelig varme Tag. Her var det »enestaaende Tilfælde« efterhaanden bleven ham for mærkværdigt, og for sent opdagede han den løse Græstørvs Mangel paa Forbindelse med Taget. Fra forskellige ubemærkede Steder iagttog vi ellevilde af Henrykkelse Hr. Gormsens ganske haabløse Anstrængelser for at aabne Lugen. Hans Angstskrig efter Pedellen fyldte os med Fryd, og det var med Sorg vi saa Lugen aabne sig, og Pedellen komme som en frelsende Engel.

»I det hele taget,« udbrød jeg, »maa Du jo indrømme, at Dine fremragende Egenskaber ingenlunde udfoldede sig anordningsmæssigt i Din Skoletid, og jeg undrer mig over, hvad der egentlig har bevirket, at Du har svunget Dig op til at blive en velmeriteret Godsejer.«

»Ja saamænd er det mærkeligt,« svarede Carl Vestmark, »men bryg Dig nu en stor Grog, Poul, saa skal jeg fortælle Dig, hvorledes jeg har haft Held med mig og nu sidder som en formuende Jorddrot! Jeg forlod jo Skolen med en lille tarvelig Præliminæreksamen, og fik mit brændende Ønske opfyldt ved at blive Landvæsenselev hos min Farbroder, der havde en større Gaard i Midtjylland. Her lærte jeg ganske vist en Del Landbrug, men fik i Løbet af de 2 Aar, jeg var der, navnlig ogsaa lært at gaa paa Jagt og skyde ganske godt. Det var ikke særlig gode Aar for Landmanden og jeg plagede min Fader meget for at komme til Forstvæsenet, saa efter de 2 Aars Forløb lod han mig begynde som Forstelev i Skovene i Sorø. Først her opdagede jeg, at det ikke bestod i at gaa paa Jagt alene; der skulde læses meget, og Du ved, at jeg aldrig har været dreven i den Kunst at lære Lektier; jeg var ærlig talt bleven enig med mig selv om, at jeg ikke kunde lære disse Ting, men anvendte min Tid til at skyde med Riffel. Jeg øvede mig saa snart Lejlighed gaves, baade fra travende Hest og naar jeg selv løb, ja naar Skovrideren ikke var hjemme, yndede jeg at forsøge min Færdighed fra Børnenes store Gynge; og jeg opnaaede virkelig en saadan Sikkerhed, at jeg godt kunde have faaet Engagement som Kunstskytte tror jeg. Det blev imidlertid ikke paaskønnet til Eksamen; jeg faldt ynkeligt igennem.

Min Fader lod mig vide, at jeg hellere maatte se at blive til noget, inden jeg kom hjem, og med en hel Del Besvær fik jeg rejst et Laan paa 400 Kr. som Driftskapital. Jeg tog ned til Berlin, da jeg nok kunde saa meget Tysk, at jeg kunde gøre mig forstaaelig. Det viste sig ogsaa, at jeg meget let hittede ud af at bruge Pengene; efter et Par Ugers Forløb ejede jeg 20 Mark og maatte se at faa noget at bestille. Fra et Fæstekontor fik jeg Anvisning paa en Plads som Havearbejdsmand paa et Gods Sonnenburg, der laa 4 Mil syd for Berlin. Du kan tro det var strængt Arbejde, navnlig dagevis Gravning og ofte i stadig Regn; men det var ligesom jeg sonede mine Synder lidt og blev fri for noget af den kedelige Blaserthed, som jeg med mine 20 Aar havde tilegnet mig hjemme i Danmark. Naa, naturligvis havde vi ogsaa Fritid, og Du kan forstaa, at jeg snart blev Medlem af den lokale Skytteforening. Jeg kunde jo let mestre Kammeraterne i den Sport, og til alt Held gjorde en eller anden den gamle Godsskytte opmærksom paa mine Evner. Han kaldte mig til sig, prøvede min Skydefærdighed og fik hos Godsejeren, Baron v. Steplitz, udvirket, at jeg efter et halvt Aars Tids Forløb blev den gamle Skyttes Medhjælper. Du kan tro, det var en Forandring, der passede mig. Jeg fik Hest og blev pludselig regnet for et rigtigt Menneske; den værdige Baron nedlod sig til at hilse paa mig, og paa de store Jagtdage, naar de tyske Junkere og Officerere samledes paa Sonnenburg, havde jeg let ved at gøre mig gældende som jagtkyndig.

Men langt den største Interesse vistes der mig fra den unge v. Steplitz's Side; han var nylig bleven Student og fuld af Livsmod og Interesser, som han ikke kunde gaa stille om med. Vi red tit ud sammen, trods det at det egenlig ikke var velset. Du forstaar, at det ikke efter tyske Baroners Mening er passende for en Adelsmand at omgaas en almindelig Jæger. Men den unge v. Steplitz var altfor optaget af sociale Ideer til at ville lytte til den gamle Opfattelse i den Retning. Hans begejstrede Udtalelser om Menneskenes Ligeberettigelse og hans Forbitrelse over de undertryktes Kaar var saa ubeherskede, at jeg gjorde mit for at nedstemme hans ædle Tro paa Menneskene; men en ung Student, ved Du jo, er i Reglen paa det Standpunkt, at han har sine Meninger om Livets og Verdens Ordning urokkelig færdige; særlig maaske, naar han desuden er tysk Adelsmand.

Det kunde imidlertid altsammen være ligemeget, naar han ikke havde praktiseret sine skønne Ideer i Virkeligheden. Han havde meget ofte sin Gang hos Forpagteren, indlod sig gærne i Samtale med hvemsomhelst der og blev snart indtaget i en nydelig ung Husholdningselev, som bar det borgerlige Navn Ane Marie Bergfeldt. Han mødtes ofte med hende og opdagede snart, at hun var en kultiveret og intelligent ung Dame, der kun for Fuldstændighedens Skyld lærte Husholdning; snart optoges han ganske af hendes bedaarende mørke Øjne og hendes milde lyse Smil, og den unge raske Student var i Løbet af en Maaneds Tid forvandlet til en stille Sværmer, som jeg traf langsomt vandrende, tilsyneladende tungt grublende, hist og her i Skovene, særlig syntes han at foretrække et Parti med store gamle Lindetræer, der ludede nedover et Dalstrøg.

Kun sjældent søgte han mig nu og berørte ganske flygtigt direkte den Hjertesag, som optog ham; men saa meget lod han sig forstaa med, at det vilde være ham uudholdeligt at gaa og vente paa sin udkaarne de 5—6 Aar til han kunde faa sin Embedseksamen.

Den gamle Baron, der altid havde straalet af Glæde over at se den smukke lystige Student, var bleven opmærksom paa den Forandring, han var undergaaet og havde lagt Mærke til hans hyppige Besøg hos Forpagteren. En Dag kaldte han saa mig op paa Kontoret og spurgte mig om, hvad jeg kendte til Sønnens Interesse for Forpagterens Familje. Jeg forsøgte at gaa udenom, men maatte paa direkte Spørgsmaal bekræfte, at den unge Baron og Frk. Bergfeldt var set sammen. Jeg blev straks permitteret, men havde iagttaget, at min adelige Herre var i en Tilstand af Ophidselse, som let kunde gøre ham farlig for Omgivelserne. Det vedkom imidlertid jo ikke mig, der maatte lyde min Pligt og snart efter red ud med Bøsse for om muligt at skyde et Raadyr til Herskabet. Jeg tror nok, at jeg var for meget optaget af at tænke paa, hvad der vel gik for sig hjemme paa Sonnenburg, i al Fald saa jeg ikke noget Vildt, og da Skumringen begyndte at falde paa, vendte jeg Kursen hjemad.

Endnu før jeg var kommen ud af Skoven, ser jeg saa den gamle, hvidhaarede Kusk, Johan, komme saa hurtigt, hans stive Ben kunde bære ham, henimod Skovkanten. Da han fik Øje paa mig, vinkede han hastigt ad mig, og snart var jeg hos ham; han forklarede mig i usammenhængende Ord, at det var helt galt fat. Den Den gamle Baron havde haft en frygtelig Scene med Sønnen, som derefter var stormet barhovedet og forvildet at se paa ud i Haven. Nu havde de ventet paa ham; Middagen havde været serveret for en Time siden, men Studenten, der ellers var præcis til Maaltiderne, var ikke kommen, og nu havde den fortvivlede gamle Baronesse sendt hele Tjenerskabet afsted for at finde Sønnen.

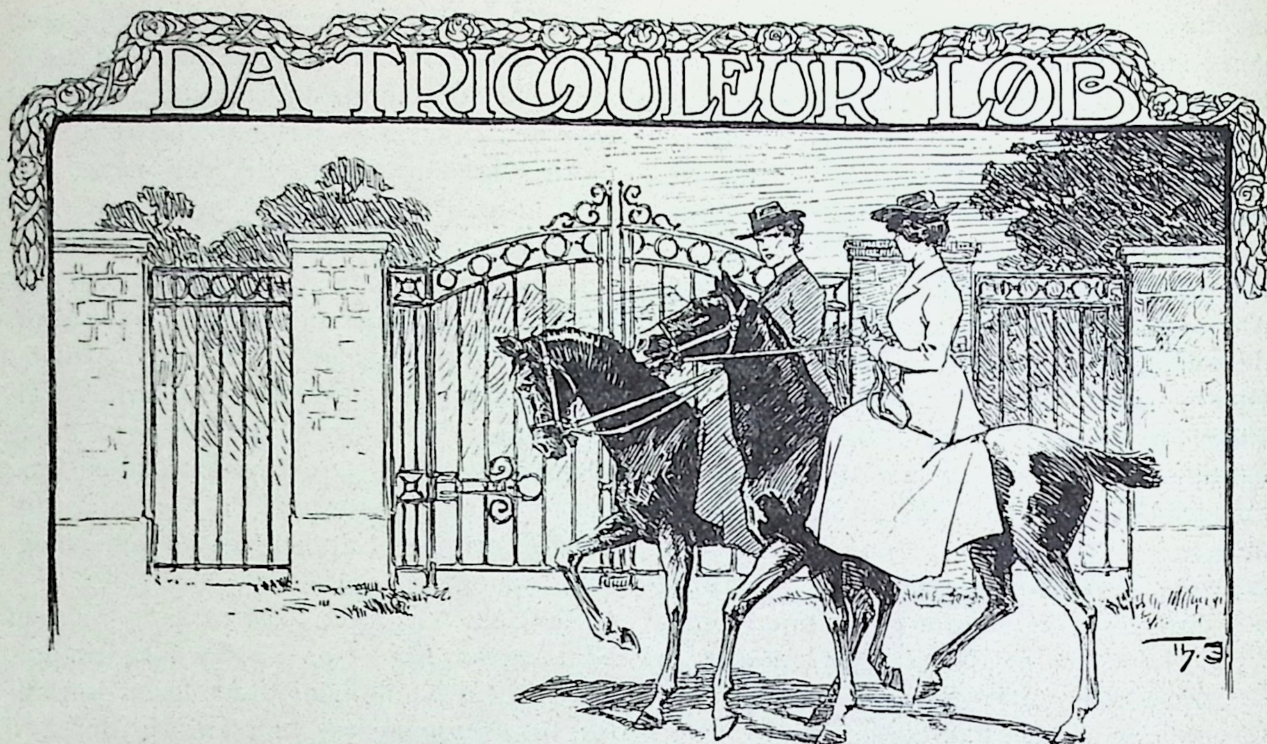
Øjeblikkelig vendte jeg min Hest om og galopperede hen i Retning af Skrænten med de gamle Linde, hvor jeg saa ofte havde set den unge Baron færdes. Paa min pustende og anstrængte Hest kom jeg op gennem Dalen, spejdende til begge Sider; der var saa uhyggeligt stille, og inde mellem Træerne dæmrede Mørket allerede.

Da hører jeg højt over mig en stærk Knagen, som maatte komme fra en af Trækronerne paa min højre Side; jeg holder Hesten brat an, stirrer derop og ser et Menneske hænge langt ude fra en af Grenene; som lammet af Skræk genkender jeg den unge Baron. Ganske instinktmæssig griber jeg til Bøssen, sigter paa den Alen Reb, som er mellem Grenen og Mandens Hals, trykker af og hører i det næste Øjeblik noget tungt tumle ned gennem Løvet og falde til Jorden. Opildnet af mit heldige Skud iler jeg hen til Studenten, flænger Rebet af hans Hals med min Hirschfænger og gaar straks i Gang med at foretage Oplivningsforsøg, som jeg havde set det gøre en Gang overfor en druknet. Imidlertid kom nu et Par af Tjenerskabet til og ilede efter min Befaling afsted efter Lægen. Længe før han kom, var den unge Baron kommen til Bevidsthed og havde kun sine Saar og Rifter fra Faldet at blive behandlet for af Lægen.

Ja, Du forstaar, at jeg var Dagens Helt. Ikke med Laurbærkranse eller Klapsalver, men med graadkvalt Taksigelse og hjærtelige Haandtryk fra v. Steplitz og Frue. Af den unge Baron fik jeg at vide, hvorledes han i Fortvivlelse over, at Faderen saa absolut vægrede sig ved at anerkende ham som Søn, hvis han ikke afbrød Forbindelsen med Frk. Bergfeldt, var kommen til at tage den ulykkelige Bestemmelse om Selvmord; da han imidlertid var naaet saa vidt, at han havde fundet en passende stor Gren og havde slaaet Strikken om Halsen svigtede Modet ham, og han havde holdt sig oppe i Armene uden dog at have Kraft til at komme tilbage. Udmattet og dødsangst havde han udholdt den farlige Stilling nogen Tid, men til Slut var hans krampagtige Tag om Grenen slappet, og han erindrede kun svagt, at han til Slut havde hørt Hestetrampen, inden han vaagnede op og saa mig.

En Uges Tid efter forlod v. Steplitz med Frue og Søn Slottet og vendte ikke tilbage. Det lod til, at Sønnen var bleven kureret for sit Sværmeri; jeg hørte aldrig noget til Frk. Bergfeldt, men har for et Aars Tid siden besøgt Advokat v. Steplitz i hans hyggelige Hjem i Berlin, hvor jeg modtoges af hans unge adelsbaarne Frue og deres 2 smaa Døtre. Og forresten er der jo kun tilbage at fortælle Dig det, som jeg finder er det fornøjeligste ved Sagen, nemlig, at jeg ikke fik nogen Redningsmedalje, men derimod en Anvisning paa 200,000 Mark.

Af M. ALEXANDER. Oversat af K. KORNERUP

Ill. af TH. IVERSEN

»Nu kunde det vel næppe findeSted,« sagde min Kusine Simonetta, »men for fem og tredive Aar siden var Alting meget forskelligt fra nu — især i Australien.«

Hun tav stille og saa tankefuldt frem over Hoppens graa Øren.

Vi red sammen i det graa Tusmørke efter en saadan Jagtdag, som man kun med Held kan opnaa tre Gange i Sæsonen, og paa den første Mil af de fire, der adskilte os fra Hjemmet, havde vore Tanker og vor Tale kun drejet sig om Dagens Sport: om de storartede Morgentimer, om det ligesaa storartede Ridt om Eftermiddagen — fem og tyve Minutter, ligesaa hurtigt som Hundene kunde løbe og tilslut Nedskydning af Vildet paa en aaben Plads.

»Vi havde det mageløst morsomt dengang,« sagde hun — »eller var det maaske, fordi jeg dengang var ung,« tilføjede hun med et Suk.

»Du kan skam ikke beklage dig. Du har det virkelig godt,« indvendte jeg. »Som nu idag. Jeg tror ikke, nogen tog Del i Jagten med mere Iver end du.«

»Ja vel, det benægter jeg ikke, men du kan nu alligevel ikke forstaa mine Følelser, kære Geraldine. Du er fem og tyve Aar, og jeg er fem og halvtreds, og ingen nok saa stor Sympati, Forstaaelse eller lignende kan udfylde det Svælg.«

Her kunde jeg ikke modsige hende og forandrede derfor Emne.

»Du kom bort fra det, du vilde sige om Australien, Simonetta. Hvad var det?«

»Nu vel, jeg tænkte paa et Væddeløb — Tricouleurs Væddeløb; men det har du vist hørt om, Geraldine?«

»Fortæl om det,« var mit eneste Svar, da Simonetta tav og saa paa mig.

»Aa, det er knapt Umagen værd, og jeg kan i Grunden ikke lide at tale derom, fordi Folk tror jeg overdriver — fortæller Røverhistorier om ikke ligefrem Løgn. Men det er sandt, fuldstændigt sandt, og det skete for fire og tredive Aar siden. Hun tav atter stille, og jeg saa paa hende.

Simonetta hørte til den Slags besynderlige Mennesker, der aldrig blive gamle, og som heller aldrig har været rigtig unge, hverken aandeligt eller legemligt. Hun lignede i den Grad en grim, ranglet Skoledreng, særligt naar hun var i Ridedragt, at man studsede ved at se hendes Nederdel og graa Haarknude. Jeg har endnu ikke mødt hendes Lige i Retning af Snedighed, Opfindsomhed og Aandsnærværelse, og Familien plejede at beklage den Fejltagelse, Naturen havde gjort ved at skabe hende til Kvinde med det Ansigt og hele Fremtoning.

»Fire og tredive Aar,« gentog hun. »Det er en

lang Tid siden, ikke sandt, Gerry? Lang nok til at forandre mangt — særlig i Australien, som jeg sagde. Jeg levede der med min Stedbroder, Tom, paa hans Gaard, Bryants Run, der laa i Ny-Sydwales, nær ved Darlingflodens Udspring. Tom var rejst fra England for at skabe sig en Formue ved Faareopdrætning; men det ligger ikke for vor Familie at skabe sig en' saadan, og paa den Tid, jeg taler om, havde han allerede tilsat sin Arv foruden en Del mere.

Han havde intet Anlæg for nogensomhelst Slags Forretninger, og et lystigt Liv i de Dage, hvor irske Adelsmænd endnu havde lidt Penge at more sig for, er just ikke den bedste Forberedelse til at tage Kampen op med Tilværelsen i de australske Kratskove.

Jeg, der var et femtenaars Barn, da jeg først kom dertil, var just heller ikke til megen Nytte for ham, skønt jeg senere hen prøvede paa at faa Sagerne paa ret Køl igen — hvilket var en vanskelig Opgave. Imidlertid den Tid jeg nu hentyder til, var dengang, jeg var omtrent tyve Aar, og Tom havde udtømt alle Hjælpekilder — han var ganske færdig, som du siger, Gerry. En lang Tørke Periode havde udtørret hver Draabe Vand i Distriktet, Faarene døde som Fluer, kort sagt vor Ruin syntes at være uundgaaelig, og vi levede kun fra Haand til Mund.

Vi var tre der paa Gaarden, foruden Karlene og nogle Sorte. Tom, jeg og en ung Mand, der hed Bucknal Stuart, der var den bedste Rytter, jeg nogensinde har truffet paa, men han ejede ikke en rød Øre.

Naa, en skøn Dag kommer Tom hjem efter en tre Dages Udflugt til de Kolonister, der levede nærmest Bryants Run, og han medbragte en ny Hest, som han havde købt.

Nu havde Tom, komisk nok, ligesaa lidt Held med Heste som med Faar, og Stuart Bucknal og jeg, som var ifærd med den ugentlige Bagning, forlod Brødet og gik ud for at se paa Bæstet i den Forventning at se en eller anden svajrygget Krikke eller i bedste Fald Levningerne af en fordums god Hest.

»Dens Navn er Tricouleur,« sagde min Stedbroder og pegede paa Hesten, som han havde bundet til Rækværket om den Indhegning, hvor Hestene gik.

»Den ser ud til at være god, ikke sandt Buck?«

Buck tog Piben ud af Munden og fløjtede: »God,« sagde han og tilføjede saa: »Hvor i Alverden har du faaet den?«

Tom styrtede sig ind i en lang og usammenhængende Forklaring om, hvorledes han havde købt Hesten, og Buck og jeg stod stille og saa paa den.

Den var værd at se paa. Jeg har i mit Livs Dage set mange smukke Heste, men aldrig nogen, der mere nærmede sig Idealet af en Hest end denne 11 Kvarters Fuldblodstraver Tricouleur. Den saa nærmest lille ud, men naar man stillede sig ved Siden af den, saa man, at det var den slet ikke, men den var udsultet, meget snavset og med en tynd Hale hængende mellem Benene. Dog var det øjensynligt, selv for den mest ukyndige, at Hesten var af Race. Men da man nu med Ord kun daarligt kan beskrive en Hest, maa du selv forestille dig, hvorledes den saa ud.

»Den ser ud som om den nok kunde vinde et Par Væddeløb,« sagde Tom oprømt, gik hen til Hesten, og lod Haanden glide ned over dens Forben.

Buck svarede ikke ligestraks. Han stod med rynkede Bryn og stirrede stift paa Tricouleur, saa udbrød han pludseligt med et Grin: »Nu har jeg det. Jeg troede jeg havde set den et eller andet Sted før — det har jeg imidlertid ikke. Men alligevel saa forstaar jeg det hele. Jeg har set dens Moder, og de ligner hinanden som to Draaber Vand. Har du nogensinde hørt om Hoppen, Miss Alice, der blev ført her til Landet, Tom? Hun var svært i Anseelse paa jeres Side af Vandet.«

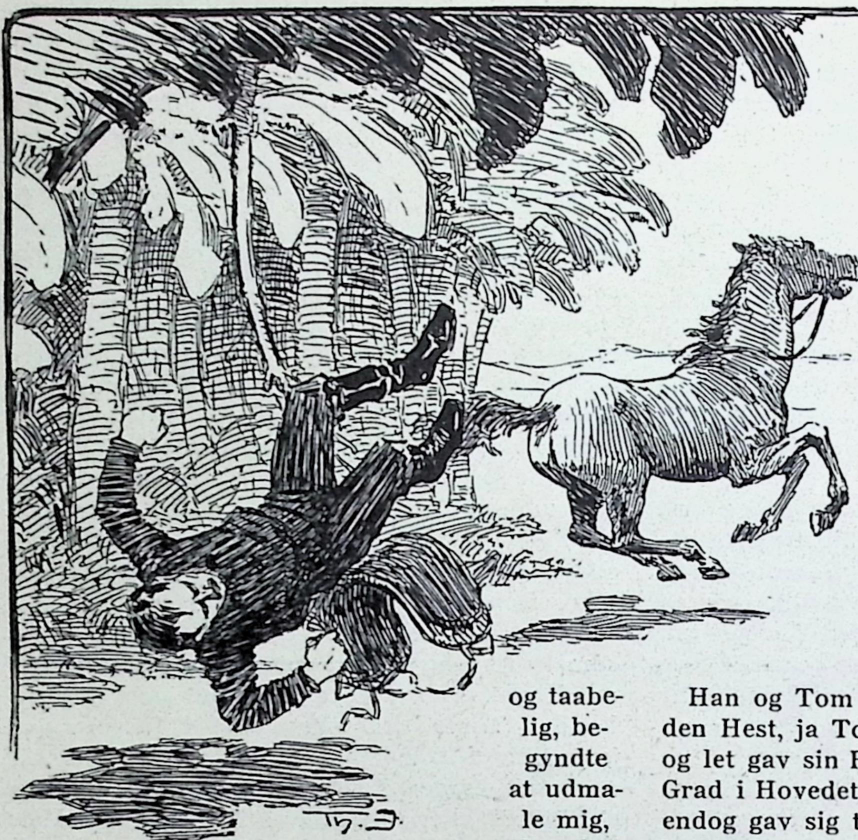
»Ja vel,« sagde Tom. »Blev hun ikke sendt til et Stutteri eller lignende i Nærheden af Melbourne for omtrent syv Aar siden?«

»Jo, og blev stjaalet en Nat, før hun havde været et halvt Aar her i Landet. Jeg saa hende kort efter, hun kom. Hun lignede den Hest der, som det ene Gummitræ det andet — den samme krumme, hvide Streg paa Forhovedet, de samme hvide Sokker, alting er nøjagtig det samme. Den Bande, der stjal hende, reddede sig og blev aldrig opsporet. Man mener, de kun beholdt hende nogle Maaneder. Da Føllet kom, skød de hende sandsynligvis ned eller jog hende bort. De kendte Føllets Stamtavle, og ved saaledes at stjæle Hoppen tre Maaneder før, opnaaede de at faa Føllet uden noget indbrændt Mærke, saa det kunde ikke nytte noget at komme med Spørgsmaal bagefter. Aa, det Kunststykke er blevet gjort før, og du kan være vis paa, at jeg har Ret.«

Tom lo, og jeg spurgte om han havde faaet nogen Oplysning om, hvorledes Hesten var blevet opdrættet.

»Jo,« sagde min Stedbroder. »Man sagde mig, at den var fuldblods, og at dens Navn var Tricouleur, men jeg troede naturligvis, at det var Usandhed. Manden solgte Hesten, fordi han var ødelagt — han ejede ikke en Øre: skulde det være saa heldigt, at Buck har Ret, saa har Lykken maaske vendt sig til Fordel for os.«

Toms Lykke havde saa ofte vendt sig og med saa ringe Resultat, at baade Buck og jeg smilede ved denne Bemærkning, men inderst inde følte vi os oplivede, og jeg, som var meget ung

og taabelig, begyndte at udmale mig, hvorledes Tricouleur i en nær Fremtid skulde vinde utallige Væddemaal og tjene Masser af Penge.

Da Hesten var kommet lidt til Kræfter, viste den sig at svare til sit Udseende; den var lige saa god, som dens Forældres Afstamning og Bedrifter lod En formode.

Uheldigvis viste den sig at være i Besiddelse af et frygteligt Sind, saa inden den havde været en Maaned paa Bryants Run, var der kun to Personer, der kunde nærme sig den — nemlig Bucknal Stuart og jeg. Ingen vovede at røre den, for den var rigtig ondskabsfuld og lurede altid paa Lejlighed til at bide Folk eller de andre Heste.

Den fik lige fra først af en besynderlig Kærlighed til mig og tillod mig at gøre ved den, hvad jeg lystede — til en vis Grad. Ogsaa Bucknal kunde trække den omkring og ride paa den, hvor han lystede, men ingen anden paa Gaarden, hverken hvid eller sort, kunde nærme sig den uden Fare. Sædvanligvis gav den dem slet ingen Lejlighed til at komme op paa Ryggen af den, og da den havde bidt en af Klippernes Tommelfinger af og dræbt en stakkels sort Dreng i Indhegningen, saa undgik man den.

Omtrent fem og halvfjers Mil borte, længere op ad Darlingfloden, var der en By, hvor der aarligt afholdtes et Væddeløb — det var en vældig Begivenhed der paa Egnen, kan du tro. Hvad Punchetown er for Irland, er Woombarroo Væddeløbene for Kolonisterne der omkring, thi der er ingen Sportsmænd, der kan hamle op med de australske. Ligesom Irerne er de fødte med Kærlighed til gode Heste.

Det aabne Forhindringsløb ved Woombarroo var vel værd at vinde, da Ejeren af den Hest der sejrede, i Reglen kunde tage over to hundrede Pund Sterling ind.

Det var et tre Fjerdingvejs Væddeløb med Vægt efter Alder, og da Tom opdagede, at Tricouleur kunde springe over hvadsomhelst, der blev anbragt for den og kunde løbe fra alle andre Heste paa vor Egn, saa besluttede han at forsøge sin Lykke. Buck skulde ride Hingsten; han var jo den eneste, som var i Stand dertil.

Han og Tom nærede store Forhaabninger til den Hest, ja Tom, der var en Del ekstravagant og let gav sin Fantasi frie Tøjler, satte sig i den Grad i Hovedet, at han ikke kunde tabe, at han endog gav sig til at snakke om, hvad han vilde bruge det vundne til, som om det var den mest selvfølgelige Sag af Verden.

Den Morgen vi drog til Woombarroo, red Tom og jeg ud i Hestehaven, han paa Tricouleur og jeg paa en graa Pony, den særligt havde kastet sit Nag paa. Den gjorde forskellige Forsøg paa at bide min Hest, og jeg holdt mig derfor bagerst.

Jeg lagde hverken særlig Mærke til Buck eller til noget andet, da pludselig en klirrende Lyd tiltrak sig min Opmærksomhed, og da jeg saa op, bemærkede jeg, at Bucks Spænder paa Saddelgjorden var gaaet op og nu slog paa Tricouleurs Forben.

Førend jeg kunde gøre Anskrig, slog Hesten vredt ud og satte i Galop. Bucknal saa ned og opdagede, hvad der var i Vejen, men netop som han forsøgte at tage Hesten op, gled Sadlen frem paa Halsen, og nu blev Tricouleur, der allerede var gnaven paa Grund af den graa Pony, aldeles rasende.

Det skete altsammen i langt kortere Tidsrum end det tager at fortælle derom. Springremmen gik naturligvis løs; den brede Lædergjord daskede løs paa Hestens Forben og gjorde den helt tosset. Den vendte om og fløj forbi mig, tværs over Indhegningen, henimod en Gruppe fortørrede Gummitræer. En Gren hang vinkelret ned faa Fod fra Jorden, den var hvid som en død Arm, og Strimler af Barken flagrede bedrøveligt i den svage Vind.

Jeg raabte til Buck, men det var forsent. Alle hans Bestræbelser gik ud paa at faa fat i den

løse Gjord, og han glemte fuldstændig Gummitræerne. Den løse Gren ramte ham paa Hovedet og fejede ham og Sadlen ned paa Jorden med en afskyelig dump Lyd. Tricouleur drejede af og standsede efter at have sparket ud, saa Støvet fløj omkring, vendte om, og til min Skræk og Forbavselse styrtede den sig løs paa Buck.

Buck, der havde tabt Bevidstheden, laa udstrakt paa Jorden, og Hesten trampede paa ham, rev i ham, løftede ham op i Skulderen og lod ham falde ned igen. Imidlertid var jeg naaet hen til den og gav mig til at slaa løs paa den med min Pisk, hvad der vendte dens Opmærksomhed fra Buck til mig — eller snarere til min Pony.

Tricouleur gav en kort, gennemtrængende Vrinsken og styrtede løs paa Ponyen med tilbagelagte Øren, og idet den rejste sig paa Bagbenene, greb den det stakkels, lille Dyr i Nakken og bed den afskyeligt. Ponyen blev vred, stejlede straks og var kampberedt; det saa ud til, at nu skulde det rigtig gaa løs, men saa slog jeg Tricouleur med saadan en Kraft i Hovedet, at den bøjede af og lod os passere, og førend den kunde gøre et nyt Angreb, svang jeg mig ud af Sadlen og greb den i Tømmen, men Ponyen satte afsted i Firspring, da den vel tænkte, at det var klogest at holde sig fra al Indblanding.

Tricouleur fnyste vildt og snappede først efter mig, men da jeg talte til den og klappede den paa Halsen, gav den sig til at snøfte helt venligt ad mig og gned Mulen paa min Arm.

Buck blev bragt op til Huset. Hans venstre Arm var brækket, og Skulderen var gaaet af Led. Kun et Par Uger var der tilbage til Væddeløbet.

Toms Ansigt, da han kom til og hørte om Uheldet, glemmer jeg aldrig. Han svor ikke og brugte ingen Kraftudtryk, men han blev askegraa i Ansigtet og mumlede: »Du gode Gud! Kommer Hesten ikke til at løbe, er jeg færdig!«

Først vægrede jeg mig ved at tro, at en Mand i Toms Alder og med hans Erfaring virkelig havde sat alt ind paa, om Hesten vandt, og at det skulde være den eneste Udvej, der var ham levnet til at besejre sine Vanskeligheder, men snart blev jeg overbevist om, at dette var Tilfældet — vandt Tricouleur ikke, var Tom ruineret.

Det kom for Dagen, at han havde laant Penge paa Hesten, og vandt han ikke, var der ingensomhelst Udsigt til at kunne betale dem tilbage.

»Hvad i al Verden skal jeg gribe til?« gentog han med svag Stemme. »Er der ellers nogen der kan ride Hesten?«

»Nej« svarede Buck. »Prøv ikke paa at sætte en Fremmed paa den. Du ved selv, hvad det betyder. Det er en slem Historie, Tom, og jeg ved ikke mine levende Raad. Det er kedeligt, at Simonetta ikke er en Mand.«

»Hun kan jo ride den, ikke sandt?« spurgte Tom og greb efter Idéen, som En, der er ved at drukne, efter et Halmstraa. »Giver man hende Bukser paa, er der ingen, der tvivler paa, at hun jo er en Dreng. Hun er da grim nok!«

Jeg hørte Buck le.

»Tom, du er minsandten fra Forstanden!« sagde han. »Det er meget kedeligt, gamle Fyr, men jeg er bange for, der ingen Udvej er.«

Da Samtalen var kommet til dette Punkt, stak jeg Hovedet ind og kaldte paa Tom, der kom ud paa Verandaen med et Udtryk, som var han paa Nippet til at briste i Graad.

»Hør Tom«, sagde jeg, idet jeg straks gik til Sagen. »Jeg hørte, hvad du og Buck talte om. Jeg har naturligvis ikke det ringeste Begreb om at ride Væddeløb, men Tricouleur kan i alle Tilfælde ikke smide mig af, og den vil lade mig ride paa sig, hvad den ellers ikke tillader nogen anden, undtagen Buck, saa hvis du tror, du kan faa mig til at se ud som en Dreng, saa vil jeg ride den for dig til Væddeløbet. — Hvad angaar Udsigterne til at vinde, saa kan den for den Sags Skyld ligesaa gerne blive hjemme, men hvis du gerne vil have, jeg skal forsøge, saa er jeg villig dertil.«

»Ja, det er da altid et Forsøg værd,« sagde Tom ivrigt. »Det bliver ikke nogen vanskelig Sag at faa dig til at se ud som en Dreng, du ligner jo ganske en. Klip dit Haar af, tag et Par Bukser paa, og der er ingen, der vil ane, hvem du er. Vi vil forsøge det. Sagerne kan nu engang ikke komme til at staa værre, end de gør for Øjeblikket. Det er Vanvid, men vi gør et Forsøg.«

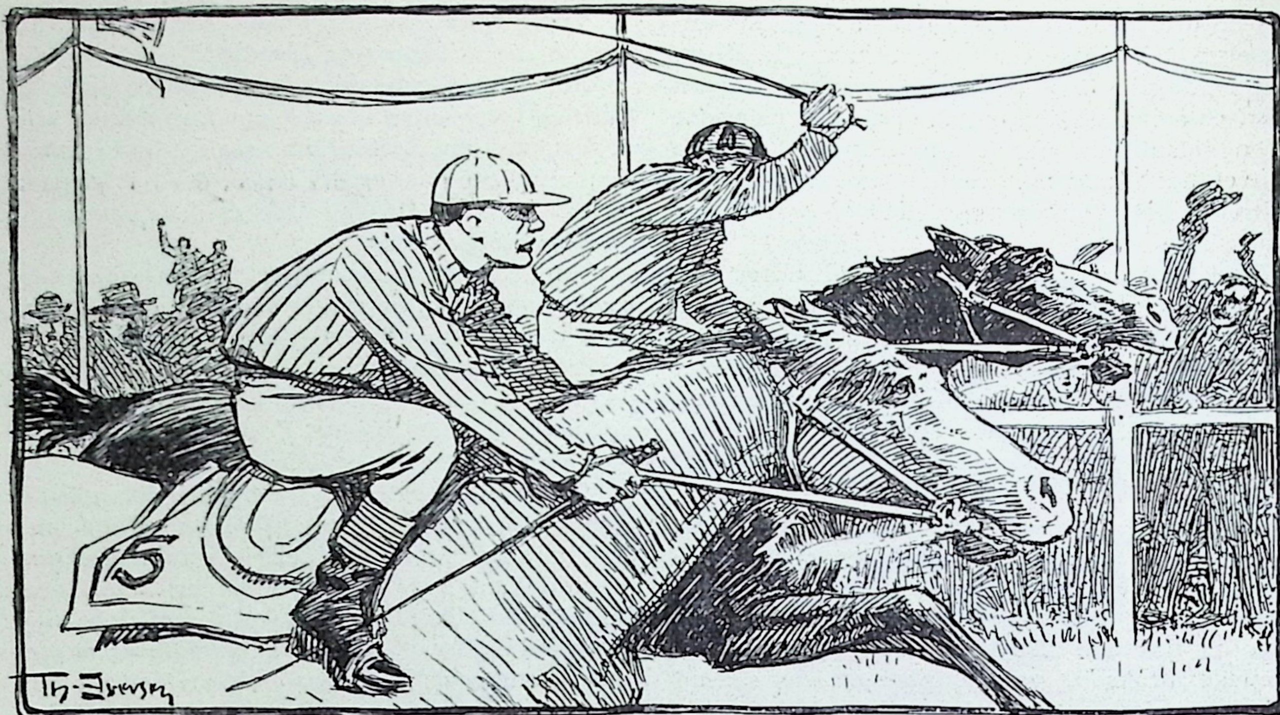
Og saaledes blev det bestemt, at jeg skulde ride Tricouleur til Væddeløbet.

Sandt at sige var jeg slet ikke bange. Jeg havde redet paa Herresaddel i de sidste fem Aar og følte mig meget sikrere der end i en Damesaddel, men jeg tilstaar, at Tanken om, at jeg skulde vise mig for Publikum i Herredragt, gjorde mig fortvivlet. Tom lo imidlertid af alle mine Indvendinger, og da jeg saa mig selv kortklippet og klædt paa som en Dreng, svandt al min Frygt for at blive genkendt.

Jeg skal ikke plage dig med en Skildring af vor Rejse gennem Landet eller en nærmere Beskrivelse af Woombarroo-Væddeløbene.

Det var sent paa Aftenen, da jeg, klædt i Væddeløbsdragt og en lang Støvfrakke, der tilhørte Buck, ledte Hesten ind mellem Mængden, der stod rundt om det Telt, hvor Vejningen fandt Sted.

Tricouleur var tilfældigvis i godt Humør, og da jeg listede mig ud efter at være blevet vejet, med Hæstedækkenet og Sadlen i min Favn, fandt jeg den omringet af en Gruppe Mennesker. Tom

der stod ved dens Hoved, svarede kort paa et Par Spørgsmaal angaaende dens Afstamning, og jeg saa, at han havde naaet en saadan Grad af Nervøsitet, at han næppe kunde beherske sig. Tricouleur stod med løftet Hoved, spidsede Øren og saa sig om. Solstraalerne brødes paa de brede Linier af dens kraftige Kryds og Bringe; det var et Syn, der maatte glæde ethvert Menneskes Hjærte. Venner af Tom kom til for at beundre den og saa nysgerrigt paa mig, og jeg hørte et Pigebarn, jeg kendte rigtig godt, spørge min Stedbroder om, hvor han dog havde faaet fat paa den rødhaarede, fladsnudede Dreng. Saa blev Sadlen lagt paa, og Tom plantede mig paa Hestens Ryg og førte mig afsted gennem Mængden. Tricouleur lagde Ørene tilbage, da jeg satte mig til Rette i Sadlen, men jeg klappede den paa Halsen og talte til den, saa travede den af, from som et Lam og snappede ikke engang efter Tom, som den ikke kunde fordrage.

»Bare jeg kan holde den«, hviskede jeg til min Broder.

»Det kan du ikke, og det vilde blot være til Skade, om du forsøgte derpaa. Sid godt fast og hold Hænderne lavt«, svarede han.

Jeg tog mod dette Raad med et overbærende Smil, da det var en bekendt Sag, at Tom var en daarlig Rytter.

»Hold igen, naar du kommer til Forhindringen ved Graven, Simonetta!« var min Broders sidste Formaning, da han gav slip paa Tømmen. »Det er et nederdrægtigt Sted, og du skal give ham Tøjlerne der.«

Jeg saa ned paa hans sveddryppende Ansigt og skælvende Hænder og lo.

Der var tretten Startere til Væddeløbet. Favoriten, en stor, graa Hoppe med Rejsning, fo'r forbi mig, da jeg red ud paa Banen. Dens Navn var Joan Willowby, og den var vanskelig at styre, men skønt den bar 161 Pd. — 14 Pd. mere end Tricouleur — forstod jeg, at det vilde ikke være nogen let Sag for ham at vinde over hende.

Folk var strømmede til Løbet, og ved hver Forhindring stod der en hel Klump af Tilskuere. Dommeren sad paa en Stol, der var anbragt paa et Bord, og bagved ham bølgede Mængden i tætte Skarer. Lyden af deres Stemmer og Bookmakernes Raab naaede op til Afridningsstedet. Jeg ser endnu Starten for mig: paa den ene Side den bølgende Linie af Hestene og de brogede Silketøjer; foran os den mørkebrune, snorlige Bane, der afbrødes af den første Forhindrings sorte Masse, saa det straalende Solskin, i hvilket alt laa badet, og Startningsflaget, som jeg stirrede paa med et Slags Raseri. Den graa Hoppe slog bagud, en kastaniebrun Hest snurrede rundt, og en Rødbrun vilde ikke staa i Linie, men Tricouleur stod saa stille som Træhesten i Troja, og jeg tænkte ved mig selv, at den havde vist været til Væddeløb før. Man rykkede sammen, og Hestene kom nærmere til hinanden. Jeg hørte Starterens Stemme:

»Er de parat nu? — Afsted!« og Flaget forsvandt.

Jeg troer Tricouleur straks tog Têten og lod de andre Heste bagud. Alt, hvad jeg ved er, at de andre kom ud af Syne, og at jeg hørte dem dundre bagved mig, men jeg kunde kun tænke paa min egen Hest. Heldigvis var Banen den første Fjerdingvej ganske lige, for det vilde

have været umuligt for mig at faa Hesten til at dreje om et Hjørne. Den sænkede Hovedet ned til Knæene og ligefrem halede af — bedre Udtryk kan jeg ikke finde til at beskrive dens Fart. Jeg forsøgte at holde igen paa den. Jeg skældte Tom ud i mit stille Sind paa Grund af Trensen, men hvad kunde det nytte nu! Jeg var ganske hjælpeløs; det eneste jeg kunde gøre, var at holde mig godt fast, anbringe Hænderne lavt og haabe paa at Tricouleur vilde blive paa Banen. Da vi kom til den første Forhindring, løftede den Hovedet lidt, spidsede Øren, sagtnede Farten og satte saa gennem Luften. Jeg ved ikke, om jeg havde troet, den ikke vilde springe, men nu steg mit Humør som Kviksølv, alt som Jorden fløj bort under de rappe Hove. Saa gik det altsammen udmærket, indtil vi kom til Graven. Jeg huskede paa Toms Formaninger om at hale i Tøjlerne og besluttede at følge hans vise Raad, men det var ligesaa umuligt, som at prøve paa at holde en Lavine af Klippesten tilbage ved at udspænde Lærred. Vi fløj ned i Graven. Forhindringen stod som en sort Masse lige for mig, kantet med Tilskuernes hvide Ansigter. Jeg lagde mig bagover og rykkede i Tøjlen, hvilket jeg endnu tror havde til Følge at jeg trak Hesten ned i Springet. Der lød et Brag, Sadlen drejede sig bort fra mine Knæ, Jorden fløj imod mig fra Siden. Jeg opdagede, at Ringen i Springremmen var under mit Bryst, og jeg saa et Glimt af Tricouleurs Bagben imod den hvide Himmel, saa slog min Skulder mod Jorden, jeg skrabede den ene Kind slemt paa noget haardt, og en tung Vægt rullede over mig.

Tricouleur kom straks paa Benene igen, men førend det lykkedes mig, saa jeg som en Skov af Ben fare forbi mig, og jeg havde et Indtryk af utallige Stigbøjler og Sadelgjorde. Saa var de passerede, og jeg var oppe igen, greb Tricouleur ved Springremmen og stod et Øjeblik, medens alting snurrede rundt for mig. En stor rødskægget Fyr traadte ud fra Tilskuerpladsen ved Forhindringen og løb hen til mig. Jeg tror, han spurgte mig om jeg havde stødt mig, og jeg bad ham vist om at holde Stigbøjlen, for han anbragte mig atter i Sadlen, og jeg jog afsted for at indhente Støvskyen foran mig, der nu var mange Længder borte. Jeg følte mig elendig tilpas og svimmel, Banen gyngede op og ned for mig, og ved den næste Forhindring befandt jeg mig halvvejs oppe paa Hingstens Nakke. Men jeg havde kun Tanke for at indhente Støvskyen for en hvilkensomhelst Pris. Vi var omtrent ved Maalet, før det lykkedes os. Tricouleur gjorde ikke flere uheldige Spring og viste hvad for en vidunderlig Hurtigløber, den var, ved snart at indhente de Længder, den havde tabt ved Faldet. Og nu var vi atter mellem de andre Heste. Rækkerne var noget udtyndede, da fire var faldne, og tre var haabløst langt tilbage. Tricouleur var en usædvanlig Væddeløbshest. Jeg kunde mærke, at den var næsten udmattet, men den stred sig videre, og de andre blev en efter en ladte tilbage. Jeg gav den ingen Hjælp, da jeg ikke vidste, hvad jeg skulde gøre, og desuden var jeg stadigt ganske fortumlet. Nu var vi lige ved Maalet, og jeg kunde se Dommeren. Kun den sidste Forhindring manglede, og Tricouleur var netop en halv Længde bagved Joan Willowby. Resten var slaaet af Marken — en Kendsgerning, der i det Øjeblik slet ikke gik op for mig, tværtimod, jeg troede alle de andre var lige i Hælene paa mig, og at jeg hvert Øjeblik kunde vente at se en Hestemule dukke frem ved Siden af Tricouleurs Nakke.

Tricouleur naaede vaklende Jorden efter at have sat over den sidste Forhindring, og nu strakte den brune Bane sig ligefor mig, kantet med to mørke Linjer, der syntes at svinde ind til en stor vinkende Masse bagved Dommerens Bord. Og Joan Willowby var stadigt en halv Længde foran. Dens Rytter piskede løs paa den, og Hoppen gjorde sit yderste. Hvor dog Tilskuerne hylede! Deres Stemmer lød som et Hav, der brydes mod Klipper. Jeg begyndte at blive ganske ude af mig selv og følte mig ligesaa hjælpeløs, som om jeg havde Mareridt. Dommerens Bord syntes at kravle langsomt, usigeligt langsomt henimod mig, Banen forekom mig uendelig lang, og den graa Hoppe var stadig forrest. Jeg vovede ikke at røre mig paa Tricouleur. Jeg huskede paa de Koldbøtter, jeg havde set Jockeyer gøre lige paa Slutningen af Løbet. Jeg sad som en Træklods med mine Hænder nærved Hestens Manke og med Blikket hæftet paa Joan Willowby. Vi var vist ved at styre lige ind paa Dommerpælen, da jeg i et pludseligt Anfald af Fortvivlelse, og følende at Løbet i hvert Tilfælde var tabt, greb min Pisk.

Tricouleur gjorde en sidste Anstrængelse. Hoppens graa Mule syntes at glide bagom Springremmen. Publikums Hylen holdt pludselig op, og jeg forstod, at Løbet var forbi.

Tom var fornuftig nok til ikke at gøre noget Spørgsmaal, da han ledte Hesten tilbage til Vejerummet. Jeg kan stadigt se for mig de mange Ansigter, medens jeg sled med Gjordene og Vægtdækkenet, og høre Toms Venners Lykønskninger og Spørgsmaal om hvorfra og hvordan han havde faaet Hesten og hvorledes den var blevet saa godt træneret til Bryants Løbet, og hvorfor hans Søster ikke var kommet med for at se paa Væddeløbet. Og da jeg med en meget øm Skulder og et skrabet og snavset Ansigt førte Hesten bort efter at være blevet vejet ind, fik jeg svær Lyst til at fortælle dem, at Toms Søster alligevel havde været med til Woombarroo-Løbene.

KEJSEREN I FÆNGSEL

BAG DIPLOMATIETS KULISSER

AF A. V.

Læserne vil erindre den internationale Spion, A. V.s Serier, der i sin Tid fremkom i »Hjemmets Noveller«. »Kejseren i Fængsel« er den første af en ny Serie, der ikke vil give den tidligere noget efter, hvad Spænding angaar. A. V. vil kaste et nyt Lys over visse mærkbare Begivenheder af den nyere Tids Historie og opregne forskellige Hændelser vedrørende Personligheder i meget fremskudte Stillinger.

Den virkelige Historie er undertiden mere spændende end en Roman. Hvis dette, som her skal fortælles, havde fundet Sted i Baghdad paa Harum den Retfærdiges Tid, da vilde det have fundet en passende Plads i »Tusind og én Nat«.

Da den berømte Udstilling i Paris 1900 havde været aaben i 2—3 Uger, netop paa en Tid, da en Sværm af Gæster af alle Nationaliteter stævnede til Seinestaden, blev jeg beæret med et Besøg af Hr. Regnault, Chefen for det franske hemmelige Politi.

Den enestaaende Stilling, jeg havde skabt mig som international Spion, ved Sendelser som Befuldmægtiget og Agent for alle de mest betydende politiske Personligheder, havde ikke undgaaet at vække en stærk Jalousi mod mig hos det franske Politi. Med Misundelse havde dette bemærket, hvorledes en privat amerikansk Borger ganske havde overfløjet dét paa dets eget Felt.

Hvis det ikke var imod min Natur at fremdrage Ting, der kunde smage af Praleri, kunde jeg fortælle flere interessante Træk fra min Sammenkomst i Rue Jerusalem, hvor dette berømte Korps spillede en ynkværdig Rolle.

Mit lille Kontor i Rue Scribe havde været Skuepladsen for mere end et hemmeligt Angreb — jeg tilføjer udtrykkelig mislykket — fra min Rivals Side, men dette var hans første aabenlyse Henvendelse.

Hr. Regnault, som lod et undersøgende Blik glide rundt, da han traadte ind, gik uden Omsvøb til selve Sagen:

»Jeg søger Dem, for at gøre Dem et Forslag. Maa jeg dog først spørge Dem, om De i Øjeblikket er optaget af nogen anden Sag?«

»I hvert Fald har jeg Tid nok til at høre paa Deres Forslag«, svarede jeg forsigtig.

Politichefen bed sig i Læben.

»De ved, naturligvis, at Paris just nu er overfyldt af Personer, med hvilke vi maa holde et vaagent Øje. Følgen heraf er, at vi har fuldt op at gøre, og at vi behøver Hjælp«.

Jeg saa med Forbavselse paa Politichefen. Var det virkelig muligt, at han havde søgt mig for at bede mig, der var Ven med Fyrster og Gesandternes Fortrolige, om at bistaa ham ved Arbejdet med Anholdelsen af engelske Lommetyve?

Regnault var hurtig nok til at iagttage min Modvilje.

»De Personer, her er Tale om«, skyndte han at forklare, »er de kongelige Personer rundt om fra, som besøger Udstillingen, eller i stort Antal er paa Vej til den, og hvis Nærværelse vil frembyde en fristende Lejlighed for Anarkisterne. Men maaske De allerede har været søgt netop med Henblik paa disse Besøg?«

Jeg smilede haanligt ved Tanken om at skulle blive opfordret til at ledsage en rejsende Prins rundt i Paris's Gader for at beskytte ham mod Stratenrøvere.

»Det er Ting, som fuldt ud saa godt kan udføres af en almindelig Detektiv til tyve Francs om Dagen. Jeg henviser Dem til at gaa til Scotland Yard eller til mine gamle Kompagnoner Pinkerton Company.«

Chefen for det franske Politi talte nu med dæmpet Stemme.

»Med Hensyn til nogle af vore Gæster søger vi en meget discret Mand, som ikke kan antages at ville drage Fordel af nogensomhelst Oplysning, som han maatte faa. Saadanne Folk faar man ikke for tyve Francs om Dagen. Tillad mig at spørge Dem om Honoraret for Deres Assistance.«

»Et tusinde Francs om Dagen«, svarede jeg uden et Øjebliks Betænkning.

Jeg antog mit Forlangende for uopnaaeligt, og det morede mig at se Chefen gøre en forbløffet Haandbevægelse.

»Men det er jo, hvad man giver en Erkehertug!«

Øjeblikkelig rejste jeg mig.

»Det er en Ytring, som jeg maa betragte som Afslutningen paa vor Samtale«, udbrød jeg med Styrke.

»Men jeg gaar ind derpaa!« skyndte Franskmanden sig at sige. »Vær ikke saa opfarende, min kære Hr. V. Men saa gør jeg Regning paa, at vi helt og holdent kan disponere over Dem i de kommende to—tre Uger?«

Jeg vaklede. Tilbudet var fristende nok, men den Omstændighed, at Regnault saa hurtig havde slaaet til, gjorde mig noget mistroisk. Der maatte ligge noget bag ved dette, at han, der lige havde søgt sin Tilflugt til mig, vilde gaa ind paa dette usædvanlige Honorar.

Jeg henvendte min Opmærksomhed paa den nye Betingelse, som han havde taget med i Overenskomsten.

»Helt og holdent — det kan jeg ikke sige. Jeg maa først se mine Optegnelser efter og undersøge, om der er noget, som jeg ikke kan lægge til Side.«

Hr. Regnault synes kun delvis tilfreds med dette Svar. Sluttelig forlod han mig, idet han sagde, at han i Løbet af et Par Timer vilde sende Bud til mig angaaende, hvad jeg bestemte mig til.

Imidlertid var jeg under mine Overvejelser naaet til det Resultat, at det franske Guvernement havde nogle Politiaffærer for, maaske i andre Dele af Evropa, og at det Engagement, man havde tilbudt mig, snarest havde til Hensigt at beskytte det selv mod min Indblanding.

Jeg skulde ikke længe blive i Uvished herom. Hr. Regnault havde just forladt Kontoret, da der kom Bud til mig fra den tyske Gesandt med Besked til mig om at se hen til Excellencen.

Det var ikke særlig presserende, men et Besøg hos Excellencen passede ind i de Forretninger, jeg netop skulde ud og udføre, og derfor besluttede jeg mig til at lægge Vejen forbi og strax aflægge et Besøg hos Gesandten, før end jeg kom nærmere i Forbindelse med Regnault.

Da jeg halvvejs var naaet ned ad Rue Scribe, opdagede jeg, at jeg blev iagttaget, uden Tvivl efter Ordre af min tidligere Besøgende, den Mand, som havde paastaaet, at han søgte min Hjælp til at vogte paa Andre!

Ved denne Iagttagelse blev jeg bestyrket i min tidligere Mening og af Hensyn til min Følgesvend forsømte jeg ikke paa Vejen til Gesandtskabet at give det Udseende af, at jeg havde meget alvorlige Ting for. Af alle Europas Fyrster var Kejser Wilhelm II den, der oftest havde gjort Brug af min Assistance, og han var naturligvis den vigtigste Genstand for det franske Politis Opmærksomhed.

Jeg traf Gesandten i stærk Ophidselse og stor Ængstelse.

»Naa, er De der, Hr. V.«, udbrød han, ikke synderlig elskværdigt, da jeg blev vist ind. »Jeg har sendt Bud til Dem, fordi jeg forstaar, at De i højere Grad end nogen anden sidder inde med Kejserens Fortrolighed. Skulde De tilfældigvis vide, hvor han opholder sig?«

Med stor Forbavselse mønstrede jeg Excellencen. Jeg tilstaar, at jeg blev meget overrasket.

»Uden Tvivl kan jeg glæde mig ved Hans Majestæts Tillid«, svarede jeg, »men han indvier mig ikke i alt, hvad han foretager sig. Jeg slutter mig til fra Bladene, at han opholder sig i Hubertsburg«.

»Saa kan De ikke hjælpe mig«, var hans hastige Svar. »Kejseren er forsvunden«.

»Siden hvornaar?«

»Ingen ved det bestemt. Det er oplyst, at han, medens han opholdt sig paa Slottet, har udtalt, at han havde forstuvet Anklen, og saa begav han sig op i sit eget Værelse. Imidlertid er han sluppet bort med sin fortrolige Tjener ingen ved hvorhen han er taget«.

»Hvornaar blev hans Fraværelse opdaget?«

»Først i Gaar. Marineministeren søgte ham for at modtage hans Underskrift angaaende en ny Krydser og opdagede, at Fuglen var fløjet. Jeg modtog i Morges et Telegram fra Kansleren, der oplyste mig herom og henviste mig til at tale med Dem. Naturligvis, denne Affære er en absolut Hemmelighed og maa behandles som saadan.«

Jeg begyndte at lægge to og to sammen.

»Udtaler Kansleren nogen Formodning om, hvor Hans Majestæt opholder sig?«

»Ja, det er det værste ved det. Vi frygter for, at han er taget hertil.«

Jeg nikkede. Ham var det altsaa, den notable Gæst, som Hr. Regnault var villig til at betale mig 1000 Francs om Dagen for at beskytte — eller for *ikke* at passe paa!

»Kejseren har altid haft Lyst til at aflægge Besøg i Paris«, oplyste Gesandten nu; »det franske Guvernement har ofte tænkt frem og tilbage angaaende denne Sag. Men man har altid været utilbøjelig til at indbyde ham officielt, og man har udtalt, at man ikke kunde indestaa for hans Sikkerhed, hvis han kom privat.«

Jeg dukkede alvorligt mit Hoved.

»Det ser ud til, at Hans Majestæt har besluttet sig til at komme trods dette. Og jeg frygter for, at man ved det.«

»Umuligt!« udbrød Gesandten med Overbevisning. »De vilde kun vide det, saafremt de var i Stand til at læse vor Cifferskrift, og den er en absolut Hemmelighed.«

Jeg havde ofte hørt denne berømte, uudtydelige Cifferskrift omtale, en Opfindelse af den store Moltke. Ved en anden Lejlighed skal jeg fortælle om mit eget glimrende Forsøg paa at tyde den.

»Det skulde glæde mig, om jeg kunde dele Excellencens Mening. Kejsere er bevogtede af flere Øjne end De tror, og alle fortrolige Tjenere er ikke ubestikkelige.«

Gesandten grundede tankefuldt.

»Jeg er ikke sikker paa, om det ikke er min Pligt at meddele det franske Guvernement Sagen«, svarede han efter Overvejelse. »Hvis der hænder Kejseren noget i Paris, vil det gaa ud over mig. Saafremt jeg ikke faar nærmere Underretning i Løbet af de kommende fire og tyve Timer anser jeg det bestemt for rigtigst, at jeg henvender mig til Minister Delcassé og beder ham lade foretage en Undersøgelse af, hvorvidt Kejseren er her«.

Jeg forlod Excellencen efter at han havde taget denne Beslutning og vendte tilbage for at vente det Bud, Hr. Regnault havde lovet at sende til mig.

Skønt jeg under disse Omstændigheder havde besluttet mig til at afvise hans Forslag, blev jeg dog noget urolig ved, at Tiden gik og der intet Bud viste sig. Jeg spiste til Middag hjemme og instruerede Portneren om, at enhver Person, der kom for at tale med mig efter at Gadedøren var lukket, øjeblikkelig skulde vises op til mig.

Klokken slog just tolv og jeg skulde netop gaa til Ro, da jeg hørte, at der blev ringet paa Døren til min lille Entresol.

»Hvilken Tid dog!« mumlede jeg, da jeg gik ud for at lukke op.

En Gendarm af et ret søvnigt Udseende stod udenfor; mindst af alt lignede han en Udsending fra min snu Kollega.

»De kommer fra Hr. Regnault?« spurgte jeg overrasket.

»Tværtimod, min Herre! Jeg kommer fra Guvernøren for Mazas.«

Jeg traadte et Skridt tilbage, idet jeg blev slaaet ved Navnet paa det mægtige Fængsel, hvori Frankrig indeslutter sine mest forvorpne Forbrydere.

Et Øjeblik antog jeg, at Politichefen havde bestemt sig til det usædvanlige Skridt at arrestere mig, og jeg beregnede hastigt Chancerne for min Flugt ved at overmande den Fyr, der stod foran mig og forlade Bygningen ad en Udvej, som kun var kendt af mig selv.

Politimandens næste Ytring bragte mig atter til Besindelse.

»En Flok Bøller er i Nat blevet arresterede i Udkanten af Parc Monceau. En af dem vedbliver at fastholde sin Uskyldighed. Han nægter at opgive sit Navn, men paastaar, at De vil være i Stand til at identificere ham og udvirke hans Løsladelse.«

Jeg lyttede med rynket Pande til denne mærkelige Tale. De parisiske Gaderøvere, hvis Bedrifter har givet dem Navn efter den engang saa frygtede Race af Amerikas Indianere, er mere vante til at arbejde i ensomme Kvarterer end i et fint Kvarter som ottende Arrondissement. Og det forekom mig i høj Grad paafaldende, at den nylig arresterede Forbryder var bleven ført lige til Mazas i Stedet for at blive indsat for Natten paa den nærmeste Politivagt.

»Hvor er det, De siger, at Arrestationen fandt Sted? spurgte jeg for at vinde Tid.

»Paa Boulevard Courcelles, ved Hjørnet af Rue Prouy.«

Jeg tænkte nøje over Tilfældet. Jeg var vel kendt med Stedet, lige over for Indgangen til Parken, hvor syv Gader løber ud, og jeg indsaa, at det frembød visse Betingelser for et Overfald.

Et yderligere lille Krydsforhør bestemte mig til at gaa ind paa Opfordringen. Jeg tog dog den Sikkerhedsforanstaltning at fylde mit Revolvermagazin og fulgte saa med Gendarmen ned til den Vogn, der havde kørt ham hertil fra Mazas.

Næsten alle Lys var slukkede, da vi kørte op foran den fæstningslignende Bygning, hvor den ukendte »Bølle« ventede min Tilstedekomst. Imidlertid, Fængselsguvernøren ventede for at modtage mig og jeg blev strax vist ind til ham.

Guvernøren for Mazas gjorde Indtryk af en typisk fransk Bureaukrat. Jeg kunde se paa ham, at han led af nogen Uro, skønt han forsøgte at skjule sin Bevægelse ved en meget officiel Optræden.

»De har modtaget mit Bud, min Herre, og han har uden Tvivl nøjagtig sat Dem ind i Sagen,« bemærkede han. »Den Fange, Talen er om, og som jeg foreløbig kun har betegnet ved Fange Nr. 100, blev sammen med sine Kammerater arresteret, da de var i Færd med et frækt Røveri, — efter hvad der fremgaar af de Oplysninger, jeg har modtaget, er jeg tilbøjelig til at anse ham for Fører for disse Gaderøvere. Derfor er det umuligt for mig at tvivle om hans Skyld, og hvis Politiets Beviser ikke bliver underkendte af Juryen, maa han allerede nu anses for at være dømt til ti Aars Strafarbejde.«

Guvernøren fremførte sin Tale med en Sikkerhed som om han læste den af et Dokument. Man maatte mistænke ham for at have lært den udenad.

Idet han saa paa mig som om han forbød mig nogen Afbrydelse, vedblev han:

»Imidlertid har denne Forbryder gjort Brug af Deres Navn og mit nøjeregnende Hensyn til Retfærdigheden, i Forening med det store Ry, De besidder for Ubestikkelighed og Diskretion, har besluttet mig til at give Dem Lejlighed til at komme i Forbindelse med ham. Samtidig maa jeg oplyse Dem om, at enhver Henvendelse, De maatte ønske at foretage ham vedrørende, maa ske til Justitsministeren og ikke til mig. Jeg er Guvernør for dette Fængsel, og min Pligt er det at vogte paa mine Fanger, indtil deres Løsladelse beordres mig af mine Overordnede. De forstaar mig nu?«

Jeg forstod, at den Mand, jeg befandt mig

overfor, vidste eller anede adskilligt mere end han valgte at udtale, og ligeledes, at han, eller de, hvis Instruktioner han rettede sig efter, ønskede at sætte en ordentlig Forskrækkelse i Livet paa Fange Nr. 100.

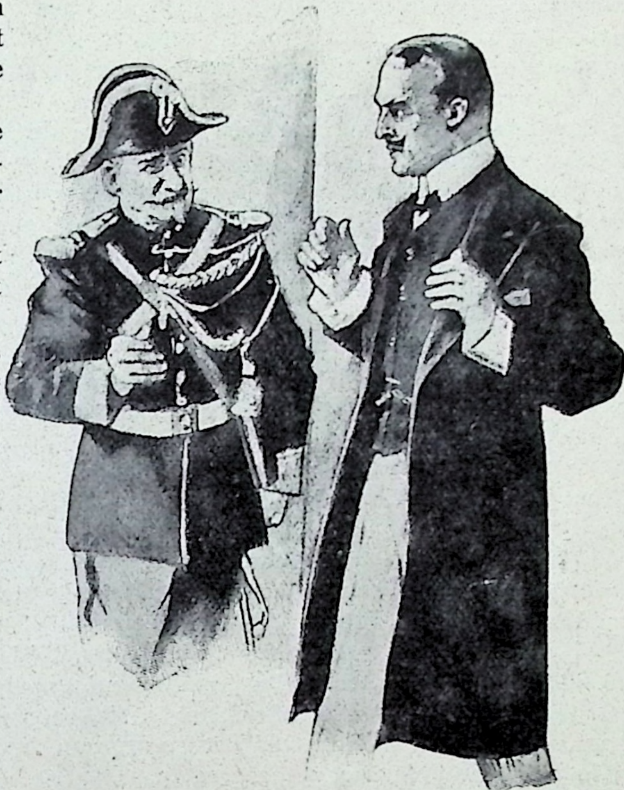
Mere skete der ikke mellem os. Paa et Tegn af Guvernøren viste den Fangevogter, som havde ført mig op til ham, sig igen og viste mig Vej gennem det store Fængsels Korridorer.

Omsider standsede vi ved en Dør, paa hvilken Nummeret 100 var malet med store, hvide Tal. Min Fører stak en Nøgle i Hullet, og idet han drejede om, sagde han til mig:

„Herren vil nok banke naar De ønsker at forlade Cellen. Jeg bliver udenfor.«

I næste Øjeblik befandt jeg mig Ansigt til Ansigt med Fangen.

Ved det usikre Lys, som fra et lille Vindue over Døren trængte ind i Cellen, bemærkede jeg en Mand med en af de Bluser, som franske Arbejdere gærne bærer, og hans Ansigtstræk var næsten skjult af et kruset, sort Skæg. Han laa paa en smal Feltseng — det slog mig øjeblikkeligt, at Cellen var bedre udstyret, end jeg havde ventet i et Forbedringshus — og da jeg traadte et Skridt frem, satte han sig hurtig over Ende og aabnede Øjnene.

— Jeg kommer fra Guvernøren af Mazas.

Fangen, der havde siddet i tre Timer, havde sovet!

Dog, denne Prøve paa virkelig kejserlig Mod var ikke nødvendig for at overbevise mig om Identiteten af min berømte Klient. Uden at vente paa, at han skulde give sig til Kende, bukkede jeg med Ærbødighed, og sagde med min mest underdanige Stemme:

»Jeg formoder, at Deres kejserlige Majestæt har sendt Bud efter mig.«

Wilhelm den II., Tysklands Kejser, Kongen af Prøjsen, Markgreve af Brandenburg og Herre til — jeg ved ikke hvor mange Besiddelser — tog øjeblikkelig Skæget af, som havde forandret hans Udseende saa meget, og udbrød:

»De ved, hvad det drejer sig om! Hr. V. — De er en Hexemester!«

»Det forekommer mig, at Deres Majestæt just nu har Brug for en Tryllekunstner,« svarede jeg og bukkede.

»Men sig mig,« vedblev Kejseren, »hvorledes har De fundet ud af det? Er min Nærværelse i Paris kendt? Er det kommet offentlig frem?«

»Vær blot ved godt Mod, Herre! Deres Fraværelse fra Hubertsburg er kun kendt af Deres Ministre og af en eller to Personer til, som ikke aabner Munden derom. Deres Nærværelse i Paris aner end ikke Deres Ministre.«

Kejseren trak Vejret lettet.

»I saa Fald kan jeg tillade mig en hjærtelig Latter over dette Eventyr som en meget god Spøg. Jeg vilde aldrig have tilgivet mig selv, hvis Pressen havde faaet fat paa dette. De vil vel ikke sige mig, hvorledes De er blevet saa godt underrettet.«

»Jeg vilde hellere, at Deres Majestæt ikke spurgte mig derom,« svarede jeg diskret. »Der er Hemmeligheder ved enhver Bestilling. Deres Gesandt sendte Bud til mig i Dag for at raadføre sig med mig angaaende Deres Forsvinden,« og jeg var saa hensynsfuld at tilføje, »men jeg vilde intet fortælle ham derom uden Deres Tilladelse.«

Idet jeg talte saaledes, udsatte jeg mig for, at Kejseren fik et urigtigt Indtryk af mig; men det vilde jeg hellere have, end at han skulde anse mig for alvidende.

»Det gjorde De rigtig i,« udbrød Wilhelm den II. hurtigt, »Min Gesandt var den sidste Person, til hvem jeg skulde fortælle denne Affære. Han har altid advaret mig mod selv at overskride den franske Grænse og jeg skulde nok faa at høre, om han vidste, hvad der var skel.«

Jeg hørte med nogen Uro paa denne Udtalelse. Det var klart, at den høje Fange ikke anede, hvor alvorlig Situationen var.

»Nu er Spørgsmaalet imidlertid, hvorledes Deres Majestæt skal komme ud?« sagde jeg for at vende hans Tanker.

Wilhelm II. rynkede Panden.

»Der kan vel næppe blive nogen Vanskelighed ved det. De skal blot i stræng Fortrolighed fortælle Autoriteterne, hvem jeg er, og de vil hurtig finde en Form for min Løsladelse.«

»Maaske var det bedre, om De fortalte mig, hvorledes De var blevet arresteret,« sagde jeg med Alvor.

Kejseren saa forundret paa mig, men gav mig Svar.

»Det er det mest besynderlige, jeg endnu har oplevet. Jeg kan nøjagtig fortælle, hvorledes det er gaaet til. Jeg kom gaaende langs en lille Park under min Vej til Champs Elysées, da jeg pludselig saa mig omringet af en Sværm Bøller, der syntes at springe frem fra Stenbroen. De overfaldt mig ikke, skønt de flokkedes om mig, og før jeg var blevet klar over Situationen, lød der et skarpt Fløjt og en Deling almindelige Gendarmer viste sig paa Scenen og begyndte at anholde til højre og venstre. Jeg var en af de først anholdte, og da jeg spurgte, hvorfor jeg var anholdt, pegede de paa en velklædt, ældre Herre, som jeg ikke før havde bemærket, og som beskyldte mig for at have røvet hans Ur. Jeg forsøgte at forklare, at jeg ikke havde noget med den Sag at gøre, men Politiet vilde ikke høre et Ord og bragte mig lige hertil. De ser nu, hvorledes det er gaaet til. Jeg haabede paa at blive løsladt, da den ældre Herre havde set mig, men jeg antager, at han har forvekslet mig med en anden.«

Jeg rystede meget betænkelig paa Hovedet, da jeg hørte denne Fremstilling.

»Jeg maa lykønske min Ven Regnault for den Dygtighed, hvormed han har iværksat sit Coup, siden det lader til, at selv Deres Majestæt har ladet Dem føre bag Lyset.«

Kejseren sprang næsten op fra Sengen, som han sad paa, da jeg fremkom med denne Bemærkning.

»Skal dermed være sagt, at de vidste, hvem jeg var?«

»Jeg nærer ingen Tvivl om, at denne tilfældige Hændelse meget omhyggeligt har været planlagt forud, sandsynligvis paa den Dag, da De forlod Hubertsburg. Bøllerne var simpelt hen Detektiver og ligeledes den Mand, som paastod at hans Ur var røvet.«

Kejseren var som lamslaaet. Først nu syntes han at opfatte Situationens Alvor.

»De tror, at det franske Guvernement har formelig planlagt dette Overfald?«

»Det er jeg vis paa!«

»Og de har altsaa vidst om mit Besøg i Paris?«

»Utvivlsomt! Jeg forstaar nu Aarsagen til et Forslag, som jeg allerede i Morges modtog fra Chefen for det hemmelige franske Politi. Han udtalte, at han ønskede min Assistance; det er nu klart, at hans Hensigt var at forhindre min Indblanding i denne uhørte Plan.«

»Maaske det nu er Dem tilladt at blande Dem i Sagen?«

»Af Klogskabshensyn, Herre. De har udført deres Forsæt, og de ønsker lige saa lidt som De, at denne Affære skal komme offentlig frem.«

»Men hvad tænker de da paa?«

»Det vil jeg uden Tvivl faa at vide af Hr. Delcassé, naar jeg søger ham for at udvirke Deres Løsladelse. Det vil, tror jeg, være ganske ørkesløst at forhandle med Politiet.«

Kejseren rejste sig.

»Hvis Hr. Delcassé indbilder sig, at jeg i denne Celle skulde gøre ham nogen Indrømmelse, som jeg ikke vilde gøre omgivet af min Hær, saa tager han meget fejl.«

Denne stolte Erklæring, udtalt med en Besindelse, der tifold forøgede dens Styrke, gjorde et dybt Indtryk paa mig.

»Jeg sværger paa, at jeg vil faa Deres Majestæt ud herfra i Løbet af tre Dage!« udbrød jeg.

Kejserens Opbragthed lod sig ikke mildne.

»Hver Dag skal koste Frankrig en Besiddelse — det er min Besked til Hr. Delcassé!«

Trods det Vink, som Guvernøren for Mazas havde givet mig, var jeg bestemt paa at gaa lige til Udenrigsministeren. Det stod klart for mig, at i denne Affære spillede Justitsministeriet kun en underordnet Rolle.

Saasnart Porten til Ministeriet paa Quai d'Orsay blev aabnet den følgende Morgen, gik jeg derop og udbad mig en øjeblikkelig Samtale med Hr. Delcassé.

Denne elegante Herre, som havde givet den franske Udenrigspolitik et saa stærkt antigermansk Præg, havde for nylig efterfulgt Hr. Hanotaux, der var en Fjende af England.

Jeg fandt ham bøjet over et Kort over Nord-Afrika, som var udfoldet paa Bordet foran ham. Han modtog mig med en fuldkommen rolig Mine, idet han ikke forraadte nogen Overraskelse ved det Besøg, som jeg mærkede han var fuldt forberedt paa.

Jeg ansaa det for klogest ikke at vise nogen Mistillid til den franske Regering.

»Jeg kommer her i et meget delikat Ærinde«, begyndte jeg. »I Aftes er den tyske Kejser, som lige var ankommen til Paris i dybeste Inkognito, blevet arresteret af Politiet, som antog ham for en Gaderøver, og i dette Øjeblik sidder han i Arresten i Mazas.«

»De maa sikkert tage Fejl«, udbrød Hr. Delcassé, da han havde ladet mig fortælle de nærmere Omstændigheder. »Vi har ikke modtaget nogen Meddelelse om et Besøg af Kejseren, og jeg ser af Morgentelegrammerne, at han endnu opholder sig i Hubertsburg, hvor han ligger syg af en Forstuvning.«

»Jeg tillader mig at forsikre, at Forholdet er som jeg har sagt. Hans Majestæt har ikke underrettet Dem om sin Hensigt, fordi han frygtede for, at De vilde vige tilbage for at give Tilladelse til et saadant Besøg.«

Den franske Minister rystede dadlende paa Hovedet.

»I saa Fald, Hr. V., maa de indrømme, at Kej-

seren havde handlet meget urigtigt. Et Besøg af en fremmed Fyrste, som ikke er tilladt af Landets Regering, er et fjendtligt Indfald, hverken mere eller mindre.«

Mit Mod sank, da jeg var nødt til at indrømme Rigtigheden af denne Betragtning.

»Men da han nu ikke er kommet i Egenskab af Fyrste?« forsøgte jeg.

»Er det en Fyrste eller er det en Privatmand for hvem De beder mig interessere mig i hans Uheld?« var hans korte Svar.

Spørgsmaalet gjorde mig tvivlraadig. Hvis jeg svarede, at det var en Privatmand, vilde Hr. Delcassé henvise mig til Justitsministeren; hvis jeg svarede, at det var en Fyrste, vilde han foretage en officiel Henvendelse til den tyske Gesandt. I begge Tilfælde løb man den Risiko, at Sagen vilde blive offentlig kendt, hvad den høje Fange fremfor alt vilde undgaa.

Ministeren opnaaede at forøge min Tvivlraadighed ved at tilføje:

»I Øjeblikket forekommer Deres Henvendelse mig fuldstændig formløs. Jeg har aldeles intet Kendskab til den Person, der efter hvad De fortæller mig holdes tilbage i et eller andet Fængsel paa Grund af en alvorlig Anklage"

Før jeg var bleven klar over Situationen, lød der et skarpt Fløjt og en Deling Gendarmer viste sig paa Scenen og begyndte at anholde til højre og venstre.

Jeg begyndte at ane den Vej, han vilde slippe ud ad.

»Tvivler De paa mit Udsagn?« udbrød jeg med Energi.

»Det gør jeg naturligvis ikke«, var hans snu Svar. »Men jeg tager mig den Frihed at tvivle paa Deres Meddelers Ord.«

»Min Meddeler er Kejseren selv, som jeg i Nat saa i Celle Nr. 100, Mazas-Fængslet.«

»Eller en Person, der udgiver sig for at være Kejseren — ikke?« svarede han med et velvilligt Smil.

»Der er just nu en stor Mængde fremmede Eventyrere i Paris. Det vilde ingenlunde være mærkeligt, om en af dem havde en vis Lighed med en stor Fyrste. Og det er let at forstaa, at en saadan Eventyrer i en snæver Vending strax vilde faa den Tanke at udgive sig for Kejseren, der rejste inkognito.«

Trods min voxende Ængstelse kunde jeg dog ikke undlade at føle noget af den Beundring, som den ene Fægter føler overfor den anden Mester i Kunsten.

Det er bedst at gaa en anden Vej, tænkte jeg og besluttede mig til at bringe Samtalen ind paa et praktisk Grundlag.

»Lad os sætte, at Fangen, som vi vil kalde

Nr. 100, er en Person, der nyder den tyske Kejsers Bevaagenhed, og at jeg henvender mig til Dem i Hans Majestæts Navn for at udvirke hans Løsladelse.«

Udenrigsministeren kastede et Blik paa mig, som var virkelig sublimt.

»I saa Fald maatte mit Svar til Dem blive, at Retten i Frankrig maa gaa sin Gang uden Persons Anseelse. De taler til mig om en Mand, som er under dens Varetægt, og den kan ikke tillade, at Forhørene sker for lukkede Døre. Fransk Ret kender ingen Begunstigelse, den er udenfor enhver Indflydelse og handler i det fulde Dagslys« —

Jeg afbrød hans Veltalenhed:

»Vi opholder Hans Majestæt! Forestil Dem, at han sendte sin Gesandt herhen for at gøre Forestilling om hans officielle Løsladelse.«

»I saa Fald blev jeg nødsaget til at lade optage en officiel Raport om, at den tyske Kejser havde trængt ind i Frankrig uden Tilladelse fra Republikens Regering, og saa forlange Satisfaction.«

Det sidste udtalte han med beklagende Stemme.

»Hvilken Satisfaction vilde De forlange?«

Hr. Delcassé kastede for første Gang efter min Indtræden i Værelset et Blik paa det Kort, som jeg havde bemærket paa hans Bord.

»Jeg vil være tilfreds med en Forsikring om, at Tyskland ikke vil se med uvenlige Øjne paa Frankrigs Udvidelse i Nord-Afrika.«

»Har De maaske mærket en saadan Stemning i den senere Tid?«

»Nej. Men jeg har i de sidste Aar lagt Mærke til en voxende Aktivitet hos en Del af de tyske Handelsmænd i Marokko.«

Jeg saa bestemt paa ham, da han udtalte de sidste afgørende Ord. Det var altsaa hans Pris. Wilhelm den II.s Løsepenge var Herredømmet over Marokko!

Videre Samtale var ørkesløs. En Politiker, der havde fattet og udført saa farlig en Plan, var næppe tilbøjelig til at ville give Afkald paa sin Indsats.

Men der var en Mand i en højere Stilling end Hr. Delcassé, og, antog jeg, med mere redelig Tænkemaade. Jeg tog Afsked med Ministeren, idet jeg lod som om jeg agtede at forelægge hans Betingelser for min fyrstelige Principal. Saasnart jeg var naaet udenfor Ministeriet, tog jeg en Vogn og kørte lige til Elyceum.

Den franske Republiks Præsident var selvfølgelig ikke saa let at opnaa en Samtale med som en Minister. Men efter en lille Ventetid blev mit Kort, hvorpaa jeg havde skrevet de Ord: »I Anledning af et personligt Ærinde fra H. M. Kejseren af Tyskland«, bragt ind og jeg opnaaede den Ære, at faa en privat Avdiens.

Hr. Loubet, hvis rolige og venlige Værdighed var en Borgen for Oprigtighed og Velvilje, modtog mig paa en Maade, som viste mig, at jeg havde været i fuldstændig Uvidenhed om den hele Intrige.

Mine første Ord elektriserede ham.

»Hvad siger De?« udbrød han. „Kejseren er Fange paa fransk Territorium! Tag Plads, min Herre, og sæt mig ind i denne mærkelige Begivenhed.«

Jeg fortalte den hele Historie fra først af og skjulte ikke min Overbevisning om, at Kejserens Fængsling ligefrem var udført i den Hensigt at sikre hans Tilslutning til et fransk Protektorat i Marokko.

Præsidenten hørte paa mig med spændt Opmærksomhed. Da jeg var færdig, sagde han:

»Jeg finder, at begge Parter har handlet urigtigt i denne kedelige Affære. Man maa bebrejde Kejseren, at han har overskredet Frankrigs Grænse uden min Invitation. Frankrig har Ret til at bestemme, hvilke fremmede Fyrster det ønsker at modtage i Landet. Og da han har valgt at tage til Frankrig som Privatmand, kan Kejseren ikke forandre Karakter og anmode mig om at bistaa ham som Fyrste.«

Jeg hørte angst paa dette Ræsonnement, hvis Berettigelse jeg ikke kunde bestride.

»Hr. Delcassé fortjener ogsaa Bebrejdelse, hvilket jeg skal lade ham vide«, vedblev Præsidenten. »Det var hans uafviselige Pligt at stoppe Kejseren ved Grænsen. At lægge en Fælde som han har gjort det, er uværdigt for Frankrigs Storhed.«

Mit Haab kom tilbage ved disse Ord. Hr. Loubet sluttede:

»Paa et Punkt er jeg enig med Hr. Delcassé. Det er umuligt for mig at vide, om den Fange, der er betegnet med Nr. 100, er en fremmed Fyrste og derfor ikke underkastet den franske Lov. Derfor kan jeg heller ikke paabyde hans Løsladelse paa Grund af, at han er under falsk Anklage. Det er en Sag, som alene Domstolene er i Stand til at afgøre.«

»Men hvad vil Deres Excellence da gøre?«

»De vil faa det at se!«

Præsidenten trykkede paa en Klokke, og sagde til Sekretæren, som traadte ind:

»Bring mig Grand Cordon. Og sørg for, at mit private Køretøj kommer tilstede.«

I Løbet af faa Minutter kom Sekretæren tilbage, bærende paa en Kasse, hvoraf Præsidenten fremtog Æreslegionens berømte Hæderstegn, der betegnede, at han var Chef for denne Verdens mest agtede Orden. Hr. Loubet lagde Ordenskæden om sin Hals, fæstede det karmousinrøde Sjærf tværs over Brystet og tog en let Overfrakke paa, hvorved han dækkede Ordensdekorationerne.

»Følg med mig,« sagde han.

Jeg fulgte ham op i Vognen og han gav sin Ordre: »Til Mazas!«

Jeg tvivlede ikke længer om, at Hr. Loubet havde i Sinde at sætte Fangen i Frihed; men jeg var ganske ude af Stand til at gætte, under hvilken Form han vilde gøre det. Selv gav Præsidenten ikke nogen Oplysning med Hensyn til Grunden for hans Besøg.

Vi stod af ved Fængslet og Præsidenten befalede Dørvogteren, at han strax skulde føre ham til Guvernøren. Vi traf denne Øvrighedsperson i det Værelse, hvor han for mindre end tolv Timer forinden havde modtaget mig.

Han rødmede til Haarrødderne da Præsidenten blev anmeldt. Med stor Værdighed satte Hr. Loubet sig paa Guvernørens Stol.

»De har i Deres Varetægt en Fange, som nægter at opgive sit Navn, og som er indført i Fangelisten som Nr. 100.«

»Deres Excellence!« stammede den forfjamskede Embedsmand.

»Jeg kommer for at se ham blive løsladt.«

»Men, Deres Excellence!« gentog Guvernøren paa en hjælpeløs Maade. »Fangen er anklaget for en grov Forbrydelse.«

»Jeg ved personligt, at han er uskyldig,« bemærkede Præsidenten.

»Deres Excellence medbringer maaske en Ordre fra Justitsministeren?« indvendte Embedsmanden.

»Det er unødvendigt. Jeg handler i Egenskab af mit personlige Prærogativ. Bring mig Deres Bog.«

Guvernøren tøvede endnu.

»Naar jeg én Gang har modtaget en Fange, er jeg ansvarlig for ham overfor Ministeren. Jeg kan ikke frigive ham uden en Ordre fra Retten.«

Hr. Loubet rødmede og lod sin Overfrakke glide tilside, hvorved de glimrende Emblemer for hans Stilling kom tilsyne.

»I den franske Republiks Navn befaler jeg Dem at adlyde mig!«

— I den franske Republiks Navn befaler jeg Dem at adlyde mig!

Bleg og skælvende over hele Legemet gik den forskrækkede Guvernør tværs over Gulvet og kom tilbage med en stor Protokol, der indeholdt Optegnelser om Fangerne.

»Slaa op paa Nr. 100.«

Guvernørens Fingre skælvede af Angst, men endelig lykkedes det ham dog at finde Siden.

Den var inddelt i Rubriker. Den første angav Fangens Numer, den anden hans Navn — i dette Tilfælde læste man her »nægtet at opgive det« — og saa var der en for Alderen, Signalementet, Forbrydelsen og Straffens Varighed. Denne var betegnet: »Hvorledes og hvornaar løsladt.«

Hr. Loubet dyppede Pennen i Blækhuset og skrev ud for den sidste Rubrik med stor og rolig Haand:

Benaadet af Republikens Præsident.
Emile Loubet.

Guvernøren læste det, dukkede Hovedet og tav stille.

»Der er Deres Fuldmagt,« sagde Præsidenten, idet han lagde Pennen fra sig; »vis mig nu Fangens Celle.«

Uden at sige et Ord ledsagede Fængselschefen os derhen, hvor jeg havde forladt den kejserlige Fange, og aabnede Døren.

»De maa fjærne Dem,« bød Hr. Loubet. »Og De, Hr. V.—, vær saa venlig at vente her nogle Minuter.«

Han gik alene ind i Cellen og lukkede Døren efter sig.

Jeg stillede mig over ved Gangvinduets Nische og lod Blikket glide ud over en af disse smaa, mørke firkantede Fængselsgaarde, som dette saa stærkt sammenbyggede Storfængsel er saa rig paa. Men mit Blik dvælede ikke længe ved dens toppede Brosten med Græs imellem.

I en anden Vinduesnische, hvor Gangen drejede om i en Vinkel, lagde jeg nemlig Mærke til Fængselschefen, der ved Lyset fra Gaardsrummet undersøgte et Dokument, han havde taget frem fra sin Tegnebog. Han stirrede paa Underskriften, selv i den Afstand, jeg befandt mig fra ham,

kunde jeg ane, at det store, kraftige Navnetræk paa Dokumentets Fod var Delcassé's.

Fængselsinspektøren var ligbleg og hans Haand, der holdt Dokumentet, sitrede. Han rystede paa Hovedet, som om han vilde sige til sig selv, at det Navn, Dokumentet bar, ikke var tilstrækkeligt til at dække Ansvaret, han havde taget paa sig.

Jeg saa ham folde Dokumentet sammen, og, da han nu vendte Blikket ud ad Vinduet, traadte jeg tilbage, saa han ikke fik Øje paa mig. Men snart efter kunde jeg ikke længere tilbageholde min Videbegærlighed, og kigede atter derover, hvor Fængselschefen stod.

»Hvad betyder det?« udbrød jeg, idet jeg saa, at han nu havde fremtaget en Revolver fra sin Baglomme. Han saa prøvende paa den, ligbleg, med et besluttet Udtryk i Ansigtet.

Nu førte han den til Tindingen, idet han tog Sigte ved at spejle sig i Ruden.

I samme Øjeblik løb jeg om Gangens Hjørne, vristede Revolveren af hans Haand og udbrød til den maalløse Mand:

»Dette behøver De ikke; men Revolveren beholder jeg, fordi jeg har red[illegible] Deres Liv!«

Fængselsinspektøren sa[illegible]ot tavs og selvopgivende paa mig, meden[illegible] jeg tog Vaabnet til mig og sagde:

»Denne Affære bliver en Hemmelighed mellem Dem og mig; men læg herefter aldrig Haand til uværdige politiske Fængslinger!«

I det samme hørte jeg Celledøren blive aabnet og roligt gik jeg Kejseren og Præsidenten i Møde.

Hvad der havde fundet Sted mellem de to Berømtheder, der var ført saa hurtig sammen ved min Hjælp, har jeg aldrig rentud faaet at vide. Men jeg har en Mistanke om, at den venlige Præsident har givet Hs. Majestæt en meget mild Reprimande for hans Uforsigtighed, og meget har undskyldt den Behandling, han havde faaet.

Endelig, da jeg skiltes fra Wilhelm den II ved Grænsen, hvortil vi kørte i et Extratog, som Hr. Loubet havde betalt af sin egen Lomme, var Hs. Majestæts sidste Ord til mig:

»Sig til Hr. Loubet fra mig, at jeg ingensinde vil angribe Frankrig, saa længe han er Præsident for Republiken. Men jeg skal have Øje med Hr. Delcassé.«

Ord, som senere randt mig i Hu, da den udmærkede Udenrigsminister maatte træde tilbage fra sin Stilling efter Tysklands Forlangende.

* * *

Blandt de Erindringer som jeg opbevarer og ofte med særlig Forkærlighed dvæler ved, findes en Bluse af det Snit, som man kun træffer hos franske Arbejdere.

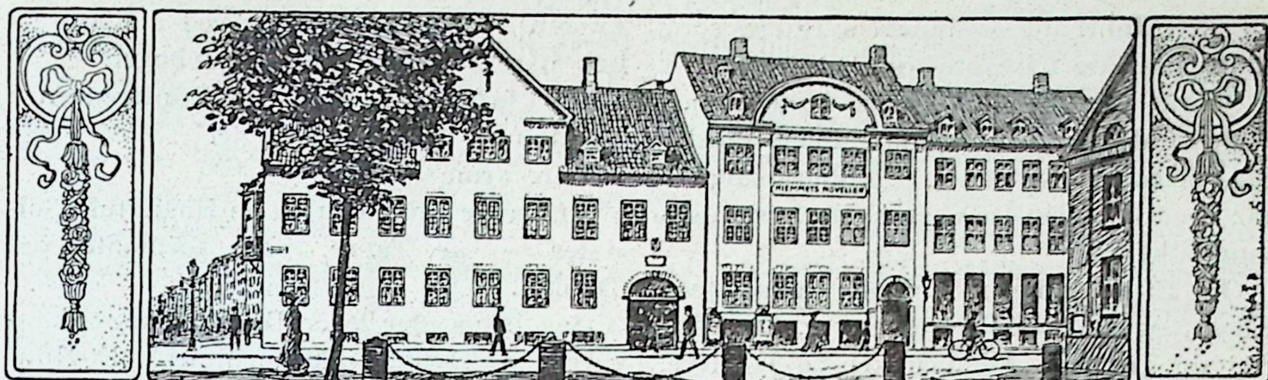
Denne Bluse fik jeg sendende som et Minde om »Kejserdagene« og det Brev, som ledsagede denne mærkelige og for alle andre end mig værdiløse Gave, var undertegnet af Wilhelm II og røbede, at Kejseren var mig særlig forbunden for den Hjælp, som jeg under hans eventyrlige Besøg i Paris havde ydet Hans Majestæt.

Men der knytter sig til dette Brev og denne Bluse en Løsning paa en Gaade fra de Dages mærkelige Hændelser!

I en indvendig Lomme fandt jeg nemlig et Ciffertelegram sendt til en i Paris bosiddende fortrolig Paarørende af den tyske Kejser. I denne Depeche, der var afsendt fra Hubertsburg faa Dage før Kejserens Ankomst til Paris, anmoder Wilhelm II en Herr. H. om at fremskaffe en Arbejderdragt og et falsk Skæg og møde med denne Forklædning paa en lille Jernbanestation i Paris' Omegn. Her har en sidste Omklædning fundet Sted og jeg nærer ingen Tvivl om, at Chefen for det hemmelige franske Politi har haft sin Styrke i Ilden allerede inden Kejseren forlod sine Tjenere for paa egen Haand at gæste Paris.

Med det Ciffersprog, hvori Telegrammet var affattet, har det franske Politi været nøje fortrolig og paa denne Maade vidende om, at den tyske Kejser agtede at gæste Paris uden særlig Invitation.

Herr. Regnault har ikke senere fundet Lejlighed til at besøge mig i Rue Scribe og jeg har al mulig Grund til at tro, at det franske Guvernement ikke ønsker at betjene sig af mig i Fremtiden.

HJEMMETS NOVELLER
UDGIVET · AF · JOHN MARTIN
September 1906.
Nr. 12. Retten til at benytte de i dette Hefte indeholdte Bidrag faas kun ved Henvendelse til Udgiveren. 2. Aargang.

MINDER

AF

HERMAN BANG

Det var paa Ærø, hen mod Foraar. Vi kørte forbi de broget malede Huse under Havernes unge Træer.

— Hvor skønt her er, sagde jeg.

— Ja, sagde min Ven i Vognen, skønnest i Danmark.

Og vore Øjne hvilede paa Stranden og Himlen, der var blaa som en Drøm, og paa det blide Hav.

— Og dog, sagde min Ledsager: er der skønnere paa Als.

Jeg svarede ikke og tankeløst spurgte han:

— Har De nogensinde været dér?

Jeg vendte mit Ansigt:

— Der er jeg født.

Og i et Tonefald næsten som havde han tilføjet mig en Smerte og skammede sig derover, sagde min Ven:

— Ja, det er jo sandt.

Vi vekslede ingen Ord fler — mens vi begge stirrede paa Stranden og Havet . . . .

Men var det de grønnende Buske, saa frodigt rige; eller Hegnene, der skød sig gennem Agren; eller Søens Blaat, saa ømt — alt saa ligt min Hjemstavnsø, den meget nære og dog saa fjerne; hvad var det, som, mens vi blev ved at køre langs den hvide Strand, endnu en Gang lod tusinde Billeder strømme frem over mit Hjerte, de tusind Billeder fra mit Hjemsteds lyse Dage, da jeg var lille og min skønne Moder var lykkelig?

Haven gensaa jeg og Dammen med de friske Bredder og Syrenerne, der blomstrede i Maj.

Hvor Lysthusets hvide Søjler skinnede under de slyngende Roser . . . de foldede

sig ud i Juni, alle de hundrede Roser, som vilde ogsaa de fejre Mo'ers Fødselsdag.

De var Rammen om Dagen og Festen.

Men inde i Lysthuset stod »Mo'ers Bord«. Pigerne havde pyntet det, og »Stjernedugen« var bredt ud, den Damaskes, der lyste ligesom Silke.

Om Eftermiddagen kom alle Landsbyens Koner, og de havde deres Gaver, Smør og Æg og Tærter i Stenkrukker og i Kurve, som de satte fra sig bag Syrenbuskene.

Men Mo'er takkede og hun lo og hun snakkede, saa det lød over hele Haven.

Og Konerne drak Chokolade, tause og alvorlige, i Rad, højtidelige som til en Altergang . . .

Sommeren gled, mens Jasminerne blomstrede og Mosroserne, i Bedet foran Havetrappen, Mosroserne, som Moder elskede.

Brombærrene modnedes. Hvor var de sorte og rige. Vildt skød Rankerne sig over alle Grøfter. Og Nøddeklaserne brunedes i alle Hegn.

Rundt om ved Gaardene prangede i Frugthaverne de røde Æbler — Pigeoner og Gravenstener og Flaskeæbler. Det var som hele Byen duftede af dem. Men paa Espaliererne mod Syd hang Drueklasserne mørkeblaa og tunge . . .

En Have syntes du, min Hjemstavns-Ø.

Hvorfor skulde vi forlade dig? Og Ufredstiden kom og Ulykkens bitre Dage og Skilsmissens Stund for os og for — *dem.*

Var de, der blev tilbage, ikke danske som vi, der drog bort? Talte dansk og tænkte dansk og følte dansk som vi? Havde ikke Hundreder af Aar bundet dem til samme Sæd og samme Skik og samme Pligt mod det samme Fædreland?

Og dog blev Baandet revet over og flænget.

Maaske er det dobbelt smerteligt at mindes det og at sige det, fordi Baandet brast — ved *vor* Fejl.

Hvad vi end mægter som Folk: Statsmænd formaar vi ikke at frembringe.

Vi ejede kun et Kuld af Jurister. De talte til Europa fra et oprejst Kateder. Europa hørte eller hørte ikke. Men en Dag væltede man Katedret, og vore stakkels Jurister, der ikke forstod Tidens Tegn, blev ved at hamre i den bare Jord med deres Lovbøger.

Det førte til Krigen og Konferencen i London — som *vi* sprængte.

Vore arme Jurister.

Vi havde kun dem og en Haandfuld Soldater — *de* Tapre, som forblødte ved Dybbøl.

Saa længe der lever Danske, kan Skanserne ved Dybbøl ikke glemmes. Et Hundredaar er ikke tabt, om det i Folkets Historie *en* Gang opviser en saadan Daad.

Hvor vel jeg husker den Sommernat, da Dybbøldagen blev brændt ind ogsaa i mit Sind.

Min Ven og jeg havde været paa Landet. Ude i Ny-Taarbæks Villa havde vi lét og spøgt, til det sidste Tog var kørt fra os. Vogn var ikke at faa, Damperen var gaaet forlængst.

Saa maatte vi vandre paa vore Bén. Og jeg var ikke meget vant til at røre mine Bén.

Men for at faa Tiden og Vejen til at glide, begyndte min Ven at tale om en *anden* Vandring, hvor han havde været med — Marschen fra Dannevirke — Natten, da Hæren flyede . . . .

Soldater, der segnede og atter slæbte sig videre. Blindede Mennesker og blindede Dyr. Kanoner, der væltede i snefyldte Grøfter og som skulde videre, trykkede fremad af Mandskabets Hænder. Officerer, der, med Sablen i de svulne Næver, forvildedes af Mørket og af Syner og af Snéen . . .

Og dog naaede man Dybbøl.

Og de lange Uger skulde Blodet farve Slesvigs Jord — min Hjemstavnsjord. . . .

En Menneskealder og mer end en Menneskealder er svunden siden da. Alle de som levede den Tid, er blevet rynkede og graa. Men de store Minder døer ikke og bør ikke dø.

Læren, vi kan drage af dem, burde opdrage os.

Det Folk, der ikke lærer af sin Ulykke, vil kun blive hjemsøgt af nye Ulykker.

Vi vidste ikke, hvor smaa vi var og hvor stærke de andre var. Nu maa vi have erkendt, at vi er smaa — og at hvad den Lille tabte, er for altid tabt.

Naar *det* erkendes, kan ogsaa den Lille hævde sin *Ret*.

Den, at de, der fødtes af dansk Aand og med dansk Tunge, som lovlydige Borgere i deres nye Stat, maa frit tale Sproget, som er *deres*, og frit dyrke al den Sæd, som var Arven fra deres Fædre.

Dette er de dansktalende Sønderjyders Ret og den Ret kan aldrig opgives. At bringe den Sejr var det største Statsmandsmaal i vort Fædreland — —

— — —

Sønderjylland, min tabte Hjemstavn, hvor Dagene var lyse.

Poppelalléen ser jeg og Gærdet langs med Haven og det hvide Hus med Trappen, hvis Gelænder var skrøbeligt.

Hjemstavns-Hus, hvor var du fuldt af Sol og af Sang.

De alsiske Piger sad paa Bryggerstrappen efter Nadver og, med Strikkestrømperne i deres Hænder, sang de deres gamle Viser.

Karlene drev op ad Længen og strakte de mødige Bén.

»Fruen« kom ud paa Trappen, kuldskært hyllet i sit hvide Sjal:

— Syng mer, syng mer, raabte hun til de syngende Piger.

Og selv sang hun med i de lange Omkvæd.

Helt ud over Engene lød det, derude, hvor, mellem Pilene, Mosekonen bryggede.

Men, naar Pigerne taug, sang »Fruen« alene:

Hr. Peder kasted Runer over Spange,
Hvor over Ellenliden skulde gange,
Saa løfted han sit Anker,
Saa fik han bliden Bør . . . .

Fjerne Sommeraftener i min Hjemstavn, de, der sang er døde, og stumme blev deres Stemmer.

Men Sangene selv er ikke døde. De lever paa andres Læber . . . . paa Sønderjyllands grønnende Jord.

Og de vil ikke dø.

MIN FØRSTE REJSE OVER ØSTERSØEN

AF AAGE MADELUNG

TEGNINGER AF V. JASTRAU

Det var pludselig faldet mig ind, at jeg vilde til Rusland.

Alle andre gik Vest paa med Solen i Nakken, hvorfor skulde jeg saa ikke lade den brænde lige midt i Synet paa mig!

Jeg fik, som man altid faar, en Rejsekammerat. Han hed Pihlquist og var en lille, undervægtig, spidsnæset og hjulbenet Svensker.

Damperen laa nede ved Larsens Plads, men gik — som danske Dampere for det meste — heller ikke til fastsat Tid. Det er en kedelig Skik, og jeg kom af den Grund til at vandre hele Ingermanland igennem med en slunken Mave.

Men vi tørnede den sidste Nat ind med roligt Sind og hørte i Drømme, hvordan langt borte en Damper med raslende og

skurende Kættinger og Trosser lagde fra Kajen, svingede og slog: »Fuld Kraft«.

Og saa sejlede vi Solen imøde, ind i Tiden ad Krønikens sporløse Bølgevej, som Nordboernes Drageskibe duvede frem over paa Togter mod Gardarik.

I vore Dage er Dansken fredeligere og glade ved Russerne, og det er lettere at sejle.

Man gaar og kigger paa Loggen, regner med Sømil og anstiller Betragtninger over Sejlernes Rigning. Det gør et godt Indtryk paa Kaptajnen og er da altid et Tilknytningspunkt.

— Men det er ikke hver Dag, at man piller tyve Tusind Dollars i Guld ud af sin Kuffert — — —

Forøvrigt var vi ene Passagerer ombord, og hvorfor skulde saa Kaptajnen ikke af Kedsomhed snakke med os.

Sømænd har ikke blot i Romanerne de vidunderligste Ting at fortælle, og vor Kaptajn havde da ogsaa set sig om i Verden.

I sin Ungdom sejlede han med Glasperler og røde Bomuldsskørter paa Guldkysten, og han havde vel sejlet paa den endnu den Dag i Dag, hvis det ikke var blevet knappere med Elfenbenet og sløjere med Helbredet af den forbandede Hede.

Men Kulden har ogsaa sine daarlige Sider; ved at forlise paa Island med en Hvalfanger havde han faaet frosset et Par Tæer af. Han var da ogsaa paa det rene med, at det daarligste Levebrød i Verden var det at fare til Søs. —

Vi sad oppe i Rygekahytten. En Gang imellem kom Styrmanden for at faa Besked om Kursen. Vi havde Gotland en fem seks Kvartmil til Luvart, og det begyndte at blæse friskt, uden at vi dog mærkede noget til Søen, mens vi løb langs Landet.

— Ja —, sagde Kaptajnen, — De har vel Deres Pas i Orden, for ellers kommer jeg til at tage Dem med tilbage igen. Vi har stadig Vrøvl med disse Papirer —

— Jo, det havde vi da, og viserede hos den russiske Konsul var de ogsaa —

— Ja, det grinagtigste jeg endnu har været med til, var s'gu ogsaa en Mand uden Pas —, vedblev Kaptajnen, idet

han lagde sig tilbage og dunkede Hælene mod Gulvet.

— Det var for et Par Aar siden, da jeg løb den sidste Efteraarstur over til Reval. Vi havde haardt Vejr og laa underdrejede hele 24 Timer netop paa den Tur. Naa, mellem Passagererne var der ogsaa en Amerikaner; en ældre Gut var det, som nok havde lugtet Saltvand før; han var allenfals den eneste, der lod som ingenting, og det var en allerhelvedes Sø ...

I København bad han mig opbevare lidt Penge for sig under Rejsen ... Det kommer saa ofte for. Men det er ikke hver Dag, at man piller tyve Tusind Dollars i Guld ud af sin Kuffert, som han ganske roligt gjorde; og de var der alle tyve Tusind, hver evige eneste en. Jeg kan jo ikke nægte, at jeg stejlede lidt over den, men han forklarede mig, at han holdt mest af at bære det paa sig, og med Papirpenge havde han i sin Tid haft forskellige Tilfælde ... Guld, det vidste man da, hvad var. Det holdt han sig til ... Vel! Hvorfor ikke! Hvad kom det mig ved!

Imidlertid kom vi da over til Reval, og aldrig saa saare laa vi ved Bolværket, havde vi Gendarmerne og Tolderne ombord. Nu er Reval den af Havnene derovre, hvor vi altid klarer os bedst og er rigtig vel sete. Et lille Hul er det, og skrupkedeligt er der ogsaa, saa Damperne af rette Vedkommende inklareres som den pure Fornøjelse. Køkken og Vinkælder ombord hos os Danske er ikke til at kimse af, og gæstfri er vi ogsaa, men et Pas er et Pas, og der hjælper ingen kære Mor, og Gendarmerne gik straks i Gang med Passagerernes Papirer. Da nu Turen kom til Amerikaneren, lukkede han Øjnene en lille Smule mere op og sagde med den mest uforfalskede Forbavselse, at han ingen Anelse havde om, hvad Pas var for noget, aldrig havde ejet et saadant og heller ikke tænkte paa at sætte sig i Besiddelse af et. — Det var jo en nydelig en. Der sejler han ganske roligt med Guld og hele Stadsen og har ingen Pas, og hvad mere er, han vender sig ganske rolig om og begynder at gøre sig klar til at gaa fra Borde. Gendarmerne, der jo ikke forstod engelsk, forstod dog saa meget, at Manden var i Begreb med at forse sig grovt mod de russiske Love, og gjorde straks Mine til at arrestere ham. Men saa skulde De have set min Amerikaner. Han blev aldeles ude af sig selv og holdt en lang og rasende Tale om, at han var amerikansk Borger og ikke havde i Sinde at taale, hvad man fandt paa at byde ham i denne Afkrog af Verden udenfor al Lov og Ret. Han brød sig Fanden om alle Gendarmer og gik i Land, naar han havde Lyst. Det var han Mand for at vise. Fristaterne havde vel ogsaa en Konsul i Byen og en Gesandt i Petersborg. De kunde jo prøve paa at røre ham, og nu gik han. Under alt dette kom selve Gendarmeri-Obersten — som vel en af hans Svende havde telefoneret til — kørende i fuldt Firspring og gav Ordre til paa Stedet at arrestere min Passager. Men det var alligevel lidt forhastet, og jeg nægtede at give min Tilladelse til at arrestere en Mand paa dansk Grund. Saa længe jeg var Herre paa Skibet, skulde det blive Løgn.

Obersten og jeg snakkede saa sammen om Tingene, og da han hørte, at Amerikaneren havde en Bagatel af tyve Tusind Dollars i Guld med sig, som jeg selv havde set, blev han ligesom en lille Smule usikker ved det. Og vi blev saa enige om, at vi hellere maatte lade Passageren blive lidt ombord, indtil der var tænkt nærmere over Sagen. En halv Time efter melder Obersten sig igen, den amerikanske Konsul kommer ogsaa ned, og begge beder den pasløse Rejsende om at gaa i Land og opholde sig i Reval, saa meget han lystede, indtil de pr. Traad fik rede paa Sagerne. Men nu var Amerikaneren bleven stædig, og vred for Alvor og uden at svare et Ord, gik han hen til Rælingen og spyttede tre Gange ind paa Kajen, og med en drøj Ed forbandede han sig paa, at han aldrig i levende Live skulde sætte sine Ben i et Land med saadanne Love. Saa kunde de hundrede Gange give ham Tilladelse til det ....

Og han gjorde det heller ikke. Guldet afleverede han til mig igen og tog Billet

tilbage til København. Paa Hjemrejsen fortalte han mig, at han som Dreng var emigreret fra Estland med en Bark og nu efter mange Aars Forløb var kommet i Tanker om at opsøge en Søster i Hjemlandet, da han gjorde Regning paa, at hun vel nok kunde være i Live endnu.

Men nu vilde han høre sig for om hende, saa kunde hun jo komme til *ham* istedetfor. — Man havde da saa meget Ære i Livet, at man ikke lod sig behandle som en Forbryder. Selv af en Neger forlangte man ikke engang et Pas i Amerika.

— Jeg har aldrig hørt til ham siden — sluttede Kaptajnen, idet han rejste sig og kigede ud af Døren, — og Gud ved, om han nogensinde fandt sin Søster, — tilføjede han, idet han gik.

Vi begyndte at rulle saa smaat, og Pihlquist, der ikke var glad ved Søen i det Hele taget, lagde sig bleg og mat paa et af Sæderne.

— Ta' og la' vær' med at ryge, — sagde han.

— Ja, naar han ikke kunde taale at lugte Tobak, saa for min Skyld gærne, men der var jo slet ingen Bevægelse i Skibet endnu.

Jeg bilder mig ind at være mellem de fire Procent, som er fødte søstærke, og Søen gjorde mig da heller ikke noget paa denne Rejse. Dog skal disse fire Procent skrumpe ind efterhaanden, som Hjærne og Mave kommer i Uorden. Jo mere vi kom klar af Gotland henad Aftenen, jo mere Sø fik vi, og Pihlquist laa længst i Køjen og vred sig.

Jeg, som aldrig havde set et rigtigt Hav og rigtig Sø, stod forude i Læ bag Kabyssen og svingede med, frem og tilbage, i Takt med disse Bølger, som Oktoberaftenens aftagende Maane lyste koldt og ensomt henover. Vekslende i Lys og Skygge under Nordenvindens jagede Skyflokke steg og sank Bølgerne i tunge, rullende Rækker, brød larmende ind over Skibet og kogte i Læ i skummende Hvirvler og blanke Kildespring.

Ensomt er der paa Havet i Stille som Storm, under Sol som under mørke Nætter. Aartusinder gled ubemærkede bort. Vind og Bølgeslag blev det samme.

Og over denne bestandige Uforanderlighed lyser Damperens Glasøjne, fremmede og uforstaaelige, som var det et sælsomt Uhyre fra utænkte Tider, der stirrede paa Bølgerne med et hedt og træt Blik, mens det stønnende og med bankende Hjærte svømmede frem gennem Bølgebraadet.

Det begyndte at blive for vaadt og koldt oppe paa Dækket, og jeg balancerede ned i vort Lukaf.

Under Slingerage er der ugemytligt nede. Alt svinger, gynger og skraber frem og tilbage, og midt i al denne Rullen ud af Ligevægt og tilbage igen laa min Rejsekammerat med aaben Mund og stønnede.

Det hjalp ikke, at jeg lovede ham en Skraa, en rigtig stor, sort og knudret Skraa eller Spegesild med Lage og Løg og Peberkorn.

Han fik et Kvælningsanfald og bandede og bad, da jeg anbefalede ham en Bøf og fortalte om en ukendt Lidelsesfælle, der havde spist en og den samme Hakkebøf femten Gange i Træk, indtil den blev, hvor den skulde.

Vi laa paa tværs i Skibet med Hovederne ud til Luvart og havde en Følelse af, at vi snart stod paa Hovedet og snart fra liggende Stilling blev rejst op med et Snuptag. Naar man ikke har Øvelse i at sove paa den Maade rutschende frem og tilbage i Køjen, kniber det i Begyndelsen med at falde til Ro, og jeg laa da ogsaa og tænkte paa, hvordan det vilde føles, hvis vi nu efter at være rullede over til Læ og var komne til at staa paa Benene, blev kastede forover næsegrus paa Kahytsloftet.

Det vilde straks holde op med at rulle, og Lyset slukkedes, saa det blev ligesaa mørkt som dybt under Jorden og stille. Nej, Vandet vilde med øredøvende Larm straale ind gennem alle Sprækker, knuse Skylightet, styrte ind gennem Vindfangerne og Skorstenen.

Var det ikke bedre at komme ud? .... Hvor er Døren, Haandtaget! .... Den er ikke til at faa op! Alt staar paa Hovedet! .... Dø! .... Dø! .... Jeg vil skrige hæst

med forvreden Mund og vidt opspilede, bundløse Øjne og rase rallende mod Skibssiden, for saa at lægge mig roligt ned og smilende tænke paa, hvad jeg drømte den lyse Sommernat, da jeg blev født. —

Jeg hørte Styrmanden komme gaaende og støtte sig for hvert Skridt, saa med den højre, saa med den venstre Haand til Væggen i den smalle Gang. Han standsede ved Kaptajnens Dør ved Siden af og bankede:

— Kaptajn! .... Kaptajn! ....

— Hov? —

— Vi er i Vand til Dækket! —

— Lad den bare gaa! —

Saa gik Styrmanden igen, famlende gennem Gangen. Alt blev saa lydt. Hele denne afstemte og dog kaotiske, knagende og skurende Symfoni med Søen, der brød vaad og kold ved mit Hovede og Stempelslagene, der dybt nede hørtes saa mærkværdig tydeligt, indtil alt igen tabte sig som fjærne, hendøende Akkorder.

Det bankede. Jeg rejste mig op med et Sæt ....

— Kaptajn! .... Kaptajn! ....

Det var Styrmanden, som igen vækkede Kaptajnen.

— Hov! .... Hvad er loss? —

— Vi ta'r Vand ind i Læside! —

— Lad den bare gaa videre, som den gaar! — svarede han halvt i Søvne, vendende sig tungt om paa den anden Side.

Jeg syntes, at Styrmanden gik saa underligt. Det lød, som om han gik blødt og slæbende paa Haandfladerne uden at bruge Benene. Saa kom jeg til at tænke paa Pihlquist, men han var sunket hen i den tunge og tomme Agoni, som tilsidst gør de Søsyge ufølsomme for alt, og i hvilken hverken Galger og røde Bødler eller sunkne Skibe med vandbuldne, lodretstaaende Lig gør det mindste Indtryk.

Det begyndte at svimle for mig, og jeg lagde mig ned igen og spændte Ryggen og Knæene mod Køjesiderne for ikke at glide frem og tilbage, mens jeg anstrængte mig for at huske, hvad den Damper hed, der paa Vejen hjem fra Bornholm var gaaet under med Mand og Mus .... Hvad hed den dog? .... Det var noget oldnordisk eller bibelsk, og den havde ogsaa en rasende Sø lige paa Siden, og Stormen klippede hele Bølgetoppe af og splintrede dem til det fineste Støv, som det var behageligt og beroligende at faa blæst lige i Ansigtet.

Der var ogsaa Passagerer med. To vare komne for sent og havde saa kørt Livet af deres Heste for over Land at komme før Damperen til dens sidste Anløbssted. De kom lige tidsnok og fik knap Tid til at lægge Mærke til, at gamle Folk i Havnen

rystede paa Hovedet og raadede Kaptejnen til ikke at gaa ud i saadan et Herrens Vejr. Men Skippere er stædige, og ikke en eneste af dem tror paa, at hans Skib kan kæntre, selv om der er levende Last paa Mellemdækket.

Og det var der.

Hver Gang de rullede dybt og tungt over i Læ, masede den ene Række Køer med Bovene mod Bommen, de vare bundne til, medens den anden Række, strittende og klaprende med Klovene, gled baglæns, saa Tovene snærede sig ind i det blodige Kød om Hornene.

Saa løftede Damperen sig langsomt og tøvende paa Ryggen af den brudte Braadsø for i næste Øjeblik at styrte ned i den følgende Bølgedal, krængende haardt over til Luvart. Og nu masede de den anden Række, der hang i Rebene om de blodige Horn, brølende forover mod Bommen, medens de paa den anden Side pludselig gled tilbage, indtil Rebene strammedes med et Ryk, og de bleve hængende med virrende Hoveder og de lange, gule Fortænder skurende mod hinanden.

Og saadan masede de brølende og klaprende frem og tilbage med det tykke Oxeblod flydende ned over de lange, dumme Hoveder. Hos nogle af dem sprang Rebene, saa de styrtede bagover mod Skibssiden for saa straks efter at skure frem mod Bommen igen, væltende de andre omkuld.

Saadan gled hele denne Masse levende Kroppe brølende og stønnende, klaprende med Klove og Horn frem og tilbage paa de slibrige, tilsølede Planker.

Hvad tænkte Passagerer og Folk ombord?

Nogle laa følelsesløse og udeltagende med blege Ansigter og blaa Læber i Køjerne. Et Par hagede sig fast i Læ for at føle Bølgetoppenes Støvskum falde beroligende paa de ophidsede Ansigter. Nogle bandede over Vejret og Søen og de »Satans brølende Høveder«, og maaske var der dem, der sagde: — Lad den bare gaa videre paa samme Bov! Men saa kom der nogle høje Søer i Række efter hinanden, som der altid gør. Bommen gav efter, og hele den levende Last, alle »de Satans Høveder« smadredes med et langtrukkent, rædselsfuldt Brøl ned i Læ — og blev liggende: Tyngdepunktet var forrykket. Skibet havde ikke Kraft til at smide Vandet af sin Skulder, drejede langsomt rundt og sank.

Lykkelige vare de, der straks kom ud i den mørke Efteraarsnat. Det Hele stod vel kun højst et Minut paa i saadan en Sø. . . Men de, der vare nede, hvad følte de? Fem . . . ti . . . eller elleve Minutter. . . . Der var aldrig nogen, der fortalte derom. —

»David« hed jo Skibet —, huskede jeg pludselig.

— Nej, det var Kaptejnen, der hed Davidsen, men Skibet, det hed jo »Jarl«.

Det beroligede mig, at det Skib, der sank den Gang hed »Jarl«, og at det jo var et helt andet Skib, jeg sejlede med nu i denne Nat. Og da jeg faldt i Søvn, tænkte jeg paa min første Drengeforelskelse, der i Gymnastiktimerne styrkede mig ved sin Daarelse, saa jeg fik Mod til meget mod min Vilje at lave »Svalerede« i Trapezen oppe under Loftet.

Og ligesom den Gang var der en af mine Plageaander, der ondskabsfuldt gav sig til at svinge Trapezen, saa jeg gyngede frem og tilbage dér oppe mellem de to Tove. . . Efterhaanden beskrev jeg større og større Buer, hurtigere og hurtigere.

Luften strøg i hede Pust mod mit Ansigt . . . Nu! . . . Jeg satte fra og fløj frem gennem Rummet. Der var langt borte en høj, skraa Mur af Hoveder, som stirrede paa mig. Saa fik jeg fat i en anden Trapezstang lige med det yderste af Fingerspidserne. Jeg følte noget koldt og skarpt i Brystet, og Halsmusklerne strammede, saa Underkæben var ved at gaa af Led, men i det samme svingede jeg rundt om Stangen.

Jeg fik lige Tid til dybt nede at se et mægtigt Bassin med store, blegfede Uhyrer, der med Hovederne sammen og skelende opad stod i Stime lige under mig, inden jeg kastede Benet over Trapezstangen.

Saa begyndte det samme forfra igen i større og større Buer, hurtigere og hurtigere . . .

Det var langt op paa Formiddagen, da Pihlquist prajede mig nede fra sit Smertensleje:

Om jeg ikke troede at det kunde være godt med en Cognac, saa vilde han lange Flasken op til mig. Der var en Doktor, som havde raadet en Ven af ham til at drikke en Slurk Cognac paa fastende Mave.

Jeg troede ham paa hans Ord og lagde samtidig Mærke til, at vi havde en hel anden Bevægelse i Dag, og at jeg sad rigtig rart i min Køje. Skibet duvede frem over i lange Tag. Det blev løftet op og gled blødt fremad. Vi havde Vind og Sø agter ind.

— Det hjalp svært paa Farten —, sagde Kaptejnen, da vi kom op. — I et saadant forbandet Vejr som i Nat, kommer man jo ikke af Stedet.

Han aandede tungt og krapt, og det peb i Brystet. — Naar han kom hjem — gik han i Land, sagde han. — Der maatte gøres noget ved den forbandede Asthma. —

Ja, Luften var kold og tør, det mærkede ogsaa jeg. Vi drog bort fra Golfen ind til den russiske Vinter.

Langt borte saa vi Reval med sit høje, protestantiske Domkirkespir. Men slige havde jeg set før. Nu længtes jeg mod de østerlandske rundt og vellystigt svungne Linier, mod de bysantinske Kupler, mættede og straalende af Guld.

— Tag det med! sagde Fru Renne til sin Mand.

Hun var en lille sortsmudset Kone med et langagtigt, hvast Ansigt, der fik En til at tænke paa en knurrende Køter.

Hr. Renne, en høj, livsglad Fyr, saa paa det tykke Klædesslag, som hans Kone tog ned fra Knagen. Hans Udtryk blev noget mellemfornøjet. Lige til det sidste Øjeblik havde han haabet paa, hun ikke skulde belemre ham med dette Klædningsstykke, der bare fyldte op paa Cyclen.

— Det bliver sikkert Regn! forkyndte den lille Kone, og jeg skal ikke have noget af, at du forkøler dig. Det er dyrt at blive forkølet, og vores Læge er et Fjols. Bild dig bare ikke ind, at han kan kurere dig for en Lungebetændelse! Og hvis du saa dør, hvad skal der saa blive af mig? Dine Forældre giver mig saamænd ikke noget at leve af. Jeg gifter mig ikke igen. Jeg bliver nødt til at tigge ved Dørene. Saa vil jeg saamænd hellere straks give dig Regnslaget med.

Medens hun sagde alt dette med rivende Hast, rullede hun Slaget sammen og bandt en Snor omkring, saa han blot behøvede at hænge det paa Styret.

— Og tør jeg saa spørge, hvad det i Grunden kan genere dig? Aa, det er vel ikke fint nok! Det tager sig ikke ud! Du skal naturligvis gøre Haneben til de kønne Cyclistinder. Du kan ikke lide, de ser, du har en Pakke med dig. Det er forresten meget dumt af mig at lade dig tage afsted alene. Gud ved, hvor du skal hen? Bagefter giver du mig bare en Sludder for en Sladder!

Renne bøjede Hovedet som et Barn, der lader en Skylle gaa hen over sig. Han vidste, at selv den blideste Indvending eller den svageste Modstand vilde bringe hans Kone ud af sig selv, og

saa vilde der begynde en endeløs Scene. Det var idag en af hendes gode Dage, og Humøret var nogenlunde. Han svarede derfor intet.

— Pas paa, at Hjulet ikke snavser Slaget til, og at det ikke gnider mod Slaget. Hvis du selv ruller det sammen, saa sørg for, at Vrangen kommer udad. Tab ikke Sejlgarnet som du gjorde forleden. Hvad er det, du ser paa? Du kunde godt høre efter, naar jeg taler.

Renne saa roligt paa den dybblaa Himmel og glædede sig over, hvor klar den var.

— Naa, hvad venter du paa? Vil du kysse mig? Lad os nu bare være fri de Narrestreger. Se at komme afsted. Og bliv ikke altfor varm. Naa, hvad venter du saa paa?

Renne, der ansaa Miner for sikrere og klogere end Tale, gjorde med sin Tommelfinger og Pegefinger en betegnende Bevægelse, der betød Penge.

- Skal du have Penge? Jamen sid nu ikke i Træk og fyld dig med kolde Drikke! Pas endelig paa, de ikke giver dig falske Penge igen! Her er fem Francs. Du skal gøre mig Regnskab for dem.

Hr. Renne puttede Pengene i sin Pung, kyssede atter sin Kone, og da han vidste, at det mindste Tegn paa Munterhed vilde paadrage ham de heftigste Bebrejdelser, saa gik han gravalvorligt og langsomt ned af Trapperne og hen til det lille Skur, hvor hans Cycle stod. Som han stod der og anbragte Slaget omhyggeligt paa Styret, kunde han føle paa sig, at hans Kone betragtede ham oppe fra fjerde Sal; det var som om hendes Blik borede sig ind i Ryggen paa ham lig en spids Pil.

Saasnart han var udenfor, spilede han Øjnene op, aabnede Munden og inddrak Luften, saa han tilsidst blev ganske højrød i Hovedet; da Kinderne var blevet fyldte, lukkede han Øjnene og pustede al denne Luft langsomt ud igen, indtil han stod der bleg, tom og ligesom udslukt.

* * *

Solen brændte ned paa den vide Vej, der hastigt drog sig hen under ham ligesom Baandet paa en mekanisk Rulle; smaa Lunde, Villaer, Marker, Poppeltræer, hele Landskabet løb i modsat Retning af Renne, der beruset af Glæde susede afsted med krummet Ryg og Armene til Siden og saa Horisonten ile sig imøde, medens Hække og Trægrupper, der sete i det fjærne var saa smaa, pludseligt blev store. Milepælene smeltede som Sne. Op og ned ad Bakke fo'r Cyclen, og henad jævn Vej ligefrem fløj den. Renne fløjtede en lystig Galop.

Hvor det var herligt! Det var rigtignok meget bedre end at gaa til Fods og vade i det daglige Livs Kedsomhed, Ærgrelser og Plager; nu løb han Storm imod dem, kom forbi dem, sprang over dem og lod dem tilbage. De kunde gærne løbe efter ham; indhente ham, det kunde de ikke. Og da han vidste, de var i Hælene paa ham, traadte han til, skønt han var sikker paa sit Forspring; der rejste sig en let Støvsky, og Sveden haglede ned ad ham.

Han skød frem med saadan Hast, at han ikke lagde Mærke til, at den Snor, der holdt Slaget fast til Styret, lidt efter lidt lumskeligen gik op, som om det vilde spille ham et slemt Puds og drage en Storm af Bebrejdelser over hans Hovede

Og medens han, — uden at tænke og beruset af Glæde, — kløvede Rummet, opfyldt af Ønsket om stadigt at komme hurtigere fremad, løsnede det hykleriske Sejlgarn sine slangeagtige Bugtninger, og Slaget begyndte at vikle sig ud. Netop som Renne triumferende for forbi en ny Milepæl, løsnede det sig ganske og faldt ned paa Vejen, uden at han i mindste Maade mærkede det. Slaget laa bredt ud paa Jorden og lignede et sort Dyr, et dødt Væsen.

Renne suste videre i rasende Fart paa sin lette Cycle.

* * *

Hvilken Opdagelse! Han sad i et skyggefuldt Lysthus, som hørte til en rigtig rar lille Kro, og drak Hvidvin blandet med Sodavand, medens han morede sig over, at den Bronce-Skruptudse, der var anbragt paa Vintønden og lukkede et umaadeligt, tørstigt Gab op, aldrig skulde faa Hvidvin at drikke. Netop som Renne sad saaledes og nød en forfriskende Hvile, gav han sig til med berettiget Stolthed at betragte sin Cycle, og det slog ham da, at der manglede noget meget vigtigt paa den. En uheldsvanger Anelse paakom ham, endnu inden han rigtig vidste, hvad der var i Vejen:

— Slaget!

Hvilket Smerteskrig! Den glade Stemning var som blæst bort. Det forekom ham, at det trak i Lysthuset, Vinen smagte ikke mere, Lakeringen paa Cyclen var revnet, og Ringene var slidte. Bronce-Skruptudsen paa Tønden lyste af djævelsk Haan. Al den Viljekraft, Energi og Modstandskraft, som Renne var i Besiddelse af og havde Lejlighed til at udfolde i det daglige Stræv, var som blæst bort

Du gode Gud! Bare at tænke paa, hvordan det vilde være at komme hjem! Fru Renne vilde straks opdage Ulykkestilfældet. Og saa vilde hun styrte sig ud i en Strøm af Bebrejdelser, Klager, Jammers- og Forbittrelsesudbrud, og hun vilde ryste og skælve i det ufattelige Sindsoprør, der gærne overvældede hende, naar noget gik hende imod. Aa Gud, bitrere end den grønne Galde var hun!

En kold Sved brast frem paa hans Pande. Han betalte, skyndte sig op paa sin Cycle og

kørte fejgt, med Skrækken i Hælene, den samme Vej tilbage, hvor han nylig havde sat en saa glimrende Rekord. Først mødte han en Slagterkærre, saa en tyk Kone og derpaa en Zigeunervogn, der blev kørt af en grinagtig Fyr med forvildet Paryk, som sendte ham et foruroligende og spottende Blik. Renne var lige ved at spørge ham, om han ikke havde set et Slag. Da det kom til Stykket, turde han alligevel ikke, desuden nærede han en svag Mistanke om, at Zigeuneren havde taget det og skjult det imellem Pjalterne paa de Unger, som man hørte græde og skrige inde i den rullende Kasse.

Forresten havde han endnu ikke tabt alt Haab. Og han var heller ikke mere saa bange for sin Kone, en dump, forbitret Oprørsfølelse begyndte at besjæle ham. Derefter kom Sagen lidt efter lidt til at staa i et komisk Lys for ham. Et Vinterslag midt om Foraaret i en bagende Sol! Hvad Pokker brød han sig om, det var tabt eller stjaalet!

Pludselig huskede han paa Zigeunerens foruroligende Øjne. Minsandten om det ikke var ham, der havde stjaalet det! Han havde naturligvis kunnet se paa Cyclistens Ansigt, hvad der var i Vejen . . . det var Renne nu ganske overtydet om!

Hvad skulde han gøre? Skulde han styrte efter Manden og opfordre ham til at fremvise sit Kram og faa ham til at tilstaa? Men hvis det nu ikke var ham?

Hans Forbittrelse mod det ulyksalige Slag, og hans Ærgrelse over at være blevet bestjaalet svandt hen. Han blev overvældet af en Lystighed saa stor, som han aldrig før havde følt; han neddæmpede den straks, men det var, som skulde den kvæle ham, og han fik Lyst til at rulle sig i Græsset paa Vejkanten. Han var bristefærdig af Latter over en Ide, der pludselig dukkede op i dette næsten pinlige Anfald af urimelig Munterhed, en Ide, der skulde hævne ham for de mange Aar, han havde staaet under Tøflen. Fru Renne forekom ham ikke længer frygtindgydende, men komisk. Javist vilde han le hende lige op i Ansigtet. Hun skulde for Fremtiden nok lade være med at rende efter ham med sit tunge Slag, naar det var smukt Vejr!

Saa gav han sig til at overveje Sagen fra et mere praktiskt Synspunkt. Naar hun havde tvunget ham til at tage dette Klædningsstykke med sig, saa var det af misforstaaet, men velvillig Omhu for hans Befindende. Det var forresten nyt, dette stakkels Slag. Det havde kostet fem og tyve Francs. Det var skam altfor dumt at tabe det Han begyndte nu at ærgre sig over at være bleven besveget for sin Ejendom og truede med knyttet Haand i den Retning, hvor den upaalidelige Zigeuner gik langt borte ved Siden af sin Kærre og lo i Skægget.

* * *

— Hvor . . . . hvor er Dit Slag! var det første Fru Renne raabte til ham.

— Naa, Slaget, sagde han i en flot Tone, det var alt for varmt og det generede mig. Jeg har solgt det.

— Hvad har Du? . . . . sagde den lille Kone forfærdet og saa ham ind i Øjnene, for at forvisse sig om, at hans tilsyneladende Ro ikke stammede fra den Slags stille Vanvid, der pludselig giver sig farlige Udslag.

Han tog tredive Francs op af Lommen og rakte dem til hende.

— Se bare, jeg har ikke gjort nogen daarlig Forretning: en ren Indtægt paa fem Francs. Køb Dig en eller anden Ting derfor.

Hun var afvæbnet, men saa dog stadig noget urolig og mistænksom ud.

— Men hvem solgte Du det da til?

— Jeg solgte det til en Kromand, der led af en slem Bronchitis. Han sendte lange Blikke til det, og gav sig til at hoste . . . . Saa kom vi i Snak, forstaar Du . . . .

Han nød sin Løgn med djævelsk Glæde og tænkte, at den nok var værd de tredive Francs, som han havde gaaet og gemt paa i flere Maaneder i stadig Angst for, at hun skulde opdage dem. Samtidigt med, at han frydede sig over Bortfjærnelsen af denne Fare, glædede han sig ved for Fremtiden ikke at skulle plages med det afskyelige Slag.

Men Fru Renne erklærede roligt:

— *Imorgen køber jeg Dig et Magen til*, min kære Ven!

STÆKKEDE VINGER

AF

HAAGEN FALKENFLETH

DET hed sig om Hertugen af Antonelli, at han paa en eller anden Vis kunde tælle Napoleon den Første mellem sine Forfædre. Selv talte han ikke om denne Afstamning, men i den Samling af gamle Sager, han holdt saa meget af at vise sine Gæster, fandtes nogle Smaating, der havde tilhørt »den lille Korsikaner« og Marie Louise; Hertugen dvælede gerne lidt længe foran disse Genstande og med en Mine, som tydede paa, at der for ham og hans Slægt knyttede sig overordentlige Minder til dem.

Paa den Tid, hvor jeg gjorde Hertugen og Hertuginden af Antonellis Bekendtskab, boede de i Berlin, hvor de havde lejet et Hus ude i Thiergarten-Kvarteret. De saa en Mængde Gæster hos sig; jeg tror aldrig, at jeg har truffet saa forskellige Mennesker samlede paa et Sted som hos dem. Antonelli var Italiener, og hans Hustru var Russerinde, deres Selskaber var internationale. Kunstnere og Kritikere, der ellers ikke saadan uden videre kunde sættes sammen, færdedes fredeligt Side om Side i deres Hjem. Ja, jeg husker endogsaa, at jeg ved en Rout hos Hertugparret har set en Prins af Blodet, Medlem af det diplomatiske Korps, i munter Samtale med en ung Nihilistinde, som var gaaet i Landflygtighed, efter at hendes Søster havde kompromiteret Familien ved et mislykket Attentat paa en højtstaaende Embedsmand i St. Petersborg.

Hertugen af Antonelli var en Mand med mange Interesser, men han dyrkede dem paa en saa støjende Maade, at han blev en lille Smule latterlig. Han beundrede Kunsten og Kunstnerne lige højt, og han forvekslede ofte Personerne med deres Værker. Enhver Digter af Betydning maatte Antonelli kunne kalde sin Ven. Blev en Billedhugger rost af Bladene, skyndte Antonelli sig at aflægge Besøg i hans Atelier. Gjorde en Sanger eller en Skuespiller Lykke, fik han øjeblikkelig en Indbydelse til en af Antonellis »Aftener«. Og ingen Maler turde blive berømt, før Antonelli havde et Billede af ham magasineret. Hertugparret levede stadig paa Rejser, og Huset i Königgratzerstrasse rummede kun lige de Ting, der »er blevne som Stykker af En selv«. Resten af deres Ejendele var magasinerede.

Saa mange Kunstværker, Hertugen indkøbte — mest for at kunne læse de smaa Notitser derom i Aviserne — Landskaber købte han aldrig.

— Jeg ved ikke hvorfor, sagde han — men der kommer til at se ud som hos en Tandlæge, hvor de hænger.

Ved sin Begejstring, sin overdrevent pyntelige Paaklædning og sin Elskværdighed mod hvem som helst, blev Hertugen lidt naragtig. Der var kun en Antydning af Komik i hans Væsen, men det blev iøjnefaldende, saa snart man saa ham sammen med Hertuginden. Hans Hustru var en meget rank Dame med et blegt og interessant Ansigt; hendes Optræden var ligesaa stilfærdig som Mandens var larmende. Tilsyneladende gjorde hun alt for at skjule sig bag ham, og dog kom hun bestandig til at stille ham i Skygge. En Skønhed vilde man næppe falde paa at kalde hende, men hun hørte til de Kvinder, som er smukke, fordi de vil være det. Helt ung var hun heller ikke, sikkert over de 30 Aar. Sad hun fordybet i Tanker, saa hun ældre ud — og hun glemte ofte sig selv midt i den evindelige Selskabelighed; det fine Ansigt kunde faa et forgræmmet, næsten slidt Udtryk, men det kunde ogsaa lyse op, saa Øjnene fik Glans og Kinderne Farve. Og smilte hun, lignede hun en ung Pige.

Hertugindens Holdning var saadan, at der ligesom var slaaet en Kreds af Fornemhed omkring hende.

Saadan et Ydre har en Kvinde ikke, uden

at have en Historie. Hertuginden havde ogsaa sin, og paa en ganske ejendommelig Maade fik jeg den at høre. Det var paa en af Hertugens »Aftener«. Han havde haft den forfløjne Idé at underholde sine Gæster med en »Somnambule«, en Olding, som i den pragtfulde Musiksal dyssede sig i Søvn og sovende saa ind i Fremtiden. Damerne samlede deres Kjoler og holdt Slæbene tæt ind til sig for ikke at komme til at berøre hans smudsige Pjalter, medens de omringede ham; en efter en hviskede de deres Spørgsmaal i hans Øre. Det gøs i en lille, buttet Bankierfrue, idet hun strøg en af hans hvide Haartjavser bort fra Øret med sine Fingerspidser.

— Hvad tænker jeg paa? spurgte hun.

Oldingen knugede hendes Haandled og stirrede med de udslukte Øjne frem for sig.

— Dine Tanker ligger hos en blond Herre, svarede han.

Den lille Frue udstødte et Hvin og rev sig løs; der blev en Jubel, for hendes Mand var jo Jøde.

»Somnambulen« var ikke fri for en vis Tvetydighed, men Hertuginden svarede han blot: — Dine Tanker svæver over Skyerne, skønt de er meget tunge.

— Hvad mere ser De? spurgte hun smilende.

— At Du bliver meget ulykkelig. Men det ligger altsammen i en Taage, og den kommer af, at Du ikke tror paa mig.

Hertuginden var den sidste, der havde Mod til at udspørge den Gamle; hans Lommer blev fyldte, før han blev skubbet ud ad en Bagdør. Saa slog Tjenerne Dørene op til Vinterhaven, hvor der blev serveret The ved en Samovar.

— Hvad vil det sige, at min Hustru ikke tror paa ham? Vi er allesammen overtroiske, raabte Hertugen, hvis Stemme overdøvede alle andre — der er bare nogle af os, som ikke vil tilstaa det!

I en rivende Ordstrøm begyndte han at udbrede sig om sin »Somnambule«, som han havde besøgt saa længe, han havde boet i Berlin, og om en Spaakone, han havde kendt i Paris, og som læste i Risengryn.

Bag den høje Kurvestol, jeg sad i, stod et Par Herrer, der ikke deltog i Diskussionen om Overtro.

— Ved De, hvad jeg har lagt Mærke til, hørte jeg pludselig den ene sige — jeg har lagt Mærke til, at Hertuginden holder temmelig strengt paa sin Titel.

— Ja, det tror jeg, svarede den anden tørt — hun er Datter af en Ledvogter!

Jeg drejede mig i Stolen, hurtigt nok til at se det spottende Smil, der endnu laa om Læberne paa denne Herre, som med et saa bitte lille Ryk havde formaaet at flænge en Hertugindekaabe.

— Det er ikke for at sige noget ondt om hende, skyndte han sig at fortsætte — og han blev gloende rød i det Sekund, jeg betragtede ham — tvertimod! Tvertimod! Jeg har mindst ligesaa stor Agtelse for en Kvinde, der har skabt sin egen Stilling, som for en *selfmade* Mand. Bornert er jeg absolut ikke, det ved De da, kære Ven!

Den anden syntes at høre noget forbavset paa de unødvendigt varme Forsikringer om hans Højagtelse for Hertuginden.

I det samme rejste Hertuginden sig — hun havde siddet i et Hjørne og talt med en gammel Professor — og gik henover Gulvet, der var gruslagt som en Havegang og stribet af med tykke, persiske Tæpper. Dejlig saa hun ud i sin rige Dragt; hendes Hoved havde en saa ædel Bøjning, og Øjnene brændte som i Ekstase.

Svævede hendes Tanker over Skyerne nu? som »Somnambulen« havde sagt. Hvad tænkte hun paa; hvorfor saa hun saa fraværende ud, som om hendes Sjæl var Tusinde Mile borte, naar hun dog var omgiven af Munterhed, Musik og Liv?

Jeg sørgede for at komme til at følges med en af Antonellis Landsmænd, Grev Priuli, den Aften, og paa Vejen ind mod Byen spurgte jeg ham varsomt, hvem Hertuginden var.

— Hun er den bedste af de to, svarede han kort — det er for hendes Skyld, jeg kommer i det Hus.

Saa fortalte jeg rent ud, hvad jeg havde hørt.

Han lod ikke til at blive forundret, end-

sige oprørt over, at man ikke en Gang ventede med at tale ondt om Hertuginden, til man havde sagt Godnat og var udenfor hendes Dør.

— Hun bliver altsaa bedre omtalt, end jeg havde tænkt mig, sagde han ironisk — for Fyren har kun sagt, hvad der er sandt. Jeg skal som hendes gode Ven fortælle Dem Resten; der er ikke noget, man behøver at dække over. Af Fødsel er Hertuginden en russisk Bondepige. Hendes Fader havde den Bestilling at lukke en Laage til og vifte med en Stump Flag, naar et Tog susede forbi den Hytte, hvori han havde levet hele sit Liv. Nu er hun Cosmopolit, taler seks Sprog, tilhører det højeste Selskab, og — ja, De kender hende jo selv. Hvorledes hun har baaret sig ad med at komme tilvejrs? Hun *vilde* — det er den eneste Forklaring; og hun ejede en Viljestyrke, der gjorde det umulige muligt. Hendes Ærgerrighed kendte ingen Grænse. Men nu sidder hun fast — nu er hendes Vinger stækkede.

— Hvad mener De med, at hun sidder fast?

— At hun sidder ørkesløs hen og ikke ved sine levende Raad. Om hun sad paa en Sten i Havet, kunde hun ikke føle sig mere ene end i den Tomhed, hendes Mand skaber om hende. Store Kunstnerinder skulde aldrig gifte sig; de egner sig som Regel bedre for en Lidenskab end for en huslig Kærlighed. Men de gifter sig altid, og altid med en lidt naragtig Mand af Selskabet.

— Store Kunstnerinder?

— Ja, ved De ikke, at hun har været Skuespillerinde? Det var Vejen, hun gik — opad. Jeg saa hende den sidste Aften, hun optraadte; saa yndig en Julie har vist aldrig siden staaet paa nogen Scene. Hun elskede sin Kunst, men ikke Kulisserne. Hertugen vilde absolut gifte sig med hende, og saa mente hun vel, som Fyren bag Deres Stol sagde, at en Hertuginde-Titel var noget, man maatte holde paa, naar den tilbød sig. Det er da endelig ogsaa et Eventyr. Men nu sidder hun altsaa hen og fortæres af sin Lede ved det hele og af sin brændende Ærgærrighed. De kan vel forstaa, at det ikke passer for hende at sidde med Hænderne i Skødet.

— — —

Jeg ved ikke, hvad det er for en Digter, der har brugt det Billede om en Kvindes Hænder, at »de lignede to fangne Fugle«. Det faldt mig ind, medens vi gik tavse op gennem en af Thiergartens Ahorn-Alléer, at Billedet passede paa Hertugindens langstrakte, smalle Hænder. Som fangne Fugle, der havde opgivet Haabet om Frihed, laa de i hendes Skød.

— — —

Kort efter forsvandt Antonellis fra Berlin og efterlod sig Gæld og atter Gæld. Kreditorerne rasede — til de en skønne Dag alle blev betalte. Hertugens Fader betalte dem; han havde været imod Sønnens Ægteskab, og godvilligt gav han ham intet, men han dækkede Gælden, saa ofte det truede med Skandale. En Adelsmand, som paa en eller anden Maade kan tælle Napoleon den Store blandt sine Forfædre, tør ikke have mere end den ene Plet paa sit Skjold, som en Kyniker har sagt, det blaa Blod har Ret til. Og Hertugens Skjold havde allerede faaet sin Plet. I Nizza, i Rom, i Wien, flere Steder havde Faderen allerede maattet rense Navnet med en Anvisning paa *Crédit Lyonnais.* Hertugparret flakkede kun om for stadig at kunne flygte.

Men saa ofte jeg mindes Hertuginden, giver det et lille Stik i mit Hjerte ved Tanken om, at jeg aldrig mere skal se hendes blege og interessante Ansigt.

— Du bliver meget ulykkelig, sagde »Somnambulen« til hende.

Mon han har faaet Ret?

ATTENTATET PAA SULTANEN

AF A. V.

PAA DANSK VED B. A. DUURLOO

I denne Fortælling meddeler den berømte internationale Spion, Hr. A. V., en hemmelighedsfuld Historie om et Attentat mod Sultanens Liv, der fandt Sted ifjor, og om den mærkelige Maade, hvorpaa han afslørede Forbryderne.

Forfatteren A. V.

JEG sad just udenfor min Yndlingskafé paa Capuciner-Boulevarden sammen med min Ven, den rumænske Gesandt, og vi havde lige set den belgiske Konge gaa forbi med en temmelig hemmelighedsfuld Mine, da Tjeneren bragte mig det lige udkomne Numer af *Echo de Paris*.

Over en af Artiklerne læste jeg følgende sensationelle Overskrift: »*Bombeattentat i Konstantinopel. Sultanens forestaaende Flugt.*«

Derefter fulgte den Meddelelse, som man endnu vil erindre, om Mordforsøget mod Abdul Hamid, da han vendte hjem efter sit ugentlige Besøg i Moskéen. Bomben skulde være eksploderet under Hestene, i det Øjeblik, da Sultanen steg til Vogns. Hans Majæstæt, hed det, udviste den største Koldblodighed, og var kørt tilbage til Yildiz Kiosk i et andet Køretøj som om der ikke var sket noget usædvanligt.

»Det er meget ubehageligt,« bemærkede jeg, da jeg gav Bladet til min Sidemand. »Rejsen til Konstantinopel er frygtelig langvarig og Tyrkens Kogekunst er ikke nogen Spøg.«

Gesandten saa med Overraskelse fra Bladet paa mig.

»De anser det for givet, at De vil blive hidkaldt,« udbrød han. »Er det muligt, at De har forudset dette Attentat?«

»Tværtimod«, svarede jeg. »Abdul Hamid er den Regent, jeg mindst vilde antage for at blive efterstræbt paa denne Maade. I Østen gaar de sædvanligvis mere stille til Værks — og med noget mere Held.«

»De tror, der ligger noget mystisk bagved? Antager De ikke, at denne Bombe er kastet af en almindelig Anarkist?«

»Der er næppe nogen Sandsynlighed for, at Anarkisterne skulde vække nogen Forstyrrelse i Tyrkiet,« svarede jeg, »eftersom deres Idéer om Statsledelsen i det Land fuldt ud er virkeliggjorte.«

Min Ven smilede endnu ved dette mærkelige Svar, da vi fik Øje paa min Sekretær, der skyndte sig hen ad Boulevarden.

»De faar Ret,« udbrød Gesandten. »De har allerede sendt Bud efter Dem«.

Den utrættelige Corot standsede lige foran mig; hans Hjærte bankede stærkt og han kastede et Sideblik paa Excellencen.

»Tal blot Fransk!« sagde jeg til ham. »Jeg mistænker ikke den rumænske Regering for at have kastet Bomber mod Sultanen.«

»Herren kender Sagen,« udbrød Corot fortrydelig, ærgerlig over, at Journalisterne var kommet ham i Forkøbet.

»Hvem har sendt Bud efter mig?« spurgte jeg.

»Sultanen personlig,« var hans kærkomne Svar.

Jeg siger kærkomne, fordi jeg kendte tilstrækkelig til den Athmosfære, som en orientalsk Despot færdes i, til at vide, at Sultanen aldrig vilde faa Lov til at modtage andre Reporter end saadanne, som falder i Traad med hans Omgivelsers Syn paa Sagerne, hvis ikke jeg kom til at staa Ansigt til Ansigt med ham. I dette Tilfælde var det øjensynligt, at Abdul Hamid havde besluttet at faa Sandheden frem.

»Orient-Expressen gaar ikke før i Morgen Aften,« mindede min Sekretær mig om.

Jeg nikkede. At jeg ikke straks kunde komme afsted, irriterede mig en Del, men jeg indsaa, at i Tyrkiet udvikler Forholdene sig ikke særlig hurtigt, og at jeg uden Tvivl vilde finde Situationen uforandret ved min Ankomst.

Jeg lod afsende Telegram om, at jeg modtog Sultanens Kommission og opgav Tiden for min Afrejse. Omtrent to Timer senere naaede en usigneret Depesche fra Konstantinopel til mig: *Betroet Udsending møder Dem i Belgrad.*

Jeg var ikke glad ved denne Besked. Enten havde Abdul Hamid skiftet Sind og blevet overtalt til at lade andre give mig hans Instruktioner, eller ogsaa var mit Engagement allerede kendt af visse højtstaaende Palads-Embedsmænd, hvem det var magtpaaliggende at faa Indflydelse paa mine Undersøgelser.

Da Toget to Dage senere rullede ind i Belgrad, havde jeg set nok af Aviserne til at forstaa den Forklaring, Sultanens Omgivelser gav om Attentatet. De officielle Oplysninger, der udtelegraferedes af Havas Agency, pegede alle hen paa, at Attentatet var iværksat af Armenierne som en Hævn for de kurdske Grusomheder nogle Aar før.

Oplysningerne var for øvrigt uoverensstemmende; nogle af de uafhængige Korrespondenter meddelte, at det ikke var en Bombe, men en underjordisk Mine, som var exploderet. En Korrespondent gik endog saa vidt, at han antydede, at Minen var blevet bragt til Explosion fra selve Yildiz Kiosk, hvor man var vel kendt med Sultanens Bevægelser.

Denne sidste Fabel gav Fanatikere, for hvem den tyrkiske Behersker staar som et æventyrligt Vilddyr, der tørster efter Kristenblod, en Anledning til at antage, at Sultanen selv havde planlagt Attentatet for at bruge det som Paaskud til endnu engang at slippe sine vilde Soldater ud imod den blide og rolige Befolkning. Hvis disse udmærkede, men vildledede Medborgere nogensinde havde besøgt den hellige Grav i Jerusalem, og erfaret at Armeniere, Grækere og Latinere kun af Frygt for Tyrkernes Bajonetter lader være med at snitte hinandens Struber over, saa kunde de danne sig et sundere Skøn om de Folkeracer, som Abdul Hamid regerer over, og som stadig af Agenter fra en Magt længere Nord paa ægges til Borgerkrig og Oprør.

Før han kunde føre Haanden til Lommen, pegede min Revolver paa hans Hovede.

Toget havde næppe standset ved Stationen i Belgrad, før den lovede Udsending præsenterede sig ved Døren til min Kupé, som jeg havde reserveret mig lige til Konstantinopel.

Han var et skurkagtigt udseende Exemplar af Menneskeheden og et Blik paa ham var nok til at overbevise mig om, at han ikke var sendt fra Sultanen. Jeg tænkte alvorligt paa ikke at lade ham komme ind i min Kupé.

Imidlertid er det i min Stilling nødvendigt at løbe nogen Risiko og der var en Chance for, at jeg kunde faa noget at vide af Fyren, medens han absolut intet kunde faa at vide af mig. Han gjorde ikke noget Forsøg paa at introducere sig ud over, at han meddelte mig, at hans Navn var Stefanopoulos, og han undgik omhyggelig enhver Hentydning til de Forhold, som havde foranlediget hans Møde med mig, indtil Toget atter var i Gang.

Jeg sad lænet tilbage i Hjørnet, rygende en Cigaret, og vogtede paa ham med en Agtpaagivenhed, som jeg skjulte under en ganske ligegyldig Mine.

Efter at have ventet nogen Tid, muligvis i Haab om, at jeg skulde rette et Spørgsmaal til ham, var Grækeren nødt til at sige noget.

»Tillader Deres Excellence at jeg giver Dem en fuldt fortrolig Meddelelse?»

»Fra hvem er den Meddelelse?« spurgte jeg med et nedladende Tonefald i Stemmen.

»Fra en højtstaaende, retskaffen Personlighed,« var hans forsigtige Svar.

Jeg nikkede venligt, anbragte min halvtudrøgede Cigaret mellem Tænderne og stak min højre Haand langsomt ned i Lommen, hvor jeg havde min Revolver.

»Jeg er altid glad ved at høre retskafne Folks Meddelelser«, bemærkede jeg venligt. »Men skulde vi ikke lukke det Vindue?«

Et Øjeblik saa Grækeren til den anden Side. Før han kunde føre Haanden til Lommen, pegede min Revolver paa hans Hovede.

Sjælden har jeg set en Mand blive mere overrasket.

»Tøm Deres Lommer«, befalede jeg myndigt uden at give ham Tid til at samle sine Tanker.

Han tøvede et Øjeblik, men da jeg bevægede

Fingeren mod Aftrækkeren, adlød han. En Pakke Banknoter, en Revolver, en Skedekniv og en Flaske, som jeg tror indeholdt Kloroform, var de mest interessante Ting af deres Indhold.

Jeg kastede Flasken og Kniven ud af Vinduet, tog Revolveren til mig og gjorde ham helt forvirret ved at tillade ham at beholde Banknoterne.

»Nu kan vi tale sammen,« sagde jeg, saasnart disse smaa Forberedelser var bragt i Orden til min Tilfredshed. »Hvem er Deres Herre?«

En anden lige mærkbar Tøven blev afbrudt ved Skinnet fra mit Vaaben.

»Ahmed Effendi.«

»Hvem er det?«

»Chefen for Eunukerne i Yildiz Kiosk. Han er almægtig i Paladset. Selv Abdul Hamid frygter ham.«

Den sidste Udtalelse var ikke utroværdig. Stillingen som Despot er altid vanskelig — hvad en Hersker vinder i Magt, taber han i Sikkerhed Ved de fleste østerlandske Hoffer findes der en indespærret Arving etsteds i Baggrunden, og Kronens Bærer er stadig udsat for den Fare, at de Ministre, som bukker og skraber for ham, vender sig mod ham paa et passende Tidspunkt og dømmer ham til Fængsel eller Døden, medens den anden ophøjes i hans Sted.

Imidlertid var det klart nok, hvad jeg havde at gøre. Hvis Skurken, jeg var sammen med, vedblev at betragte mig som Fjende, vilde han sikkert lyve til Fordel for sin mægtige Beskytter. Den eneste Maade, hvorpaa jeg havde Udsigt til at faa hans Herres virkelige Hensigter at vide, var at lade ham forstaa, at jeg var tilbøjelig til at lade mig bruge af dem.

Idet jeg sænkede mit Revolverløb, sagde jeg mildt:

»Uden Tvivl er Effendi en stor Mand. Hans Belønning vil være ham værdig. Jeg er rede til at høre eders Tilbud.«

»Han tilbyder Dem et tusinde Pund,« svarede Grækeren hurtigt. Han syntes glad, men ikke overrasket, ved min forandrede Holdning.

»Det er kun en ringe Sum,« bemærkede jeg og stak atter min Revolver i Lommen som et Bevis paa mit venligstemte Sindelag. »Abdul Hamid er en rundhaandet Betaler.«

Nu var Grækerens Tilfredshed umiskendelig.

»Ahmed Effendi er en fattig Mand i Forhold til Sultanen, men han er taknemlig. Han vil give Dem endnu tusinde Pund, hvis hans Ønsker bliver opfyldte.«

»Ogsaa jeg er en fattig Mand,« svarede jeg. »Imidlertid er jeg hjælpsom. Hvis jeg vilde føre Sultanen bag Lyset, vilde min Hovedpude blive fyldt med Torne.«

Denne Maade at tinge paa efter Østens Façon var nødvendig for at vinde Stepanopoulos' Tillid. Nu havde jeg overbevist ham om, at jeg var en lige saa stor Skurk som han selv.

»Der er et godt Ord, som siger, at en Pude, stoppet med Guld, er bedre end Søvn,« udbrød han. »Effendi ønsker kun, at De siger Sandheden til Abdul Hamid.«

Det var besynderligt, at Chefeunuken for at opnaa et saa hæderligt Resultat havde forsynet sin Agent med tre forskellige Midler til at myrde mig, hvis jeg afslog at lade mig bestikke. Men jeg holdt denne Overvejelse hos mig selv, og opfordrede Grækeren til at udvikle hans Herres Instrukser for mig.

Ved første Øjekast syntes disse ganske ligefremme. Jeg skulde overbevise Sultanen om, at der eksisterede et armenisk Komplot mod hans Liv, og Stepanopoulos vilde forsyne mig med alt til at give min Historie den fornødne lokale Kulør. Han havde allerede skaffet et helt Korps af underkøbte Vidner tilstede.

For saa vidt var alting klart nok, men jeg kunde ikke tro, at Effendi havde gjort sig al den Ulejlighed alene paa Grund af sin Antipati mod den armeniske Nation, og jeg ventede at høre mere.

Stepanopoulos var ikke længe om at komme til den Side af Sagen.

En Kvinde var fornylig modtaget i Serागliet og hun havde fortryllet de troendes Behersker. Det var nødvendigt, at hans Øjne blev aabnede, og at han kom til at indse, at dette Komplot var hendes Værk.

Jeg begyndte at forstaa, hvorledes Landet laa. Bladenes Antagelser om, at Explosionen var foranlediget fra selve Yildiz Kiosk, fik et nyt Skær over sig. Den Hemmelighedsfuldhed, der hidtil havde hvilet over denne Affære, begyndte at opklares, og aabenbarede sig som en hemmelig Kamp paa Liv og Død mellem Sultanens Favoritinde og hans betroede Minister — en Kamp, ved hvilken jeg skulde være Opmanden.

»Hvad er denne Kvindes Navn?« spurgte jeg Stepanopoulos.

»Hun kaldes den smukke Armenierinde. Hendes Navn er Jesabel.«

»Jesabel lyder ikke som et armenisk Navn,« indskød jeg.

Min Ledsager saa dadlende paa mig.

»De Øren, i hvilke Effendis Guld har klinget, bør ikke vise Mistillid til hans Ord,« svarede han poetisk.

»Effendis Guld har ikke klinget i Abdul Hamids Øren,« bemærkede jeg. »Jeg ønsker ikke at fortælle Sultanen en Historie, som vil faa ham til at le i Skægget.«

»Abdul Hamid har aldrig leet ved at høre Armenierne nævne,« var hans Svar, som han udtalte med Overbevisning. »Imidlertid tror han, at Deres Excellence er klogere end alle andre Mænd. Deres Ord vil staa for ham som selve Koranens Ord.«

Efter at have vexlet nogle Repliker forstod

jeg, at Øgenavnet »den smukke Armenierinde« var tillagt den nye Favorit af hendes Fjender, som naturligvis var talrige og uovervindelige. Hendes virkelige Herkomst var ukendt.

»Effendi havde bestukket Købmanden, som bragte hende til Selim Bey,« oplyste Stepanopoulos mig om, »og denne retskafne Mand vil sværge paa, at han har købt hende i Erzeroum af en kurdisk Røver, som har stjaalet hende fra Lake Van.«

Jeg tænkte, at det var klogest ikke at udtale min Mening om denne romantiske Historie. I hvert Fald, en orientalsk Herskers Mistanke er let at vække, og den maa have gjort større Indtryk paa Abdul Hamid end den gjorde paa mig.

Grækeren fortalte mig, at Selim Bay var Paladsets Skatmester og den smukke Armenierindes Beskytter. Det var derefter unødvendigt at fortælle mig, at han efter alle Solemærker at dømme var Ahmed Effendis Hovedmodstander og Rival.

Disse var de vigtigste Oplysninger, som jeg modtog før Toget naaede til Sofia, hvor min uvelkomne Rejseledsager var elskværdig nok til at fritage mig for hans Nærværelse. Han ønskede ikke, det skulde blive set, at vi ankom sammen til Konstantinopel.

Mine Tanker under den fortsatte Rejse samlede sig summarisk om Frasen: »Hvor er Kvinden?« Jeg vægrede mig ved at tro, at dette djævelske Anslag mod den skønne Armenierinde skulde være undfanget af Ahmed Effendi. Min Følelse og min Fornuft sagde mig, at, hvor en Kvinde blev udpeget som en Person, der burde ryddes af Vejen, maatte der ogsaa være en anden Kvinde, som søgte Hævn.

Det var en overraskende Afslutning paa Rejsen, da den statelige Tyrk, som mødte for at tage imod mig paa Sultanens Vegne, præsenterede sig som Selim Bey.

Jeg mønstrede Palads-Skatmesteren nøje og vi tog Plads i en lukket Vogn for at køre til Yildiz Kiosk. Trods hans høflige og belevne Optræden troede jeg dog at kunne spore nogen Nervøsitet hos ham. Jeg besluttede mig til at adsprede hans Tanker.

»Lad mig give Dem et lille Vink, Bey?« udbrød jeg, idet jeg afbrød de ceremonielle Høfligheder, hvormed han vilde indlede vor Samtale. »Søg den Købmand, som bragte Lady Jesabel til Dem og straf ham. Han har bedraget Dem.«

Skatmesteren saa paa mig med vidt opspilede Øjne.

»Sandelig, Lovtalerne om min Herre har ikke været overdrevne!« udbrød han med et Tonefald, hvori der var sand Ærefrygt. »Der er intet skjult for ham paa hele Jorden.«

Der var ingen Grund for mig til at dæmpe hans Begejstring. Jeg smilte kun og svarede:

»Jeg sagde Dem det for at vise Dem, at jeg er en Ven. Nu ønsker jeg nogen Besked af Dem. Hvem er den Kvinde, der før »den skønne Armenierinde« kunde glæde sig ved Sultanens største Yndest, og hvad er der blevet af hende?«

Selim Bey dukkede dadlende sit Hoved.

»Min Herre vil prøve sin Tjeners Ærlighed. Disse Ting kender De øjensynligt allerede. Lady Zuleika er endnu det andet Lys i Haremet og i de allersidste Dage er hendes Yndest uden Tvivl voxet.«

Det var alt, hvad jeg ønskede at faa at vide. Sultanens Skatmester forsøgte nu, dog med nogen mere Finfølelse end hans Modstander havde udvist, at tilbyde mig en Bestikkelse til hans egen Fordel.

»De Troendes Behersker har endnu ikke befalet mig at udbetale en passende Belønning til min Herre for hans udmærkede Tjeneste. Hvis han skulde ønske at uddele Almisser til de fattige, maa det da være den ringeste af hans Tjenere tilladt at fylde hans Pung med Kobbermønter?«

Kobbermønterne fandtes i en Pose, hvis Vægt bar Vidnesbyrd om et tungere Metal.

Det er uklogt at støde an mod Skikkene i det Land, hvor man er Gæst. Jeg modtog Tilbudet med et venligt Smil og tænkte at godskrive Abdul Hamid Beløbet.

Jeg vilde selvfølgelig ikke fortælle disse Orientalere, at jeg kun vilde føle Tilfredsstillelse ved at udfinde Sagens sande Sammenhæng og meddele deres Hersker denne. Efter deres Syn paa Tingene var Spørgsmaalet simpelt hen det, af hvis Bestikkelse jeg vilde lade mig bevæge. Overfor den mest betydningsfulde Sag, som var overladt til min Undersøgelse, vilde jeg da fuldt ud berolige Sultanen, og den tyrkiske Retfærdighed vilde gaa sin sædvanlige Gang.

Selim Bey fulgte mig ikke længere end til Paladsets Ydergaard, en Stum ledsagede mig til Abdul Hamid.

Hans Majestæt, som var alene ved min Modtagelse, sad skødesløst lænet mod nogle opstablede Puder paa en lille Divan og gjorde et ret forsagt Indtryk. Lyset i Værelset var dæmpet paa en kunstig Maade, men ved de Straaler, der trængte gennem en vævet Muselinskærm kunde jeg se, at den tyrkiske Selvhersker havde gennemgaaet mange skæbnesvangre Øjeblikke, siden jeg sidst havde set ham.

Der var et Udtryk af den dybeste Melankoli i hans Øjne, da han hilste paa mig idet jeg kom ind, skønt hans Hilsen aandede en befriende Følelse.

»Endelig,« udbrød han, »har jeg et Menneske, som ikke vil fortælle Usandhed.«

Hans Majestæt bad mig venligt om at sætte mig ned og faa den ceremonielle Forfriskning, man i Østen byder enhver, man ønsker at vise

en Ære — en Kop Kaffe, et Glas Vand og en sød Ret, af hvilken Etiketten paabyder En kun at smage en Skefuld. Værten selv saa lykkelig ud.

Jeg var meget rørt ved denne ærefulde Opvartning, der selvfølgelig var en langt mere udsøgt Opmærksomhed end en af disse almindelige, prangende Ordenstegn, som Konger paa deres Rejser almindeligvis uddeler blandt Stationsforstandere og Officerer.

Sultanen syntes at have nogen Vanskelighed ved at gøre Rede for sine Ønsker.

»Jeg ønsker, at De griber Tingene an med den yderste Forsigtighed. Mit Liv er ikke sikkert en eneste Time, og de, som jeg har løftet op fra Støvet, tænker kun paa, hvorledes de kan drage Fordel af Situationen for at slaa deres Rivaler ned, i Stedet for at anvende al deres Energi paa at beskytte mig.«

Det var en trist Tilstaaelse paa en Selvherskers Læber, en Mand, der holder tyve Millioner Menneskers Liv og Skæbne i sin Haand, og er hædret af en Fjerdedel af Jordens Overflade som Guds Vice-Konge.

»Er der nogen bestemt Person, som De har Mistanke til?« spurgte jeg prøvende.

»Jeg mistænker alle,« var det mistrøstende Svar. »Hvis De havde opholdt Dem tolv Timer i Konstantinopel, vilde jeg ogsaa mistænke Dem. Saa vilde de nemlig forsøge at lave Bestikkelser med Dem.«

Jeg maatte næsten smile.

»Jeg har allerede modtaget Bestikkelse af to af Deres mest betroede Ministre.«

Abdul Hamid ligesom gispede.

»Jeg skal kreditere Deres Majestæt for de Summer, jeg modtager,« tilføjede jeg drilsk.

Sultanens Udtryk forandredes.

»Hvem har bestukket Dem?« spurgte han.

»Hvis De vil tillade mig det, vil jeg meddele Dem alt, naar jeg har naaet til et endeligt Resultat. Jeg ønsker ikke at forøge Deres Majestæts Mistænksomhed. Jeg haaber i Løbet af faa Timer at skaffe Dem Beviser.«

Abdul Hamid aandede tungt og saa meget alvorlig ud.

»Lad det være saaledes,« sagde han resigneret. »De taler fortroligt, men jeg véd, at De ikke er en tom Praler. Jeg vil vente.«

»For at opnaa et Bevis antager jeg, at jeg maa udsætte mig for meget stor Fare,« vedblev jeg. »Jeg er nødt til at bede Dem om et Bevis paa Deres fulde Tillid.«

Sultanen saa noget spørgende paa mig.

»De vil have en Fuldmagt?«

»Nej. Jeg ønsker den Signetring, som jeg ser paa Deres Majestæts Finger.«

De Troendes Behersker trak sig lidt undvigende tilbage.

»Men denne Signetring betyder den øverste Myndighed i det Ottomanske Kejserdømme,« udbrød han. »Den sætter dens Bærer over Grand Vizieren. Den giver ham absolut Ukrænkelighed. Den giver ham Kalifens Røst, Skyggen af Allahs Skygge!«

»Jeg ved det. Uden den Ring kan jeg ikke indestaa for Deres Liv.«

Profetens Efterfølger blegnede, da han tog det hellige Emblem af sin Finger og gav mig det.

»Det er første Gang siden Vor Herre Mohammeds Æra, at den Ring nogensinde er blevet baaret af en Franskmand,« bemærkede han med Eftertryk.

Jeg rødmede fra Top til Taa.

»Jeg har kun et Paalæg at give Dem, Sire. Sæt ikke Deres Læber til en Kop Kaffe, før jeg ser Dem igen.«

Idet jeg skulde til at gaa, kaldte Sultanen mig tilbage for at give mig en sidste Befaling.

»De forstaar, Hr. V., hvilke Beviser De end maatte fremskaffe, hvilken Mistanke De end kan forme Dem, saa maa De ikke meddele Dem til andre end til mig. Mig alene angaar denne Affære.«

Jeg havde anset det for klogest ligesom Abdul Hamid selv at tie stille med Hensyn til den skønne Armenierinde og de Anstrengelser, der blev udfoldet for at knytte hendes Navn til Forbrydelsen. Etiketten forbyder paa det strængeste enhversomhelst Hentydning til de Kvinder, der hører til et tyrkisk Hjem. Men jeg tvivlede ikke om, at Beskyldningerne mod den ulykkelige Dame var naaet til Sultanen gennem dem, og at han led stærkt ved den Frygt, som de havde begrundet saa godt. Maaske havde Despoten, da han udvalgte Selim Bey til at ledsage mig til Paladset, netop gjort dette med det rørende Ønske, at jeg muligt af ham skulde faa noget fordelagtigt at vide om den Mistænkte. Hvem kan sige, hvilken smertelig Hemmelighed der skjulte sig bag det hurtigt sagte: »Mig alene angaar.« —

Da jeg forlod Yildiz Kiosk tog jeg lige til det amerikanske Gesandtskab i Pera, hvor jeg havde en Ven, som jeg en Gang havde vist en ringe Tjeneste. Det var min Hensigt at unddrage mig de Spioner, som uden Tvivl allerede var i mit Kølvand, medens jeg foretog de fornødne Forberedelser til at udføre den Plan, jeg havde overlagt.

Det var intet mindre end at bane mig Vej ind i det kejserlige Seraglje, maaske det farligste Foretagende, en Mand kunde indlade sig paa i et Land som Tyrkiet, og da navnlig en Kristen.

Min diplomatiske Ven, til hvem jeg betroede mig, tilraadede mig paa det indstændigste at opgive mit Forsæt, og meddelte mig udtrykkelig, at hans Gesandtskab ikke saa sig i Stand til at optræde til min Fordel i Tilfælde af, at der op-

stod Vanskeligheder. Det var kun efter en stærk Modstand, at jeg fik ham overbevist om, at jeg ikke var til at rokke, og fik ham overtalt til at hjælpe mig med at faa skaffet en passende Forklædning til Veje.

Jeg havde valgt at paatage mig Skikkelse af en gammel Kone for saaledes lettest at opnaa Adgang til de to smukke Rivalinder, hvis Strid havde sat den ottomanske Verden i Bevægelse. Jeg skulde udklædes som en af disse, noget hexelignende Kællinger, der besøger Haremerne i Konstantinopel for at sælge Sminke og Elskovsdrikke og spaa i Kort, og som bliver betroet til at bringe Bud til de indespærrede Skønheder fra deres Beundrere udenfor.

Jeg lagde an paa at kunne skuffe den nøjeste Undersøgelse og i saa Henseende kom den tyrkiske Skik at bære et sort Slør over den nederste Del af Ansigtet mig meget tilpas.

Jeg valgte at stavre frem ved Hjælp af en Krykke, hvorved min almindelige Maade at gaa paa ganske skjultes. Jeg forsynede mig med en Pose, fyldt med Sager, som jeg antog kunde sælges.

Jeg tilstaar, at mit Hjærte slog noget mindre roligt end sædvanligt, da jeg viste mig udenfor Slavernes Indgang til Yildiz Kiosk, hvor en lille Bestikkelse til Portneren var tilstrækkelig til at opnaa Adgang.

Dette vilde have været et meget tvivlsomt Forehavende, hvis ikke Lykken havde begunstiget mig, da jeg ved Indgangen til dette Sted, der maaske er det strængest bevogtede i Verden, blev mønstret af et gennemtrængende Øjekast.

»Hex!« raabte hun hastigt, »Du ved mere, end Du vil sige. Hvad mente Du, da Du sagde, at Du kunde hjælpe til at faa dine Spaadomme til at gaa i Opfyldelse?«

Som jeg havde haabet, havde jeg ikke længe opholdt mig i Paladset, før jeg blev anmodet om at komme til den regerende Favoritinde, hvad den skønne Armenierinde endnu ansaas for at være, skønt den afsides Beliggenhed af hendes Værelser og det fordægtige Udseende, som den Eunuk, der viste mig til hende, bar til Skue, var tilstrækkelige Vidnesbyrd om hendes Stillings Usikkerhed.

Jeg fandt det smukke Ophav til alle disse Bryderier hvilende paa en Hoben Silkepuder foran et aabent Vindue, udenfor hvilket der fandtes en lille Have med Mur omkring. Duften fra Lemontrær trængte ind gennem Vinduesgitteret, og en lille sort Dreng bevægede en Vifte af Paafuglefjer langsomt frem og tilbage over hans Herskerindes Hoved.

Den skønne Armenierinde var i Sandhed bedaarende; jeg ønsker blot at det var mig tilladt at skildre hendes overordentlige Skønhed i Enkeltheder, men saavel Etiketten som mine bedre Følelser lægger i saa Henseende visse Baand paa mig.

Ved denne Lejlighed blev hendes Skønhed yderligere fremhævet af hendes bedrøvede og frygtsomme Udseende, hvilket strax vakte min dybeste Medfølelse.

»Og hvad har De at sælge til mig, go'e Mo'r?« sagde hun til mig med en vis barnlig Fortrolighed. »Henna til mine Negle, tænker jeg, og Bistre til Øjnene?«

Jeg rystede ærbødigt paa Hovedet.

»Jeg har intet Tryllemiddel, som kan øge Rosens Vellugt eller Lilliens Hvidhed. Men jeg

har Trylledrikke, som kan binde den Ustadige, bortjage Skinsygens Tvivl og Fjendens Vrede.«

Den skønne Armenierindes halvmaaneformede Øjenbryn trak sig sammen, da hun lyttede til disse Fristelser.

»Saadanne Tryllemidler er saa farlige, og jeg vil ikke have med dem at gøre,« svarede hun. »Ak! jeg tror ikke, at der er nogen Talismand, som kan aabne Øjnene paa den forblindede og lære ham at skelne mellem Uskyldige og Skyldige.«

»Vær ikke sikker paa det,« sagde jeg indsmigrende. »Tillad mig at se paa Indersiden af Deres Haand. Jeg har Følelsen af, at jeg der kan læse Deres Lykke!«

Den skønne Armenierinde smilede med sørgmodig Mistro, men strakte ikke desmindre sin Haand hen mod mig.

Jeg lod, som om jeg nøje studerede den, idet jeg mumlede:

»Deres Skæbnes Afgørelse er nær forestaaende. En Eunuk og en Rivalinde er Deres dødelige Fjender, og de har stiftet et Komplot mod Deres Liv. Men jeg ser, at det mislykkes for dem. En Ven vil komme Dem til Hjælp fra Vesten, og Lykken vil snart komme til Dem.«

Et Glædesudbrud lød fra den skønne Armenierinde. Hun havde uden Tvivl af Selim Bey hørt om min Ankomst og om mit gunstige Sindelag.

»Modtag dette som Deres Løn,« udbrød hun hurtigt og tog et prægtigt Safirarmbaand af sit slanke Haandled. Det vil altid blive en af de Ting, jeg sætter mest Pris paa.

Jeg gemte omhyggelig Gaven under min Kjole, da jeg kom ud fra hendes Modtagelsesværelse. Den Nyhed, at jeg var blevet hidkaldt til Favoritinden, havde lynsnart banet sig Vej gennem Haremet, og jeg blev hurtig omringet af en Sværm af unge Skønheder, som var ivrige efter at købe Sympatimidler og Amuletter mod onde Øjne.

Men det var den skønne Armenierindes Fjender, som jeg nu var utaalmodig efter at komme i Samtale med, og med Spænding ventede jeg paa at faa en Indbydelse fra den Kant.

Den lod ikke vente længe paa sig. Et Rygte om, at jeg havde spaaet en god Lykke for Rivalinden, maatte sikkert være naaet til Lady Zuleika gennem hendes Spioner, for hun gav mig et gennemborende Øjekast, da jeg krykkede ind til hende.

Hendes Skønhed var en skrigende Modsætning til den yngre Kvindes, som havde fortrængt hende i den kejserlige Gunst, og som hun nu søgte at komme til Livs ved en Nederdrægtighed. Hun var Circassianerinde, høj og slank, og bydende som Semiramis.

»Du spaar jo Folks Skæbne, Hex, gør Du ikke?« var det foragtelige Spørgsmaal, som hun modtog mig med. »Sig mig min og tag Vare paa, hvorledes Du lyver for mig.«

Jeg tog en modløs og frygtsom Maske paa, idet jeg bøjede mig hen mod de rødplettede Fingerspidser, hun strakte ud mod mig.

»Jeg spaar ikke alene; jeg hjælper ogsaa undertiden med til, at mine Spaadomme kan gaa i Opfyldelse,« stammede jeg.

Lady Zuleika rynkede truende sine Øjenbryn.

»Tal!« befalede hun. »Sig, mig, hvad Du ser.«

»De er udsat for en stor Fare,« forklarede jeg alvorligt, idet jeg holdt mit Blik stift heftet paa hendes Haandflade. »De har lige gjort et mislykket Forsøg paa at tage Hævn over en, som har svigtet Dem, og Forsøget er mislykket.«

Det var et voveligt Experiment, men den Haand, som jeg holdt i min, skælvede og overbeviste mig derved om, at min Formodning havde truffet paa rette Sted.

»Bliv ved,« hviskede den brødebetyngede Kvinde. »Hvad saa?«

»Jeg ser her et andet Forsøg. Og denne Gang vil en Mand dø for Deres Sletheds Skyld.«

Circassianerinden snappede Haanden til sig og sendte mig et ildevarslende Blik, hvori Triumf og Skræk syntes at være blandet.

»Hex!« raabte hun hastigt, »Du ved mere, end Du vil sige. Hvad mente Du, da Du sagde, at Du kunde hjælpe til at faa dine Spaadomme til at gaa i Opfyldelse?«

Jeg stak Haanden ind paa Brystet og tog en lille Flaske, der var fyldt med nogle Draaber af mælkelignende Kulør.

»Dryp dette i en Kop af den varmeste og sorteste Kaffe, De kan tilberede, og byd den til den Mand, hvis Liv De vil tage,« udbrød jeg hviskende lige saa hurtigt, som hun selv havde talt.

Uden et Øjebliks Tøven snappede hun Flasken ud af min Haand.

»Hvis dit Udsagn viser sig at være rigtigt, vil jeg fylde dit Skød med Guld«.

»Stop!« udbrød jeg, idet jeg lod som om jeg troede, at hun vilde handle strax. »Giv mig Tid til først at forlade Paladset. Jeg er fremmed og Mistanken vilde sikkert falde paa mig«.

Jeg bemærkede, at et underfundigt Udtryk et Øjeblik viste sig i hendes Ansigt.

Hun klappede i Hænderne og en Eunuk viste sig.

Vor Samtale havde været ført paa Græsk. Nu talte hun til Eunuken i et for mig ganske uforstaaeligt Sprog. Jeg har for øvrig hørt fortælle, at der existerer et hemmeligt Sprog, som bruges mellem Eunukerne og Seraglje-Kvinderne indbyrdes, og som ingen udenforstaaende har faaet Tilladelse til at lære.

Det forekom mig, at jeg hørte Ahmed Effendis Navn nævne, og jeg frygtede det værste.

Saa snart som Circassianerinden havde givet sine Ordre, sagde hun til mig paa Græsk:

»Følg med min Tjener. Han vil vise Dig ud af Paladset ad en hemmelig Vej«.

Jeg var ikke istand til at undslaa mig.

Den hemmelige Vej førte, som jeg nok tænkte, lige til Chefeunuken Ahmed Effendi i egen Person.

Han vendte sit graaskæggede Ansigt mod mig, furet som det var af Snedighed og Gerrighed, og udforskede mig med hele sin Races Mistroiskhed, medens min Ledsager gav en Besked paa det uforstaaelige Sprog.

Circassianerinden havde øjensynligt anmodet Ahmed om at holde mig tilbage, uden at meddele ham sin Mening hermed, for han rynkede Brynene af Ærgrelse, da han spurgte mig:

»Hvad er der foregaaet mellem Dem og Lady Zuleika?«

Idet jeg handlede i Overensstemmelse med min paatagne Forklædning, saa jeg forskrækket ud, vred Hænderne og paastod, at jeg ikke vidste noget.

»Undersøg hende«, befalede Chefeunuken sin Underordnede.

Manden havde lige berørt mit Kjolebryst, da han forbavset veg tilbage.

Jeg gjorde et Skridt tilbage, stak Haanden ind paa Brystet, og saa drog jeg Sultanens Signetring frem og holdt den op for deres Øjne,

»Effendi, det er en Mand!«

Ahmed sprang frem De Ubehageligheder, han vilde faa, hvis Sultanen erfarede den frække Overtrædelse, beskæftigede sikkert mest hans Tanker, da han sendte mig et rædselsvækkende Blik.

»Hvem er De? Jeg skal lade Dem pine til Døde, hvis De lyver«.

»Forstaar Deres Excellence Fransk?« hviskede jeg i dette Sprog og nikkede advarende hen mod Tjeneren.

»Ja, jeg gør. Tal hurtigt!«

»Jeg er den Person, som Deres Udsending mødte i Belgrad,« sagde jeg, idet jeg nu talte paa min sædvanlige kolde Maade.

Forskellige vexlende Udtryk malede sig paa Chefeunukens Ansigt — Forundring, Frygt og Triumf.

»Hvorfor har De sneget Dem ind her bag min Ryg? De er i Færd med at forraade mig?«

Dette var ikke let at give noget Svar paa. Min Nærværelse i Kvindernes Gemakker uden hans Vidende var virkelig en klar Tilstaaelse af, at jeg ikke havde i Sinde at lade mig bruge som hans Redskab. Stepanopoulos havde sandsynligvis givet en Raport om sine Forhandlinger med mig, hvilken hos Effendi havde skabt nogen Uvished om, hvorvidt jeg vilde optræde som Ven eller Fjende. Den nuværende Afsløring var afgørende.

Uden at afvente nogen Forklaring fra min Side, om jeg ogsaa havde kunde finde nogen, slog han et stærkt Slag paa en Metalkedel, som hang paa Væggen.

Følgen heraf var, at to kæmpemæssige Sudanesere øjeblikkelig viste sig, bevæbnet med Østens kendte Krumsabler.

»Bring denne Kvinde ned i Fængslet og hug Hovedet af hende,« befalede Chefeunuken.

De to Bødler fo'r frem mod mig. Jeg gjorde et Skridt tilbage, stak Haanden ind paa Brystet, og saa drog jeg Sultanens Signetring frem og holdt den op for deres Øjne.

Den gjorde en overordentlig dramatisk Virkning. Sudaneserne standsede som om Jorden havde aabnet sig for dem og faldt paa Knæ. Lady Zuleikas Tjener fulgte deres Exempel. Ahmeds Kinder fik en askegraa Kulør, og han begyndte at mimre som en Olding.

»Deres Udsending maa have fortalt Dem, at jeg er Mand for at tage Vare paa mig selv«, bemærkede jeg bidende. »Hans mislykkede Forsøg paa at snigmyrde mig, burde have belært Dem om, at det klogeste for Dem var, at overgive Dem til min Naade«.

»Naade! Hav Barmhjertighed med mig!« begyndte Forbryderen at fremstamme. »De skal faa fem Tusinde — ti Tusinde — Halvdelen af alt hvad jeg ejer!«

Selv Udsigten til Dødsstraf kunde ikke overvinde hans Gerrighed længere end til det.

Jeg trak paa Skulderen og henvendte mig til Sudaneserne.

»Rejs Eder op! Arrester Effendi! Før ham med for Sultanens Aasyn«.

»Ved De, hvad De gør?« raabte Fangen. »Abdul Hamid vil aldrig tilgive Dem, at De er trængt ind i disse Gemakker!«

Jeg svarede ikke. Jeg vidste, at jeg havde tilladt mig en grov Forbrydelse, men jeg mente, at jeg havde saadanne Ting at meddele Sultanen, at jeg vilde faa hans Tilgivelse.

Det var et haardt Optrin, jeg havde forberedt den tyrkiske Selvhersker. I det Øjeblik, da vi kom ind til ham, styrtede Ahmed Effendi frem, kastede sig for sin Herres Fødder og bad højlydt om Retfærdighed. Hertil føjede han en heftig Anklage mod mig, idet han listigt fremhævede, at han havde arresteret mig i Haremet, og at jeg havde truet med at anklage ham for Forbrydelse mod Selamlik, hvis han ikke lod mig gaa.

Jeg hørte paa disse Beskyldninger med et overordentlig foragteligt Smil.

Da den studsende Sultan vendte sig mod mig for at høre mit Forsvar, sagde jeg rolig:

»Jeg lovede at skaffe Deres Majestæt Beviser og ikke Anklager. Om faa Minutter vil der blive bragt Dem en Kop Kaffe. Den Person, som sender den, er den egentlige Forbryder. Forbryderen her er hendes Medskyldige.«

Sultanen blev pinligt bevæget.

»Sig mig strax, Hr. V,« han spurgte med en sviglende Stemme, »er det den skønne Armenierinde?«

Jeg rystede paa Hovedet, da Døren aabnedes og en Slave traadte ind, bærende en lille Sølvbakke, hvorpaa der stod en Kop dampende og skummende Kaffe.

»Lady Zuleika anmoder Deres ophøjede Majestæt om, at De vil hædre hende ved at smage paa denne Kaffe, hun har tilberedt med egen Haand.«

Abdul Hamid sank tilbage paa sin Divan, for bevæget til at takke mig paa anden Maade end ved et Blik.

»Giv Koppen til Ahmed Effendi,« bød jeg og smilede ondt.

Chefeunuken rullede hen ad Gulvet og klagede som et Dyr.

»Tosse!« sagde jeg til ham. »Tror De, at jeg noget Øjeblik vilde udsætte Hans Majestæts Liv for Fare? Denne Kop indeholder ikke andet end et stærkt Brækmiddel.«

For første Gang klarede de Troendes Beherskers Ansigt op. Den Scene, som nu paafulgte, mindede meget om »Tusind og en Nat«. En Gang, to Gange og tre Gange nærmede den skælvende Effendi Koppen til sine Læber, uden at være i Stand til at bekvemme sig til at smage paa dens Indhold. Endelig, under Trykket af

et alvorligt Vink fra hans Herre, drak han den ud.

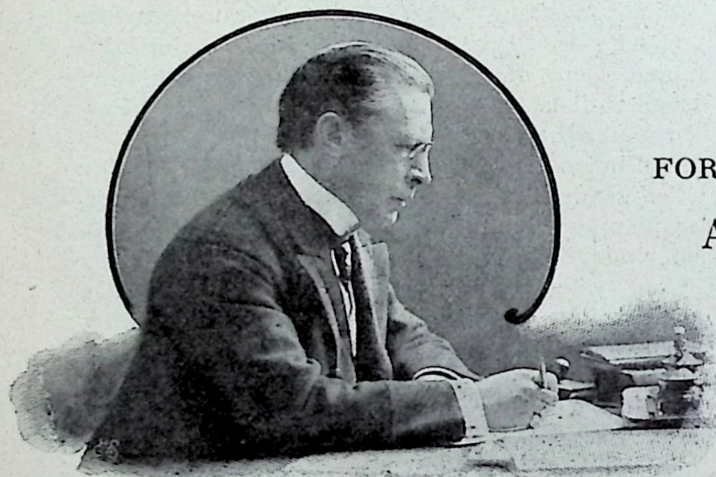
Jeg vil ikke forsøge at beskrive Følgerne; men jeg havde den Fornøjelse, at faa Bevis for den engelske Pharmaceut i Peras Dygtighed, og hans Præparaters virkelige Værdi. Hvad der var tilbage af Ahmed Effendi, havde megen Lighed med en stukken Gris.

I den Tragedie, der fulgte efter denne Komedie, og hvori nogle af de Optrædende blev fængslede, tog jeg ingen Del. Min Rolle var udspillet, da jeg havde underrettet Sultanen om de forskellige Skridt, jeg havde foretaget mig, og modtaget hans ædelmodige Tilgivelse for mit Brud paa Musselmændenes Skik. Til Slut fortalte jeg ham om min Samtale med den skønne Armenierinde, og min Bevidnelse af hendes Sandruhed og Loyalitet glædede hendes store Mester maaske mere end, at jeg havde fjærnet Farerne for hans Liv.

Da jeg gav Sultanen hans Signetring tilbage afslog han at modtage den.

»Jeg har allerede givet Befaling til at lade udføre en anden til mig selv,« sagde Hans Majestæt. »En Ring, som har været i en Kristens Haand, kan ikke paa ny bæres af Profetens Efterfølger. Behold den som et Vidnesbyrd om Abdul Hamids Venskab.«

BETALT?

FORTÆLLING AF

ALPHONSE WALLEEN

TEGNINGER AF

RS. CHRISTIANSEN

HUGO Freiherr von Zettwitz und Felsenhausen var Oberlieutenant ved det 2det sachsiske Dragonregiment med Garnison i X-nitz.

Eneste Søn af den gamle General von Zettwitz og hans smukke Hustru, Emilie, født Komtesse Ploss, var han tidlig bleven forældreløs og havde arvet en betydelig Formue.

Han var en fiks Fyr, dygtig Officer, god Kammerat, elskværdig eller ondskabsfuld efter Omstændighederne og fuld af Fordomme.

Faderen, forbenet Militær og konservativ til Yderlighed, havde været stærkt medvirkende ved Sønnens Opdragelse, og han havde derved samvittighedsfuldt vaaget over, at Hugo blev tilstrækkelig proppet med Blaatblodslegender og militære Æresbegreber til at føre Slægtens mosbegroede Traditioner videre til Gavn og Glæde for Gud, Konge og Fædreland. —

En Brøkdelskusine af Hugo paa mødrene Side, ogsaa en Komtesse Ploss — Agnes hed hun forresten — havde meget imod sin Familjes Ønske giftet sig med Dr. phil. Viktor Klenau. Det var en sørgelig Begivenhed. Thi denne Herre tillod sig først og fremmest at være borgerlig født, dernæst vovede han at kaste Vrag paa en net

akademisk Fremtid for at blive Kunstner, Romanforfatter — han skrev vist ovenikøbet Vers — og endelig havde han den Frækhed at være mere end almindelig talentfuld.

Og saavel Komtessen som Talentet havde han indlogeret i en lille hyggelig Villa i Udkanten af X-nitz, hvor han levede et lykkeligt og nøjsomt Familjeliv med Hustru og to Sønner.

Hugo havde kendt Agnes Klenau rigtig godt i hendes Ungpigedage, ja, der var endogsaa en Tid, hvor han ikke havde noget imod at blive drillet med Kusine Agnes, men alligevel var han ikke, trods Indbydelse, kommen til hendes Bryllup. Han havde derimod krydret sin Udeblivelse med en Mængde Ondskabsfuldheder, som selvfølgelig var bleven bragt videre og havde bidraget til at vække den fjendtlige Sindsstemning, som vedblivende holdt dem fjernede fra hinanden. Et Par Gange havde han mødt Klenau og Agnes paa Gaden og hilst — høfligt, og Klenau havde besvaret hans Hilsen — mindre høfligt, men de to Mænd var aldrig bleven forestillede for hinanden.

Doktoren, som var Radikaler om en Hals, stærktfølende og kantet, hadede instinktmæssigt alt det, der tilsammen dannede Fænomenet Hugo von Zettwitz — i hvert Fald tilsyneladende. Han hadede Fødselsaristokraten, Oberlieutenanten, Verdensmanden og Udhaleren.

— Ingen Dumheder! — Og saa knipsede von Zettwitz med Fingrene ad Klenau, som naar man knipser en Flue væk.

Thi det kan jo ikke nægtes, at Hugo var ikke saa lidt af en Udhaler, hvad der i manges Øjne forøgede hans Charme.

Der hviskedes i Krogene om smaa galante Eventyr og Restauranternes Privatkabinetter havde ofte været Rammen om Bachusfester, hvor von Zettwitz ikke havde sparet sig. Men der var en egen harmonisk Mandighed over hans Udskejelser, som i Reglen holdt dem indenfor en vis Grænse. Og derfor *hviskede* man kun — og var Hugo ligefrem taknemlig for disse smaa kildrende Bagtalelsesorgier.

Ved Regimentet tjente en ung Løjtnant, Anton Meyer-Breitberg, en hverdagsbrav Yngling, der var Søn af en meget rig berlinsk Bankmand, og som ved smaa overdaadige Middage bødede paa manglende »Blod«.

Det var fra en saadan Middag von Zettwitz kom, da han en Lørdag Aften i September med lidt *for* stram Holdning skridtede ned ad Hovedgaden. Det var usædvanligt køligt, og Kulden virkede ret foruroligende paa den von Zettwitzke Ligevægt. Hugo kunde ikke med sin bedste Vilje faa Gaden til at ligge stille, og da han følte det som en dæmrende Mulighed, at dette fordømte bølgende Fortov kunde faa ham væltet ud paa Kørebanen, gjorde han pludselig Holdt, snoede sit Overskæg med en lidt famlende Armbevægelse og stirrede meningsløst stivt paa en skraalende Avissælger, der betuttet tav stille og ydmygt forespurgte, om Højvelbaarenheden ønskede det sidste »Tageblatt«.

Et brysk: »Gaa væk!« gjorde Vejen fri til den ligeover Gaden liggende Raadhuskælder, hvor Hugo havde fundet det rigtigst at samle Kræfter ved en »Hofbrau«, inden han gik videre. Han var desuden »riesendurstig«. —

Samme Dag havde Viktor Klenau Besøg af to Kunstfæller og da de gjerne vilde se lidt af Byen, var han efter Middagen taget med dem ind.

Ogsaa de var endt i Raadhuskælderen, og der sad de endnu, da Hugo von Zettwitz kom ind og lidt støjende bænkede sig i Nærheden uden at lægge Mærke til dem. Men det varede jo ikke længe, før han havde opdaget Klenau og satte sig til at bestirre ham med den for berusede Folk ejendommelige Igle-Inderlighed. Men dette var Klenau ikke tilsinds at taale. Han rejste sig pludselig med rynkede Bryn og gik hen til von Zettwitz, som ikke slap ham med Øjnene, men blot lænede sig tilbage og flabet saa' ham lige op i Ansigtet.

— Jeg maa antage, at De ønsker at tale med mig, sagde Klenau — i modsat Fald maa jeg bede Dem holde op med at beglo mig paa den drengeagtige Maade.

Ved Synet af denne højtidelige Civilist fo'r der en Spottedjævel i Hugo, og i en irriterende overlegen Tone svarede han:

— Hvis det ikke passer Dem, at De tilfældigvis befinder Dem i min Synslinje, kan De jo flytte Dem.

— Jeg kunde jo ogsaa flytte Dem.

— Ingen Dumheder! — Og saa knipsede von Zettwitz med Fingrene ad Klenau, som naar man knipser en Flue væk.

— Gaa væk! sagde han.

Det kogte i Doktoren.

— De skulde nødig gjøre Dem mere latterlig, end De allerede er — —

— Hvad siger De —! — Hugo rejste sig — ædru. —

— Blækhusclown! snerrede han rasende.

— Jeg siger, at De nødig skulde blære Dem af den Maskeradedragt, De render rundt i, men hellere se at tage Deres Smule Fornuft fangen — —

— Donnerwetter! De fornærmer Uniformen! Det skal De komme til at fortryde, min gode Mand.

Han rodede nervøst i sine Lommer, fik fat i en Tegnebog og rakte Klenau sit Kort.

— Jeg behøver ikke at læse Deres Etikette. — Jeg kender Indholdet, sagde Klenau. — Forresten er det *Dem*, der har fornærmet mig — og jeg skal nok lade høre fra mig, — og dermed vendte han Hugo Ryggen og gik tilbage til sin Plads. —

Hæ, hvor det var ham en Lettelse at have faaet Fingre i denne Sabelautomat! Det skulde være ham en ren Fornøjelse at sætte en Kæp i Mekanismen.

Han fik overtalt sine to Venner til at være hans Sekundanter og altsaa blive i Byen til Sagen var ordnet. Agnes maatte ingenting faa at vide, før det hele var overstaaet.

— —

Tvekampen blev fastsat til Tirsdag Morgen i Dyrelunden, et Krat udenfor Byen. Vaabnet: Pistoler; der skulde skydes paa Tælling og veksles Skud tre Gange i tredive Skridts Afstand.

Til sin Kone havde Klenau sagt, at han maatte rejse til Leipzig tidlig om Morgenen.

Deri var intet usædvanligt, da hans Forlægger boede der, og hans sidste Bog lige skulde gaa i Trykken; men der var noget fremmed i hans Væsen, som Agnes ikke kunde blive klog paa. Det var først da han Tirsdag Morgen havde kysset hende til Afsked, at en Anelse om, hvad der forestod, slog ned i hende som et Lyn.

Der maa have været en Afsked i Blikket, en Dvælen i Haandtrykket, en Klang i Stemmen, som tydede paa noget mere alvorligt end en Forretningsrejse til Leipzig. Thi Agnes blev grebet af en Angst, som gjorde hende næsten synsk — hun *vidste*, at Viktor var gaaet ud for at duellere.

Hun fo'r ind i Huset og fik i vanvittig Hast det nødvendigste Tøj paa. Og saa afsted! Det gjaldt jo maaske hans Liv. Hun mere løb end gik henad Vejen, men lidt svær, som hun var, blev hun af og til nødt til at standse et Øjeblik for at trække Vejret. Forpustet og oprevet naaede hun

— Er det dig, Hugo? – Er det dig, som har myrdet ham?

Agnes Klenau var ingen Pjanke. Hun spildte ikke et Øjeblik, svøbte en Morgenkjole om sig og løb ud paa Vejen. Viktor var ingen Steder at øjne. Han kunde altsaa ikke være gaaet ad Byen til, thi den brede, lige Vej var let at overse. I det hun vendte sig om, saa' hun mellem et Par Villaer Dyrelundens øverste Linje — — dér var det!

endelig Dyrelunden. Men hvor skulde hun nu søge! Maaske havde hun taget fejl — af Vejen eller af selve Sagen. Aa, gid det var saa vel! Men nej, nej — ikke af Sagen, det følte hun! Hun fulgte paa Maa og Faa den første Sti, der fra Hovedvejen løb ind i Tykningen, kom til en Korsvej, standsede og lyttede tvivlraadig og fortviv-

let. Der var ganske stille. Kun Fuglene kvidrede.

Saa faldt der et Skud.

— Herre Jesus! —

Aandeløs styrtede hun afsted, tværs igjennem Krattet i Retning af Lyden.

— — —

Imidlertid havde Viktor Klenau paa det aftalte Sted i en Sidealle truffet sine Venner og var sammen med dem kørt ud til Mødestedet i Skoven. Hugo von Zettwitz, hans Sekundanter og Lægen var allerede kommet.

Man hilste paa hinanden tavst og høfligt.

Viktor var bleg og stille. Hugo saa bekymret ud og var synlig nervøs.

De nødvendige Forberedelser blev trufne, Afstanden udmaalt, Vaabnene ladte.

Duellanterne blev derefter stillet paa Plads og fik Vaabnene overrakt.

Der blev dødsstille.

Saa begyndte en af Sekundanterne at tælle:

— En — to —

Paa »tre« faldt Skuddene, samtidigt.

Ingen var ramt.

Men Klenaus Kugle havde revet et Hul i Hugos Frakke paa den højre Skulder, tæt ved Halsen.

— Doktoren lader til at skyde godt og med tydelige Hensigter, tænkte von Zettwitz.

Der blev atter talt.

I samme Øjeblik som Skuddene faldt greb Klenau sig til Brystet og gjorde et Par vaklende Skridt.

Da lød der pludselig et fortvivlet Kvindeskrig, og Klenau faldt om i sin Hustrus Arme.

Hugo von Zettwitz var hvid som Marmor. Han gjorde et Par usikre Skridt fremad, strakte saa Haanden uvilkaarlig ud mod en af sine Sekundanter, som greb den.

— Er han farlig ramt? spurgte han sagte. Ingen svarede. Men saa hørte han Lægens Stemme:

— Desværre, Frue, her er ingenting at gøre — —

— Aa Gud, aa Gud!

Og i fortvivlet Hulken sank Agnes Klenau sammen over sin Mands Lig.

Hugo von Zettwitz var stærkt grebet. Han trykkede krampagtigt sin Vens Haand og stirrede som hypnotiseret paa Gruppen foran ham.

Saa siger en af Klenaus Sekundanter til ham:

— Det er vist bedst, De gaar, Herr von Zettwitz.

Dette hørte Agnes Klenau. Hun løftede hurtigt Hovedet, hendes Øjne søgte Hugo med et ubeskriveligt Blik, og i gribende Forfærdelse skreg hun:

— Er det dig, Hugo? — Er det dig, som har myrdet ham?

Von Zettwitz bøjede Hovedet og gjorde en Bevægelse udad med den ene Haand, som vilde han sige:

— Skæbnen — —

Men hans Læber skælvede og tav.

Duknakket gik han hen til Vognen fulgt af sine Sekundanter.

— — —

Tjeneren meldte:

— Lieutenant von Meyer-Breitberg!

Von Zettwitz betænkte sig lidt. Men han kunde egentlig saa godt lide Breitberg, han var saa naiv og godmodig og Hugo trængte til at tale med nogen.

— Lad ham komme ind, sagde han. Saa skød han sine Skrivebordsskuffer ind og rejste sig.

— Goddag, kære Anton.

Han rakte Haanden frem og gik ham et Par Skridt imøde.

— Kolossalt elskværdigt af dig at tage imod mig — kunde ikke undvære dig længere, sagde Anton med et deltagende Udtryk i sit kugleglatte Ansigt og et meget vidende Blik i de rare blaa Øjne. — Og saa tænkte jeg, at det kunde interessere dig at — —

Han drejede sin tætknappede Korrekthed rundt for at se, om de var uforstyrrede, og der var saa megen travl Velvilje udbredt over hele den ungdommelige Skikkelse, at Hugo kom til at smile. — Men det var et godt Smil.

— Du kan sige, hvad du vil — vi er alene. Sæt dig ned.

Han satte sig, strakte Benene fra sig og lod et bifaldende Blik glide ned over al den dadelfri Elegance og standse et Øjeblik paa de skinnende Lakstøvler.

— Jo, ser du — –, begyndte han igjen, ganske uvidende om, at en pomaderet Haardusk havde rejst sig i Vrede, fordi den var kommen paa den gale Side af den snorlige Skilning.

— — De er jo kolossalt elskværdige imod mig de ældre Kammerater; og Eskadronchefen var saa venlig at spise hos mig igaar — kolossalt kedeligt, at du ikke kunde være med — og ser du, han lod falde et Ord om Dommen, som jo nu skal falde — og du, den bli'r vist ikke mild — ja, du, den bli'r vist snarere haard — ja, kolossalt — han mente mindst et Aar.

Von Zettwitz rørte sig ikke.

— Et Aar af hvad?

— Et Aars Fæstningsarrest! Det er jo dog kolossalt! Fornærmet af en Civil — hævnet en Krænkelse af Uniformen — kolossal umilitærisk Straf, synes jeg.

Der blev en Pavse. Saa sagde Hugo med Eftertryk:

— Hør, Anton — hvis du var gift og *elskede* din Hustru —

— Ja?

— Du forstaar: *elskede* hende —

— Ja, javel, jeg forstaar, sagde Breitberg, men det gjorde han vist ikke.

— Og en anden Kvinde haanede hende, fordi hun ikke fandt hende »fin« nok —

— Ja —

— Og tilsidst dræbte hende —

— Dræbte!

— Ja — slog hende ihjel, uden at din Hustru nogensinde havde gjort hende noget egentlig ondt; — og denne Kvinde saa blev dømt til at miste Livet —

— Ja, hvad saa?

— Vilde du saa synes, at den Straf var for haard?

— Nej, gu'straffe mig, om jeg vilde!

— Ja, Anton — *jeg* har gjort akkurat det samme som denne Kvinde.

— Men, von Zettwitz —?

— Jeg har dræbt en Mand, som jeg ikke kendte, fordi — ja, hvorfor? — Egentlig kun fordi jeg ikke fandt ham »fin« nok til at ægte min Kusine Agnes, thi, ser du, *hvis* jeg havde fundet ham »fin« nok, saa havde vi sandsynligvis været de bedste Venner af Verden, for jeg er jo egentlig ikke uelskværdig —

— Kolossal elskværdig!

— Og derfor giver man mig nu *ét* Aars Fæstningsarrest! Synes du det er retfærdigt?

— Ja, men kære Hugo — det er dog en kolossal mærkelig Maade, du ræsonnerer paa —

— Synes du?

— De to Tilfælde er dog saa forskellige — en Kvinde — en — ja, hvad véd jeg — en — og saa en Dragonofficer — en von Zettwitz — overfor en uopdragen Civilist — du maa dog indrømme — der er Forskel — kolossal Forskel! —

Han vred sig paa Stolen og fægtede med Armene.

— Der maa dog — du maa dog indrømme — der maa Respekt — Arméen staar dog fylked om Fanen — der er skam Forskel — kolossal Forskel!

— Der er Øjeblikke, hvor den Forskel, du taler om, ikke eksisterer. Tro mig — naar man ser en Kvinde fortvivlet hulke over sin Mands Lig, og man selv har dræbt ham, saa — ja, hvis der saa *er* en Forskel, saa er den ikke til ens Fordel.

Der var noget i Tonen, som stoppede Breitbergs Veltalenhed.

— Ja, stammede han — ja — naturligvis — der kan jo være Tilfælde — hm — ja — som du siger, saa — ja — hm —

— Ved de Lejligheder, Breitberg, hvor Livet blotter sig for os, tilraaber Kendsgerningerne os et kedeligt Ord.

— Siger du det? — ja — hvad — hvad for et Ord mener du?

— Humbug!

— Humb..! — Saa? — Det mener du? — Ja, det er jo rigtigt — ja —

Han rejste sig og begyndte at gaa uroligt frem og tilbage.

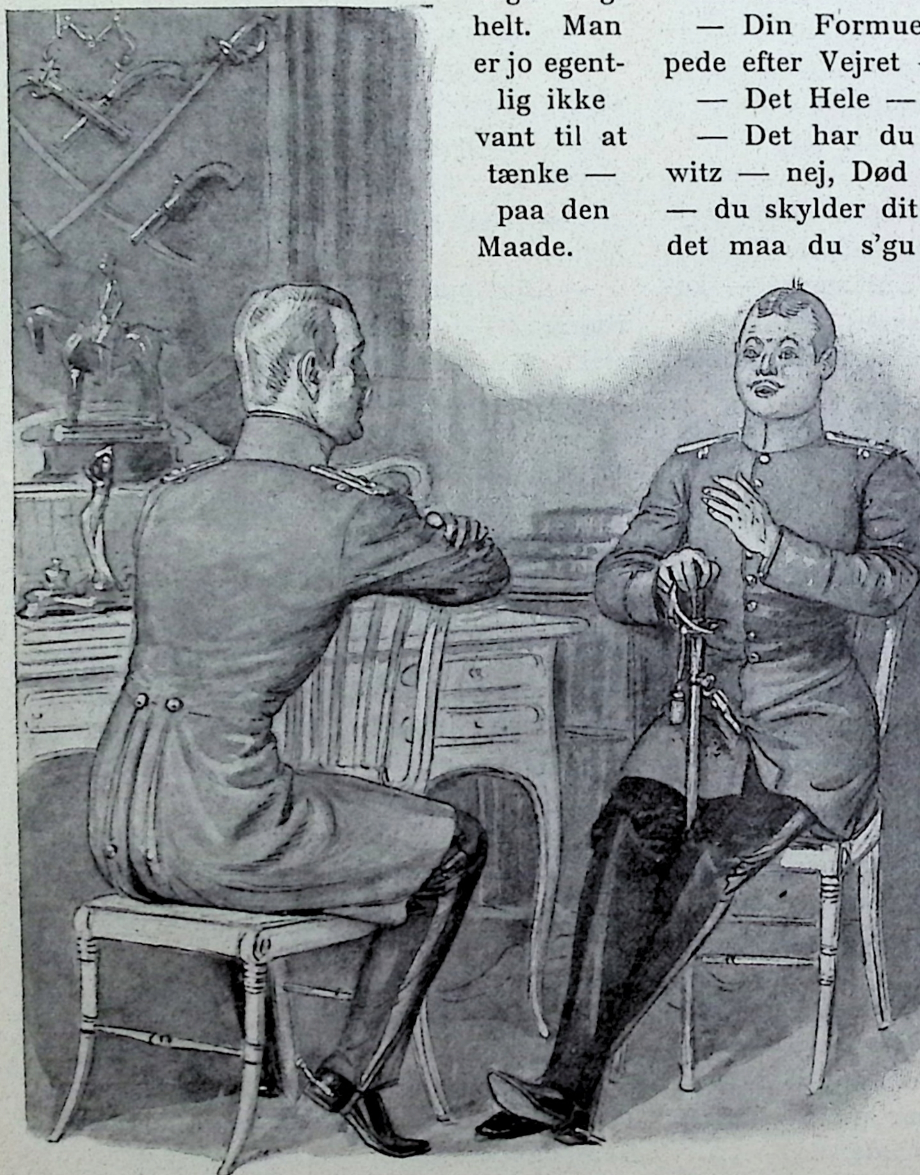
— Ja — det er jo en kolossal kedelig

Historie — røg det ud af ham. — Vi savner dig alle voldsomt, naar vi kommer sammen — det kan du være sikker paa — kolossalt, forsikrer jeg dig — men du vil jo ikke.

Hugo tav.

— Ja, for du *vil* jo ikke?

— Kære Breitberg — jeg kan ikke gøre for det, men jeg kan ikke se paa Tilværelsen med samme Øjne som før. Mine venlige Følelser for Kammeraterne er uforandrede, men — jeg kan ikke være med i deres Liv. Min Tro paa den militære Korpsaand har ramlet sammen, ser du. — Jeg tænker kun paa én Ting: hvordan jeg skal kunne gøre noget af min Uret god igen. Det optager mig helt. Man er jo egentlig ikke vant til at tænke — paa den Maade.

— Du er virkelig enestaaende — kolossalt enestaaende —! Men hvad vil du da gøre?

Anton gabede af Forbavselse.

— Du er virkelig enestaaende — kolossalt enestaaende —! Men hvad vil du da gøre?

— Jo — én af de Ulykker, jeg har anrettet, er jo den, at jeg har berøvet Agnes Klenau og hendes Børn deres Forsørger — og det er rent praktisk sét det alvorligste — Ploss'es er fattige.

— Ja, det har du s'gu Ret i; det har jeg ikke tænkt paa. Du vil altsaa give hende en Pension? Hun maa jo være henrykt.

— Nej — ingen Pension — det kunde jeg da ikke godt tilbyde hende. —

— Saa — ja — nej, naturligvis. —

— Nej — jeg har tilbudt hende min Formue.

— Din Formue — han ligefrem snappede efter Vejret — hvad mener du?

— Det Hele — Rub og Stub.

— Det har du ikke Lov til, von Zettwitz — nej, Død og Pine — det gaar ikke — du skylder dit Navn, din Stand — nej det maa du s'gu ikke! — Det kan være meget smukt — i Teori — som Tankeeksperiment — i en Bog for Eksempel — kolossalt ædelmodigt — men — nej — det er usundt — husk paa — det virkelige Liv — nej, Hugo, for Guds Skyld — hold dig normal, Hugo!

Meyer-Breitberg var alvorlig bekymret.

— Vær rolig, min Ven, hun nægter at modtage noget.

— — — Det var kolossalt!

Han lænede sig overvældet tilbage.

I det samme blev Hugos Sagfører meldt.

— Ja, saa skal

jeg gaa — men lov mig, Hugo — lad dig ikke overrumple af dine Følelser — du vil fortryde det — Skæbnen, ser du — det maa tages roligt — hold dig normal — det er kolossalt vigtigt — bare normal! — Og hvis jeg kan være dig til Tjeneste, saa véd du — ja — hvor kolossalt gærne — ja —

— Ja, Tak, kære Ven, Tak for din Elskværdighed, svarede Hugo, idet han fulgte Breitberg ud.

— — —

Dommen var falden. Den lød paa atten Maaneders Fæstningsarrest.

Det blev i militære Kredse betragtet som en meget streng Dom, men man antog, at en Benaadning vilde afkorte Straffetiden.

Hugo var imidlertid bleven bragt til Ehrenbreitstein for at begynde Afsoningen.

Hans Sagfører havde en af de sidste Dage før Afrejsen gjort ham opmærksom paa den Udvej, at han jo kunde gøre Testamente til Fordel for Børnene, men bemærkede dog, at det var at skyde Spørgsmaalet ud i en uvis Fremtid.

Det tiltalte heller ikke von Zettwitz videre.

Men her i Ensomheden, hvor han havde Tid nok til Eftertanke, vendte han tilbage til denne Tanke, og en skønne Dag skrev han til Sagføreren, at han fandt Forslaget godt. Han vilde blot forandre den foreslaaede Ordning derhen, at han af sin Formue vilde oprette to Fideicommiser, som under Navn af de Klenauske Fideicommiser efter Hugos Død skulde indehaves af Agnes' to Sønner og deres Efterkommere. Samtidigt gav han Ordre til at ordne Sagen hurtigst muligt.

Ventetiden var tung for von Zettwitz. Han var nedslaaet og urolig. Han havde imidlertid gjort sig afholdt paa Fæstningen, Kommandanten lod bringe en Lænestol ind til ham, laante ham Bøger og hyggede paa flere andre Maader om ham.

Men det hjalp ikke.

Efterhaanden blev dog alle Formaliteter ordnede og endelig en Dag bragte Posten Erektionspatenterne til Underskrift. Kommandanten og en anden Officer skrev under som Vidner og dermed var den Sag klar.

Det lettede!

Kommandanten, der blev siddende hos ham, forbavsedes i sit stille Sind over den indtraadte Forandring.

Von Zettwitz var rolig, snaksom, næsten glad og gentog ofte, hvor meget det havde ligget ham paa Hjærte at faa de omtalte Dokumenter i Orden.

Da Kommandanten gik, var det Sengetid.

— Sov godt, Herr von Zettwitz — sagde han i Døren.

— Tak, Herr Major — svarede Hugo. — Ja, gudskelov, nu kan jeg da sove rolig.

Da Vagten kom ind den næste Morgen, sad Hugo med lukkede Øjne, fuldt paaklædt henne ved Kakkelovnen. Sengen var urørt.

— Det var da en underlig Maade at sove paa, tænkte Vagten.

Men Hugo von Zettwitz vaagnede aldrig mere.

Han havde taget Gift.

BITTE-JAN.

AF THOMAS P. KRAG. *ILL. AF LOUIS MOE.*

Jeg kom en Aften til en underlig Egn, hvor Fjeldene var høje og Jorden fattig. En enslig Ko stod ensteds deroppe og brølede, og en mager Hest drev utjoret ved Vejkanten og aad Nyper.

Omsider saa jeg et Kirketaarn rage frem, og straks efter laa en tyve-tredive Huse foran mig. Nuvel, det var altsaa »Byen«. Jeg gik hen til en Mand, jeg saa, og fik af ham at vide, hvor Værtshuset laa, og et Par Minuter efter sad jeg i et lidet, rensligt Værelse med en Tremaster under Taget til Pryd.

Værten, som jeg kendte en Smule fra før af, kom ind og snakkede med mig og forklarte mig omstændelig, hvem der boede i det og det Hus. Jeg maatte læne mig ud af Vinduet for at følge ham. »Det er nu først og fremst Rederen,« sagde Værten; »han har Huset der med det grønne Stakit omkring, og Doktoren ejer det hvide med den store Haven ....«

Men da han var kommen saa langt, fulgte jeg ham ikke længere; men jeg vendte Hovedet efter en Lyd, et Raab, langeligt og ensformigt. Det kom nærmere og nærmere, og sluttelig saa jeg en Mand trækkende en liden Haandkærre, uafladelig raabende:

»Torsk og levende Aal!«

»Torsk og levende Aal!«

Tilslut standsede han foran et Hus, hvorfra en Kone kom ud og købte. Saa trak han langsomt videre.

»Torsk og levende Aal!«

Jeg saa efter ham. Saa stille og betænksomt gik det afsted. Han standsede ikke et Øjeblik, omend han vist ikke var stærk: hans Ben var tynde og Ryggen rund.

Tilslut hørtes hans Raab kun ganske svagt, og saa blev det borte. Jeg spurgte Værten, hvem det var.

»Bitte-Jan«.

»Hvad kalder De ham?«

»Bitte-Jan — Jan Peter .... De kender han vel ikke? .... Nej; men her kender vi ham alle Mand .... Aa ja, det gaar saa forskelligt her i Verden!«

Saa fik jeg, næsten uden at bede derom, høre, hvem Bitte-Jan var, og hvorledes han havde levet sit fattige Liv.

Gamle Jan Petter Lund var vel en af de flinkeste Fiskere paa Berreholmen. Baaden hans var en, som klarte sig i Sjø, og han hev sine Garn altid der, hvor Fisken stimede. Det var et Haandlav, han havde med at finde gode Steder, som bare var hans eget.

Jan Petter var en stor, stærk Mand, der gjorde alt Arbejde, som fandtes. Da Konen døde, holdt han Husstellet vedlige og kogte Maden saa godt som nogen Kokke fra Byen. Og da han tog Mari-Mette tilhjælpes, var det mest for Guttens Skyld — Bitte-Jan.

For Bitte-Jan var ikke Faren lig. Nej, han var klejn og liden. Se, derfor kaldte Folk ham Bitte-Jan. For i Grunden hed han akkurat det samme som Faren.

»Ja ha,« sagde store Petter, naar nogen fremmed saa Sønnen, «han er tynd og klejn. Jeg kan ikke begribe, haassen de skal gaa ham.«

Bitte-Jan bøjede Hovedet og saa væk; for han skæmtes for Fremmedfolk. —

Aven og til tog Faren ham med sig paa sine Ture, og i Grunden var han hverken ræd eller daarlig; men Store-Jan havde nu engang slaaet det fast, at Sønnen hans var daarlig, og derfor vilde han ikke høre andet.

Men Bitte-Jan blev efterhaanden sturen af sig og gik nødig med sin Far. Han sad heller hjemme og bladede i Billedbibelen efter sin Mor.

»Gør bare det!« sagde Store-Jan; »det er ingen Sag, naar en har Skilderier at gaa efter.« —

Tiden gik, og den Tid kom, da Bitte-Jan skulde gaa til Præsten. Han var nu noget større end før, men bleg og mager som altid. Læse kunde han, hørte Store-Jan gjede, rigtig godt; — saa taabelig var han ikke. Men det forslog ikke noget for simple Folk. Det gjaldt for dem at have Kraft i Margen, saa de kunde bruge Arme og Ben til Livsophold.

»Og saa er det jo ikke saa farlig en Sag, naar en har Bogen at gaa efter,« sagde Store-Jan.

Men en Dag kom nogen, som vidste det, til ham og sagde, at Bitte-Jan skulde staa Nummer Et paa Kirkegulvet. De havde hørt det af Klokkeren. Og nu vilde de spørge: Var der Rimelighed i, at Gutten skulde slide sig helseløs paa Fisking, naar han kunde faa det bedre, hvis Lærdom blev givet ham?

Store-Jan sad en Stund stille. Saa spurgte han langsomt, om ikke en Fiskermand var Ære værd? Vidste de ikke, at Sante Peder og Sante Johannes var Fiskerfolk?

Og da de kom med andre Indvendinger, sagde han stille: »Skal han holde sig bedre end sin Far?«

Det var ikke muligt at faa andet af ham. Men mod Bitte-Jan var han underlig siden hin Dag. Han kaldte ham ikke skral længer; men han talte næsten ikke et Ord med ham. Ja, tit saa han paa ham med smaa Øjne og blaaste hen for sig og spurgte atter, hvor stor Æren det var, naar en havde Bogen at gaa efter?

Men Dagen før Konfirmationen skulde finde Sted, kom selve Præsten til Huset, lejende Bitte-Jan ved Haanden. Han kom, sagde han, for at sige ham, at Sønnen var en bra og flink Gut. Han skulde staa Nummer Et imorgen, og det var ikke saa lidet. Men saavidt han forstod, var han ikke stærk i Kroppen, saa det var vel bedst for ham at blive sat til Bogen. Der kunde han nok komme ivej. Præsten og nogle andre havde tænkt at faa ham frem til Skolemester.

Jan Petter Lund havde rejst sig, da Præsten kom ind. Og da han var færdig med sin Tale, spurgte Jan, om ikke en Fisker var Ære værd, fordi han var en simpel Mand? Og han nævnte atter det om Sante Peder og Johannes.

Hertil svarede Præsten, at Fisking sikkerlig var en agtværdig Bestilling; men naar ens Hu stod til Lærdom, skulde ikke den agtes ringe, og Pundet skulde ikke nedgraves i Jorden.

Jan Petter svarede bare det: »Det sømmer sig ikke for mig at tvistes med Præsten; men jeg er Faderen, og han er Sønnen, og kom ihu, at du hædrer Fader og Moder, hvissom du vil, det skal gaa dig vel; — saa siger Herren sjel.«

Præsten klappede store Jan paa Skulderen: »Bare du ikke maa angre det,« sagde han; — og saa gik han.

Efter den Dag talte han og Sønnen meget lidet sammen. Som tiest var Bitte-Jan med Faren paa Fiske, og det saa ud, som

han kom mere til Ro i det. Men tit om Dagen, naar ingenting var fore, satte han sig afsides og læste i de Bøger, Præsten havde givet ham, og spillede paa et langt Harmonium, hvortil han sang efter Noder, dem han selv havde lært sig. Sin Fader lød han som den gode Søn, og naar denne sagde: »kom!« saa kom han, og »gaa»!« saa gik han.

Men tre Aar efter Konfirmationen hændte det engang paa en Tur langt tilsjøs, at han ikke orkede saa meget, Faren vilde. Herover blev Faren hastig og spurgte, om det var den Lærdom, han fik af de Bøger, han fuklede med, at give sig over. Kanske Præsten var af den Slag, at han lærte Børn at ringeagte sine Forældre?

Bitte-Jan havde hele Tiden været stur; men nu sprang han næsten ende i Vejret.

»Du! du!« skreg han vildt i, »Snak du ikke om Præsten! Det er ikke ham, men det er dig, som lærer mig at agte min Fader ringe.«

Først saa det ud, som Store-Jan vilde tage igjen, ja, han løftede endog Haanden truende i Vejret. Men saa sænkede han den atter, strøg sig over Panden og sagde ingenting.

Og han mælte ikke et Ord, saalænge Turen varede.

Men næste Dag gik han til Præsten og blev der længe. Og da han kom igjen, sagde han langsomt og stille:

»Imorgen kan du rejse til Kristianssand . . . til Seminariet der . . . Og saa faar du tage Herren med dig.«

*

Det gik Bitte-Jan godt paa Seminariet. Han læste baade Bøger, han skulde have til Skolebrug, og andre med. Hver Uge fik Faren Brev fra ham, og dem gemte han — det ene ovenpaa det

andet. De laa i Dragkiste-Skuffen hvert et, lige fra det allerførste, dateret 3dje Maj 1879.

Han agtede sin Søn dyrebarere, nu han var kommen fra ham, og talte til Folk om ham som en, der vist med Tiden kom did, hans Far ikke havde kunnet komme.

»Det er ingen Sag,« sagde Store-Jan, »at ha' Bejn som en Hest og Hals som en Stud; men det, som er sværere, er at ha' godt Begribelse; — for det er det bare faa, som har.«

Selv holdt han det gaaende med Fisking. Han tog tit ganske haardt i, for nu var det to, som skulde klædes og ernæres. Heldigvis havde han nogle Penge staaende, saa det hermed ingen Nød havde.

Men udpaa Vaaren slog Fisket fejl, og der kom svære Storme, saa ingen Baad kunde lægge ud. Det blev da at tage af de sammensparede Penge, og de gik fortere end nogen skulde tro.

En Dag, da det endnu stormede, lagde Jan Petter alligevel ud, for nu var han saa indked af at ligge i Ørske. Men den Dag gik det ham ilde: Der kom en svær Kastevind, og ved det voldsomme Ryk seg al Ballasten i den ene Side, og Baaden kantrede og sank.

Jan Petter reddede sig saa vidt ved Svømning. Men da han naaede ind, faldt han i en lang Besvimelse, som varede over en Time. Da han atter vaagnede, var det Kveld, og som han nu besværlig gik hjem, kendtes det, som om han ikke var den samme som før. Al Kraften var ligesom borte, og han rystede i Knæerne som en gammel Mand.

— — — — — —

Det var ingen Sterke-Jan efter hin Dag. For da han Maanedsdagen efter sad oppe, saa var Skuldrene smalle og Kroppen mager, saa Klæderne fra før af ikke vilde sidde. Og Haaret var mærkelig klamt og tyndt og Skægget graat med enkelte kridhvide Stænk i.

Den Dagen kom Bitte-Jan fra Kristianssand. Store-Jan havde vistnok bedt dem ikke at skrive; men han havde nu omsider faaet Ulykken at vide ligevel.

Han satte sig ved Farens Stol, tog ham i Haand og saa paa ham længe.

»Kommer du alt nu?« — Det var det eneste, Store-Jan sagde.

»Ja, det gør jeg nok.«

Saa blev der ikke snakket mere om den Sag.

Men Bitte-Jan sad altid hos Far sin, Dag efter Dag, Uge efter Uge.

»Nu faar du tænke paa dig selv,« sagde Store-Jan, »det vilde jeg helst ... Du er ung, maa du huske, og jeg er gammel.«

»Det har jeg gjort; — jeg har snakket med Præsten, og han har saa halvt lovet at skaffe mig noget at bestille her.«

Det var sandt, hvad Bitte-Jan sagde: Han havde talt med Præsten om at faa blive Hjælpelærer, og de troede begge, det skulde gaa. Men det gik ikke. Der kom en, og der kom flere, som havde Eksamen, og Præsten kunde intet gøre.

Da var det, at Bitte-Jan laante Baad og drog paa Fiske — —

Det fik han gøre, mente han, til Faren blev god igjen.

Men Store-Jan blev ikke god. Sygen gav ikke ganske slip paa ham; Værk sad altid for Brystet, og Hosten holdt ved. Han havde nok staaet for stridt i det: Det var lange Tiders Uvørenhed med Helbreden, som nu gav sig tilkende.

Saa var det en Dag, at Præsten og Landhandleren gik til Bitte-Jan og sagde som saa:

»Du faar holde ved paa Skolen, Jan.«

»Jeg kan ikke rejse fra Far.«

»Vi skal sørge for Far din saalænge.«

»Nej, mangfoldige Tak ... Men saalænge Jan Petter Lund lever, saa faar Sønnen hans sørge for ham — den Stund, han har igen.«

Saa holdt Bitte-Jan ved med Fisking. Han stod haardere i det, end han selv troede, han kunde. Og hver Dag gik han med Haandkærren en Fjerding Vej til »Byen« og raabte:

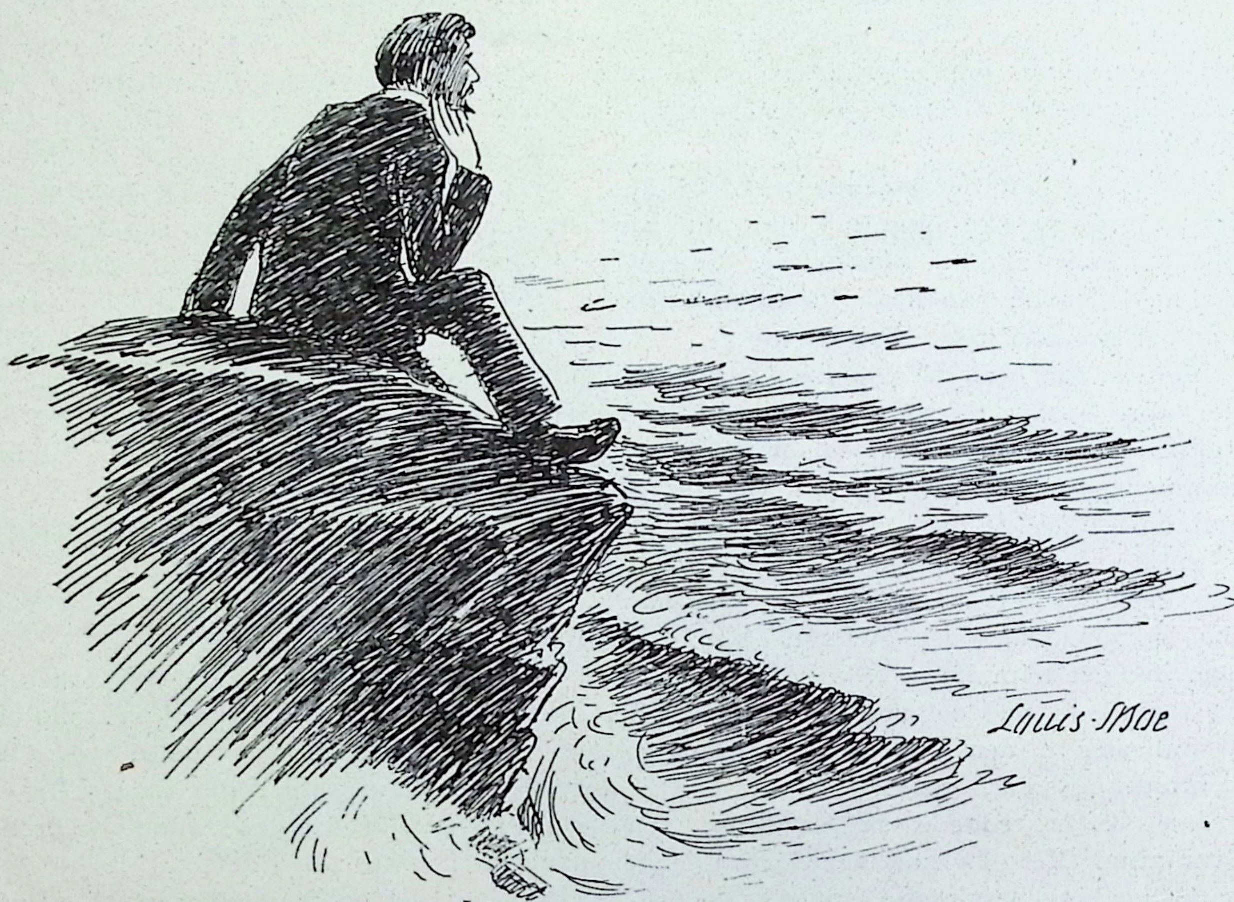
»Torsk og levende Aal!« — »Torsk og levende Aal!«

Skolemester blev han ikke, og liden Tid han fik til at læse de trykte Bøger; men

det kunde være mærkeligt nok at høre ham fortælle om det, han læste i »Naturens store Bog«. Han sagde altid: »Naturens store Bog, skreven i med Guds Finger.«

Se, det var nu Stormen, som laa langt derude og kom ind og sænkede Bladene om Høsten, og saa Sjøen, der gemte paa Fisken, som sov ude paa Bunden.

Men det underligste af det hele var Bølgerne, der gik mod Fjældet og klang saa klagelig i al Evighed. Og de sagde altid til en, naar en var sorrigfuld: »Hys, vær stille, hys, hys!«

DEN STORE ARV

AF NIELS VIVILD. ILL. AF AXEL NYGAARD

Dampfløjten gav et sidste Hyl og Færgen lagde sagte ud af Lejet.

Det var et »Bumletog«, der førtes over fra Nyborg til Korsør, og der var kun faa Rejsende med.

En Flok Polakker havde lejret sig paa det bare Dæk og holdt Festmaaltid paa Ost og Brød og sure Æbler. En tre fire Prangere, der kom fra et fynsk Landmarked, spillede en høj »Napoleon« paa et udspændt Rejsetæppe, medens Søfolk og Banepersonale laa og drev paa Bænkene.

Den eneste Gentlemanrejsende sad inde i Røgesalonen og kedede sig gudsjammerlig. Efter at have forsøgt sig med Rejselisten, en Reklame for Tuborg-Øl og et otte Dage gammelt Tillæg til Berlingske Tidende opgav han Ævret, lænede sig tilbage i Sofahjørnet og lukkede Øjnene.

Han var lige ved at slumre blidelig ind, da Døren sagte blev skubbet op og et Ansigt kom til Syne.

— 'Da'!

— Goddag!

— Tror De man maa komme herind?

— Man?

— Ja, baade den ene og den anden, mener jeg.

— For mig uendelig gærne, men det er ellers anden Klasse her.

— Fint er her jo, jeg har nu kun tredje.

— De kan jo løse Tillægsbillet.

— Det har De da ogsaa Ret i.

Saa forsvandt Hovedet, men lidt efter kom det igen, og da fulgte hele Personen med.

— Det var saa det, sagde han og satte sig til Rette i Sofaen og stoppede sig en Snadde.

— Lod det sig arrangere?

— Hvad lod det?

— Det med Billetten, lod det sig ordne.

— Umh! Den fremmede pattede ihærdigt paa Snadden — nemt s'gu' — naar man har Penge, saa — — — mit Navn er ellers Søren Jensen, hvad hedder den Herre, med Forlov.

— Abel.

— Og saa?

— Jeg hedder Abel.

— Javel, Gud bevares, naar De siger det, men hvad mere, mener jeg.

— Vil De ha' et Fornavn til?

— Nej et Efternavn.

— Det er Abel.

— Det var — — naa ja, ja — jeg er ligeglad, men jeg *er* da snart 30 Aar. Jeg skal ellers til Jyderup, det vil sige, jeg skal et Par Mil længere bort, ud paa Landet, men det er ved Jyderup Station, pr. Jyderup forstaar De.

— Jo.

— Det er i Anledning af en Arv.

— Nej virkelig!

— Jo, 15,000 Kroner s'gu.

— Som De skal arve.

— Mig, ja — alene.

— Det er mange Penge.

— Aah hvad, saadan et Par Skilling kan for Resten snart faa Ende.

— Det kommer da en Del an paa, hvordan man bruger dem.

— Det er hørt, det er svært hørt endda, sætter man dem ud til 3½ og ellers la'r vær' at pille ved, saa kan de jo vare et Stykke Tid, men jeg vil nu more mig.

— Ja saamænd.

— Nu har jeg længe nok suget paa Labben, nu skal det ha' en Ende. Jeg har jo saadan prøvet en Del, og skidt var det meste a' 'et — — nej Kapital, Kapital De, Penge, ikke? det ved man da, hvad er.

— Saa længe de varer.

— Aah Skidt, saa gaar den Tid. Gud ved hvornær mig er min Ende, og naar man bruger sine Skillinger selv, saa er der ingen Ting at komme op og slaas om, naar man er væk.

— Det kan der ogsaa være noget i.

— Meget! meget De. Sidst var jeg ellers ved Kreaturhandelen.

— Det skal være en helt god Levevej, naar man forstaar sig paa den.

— Det er ikke saa ringe en Haandtering — — — men — e — — naa ja rent ud sagt, jeg var kun Fører, og det smider ikke meget af sig, det er saadan lige til Øllet, — ja, det er ikke at grine a', det Par Skilling kan man da nemt fortære i Øl.

— Fører, sa' De?

— Fører ja. Og morsomt er det heller ikke at slæbe Landet rundt med Pølsekøer.

— Slæbe?

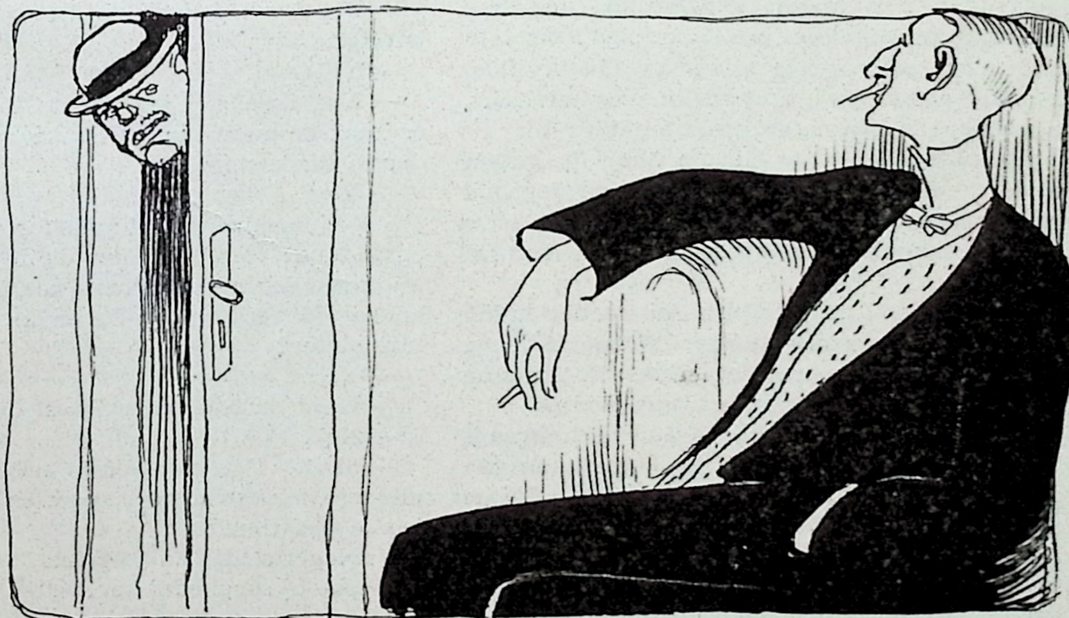
— Naa, ja, eller trække, hvis De synes det er pænere.

— Naa—aa, De var Trækker.

— Trækker, ja. Hvad sa' jeg?

— De sa' Fører.

— Aah, Skidt; det kan da komme ud paa et, det er bare saadan et finere Navn, det er Kul-

— Tror De man maa komme her ind?

turen forstaar De eller Civilisationen, den griber om sig. Det er med det ligesom med Røgterne, de er væk, og Staldkarlene, — væk!

Nej Fodermestre og Landvæsensmedhjælpere og Komedie og Gøgl. Min Fa'r han var ogsaa Kreaturhandler.

— Fører?

— Nej, nej, det var rigtig nok med ham, men saa døde han.

— Den Vej skal vi jo alle.

— Vist saa, men han naaede alligevel at faa skrabet 70,000 Kroner sammen, og det var han kun femten Aar om, det var da helt pænt, for han begyndte med ingenting.

— Saa maa De jo da ha' en Del Sødskende, siden der kun kan blive 15,000 Kroner til Dem.

— Nej, jeg er ene om at destillere dem, det vil sige, min Mo'r hjælper mig.

— Deres Mo'r?

— Ja—a, paa hendes Facon naturligvis. Jeg kan jo nok være lidt vidtløftig til Tider, men saa paa den anden Side bestiller hun ikke andet end at gifte sig, og det kan s'gu blive meget farligere. Se, et Aars Tid efter at min Fa'r var død, saa giftede hun sig første Gang, det vil sige anden Gang paa en Maade, og det kunde jo ellers nemt ha' ble'n farligt, for da var hun jo ikke saa gammel, og var der nu kommen en Redefuld Børn, saa havde det alligevel været kedeligt for Pengene, for saa skulde de 70,000 jo været grimt dividerede, kedeligt havde det da ogsaa været for mig.

Naa, det drev jo saa over ved det, at han gik hen og døde, inden der var sket nogen Ulykke, men det varede rigtignok ikke længe, inden hun begyndte at gaa og gnubbe sig op af en anden; ham naaede hun nu ikke en Gang at blive gift med, inden han maatte af Sted, saa hun har alligevel været heldig kan man sige. Og selv om hun nu gifter sig igen, saa er der vel ikke stor Fare ved det, nu er hun da over halvtreds. En kneben Rad har hun ogsaa altid været.

De skulde se et Brev hun en Gang fik Jørgen Larsen til at skrive til mig, bare fordi jeg bad hende om at laane mig Hundrede Kroner, bare laane forstaar De, hun kunde jo trække dem fra i min Arv.

Jørgen Larsen, det var min Formynder inden jeg voksede fra ham, den Stjert, det er da længe siden, Gud ske Lov, men det er ellers et grumme Brev af en Moder at skrive til sin Søn:

»Paa Foranledning af, at du har henvendt dig til din Moder om et saakaldt Laan paa Hundrede Kroner, skal jeg paa hendes Vegne meddele, at hun ikke agter at sende dig disse Penge, da det vilde være at fylde i et bundløst Hul. Saa længe du vedbliver med dit nuværende Levned i Sus og Dus, vil saavel hendes Pung som hendes Dør være dig lukket.

Skulde du mod Forventning falde i Stadighed og tænke paa at gifte, saa er baade hun og jeg villig til at staa dig bi med Raad og Daad. Venlig Hilsen fra din Moder og

din hengivne

Jørgen Larsen.«

— Hvad! Ikke! endte han og saa yderst indigneret ud. Er det ikke et grueligt Brev? han er rart hengiven, han er ikke større end Tobak for fire Skilling, jeg kunde tæve ham med en let Interesse, men modig er han. De skal nu faa Mas nok med mig, inden de kommer sammen.

— Er det Jørgen Larsen, hun vil gifte sig med?

— Gu' er 'et saa, om hun da kan komme af Sted med det — — og forbyde dem det kan jeg vel ikke, føjede han inderlig bedrøvet til — — snyde mig, det vil de, det er jeg da klar over, nu skal De høre, hvad hun skriver:

»Du kan nu faa 15,000 Kr. straks og 8000 til, naar jeg er død.«

— — Det staar der s'gu.

— De kan selv se — — — der De: »15,000 Kr. straks og 8000 til, naar jeg er død,« men Snyderi er det.

-- Hvordan det?

— Jeg tror, jeg kan faa det hele nu — tror De ikke?

— Jeg ved det ikke.

— Naa ikke det, nej det er rimeligt nok, der er noget ved alting — jo. Jeg laante ellers en grumme lærd Bog i Esbjerg, den hedder Brev- og Formularbog, der skulde staa baade det ene og det andet i den — efter hvad man siger, men jeg kunde alligevel ingen Ting finde, og De ved heller ikke noget kan jeg forstaa?

— Nej.

— Det var kedeligt nok, De er saa ikke Prokurator.

— Nej.

— Naa ikke, nej jeg tænkte det nu nok, De er maaske mere saadan Probenrøjter, dem er der jo saa mange af.

— Nej.

— Nej saamænd, De kunde for den Sags Skyld ogsaa godt være Landmand, de er jo saa finenuomstunder at man knap kan kende dem fra andre Mennesker, for De *er* da vel ikke Kreaturhandler?

— Nej.

— Degn maaske, eller Præst oven i Købet?

— Nej.

— Skidt! Det kommer jo endelig heller ikke mig ved forresten, men noget er De nu, det kan jeg se paa Dem.

— Noget skal man jo være.

— Ja—a saamænd, mer eller mindre naturligvis.

Saa slog han pludselig en høj Latter op og klaskede sig ihærdigt paa Laarene.

— Nu ved jeg, hvad jeg vil, sagde han, jeg telegraferer; tror De der er Tid til at telegrafere fra Korsør?

— Det er der vist.

— Saa telegraferer jeg til Jørgen Larsen, at han skal møde ved Stationen med Heste og Vogn, det er næsten det værste, man kan byde ham, han er gruelig øm over Bæsterne; jeg telegraferer, at hvis han ikke møder med to Heste og Fjedervogn og Fodpose og det hele, saa rejser jeg igen; han er nødt til det, for han skal alligevel først ha' gjort Re'lighed med mig, inden han kan hugge min gamle; Fanden forstaar forresten, at han gider, for der er s'gu ingen Stads ved hende, men det forstaar sig, Skillingerne, naturligvis. Han gjorde en bred indrømmende Haandbevægelse, som om han ogsaa af den Grund kunde tænkes at ville bringe et Offer.

Saa lagde han pludselig Mærke til, at hans Rejsefælle sad og stirrede paa en stor Plet paa hans Benklæder.

Søren Jensen smilede beskedent og nikkede stille og med lukkede Øjne, som om han rigtig nød et behageligt Minde.

— Jeg var fuld i Gaar, sagde han stille — — aah saa fuld! For jeg skal sige Dem, jeg var jo kommen til Penge, inden jeg vidste af det at sige. Hun sendte mig 50 Kroner, den gamle, til at købe Tøj for, saadan jeg kunde se ordenlig ud, naar jeg kom hjem.

— Sidder det Tøj ikke meget ordenligt?

— Saamænd gør det saa.

— 20 Kroner.

— Det var ikke meget.

— Man skal forstaa saadan noget; jeg købte det af en Karl, jeg tjente sammen med. Jeg maatte ogsaa købe Støvler, for jeg havde kun en og saa en Træsko, og det kan man jo ikke godt rejse i, det vilde vække for meget Opsyn. De kan tro, jeg vakte ellers ogsaa Opsyn i Gaar, da jeg kom og forlangte fri hos Husbond.

— Farvel Deres Velærværdighed, sa' jeg, jeg skal arve forstaar De, nu ikke et Slag mere, saadan gaar det, i Dag fattig i Morgen rig, nu kunde jeg s'gu købe alle Deres Pølsekøer og grave hele Redeligheden ned paa en Gang — — og saa var jeg endda lige rig, det er det mærkelige ved det; Farvel Deres Stormægtighed, De kan — — — — — naa, saa gik jeg.

Han grinte jo af mig, Spøgelset, for han troede jo — — — — naa, men da han saa saa' mig i dette her Antræk, saa blev han s'gu alligevel ligesom lidt teologisk i Ansigtet.

Overfrakken her, den købte jeg ogsaa i Gaar — — 20 Kroner, hvad, — det er det, naar man forstaar det, den er ellers meget pæn da, og Skjorter skulde jo ogsaa til ved saadan en Lejlighed og Underbukser og Krave og Flipper og Slips og Manchetter og Lommetørklæder og Hat og Cigarrør og Pibe og Uhr og — — — — hva'faller?

— Var det ikke halvtreds Kroner, De sa'?

— 50 Kroner, jo — — — — aah, naa saadan mener De, det er nu slet ikke pænt af Dem at tro om mig, at jeg er saadan et Fjols, tror De da, jeg betaler kontant? Det vil sige Støvlerne, det var dem jeg begyndte med, dem maatte jeg betale, for da jeg kom med min ene Støvle og min ene Træsko, saa saa jeg jo ikke saa solid ud, som jeg i Virkeligheden var. Han vilde s'gu ikke, Skomageren, hverken med det onde eller gode, jeg viste ham endda Brevet, det om Arven, og ligemeget hjalp det, jeg maatte betale, det er haardt nok, naar Pengene egentlig var tiltænkt noget helt andet. Men da jeg saa havde faaet Støvler paa Benene, saa var det ogsaa forbi, saa gik det glat.

Denne her Ekviperings Marskandiser, ham med Overfrakken her, han var ogsaa lige ved at gaa mig paa, han vilde ogsaa ha' Penge, Fjolset, jeg maatte ligefrem til at sige noget til ham tale til hans bedre Følelser, forstaar De, og vifte ham om Ørene med Arvepapiret; det hjalp, saa gik han i sig selv, jeg kunde s'gu ligefrem se, hvordan han fik ondt i Øjnene, og Næsen kom til at dryppe paa ham. Saadan en Torsk sku' aldrig ha' Lov at drive Forretning, for han maa da blive snydt, saa Vandet driver af ham, af begge Ender endda.

Ok ja! sagde Søren Jensen og saa kælent paa sit »Arvebrev«, man kan alligevel komme vidt med saadan en Smule Papir, jeg fik lavet en dejlig Regning, jeg staar skrevet i mange Bøger nu i Esbjerg — — og det er s'gu ikke Sprinkelværk jeg har faaet, her skal De se en Krave, han knappede Vesten op og viste frem, det er en af de store til halvanden Krone og saa stiv som Blik. De maa godt røre ved den, og saa gaar den helt rundt næsten.

Saa blev der en lille Pavse. Søren Jensen sad og vred sig, øjensynlig pint af Uvirksomheden.

— De skulde vel ikke ha' en Tændstik.

— Jo. Abel strøg en Tændstik og rakte den hen imod ham.

— Det vil sige — — — he — Søren Jensen fo'r med Fingrene rundt i alle Lommerne, — — nu har jeg ikke hverken Cigar eller Tobak mere — — jeg synes ellers, at der skulde være en, men saa maa den vel være gaaet med.

— Maa jeg saa ikke byde Dem en Cigar? Abel rakte sit Etui hen imod ham.

— Med Fornøjelse, højstærede, to om De vil, og saa siger *jeg* endda Tak til.

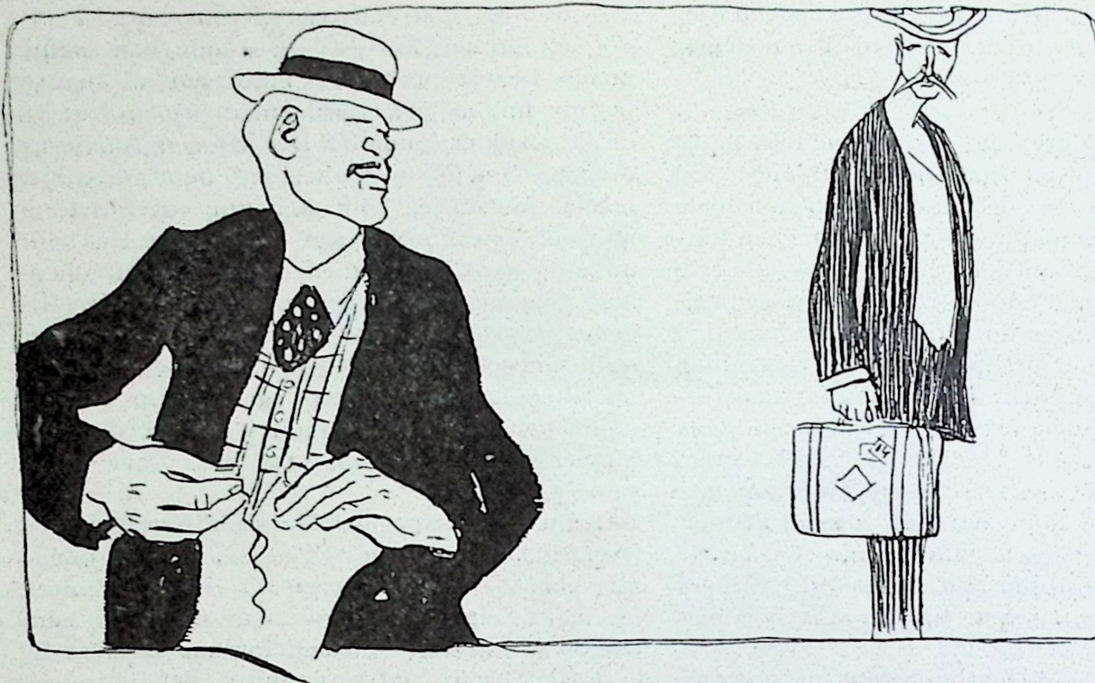
Søren Jensen tog to og puttede den ene i Lommen, den anden tændte han med sine egne Tændstikker.

— Skal vi saa vende Klør Bonde, sagde han, da han havde faaet Fyr.

— Hvad skal vi vende?

— Klør Bonde — — om en 25 Øre.

— Hvad er det?

— Desværre.

— Desværre ja. Jeg havde lige til Rejsen i Morges. Han tog en fedtet Lærredspung op og ransagede dens Indhold med en bekymret Mine. Jeg har kun 75 Øre tilbage.

— De kan vel faa Forskud paa Arven, naar De kommer hjem. — Ja—a, naar jeg kommer hjem, men jeg har kun Billet til Roskilde.

— Det var værre, og De skal oven i Købet telegrafere.

— Det har De s'gu Ret i. Han saa helt modfalden ud, mens han sad og fingererede med Skillingerne.

— Det er ellers underligt som Ungdommen kan være nuomstunder, sagde han. Naar man nu tænker alle de Mennesker, der gaar og laver Gæld og laver Gæld og aldrig betaler. Jeg har ogsaa gjort gale Streger, det kan jo ikke nytte at nægte det, men jeg betaler — lige til det sidste, det er en Forskel.

— Det er meget pænt.

— Pænt! Det er ikke mere end som ens Pligt.

— Naturligvis.

— Derfor har jeg ogsaa altid kunnet faa Kredit, og der er heller aldrig nogen, der har været bange for at laane mig et Par Skilling.

— Gud bevares!

— Som nu Husmands-Marskandiseren ovre i Esbjerg, tror De maaske ikke *han* faar sine Penge, hver evige eneste Øre, med Renter og Renters Renter tilmed, det er noget, jeg altid har holdt paa.

Og saa begyndte han igen at fingerere med sine Smaapenge.

— Hvad koster et Telegram? Spurgte han pludselig.

— 50 Øre, og saa skal det endda være kort.

— 50 Øre, Uhm! 50 fra 75, hvad De?

— Ja, det er 25.

— Det er det, det er ikke meget.

— Det vil jeg heller ikke sige.

— Tror De, man kommer fra Roskilde til Jyderup for 25 Øre?

— Jeg husker ikke Billetprisen.

— Ah, det er saadan noget Krims-Krams med Kort.

— Jeg kan ikke spille Kort.

— *Spille* Kort, det er ikke at spille, bare at lægge Kortene op paa Omgang, et til hver, til Bonden kommer, og den, der faar ham, faar ogsaa 25 Øren — — ja, eller betaler 25 Øren, ligesom vi nu kan blive enige om, vi kan ogsaa sige 50 Øre, hvis De synes 25 Øre er for lidt, jeg vil ikke sidde og genere Dem, det har jeg jo ingen Grund til.

— Skal vi prøve? Han sad allerede med Kortene, som han blandede med utrolig Fingerfærdighed. Eller skal vi prøve noget andet, noget med mere Spil i, saa *kan* De da vinde, jeg kan s'gu ikke spille Kort, ikke ud af Stedet, min Fa'r sa' altid, at jeg blev aldrig til nogen Verdens Ting — — til Kortspil da. De kan nemt sidde og vinde en halv Snes Kroner fra mig, og det er da ogsaa Penge.

— Jeg bryder mig ikke om at vinde.

— Det var som — — — — naa ikke det, det var en anden Sag, men Tiden gaar saa godt ellers med saadan noget Lirkeri.

— Det er ogsaa helt morsomt at sidde og passiare.

— Det er det ogsaa De. Den var ellers høj i Aftes.

— Høj?

— Ja, man har jo altid et Par Bekendtere, man kan støde paa i saadan et Øjeblik, naar man er kommen til Penge forstaar De. Saa gik vi ned i — — —, er De kendt i Esbjerg?

— Nej.

— Naa, skidt ogsaa med det, det var saadan en bedre Kælder da, med baade det ene og det andet, og saa gik den; saadan et Sted *skal* man jo betale.

— Jeg tror det ikke.

— Det er rimeligt nok, men kender De ikke en i Roskilde, der kan hjælpe Dem.

— Jeg kender jo en Del, og da jeg havde Penge, kendte *de* ogsaa mig, men naar Pengene er væk, saa render Vennerne, det er noget Krapyl, De.

— De kan jo vise dem Brevet, det om de 15,000 kontant og de 8000 paa Vilkaar.

— De er Sateme' ikke saa tosset, som De ser ud til. Søren Jensen saa med uforstilt Beundring paa sin Rejsefælle.

— Det hjalp da i Esbjerg.

— Ja—a, men det er ogsaa længere fra Jyderup.

— Naa, saadan.

— Ja.

— — — — — — — — — — — — — — — —

— De *skulde* vel ikke lige have ti Kroner til overs, bare laane mig Dem naturligvis, De faar dem igen, hver Øre.

Abel rystede smilende paa Hovedet.

— Jeg har skam ikke Pengene til den Pris.

— Jamen De faar dem jo igen, de er jo sikre.

— Her er de alligevel nok saa sikre, sagde Abel og slog paa Lommen.

— To da, hvad, lige to, bare to lumpne Kroner.

Færgen sagtnede Farten, sagte gled den ind i Lejet ved Korsør og lagde til ved Bolværket. Abel samlede sit Tøj sammen, og gjorde sig færdig til at gaa i Land.

— Herregud Menneske, to Kroner, De savner Dem jo ikke, og jeg *kan* ikke komme længere end til Roskilde.

— Saa bliv der, svarede Abel ærgerlig.

— Jamen jeg *skal* hjem, jeg er *sendt* hjem, jeg skal paa Sognet, da jeg ikke kunde længere. Jeg fik jo Lov til at rejse alene, for det er ud paa Landet jeg skal, og der er jeg jo kendt af dem allesammen. Det ser saa grimt ud at komme med Følgesvend af den Slags, man vil da gærne bevare sit gode Navn og Rygte alligevel paa en Maade, og naar jeg nu ikke kan komme længere end til Roskilde og skal hen og melde mig som Subsistensløs, saa faar jeg alligevel en Polisemand med derud. Giv mig saa de to Kroner.

— Tag saa dem da og se at komme hjem, sagde Abel og stak den sølle Stymper en Femkroneseddel i Haanden.

De to Rejsefæller mødtes for sidste Gang udenfor Københavns Banegaard; da stod »Søren Jensen« og rev sit Arvepapir itu.

— De her! vilde Abel lige til at udbryde, men han tog sig i det i Tide, da Sandheden begyndte at dæmre for ham, at han var stødt sammen med en Bondefanger, ganske vist endnu af lavere Rang men med Udviklingsmuligheder.

— De reddede da kun fem Kroner, sagde Abel.

— Ja, hvad, man maa tage alting med, naar man alligevel skal spilde Tid og Penge paa Rejsen, men det var da forresten Deres egen Skyld, at det ikke blev til mere, De kunde jo ha' vendt Klør Bonde med mig.

Saa lettede han ligegyldig paa Hatten og drev ind ad Byen til.

EN TYVEHISTORIE

AF EMILIO RAVAGLIA

OVERS. MED FORF. TILL. AF REGITZE WINGE. ILL. AF TH. IVERSEN

Kl. tolv i Aften, nede i Drivhuset .... — De maa love at komme! ... — hviskede jeg i Øret paa den smukke Fru Renzi og trykkede ømt hendes Haand, idet vi fulgte af min Kusine Dora, efter en lang Spadseretur i Mark og Skov, vendte hjem til min Tantes Landsted.

Hun gengældte tavst mit Haandtryk og viste

smilende en Række spidse, hvide Tænder, der mindede om en snedig lille Kats. Dette Haandtryk og dette Smil indeholdt for mig et Løfte om sød og berusende Fremtidslykke.

Inde i Havestuen sad Tante Clara med et Par store Briller paa sin fremspringende Ørnenæse, og tilvirkede et eller andet tykt Klædningsstykke til en eller anden Fattig nede i Landsbyen, alt imens hun ivrigt disputerede med Don Elio, der mageligt tilbagelænet i en Lænestol velbehageligt skød sin omfangsrige Mave frem.

— Jeg gentager Dem — sagde han — jeg gentager Dem, at De har Uret, Frue. Hvorfor vil De dog øve Vold mod Naturens Love?

— Og jeg siger Dem . . . — lød Tante Claras misfornøjede Røst.

— Nej, som jeg siger Dem — afbrød Don Elio hende i sin Utaalmodighed efter at faa fremsat sin Yndlingsgrundsætning, som han elskede at indprente al Verden, — Kvinden har en Mission at fuldbyrde, og fuldbyrder hun den ikke . . .

Her traadte vi ind i Stuen og afbrød brat Diskussionen til øjensynlig Sorg baade for den gode Prælat og for min Tantes gamle Bulbider, som, vakt af Støjen og Stemmerne, knurrende fo'r op af sin Slummer.

Tante Clara beboede i Sommermaanederne en net lille Villa, der laa paa Skraaningen af de modenesiske Appeniner, omgivet af en frodig Have, som hun med Iver og Omhu dyrkede.

Hvert Aar i August Maaned plejede jeg at tilbringe nogen Tid herude i denne landlige Ro, hvor Dagen henrandt i kedsommelig Ensformighed, der kun afbrødes af Tantes mumlende Bønner og af de faa og flove Ord, som min Kusine Dora, der var opdraget i Moderens bigotte og lidet fremskredne Ideer, nu og da henvendte til mig.

I Aar havde Tante imidlertid, uden at jeg véd hvorfor, udvidet sin Gæstfrihed og samtidigt med mig indbudt Fru de Renzi og Don Elio til et Landophold.

Don Elio, en Præst med et meget rødt Ansigt, til hvem Tante Clara nærede en blind og ubegrænset Tillid, besad, blandt de mange andre Naturgaver, der gjorde ham værdig til Menneskenes Agtelse, ogsaa en usædvanlig stor Mave. Ud af hans lange, sorte Kjole, der altid stod paa Klem fortil, ragede dette store, runde Forbjerg, som, efter hvad jeg tror, allerede i lange Tider havde berøvet den gode Gejstlige Skuet af hans egne Fødder; og mellem de runde, flammende Kinder stak en mægtig, rød, opsvulmet Næse, der forraadte Don Elios trofaste Dyrkelse af Guden Bacchus, nok saa fornøjeligt frem i Verden.

Fru de Renzi var, trods sine femogfyrretyve Aar endnu ung og frisk at skue. Hendes Hud havde stadigt Rosens varme Lød, og hendes blonde Haar bevarede endnu som et Genskær af den synkende Sols Guld. Ondskabsfulde Mennesker fortalte rigtignok (og i al Hemmelighed lod Tante Clara og Dora disse Beretninger gaa videre) at hendes Ansigtsfarves Mælk og Blod var frembragt ved en behændig Blanding af Mel og Carmin, og at det blonde Haar skyldte Alchymiens Tryllestoffer sin poetiske Farve; men tiltrods herfor og tiltrods for alt, hvad man — og især hendes egne Medsøstre sagde, var Fru de Renzi ikke desmindre baade smuk og forførerisk. Der hviskedes da ogsaa om, at hun ikke altid havde været ubønhørlig overfor de mange Tilbedere, der omsværmede hende . . .

Lige fra de første Dage, jeg havde tilbragt hos min Tante, var der mellem den blonde Frue og mig begyndt en uskyldig Flirt, som dog stadigt i de mest ubelejlige Øjeblikke blev afbrudt af Dora. Med den Sporsans, der udmærker unge, giftelystne Piger, havde hun maaske allerede vejret en Idyl . . . .

Maaske paa Grund af Solens begejstrende Kys og Fuglenes hjertesmæltende Kvidren var min Beundring for den skønne Dame den Dag paa vor Spadseretur i det grønne opflammet til sit Højdepunkt, og — maaske paa Grund af den stærke Varme — var hendes Modstandskraft blevet svagere og mere vaklende.

Nok er det, at hun, som alt fortalt, ved vor Hjemkomst omsider havde samtykket i at tilstaa mig et Stævnemøde.

* * *

Med en vis Utaalmodighed havde jeg set Aftenens langsommelige Timer skride, og endelig nærmede Midnatsstunden sig.

Jeg tog min Hat, slukkede mit Lys og vilde allerede til at gaa ud, da nogen sagte bankede paa Døren ind til mit Værelse.

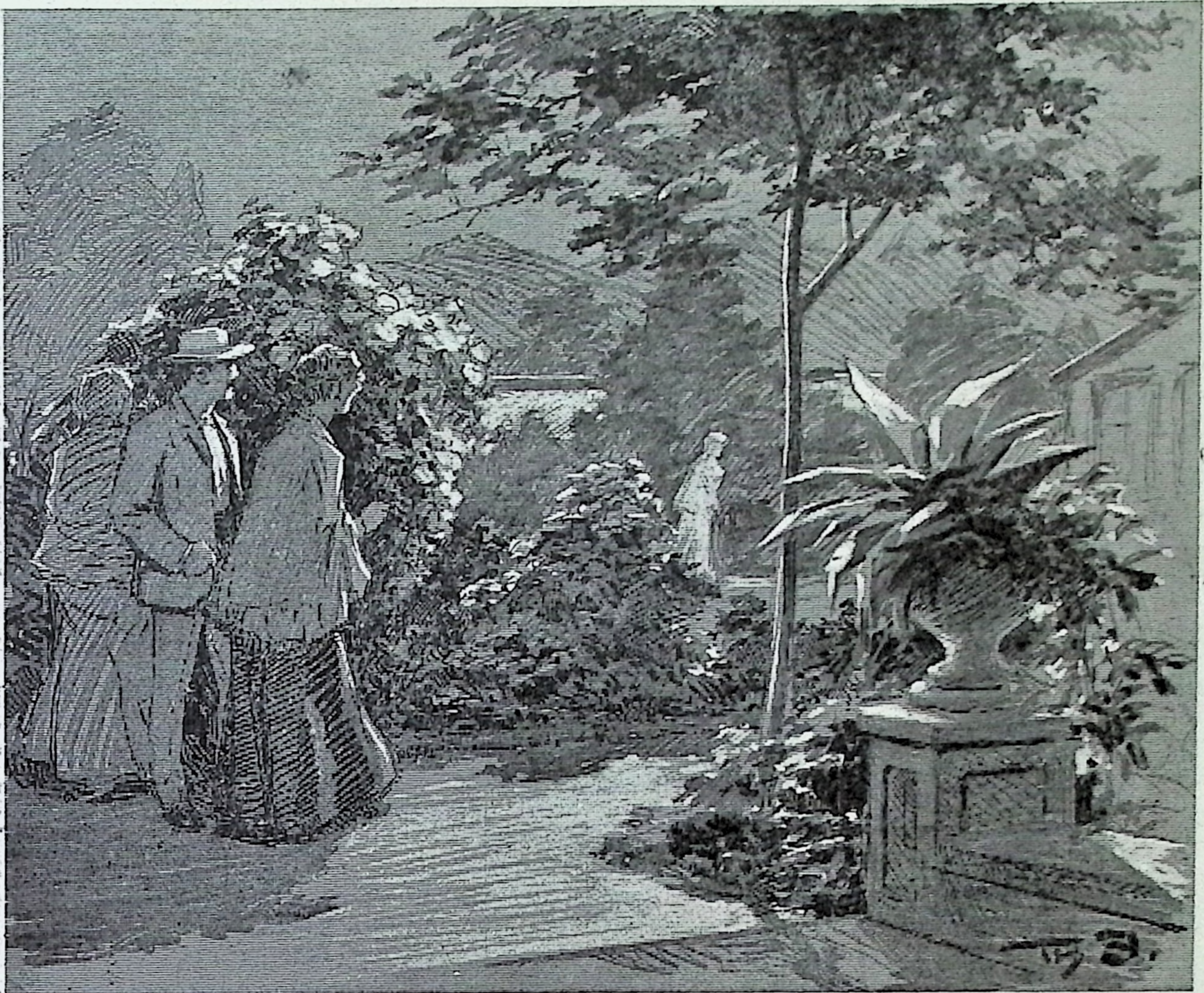
— Kom ind! — raabte jeg ærgerligt.

Og ind traadte Tante Clara og Dora med hemmelighedsfulde Miner, fulgte af deres gamle Pige Claudia, der i sin skælvende Haand holdt en Lygte. Tante traadte hen til mig, stak sin lange Næse ind i mit Øre og hviskede: Her er Tyve!

— Ja, her er Tyve! — hviskede de to andre Kvinder i Kor.

— Tyve? — udbrød jeg højt og tænkte imens ved mig selv: — Nej, det er for galt! Hvordan i al Verden skal jeg dog slippe fri for de Kvinder?

— Tal sagte! — befalede Tante, — ellers skræmmer vi vore Gæster! Jeg vil ikke, de skal vide noget, før det hele er overstaaet; derfor har jeg ventet til nu med at betro dig Sagen. Tænk dig, Claudia hørte i Eftermiddags fra Køkkenvinduet en Mand, der sagde til en anden: »Kl. tolv i Aften, i Drivhuset«. Der har Skurkene altsaa sat hinanden Stævne. Du maa hjælpe os, Carlo! Tag dit Gevær og gaa med ned i Haven, saa vi kan overrumple dem!

Da viste pludselig en hvid Skikkelse, der styrede sine Fjed hen ad Drivhuset til, sig paa den maanebelyste Havegang. Jeg følte Knæene vakle under mig . . .

Jeg forstod det hele. »Kl. tolv i Aften« var de Ord, jeg havde tilhvisket Fru de Renzi, og som var blevne tagne for en Tyvs.

Nogle Øjeblikke blev jeg staaende raadvild og bestyrtet. Dog, det gjaldt jo just nu om ikke at tabe Hovedet; og i mit brændende Ønske om at besejre denne uforudsete Hindring for mit længselsfuldt imødesete Stævnemøde med den skønne Blondine, samlede jeg al min Koldblodighed og søgte, idet jeg fremhyklede en olympisk Ro, at overbevise min Tante om, at Tyvehistorien blot var et Foster af Claudias ophidsede Fantasi. Men det lykkedes mig ikke. Hvorfor jeg forsøgte at overtale Damerne til at blive hjemme, medens jeg alene rykkede frem mod Fjenden.

Nej, Tante Clara og Dora vilde personligt være tilstede i Haven for, om end paa Afstand, som Øjenvidner at overvære Fægtningen.

Forgæves søgte jeg at opramse de Farer, for hvilke de udsatte sig; de var begge døve for mine Bønner og fulgte efter mig ud i det Fri.

* * *

Maanen oplyste Haven, hvis Træer og Buske kastede lange hemmelighedsfulde Skygger henover Plæner og Gange. Hver Gang et lille Vindpust eller en forskrækket Fugl fik et Blad til at rasle, rystede mine tvende Ledsagerinder af Skræk, idet de holdt sig tættere og tættere til mig, jo nærmere vi kom Drivhuset. Lige ved dette vor Vandrings Maal blomstrede et højt, tætløvet Rosentræ, som min gode Tante med Flid og Ømhed havde opelsket. Bag dette stillede vi os op paa Vagt for at vente paa de Tyve, der, som jeg havde mine Grunde til at formode, næppe saa snart vilde komme.

Et Par Katte, der løb efter hinanden ind mellem Buskene fik Dora til at udstøde et Rædselsskrig. Hun klyngede sig krampagtigt til min Arm.

— Hør Tante, lad os hellere gaa ind! — hviskede jeg bønligt. — Jeg synes ikke det er fornuftigt at blive her — Tyvene kunde maaske være mandsstærke og . . . .

Men alt var forgæves. Intet, absolut intet var

i Stand til at faa Tante bort derfra. Og jeg gyste ved Tanken om, at maaske om et Øjeblik . . . .

Nej, det var ikke til at udholde! Vi *maatte* bort fra Drivhuset.

— Tante . . . — forsøgte jeg en sidste Gang.

— Nej! — afbrød hun mig kort og bestemt.

Allerede en Stund havde vi nu staaet i vort Skjul. Mine Tanker ilede efter de skønne, rosenrøde Drømme, der begyndte at fly . . . .

Da viste pludselig en hvid Skikkelse, der styrede sine Fjed hen ad Drivhuset til, sig paa den maanebelyste Havegang. Jeg følte Knæene vakle under mig. . . .

— Hvadfornoget? Fru de Renzi! — udbrød Tante næsten ude af sig selv af Forbavselse, — og i en Tone, som om hun søgte at klare sig et Mysterium.

— Fru de Renzi! — udbrød Dora i samme Tone.

Imidlertid var den smukke Dames Silhouet forsvunden ind i Drivhuset. Ingen af os sagde mer et Ord, og denne Tavshed blev for hvert Sekund mer og mer trykkende og generende for mig.

Som min forpinte Sjæl havde forudset, traadte Fru de Renzi lidt efter ud af Drivhusdøren og stirrede lyttende ud i Haven. Saa gik hun ind igen.

Aa, hun ventede mig med Længsel! Og der stod jeg, kun faa Skridt fra hende, uden at kunne røre mig, lænket til Stedet af disse tvende Kvinder, der saaledes berøvede mig Frugterne af min møjsommeligt vundne Sejr, og som jeg i mit stille Sind lidenskabeligt ønskede den gamle Gud Pluto i Vold . . . .

Hvad maatte dog Fru de Renzi tænke om mig og min Udebliven fra dette første Stævnemøde, som jeg saa længe og saa lidenskabeligt havde bedt hende tilstaa mig?

Atter kom hun ud af Drivhuset. Hun saa' sig omkring. Det var klart, at hun ventede paa nogen.

Mine Ledsagerinders tvende Øjenpar fæstede sig i dette Øjeblik samtidigt forskende paa mit Ansigt . . . . Maaske havde de begge i samme Nu fattet Mistanke . . . . Hvad skulde Fru de Renzi ogsaa i Drivhuset Kl. tolv om Natten? Og hvorfor skulde jeg saa sent ud at spadsere? . . . Jeg følte, at jeg var opdaget og min Medskyldige uhjælpeligt blamert . . . .

— Tante, nu kan vi da gaa ind! — tog jeg atter fat. Her kommer sikkert ingen Tyve i Aften, og vi kan med god Samvittighed lade Fru de Renzi uforstyrret følge den hemmelighedsfulde Tiltrækning, som denne Sommernat lader til at udøve paa hende . . . .

— Nej, vi vil tværtimod blive for at se, hvem det er, hun venter paa . . . .

Vi tav atter stille. Nattens forskelligartede Lyde fik fra Tid til anden mine to Slægtninge, der skuffede, men ubevægelige, stod paa deres Post, til at lytte med endnu større Anspændthed.

Og just som jeg spurgte mig selv, hvorlænge denne pinlige om end komiske Situation endnu skulde vedvare, fik langsomme, tunge Skridt Havegangens Grus til at knirke, og til min umaadelige Forbavselse viste Don Elio sig for vore Blikke med et Udtryk af salig Tilfredshed i sit store Ansigt, der var rødere end nogensinde.

Den gode Præst, der vel følte sig besværet af det rigelige og lækre Aftensmaaltid, han havde indtaget, vilde formodentlig lette sin Mave den paafølgende Proces og skaffe sig en roligere Søvn ved en lille Spadseretur i den lune Maaneskinsnat.

Imidlertid saa' jeg min Tante vride sig som under Virkningen af en højst smærtelig Overraskelse. — Fru de Renzi! . . . Don Elio! . . . mumlede hun. — Hvad skal det sige? — . . . Og efter et Sekunds Pause tilføjede hun med sammenbidte Tænder: — Nej se mig til den fromme Herrens Tjener! Den kydske Joseph! Saa *det* er altsaa den Mission, han vil, at Kvinderne skal udføre! . . . Uh! Den Skurk af en Præst! . . .

Og opflammet af Forbitrelse greb hun Dora ved Armen og trak hende med sig op mod Huset.

Som befriet fra en umaadelig Vægt tog jeg dybt efter Vejret og fulgte, henrykt over at være sluppet saa let, de to Damer op, idet jeg til evige Tider lod den rødmende Prælats solide Rygstykker bære Skylden for den Synd, jeg selv havde drømt om at begaa. — —
